

XLV sesja Sejmiku Województwa Podkarpackiego odbędzie się w dniu **22 kwietnia 2014 roku, (wtorek) o godzinie 11⁰⁰** w sali audytoryjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego przy al. Łukasza Cieplińskiego 4 w Rzeszowie.

Porządek obrad przewiduje:

1. Otwarcie sesji.
2. Przyjęcie protokołu XLIV sesji.
3. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w statucie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie.
4. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Planu zrównoważonego rozwoju transportu zbiorowego dla Województwa Podkarpackiego”.
5. Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia „Ramowego programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”.
6. Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020”.
7. Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia „Ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.
8. Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020”.
9. Podjęcie uchwały w sprawie utworzenia Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.
10. Podjęcie uchwały w sprawie utworzenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu.
11. Podjęcie uchwały w sprawie utworzenia Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.
12. Podjęcie uchwały w sprawie utworzenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli.
13. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zmianę warunków umowy najmu zawartej przez Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu z Panem Ryszardem Nepalskim zam. os. Armii Krajowej 21, 37-500 Jarosław.
14. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Kołaczyce oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Kołaczyce.
15. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Jarosław oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Jarosław.
16. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Sędziszów Małopolski oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Sędziszów Małopolski.
17. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Gorzyce oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Gorzyce.
18. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Stalowa Wola oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Stalowa Wola.
19. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Przedmieście Czudeckie oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Przedmieście Czudeckie.

20. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowych aglomeracji Dukla i Równe oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Dukla i Równe.
21. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowych aglomeracji Majdan Królewski i Krzątka oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Majdan Królewski i Krzątka.
22. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Wilcza Wola oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Wilcza Wola.
23. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Baligród oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Baligród.
24. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Krzywca oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Krzywca.
25. Podjęcie uchwały w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Czermin.
26. Podjęcie uchwały w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Baranów Sandomierski.
27. Podjęcie uchwały w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Polańczyk.
28. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie.
29. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Podkarpackiego na rok 2014”.
30. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego.
31. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2014 r.
32. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025.
33. Informacja o realizacji zadań Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w 2013 r.
34. Analiza sytuacji na rynku pracy województwa podkarpackiego w 2013 r.
35. Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie za 2013 r.
36. Informacja z działalności Samorządowych Kolegiów Odwoławczych w Przemysłu, Rzeszowie, Krośnie i Tarnobrzegu za 2013 r.
37. Sprawozdanie roczne z wykonania planów finansowych instytucji kultury podległych Samorządowi Województwa za rok 2013.
38. Informacja z działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego w okresie od 12 marca 2014 r. do 7 kwietnia 2014 r.
39. Informacja Zarządu Województwa Podkarpackiego o realizacji uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego podjętych na XLIV sesji w dniu 31 marca 2014 r.
40. Interpelacje i zapytania radnych.
41. Wnioski i oświadczenia radnych.
42. Zamknięcie sesji.

**Przewodniczący Sejmiku
Województwa Podkarpackiego**

Wojciech Buczak

**UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W RZESZOWIE**

z dnia

**w sprawie zmian w statucie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej
w Rzeszowie**

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. z 2012 r., poz. 642 z późn. zm.), art. 9 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2012 r., poz. 406), art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwała, co następuje:**

§ 1. W statucie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XXIII/392/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 czerwca 2012 roku wprowadza się następujące zmiany:

1. w § 1 po podaniu nazwy ustawy wprowadza się aktualny publikator:
w pkt 1 (Dz.U. z 2012 r., poz. 642 z późn. zm.), w pkt 2 (Dz.U. z 2012 r., poz. 406), w pkt 3 (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.),
2. w § 1 pkt 5 po podaniu numeru uchwały wprowadza się właściwą datę: 30 września 2002 r.,
3. w załączniku nr 1 do statutu WiMBP w Rzeszowie w pkt. 5, poz. 14 otrzymuje brzmienie: Filia nr 16, ul. Dąbrowskiego 79 a,
4. pozostałe zapisy statutu pozostają bez zmian.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Proponowana zmiana wynika z konieczności przeniesienia Filii nr 16, ul. Dąbrowskiego 58 a do lokalu w budynku przy ul. Dąbrowskiego 79 a i podyktowana jest potrzebą rozszerzenia działalności znajdującej się również w tym lokalu Pracowni Digitalizacji w celu zapewnienia sprawnego wdrażania projektu „E-usługi w nowoczesnej bibliotece”. Ponadto w okresie od nadania poprzedniego statutu zostały wprowadzone nowe teksty jednolite ustaw w oparciu, o które działa Instytucja Kultury. Zmian w statucie dokonano w uzgodnieniu z Radą Miasta Rzeszowa (Uchwała Nr LXIX/1292/2014 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 25 lutego 2014 r.) zgodnie z zapisami przedmiotowego statutu.

**UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

z dnia r.

**w sprawie przyjęcia „ Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu
zbiorowego dla Województwa Podkarpackiego”**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r., poz. 596) oraz na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 5 i ust. 3, art. 12 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13 z późn. zm.)

Sejmik Województwa Podkarpackiego

uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Podkarpackiego” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

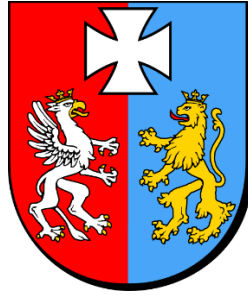
Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 9 ust. 1 z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13 z późn. zm.) plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, zwanego dalej „planem transportowym” w przypadku planowanego organizowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej, opracowuje województwo: w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w wojewódzkich przewozach pasażerskich bądź któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między województwami właściwymi ze względu na planowany przebieg linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej - w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na danym obszarze.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ww. ustawy Marszałek województwa przedstawia sejmikowi województwa do uchwalenia projekt planu transportowego uzgodniony z marszałkami sąsiednich województw.

Uchwalony Plan transportowy stanowi akt prawa miejscowego, ma charakter hierarchiczny. „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Podkarpackiego” uwzględnia ogłoszony przez Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w zakresie sieci komunikacyjnej w wojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich transporcie kolejowym”. W zależności od uzasadnionych potrzeb plan poddany będzie aktualizacji.



MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA PODKARPACZKIEGO

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Podkarpackiego

Spis treści

| | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| CZĘŚĆ I. WSTĘP | 4 |
| 1. Plan Transportowy..... | 4 |
| 2. Słownik pojęć używanych w dokumencie | 9 |
| 3. Weryfikacja i aktualizacja Planu Transportowego..... | 10 |
| CZĘŚĆ II. SIEĆ KOMUNIKACYJNA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM ORAZ INFRASTRUKTURA PRZYSTANKOWA | 11 |
| 4. Sieć komunikacyjna w Województwie Podkarpackim..... | 11 |
| 4.1. Transport autobusowy | 12 |
| 4.1.1. Sieć komunikacji autobusowej | 12 |
| 4.1.2. Tabor autobusowy..... | 13 |
| 4.1.3. Korytarze transportowe | 18 |
| 4.2. Transport kolejowy..... | 22 |
| 4.3. Współpraca z Operatorem publicznego kolejowego transportu zbiorowego..... | 23 |
| 4.3.1. Tabor wykorzystywany przez Operatora kolejowego publicznego transportu zbiorowego | 23 |
| 4.3.2. Przewóz pasażerów przez Operatora publicznego kolejowego transportu zbiorowego..... | 24 |
| 4.4. Transport lotniczy..... | 25 |
| 5. Dostępność komunikacyjna na obszarze Województwa Podkarpackiego | 26 |
| 5.1. Niska dostępność komunikacyjna..... | 28 |
| 5.2. Przepływ strumieni pasażerskich..... | 29 |
| 6. Kluczowe węzły komunikacyjne | 31 |
| 7. Sieć użyteczności publicznej | 34 |
| 7.1. Docelowy popyt na przewozy o charakterze użyteczności publicznej | 34 |
| 7.2. Scenariusze możliwych zmian społeczno-gospodarczych | 36 |
| 7.2.1. Scenariusz I | 36 |
| 7.2.2. Scenariusz II | 37 |
| 7.2.3. Scenariusz III | 37 |
| 7.3. Wyznaczenie sieci połączeń komunikacyjnych, na której planowane jest wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej | 39 |
| 7.4. Mapa sieci połączeń komunikacyjnych o charakterze użyteczności publicznej | 41 |
| 8. Infrastruktura komunikacyjna i jej otoczenie | 43 |
| 8.1.1. Wpływ transportu zbiorowego na środowisko..... | 47 |
| 8.1.2. Rola Planu Transportowego w ochronie środowiska | 49 |
| 8.2. Sieć przystanków | 50 |
| 8.2.1. Dostępność podróżnych do infrastruktury przystankowej..... | 52 |
| 9. Zgodność z zapisami Krajowego Planu Transportowego..... | 53 |
| CZĘŚĆ III. OCENA I PROGNOZY POTRZEB PRZEWOZOWYCH..... | 60 |
| 10. Miejsca użyteczności publicznej | 60 |
| 11. Czynniki demograficzne i społeczno-ekonomiczne w perspektywie Planu | 62 |
| 11.1. Czynniki demograficzne..... | 62 |
| 11.2. Czynniki społeczno-ekonomiczne | 68 |
| 11.3. Rozwój gospodarki na terenie Województwa Podkarpackiego..... | 73 |
| 11.3.1. Specjalne Strefy Ekonomiczne na terenie Województwa Podkarpackiego..... | 73 |
| 11.3.2. Inne formy rozwoju gospodarczego regionu..... | 75 |
| 11.4. Dostęp osób niepełnosprawnych do publicznego transportu zbiorowego | 77 |
| CZĘŚĆ IV. FINANSOWANIE USŁUG PRZEWOZOWYCH..... | 78 |
| 12. Finansowanie transportu zbiorowego w Województwie Podkarpackim | 78 |
| 12.1. Źródła finansowania i formy finansowania transportu zbiorowego..... | 78 |
| 12.2. Poziom opłat za przejazdy | 79 |

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 12.3. Uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego..... | 80 |
| CZĘŚĆ V. PREFERENCJE WYBORU ŚRODKÓW TRANSPORTU..... | 82 |
| 13. Badania ankietowe mieszkańców Województwa Podkarpackiego | 82 |
| 13.1. Ankiety A – osoby podróżujące pociągami spółki Przewozy Regionalne..... | 84 |
| 13.1.1. Profil respondentów | 84 |
| 13.2. Ankiety B – mieszkańcy województwa ankietowani na dworcach i przystankach | 88 |
| 13.2.1. Profil respondentów | 88 |
| 13.2.2. Preferencje komunikacyjne mieszkańców..... | 92 |
| 13.2.3. Ocena komunikacji publicznej | 95 |
| 13.3. Ankiety C – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych..... | 97 |
| 13.3.1. Profil respondentów | 97 |
| 13.3.2. Preferencje komunikacyjne uczniów | 98 |
| 13.3.3. Ocena komunikacji publicznej | 101 |
| 13.3.4. Najczęstsze odpowiedzi na pytania otwarte | 103 |
| 14. Badania napełnień w pociągach regionalnych..... | 104 |
| 15. Określenie preferencji dotyczących wyboru rodzaju środków transportu..... | 108 |
| CZĘŚĆ VI. ORGANIZACJA RYNKU PRZEWOZÓW. TRYB WYBORU OPERATORA PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO | 109 |
| 16. Organizacja rynku przewozów. Tryb wyboru operatora | 109 |
| CZĘŚĆ VII. STANDARD USŁUG PRZEWOZOWYCH | 112 |
| 17. Standard usług świadczonych w publicznym transporcie zbiorowym i bezpieczeństwo pasażerów | 112 |
| 17.1. Integracja różnych rodzajów transportu i zrównoważony rozwój transportu | 114 |
| CZĘŚĆ VIII. SPOSÓB ORGANIZOWANIA SYSTEMU INFORMACJI DLA PASAŻERA | 116 |
| 18. Informacja pasażerska | 116 |
| CZĘŚĆ IX. ROZWÓJ PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO..... | 119 |
| 19. Analiza SWOT..... | 119 |
| 20. Kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego..... | 121 |
| 20.1. Kierunki ogólne..... | 121 |
| 20.2. Kierunki szczegółowe..... | 123 |
| Załączniki –A, B, C, D, E, F, G, H, I – stanowią osobny dokument | |

CZĘŚĆ I. WSTĘP

1. Plan Transportowy

Zgodnie z zapisami prawa, organizatorem publicznego transportu zbiorowego, w zależności od zasięgu przewozów, jest gmina, związek międzygminny, powiat (miasto na prawach powiatu), związek powiatów, województwo lub minister właściwy do spraw transportu. Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (zwana dalej Ustawą) powierza organizatorowi do wykonania trzy zadania (art. 8):

1. planowanie rozwoju transportu zbiorowego,
2. organizowanie publicznego transportu zbiorowego,
3. zarządzanie publicznym transportem zbiorowym.

O skutecznym wykonywaniu pozostałych funkcji przesądza prawidłowa realizacja zadania planowania rozwoju transportu w formie planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego (plan transportowy).

Ustawa nakłada obowiązek opracowania planu transportowego na niektórych organizatorów. W przypadku planowanego organizowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej, obowiązek opracowania planu ma:

1. Gmina:
 - a. Licząca, co najmniej 50 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w gminnych przewozach pasażerskich,
 - b. Której powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między gminami, których obszar liczy łącznie, co najmniej 80 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na danym obszarze;
2. Związek międzygminny obejmujący obszar liczący, co najmniej 80 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na obszarze gmin tworzących związek międzygminny;
3. Powiat:
 - a. Liczący, co najmniej 80 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w powiatowych przewozach pasażerskich,
 - b. Któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między powiatami, których obszar liczy łącznie, co najmniej 120 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na danym obszarze;
4. Związek powiatów obejmujący obszar liczący, co najmniej 120 000 mieszkańców – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na obszarze powiatów tworzących związek powiatów;
5. Województwo:
 - a. W zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w wojewódzkich przewozach pasażerskich,
 - b. Któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między województwami właściwymi ze względu na planowany przebieg linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na danym obszarze;
6. Minister właściwy do spraw transportu – w zakresie linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym.

Gminy, związki międzygminne i powiaty o mniejszej liczbie mieszkańców, niż podano powyżej, mogą, ale nie muszą opracowywać planów transportowych. Plan transportowy uchwalony w gminie, powiecie, województwie jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że podlega kontroli w trybie przewidzianym dla tych aktów.

Pomiędzy planami transportowymi opracowanymi przez różnych organizatorów zachodzą oczywiste związki, które muszą być uwzględnione w procedurze przygotowywania planów:

- W pierwszej kolejności plan transportowy powinien opracować minister właściwy do spraw transportu.
- Marszałek województwa opracowuje plan transportowy dla swojego obszaru uwzględniając ogłoszony plan transportowy ministra.
- Opracowując plan transportowy dla powiatu (lub związku powiatów) uwzględnia się plan transportowy opracowany i ogłoszony przez marszałka.
- Wójt, burmistrz, prezydent miasta lub zarząd związku międzygminnego, opracowując plan transportowy dla swojego obszaru, będą zobowiązani do uwzględnienia planu transportowego opracowanego i ogłoszonego przez starostę lub marszałka województwa.

Taka regulacja prawna art. 11 ust. 1 Ustawy ma na celu uporządkowanie działań i zapewnienie kontynuacji rozwiązań w planach transportowych niższego szczebla administracji. W praktyce powoduje jednak, że plan transportowy opracowywany na najniższym poziomie, czyli w gminie, o ile nie zostaną wcześniej opublikowane plany ministra, marszałka województwa i starosty, może wymagać aktualizacji po opublikowaniu planów transportowych administracji wyższego szczebla.

Warto podkreślić, że istnieje również możliwość koordynacji działań organizatorów różnych szczebli, tj. równoległego działania w trakcie projektowania planów, które są wykładane do wglądu we właściwych urzędach w wersji wstępnej przez organizatorów (art. 10 ust. 1 Ustawy), zwłaszcza, że projekty planów muszą być uzgadniane z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego tego samego szczebla (art. 13 ust. 1-3).

Podstawowy cel opracowania planu transportowego to poprawa jakości systemu transportowego i jego rozwój zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Jakość systemu transportowego będzie bowiem decydującym czynnikiem, warunkującym jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarczy obszaru objętego planem transportowym. Stosowanie zasady zrównoważonego rozwoju będzie zapewniało równowagę między aspektami społecznymi, gospodarczymi, przestrzennymi oraz ochrony środowiska.

Tak sformułowany cel nadrzędny planu transportowego powinien być osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- Cel 1. **Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu** – instrument poprawy warunków życia i usuwania barier rozwojowych
- Cel 2. **Poprawa efektywności** funkcjonowania systemu transportowego – instrument zwiększania wydajności systemu z jednoczesnym ograniczeniem kosztów
- Cel 3. **Integracja systemu transportowego** – w układzie gałęziowym i terytorialnym
- Cel 4. **Wspieranie konkurencyjności gospodarki** obszaru – instrument rozwoju gospodarczego
- Cel 5. **Poprawa bezpieczeństwa** – radykalna redukcja liczby wypadków i ograniczenie ich skutków (zabici, ranni) oraz poprawa bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu
- Cel 6. **Ograniczenie negatywnego wpływu** transportu na środowisko naturalne i warunki życia.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Podkarpackiego uwzględnia następujące akty prawne, dokumenty oraz opracowania:

I. Prawodawstwo unijne, w szczególności:

1. Rozporządzenie (WE) Nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 roku dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70;
2. Rozporządzenie (WE) Nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 roku dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym;
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 roku w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006;
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 roku dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym.

II. Prawodawstwo krajowe, w szczególności:

1. Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r., Nr 5, poz. 13 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1265 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 28 marca 2003 roku o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r., Nr 16, poz. 94 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 15 listopada 1984 roku Prawo przewozowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1173);
5. Ustawa z dnia 20 czerwca 1992 roku o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 1138);
6. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 maja 2011 roku w sprawie szczegółowego zakresu planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2011 r., Nr 117, poz. 684);
8. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 9 października 2012 r. w sprawie planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w zakresie sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1151);
9. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie rozkładów jazdy (Dz. U. z 2012 r., poz. 451).

III. Dokumenty krajowe, w szczególności:

1. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
2. Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo została przyjęta 25 września 2012 r. przez Radę Ministrów;
3. Polityka Transportowa Państwa na lata 2006–2025, przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 29 czerwca 2005 r.
4. Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. z perspektywą do 2030 r., przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 22 stycznia 2013 r.;
5. Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku;
6. Wieloletni Plan Inwestycji Kolejowych.

IV. Dokumenty Województwa Podkarpackiego, w szczególności:

1. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020.
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.
3. Program Ochrony Powietrza oraz Ochrony Środowiska przed Hałasem dla Województwa Podkarpackiego.

Plan Transportowy zawiera następujące elementy składowe – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 maja 2011 roku w sprawie szczegółowego zakresu planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2011 r., Nr 117, poz. 684):

1. Określenie sieci komunikacyjnej, na której będzie planowane wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej, poprzez określenie linii komunikacyjnych w transporcie kolejowym i drogowym.
2. Ocena i prognozy potrzeb przewozowych, z uwzględnieniem w szczególności elementów następujących:
 - demografia – stan istniejący i prognozy (stan i struktura ludności według podstawowych cech demograficznych i społeczno-ekonomicznych, sieć osadnicza, rozmiary przemieszczeń terytorialnych ludności, poziom bezrobocia, struktura zatrudnienia, liczba i struktura gospodarstw domowych i rodzin, przyszły poziom płodności i umieralności – przedstawione m. in. przez Główny Urząd Statystyczny),
 - lokalizacja obiektów użyteczności publicznej (m. in. placówki oświatowe, placówki opiekuńczo – zdrowotne, zakłady pracy, urzędy, ośrodki handlowe, miejsca rekreacji i wypoczynku – stan istniejący i prognoza),
 - gęstość zaludnienia,
 - ruchliwość mieszkańców,
 - struktura podróży w oparciu o motywację,
 - średnia odległości i czasu podróży,
 - alokacja lokalnych i regionalnych ośrodków przemysłowych i specjalnych stref ekonomicznych,
 - zapewnienie dostępu osobom niepełnosprawnym oraz osobom o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego.
3. Przewidywane finansowanie usług przewozowych w podziale na źródła i formy finansowania.
4. Preferencje dotyczące wyboru rodzaju środków transportu, w szczególności propozycje dotyczące wyboru rodzaju tych środków z uwzględnieniem dostępnej infrastruktury transportowej na terenie województwa.
5. Zasady organizacji rynku przewozów, w tym przewidywany tryb wyboru operatora publicznego transportu zbiorowego.
6. Pożądany standard usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej, poprzez określenie standardu przewozów i jakości usług przewozowych, uwzględniając potrzebę zapewnienia w szczególności:
 - ochrony środowiska naturalnego – określenie standardów i norm dotyczących zanieczyszczenia powietrza, hałasu i innych elementów środowiska w polityce transportowej,
 - standardu obejmującego dostępność osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego - poprzez określenie zapotrzebowania na pojazdy wyposażone w urządzenia ułatwiające dostęp do pojazdu (np. niska podłoga, windy, rampy, pasy do przypięcia wózka itp.),
 - systemu informacji dla osób niepełnosprawnych, standardu systemu pobierania opłat za bilety,
 - dostępności podróży do infrastruktury przystankowej.
7. Sposób organizowania systemu informacji dla pasażera, w tym uwzględniając potrzeby pasażerów związane z dostępem do informacji w zakresie: godzin przyjazdu / odjazdu środków transportu, obowiązujących opłat za przejazd, obowiązujących uprawnień do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, węzłów przesiadkowych, koordynacji połączeń różnych rodzajów środków transportu, regulaminów przewozu osób.
8. Kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego.
9. Infrastruktura przystankowa.
10. Weryfikacja i aktualizacja planu.

Część tekstowa opracowania zawiera uzasadnienie przyjętych rozwiązań.

Przy opracowywaniu Planu transportowego uwzględniono w szczególności:

- 1) stan zagospodarowania przestrzennego oraz ustalenia odpowiednio:
 - a) koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
 - b) planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
 - c) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
 - d) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 2) sytuację społeczno-gospodarczą danego obszaru;
- 3) wpływ transportu na środowisko;
- 4) potrzeby zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w szczególności potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej, w zakresie usług przewozowych;
- 5) potrzeby wynikające z kierunku polityki państwa, w zakresie linii komunikacyjnych w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich;
- 6) rentowność linii komunikacyjnych.

W opracowaniu przedstawiono proponowaną sieć połączeń komunikacyjnych do objęcia użytecznością publiczną, wraz z uzasadnieniem oraz kosztami, z jakimi może wiązać się uruchomienie przewozów o charakterze użyteczności publicznej w zależności od formy wyboru operatora, o której mowa w art. 19 ust. 1 i 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

Przy opracowywaniu dokumentacji uwzględniono oraz omówiono szczegółowo zapisy „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w zakresie sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym”, opracowanego przez Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w zakresie odnoszącym się do Województwa Podkarpackiego.

Część graficzna została opracowana na podstawie § 5 i § 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 maja 2011 roku w sprawie szczegółowego zakresu planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego. Część graficzna Planu transportowego zawiera rysunek przedstawiający sieć komunikacyjną, na której planowane jest wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej.

2. Słownik pojęć używanych w dokumencie

Tabela 1. Najważniejsze pojęcia używane w dokumencie

| Lp. | Pojęcie | Opis |
|-----|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Plan Transportowy | Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, określający w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sieć komunikacyjną, na której jest planowane wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej; 2. Ocenę i prognozy potrzeb przewozowych; 3. Przewidywane finansowanie usług przewozowych; 4. Preferencje dotyczące wyboru rodzaju środków transportu; 5. Zasady organizacji rynku przewozów; 6. Pożądany standard usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej, z uwzględnieniem zagadnień ochrony środowiska naturalnego, dostępu osób niepełnosprawnych oraz dostępności podróży do infrastruktury przystankowej; 7. Przewidywany sposób organizowania systemu informacji dla pasażera; 8. Kierunku rozwoju publicznego transportu zbiorowego. |
| 2 | Organizator publicznego transportu zbiorowego | Właściwa jednostka samorządu terytorialnego albo minister właściwy do spraw transportu, zapewniający funkcjonowanie publicznego transportu zbiorowego na danym obszarze. Organizator publicznego transportu zbiorowego jest „właściwym organem”, o którym mowa w przepisach rozporządzenia (WE) nr 1370/2007. Organizatorem publicznego transportu zbiorowego w Województwie Podkarpackim w zakresie przewozów wojewódzkich jest Marszałek Województwa. |
| 3 | Operator | Samorządowy zakład budżetowy oraz przedsiębiorca uprawniony do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób, który zawarł z organizatorem publicznego transportu zbiorowego umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, na linii bądź liniach komunikacyjnych określonych w umowie. |
| 4 | Przewoźnik | Przedsiębiorca uprawniony do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób na podstawie potwierdzenia zgłoszenia przewozu, a w transporcie kolejowym - na podstawie decyzji o przyznaniu otwartego dostępu. |
| 5 | Kordon | Przekrój wokół pewnego obszaru, np. wokół śródmieścia miasta lub granica administracyjna miasta. |
| 6 | Ekran | Przekrój tworzący bariery, np. most lub linia kolejowa. |
| 7 | Rekompensata | Środki pieniężne lub inne korzyści majątkowe przyznane operatorowi publicznego transportu zbiorowego w związku ze świadczeniem usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Przyznawane albo z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ulg (ustawowych / wprowadzonych przez organizatora), albo poniesionych kosztów związanych ze świadczeniem usług w zakresie transportu zbiorowego, z uwzględnieniem wysokości tzw. „rozsądnego zysku”. |
| 8 | Refundacja (dotacja refundacyjna) | Forma rekompensaty przyznawana operatorowi publicznego transportu zbiorowego z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ulg ustawowych albo wprowadzonych przez organizatora. Zwana jest także dotacją refundacyjną. Dotacja dotyczy zwrotu różnic pomiędzy pełnymi cenami biletów a cenami biletów ulgowych. |

3. Weryfikacja i aktualizacja Planu Transportowego

Marszałek Województwa, jako Organizator publicznego transportu zbiorowego zobowiązany jest do podejmowania działań zmierzających do realizacji istniejącego Planu Transportowego albo do aktualizacji tego Planu.

Zapisy Krajowego Planu Transportowego przewidują weryfikację i aktualizację tego Planu w roku 2016. W zakresie dotyczącym obszaru Województwa Podkarpackiego warto wymienić następujące szczegółowe zapisy:

- uzyskanie dla wszystkich pasażerskich pociągów międzywojewódzkich objętych Planem w rjp 2015/2016 na trasie stacja początkowa – stacja końcowa średniej (ważonej liczbą dni kursowania) prędkości handlowej 62,5 km/h, wobec obecnie uzyskiwanej 60,4 km/h;
- uzyskanie dla wszystkich pasażerskich pociągów międzywojewódzkich objętych Planem w rjp 2015/2016 na trasie Warszawa Centralna – miasta wojewódzkie średniej prędkości handlowej 80 km/h, wobec obecnie uzyskiwanej 71,73 km/h;
- rozbudowanie przez operatorów elektronicznego kanału dystrybucji biletów wykorzystującego telefonię komórkową;
- oznaczenie literą „U” linii komunikacyjnych, na których ma być wykonywany przewóz o charakterze użyteczności publicznej, w podawanym do publicznej wiadomości rjp, począwszy od jego edycji 2013/2014;
- stworzenie przez ministra warunków ułatwiających zbudowanie informatycznego systemu rozliczeń sprzedaży biletów na przejazd środkami transportu publicznego różnych przewoźników kolejowych, w tym biletu wspólnego;
- osiągnięcie średniosieciowego czasu skomunikowania na sieci komunikacyjnej objętej Planem na poziomie 30 minut;
- zapewnienie przez operatorów pasażerom możliwości samodzielnej rezerwacji wskazanych i wybranych przez nich miejsc, również za pośrednictwem internetu i telefonii komórkowej.

Niniejszy Plan Transportowy zostanie zaktualizowany po opublikowaniu zmian w Krajowym Planie Transportowym.

CZĘŚĆ II. SIEĆ KOMUNIKACYJNA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM ORAZ INFRASTRUKTURA PRZYSTANKOWA

4. Sieć komunikacyjna w Województwie Podkarpackim

Województwo Podkarpackie posiada trzy rodzaje transportu, tj. drogowy, kolejowy oraz lotniczy (choć rozwinięte w bardzo różnym stopniu). Jego klimat i położenie są bardzo atrakcyjne, zaś ukształtowanie geograficzne powoduje, że większość transportu odbywa się po drogach, a mniej – po torach.

Województwo Podkarpackie posiada dość gęstą sieć dróg, silnie uzależnioną od pofałdowanej rzeźby terenu. Istotę komunikacyjną regionu stanowią:

- Droga krajowa nr 4, stanowiąca element paneuropejskiego korytarza transportowego Berlin-Kijów. W ciągu tej drogi budowana jest obecnie autostrada A4, będąca elementem układu transportowego, który w południowej Polsce koncentruje przepływ największej masy towarów oraz osób;
- Droga krajowa nr 9, łącząca stolicę regionu – Rzeszów – ze stolicą kraju;
- Droga krajowa nr 19, łącząca Rzeszów z Lublinem.

Gęstość sieci kolejowej w Województwie Podkarpackim jest nieco mniejsza niż średnia krajowa (województwo znajduje się na 11 miejscu ogółem oraz na 2 miejscu wśród województw Polski Wschodniej). Przez region przebiegają linie kolejowe o istotnym znaczeniu dla komunikacji międzynarodowej (magistrala kolejowa nr 91, będąca częścią trasy E-30, która prowadzi ruch z Europy Zachodniej na Ukrainę) i krajowej (linia nr 71 Ocice-Rzeszów na trasie do Warszawy). Przez północną część województwa przebiega także Linia Hutnicza Szerokotorowa, która łączy granicę polsko-ukraińską z Hutą Katowice. Spośród miast powiatowych jedynym miastem bez dostępu do linii kolejowej jest Brzozów, aczkolwiek na kilku liniach kolejowych kursuje obecnie komunikacja zastępcza, z uwagi na zły stan tych linii bądź prowadzone prace rewitalizacyjne.

Lotniskiem o największym znaczeniu dla regionu jest Rzeszów-Jasionka, będące obiektem o znaczeniu międzynarodowym. Posiada ono drugą najdłuższą w Polsce drogę startową (3200 m), która pozwala na przyjmowanie nawet największych samolotów. Oprócz tego lotniska, na terenie województwa zarejestrowanych jest pięć innych lotnisk cywilnych: Rzeszów, Krosno, Mielec, Turbia k. Stalowej Woli oraz Iwonicz.

Województwo Podkarpackie posiada granice państwowe z dwoma krajami: na odcinku długości 236 km przebiega granica z Ukrainą, a na południu z Republiką Słowacką (134 km). Na jego terenie usytuowane są następujące przejścia graniczne:

Drogowe:

1. Przemyśl – Medyka
2. Korczowa – Krakowiec
3. Krościenko – Smolnica
4. Medyka – Szeginie

Kolejowe:

5. Krościenko – Chyrów
6. Werchrata – Rawa Ruska
7. Łupków – Medzilaborce
8. Przemyśl - Mościska

Lotnicze:

9. Rzeszów-Jasionka
10. Mielec

4.1. Transport autobusowy

Na terenie Województwa Podkarpackiego działa 112 przewoźników autobusowych, którym zezwolenia na prowadzenie działalności transportowej wydał Marszałek Województwa Podkarpackiego. Ponadto, obecnych jest kilkunastu innych przewoźników, którym zezwolenia wydały inne organy (Marszałkowie sąsiednich województw, Starostowie Powiatów, Wójtowie Gmin, Burmistrzowie oraz Prezydenci Miast). Zezwolenia wydane przez Marszałka Województwa Podkarpackiego obejmują przewozy wojewódzkie i międzywojewódzkie.

Sieć połączeń autobusowych jest niestabilna – w związku ze stosunkowo łatwym dostępem do rynku, przewoźnicy często dokonują zmian w obsługiwanych połączeniach – w odpowiedzi na zmieniające się warunki oraz potrzeby podróżnych, a także zachowania konkurencji – uruchamiają nowe lub rezygnują z obsługi istniejących połączeń komunikacyjnych.

Dane pochodzą z przedsiębiorstw prowadzących regularną komunikację autobusową i nie obejmują linii prowadzonych przez przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej. Dane obejmują przewoźników autobusowych, którym zezwoleń udzielił Marszałek Województwa Podkarpackiego, a także tych, których przebieg został uzgodniony przez Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz te zezwolenia wydane przez Prezydentów Miast: Krosna, Rzeszowa, Przemyśla i Tarnobrzega, których linie przebiegają przez powiat grodzki oraz powiat ziemski.

Tabela 2. Podstawowe dane dotyczące zezwoleń na przewóz osób

| | Liczba przewoźników | Liczba zezwoleń /uzgodnień |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------------|
| Zezwolenia wydane przez Marszałka Województwa Podkarpackiego | 112 | 683 |
| Zezwolenia wydane przez Prezydenta Miasta Krosna | 13 | 74 |
| Zezwolenia wydane przez Prezydenta Miasta Przemyśla | 7 | 50 |
| Zezwolenia wydane przez Prezydenta Miasta Rzeszowa | 9 | 78 |
| Zezwolenia wydane przez Prezydenta Miasta Tarnobrzega | 10 | 34 |
| Zezwolenia opiniowane / uzgadniane przez Marszałka Województwa Podkarpackiego w 2013 | 13 | 14 |
| ŁĄCZNIE | 164 | 933 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego oraz Prezydentów Miast, stan na dzień 15.06.2013 r.

4.1.1. Sieć komunikacji autobusowej

Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę sieci komunikacyjnej przewoźników autobusowych na liniach regularnych.

Według danych z czerwca 2013 r. Marszałek Województwa Podkarpackiego udzielił łącznie na rzecz 112 przewoźników 683 zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób transportem autobusowym. Zgodnie z załączonymi rozkładami jazdy wykonywanych jest 6 101 kursów w ciągu doby. Ponieważ zezwolenia te obejmują co najmniej dwa powiaty, średnia długość jednego kursu jest dość wysoka i wynosi 72,6 km, zaś łączna praca eksploatacyjna w ciągu doby wynosi ok. 408 200 kilometrów.

Szczegółowe zestawienie przewoźników, którym zezwoleń udzielił Marszałek Województwa Podkarpackiego znajduje się w Załączniku D w Tabelach: D1. Charakterystyka przewoźników, którym zezwoleń udzielił Marszałek Województwa Podkarpackiego oraz D2. Zezwolenia na wykonywanie przewozów osób w krajowym transporcie drogowym udzielone przez Marszałka Województwa Podkarpackiego.

Oprócz wyżej wymienionych zezwoleń, do kompetencji Marszałka przejdą także zezwolenia wydawane obecnie przez Prezydentów Miast będących powiatami grodzkimi, gdzie trasa autobusu przebiega przez powiat grodzki oraz sąsiadujący z nim powiat ziemski.

Zezwolenia takie wydali Prezydenci: Miasta Krosna, Miasta Przemyśla, Miasta Rzeszowa oraz Miasta Tarnobrzega. Poniższa tabela zawiera podsumowanie tych zezwoleń, zaś szczegółowe zestawienia znajdują się w Załączniku D w Tabelach: D3, D4, D5 oraz D6 – Charakterystyka sieci przewozów, zgodnie z zezwoleniami wydanymi przez Prezydenta Miasta, na liniach przebiegających przez powiat grodzki i ziemski.

Jak ukazują to dane w tabeli poniżej, kursy te – choć dość liczne i posiadające dużą częstotliwość – mają charakter podmiejski i niską średnią długość trasy.

Tabela 3. Charakterystyka sieci przewozów, zgodnie z zezwoleniami wydanymi przez Prezydentów Miast na prawach powiatu, na liniach przebiegających przez powiat grodzki i ziemski.

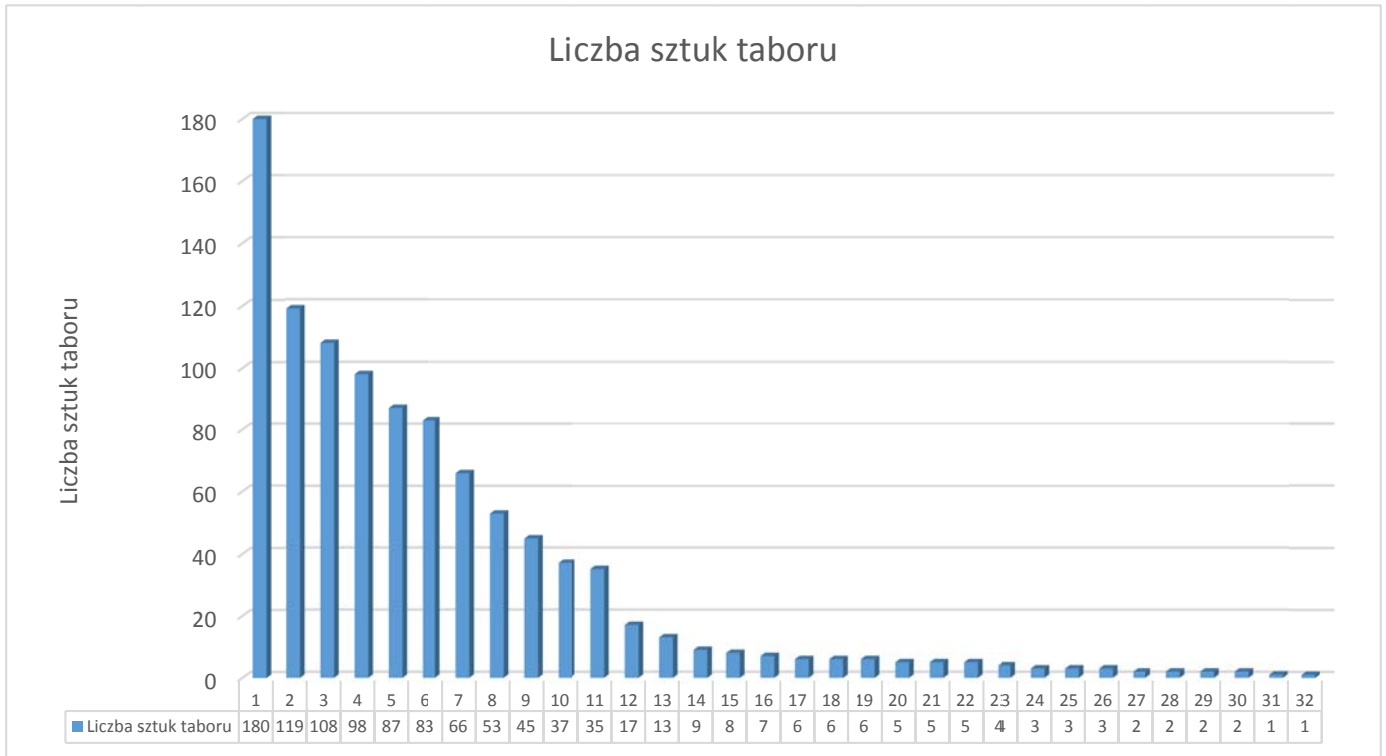
| | Liczba przewoźników | Liczba zezwoleń | Liczba kursów w ciągu doby | Średnia długość jednego kursu (km) |
|-------------------------------------|---------------------|-----------------|----------------------------|------------------------------------|
| Prezydent Miasta Krosna | 13 | 74 | 1 069 | 24,0 |
| Prezydent Miasta Przemyśla | 7 | 50 | 988 | 27,9 |
| Prezydent Miasta Rzeszowa | 9 | 78 | 1 231 | 22,5 |
| Prezydent Miasta Tarnobrzega | 10 | 34 | 205 | 24,0 |

Dodatkowo, w Załączniku D – Tabela D7. Charakterystyka sieci przewozów, na które zezwolenia uzgadniał Marszałek Województwa Podkarpackiego w 2013 roku – umieszczono te zezwolenia, które uzgadniane były przez Marszałka Województwa Podkarpackiego w roku 2013, zaś same zezwolenia zostały wydane przez inne organy samorządu lokalnego.

4.1.2. Tabor autobusowy

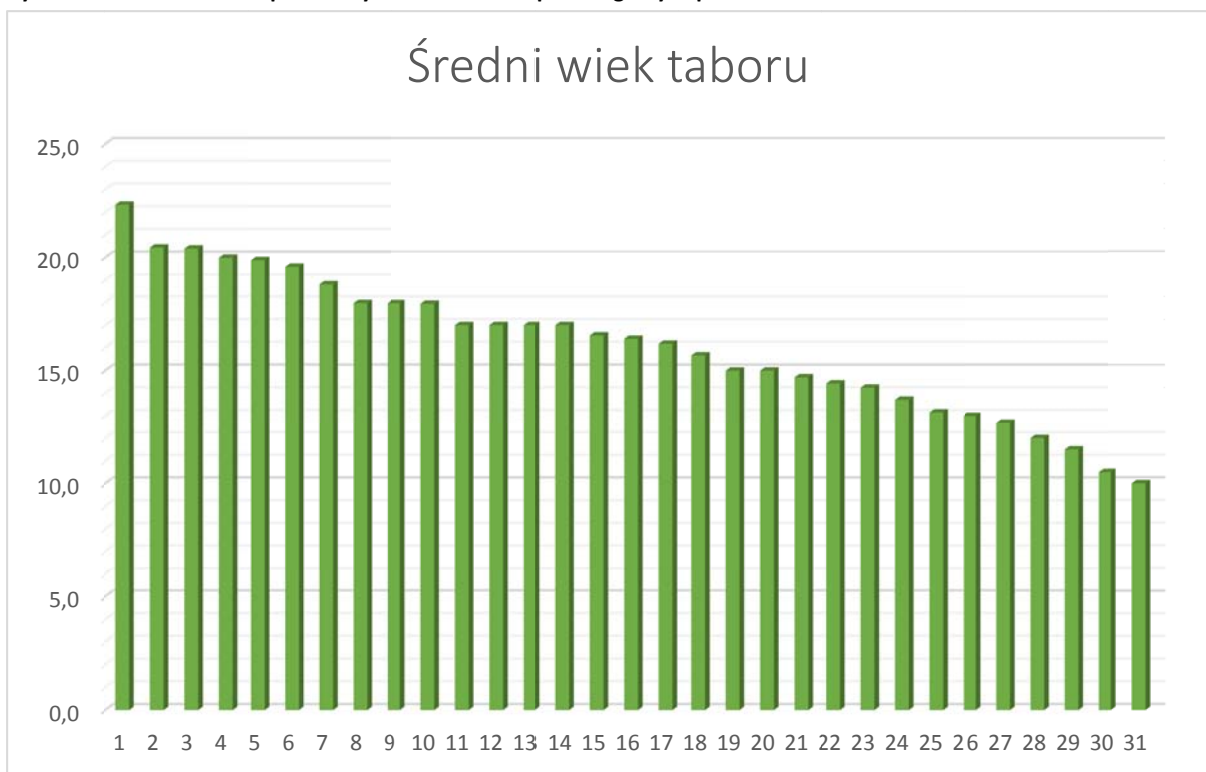
Informacje o taborze autobusowym przewoźników świadczących usługi na terenie Województwa Podkarpackiego, którym zezwoleń udzielił Marszałek Województwa Podkarpackiego, zostały pozyskane bezpośrednio od przewoźników. Dane te pozwalają na sporządzenie następujących zestawień.

Łączna liczba autobusów wszystkich przewoźników wynosi 674. Poniższy rysunek ukazuje rozkład liczby autobusów u poszczególnych przewoźników. Średnio liczba posiadanego przez przewoźnika taboru wynosi 34 sztuki, przy czym połowa przewoźników ma wartości równe lub większe od wartości średniej, zaś druga połowa – wartości zdecydowanie niskie, wynoszące od 3 do 8 sztuk taboru.

Rysunek 1. Rozkład liczby posiadanych autobusów u poszczególnych przewoźników

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od przewoźników

Średni wiek autobusów wynosi 16,3 lat. Poniższy wykres pokazuje rozkład wieku autobusów u różnych przewoźników.

Rysunek 2. Rozkład wieku posiadanych autobusów u poszczególnych przewoźników

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od przewoźników

Nałożenie na siebie obu rysunków, tj. próba znalezienia korelacji, nie daje bardzo przekonujących dowodów. Można zauważyć, że istnieją przewoźnicy więksi, których średni wiek autobusów waha się od 10 do 20 lat; istnieją również przewoźnicy mniejsi – dla nich średni wiek taboru jest nieco mniejszy, niż dla przewoźników dużych.

Na podstawie średniego wieku autobusów, zgodnie z danymi podanymi przez większość przewoźników, możliwe jest określenie liczby autobusów spełniających normy EURO dotyczące emisji spalin.

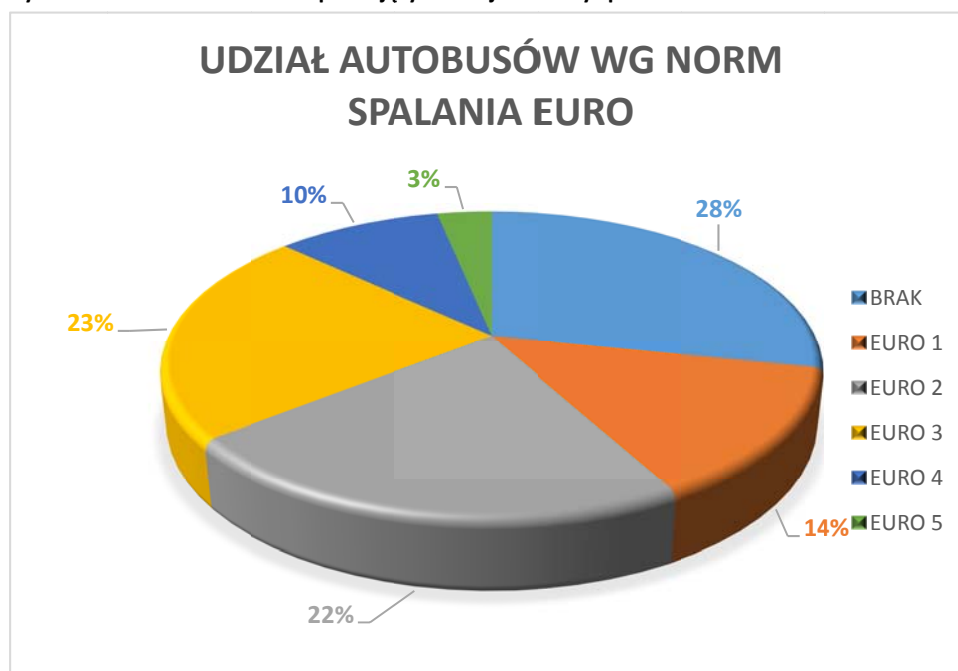
Kolejne normy – europejskie standardy emisji spalin – EURO, wprowadzone zostały w następujących latach:

Tabela 4. Europejskie standardy emisji spalin EURO.

| Norma | Obowiązywała / obowiązuje od | Opis |
|---------------|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| EURO 1 | 1993 r. | Dyrektywa 91/441/EC [11] dla samochodów osobowych oraz dla osobowych i lekkich ciężarówek - 93/59/EEC. |
| EURO 2 | 1996 r. | Dyrektywa 94/12/EC (& 96/69/EC) dla samochodów osobowych. |
| EURO 3 | 2000 r. | Dyrektywa 98/69/EC [12] dla wszystkich pojazdów. |
| EURO 4 | 2005 r. | Dyrektywa 98/69/EC (& 2002/80/EC) dla wszystkich pojazdów. |
| EURO 5 | 2009 r. | Dyrektywa 2007/715/EC[13] dla lekkich samochodów osobowych i służbowych. |
| EURO 6 | Planowana od 2014 r. | Dyrektywa 2007/715/EC[13] dla ciężkich pojazdów samochodowych. |

Udział autobusów spełniających wymienione powyżej normy EURO został przedstawiony na kolejnym rysunku.

Rysunek 3. Udział autobusów spełniających kolejne normy spalin EURO.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od przewoźników

Poniżej przedstawiono udział procentowy autobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych. Średnio w badanej grupie wynosi on zaledwie 1,6%. Warto dodać, że występuje korelacja między wielkością przewoźnika, a faktem, czy posiada on autobusy przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych czy też nie: na ogół autobusy takie posiadają przewoźnicy więksi.

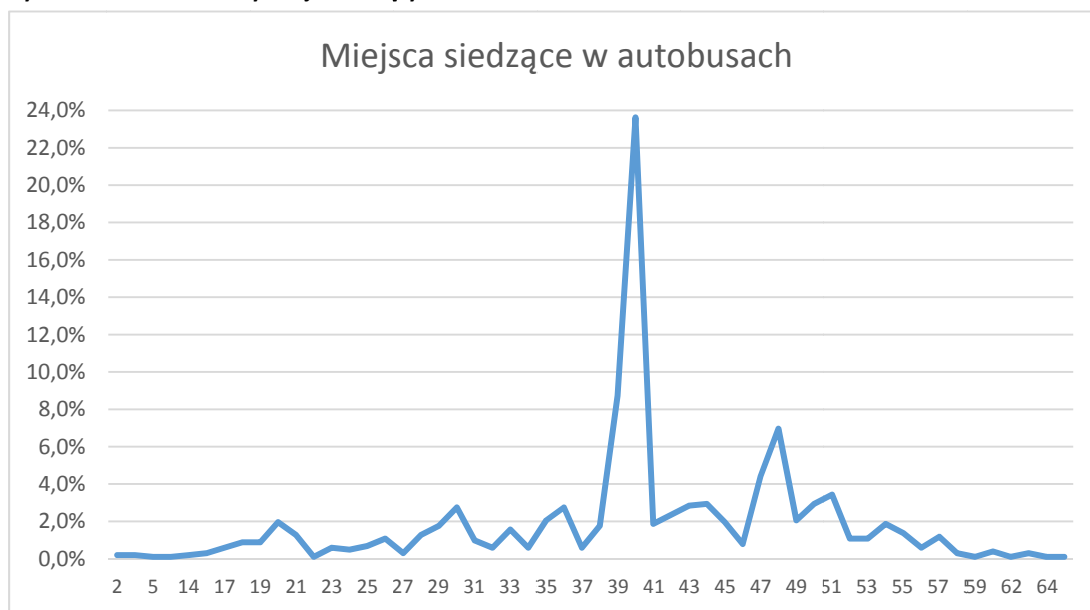
Rysunek 4. Udział autobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od przewoźników

W ramach analizy przygotowano również zestawienie marek samochodów – z uwagi na niedokładność danych podawanych przez przewoźników zestawienie to nie obejmuje modeli autobusów. Zdecydowanie najwięcej jest autobusów marki Autosan (prawie połowa), a następnie marki Mercedes, Solbus, Man, Setra i Jelcz.

Kolejną informacją, jaką podawali przewoźnicy była liczba lat dalszej, przewidzianej eksploatacji autobusów. Średnio liczba ta wyniosła 7,5 lat, co oznacza, że wraz z obecnym średnim wiekiem wynoszącym 16,3 lat, średnio autobus wycofywany jest z eksploatacji po 23,6 latach pracy.

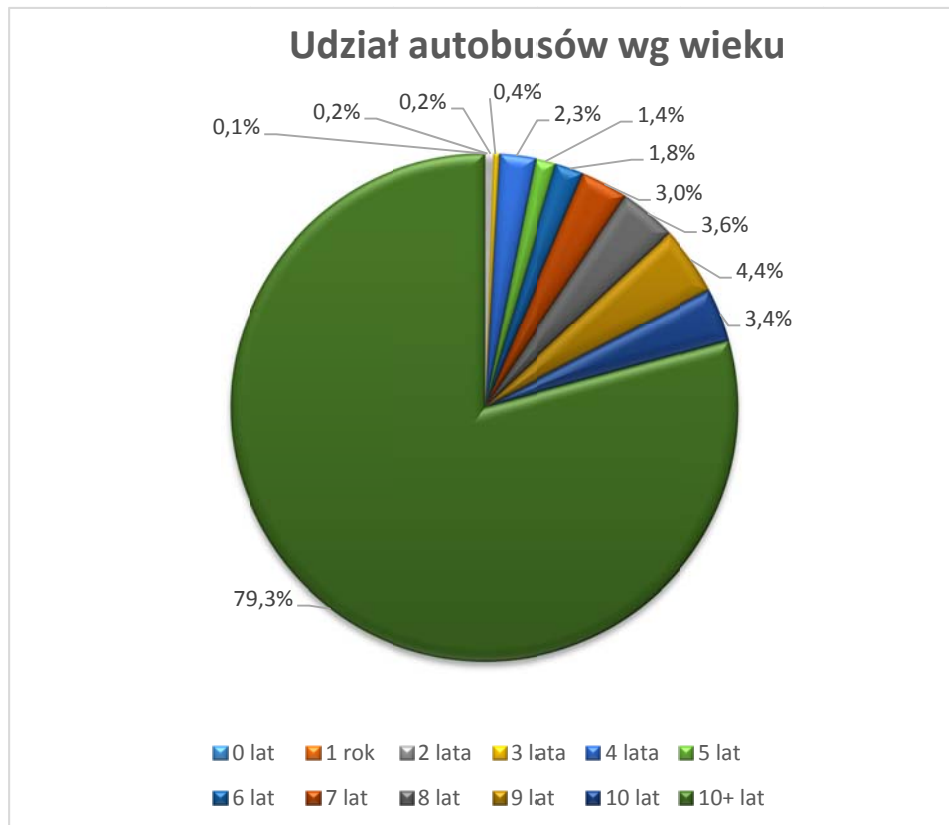
Przewoźnicy proszeni byli także o podanie liczby miejsc w autobusach. Jak widać na poniższych tabelach, przeważają autobusy posiadające ok. 40 miejsc siedzących, choć istnieją także przewoźnicy posiadający w większości autobusy o liczbie miejsc do 21.

Rysunek 5. Rozkład liczby miejsc siedzących autobusów w taborze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od przewoźników

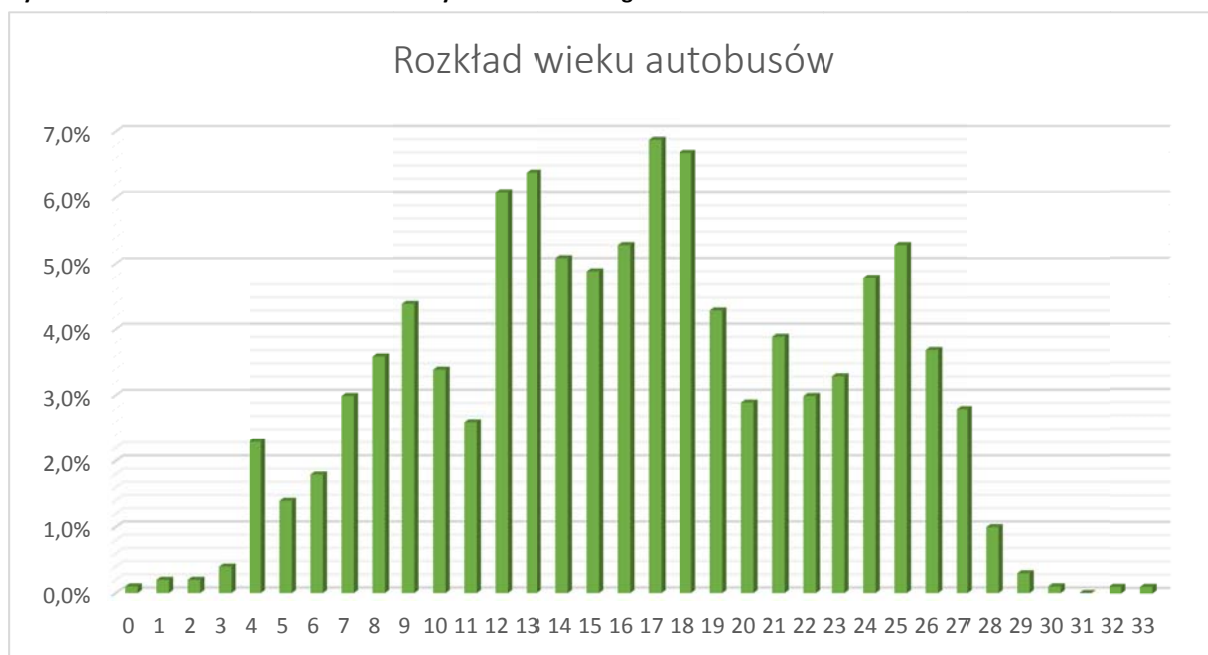
Podsumowując, tabor autobusowy poruszający się po drogach województwa jest dość wiekowy, choć przewoźnicy starają się go odnawiać. Udział autobusów do 10 lat w ogólnej liczbie autobusów przedstawia się następująco (łącznie wynosi on około 30%):

Rysunek 6. Udział autobusów wg wieku w całym taborze.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od przewoźników

Rysunek 7. Rozkład wieku autobusów w całym taborze według lat



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od przewoźników

4.1.3. Korytarze transportowe

Wśród przewozów, na które zezwolenia wydał Marszałek Województwa Podkarpackiego, najbardziej obciążone są korytarze: Przemyśl – Jarosław (ponad 200 kursów dziennie) oraz Przeworsk – Rzeszów (ponad 180 kursów w ciągu doby).

Korytarze transportowe można podzielić na 5 grup w zależności od liczby połączeń w ciągu doby:

- A. Liczba połączeń jest równa lub większa niż 100 kursów dziennie
- B. Liczba połączeń jest równa lub większa niż 50 i mniejsza niż 100 kursów dziennie
- C. Liczba połączeń jest równa lub większa niż 20 i mniejsza niż 50 kursów dziennie
- D. Liczba połączeń jest równa lub większa niż 6 i mniejsza niż 20 kursów dziennie
- E. Liczba połączeń jest mniejsza niż 6 kursów dziennie.

Poniższa tabela przedstawia największe autobusowe korytarze transportowe w Województwie Podkarpackim, tj. korytarze należące do grupy A i B.

Tabela 5. Największe autobusowe korytarze transportowe w Województwie Podkarpackim.

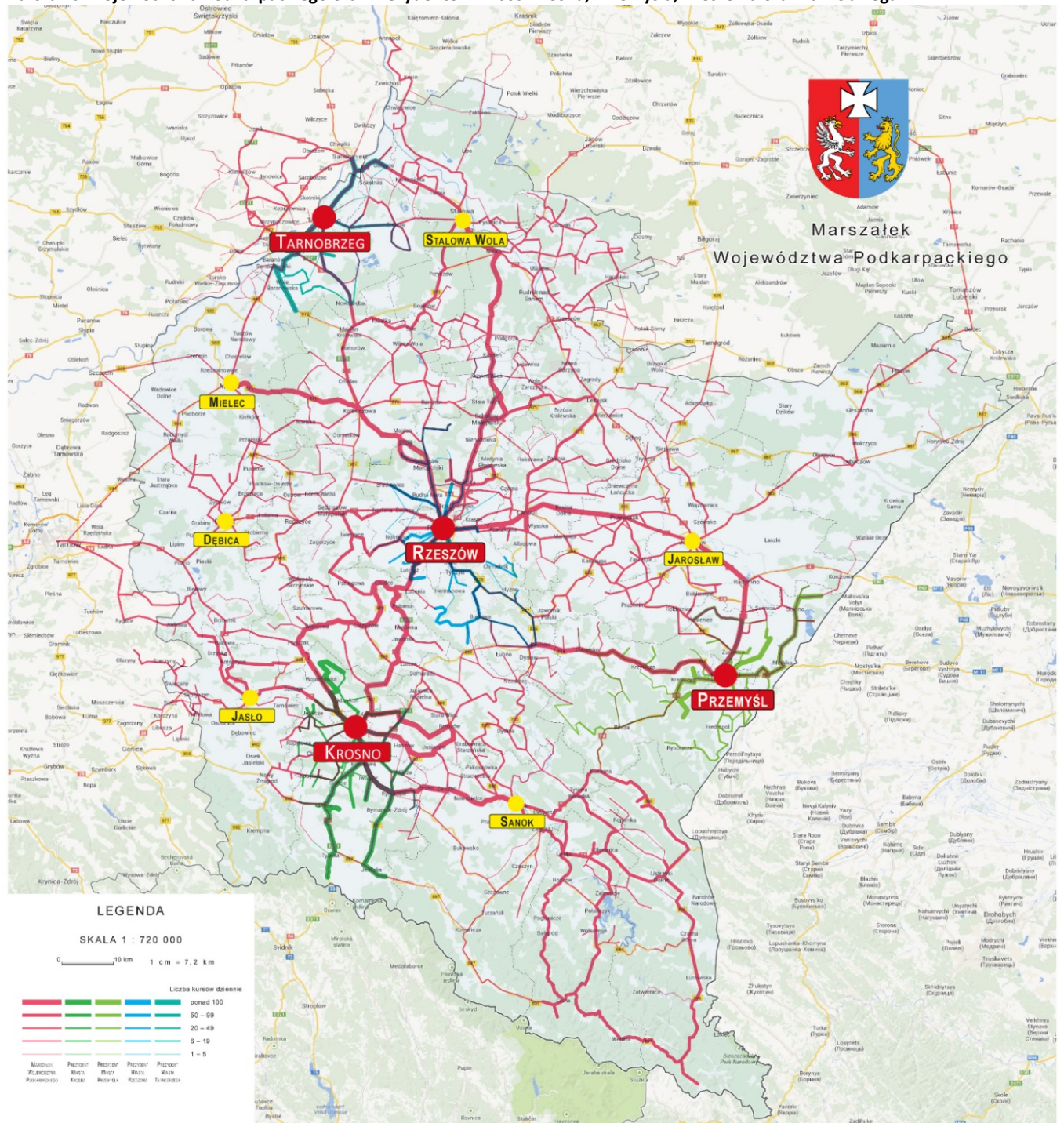
| Lp. | Od | Do | Liczba kursów w ciągu doby |
|-----|------------|--------------|----------------------------|
| 1 | Przemyśl | Jarosław | 208 |
| 2 | Przeworsk | Rzeszów | 185 |
| 3 | Przemyśl | Dynów | 169 |
| 4 | Rzeszów | Stalowa Wola | 164 |
| 5 | Łańcut | Rzeszów | 136 |
| 6 | Krosno | Rzeszów | 134 |
| 7 | Brzozów | Krosno | 132 |
| 8 | Krosno | Sanok | 131 |
| 9 | Mielec | Rzeszów | 120 |
| 10 | Leżajsk | Rzeszów | 97 |
| 11 | Jasło | Krosno | 96 |
| 12 | Sandomierz | Tarnobrzeg | 94 |

Poniższe mapy przedstawiają wszystkie (z grup A, B, C, D i E) oraz największe korytarze transportowe (z grupy A) w przewozach autobusowych wykonywanych w obrębie Województwa Podkarpackiego. Szerokość linii proporcjonalna jest do liczby kursów wykonywanych w ciągu doby.

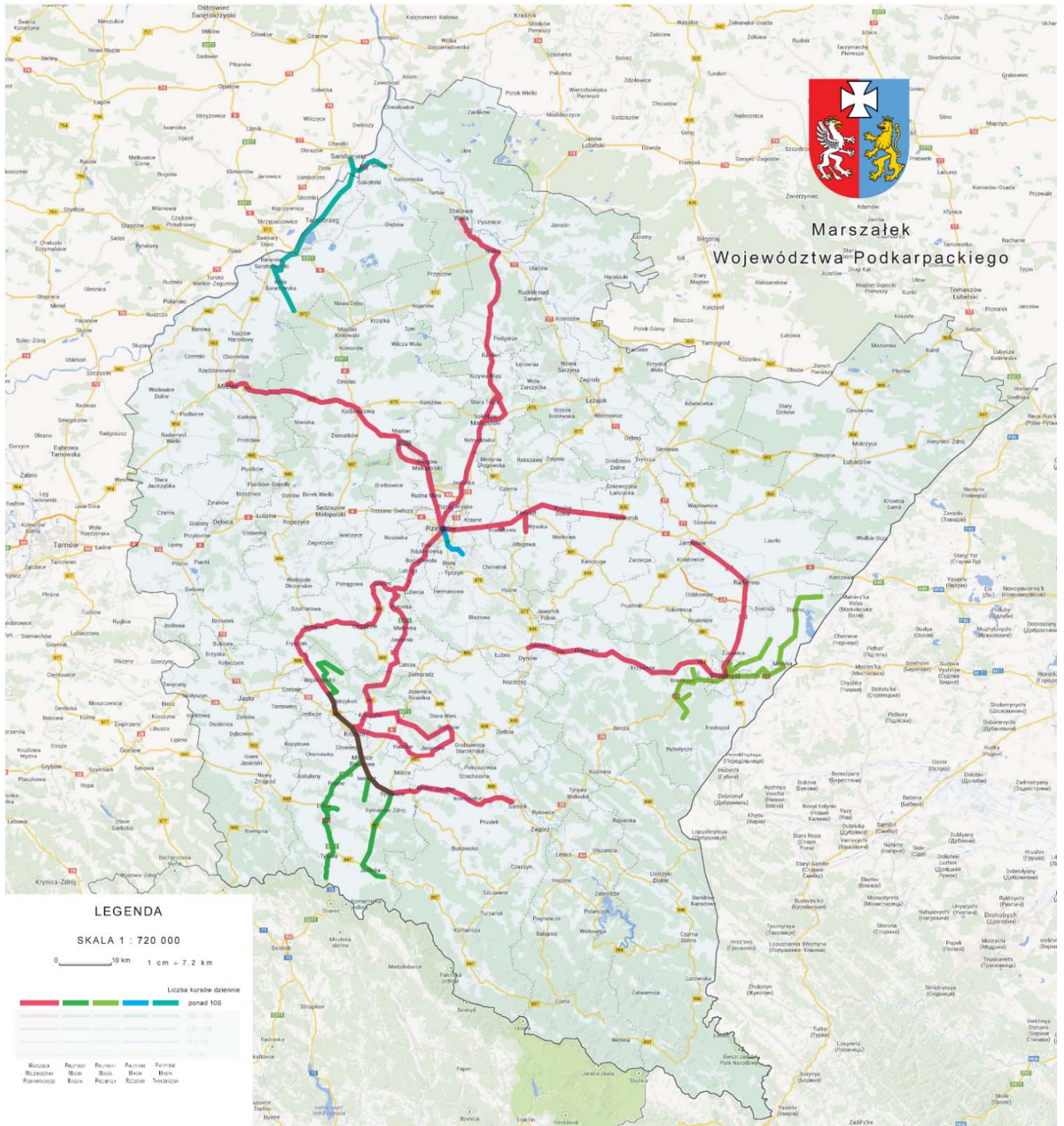
Mapy największych korytarzy transportowych przedstawiono oddzielnie dla zezwoleń wydanych przez Marszałka Województwa Podkarpackiego i oddzielnie dla zezwoleń wszystkich, tj. wydanych przez Marszałka oraz przez Prezydentów Miast: Krosna, Przemyśla, Rzeszowa i Tarnobrzega.

Pozostałe autobusowe korytarze transportowe, należące do grup B, C, D i E, zamieszczono w Załączniku D, w Tabeli D8. Pozostałe autobusowe korytarze transportowe w Województwie Podkarpackim.

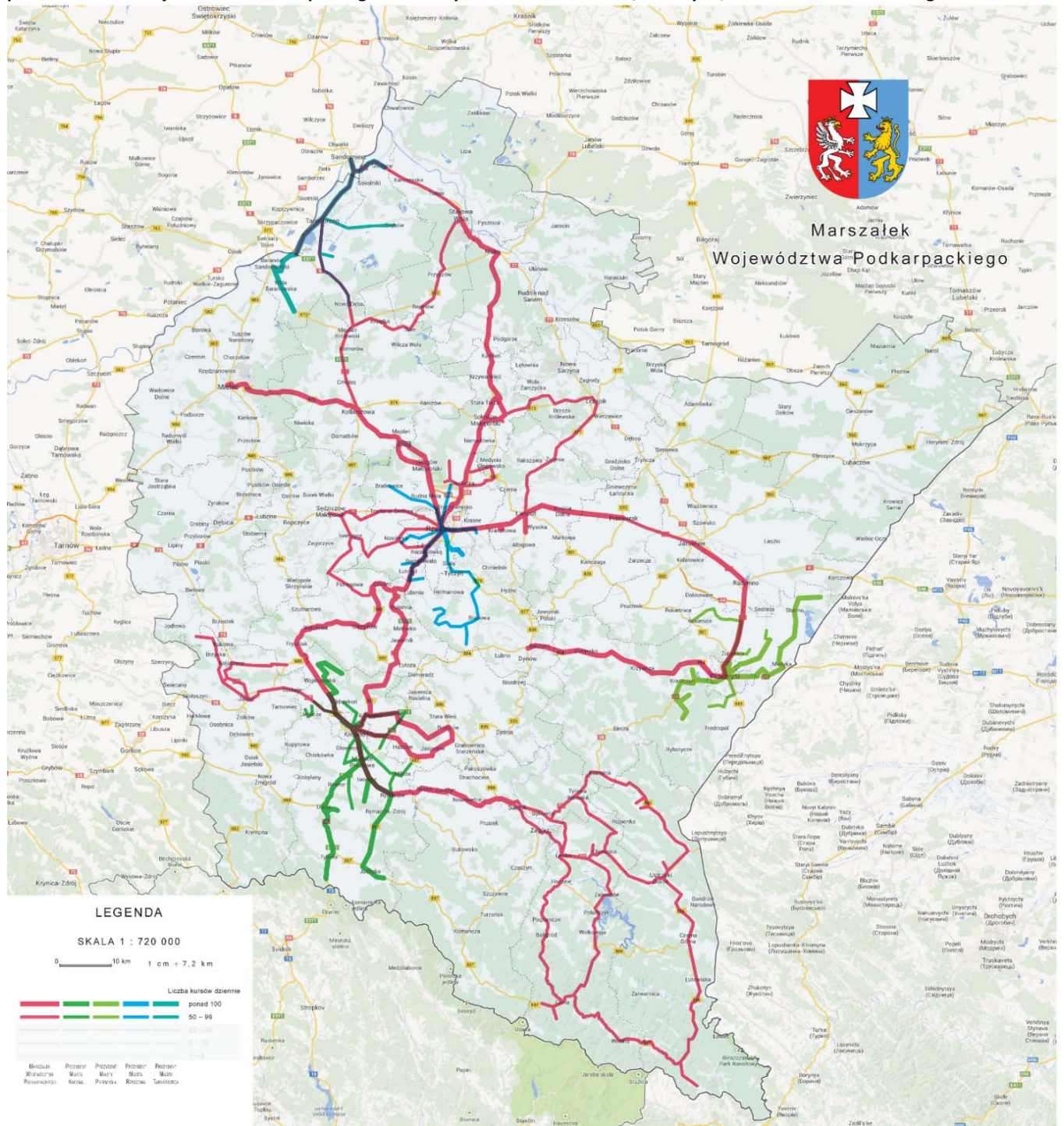
Mapa 1. Wszystkie korytarze transportowe w komunikacji autobusowej, na podstawie zezwoleń wydanych przez Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Prezydentów Miast: Krośna, Przemyśla, Rzeszowa oraz Tarnobrzęga



Mapa 2. Najważniejsze korytarze transportowe (grupa A) w komunikacji autobusowej na podstawie zezwoleń wydanych przez Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Prezydentów Miast: Krosna, Przemyśla, Rzeszowa oraz Tarnobrzega.



Mapa 3. Najważniejsze korytarze transportowe (grupy A i B) w komunikacji autobusowej na podstawie zezwoleń wydanych przez Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Prezydentów Miast: Krosna, Przemyśla, Rzeszowa oraz Tarnobrzega.



4.2. Transport kolejowy

Na teren województwa wjeżdżają pociągi następujących przewoźników kolejowych:

1. Przewozy Regionalne Sp. z o.o. (pociągi Regio, IR oraz RE)
2. PKP Intercity S.A. (pociągi EIC oraz TLK)

Linie komunikacyjne obsługiwane przez spółkę Przewozy Regionalne, pełniącą dla Województwa Podkarpackiego rolę Operatora publicznego kolejowego transportu zbiorowego, przebiegają zarówno w obrębie województwa, jak i poza jego terenem, w następujących kierunkach:

- Kraków
- Lublin
- Warszawa

Poniższa mapa ukazuje linie kolejowe obejmujące Województwo Podkarpackie, wraz z najważniejszymi, sąsiadującymi stacjami i liniami obejmującymi województwa ościenne.

Mapa 4. Sieć kolejowa w Województwie Podkarpackim



Źródło: PKP PLK S.A., Regionalne Obserwatorium Terytorialne Departament Strategii i Planowania Przestrzennego Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego.

Pociągi przewoźników obsługujących połączenia międzywojewódzkie zamieszczono w Załączniku A, Tabela A2. Pociągi pasażerskie przewoźników obsługujących linie międzywojewódzkie.

4.3. Współpraca z Operatorem publicznego kolejowego transportu zbiorowego

Samorząd Województwa Podkarpackiego, jako udziałowiec spółki Przewozy Regionalne Sp. z o.o. – będącej Operatorem publicznego transportu zbiorowego – zawarł z tą spółką umowę, obowiązującą do 31 grudnia 2013 r., obejmującą dofinansowanie przewozów kolejowych. Zgodnie z umową spółka Przewozy Regionalne Sp. z o.o. obsługuje łącznie 7 linii kolejowych komunikacyjnych, przebiegających w całości lub w części przez teren województwa. Na liniach tych w ciągu doby kursują 124 pociągi, zgodnie z zestawieniem znajdującym się w Załączniku A, Tabela A1. Pociągi objęte umową z Operatorem publicznego kolejowego transportu zbiorowego.

4.3.1. Tabor wykorzystywany przez Operatora kolejowego publicznego transportu zbiorowego

Na liniach kolejowych położonych na terenie Województwa Podkarpackiego, na podstawie *Umowy o świadczenie usług użyteczności publicznej w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich*, obowiązującej do 31 grudnia 2013 r. kursują pociągi obsługiwane przez spółkę Przewozy Regionalne Sp. z o.o. Pojazdy kolejowe wykorzystywane przez spółkę Przewozy Regionalne stanowią w części własność Województwa Podkarpackiego, a w części – własność tej spółki. Zgodnie z umową zawartą między Województwem Podkarpackim, a spółką Przewozy Regionalne Sp. z o.o. „Operator zobowiązany jest do wyznaczenia w wagonach miejsc dla podróżnych z dziećmi do lat 4, kobiet w ciąży oraz dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej sprawności ruchowej”.

Poniższa tabela przedstawia tabor kolejowy stanowiący własność Województwa Podkarpackiego, który jest udostępniany Operatorowi (w chwili obecnej jest to spółka Przewozy Regionalne) w celu świadczenia usług użyteczności publicznej w kolejowych przewozach pasażerskich. Operator we własnym zakresie zapewnia pozostały tabor kolejowy.

Tabela 6. Tabor będący własnością samorządu Województwa Podkarpackiego

| Lp. | Typ pojazdu | Nr kolejowy | Rok produkcji |
|-----|------------------|-------------|---------------|
| 1. | 212 M | SA 109-007 | 2004 |
| 2. | 212 M | SA 109-010 | 2004 |
| 3. | 214 Ma | SA 103-001 | 2005 |
| 4. | 214 Ma | SA 103-002 | 2005 |
| 5. | 214 Mb – Mińsk 1 | SA 135-010 | 2010 |
| 6. | 214 Mb – Mińsk 1 | SA 135-011 | 2011 |
| 7. | 214 Mb – Mińsk 1 | SA135-012 | 2010 |
| 8. | 214 Mb – Mińsk 1 | SA 135-013 | 2011 |
| 9. | 214 Mb – Mińsk 1 | SA 135-014 | 2011 |
| 10. | 218 Mb – Mińsk 2 | SA 134-022 | 2011 |

Wśród pojazdów kolejowych będących własnością Województwa Podkarpackiego wszystkie autobusy szynowe dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez wbudowanie podestów wejściowych oraz niskich wejść, zgodnych z poziomem peronów.

4.3.2. Przewóz pasażerów przez Operatora publicznego kolejowego transportu zbiorowego

Czynniki gospodarczo-ekonomiczne mają wpływ na kształtowanie oferty przewozowej. W ostatnich latach poziom pracy eksploatacyjnej Przewozów Regionalnych na terenie Województwa Podkarpackiego w ciągu roku kształtował się na poziomie od 2 574 000 do 2 640 000 pociągokilometrów. Poniższa tabela podsumowuje dane dostępne za lata 2010-2013.

Tabela 7. Praca eksploatacyjna w roku oraz dofinansowywane przez Samorząd Województwa Podkarpackiego w latach 2010-2013 usługi użyteczności publicznej, świadczone przez Operatora – spółkę Przewozy Regionalne Sp. z o.o.

| Rok | Praca eksploatacyjna w roku na terenie województwa [pockm] | Kwota dofinansowania [zł] |
|-----------|------------------------------------------------------------|---------------------------|
| 2009/2010 | 2 574 251,98 | 37 997 548,28 |
| 2010/2011 | 2 635 729,88 | 38 509 051,03 |
| 2011/2012 | 2 664 022,65 | 40 343 948,00 |
| 2012/2013 | 2 640 000,00 | 42 955 858,00 |

Źródło: *Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego*

W rozbiciu na poszczególne linie, praca eksploatacyjna kształtuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie i wygląda następująco (na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego).

Tabela 8. Praca eksploatacyjna na poszczególnych liniach, wykonywana przez Operatora – spółkę Przewozy Regionalne Sp. z o.o. na podstawie umów rocznych.

| Linia kolejowa | Praca eksploatacyjna 2011 [pockm] | Praca eksploatacyjna 2012 [pockm] | Praca eksploatacyjna 2013 (planowana) [pockm] |
|----------------|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------|
| 91 | 1 500 000 | 1 516 000 | 1 500 000 |
| 68 | 415 000 | 420 000 | 400 000 |
| 71 | 267 000 | 270 000 | 280 000 |
| 101 | 195 000 | 197 000 | 210 000 |
| 106 | 151 000 | 153 000 | 162 000 |
| 108 | 101 000 | 102 000 | 88 000 |
| 107 | 6 000 | 6 000 | - |
| RAZEM | 2 635 000 | 2 664 000 | 2 640 000 |

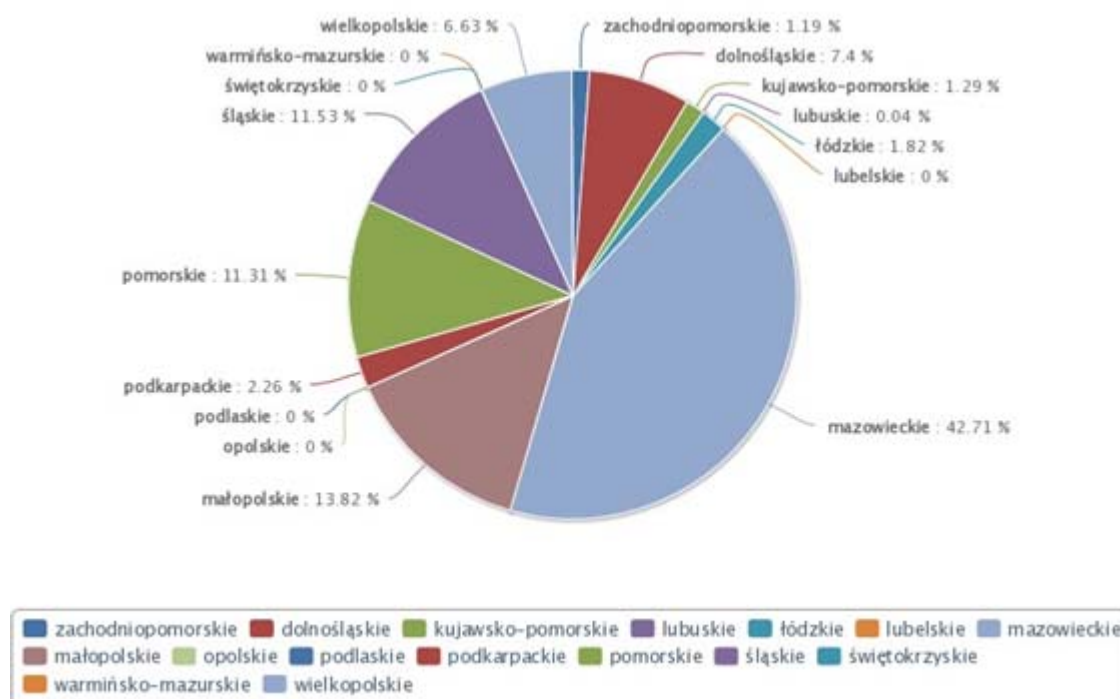
4.4. Transport lotniczy

Mocną stroną województwa podkarpackiego jest możliwość korzystania z transportu lotniczego, który może znacząco ułatwić zarówno przewozy międzynarodowe i regionalne. Znajduje się tu sześć lotnisk wpisanych do rejestru lotnisk cywilnych: Rzeszów – Jasionka, Rzeszów, Krosno, Mielec, Turbia k. Stalowej Woli i Iwonicz.

Największe znaczenie ma lotnisko o charakterze międzynarodowym Rzeszów-Jasionka. Posiada ono drugą najdłuższą w Polsce drogę startową (3200 m), która pozwala na przyjmowanie nawet największych samolotów. Bardzo nowoczesne systemy nawigacji i oświetlenia umożliwiają ponadto lądowanie w trudnych warunkach pogodowych. Dużym potencjałem rozwojowym tego portu lotniczego jest jego położenie geograficzne. Znajduje się ono w pobliżu dróg krajowych nr 19 Rzeszów-Lublin oraz nr 9 Rzeszów-Radom. W przyszłości w niewielkim oddaleniu przebiegać będzie autostrada A4 oraz droga ekspresowa S19. Oprócz bardzo dobrej drogowej dostępności komunikacyjnej lotnisku sprzyjają lokalne warunki klimatyczne powodujące, że w jego okolicach jest największa liczba dni lotnych w roku. Jest ono jednym z najszybciej rozwijających się lotnisk w Polsce, jednak jego potencjał pozostaje nadal nie w pełni wykorzystany. W 2011 r. obsłużyło niespełna 0,5 mln pasażerów, prawie 5 razy więcej niż w 2005.

Udział województw w ruchu lotniczym w Polsce (wyloty) w 2011 r. przedstawia poniższy wykres. Udział województwa podkarpackiego w krajowym ruchu lotniczym w 2011 r. wyniósł 2,26%.

Rysunek 8. Ruch pasażerów w portach lotniczych (wyloty)



Źródło: Departament Strategii i Planowania Przestrzennego, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

Ponadto, na obszarze woj. podkarpackiego zlokalizowanych jest 12 lądowisk, 4 służące szpitalnym oddziałom ratunkowym oraz 8 lądowisk sportowych.

5. Dostępność komunikacyjna na obszarze Województwa Podkarpackiego

Rozkład ośrodków powiatowych w Województwie Podkarpackim nawiązuje do jego sieci osadniczej i tym samym ma charakter pasmowy. Czas dojazdu do miast powiatowych nie przekracza pół godziny na całym obszarze pasów równoleżnikowych Dębica-Rzeszów-Przemyśl oraz Jasło-Krosno-Ustrzyki Dolne. Z reguły niższy od tej wartości jest on także w całej zachodniej i północno-zachodniej części regionu. Standard pozostaje nie spełniony w górach (Beskid Niski, Bieszczady), w strefie pomiędzy obydwooma pasami równoleżnikowymi (od Błażowej przez Dynów po granice z Ukrainą), na północnym-wschodzie (na północ i zachód od Lubaczowa, a także na wschód od Radymna), a ponadto lokalnie przy granicy z Województwem Małopolskim (między Dębicą a Jasłem) oraz na północ od Stalowej Woli.

Południowo-wschodnie części województwa, w szczególności powiaty leski i bieszczadzki pozostają jednymi z najtrudniej dostępnych obszarów w kraju. Obrazują to dane dotyczące średniego czasu dojazdu samochodem osobowym do Rzeszowa (poza godzinami szczytu). Efektem tak trudnej dostępności komunikacyjnej części obszarów województwa podkarpackiego było uwzględnienie ich w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego jako obszarów strategicznej interwencji polityki regionalnej. Także ogólna długość szlaków drogowych w województwie jest niższa niż średnia krajowa.

Słabą stroną sieci drogowej, w wielu większych miejscowościach, jest brak obwodnic. W miejscach gdzie brakuje obwodnic trasy dróg przebiegają przez miasta ulicami o nieodpowiednich parametrach technicznych, intensywnie obudowanymi, stwarzając zagrożenie zarówno dla ich użytkowników jak i dla mieszkańców. Ruch samochodowy o dużym natężeniu (w tym ruch samochodów ciężarowych), który przebiega przez obszary zabudowane powoduje zmniejszenie przepustowości sieci ulicznych, ograniczenia prędkości, zwiększa zanieczyszczenie powietrza i potęguje hałas komunikacyjny.

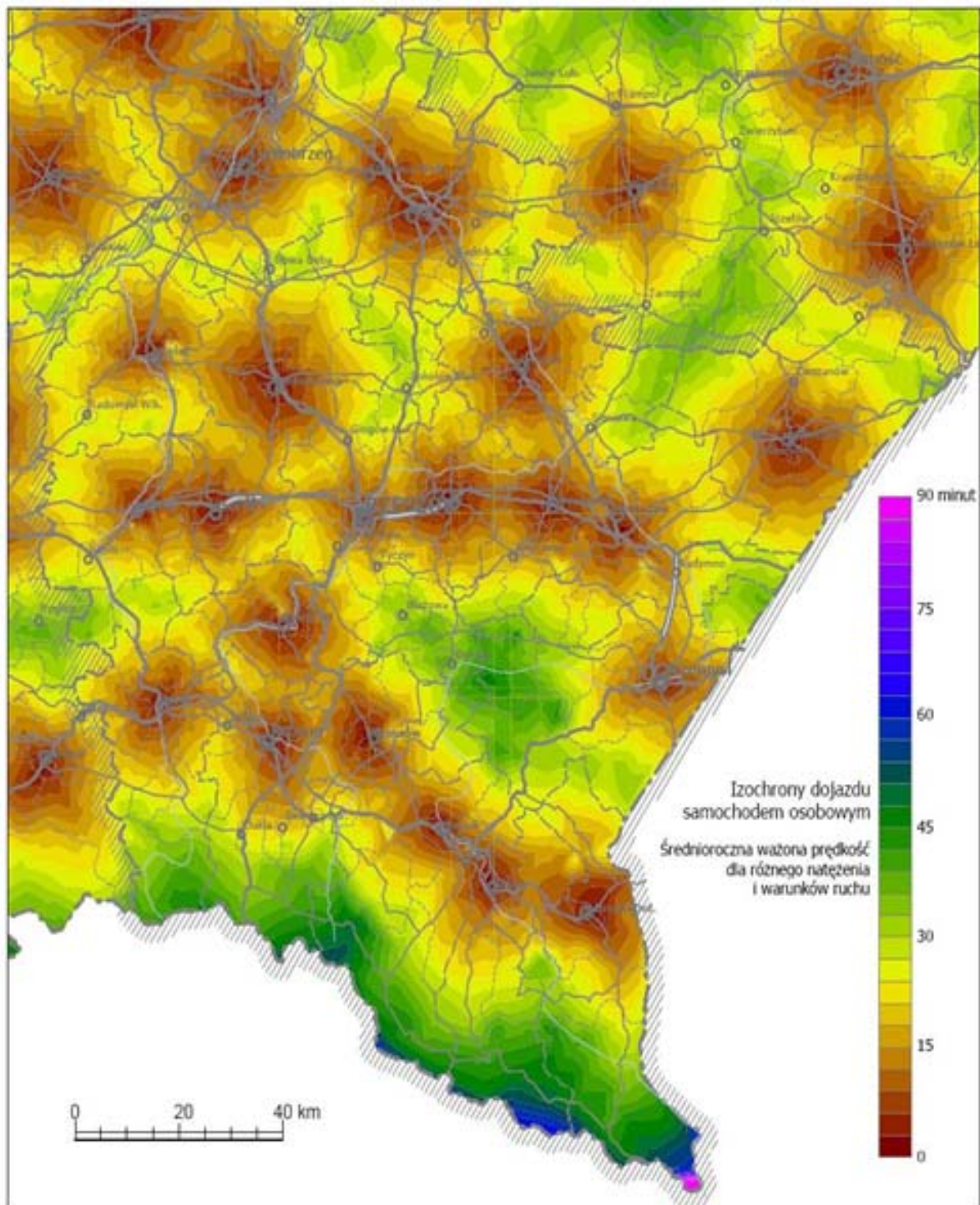
Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na sieci dróg krajowych w Województwie Podkarpackim, wg Generalnego Pomiaru Ruchu w roku 2010, wyniósł 9611 poj./dobę i był zbliżony do krajowego 9888 poj./dobę. Wskaźnik wzrostu ruchu w stosunku do roku 2005 wyniósł 1,19. Wzmożony ruch samochodów ciężarowych pogarsza stan techniczny nawierzchni dróg, co stanowi kolejny z głównych problemów komunikacyjnych województwa, jakim jest słaby stan dróg. Aktualne badania wskazują, iż procent dróg krajowych o dobrym stanie nawierzchni jest jednym z najniższych w kraju (niższe wartości odnotowano tylko dla Wielkopolski i Województwa Kujawsko-Pomorskiego). Prawie połowa dróg krajowych (47,5%) została zaklasyfikowana jako drogi o stanie złym lub niezadowalającym.

Drogi krajowe w Województwie Podkarpackim stanowiły w 2010 r. tylko ok. 5,1% długości wszystkich dróg utwardzonych (drugi najniższy wynik w kraju za Województwem Małopolskim), a obsługują bardzo znaczną część całości ruchu (w 2007 r. około połowę). Wpływa to niekorzystnie na jakość tych szlaków komunikacyjnych.

Duże obciążenie dróg krajowych w regionie i ich słaby stan skutkuje także wysoką wypadkowością. Ilustrują to wyniki badania przeprowadzonego w ramach projektu European Road Assessment Programme. Jego wyniki wskazują, że bardzo duża część, bo 61% długości dróg krajowych została zakwalifikowana jako odcinki o bardzo dużym ryzyku indywidualnym.

Poniższa mapa ukazuje czasową dostępność drogową miast powiatowych Województwa Podkarpackiego.

Mapa 5. Dostępność drogowa do miast powiatowych



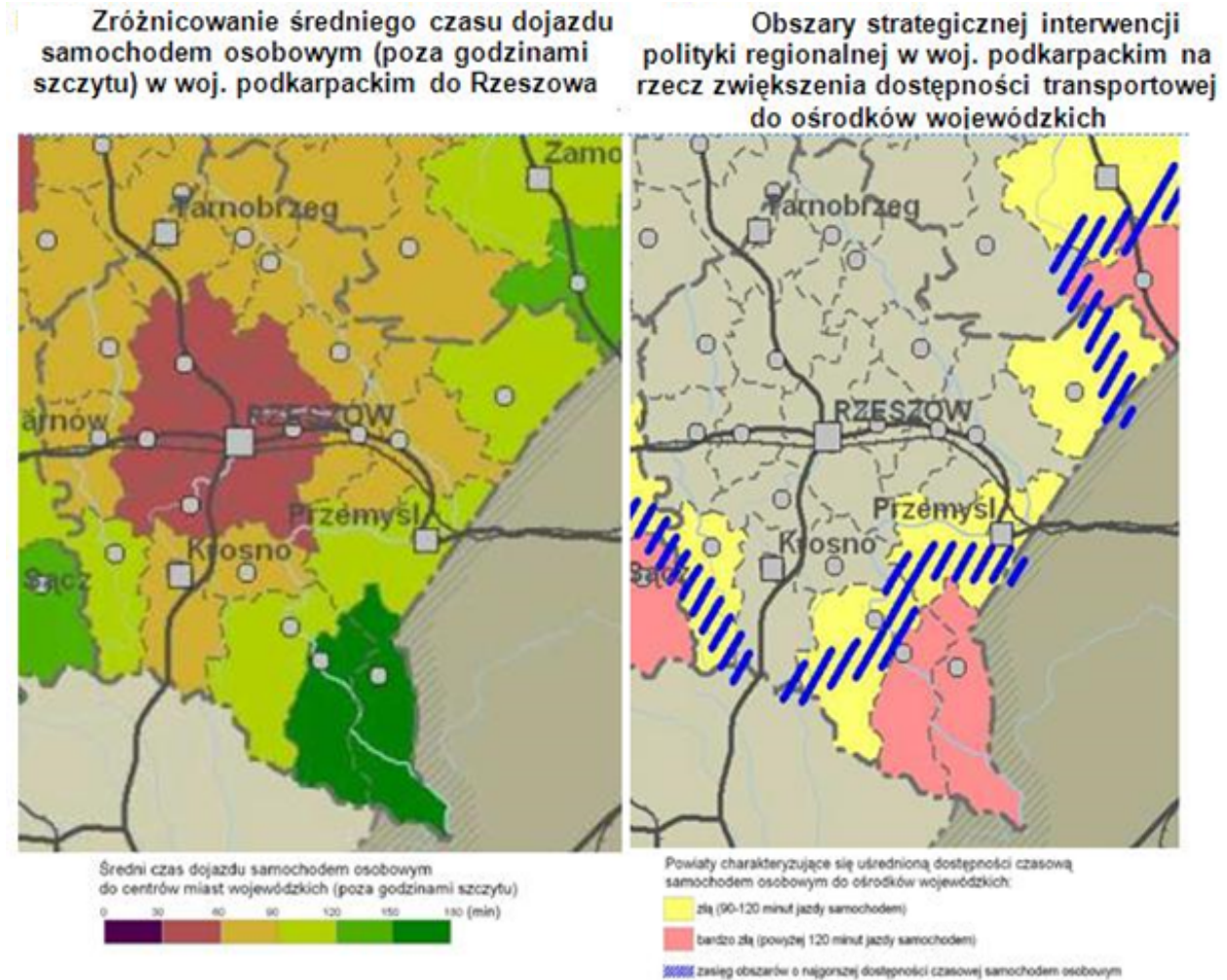
Źródło: Ekspertyza IGiPZ PAN dla Departamentu Strategii i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Załącznik F (Charakterystyka komunikacyjna podregionów i powiatów Województwa Podkarpackiego) zawiera szczegółowy opis charakterystyki komunikacyjnej wszystkich 4 podregionów i 25 powiatów Województwa Podkarpackiego (21 powiatów ziemskich i 4 powiatów grodzkich).

5.1. Niska dostępność komunikacyjna

Na terenie Województwa Podkarpackiego można wskazać kilka obszarów znajdujących się w odległości ponad 30 km od jakiegokolwiek ośrodka miejskiego pełniącego funkcję subregionalną oraz obszary o niekorzystnej dostępności do 2 lub 3 miast. Obszary te znajdują się w większości na obrzeżach województwa.

Mapa 6. Obszary o niskiej dostępności drogowej w Województwie Podkarpackim



Źródło: Departament Strategii i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

5.2. Przepływ strumieni pasażerskich

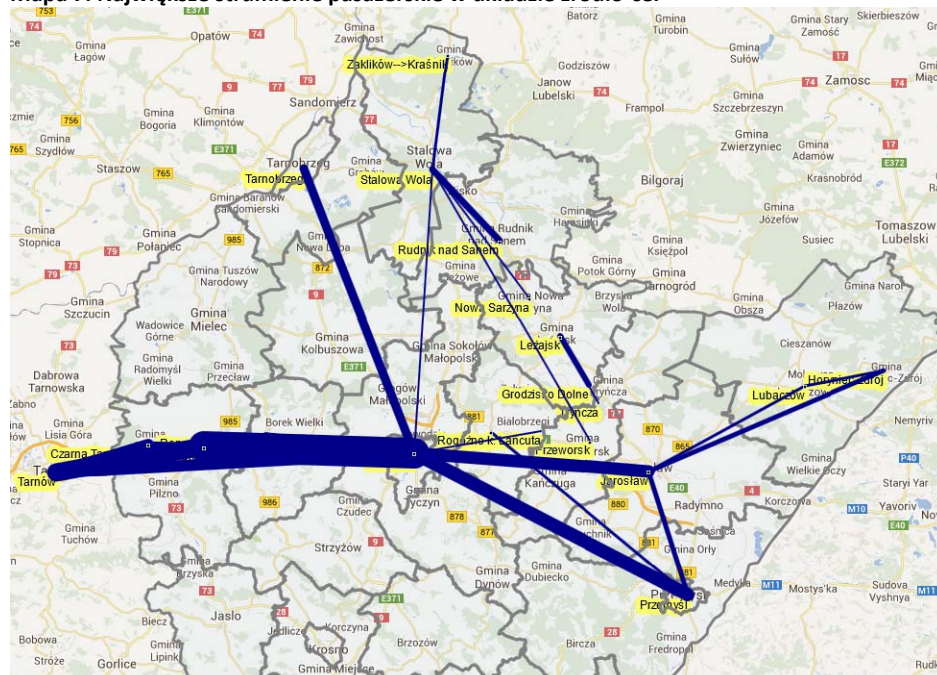
Podczas prac nad opracowaniem przeprowadzono pomiary strumieni pasażerskich w relacjach źródło-cel w pociągach uruchamianych na podstawie umowy między Województwem Podkarpackim a spółką Przewozy Regionalne Sp. z o.o. W ich wyniku można wskazać następujące strumienie, uszeregowane wg malejącej liczby pasażerów.

Tabela 9. Największe strumienie pasażerskie w relacjach źródło-cel

| Lp. | Od | Do | Liczba pasażerów |
|-----|------------------|----------------------|------------------|
| 1 | Rzeszów | Dębica | 164 |
| 2 | Dębica | Tarnów | 93 |
| 3 | Rzeszów | Przemyśl | 71 |
| 4 | Rzeszów | Jarosław | 66 |
| 5 | Czarna Tarnowska | Tarnów | 62 |
| 6 | Rzeszów | Tarnów | 58 |
| 7 | Rzeszów | Tarnobrzeg | 43 |
| 8 | Czarna Tarnowska | Dębica | 33 |
| 9 | Rudnik nad Sanem | Stalowa Wola | 33 |
| 10 | Leżajsk | Grodzisko Dolne | 32 |
| 11 | Jarosław | Horyniec Zdrój | 27 |
| 12 | Jarosław | Przemyśl | 25 |
| 13 | Rzeszów | Ropczyce | 19 |
| 14 | Łańcut | Przemyśl | 16 |
| 15 | Rzeszów | Sędziszów Małopolski | 16 |
| 16 | Rzeszów | Grabiny | 15 |
| 17 | Jarosław | Lubaczów | 15 |
| 18 | Lubaczów | Horyniec Zdrój | 14 |
| 19 | Rzeszów | Ropczyce Witkowice | 12 |
| 20 | Leżajsk | Trynka | 12 |
| 21 | Przeworsk | Stalowa Wola | 12 |
| 22 | Rzeszów | Rogóżno k. Łańcuta | 10 |
| 23 | Rzeszów | Stalowa Wola | 10 |
| 24 | Nowa Sarzyna | Stalowa Wola | 10 |

Poniższa mapa ukazuje te relacje na terenie Województwa Podkarpackiego.

Mapa 7. Największe strumienie pasażerskie w układzie źródło-cel



6. Kluczowe węzły komunikacyjne

Jak pokazują siatki połączeń oraz korytarze transportowe, największym węzłem komunikacyjnym całego województwa jest jego stolica, tj. Rzeszów. Patrząc na układ komunikacyjny województwa, można wskazać inne miasta, które pełnią ważną rolę:

- Na wschodzie: Przemyśl, Jarosław oraz Przeworsk
- Na południu: Krosno, Jasto oraz Sanok
- Na zachodzie: Dębica oraz Mielec
- Na północy: Tarnobrzeg i Stalowa Wola

Wszystkie te miasta ważne są zarówno z punktu widzenia komunikacji autobusowej, jak i kolejowej, stanowiąc istotne węzły przesiadkowe. Dlatego też warto zadbać o to, by w każdym z tych miejsc infrastruktura dworcowa odzwierciedlała potrzeby komunikacyjne mieszkańców województwa. Wyżej wymienione węzły komunikacyjne można sklasyfikować dwojako: ze względu na rodzaj transportu albo też ze względu na ich wielkość i znaczenie komunikacyjne.

Klasyfikacja węzłów komunikacyjnych ze względu na istotność danego węzła oparta została o przedstawioną w Załączniku F (Tabela F1. Infrastruktura dworcowa w kluczowych węzłach komunikacyjnych) charakterystykę infrastruktury dworcowej w kluczowych węzłach komunikacyjnych. Poniższa tabela podsumowuje najważniejsze parametry wszystkich węzłów komunikacyjnych Województwa Podkarpackiego.

W tabeli przyjęto następujące wartości rangi węzłów komunikacyjnych:

1. Węzeł o znaczeniu ogólnokrajowym
2. Węzeł o znaczeniu regionalnym
3. Węzeł o znaczeniu lokalnym

Przy oznaczaniu integralności poszczególnych węzłów komunikacyjnych przyjęto następujące oznaczenia:

- T – węzeł w pełni zintegrowany, znajdujący się w jednym budynku;
- C – węzeł częściowo zintegrowany, gdzie istnieje niewielka odległość między dworcami: kolejowym i autobusowym, jednakże nie znajdują się one w jednej, wielofunkcyjnej przestrzeni architektonicznej oraz znacznie odbiegają od siebie standardem i powiązaniem intermodalnymi;
- N – węzeł niezintegrowany, gdzie albo nie istnieje transport kolejowy albo też odległość między dworcami jest tak duża, że nie pozwala na sprawne przemieszczanie się między nimi i wygodne dla pasażerów łączenie różnych środków transportu publicznego.

Tabela 11. Parametry węzłów komunikacyjnych Województwa Podkarpackiego

| Obszar | Miasto (miasta /dworce) | Liczba pociągów Regio† | Liczba pociągów InterRegio† | Liczba pociągów IC oraz TLK† | Łączna liczba pociągów† | Liczba pasażerów na dworcach kolejowych †* | Liczba kursów autobusowych† | Liczba tras autobusowych | Średnia długość kursu (km) | Rodzaj transportu* | Węzeł zintegrowany? | Ranga węzła komunikacyjnego |
|---------------------------------|---------------------------|------------------------|-----------------------------|------------------------------|-------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------|----------------------------|--------------------|---------------------|-----------------------------|
| Województwo Podkarpackie | | 553 | 45 | 193 | 791 | 8551 | 11 893 | 1195 | | A-K-L | – | – |
| Podregion Rzeszowski | | 260 | 0 | 88 | 348 | 3775 | 4 135 | 357 | | A-K-L | – | – |
| Miasto Rzeszów (powiat grodzki) | Rzeszów | 90 | – | 25 | 115 | 3278 | 2 237 | 180 | 12,4 | A-K-L | C | 1 |
| Powiat Kolbuszowski | Kolbuszowa | 8 | – | 6 | 14 | 70 | 222 | 33 | 6,7 | A-K | | 3 |
| Powiat Łańcucki | Łańcut | 33 | – | 16 | 49 | 248 | 394 | 36 | 10,9 | A-K | – | 3 |
| Powiat Ropczycko-Sędziszowski | Ropczyce / Sędziszów Młp. | 28 | – | 16 | 44 | 179 | 426 | 36 | 11,8 | A-K | – | 3 |
| Powiat Rzeszowski | Rzeszów | 90 | – | 25 | 115 | – | 470 | 38 | 12,4 | A-K-L | C | 1 |
| Powiat Strzyżowski | Strzyżów | 11 | – | – | 11 | – | 386 | 34 | 11,4 | A-K | – | 3 |

| Obszar | Miasto (miasta /dworce) | Liczba pociągów Regio† | Liczba pociągów InterRegio† | Liczba pociągów IC oraz TLK† | Łączna liczba pociągów† | Liczba pasażerów na dworcach kolejowych †* | Liczba kursów autobusowych† | Liczba tras autobusowych | Średnia długość kursu (km) | Rodzaj transportu* | Węzeł zintegrowany? | Ranga węzła komunikacyjnego |
|------------------------------------|-------------------------|------------------------|-----------------------------|------------------------------|-------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------|----------------------------|--------------------|---------------------|-----------------------------|
| Podregion Krośnieński | | 23 | 0 | 0 | 23 | 75 | 3 473 | 300 | | A-K | - | - |
| Miasto Krosno (powiat grodzki) | Krosno | 4 | - | - | 4 | - | 862 | 58 | 14,9 | A-K | C | 2 |
| Powiat Bieszczadzki | Ustrzyki Dolne | - | - | - | 0 | - | 265 | 31 | 8,5 | A | - | 3 |
| Powiat Brzozowski | Brzozów | - | - | - | 0 | - | 633 | 55 | 11,5 | A | - | 3 |
| Powiat Jasielski | Jasło | 11 | - | - | 11 | 52 | 635 | 39 | 16,3 | A-K | N | 2 |
| Powiat Krośnieński | Krosno | 4 | - | - | 4 | - | 172 | 26 | 6,6 | A-K | C | 2 |
| Powiat Leski | Lesko | - | - | - | 0 | - | 193 | 22 | 8,8 | A | - | 3 |
| Powiat Sanocki | Sanok | 4 | - | - | 4 | 23 | 713 | 69 | 10,3 | A-K | C | 2 |
| Podregion Przemyski | | 169 | 16 | 54 | 239 | 3043 | 1 956 | 158 | | A-K | - | - |
| Miasto Przemysł (powiat grodzki) | Przemysł | 32 | 3 | 10 | 45 | 1064 | 647 | 32 | 20,2 | A-K | C | 1 |
| Powiat Jarosławski | Jarosław | 44 | 3 | 18 | 65 | 1103 | 619 | 55 | 11,3 | A-K | T | 2 |
| Powiat Lubaczowski | Lubaczów | 12 | - | - | 12 | 51 | 57 | 8 | 7,1 | A-K | - | 3 |
| Powiat Przemyski | Przemysł | 32 | 3 | 10 | 45 | - | 64 | 11 | 5,8 | A-K | C | 1 |
| Powiat Przeworski | Przeworsk | 49 | 7 | 16 | 72 | 825 | 569 | 52 | 10,9 | A-K | N | 2 |
| Podregion Tarnobrzesci | | 101 | 29 | 51 | 181 | 1658 | 2 329 | 380 | | A-K | - | - |
| Miasto Tarnobrzeg (powiat grodzki) | Tarnobrzeg | 8 | 7 | 8 | 23 | 30 | 363 | 65 | 5,6 | A-K | N | 2 |
| Powiat Dębicki | Dębica | 28 | - | 27 | 55 | 974 | 417 | 34 | 12,3 | A-K | C | 2 |
| Powiat Leżajski | Leżajsk | 12 | 4 | 2 | 18 | 228 | 181 | 36 | 5,0 | A-K | - | 3 |
| Powiat Mielecki | Mielec | - | - | - | 0 | - | 271 | 31 | 8,7 | A-K | C | 2 |
| Powiat Niżański | Nisko | 12 | 4 | 2 | 18 | 46 | 258 | 55 | 4,7 | A-K | - | 3 |
| Powiat Stalowowolski | Stalowa Wola | 33 | 7 | 4 | 44 | 350 | 766 | 143 | 5,4 | A-K | N | 2 |
| Powiat Tarnobrzesci | Tarnobrzeg | 8 | 7 | 8 | 23 | 30 | 73 | 16 | 4,6 | A-K | N | 2 |

Źródło: Opracowanie własne

Oznaczenia:

† W ciągu doby

‡ Wartości prognozowane bądź szacunkowe

* Rodzaj transportu: A – Autobusowy; K – Kolejowy; L – Lotniczy

Na podstawie analizy danych klasyfikacja znaczenia węzłów komunikacyjnych kształtuje się następująco:

- **Węzły ponadregionalne:**

- Rzeszów – stolica województwa i najważniejszy punkt komunikacyjny, posiadający także komunikację lotniczą
- Przemysł – powiat grodzki, bardzo istotny węzeł kolejowy w ruchu krajowym oraz międzynarodowym

- **Węzły regionalne:**

- Krosno – powiat grodzki, węzeł kolejowy oraz autobusowy
- Jarosław – węzeł kolejowy oraz autobusowy
- Przeworsk – węzeł kolejowy oraz autobusowy
- Dębica – ośrodek przemysłowy oraz komunikacyjny węzeł autobusowy

- Mielec – ośrodek przemysłowy oraz komunikacyjny węzeł autobusowy
- Tarnobrzeg – powiat grodzki, ośrodek przemysłowy oraz komunikacyjny węzeł autobusowy i kolejowy
- Stalowa Wola – ośrodek przemysłowy oraz komunikacyjny węzeł autobusowy i kolejowy
- Jasło – mniejszy węzeł kolejowy oraz autobusowy
- Sanok – mniejszy węzeł kolejowy oraz autobusowy
- **Węzły lokalne** – pozostałe miasta powiatowe –
 - W Podregionie Rzeszowskim: Kolbuszowa, Łańcut, Ropczyce, Sędziszów, Strzyżów
 - W Podregionie Krośnieńskim: Ustrzyki Dolne, Brzozów, Lesko
 - W Podregionie Przemyskim: Lubaczów
 - W Podregionie Tarnobrzeskim: Leżajsk, Nisko.

Dworce kolejowe w Przeworsku oraz w Łańcucie i Leżajsku zostały niedawno wyremontowane. Dworzec w Leżajsku powstał pod koniec XIX wieku, jest utrzymany w galicyjskim stylu, a ze względu na walory estetyczne został objęty nadzorem konserwatora zabytków, zaś podczas prac zadbano o odtworzenie wszystkich historycznych detali tego dworca. Dworzec w Łańcucie został podczas remontu dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych i mających problemy z poruszaniem się.

Jak wspomniano na początku niniejszego rozdziału, istotną sprawą jest zadbanie o to, by infrastruktura węzłów komunikacyjnych – zwłaszcza tych o charakterze ponadregionalnym oraz regionalnym, została przygotowana w taki sposób, by – tak dla mieszkańców, jak i dla turystów:

- Odzwierciedlała potrzeby komunikacyjne ludności;
- Była w stanie obsłużyć obecne i przyszłe potoki pasażerskie;
- Zachęcała do podróży publicznym transportem zbiorowym;
- Były węzłami zintegrowanymi, tzn. łączącymi w wygodny i przyjazny dla pasażerów sposób różne środki transportu (transport dalekobieżny i lokalny oraz transport kolejowy i autobusowy). Postulat ten może zostać zrealizowany jedynie poprzez szereg celowych, zaplanowanych działań na poziomie ogólnowojewódzkim – oczywiście nie natychmiast, jednakże na przestrzeni kilku lat.

7. Sieć użyteczności publicznej

W zakresie finansowania sieci połączeń użyteczności publicznej dla Województwa Podkarpackiego przyjmuje się następujące zasady:

1. Operatorzy dla określonych niniejszym planem połączeń komunikacyjnych drogowych, zostaną wybrani w jednym z trybów określonych w art. 19 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13, ze zm.).
2. Operator może zostać wybrany w trybie udzielenia koncesji, wówczas zobowiązania Organizatora transportu publicznego wobec Operatora nie będą obejmowały słusznego zysku ani pokrywały strat z tytułu prowadzonej działalności. Organizator będzie jedynie udzielał rekompensat z tytułu stosowania przez Operatora zniżek ustawowych.

7.1. Docelowy popyt na przewozy o charakterze użyteczności publicznej

Popyt na usługi publicznego transportu zbiorowego można podzielić na popyt efektywny i potencjalny.

- **Popyt efektywny** – zaspokojone potrzeby przemieszczania się komunikacją publiczną mieszkańców określonego obszaru;
- **Popyt potencjalny** – całość potrzeb przemieszczania się mieszkańców określonego obszaru. Popyt ten może przerodzić się w efektywny przy spełnieniu przez transport publiczny określonych warunków związanych z oczekiwaną ilością i jakością usług.

Popyt potencjalny stanowią przede wszystkim ci mieszkańcy, którzy realizują swoje potrzeby przewozowe innymi środkami transportowymi niż publiczne, ale gotowi są korzystać z transportu publicznego pod pewnymi warunkami. Popyt potencjalny przekracza znacznie popyt efektywny, ponieważ tylko część przemieszczających się mieszkańców korzysta z komunikacji publicznej.

Wielkość popytu efektywnego można ustalić na podstawie faktycznej liczby podróżnych oraz bazując na poniższej tabeli, obrazującej zmiany liczebności poszczególnych grup wiekowych w strukturze ludności Województwa Podkarpackiego.

Tabela 12. Liczebność poszczególnych grup wiekowych w strukturze ludności Województwa Podkarpackiego

| OKRES | Razem | Osoby pracujące | Razem wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny | Uczniowie i studenci (wiek przedprodukcyjny) | Emeryci (wiek poprodukcyjny) |
|------------------|-----------|-----------------|---------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------|
| 2013 | 2 093 560 | 1 144 672 | 948 888 | 613 737 | 335 151 |
| 2025 | 2 069 523 | 1 099 786 | 969 737 | 524 006 | 445 731 |
| 2035 | 1 992 723 | 1 021 367 | 971 356 | 470 553 | 500 803 |
| ZMIANA 2013-2035 | -4,8% | -23,3% | -10,8% | 49,4% | 2,4% |

Aby określić tendencje długofalowe, całkowity popyt efektywny został podzielony na trzy składowe, posiadające pewne charakterystyczne tendencje do zmian (w tabeli powyżej żółtym kolorem zaznaczono dane liczbowe, użyte do porównań):

- Sprzedaż biletów normalnych (jednorazowych oraz miesięcznych) – dla osób w wieku produkcyjnym, gdzie do 2035 roku liczba pasażerów spadnie o 23%.
- Sprzedaż biletów ulgowych (jednorazowych oraz miesięcznych) – dla uczniów i studentów, gdzie do 2035 roku liczba pasażerów spadnie o 11%;
- Sprzedaż biletów emeryckich – dla osób w wieku poprodukcyjnym, gdzie do 2035 roku liczba pasażerów wzrośnie aż o 49%!

łącznie, całkowita liczba mieszkańców Województwa Podkarpackiego spadnie o 4,8% (kolor pomarańczowy), zaś liczba osób korzystających z biletów ulgowych wzrośnie o 2,5% (kolor zielony). Patrząc na dane z roku 2025 widzimy, że omawiane zmiany zajdą już *de facto* w ciągu najbliższych 10 lat.

W niniejszym dokumencie przyjęto założenie, że pasażerowie nie zmieniają radykalnie swoich zachowań komunikacyjnych.

Przy określaniu zmian w popycie na przewozy o charakterze użyteczności publicznej uwzględniono następujące opracowania:

1. Strategię rozwoju Województwa Podkarpackiego oraz prognozowane zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym;
2. Plany modernizacji, budowy i rozwoju infrastruktury, wpływające na zmiany w przepustowości kolejowych i drogowych korytarzy transportowych.

Dokument pt. „Strategia rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020” (aktualizacja 2010), przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w zakresie infrastruktury komunikacyjnej zwraca uwagę na następujące fakty: **Stan dróg** stanowi jedną z podstawowych barier rozwoju regionalnego województwa podkarpackiego. Brak jest głównych arterii drogowych na kierunku wschód-zachód i północ-południe oraz obwodnic miejskich na ciągach dróg krajowych i wojewódzkich, które zdecydowanie poprawiłyby płynność ruchu w miastach. (...) **Stan techniczny infrastruktury kolejowej**, szczególnie na liniach o znaczeniu lokalnym, jest wysoce niezadowolający. Rzutuje to w sposób zdecydowanie negatywny na konkurencyjność transportu kolejowego.

Określając cele strategiczne dla Województwa dokument ten stwierdza, co następuje: *Podstawowym czynnikiem dla podnoszenia poziomu rozwoju i konkurencyjności regionów jest dobrze rozwinięta infrastruktura. W obszarze tym wskazano na następujące priorytety i kierunki działań w zakresie infrastruktury:*

Priorytet 1: Wspieranie inwestycji komunikacyjnych: drogowych, kolejowych i lotniczych

Kierunek działania 1: Rozbudowa układu drogowego, w tym A4, S19, S74

Kierunek działania 2: Modernizacja sieci kolejowych, w tym magistrali E 30 i linii państwowej nr 71

Kierunek działania 3: Rozbudowa infrastruktury lotniska regionalnego Rzeszów - Jasionka oraz rozwój pozostałych istniejących lotnisk

Kierunek działania 4: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury przejść granicznych

Kierunek działania 5: Rozwój transportu publicznego oraz multimodalnego

Pierwsze trzy wskazane kierunki działania są spójne z założeniami nakreślonymi w niniejszym Planie Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego dla Województwa Podkarpackiego. Szczególnie interesujący jest wymieniony powyżej kierunek nr 5, który dodano do dokumentu *Strategii rozwoju* podczas jego aktualizacji w roku 2010, dla podkreślenia znaczenia transportu publicznego jako ważnego elementu polepszającego możliwości komunikacji zbiorowej mieszkańców regionu. Ważną przesłanką jest także potrzeba ograniczenia ruchu samochodowego w szczególnie zatłoczonych miejscach w celu zredukowania problemów funkcjonalnych i ekologicznych.

Samorząd Województwa jest zainteresowany rozbudową istniejących kluczowych węzłów komunikacyjnych województwa i przekształcaniem ich w centra multimodalne, tzn. takie, w których w wygodny dla pasażerów sposób łączone będą ze sobą różne środki transportu: kolej oraz autobusy dalekobieżne, podmiejskie i miejskie. Ten kierunek rozwoju sprzyjać będzie zwiększaniu efektywnego popytu na usługi publicznego transportu zbiorowego w najbliższych latach.

7.2. Scenariusze możliwych zmian społeczno-gospodarczych

Zgodnie z przedstawionymi szeroko założeniami Krajowego Planu Transportowego, w niniejszym opracowaniu dla modelu transportowego na okres do roku 2025, analizy przeprowadzono przy założeniu stałych cen z roku 2013, tj. bez uwzględnienia zmniejszania wartości pieniądza w czasie, spowodowanego inflacją.

Poniżej omówiono scenariusze rozwoju sieci komunikacyjnej w oparciu o możliwe do zajścia zmiany gospodarcze oraz społeczne, generujące popyt na przewóz pasażerów siecią transportu publicznego.

7.2.1. Scenariusz I

Dla Scenariusza I przyjęto założenie zaistnienia stagnacji gospodarczej, powodującej również utrzymanie bezrobocia na podobnym poziomie co dziś.

Drugim założeniem jest przyjęcie, że nastąpią zmiany w strukturze społecznej powodujące trochę szybsze niż przewidywane starzenie się społeczeństwa. Analiza prognoz danych demograficznych wskazuje, że w Województwie Podkarpackim w perspektywie do 2025 roku nastąpi prawie 10% spadek liczby uczniów i studentów. W wariantcie tym zakładamy, że dodatkowo nastąpi emigracja zarobkowa ludzi młodych (w wieku od 18 do 30 lat).

Linie kolejowe

Przeprowadzając analizę wrażliwości można założyć, że trudna sytuacja społeczno-gospodarcza może przełożyć się na zmniejszenie dochodów własnych Samorządu Województwa Podkarpackiego, co spowoduje spadek pracy przewozowej na kolei, wymuszający zawieszenie ruchu pasażerskiego na liniach kolejowych, na których podróżuje najmniej pasażerów.

Linie autobusowe

Analiza wrażliwości pozwala na założenie, że w tym scenariuszu w grupach korytarzy transportowych A, B i C trasy istniejące obecnie będą funkcjonowały w zmniejszonej, dobowej liczbie kursów, bez zmiany liczby tras. Dla potrzeb analizy przyjęto zmniejszenie o 10%. Jednocześnie założono, że w grupie korytarzy transportowych D i E, z powodów ekonomicznych, zostanie zlikwidowana połowa tras istniejących obecnie.

Poniższa tabela ukazuje porównanie parametrów obecnej sieci komunikacji autobusowej z założeniami ze scenariusza.

Tabela 13. Parametry obecnej sieci komunikacji autobusowej i sieci w Scenariuszu I.

| Grupa | A | B | C | D | E | RAZEM |
|------------------------------|--------|--------|---------|---------|--------|----------------|
| Liczba tras | 9 | 13 | 74 | 153 | 192 | 441 |
| Dobowa liczba kursów | 1 381 | 866 | 2 174 | 1 575 | 516 | 6 512 |
| Praca eksploatacyjna w dobie | 66 860 | 43 912 | 133 176 | 118 251 | 45 994 | 408 193 |

| Grupa | A | B | C | D | E | RAZEM |
|------------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|----------------|
| Liczba tras | 9 | 13 | 74 | 77 | 96 | 269 |
| Dobowa liczba kursów | 1 243 | 779 | 1 957 | 788 | 258 | 5 024 |
| Praca eksploatacyjna w dobie | 60 174 | 39 521 | 119 858 | 59 125 | 22 997 | 301 675 |

Porównanie obu wersji (kolumna razem) pokazuje zmniejszenie pracy eksploatacyjnej o 26%.

7.2.2. Scenariusz II

Dla Scenariusza II przyjęto następujące założenia:

- Brak zmian w strukturze społeczeństwa oraz w brak zmian w opisywanych tendencjach wg GUS
- W zakresie łącznej prognozowanej, obsługiwanej liczby pasażerów, liczba bazowa na rok 2013, wynosząca 10 000 osób ulegnie znacznemu wzrostowi
- Niewielki wzrost gospodarczy i powolny spadek bezrobocia

Linie kolejowe

Przyjęcie tych założeń prowadzić może do sytuacji, w której nie nastąpią istotne zmiany w dochodach własnych Samorządu Województwa Podkarpackiego, co spowoduje utrzymanie obecnych linii kolejowych, dokończenie prac remontowych na modernizowanych liniach oraz utrzymanie zawieszenia ruchu pasażerskiego na liniach, z których obecnie korzysta najmniej pasażerów. W scenariuszu tym nie przewiduje się również znaczących zmian w liczbie pasażerów korzystających z linii wskazanych w Krajowym Planie Transportowym jako istotnych linii użyteczności publicznej.

Linie autobusowe

W tym scenariuszu w grupach korytarzy transportowych A, B i C trasy istniejące obecnie będą funkcjonowały w niezmienionej dobowej liczbie kursów, bez zmiany liczby tras. Jednocześnie założono, że w grupie korytarzy transportowych D i E, z powodów ekonomicznych, zostanie zlikwidowane ok. 10% tras istniejących obecnie.

Poniższa tabela ukazuje porównanie parametrów obecnej sieci komunikacji autobusowej z założeniami ze scenariusza.

Tabela 14. Parametry obecnej sieci komunikacji autobusowej i sieci w Scenariuszu II.

| Grupa | A | B | C | D | E | RAZEM |
|-------------------------------------|--------|--------|---------|---------|--------|----------------|
| Liczba tras | 9 | 13 | 74 | 153 | 192 | 441 |
| Dobowa liczba kursów | 1 381 | 866 | 2 174 | 1 575 | 516 | 6 512 |
| Praca eksploatacyjna w dobie | 66 860 | 43 912 | 133 176 | 118 251 | 45 994 | 408 193 |

| Grupa | A | B | C | D | E | RAZEM |
|-------------------------------------|--------|--------|---------|---------|--------|----------------|
| Liczba tras | 9 | 13 | 74 | 138 | 173 | 407 |
| Dobowa liczba kursów | 1 381 | 866 | 2 174 | 1 418 | 464 | 6 303 |
| Praca eksploatacyjna w dobie | 66 860 | 43 912 | 133 176 | 106 425 | 41 395 | 391 768 |

Porównanie obu wersji (kolumna razem) pokazuje zmniejszenie pracy eksploatacyjnej o 4%.

7.2.3. Scenariusz III

Możliwe jest także rozpatrywanie scenariusza maksymalnego (optymistycznego). W tej wersji zakładamy następujące zmiany:

- a. zatrzymanie procesu starzenia społeczeństwa (brak zmniejszenia liczby osób młodych poprzez zwiększenie współczynnika dzietności)
- b. rozwój gospodarczy kraju,
- c. bardzo dobrą współpracę ekonomiczną z Ukrainą
- d. bardzo dobrą współpracę ekonomiczną ze Słowacją

Linie kolejowe

Przyjęcie tych założeń prowadzić może do sytuacji, w której nastąpią pozytywne zmiany w dochodach własnych Samorządu Województwa, co spowoduje utrzymanie obecnych linii kolejowych oraz modernizację linii na których ruch pojazdów został wstrzymany ze względu na zły stan infrastruktury kolejowej. Co więcej ze względu na rozwój gospodarczy kraju przewiduje się zwiększenie prac inwestycyjnych m.in. poprzez budowę linii Rzeszów Główny- Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka. Prowadzenie tak prorozwojowej polityki przyczyni się do zwiększenia liczby osób korzystających z transportu szynowego oraz znajdzie odzwierciedlenie w wielkości rocznej pracy przewozowej.

Linie autobusowe

W tym scenariuszu w grupach korytarzy transportowych A, B i C trasy istniejące obecnie będą funkcjonowały w zwiększonej o 20% dobowej liczbie kursów, bez zmiany liczby tras. Jednocześnie założono, że w grupie korytarzy transportowych D i E nastąpi zwiększenie liczby tras i kursów o 30% w stosunku do istniejących obecnie (wraz z pojawianiem się nowych tras – tam, gdzie w ciągu ostatnich 10 lat zostały one zlikwidowane).

Poniższa tabela ukazuje porównanie parametrów obecnej sieci komunikacji autobusowej z założeniami ze scenariusza.

Tabela 15. Parametry obecnej sieci komunikacji autobusowej i sieci w Scenariuszu III.

| Grupa | A | B | C | D | E | RAZEM |
|-------------------------------------|--------|--------|---------|---------|--------|----------------|
| Liczba tras | 9 | 13 | 74 | 153 | 192 | 441 |
| Dobowa liczba kursów | 1 381 | 866 | 2 174 | 1 575 | 516 | 6 512 |
| Praca eksploatacyjna w dobie | 66 860 | 43 912 | 133 176 | 118 251 | 45 994 | 408 193 |

| Grupa | A | B | C | D | E | RAZEM |
|-------------------------------------|--------|--------|---------|---------|--------|----------------|
| Liczba tras | 9 | 13 | 74 | 199 | 250 | 545 |
| Dobowa liczba kursów | 1 657 | 1 039 | 2 609 | 2 048 | 671 | 8 024 |
| Praca eksploatacyjna w dobie | 80 232 | 52 694 | 159 811 | 153 726 | 59 792 | 506 256 |

Porównanie obu wersji (kolumna razem) pokazuje zwiększenie pracy eksploatacyjnej o 24%.

7.3. Wyznaczenie sieci połączeń komunikacyjnych, na której planowane jest wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej

Wyznaczając sieć o charakterze użyteczności publicznej w Województwie Podkarpackim dla połączeń kolejowych i drogowych wzięto pod uwagę następujące czynniki, wpływające na spójność zbiorowego transportu publicznego:

- istniejąca sieć połączeń komunikacyjnych (kolejowych i autobusowych);
- wielkość obecnych potoków pasażerskich;
- sytuację demograficzną do 2025 r.;
- prawdopodobny scenariusz rozwoju gospodarczego;
- lokalizację obiektów użyteczności publicznej oraz przedsiębiorstw o dużym znaczeniu lokalnym i wojewódzkim (generatory ruchu);
- ważne węzły komunikacyjne;
- aspekty społeczne- zaspokojenie potrzeb komunikacyjnych mieszkańców województwa, zwłaszcza z miejscowości o najgorszej dostępności komunikacyjnej;
- zapisy Krajowego Planu Transportowego;
- finansowanie.

Głównym kryterium przy określaniu linii o charakterze użyteczności publicznej było założenie, że podstawowy szkielet komunikacyjny województwa stanowi sieć kolejowa. Natomiast transport drogowy ma ją wspierać i być komplementarnym środkiem transportu. Najważniejszym zadaniem jakie ma spełniać opisywana sieć jest zapewnienie połączeń na poziomie wojewódzkim tzn. pomiędzy stolicą województwa i miastami powiatowymi. Inne linie mogą zostać uruchomione jeśli będą za tym przemawiały ważne względy społeczne, gospodarcze, turystyczne lub efektywność systemu transportowego. Z tego względu wyznaczanie sieci o charakterze użyteczności publicznej jest ściśle powiązane z finansowaniem. Z jednej bowiem strony pod uwagę należy wziąć te połączenia, na których obserwuje się największe potoki pasażerskie (co świadczy o randze danej linii), z drugiej jednak strony warto objąć funkcją użyteczności publicznej te połączenia, których funkcjonowanie bez dofinansowania przez Marszałka Województwa byłoby zagrożone. Połączenia na poziomie wojewódzkim (wykonywane w granicach administracyjnych, co najmniej dwóch powiatów i niewykraczające poza granice jednego województwa) mogą ponadto zostać uzupełnione siecią połączeń organizowanych przez starostów, wójtów i prezydentów (odpowiednio przewozy powiatowe i gminne). Stworzenie spójnej sieci połączeń o charakterze użyteczności publicznej powinno spowodować wzrost konkurencyjności transportu publicznego przy jednoczesnym ograniczaniu liczby pozostałych połączeń autobusowych funkcjonujących na zasadach komercyjnych. Pozostaną tylko te linie, które będą rentowne z punktu widzenia przewoźników komercyjnych.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe determinanty proponowana sieć linii o charakterze użyteczności publicznej jest następująca:

Połączenia w zakresie linii kolejowych:

- Przewozy po trasie Kraków - Tarnów - Rzeszów - Przemyśl (linia kolejowa nr 91) - planowane uruchomienie ok. 16 par pociągów - planowana praca eksploatacyjna ok. 1,79 mln pockm rocznie;
- Przewozy po trasie Przeworsk - Stalowa Wola Rozwadów (linia kolejowa nr 68) – planowane uruchomienie ok. 6 par pociągów – planowana praca eksploatacyjna ok. 328 tys. pockm rocznie;
- Przewozy po trasie Rzeszów Główny - Tarnobrzeg - Stalowa Wola Rozwadów - Lublin (linie kolejowe nr 71, nr 25, nr 74 oraz nr 68) – planowane uruchomienie ok. 6 par pociągów – planowana praca eksploatacyjna ok. 557 tys. pockm rocznie;
- Przewozy po trasie Rzeszów Główny - Jasło (linia kolejowa nr 106) – planowane uruchomienie ok. 6 par pociągów – planowana praca eksploatacyjna ok. 308 tys. pockm rocznie;

- o Przewozy po trasie Jasło – Sanok (Zagórz) (linia kolejowa nr 108) – planowane uruchomienie ok. 6 par pociągów – planowana praca eksploatacyjna ok. 301 tys. pockm rocznie;
- o Przewozy po trasie Jarosław - Munina - Horyniec Zdrój - Zamość (linie kolejowe nr 91 oraz nr 101) - planowane uruchomienie 5 par pociągów – planowana praca eksploatacyjna ok. 230 tys. pockm rocznie;
- o *Sanok - Nowy Zagórz – Łupków (linia kolejowa nr 107);
- o *Dębica - Mielec - Tarnobrzeg (linia kolejowa nr 25);
- o *Rzeszów Główny – Port Lotniczy Rzeszów – Jasionka.

** - połączenia warunkowe możliwe do realizacji (przewozy użyteczności publicznej zostaną uruchomione po wykonaniu rewitalizacji linii bądź wybudowaniu łącznika do Lotniska Jasionka w przypadku połączenia Rzeszów Główny – Port Lotniczy Rzeszów – Jasionka)*

Planowana praca eksploatacyjna dla tych linii wyniesie ok. 3 514 000 pockm rocznie, szacowany koszt to ok. 70,28 mln rocznie wraz z utrzymaniem taboru.

Połączenia kolejowe będą realizowane na istniejącej sieci linii kolejowych. Wybór powyższych linii spowodowany jest ich największym potencjałem komunikacyjnym: są to linie, którymi podróżuje największa liczba pasażerów; są one także liniami o znaczeniu państwowym a w przypadku linii nr 91 – międzynarodowym. Zgodnie z zapisami Krajowego Planu Transportowego w zakresie połączeń międzynarodowych oraz międzywojewódzkich – na liniach tych musi zostać zapewniona funkcja użyteczności publicznej. Stanowią one ważny kręgosłup komunikacyjny Polski i zlikwidowanie ich oznaczałoby całkowite odcięcie Województwa Podkarpackiego od reszty kraju.

Połączenia w zakresie linii autobusowych:

Przewozami o charakterze użyteczności publicznej planuje się objąć linie autobusowe łączące stolicę województwa – Rzeszów z miastami, będącymi siedzibami powiatów. Możliwe jest również uruchomienie połączeń przedstawionych w poniższej tabeli, jako połączenia warunkowe.

Tabela 16. Połączenia autobusowe, na których planowane jest uruchomienie przewozów o charakterze użyteczności publicznej

| Lp. | Połączenia | Min. ilość połączeń |
|-----|-----------------------------------|---------------------|
| 1. | Rzeszów – Kolbuszowa | 6 par |
| 2. | Rzeszów – Łańcut | 6 par |
| 3. | Rzeszów – Ropczyce/Sędziszów Młp. | 6 par |
| 4. | Rzeszów – Strzyżów | 6 par |
| 5. | Rzeszów - Krosno | 6 par |
| 6. | Rzeszów – Ustrzyki Dolne | 6 par |
| 7. | Rzeszów - Brzozów | 6 par |
| 8. | Rzeszów – Jasło | 6 par |
| 9. | Rzeszów - Lesko | 6 par |
| 10. | Rzeszów – Sanok | 6 par |
| 11. | Rzeszów - Przemyśl | 6 par |
| 12. | Rzeszów – Jarosław | 6 par |
| 13. | Rzeszów – Lubaczów | 6 par |
| 14. | Rzeszów – Przeworsk | 6 par |

| | | |
|------|---------------------------------------|---------------|
| 15. | Rzeszów – Tarnobrzeg | 6 par |
| 16. | Rzeszów – Dębica | 6 par |
| 17. | Rzeszów – Leżajsk przez Sokołów Młp. | 6 par |
| 18. | Rzeszów – Mielec | 6 par |
| 19. | Rzeszów – Nisko | 6 par |
| 20. | Rzeszów – Leżajsk przez Łańcut | 6 par |
| 21. | Rzeszów – Stalowa Wola | 6 par |
| 22.* | <i>Rzeszów - Polańczyk</i> | <i>3 pary</i> |
| 23.* | <i>Rzeszów - Wołosate</i> | <i>3 pary</i> |
| 24.* | <i>Rzeszów - Rymanów Zdrój</i> | <i>3 pary</i> |
| 25.* | <i>Rzeszów - Krempna</i> | <i>3 pary</i> |
| 26.* | <i>Rzeszów - Pilzno</i> | <i>3 pary</i> |
| 27.* | <i>Rzeszów - Tarnogóra</i> | <i>3 pary</i> |
| 28.* | <i>Rzeszów – Przemyśl przez Dynów</i> | <i>6 par</i> |

* - połączenia warunkowe możliwe do realizacji.

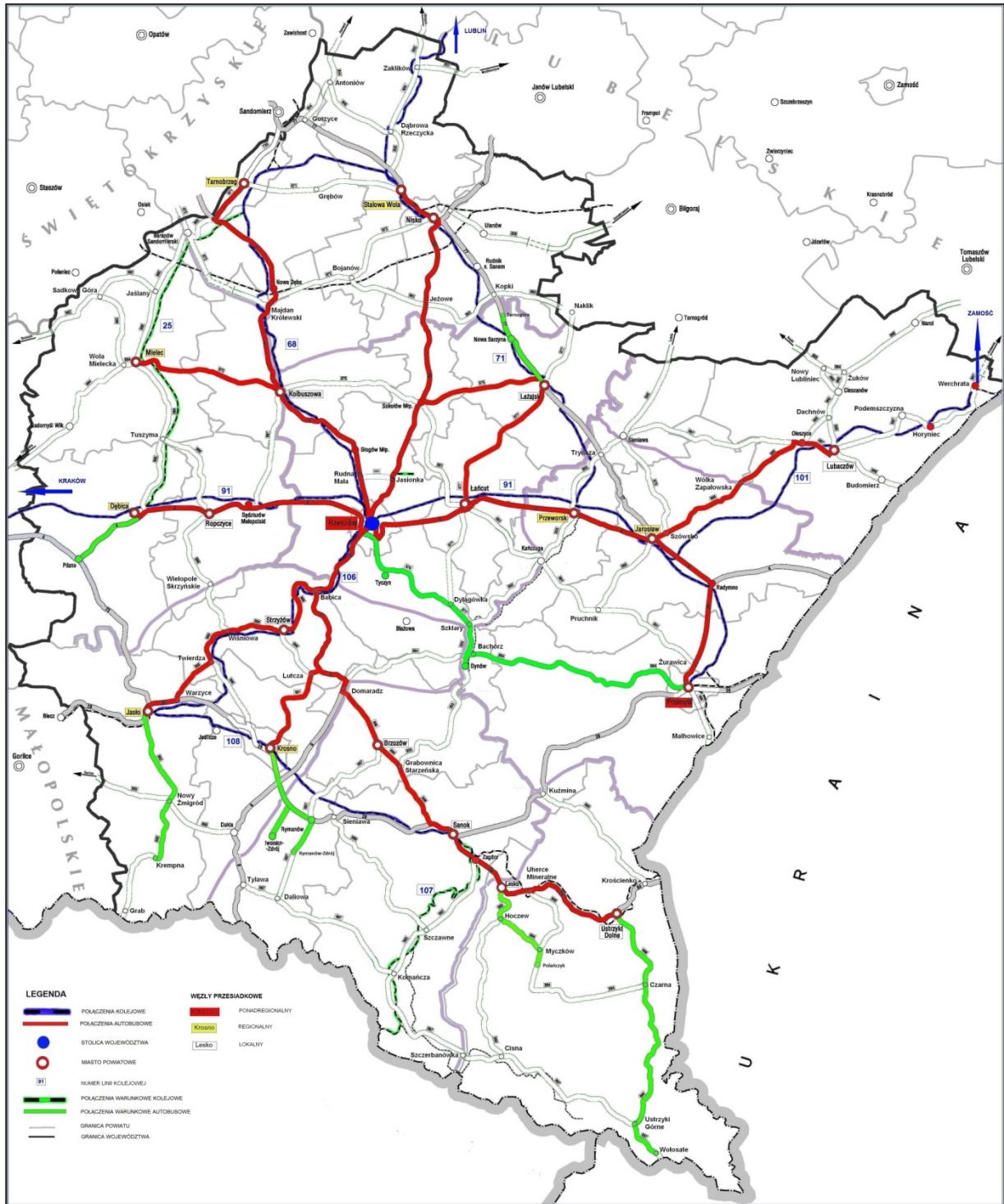
Wybór powyższych połączeń do objęcia funkcją użyteczności publicznej jest uzasadniony potrzebą skomunikowania siedzib powiatów, będących jednocześnie najważniejszymi ośrodkami w województwie z Rzeszowem. Dodatkowo wskazano połączenia warunkowe możliwe do realizacji do innych miejscowości. Zapewnienie bezpośredniego połączenia ze stolicą województwa pozwoli przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu mieszkańców wspomnianych miejscowości i ich okolic. Respektowanie ustawowych ulg, na liniach użyteczności publicznej ułatwi dostęp do najważniejszych ośrodków administracyjnych, zdrowotnych, naukowych i kulturalnych, zwłaszcza uczniom, studentom i emerytom.

Realizacja zamierzonych połączeń zapewni istnienie podstawowych połączeń użyteczności publicznej na głównych liniach komunikacyjnych na poziomie wojewódzkim, zaś połączenia inne będą nadal mogły zostać objęte siecią użyteczności publicznej przez starostów, prezydentów, burmistrzów i wójtów.

7.4. Mapa sieci połączeń komunikacyjnych o charakterze użyteczności publicznej

Poniższa mapa ukazuje sieć komunikacyjną o charakterze użyteczności publicznej w Województwie Podkarpackim.

Mapa 8. Sieć połączeń komunikacyjnych do objęcia użytecznością publiczną



8. Infrastruktura komunikacyjna i jej otoczenie

Podstawowa infrastruktura komunikacyjna obejmuje sieć drogową, sieć kolejową, infrastrukturę lotniczą oraz sieć przystankową. Poniżej omówiono poszczególne jej elementy, z wyjątkiem zagadnień związanych z transportem lotniczym, które omówiono wcześniej.

Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. 2013.37.260 z dnia 30 stycznia 2013 r.) na następujące kategorie: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz drogi gminne. Charakterystykę sieci drogowej w województwie – na tle sieci całego kraju – ukazuje poniższa tabela.

Tabela 17. Sieć drogową w Województwie Podkarpackim i w całej Polsce w roku 2011.

| | Rodzaj drogi | Kraj | | Województwo Podkarpackie | |
|------------|-------------------|----------------|-------------|--------------------------|-------|
| | | km | % | km | % |
| 1a. | Drogi krajowe | 18 801 | 4,6% | 771,6 | 4,1% |
| 1b. | w tym utwardzone | 18 799 | 99,0% | 771,6 | 100% |
| 2a. | Drogi wojewódzkie | 28 476 | 6,9% | 1673,1 | 5,9% |
| 2b. | w tym utwardzone | 28 413 | 99,8% | 1667,6 | 99,7% |
| 3a. | Drogi powiatowe | 127 743 | 31,0% | 6711,6 | 5,3% |
| 3b. | w tym utwardzone | 116 364 | 91,1% | 6391 | 95,2% |
| 4a. | Drogi gminne | 237 244 | 56,5% | 9768,1 | 4,1% |
| 4b. | w tym utwardzone | 116 825 | 49,2% | 6318,4 | 64,7% |
| | Razem | 412 263 | 100% | 18 924 | 4,6% |
| | w tym utwardzone | 280 401 | 68,0% | 15148,6 | 5,4% |

Źródło: Główny Urząd Statystyczny. Raport: „Transport – wyniki działalności”. Warszawa 2012.

Gęstość dróg w województwie jest mniejsza niż średnia dla całego kraju i wynosi:

- 105,6 km na 100 km² powierzchni ogólnej województwa, wobec wartości 131,8 km na 100 km² dla całego kraju (dla dróg wszystkich);
- 84,5 km na 100 km² powierzchni ogólnej województwa, wobec wartości 89,7 km na 100 km² dla całego kraju (dla dróg utwardzonych).

Drogi województwa stanowią 4,6% dróg w całym kraju oraz 5,4% dróg utwardzonych w całym kraju.

Poniższa mapa przedstawia sieć dróg krajowych na terenie Województwa Podkarpackiego.

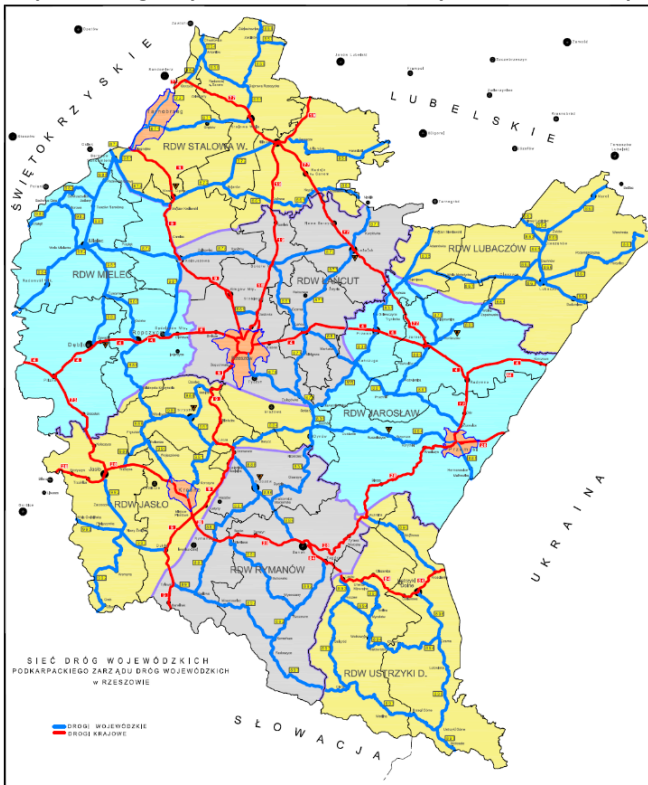
Mapa 9. Sieć dróg krajowych na terenie Województwa Podkarpackiego



Źródło: GDDKiA.

Łączna długość dróg wojewódzkich w Województwie Podkarpackim wynosi 1 673 km. Poniższa mapa przedstawia układ dróg wojewódzkich na terenie Województwa Podkarpackiego.

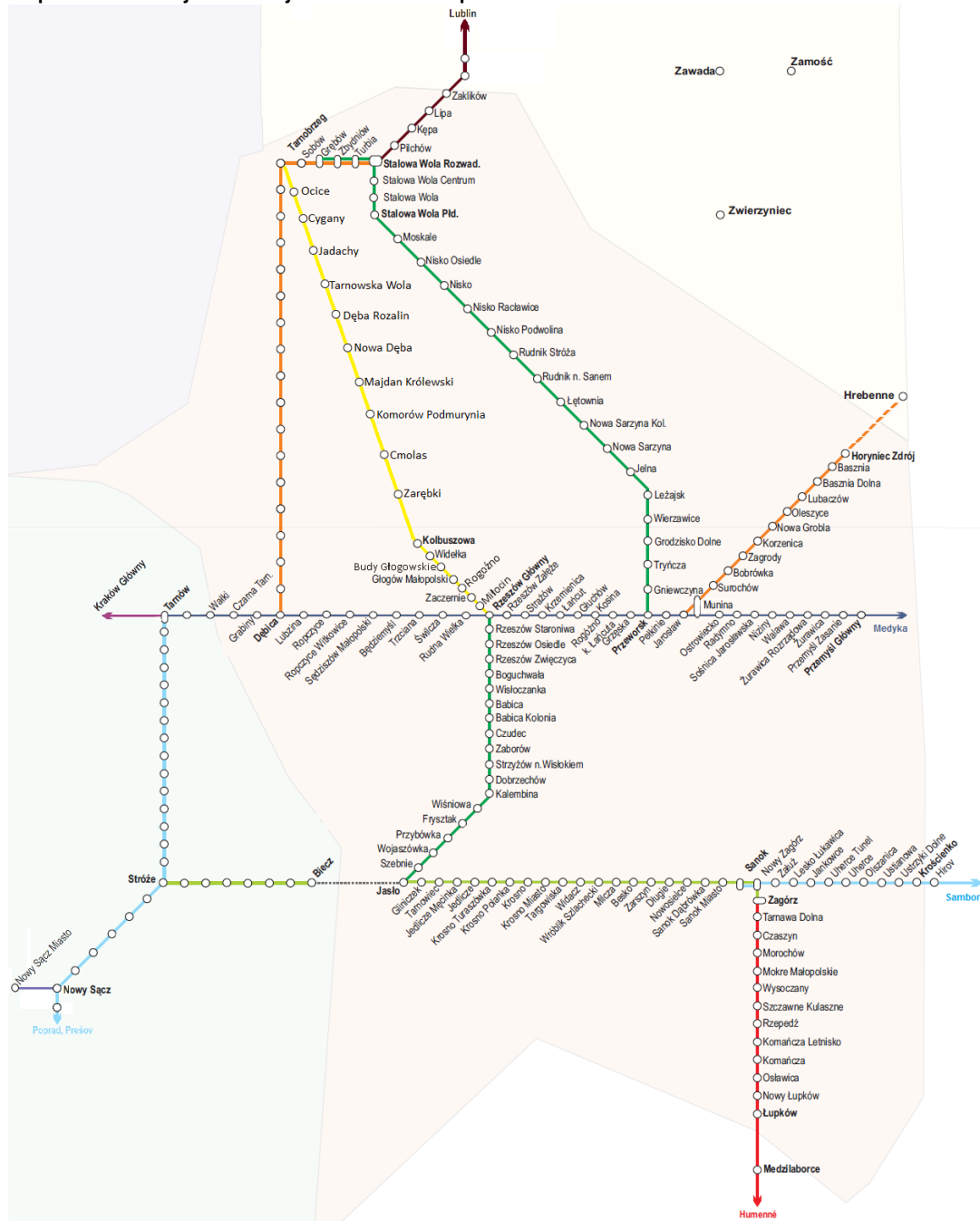
Mapa 10. Drogi wojewódzkie na terenie Województwa Podkarpackiego



Źródło: Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie.

Województwo Podkarpackie charakteryzuje się średnią gęstością sieci linii kolejowych, wynoszącą 5,7 km linii/100 km² powierzchni; wartość średnia dla całego kraju, wynosi 6,5 km na 100 km² powierzchni ogólnej. Poniższa mapa pokazuje sieć kolejową Województwa Podkarpackiego.

Mapa 11. Linie kolejowe w Województwie Podkarpackim



Źródło: PKP PLK S.A.

Sieć kolejowa na terenie Województwa Podkarpackiego łączy wiele istotnych ośrodków miejskich. Podstawowe informacje o tej sieci zebrano poniżej.

Tabela 18. Czynne drogi kolejowe w kraju i w Województwie Podkarpackim

| Długość czynnych linii kolejowych [km] | Polska | | Województwo Podkarpackie | |
|----------------------------------------|------------|---------|--------------------------|---------|
| | Wszystkich | Zelekt. | Wszystkich | Zelekt. |
| Rok 2011 | 20 228 | 11 880 | 1 024 | 355 |

Źródło: Główny Urząd Statystyczny. Raport: „Transport – wyniki działalności”. Warszawa 2012.

Infrastruktura kolejowa na terenie województwa jest mieszana: występują zarówno linie dwutorowe, jak i jednotorowe. Współczynnik elektryfikacji linii wynosi 34,7%, przy średniej dla całego kraju wynoszącej 58,7%. Na terenie Województwa Podkarpackiego znajduje się także 46 km linii wąskotorowych; linie takie znajdują się jeszcze wyłącznie na terenie Wielkopolski (69 km). W poniższych tabelach przedstawiono zbiorcze informacje dotyczące linii kolejowych przebiegających przez teren Województwa Podkarpackiego, na których wykonywane są przewozy pasażerskie.

Tabela 19. Linie kolejowe przebiegające przez teren Województwa Podkarpackiego.

| Lp. | Nr linii kolejowej | Linia kolejowa – od | Linia kolejowa – do | Odcinek linii w obrębie województwa - od | Odcinek linii w obrębie województwa - do | Przez |
|-----|--------------------|---------------------|---------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|--------------|
| 1 | 91 | Kraków Główny | Medyka | Czarna Tarnowska | Medyka | |
| 2 | 68 | Lublin | Przeworsk | Zaklików | Przeworsk | |
| 3 | 71 | Ocice | Rzeszów Główny | Ocice | Rzeszów Główny | Stalowa Wola |
| 4 | 101 | Munina | Hrebenne | Munina | Horyniec Zdrój | |
| 5 | 106 | Rzeszów Główny | Jasło | Rzeszów Główny | Jasło | Boguchwała |
| 6 | 108 | Stróże | Krościenko | Jasło | Krościenko | Sanok |
| 7 | 107 | Nowy Zagórz | Łupków | Nowy Zagórz | Łupków | |

Tabela 20. Parametry techniczne i przepustowość linii kolejowych przebiegających przez teren Województwa Podkarpackiego.

| Lp. | Nr linii kolejowej | Nazwa linii kolejowej | Prędkość maksymalna (pociągi pasażerskie) [km/h] | Prędkość maksymalna (pociągi towarowe) [km/h] | Prędkość maksymalna (szyn.) [km/h] | Nacisk na oś [kN] | Nacisk na mb toru [kN] | Zdolność przepustowa [poc/dobę] |
|-----|--------------------|---------------------------------------|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------|-------------------|------------------------|---------------------------------|
| 1 | 91 | Kraków Główny – Przemysł | 120 | 80 | 120 | 216 | 71 | 275 |
| | 91 | Przemysł – Medyka | 120 | 70 | 120 | 216 | 17 | 72 |
| 2 | 68 | Lublin – Przeworsk | 100 | 60 | 100 | 216 | 71 | 61 |
| 3 | 71 | Ocice – Rzeszów | 120 | 80 | 120 | 221 | 71 | 31 |
| 4 | 101 | Munina – Hrebenne | 70 | 60 | 70 | 196 | 71 | 24 |
| 5 | 106 | Rzeszów – Jasło | 60 | 60 | 60 | 196 | 71 | 28 |
| 6 | 108 | Stróże – Zagórz | 60 | 50 | 60 | 196 | 71 | 35 |
| | 108 | Zagórz – Krościenko (granica Państwa) | 20 | 20 | 20 | 196 | 71 | 48 |
| 7 | 107 | Zagórz – Łupków | 40 | 40 | 60 | 196 | 71 | 24 |

Z początkiem 2013 roku spółka PKP PLK SA przygotowała listę linii kolejowych do czasowego wyłączenia z eksploatacji. Na terenie Województwa Podkarpackiego są to następujące linie:

Tabela 21. Lista linii kolejowych, na których nie są prowadzone przewozy pasażerskie

| Nr linii | Linia | Odcinek | Długość [km] |
|----------|-------------------------|------------------------------|--------------|
| 79 | Padew – Wola Baranowska | Padew – Wola Baranowska | 5 |
| 108 | Stróże – Krościenko | Nowy Zagórz – Krościenko | 44,5 |
| 108 | Stróże – Krościenko | Krościenko – Krościenko (GP) | 3,3 |

Na wspomnianej liście linii do czasowego wyłączenia z eksploatacji pierwotnie znajdowały się także linie: 25, 101, 107, 121, 124 oraz 617, jednakże na początku maja 2013 r. zostały one z nich usunięte; linia 108 nadal pozostaje jednak wpisana na listę do czasowego wyłączenia z eksploatacji. Linia kolejowa nr 25 na odcinku Dębica – Ocice koło Tarnobrzega jest obecnie nieczynna, koszt jej remontu szacowany jest na ok. 400 mln złotych. Linia ta pełni istotną rolę w sieci kolejowej województwa.

Szczegółowe informacje dotyczące infrastruktury komunikacyjnej Województwa Podkarpackiego zamieszczono w Załączniku G. Infrastruktura komunikacyjna Województwa Podkarpackiego.

8.1.1. Wpływ transportu zbiorowego na środowisko

Do głównych zagrożeń dla środowiska naturalnego ze strony systemu transportu publicznego (podobnie jak i transportu w ogóle) należą:

1. hałas
2. emisja gazów i pyłów
3. degradacja lub defragmentacja obszarów zieleni czynnych biologicznie
4. zanieczyszczenie powierzchni i wód opadowych spływających z dróg, przystanków, parkingów i zajezdni oraz stacji paliw.

Znaczący udział w emisji całkowitej ma emisja: tlenków azotu, tlenku węgla, pyłów (głównie cząstki stałe z zużycia opon, hamulców i nawierzchni dróg), dwutlenku węgla i niemetanowych lotnych związków organicznych.

Na terenie Województwa Podkarpackiego głównymi źródłami emitującymi hałas do środowiska jest transport oraz przemysł. Przez teren województwa przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu krajowym i międzynarodowym:

- 4 (A4): Granica Państwa (Drezno) – Jędrzychowice – Krzyżowa – Legnica – Wrocław – Opole (Przylesie – Prądy – Dąbrówka – Gogolin – Olszowa – Nogowczyce) – Gliwice – Katowice – Kraków – Tarnów – Rzeszów – Korczowa – Granica Państwa (Lwów)
- 9: Radom – Ostrowiec Świętokrzyski – Rzeszów – Barwinek – Granica Państwa
- 19 (S19): Rzeszów – Nisko – Janów Lubelski – Lublin – Radzyń Podlaski – Międzyrzec Podlaski – Łosice – Siemiatycze – Bielsk Podlaski – Białystok – Kuźnica – Granica Państwa
- 28: Granica Państwa – Medyka – Przemyśl – Sanok – Rymanów – Krosno – Jasło – Biecz – Gorlice – Grybów – Nowy Sącz – Limanowa – Mszana Dolna – Rabka Zdrój – Maków Podhalański – Sucha Beskidzka – Wadowice – Zator
- 73: Tarnów – Dąbrowa Tarnowska – Busko Zdrój – Kielce – Wiśniówka
- 77: Przemyśl – Radymno – Jarosław – Leżajsk – Nisko – Stalowa Wola – Sandomierz – Lipnik
- 84: Granica Państwa – Krościenko – Ustrzyki Dolne – Olszanica – Lesko – Zagórz – Sanok

W ostatnich latach zauważalny jest wzrost przewozów transportem samochodowym w ruchu międzynarodowym. W województwie przekłada się to na ruch najcięższych samochodów ciężarowych a tym samym najbardziej hałaśliwych. Wzmagający się hałas jest również skutkiem nieprawidłowo rozwiązanych układów komunikacyjnych, nieodpowiedniego stanu nawierzchni jezdni, niezadowolającego stanu technicznego pojazdów oraz prędkości jazdy. Nie zawsze, gdzie droga przebiega przez tereny mieszkalne, znajdują się ekrany akustyczne, tłumiące hałas. Nowe trasy, które są w trakcie budowy są już w niewyposażone, bądź trasy te omijają tereny mieszkalne.

Na terenie województwa obserwuje się ciągły wzrost liczby pojazdów zarejestrowanych oraz wzrost natężenia ruchu pojazdów. Wraz ze wzrostem natężenia ruchu pojazdów wzrasta wielkość emisji z transportu drogowego. Dodatkowymi czynnikami zwiększającymi zużycie paliwa i emisję zanieczyszczeń jest brak płynności ruchu, nieodpowiedni stan nawierzchni dróg oraz wyeksploatowany tabor samochodowy.

Odpowiedzią na negatywne oddziaływania transportu publicznego na środowisko naturalne jest zrównoważony rozwój systemu transportowego, w tym w szczególności przewozów o charakterze użyteczności publicznej. Wśród elementów zrównoważonego rozwoju można wymienić:

- ograniczanie zapotrzebowania na transport przez odpowiednią politykę przestrzenną;
- ograniczanie natężenia ruchu w wyniku stosowanej inżynierii ruchu drogowego oraz modernizację dróg i skrzyżowań;
- poprawę koordynacji i usprawnienie sieci transportu publicznego;
- wykorzystywanie nowoczesnych środków transportu, bezpiecznych i przyjaznych dla środowiska;

- dostosowanie infrastruktury transportu publicznego do potrzeb osób niepełnosprawnych i osób starszych;
- propagowanie proekologicznych zachowań uczestników systemu transportowego (parkingi „Parkuj i Jedź”, ruch rowerowy);
- integrację systemu wewnętrznego z zewnętrznym, tranzytowym systemem drogowym i kolejowym.

Ochrona środowiska w aspekcie transportu zbiorowego to przede wszystkim powszechne wykorzystanie transportu zbiorowego zamiast własnego samochodu w dojazdach do pracy, szkoły oraz do ośrodków miejskich. Cel ten osiągnąć można poprzez działania zmierzające do stałego wzrostu jakości systemu komunikacji publicznej. Oszczędny transport publiczny to również wykorzystanie autobusów o pojemności odpowiedniej do natężenia ruchu pasażerów na danej trasie o danej porze dnia. Przekłada się to między innymi na zużycie paliwa przez pojazd – oszczędności dla przewoźnika oraz mniejszą emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

Równie ważna jest kwestia paliw stosowanych do napędu pojazdów komunikacji zbiorowej. W 1990 roku, w UE wprowadzono normę emisji spalin EURO, którą zaczęto stosować w silnikach nowo produkowanych pojazdów, w tym w autobusach. Co kilka lat normy emisji spalin EURO są zaostrzane. Obecnie, poziom emisji szkodliwych substancji emitowanych przez nowoczesne silniki autobusowe EURO-3 i EURO-4 jest niski.

Ogólnie rzecz ujmując, tabor do obsługi komunikacji publicznej powinien charakteryzować się następującymi cechami:

- tabor przyjazny dla pasażerów, w tym osób niepełnosprawnych – autobusy niskopodłogowe lub niskowejściowe;
- tabor ekologiczny – niskoemisyjny;
- tabor dostosowany do wielkości potoku podróżnych na danej linii – pod względem ilości miejsc w autobusie ;
- tabor o odpowiednim komforcie dla pasażera – udział miejsc siedzących, miejsca dla wózków dziecięcych, inwalidzkich i rowerów, dobra wentylacja, klimatyzacja przestrzeni pasażerskiej, wyposażenie w wewnętrzną informację pasażerską, automaty biletowe;
- powinno dążyć się do uzyskania średniej wieku taboru minimum 8 lat i do eksploatacji autobusów do 16 lat lub do maksymalnego przebiegu 1.200.000 km.

Tak funkcjonujący transport publiczny może przyczynić się do:

- wzrostu średniej prędkości pomiędzy przystankami,
- skrócenia czasu przejazdu na danym odcinku,
- zwiększenia udziału transportu publicznego w ruchu samochodowym,
- zmniejszenia ruchu pojazdów indywidualnych,
- zmniejszenia emisji zanieczyszczeń w obszarach silnie zurbanizowanych.

W celu znaczącego poprawienia ochrony środowiska naturalnego przed emisją zanieczyszczeń i hałasem komunikacyjnym niezbędne jest jednocześnie zrealizowanie kilku zadań:

- zwiększenie roli komunikacji publicznej w stosunku do samochodowego (i motocyklowego) transportu indywidualnego, poprzez rozwój i usprawnienie systemu transportu publicznego i jego infrastruktury,
- zwiększenie liczby pojazdów o mniejszej emisji spalin,
- zwiększenie liczby pojazdów, których eksploatacja charakteryzuje się niższym hałasem,
- poprzez usprawnienie systemu komunikacyjnego.

Zwiększenie roli komunikacji publicznej w stosunku do samochodowej, poprzez promocję powszechnego wykorzystania transportu publicznego w codziennych dojazdach do miejsc pracy lub nauki zamiast samochodami, może przynieść efekty ekologiczne. Przyjmując, że w jednym samochodzie podróżuje średnio 1,5 osoby można stwierdzić, że jeden autobus równoważy 14 samochodów osobowych. Pokazuje to, o ile transport publiczny zmniejsza natężenie ruchu w mieście lub na szlakach komunikacyjnych oraz o ile zmniejsza wielkość emisji spalin do środowiska naturalnego.

Zrównoważony rozwój systemu transportu zakłada, że podział zadań przewozowych powinien kształtować się według proporcji 75% komunikacja publiczna i 25% transport indywidualny. Wydaje się jednak, że całkowicie akceptowalnym celem byłoby dążenie do uzyskania proporcji 50% : 50% – zawsze jednak decyzja o wyborze podróży środkiem prywatnym albo środkiem publicznym należy do osoby podróżującej. Na wybór wpłynie przede wszystkim, jakość warunków podróżowania oraz koszty.

Jakość warunków podróżowania samochodem osobowym jest wyższa niż podróżowania autobusem komunikacji publicznej. Wynika to przede wszystkim z:

- większej prędkości podróży,
- swobody wyboru czasu rozpoczęcia podróży niezależnie od rozkładów jazdy przewoźnika,
- większego komfortu podróży,
- większej prywatności i bezpieczeństwa osobistego,
- przejazdem z miejsca na miejsce,
- możliwości wygodnego przewiezienia bagażu.

W celu zapewnienia konkurencyjności transportu publicznego wobec transportu indywidualnego należy położyć nacisk na jakość publicznych usług przewozowych i ich koszt. O jakości transportu publicznego decydują:

- punktualność,
- czas przejazdu,
- dostępność i zasięg sieci komunikacyjnej transportu publicznego,
- komfort podróżowania.

8.1.2. Rola Planu Transportowego w ochronie środowiska

Plan Transportowy może wspomagać dalsze zmniejszanie poziomu emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych poprzez promowanie działań, mających na celu:

- poprawę jakości paliw wykorzystywanych w przewozach publicznych,
- popularyzację środków transportu zbiorowego (w tym międzypowiatowego),
- eliminowanie z ruchu pojazdów niespełniających norm emisji zanieczyszczeń,
- poprawę stanu technicznego pojazdów i autobusów komunikacji publicznej (zwiększenie liczby pojazdów spełniających normy EURO),
- ograniczenie indywidualnego ruchu samochodów na rzecz komunikacji zbiorowej.

Należy podkreślić, że w założeniu Plan Transportowy omawia charakterystykę ogólną obszaru oraz jego charakterystykę komunikacyjną, a także zasady organizacji rynku przewozów. Dokument wskazuje istotne – z punktu widzenia zapewnienia ciągłości wykonywania przewozów o charakterze użyteczności publicznej – połączenia pośród istniejącej sieci komunikacyjnej obszaru.

Plan Transportowy stanowi więc jedynie ocenę istniejącej sieci komunikacyjnej, ze wskazaniem sposobu efektywnego jej wykorzystania oraz z uwzględnieniem potrzeb zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego; jest to więc dokument wtórny wobec wcześniej obowiązujących zamierzeń inwestycyjnych zarówno jednostek samorządu terytorialnego (województw, powiatów, gmin), jak i urzędów administracji centralnej (jak Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad czy Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie) i nie ustala ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, mogących oddziaływać na środowisko.

8.2. Sieć przystanków

Przy drogach krajowych na terenie Województwa Podkarpackiego zlokalizowanych jest 1 839 przystanków, zaś przy drogach wojewódzkich 837 przystanków, co daje łączną sumę 2 676 przystanków autobusowych. Taka sieć przystanków ma umożliwić mieszkańcom województwa dotarcie m.in. do:

- urzędów,
- jednostek użyteczności publicznej,
- zakładów i jednostek opieki zdrowotnej,
- placówek miejskich jednostek pomocy społecznej,
- przedszkoli publicznych, przedszkoli niepublicznych,
- szkół i zespołów szkolnych,
- innych placówek oświatowych,
- szkół wyższych,
- centrów handlowych,
- obiektów sportowych.

Szczegółowa lista tych przystanków zawarta jest w Załączniku B. Przystanki pozostające w zarządzie Województwa Podkarpackiego (Tabela B1. Przystanki przy drogach wojewódzkich Województwa Podkarpackiego oraz Tabela B2. Przystanki stanowiące własność lub pozostające w zarządzie Województwa Podkarpackiego, udostępnione dla operatorów publicznego transportu zbiorowego i przewoźników drogowych) i w Załączniku C. Przystanki zlokalizowane przy drogach krajowych (Tabela C1. Przystanki przy drogach krajowych na terenie Województwa Podkarpackiego oraz Tabela C2. Lista przystanków zlokalizowanych przy drogach krajowych).

Uwzględniając sieć przystanków zlokalizowanych przy drogach krajowych i wojewódzkich, uzyskujemy gęstość sieci przystanków wynoszącą 0,15 przystanku na 1 km² (p/km²).

Poniższa tabela przedstawia gęstość zaludnienia w Województwie Podkarpackim w porównaniu do gęstości sieci przystanków autobusowych zlokalizowanych przy drogach krajowych i wojewódzkich. Najwięcej przystanków znajduje się w powiatach: Strzyżowskim, Brzozowskim, Jasielskim, Sanockim, Przeworskim, Mieleckim i Stalowowolskim gdzie gęstość sieci przystanków na 1 km² zbliżona jest lub przekracza wartość 0,2 przystanku na 1 km² (p/km²). Najmniejszą gęstość przystanków mają powiaty: Lubaczowski Bieszczadzki, Kolbuszowski, Leżajski oraz Przemyski, gdzie gęstość sieci przystanków jest w przybliżeniu dwukrotnie mniejsza.

Tabela 22. Gęstość przystanków w poszczególnych powiatach oraz gęstość ludności powiatów (bez powiatów grodzkich)

| Obszar | Gęstość zaludnienia na 1 km ² | Liczba przystanków przy drogach krajowych | Liczba przystanków przy drogach wojewódzkich | Łączna liczba przystanków | Gęstość sieci przystanków p/km ² |
|---------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------------|---------------------------------------------|
| Województwo Podkarpackie | 119 | 837 | 1839 | 2676 | 0,150 |
| Podregion Rzeszowski | 175 | 162 | 383 | 545 | 0,153 |
| Powiat Kolbuszowski | 81 | 32 | 56 | 88 | 0,114 |
| Powiat Łańcucki | 176 | 22 | 55 | 77 | 0,170 |
| Powiat Ropczycko-Sędziszowski | 133 | 16 | 70 | 86 | 0,157 |
| Powiat Rzeszowski | 142 | 55 | 120 | 175 | 0,151 |
| Powiat Strzyżowski | 124 | 33 | 80 | 113 | 0,224 |
| Podregion Krośnieński | 88 | 305 | 572 | 877 | 0,158 |
| Powiat Bieszczadzki | 20 | 21 | 101 | 122 | 0,107 |
| Powiat Brzozowski | 123 | 10 | 97 | 107 | 0,199 |
| Powiat Jasielski | 139 | 86 | 69 | 155 | 0,187 |
| Powiat Krośnieński | 121 | 65 | 90 | 155 | 0,167 |
| Powiat Leski | 32 | 18 | 91 | 109 | 0,131 |
| Powiat Sanocki | 79 | 105 | 124 | 229 | 0,187 |
| Podregion Przemyski | 93 | 161 | 368 | 529 | 0,123 |
| Powiat Jarosławski | 119 | 51 | 113 | 164 | 0,159 |
| Powiat Lubaczowski | 44 | 2 | 81 | 83 | 0,063 |
| Powiat Przemyski | 61 | 62 | 73 | 135 | 0,111 |
| Powiat Przeworski | 114 | 40 | 97 | 137 | 0,196 |

| Obszar | Gęstość zaludnienia na 1 km ² | Liczba przystanków przy drogach krajowych | Liczba przystanków przy drogach wojewódzkich | Łączna liczba przystanków | Gęstość sieci przystanków p/km ² |
|-------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------------|---------------------------------------------|
| Podregion Tarnobrzeski | 139 | 209 | 510 | 725 | 0,161 |
| Powiat Dębicki | 174 | 59 | 58 | 117 | 0,151 |
| Powiat Leżajski | 120 | 22 | 49 | 71 | 0,122 |
| Powiat Mielecki | 155 | 9 | 204 | 213 | 0,242 |
| Powiat Niżański | 86 | 54 | 55 | 109 | 0,139 |
| Powiat Stalowowolski | 132 | 44 | 104 | 148 | 0,178 |
| Powiat Tarnobrzeski | 104 | 21 | 44 | 65 | 0,125 |

Źródło: Opracowanie własne, dane: GUS, Uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego, GDDKiA.

Jak zaznaczono wcześniej, sieć przystanków w korytarzach podstawowych powinna być dosyć gęsta, by ułatwić wygodne korzystanie z komunikacji publicznej jak największej liczbie pasażerów. W praktyce powinno to oznaczać odległość między przystankami nieprzekraczającą 1000 m w rejonach wiejskich i ok. 200 m w rejonach o dużej gęstości zamieszkania lub o dużym natężeniu ruchu pieszego.

Dostępność transportu publicznego jest bardzo istotna w kontekście konkurencyjności komunikacji publicznej wobec środków transportu indywidualnego i wpływa na zachowania komunikacyjne mieszkańców.

Dostępność definiuje się jako całkowity czas dotarcia do transportu publicznego. Składają się na to dwa elementy: czas dojścia od miejsca zamieszkania, pracy, edukacji, zakupów do najbliższego przystanku transportu publicznego oraz średni czas oczekiwania na przyjazd pojazdu transportu publicznego.

W praktyce, za strefę oddziaływania przystanków transportu publicznego, zwyczajowo przyjmuje się obszar w promieniu od 500 do 1000 m. Odpowiada to czasowi dojścia od 7 do 15 minut, dla średniej prędkości pieszego na poziomie około 5 km/h.

W korytarzach głównych przystanki powinny być zlokalizowane przede wszystkim z punktu widzenia przejmowania ruchu pasażerskiego z korytarzy podstawowych, obsługi ważnych punktów miasta (z punktu widzenia pasażerów) oraz kluczowych węzłów komunikacji publicznej i węzłów intermodalnych. W tym przypadku liczba przystanków powinna być możliwie najmniejsza, by uzyskać jak najwyższą prędkość przejazdu dla danej linii. Akceptowalna średnia prędkość pojazdu komunikacji publicznej na trasie położonej w korytarzu głównym powinna wynosić 25-30 km/h w mieście i 45-55 km/h poza miastem. Warto zauważyć, że do obsługi tras w korytarzach głównych powinna zostać skierowana taka liczba pojazdów dla każdej linii, by ich częstość kursowania na obszarach wiejskich nie była większa niż 60 min., bez względu na porę dnia.

Ważnym elementem linii w głównym korytarzu komunikacyjnym są przystanki węzłowe dające możliwość wielu przesiadek na inne linie. Rozwiązania lokalizacyjne i infrastrukturalne takich przystanków powinny w optymalny sposób łączyć dążenie do maksymalnej przepustowości i łatwą dostępność dla pasażerów.

Do takich szczególnych węzłów przesiadkowych, integrujących różne rodzaje transportu publicznego, na terenie Województwa Podkarpackiego można zaliczyć przede wszystkim Rzeszów, a także – w nieco mniejszym zakresie: Przemyśl, Krosno, Tarnobrzeg i Stalowa Wola, gdzie dworce PKP powinny być blisko zintegrowane z komunikacją autobusową oraz z przystankami komunikacji miejskiej zlokalizowanymi w sąsiedztwie dworców.

Podsumowując, należy stwierdzić, że komunikacja publiczna, dobrze zorganizowana i zarządzana, jest w stanie zaspokajać podstawowe potrzeby transportowe społeczeństwa, umożliwiając ruch pasażerów pomiędzy miejscami zamieszkania a centrami miast, szkołami, placówkami zdrowia i miejscami pracy, a nawet sąsiednimi miejscowościami, wchodzącymi w skład większej aglomeracji. Dobrze funkcjonująca komunikacja publiczna, charakteryzująca się optymalną średnią prędkością przejazdu pomiędzy przystankami i skróceniem czasu podróży na danej trasie, jednocześnie pozwala na zwiększenie udziału transportu publicznego w całkowitym ruchu miejskim i pozamiejskim (tym samym zmniejszenie ruchu pojazdów indywidualnych, szczególnie w centrach miast) oraz pozytywnie wpływa na poprawę ochrony środowiska poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i zmniejszenie poziomu hałasu komunikacyjnego.

8.2.1. Dostępność podróży do infrastruktury przystankowej

Organizator transportu publicznego powinien starać się wprowadzać rozwiązania jak najbardziej przyjazne dla pasażerów, co w szczególności oznacza, że sieć przystanków powinna zapewniać:

- możliwość wygodnego (najlepiej bezpośredniego) dojazdu z dowolnego punktu całego obszaru obsługiwanego komunikacją publiczną do miejsc użyteczności publicznej obszaru,
- odległość do przystanków, możliwą do przebycia przez każdego z użytkowników komunikacji publicznej w sposób bezpieczny i wygodny.

Dążenie do spełnienia powyższych postulatów pociąga za sobą cały szereg konsekwencji dla rozwiązań organizacyjnych i infrastruktury komunikacji publicznej.

Dla każdego obszaru niezbędne jest zawsze wytyczenie:

- głównych korytarzy komunikacyjnych, w których stosowane są priorytety dla komunikacji publicznej, zapewniające bezpośredni dostęp do miejsc użyteczności publicznej ważnych z punktu widzenia pasażerów,
- podstawowych korytarzy komunikacyjnych, którymi będą biegły linie o mniejszej częstotliwości kursowania lub linie dowożące pasażerów do linii kursujących głównymi korytarzami komunikacyjnymi.

Dostępność pasażerów do systemu komunikacji publicznej zapewnia sieć przystanków wyznaczonych w podstawowych i w głównych korytarzach komunikacyjnych obsługiwanych przez pojazdy komunikacji publicznej, zgodnie z przyjętym rozkładem jazdy.

Bardzo ważnym elementem w transporcie zbiorowym jest bezpieczeństwo pasażerów. Istotną kwestią jest także lokalizacja przystanków i ich otoczenie. Zasady lokalizacji przystanków różnią się nieco w zależności od rodzaju korytarza komunikacyjnego.

W przypadku korytarzy podstawowych sieć przystanków powinna być dość gęsta, by ułatwić wygodne korzystanie z komunikacji publicznej jak największej liczbie pasażerów. Natomiast w przypadku korytarzy głównych, przystanki powinny być zlokalizowane przede wszystkim z punktu widzenia przejmowania ruchu pasażerskiego z korytarzy podstawowych, obsługi ważnych punktów użyteczności publicznej (z punktu widzenia pasażerów) oraz kluczowych węzłów komunikacji publicznej i węzłów intermodalnych.

Optymalne zbudowanie sieci przystanków może być poprzedzone badaniami, mającymi na celu prawidłowe rozpoznanie rzeczywistych potrzeb użytkowników komunikacji publicznej.

Ważnym elementem przystanków, zarówno ze względu na bezpieczeństwo jak i na wygodę pasażerów, jest wyposażenie istniejących przystanków, przynajmniej przystanków węzłowych w wiaty i ławki. Takie wyposażenie przystanków powinno być standardem przy organizowaniu przystanków w nowych lokalizacjach na terenie Województwa Podkarpackiego.

Ponadto, dla bezpieczeństwa pasażerów istotne znaczenie ma system monitorowania pojazdów komunikacji publicznej, przystanków (zwłaszcza węzłów przesiadkowych) i ważniejszych skrzyżowań.

9. Zgodność z zapisami Krajowego Planu Transportowego

Plan Transportowy dla Województwa Podkarpackiego uwzględnia zapisy zawarte w **Krajowym Planie Transportowym (KPT)** (Dz. U. 2012.1151). W wielu miejscach są to zapisy o znaczeniu strategicznym dla dalszego rozwoju regionu.

1. Sieć kolejowa w województwie

| Opis | KPT |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Województwo Podkarpackie posiada jedną z najniższych w Polsce gęstości sieci kolejowej, co oznacza istotne ograniczenia w dostępie do transportu kolejowego występujące na obszarze Podkarpacia. Jednocześnie są to regiony niezwykle cenne przyrodniczo, historycznie i turystycznie. Z tego powodu oraz z uwagi na założenia rządowych dokumentów strategicznych przywołanych na wstępie, ukierunkowanych na zdynamizowanie gospodarcze regionów uznanych za zagrożone marginalizacją, w KPT uwzględniono konieczność zapewnienia im sprawnej komunikacji kolejowej w przewozach organizowanych przez ministra. | str. 11 |

2. Połączenia międzywojewódzkie

| Opis | KPT |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| <p>Zgodnie z KPT sieć wpisanych do planu, a więc planowanych do finansowania publicznego, połączeń międzywojewódzkich wykonywanych w ramach użyteczności publicznej dla Województwa Podkarpackiego kształtuje się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarnów – Dębica – Rzeszów – Jarosław – Przemyśl – Medyka • Przeworsk – Leżajsk – Stalowa Wola Rozwadów • Rzeszów – Tarnobrzeg – Stalowa Wola Rozwadów <p>Należy podkreślić, że:</p> <p>A. Plan uwzględnia linie, na których nie odbywają się obecnie przewozy wojewódzkie (kursują pociągi TLK):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stalowa Wola – Sandomierz – Ostrowiec Świętokrzyski – Starachowice • Stalowa Wola – Biłgoraj – Zamość <p>B. Plan nie uwzględnia linii, na których odbywają się obecnie przewozy wojewódzkie, tzn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stalowa Wola – Kraśnik – Lublin • Jarosław – Horyniec Zdrój • Rzeszów Główny - Jasło <p>Plan nie przewiduje również, mimo założeń wymienionych w punkcie 1 niniejszej tabeli, aktywacji tych obszarów, które stanowią jedno z najcenniejszych w Polsce terenów turystycznych, a na których istniejące linie kolejowe zostały zamknięte.</p> | str. 13 (rys. 3) |

3. Połączenia międzynarodowe

| Opis | KPT |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| Zgodnie z KPT sieć wpisanych do planu, a więc planowanych do finansowania publicznego, połączeń międzynarodowych wykonywanych w ramach użyteczności publicznej dla Województwa Podkarpackiego obejmuje jedną linię kolejową nr 91: Kraków Główny – Medyka – Granica Państwa. | str. 14 (rys. 4) |

4. Dworce strategiczne

| Opis | KPT |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <p>KPT jako „strategiczne” wymienia następujące dworce zlokalizowane na terenie województwa Podkarpackiego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dębica 2. Jarosław 3. Przemyśl Gł. 4. Rzeszów Gł. 5. Jasło <p>KPT wskazuje na następujące punkty (oprócz wyżej wymienionych), w których istnieje konieczność zapewnienia skomunikowań pociągów różnych kategorii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sanok 2. Stalowa Wola 3. Tarnobrzeg <p>oraz punkt w sąsiednim województwie związany istotnie z siecią kolejową województwa: Tarnów.</p> | str. 15, 16 |

5. Potoki pasażerskie

| Opis | KPT |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <p>Potoki pasażerskie w roku rozkładowym 2011/2012 – w ruchu międzywojewódzkim i międzynarodowym – wskazują na następujące, przybliżone dobowe liczby pasażerów (P) na wybranych liniach na terenie województwa Podkarpackiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarnów - Rzeszów: $5000 \leq P < 10\ 000$ • Rzeszów – Przemyśl: $2500 \leq P < 5000$ • Rzeszów – Tarnobrzeg – Stalowa Wola: $P < 1000$ • Przeworsk – Leżajsk – Stalowa Wola: $P < 1000$ <p>Pozostałe linie na załączonej mapie nie zostały wskazane.</p> | str. 19 – 21 |

6. Połączenia międzywojewódzkie i międzynarodowe

| Opis | KPT |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <p>KPT wyszczególnił 87 połączeń w przewozach międzywojewódzkich i międzynarodowych, zaplanowanych do obsłużenia w ramach publicznego kolejowego transportu zbiorowego realizowanego w części obejmującej przewozy dofinansowywane przez państwo. Przez teren województwa Podkarpackiego przechodzą następujące połączenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nr 32: Przemyśl Główny – Medyka – gr. państwa (Lwów) • Nr 33: Zamość – Stalowa Wola – Tarnobrzeg – Rzeszów – Kraków • Nr 34: Przemyśl Główny – Rzeszów – Kraków Główny | str. 22 – 33 |

7. Czynniki demograficzne, ekonomiczne i społeczne

| Opis | KPT |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <p>KPT przeprowadza analizę czynników demograficznych, ekonomicznych oraz społecznych na poziomie całego kraju, wskazując (rys 14) na malejącą od 2007 roku dynamikę zmian:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. przewozów transportem zbiorowym, b. przewozów kolejowych ogółem oraz c. pozostającą na ogólnie niezmiennym w tym okresie czasu poziomie dynamikę zmian kolejowych przewozów międzywojewódzkich. | str. 34 – 38 |

8. Gęstość połączeń

| Opis | KPT |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| KPT pokazuje mapę liczby połączeń międzywojewódzkich na 1000 mieszkańców oraz liczbę pasażerów pociągów międzywojewódzkich na 1000 mieszkańców, przy czym ta druga wielkość dla stacji Rzeszów jest jedną z wyższych w kraju, co świadczy o jego dużym obciążeniu jako kolejowego węzła komunikacyjnego. | str. 42 – 43 (rys. 15, 16) |

9. Potencjał demograficzny

| Opis | KPT |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| KPT wskazuje w Województwie Podkarpackim bardzo zróżnicowane wykorzystanie potencjału demograficznego przez transport kolejowy: od bardzo dobrego (Rzeszów, Przemyśl) poprzez średnie (Jarosław, Przeworsk) aż po niedostateczne i złe (Łańcut, Sędziszów Młp., Tarnobrzeg). | str. 44 (rys. 17) |

10. Transport lotniczy

| Opis | KPT |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| KPT wymienia lotnisko Rzeszów-Jasionka (RZE) jako jeden z jedenastu kluczowych portów lotniczych w Polsce, wskazując, że jest to port, który obsługuje do 5 % ruchu lotniczego kraju. Jedną z cech charakterystycznych krajowego ruchu lotniczego jest stosunkowo mała średnia liczba pasażerów na pokładzie samolotów, jednakże przeciętna liczba pasażerów na pokładzie samolotów obsługujących m.in. lotnisko w Rzeszowie systematycznie rośnie, co jest efektem zwiększania dostępności oferty lotniczej dla pasażerów. | str. 46 – 47 |

11. Transport autobusowy

| Opis | KPT |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <p>KPT ocenia transport autobusowy zgodnie z obserwacjami i wnioskami autorów niniejszego opracowania.</p> <p><i>Ocena oferty autobusowej jest niezwykle utrudniona z uwagi na charakterystykę tego rynku przewozów pasażerskich. Przede wszystkim jego kluczową cechą jest rozdrobienie podmiotów wykonujących te przewozy – w tym segmencie rynku transportowego przewozy są realizowane przez znaczną liczbę przewoźników. (...) Obecna struktura przewozów pasażerów transportem autobusowym jest zdominowana przez sektor prywatny. (...) W połączeniach na liniach krajowych wyraźnie dominują przewozy o charakterze podmiejskim, które stanowią ponad 70% całości realizowanych przewozów autobusowych w Polsce. (...) Dominuje tabor mający 21–30 lat, przystosowany głównie do przewozu od 16 do 45 pasażerów. (...)</i></p> <p><i>Chociaż działalność gospodarcza w zakresie wykonywania regularnych przewozów autobusowych jest objęta dwoma formami reglamentacji: licencją na wykonywanie transportu drogowego oraz zezwoleniem na przewozy regularne, to próg wejścia na ten rynek jest znacznie niższy niż w przypadku transportu lotniczego czy kolejowego. Dostępność rynku rzutuje na jego otwartość. Zaletą takiego rynku jest jego elastyczność, rozumiana jako umiejętność szybkiego dostosowywania się do potrzeb pasażerów. Wadą natomiast – niski stopień integracji taryfowo-biletowej, a także utrudnienia w dostępie do ujednoczonego rjp, co często zmusza pasażerów do stosunkowo skomplikowanego i czasochłonnego zapoznawania się z wieloma ofertami poszczególnych przewoźników.</i></p> | str. 47 – 50 |

12. Prognozy zapotrzebowania na przewozy pasażerskie

| Opis | KPT |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| <p>W zakresie prognoz zapotrzebowania na międzywojewódzkie i międzynarodowe przewozy pasażerskie do roku 2025, zostały w KPT poczynione następujące założenia:</p> <p>Dla wielkości minimalnych prognoz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój gospodarczy kraju będzie przebiegać przy pewnym osłabieniu tempa rozwojowego, • rozwój infrastruktury kolejowej skupi się przede wszystkim na realizacji przedsięwzięć poprawiających standard na głównych ciągach komunikacyjnych, do roku 2015 w tempie zakładanym w Wieloletnim Programie Inwestycji Kolejowych do roku 2013 z perspektywą do roku 2015, zaś po 2015 r. z uwagi na ograniczenia finansowe (np. zmniejszenie poziomu wsparcia ze strony Komisji Europejskiej), poza finalizacją prac na sieci transeuropejskiej prace modernizacyjne będą ograniczone do rewitalizacji linii bez wyraźnej poprawy charakterystyk jakościowych, • dotychczasowa oferta jakościowa ze strony przewoźników zmieni się jedynie nieznacznie, co będzie oznaczało utrzymanie obecnych trendów w zakresie połączeń międzywojewódzkich, w tym przede wszystkim w odniesieniu do liczby utrzymywanych połączeń i obsługujących je pociągów. <p>Dla wielkości maksymalnych prognoz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój gospodarczy kraju będzie ustabilizowany, z tendencjami do dalszego i systematycznego wzrostu, • rozwój infrastruktury kolejowej będzie oparty na realizacji szerokiego programu modernizacji i rewitalizacji linii kolejowych, a także dworców, nie tylko na liniach głównych, lecz także ciągach uzupełniających; realizowane będą przede wszystkim przedsięwzięcia poprawiające standard na głównych ciągach komunikacyjnych, w tempie zakładanym w Wieloletnim Programie Inwestycji Kolejowych do roku 2013 z perspektywą do roku 2015, zaś po 2015 r., poza kontynuacją prac objętych kolejnym programem, podtrzymany zostanie ten sam trend (poziom wsparcia UE zbliżony do obecnego, widoczne wzmocnienie udziału państwa w finansowaniu inwestycji i procesu utrzymaniowego prowadzonego przez PKP PLK), • oferta jakościowa ze strony przewoźników zmieni się nie tylko przez wydłużenie niektórych relacji pociągów międzywojewódzkich, ale także przez zwiększenie liczby połączeń i obsługujących je pociągów; oferta w zakresie połączeń międzynarodowych będzie utrzymana na obecnym poziomie, z wynikającymi z aktualnych potrzeb zmianami. | <p>str. 54 – 60</p> <p>tabela 3</p> <p>tabela 5</p> <p>tabela 7</p> |

13. Prognozy zmian w strukturze transportowej

| Opis | KPT |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| <p>A. Liczba osób w przewozach międzywojewódzkich, w porównaniu z rokiem 2010 ma zmienić się następująco (poziom 2010 = 100%):</p> <p>Wariant minimalny: 2015: +2%; 2020: - 2%; 2025: - 4% (spadek w porównaniu z rokiem 2020; wartości te zgodne są z przewidywaniami opierającymi się wyłącznie o współczynniki demograficzne, podanymi w wersji A powyżej)</p> <p>Wariant maksymalny: 2015: +2%; 2020: + 9%; 2025: +63%.</p> <p>B. Liczba pociągokilometrów w przewozach międzywojewódzkich, w porównaniu z rokiem 2010 ma zmienić się następująco (poziom 2010 r = 100%):</p> <p>Wariant minimalny: bez zmian</p> <p>Wariant maksymalny: 2015: bez zmian; 2020: + 3%; 2025: +3%.</p> <p>Za wariant najbardziej prawdopodobny uznano dla obu wartości wariant pośredni: dla roku 2020 równy prognozom maksymalnym, zaś dla roku 2025 – zbliżony do prognoz minimalnych.</p> | <p>str. 54 – 60</p> <p>tabela 3</p> <p>tabela 5</p> <p>tabela 7</p> |

| | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>C. W podziale według motywacji podróży – odpowiadającym naszym analizom zmian liczebności grup osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym – przewidziano następujące zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motywacja: Dom – Nauka – Dom (DND): 2015: - 15%; 2020: -13%; 2025: - 6% • Motywacja: Dom – Praca – Dom (DPD): 2015: - 1%; 2020: -5%; 2025: - 7% • Motywacja: Dom – Inne – Dom (DID): 2015: + 1%; 2020: -1%; 2025: - 1% <p>Jako główny powód takich prognoz podano „występujące zjawiska demograficzne, przede wszystkim zaś starzenie się społeczeństwa i zmniejszanie się łącznej liczby osób pracujących”. Jest to absolutnie zgodne z przeprowadzonymi przez nas powyżej analizami zmian demograficznych.</p> | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

14. Docelowa sieć kolejowych połączeń pasażerskich

| Opis | KPT |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <p>KPT omawia planowaną docelową sieć kolejowych połączeń pasażerskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W wariantcie minimalnym sieć ta nie ulegnie rozszerzeniu ani zmniejszeniu • W wariantcie maksymalnym sieć zostanie rozszerzona o następujące połączenia (na terenie województwa): <ul style="list-style-type: none"> ○ Rzeszów/Stróże – Jasło – Zagórz ○ Lublin – Stalowa Wola Rozwadów (połączenie to już istnieje) <p>oraz o następujące punkty postojów handlowych: Jasło, Krosno, Sanok, Zagórz.</p> <p>KPT wskazuje następujące minimalne zasady połączeń w przewozach międzywojewódzkich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nie mniej niż 2 pary pociągów na dobę między Warszawą a pozostałymi miastami wojewódzkimi • Zapewnienie bezpośrednich pociągów pomiędzy miastami wojewódzkimi • Dążenie do zapewnienia bezpośrednich połączeń z miastami uzdrowiskowymi i rekreacyjnymi (szczególnie w sezonie) • Dążenie do zapewnienia bezpośrednich połączeń między miastem wojewódzkim, a obszarami o najniższej dostępności transportowej. Ten ostatni punkt w Województwie Podkarpackim oznacza dążenie do rozszerzenia sieci połączeń o połączenia wymienione powyżej – nie ze względów ekonomicznych, a z uwagi na misję, jaką transport publiczny pełni w każdym państwie, szczególnie w krajach UE. <p>W zakresie przewozów międzynarodowych KPT jako istotne wskazuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> A. „dążenie do zapewnienia bezpośrednich pociągów pomiędzy ważniejszymi polskimi i zagranicznymi ośrodkami gospodarczymi i naukowymi, tj. Rzeszów – Preszów/Koszyce B. dążenie do zapewnienia połączeń pomiędzy stolicami województw przygranicznych a stolicami państw, z którymi województwa te graniczą”, tj.: <ol style="list-style-type: none"> a. <u>bezpośrednie połączenie</u>: Rzeszów – Kijów. b. <u>Poprzez system skomunikowań</u>: Rzeszów – Bratysława <p>Ofertą ministra objęto w możliwie największym stopniu m.in. obszar Województwa Podkarpackiego, zgodnie z założeniami <i>Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</i> oraz <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie</i>.</p> | str. 61 – 62 |

15. Punkty węzłowe

| Opis | KPT |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <p>KPT wskazuje, że organizatorzy publicznego transportu zbiorowego – dla usprawnienia połączeń kolejowych pomiędzy miastami wojewódzkimi, innymi większymi miastami (powyżej 20 tys. mieszkańców) oraz rejonami atrakcyjnymi turystycznie, niezależnie od wariantu prognostycznego – powinni zapewnić skomunikowania na następujących stacjach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rzeszów (kierunki: Przemyśl, Tarnów, Tarnobrzeg, Jasło) • Stalowa Wola Rozwadów (kierunki: Lublin, Tarnobrzeg) | str. 63 – 64 |

16. Finansowanie przewozów z budżetu państwa

| Opis | KPT |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <p>KPT omawia wydatki budżetu państwa na finansowanie przewozów. W ciągu ostatnich 6 lat wydatki te wrosły o 23%, zaś udział dotacji z tytułu ulg pozostaje na niezmiennym poziomie ok. 60% całkowitych dotacji; pozostałe 40% stanowi dotacja na dofinansowanie przewozów międzywojewódzkich i międzynarodowych.</p> <p>Zgodnie z KPT, dla przewozów międzywojewódzkich kwoty dotacji przez najbliższe 10 lat będą rosły o 4% w układzie rok do roku.</p> <p>KPT podkreśla, że „publiczne usługi transportowe odgrywają decydującą rolę w transporcie pasażerskim w UE zarówno z ekonomicznego, jak również politycznego punktu widzenia. Szacuje się, że prawie 90% krajowych przewozów pasażerskich realizowanych w krajach UE jest objętych formą umowy o świadczenie usług publicznych. W sektorze transportu kolejowego na niemal całym świecie rządy finansują (dotują) krajowy pasażerski rynek kolejowy.”</p> | str. 66 – 67 |

17. Finansowanie modernizacji taboru

| Opis | KPT |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <p>KPT przewiduje centralne finansowanie modernizacji taboru pociągów PKP Intercity S.A. na trasie Przemyśl – Szczecin; POliś 7.1–50. Ogólny zakres projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizację 20 przedziałowych wagonów pasażerskich 2 klasy typu 141A, modernizacja bez zmiany typu wagonu; • modernizację 18 przedziałowych wagonów pasażerskich 1 klasy typu 140A; modernizacja bez zmiany typu wagonu; • modernizację 10 przedziałowych wagonów pasażerskich 2 klasy typu 111A; po modernizacji wagony będą wagonami pasażerskimi bezprzedziałowymi 2 klasy typu 111Ainw z przystosowaniem do przewozu osób niepełnosprawnych; • modernizację 10 przedziałowych wagonów pasażerskich 2 klasy typu 111A; po modernizacji wagony będą wagonami pasażerskimi bezprzedziałowymi 2 klasy typu 111Arow z przystosowaniem do przewozu rowerów; • modernizację 10 przedziałowych wagonów pasażerskich 1 klasy typu 112A; po modernizacji wagony będą wagonami bezprzedziałowymi typu 113WRb z przystosowaniem do celów gastronomicznych. <p>Przewidywany okres realizacji projektu: lata 2011–2013. Projekt otrzyma dofinansowanie w wysokości ponad 60 mln zł.</p> <p>Dla samorządów województw przewidziano w latach 2010–2015 środki z rezerwy celowej budżetu państwa – 700 mln zł na tabor pasażerski. Ponadto ze środków Funduszu Kolejowego w latach 2009–2015 przeznaczono 800 mln zł na zakup, modernizację, remont pasażerskiego taboru kolejowego do wykonywania przewozów regionalnych lub na wkład własny konieczny do zrealizowania projektów dotyczących taboru pasażerskiego określonych w regionalnych programach operacyjnych.</p> | str. 68 – 69 |

18. Refundacje z tytułu ulg ustawowych

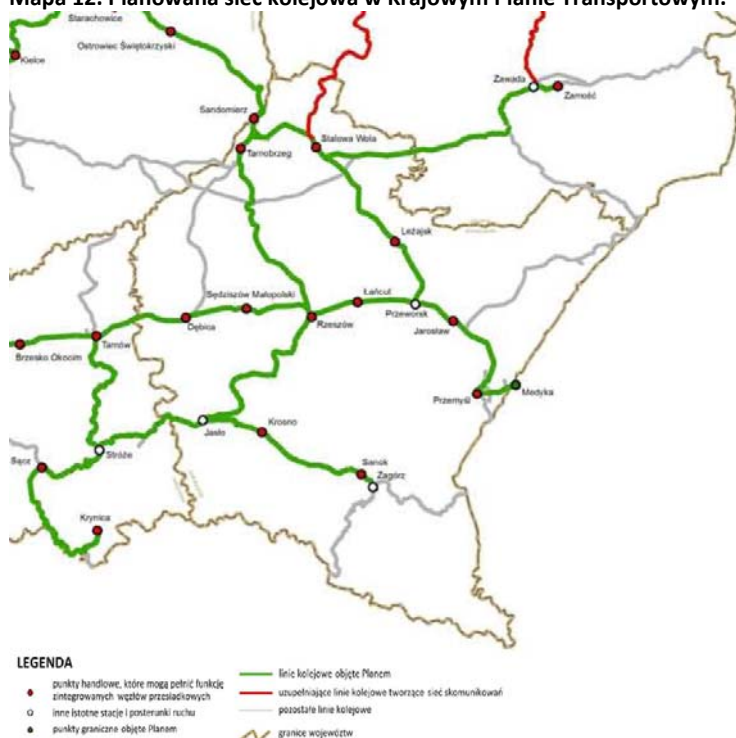
| Opis | KPT |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <p>KPT omawia również zmiany w kwotach refundacji z tytułu ulg ustawowych. Kwoty te wzrastają w ciągu najbliższych 5 lat o 2% w układzie rok do roku. KPT formułuje tutaj następujące założenie: „Zakładając, iż zakres grup społecznych i zawodowych uprawnionych do korzystania z ustawowych ulg przejazdowych nie będzie już rozszerzany, dotacja – począwszy od roku 2013, a skończywszy na roku 2016, który to moment określono jako graniczny w związku z postanowieniami art. 80 ustawy PTZ – kształtowana będzie z uwzględnieniem corocznej indeksacji o planowany średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych”.</p> <p>Założenie to nie uwzględnia zachodzących w bardzo szybkim tempie zmian demograficznych, omówionych we wcześniejszych rozdziałach.</p> | str 70 – 71 |

19. Informacja pasażerska oraz dla osób niepełnosprawnych posiadających ograniczone zdolności ruchowe

| Opis | KPT |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| <p>W zakresie dotyczącym województw warto wymienić następujące szczegółowe zapisy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oznaczanie literą „U” linii komunikacyjnych, na których ma być wykonywany przewóz o charakterze użyteczności publicznej, w podawanym do publicznej wiadomości rjp, począwszy od jego edycji 2013/2014 • osiągnięcie przez operatorów poziomu co najmniej 20% w zakresie udziału pociągów międzywojewódzkich prowadzących przynajmniej jeden wagon z miejscami dostosowanym do przewozu podróżnych poruszających się na wózkach inwalidzkich • możliwość zgłoszenia przez osoby o ograniczonych możliwościach poruszania się, w tym szczególnie osoby niepełnosprawne, chęci odbycia podróży z wykorzystaniem narzędzi dostępnych dla takich osób (telefon, internet). | str. 79 |

Krajowy Plan Transportowy podsumowuje planowaną sieć pasażerskich kolejowych połączeń międzynarodowych i międzywojewódzkich wraz z siecią uzupełniającą opartą o skomunikowania. W części dla Województwa Podkarpackiego załączona mapa wygląda następująco:

Mapa 12. Planowana sieć kolejowa w Krajowym Planie Transportowym.



CZĘŚĆ III. OCENA I PROGNOZY POTRZEB PRZEWOZOWYCH

10. Miejsca użyteczności publicznej

Sieć połączeń na terenie Województwa Podkarpackiego można ująć w różnych aspektach:

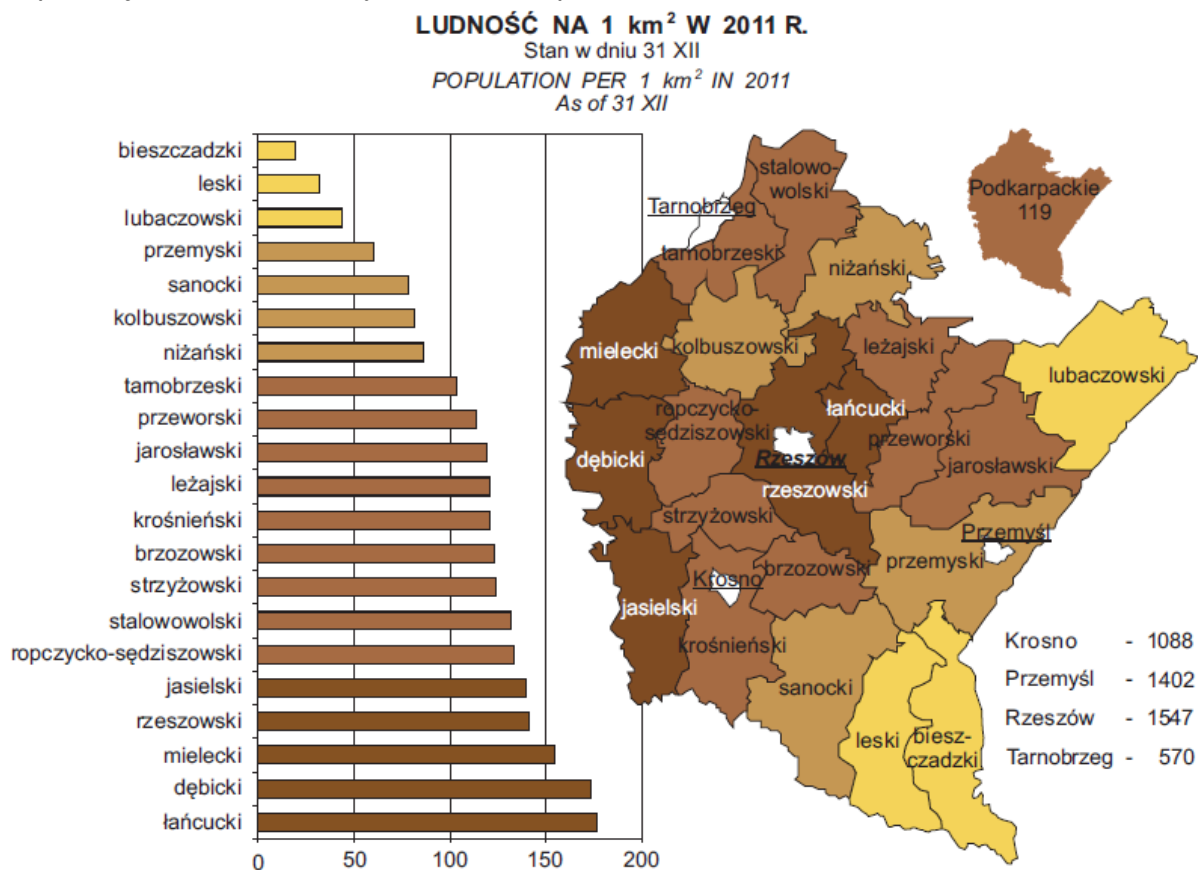
- Ze względu na organ wydający zezwolenie
- Ze względu na zakres użyteczności publicznej

Ustawa o Publicznym Transporcie Zbiorowym podaje następującą definicję przewozów o charakterze użyteczności publicznej (Art. 1, pkt 1, ust. 12): „powszechnie dostępna usługa w zakresie publicznego transportu zbiorowego wykonywana przez operatora publicznego transportu zbiorowego w celu bieżącego i nieprzerwanego zaspokajania potrzeb przewozowych społeczności na danym obszarze”.

Z punktu widzenia Marszałka Województwa Podkarpackiego szczególne znaczenie mają przewozy wojewódzkie. Organizatorami przewozów powiatowych i gminnych – są, odpowiednio: starostowie powiatów oraz wójtowie gmin.

Przy ustalaniu sieci połączeń należy wziąć pod uwagę gęstość zaludnienia województwa, którą pokazano na poniższej mapie. Średnia największa gęstość zaludnienia (oprócz miast – powiatów Grodzkich: Rzeszowa, Krosna, Przemyśla i Tarnobrzega) występuje w Podregionie Tarnobrzeskim – tam też, jak ukazują mapy sieci komunikacyjnej, sieć połączeń jest najlepiej rozwinięta. Szczegółowe dane dotyczące gęstości zaludnienia w powiatach Województwa Podkarpackiego zawarto w Tabeli H3. Gęstość zaludnienia w powiatach Województwa Podkarpackiego, zamieszczonej w Załączniku H.

Mapa 13. Gęstość zaludnienia w Województwie Podkarpackim



Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie

Najważniejsze miejsca użyteczności publicznej leżące na terenie Województwa Podkarpackiego zawarto w Tabeli H4. Najważniejsze obiekty użyteczności publicznej w Województwie Podkarpackim, znajdującej się w Załączniku H. Miejsca te znajdują się przede wszystkim w stolicy województwa oraz w miastach powiatowych. Są to: urzędy, sądy i prokuratury, komisariaty policji oraz urzędy pocztowe (te ostatnie są również umiejscowione w miejscowościach będących siedzibą władz gminnych).

Spośród miejsc użyteczności publicznej należy również wymienić szkoły, ponieważ uczniowie stanowią znaczny procent pasażerów korzystających codziennie ze środków komunikacji publicznej. W Województwie Podkarpackim znajduje się łącznie 1 855 placówek związanych z działalnością edukacyjną. Na terenie województwa, głównie w Rzeszowie, lecz także w miastach będących powiatami grodzkimi – Krośnie, Przemyślu i Tarnobrzegu oraz w Stalowej Woli znajdują się różnorodne szkoły wyższe, zaś studenci stanowią istotny składnik pasażerów publicznej komunikacji zbiorowej.

11. Czynniki demograficzne i społeczno-ekonomiczne w perspektywie Planu

Popyt na usługi publicznego transportu zbiorowego można podzielić na popyt efektywny i potencjalny.

- **Popyt efektywny** – zaspokojone potrzeby przemieszczania się komunikacją publiczną mieszkańców określonego obszaru;
- **Popyt potencjalny** – całość potrzeb przemieszczania się mieszkańców określonego obszaru. Popyt ten może przerodzić się w efektywny przy spełnieniu przez transport publiczny określonych warunków związanych z oczekiwaną ilością i jakością usług.

Popyt potencjalny stanowią przede wszystkim ci mieszkańcy, którzy realizują swoje potrzeby przewozowe innymi środkami transportowymi niż publiczne, ale gotowi są korzystać z transportu publicznego pod pewnymi warunkami. Popyt potencjalny przekracza znacznie popyt efektywny, ponieważ tylko część przemieszczających się mieszkańców korzysta z komunikacji publicznej.

Na bazie czynników demograficznych i społecznych warto wskazać tendencje do zmian, które zajdą w strukturze społecznej mieszkańców województwa w ciągu najbliższych 20 lat.

11.1. Czynniki demograficzne

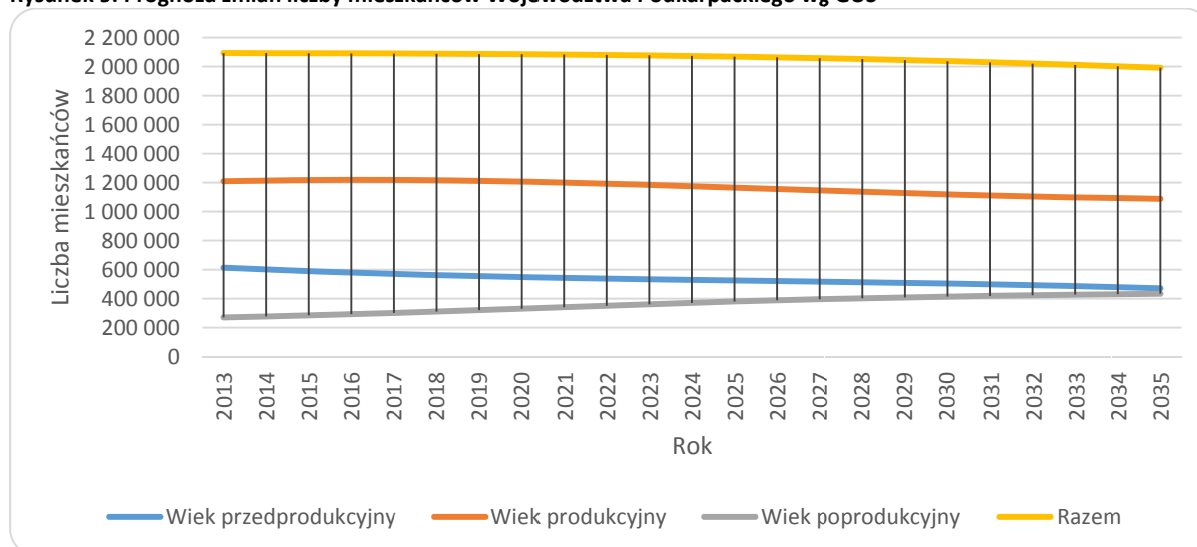
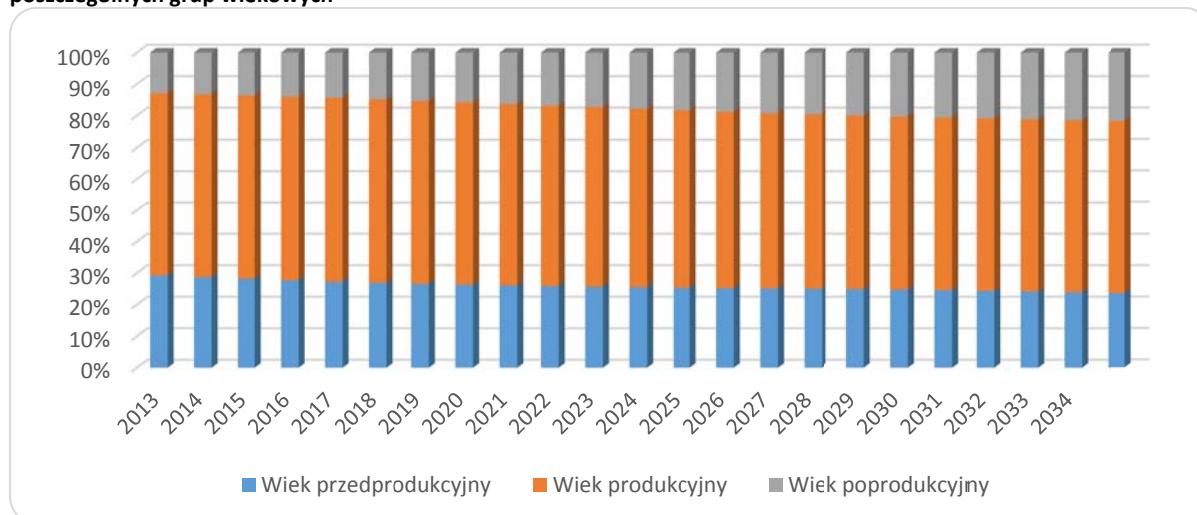
A. Struktura wiekowa

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, opublikowanych na stronie http://www.stat.gov.pl/gus/5840_11752_PLK_HTML.htm, ludność Województwa Podkarpackiego do roku 2035 będzie kształtowała się tak, jak przedstawiono to na poniższym wykresie. Przyjęto podziały wiekowe odpowiadające w przybliżeniu grupom sprzedaży biletów: normalnych, ulgowych oraz emeryckich, innymi słowy: odpowiadające grupom osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Jako wartości graniczne poszczególnych grup wiekowych wybrano wartości stosowane w statystyce:

- Uczniowie i studenci: 0-24 lat
- Osoby pracujące: 25-60 lat (kobiety) i 25-65 lat (mężczyźni)
- Emeryci: 60+ (kobiety) i 65+ (mężczyźni)

Tabela 23. Udział poszczególnych grup wiekowych w strukturze ludności Województwa Podkarpackiego

| Rok | RAZEM | Uczniowie i studenci (wiek przed-produkcyjny) | Uczniowie i studenci (wiek przed-produkcyjny) (udział %) | Osoby pracujące | Osoby pracujące (udział %) | Emeryci (wiek po-produkcyjny) | Emeryci (wiek po-produkcyjny) (udział %) | Razem wiek przed-produkcyjny i po-produkcyjny (udział %) |
|------|-----------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-----------------|----------------------------|-------------------------------|------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| 2013 | 2 093 560 | 613 737 | 29,3% | 1 144 672 | 54,7% | 335 151 | 16,0% | 45,3% |
| 2025 | 2 069 523 | 524 006 | 25,3% | 1 099 786 | 53,1% | 445 731 | 21,5% | 46,8% |
| 2035 | 1 992 723 | 470 553 | 23,6% | 1 021 367 | 51,3% | 500 803 | 25,1% | 48,7% |

Rysunek 9. Prognoza zmian liczby mieszkańców Województwa Podkarpackiego wg GUS**Rysunek 10. Dane historyczne i prognoza zmian liczby mieszkańców Województwa Podkarpackiego wg GUS – udział poszczególnych grup wiekowych**

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego wartość średniego dalszego trwania życia (ang. *life expectancy*) dla osób urodzonych w 2011 roku wynosi dla Województwa Podkarpackiego ogółem 73,4 lat dla mężczyzn i 82,1 lat dla kobiet (w miastach: 75,6 i 82,4, zaś na wsi: 73,4 oraz 81,9). Wartości te są jednymi z najwyższych w skali całego kraju (szczególnie dla populacji mężczyzn).

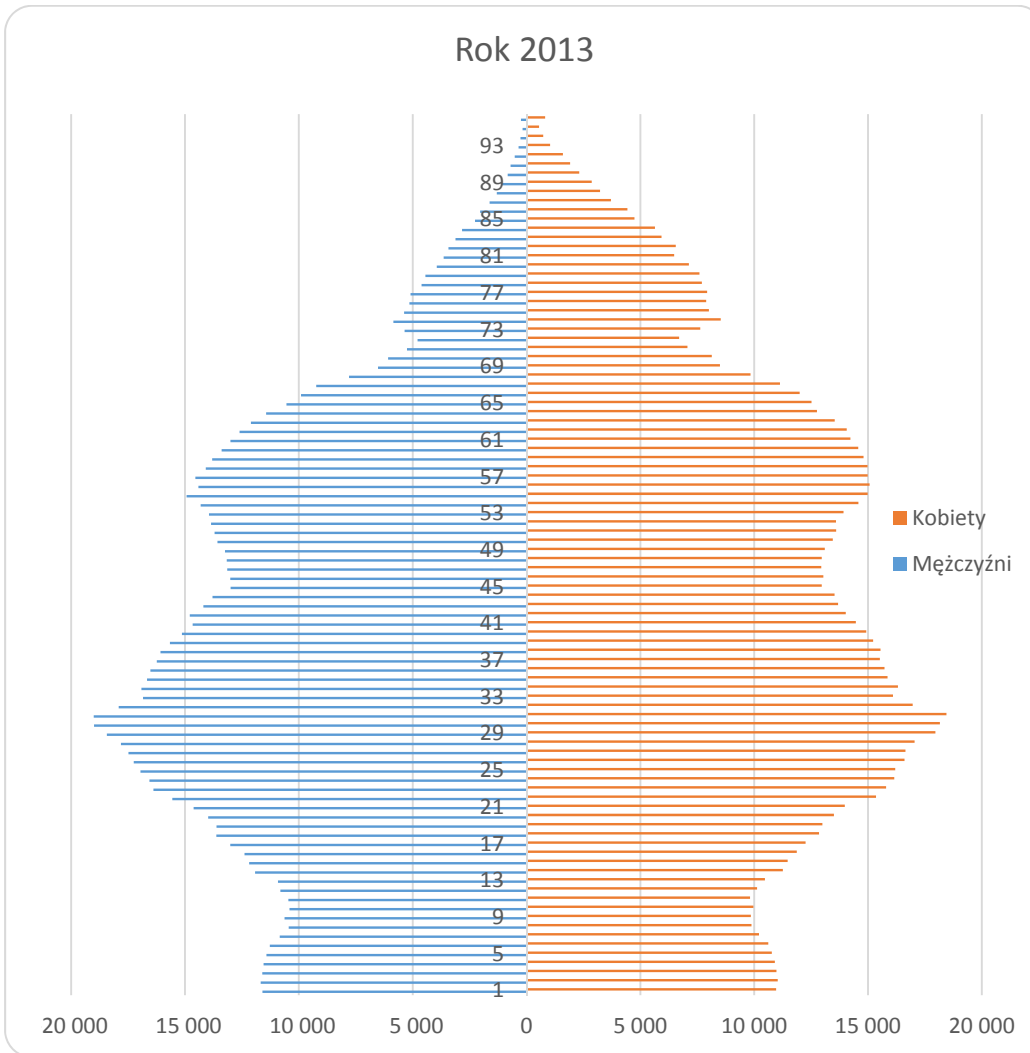
W poszczególnych podregionach Województwa Podkarpackiego wartości te kształtują się następująco:

Tabela 24. Wartość średniego dalszego trwania życia w podregionach Województwa Podkarpackiego dla osób urodzonych w 2011 r.

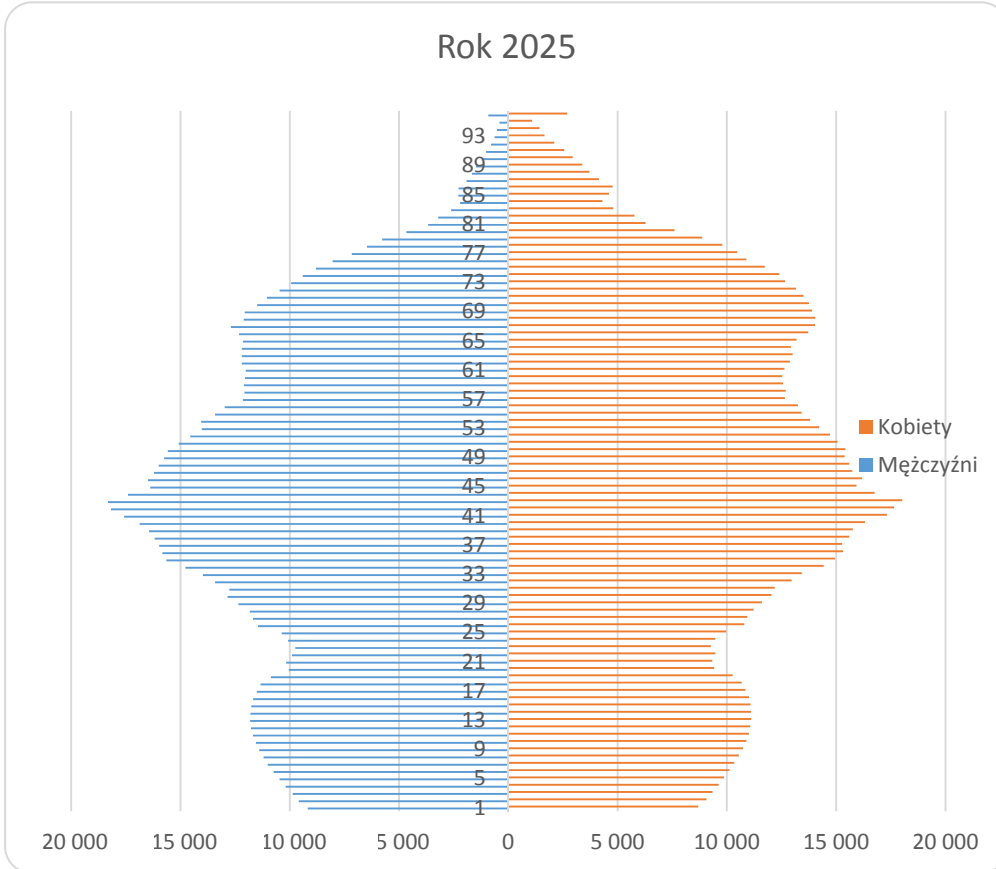
| | Mężczyźni ogółem | Kobiety ogółem | Mężczyźni w miastach | Kobiety w miastach | Mężczyźni na wsi | Kobiety na wsi |
|-------------------------------|------------------|----------------|----------------------|--------------------|------------------|----------------|
| Podregion Krośnieński | 74,1 | 82,1 | 75,5 | 81,5 | 73,4 | 82,4 |
| Podregion Przemyski | 72,9 | 80,7 | 73,9 | 80,6 | 72,4 | 80,8 |
| Podregion Rzeszowski | 74,6 | 82,2 | 76,0 | 81,8 | 73,5 | 82,4 |
| Podregion Tarnobrzeski | 74,3 | 82,3 | 75,5 | 82,7 | 73,3 | 82,0 |

Poniższe rysunki pokazują zmiany w strukturze wiekowej mieszkańców Województwa Podkarpackiego w perspektywie najbliższych 20 lat.

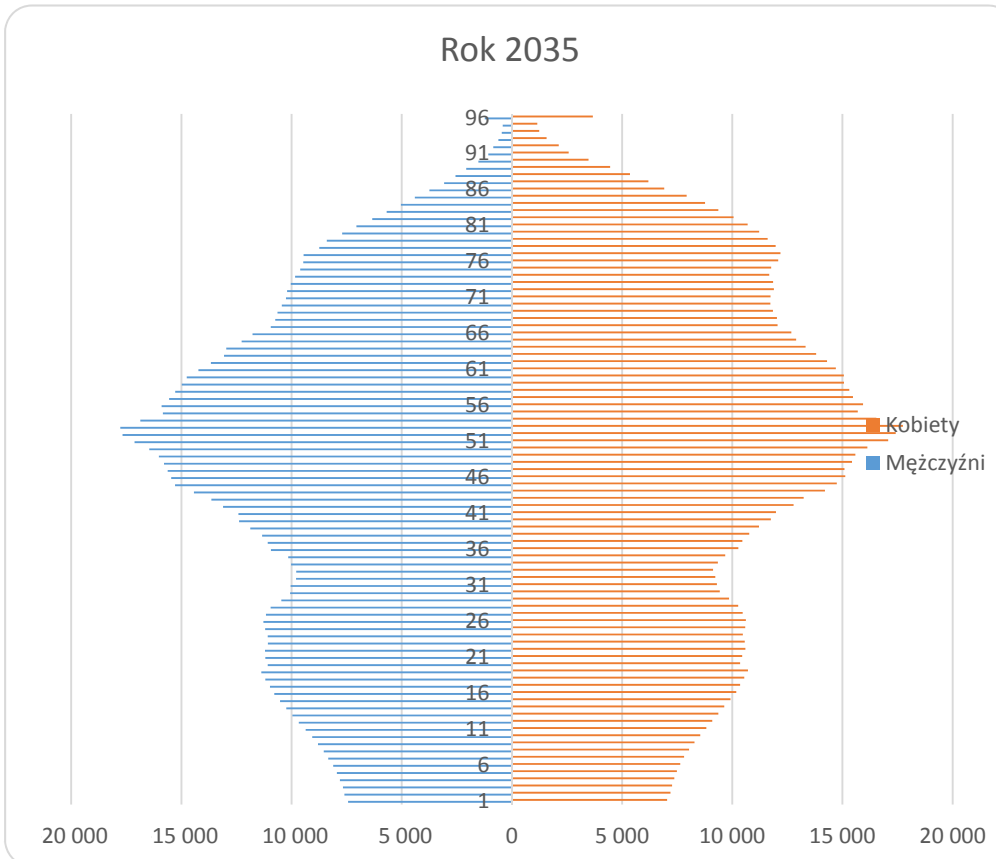
Rysunek 11. Obecna struktura wiekowa mieszkańców Województwa Podkarpackiego (rok 2013).



Rysunek 12. Prognozowana struktura wiekowa mieszkańców Województwa Podkarpackiego w roku 2025.



Rysunek 13. Prognozowana struktura wiekowa mieszkańców Województwa Podkarpackiego w roku 2035.



Rysunki pokazane powyżej ukazują starzejące się społeczeństwo. W literaturze światowej piramidy wieku analizuje się zasadniczo w trzech grupach: 0-14 lat (wiek przedprodukcyjny); 15-44 lat (wiek największej produktywności) i 45-85+ (wiek poprodukcyjny); wiek produkcyjny rozszerza się do jego pełnej szerokości (15-65 lat), analizując procent ludności w danym przedziale.

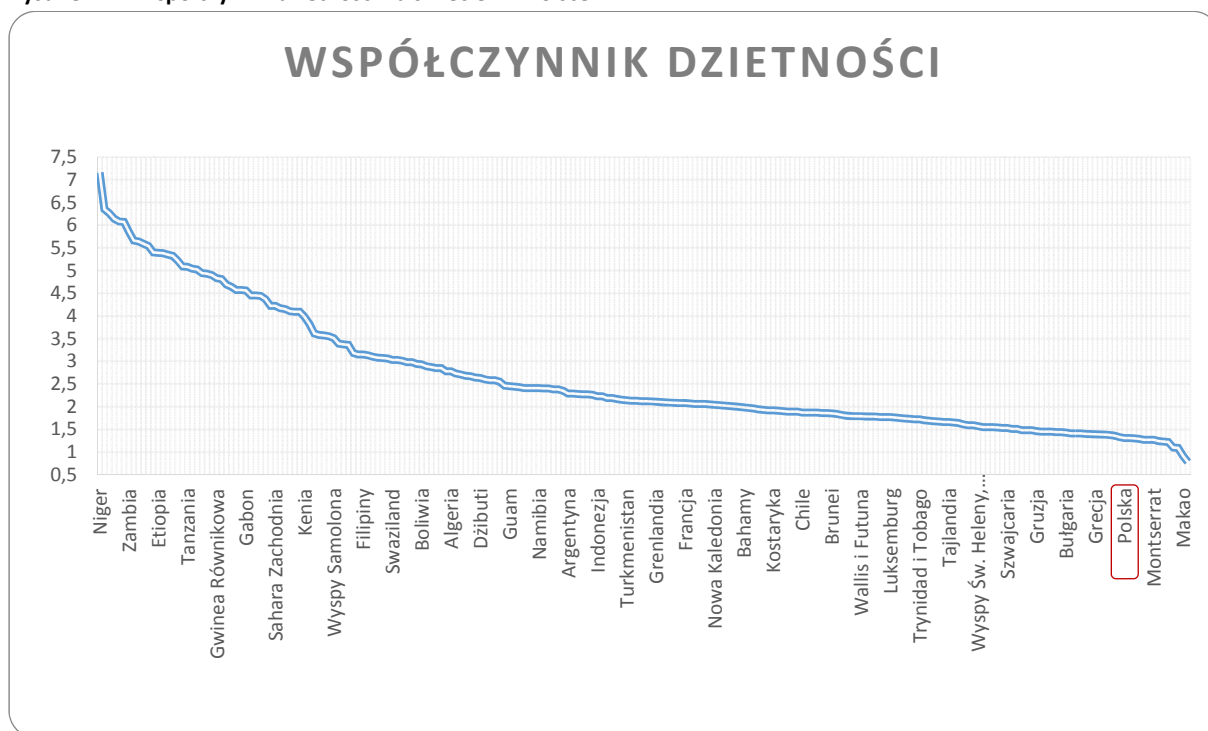
B. Współczynniki dzietności

Podsumowując powyższe wykresy otrzymujemy obraz społeczeństwa, w którym zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, zaś maleje liczba dzieci przy niewielkich zmianach w grupie osób w wieku produkcyjnym. Zasadnicze przyczyny tej sytuacji to wydłużający się cały czas średni okres trwania życia ludzi, a także bardzo niska dzietność polskich rodzin. Województwo Podkarpackie według Rocznika Demograficznego GUS za rok 2012 ma medianę wieku wynoszącą: dla mężczyzn 35,4 lat (kraj: 36,7) oraz dla kobiet: 38,4 lat (kraj: 40,2). Wartości dla Województwa Podkarpackiego są najniższe w skali całego kraju, jednakże wykresy struktury wieku oraz niska dzietność świadczą o tym, że proces starzenia się społeczeństwa już się *de facto* rozpoczął.

W roku 2011 współczynnik dzietności dla całej Polski wyniósł 1,297 (w miastach: 1,211, na wsi: 1,427). Województwo Podkarpackie ma te wartości nieco niższe niż średnia dla całej Polski, tj.: 1,265 ogółem, 1,140 w miastach i 1,355 na wsi.

Dla porównania warto wspomnieć, że w roku 1950 współczynnik dzietności dla całej Polski wynosił 3,705, w roku 1980 – 2,276, zaś w roku 1990 – 1,991. Obecnie współczynnik dzietności w Polsce jest jednym z najniższych na świecie. Wg bazy danych CIA (www.cia.gov, hasło: *Total Fertility Rate*) Polska zajmuje 211 miejsce w rankingu 224 krajów. W literaturze przedmiotu przyjmuje się że zastępowalność pokoleń następuje wówczas, gdy współczynnik dzietności wynosi ok. 2,10 – 2,15. Ostatni raz wartość ta w Polsce była na tym poziomie w roku 1986.

Rysunek 14. Współczynnik dzietności na świecie i w Polsce.



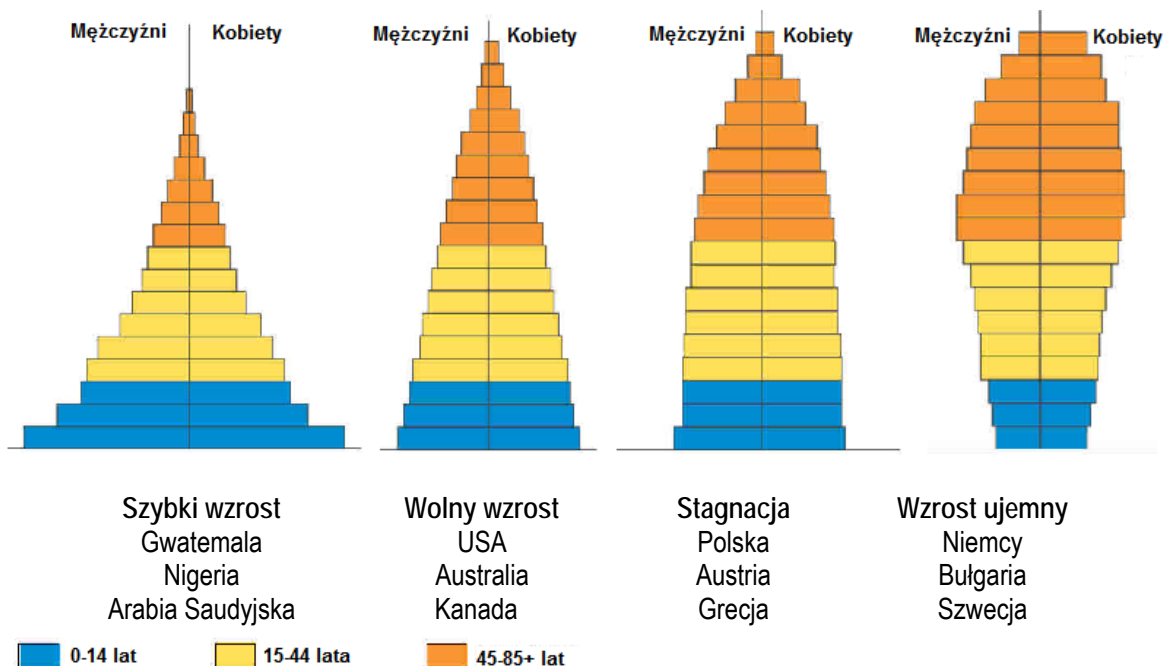
Źródło: Central Intelligence Agency (CIA). World Fact Book.

Współczynnik dzietności dla Rzeszowa wynosi obecnie 1,197 i jest na 12 miejscu wśród wszystkich 38 miast w Polsce liczących ponad 100 tys. mieszkańców.

Pomijając inne aspekty tego tematu i analizując tę sytuację pod kątem komunikacji publicznej, możemy stwierdzić, iż rosnąć będzie liczba osób korzystających z ulg (dla uproszczenia: łącznie udział wieku przedprodukcyjnego i wieku poprodukcyjnego wzrośnie w całej strukturze wiekowej; wzrosną też z całą pewnością obciążenia budżetu z tytułu dopłat do biletów ulgowych).

Porównując piramidę wieku Polski (która jest podobna do piramidy wieku Województwa Podkarpackiego) do piramid innych krajów, można zauważyć szybkie upodobnianie się naszego kraju do krajów Europy Zachodniej.

Rysunek 15. Porównanie piramidy wieku krajów młodych i krajów starzejących się



C. Współczynniki umieralności

Według danych Rocznika Demograficznego GUS w roku 2010 zanotowano w Polsce 378 478 zgonów, co daje współczynnik umieralności na poziomie 982,6 osób na 100 tys. ludności ogółem. W Województwie Podkarpackim, współczynnik umieralności jest najniższy w Polsce (podobną wartość ma jedynie Województwo Pomorskie) i wynosi 859,7 (jest więc o 13,5% niższy niż wartość dla całego kraju).

Współczynnik umieralności niemowląt dla całej Polski w roku 2010 wynosił 498 na 100 tys. urodzeń żywych. W Województwie Podkarpackim wartość ta jest wyższa o 5,2% od średniej i wynosi 523. Dla miast współczynnik ogólnopolski i wojewódzki mają taką samą wartość, wynoszącą 495, zaś dla obszarów wiejskich różnica jest znaczna: wartość ogólnopolska wynosi 501, zaś dla Województwa Podkarpackiego 544 – jest więc prawie o 10% wyższa.

11.2. Czynniki społeczno-ekonomiczne

A. Poziom PKB i dochody ludności

Według danych GUS poziom PKB na jednego mieszkańca Województwa Podkarpackiego jest najniższy w Polsce. W roku 2010 wynosił on 24 973 zł (czyli 67% wartości dla całego kraju, wynoszącej 37 096 zł na jednego mieszkańca). W podregionach wartości te kształtowały się następująco:

- Podregion krośnieński: 21 602 zł (62 miejsce na 66 podregionów)
- Podregion przemyski: 19 718 zł (66 miejsce na 66 podregionów)
- Podregion rzeszowski: 29 668 zł (34 miejsce na 66 podregionów)
- Podregion tarnobrzeski: 26 316 zł (47 miejsce na 66 podregionów)

Widać tu dużą dysproporcję pomiędzy Podregionem Rzeszowskim, będącym w połowie ogólnopolskiej listy regionów i podregionami krośnieńskim oraz przemyskim, które znajdują się na samym końcu listy i są regionami o najniższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Dynamika wzrostu PKB na 1 mieszkańca Województwa Podkarpackiego była nieco niższa niż średnia krajowa i w roku 2010 wynosiła 3,2% w porównaniu z rokiem 2009. Ten sam wskaźnik dla całego kraju osiągnął wartość 3,8%.

Wartość dodana brutto według rodzajów działalności kształtowała się następująco:

Tabela 25. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności

| Region | Udział w PKB kraju / województwa, w tym: | Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo | Przemysł | Budownictwo | Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia | Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości | Pozostałe |
|---------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------|----------|-------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------|
| Województwo Podkarpackie | 3,7 % | 2,3 % | 27,0 % | 8,3 % | 29,5 % | 7,2 % | 25,8 % |
| Podregion Krośnieński | 19,8 % | 2,7 % | 26,4 % | 8,3 % | 26,5 % | 7,1 % | 29,1 % |
| Podregion Przemyski | 14,8 % | 4,0 % | 17,1 % | 7,8 % | 31,5 % | 8,1 % | 31,6 % |
| Podregion Rzeszowski | 34,6 % | 1,6 % | 23,1 % | 9,1 % | 33,0 % | 7,1 % | 26,1 % |
| Podregion Tarnobrzeski | 30,8 % | 1,9 % | 36,7 % | 7,5 % | 26,4 % | 6,8 % | 20,6 % |

W ciągu ostatnich kilku lat w danych statystycznych można zaobserwować niewielki spadek udziału całego Województwa Podkarpackiego w PKB kraju we wszystkich obszarach gospodarki. Całościowo udział Województwa w PKB całego kraju w latach 2008, 2009 i 2010 zmniejszał się, odpowiednio od wartości 3,8% do wartości 3,7%. Z zestawienia widać również bardziej przemysłowy charakter Podregionu Tarnobrzeskiego i rolniczy charakter Podregionu Przemyskiego. Dynamika PKB w układzie rok do roku (2010 : 2009) była w Województwie Podkarpackim niższa niż w całej Polsce i wynosiła: 103,5, wobec ogólnokrajowej wartości 105,3, w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Według danych Eurostat wartość PKB na 1 mieszkańca poniżej 75% średniej UE odnotowano w 2009 roku w 65 regionach poziomu NUTS 2. W grupie tej znalazło się 15 polskich województw, a tylko PKB na 1 mieszkańca województwa mazowieckiego przekroczył tę granicę, osiągając poziom 97% średniej UE. Cztery polskie

województwa – lubelskie, podkarpackie, podlaskie i warmińsko-mazurskie – zajmowały pozycje na końcu listy regionów o najniższym poziomie PKB na 1 mieszkańca w Unii Europejskiej (do 45% średniej UE). Oprócz polskich województw w grupie tej było również 5 z 6 regionów Bułgarii, 5 z 8 regionów Rumunii oraz 4 z 7 regionów Węgier. Wysokość produktu krajowego brutto według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca Województwa Podkarpackiego w roku 2009 wynosił 50% średniej dla całej UE; zaś wartość ta dla całego kraju wynosiła 61%.

Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych były najniższe z całej Polski i wynosiły w 2010 r. na 1 mieszkańca:

- Dochody pierwotne brutto: Polska: 23 844 zł, Województwo Podkarpackie: 16 673 zł (16 miejsce na 16 województw, wartość aż o 30% niższa od wartości średniej)
- Dochody do dyspozycji netto: Polska: 23 180 zł, Województwo Podkarpackie: 17 211 zł (16 miejsce na 16 województw, wartość o 25% niższa od wartości średniej).

Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych wynosiła 100,3 w układzie 2010: 2009 wobec wartości dla całej Polski wynoszącej 101,9 (rok poprzedni = 100).

Według Rocznika Statystycznego Pracy GUS za rok 2010, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Województwie Podkarpackim wyniosło w 2009 roku ogółem 2 617,50 zł, co stanowi 84% wartości krajowej, wynoszącej 3 101,74 zł, co plasuje Województwo Podkarpackie na ostatnim miejscu w kraju. Stosunek tych dwóch liczb pozostaje stały na przestrzeni ostatnich kilku lat.

B. Poziom bezrobocie

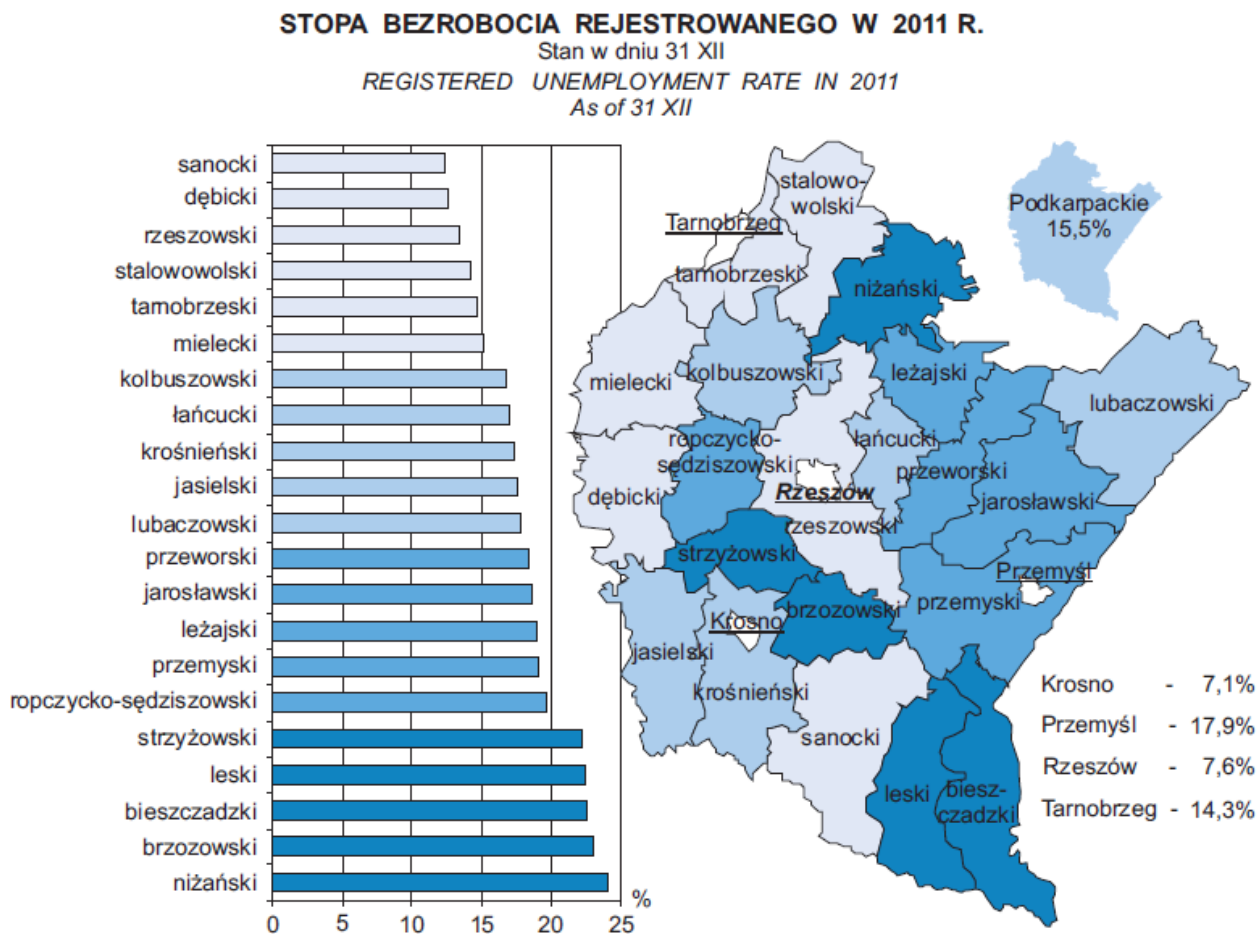
Ogólnokrajowa stopa bezrobocia na koniec grudnia 2012 r. wyniosła 13,4%. Województwo Podkarpackie ma średni wskaźnik bezrobocia w kraju, wynoszący 16,3%, co stawia je na dość wysokiej, 3 pozycji w skali kraju, za Województwami: Zachodniopomorskim i Kujawsko-Pomorskim. Wartość ta jest o 64% wyższa od posiadającego najniższą stopę bezrobocia Województwa Wielkopolskiego, w którym współczynnik ten wynosi 9,9%.

Szczegółowe dane dotyczące poziomu bezrobocia zawarto w Tabeli H1. Liczba osób bezrobotnych i stopa bezrobocia w Województwie Podkarpackim, zamieszczonej w Załączniku H. Najwyższa stopa bezrobocia występuje w Podregionie Przemyskim w powiatach: Przeworskim, Jarosławskim oraz Przemyskim, a także w powiatach: Nizańskim, Bieszczadzkim, Brzozowskim i Leskim, przy czym trzy ostatnie leżą w Podregionie Krośnieńskim.

Wysokie bezrobocie jest istotną przyczyną dużych migracji ludności w Województwie Podkarpackim, która powoduje wspomniane wyżej znaczne zmniejszanie się ogólne liczby mieszkańców.

Oficjalne saldo migracji ogółem, wg danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2011 wyniosło – (minus) 2 177 osób; dane te nie uwzględniają jednak osób, które nie poinformowały o emigracji swojego urzędu, traktując swoją migrację jako czasową. Dużym problemem jest też emigracja przede wszystkim ludzi młodych, co powoduje tym większe starzenie się społeczeństwa w Województwie Podkarpackim.

Mapa 14. Bezrobocie w Województwie Podkarpackim

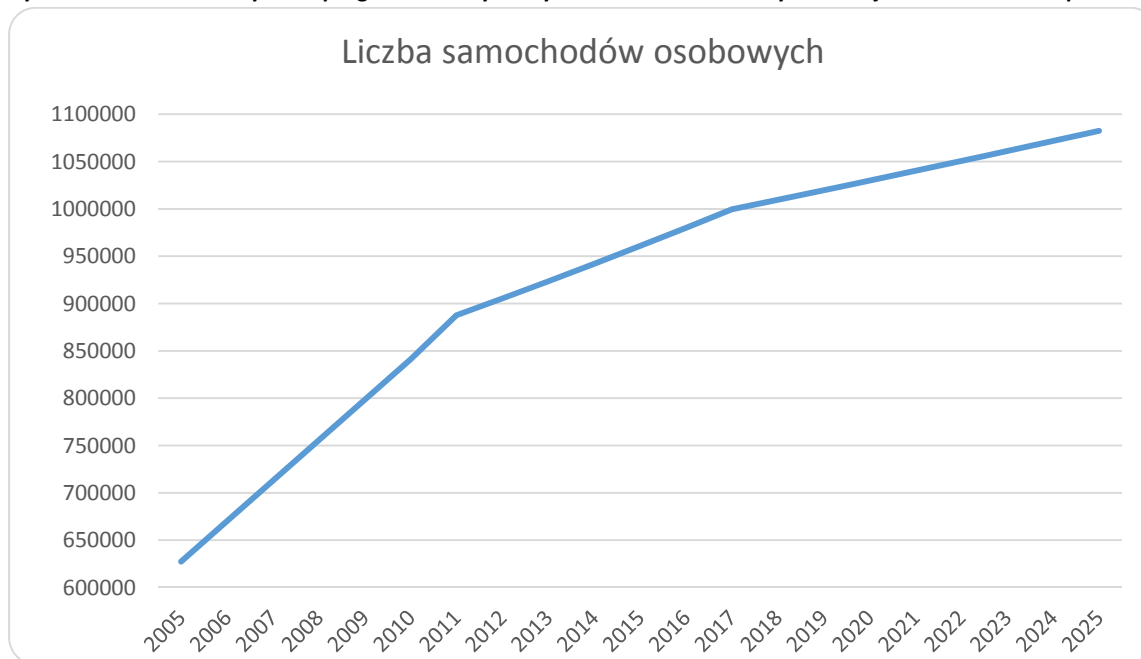


Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie

C. Prywatne środki transportu mieszkańców

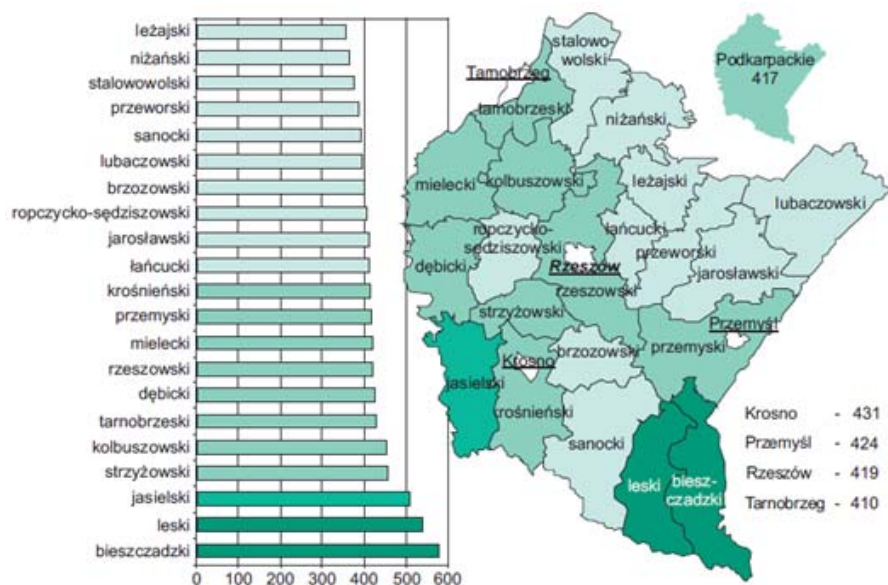
Według Rocznika Statystycznego Województwa Podkarpackiego, wydanego przez Główny Urząd Statystyczny, w województwie w roku 2011 zarejestrowanych było łącznie prawie 888 500 samochodów osobowych, co oznacza średnio 417 samochodów na 1000 mieszkańców i jest jednym z niższych współczynników w Polsce. Dane o rejestracjach samochodów (tabela poniżej) ukazują dotychczasowy roczny wzrost liczby samochodów na poziomie około 6%, jednakże uwzględniając nasycenie rynku i zakładając wzrost na poziomie 2% rocznie przez najbliższe 5 lat, a przez kolejne 5 lat na poziomie 1 %, możemy zaprognozować, że w perspektywie do 2025 roku w Województwie Podkarpackim będzie ponad 1 000 000 samochodów osobowych.

Rysunek 16. Dane historyczne i prognoza zmiany liczby samochodów osobowych w Województwie Podkarpackim



Jak pokazuje poniższa mapa, najwięcej samochodów w przeliczeniu na jednego mieszkańca występuje w powiatach: Bieszczadzkim oraz Leskim, zaś najmniej w Podregionie Tarnobrzeskim.

Mapa 15. Liczba samochodów osobowych w Województwie Podkarpackim – na 1000 mieszkańców w 2001 r.



Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie.

Jak pokazuje Tabela H2. Liczba prywatnych pojazdów samochodowych w latach 2005 – 2011 w kraju i w Województwie Podkarpackim, znajdująca się w Załączniku H, w województwie można zaobserwować większy udział motorowerów i motocykli niż w całym kraju. Podobnie, średnia liczba sztuk samochodów osobowych na 1000 mieszkańców Województwa Podkarpackiego pozostaje wyższa niż wartość dla całego kraju.

Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, że w perspektywie 10 i 20 lat (rok 2025 i rok 2035) nastąpią zmiany popytu na podróżowanie publiczną komunikacją zbiorową spowodowane wyłącznie czynnikami demograficznymi. Stwierdzenie to wynika z wzięcia pod uwagę kilku czynników:

- niewielki spadek liczby osób w wieku produkcyjnym
- spadek liczby uczniów i studentów o 2%
- wzrost liczby emerytów o 1%
- praktycznie brak zmian w łącznej liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym
- niewielki spadek łącznej liczby mieszkańców – ok. 1,1% do roku 2025.
- zakładamy jednocześnie wzrost łącznej liczby samochodów średnio o 2%.

Badania przeprowadzone w krajach rozwiniętych potwierdzają, że intensywne działania przekształcające część popytu potencjalnego w popyt efektywny mogą spowodować wzrost liczby przewożonych osób publicznym transportem zbiorowym o około od 2 do 4 %. Na zwiększanie popytu efektywnego mają zwykle wpływ następujące działania:

- zwiększanie atrakcyjności oferty przewozowej,
- poprawa jakości usług przewozowych,
- aktywna promocja transportu publicznego,
- doskonalenie rozwiązań taryfowo – biletowych,
- poprawa systemu informacji pasażerskiej w tym informacji głosowej dla osób niewidomych i niedowidzących.

Źródła popytu potencjalnego tkwią w grupie mieszkańców posiadających samochody. Nakłonienie ich do korzystania z transportu publicznego, co jest zgodne ze strategią zrównoważonego transportu, wymaga jednak wprowadzenia zmian w organizacji ruchu, szczególnie w centrach miast a także poprzez poprawę jakości świadczonych usług (częstotliwość, punktualność, komfort).

11.3. Rozwój gospodarki na terenie Województwa Podkarpackiego

Województwo Podkarpackie posiada korzystne położenie na trasie ważnych linii komunikacyjnych, łączących Polskę z Ukrainą oraz bezpośrednie sąsiedztwo ze Słowacją. Budowana obecnie autostrada A4 przebiega przez całe województwo i powiązana jest z dobrze rozwiniętą siecią dróg krajowych i międzynarodowych. Bogactwa naturalne i dobra infrastruktura zapewniają dobre warunki do rozwoju przemysłu. Wiele zakładów przemysłowych na terenie Województwa Podkarpackiego działa w Specjalnych Strefach Ekonomicznych, omówionych poniżej.

11.3.1. Specjalne Strefy Ekonomiczne na terenie Województwa Podkarpackiego

Specjalna Strefa Ekonomiczna (SSE) jest to wyodrębniona administracyjnie część terytorium Polski, przeznaczona do prowadzenia działalności gospodarczej na preferencyjnych warunkach. SSE to miejsce podlegające specjalnemu, ulgowemu traktowaniu podatkowemu, gdzie przedsiębiorca może rozpocząć działalność gospodarczą na specjalnie przygotowanym terenie i prowadzić ją nie płacąc podatku dochodowego. Firma rozpoczynająca działalność w SSE otrzymuje pomoc w procesie inwestycyjnym oraz ma ułatwiony kontakt administracyjny pomiędzy władzami lokalnymi czy też administracją centralną.

Jeśli przedsiębiorca zdecyduje się na zainwestowanie w jednej ze Specjalnych Stref Ekonomicznych, wówczas dochody, jakie uzyska z działalności gospodarczej prowadzonej na jej terenie będą zwolnione od podatku dochodowego (CIT - od osób prawnych lub PIT - od osób fizycznych, w zależności od formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej).

W SSE przedsiębiorca może otrzymać następujące przywileje:

- zwolnienie z podatku dochodowego (CIT lub PIT) w przypadku firm dużych 50 %, średnich 60 %, małych i mikro 70 %,
- działkę w pełni przygotowaną pod inwestycje po konkurencyjnej cenie,
- darmową pomoc przy załatwianiu formalności związanych z inwestycją,
- zwolnienie od podatku od nieruchomości (na terenie niektórych gmin).

Zwolnienia z podatku dochodowego przyznawane w SSE stanowią tzw. regionalną pomoc publiczną, która służy przyspieszeniu rozwoju najslabiej rozwiniętych regionów UE poprzez wspieranie nowych inwestycji oraz tworzenie nowych miejsc pracy związanych z tymi inwestycjami. Na terenie Województwa Podkarpackiego funkcjonują dwie Specjalne Strefy Ekonomiczne: EURO-PARK MIELEC oraz Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN.

Łączny obszar **Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK MIELEC** wynosi 1 246 ha, zlokalizowana jest na terenie 4 województw: Podkarpackiego, Małopolskiego, Lubelskiego oraz Podlaskiego. Miejscowości, w których zlokalizowane zostały firmy działające w Specjalnej Strefie Ekonomicznej są istotne z punktu widzenia publicznej komunikacji zbiorowej.

Tabela 26. Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK MIELEC

| Lp. | Województwo | Miejscowość | Wielkość [ha] |
|-----|--------------|------------------------------------------------------|-----------------|
| 1 | Podkarpackie | Mielec | 605 |
| 2 | Podkarpackie | Rzeszów (gmina Głogów Młp. i gmina Trzebownisko) | 95 |
| 3 | Podkarpackie | Leżajsk (miasto i gmina) | 81 |
| 4 | Podkarpackie | Dębica (miasto i gmina) | 35 |
| 5 | Podkarpackie | Jarosław (miasto i gmina Jarosław oraz gmina Laszki) | 20 |
| 6 | Podkarpackie | Ropczyce (miasto i gmina Ostrów) | 45 |
| 7 | Podkarpackie | Sanok | 15 |
| 8 | Podkarpackie | Lubaczów | 9 |
| 9 | Podkarpackie | Kolbuszowa | 8 |
| 10 | Lubelskie | Lublin | 81 |
| 11 | Lubelskie | Zamość | 35 |
| 12 | Małopolskie | Gorlice | 21 |
| 13 | Podlaskie | Radzyń Podlaski | 2 |
| | | RAZEM | 1 246 ha |

Największe firmy działające w Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK MIELEC to m.in.:

1. Kronospan Mielec Sp. z o.o.
2. BRW Sp. z o.o.
3. Kirchhoff Polska Sp. z o.o.
4. Lear Corporation Poland Sp. z o.o.
5. Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o.o.
6. Firma Oponiarska Dębica S.A.
7. Goodrich Aerospace Poland Sp. z o.o.
8. MTU Aero Engines Poland Sp. z o.o.
9. BorgWarner Turbo System Poland Sp. z o.o.
10. Ball Packaging Europe Lublin Sp. z o.o.

Całkowita powierzchnia **Tarnobrzесьkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN** wynosi 1 632 ha. Strefa ta posiada 20 podstref i zlokalizowana jest na terenie 6 województw:

- Podkarpackiego
- Świętokrzyskiego
- Mazowieckiego
- Lubelskiego
- Dolnośląskiego
- Podlaskiego

Inwestorami SSE Europark-Wisłosan są m.in.:

1. Zakłady Chemiczne ANSER-TARNOBRZEG Sp. z o.o.
2. KOMA Stahlbau Sp. z o.o.
3. EKO-SYSTEMY Sp. z o.o.
4. IZOLBEX Sp. z o.o.
5. Zakład Mechaniczny "SIARKOPOL" Sp. z o.o.
6. FENIX METALS Sp. z o.o.
7. Alumetal Gorzyce Sp. z o.o.
8. AHC Polska Sp. z o.o.
9. Alumetal Gorzyce Sp. z o.o.
10. Press + Sintertechnik Sp. z o.o.
11. AHC Polska Sp. z o.o.
12. ATS Stahlschmidt & Maiworm Sp. z o.o.
13. HSW Zakład Zespołów Napędowych Sp. z o.o.
14. HSW Zakład Kuźnia Matrycowa Sp. z o.o.
15. Sanfarm Sp. z o.o.
16. Dezamet S.A.
17. Marma Plast Sp. z o.o.
18. Bester Medical System Sp. z o.o.
19. BALTIC WOOD S.A.
20. Nowy Styl Sp. z o.o.
21. Rafineria Nafty Jedlicze S.A.
22. Lotos Asphalt Sp. z o.o.

Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych – z racji dużej liczby pracujących w nich osób - wywiera wpływ na strukturę komunikacji publicznej województwa.

Przedsiębiorstwa, których siedziby znajdują się w Specjalnych Strefach Ekonomicznych na terenie Województwa Podkarpackiego zatrudniają znaczne liczby pracowników i mają duże znaczenie dla całego regionu podkarpackiego.

11.3.2. Inne formy rozwoju gospodarczego regionu

Na terenie Województwa Podkarpackiego funkcjonują też inne formy organizacyjne, mające wpływ na rozwój regionu, a co za tym idzie – na preferencje komunikacyjne mieszkańców w nich zatrudnionych. Są to: parki przemysłowe oraz klastry.

A. Parki przemysłowe i technologiczne

Park Przemysłowy to zespół wyodrębnionych nieruchomości, w którego skład wchodzi co najmniej nieruchomość, na której znajduje się infrastruktura techniczna pozostała po restrukturyzowanym lub likwidowanym przedsiębiorcy, utworzony na podstawie umowy cywilnoprawnej, której jedną ze stron jest jednostka samorządu terytorialnego, stwarzający możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcom, w szczególności małym i średnim.

Park Technologiczny to zespół wyodrębnionych nieruchomości wraz z infrastrukturą techniczną, utworzony w celu dokonywania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 85, poz. 727) a przedsiębiorcami, na którym oferowane są przedsiębiorcom, wykorzystującym nowoczesne technologie, usługi w zakresie doradztwa w tworzeniu i rozwoju przedsiębiorstw, transferu technologii oraz przekształcania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje technologiczne, a także stwarzający tym przedsiębiorcom możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez korzystanie z nieruchomości i infrastruktury technicznej na zasadach umownych.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Centrum Obsługi Inwestora Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., na terenie Województwa Podkarpackiego istnieją następujące parki przemysłowe:

1. Mielecki Park Przemysłowy
2. Park Przemysłowy Gminy Leżajsk („Stare Miasto – Park”)
3. Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS.

Na terenie województwa są obecnie tworzone następujące parki:

1. Tarnobrzeski Park Przemysłowo-Technologiczny
2. Przemyski Park Przemysłowo-Technologiczny
3. Strefa Przemysłowa w Jaśle
4. Strefa Inwestycyjna przy lotnisku w Krośnie

Poniższa mapa ukazuje parki przemysłowe na terenie Województwa Podkarpackiego.

Mapa 16. Parki przemysłowe na terenie Województwa Podkarpackiego



Źródło: Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.. Adres internetowy: coi.rzeszow.pl.

B. Klastry przemysłowe

Klaster przemysłowy to grupa przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, która poprzez skupienie szczególnych zasobów pozwala osiągnąć tym przedsiębiorstwom trwałą przewagę konkurencyjną. Charakterystyczną cechą klastrów przemysłowych jest to, że przedsiębiorstwa w nich skupione konkurują ze sobą, ale jednocześnie współpracują w tych obszarach, gdzie możliwe jest wyzwolenie efektów wspólnych działań.

Na terenie Województwa Podkarpackiego funkcjonują następujące klastry:

1. Dolina Lotnicza (grupa 80 przedsiębiorstw przemysłu lotniczego oraz otoczenia naukowo – badawczego).
2. Podkarpacki Klaster Energii Odnawialnej (grupa 30 przedsiębiorców, inwestorów, jednostek badawczo rozwojowych i innych podmiotów działających na rzecz rozwoju ekoenergetyki opartej na odnawialnych źródłach energii).
3. Wschodni Klaster Informatyczny (podmioty, które wnoszą swój wkład w rozwój polskiej branży informatycznej).
4. Stowarzyszenie Producentów Komponentów Odlewniczych "KOM-CAST".
5. Klaster Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych POLIGEN.
6. Klaster Spawalniczy KLASTAL.

11.4. Dostęp osób niepełnosprawnych do publicznego transportu zbiorowego

Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. gwarantuje prawa osobom niepełnosprawnym. Zapewnia ona prawo do niedyskryminacji stanowiąc, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 pkt 2). Konstytucja nakłada też na władze publiczne obowiązek pomocy osobom niepełnosprawnym w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69). Karta Praw Osób Niepełnosprawnych z 1 sierpnia 1997 r. zapewnia osobom niepełnosprawnym, m. in.: dostęp do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym, a także życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej.

Organizator transportu publicznego ma więc obowiązek zapewnienia dostępu osobom niepełnosprawnym oraz osobom o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego. System transportu publicznego powinien być otwarty na potrzeby m. in. osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, osób głuchoniemych lub niewidomych, osób starszych, osób z małymi dziećmi w wózkach.

Dostosowanie transportu publicznego do potrzeb wszystkich użytkowników wymaga:

- odpowiednich decyzji dotyczących taboru dla komunikacji publicznej:
 - eksploatacja autobusów niskopodłogowych lub wyposażonych w platformy, wyrównujące różnicę między poziomem przystanku a podłogą pojazdu, ułatwiające wjazd do wnętrza pojazdu wózkami inwalidzkimi lub dziecięcymi i posiadające miejsce przeznaczone dla wózków,
 - wyposażenie pojazdów komunikacji publicznej w systemy informacji dźwiękowej i wzrokowej,
- usuwania barier architektonicznych występujących w infrastrukturze komunikacji publicznej:
 - zlikwidowanie przeszkód w dostępie do przystanku komunikacji publicznej i w korzystaniu z przystanku (obniżenie wysokich krawężników na przejściach dla pieszych, zrównanie poziomu peronu przystanku z podłogą pojazdu),
 - lokalizacja przystanków bliżej pożądanego celu podróży,
- odpowiedniej organizacji przystanków:
 - miejsca do siedzenia chronione przed warunkami atmosferycznymi,
 - czytelna informacja o rozkładzie jazdy komunikacji publicznej,
 - czytelne oznakowanie na zewnątrz pojazdu,
 - zapowiedź (sygnał) przyjazdu pojazdu na przystanek,
- stosowania systemu ulg w opłatach za korzystanie z komunikacji publicznej:
 - zniżki dla wybranych grup pasażerów,
 - przejazdy bezpłatne dla wybranych grup pasażerów.

CZĘŚĆ IV. FINANSOWANIE USŁUG PRZEWOZOWYCH

Finansowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej polega na:

1. pobieraniu przez operatora lub organizatora opłat w związku z realizacją usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
2. przekazaniu operatorowi rekompensaty z tytułu :
 - a. utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym,
 - b. utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora, o ile zostały ustanowione,
 - c. poniesionych kosztów w związku ze świadczeniem przez operatora usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
3. udostępnieniu operatorowi przez organizatora środków transportu na realizację przewozów w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Przewiduje się następujące źródła i formy finansowania usług przewozowych:

- **w komunikacji kolejowej:**
 - opłaty za przejazdy pochodzące bezpośrednio od użytkowników (pasażerów) transportu publicznego – jako wpływy z biletów,
 - - środki finansowe budżetu samorządu Województwa Podkarpackiego,
 - - środki z budżetu Państwa na podstawie umowy pomiędzy Organizatorem a Operatorem kolejowym.
- **w komunikacji autobusowej:**
 - - opłaty za przejazdy pochodzące bezpośrednio od użytkowników (pasażerów) transportu publicznego – jako wpływy z biletów,
 - - środki z budżetu Państwa przekazywane w formie dotacji celowej, polegające na refundacji kosztów sprzedaży biletów ulgowych osobom uprawnionym (na podstawie Ustawy z dn. 20.06.1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz.U. z 2012r. poz. 1138)).

12. Finansowanie transportu zbiorowego w Województwie Podkarpackim

12.1. Źródła finansowania i formy finansowania transportu zbiorowego

Poniższa tabela przedstawia kwoty refundacji wypłaconych przewoźnikom autobusowym z tytułu udzielonych ulg ustawowych w ostatnich latach.

Tabela 29. Kwoty refundacji wypłaconych przewoźnikom autobusowym

| Rok | Kwota dotacji | Zmiana w stosunku do roku poprzedniego |
|------|---------------|----------------------------------------|
| 2007 | 45 564 270,52 | |
| 2008 | 48 996 462,69 | 8% |
| 2009 | 48 918 583,88 | 0% |
| 2010 | 46 208 624,67 | -6% |
| 2011 | 44 528 154,52 | -4% |
| 2012 | 52 879 965,26 | 19% |

Poniższa tabela przedstawia dochody i wydatki Województwa Podkarpackiego.

Tabela 30. Dochody i wydatki Województwa Podkarpackiego

| [mln zł] | 2013 | 2012 | 2011 | 2010 |
|-----------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Dochody | 1 429,5 | 1 142,5 | 1 082,4 | 752,4 |
| - <i>bieżące</i> | 664,3 | 632,5 | 642,1 | 599,9 |
| - <i>majątkowe</i> | 765,2 | 510,1 | 440,4 | 152,5 |
| Wydatki | 1 489,1 | 1 234,5 | 1 188,5 | 923,4 |
| - <i>w tym kolejowe</i> | 43,0 | 40,3 | 38,5 | 38,0 |
| % w wydatkach ogółem | 2,89% | 3,26% | 3,24% | 4,12% |

Z przedstawionego powyżej zestawienia widać, że dochody województwa od 2010 roku praktycznie się podwoiły z 752,4 mln zł do 1 429,5 mln zł, przy czym w tym samym czasie wydatki na transport kolejowy w strukturze wydatków spadły z 4,12% do 2,89%. W roku 2013 deficyt budżetu ma wynieść 59,6 mln zł, co stanowi około 4,2% dochodów województwa. Warto dodać, że ten deficyt w roku 2010 wynosił 171 mln zł i stanowił 22,7% dochodów województwa.

Szczegółową strukturę źródeł finansowania transportu publicznego (dochodów i kosztów) zilustrowano w Tabeli I1. Struktura dochodów i wydatków przewozów pasażerskich, znajdującej się w Załączniku I.

Z danych przedstawionych wynika po pierwsze, że przewozy autobusowe są finansowane w całości z dotacji przedmiotowej z budżetu państwa, czyli z refundacji za przejazdy z biletami ulgowymi, natomiast wydatki na transport kolejowy w roku 2013 będą finansowane w około 25% z dochodów pochodzących z transportu kolejowego. Pozostała część deficytu transportu kolejowego będzie finansowana z przychodów własnych województwa oraz źródeł zewnętrznych finansujących deficyt województwa. Dla porównania w roku 2011 wydatki na transport kolejowy były finansowane prawie w 50% z przychodów pochodzących z tego transportu, przy czym zwiększenie tego deficytu w następnych latach spowodowane było dużym wzrostem nakładów inwestycyjnych, które w 2012 roku wyniosły 40 mln zł. W roku 2013 kwota ta ma wynieść 28,6 mln zł.

Ponieważ publiczny transport zbiorowy pełni istotną funkcję społeczną na rzecz mieszkańców Województwa Podkarpackiego, będą podejmowane starania, by udział wydatków na transport zbiorowy w całym budżecie Województwa nie ulegał zmniejszeniu, lecz by istniejąca i nowa infrastruktura oraz tabor mogły jak najlepiej służyć całemu społeczeństwu.

12.2. Poziom opłat za przejazdy

Zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 1 podstawowym źródłem finansowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej są opłaty pobierane przez operatora bądź organizatora w związku z realizacją świadczonych usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Należą do nich wpływy ze sprzedaży biletów oraz wpływy z opłat dodatkowych pobieranych od pasażerów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe.

W związku z tym przepisem należy wspomnieć, że zgodnie z art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz. U. 2013 r. poz. 385) Sejmik Województwa posiada uprawnienie do ustalania cen urzędowych za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w wojewódzkich przewozach pasażerskich.

Powyższe informacje prowadzą do wniosku, że organizator może sam decydować o poziomie opłat za przejazdy środkami transportu publicznego oraz może być odpowiedzialny za pobieranie tych opłat. Omawiane przepisy

umożliwiają przeniesienie wspomnianych obowiązków na operatora, co może zostać szczegółowo uregulowane w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Zarządzanie systemem opłat ułatwi jednak organizatorowi wprowadzenie wspólnego systemu taryfowo-biletowego na swoim obszarze. Dzięki czemu wyklucza się możliwość funkcjonowania konkurencyjnych cenowo połączeń kolejowych i autobusowych.

Również z punktu widzenia pasażera takie rozwiązanie jest najkorzystniejsze, ponieważ umożliwia wybór danego środka transportu w zależności od potrzeb. Jedynymi kryteriami decydującymi o wyborze byłyby: czas podróży oraz przebieg linii. Rozwiązanie to dodatkowo umożliwia dogodnie przesiadki zwłaszcza w przypadku wyboru kilku operatorów, bez potrzeby zapoznawania się z cennikiem i taryfą każdego z nich.

Zgodnie z analizą dokonaną na podstawie danych zawartych w Tabeli I2. Poziom opłat za przejazdy, znajdującej się w Załączniku I obecnie wiele funkcjonujących połączeń jest względem siebie konkurencyjnych. W przypadku 20 linii średnia cena biletu kolejowego jest niższa od biletu autobusowego. Natomiast w przypadku 40 linii jest odwrotnie, ponieważ średnia cena biletu kolejowego jest wyższa od średniej ceny biletu autobusowego. Tylko w przypadku dwóch linii cena biletu autobusowego i cena biletu kolejowego jest taka sama.

W celu określenia konkurencyjności cenowej przejazdów dokonano porównania cen biletów autobusowych i kolejowych na tych samych liniach. Różnicę cen podano w złotych i procentach celem zilustrowania danej konkurencyjności przewozów.

12.3. Uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego

Ważną kwestią w przewozach publicznych są preferencje w opłatach dla pasażerów wymagających wsparcia. Oprócz osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, osób głuchoniemych lub niewidomych, opiekunów osób niepełnosprawnych, osób starszych, osób z małymi dziećmi w wózkach, władze lokalne w ramach prowadzonej polityki socjalnej mogą przyznać uprawnienia do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów komunikacją publiczną również innym osobom, rodzinom wielodzietnym, bezrobotnym, pomagając w ten sposób w dojeździe do placówek służby zdrowia lub urzędów, do pracy lub szkół, a następnie w powrocie do domu.

Najważniejsze przepisy odnoszące się do ulg przejazdowych zostały zawarte w ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2002 r. Nr 175, poz.1440 ze zm.).

Ustawa ta reguluje uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego w regularnych przewozach osób, wykonywanych przez uprawnionych przewoźników kolejowych i autobusowych. Ustawa określa kategorie osób uprawnionych do ulg określonych procentowo lub przejazdów darmowych. Ta ostatnia kategoria, określana też, jako ulga 100 %, obejmuje w komunikacji autobusowej dzieci do lat 4 (autobusy zwykle i przyspieszone) oraz Straż Graniczną (wszystkie kategorie autobusów).

Kolejne poziomy ulg to 95% (przewoźnicy niewidomych), 93 % (niewidomi niezdolni do samodzielnej egzystencji), 78% (niepełnosprawna młodzież na trasach do i ze szkoły oraz niewidomi weterani), 49 % (osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji), 37 % (młodzież szkolna). Szczegółowe określenie kategorii uprawnionych oraz rodzajów biletów objętych ustawowymi ulgami dokonane jest w przepisach ustawy.

Przewoźnicy wykonujący publiczny transport zbiorowy mogą wprowadzić uprawnienia do bezpłatnych albo ulgowych przejazdów dla swoich pracowników oraz emerytów, rencistów i najbliższych członków rodzin. Przepisów omawianej ustawy nie stosuje się do komunikacji miejskiej. Koszty związane z finansowaniem ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów pokrywane są z budżetu państwa. Zasada ta

odnosi się nie tylko do ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów, lecz także do uprawnień określonych innymi ustawami, w szczególności:

- z 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (uwaga: zgodnie z art. 43 ust. 1 tej ustawy poseł i senator ma prawo, na terenie kraju, do bezpłatnego przejazdu środkami publicznego transportu zbiorowego oraz przelotów w krajowym przewozie lotniczym, a także do bezpłatnych przejazdów środkami publicznej komunikacji miejskiej);
- z 27 lipca 2005 r. o szkolnictwie wyższym;
- z 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- z 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w RP (i analogiczne postanowienia dotyczące innych kościołów);
- z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin;
- z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa;
- z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych.

Omówione wyżej ulgi przejazdowe zostały ustalone ustawowo, ponieważ podlegają rekompensacie ze środków budżetu państwa. Organizator może wprowadzać dodatkowe przywileje w zakresie kosztów przejazdu, musi jednak finansować je z innych środków, niż dotacje z budżetu państwa.

Uprawnienia do ulgowych przejazdów w komunikacji publicznej będą realizowane na liniach o charakterze użyteczności publicznej zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 20 czerwca 1992 roku o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 1138).

CZĘŚĆ V. PREFERENCJE WYBORU ŚRODKÓW TRANSPORTU

13. Badania ankietowe mieszkańców Województwa Podkarpackiego

Badania ankietowe dotyczące zachowań i preferencji komunikacyjnych mieszkańców Województwa Podkarpackiego zostały przeprowadzone w czerwcu 2013 r. Badania te miały na celu poruszenie różnorodnych kwestii, takich jak między innymi:

1. Zaspokojenie potrzeb przewozowych przez istniejące środki transportu w publicznym transporcie zbiorowym.
2. Konkurencyjność transportu zbiorowego w stosunku do indywidualnych środków transportu (np. czas jazdy, komfort podróży, koszty transportu, dostępność publicznego transportu zbiorowego).
3. Kierunki rozwoju publicznego transportu, których konsekwencją powinien być wzrost liczby osób korzystających z publicznego transportu.
4. Ocena i określania prognoz potrzeb przewozowych mieszkańców Województwa Podkarpackiego w zakresie kolejowych i drogowych przewozów pasażerskich z uwzględnieniem w szczególności:
 - i. demografii – stan istniejący i prognoza (stan i struktura ludności według podstawowych cech demograficznych i społeczno-ekonomicznych, sieć osadnicza, rozmiary przemieszczeń terytorialnych ludności, poziom bezrobocia, struktura zatrudnienia, liczba i struktura gospodarstw domowych i rodzin, przyszły poziom płodności i umieralności – przedstawione m. in. przez Główny Urząd Statystyczny), lokalizacji obiektów użyteczności publicznej (m. in. placówki oświatowe, placówki opiekuńczo – zdrowotne, zakłady pracy, urzędy, ośrodki handlowe, miejsca rekreacji i wypoczynku),
 - ii. gęstości zaludnienia,
 - iii. ruchliwości mieszkańców,
 - iv. struktury podróży w oparciu o motywację,
 - v. średniej odległości i czasu podróży,
 - vi. alokacji lokalnych i regionalnych ośrodków przemysłowych i specjalnych stref ekonomicznych,
 - vii. zapewnienia dostępu osobom niepełnosprawnym oraz osobom o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego.

Badania ankietowe prowadzone były równolegle w trzech nurtach:

- A. W pociągach uruchamianych w 2013 r. na podstawie umowy między Województwem Podkarpackim a spółką Przewozy Regionalne Sp. z o.o. – w celu zbudowania macierzy źródło-cel i dokonania analizy zachowań komunikacyjnych pasażerów pociągów
- B. Na dworcach kolejowych i autobusowych – w celu zbadania preferencji komunikacyjnych i dokonania oceny wojewódzkiego transportu publicznego przez mieszkańców województwa
- C. W szkołach ponadgimnazjalnych – w celu szczegółowego przebadania uczniów, stanowiących istotną grupę podróżnych.

Treść ankiet znajduje się w Załączniku E do niniejszego dokumentu.

Badania ankietowe miały za zadanie odpowiedzieć na kilka następujących pytań:

1. W jakim stopniu obecna sieć transportu publicznego zaspokaja potrzeby przewozowe mieszkańców.
2. Czy publiczny transport zbiorowy jest konkurencyjny w stosunku do indywidualnych środków transportu (np. czas przejazdu, komfort, koszty, dostępność).
3. Jakie powinny być kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego, które spowodowałyby wzrost liczby pasażerów.
4. Jakie są potrzeby przewozowe mieszkańców i jak będą się one zmieniać w perspektywie lat.

Podsumowując szczegółowe analizy, można stwierdzić, co następuje:

W odpowiedziach wskazuje się na rzadkie kursowanie zarówno autobusów, jak i pociągów. Anketowani podkreślają, że autobusy kursują za rzadko zwłaszcza wieczorami oraz w weekendy, wskazywane jest również ich nadmierne przepełnienie. Ponadto w przypadku połączeń kolejowych pojawiają się zarzuty o złe godziny kursowania pociągów, które nie są dostosowane do potrzeb mieszkańców. Odpowiedzi te mogą wskazywać na fakt, że w niektórych przypadkach sieć transportu publicznego na terenie Województwa Podkarpackiego nie spełnia w pełni oczekiwań mieszkańców. Przekłada się to bezpośrednio na zmniejszenie liczby pasażerów, którzy – pomimo zwiększonych kosztów podróży – własnym samochodem są w stanie podróżować szybciej, wygodniej i bezpośrednio do celu.

Województwo Podkarpackie posiada zróżnicowane ukształtowanie terenu, gęstość zaludnienia oraz charakter gospodarki. W powiatach Bieszczadzkim i Leskim liczba samochodów osobowych przypadających na 1000 mieszkańców przekracza o ponad 30% średnią dla całego Województwa Podkarpackiego. Tak duża liczba samochodów wynika z bardzo rzadkiej zabudowy spowodowanej górzystym charakterem obszaru, który z kolei powoduje, że transport publiczny nie jest bardzo rozwinięty i samochód staje się często najważniejszym środkiem komunikacji mieszkańców. W tych obszarach transport publiczny nie będzie w pełni rentowny. Z drugiej strony północno-zachodnia część województwa ma charakter bardziej przemysłowy i posiada dużo większą gęstość zaludnienia; tam też napełnienia w badanych pociągach były wysokie, zaś sieć komunikacji autobusowej – gęsta.

Samorząd Województwa Podkarpackiego będzie wspierać dalszy rozwój publicznego transportu zbiorowego, dostosowując gęstość sieci połączeń oraz jej dostępność do charakteru konkretnego fragmentu obszaru województwa. Jak wskazano, liczba mieszkańców województwa do roku 2035 ulegnie niewielkiemu zmniejszeniu, jednakże starzenie się społeczeństwa skutkować będzie zwiększeniem o ok. 10% udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej strukturze wiekowej ludności. Należy więc stopniowo wspierać takie trasy komunikacyjne, które będą umożliwiały dostęp mieszkańców np. do miejsc podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej. Z drugiej strony, zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży aż o 20% spowoduje z pewnością konieczność ograniczenia bądź likwidacji tras szkolnych.

Należy dbać o rozwój turystyki na terenie Województwa, w związku z tym w okresie letnim należy uruchamiać linie turystyczne – oraz dbać o to, by ich funkcjonowanie było szeroko i w sposób dokładny reklamowane na terenie całego kraju (a nie tylko lokalnie). Warto podkreślić, że na działania związane z promocją regionu istnieją specjalne środki z funduszy UE.

Oprócz badań ankietowych przeprowadzono także w czerwcu 2013 r. badania napełnień w pociągach uruchamianych na podstawie umowy między Województwem Podkarpackim a spółką Przewozy Regionalne Sp. z o.o. łącznie przebadano 94 spośród 124 pociągów, co stanowi 76% wszystkich połączeń; badania przeprowadzono więc na próbie wystarczająco reprezentatywnej, by móc prowadzić dalszą analizę danych i wyciągać wnioski.

Wyniki badań ankietowych oraz badań napełnień zostały wzięte pod uwagę podczas określania sieci połączeń o charakterze użyteczności publicznej.

Analiza przedstawiona poniżej stanowi podsumowanie wszystkich ankiet i z uwagi na różny charakter wypowiedzi respondentów, została podzielona w niektórych punktach na różne grupy respondentów (według rodzajów ankiet).

Badania ankietowe wszystkich typów zostały przeprowadzone w czerwcu 2013 roku na terenie całego województwa. łącznie przeprowadzono 5 772 ankiety.

Oprócz pytań zamkniętych, ankiety zawierały też pytania otwarte; poniżej wskazano najczęściej powtarzające się odpowiedzi oraz odpowiedzi bezpośrednio związane z miejscem przeprowadzania ankiet.

13.1. Ankiety A – osoby podróżujące pociągami spółki Przewozy Regionalne

Ankiety typu A przeprowadzane były w pociągach spółki Przewozy Regionalne w czerwcu 2013 roku. Łącznie przeprowadzono 2 184 ankiety wśród podróżnych podróżujących w 94 pociągach na trasach wymienionych w Załączniku A. Ankiety typu A posłużyły do budowy macierzy źródło-cel podróży oraz do określenia sieci połączeń do objęcia użytecznością publiczną.

13.1.1. Profil respondentów

Poniżej omówiono profil respondentów ankiet, zgodnie z pytaniami zawartymi w tzw. metryczce ankiet typu A.

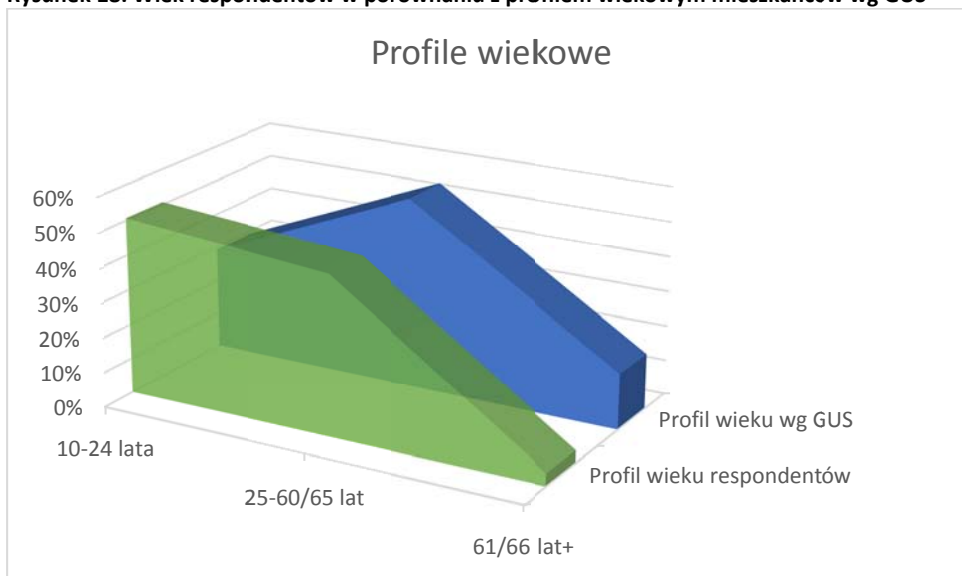
A. Wiek

Profil wieku odpowiada zasadniczo profilowi wiekowemu mieszkańców województwa według Rocznika Demograficznego GUS 2012. Zwraca uwagę nadreprezentatywność podróżujących uczniów i studentów w porównaniu do profilu ogółu mieszkańców – jest to zjawisko normalne, bowiem osoby w tym wieku nie podróżują własnymi samochodami.

Rysunek 17. Wiek respondentów



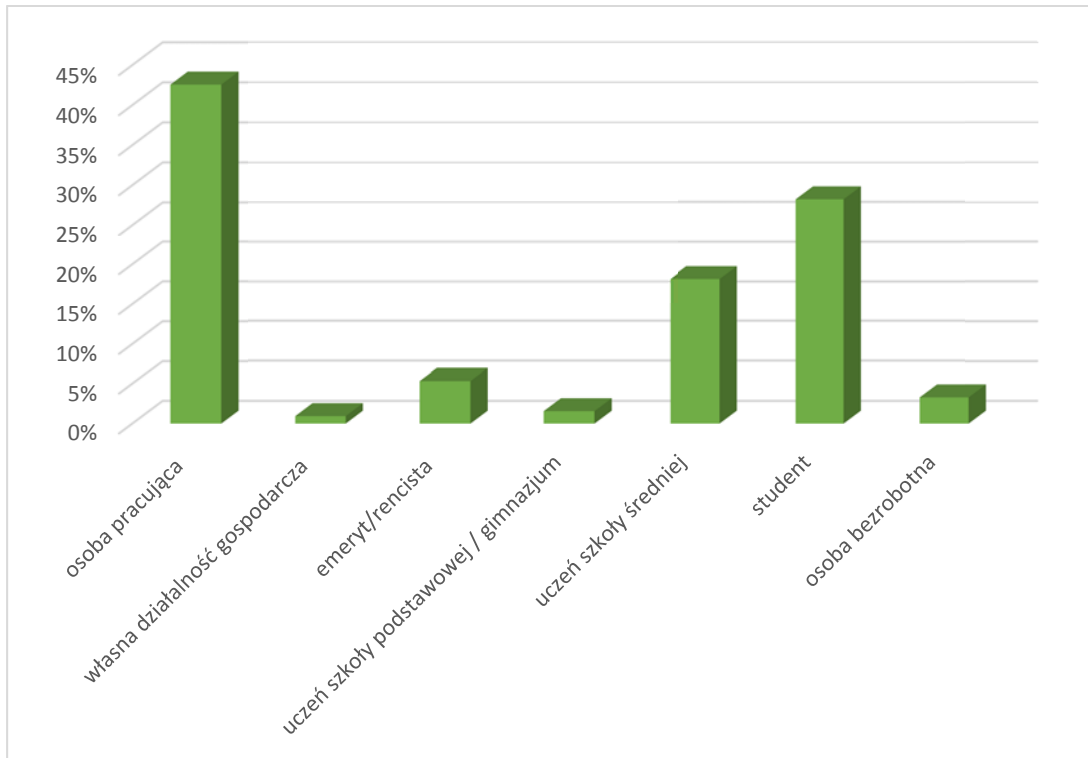
Rysunek 18. Wiek respondentów w porównaniu z profilem wiekowym mieszkańców wg GUS



B. Status zawodowy

Badania ukazują typowy profil osób podróżujących: najczęściej jest tutaj pracowników najemnych (niewiele osób prowadzących własną działalność gospodarczą). Dalszą, dużą część podróżujących stanowią uczniowie i studenci, a następnie (również dość licznie) podróżują emeryci i renciści.

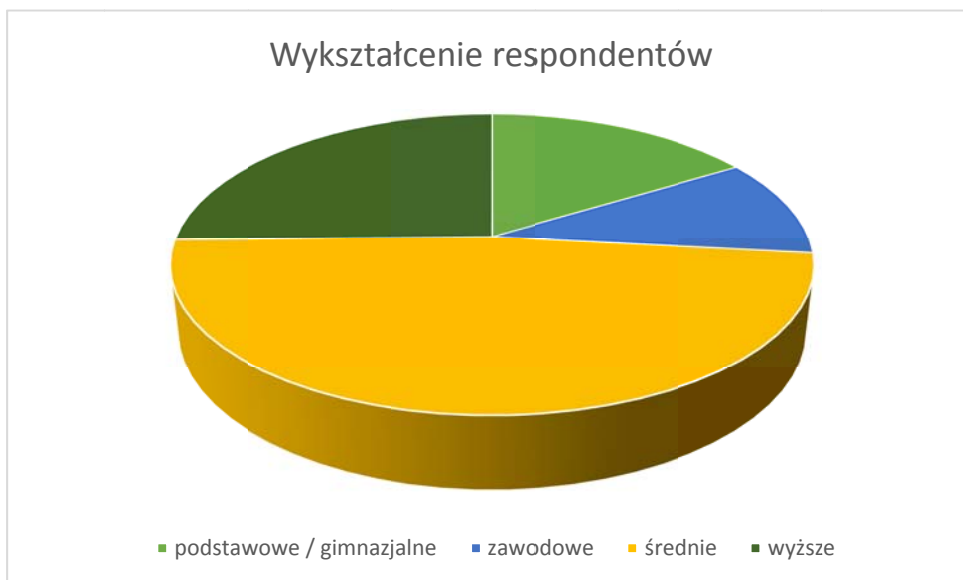
Rysunek 19. Status zawodowy respondentów



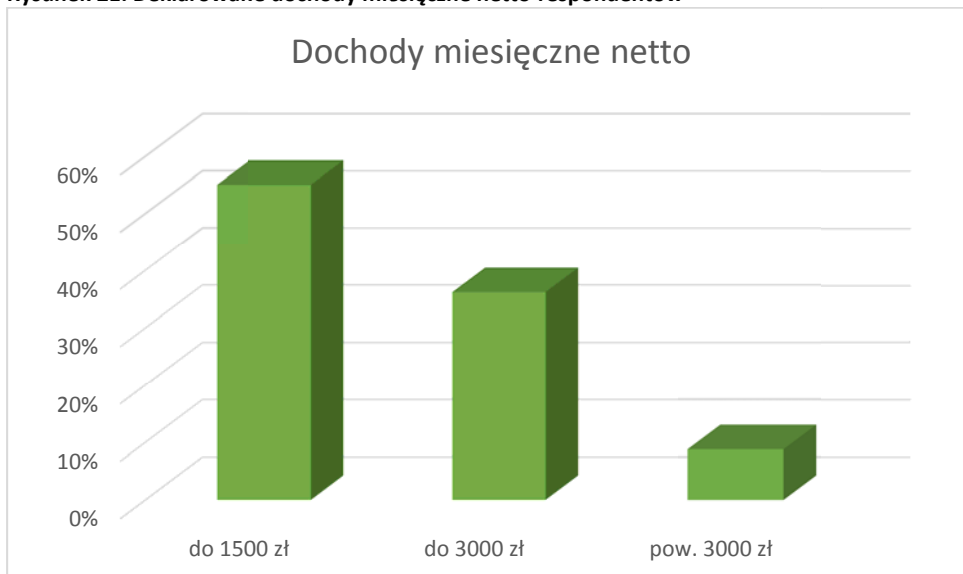
C. Wykształcenie

Profil wykształcenia jest nieco inny niż profil mieszkańców województwa według Rocznika Demograficznego GUS 2012. Zwraca uwagę mniej podróżujących osób z wykształceniem zawodowym, zaś więcej z wykształceniem średnim. Zmiana ta nie jest istotna z punktu widzenia wpływu na komunikację i może wynikać z innego potocznego rozumienia określeń wykształcenia w porównaniu do określeń przyjętych w badaniach statystycznych. Drugą przyczyną może być wysoki poziom bezrobocia na terenie województwa – procent bezrobotnych jest szczególnie wysoki wśród osób właśnie z wykształceniem zawodowym.

Rysunek 20. Wykształcenie respondentów

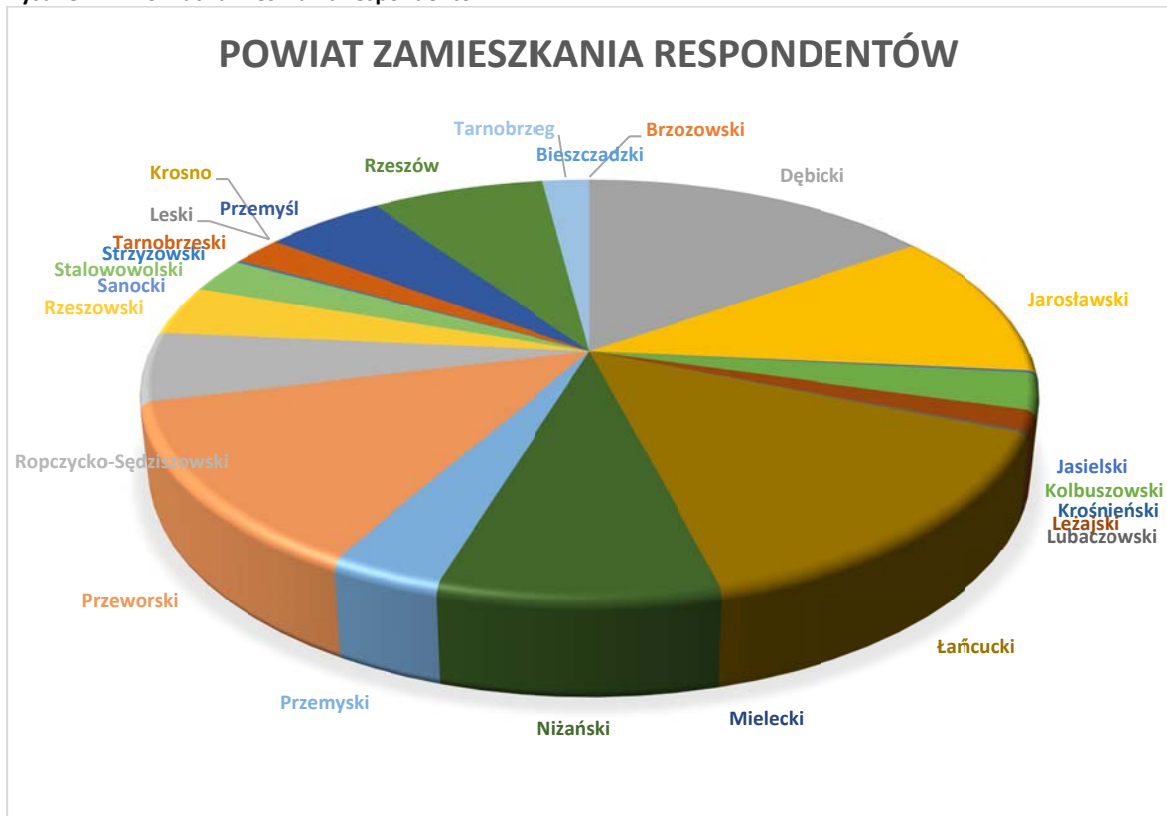


Rysunek 21. Deklarowane dochody miesięczne netto respondentów



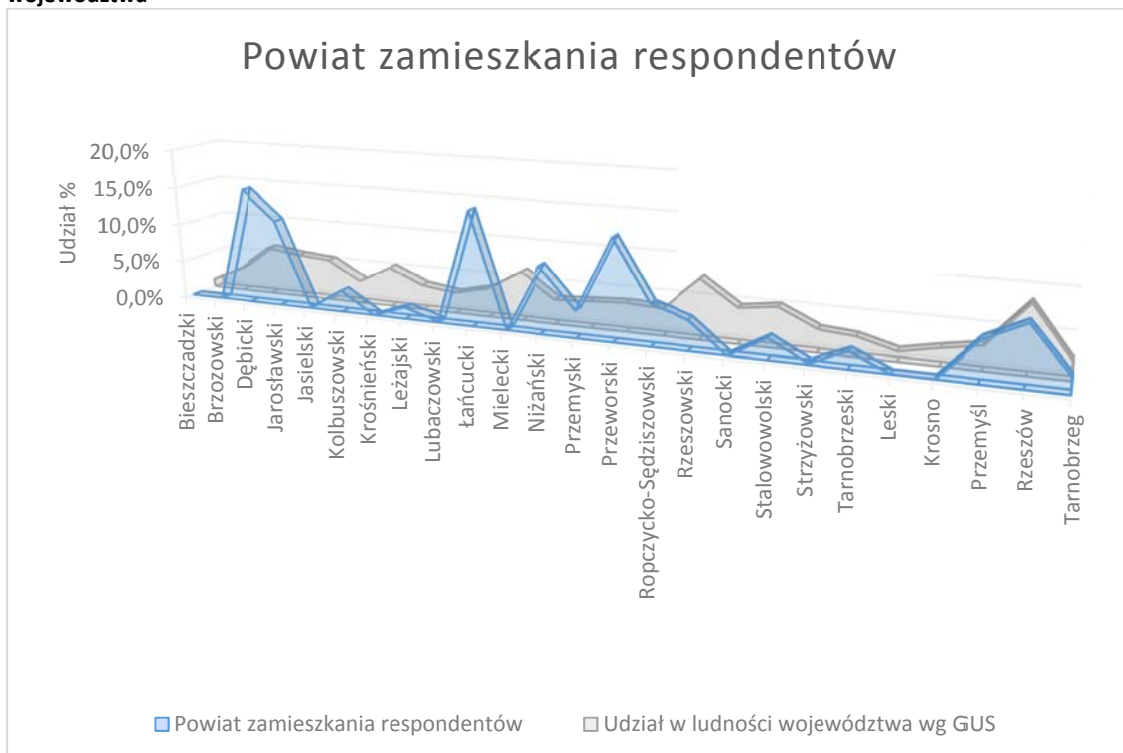
Poniżej przedstawiono podział respondentów ze względu na powiat zamieszkania.

Rysunek 22. Powiat zamieszkania respondentów



Poniższy rysunek ukazuje porównanie miejsca zamieszkania respondentów do udziału mieszkańców powiatu w populacji całego województwa.

Rysunek 23. Porównanie miejsca zamieszkania respondentów do udziału mieszkańców powiatu w populacji całego województwa



13.2. Ankiety B – mieszkańcy województwa ankietowani na dworcach i przystankach

Ankiety typu B przeprowadzane były na dworcach i przystankach, zarówno kolejowych, jak i autobusowych na terenie całego Województwa Podkarpackiego w czerwcu 2013 roku. Łącznie przeprowadzono 5 772 ankiet.

13.2.1. Profil respondentów

Poniżej omówiono profil respondentów ankiet, zgodnie z pytaniami zawartymi w tzw. metryczce ankiet typu B.

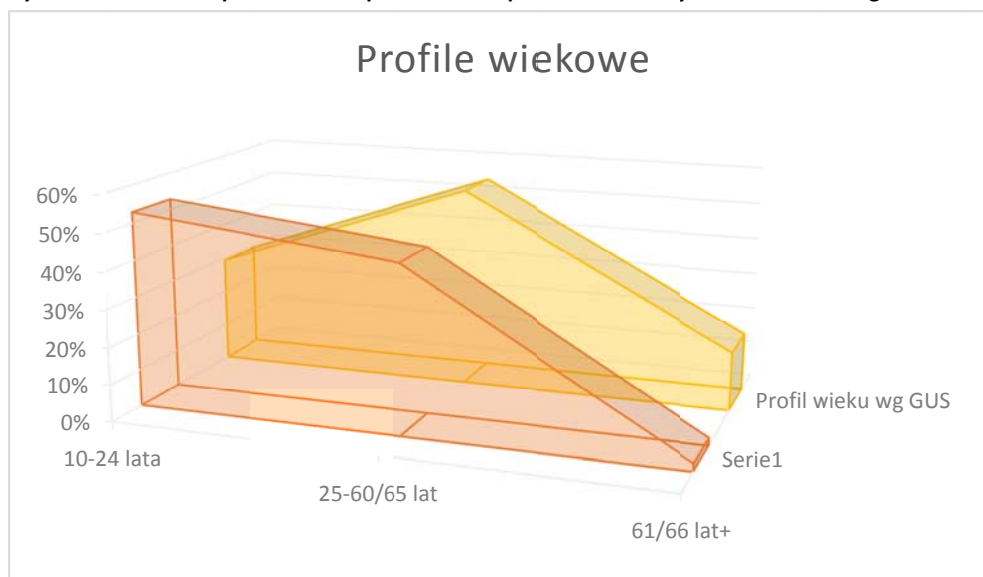
A. Wiek

Profil wieku odpowiada zasadniczo profilowi wiekowemu mieszkańców województwa według Rocznika Demograficznego GUS 2012. Zwraca uwagę nadreprezentatywność podróżujących uczniów i studentów w porównaniu do profilu ogółu mieszkańców – jest to zjawisko normalne, bowiem osoby w tym wieku nie podróżują własnymi samochodami.

Rysunek 24. Wiek respondentów



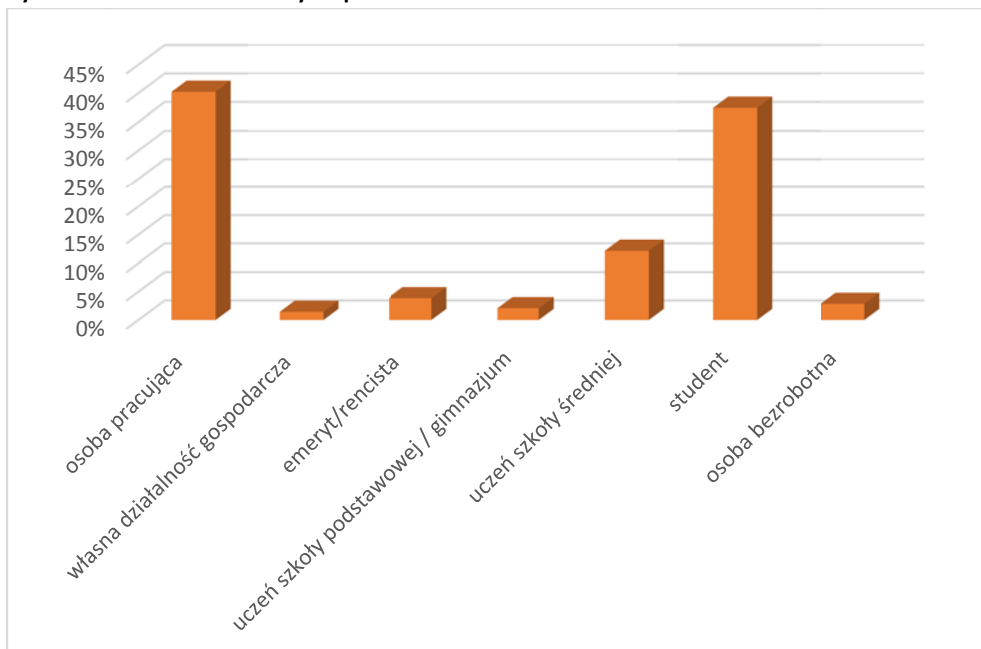
Rysunek 25. Wiek respondentów w porównaniu z profilem wiekowym mieszkańców wg GUS



B. Status zawodowy

Badania ukazują typowy profil osób podróżujących: najczęściej jest tutaj pracowników najemnych (niewiele osób prowadzących własną działalność gospodarczą). Dalszą, dużą część podróżujących stanowią uczniowie i studenci, a następnie (również dość licznie) podróżują emeryci i renciści.

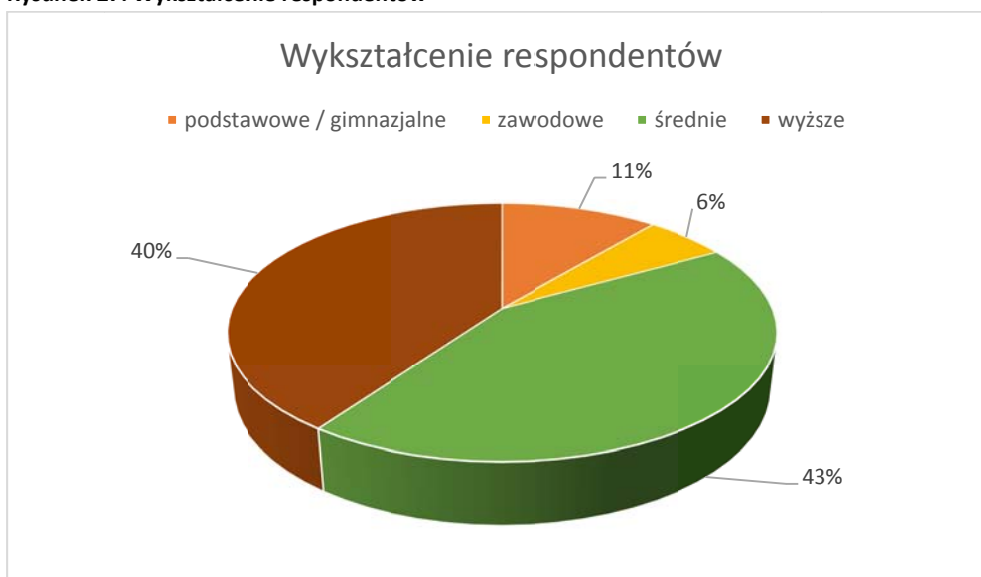
Rysunek 26. Status zawodowy respondentów



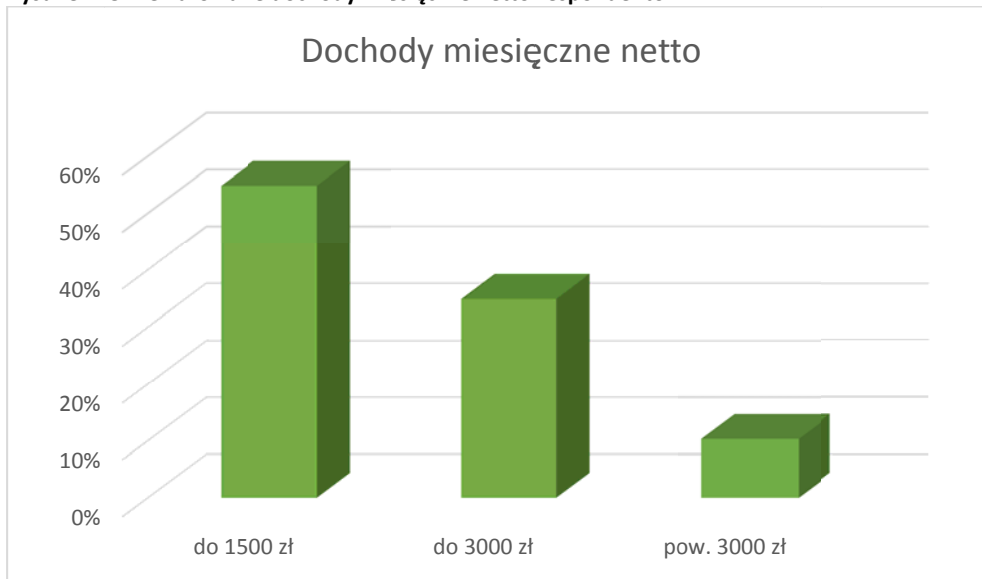
C. Wykształcenie

Profil wykształcenia jest nieco inny niż profil mieszkańców województwa według Rocznika Demograficznego GUS 2012. Zwraca uwagę mniej podróżujących osób z wykształceniem zawodowym, zaś więcej z wykształceniem średnim. Zmiana ta nie jest istotna z punktu widzenia wpływu na komunikację i może wynikać z innego potocznego rozumienia określeń wykształcenia w porównaniu do określeń przyjętych w badaniach statystycznych. Drugą przyczyną może być wysoki poziom bezrobocia na terenie województwa – procent bezrobotnych jest szczególnie wysoki wśród osób właśnie z wykształceniem zawodowym.

Rysunek 27. Wykształcenie respondentów

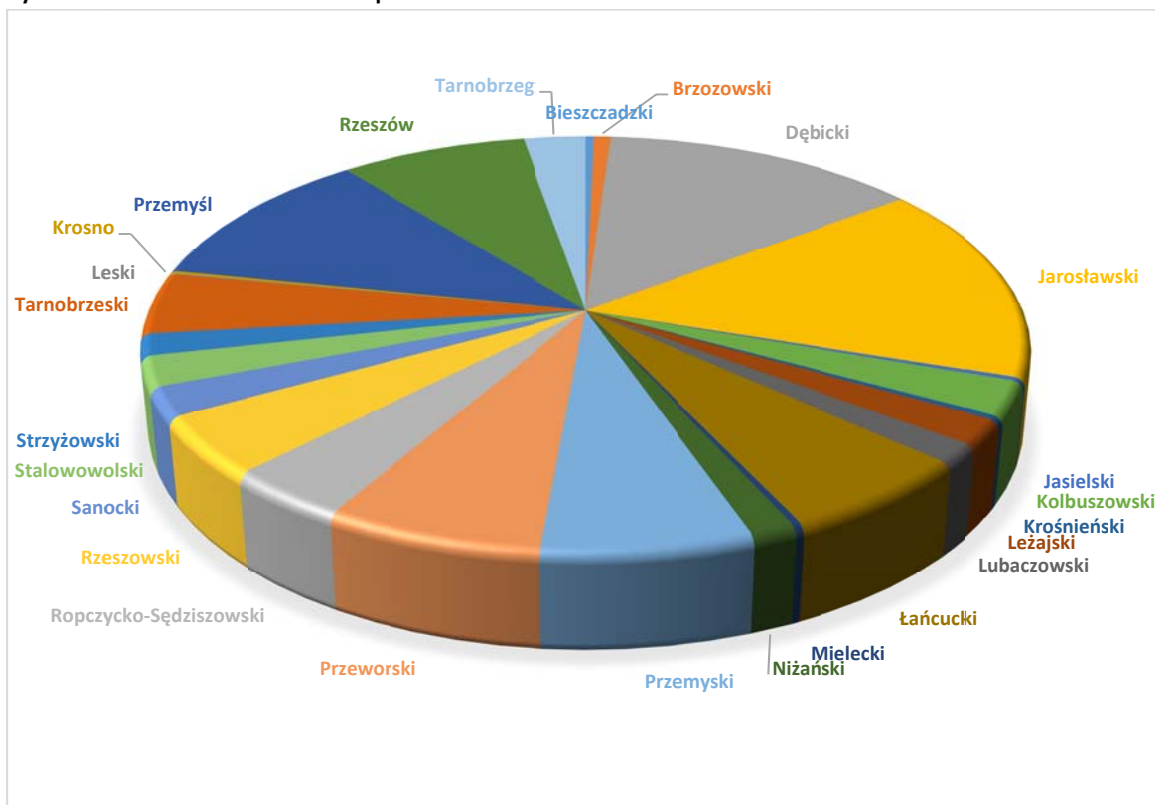


Rysunek 28. Deklarowane dochody miesięczne netto respondentów



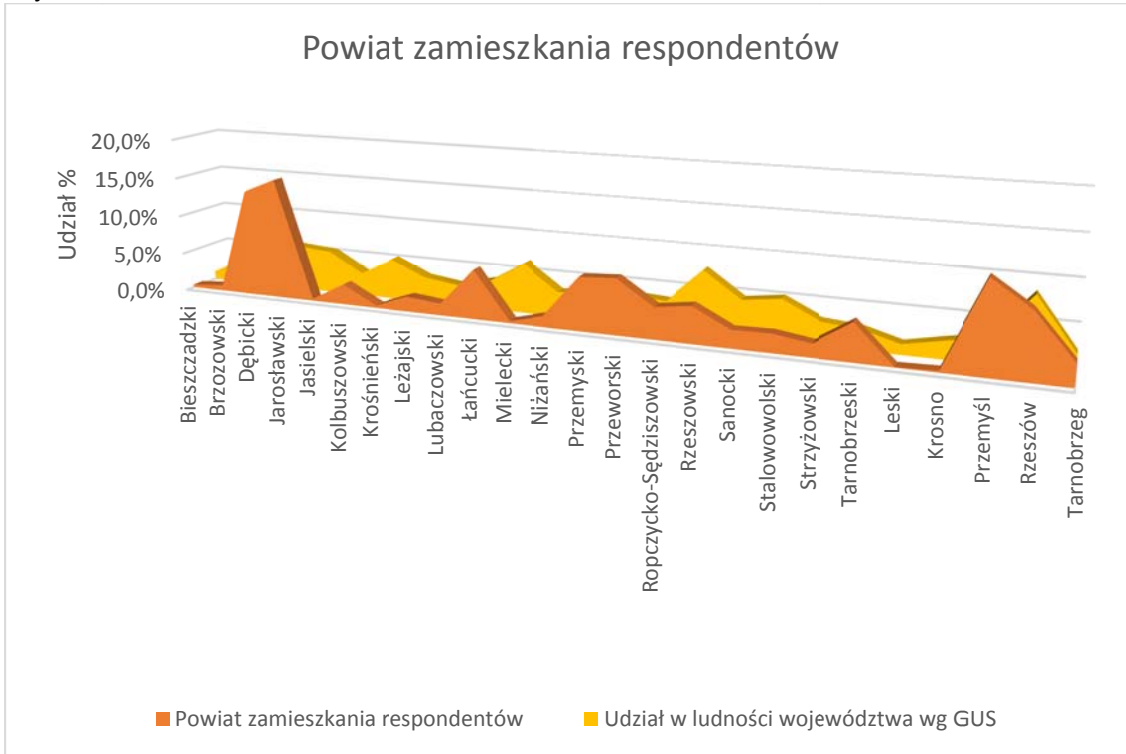
Poniżej przedstawiono podział respondentów ze względu na powiat zamieszkania.

Rysunek 29. Powiat zamieszkania respondentów



Poniższy rysunek ukazuje porównanie miejsca zamieszkania respondentów do udziału mieszkańców powiatu w populacji całego województwa.

Rysunek 30. Porównanie miejsca zamieszkania respondentów z udziałem mieszkańców powiatu w populacji całego województwa



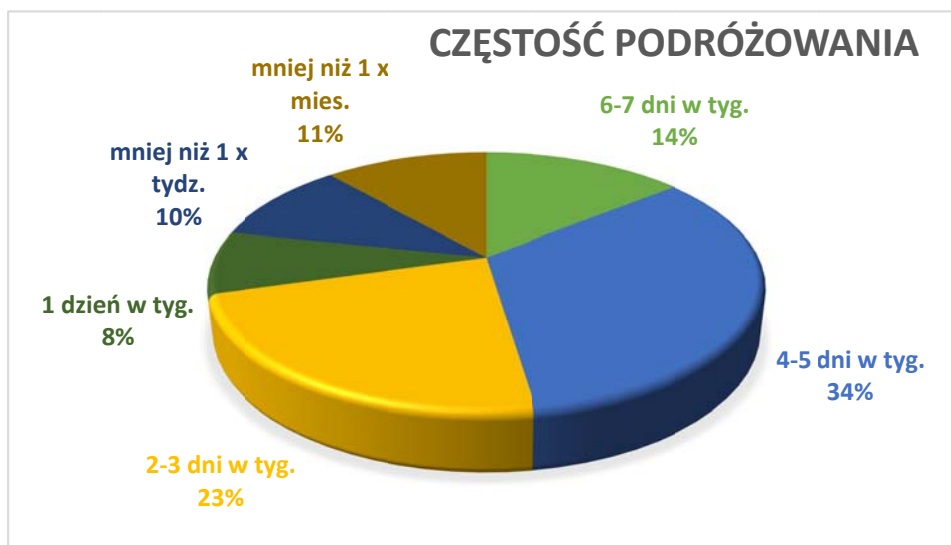
13.2.2. Preferencje komunikacyjne mieszkańców

Poniższe rysunki ukazują preferencje komunikacyjne respondentów ankiet, zgodnie z pytaniami ogólnymi zawartymi w ankietach.

A. Częstość podróżowania

Nasi respondenci to w znakomitej większości osoby podróżujące codziennie do pracy, do szkoły lub na uczelnię (zarówno autobusem, jak i koleją). Poniższy rysunek ukazuje profil podróżnych.

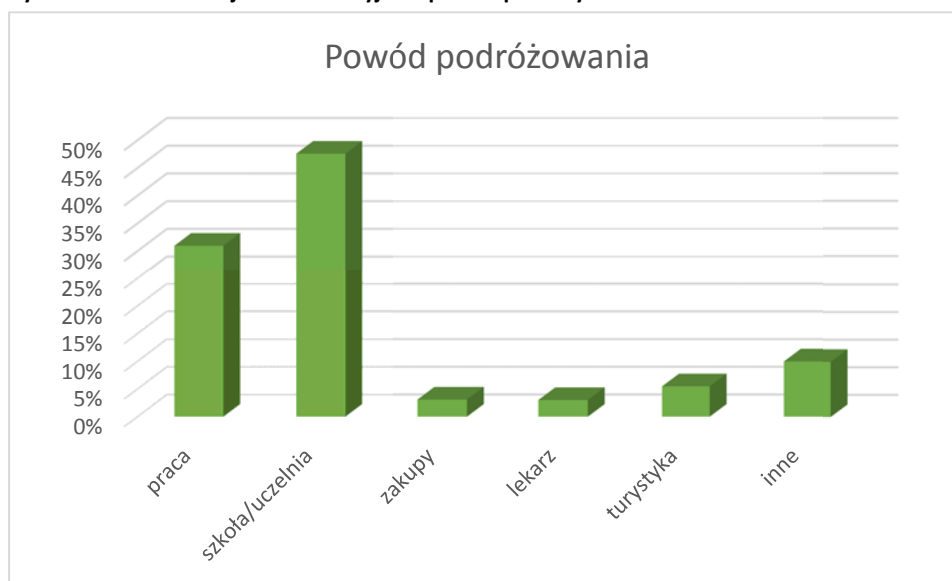
Rysunek 31. Preferencje komunikacyjne – częstość podróżowania



B. Powód podróży

Zgodnie z częstością podróżowania, powody podróży odpowiadają profilowi zawodowemu podróżnych. Na uwagę zwraca dość duża grupa określona jako „Inny powód”.

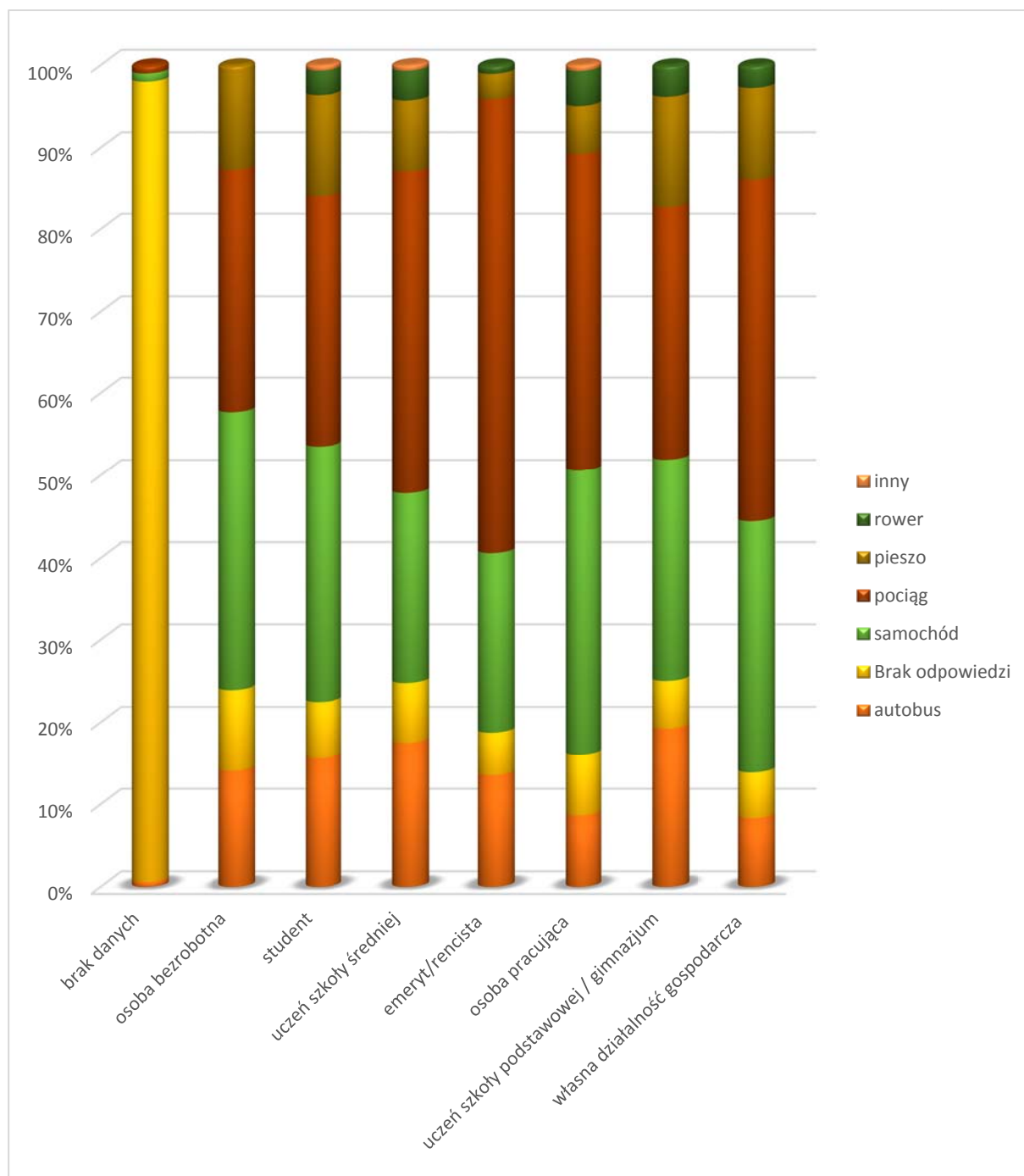
Rysunek 32. Preferencje komunikacyjne – powód podróży



C. Preferencje wyboru środków transportu

Preferencje komunikacyjne w zakresie wyboru środków transportu wśród mieszkańców podróżujących autobusami zależą silnie od profilu zawodowego podróżnych: wśród uczniów, studentów i emerytów preferowany jest autobus i pociąg znacznie częściej niż u osób pracujących lub osób prowadzących własną działalność gospodarczą. Poniższy rysunek ukazuje odpowiedzi wszystkich respondentów, niezależnie od środka transportu.

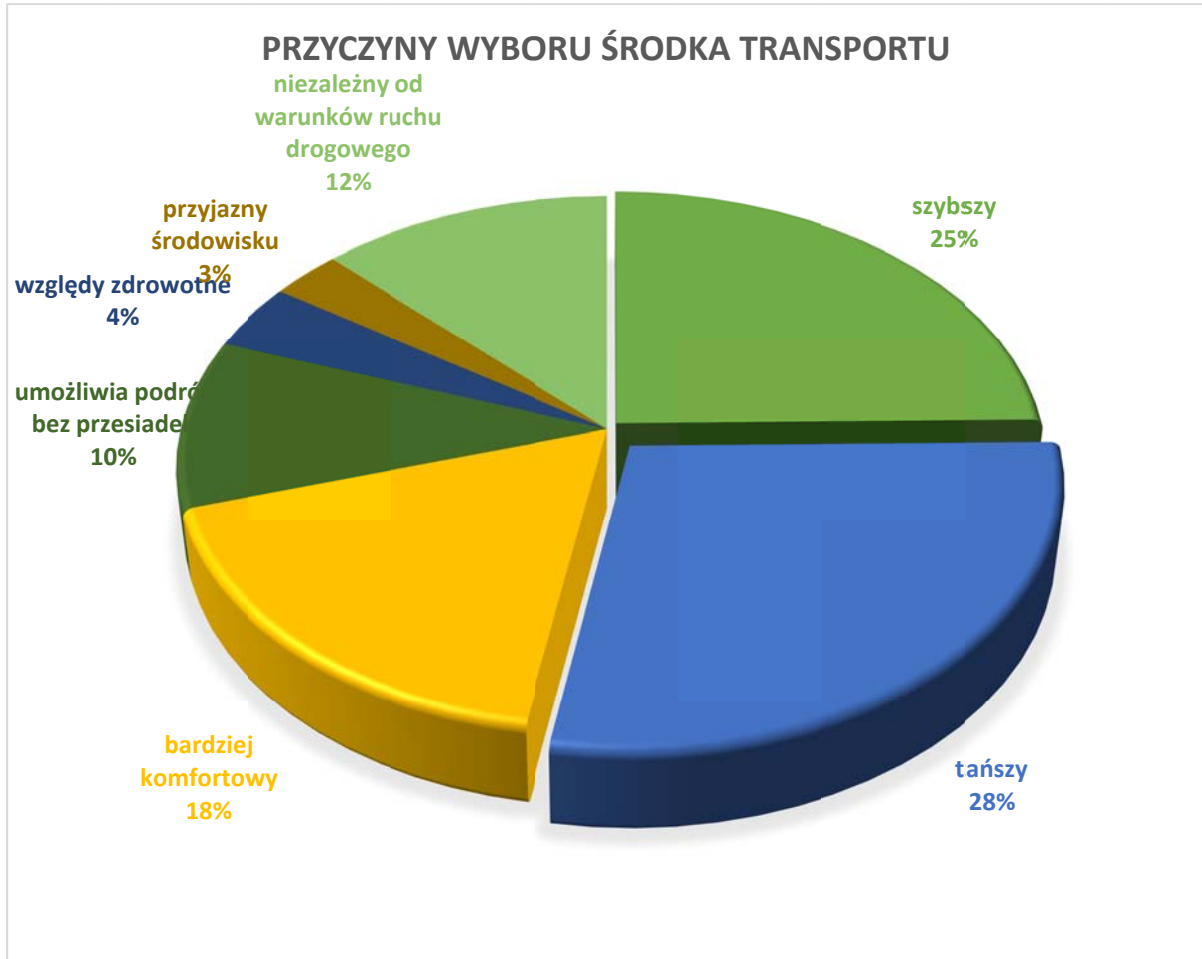
Rysunek 33. Preferencje komunikacyjne – wybór środków transportu



D. Przyczyny wyboru środka transportu

Po ustaleniu danego środka transportu respondenci pytani byli o uzasadnienie takiego a nie innego wyboru. Respondenci najczęściej wskazują na:

Rysunek 34. Preferencje komunikacyjne – przyczyny wyboru środka transportu

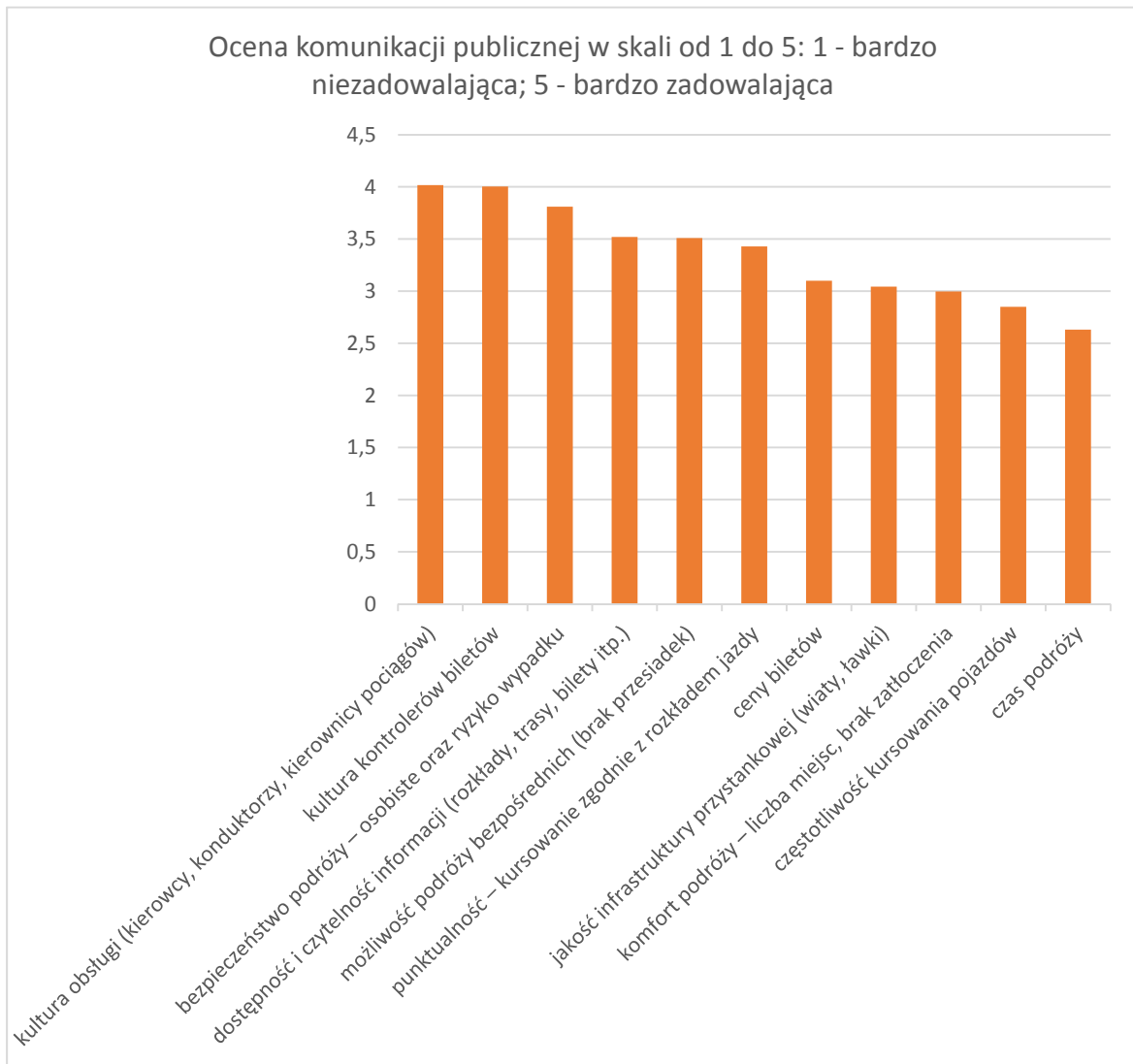


13.2.3. Ocena komunikacji publicznej

A. Ocena poszczególnych aspektów komunikacji

W ankiecie pojawiło się także pytanie o ocenę poszczególnych aspektów komunikacji. Podróżni najbardziej zadowoleni są z bezpieczeństwa podróży, zaś najmniej – z częstotliwości podróżowania oraz z czasu podróży i jej komfortu.

Rysunek 35. Ocena poszczególnych aspektów komunikacji

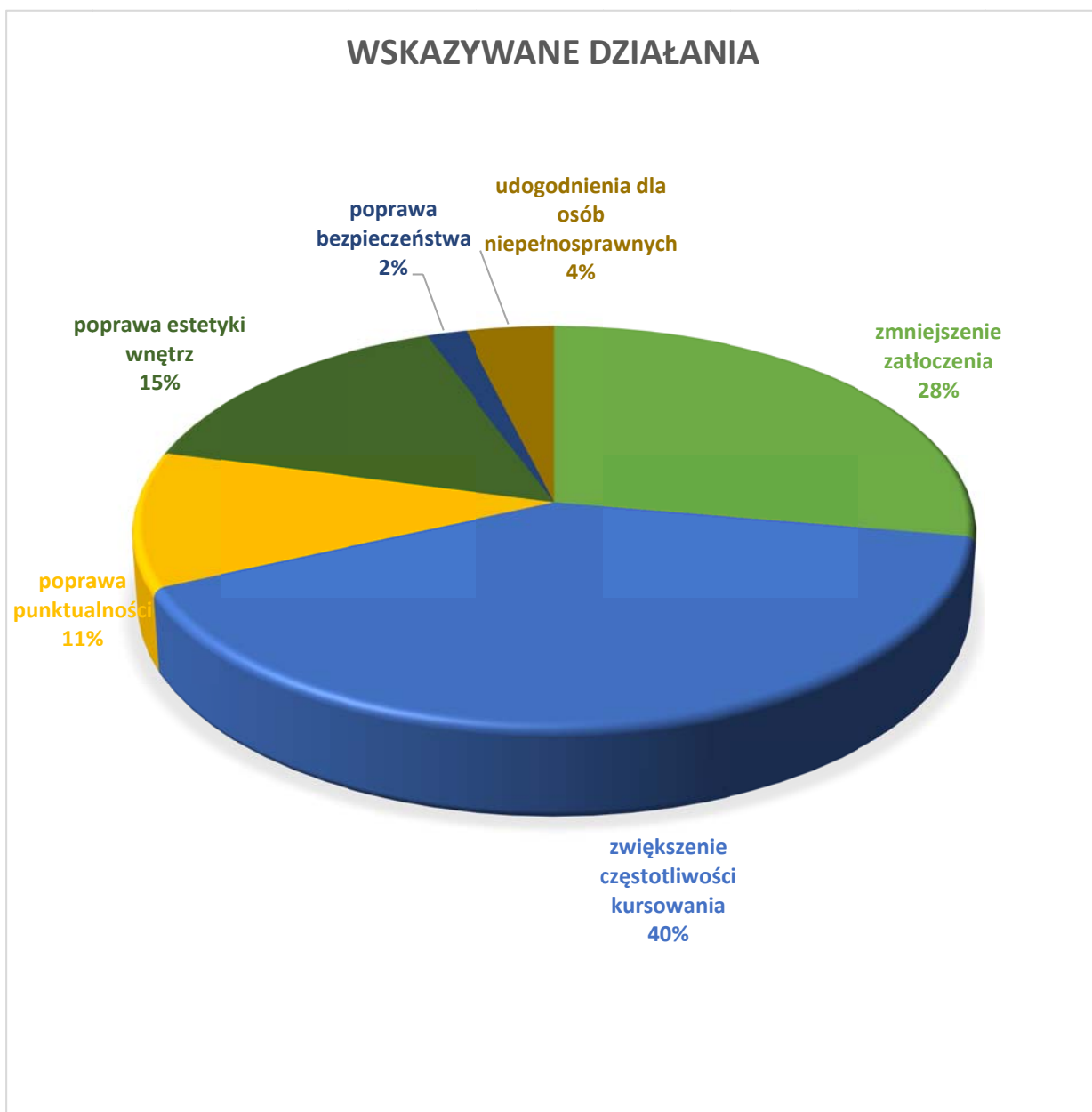


B. Sugerowane działania w zakresie transportu publicznego

W ramach pytań zamkniętych, respondenci zostali również poproszeni o wskazanie najistotniejszych działań, mających na celu poprawę funkcjonowania transportu publicznego.

Mieszkańcy województwa wskazali przede wszystkim na potrzebę zwiększenia estetyki i czystości pojazdów znacznie mniej istotna okazała się poprawa bezpieczeństwa pojazdów.

Rysunek 36. Sugerowane działania w zakresie transportu publicznego



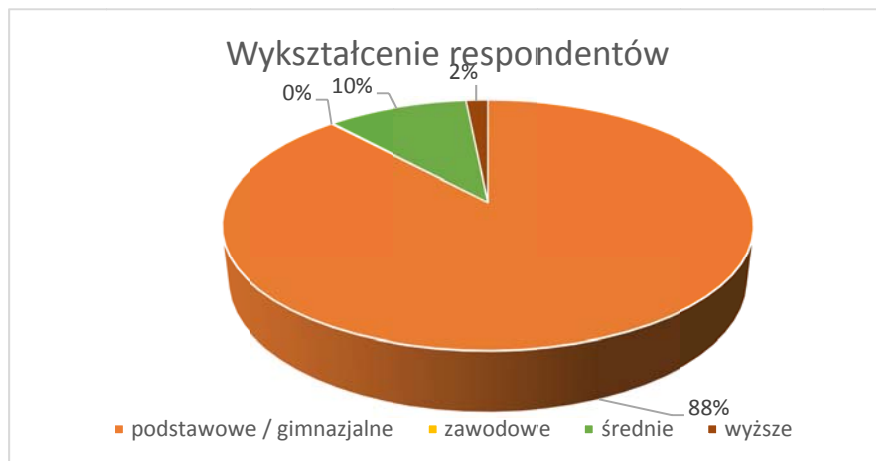
13.3. Ankiety C – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Ankiety typu C przeprowadzane były wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych na terenie Województwa Podkarpackiego w czerwcu 2013 roku. Łącznie przeprowadzono 769 ankiet.

13.3.1. Profil respondentów

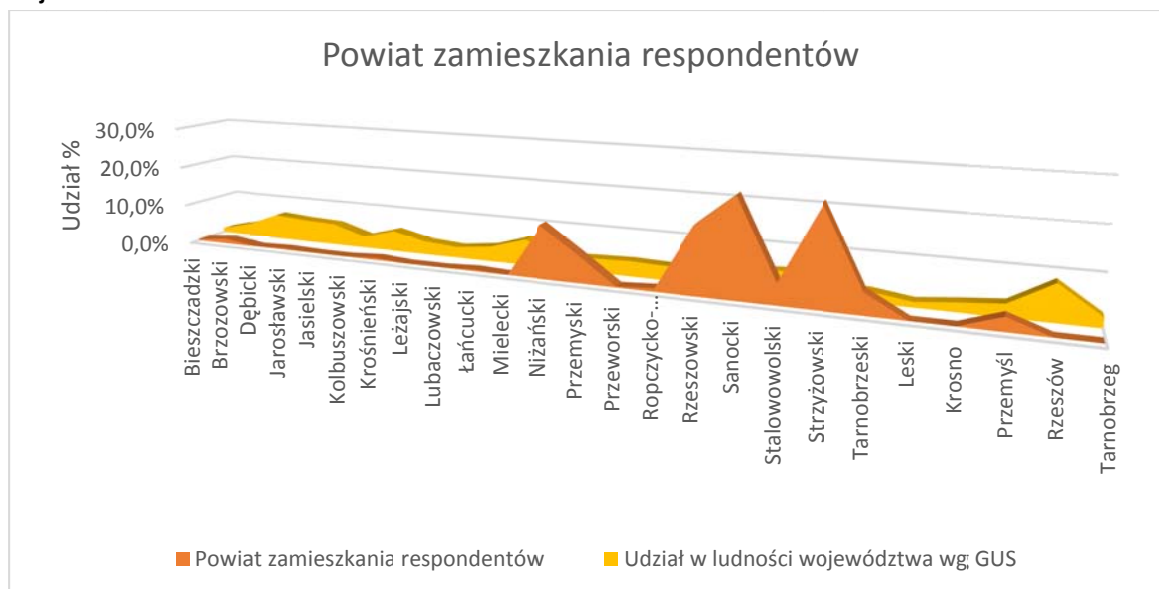
Wśród ankietowanych przeważali uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.

Rysunek 37. Wykształcenie respondentów



Rozkład powiatów zamieszkania respondentów przedstawia się nieco inaczej, niż rozkład mieszkańców województwa, co wynika z rozmieszczenia szkół, których uczniowie odpowiadali na ankiety.

Rysunek 38. Porównanie miejsca zamieszkania respondentów z udziałem mieszkańców powiatu w populacji całego województwa



13.3.2. Preferencje komunikacyjne uczniów

Poniższe rysunki ukazują preferencje komunikacyjne respondentów ankiet, zgodnie z pytaniami ogólnymi zawartymi w ankietach.

A. Częstość podróżowania

Nasi respondenci to w znakomitej większości osoby podróżujące codziennie do pracy, do szkoły lub na uczelnię (zarówno autobusem, jak i koleją). Poniższy rysunek ukazuje profil podróży.

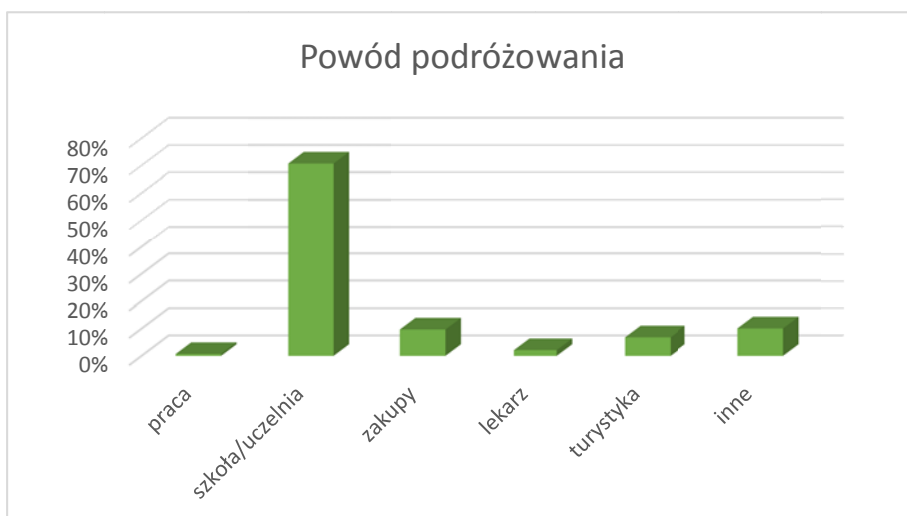
Rysunek 39. Preferencje komunikacyjne – częstość podróżowania



B. Powód podróży

Ucniowie podróżują oczywiście najczęściej do szkoły, jednakże jeżdżą również do lekarza, na zakupy czy też w celach turystycznych.

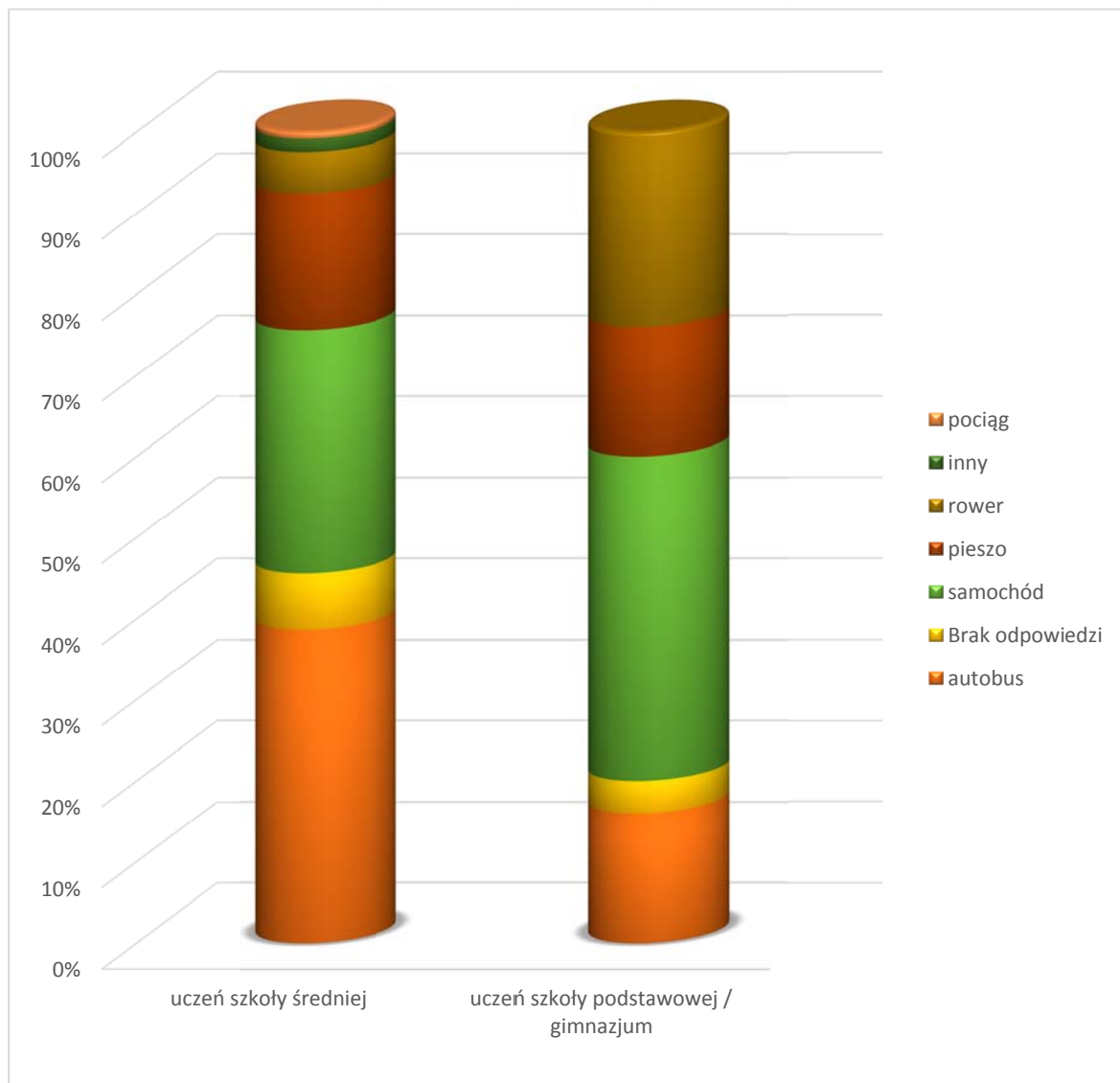
Rysunek 40. Preferencje komunikacyjne – powód podróży



C. Preferencje wyboru środków transportu

Preferencje komunikacyjne w zakresie wyboru środków transportu wśród mieszkańców podróżujących autobusami zależą silnie od profilu zawodowego podróżnych: wśród uczniów preferowany jest autobus i pociąg znacznie częściej niż u osób pracujących lub osób prowadzących własną działalność gospodarczą. Poniższy rysunek ukazuje udzielone odpowiedzi.

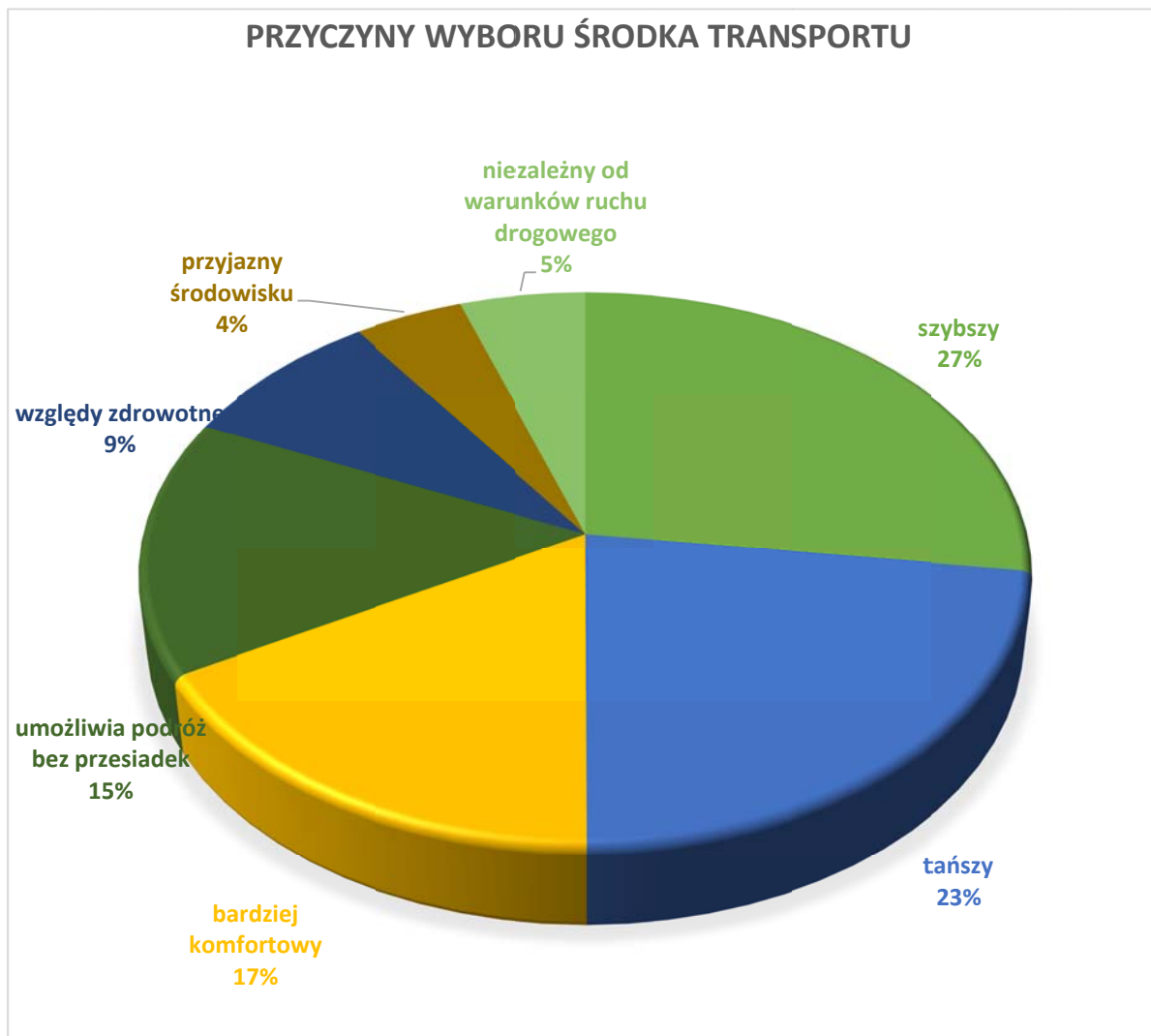
Rysunek 41. Preferencje komunikacyjne – wybór środków transportu



D. Przyczyny wyboru środka transportu

Po ustaleniu danego środka transportu uczniowie pytani byli o uzasadnienie takiego a nie innego wyboru. Widać tutaj większą świadomość istotności czynnika ekologicznego podczas wyboru środka transportu, jednak najwięcej odpowiedzi wskazywało na wagę ceny biletów oraz szybkości podróży – co zgodne jest z ogólnymi odpowiedziami wśród wszystkich innych respondentów na ankiety typu B.

Rysunek 42. Preferencje komunikacyjne – przyczyny wyboru środka transportu

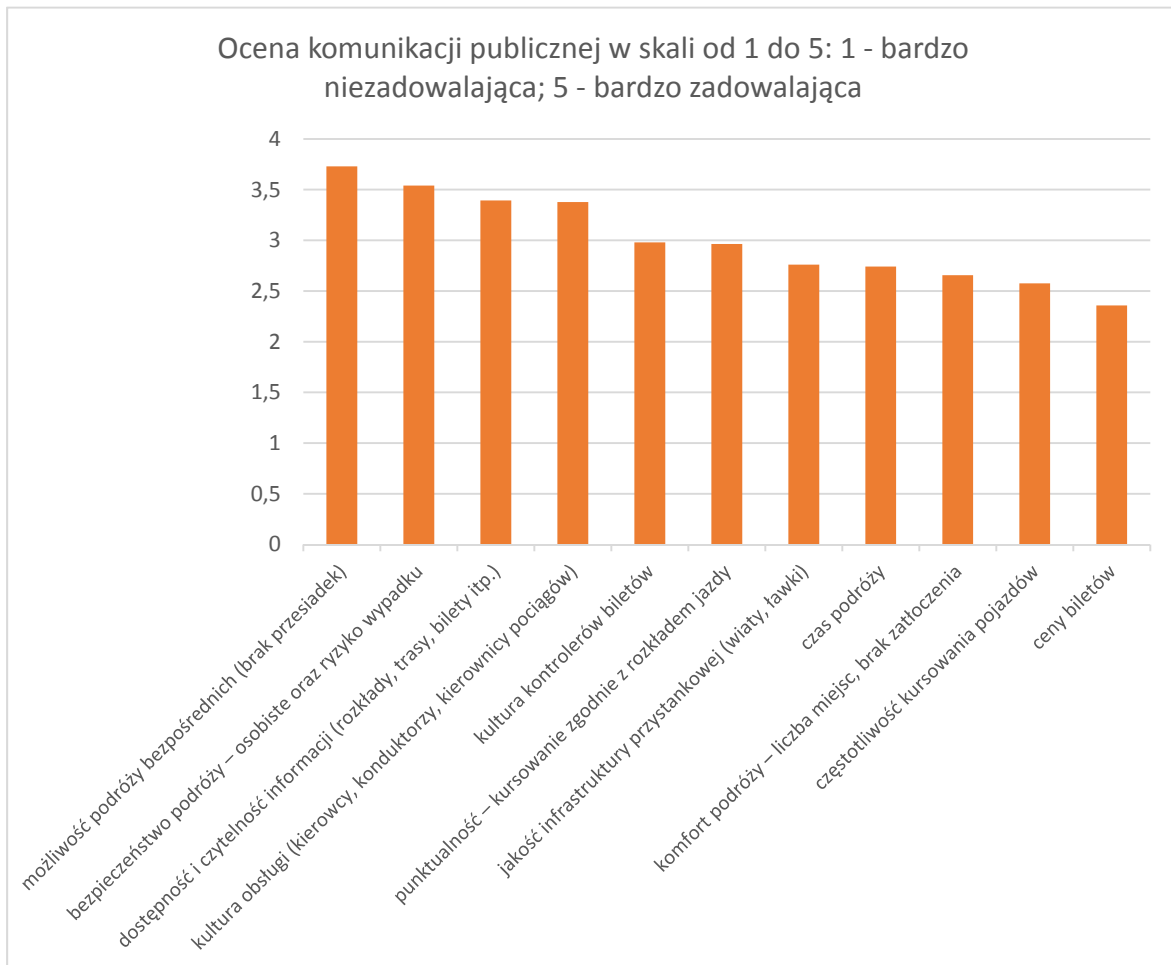


13.3.3. Ocena komunikacji publicznej

C. Ocena poszczególnych aspektów komunikacji

W ankiecie pojawiło się także pytanie o ocenę poszczególnych aspektów komunikacji. Uczniowie najbardziej zadowoleni są z bezpośredniości połączeń oraz z bezpieczeństwa podróży, zaś najmniej – z cen biletów, częstotliwości kursowania pojazdów, komfortu podróży (duże zatłoczenie) oraz z czasu podróży.

Rysunek 43. Ocena poszczególnych aspektów komunikacji



D. Sugerowane działania w zakresie transportu publicznego

W ramach pytań zamkniętych, uczniowie zostali również poproszeni o wskazanie najistotniejszych działań, mających na celu poprawę funkcjonowania transportu publicznego.

Uczniowie wskazali przede wszystkim na potrzebę zwiększenia częstotliwości oraz zmniejszenia zatłoczenia pojazdów; znacznie mniej istotne okazała się poprawa bezpieczeństwa pojazdów.

Rysunek 44. Sugerowane działania w zakresie transportu publicznego



13.3.4. Najczęstsze odpowiedzi na pytania otwarte

W ankietach pojawiły się dwa pytania otwarte:

- A. **Możliwość wskazania środka transportu.** W ankietach typu C wśród odpowiedzi „inny środek” pojawiały się wskazania na motor i motorower, co jest spójne zarówno ze wspomnianą wcześniej wzrastającą liczbą tych pojazdów wśród mieszkańców Województwa Podkarpackiego, jak również z profilem respondentów – czyli z uczniami.
- B. **Możliwość wskazania dodatkowej przyczyny wyboru konkretnego środka transportu.** Odpowiedzią najczęstszą – zarówno w ankietach typu B, jak i w ankietach typu C – był brak alternatywy, co oznacza, że w danej miejscowości kursuje tylko autobus albo tylko pociąg.

W odpowiedziach wskazuje się na rzadkie kursowanie zarówno autobusów, jak i pociągów. Ankietowani podkreślali, że autobusy kursują za rzadko zwłaszcza wieczorami oraz w weekendy, wskazywane jest również ich nadmierne przepełnienie. W przypadku połączeń kolejowych pojawiały się zarzuty o złe godziny kursowania pociągów, które nie są dostosowane do potrzeb mieszkańców.

Uzupełnieniem wyników badań są odpowiedzi na pytanie o działania, jakie powinny zostać podjęte w celu poprawy jakości usług transportowych. Pasażerowie postulują zmniejszenie cen biletów, skrócenie czasu podróży oraz zmniejszenie zatłoczenia poprzez zwiększenie częstotliwości kursowania.

14. Badania napełnień w pociągach regionalnych

Badania napełnień w pociągach obejmowały zarówno pociągi Przewozów Regionalnych podróżujące w godzinach szczytu, jak i te, którymi podróżuje mniej osób.

Poniższe tabele pokazują podsumowanie badań napełnień prowadzonych w czerwcu 2013 r. w wybranych pociągach. Łącznie przebadano 94 spośród 124 pociągów, co stanowi 76% wszystkich połączeń; badania przeprowadzono więc na próbie wystarczająco reprezentatywnej, by móc prowadzić dalszą analizę danych i wyciągać wnioski.

Tabela 31. Pociągi Przewozów Regionalnych na terenie województwa i badania napełnień

| Liczba pociągów w 2013 r. | Liczba dni kursowania w 2013 r. | Praca eksploatacyjna w dobie na terenie województwa [poc.km] | Praca eksploatacyjna w roku na terenie województwa [poc.km] | Liczba przebadanych kursów | Łączna liczba pasażerów według badań napełnień |
|---------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|----------------------------|------------------------------------------------|
| 124 | 38 080 | 8 924 | 2 653 242 | 94 (76% wszystkich) | 7214 |

| Lp. | Nr linii kolejowej | Liczba pociągów w umowie na rok 2013 | Liczba przebadanych pociągów | Procent przebadanych pociągów |
|-----|--------------------|--------------------------------------|------------------------------|-------------------------------|
| 1 | 91 | 63 | 46 | 73 % |
| 2 | 68 | 18 | 16 | 89 % |
| 3 | 71 | 8 | 8 | 100 % |
| 4 | 101 | 14 | 6 | 43 % |
| 5 | 106 | 13 | 10 | 77 % |
| 6 | 108 | 4 | 4 | 100 % |
| | RAZEM | 124 | 94 | 76 % |

W poniższej tabeli pokazano łączne wyniki badań napełnień w pociągach regionalnych. Numer Lp. w pierwszej kolumnie podano według tabeli połączeń z Załącznika A do niniejszego dokumentu, tożsamego z numerem Lp. z Załącznika do Umowy pomiędzy Urzędem Marszałkowskim i spółką Przewozy Regionalne na rok 2013.

Tabela 32. Sumaryczne wyniki badań napełnień prowadzonych w pociągach regionalnych

| Lp. | Numer pociągu wg srjp | Stacja początkowa | Godz. odj. | Stacja końcowa | Godz. przyj. | Napełnienie |
|-----|-----------------------|-------------------|------------|----------------|--------------|-------------|
| 1 | 121 | Kraków Gł. | 07:31 | Rzeszów Gł. | 11:42 | 83 |
| 2 | 123 | Kraków Gł. | 11:51 | Rzeszów Gł. | 16:13 | 182 |
| 4 | 127 | Kraków Gł. | 17:05 | Rzeszów Gł. | 21:28 | 100 |
| 6 | 120 | Rzeszów Gł. | 04:12 | Kraków Gł. | 08:23 | 84 |
| 7 | 122 | Rzeszów Gł. | 05:35 | Kraków Gł. | 09:42 | 134 |
| 8 | 124 | Rzeszów Gł. | 11:55 | Kraków Gł. | 15:47 | 166 |
| 9 | 126 | Rzeszów Gł. | 17:43 | Kraków Gł. | 21:48 | 43 |
| 10 | 128 | Rzeszów Gł. | 19:15 | Kraków Gł. | 23:29 | 37 |
| 11 | 1021 | Tarnów | 03:57 | Rzeszów | 06:01 | 87 |
| 12 | 1023 | Tarnów | 05:12 | Rzeszów Gł. | 07:18 | 81 |
| 13 | 1025 | Tarnów | 05:43 | Rzeszów | 08:18 | 163 |
| 14 | 1027 | Tarnów | 06:27 | Rzeszów Gł. | 08:55 | 66 |
| 15 | 1029 | Tarnów | 07:57 | Rzeszów Gł. | 10:12 | 253 |
| 16 | 1031 | Tarnów | 12:15 | Rzeszów Gł. | 14:20 | 79 |
| 17 | 1033 | Tarnów | 15:00 | Rzeszów Gł. | 17:14 | 103 |
| 18 | 1035 | Tarnów | 16:23 | Rzeszów Gł. | 18:27 | 96 |
| 19 | 1037 | Tarnów | 20:06 | Rzeszów Gł. | 22:19 | 13 |
| 20 | 1020 | Rzeszów Gł. | 06:36 | Tarnów | 08:26 | 72 |
| 21 | 1022 | Rzeszów Gł. | 07:35 | Tarnów | 09:29 | 56 |
| 22 | 1024 | Rzeszów Gł. | 09:22 | Tarnów | 11:12 | 61 |
| 23 | 1026 | Rzeszów Gł. | 13:36 | Tarnów | 15:26 | 96 |
| 24 | 1028 | Rzeszów Gł. | 14:51 | Tarnów | 16:46 | 60 |

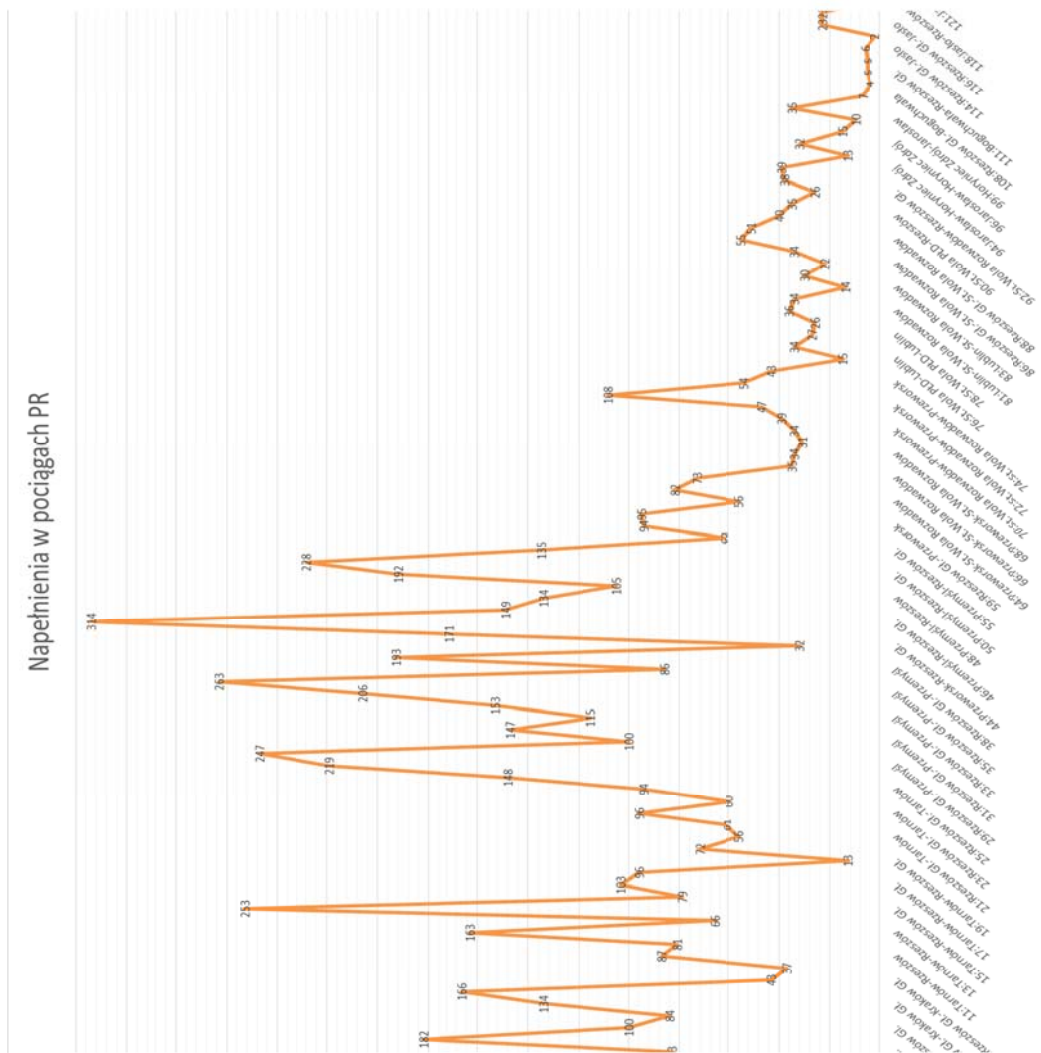
| Lp. | Numer pociągu wg srjp | Stacja początkowa | Godz odj. | Stacja końcowa | Godz przyj. | Napełnienie |
|-----|--------------------------|-------------------|-----------|------------------|-------------|-------------|
| 25 | 1030 | Rzeszów Gł. | 15:49 | Tarnów | 17:55 | 94 |
| 26 | 1032 | Rzeszów Gł. | 16:30 | Tarnów | 18:29 | 148 |
| 29 | 2021 | Rzeszów Gł. | 04:50 | Przemyśl | 06:36 | 219 |
| 30 | 2023 | Rzeszów Gł. | 06:10 | Przemyśl | 07:56 | 247 |
| 31 | 2025 | Rzeszów Gł. | 07:43 | Przemyśl | 09:27 | 100 |
| 32 | 2027 | Rzeszów Gł. | 08:59 | Przemyśl | 10:44 | 147 |
| 33 | 2029 | Rzeszów Gł. | 12:40 | Przemyśl | 14:26 | 115 |
| 34 | 2031 | Rzeszów Gł. | 13:30 | Przemyśl | 15:17 | 153 |
| 35 | 2033 | Rzeszów Gł. | 14:34 | Przemyśl | 16:15 | 206 |
| 36 | 2035 | Rzeszów Gł. | 15:45 | Przemyśl | 17:27 | 263 |
| 38 | 2039 | Rzeszów Gł. | 18:45 | Przemyśl | 20:31 | 86 |
| 42 | 2020 | Przemyśl | 04:25 | Rzeszów Gł. | 06:13 | 193 |
| 44 | 20124 | Przeworsk | 05:32 | Rzeszów Gł. | 06:13 | 32 |
| 45 | 2022 | Przemyśl | 05:31 | Rzeszów Gł. | 07:14 | 171 |
| 46 | 2024 | Przemyśl | 06:23 | Rzeszów Gł. | 08:09 | 314 |
| 47 | 2026 | Przemyśl | 07:28 | Rzeszów Gł. | 09:14 | 149 |
| 48 | 2028 | Przemyśl | 08:48 | Rzeszów | 10:34 | 134 |
| 49 | 2030 | Przemyśl | 10:05 | Rzeszów Gł. | 11:49 | 105 |
| 50 | 2032 | Przemyśl | 11:30 | Rzeszów Gł. | 13:16 | 192 |
| 53 | 2038 | Przemyśl | 14:40 | Rzeszów Gł. | 16:26 | 228 |
| 55 | 2042 | Przemyśl | 16:44 | Rzeszów Gł. | 18:30 | 135 |
| 56 | 2044 | Przemyśl | 17:46 | Rzeszów Gł. | 19:30 | 62 |
| 59 | 20123 | Rzeszów Gł. | 11:50 | Przeworsk | 12:32 | 94 |
| 62 | 20125 | Przeworsk | 12:38 | Przemyśl | 13:42 | 95 |
| 64 | 32430 | Przeworsk | 04:50 | St.Wola Rozwadów | 06:32 | 56 |
| 65 | 32432 | Przeworsk | 05:45 | St.Wola Rozwadów | 07:29 | 82 |
| 66 | 32434 | Przeworsk | 06:56 | St.Wola Rozwadów | 08:39 | 73 |
| 67 | 32436 | Przeworsk | 12:36 | St.Wola Rozwadów | 14:19 | 35 |
| 68 | 32438 | Przeworsk | 14:51 | St.Wola Rozwadów | 16:33 | 34 |
| 69 | 32440 | Przeworsk | 16:34 | St.Wola Rozwadów | 18:16 | 31 |
| 70 | 23431 | St.Wola Rozwadów | 04:48 | Przeworsk | 06:30 | 34 |
| 71 | 23433 | St.Wola Rozwadów | 07:40 | Przeworsk | 09:20 | 39 |
| 72 | 23435 | St.Wola Rozwadów | 10:20 | Przeworsk | 12:00 | 47 |
| 73 | 23437 | St.Wola Rozwadów | 14:34 | Przeworsk | 16:14 | 108 |
| 74 | 23439 | St.Wola Rozwadów | 15:42 | Przeworsk | 17:22 | 54 |
| 75 | 23441 | St.Wola Rozwadów | 18:40 | Przeworsk | 20:20 | 43 |
| 76 | 4410 | St.Wola PłD | 05:26 | Lublin | 07:19 | 15 |
| 77 | 4412 | St.Wola Rozwadów | 07:52 | Lublin | 09:33 | 34 |
| 78 | 4414 | St.Wola PłD | 15:01 | Lublin | 17:14 | 27 |
| 79 | 4416 | St.Wola Rozwadów | 16:54 | Lublin | 18:42 | 26 |
| 81 | 4411 | Lublin | 05:31 | St.Wola Rozwadów | 07:36 | 36 |
| 82 | 4413 | Lublin | 12:22 | St.Wola PłD | 14:12 | 34 |
| 83 | 4415 | Lublin | 14:39 | St.Wola Rozwadów | 16:27 | 14 |
| 84 | 4417 | Lublin | 16:30 | St.Wola PłD | 18:20 | 30 |
| 86 | 32030/1 | Rzeszów Gł. | 05:33 | St.Wola Rozwadów | 07:31 | 22 |
| 87 | 32032/3 | Rzeszów Gł. | 12:43 | St.Wola Rozwadów | 14:23 | 34 |
| 88 | 32034/5 | Rzeszów Gł. | 14:38 | St.Wola Rozwadów | 16:35 | 55 |
| 89 | 32036/7 | Rzeszów Gł. | 15:52 | St.Wola Rozwadów | 17:48 | 51 |
| 90 | 23030/1 | St.Wola PłD | 04:52 | Rzeszów | 06:33 | 40 |
| 91 | 23032/3 | St.Wola Rozwadów | 07:42 | Rzeszów Gł. | 09:17 | 35 |
| 92 | 23034/5 | St.Wola Rozwadów | 14:44 | Rzeszów Gł. | 16:25 | 26 |
| 93 | 23036/7 | St.Wola Rozwadów | 18:28 | Rzeszów Gł. | 20:13 | 38 |
| 94 | 33041 | Jarosław | 07:16 | Horyniec Zdrój | 08:29 | 39 |
| 95 | 33043 | Jarosław | 11:36 | Horyniec Zdrój | 12:49 | 13 |
| 96 | 33045 | Jarosław | 15:43 | Horyniec Zdrój | 16:57 | 32 |
| 98 | 33042 | Horyniec Zdrój | 09:34 | Jarosław | 10:46 | 15 |
| 99 | 33044 | Horyniec Zdrój | 13:09 | Jarosław | 14:22 | 10 |
| 101 | 33046 | Horyniec Zdrój | 17:05 | Rzeszów Gł. | 19:10 | 35 |
| 108 | 3321 | Rzeszów Gł. | 06:30 | Boguchwała | 06:40 | 7 |
| 109 | 3323 | Rzeszów Gł. | 14:35 | Boguchwała | 14:45 | 4 |
| 111 | 3320 | Boguchwała | 06:54 | Rzeszów Gł. | 07:08 | 5 |
| 112 | 3322 | Boguchwała | 15:14 | Rzeszów Gł. | 15:29 | 5 |
| 114 | 821 | Rzeszów Gł. | 04:40 | Jasło | 06:31 | 6 |
| 115 | 823 | Rzeszów Gł. | 12:05 | Jasło | 13:51 | 2 |

| Lp. | Numer pociągu wg srjp | Stacja początkowa | Godz. odj. | Stacja końcowa | Godz. przyj. | Napełnienie |
|-----|-----------------------|-------------------|------------|----------------|--------------|--------------|
| 116 | 825 | Rzeszów Gł. | 15:35 | Jasło | 17:21 | 23 |
| 117 | 820 | Jasło | 04:38 | Rzeszów Gł. | 06:22 | 23 |
| 118 | 822 | Jasło | 08:49 | Rzeszów Gł. | 10:33 | 2 |
| 119 | 824 | Jasło | 15:15 | Rzeszów Gł. | 17:06 | 4 |
| 121 | 7021 | Jasło | 06:40 | Zagórz | 8,57 | 10 |
| 122 | 7023 | Jasło | 14:00 | Zagórz | 16:15 | 1 |
| 123 | 7020 | Zagórz | 06:27 | Jasło | 08:39 | 5 |
| 124 | 7022 | Zagórz | 12:55 | Jasło | 0,63 | 23 |
| | | | | RAZEM | | 7 214 |

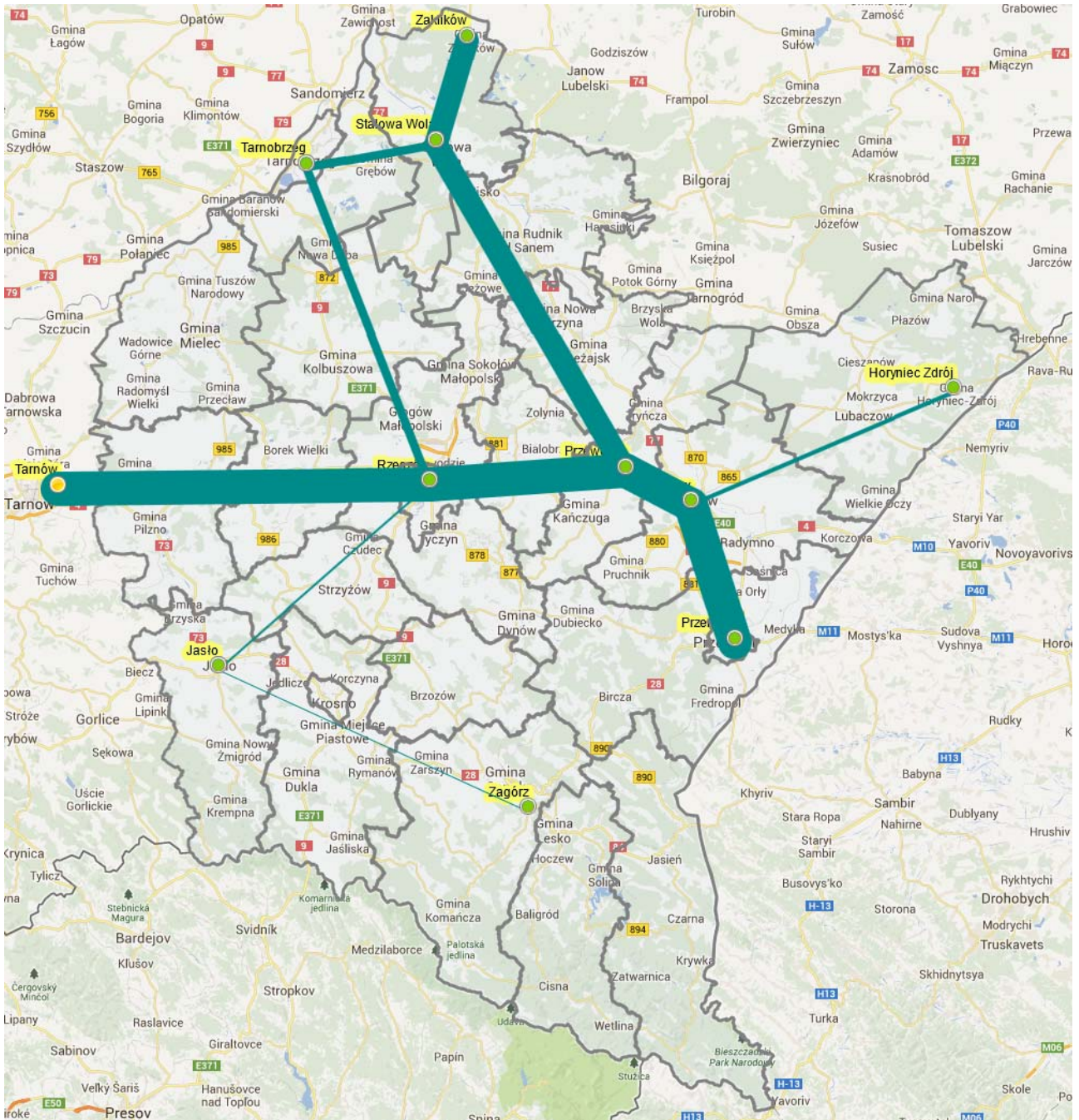
Ponieważ badaniami objęto ok. ¼ pociągów, powyższą sumę wszystkich napełnień można powiększyć dzieląc ją właśnie przez współczynnik ¼. Otrzymana w ten sposób wartość 9 600 jest średnią dobową liczbą pasażerów przewożoną w dzień powszedni przez pociągi spółki Przewozy Regionalne na terenie Województwa Podkarpackiego.

W tabelach oraz na rysunkach zamieszczonych w Załączniku F przedstawiono szczegółowo napełnienia we wszystkich badanych pociągach.

Rysunek 45. Napełnienia w badanych pociągach Przewozów Regionalnych na terenie województwa



Mapa 20. Napełnienia na liniach Przewozów Regionalnych na terenie województwa



15. Określenie preferencji dotyczących wyboru rodzaju środków transportu

W zakresie preferencji dotyczących środków transportu, Marszałek Województwa, jako organizator transportu publicznego, podczas dokonywania wyboru operatora działającego na liniach o charakterze użyteczności publicznej, weźmie pod uwagę następujące elementy charakterystyczne taboru:

- W zakresie taboru kolejowego
 - Dostosowanie do przewozu osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej
 - Dostosowanie rodzaju środków transportowych do wielkości przewidywanych potoków podróźnych

- W zakresie taboru autobusowego
 - Dostosowanie do przewozu osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej
 - Dostosowanie pojemności pojazdów do potoków podróźnych przewidywanych na określonej linii komunikacyjnej
 - Dostosowanie do norm ochrony środowiska, tj. zgodność z europejskimi standardami emisji spalin EURO (co najmniej z normą EURO 1), jak pokazano w poniższej tabeli:

Tabela 33. Europejskie standardy emisji spalin EURO.

| Norma | Od roku | Opis |
|--------|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| EURO 1 | 1993 r. | Dyrektywa 91/441/EC [11] dla samochodów osobowych oraz dla osobowych i lekkich ciężarówek – 93/59/EEC. |
| EURO 2 | 1996 r. | Dyrektywa 94/12/EC (& 96/69/EC) dla samochodów osobowych. |
| EURO 3 | 2000 r. | Dyrektywa 98/69/EC [12] dla wszystkich pojazdów. |
| EURO 4 | 2005 r. | Dyrektywa 98/69/EC (& 2002/80/EC) dla wszystkich pojazdów. |
| EURO 5 | 2009 r. | Dyrektywa 2007/715/EC[13] dla lekkich samochodów osobowych i służbowych. |
| EURO 6 | Planowana od 2014 r. | Dyrektywa 2007/715/EC[13] dla ciężkich pojazdów samochodowych. |

Przy określeniu preferencji wyboru środka transportu warto odnieść się do przeprowadzonych badań ankietowych przedstawionych we wcześniejszym rozdziale, z których wynika, że najważniejszym kryterium tego wyboru jest cena oraz szybkość. Na te dwie cechy wskazuje aż 53% badanych. To świadczy, że naturalne cechy przewagi komunikacji publicznej, czyli cena i czas dotarcia do miejsca przeznaczenia musi być wyznacznikiem poprawy konkurencyjności. Czyli poza ceną biletu należy dokonywać takich inwestycji, które skrócą czas dotarcia do celu lub zaoferowania takiego produktu być może intermodalnego (kolej-autobus), który połączy miejscowości szczególnie w rejonie Bieszczad i podniesie dostępność komunikacyjną tego regionu.

Ponadto z tych badań wynika, że aż 43% respondentów postuluje zwiększenie częstotliwości kursowania a 36% zmniejszenia zatłoczenia. Dlatego oferta jeśli chodzi o linie użyteczności publicznej a później wybór operatora powinna to uwzględnić. Jednoznacznie widać z tej odpowiedzi, że częstotliwość kursowania na danych liniach jest najważniejszym kryterium poprawy konkurencyjności transportu publicznego. Również zwiększenie częstotliwości kursowania zmniejszyłoby zatłoczenie co jest drugim ważnym postulatem przewozowym.

CZĘŚĆ VI. ORGANIZACJA RYNKU PRZEWOZÓW. TRYB WYBORU OPERATORA PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO

16. Organizacja rynku przewozów. Tryb wyboru operatora

Operator dla określonych niniejszym planem połączeń komunikacyjnych, zarówno kolejowych jak i drogowych, zostanie wybrany w jednym z trybów określonych w art. 19 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13, ze zm.).

Marszałek Województwa może udzielić koncesji wybranym operatorom, tj. tylko tym przewoźnikom, którzy zawrą umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na liniach komunikacyjnych określonych w umowie; będą to przewozy o charakterze użyteczności publicznej – czyli świadczone na tzw. liniach użyteczności publicznej, tj. w sieci komunikacyjnej, która powinna zostać określona w Planie Transportowym.

W przypadku zawarcia z operatorem umowy w trybie koncesji, Marszałek Województwa, działając jako Organizator, nie może rekompensować operatorowi wszystkich poniesionych kosztów, łącznie z prawem do tzw. rozsądnego zysku. Organizator może rekompensować *utraczone przychody w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym*.

Zgodnie z Art. 19, par. 1 ust 2) Ustawy o Publicznym Transporcie Zbiorowym (PTZ) „Organizator dokonuje wyboru operatora w trybie (...) ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. Nr 19, poz. 101, z późn. zm.).”

Ustawa o PTZ zaznacza przy tym (Art. 22, par. 4), że: „W przypadku, gdy przedmiotem umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, zawartej w trybie, o którym mowa w ust. 1, ma być świadczenie usług przewozowych w komunikacji miejskiej, umowa powinna przyjąć formę koncesji na usługi. Przepisu nie stosuje się w przypadku bezpośredniego zawarcia umowy z podmiotem wewnętrznym, w którym jednostka samorządu terytorialnego samodzielnie lub wspólnie z inną jednostką samorządu terytorialnego posiada 100 % udziałów lub akcji tego podmiotu wewnętrznego.”

Ustawa dodaje dalej w par. 5, że „W przypadku podmiotu wewnętrznego, w którym jednostka samorządu terytorialnego samodzielnie lub wspólnie z inną jednostką samorządu terytorialnego nie posiada 100 % udziałów lub akcji tego podmiotu wewnętrznego, umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zawarta w trybie, o którym mowa w ust. 1, powinna przyjąć formę koncesji na usługi”.

W Rozdziale 6 Ustawy o PZT omawiane jest finansowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej. W szczególności, Art. 50, par. 1, ust. 2 stwierdza, że „Finansowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej może polegać w szczególności na (...) przekazaniu operatorowi rekompensaty z tytułu:

- a) utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym, lub
- b) utraconych przychodów w związku ze stosowaniem uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora, o ile zostały ustanowione, lub
- c) poniesionych kosztów w związku ze świadczeniem przez operatora usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego”.

Art. 50, par. 2 i 3 określają, że: „W przypadku operatora wybranego w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2 (w trybie koncesji), przekazanie rekompensaty z tytułu poniesionych kosztów w związku ze świadczeniem usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego **nie może prowadzić do odzyskania całości poniesionych kosztów**. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do operatora wybranego w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3, jeżeli umowa o świadczenie usług publicznych przyjmie formę koncesji na usługi.

W par. 4, ust. 1 tekst precyzuje: „W przypadku operatora wybranego w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2 (w trybie koncesji), pobieranie opłat, o których mowa w ust. 1 pkt 1, stanowi prawo do korzystania z usługi”.

Art. 52, par. 2 i 3 w kontekście finansowania, stwierdza, że: „W ramach rekompensaty, w części, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. c, operatorowi przysługuje rozsądny zysk, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.”. Jednakże: „Przepis ust. 2 **nie dotyczy** operatora: 1) wybranego w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1: a) pkt 2 (w trybie koncesji), b) pkt 3, jeżeli umowa o świadczenie usług publicznych przyjmie formę koncesji na usługi”.

Przewozy autobusowe

W związku z powyższym w przypadku autobusowych przewozów pasażerskich na terenie województwa podkarpackiego na liniach określonych, jako linie o charakterze użyteczności publicznej rekomendowanym rozwiązaniem wyboru operatora po 31.12.2016 roku jest tryb koncesji. Taka rekomendacja wynika z faktu, że w okresie objętym planowaniem nie zakłada się wypłaty rekompensat operatorom na liniach autobusowych, które są określone, jako linie o charakterze użyteczności publicznej. Dlatego tryb wyboru operatora w postaci koncesji przenosi wszystkie ryzyka finansowe związane z przewozem na koncesjonariusza. Natomiast oczywiście na udzielenie koncesji na przeprowadzenie przewozów na liniach objętych użytecznością publiczną musi być przeprowadzona procedura przetargowa. I w tej procedurze przetargowej na udzielenie koncesji kryteriami wyboru mogą być takie kryteria jak: ilość połączeń, liczba autobusów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych czy nawet wręcz planowana cena biletu.

Przewozy kolejowe

Odrębną kwestię stanowi organizacja wyboru operatora w przewozach kolejowych. Aktualnie w województwie podkarpackim obsługę przewozów pasażerskich na kolei wykonują Przewozy Regionalne sp. z o.o. wybrane w trybie przetargu na podstawie Prawa Zamówień Publicznych. Taki tryb wyboru na przewozy kolejowe jest również rekomendowany w okresie objętym planowaniem.

Przy czym z uwagi na obecne poważne problemy finansowe i płynnościowe spółki Przewozy Regionalne Sp. z o.o. realizowanie przewozów pasażerskich przez nią może być zagrożone w przyszłości. Tego wyrazem są również powoływane przez urzędy marszałkowskie kolejne kolejowe spółki przewozowe. Dziś już samorządowe przewozy pasażerskie realizują takie podmioty jak Koleje Mazowieckie, Koleje Wielkopolskie, Koleje Dolnośląskie i Koleje Śląskie. Od grudnia bieżącego roku znaczą część przewozów pasażerskich w województwie łódzkim przejmie Łódzka Kolej Aglomeracyjna a od 1 stycznia bieżącego roku również została powołana spółka Koleje Małopolskie. Zgodnie z art. 22 ust. 1 pkt 3 ustawy o ptz organizator może bezpośrednio zawrzeć umowę na o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym.

Dlatego szczególnie w okresie po roku 2015 należałoby również mieć na uwadze po pierwsze realizowanie kolejowych przewozów pasażerskich na terenie województwa podkarpackiego wspólnie już z którąś z istniejących kolei samorządowych czy wręcz utworzenie własnej spółki przewozowej, aby zabezpieczyć przewóz osób na terenie województwa.

Ponadto sytuacja ta może się zmienić w kolejnych latach w kontekście planów wprowadzenia w Polsce, tzw. IV pakietu kolejowego będącego kompleksowym zbiorem dyrektyw i innych przepisów dotyczących bezpośrednio kolejowego rynku przewozu pasażerów, ale pośrednio także rynku towarowego, który do 2020 roku ma wprowadzić wspólny obszar kolejowy na terenie UE.

Projekt ten w Polsce przewiduje między innymi otwarcie krajowych przewozów pasażerskich dla nowych podmiotów i usług od 2019 r., rozdział przewoźników i operatorów trakcji kolejowej oraz wzmocnienie niezależnych zarządców infrastruktury.

CZĘŚĆ VII. STANDARD USŁUG PRZEWOZOWYCH

17. Standard usług świadczonych w publicznym transporcie zbiorowym i bezpieczeństwo pasażerów

Zadaniem publicznego transportu zbiorowego jest spełnianie nie tylko aktualnych potrzeb przewozowych mieszkańców ale również podnoszenie jakości świadczonych usług. Osiągnięcie pożądanego standardu usług w sposób istotny może wpłynąć na wzrost konkurencyjności przewozów o charakterze użyteczności publicznej, dzięki czemu zwiększy się popyt na te usługi, co w konsekwencji przyczyni się również do wzrostu efektywności ekonomicznej.

Pożądany standard usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej powinien w optymalnym stopniu uwzględniać oczekiwania użytkowników oraz możliwości Organizatora. W wyznaczeniu pożądanego standardu usług przewozowych pomocą może określić postulatów przewozowych mieszkańców za pomocą badań marketingowych. Wśród kryteriów wpływających na decyzję o wyborze konkretnego środka transportu istotne znaczenie ma ogólny poziom zadowolenia użytkowników z transportu publicznego. Ważne jest, aby wspomniane standardy uwzględniały potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonych zdolnościach ruchowych. Z drugiej strony, ważny jest także aktualny stan świadczonych usług, jak i możliwości inwestycyjne, wynikające z wysokości środków dostępnych na finansowanie rozwoju systemu transportu publicznego i czasu przewidzianego na osiągnięcie założonego standardu.

Docelowy pożądaný poziom usług w przekroju poszczególnych postulatów przewozowych do 2025 roku przedstawia się następująco:

Częstotliwość kursowania - czasokres funkcjonowania dla każdej z linii publicznego transportu zbiorowego powinien obejmować co najmniej okres porannego i popołudniowego szczytu komunikacyjnego, - linie powinny zapewniać dojazd do pracy i do szkoły jak i powrót do domu jak największej liczbie osób, - dla linii o małej ilości kursów - 1 do 3 w ciągu doby - rozkład jazdy powinien zapewnić, w godzinach rannych zakończenie co najmniej 1 kursu przed godziną siódmą, natomiast w godzinach popołudniowych rozpoczęcie co najmniej 1 kursu po godzinie piętnastej; od zasady tej można odstąpić jeśli na trasie przejazdu występuje miejscowość do której dojeżdża więcej podróżnych niż do miejscowości końcowej.- przy liniach o dużej ilości kursów – powyżej 4 na dobę – rozkład jazdy powinien zapewniać zakończenie co najmniej jednego kursu porannego do godziny szóstej oraz rozpoczęcie co najmniej jednego kursu wieczorne-go po godzinie dwudziestej, - częstość kursowania powinna być dostosowana do zapotrzebowania na przewozy o charakterze użyteczności publicznej w wojewódzkim publicznym transporcie zbiorowym, - z uwagi na nierównomierność zapotrzebowania na przewozy na poszczególnych odcinkach linii komunikacyjnych, jako minimum, proponuje się przyjąć następujące standardy częstości kursowania:

- dla odcinków sieci głównej – min. 8 kursów w dobie; przy czym jako odcinek sieci głównej należy rozumieć odcinek na którym potok pasażerski zsumowany w obu kierunkach w wojewódzkich przewozach o charakterze użyteczności publicznej w komunikacji autobusowej przekracza 200 pasażerów/dobę, natomiast w komunikacji kolejowej 500 pasażerów/dobę.
- dla odcinków sieci podstawowej – min. 4 kursy w dobie; przy czym jako odcinek sieci podstawowej należy rozumieć odcinek na którym potok pasażerski zsumowany w obu kierunkach w wojewódzkich przewozach o charakterze użyteczności publicznej w komunikacji autobusowej mieści się w granicach 40 - 200 pasażerów/dobę, natomiast w komunikacji kolejowej 100 - 500 pasażerów/dobę.
- dla odcinków sieci uzupełniającej – min. 2 kursy w dobie; przy czym jako odcinek sieci uzupełniającej należy rozumieć odcinek na którym potok pasażerski zsumowany w obu kierunkach w wojewódzkich

przewozach o charakterze użyteczności publicznej w komunikacji autobusowej nie przekracza 40 pasażerów/dobę, natomiast w komunikacji kolejowej 100 pasażerów/dobę.

Dostępność transportu publicznego - co najmniej utrzymanie obecnego wskaźnika gęstości przystanków przypadającego na 1 km sieci dróg wojewódzkich – obecnie wynosi on 0,15 przystanku / km sieci, - nie zaleca się likwidacji istniejących przystanków, dopuszczalna jest natomiast zmiana ich lokalizacji, - zaleca się lokalizowanie nowych przystanków możliwie najbliżej największych generatorów ruchu lub szczególnie ważnych obiektów takich jak szpitale, szkoły, przychodnie itp. lub sąsiedztwie skrzyżowań z drogami dojazdowymi do zaludnionego obszaru nieobsługiwane przez publiczny transport zbiorowy:

- należy dążyć do lokalizowania przystanków w pobliżu miejsc koncentracji podróży osób niepełnosprawnych,
- proponuje się lokalizować nowy przystanek na sieci autobusowej w obrębie dróg wojewódzkich o ile w odległości do 800 m od planowanej lokalizacji przystanku zamieszkuje więcej niż 50 osób lub znajdują się obiekty użyteczności publicznej, bądź inne obiekty generujące ruch pasażerski a odległość do najbliższego przystanku autobusowego obsługiwanego przez te same linie autobusowe jest większa niż 1 km; w szczególnie uzasadnionych społecznie przypadkach, dopuszcza się odstępstwa od powyższej reguły,
- wyposażenie nowo zakupionego lub modernizowanego taboru autobusowego i kolejowego oraz infrastruktury przystankowej w odniesieniu przynajmniej do węzłów przesiadkowych oraz dworców w informację audiowizualną ułatwiającą korzystanie z transportu przez osoby niedowidzące i niedosłyszące
- standard przystanków w odniesieniu przynajmniej do węzłów przesiadkowych oraz dworców powinien umożliwić korzystanie z nich osobom o różnych rodzajach i stopniach niepełnosprawności; w szczególności należy zapewnić takie rozwiązania techniczne (np. utwardzenie nawierzchni, rampy zjazdowe, odpowiednie szerokości przejazdu dla osób na wózkach inwalidzkich, oznakowanie krawędzi przystanku umożliwiające jej identyfikację osobom niedowidzącym, windy itp.) które umożliwią dostęp do przystanku osobom niepełnosprawnym; rozmieszczenie wyposażenia i elementów małej architektury przystanków nie powinno powodować utrudnień w poruszaniu się na przystanku oraz stanowić niebezpieczeństwa.
- wszystkie pojazdy w przewozach kolejowych w ramach wojewódzkich przewozów o charakterze użyteczności publicznej muszą być dostosowane do przewozu osób niepełnosprawnych, - 20% kursów (jednak nie mniej niż po jednym kursie w każdą stronę) na każdej linii autobusowej realizującej przewozy użyteczności publicznej powinno być wykonywane z wykorzystaniem pojazdów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

Niezawodność - uzyskanie wskaźnika realizacji rozkładu jazdy, mierzonego liczbą wykonanych kursów, na poziomie powyżej 95% - zarówno w transporcie kolejowym jak i autobusowym; za kurs niezrealizowany uznaje się kurs który w danej dobie był zaplanowany a się nie odbył całkowicie lub na części trasy oraz kurs w którym opóźnienie przekroczyło 60 min. - poprawa współpracy służb drogowych i organizatora transportu publicznego w zakresie przeciwdziałania zakłóceniom w funkcjonowaniu drogowego transportu publicznego, spowodowanymi np. anomaliami pogodowymi (intensywne opady śniegu).

Prędkość komunikacyjna - uzyskanie średniej prędkości komunikacyjnej dla doby w segmencie transportu autobusowego (linie użyteczności publicznej) na poziomie 45 km/h oraz uzyskanie średniej prędkości komunikacyjnej dla doby w segmencie transportu kolejowego (linie użyteczności publicznej) na poziomie 60 km/h.

Punktualność - uzyskanie co najmniej 90% punktualności pociągów na wszystkich stacjach, przy czym za punktualny rozumie się pociąg którego opóźnienie nie przekracza 5 min. (nie dopuszcza się przyspieszenia); -

uzyskanie minimum 85% punktualności kursów autobusowych kontrolowanej co najmniej na przystankach kluczowych (t.j. takich na których zatrzymanie się jest obligatoryjne), przy czym za punktualny rozumie się kurs którego opóźnienie nie przekracza 5 min. (nie dopuszcza się przyspieszenia); - wykorzystanie systemów GPS do kontroli punktualności oraz do dostosowania rozkładowych czasów przejazdu do realiów ruchu (wydłużanie lub skracanie czasów przejazdów na odcinkach sieci o zmiennych warunkach ruchowych, z uwzględnieniem zmienności czasu przejazdu w różnych porach doby); zakłada się stworzenie systemu służącemu zarówno celom kontrolnym jak i informacyjnym; system taki winien objąć zarówno segment transportu autobusowego jak i kolejowego (dotyczy linii użyteczności publicznej).

Jakość - obniżenie przeciętnego wieku taboru autobusowego obsługującego linie użyteczności publicznej do poziomu 10 lat – do roku 2020, - dodatkowe wyposażenie pojazdów zapewniające wygodę i bezpieczeństwo podróżowania: klimatyzacja przestrzeni pasażerskiej, wygodne fotele gwarantujące nie tylko odporność na uszkodzenia, ale i uwzględniające wymogi ergonomii oraz wygodę podróży, - eliminacja linii obsługiwanych wyłącznie taborem nieprzystosowanym do obsługi osób o zmniejszonej mobilności ruchowej – do roku 2020 – w przypadku przewozów kolejowych – zachowanie wskaźnika maksymalnej liczby osób stojących przypadających na metr powierzchni pojazdu przeznaczony do stania na poziomie 3 pasażerów / m².

Skomunikowania i węzły przesiadkowe- harmonizacja rozkładów jazdy ich wzajemne dopasowanie. Zasadą jest to, że podstawowy rozkład jazdy to rozkład kolejowych przewozów pasażerskich do którego powinny się dopasować przewoźnicy autobusowi dalekobieżni oraz komunikacja miejska i podmiejska. Do tego celu powinna również być wybudowana odpowiednia ilość parkingów przy głównych węzłach komunikacyjnych po to aby przesadzić podróżnych z transportu indywidualnego do transportu zbiorowego.

Informacja pasażerska - Zakłada się, że docelowy system informacji dla pasażerów do 2020 r. obejmować będzie zintegrowaną informację dynamiczną na przystankach autobusowych i stacjach kolejowych lokalizowanych na trasach linii użyteczności publicznej.

Ochrona środowiska naturalnego - należy dążyć do osiągnięcia następujących wskaźników: - w 2018 r. - minimum 20% całkowitej pracy przewozowej realizowanej na liniach użyteczności publicznej powinna być wykonywana z wykorzystaniem autobusów spełniających normę co najmniej EURO 5, - w 2028 r. - minimum 80% całkowitej pracy przewozowej realizowanej na liniach użyteczności publicznej powinna być wykonywana z wykorzystaniem autobusów spełniających normę co najmniej EURO 5, - do 2020 r. – wszystkie autobusy realizujące przewozy w ramach linii użyteczności publicznej powinny spełniać normę co najmniej EURO 3 (wg aktualnych standardów, wiek taboru przewidzianego do obsługi linii użyteczności publicznej wypełniający normę EURO 3 to maksymalnie 10 lat).

17.1. Integracja różnych rodzajów transportu i zrównoważony rozwój transportu

Transport publiczny ma za zadanie służyć mieszkańcom Województwa Podkarpackiego. Powinien on, szczególnie w aspekcie terenów rolniczych oraz terenów atrakcyjnych turystycznie i chronionych obszarów przyrodniczych, być transportem bardziej ekologicznym w porównaniu z transportem indywidualnym, wysoce bezpiecznym dla pasażerów, a także umożliwiać szybkie przemieszczanie się. Dlatego też ważne jest rozwijanie zintegrowanych systemów zarządzania ruchem, preferujących transport publiczny i integrację wszystkich jego rodzajów (zintegrowane węzły przesiadkowe, wspólny bilet i taryfa). Wówczas przewóz osób odbywać się będzie w sposób szybki i sprawny, z zachowaniem zasad ochrony środowiska, niestety – z ograniczeniami dla komunikacji indywidualnej.

Usprawnienie połączeń komunikacyjnych wpłynie na wzrost atrakcyjności i poprawę wykorzystania potencjału turystycznego oraz na rozwój gospodarczy i społeczny regionu.

Na każdym obszarze krzyżują się różne rodzaje transportu:

- linie miejskie
- linie autobusowe podmiejskie i dalekobieżne
- linie kolejowe.

Wszystkie te linie tworzą na danym obszarze system transportowy, uzupełniając się nawzajem i dając pasażerowi możliwość swobodnego poruszania się. Zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego miejskiego i regionalnego można uzyskać poprzez integrację systemu transportu publicznego – autobusów i transportu kolejowego na następujących poziomach:

- **HARDWARE** – dostępności w czasie i przestrzeni do punktów węzłowych, wspólnego użytkowania infrastruktury transportowej;
- **SOFTWARE** – systemów informatycznych, zarządzania przewozami, zarządzania ruchem;
- **ORGWARE** – koordynacji linii oraz rozkładów jazdy;
- **FINWARE** – wspólnego systemu taryfowego i biletowego.

CZĘŚĆ VIII. SPOSÓB ORGANIZOWANIA SYSTEMU INFORMACJI DLA PASAŻERA

18. Informacja pasażerska

Zgodnie z Ustawą o Publicznym Transporcie Zbiorowym rolą organizatora transportu zbiorowego jest między innymi (art. 15 pkt 3) zapewnieniu odpowiednich warunków funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, w szczególności w zakresie:

- standardów dotyczących przystanków komunikacyjnych oraz dworców,
- korzystania z przystanków komunikacyjnych oraz dworców,
- funkcjonowania zintegrowanych węzłów przesiadkowych,
- funkcjonowania zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego,
- systemu informacji dla pasażera.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, pasażer powinien zostać także poinformowany o następujących aspektach funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego:

1. Rozkłady jazdy
2. Obowiązujące opłaty za przejazd
3. Obowiązujące uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego
4. Regulamin przewozu osób środkami publicznego transportu zbiorowego.

Aby spełnić wymogi zawarte w punktach 1-4, stosowne informacje podawane będą pasażerom zarówno na dworcach autobusowych – przede wszystkim w głównych miejscach przesiadkowych – jak i na stronach internetowych przewoźników oraz Organizatora transportu.

W celu zwiększenia poziomu uporządkowania informacji pozyskiwanych od wielu przewoźników (głównie autobusowych) rozważana jest realizacja ogólnowojevodzkiego systemu informacji pasażerskiej, dostępnego poprzez internet – zarówno na komputerach stacjonarnych, jak i na urządzeniach mobilnych.

5. Możliwość skorzystania z węzłów przesiadkowych – z uwzględnieniem różnego rodzaju środków transportu (transport intermodalny).

Struktura i funkcjonalność węzłów przesiadkowych omówiona została w odrębnym rozdziale.

Ważnym elementem komunikacji publicznej jest jakość obsługi pasażera jeszcze przed odbyciem podróży. Pasażer ma możliwość pozyskania niezbędnych informacji o taryfie biletowej, o układzie linii oraz innych informacjach związanych z korzystaniem ze środków transportu zbiorowego. Powszechnie stosowanym rozwiązaniem jest udostępnianie takich informacji w Internecie. Innym rozwiązaniem jest tworzenie punktów obsługi pasażera, w zakresie:

- uzyskania informacji dotyczących funkcjonowania komunikacji zbiorowej;
- zapoznania się z możliwościami dotarcia do celu podróży, a przypadku braku połączenia bezpośredniego także z możliwości dogodnych przesiadek;
- zapoznania się z obowiązującą taryfą i dokonanie zakupu różnego rodzaju biletów;
- uzyskania informacji o aktualnych zmianach w komunikacji;
- uzyskania podstawowych informacji turystycznych dotyczących regionu.

Punkty obsługi pasażera lokalizowane będą w kluczowych rejonach województwa, przede wszystkim w Rzeszowie, Krośnie, Przemyślu i Tarnobrzegu; niezależnie od tego informacje w zakresie transportu publicznego można uzyskać na dworcach PKP i dworcach PKS.

Poprzez funkcjonowanie punktów obsługi pasażera komunikacja publiczna staje się bardziej przyjazna dla pasażera, pomaga mu się przemieszczać, udziela niezbędnych informacji oraz kompleksowej obsługi pasażerskiej. System Informacji Pasażerskiej obejmuje całość informacji pozwalających użytkownikom komunikacji publicznej na swobodne poruszanie się po obszarze objętym usługami transportowymi. W skład tego systemu wchodzi zazwyczaj dwa elementy: informacje stałe (statyczne) oraz informacje zmienne (dynamiczne).

Wśród elementów składających się na statyczną informację pasażerską można wyróżnić:

- mapę układu linii komunikacyjnych
 - dla dni powszednich
 - dla dni świątecznych
 - dla komunikacji nocnej
- rozkłady jazdy konkretnych linii
- rozkłady linii dla poszczególnych przystanków
- dodatkowe informacje przesiadkowe
- informacje o planowych zmianach w rozkładach (podawane z wyprzedzeniem).

Dynamiczny system informacji pasażerskiej to rozwiązanie nowoczesne, stosowane zwykle w większych węzłach komunikacyjnych bądź w obszarach dużego natężenia ruchu komunikacji publicznej. Umożliwia on przedstawianie (wyświetlanie) zmiennej informacji o ruchu taboru w czasie rzeczywistym, tj. z uwzględnieniem faktycznych odchyień ruchu na trasach spowodowanych różnorodnymi czynnikami zewnętrznymi (pogoda, korki, wypadek itd.). Zainstalowanie takiego systemu informacji pasażerskiej planowane jest w perspektywie długofalowej.

Przykładowa konfiguracja takiego systemu wygląda następująco:

- urządzenia nadawcze GPS zainstalowane w autobusach
- komputer centralny:
 - zbiera informacje z autobusów
 - na podstawie wbudowanych algorytmów wylicza oczekiwane, realne czasy dojazdów do ustalonych miejsc
 - porównuje obliczone czasy z obowiązującym rozkładem jazdy
 - podaje niezbędne informacje na stanowisko operatorskie / dyspozytorskie oraz do serwera komunikacyjnego
- serwer komunikacyjny:
 - wyświetla informację zbiorczą w miejscu ogólnodostępnym, jak pokazano na przykładzie poniżej
 - wyświetla informację indywidualną, dla poszczególnych przystanków / stanowisk odjazdu
 - wyświetla informacje specjalne, zgodnie z dyspozycją operatora systemu.

Stosowanie nowoczesnych technologii informatycznych w transporcie, rozumiane jako tworzenie inteligentnych systemów transportowych pozwolić może na zmniejszenie zatłoczenia dróg, zwiększenie bezpieczeństwa podróży, ułatwienie dostępu do informacji o transporcie. Ich różnorodność jest efektem rozwoju elektroniki oraz informatyki. Ze względu na zastosowanie można wyróżnić pięć grup tych systemów:

1. Systemy zarządzania ruchem - oparte na zaawansowanych technologiach elektronicznych:
 - optymalizują działanie urządzeń drogowych (np. sieci sygnalizacji świetlnej),
 - umożliwiają m.in. selektywne ustalanie priorytetów dla pojazdów (uprzywilejowanych oraz transportu publicznego),
 - zwiększają przepustowości skrzyżowań, chronią pieszych na przejściach, badają poziom zanieczyszczenia powietrza,
 - wspomagają wykrywanie zdarzeń na drogach (kolejki pojazdów, wypadki, awarie infrastruktury drogowej) oraz kontrolę prędkości,
 - informują o wolnych miejscach na pobliskich parkingach (blisko nich, ale i z odległości kilkuset metrów),
 - wspomagają ograniczanie prędkości w pojazdach, poprzez zamontowanie elektronicznych urządzeń, wymuszających aż do fizycznego oddziaływania na silnik czy układ hamowania, ograniczenie prędkości do dozwolonej przez drogowe sygnalizatory,
 - ograniczają penetrację tkanki miejskiej przez urządzenia, również montowane w pojazdach, umożliwiające, lub nie, wjazd na określony teren (np. ochrona centrum miasta w postaci słupków, chowających się pod jezdnię, gdy nadjeżdżający pojazd ma uprawnienie do wjazdu),
2. Systemy wspomagające pobieranie opłat związanych z transportem zbiorowym oraz z korzystaniem z infrastruktury (np. parkingi, a także wjazd do strefy ograniczonego ruchu):
 - umożliwiają odejście od tradycyjnego wnoszenia opłat za przejazd za pomocą gotówki,
 - sprowadzają się do stosowania biletów elektronicznych (dotykowych i bezstykowych), a także „elektronicznych portmonetek” - płatniczych kart mikroprocesorowych; systemy te zazwyczaj zintegrowane są z innymi systemami: bankowymi, telefonicznymi.
3. Systemy zarządzania transportem zbiorowym:
 - umożliwiają operacyjne monitorowanie wielu funkcji, np. tras i rozkładów jazdy, rzeczywistego położenia pojazdów, sterowania priorytetem w ruchu; odbywa się to w oparciu o system GPS,
 - podróżni, którzy chcą kontynuować podróż taksówką, mają możliwość przywołania jej z pojazdu, w którym akurat się znajdują; daje to możliwość prowadzenia usług typu „od drzwi do drzwi”; zgłoszenie przez pasażera potrzeby zmiany trasy oraz ustalenie nowej odbywa się na bieżąco w ramach kontaktu kierowca-centrum sterowania.
4. Systemy wspomagające systemy informacji pasażerskiej:
 - umożliwiają podawanie podróżnym na bieżąco wszelkich, potrzebnych im informacji, zarówno wewnątrz pojazdu, jak i na przystankach: o zmianach tras czy rozkładów jazdy, spóźnieniach, najszybszych możliwościach kontynuowania podróży innymi środkami, dostęp do tych informacji może być realizowany z różnych miejsc (dom, biuro, ulica) w różny sposób (telefon, faks, internet),
 - w celu odnajdywania drogi w nieznanym terenie (w obcym dużym mieście) stosowany jest podczas jazdy system nawigacji (GPS oraz elektroniczna mapa na płytach CD-ROM).
5. Systemy służące zarządzaniu bezpieczeństwem ruchu i systemami ratunkowymi - pozwalają na szybką reakcję, szczególnie w warunkach dużego zatłoczenia (uruchomienie służb ratunkowych oraz „korytarzy” dla pojazdów uprzywilejowanych); połączenie urządzeń alarmowych w pojeździe z ogólnym systemem pomocy podnosi poziom bezpieczeństwa podróżnych. Istnieją również systemy monitorowania wnętrza pojazdów oraz przystanków (kamery).

CZĘŚĆ IX. ROZWÓJ PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO

19. Analiza SWOT

Analiza SWOT to diagnoza stanu systemu ze wskazaniem silnych i słabych stron, zagrożeń i kierunków zmian. Jest ona jedną z najpopularniejszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych, służących do porządkowania informacji o badanej organizacji i wpływie na nią jej otoczenia. Powszechnie stosowana jest do oceny organizacji przy planowaniu strategii jej rozwoju.

Analiza SWOT polega na pogrupowaniu posiadanych istotnych informacji o danej sytuacji bądź analizowanym przedmiocie na cztery następujące grupy (informacje mało istotne są tutaj pomijane):

- STRENGTHS – mocne strony: zalety, atuty, przewagi analizowanej sytuacji / przedmiotu
- WEAKNESSES – słabe strony: wady, bariery analizowanej sytuacji / przedmiotu
- OPPORTUNITIES – szanse korzystnej zmiany analizowanej sytuacji / przedmiotu
- THREATS – zagrożenia niekorzystnej zmiany analizowanej sytuacji / przedmiotu

Niekiedy mocne strony i słabe strony określa się jako czynniki wewnętrzne lub cechy stanu obecnego, zaś szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne lub spodziewane zjawiska przyszłe. Można także powiedzieć, iż mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas, a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu.

Podczas analizy SWOT odpowiada się na szereg następujących pytań:

1. Czy szansa wzmacnia konkretną silną stronę?
2. Czy mocna strona pozwala na wykorzystanie szansy?
3. Czy szansa pozwala zniwelować konkretną słabą stronę?
4. Czy mocna strona pozwala na zniwelowanie zagrożenia?
5. Czy słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania szansy?
6. Czy zagrożenie niweluje konkretną silną stronę?
7. Czy słaba strona potęguje ryzyko związane z zagrożeniem?
8. Czy dane zagrożenie uwypukla konkretną słabość?

Wyniki analizy powinny ukazać sposoby wykorzystania mocnych stron organizacji i unikania słabych jej stron lub ich przewyższania, szczególnie w tych obszarach, w których mogą pojawić się możliwości rozwoju. Powinny ukazać sposoby wykorzystania atutów oraz unikania zagrożeń. Powinny, więc pozwolić określić najkorzystniejsze kierunki przyszłych działań ukierunkowanych na rozwój organizacji. Transport publiczny jest organizacją, którą również poddaje się analizie SWOT. Wyodrębnia się następujące czynniki, mające wpływ na ten transport – wynikające z jego wewnętrznego zorganizowania oraz będące efektem wpływu otoczenia:

Tabela 34. Analiza SWOT

| | Czynniki wewnętrzne | Czynniki zewnętrzne |
|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| Mocne strony | Atuty – wewnętrzne źródła aktywne rozwoju transportu publicznego lub źródła nieaktywne, lecz możliwe do zaktywizowania | Stymulanty – zewnętrzne źródła przyczyniające się do rozwoju transportu publicznego |
| Słabe strony | Problemy – czynniki wewnętrzne będące hamulcami lub barierami rozwoju transportu publicznego | Destymulanty – czynniki zewnętrzne będące hamulcami lub barierami transportu publicznego |

| | Czynniki wewnętrzne | Czynniki zewnętrzne |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Szanse | Szanse wewnętrzne – spodziewane możliwości wykreowania nowych atutów, zdyskontowania istniejących problemów lub ich rozwiązania, wyeliminowania zagrożeń lub zabezpieczenia przed nimi | Szanse zewnętrzne – spodziewane pozytywne czynniki zewnętrzne mogące stać się stymulantami – istniejące lub których zaistnienie jest wysoce prawdopodobne |
| Zagrożenia | Zagrożenia wewnętrzne – czynniki, które są nieaktywnymi, lecz możliwymi do zaktywizowania hamulcami lub barierami rozwoju transportu publicznego, a także czynniki mogące przyczynić się do utraty lub istotnego ograniczenia atutu lub stymulanty | Zagrożenia zewnętrzne – czynniki, których zaistnienie jest wysoce prawdopodobne, mogące stać się destymulantami, lub sytuacje wysokiego prawdopodobieństwa utraty istniejącej stymulanty |

Mocne strony transportu publicznego

Atuty:

- położenie regionu w południowym korytarzu transportowym
- wysoka zdolność przewozowa

Stymulanty:

- stolica województwa – duży ośrodek akademicki, wysoki poziom edukacji
- dostępność terenów pod rozwój funkcji gospodarczych i pod budownictwo mieszkaniowe
- węzły komunikacyjne
- rozwój funkcji ponadregionalnych

Słabe strony transportu publicznego

Problemy:

- niska jakość dróg. Z powodu złego stanu dróg przewoźnicy nie są zainteresowani uruchamianiem kolejnych tras przewozowych. Zły stan dróg ogranicza rozwój transportu zbiorowego z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego, możliwość uszkodzenia taboru i in.
- brak skomunikowania transportu autobusowego z kolejowym
- niska częstotliwość kursowania autobusów na niektórych liniach

Destymulanty:

- rolnicza specyfika części Województwa
- prognozowana niewzrastająca liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym
- ryzyko odpływu wykształconej młodzieży do ośrodków o większej dynamice rozwojowej
- niewielka liczba dużych podmiotów gospodarczych

Szanse transportu publicznego

Szanse wewnętrzne:

- poprawa jakości usług przewozowych poprzez politykę informacyjną,
- możliwość lepszego dopasowania usług przewozowych do oczekiwań pasażerów w oparciu o prowadzenie badań jakości tych usług,
- budowa i modernizacja dróg wojewódzkich

Szanse zewnętrzne:

- budowa drogi ekspresowej A4
- możliwość wykorzystania doświadczeń innych miast w zakresie kreowania zrównoważonego rozwoju
- możliwość pozyskiwania środków unijnych
- atrakcje turystyczne
- wysokie walory przyrodnicze regionu

Zagrożenia transportu publicznego

Zagrożenia wewnętrzne:

- niedostateczne skomunikowanie różnych rodzajów środków transportu
- duży spadek przewozów w okresie wakacyjnym
- wzrost bezrobocia
- wzrost kosztów pracy
- niewystarczająca infrastruktura drogowa

Zagrożenia zewnętrzne:

- spowolnienie rozwoju gospodarczego oraz możliwość kryzysu
- rozwój motoryzacji indywidualnej i nienadążający za nim rozwój infrastruktury drogowej
- system prawny niedostosowany do współczesnych potrzeb transportu publicznego
- brak centralnych środków finansowych na poprawę transportu publicznego jednostek samorządu terytorialnego
- rosnąca konkurencja na rynku przewoźników w transporcie publicznym, skutkująca niską jakością.

20. Kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego

Kierunki rozwoju transportu publicznego w województwie podkarpackim winny być definiowane przez organizatorów transportu publicznego w oparciu o zasady jego zrównoważonego rozwoju. Zakłada on poszukiwanie optymalnego podziału zadań pomiędzy transport publiczny i indywidualny.

Podstawowym zadaniem organizatora transportu na terenie województwa podkarpackiego jest zwiększenie dostępności komunikacyjnej mieszkańcom województwa oraz poprawę konkurencyjności transportu publicznego.

20.1. Kierunki ogólne

Podstawowym szkieletem komunikacyjnym województwa podkarpackiego jest sieć kolejowa, wokół której powinna być budowana oferta przewozowa komunikacji autobusowej miejskiej, podmiejskiej i dalekobieżnej. W związku z powyższym autobusowa oferta przewozowa powinna tą nadrzędność uwzględniać oraz łączyć miejsca, w których transport szynowy nie jest realizowany.

Integracja transportu publicznego z indywidualnym

Celem integracji transportu publicznego z indywidualnym jest kształtowanie pożądanego podziału zadań przewozowych. Zgodnie z tendencjami zrównoważonego rozwoju obowiązującymi w Unii Europejskiej podział zadań przewozowych w transporcie powinien kształtować się w proporcji 75% transport publiczny - 25% transport indywidualny. Jednak biorąc pod uwagę rzeczywistą sytuację ruchu w województwie - powszechne dążenie do posiadania samochodów prywatnych, jako minimalne pożądane w przyszłości proporcje przyjmuje się podział 50% - 50%.

W celu integracji tego transportu pożądanym działaniem byłoby:

- ✓ Preferowanie komunikacji publicznej szczególnie ważne w Rzeszowie,
- ✓ Budowa parkingów przy stacjach kolejowych,
- ✓ Budowa parkingów typu „parkuj i jedź” w węzłach przesiadkowych oraz centrach komunikacyjnych.

Taka sytuacja wynika z następujących uwarunkowań:

- zapewnienie możliwości przemieszczania wszystkim mieszkańcom, szczególnie tym, którzy nie mogą lub nie chcą korzystać z komunikacji indywidualnej (cel socjalny),
- umożliwienie w akceptowalnym tempie przemieszczanie się w tych obszarach, w których korzystanie z samochodu jest z różnych względów niewskazane lub nieefektywne (cel funkcjonalny),
- stworzenie alternatywy dla korzystania z samochodu prywatnego (cel ekologiczny, wynikający ze strategii zrównoważonego rozwoju).

Zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego

Bardzo ważnym elementem kierunków rozwoju transportu publicznego są podejmowanie przez jego organizatora wysiłki w celu zwiększanie atrakcyjności transportu publicznego, z jednoczesnym zmniejszaniem poziomu korzystania z komunikacji indywidualnej. Cel ten można uzyskać poprzez usprawnienie komunikacji zbiorowej pod względem dostępności, niezawodności, podniesienia poziomu bezpieczeństwa, komfortu i elastyczności. Optymalny dla województwa podkarpackiego stopień ich realizacji podaje poniższa tabela.

| Lp. | Postulat | Opis |
|-----|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Punktualność | <ul style="list-style-type: none"> • Udział odjazdów opóźnionych do 5 min: mniejszy niż 5% • Udział kursów przyspieszonych powyżej 1 min: mniejszy niż 1% |
| 2. | Wygoda | <ul style="list-style-type: none"> • Wskaźnik przeciętnego wieku taboru do 10 lat powyżej 50% • Dodatkowe wyposażenie pojazdów, zapewniające wygodę i bezpieczeństwo podróżowania, np. klimatyzacja • Wyposażenie w niską podłogę, w co najmniej 30% powierzchni pojazdu |
| 3. | Niezawodność | Wskaźnik realizacji rozkładu jazdy mierzony liczbą wykonanych kursów: 98-100% |
| 4. | Dostępność | <ul style="list-style-type: none"> • Udział przystanków wyposażonych w wiaty przystankowe: przynajmniej 40% • Gęstość przystanków/km²: 4-5 |
| 5. | Regularność | Utrzymanie zasady regularnej (rytmicznej) obsługi głównych ciągów komunikacyjnych, realizowanej wspólnie przez kilka linii, – jako nadrzędnej wytycznej do konstrukcji rozkładów jazdy, dążenie do regularnych odjazdów także w ramach każdej z linii |
| 6. | Częstotliwość | Standardy częstotliwości obowiązujące na liniach <ol style="list-style-type: none"> a. głównych (nawet, co 20-30 minut) b. pozostałych <ul style="list-style-type: none"> • w dni robocze – w godz. 6-18: 30/40 min, w pozost. porach: 30/60 min • w soboty – w godzinach 8-14: 30/40 min, w pozostałych porach 30/60 min • w niedziele: 60 min, zmniejszona liczba linii Kursowanie linii pozostałych powinno odbywać się z zachowaniem stałych taktów odjazdów z dopuszczeniem uzasadnionych wyjątków |
| 7. | Prędkość | Dążenie do jak najwyższego poziomu prędkości komunikacyjnej |
| 8. | Bezpośredniość połączeń | Wprowadzenie statystycznie istotnych połączeń bezpośrednich, zgłaszanych w badaniach preferencji komunikacyjnych mieszkańców |

| Lp. | Postulat | Opis |
|-----|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9. | Koszt | <ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie relacji ceny biletu miesięcznego do jednorazowego nie więcej niż 30:1 • Analiza ekonomiczna wprowadzenia biletów krótkookresowych i dobowych • Wprowadzenie biletów długookresowych o większej opłacalności dla pasażerów |
| 10. | Informacja | <ul style="list-style-type: none"> • Informacja dynamiczna w punktach przesiadkowych • Szeroka informacja statyczna na przystankach • Rozkład jazdy w internecie – wraz z wyszukiwarką połączeń zintegrowaną z rozkładem jazdy pociągów oraz przewoźników prywatnych • Rozkłady jazdy dostępne w autobusach |

Poprawa infrastruktury komunikacyjnej

Organizator transportu publicznego powinien starać się wprowadzać rozwiązania dotyczące infrastruktury komunikacyjnej jak najbardziej przyjazne dla pasażerów, co w szczególności oznacza, że sieć przystanków powinna zapewniać:

- możliwość wygodnego (najlepiej bezpośredniego) dojazdu z dowolnego punktu całego obszaru obsługiwanego komunikacją publiczną do miast województwa i ważnych jego punktów,
- odległość do przystanków, możliwą do przebycia przez każdego z użytkowników komunikacji publicznej w sposób bezpieczny i wygodny.

Należy stworzyć sieć o jak największej gęstości, by ułatwić wygodne korzystanie z komunikacji publicznej jak największej liczbie pasażerów. W praktyce powinno to oznaczać odległość między przystankami nieprzekraczającą 1000 m w rejonach wiejskich i ok. 200 m w rejonach o dużej gęstości zamieszkania lub o dużym natężeniu ruchu pieszego.

20.2. Kierunki szczegółowe

Budowa zintegrowanego intermodalnego centrum komunikacyjnego w Rzeszów Główny oraz uzupełniających centrów przesiadkowych

Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych pomiędzy regionalnym transportem kolejowym, lokalnym i regionalnym transportem autobusowym, komunikacją miejską oraz transportem indywidualnym stanowi szansę rozwoju wszystkich systemów transportu publicznego, który podnosi jego konkurencyjność. Zintegrowany intermodalny węzeł przesiadkowy powinien zapewnić, co najmniej jak najkrótsze i bezpośrednie przejście po między różnymi rodzajami środków transportu (najlepiej w systemie door-to-door). Konieczne jest również zniwelowanie wszelkich przeszkód dla osób niepełnosprawnych.

W województwie Podkarpackim możliwe jest zdefiniowanie dwóch typów zintegrowanych węzłów:

- **Węzeł główny (Rzeszów)** Intermodalne centrum komunikacyjne, – w których zachodziłyby procesy integracji na poziomie wojewódzkim pomiędzy systemami komunikacji kolejowej regionalnej i międzyregionalnej, autobusowej regionalnej i międzyregionalnej oraz komunikacji miejskiej. Zadaniem tego węzła komunikacyjnego jest zbieranie potoków pasażerskich osób dojeżdżających do Rzeszowa oraz wyjeżdżających poza region. Rolę najważniejszego, podstawowego zintegrowanego węzła przesiadkowego z kolei na autobusową komunikację regionalną oraz komunikację miejską spełniać powinien dworzec kolejowy Rzeszów Główny. Należy jednak szczegółowo przeanalizować możliwość

zapewnienia odpowiednich warunków dla zatrzymywania się w tym miejscu wszystkich regionalnych połączeń autobusowych oraz linii komunikacji miejskiej możliwe blisko wejścia głównego do budynku dworca kolejowego wraz z budową odpowiedniej ilości parkingów (Parkuj i Jedź) dla transportu indywidualnego.

- **Węzły wspomagające** – Są to kluczowe na terenie województwa stacje kolejowe zintegrowane z komunikacją autobusową i indywidualną. Zadaniem takiego węzła jest dowożenia do kluczowego węzła komunikacyjnego w Rzeszowie. Węzły wspomagające to: Przemyśl, Tarnobrzeg, Krosno, Stalowa Wola, Jarosław, Jasło, Sanok, Dębica, Mielec.

Z pewnością konkurencyjność transportu publicznego będzie zwiększana poprzez integracje transportu kolejowego, autobusowego i indywidualnego.

Integracja taryfowa i biletowa

Szkieletem transportu publicznego w województwie podkarpackim jest kolej regionalna, która zgodnie z definicją przyjętą przez UITP¹, to regularne, nieturystyczne przewozy kolejowe, operujące na terytorium większym niż miasto (aglomeracja) i mniejszym niż obszar całego kraju. Określenie to obejmuje, zatem niejako dwa różne segmenty rynku: dojazdy aglomeracyjne, obsługiwane przez kolej typowo miejską, odznaczającą się wysoką częstotliwością kursowania, docierającą do centrum aglomeracji i dysponującą ułatwiającym wymianę pasażerów taborom (podobnym do metra). Typowy przejazd dla tego typu kolei to podróż trwająca ok. 30 minut, na trasie o długości maksimum 15-20 km. Obok tego rodzaju przejazdów występują podróże w strefie dużo większej niż terytorium aglomeracji, na dystansie ok. 70 km, trwające od ok. 30 do 60 minut, charakteryzujące się większymi odstępami między przystankami oraz niższą częstotliwością kursów. Mimo istotnych różnic, obydwa systemy stają się coraz bardziej powiązane, szczególnie w ostatnich latach, z uwagi na kierunki rozwoju współczesnych miast. Integracja ma miejsce albo już na poziomie tego samego przewoźnika, bądź ma postać wspólnych systemów taryfowych, wspólnych biletów, skoordynowanych rozkładów, etc.

W ostatnich dwóch dekadach można mówić o rozkwicie transportu szynowego w Unii Europejskiej – stał się on najpopularniejszym i nierzadko najbardziej komfortowym środkiem transportu zbiorowego. Dzięki konsekwentnej polityce rewitalizacji i wspierania tego środka transportu, a także w obliczu rozrastających się aglomeracji i zwiększonej kongestii dróg, w szczególności kolej regionalna zanotowała ogromny rozwój, o czym świadczą statystyki: koleje regionalne i podmiejskie przewożą 90% ogólnej liczby pasażerów kolei oraz wypracowują 50% pasażerokilometrów rocznie.

Dynamiczny rozwój kolei regionalnych to nie tylko rozbudowa infrastruktury i inwestycje w tabor; nowoczesne systemy transportu regionalnego to, z jednej strony, koordynacja działań wielu operatorów transportu w obrębie aglomeracji i regionu, z drugiej – korzystanie z innowacyjnych rozwiązań w zakresie tworzenia wizerunku, informacji, bezpieczeństwa, jak również systemów sprzedaży i dystrybucji biletów.

Kluczowym zagadnieniem staje się tutaj integracja, która dokonuje się na bardzo wielu płaszczyznach, podporządkowanych zwykle nadrzędnemu celowi tworzenia spójnego, sprawnego i przyjaznego dla mieszkańców kompleksowego systemu transportu zbiorowego, obejmującego przewozy wielomodalne.

Ta integracja dotyczy systemów opłat za przejazd. W tym zakresie, w wielu wypadkach koleje regionalne przystępują do wspólnych projektów, których liderami są zarządy transportu poszczególnych aglomeracji.

W tym kontekście można rozróżnić:

¹ UITP – *International Association of Public Transport*.

- integrację taryfową
- integrację systemów biletowych.

Potwierdzeniem tych tendencji są również badania ankietowe przeprowadzone w miesiącu czerwcu na terenie województwa z których to wynika, że aż 12% respondentów autobusów i 11% respondentów kolei zwracało uwagę na integrację biletową. W związku z powyższym poprawa dostępności komunikacyjnej w najbliższych latach na terenie Województwa Podkarpackiego musiałaby się wiązać po pierwsze z **integracją taryf**, która pozwala pasażerowi zrealizować podróż od punktu startowego do punktu docelowego w zamian za taką samą opłatę, niezależnie od wybranego środka transportu. Po drugie **integracją biletową**, gdy istnieje możliwość zapłacenia tym samym biletom w każdym z wybranych środków transportu.

Dlaczego integracja, również w zakresie taryf i biletów, jest korzystnym procesem? Dla pasażera, w przypadku podróży różnymi środkami transportu, wymóg kupowania kilku różnych biletów często ma efekt zniechęcający, z uwagi na konieczność straty czasu, stania w kolejkach, itp. Zarówno użytkownicy, jak i przewoźnicy tracą wiele czasu na operacje związane z biletami. Ponadto wielokrotne płacenie sprawia, że pasażer ma większą świadomość kosztu podróży niż w przypadku, gdyby odbył ją własnym samochodem, co może sprawiać wrażenie, że transport publiczny jest droższy niż w rzeczywistości, tym samym odstraszać od korzystania z niego.

Harmonizacja taryf wraz z integracją systemów biletowych ułatwia korzystanie z transportu zbiorowego, bowiem efektywny system biletowy posiada istotny wpływ na klientów. System ten powinien być możliwie najprostszy, przejrzysty i wygodny dla pasażera, tak, aby w decydującym momencie podjął on decyzję o skorzystaniu właśnie z tego środka transportu. Dlatego województwo podkarpackie w najbliższych latach powinno traktować integrację taryfowo-biletową, jako jeden z najważniejszych priorytetów. W tym aspekcie bardzo pomocne okazują się nowe technologie, które oferują ogromne możliwości tworzenia sprawnych, wygodnych i atrakcyjnych zarówno dla użytkownika, jak i operatora systemów poboru opłat za przejazd.

W związku z powyższym rekomendowanym działaniem byłoby integracja taryfowa w takich relacjach jak:

- Rzeszów – Krosno – Jasło –Ustrzyki
- Przemyśl – Sanok - Ustrzyki

Również powyższa tendencja integracji taryfowej powinna dotyczyć miejscowości wokół centrów komunikacyjnych a szczególnie atrakcyjnych miejscowości bieszczadzkich.

Rewitalizacja ciągu kolejowego Dębica – Mielec – Stalowa Wola-Rozwadów

Ciąg kolejowy Dębica - Mielec - Stalowa Wola-Rozwadów, który składa się z dwóch linii kolejowych: linii nr 74 Sobów - Stalowa Wola-Rozwadów oraz linii nr 25 Łódź Kaliska - Dębica na odcinku Sobów - Dębica. W obrębie trasy Dębica - Stalowa Wola-Rozwadów linia nr 74 posiada znaczenie państwowe na całej długości, natomiast linia nr 25 jest państwowa na odcinku Sobów - Ocice.

Linia nr 25 jest ważnym korytarzem transportowym, łączącym znaczne ośrodki miejskie i przemysłowe na terenie województwa i jej rewitalizacja stanowi istotny punkt polityki dalszego rozwoju regionu. Pierwsza linia kolejowa z Dębicy do Stalowej Woli Rozwadów i Sandomierza przez Mielec, Tarnobrzeg została zbudowana już w 1887 r. Przebiega ona przez stosunkowo duże miasta (Dębica: 50 tys. mieszkańców, Mielec: 65 tys. mieszkańców, Tarnobrzeg: 54 tys. mieszkańców, Stalowa Wola: 74 tys. mieszkańców, Sandomierz: 30 tys. mieszkańców), a jej położenie zakwalifikowało ją jako linię o państwowym znaczeniu. Do 1939 r. pełniła ona bardzo ważną rolę w budowie Centralnego Okręgu Przemysłowego oraz rozwoju miast „pogalicyjskich” znajdujących się w zasięgu jej oddziaływania. Ze względu na jej strategiczne położenie miała/ma również znaczenie wojskowe.

W okresie do 1989 r. przewożono koleją olbrzymie ilości siarki oraz innych towarów, natomiast po transformacji ustrojowej pełni ona ważną rolę w rozwoju gospodarczym Dębicy, Mielca, Tarnobrzegu oraz Stalowej Woli, czego dowodem jest duży ruch towarowy ze Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Mielcu oraz z Linii Hutniczej Szerokotorowej w Woli Baranowskiej k. Tarnobrzegu. Dodatkowo, kolej – poprzez kursowanie pociągu Lublin - Kraków oraz ruch towarowy – odegrała niebagatelną rolę w jednoczeniu ziem byłego zaboru austriackiego i rosyjskiego oraz Lubelszczyzny i Zamojszczyzny z Małopolską. Elektryfikacja linii na odcinku Chmielów k. Tarnobrzega – Dębica (zgodnie z planami PKP wraz z linią Korsze-Ełk oraz Piła-Krzyż) miała zakończyć elektryfikację linii kolejowych w Polsce. Leży ona na najkrótszym szlaku kolejowym łączącym Lublin z Krakowem i Bielsko-Białą (droga alternatywną linią jest dłuższa o ok. 35-45 km), Lublin z Zakopanem (droga alternatywną linią jest dłuższa o ok. 45-50 km), Lublin z Tarnowem (alternatywna linia przez Kraków jest dłuższa o 187-193 km), Lublin z Krynica i Muszyną/granicą państwa (alternatywna linia przez Kraków jest dłuższa o 187-193 km), Warszawę z Krynica i Muszyną/granicą państwa (alternatywna linia przez CMK, Kraków jest dłuższa o ok. 20-30 km).

Po linii tej kursowały następujące pociągi:

1. Lublin - Kraków do 1992 r.
2. Zagórz - Warszawa do 1993 r.
3. Zagórz - Warszawa bis do 1993 r.
4. Hrubieszów/Bełżec - Zamość - Kędzierzyn Koźle do 1995 r.
5. Hrubieszów/Bełżec - Zamość - Wrocław do 2000 r.
6. Hetman rel. Zamość - Katowice - do 2001 r.
7. Hetman rel. Zamość - Wrocław - od 2001 r. do dziś.

W chwili obecnej infrastruktura kolejowa pomiędzy terenami Województwa Podkarpackiego i pozostałymi aglomeracjami Polski południowej wymaga natychmiastowej interwencji państwa, gdyż już obecnie ilość połączeń bezpośrednich jest bardzo mała, a stan infrastruktury na tyle zły, że uniemożliwia sprawne przemieszczanie się i w ten sposób ogranicza znacznie ilość potoków podróży, przyczyniając się w sposób znaczny do degradacji dużych obszarów Polski wschodniej. Jest więc rzeczą istotną przywrócenie funkcjonowania tej linii – pomimo dużych kosztów, szacowanych obecnie na kwotę rzędu 350 – 400 mln złotych – gdyż ma ona istotne znaczenie dla usprawnienia połączeń pasażerskich i towarowych z centralną Polską oraz dla poprawy warunków tranzytu towarowego do Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Budowa łącznika z lotniska Rzeszów – Jasionka do stacji kolejowej Rzeszów Główny

Budowa łącznika pomiędzy stacją Rzeszów Główny a lotniskiem Rzeszów-Jasionka, ma duże znaczenie z uwagi na rozwijający się transport lotniczy. Planowany przebieg tej inwestycji – której koszty szacuje się na ponad 120 mln złotych, zaś czas realizacji na rok 2017 – co jest przedstawione na poniższym rysunku:

Mapa 21. Planowany przebieg łącznicy kolejowej do portu lotniczego Rzeszów Jasionka

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

Budowa łącznika kolejowego na odcinku Krosno - Przybówka

Obecnie minimalny czas przejazdu pociągiem pomiędzy Krosnem a Rzeszowem wynosi 2 godziny 35 minut. Po wybudowaniu łącznika, podróż taka zostałaby skrócona do ok. 75 minut. Aby skrócić czas przejazdu z Krosna do Rzeszowa, należy wybudować łącznicę kolejową, która pozwoli ominąć stację węzłową w Jaśle. Zaczynałaby się za przystankiem PKP Krosno-Turaszówka, a kończyła w Przybówce. Skróciłaby drogę o około 25 km. Umożliwiłoby to około 140 tysiącom ludzi mieszkających na terenach położonych wzdłuż linii kolejowej od Zagórza do Krosna podróż bezpośrednią do Rzeszowa w czasie krótszym o około 80 minut.

Koncepcję budowy łącznika przygotowano w trzech wariantach:

1. Pierwszy jest najdłuższy (ponad 12,5 km), ale najbardziej optymalny. Powoduje obsługę przyległych miejscowości, szczególnie Wojaśzówki. Orientacyjny koszt budowy to około 67 mln zł.
2. Drugi pomysł od poprzedniego różni się tym, że linia kolejowa mija dolinę Wiśłoku. Nie będzie więc potrzebna budowa dwóch mostów na Wiśłoku. Koszt to ponad 55 mln zł.
3. Trzecia koncepcja zakłada, że linia przebiegać będzie po zachodniej stronie drogi woj. nr 990. Wadą tego pomysłu jest to, że pociąg nie będzie w stanie obsłużyć żadnej innej miejscowości. Na terenach, gdzie linia będzie przebiegać, jest zbyt mało mieszkańców, by budować stację czy przystanek. Jest to wariant najkrótszy (9,3 km) i najtańszy – koszt wynosi ok. 46 mln zł.

Wszystkie warianty zostały zaprojektowane jako linia jednotorowa, na której maksymalna prędkość wynosić będzie 120 km/h. Budowa łącznika to dobre rozwiązanie ze względu na modernizację linii Rzeszów – Ocice w kierunku Warszawy, dzięki czemu zwiększy się dostępność do południowej części województwa. Skrócenie linii kolejowej do Rzeszowa, rozładowałoby korki na drogach, prowadzących do stolicy Podkarpacia. Komunikacja południowej części województwa z Rzeszowem odbywa się w większości autobusami i komunikacją indywidualną, a nie kolejną właśnie ze względu na niekorzystny układ linii kolejowych.

Mapa 22. Orientacyjny przebieg łącznicy kolejowej Krosno-Przybówka**Połączenie Rzeszów – Strzyżów – Brzozów - Sanok**

Rekomendowanym rozwiązaniem byłoby wykonanie studiów nad realizacją linii kolejowej Rzeszów – Strzyżów – Brzozów – Sanok, której budowa planowana była jeszcze za czasów Zaboru Austriackiego. W chwili obecnej odległość z Rzeszowa do Sanoka przez Jasło wynosi 133 km, a po dobudowaniu nowego odcinka przez Brzozów (45 km) odległość powyższa wyniesie 77 km. Zakładając, że na odcinku Rzeszów-Strzyżów (32 km) pociągi będą jeździć z prędkością 70-80 km/h a na nowo powstałej linii 120 km/h (ukształtowanie terenu pozwala na budowanie linii z zakrętami o dużych promieniach) czas przejazdu potrzebny na pokonanie 77 kilometrowego odcinka wyniesie jedną godzinę. To szybkie połączenie kolejowe pomogłoby w rozwoju turystyki w Bieszczadach, a ponadto sprawiłoby, że Rzeszów zyskałby na znaczeniu jako punkt węzłowy w ruchu kolejowym północ-południe (tędy mogłyby przejeżdżać na Słowację i dalej).

Ponowne otwarcie obecnie nieczynnej trasy: Przemyśl – Ustrzyki Dolne przez Chyrow w relacji Przemyśl - Chyrow - Krościenko - Sanok (linia kolejowa nr 102, odcinek po stronie ukraińskiej, linia nr 108).**Wybór operatora na liniach użyteczności publicznej po 01.01.2017 roku**

Wyznaczenie sieci o charakterze użyteczności publicznej jest istotne z punktu widzenia dalszego finansowania transportu publicznego w województwie. Refundacje z tytułu stosowania ulg ustawowych realizowane są z budżetu Państwa. Obecnie refundacje te stosowane są na wszystkich liniach, zgodnie z wydanymi zezwoleniami na przewóz osób w krajowym transporcie drogowym. Począwszy od 1 stycznia 2017 r. refundacje z tytułu stosowania ulg ustawowych realizowane będą wyłącznie na liniach, które uzyskają status linii użyteczności publicznej. Przewoźnicy realizujący przewozy na tych liniach określani będą, jako Operatorzy tych linii. Na pozostałych liniach nadal będzie możliwe stosowanie przez przewoźników ulg ustawowych, jednakże nie będą one refundowane z budżetu Państwa.

W związku z powyższym w przypadku województwa podkarpackiego wybór takiego operatora w przypadku przewozów kolejowych powinien być dokonywany na podstawie przetargu. Jest to dziś najbardziej efektywny sposób realizacji przewozów w regionie podkarpackim.

W przypadku przewozów autobusowych najbardziej efektywnym trybem wyboru takiego operatora powinna być koncesja. W tym przypadku wybór operatora mógłby się odbywać na poszczególne linie bądź na pewne grupy tych linii. Jednym z podstawowych kryteriów przetargu na udzielenie koncesji powinna być liczba kursów w dobie na każdej linii. W ten sposób urząd marszałkowski będzie miał aktywne narzędzie w kreowaniu autobusowej polityki przewozowej. Taka sytuacja może poprawić dostępność komunikacyjną mieszkańcom województwa podkarpackiego po 01.01.2017.

Poprawa oferty przewozowej poprzez zakup nowego taboru kolejowego

Jak już wspominaliśmy podstawowym kręgosłupem komunikacyjnym województwa jest transport szynowy.

W celu poprawy jakości oferty przewozowej Województwo Podkarpackie w latach 2010-2011 zakupiło pięć jednoczłonowych i jeden dwuczłonowy pojazd szynowy z napędem spalinowym. Aktualnie realizowany jest projekt taborowy pn.: „Zakup pojazdów szynowych na potrzeby kolejowych przewozów osób w województwie podkarpackim” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. W związku z realizacją projektu województwo zakupi: dwa dwuczłonowe elektryczne zespoły trakcyjne, dwa trójczłonowe elektryczne zespoły trakcyjne oraz jeden dwuczłonowy spalinowy zespół trakcyjny. Łączna wartość projektu wynosi ok. 64 ml zł. Ponadto wspólnie z województwami: małopolskim, śląskim i świętokrzyskim województwo podkarpackie realizuje projekt w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w ramach którego nabędzie jeden trójczłonowy elektryczny zespół trakcyjny. Wartość zakupu ok. 14,7 ml zł.

W związku z dużym wsparciem Unii Europejskiej w finansowanie infrastruktury i taboru kolejowego w perspektywie finansowej 2014-2020 w celu poprawy jakości transportu publicznego szczególnie szynowego w województwie podkarpackim byłby zakup dodatkowych elektrycznych zespołów trakcyjnych.

Pozostałe działania poprawiające konkurencyjność transportu publicznego

Oprócz dobrej organizacji transport zrównoważony potrzebuje również innowacyjnych rozwiązań. Organizator winien przeanalizować np., wprowadzenie usługi Tele-bus. Może ona zapobiegać wykluczeniu tych regionów województwa podkarpackiego, w których regularne linie transportowe mogą ulec zawieszeniu na skutek niskiej rentowności przewozów. Usługa Tele-bus to rodzaj publicznego transportu zbiorowego na telefon, („giętka linia”). Jest to usługa transportu publicznego na żądanie ze stałymi przystankami, lecz bez stałych tras i rozkładów jazdy. Autobusy (lub busy) na telefon kursują bez rozkładów jazdy i bez stałych tras. Pasażer może telefonicznie lub SMS-em, e-mailem wskazać dyspozytorowi przewoźnika przystanki, na których rozpocznie lub zakończy podróż.

Realizacja Planu Transportowego oraz monitorowanie jego wdrażania powinno być poddane stałemu monitorowaniu przez wyspecjalizowane zespoły merytoryczne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w następujących zakresach:

- kontrolowanie wykonywania umów o przewozy z Operatorami;
- optymalizowanie sieci linii komunikacyjnej, standardy połączeń, cen biletów;
- ewidencjonowanie biletów ulgowych i kwoty refinansowania ulg;
- badanie popytu na usługi transportu publicznego.

**UCHWAŁA NR/...../.....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

z dnia2014 r.

**w sprawie uchwalenia „Ramowego programu oddziaływań korekcyjno –
edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”**

Na podstawie art. 6 ust. 6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) oraz art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 596 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala co następuje:**

§ 1

Uchwala się „Ramowy program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego i Regionalnemu Ośrodkowi Polityki Społecznej w Rzeszowie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Samorząd województwa na mocy art.6 ust.6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) zobligowany jest do opracowania ramowego programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przedstawiony ramowy program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie został opracowany w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne, przez powołany do tego zespół zadaniowy, w skład którego wchodził:

1. **Ewa Cwynar – Kawalec** – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
2. **Dariusz Baran** – Psycholog, terapeuta rodzin, Przychodnia Zdrowia Psychicznego WZS w Rzeszowie;
3. **Katarzyna Błaszczuk** – Przewodnicząca Komisji Etyki, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Rzeszowie;
4. **Mariusz Fundament** – Kurator specjalista, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu;
5. **Agnieszka Gabrowska** – Zastępca Dyrektora, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie;
6. **Piotr Hryniszyn** – Dyrektor, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach;
Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach
7. **Ewa Kloc** – Starszy inspektor wojewódzki, Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
8. **Łukasz Kosiba** – Inspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
9. **Agata Kowal** – Pedagog, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie;
10. **Barbara Lew** – Kierownik, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie,
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
Podkarpackie Stowarzyszenie Pracowników Pomocy Społecznej w Tyczynie;
11. **Patrycjusz Nowakowski** – Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach;
12. **Katarzyna Rogala** – Specjalista ds. rodziny, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli;
13. **Marek Rodziewicz** – Psychoterapeuta, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli;

14. asp. **Elżbieta Siupik** – Specjalista ds. koordynacji procedur „Niebieskie Karty”, Wydział Prewencji, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie
15. **Agnieszka Skrzyńska** – p.o. Dyrektora, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie;
16. **Bożena Ulidowska** – Specjalista, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej
17. **Renata Wojna** – Główny specjalista, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dębicy;
18. **Ewa Zatorska** – Podinspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

„Ramowy program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” jest spójny i kompatybilny z Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przedstawiony Ramowy Program określa, co może znajdować się w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanych w Województwie Podkarpackim. Pokazuje jakie mogą być, cele i na co należy zwrócić szczególną uwagę realizując tego typu programy.

Projekt „Ramowego programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc” poddany został konsultacjom społecznym.

Konsultacje społeczne prowadzone były na podstawie § 3 Uchwały Nr III/28/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2011 r. Nr 1, poz. 2), w związku z art. 5, ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz.1536 z późn. zm.).

Adresatami przedmiotowych konsultacji były organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz.1536 ze zm.).

W okresie wyznaczonym do konsultacji projekt „Ramowego programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc” dostępny był na stronie internetowej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie, w zakładce „Aktualności”, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Ponadto informację o trwających konsultacjach społecznych przekazano do Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Oddziału

współpracy z samorządami i organizacjami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej do: Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Ośrodków Interwencji Kryzysowej z terenu województwa podkarpackiego.

Uwagi i wnioski do projektu można było przesłać lub dostarczyć w formie pisemnej na adres: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120; 35 - 078 Rzeszów lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W okresie wyznaczonym na konsultacje społeczne, tj. od dnia 26 lutego 2014 r. do dnia 12 marca 2014 r. włącznie, nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski do konsultowanego projektu „Ramowego programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc”.

2014

Załącznik nr 1
do Uchwały nr
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia

RAMOWY PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE



Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

Rzeszów
2014

1

Spis treści

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| WPROWADZENIE..... | 3 |
| I. PODSTAWY PRAWNE RAMOWEGO PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO - EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE | 4 |
| II. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO - EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE..... | 6 |
| III. PODMIOTY I OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM | 8 |
| IV. ADRESACI PROGRAMU | 10 |
| V. CELE PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE | 11 |
| VI. OBSZARY ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH UWZGLĘDNIANE W RAMACH REALIZACJI PROGRAMU | 12 |
| VII. REALIZACJA PROGRAMU. ZASADY ORAZ WSKAZÓWKI DLA PODMIOTÓW I OSÓB REALIZUJĄCYCH PROGRAMY | 13 |
| VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU..... | 19 |
| IX. ZAMIERZONE EFEKTY TWORZENIA I REALIZACJI PROGRAMU | 20 |
| X. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU | 21 |



WPROWADZENIE

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie koncentruje się głównie na działaniach adresowanych do osób doznających przemocy. Większość tych działań ma charakter następczy i polega na pracy z ofiarami przemocy. Aby skutecznie zapobiegać przemocy i zwalczać jej negatywne skutki konieczne jest także podjęcie szerokich działań wobec sprawców przemocy uwzględniających prowadzenie bezpośrednich oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych jak i doskonalenie procedur interwencyjno – prawnych. Oferta skierowana na pracę ze sprawcą jest jednocześnie odpowiedzią na zapotrzebowanie ofiar, które oczekują zmiany zachowań sprawcy przemocy. Poddanie sprawcy pracy korekcyjnej daje szansę na to, że będzie on w stanie zmienić schemat postępowania.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie jako jednostka samorządu województwa na mocy art.6 ust.6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) zobligowany jest do opracowania ramowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przedstawiony ramowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie został opracowany w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne, przez powołany do tego zespół zadaniowy, jest spójny i kompatybilny z Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przedstawiony Ramowy Program określa, co może znajdować się w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanych w Województwie Podkarpackim. Pokazuje jakie mogą być, cele i na co należy zwrócić szczególną uwagę realizując tego typu programy.

Ramy oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych zawarte w niniejszym programie mogą stanowić podstawę dla opracowania i realizacji programów powiatowych, uwzględniających lokalną specyfikę.



I. PODSTAWY PRAWNE RAMOWEGO PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) – w szczególności przepisy:

➤ Art. 6 ust. 6 *„Do zadań własnych samorządu województwa należy w szczególności:*

- 1) *opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;*
- 2) *inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;*
- 3) *opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;*
- 4) *organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.”*

oraz

➤ Art.4. *„Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się przewidziane w niniejszej ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno – edukacyjne.”*

2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006 - 2016 w szczególności – Załącznik nr 2 do Programu „Wytyczne do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”

3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez

- specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno - edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50 poz. 259),
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245),
 5. Program standardów placówek świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Departament Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
 6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. Nr 182 j.t. z późn. zm.),
 7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
 8. Ustawa z dnia z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. Nr 124 j.t.).



II. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO - EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE.

1. Instytucje i organizacje zlecające realizację programów dla sprawców powinny kierować się uniwersalnymi wskazówkami wynikającymi z dotychczasowej praktyki i wiedzy:
 - a) priorytetem wszelkich działań wobec sprawców przemocy, w tym programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych powinno być bezpieczeństwo ofiar przemocy domowej,
 - b) należy promować wysokie standardy etyczne i pragmatyczne oparte na aktualnej wiedzy i badaniach oraz motywować realizatorów programów do odpowiedzialnego przestrzegania tych standardów,
 - c) należy dbać o to, by programy przyczyniały się do faktycznych zmian w postawach i zachowaniach oraz zwiększały poczucie odpowiedzialności za własne czyny, a także by sprawcy przemocy uczestniczący w programach byli traktowani w sposób nienaruszający ich godności,
 - d) należy zachęcać do utrzymywania współpracy i komunikacji między programami dla sprawców a programami i placówkami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy na danym terenie.

2. Przy tworzeniu zawartości merytorycznej programów pożądane jest uzgodnienie zbioru podstawowych przekonań i sądów dotyczących mechanizmów przemocy domowej oraz sposobów jej powstrzymywania. Szczególnie istotne są następujące założenia oparte na aktualnym stanie wiedzy:
 - a) przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy,

- b) przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie,
 - c) przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążenia do kontrolowania małżonka, partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej,
 - d) można oduczyć się stosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania,
 - e) stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary,
 - f) korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych,
 - g) za stosowanie przemocy domowej odpowiedzialność moralną i prawną ponosi wyłącznie sprawca.
3. Zawartość merytoryczna programów powinna koncentrować się wokół następujących elementów:
- a) Edukacji – program powinien dostarczać informacji na temat dynamiki powstawania przemocy oraz wyjaśniać procesy socjalizacyjne sprzyjające powstawianiu wzorców zachowań przemocowych.
 - b) Rozpoznawanie i zmiana systemu przekonań i postaw osobistych – program powinien tworzyć okazje do badania osobistego systemu przekonań, postaw i nastawień emocjonalnych sprawców, które inicjują i wzmacniają stosowanie przez nich przemocy. Należy promować wartości i postawy alternatywne wobec postaw przemocowych.
 - c) Praca nad zmianami behawioralno - poznawczymi – umożliwiająca ćwiczenie i przyswajanie nowych konstruktywnych sposobów myślenia i reagowania, opartych na szacunku i życzliwości wobec partnera.



III. PODMIOTY I OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM

Na mocy art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) **opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat.**

Powiat może zlecić opracowanie i realizację programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536) podmiotom wymienionym w art. 3 tejże ustawy.

Wskazane byłoby podjęcie wzajemnej współpracy przez podmioty realizujące oddziaływania korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie z innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne prowadzone mogą być przez osoby, które:

- 1) Ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo – wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji,
- 2) Posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
- 3) Mają udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zaleca się aby:

- ✓ oddziaływania korekcyjno – edukacyjnych prowadzone były przez dwie osoby odmiennej płci,
- ✓ osoby prowadzące oddziaływania korekcyjno – edukacyjne miały możliwość korzystania z superwizji.



IV. ADRESACI PROGRAMU

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie są kierowane w szczególności do:

- 1) Osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych,
- 2) Osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno – edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii,
- 3) Osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym.



V. CELE PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzone są w celu:

Cel 1

Powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy.

Cel 2

Rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie.

Cel 3

Kształtowania umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy w rodzinie.

Cel 4

Uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy.

Cel 5

Zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie.

Cel 6

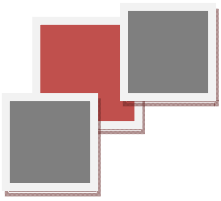
Uzyskania informacji o możliwościach korzystania z działań interwencyjnych, pomocowych, terapeutycznych i psychoterapeutycznych.



VI. OBSZARY ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH UWZGLĘDNIANE W RAMACH REALIZACJI PROGRAMU

Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych powinien uwzględniać podejmowanie działań w następujących obszarach:

- ✓ edukacja na temat przemocy, jej form, rodzajów, mechanizmów oraz stereotypów i innych czynników kulturowych usprawiedliwiających i utrwalających stosowanie przemocy,
- ✓ rozpoznawanie i zmianę systemu przekonań i postaw w drodze analizy działań sprawcy, jego intencji, przekonań, uczuć towarzyszących zachowaniom, sposobów umniejszania lub zaprzeczania czynom, skutków dla sprawcy, partnera, otoczenia, możliwości i technik powstrzymywania przemocy,
- ✓ wprowadzenie procedur behawioralno-poznawczych ukierunkowanych na korygowanie postaw osób stosujących przemoc i na zmianę zachowań poprzez ćwiczenie konstruktywnych form myślenia i reagowania,
- ✓ kształtowanie umiejętności komunikacji i samokontroli oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy,
- ✓ promocja podstawowych praw człowieka, w tym godności osoby i równości płci oraz wartości rodzinnych, a także idei odpowiedzialności za podejmowane decyzje i dokonywane czyny.



VII. REALIZACJA PROGRAMU. ZASADY ORAZ WSKAZÓWKI DLA PODMIOTÓW I OSÓB REALIZUJĄCYCH PROGRAMY

- ✓ Każdy podmiot realizujący oddziaływania korekcyjno – edukacyjnie i okołopomocowe dla osób stosujących przemoc w rodzinie powinien opracować własny program.
- ✓ Program powinien być realizowany w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na taką zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie.
- ✓ Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, skoncentrowane na sprawcach przemocy w rodzinie, powinny być uzupełniane oddziaływaniami o charakterze systemowym.
- ✓ Realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wymaga uwzględnienia specyfiki różnych grup sprawców przemocy. Bezpośredni odbiorcy programu, czyli sprawcy przemocy stanowią grupę zróżnicowaną pod wieloma względami:

Sposób kwalifikowania do programu:

- ✓ sprawcy skazani za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywający karę pozbawienia wolności w zakładach karnych,
- ✓ sprawcy skazani za czyny związane ze stosowaniem przemocy, wobec których sąd zawiesił warunkowo wykonanie kary, zobowiązując ich do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym,
- ✓ sprawcy przemocy uczestniczący w terapii uzależnienia od alkoholu,
- ✓ osoby skierowane z procedury „Niebieskiej Karty”,
- ✓ osoby zgłaszające się do uczestnictwa w programie w wyniku innych okoliczności.

Występowanie uzależnienia alkoholowego:

- ✓ przemoc domowej towarzyszy często nadużywanie alkoholu, nie ma jednak bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy uzależnieniem, a stosowaniem przemocy,
- ✓ zakończenie leczenia odwykowego nie jest jednoznaczne z powstrzymaniem przemocy, co więcej, zdarza się, że stosowanie przemocy się nasila,
- ✓ by wyeliminować przemoc sprawca musi zostać poddany oddziaływaniom korekcyjno - edukacyjnym.

Poziom świadomości/zaprzeczania:

- ✓ nisko zmotywowani i uświadomieni sprawcy wymagają w pierwszej kolejności położenia nacisku na psychoedukację, a następnie oddziaływań polegających na korekcji zachowań.
- ✓ przyznania się sprawcy do dokonanej przemocy jest warunkiem pozytywnego ukończenia programu korekcyjno – edukacyjnego.

Podstawową formą oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jest praca grupowa.

Ewentualnym uzupełnieniem pracy grupowej może być praca indywidualna.

Praca z osobą stosującą przemoc w rodzinie w ramach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wymaga dokonania rozpoznania diagnostycznego.

➤ **Rozpoznanie powinno obejmować m.in. takie zagadnienia jak:**

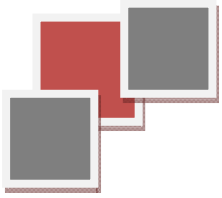
- a) rzeczywiste okoliczności skierowania do programu,
- b) określenia czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc,
- c) najgroźniejsze i typowe formy oraz okoliczności przemocowych zachowań,
- d) aktualna sytuacja rodzinna i zawodowa,
- e) cechy osobiste sprawcy przemocy istotne dla pracy korekcyjnej.
- f) historia relacji, w których występuje przemoc oraz poprzednich związków,
- g) historia interwencji związanych z przemocą,
- h) historia pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych,

- i) doświadczenia związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych,
 - j) historia agresywnych i przemocowych zachowań w innych sytuacjach życiowych,
 - k) kontakty z wymiarem sprawiedliwości,
 - l) historia edukacyjno-zawodowa,
 - m) charakterystyka szczegółowa zachowań i postaw przemocowych.
- **W programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych nie mogą uczestniczyć osoby, których stan psychiczny wyklucza osiągnięcie celu programu, w szczególności osoby:**
- ✓ upośledzone umysłowo,
 - ✓ chore psychicznie,
 - ✓ z poważnymi zaburzeniami psychicznymi.
- **W każdym programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie powinny być opracowane reguły uczestnictwa w formie dokumentu podpisywanego przez uczestników. Reguły te powinny obejmować w szczególności:**
- ✓ formalne wymogi uczestnictwa w programie,
 - ✓ zasady zachowania w trakcie pracy w grupie,
 - ✓ obowiązek powstrzymywania się od stosowania przemocy wobec członków rodziny oraz innych osób,
 - ✓ wymóg uznania odpowiedzialności za stosowaną przemoc,
 - ✓ wymóg powstrzymania się od spożywania napojów alkoholowych oraz środków psychoaktywnych, wszystkich uczestników w tym również osób, które odbyły leczenie odwykowe,
 - ✓ konsekwencje za uchylenie się od udziału w programie wobec osób, których uczestnictwo związane jest z decyzjami sądu ograniczającymi wolność osobistą.
- **Do szczególnie istotnych tematów, na których powinna koncentrować się większość oddziaływań edukacyjnych można zaliczyć:**

- a) **społeczno - kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej** - powiązania między przemocą a stereotypami dotyczącymi płci i relacji między kobietami i mężczyznami oraz rodzicami i dziećmi, realne i wyobrażane różnice między mężczyznami i kobietami,
- b) **problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich** – potrzeby sprawców dotyczące władzy i kontroli, zaprzeczanie odpowiedzialności za przemoc i obwinianie ofiar, proces wiktyimizacji, rozróżnianie zachowań agresywnych i asertywnych, rozpoznawanie osobistych postaw związanych z przemocą oraz potrzeby uczenia się odpowiedzialności za własne decyzje,
- c) **planowanie i rozwijanie samokontroli** – poznawanie mechanizmów: agresywnych zachowań, zaprzeczania aktom przemocy, zniekształcania obrazu minionych wydarzeń i myślenia oraz unikania świadomego wyboru i decyzji, rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych, ćwiczenie „przerwy na ochłonięcie” jako doraźnej techniki powstrzymywania agresywnych reakcji, przygotowywanie indywidualnego planu zapobiegania agresywnym zachowaniom,
- d) **alkohol i patologie życia rodzinnego** – rozpoznawanie uzależnienia od alkoholu i narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych, poznanie specyfiki związku między nadużywaniem substancji chemicznych a stosowaniem przemocy (uświadomienie, że alkohol nie jest przyczyną przemocy), zaburzenia życia rodzinnego spowodowane patologicznym zachowaniem rodziców, rozpoznawanie jak ślady bycia krzywdzonym przekształcają się we wrogość wobec innych,
- e) **komunikacja interpersonalna** – zdolność do rozpoznawania i konstruktywnego wyrażania uczuć, umiejętność do wyrażania uczuć i umiejętność słuchania innych oraz reagowania z szacunkiem, umiejętności rozwiązywania konfliktów opartej na negocjacjach i kompromisach, rozpoznawania różnych form wyrażania wrogości i braku szacunku oraz uczenie się konstruktywnych postaw wobec innych,

- f) **promocja pozytywnych standardów i wartości** – wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo w związkach partnerskich i w rodzinie, szczerść i otwartość, akceptowanie osobistej odpowiedzialności za czyny, rozwijanie zdolności do szacunku i wsparcia oraz akceptacji uczuć, opinii, postępowania i przyjaciół partnera/partnerki, sprawiedliwość i równość w podziale praw i obowiązków w rodzinie, partnerstwo ekonomiczne i gotowość do materialnego wspierania dzieci niezależnie od formalnego statusu związku,
 - g) **przemoc seksualna** – rozpoznawanie poniżających i nieakceptowanych przez partnerkę zachowań i sytuacji związanych z seksem, jako ważnej formy przemocy, konfrontowanie seksistowskich stereotypów typu „kobiety to lubią”,
 - h) **przemoc i wychowanie dzieci** – wpływ przemocy domowej na psychikę i zachowanie dzieci, uświadomienie, że agresywne metody wychowawcze krzywdzą dzieci i uczą je stosowania przemocy, modelowanie pozytywnych form i umiejętności rodzicielskich, formy dyscypliny bez przemocy jako alternatywa dla agresywnego karania.
- **Zaleca się prowadzenie zajęć w ramach programów korekcyjno - edukacyjnych w grupach do około 15 osób.**
 - **Cykl korekcyjno - edukacyjny powinien obejmować minimum 60 – 120 godzin zajęć, odbywających się w maksymalnie w cotygodniowych odstępach czasu. W praktyce długość cykli korekcyjno-edukacyjnych będzie uzależniona od rodzaju i specyfiki grupy sprawców.**
 - **W miarę możliwości instytucje i organizacje realizujące programy oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych powinny monitorować zachowanie sprawców, zarówno w trakcie realizacji programu jak i w okresie do 3 lat po jego zakończeniu.**

- **Instytucje i organizacje realizujące program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie są zobowiązane do dokumentowania prowadzonych oddziaływań grupowych i indywidualnych oraz prowadzonego monitoringu osób, które ukończyły program.**



VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Na realizację zadań programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych przeznaczone mogą być środki:

- a) o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku Nr 180, poz.1493, z późn. zm.),
- b) innych potencjalnych źródeł zewnętrznych.



IX. ZAMIERZONE EFEKTY TWORZENIA I REALIZACJI PROGRAMU

- ✓ Zatrzymanie lub zmniejszenie przemocy w rodzinie,
- ✓ Zwiększenie samokontroli złości u osób stosujących przemoc w rodzinie-
poszerzenie ich świadomości na temat skutków własnych działań,
zwiększenie u nich poziomu wiedzy na temat przemocy,
- ✓ Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- ✓ Poprawa sposobu funkcjonowania rodziny (relacji małżeńskich, metod
wychowawczych stosowanych wobec dzieci),
- ✓ Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania na rzecz
przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ✓ Podniesienie jakości pomocy udzielanej osobom stosującym przemoc
w rodzinie i ich bliskim dotkniętym przemocą,
- ✓ Zwiększenie liczby specjalistów przygotowanych do realizacji programów
oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- ✓ Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie
i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- ✓ Zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie.



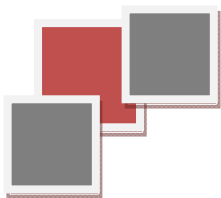
X. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU

Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie powinny być objęte działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez powiat lub podmioty, którym powiat zlecił realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a wyniki tych działań powinny zostać wykorzystane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnieniem dalszych metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjny podlega ewaluacji, w celu sprawdzenia jego zasadności i efektywności. W związku z powyższym należy jasno określić konkretne rezultaty programu (w tym poszczególnych działań). Ewaluacja umożliwia pomiar skuteczności prowadzonych oddziaływań wobec uczestników zajęć.

W konkretnym programie warto zbadać m.in.:

- ✓ uczestnictwo w programie (liczbę osób zgłoszonych, a liczba osób, które zakończyły program – spełniające kryteria jego ukończenia tj. np.: zatrzymały przemoc, nabyły lub rozwinęły swoje umiejętności),
- ✓ stopień zmiany zachowań i postaw uczestników zajęć,
- ✓ ocena i jakość zajęć realizowanych w programie (satysfakcja uczestników np. ocena korzyści uczestnictwa w programie, proponowanych treści, sposobu prowadzenia zajęć).



Skład Zespołu Roboczego Opracowującego Ramowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych Dla Osób Stosujących Przemoc W Rodzinie

- ✓ **Ewa Cwynar – Kawalec** – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
- ✓ **Dariusz Baran** – Psycholog, terapeuta rodzin, Przychodnia Zdrowia Psychicznego WZS w Rzeszowie;
- ✓ **Katarzyna Błaszczuk** – Przewodnicząca Komisji Etyki, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Rzeszowie;
- ✓ **Mariusz Fundament** – Kurator specjalista, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu;
- ✓ **Agnieszka Gabrowska** – Zastępca Dyrektora, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie;
- ✓ **Piotr Hryniszyn** – Dyrektor, Specjalistyczny Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach;
Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach
- ✓ **Ewa Kloc** – Starszy inspektor wojewódzki, Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- ✓ **Łukasz Kosiba** – Inspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
- ✓ **Agata Kowal** – Pedagog, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie;
- ✓ **Barbara Lew** – Kierownik, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie,
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
Podkarpackie Stowarzyszenie Pracowników Pomocy Społecznej w Tyczynie;
- ✓ **Patrycjusz Nowakowski** – Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach;
- ✓ **Katarzyna Rogala** – Specjalista ds. rodziny, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli;

- ✓ **Marek Rodziewicz** – Psychoterapeuta, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli;
- ✓ asp. **Elżbieta Siupik** – Specjalista ds. koordynacji procedur „Niebieskie Karty”, Wydział Prewencji, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie
- ✓ **Agnieszka Skrzyńska** – p.o. Dyrektora, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie;
- ✓ **Bożena Ulidowska** – Specjalista, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej
- ✓ **Renata Wojna** – Główny specjalista, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dębicy;
- ✓ **Ewa Zatorska** – Podinspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Opracowanie graficzne Programu:

Bartosz Zglobicki

Obserwatorium Integracji Społecznej

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

**UCHWAŁA NR/...../.....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

z dnia2014 r.

**w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie na lata 2014 – 2020”**

Na podstawie art. 6 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) oraz art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 596 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala co następuje:**

§ 1

Uchwala się „Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego i Regionalnemu Ośrodkowi Polityki Społecznej w Rzeszowie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Samorząd Województwa na mocy art. 6 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) zobligowany jest do opracowania i realizacji wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przedstawiony „Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020” jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami obowiązującymi w województwie podkarpackim, został opracowany w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne, przez powołany do tego zespół zadaniowy, w skład którego wchodzili:

1. **Ewa Cwynar – Kawalec** – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie,
2. **Dariusz Baran** – Psycholog, terapeuta rodzin, Przychodnia Zdrowia Psychicznego WZS w Rzeszowie,
3. **Katarzyna Chudzik** – Kierownik, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej,
4. **Maria Dekert** – Dyrektor, Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej,
5. **Mariusz Fundament** – Kurator specjalista, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu,
6. **Agnieszka Gabrowska** – Zastępca Dyrektora, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie,
7. **Piotr Hryniszyn** – Dyrektor, Specjalistyczny Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach;
Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach,
8. **Barbara Błaż - Kapusta** – Psycholog, specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie,
9. **Mariola Kielboń** - Starszy wizytator, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie,
10. **Ewa Kloc** – Starszy inspektor wojewódzki, Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
11. **Adam Komórek** – Starszy wychowawca, Kapitan ds. postpenitencjarnych, Zakład karny w Rzeszowie – Załężu,
12. **Łukasz Kosiba** – Inspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie,
13. **Barbara Lew** – Kierownik, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie;
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
Podkarpackie Stowarzyszenie Pracowników Pomocy Społecznej w Tyczynie,

14. **Barbara Łukasik** – Dyrektor, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie,
15. **Wilhelmina Niedziałek** – Kurator okręgowy, Sąd Okręgowy w Rzeszowie,
16. asp. **Elżbieta Siupik** – Specjalista ds. koordynacji procedury „Niebieskie Karty”, Wydział Prewencji, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie,
17. **Danuta Stanielewicz** – Zastępca Dyrektora, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli;
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
18. **Marek Zaleśny** – Starszy wizytator, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie,
19. **Ewa Zatorska** – Podinspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Celem głównym "Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020" jest **zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie podkarpackim.**

Program określa też cele szczegółowe, którym przypisano odpowiednie zadania mające doprowadzić do realizacji przyjętych założeń.

W części opisowej Programu zawarte zostały podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz jego definicja. W dalszej części Programu przedstawiona też została analiza danych zastanych na temat zjawiska przemocy w rodzinie na poziomie ogólnopolskim i regionalnym.

Na podstawie kierunków i rodzajów zadań przewidzianych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego oraz powyższej analizy badań i sprawozdań na temat zjawiska przemocy w rodzinie na poziomie ogólnopolskim i regionalnym zostały opracowane i wyznaczone - cele oraz zadania WPPPwR na lata 2014-2020, a także wskaźniki sprawdzające ich efektywność.

W Programie uwzględnione zostały działania: profilaktyczne i edukacyjne, których celem jest uwrażliwienie społeczeństwa na występujące zjawisko przemocy, zadania dotyczące zarówno ochrony oraz wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie jak i mające na celu zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Odniesiono się również do szerszego kontekstu systemowego, przewidując działania adresowane do specjalistów i instytucji, zmierzające do tworzenia oraz doskonalenia spójnego i efektywnego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ma charakter długofalowy, obejmuje lata 2014 – 2020, zakłada uruchomienie monitoringu oraz ewaluacji. Wnioski z monitoringu oraz ewaluacji Wojewódzkiego Programu będą stanowić podstawę do

ewentualnej modyfikacji ujętych w nim celów i zadań oraz do opracowania nowych celów i zadań adekwatnych do sytuacji.

Projekt „Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020” poddany został konsultacjom społecznym.

Konsultacje prowadzone były na podstawie § 3 Uchwały Nr III/28/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2011 r. Nr 1, poz. 2), w związku z art. 5, ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

Adresatami przedmiotowych konsultacji były organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.).

W okresie wyznaczonym do konsultacji projekt „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020” dostępny był na stronie internetowej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie, w zakładce „Aktualności”, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Ponadto informację o trwających konsultacjach społecznych przekazano do Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Oddziału współpracy z samorządami i organizacjami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej do: Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Ośrodków Interwencji Kryzysowej z terenu województwa podkarpackiego.

Uwagi i wnioski do projektu można było przesłać lub dostarczyć w formie pisemnej na adres: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120; 35-078 Rzeszów lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W okresie wyznaczonym na konsultacje społeczne, tj. od dnia 26 lutego 2014 r. do dnia 12 marca 2014 r. włącznie, nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski do konsultowanego projektu „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020”.



Załącznik nr 1
do Uchwały nr
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia

WOJEWÓDZKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014 - 2020

**WOJEWÓDZKI PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
NA LATA 2014 - 2020**

Rzeszów

2014

SPIS TREŚCI

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| WSTĘP | 3 |
| 1. Podstawy prawne Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ... | 6 |
| 2. Zjawisko przemocy domowej – podstawy teoretyczne | 8 |
| 2.1. Definicja | 8 |
| 2.2. Cechy przemocy | 8 |
| 2.3. Rodzaje przemocy | 9 |
| 2.4. Formy przemocy | 9 |
| 2.5. Fazy przemocy | 10 |
| 2.6. Mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie | 11 |
| 3. Przemoc w rodzinie w świetle obowiązujących przepisów | 14 |
| 3.1. Dokumenty międzynarodowe | 14 |
| 3.1.1. Dokumenty ONZ | 14 |
| 3.1.2. Dokumenty Unii Europejskiej | 16 |
| 3.2. Prawo polskie wobec problemu przemocy w rodzinie | 18 |
| 4. Skala problemu przemocy w rodzinie | 22 |
| 4.1. Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie w aspekcie ogólnopolskim | 22 |
| 4.2. Skala problemu na terenie województwa podkarpackiego | 26 |
| 5. Zasoby instytucjonalne w województwie podkarpackim | 32 |
| 6. Cele, zadania programu i wskaźniki osiągnięcia celów | 42 |
| 7. Sposób realizacji, finansowanie, monitoring i ewaluacja | 46 |
| 7.1. Sposób realizacji Programu | 46 |
| 7.2. Finansowanie Programu | 47 |
| 7.3. Monitorowanie i ewaluacja Programu | 47 |
| Spis tabel | 48 |
| Spis wykresów | 48 |
| Bibliografia | 49 |

WSTĘP

Przemoc w rodzinie stanowi jeden z najpoważniejszych problemów współczesnych państw na całym świecie. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno zajmować zatem priorytetowe miejsce wśród zadań organów państwa.

Najważniejszym dokumentem w ustawodawstwie polskim, dotyczącym powyższych kwestii jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Rozdział drugi poświęcony „Wolnościom, Prawom i Obowiązkom Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne. Konstytucja przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Szczegółową wagę, jaką państwo polskie przykładą do zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie demonstruje ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Określa ona m.in. zadania organów państwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie¹

Opracowanie Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (WPPPwR na lata 2014-2020) jest wypełnieniem zapisu art. 6 ust. 6 ww. Ustawy:

„Do zadań własnych samorządu województwa należy w szczególności:

- 1) **opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;**
- 2) *inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;*
- 3) *opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;*
- 4) *organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.”*

¹ Spurek S., Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Komentarz, Warszawa 2008, s.11

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 został opracowany w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne, jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami obowiązującymi w województwie podkarpackim w tym ze Strategią Województwa Podkarpackiego.

Celem głównym wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 jest **zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie podkarpackim.**

Program określa też cele szczegółowe, którym przypisano odpowiednie zadania mające doprowadzić do realizacji przyjętych założeń.

W części opisowej Programu zawarte zostały podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz jego definicja. W dalszej części Programu przedstawiona też została analiza danych zastanych na temat zjawiska przemocy w rodzinie na poziomie ogólnopolskim i regionalnym.

Na podstawie kierunków i rodzajów zadań przewidzianych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego oraz powyższej analizy badań i sprawozdań na temat zjawiska przemocy w rodzinie na poziomie ogólnopolskim i regionalnym zostały opracowane i wyznaczone - cele oraz zadania WPPPwR na lata 2014-2020, a także wskaźniki sprawdzające ich efektywność.

W Programie uwzględnione zostały działania: profilaktyczne i edukacyjne, których celem jest uwrażliwienie społeczeństwa na występujące zjawisko przemocy, zadania dotyczące zarówno ochrony oraz wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie jak i mające na celu zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Odniesiono się również do szerszego kontekstu systemowego, przewidując działania adresowane do specjalistów i instytucji, zmierzające do tworzenia oraz doskonalenia spójnego i efektywnego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ma charakter długofalowy, obejmuje lata 2014 – 2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej ujęte

w nim działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie województwie podkarpackim stanowią:

- ❖ Ramowy program ochrony ofiar przemocy w rodzinie, oraz
- ❖ Ramowy program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie, będące osobnymi dokumentami.

1. PODSTAWY PRAWNE WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, j.t. z późn. zm.)
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595);
- ❖ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594)
- ❖ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536);
- ❖ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.).

Założenia do Programu opierają się także na wskazanych poniżej aktach prawnych:

- ❖ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259);
- ❖ Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 81, poz. 448).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy (Dz. U. z 2010 r. Nr 201, poz. 1334).

2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ – PODSTAWY TEORETYCZNE



2.1. Definicja

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), przez przemoc w rodzinie należy rozumieć „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (...), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

2.2. Cechy przemocy

- ❖ **intencjonalność**, co oznacza, iż jest celowym, zamierzonym działaniem lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą i jej całkowite podporządkowanie; naruszanie praw i dobra osobistego członka rodziny,
- ❖ **wykorzystywanie przewagi**, siły, naruszanie podstawowych praw człowieka: prawa do nietykalności fizycznej, godności, szacunku. Przewaga ta może odnosić się do dominacji fizycznej lub wszelkiej innej np. psychologicznej, ekonomicznej,
- ❖ **narusza prawa i dobra osobiste** - sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
- ❖ **powoduje cierpienie i ból** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony, naraża na nieustanne zagrożenie zdrowia i bezpieczeństwa, a tym samym na życie w ciągłym lęku i destabilizacji. To z kolei

jest przyczyną osłabienia mechanizmów obronnych, które w znacznym stopniu utrudnia wyjście z niszczącej sytuacji².

2.3. Rodzaje przemocy

Przemoc domowa ma różne oblicza. Możemy ją podzielić na:

- ❖ **Przemoc gorąca** – charakteryzuje się agresją słowną i fizyczną, związana jest z odreagowywaniem emocji na osobach najbliższych.
- ❖ **Przemoc chłodna** – jest pozbawiona gwałtownych wybuchów, emocji, przypomina raczej realizację z góry zaplanowanego scenariusza, często stosowana w imię fałszywie pojmowanych „wyższych celów” np. konsekwentnego wychowywania dziecka³.

2.4. Formy przemocy

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów⁴:

- ❖ **Przemoc fizyczna** – zamierzone działanie człowieka, zwrócone przeciwko fizyczności członka jego rodziny, niosące ryzyko uszkodzenia ciała, to: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
- ❖ **Przemoc psychiczna** – wszystkie działania zmierzające do poniżenia ofiary, obrażenia, zastraszenia, pozbawienia wiary we własne możliwości, szantaż emocjonalny, „zabawa” uczuciami członka rodziny, manipulacja, to: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi

² Cechy przemocy, źródło: www.niebieskalinia.pl

³ Por. red. Jaszczak-Kuźmińska D., Michalska K. „Przemoc w Rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu.”– Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010 ; str.14

⁴ Browne K., Herbert M., „Zapobieganie przemocy w rodzinie”, Warszawa 1999, s. 21

osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.

- ❖ **Przemoc seksualna** – zmuszanie ofiary do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej wbrew jej woli, to: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.
- ❖ **Przemoc ekonomiczna** – kontrolowanie finansów, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny. itp. To ograniczanie dostępu do wspólnych pieniędzy, zmuszanie do proszenia o pieniądze, uniemożliwianie dostępu do konta bankowego.
- ❖ **Zaniedbanie** – stosują ją najczęściej osoby dorosłe wobec dzieci a także członkowie rodziny wobec swoich starszych lub niepełnosprawnych najbliższych. Jest to niezaspokojenie ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu można mówić w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, sytuacją życiową, problemami, a także stanem zdrowia i higieną. Zaniedbanie to także niezaspokajanie potrzeb żywieniowych i związanych z ubiorem.
- ❖ **Połączenie ww. form przemocy** -
Formy przemocy często występują łącznie, objawiając się w różnych postaciach i konfiguracjach

2.5. Fazy przemocy

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie. Przemoc domowa rzadko jest czynem jednorazowym, zazwyczaj, jeżeli ktoś raz zastosował przemoc wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Jest procesem o długiej nawet kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości.

Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

- ❖ **faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych
- ❖ **faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji
- ❖ **faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy ze strony sprawcy okazywania żalu, która jednak, bez specjalistycznej pomocy, kończy się nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy. Z czasem mamy do czynienia z miodowymi tygodniami a później tylko z miodowymi dniami.

Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy "miodowego miesiąca", wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy. To co kiedyś było w fazie "miodowego miesiąca" przyjemności przekształca się w unikanie przykrości, bólu i cierpienia. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.⁵

2.6. Mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie

Mity i stereotypy usprawiedliwiają stosowanie przemocy, służą do ukrycia czy zbagatelizowania problemu, przez co utrudniają prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich. Dają sprawcy sygnał o społecznym przyzwoleniu na przemoc, umacniają w nim pewność siebie i poczucie bezkarności, zniewalając ofiarę przemocy i zmuszając ją do milczenia.⁶

Najczęściej funkcjonujące mity o przemocy w rodzinie to:

| MIT | FAKT |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać | Przemoc, wykorzystywanie, bicie, gwałcenie, okradanie bliskich jest przestępstwem ściganym przez prawo, tak samo groźnym jak przemoc wobec obcych; fakt zawarcia małżeństwa czy mieszkanie pod jednym dachem nie stanowi okoliczności zezwalającej na krzywdzenie innych. |
| MIT | FAKT |
| Klapy nie są przemocą | Jednym z najchętniej wygłaszanych obecnie poglądów jest twierdzenie, że klapy nie są groźne i że czasem są jedynym sposobem uspokojenia małego dziecka lub |

⁵Fazy przemocy w rodzinie, źródło: www.niebieskalinia.pl

⁶ Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie, źródło: www.parpa.pl

| | |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | <p>obronienia go przed zrobieniem sobie krzywdy, że małe dziecko nie rozumie rozsądnych argumentów, nie potrafi panować nad emocjami dlatego jedyną skuteczną metoda jest drobny wstrząs w postaci klapsa. W większości przypadków klapsy rzeczywiście nie powodują poważnych szkód fizycznych. A jednak ich stosowanie nie jest wcale niewinne, jak się wydaje.</p> <p>Klaps niczego dobrego dziecka nie uczy. Nie daje mu wskazówki, co jest złego w jego zachowaniu, jak je powinno zmienić itp. Jest natomiast nośnikiem bardzo specyficznej informacji: „mam nad tobą przewagę, że jak nie będziesz robił tego czego chcę, to mogę cię zranić, sprawić ci ból”.</p> <p>Klasy są wyrazem nieumiejętności rodziców stawiania wymagań i wyznaczania granic opartych na jasnych zasadach, zawierających zapowiedziane i logiczne konsekwencje. Ponadto świadczą o zaniedbaniu rodziców w podtrzymywaniu pozytywnej więzi z dzieckiem, które ma naturalną potrzebę naśladowania dorosłych i spełniania ich oczekiwań, gdy czuje się rozumiane i kochane.</p> |
| MIT | FAKT |
| Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego | Bardzo chętnie przypisujemy przemoc wyłącznie środowiskom patologicznym albo uważamy, że jest czymś typowym dla innych kultur. Jednak przemoc domowa występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia, czy sytuacji materialnej. ⁷ |
| MIT | FAKT |
| Przemoc ma miejsce wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary | Przemoc występuje w różnych formach, są to nie tylko działania pozostawiające siniaki, złamania czy oparzenia, lecz także poniżanie, obelgi, zmuszanie do określonych zachowań, groźenie, zastraszanie. |
| MIT | FAKT |
| Jeśli ktoś jest bity, to znaczy że na to zasłużył | Przemoc jest przestępstwem i żadna okoliczność nie zmienia faktu naruszenia prawa. Nikt nie zasługuje na bicie, krzywdzenie, maltretowanie bez względu na to, co zrobił czy powiedział. |
| MIT | FAKT |
| Nikt nie powinien interweniować w sprawach rodzinnych | Przemoc domowa nie jest „sprawą rodzinną”, lecz przestępstwem ściganym przez prawo. Nie można ukrywać przemocy i pozostawać biernym. Takie zachowanie na pewno nie uzdrowi rodziny. Należy chronić przed przemocą siebie i swoich bliskich. Ujawnienie problemu i zwrócenie się po specjalistyczną pomoc nie ma nic wspólnego z ujawnianiem tajemnic rodzinnych. |

⁷ Pospieszyl I. – “Razem przeciw przemocy”, Warszawa 1999, s.19-26

| | |
|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | Przemoc domowa nie może być tajemnicą. Nie ma innej drogi do wyjścia z przemocy, niż ujawnienie jej i przeciwdziałanie. |
| MIT | FAKT |
| Ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc | Ofiary zawsze próbują się bronić, ich działania są jednak mało skuteczne. |
| MIT | FAKT |
| Przemoc to był jednorazowy incydent, który się nie powtórzy | Przemoc w rodzinie rzadko pojawia się tylko raz; jeżeli nie zostaną podjęte stanowcze działania wobec sprawcy, przemoc się powtarza. |
| MIT | FAKT |
| Gdyby sytuacja była taka okropna, ofiara odeszłaby od sprawcy | Przemoc doznawana od bliskiego człowieka jest rzeczą naprawdę straszną, ofiary rzeczywiście cierpią, a to że nie odchodzą, wynika zwykle z ich zależności od sprawcy. |
| MIT | FAKT |
| Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol | Nawet uzależnienie od alkoholu nie zwalnia od odpowiedzialności za działania dokonywane pod jego wpływem. Alkohol może nasilać przemoc i ułatwia jej stosowanie. Stanem nietrzeźwości sprawcy próbują usprawiedliwić fakt znęcania się nad członkami rodziny. |
| MIT | FAKT |
| Gwałt w małżeństwie nie istnieje | Każda osoba niezależnie od tego czy żyje w związku formalnym, nieformalnym czy jest wolna, jest uprawniona do samodzielnego decydowania o swoim życiu intymnym i zachowaniach seksualnych. W rozumieniu prawa gwałtem jest doprowadzenie innej osoby do poddania się czynowi nierządnemu lub do wykonania takiego czynu, stosując przemoc, groźbę bezprawną lub podstęp (art. 197 k.k). |
| MIT | FAKT |
| Osoby stosujące przemoc wobec bliskich są chore psychicznie | Nie ma bezpośredniego związku między przemocą a chorobami psychicznymi; przemoc to demonstracja siły i chęć przejęcia całkowitej kontroli i władzy nad drugą osobą |

3. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW



Przemoc w rodzinie jako problem ogólnospołeczny ujmowany w kontekście łamania praw człowieka znalazł odzwierciedlenie w wielu dokumentach międzynarodowych.

3.1. Dokumenty międzynarodowe

3.1.1. Dokumenty ONZ

❖ Karta Narodów Zjednoczonych z 1945 roku

W preambule Karty sygnatariusze dają wyraz dążeniu do przywrócenia wiary w podstawowe prawa człowieka, godność i wartości jednostki, równość praw mężczyzn i kobiet. W art. 55 ONZ popiera poszanowanie i przestrzeganie praw człowieka i podstawowych wolności wszystkich ludzi bez względu na rasę, płeć, język lub wyznanie.

❖ Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948 roku

Deklaracja podkreśla, że wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw (art. 1). Każdy człowiek posiada wszystkie prawa i wolności bez względu na jakiegokolwiek różnice rasy, koloru, płci, języka, wyznania, poglądów politycznych i innych, narodowości, pochodzenia społecznego, majątku, urodzenia lub jakiegokolwiek innego stanu (art. 2). Ponadto każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swej osoby, a co równie ważne, nikogo nie wolno torturować ani karać lub traktować w sposób okrutny, niehumanitarny lub poniżający (art. 3 i 5).

❖ Konwencja w sprawie eliminacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 roku

Dokument określany jest jako „Międzynarodowa karta praw kobiet”. Zakazuje jakiegokolwiek różnicowania, wykluczania lub ograniczania ze względu na płeć, które umniejszają lub unieważniają prawa człowieka i podstawowe wolności kobiet. Jednym z ważniejszych założeń Konwencji jest stwierdzenie, iż obowiązki państwa w zakresie

likwidacji dyskryminacji kobiet dotyczą nie tylko sfery publicznej, lecz również prywatnej, w tym pełnej zdolności prawnej oraz równości w małżeństwie i rodzinie (art. 2 i 16).

❖ **Deklaracja Wiedeńska i Program Działań z 1993 roku**

Dokument mówi o wciąż obecnej przemocy ze względu na płeć. Podkreśla, iż prawa człowieka dotyczące kobiet i dziewczynek są niezbywalną, integralną i niepodzielną częścią powszechnych praw człowieka. Przemoc ze względu na płeć i wszelkie formy molestowania i wykorzystywania seksualnego stoją w sprzeczności z godnością i wartością człowieka i muszą zostać wyeliminowane.

❖ **Deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet z 1993 roku**

Dokument ten stwierdza, że przemoc wobec kobiet stanowi pogwałcenie praw i fundamentalnych wolności kobiet. Każde państwo ma obligatoryjnie potępiać przemoc wobec kobiet i nie może powoływać się na żaden obyczaj, tradycję lub względy religijne, aby unikać wypełniania swoich obowiązków w zakresie jej wyeliminowania (art. 4).

❖ **Deklaracja Pekińska i Platforma Działania z 1995 roku**

Sygnatariusze Deklaracji zobowiązują się do respektowania równości praw i wrodzonej ludzkiej godności kobiet i mężczyzn, prawa do rozwoju, likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz eliminacji przemocy wobec kobiet. Dokument zobowiązuje do zapewnienia kobietom i dziewczętom pełnego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności. Platforma Działania to dokument końcowy Konferencji Pekińskiej. Wskazuje na dwanaście obszarów, które mają kluczowe znaczenie dla walki z dyskryminacją kobiet oraz określa działania, które w ciągu najbliższych lat mają podjąć w tym celu rządy, instytucje międzynarodowe, organizacje pozarządowe i sektor prywatny.

❖ **Dokumenty Rady Europy**

Rada Europy jest jedną z najważniejszych organizacji tworzących standardy prawno - międzynarodowe w Europie. Wiele z jej konwencji stanowi część prawa unijnego, wiele konwencji jest otwartych także dla państw spoza RE oraz dla Unii Europejskiej.

Akty prawne Rady Europy dotyczą problemu przemocy w rodzinie to:

- ✓ Rekomendacja Komitetu Ministrów Rec.(2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z dnia 30 kwietnia 2002 roku

- ✓ Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie
- ✓ Rekomendacja Komitetu Ministrów R (90) 2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z dnia 15 stycznia 1990 roku
- ✓ Rekomendacja Komitetu Ministrów R (85) 4 w sprawie przemocy w rodzinie z dnia 26 marca 1985 roku
- ✓ Europejska Konwencja o wykonywaniu prawa dzieci z dnia 25 stycznia 1996 roku
- ✓ Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej⁸

3.1.2. Dokumenty Unii Europejskiej

❖ Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 roku

Dokument zapewnia o nienaruszalności, ochronie i poszanowaniu godności osobistej (art.1), o poszanowaniu ludzkiej integralności fizycznej i psychicznej (art.3). Potwierdza zakaz stosowania tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karania (art.4), zakaz handlu ludźmi (art. 5), prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego (art. 6), a także zakaz dyskryminacji, w tym ze względu na płeć (art. 21).

❖ Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet - 2004/2220 (INI)

Parlament Europejski mając na uwadze złożoność problemu stosowania przemocy wobec kobiet oraz dotychczasowe działania mające na celu poprawę istniejącej sytuacji, zalecił Komisji Europejskiej oraz państwom członkowskim:

- ✓ uznanie przemocy wobec kobiet za naruszenie praw człowieka odzwierciedlające nierówny podział władzy pomiędzy płciami,
- ✓ przyjęcie strategii „zero tolerancji” względem wszystkich form przemocy wobec kobiet,
- ✓ przyjęcie ram współpracy między organizacjami rządowymi i pozarządowymi z myślą o opracowaniu strategii i praktyk zwalczania przemocy domowej,

⁸ Akty prawne i inne dokumenty, źródło: www.ms.gov.pl

- ✓ podkreślenie we wszystkich pracach odnoszących się do przemocy mężczyzn wobec kobiet tego, jaki wpływ przemoc wywiera na dzieci,
- ✓ stworzenie jednego systemu rejestrowania przypadków napaści na tle seksualnym przez wszystkie właściwe organy państw członkowskich w celu zagwarantowania wspólnego rejestrowania danych i szerszego zakresu ich wykorzystywania.

Rezolucja wzywa również państwa członkowskie do stworzenia programów partnerskich pomiędzy organami egzekwującymi prawo, organizacjami pozarządowymi, ośrodkami udzielającymi schronienia ofiarom oraz do zintensyfikowania ich współpracy w celu zagwarantowania efektywnego wdrażania przepisów prawnych mających na celu zwalczanie przemocy mężczyzn wobec kobiet oraz do uwrażliwienia urzędników wszystkich szczebli na te kwestie. Ponadto zaleca się podjęcie odpowiednich działań zapewniających ofiarom przemocy lepszą ochronę i wsparcie oraz opracowywania programów informacyjnych, podnoszących świadomość społeczną w zakresie przemocy domowej.

❖ Program Daphne

Unia Europejska zobowiązana międzynarodowymi aktami prawnymi dotyczącymi przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet podjęła w 1997 roku 3 – letnią inicjatywę Daphne. Jej celem było zapobieganie i zwalczanie wykorzystywania seksualnego, przemocy w rodzinie, przemocy w szkole oraz zapewnienie wsparcia jej ofiarom. W dokumentach programowych uwypuklono fakt, iż przemoc psychiczna, fizyczna, seksualna, groźby, używanie przymusu stosowane wobec dzieci oraz kobiet są jednoznaczne z naruszeniem ich praw do życia, wolności, nietykalności fizycznej oraz godności i bezpieczeństwa. Od 2007 roku realizowany jest program Daphne III w ramach walki z przemocą oraz profilaktyki i informacji antynarkotykowej. Do najważniejszych celów Programu „Zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz ochrona ofiar i grup ryzyka – Daphne III” należą m.in.: walka z wszelkimi formami przemocy (fizycznej, seksualnej i psychicznej) wobec dzieci, młodzieży i kobiet (w tym m.in.: zapobieganie i zwalczanie wykorzystywania seksualnego, przemocy w rodzinie, przemocy w szkole) oraz zapewnienie wsparcia ofiarom przemocy i grupom ryzyka.

3.2. Prawo polskie wobec problemu przemocy w rodzinie

❖ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1997 r. Nr 78, poz. 483)

Ochronę osób, w tym dzieci, przed przemocą domową gwarantuje Konstytucja RP. Art. 40 mówi, że *„nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”*. Kolejny - *„każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym”* (art. 47). *„Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych”* (art. 71, pkt 1). *„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka. Ustawa określa kompetencje i sposób powoływania Rzecznika Praw Dziecka”* (art. 72).

❖ Kodeks Karny (Dz. U. 1997 r. Nr 88, poz. 553)

Art. 207 kk uznaje przemoc w rodzinie za przestępstwo – *„za znęcanie się psychiczne czy fizyczne nad osobą najbliższą lub pozostającą w zależności od sprawcy przewidywana jest kara”*. Znęcanie się musi mieć charakter wielokrotny, powtarzalny, wyjątkowo może to być również działanie jednorazowe, lecz intensywne i rozciągnięte w czasie. Jeśli zachowanie jednorazowe nie posiada powyższych cech traktowane jest jako inne przestępstwo – naruszenie nietykalności, uszczerbek na zdrowiu, groźba karalna. Zaniechanie określonego działania przez sprawcę także może rodzić dla niego odpowiedzialność karną. Do zaistnienia przestępstwa znęcania wystarczy, że sprawca dopuszcza się tylko jednego z rodzajów przemocy (tzn. psychicznej lub fizycznej). Również wymuszanie współżycia seksualnego, w tym także gwałt w małżeństwie jest przestępstwem – sprawca może wtedy również odpowiadać z art. 197 k.k.

Inne przepisy prawne wykorzystywane w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

- ✓ zmuszanie do określonych zachowań (art. 191 k.k.),
- ✓ uporczywe uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego (art. 209 k.k.),
- ✓ kradzież i kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej (art. 278 i 279 k.k.),
- ✓ naruszenie nietykalności cielesnej (art. 217 k.k.),
- ✓ porzucenie małoletniego lub osoby nieporadnej (art. 210 k.k.),
- ✓ uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli osoby powołanej do opieki (art. 211.k.k),
- ✓ pozostawianie osoby, względem której jest się zobowiązanym do opieki, w sytuacjach zagrażających jej życiu lub zdrowiu (art. 160 k.k.),
- ✓ dopuszczenie się czynu lubieżnego wobec osoby poniżej 15 roku życia (art. 200 k.k),
- ✓ groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych (art. 190 k.k.),
- ✓ nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności (art. 199 k.k),
- ✓ obcowanie płciowe w stosunku do wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry (art. 201 k.k.),
- ✓ rozpijanie małoletniego (art. 208 k.k),
- ✓ niszczenie mienia (art. 288 k.k.),
- ✓ zniewaga (art. 216 k.k),
- ✓ uszkodzenie ciała (art. 156 i 157 k.k.).

❖ **Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. 1964 r. Nr 9, poz. 59)**

Realizacji uprawnień osób pokrzywdzonych służą również przepisy Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r., Dz. U. 1964 r. Nr 9, poz. 59). Omówione są tam następujące kwestie:

- ✓ warunki zniesienia współwłasności majątkowej (art. 52),
- ✓ sądowe ustalenie ojcostwa (art. 84),
- ✓ obowiązek rodziców do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka (art. 141),
- ✓ warunki orzekania separacji i rozvodu (art. 56, 61),
- ✓ orzekanie o winie w rozkładzie pożycia małżeńskiego (art. 57),
- ✓ rozstrzygnięcie o władzy rodzicielskiej (art. 58 § 1),
- ✓ sposób korzystania ze wspólnego mieszkania w przypadku rozvodu (art. 58 § 2),

- ✓ warunki żądania od rozwiedzionego małżonka środków na utrzymanie (art. 60).

❖ **Ustawa z dnia 29 lipca z 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493)**

Ustawa m.in. wskazuje rozwiązania, które mają zapewnić lepszą ochronę prawną ofiarom przemocy domowej. Zgromadzone w jednej ustawie przepisy znajdujące się dotychczas w różnych aktach prawnych mają usprawnić system pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Ustawa zobowiązuje również gminy i powiaty m.in. do tworzenia własnych programów przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa, interwencji kryzysowej, prowadzenia ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy oraz, co również istotne, do przygotowania i prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

Dokumenty programowe:

❖ **Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy domowej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców. Program powstał we współpracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwem Sprawiedliwości, Ministerstwem Zdrowia i Ministerstwem Edukacji Narodowej. Wyznaczono działania, które należy podjąć w zakresie profilaktyki i informowania opinii publicznej, interwencji w przypadku już zaistniałej przemocy, pomocy terapeutycznej ofiarom przemocy oraz oddziaływań na sprawców przemocy. Każde z tych działań zostało przypisane konkretnym organizacjom i instytucjom odpowiedzialnym za jego realizację.

❖ **Krajowy Program na Rzecz Ofiar Przestępstw**

Krajowy Program na Rzecz Ofiar Przestępstw przygotowywany jest od 2006 r. przez interdyscyplinarny zespół, którego koordynatorem jest Ministerstwo Sprawiedliwości. Dotychczas zostały opracowane następujące obszary: zasady działań wobec dziecka uczestniczącego w postępowaniu karnym, postępowanie w przypadku przestępstw

przemocy domowej oraz zasady postępowania z osobą zgwałconą. Obecnie trwa pilotaż założeń programowych. Partnerami w realizacji programu pilotażowego są instytucje rządowe, samorządowe oraz organizacje pozarządowe działające na obszarze wdrażania programu.

❖ **Rządowy program ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”**

Program powstał w 2006 roku. Głównym koordynatorem działań realizowanych w ramach programu jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Program łączy działania Policji, administracji rządowej i samorządowej oraz partnerów społecznych, zainteresowanych poprawą bezpieczeństwa i porządku publicznego. Jednym z podstawowych założeń programu jest przekonanie obywateli do nawiązania trwałego, stałego, naturalnego partnerstwa z Policją oraz innymi instytucjami ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Program „Razem bezpieczniej” w ramach obszaru „przemoc w rodzinie” przewiduje m.in. takie działania jak:

- ✓ edukację ofiar przemocy w rodzinie w zakresie dostępnych procedur prawnych;
- ✓ zwiększenie skuteczności procedury „Niebieskich Kart”;
- ✓ zacieśnienie współpracy instytucji i organizacji społecznych świadczących pomoc prawną, psychologiczną i socjalną dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- ✓ organizację szkoleń tematycznych dla osób pracujących na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie;
- ✓ utworzenie spójnego systemu procedur wymiany informacji pomiędzy wszystkimi podmiotami zajmującymi się przemocą w rodzinie;
- ✓ zlecenie organizacjom pozarządowym zadań w zakresie szkoleń, poradnictwa i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

4. SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Dokładny pomiar skali zjawiska przemocy w rodzinie nie jest możliwy. Dzieje się tak z kilku powodów: oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, przemoc kamuflowana bywa innymi problemami, postrzegana jest bardzo subiektywnie i w swej naturze jest podatna na manipulacje.

Można jednak próbować oszacować skalę zjawiska przemocy w rodzinie za pomocą dostępnych źródeł informacji. Są nimi między innymi statystyki Policji (przeprowadzone interwencje, uruchomione procedury „Niebieskie Karty”) czy dane zbierane przez podmioty (instytucje i organizacje) udzielające pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy w rodzinie oraz prowadzące oddziaływania wobec sprawców przemocy w rodzinie, a także ogólnopolskie badania populacyjne.

4.1. Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie w aspekcie ogólnopolskim

Ogólnie dostępne wyniki badań prowadzonych w ostatnich latach w Polsce pozwalają szacować skalę zjawiska w następujący sposób:

- ❖ Bez względu na formy przemocy, jej ofiarami częściej padają kobiety niż mężczyźni, np. wśród ogółu ofiar 61% stanowią kobiety, a 39% mężczyźni;
- ❖ Bez względu na formy przemocy, ogółem, wśród osób stosujących przemoc 70% stanowią mężczyźni, a 30% kobiety, a w rozbiciu na różne formy:
 - ✓ powodowanie przemocy fizycznej: mężczyźni 75%, kobiety 25%;
 - ✓ powodowanie przemocy psychicznej: mężczyźni 70%, kobiety 30%;
 - ✓ powodowanie przemocy ekonomicznej: mężczyźni 68%, kobiety 32%;
 - ✓ powodowanie przemocy seksualnej: mężczyźni 91%, kobiety 9%.

- ❖ Z relacji badanych osób wynika, że 60% zna, w swoim otoczeniu rodziny, w których kobieta doświadcza przemocy, a 32% zna rodziny, w których przemocy doznaje mężczyzna;
- ❖ 45% badanych deklaruje, że mieszkało kiedyś w gospodarstwie domowym, w którym dochodziło do przemocy, 22% spośród nich osobiście doświadczała przemocy;
- ❖ Osobami stosującymi przemoc w rodzinie są najczęściej współmałżonkowie i rodzice (niemal dwa razy częściej ojcowie niż matki). Sporadycznie mówi się o przemocy ze strony dziadków, (co zapewne wynika z coraz mniejszego udziału rodzin wielopokoleniowych wśród rodzin ogółem), częściej – ze strony dzieci (przy czym częściej ze strony synów niż córek), a jeszcze częściej – ze strony rodzeństwa (zwłaszcza braci);
- ❖ Kobiety doświadczające przemocy w rodzinie pytane o wykształcenie osoby stosującej przemoc najczęściej wskazywały na osobę z wykształceniem zasadniczym zawodowym (35%), nieco rzadziej – ze średnim (29%). Z kolei mężczyźni doświadczający przemocy w rodzinie najczęściej charakteryzowali stosującego przemoc, jako osobę z wykształceniem średnim (34%), nieco rzadziej – z zasadniczym zawodowym (25%) lub wyższym (23%);
- ❖ Przemocy, niezależnie od jej formy, najczęściej towarzyszy alkohol (45% przypadków). W dalszej kolejności przemoc współwystępuje z brakiem pieniędzy (18%), problemami małżeńskimi (15%) i problemami w pracy (10%);
- ❖ Wśród osób doświadczających przemocy pytanych o okoliczności towarzyszące przemocy w rodzinie mniej więcej jedna piąta (od 17% do 30% - w zależności od formy przemocy) mówiła, że do przemocy dochodziło „bez specjalnego powodu”, „bez pretekstu”;
- ❖ Gdy dochodziło do przemocy, tylko 26% rodzin korzystało z pomocy jakiejś instytucji lub organizacji. Najczęściej korzystano z pomocy Policji (14%) oraz poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego i zawodowego (9%);

- ❖ Większość (77%) osób, które osobiście lub których rodziny skorzystały z pomocy w związku z przypadkami przemocy w gospodarstwie domowym, ocenia, że była ona przynajmniej częściowo skuteczna. Kobiety nieco rzadziej od mężczyzn, a doświadczający przemocy rzadziej od osób stosujących przemoc, potwierdzają skuteczność otrzymanej pomocy. Najskuteczniejsza okazuje się pomoc udzielona w związku z przemocą seksualną, a najmniej skuteczna w przypadku przemocy ekonomicznej⁹;
- ❖ Wśród ogółu dorosłych Polaków, którzy objęci zostali badaniem reprezentatywnym na temat przemocy w rodzinie, 44% z nich przyznało, że kiedykolwiek doświadczyło przemocy ze strony kogoś z rodziny/domowników (38% - przemocy psychicznej, 27% - przemocy fizycznej, a 5% - przemocy seksualnej). 32% badanych Polaków przyznało, że zdarzyło im się kiedykolwiek użyć przemocy wobec członka rodziny/domownika (26% - przemocy psychicznej, 16% - przemocy fizycznej, a 1% - przemocy seksualnej). W opinii większości badanych Polaków (59%), przemoc w rodzinie w Polsce dotyczy od 20% do 59% rodzin. Niecała jedna czwarta (23%) badanych Polaków twierdzi, że przemoc w rodzinie w Polsce dotyczy ponad 60% rodzin. Zdaniem pozostałych (12% społeczeństwa) rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie jest 19% bądź mniej.¹⁰
- ❖ Liczba „Niebieskich Kart” sporządzona przez funkcjonariuszy Policji w latach 2010 – 2011.

| Rok | Liczba ofiar przemocy domowej ogółem |
|------|--------------------------------------|
| 2010 | 134 866 |
| 2011 | 113 546 |

Źródło: www.policja.gov.pl

⁹ „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Raport z badań ogólnopolskich”, TNS OBOP dla MPiPS, 2010 r., źródło: www.mpips.gov.pl

¹⁰ „Raport z badania eksperckiego IDEABLOG, zrealizowanego na zamówienie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej”, MillwardBrown SMG/KRC, 2011 r., źródło: www.mpips.gov.pl

- ❖ Szczegółowe dane dotyczące podjętych działań przez Policję w procedurze „Niebieskie Karty” w 2012 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Dane dotyczące podjętych w 2012 r. przez Policję działań w procedurze „Niebieskie karty”

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” | 51 292 (w tym 44 146 wszczynających procedurę i 7 146 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury) |
| Ogólna liczba ofiar przemocy | 76 993 |
| Liczba ofiar - kobiet | 50 241 |
| Liczba ofiar - mężczyzn | 7 580 |
| Liczba ofiar - małoletnich | 19 172 |
| Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc | 51 531 |
| Liczba podejrzewanych sprawców – kobiet | 3 522 |
| Liczba podejrzewanych sprawców - mężczyzn | 47 728 |
| Liczba podejrzewanych sprawców - nieletnich | 281 |
| Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu | 31 387 |
| Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety | 1 005 |
| Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu mężczyźni | 30 333 |
| Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - nieletni | 49 |
| Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina, placówka opiekuńcza) | 527 |

Źródło: www.policja.gov.pl

4.2. Skala problemu na terenie województwa podkarpackiego

Województwo podkarpackie to jedno z szesnastu województw utworzonych w 1999 r. o powierzchni 17 844 km², obejmuje 21 powiatów ziemskich i 4 grodzkie. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 1 stycznia 2012 r. Obszar województwa zamieszkiwało 2 128 687 osób w tym: 1 087 759 kobiet (51,1%) i 1 040 928 mężczyzn (48,9%).

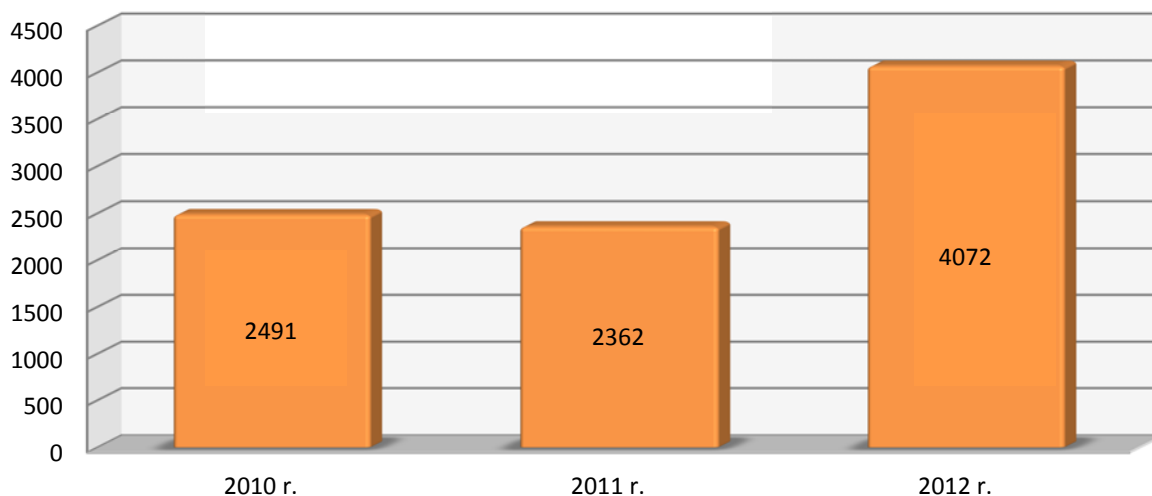
Wyrazem skali problemu przemocy domowej na terenie województwa podkarpackiego są przede wszystkim informacje dotyczące tego zjawiska społecznego pochodzące z ośrodków pomocy społecznej oraz raporty policyjne z przeprowadzonych interwencji domowych.

Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie pozyskuje corocznie informacje dotyczące przemocy domowej z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie województwa podkarpackiego.

Według danych uzyskanych przez PUW skala przemocy domowej w województwie podkarpackim na przestrzeni ostatnich lat cały czas wzrasta.

W 2012 r. problem przemocy domowej dotknął 4072 rodziny z terenu województwa podkarpackiego.

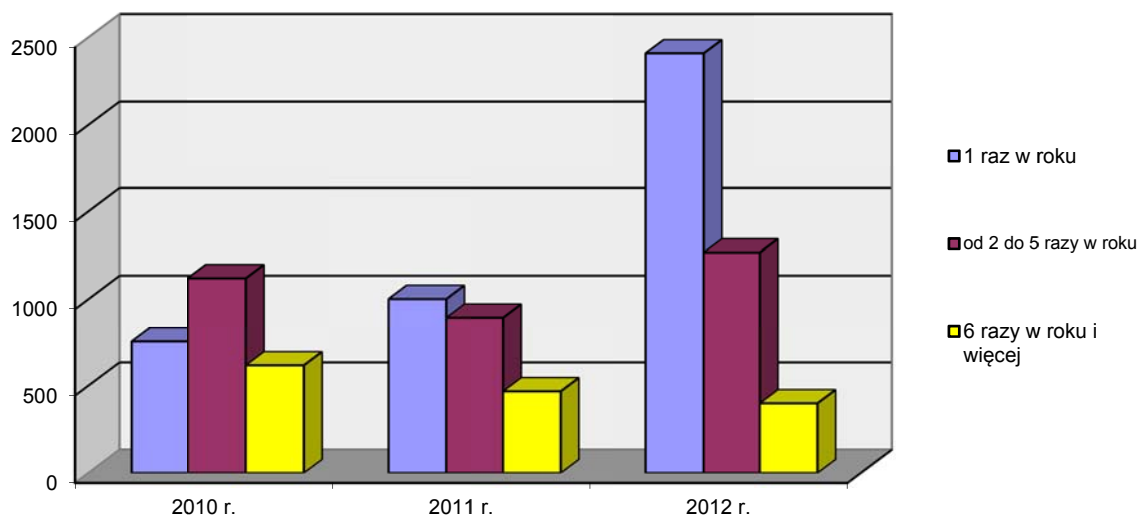
Wykres 1. Skala przemocy domowej w województwie podkarpackim w latach 2010 – 2012 – ze względu na liczę rodzin w których występuje problem przemocy domowej



Źródło: dane Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

Przemoc jest zjawiskiem najczęściej niejednokrotnym, powtarzającym się. Sprawca przemocy nie zaprzestanie jej stosowania, jeżeli się go nie powstrzyma.

Wykres 2. Częstotliwość występowania problemu przemocy w rodzinie w województwie podkarpackim w poszczególnych latach, w okresie od 2010 r. do 2012 r



Źródło: dane Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

Z informacji uzyskanych z PUW wynika, że przemoc w rodzinie dotknęła w 2012 r. łącznie 7474 osoby. Grupę najczęściej poszkodowanych osób w wyniku przemocy w rodzinie stanowiły kobiety - 4118 osób oraz dzieci do 18 roku życia – 2563 osoby. Najrzadziej ofiarami przemocy byli mężczyźni – 793 osoby.

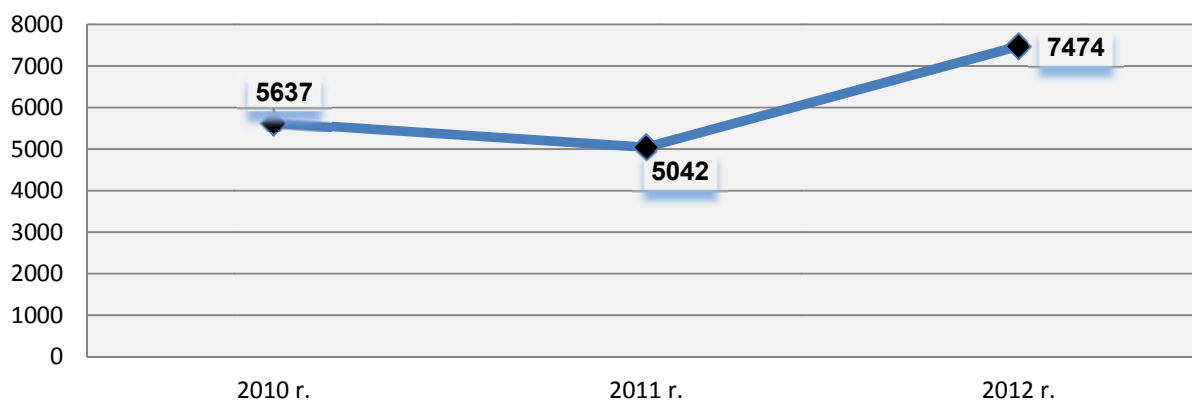
Tabela 2. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie w województwie podkarpackim – dane za 2012 r

| Ogółem osoby poszkodowane | Kobiety | Mężczyźni | Dzieci (do 18 lat) |
|---------------------------|---------|-----------|--------------------|
| 7474 | 4118 | 793 | 2563 |
| % do ogółu poszkodowanych | 55,1 | 10,6 | 34,3 |

Źródło: dane Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

Porównanie ogólnej liczby osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej w latach 2010 – 2012 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej w województwie podkarpackim w latach 2010 – 2012



Źródło: dane Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego nie odnotował w ostatnich latach (poza rokiem 2011) znacznego spadku w ilości wszczynanych przez ośrodki pomocy społecznej w województwie podkarpackim spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela 3. Liczba „Niebieskich Kart” założonych przez ośrodki pomocy społecznej w województwie podkarpackim w latach 2010 – 2012

| | 2010 | 2011 | 2012 |
|---------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Liczba założonych „Niebieskich Kart” | 442 | 108 | 458 |

Źródło: dane Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

Według danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej działających na terenie województwa podkarpackiego wynika, że sprawcami przemocy domowej zdecydowanie najczęściej są mężczyźni.

Tabela 4. Dane ośrodków pomocy społecznej z terenu województwa podkarpackiego dotyczące przemocy w rodzinie – z uwagi na sprawców za lata 2010 - 2012

| Rok | Ogółem | Kobiety | Mężczyźni | Małoletni |
|-------------|---------------|----------------|------------------|------------------|
| 2010 | 2504 | 169 | 2308 | 27 |
| 2011 | 2384 | 155 | 2217 | 12 |
| 2012 | 4075 | 248 | 3811 | 16 |

Źródło: dane Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

Pierwszy sygnał o tym, że w danej rodzinie dzieje się źle trafia najczęściej do Policji, jako jednego z podmiotów władnych do założenia „Niebieskiej Karty”. Według policyjnych danych dotyczących procedury „Niebieskie Karty” można podać, że w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie na terenie województwa podkarpackiego, w roku 2012 policjanci przeprowadzili 4098 interwencji dotyczących przemocy domowej. Dane przedstawione poniżej przedstawiają zaledwie pewien odsetek tego zjawiska. Nie uwzględniają bowiem niezgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie oraz „Niebieskich Kart” założonych przez inne instytucje.

Tabela 5. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzona przez funkcjonariuszy Policji na terenie województwa podkarpackiego w latach 2010 – 2012 wg. miejsca zamieszkania ofiary

| Rok | Niebieskie Karty ogółem | Miasto | Wieś |
|------|-------------------------|--------|------|
| 2010 | 5277 | 2258 | 3019 |
| 2011 | 4564 | 1746 | 2818 |
| 2012 | 4098 | 1711 | 2387 |

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie

Dokonując analizy powyższych danych należy zauważyć, że przemoc w rodzinie częściej dotyka terenów wiejskich, aniżeli miejskich.

Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej dane dotyczące liczby interwencji Policji dotyczących przemocy w rodzinie w rozbiciu na poszczególne Komendy Policji funkcjonujące na terenie województwa podkarpackiego.

Tabela 6. Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” sporządzonych przez poszczególne jednostki KMP/KPP woj. podkarpackiego w 2012 r

| Jednostki KMP / KPP woj. podkarpackiego | 2012 |
|-----------------------------------------|------|
| KMP Krosno | 545 |
| KMP Przemyśl | 54 |
| KMP Rzeszów | 453 |
| KMP Tarnobrzeg | 92 |
| KPP Brzozów | 216 |
| KPP Dębica | 91 |
| KPP Jarosław | 423 |
| KPP Jasło | 396 |
| KPP Kolbuszowa | 143 |
| KPP Lesko | 27 |
| KPP Leżajsk | 184 |
| KPP Lubaczów | 23 |
| KPP Łańcut | 50 |

| | |
|--------------------|-----|
| KPP Mielec | 160 |
| KPP Nisko | 239 |
| KPP Przeworsk | 224 |
| KPP Ropczyce | 135 |
| KPP Sanok | 322 |
| KPP Stalowa Wola | 33 |
| KPP Strzyżów | 249 |
| KPP Ustrzyki Dolne | 39 |

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie

5. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM

W województwie podkarpackim istnieje szereg instytucji udzielających pomocy osobom poszkodowanym w wyniku przemocy.

W pierwszej kolejności jest to:

➤ policja

Zgodnie z Ustawą o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 roku, do podstawowych zadań policji należą: ochrona życia i zdrowia ludzi, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi, wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym prowadzenie interwencji w przypadku występowania przemocy w rodzinie, zapewnienie ofiarom doraźnego bezpieczeństwa, prowadzenie działań prewencyjnych wobec sprawców.

Na terenie województwa podkarpackiego znajduje się:

- ✓ 4 Komedy Miejskie Policji
- ✓ 17 Komend Powiatowych Policji

W obiektach Policji na terenie województwa podkarpackiego funkcjonują pomieszczenia służące do przesłuchań świadków w trybie art. 185 a i 185 b kpk, tzw. przyjazne pokoje przesłuchań („Niebieskie pokoje”). Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. w obiektach Policji znajduje się 19 tego typu pomieszczeń.

Przyjazne pokoje przesłuchań, znajdują się w jednostkach:

Komenda Powiatowa Policji w Brzozowie, Posterunek Policji w Dydni (teren działania KPP w Brzozowie), Posterunek Policji w Nozdrzu (teren działania KPP w Brzozowie), Komenda Powiatowa Policji w Jarosławiu, Komenda Powiatowa Policji w Kolbuszowej, Komenda Miejska Policji w Krośnie, Komenda Powiatowa Policji w Leżajsku, Komenda Powiatowa Policji w Lubaczowie, Komenda Powiatowa Policji w Nisku, Komenda Miejska policji w Przemyślu, Komenda Powiatowa Policji w Przeworsku, Policyjna Izba Dziecka w Rzeszowie, Komenda Powiatowa Policji w Ropczycach, Komenda Powiatowa

Policji w Stalowej Woli, Komenda Powiatowa Policji w Mielcu, Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu, Komenda Powiatowa Policji w Ustrzykach Dolnych, Komenda Powiatowa Policji w Sanoku, Komenda Powiatowa Policji w Dębicy¹¹.

➤ **służba zdrowia**

Do zadań ochrony zdrowia w ww. zakresie należy: udzielenie podstawowej pomocy medycznej oraz umiejętne przeprowadzenie rozmowy umożliwiającej rozpoznanie przemocy i pokierowanie osoby krzywdzonej do miejsc, gdzie może uzyskać pomoc.

Do obowiązków pracownika ochrony zdrowia należy też wydanie zaświadczenia lekarskiego o doznanych obrażeniach i poinformowanie osoby krzywdzonej o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji.

Również do obowiązków pracowników ochrony zdrowia należy uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty” oraz powiadomienie organów ścigania gdy zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa (np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady wykorzystania seksualnego, itp.)¹²

Aby skutecznie zapobiegać nawrotom sytuacji patologicznej, jaką jest niewątpliwie zjawisko przemocy w rodzinie niezbędne jest podjęcie skoordynowanych działań psychologicznych i społecznych.

Niezbędna jest kompleksowa pomoc wykwalifikowanych: psychologów, terapeutów, prawników i specjalistów z zakresu pomocy społecznej.

Do realizacji tych zadań powołano specjalistyczne instytucje działające na polu pomocy społecznej. Są to zarówno ośrodki organizowane przez administrację rządową i samorządową jak i organizacje pozarządowe.

Wśród **instytucji administracji publicznej** wyróżnić należy:

1. Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie funkcjonują w każdym z miast powiatowych. W województwie podkarpackim jest ich 21. Znajdują się one w: Brzozowie, Dębicy, Jarosławiu, Jaśle, Kolbuszowej, Krośnie, Lesku, Leżajsku, Lubaczowie, Łańcucie,

¹¹Dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie

¹²www.niebieskalinia.info

Mielcu, Nisku, Przemyślu, Przeworsku, Ropczycach, Rzeszowie, Sanoku, Stalowej Woli, Strzyżowie, Tarnobrzegu i Ustrzykach Dolnych¹³

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie realizują zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności: prowadzą specjalistyczne poradnictwo, udzielają informacji o prawach i uprawnieniach, prowadzi ośrodki interwencji kryzysowej, tworzą i prowadzą ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz specjalistyczne ośrodki wsparcia, a także opracowują i realizują programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Ośrodki Pomocy Społecznej (miejskie i gminne)

Ośrodki Pomocy Społecznej stanowią najliczniejszą sieć - jest ich w województwie podkarpackim 160. Celem działania ośrodków pomocy społecznej (zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu takich sytuacji.

Tabela 7. Wykaz Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie Województwa Podkarpackiego wg. powiatów

| I.p. | POWIAT | Miejscowości, w których zlokalizowane są Ośrodki Pomocy Społecznej | Ilość ośrodków w powiecie |
|------|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| 1 | Bieszczadzki | Czarna B., Lutowska, Ustrzyki Dolne | 3 |
| 2 | Brzozowski | Brzozów, Domaradz, Dydnia, Haczów, Jasienica Rosielna, Nozdrzec | 6 |
| 3 | Dębicki | MOPS Dębica, GOPS Dębica, Brzostek, Czarna D., Jodłowa, Pilzno, Żyraków | 7 |
| 4 | Jarosławski | MOPS Jarosław, GOPS Jarosław, Laszki, Pawłosiów, Pruchnik, MOPS Radymno, GOPS Radymno, Rokietnica, Rożwienica, Więzownica, Chłopice | 11 |
| 5 | Jasielski | MOPS Jasło, GOPS Jasło, Brzyska, Dębowiec, Kołaczyce, Krempna, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski, Skołyszyn, Tarnowiec | 10 |
| 6 | Kolbuszowski | Cmolas, Kamień, Kolbuszowa, Majdan Królewski, Niwiska, Raniżów, Dzikowiec | 7 |
| 7 | Krośnieński | Krosno, Chorkówka, Dukla, Iwonicz-Zdrój, Jedlicze, Korczyn, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe, Rymanów, Wojaszówka, Jaśliska | 11 |
| 8 | Leski | Baligród, Cisna, Lesko, Olszanica, Solina z/s Polańczyk | 5 |
| 9 | Leżajski | MOPS Leżajsk, GOPS Leżajsk, Grodzisko Dolne, Kuryłówka, Nowa Sarzyna | 5 |

¹³ Dane Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

| | | | |
|----|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 10 | Lubaczowski | Cieszanów, Horyniec, MOPS Lubaczów, GOPS Lubaczów, Narol, Oleszyce, Stary Dzików, Wielkie Oczy | 8 |
| 11 | Łańcucki | Białobrzegi, Czarna Ł., MOPS Łañcut, GOPS Łañcut, Markowa, Rakszawa, Źołyńia | 7 |
| 12 | Mielecki | Borowa, Czermin, Gawłuszowice, MOPS Mielec, GOPS Mielec, Padew Narodowa, Przeclaw, Radomyśl Wielki, Tuszów, Wadowice Górne | 10 |
| 13 | Niżański | Harasiuki, Krzeszów, Jarocin, Jeżowe, Nisko, Rudnik nad Sanem, Ulanów | 7 |
| 14 | Przemyski | MOPS Przemysł, GOPS Przemysł, Bircza, Dubiecko, Fredropol, Krasiczyn, Krzywca, Medyka, Orły, Stubno, Źurawica | 11 |
| 15 | Przeworski | Adamówka, Gac, Jawornik Polski, Kańczuga, MOPS Przeworsk, GOPS Przeworsk, Sieniawa, Tryńcza, Zarzecze | 9 |
| 16 | Ropczycko – Sędziszowski | Iwierzycy, Ostrów, Ropczyce, Sędziszów, Wielopole Sk. | 5 |
| 17 | Rzeszowski | Rzeszów, Błazowa, Boguchwała, Chmielnik, MOPS Dynów, GOPS Dynów, Głogów Młp., Hyżne, Krasne, Lubenia, Sokółów Młp., Świlcza, Trzebownisko, Tyczyn | 14 |
| 18 | Sanocki | Besko, Bukowsko, Komancza, MOPS Sanok, GOPS Sanok, Tyrawa wołowska, Zagórz, Zarszyn | 8 |
| 19 | Stalowowolski | Bojanów, Nowa Dęba, Pysznica, Radomyśl, Stalowa Wola, Zaklików, Zaleszany | 7 |
| 20 | Strzyżowski | Czudec, Frysztak, Niebylec, Strzyżów, Wiśniowa | 5 |
| 21 | Tarnobrzski | Tarnobrzeg, Baranów Sandomierski, Gorzyce, Grębów | 4 |
| | SUMA | | 160 |

Źródło: dane Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

Z chwila wejścia w życie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w gminach rozpoczęto działania w zakresie tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy, na który składają się między innymi: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zespół interdyscyplinarny ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią.

W gminach na Podkarpaciu zostało utworzonych 160 gminnych zespołów interdyscyplinarnych.

3. Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

Tworzenie i prowadzenie Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez samorząd powiatowy.

Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie są jednostkami, których celem jest udzielanie stosownej, pełnej i kompleksowej pomocy osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie. Pomoc realizowana jest w trzech obszarach: interwencji, potrzeb bytowych oraz w zakresie terapeutyczno – wspomagającym.

Na Podkarpaciu są cztery takie ośrodki. Znajdują się one w powiatach: leżajskim (Nowa Sarzyna), leskim (Lesko), przemyskim (Korytniki), tarnobrzeskim (Gorzyce).

Tabela 8. Wykaz Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie Województwa Podkarpackiego wg. powiatów

| Lp. | Powiat | Pełna nazwa jednostki | Adres |
|-----|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| 1. | Leżajski | Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie | ul. Łukasiewicza 3 37 - 310 Nowa Sarzyna |
| 2. | Leski | Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie SOS | ul. Jana Pawła II 18 B 38 - 600 Lesko |
| 3. | Przemyski | Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie | Korytniki 14 37 - 741 Krasieczyn |
| 4. | Tarnobrzeski | Centrum Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie | ul. 11 Listopada 12 39 - 432 Gorzyce |

Źródło: dane Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

4. Ośrodki Interwencji Kryzysowej

Ośrodki Interwencji Kryzysowej realizują zadania powiatu w zakresie poradnictwa specjalistycznego oraz interwencji kryzysowej, a także schronienia w razie potrzeby ochrony zdrowia i życia osób. Działalność OIK ukierunkowana jest na świadczenie pomocy osobom, dzieciom, rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji kryzysowej w wyniku zdarzenia losowego, sytuacji rodzinnej lub trudnych przeżyć osobistych. Podstawowym celem OIK jest prowadzenie interdyscyplinarnych działań w zakresie interwencji kryzysowej podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, zmierzających do przywrócenia równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie.

W województwie podkarpackim działa 13 Ośrodków interwencji kryzysowej oraz 1 zespół ds. realizacji zadań ośrodka interwencji kryzysowej, działający w strukturach PCPR (Powiat Jasielski).

Spis Ośrodków Interwencji Kryzysowej w województwie podkarpackim oraz zakres prowadzonej przez nie działalności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wykaz Ośrodków Interwencji Kryzysowej na terenie Województwa Podkarpackiego

| L.p. | Powiat | Adres | Opis zakresu działania |
|------|---------------|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Bieszczadzki | ul. Bełska 22 38-700 Ustrzyki Dolne | <ul style="list-style-type: none"> a) udzielanie szybkiej i doraźnej pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej; b) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa; c) udzielanie konsultacji osobom dorosłym i dzieciom będącym w sytuacjach kryzysowych, w tym doświadczających przemocy w rodzinie; d) informowanie osób w kryzysie (w tym ofiar przemocy) o przysługujących im prawach, e) wskazanie sposobów radzenia sobie z problemem; f) szukanie i zabezpieczenie miejsca pobytu osobie (rodzinie) na czas dłuższy w innym ośrodku; g) organizacja grup wsparcia, grup edukacyjno - terapeutycznych, jeżeli zajdzie taka potrzeba; h) reprezentowanie interesów podopiecznych w innych instytucjach; i) prowadzenie indywidualnych planów wyjścia z kryzysu oraz indywidualnych planów wsparcia; j) informacja telefoniczna (wsparcie) - oferta dla osób szukających pomocy przy zachowaniu anonimowości. |
| 2. | Dębicki | ul. Gawrzyłowska 31 39-200 Dębica | <ul style="list-style-type: none"> a) wsparcie, b) pomoc psychologiczna, c) pomoc prawna, d) schronienie, e) terapia krótkoterminowa, f) pomoc pedagogiczna dla rodziców. |
| 3. | Kolbuszowski | ul. 11-go Listopada 10 36-100 Kolbuszowa | <ul style="list-style-type: none"> a) umieszczenie w hostelu, b) konsultacje terapeutyczne, c) spotkania rodzinne, d) udział w grupie wsparcia, e) porady prawnika, f) wizyty domowe, g) program korekcyjno – edukacyjny, h) warsztaty dla rodzin, i) szkolenia. |
| 4. | Krosno Miasto | ul. Legionów 8 38-400 Krosno | <ul style="list-style-type: none"> a) przyjmowanie zgłoszeń o interwencjach, b) wywiady w miejscu zamieszkania rodziny dotkniętej przemocą, |

| | | | |
|----|-----------------------------|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | | | <ul style="list-style-type: none"> c) interwencje w sytuacjach kryzysowych, d) poradnictwo specjalistyczne, e) prowadzenie hostelu. |
| 5. | Niżański | ul. Rzeszowska 35 37-420 Rudnik nad Sanem | <ul style="list-style-type: none"> a) interwencja kryzysowa, b) pedagogizacja, c) pomoc psychologiczna i wsparcia, d) psychoterapia krótkoterminowa, e) program korekcyjno – edukacyjny, f) poradnictwo prawne, g) psychoedukacja, h) prowadzenie hostelu, i) motywowanie do zmian. |
| 6. | Ropczycko - Sędziszowski | 39-102 Lubzina 47 | <ul style="list-style-type: none"> a) interwencja kryzysowa, b) pomoc psychologiczna i wsparcie, c) poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, socjalne, pedagogiczne, d) prowadzenie hostelu dla osób w sytuacji kryzysu, w tym dla ofiar przemocy w rodzinie, e) realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, f) działalność edukacyjno – informacyjna z zakresu zjawiska przemocy w rodzinie i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych skierowana do różnych grup osób. |
| 7. | Rzeszowski | ul. Rzeszowska 5 36-051 Górnó | <ul style="list-style-type: none"> a) pomocy osobom i rodzinom w sytuacji kryzysowej, b) udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej, poradnictwa socjalnego i prawnego, c) udzielanie schronienia, d) współpraca interdyscyplinarna, e) prowadzenie działań profilaktycznych. |
| 8. | Rzeszów - Miasto | ul. Skubisza 4 35-959 Rzeszów | <ul style="list-style-type: none"> a) Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne) b) Hostel, c) Interwencja kryzysowa. |
| 9. | Stalowowski | ul. Polna 18 37-450 Stalowa Wola | <ul style="list-style-type: none"> a) interwencja kryzysowa w SOWiIK i na terenie powiatu, b) pomoc psychologiczna i wsparcie, c) psychoterapia krótkoterminowa, d) grupy psychoedukacyjne, e) program korekcyjno-edukacyjny w Punkcie Konsultacyjnym SOWiIK, f) poradnictwo prawne, g) motywowanie do zmian, h) pomoc on-line, |

| | | | |
|-----|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | | | <ul style="list-style-type: none"> i) profilaktyka przemocy i zagrożeń suicydalnych, j) szkoła dla rodziców, k) szkolenia, l) inne zadania wynikające z projektów, m) prowadzenie hostelu. |
| 10. | Strzyżowski | <ul style="list-style-type: none"> ul. Parkowa 4 38-100 Strzyżów Hostel ul. Parkowa 3 38-120 Czudec | <ul style="list-style-type: none"> a) usługi hostelowe, b) poradnictwo specjalistyczne: socjalne, prawne, psychologiczne. |
| 11. | Jasielski | <ul style="list-style-type: none"> Zespół ds. realizacji zadań ośrodka interwencji kryzysowej, działający w strukturach PCPR ul. Rynek 18 38-200 Jasło | <ul style="list-style-type: none"> a) pomoc psychologiczna, b) pomoc pedagogiczna, c) poradnictwo prawne. |
| 12. | Leżajski | <ul style="list-style-type: none"> ul. M.C. Skłodowskiej 8 37-300 Leżajsk | <ul style="list-style-type: none"> a) Natychmiastowa, doraźna pomoc osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, takich jak: przemoc w rodzinie, alkoholizm, współzależnienie członków rodziny, problemy wychowawcze, konflikty rodzinne itp. |
| 13. | Lubaczowski | <ul style="list-style-type: none"> ul. Mickiewicza 45 37-600 Lubaczów | <ul style="list-style-type: none"> a) interwencja kryzysowa, b) pomoc psychologiczna, c) praca socjalna, d) program korekcyjno – edukacyjny. |
| 14. | Łancucki | <ul style="list-style-type: none"> ul. Piłsudskiego 70/5 37-100 Łańcut | <ul style="list-style-type: none"> a) poradnictwo socjalne, b) poradnictwo psychologiczne, c) poradnictwo pedagogiczne, d) poradnictwo prawne. |

Źródło: dane Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

5. Punkty Interwencji Kryzysowej.

Działalność ośrodków interwencji kryzysowej uzupełniają punkty interwencji kryzysowej. Udzielają one bieżącej pomocy psychologicznej i prawnej, a także informują o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012r. na Podkarpaciu funkcjonowało 50 punktów interwencji kryzysowej.¹⁴

6. Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przesłpstwem

(ul. Leszczyńskiego 3,35-061 Rzeszów)

¹⁴ Dane Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

Ośrodek w Rzeszowie jest jedynym na Podkarpaciu i jednym z 16 działających w kraju Ośrodków rządowego programu „Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw”, wdrażającego poprzez Ministerstwo Sprawiedliwości, postanowienia Decyzji Ramowej Rady Unii Europejskiej z dnia 15 marca 2001 r. o pozycji ofiar w postępowaniu karnym.¹⁵

Ośrodek zapewnia m.in.:

- ✓ wsparcie w uzyskaniu bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej osobom pokrzywdzonym przestępstwem.
- ✓ W celu zminimalizowania konsekwencji kryzysowych sytuacji, ośrodek może zapewnić krótkookresowe korzystanie ze schronienia – tymczasowego, bezpiecznego mieszkania w sytuacji bezpośredniego zagrożenia. Szczególnie dotyczy to osób zagrożonych gorącą przemocą domową, oraz ofiary przemocy seksualnej i innych świadczeń¹⁶.

W 2012 r. na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowało dodatkowo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie m.in:

✓ **4 Sady Okręgowe i 12 Sądów Rejonowych**

Kuratorzy Sadowi działający przy sądach Rejonowych, prowadzą sądowe postępowania wykonawcze między innymi wobec sprawców przemocy skazanych na kary nieizolacyjne, a także sprawują nadzory nad rodzinami, w których występuje przemoc w formie zaniedbania.

✓ **4 Prokuratury Okręgowe i 16 Prokurator Rejonowych**

Prokuratury zobowiązane, są w sytuacji istnienia uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa, do wszczęcia postępowania przygotowawczego celem sprawdzenia, czy faktycznie do niego doszło.

✓ **27 Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych**

✓ **92 Punkty konsultacyjne** w których udzielono:

- 1287 konsultacji ofiarom przemocy,
- 1931 porad ofiarom przemocy,
- 550 konsultacji sprawcom przemocy w rodzinie,

¹⁵ www.bazy.ngo.pl

¹⁶ www.nowyhorizont.eu

- 888 porad sprawcom przemocy w rodzinie
- ✓ **75 punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie**
- ✓ **30 telefonów zaufania dla ofiar przemocy w rodzinie**
- ✓ **7 schronisk / hosteli dla ofiar przemocy w rodzinie¹⁷**

Na terenie województwa podkarpackiego działają także organizacje pozarządowe, pełniące najczęściej funkcję doradczą, świadczą pomoc psychologiczną i prawną. Uzupełniają one działalność instytucji powiatowych i gminnych.

¹⁷ Zestawienia statystyczne, źródło: www.parpa.gov.pl

6. CELE, ZADANIA PROGRAMU I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW



Cel główny Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020:

ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ ZMNIEJSZENIE SKALI TEGO ZJAWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM.

Cele szczegółowe Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020:

| 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ZADANIA | WSKAZNIKI EWALUACJI |
| 1.1. Przeprowadzenie badań, dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie na terenie województwa podkarpackiego | - liczba przeprowadzonych badań - liczba przebadanych osób |
| 1.2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze województwa podkarpackiego | - liczba opracowanych diagnoz |
| 1.3. Przeprowadzenie kampanii społecznych, które: <ul style="list-style-type: none"> a) obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie, b) opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno – kulturowe uwarunkowania, c) promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władze rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, d) promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronie i pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz interwencji wobec osób stosujących przemoc e) promują budowanie i wzmacnianie więzi rodzinnych | - liczba przeprowadzonych kampanii zorganizowanych przy współudziale Samorządu Województwa, - liczba wydanych publikacji, - liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów, ulotek, plakatów, - liczba wyemitowanych reklam, audycji radiowych i telewizyjnych |

| | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1.4. Realizacja programów profilaktycznych, uwrażliwiających na problem przemocy w rodzinie</p> | <p>- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych</p> |
| <p>1.5. Promowanie działań służących wzmocnieniu więzi rodzinnych i pozytywnego rodzicielstwa</p> | <p>-rodzaj i liczba działań skierowanych do rodzin - liczba osób uczestniczących w działaniach</p> |

| <p>2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p> | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ZADANIA | WSKAZNIKI |
| <p>2.1. Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej</p> | <p>- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych</p> |
| <p>2.2. Realizowanie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego</p> | <p>- liczba rodzin objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego - liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego - liczba udzielonych porad</p> |
| <p>2.3. Wspieranie, tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do: pomocy online, stron www, lokalnych telefonów zaufania interwencyjnych lub informacyjnych - dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p> | <p>- liczba lokalnych telefonów zaufania - czas dostępności telefonu (całodobowy, inny) - liczba osób korzystających z telefonu zaufania - liczba rozmów i liczba interwencji - liczba udzielonych porad online - ilość utworzonych stron www - ilość wejść na stronę www</p> |
| <p>2.4. Wsparcie działań o charakterze interwencji kryzysowej dla osób / rodzin doświadczających przemocy</p> | <p>- rodzaj i liczba inicjatyw mających na celu wsparcie działań o charakterze interwencji kryzysowej - liczba rodzin korzystających z pomocy - liczba osób korzystających z pomocy</p> |

| 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ZADANIA | WSKAZNIKI |
| 3.1. Wsparcie w działaniach na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinie | - rodzaj i liczba wspartych działań na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinie - liczba osób uczestniczących w działaniach |
| 3.2. Wsparcie w tworzeniu grup psycho-edukacyjnych z elementami oddziaływań terapeutycznych dla osób mających trudności w kontrolowaniu emocji, w tym stosujących przemoc | - liczba utworzonych grup - liczba uczestników grup |
| 3.3. Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób mających trudności z kontrolowaniem emocji / złości. | - liczba prowadzonych punktów konsultacyjnych - liczba osób uczestniczących w konsultacjach |

| 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług. | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ZADANIA | WSKAZNIKI |
| 4.1. Analiza potrzeb szkoleniowych grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz mających kontakt z przypadkami przemocy w rodzinie | - liczba sporządzonych badań i analiz dotyczących potrzeb szkoleniowych podmiotów zaangażowanych w realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie |
| 4.2. Organizowanie i wspieranie szkoleń (przeprowadzonych w oparciu o wytyczne Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w tym przedstawicieli: - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych | - liczba szkoleń w województwie - liczba przeszkolonych osób z każdej ze służb lub podmiotów |

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> - Policji - oświaty - ochrony zdrowia - sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych - służby więziennej - innych podmiotów mogących być członkami zespołów interdyscyplinarnych / grup roboczych | |
| <p>4.3. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu poprzez wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc, w formie m.in.: superwizji, coachingu, grup wsparcia</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego - liczba instytucji stosujących superwizję - liczba osób prowadzących superwizję - liczba i rodzaj grup wsparcia |

| 5. Wzmocnienie współpracy i zwiększenie koordynacji działań instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu lepszego planowania strategicznego i efektywnego kształtowania polityki społecznej w tej dziedzinie. | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ZADANIA | WSKAZNIKI |
| <p>5.1. Utworzenie i aktualizację bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych</p> | <ul style="list-style-type: none"> - umieszczenie i coroczna aktualizacja na stronach internetowych właściwych instytucji bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie służb na terenie województwa podkarpackiego |
| <p>5.2. Podejmowanie i wsparcie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy osobami, służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> | <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie i prowadzenie strony internetowej, forum, platformy e-learningowej do nawiązania kontaktu, wymiany doświadczeń i promowania dobrych praktyk |
| <p>5.3. Przeprowadzenie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem poszczególnych służb zajmujących się na terenie województwa podkarpackiego przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb |

7. SPOSÓB REALIZACJI, FINANSOWANIE, MONITORING I EWALUACJA



7.1. Sposób realizacji Programu

Za realizację oraz koordynację działań objętych Programem odpowiedzialny jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowany będzie w planie siedmioletnim, ze względu na długofalowe skutki (efekty) zadań przyjętych do realizacji i obejmuje on lata 2014 – 2020.

Cele Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 będą realizowane w formie pracy ciągłej przez cały okres realizacji Programu.

Zadania przewidziane do wykonania w ramach Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 realizowane będą przy współpracy z innymi organami administracji publicznej działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie / Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536/.

Inni partnerzy zewnętrzni w realizacji Programu to m.in:

- ✓ Wojewoda Podkarpacki,
- ✓ Instytucje naukowe,
- ✓ Samorządy powiatowe i gminne województwa podkarpackiego,
- ✓ Organy wymiaru sprawiedliwości
- ✓ Służby utrzymania prawa i porządku,
- ✓ Kuratorium Oświaty,
- ✓ Służba Zdrowia.

7.2. Finansowanie Programu

System finansowania Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020 zakłada, iż:

1. uchwałą budżetową Samorządu Województwa Podkarpackiego określa się wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu na dany rok.
2. Źródła finansowania Programu:
 - ❖ środki Samorządu Województwa Podkarpackiego;
pozyskiwane za wydawanie przez Marszałka Województwa Podkarpackiego zezwolenia na obrót hurtowy napojami o zawartości alkoholu do 18%
 - ❖ środki Unii Europejskiej;
 - ❖ inne źródła zewnętrzne.

7.3. Monitorowanie i ewaluacja Programu

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 będzie monitorowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie corocznie poprzez analizę sprawozdań złożonych przez podmioty realizujące zadania określone w Programie.

Informacja o realizacji Programu corocznie przyjmowana będzie przez Sejmik Województwa Podkarpackiego.

Program podlegał będzie ewaluacji, która dokona zostanie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie..

Wnioski z monitoringu oraz ewaluacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 będą stanowić podstawę do ewentualnej modyfikacji ujętych w nim celów i zadań lub opracowaniu nowych celów i zadań adekwatnych do sytuacji.

SPIS TABEL

| | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Tabela 1. Dane dotyczące podjętych w 2012 r. przez Policję działań w procedurze „Niebieskiej karty” | 25 |
| Tabela 2. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie w województwie podkarpackim – dane za 2012 r | 28 |
| Tabela 3. Liczba „Niebieskich Kart” założonych przez ośrodki pomocy społecznej w województwie podkarpackim w latach 2010 – 2012 | 29 |
| Tabela 4. Dane ośrodków pomocy społecznej z terenu województwa podkarpackiego dotyczące przemocy w rodzinie – z uwagi na sprawców za lata 2010 - 2012..... | 29 |
| Tabela 5. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzona przez funkcjonariuszy Policji na terenie województwa podkarpackiego w latach 2010 – 2012 wg. miejsca zamieszkania ofiary | 30 |
| Tabela 6. Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” sporządzonych przez poszczególne jednostki KMP/KPP woj. podkarpackiego w 2012 r..... | 30 |
| Tabela 7. Wykaz Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie Województwa Podkarpackiego wg. powiatów | 34 |
| Tabela 8. Wykaz Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie Województwa Podkarpackiego wg. powiatów | 36 |
| Tabela 9. Wykaz Ośrodków Interwencji Kryzysowej na terenie Województwa Podkarpackiego | 37 |

SPIS WYKRESÓW

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Wykres 1. Skala przemocy domowej w województwie podkarpackim w latach 2010 – 2012 – ze względu na liczę rodzin w których występuje problem przemocy domowej | 27 |
| Wykres 2. Częstotliwość występowania problemu przemocy w rodzinie w województwie podkarpackim w poszczególnych latach, w okresie od 2010 r. do 2012 r | 27 |
| Wykres 3. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej w województwie podkarpackim w latach 2010 – 2012 | 28 |

BIBLIOGRAFIA

1. *Analiza programów wojewódzkich realizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie (lata 2008 – 2009)*, Rzeszów 2011.
2. Badura – Madej W., Dobrzyńska – Mesterhazy A., *Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia*, Kraków 2000.
3. Browne K., Herbert M., *Zapobieganie przemocy w rodzinie*, Warszawa 1999.
4. *Diagnoza przemocy domowej i szkolnej na terenie województwa podkarpackiego*, Tyczyn 2007.
5. *Informator dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie*, Warszawa 2012.
6. Polanowski J., *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*, Warszawa 2008.
7. Pospieszyl I., *Razem przeciw przemocy*, Warszawa 1999.
8. Pospieszyl I., *Przemoc w rodzinie*, Warszawa 1994.
9. *Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu*, praca zbiorowa pod red. Jaszczak - Kuźmińska D., Michalska K , Warszawa 2010.
10. *Socjologiczne i psychologiczne aspekty przemocy*, praca zbiorowa pod red. Wawrzyniak J., Łódź 2007.
11. Spurek S., *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Komentarz*, Warszawa 2008.
12. Zimbardo S., *Psychologia i życie*, Warszawa 1995.
13. www.bazy.ngo.pl
14. www.mpips.gov.pl
15. www.ms.gov.pl
16. www.niebieskaLinia.info
17. www.nowyhoryzont.eu
18. www.parpa.gov.pl
19. www.policja.gov.pl

PROGRAM ZOSTAŁ OPRACOWANY PRZEZ ZESPÓŁ ROBOCZY W SKŁADZIE



- **Ewa Cwynar – Kawalec** – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie
- **Dariusz Baran** – Psycholog, terapeuta rodzin, Przychodnia Zdrowia Psychicznego WZS w Rzeszowie
- **Katarzyna Chudzik** – Kierownik, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej
- **Maria Dekert** – Dyrektor, Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej
- **Mariusz Fundament** – Kurator specjalista, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu;
- **Agnieszka Gabrowska** – Zastępca Dyrektora, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie
- **Piotr Hryniszyn** – Dyrektor, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach;
Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach
- **Barbara Błaż - Kapusta** – Psycholog, specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie
- **Mariola Kielboń** - Starszy wizytator, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie
- **Ewa Kloc** – Starszy inspektor wojewódzki, Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- **Adam Komórek** – Starszy wychowawca, Kapitan ds. postpenitencjarnych, Zakład karny w Rzeszowie - Załężu
- **Łukasz Kosiba** – Inspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie
- **Barbara Lew** – Kierownik, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie;
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
Podkarpackie Stowarzyszenie Pracowników Pomocy Społecznej w Tyczynie

- **Barbara Łukasik** – Dyrektor, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie
- **Wilhelmina Niedziałek** – Kurator okręgowy, Sąd Okręgowy w Rzeszowie
- asp. **Elżbieta Siupik** – Specjalista ds. koordynacji procedury „Niebieskie Karty”, Wydział Prewencji, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie
- **Danuta Stanielewicz** – Zastępca Dyrektora, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli;
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- **Marek Zaleśny** – Starszy wizytator, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie
- **Ewa Zatorska** – Podinspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

Opracowanie graficzne Programu:

Bartosz Zgłobicki

Obserwatorium Integracji Społecznej

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

**UCHWAŁA NR/...../.....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

z dnia2014 r.

**w sprawie uchwalenia „Ramowego programu ochrony ofiar przemocy
w rodzinie”**

Na podstawie art. 6 ust. 6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) oraz art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 596 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala co następuje:**

§ 1

Uchwala się „Ramowy program ochrony ofiar przemocy w rodzinie”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego i Regionalnemu Ośrodkowi Polityki Społecznej w Rzeszowie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Samorząd Województwa na mocy art.6 ust.6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) zobligowany jest do opracowania ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Przedstawiony ramowy program ochrony ofiar przemocy w rodzinie został opracowany w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne, przez powołany do tego zespół zadaniowy, w skład którego wchodził:

1. **Ewa Cwynar – Kawalec** – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
2. **Dariusz Baran** – Psycholog, terapeuta rodzin, Przychodnia Zdrowia Psychicznego WZS w Rzeszowie;
3. **Katarzyna Błaszczuk** – Przewodnicząca Komisji Etyki, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Rzeszowie;
4. **Mariusz Fundament** – Kurator specjalista, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu;
5. **Agnieszka Gabrowska** – Zastępca Dyrektora, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie;
6. **Piotr Hryniszyn** – Dyrektor, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach;
Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach
7. **Ewa Kloc** – Starszy inspektor wojewódzki, Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
8. **Łukasz Kosiba** – Inspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
9. **Agata Kowal** – Pedagog, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie;
10. **Barbara Lew** – Kierownik, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie,
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
Podkarpackie Stowarzyszenie Pracowników Pomocy Społecznej w Tyczynie;
11. **Patrycjusz Nowakowski** – Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach;
12. **Katarzyna Rogala** – Specjalista ds. rodziny, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli;
13. **Marek Rodziewicz** – Psychoterapeuta, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli;
14. asp. **Elżbieta Siupik** – Specjalista ds. koordynacji procedur „Niebieskie Karty”, Wydział Prewencji, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie

15. **Agnieszka Skrzyńska** – p.o. Dyrektora, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie;
16. **Bożena Ulidowska** – Specjalista, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej
17. **Renata Wojna** – Główny specjalista, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dębicy;
18. **Ewa Zatorska** – Podinspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

„Ramowy program ochrony ofiar przemocy w rodzinie” jest spójny i kompatybilny z Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przedstawiony Ramowy Program określa, co może znajdować się w programach ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Województwie Podkarpackim. Pokazuje jakie mogą być cele i na co należy zwrócić szczególną uwagę realizując tego typu programy.

Projekt „Ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie” poddany został konsultacjom społecznym.

Konsultacje społeczne prowadzone były na podstawie § 3 Uchwały Nr III/28/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2011 r. Nr 1, poz. 2), w związku z art. 5, ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz.1536 z późn. zm.).

Adresatami przedmiotowych konsultacji były organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz.1536 ze zm.).

W okresie wyznaczonym do konsultacji projekt „Ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie” dostępny był na stronie internetowej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie, w zakładce „Aktualności”, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Ponadto informację o trwających konsultacjach społecznych przekazano do Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Oddziału współpracy z samorządami i organizacjami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej do: Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Ośrodków Interwencji Kryzysowej z terenu województwa podkarpackiego.

Uwagi i wnioski do projektu można było przesłać lub dostarczyć w formie pisemnej na adres: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120; 35-078 Rzeszów lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W okresie wyznaczonym na konsultacje społeczne, tj. od dnia 26 lutego 2014 r. do dnia 12 marca 2014 r. włącznie, nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski do konsultowanego projektu „Ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

2014

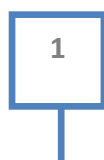
Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia

RAMOWY PROGRAM OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE



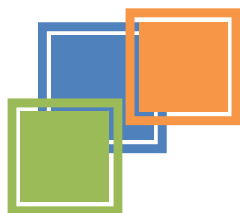
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

**Rzeszów
2014**



Spis treści

| | |
|---------------------------------------------------------------|----|
| WPROWADZENIE..... | 3 |
| I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU..... | 4 |
| II. PODMIOTY I OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM..... | 6 |
| III. ADRESACI PROGRAMU | 8 |
| IV. CEL GŁÓWNY, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI EWALUACJI PROGRAMU..... | 9 |
| V. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU..... | 11 |
| VI. EWALUACJA I MONITORING | 12 |



WPROWADZENIE

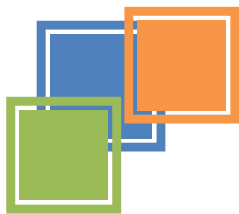
Przemoc w rodzinie stanowi jeden z najpoważniejszych problemów współczesnych państw na całym świecie. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie koncentruje się głównie na działaniach adresowanych do osób doznających przemocy. Wszelkie działania podejmowane w zakresie ochrony ofiar przemocy w rodzinie powinny opierać się na interdyscyplinarności działań, co przyczyni się do maksymalizacji ich skuteczności. Podejście takie poniekąd zapewnia realizacja znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która na każdą gminę nakłada obowiązek powołania zespołu interdyscyplinarnego, który powinien skupiać przedstawicieli różnorodnych instytucji działających na rzecz ofiar przemocy w rodzinie. Taka formuła pozwala na objęcie osób dotkniętych przemocą spójną, różnorodną, a jednocześnie indywidualną pomocą.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie jako jednostka samorządu województwa na mocy art.6 ust.6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) zobligowany jest do opracowania ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Ramowy program ochrony ofiar przemocy w rodzinie (dalej: Ramowy program) został opracowany w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne, przez powołany do tego zespół zadaniowy, jest spójny i kompatybilny z Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

Ramowy program określa części składowe programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie realizowanych w województwie podkarpackim. Pokazuje jakie mogą być cele, działania, na co należy zwrócić szczególną uwagę, realizując tego typu programy.

Ramy oddziaływań mających na celu ochronę ofiar przemocy w rodzinie zawarte w niniejszym programie mogą stanowić podstawę dla opracowania i realizacji programów uwzględniających lokalną specyfikę.



I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

(Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) – w szczególności przepisy:

„Art. 3. 1. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- a) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;*
- b) interwencji kryzysowej i wsparcia;*
- c) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;*
- d) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;*
- e) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;*
- f) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.”*

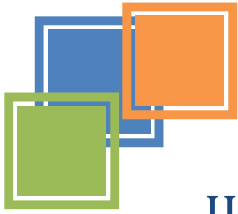
„Art. 6 ust.6 Do zadań własnych samorządu województwa należy w szczególności (...) opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2016.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określa zadania w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy ofiarom przemocy, prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób

stosujących przemoc w rodzinie, a także podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. z 2011 r. Nr 50 poz. 259);
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011r. Nr 209 poz.1245);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz 182 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.).



II. PODMIOTY I OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM

Podmiotami realizującymi/współrealizującymi program ochrony ofiar przemocy w rodzinie mogą być:

- ❖ **jednostki organizacyjne pomocy społecznej** działające w najbliższym środowisku lokalnym, służące doraźnym lub specjalistycznym wsparciem w rozwiązywaniu problemów związanych z przemocą, realizujące procedurę „Niebieskie Karty”, m.in.:
 - ✓ powiatowe centra pomocy rodzinie,
 - ✓ ośrodki pomocy społecznej,
 - ✓ ośrodki interwencji kryzysowej,
 - ✓ placówki specjalistycznego poradnictwa,
 - ✓ ośrodki wsparcia,
- ❖ **specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie** udzielające pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie różnego rodzaju wsparcia, w tym zapewnienie schronienia,
- ❖ **organizacje pozarządowe** podejmujące działania na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, zwłaszcza w sytuacji kryzysowej,
- ❖ **jednostki wymiaru sprawiedliwości i ochrony porządku publicznego**, m.in.:
 - ✓ policja,
 - ✓ prokuratura,
 - ✓ sąd,
 - ✓ straż miejska,
- ❖ **placówki oświaty** mające bezpośredni kontakt z dziećmi i młodzieżą, m.in.:
 - ✓ przedszkola
 - ✓ szkoły,
 - ✓ poradnie psychologiczno –pedagogiczne,

- ❖ **placówki służby zdrowia**, zwłaszcza placówki „pierwszego kontaktu”
m.in.:
 - ✓ ośrodki zdrowia (lekarze rodzinni, pielęgniarki),
 - ✓ oddziały ratunkowe,
 - ✓ pogotowie ratunkowe,
 - ✓ placówki leczenia odwykowego,
 - ✓ poradnie zdrowia psychicznego,
- ❖ **komisje rozwiązywania problemów** alkoholowych podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, realizujące procedurę „Niebieskie Karty”,
- ❖ **inne podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie** mające charakter interdyscyplinarny, bądź specjalistyczny,
m.in.:
 - ✓ zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - ✓ punkty konsultacyjne,
 - ✓ punkty interwencji kryzysowej,
 - ✓ poradnie rodzinne,
 - ✓ schroniska i hostele.

Zaleca się, aby osoby podejmujące działania na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie miały możliwość:

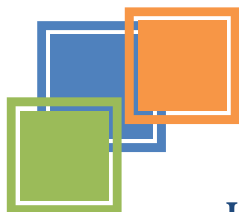
- ❖ cyklicznego podnoszenia i rozwijania umiejętności zawodowych poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach, seminariach, konferencjach,
- ❖ korzystania z superwizji w celu dbania o jakość swojej pracy.



III. ADRESACI PROGRAMU

Wszystkie cele i prowadzące do ich realizacji działania określone w przedmiotowym Programie mają służyć głównie pomocy i poprawie sytuacji życiowej osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Dążyć należy do stworzenia wielowymiarowego systemu pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie. Z uwagi na to adresami programu są głównie:

- ❖ osoby doświadczające przemocy w rodzinie, w tym m.in.: dzieci, młodzież, współmałżonkowie/partnerzy, osoby starsze i niepełnosprawne,
- ❖ świadkowie przemocy w rodzinie,
- ❖ społeczności lokalne,
- ❖ podmioty i osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ❖ osoby zagrożone wystąpieniem zjawiska przemocy w rodzinie.



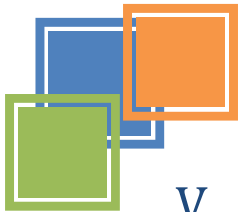
IV. CEL GŁÓWNY, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI EWALUACJI PROGRAMU

Cel główny programu:

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

| Działania prowadzące do realizacji celu głównego | Wskaźniki ewaluacji |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Prowadzenie w społecznościach lokalnych działań o charakterze edukacyjno – profilaktycznym (np. kampanii społecznych) w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. | <ul style="list-style-type: none">- liczba przeprowadzonych kampanii lub innych działań- liczba wydanych publikacji,- liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów, ulotek, plakatów,- liczba wyemitowanych reklam, audycji radiowych i telewizyjnych- liczba osób objętych działaniami |
| 2. Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej. | <ul style="list-style-type: none">- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych |
| 3. Realizowanie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego | <ul style="list-style-type: none">- liczba rodzin / osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego- liczba udzielonych porad |
| 4. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do: pomocy online, stron www, lokalnych telefonów zaufania interwencyjnych lub informacyjnych - dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. | <ul style="list-style-type: none">- liczba lokalnych telefonów zaufania- czas dostępności telefonu (całodobowy, inny)- liczba osób korzystających z telefonu zaufania- liczba rozmów i liczba interwencji- liczba udzielonych porad online- ilość utworzonych stron www- ilość wejść na stronę www |

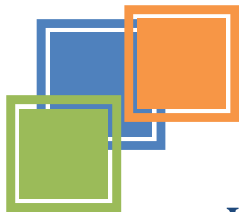
| | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>5. Prowadzenie działań o charakterze interwencji kryzysowej dla osób / rodzin doświadczających przemocy.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - rodzaj i liczba zrealizowanych działań - liczba rodzin korzystających z pomocy - liczba osób korzystających z pomocy |
| <p>6. Prowadzenie działań o charakterze psychoedukacyjnym i terapeutycznym dla osób / rodzin doświadczających przemocy.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - rodzaj i liczba zrealizowanych działań - liczba rodzin korzystających z pomocy - liczba osób korzystających z pomocy |
| <p>7. Promowanie oraz wzmocnienie systemowego i interdyscyplinarnego podejścia do zjawiska przemocy w rodzinie.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj przeprowadzonych szkoleń, seminariów, konferencji itp. - liczba uczestników przeprowadzonych szkoleń, seminariów, konferencji itp. - liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego - liczba instytucji stosujących superwizję - liczba osób prowadzących superwizję - liczba i rodzaj grup wsparcia |



V. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU

Przy konstruowaniu oraz realizacji programów ochrony i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie należy określić:

- a) termin realizacji programu,
- b) miejsce realizacji programu,
- c) podmioty realizujące program,
- d) metody, formy, techniki realizacji programu,
- e) osobę odpowiedzialną za prowadzenie dokumentacji związanej z realizacją programu oraz sposób prowadzenia dokumentacji,
- f) zasady współpracy między instytucjami realizującymi program.

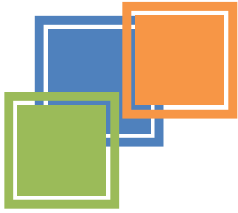


VI. EWALUACJA I MONITORING

Program ochrony ofiar przemocy w rodzinie powinien być monitorowany na bieżąco, przez cały okres jego trwania. W programie należy wskazać osobę bądź instytucję za to odpowiedzialną. Należy również określić sposób monitorowania oraz narzędzia, które do tego posłużą.

Program powinien również podlegać ewaluacji. Powinno się w nim zatem określić podmiot odpowiedzialny za jej dokonanie, czas, miejsce i sposób jej przeprowadzenia.

Zarówno monitoring, jak i ewaluacja programu powinny zostać udokumentowane przez podmiot/osobę je przeprowadzającą.



Skład Zespołu Roboczego Opracowującego Ramowy Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

- ✓ **Ewa Cwynar – Kawalec** – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
- ✓ **Dariusz Baran** – Psycholog, terapeuta rodzin, Przychodnia Zdrowia Psychicznego WZS w Rzeszowie;
- ✓ **Katarzyna Błaszczuk** – Przewodnicząca Komisji Etyki, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Rzeszowie;
- ✓ **Mariusz Fundament** – Kurator specjalista, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu;
- ✓ **Agnieszka Gabrowska** – Zastępca Dyrektora, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie;
- ✓ **Piotr Hryniszyn** – Dyrektor, Specjalistyczny Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach;
Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach
- ✓ **Ewa Kloc** – Starszy inspektor wojewódzki, Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- ✓ **Łukasz Kosiba** – Inspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
- ✓ **Agata Kowal** – Pedagog, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie;
- ✓ **Barbara Lew** – Kierownik, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie,
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
Podkarpackie Stowarzyszenie Pracowników Pomocy Społecznej w Tyczynie;
- ✓ **Patrycjusz Nowakowski** – Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Stowarzyszenie „Centrum Wsparcia i Profilaktyki „SPES” w Korytnikach;
- ✓ **Katarzyna Rogala** – Specjalista ds. rodziny, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli;

- ✓ **Marek Rodziewicz** – Psychoterapeuta, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli;
- ✓ asp. **Elżbieta Siupik** – Specjalista ds. koordynacji procedur „Niebieskie Karty”, Wydział Prewencji, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie
- ✓ **Agnieszka Skrzyńska** – p.o. Dyrektora, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie;
- ✓ **Bożena Ulidowska** – Specjalista, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej
- ✓ **Renata Wojna** – Główny specjalista, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dębicy;
- ✓ **Ewa Zatorska** – Podinspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Opracowanie graficzne:

- ✓ **Bartosz Zgłobicki** – Podinspektor, Obserwatorium Integracji Społecznej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

**UCHWAŁA NR/...../.....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

z dnia2014 r.

**w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020”**

Na podstawie art. 4 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) oraz art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 596 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala co następuje:**

§ 1

Uchwala się „Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego i Regionalnemu Ośrodkowi Polityki Społecznej w Rzeszowie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Samorząd Województwa zobowiązany jest przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) do realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Powyższe zadania Samorząd Województwa realizuje w postaci wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii województwa w zakresie polityki społecznej.

W związku z powyższym opracowano kolejny „Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, którego realizacja ze względu na długofalowe skutki (efekty) zadań przyjętych do realizacji zaplanowana jest w planie siedmioletnim i obejmuje lata 2014 – 2020.

Do prac nad opracowaniem nowego „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” został powołany zespół roboczy, w skład którego wchodzi:

1. **Ewa Cwynar – Kawalec** – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
2. **Dariusz Baran** – Psycholog, Przychodnia Zdrowia Psychicznego WZS w Rzeszowie;
3. **Tadeusz Boratyn** – Dyrektor, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie;
4. **Stanisław Drzał** – Prezes, Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Wolność i Miłość” Diecezji Rzeszowskiej w Rzeszowie;
5. **Dorota Gibała** – Kierownik Działu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Rzeszowie;

6. **Grzegorz Gościński** – Główny specjalista, Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
7. **Sławomir Grab** – Dyrektor, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli;
8. **Marek Kondziołka** – Kierownik, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie;
9. **Barbara Łukasik** – Dyrektor, SPZOZ Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie;
10. **Łukasz Kosiba** – Inspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
11. **Marek Motyka** – Instruktor terapii uzależnień, Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy;
12. **Alina Pieniążek** – Ekspert, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie;
13. **Bożena Ulidowska** – Specjalista, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej;
14. **Marek Zalesny** – Starszy wizytator; Kuratorium Oświaty w Rzeszowie;
15. **Ewa Zatorska** – Podinspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Diagnoza problemów oraz zasobów instytucjonalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie podkarpackim, stanowiąca podstawę do określenia celów i zadań wojewódzkiego programu, opracowana została przez Zespół Obserwatorium Integracji Społecznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie m.in. w oparciu o: raport z badań pn. „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną w województwie podkarpackim - ESPAD 2007”, raport z badań pn. „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną w województwie podkarpackim - ESPAD 2011”, raport pn.: „Substancje psychoaktywne – postawy i zachowania”, dane Głównego urzędu Statystycznego, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Wojewódzkiej Policji, Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, sądów rejonowych województwa podkarpackiego, Izby Wyrzeźnień w Rzeszowie, Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom w Przemyśle oraz roczne sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2012 r. (PARPA G1).

Program zakłada dążenie do osiągnięcia celu głównego, którym jest: zwiększenie skuteczności działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zmniejszenie skali tych problemów w województwie podkarpackim poprzez realizację zadań w ramach 6 celów szczegółowych:

1. Poszerzenie wiedzy na temat problemów oraz zasobów instytucjonalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemów alkoholowych.
3. Zmniejszenie rozmiarów spożywania alkoholu przez dzieci, młodzież i dorosłych.

4. Zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych dla osób żyjących w rodzinach z problemem alkoholowym oraz podniesienie jakości tych usług.
5. Zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń spowodowanych przez osoby będące pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
6. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz skoordynowanie ich działań.

„Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020” zakłada uruchomienie monitoringu oraz ewaluacji. Wnioski z monitoringu oraz ewaluacji Wojewódzkiego Programu będą stanowić podstawę do ewentualnej modyfikacji ujętych w nim celów i zadań oraz do opracowania nowych celów i zadań adekwatnych do sytuacji.

Projekt „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020” poddany został konsultacjom społecznym.

Konsultacje prowadzone były na podstawie § 3 Uchwały Nr III/28/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2011 r. Nr 1, poz. 2), w związku z art. 5, ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

Adresatami przedmiotowych konsultacji były organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.).

W okresie wyznaczonym do konsultacji projekt „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020” dostępny był na stronie internetowej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie, w zakładce „Aktualności”, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Ponadto informację o trwających konsultacjach społecznych przekazano do Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Oddziału współpracy z samorządami i organizacjami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej do: Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Ośrodków Interwencji Kryzysowej z terenu województwa podkarpackiego.

Uwagi i wnioski do projektu można było przesłać lub dostarczyć w formie pisemnej na adres: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120; 35-078 Rzeszów lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W okresie wyznaczonym na konsultacje społeczne, tj. od dnia 26 lutego 2014 r. do dnia 12 marca 2014 r. włącznie, nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski do konsultowanego projektu „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020”.

Załącznik Nr 1
Do Uchwały Nr.....
Sejmiku Województwa
Podkarpackiego
z dnia

Wojewódzki Program
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
na lata 2014 – 2020

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

Rzeszów 2014



Spis treści

| | | |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| I. | Wprowadzenie | 4 |
| II. | Podstawy prawne programu | 7 |
| | 1. Ustawy i rozporządzenia | 7 |
| | 2. Krajowe dokumenty programowe | 10 |
| | 3. Dokumenty międzynarodowe | 13 |
| III. | Podstawowe pojęcia i definicje | 16 |
| IV. | Diagnoza problemów oraz zasobów instytucjonalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych | 23 |
| | 1. Dostępność i konsumpcja alkoholu w Polsce | 23 |
| | 1.1. Dostępność ekonomiczna napojów alkoholowych | 23 |
| | 1.2. Konsumpcja napojów alkoholowych | 24 |
| | 1.3. Polskie problemy alkoholowe | 26 |
| | 2. Dostępność i konsumpcja alkoholu w woj. podkarpackim | 33 |
| | 2.1. Dostępność napojów alkoholowych | 33 |
| | 2.2. Charakterystyka osób spożywających i częstotliwość picia alkoholu | 34 |
| | 2.3. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież | 39 |
| | 3. Naruszenie prawa spowodowane spożywaniem alkoholu województwie podkarpackim | 42 |
| | 4. Placówki leczenia odwykowego w woj. podkarpackim | 53 |
| | 5. Podmioty udzielające wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom | 68 |
| V. | Cele, zadania i wskaźniki ich realizacji | 78 |
| VI. | Adresaci programu | 83 |
| VII. | Sposób realizacji, finansowanie, monitoring i ewaluacja | 84 |
| | 1. Sposób realizacji programu | 84 |
| | 2. Finansowanie programu | 85 |
| | 3. Monitorowanie i ewaluacja programu | 85 |
| | Skład zespołu opracowującego Program | 86 |
| | Spis tabel | 88 |
| | Spis wykresów | 89 |
| | Bibliografia | 91 |



I. WPROWADZENIE

Alkoholizm często nazywany jest chorobą XXI wieku. Nie znamy dokładnej liczby osób cierpiących na tę chorobę. Prowadzone statystyki są niemiarodajne, a znaczna większość ludzi wstydzi się przyznać do problemu. Jest to również jeden z głównych problemów współczesnej Polski. Zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą społeczną, której konsekwencji doświadczają członkowie rodzin osób uzależnionych oraz środowisko społeczne.

Zgodnie z Raportem Światowej Organizacji Zdrowia z 2011 roku, dotyczącym Stanu Zdrowia na Świecie, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialnym za ponad 4,5 % całkowitego obciążenia chorobami i urazami, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Alkoholizm łączy się również z problemami ekonomicznymi, jak min.: koszty interwencji policji, koszty procesów sądowych, koszty leczenia.

Dyrektor Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Krzysztof Brzózka zwraca również uwagę na inne aspekty używania alkoholu. W jednym z wywiadów mówi:

„Odkąd alkohol zaczął być postrzegany jako towar szkodliwy, zaczęto się zastanawiać nad jego stroną ekonomiczną, czyli nad tym, ile kosztuje jego spożywanie. Zwracam uwagę na używane w dokumentach europejskich sformułowanie – „szkody związane z alkoholem”, a nie tylko z jego „nadużywaniem”. Już samo używanie alkoholu może przynosić straty. Każdego roku 120 tysięcy Europejczyków w wieku 15 – 64 lata umiera z powodów związanych z alkoholem. To znaczy, że jedna na osiem osób w wieku produkcyjnym traci życie w związku z alkoholem! Blisko 80% przypadków marskości wątroby jest spowodowanych piciem, prawie 40% urazów występujących u mężczyzn (złamania, wypadki, uszkodzenia ciała w wyniku bójek) ma związek z alkoholem. Warto też dodać, że Międzynarodowa Agencja Badań nad Nowotworami zwraca uwagę na to, że alkohol jest czynnikiem kancerogennym, czyli zwiększa ryzyko rozwoju nowotworu. Wśród 30 krajów europejskich objętych badaniami Polska znajduje się na 9 miejscu pod względem zgonów spowodowanych piciem alkoholu wśród mężczyzn w wieku 15 – 64 lata – ok. 16% przypadków ma związek z alkoholem. Szacuje się, że każdy Europejczyk płaci rocznie 400 euro za straty związane

z alkoholem – w tym zawierają się m.in. wydatki na ochronę zdrowia, wymiar sprawiedliwości i pomoc społeczną. Estymacje europejskie sugerują, że 8-12% swojego budżetu Narodowy Fundusz Zdrowia przeznaczają na leczenie chorób związanych z alkoholem, czyli sam NFZ traci na tym rocznie ok. 9-10 mld złotych. Ale pamiętajmy, że za tymi liczbami i statystyką kryje się cierpienie konkretnej osoby i jej bliskich. Tego nie da się przeliczyć na pieniądze”.¹

Wszystkie aspekty związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych nie mogą być zatem marginalizowane i wymagają prowadzenia kompleksowych i spójnych działań.

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020 (*dalej: Program*) jest realizacją art. 4 *Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (t.j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1356 z późn. zm.) który mówi, że „samorząd województwa realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w postaci wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej. Zarząd województwa odpowiada za koordynację przygotowania i realizację programu, udziela pomocy merytorycznej instytucjom i osobom fizycznym realizującym zadania objęte tym programem oraz współdziała z innymi organami administracji publicznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych”.

Głównym celem *Programu* jest **zwiększenie skuteczności działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zmniejszenie skali tych problemów w województwie podkarpackim.**

Program został opracowany przez przedstawicieli kluczowych instytucji i organizacji, zaangażowanych w profilaktykę i przeciwdziałanie uzależnieniom, tj. przedstawicieli placówek leczenia uzależnień, Departamentu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego Komendy Wojewódzkiej Policji, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej, Kuratorium Oświaty, Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej, Sądu Okręgowego oraz organizacji pozarządowych.

¹ „Świat Problemów” Nr 10 (237) październik 2012

Projekt *Programu* poddany został konsultacjom społecznym ze specjalistami działającymi w obszarze profilaktyki i terapii uzależnień.

Przyjęte do realizacji cele i zadania w sposób kompleksowy obejmują problemy alkoholowe w województwie podkarpackim. Wszystkie zadania poprzez działania profilaktyczne, prewencyjne, lecznicze i rehabilitacyjne, a także działania z obszaru reintegracji społecznej, służyć mają osiągnięciu celu głównego *Programu*.

Program jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami obowiązującymi w województwie podkarpackim, w tym ze Strategią Województwa Podkarpackiego.

W części opisowej *Programu* zawarto informacje dotyczące podstaw prawnych, stosowanej terminologii, diagnozy problemów oraz zasobów instytucjonalnych prezentacji zasobów instytucjonalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie podkarpackim.

Szczegółowa diagnoza, mapa zasobów, założenia prawne, a także doświadczenie zawodowe członków zespołu opracowującego *Program* w województwie podkarpackim, stanowiły podstawę do sformułowania jego celów i zadań, a także wskaźników sprawdzających efektywność realizacji *Programu*.

Realizacja zadań znajdujących się w *Programie* będzie finansowana w sposób ciągły ze środków pochodzących z opłat pobieranych za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu wydawanych przez Marszałka Województwa zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, t.j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1356 z późn. zm.).



II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawy i rozporządzenia

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce stanowi **ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku** (t.j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1356 z późn. zm.). Ustawa ta reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Wskazuje również źródła finansowania tych zadań. Dokument opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych, określa postępowanie wobec osób nadużywających alkoholu, podstawy leczenia odwykowego, reguluje dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych. Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań w przedmiotowym zakresie są organy administracji rządowej, samorządowej, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

Działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych Samorząd Województwa podejmuje na podstawie art. 4 cytowanej ustawy, zgodnie z którym *„samorząd województwa realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w postaci wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej. Zarząd województwa odpowiada za koordynację przygotowania i realizację programu, udziela pomocy merytorycznej instytucjom i osobom fizycznym realizującym zadania objęte tym programem oraz współdziała z innymi organami administracji publicznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych. Program wojewódzki jest realizowany przez regionalny ośrodek polityki społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w programie”*.

Cytowany artykuł pozostaje w związku z art. 21 pkt 1 **ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku** (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 182 z późn. zm.), który wśród zadań samorządu województwa wymienia: *opracowanie, aktualizowanie i realizację strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej będącej integralną częścią strategii rozwoju województwa, obejmującej*

w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi – po konsultacji z powiatami.

Artykuł 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w związku z art. 4 tejże ustawy zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego do:

- podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy,
- popierania tworzenia i rozwoju organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom oraz zapewniania warunków sprzyjających działaniom tych organizacji,
- współdziałania z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Treść art. 2 przywoływanej ustawy wskazuje, że *zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:*

- 1) *tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,*
- 2) *działalność wychowawczą i informacyjną,*
- 3) *ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju,*
- 4) *ograniczanie dostępności alkoholu,*
- 5) *leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,*
- 6) *zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,*

7) *przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.*

Na podstawie art. 22 cytowanej ustawy zarząd województwa organizuje na obszarze województwa całodobowe zakłady leczenia odwykowego oraz wojewódzki ośrodek terapii uzależnienia i współuzależnienia.

Program koresponduje z zapisami **ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. z 2005 roku, Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), wg których zadań własnych samorządu województwa należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) opracowywanie programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

oraz z zapisami art. 8 ust. 1 i ust. 2 **ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym** (t.j. Dz. U. z 2011 roku, Nr 43, poz. 225 z późn. zm.), zgodnie z którym marszałek województwa, na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z instytucją tworzącą, może przyznać Centrum Integracji Społecznej dotację na pierwsze wyposażenie oraz dotację na działalność przez okres pierwszych 3 miesięcy z dochodów własnych samorządu województwa przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Dotacja na pierwsze wyposażenie może być przeznaczona na:

- 1) przystosowanie do potrzeb uczestników zajęć w Centrum pomieszczeń przeznaczonych na reintegrację zawodową i społeczną;
- 2) wyposażenie pomieszczeń oraz przygotowanie stanowisk pracy, w tym zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do prowadzenia działalności, o której mowa w art. 9 (t.j.: działalność wytwórczą, handlową lub usługową oraz działalność wytwórczą w rolnictwie, z wyłączeniem działalności polegającej na wytwarzaniu

i handlu wyrobami przemysłu paliwowego, tytoniowego, spirytusowego, winiarskiego, piwowarskiego, a także pozostałych wyrobów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 0,5% oraz wyrobów z metali szlachetnych albo z udziałem tych metali);

3) zakup surowców, materiałów i narzędzi niezbędnych do rozpoczęcia działalności.

Ponadto podstawę prawną *Programu* stanowią następujące dokumenty:

- Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie pierwszego szacunku wartości produktu krajowego brutto w 2012 r. (M.P. z 2013 roku, Nr 393).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego (Dz. U. z 2008 roku, Nr 223, poz. 1471).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 2012 roku w sprawie zniesienia niektórych sądów rejonowych (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1121).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi (Dz. U. z 2012 roku, poz. 734).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r., Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r., Nr 24, poz. 128).

2. Krajowe dokumenty programowe

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015 wśród najważniejszych problemów wymienia:

- szkody zdrowotne wynikające ze spożywania alkoholu,
- nadmierną dostępność alkoholu,
- zaburzenia życia rodzinnego w związku z alkoholem, w tym szkody zdrowotne i rozwojowe dzieci z rodzin alkoholowych,
- picie alkoholu przez dzieci i młodzież,
- zjawisko przemocy w rodzinie w związku z używaniem alkoholu,
- pogarszającą się jakość działań podejmowanych przez gminy w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wydatkowanie środków z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych na zadania niezwiązane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- naruszenie prawa związane z alkoholem,
- brak naukowych danych na temat strat ekonomicznych związanych z alkoholem.

Biorąc pod uwagę wymienione powyżej problemy sformułowano osiem celów strategicznych:

- Cel 1: Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu,
- Cel 2: Zmniejszenie dostępności i zmiana struktury spożywanego alkoholu,
- Cel 3: Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- Cel 4: Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
- Cel 5: Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom,
- Cel 6: Poprawa jakości działań podejmowanych przez gminy w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz ograniczenie wydatkowania środków finansowych na zadania niezwiązane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- Cel 7: Ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem,
- Cel 8: Oszacowanie strat ekonomicznych związanych z alkoholem.

Program koresponduje z zapisami **Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015**, zwłaszcza z celem operacyjnym nr 2: Zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem

– ujętym w celach dotyczących czynników ryzyka i działań w zakresie promocji.

W dokumencie tym zawarto istotne zadania w tym obszarze:

1) Ograniczenie dostępności alkoholu:

- zmniejszenie liczby punktów sprzedaży,
- ograniczenie dostępności alkoholu w pobliżu głównych dróg krajowych,
- egzekwowanie zakazu sprzedaży nietrzeźwym,
- egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.

2) Ograniczenie ekonomicznej dostępności alkoholu.

3) Ograniczenie nielegalnego obrotu napojami alkoholowymi:

- ograniczenie przemytu,
- ograniczenie nielegalnego gorzelnictwa,
- ograniczenie promocji napojów alkoholowych.

4) Rozwijanie grup wsparcia.

5) Wdrożenie procedury wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji do praktyki lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (POZ).

6) Tworzenie i upowszechnianie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, nauczycieli i rodziców.

7) Zwiększenie kompetencji nauczycieli, instruktorów i animatorów kultury, pedagogów oraz psychologów w zakresie profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, w tym profilaktyki problemów alkoholowych.

8) Zwiększenie dostępności pomocy profilaktycznej dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.

Program koresponduje również z zapisami **Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, który określa zadania w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy ofiarom przemocy, prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Jego celami są: zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Osiągnięciu powyższych celów mają służyć:

- działania uprzedzające: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie,
- działania interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- działania wspierające: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie,
- działania korekcyjno – edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

3. Dokumenty międzynarodowe

Globalna Strategia Alkoholowa

W dniu 21 maja 2010 roku w Genewie, podczas 63 obrad Światowego Zgromadzenia Zdrowia (WHA), 193 kraje członkowskie Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zagłosowały jednomyślnie za przyjęciem *Globalnej Strategii Redukującej Szkodliwe Spożywanie Alkohol*. W dokumencie tym stwierdza się, że szkodliwe spożywanie alkoholu ma ważny wpływ na zdrowie publiczne i jest uważane za jeden z głównych, globalnych czynników ryzyka słabego zdrowia. Rezolucja wzywa kraje członkowskie WHO do wprowadzania rozwiązań z obszaru polityki publicznej, w celu redukcji szkodliwej konsumpcji alkoholu. Podkreśla skuteczność skupiania się na polityce dotyczącej cen alkoholu, dostępności i marketingu alkoholu. Rekomendacje zawarte w *Globalnej Strategii* nie są wiążące, mają jednak służyć jako wytyczne dla krajów członkowskich WHO.

Strategia Unii Europejskiej w zakresie wspierania państw członkowskich w ograniczaniu szkodliwych skutków spożywania alkoholu

W dniu 24 października 2006 roku Komisja Wspólnot Europejskich przedstawiła *Strategię Unii Europejskiej w zakresie wspierania państwa członkowskich w ograniczaniu szkodliwych skutków spożywania alkoholu*, w której podkreślono, że szkodliwe spożywanie alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie publiczne, a także wiąże się z kosztami opieki zdrowotnej, ubezpieczeniem zdrowotnym,

egzekwowaniem prawa i porządkiem publicznym oraz kosztami w miejscu pracy, przez co wywiera ono negatywny wpływ na rozwój gospodarczy i na społeczeństwo jako całość. Dokument koncentruje się na zapobieganiu i ograniczaniu nadużywania alkoholu, a także na spożywaniu alkoholu przez osoby nieletnie oraz na najbardziej szkodliwych konsekwencjach jego nadużywania, takich jak wypadki drogowe pod wpływem alkoholu i alkoholowy zespół płodowy. Komisja określiła pięć następujących tematów priorytetowych, które dotyczą wszystkich państw członkowskich:

- 1) Ochrona młodzieży, dzieci i dzieci nienarodzonych.
- 2) Zmniejszenie liczby rannych i ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych spowodowanych spożyciem alkoholu.
- 3) Zapobieganie szkodliwym skutkom nadużywania alkoholu wśród dorosłych i ograniczenie negatywnego wpływu alkoholu w miejscu pracy.
- 4) Informowanie, szkolenie i podnoszenie świadomości na temat wpływu szkodliwego i niebezpiecznego spożywania alkoholu, a także w zakresie kultury spożywania alkoholu.
- 5) Rozwój, wspieranie i prowadzenie wspólnej bazy danych.

W obrębie powyższych tematów priorytetowych wskazano następujące cele:

- Cel 1: Ograniczenie picia alkoholu przez osoby nieletnie, zmniejszenie niebezpiecznego i szkodliwego picia wśród młodych osób, we współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.
- Cel 2: Ograniczenie szkód wyrządzanych dzieciom w rodzinach z problemem alkoholowym.
- Cel 3: Ograniczenie narażenia na szkodliwy wpływ alkoholu w okresie ciąży, a przez to zmniejszenie liczby dzieci urodzonych z alkoholowym zespołem płodowym.
- Cel 4: Przyczynianie się do zmniejszenia liczby ofiar śmiertelnych i obrażeń w wypadkach drogowych spowodowanych spożyciem alkoholu.
- Cel 5: Ograniczenie przewlekłych zaburzeń fizycznych i umysłowych związanych ze spożyciem alkoholu.
- Cel 6: Zmniejszenie liczby zgonów związanych z alkoholem.
- Cel 7: Dostarczanie konsumentom informacji umożliwiających im dokonanie świadomego wyboru.

Cel 8: Przyczynianie się do ograniczenia szkód spowodowanych spożyciem alkoholu w miejscu pracy i wspieranie działań prowadzonych w miejscu pracy.

Cel 9: Uzyskanie porównywalnych informacji na temat spożycia alkoholu, zwłaszcza przez młodzież; zdefiniowanie szkodliwego i niebezpiecznego spożywania alkoholu, kultury spożywania alkoholu, społecznych i zdrowotnych skutków spożywania alkoholu; a także zgromadzenie informacji na temat wpływu środków podjętych w ramach polityki antyalkoholowej oraz wpływu spożycia alkoholu na wydajność i rozwój gospodarczy.



III. PODSTAWOWE POJĘCIA I DEFINICJE

Alkoholizm

Termin wprowadzony przez Husa w 1849 roku i do dziś powszechnie używany, jednak uznawany za etykietyzujący i mało ścisły. Terminem alkoholizm określa się zarówno patologię jednostki, jak i całokształt patologii społecznych związanych z piciem alkoholu. W celu uściślenia nazewnictwa eksperci WHO zrezygnowali z terminu - alkoholizm, zastępując go terminami: niesprawności (problemy) związane z alkoholem – odpowiadające alkoholizmowi w najszerszym jego rozumieniu i zespołu uzależnienia od alkoholu – opowiadający chorobie alkoholowej.²

Detoksykacja

1. Proces wyprowadzania pacjenta ze skutków działania substancji psychoaktywnej.
2. Jako procedura kliniczna, jest to proces bezpiecznego i skutecznego odstawiania substancji psychoaktywnej w sposób minimalizujący objawy zespołu abstynencyjnego. Ośrodki przeprowadzające takie procedury mogą nosić nazwy ośrodków (oddziałów) detoksykacyjnych, "detoksu".

W przypadku alkoholu są to oddziały leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych.³

FASD Poalkoholowe spektrum zaburzeń rozwojowych (ang. Fetal Alcohol Spectrum Disorders)

Ogólny termin opisujący całościowo spektrum skutków rozwojowych występujących u dzieci matek pijących alkohol w okresie ciąży. Skutki te mogą obejmować zaburzenia rozwoju fizycznego, umysłowego, zachowania, uczenia się, mogą trwać przez całe życie. W diagnostyce klinicznej obowiązuje termin FAS - Płodowy Zespół Alkoholowy, który charakteryzuje się: dysmorfiami twarzy, opóźnieniami wzrostu oraz nieprawidłowościami ośrodkowego układu nerwowego. U dzieci u których nie występują wszystkie cechy FAS diagnozowany jest częściowy FAS. Rodzaj i siła

² Leksykon psychiatrii / pod red. Stanisława Pużyńskiego ; aut. Henryk Andrzej Axer [i in.], Państw. Zakł. Wydaw. Lekarskich, Warszawa 1993.

³ Leksykon terminów : alkohol i narkotyki / tł. [z ang.] Andrzej Bidziński; Światowa Organizacja Zdrowia, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 1997.

zaburzenia dziecka zależy przede wszystkim od ilości alkoholu, spożywanego przez kobietę w ciąży oraz częstotliwości picia. Należy pamiętać, że nie ma bezpiecznej dawki alkoholu, jaką może spożywać kobieta w ciąży, w związku z tym, aby dziecko było zdrowe należy, całkowicie powstrzymać się od spożywania alkoholu w okresie prenatalnym oraz karmienia piersią.⁴

Krótką interwencją

Zwana też interwencją minimalną, to strategia lecznicza oferująca ustrukturyzowaną, krótką (z reguły 5-30 minut) terapię, której celem jest pomoc w zaprzestaniu lub zredukowaniu używania substancji psychoaktywnych lub (rzadziej) w radzeniu sobie z innymi problemami życiowymi. Opracowana została przede wszystkim z myślą o lekarzach i innych pracownikach podstawowej opieki zdrowotnej. Stosowana była dotychczas głównie jako pomoc przy rzucaniu palenia i w leczeniu używania szkodliwego, przede wszystkim alkoholu.⁵

Leczenie uzależnienia

Działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu. Przykładami działań leczniczych w tym zakresie są: programy psychoterapii uzależnienia od alkoholu, farmakologiczne wspieranie psychoterapii, leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych.⁶

Ograniczanie szkód

W kontekście picia alkoholu i używania innych substancji psychoaktywnych, określenie to oznacza strategię działania i programy koncentrujące się bezpośrednio na ograniczaniu szkód wywoływanych przez przyjmowanie tych substancji. Odnosi się w szczególności do tych strategii działania, które mają na celu zmniejszenie szkód, lecz niekoniecznie ograniczanie konsumpcji substancji psychoaktywnych.⁷

⁴ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015 (www.parpa.pl)

⁵ Leksykon terminów : alkohol i narkotyki / tł. [z ang.] Andrzej Bidziński; Światowa Organizacja Zdrowia, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 1997.

⁶ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015 (www.parpa.pl)

⁷ Leksykon terminów : alkohol i narkotyki / tł. [z ang.] Andrzej Bidziński; Światowa Organizacja Zdrowia, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 1997.

Picie kontrolowane

Picie w sposób umożliwiający uniknięcie intoksykacji lub picia ryzykownego. Termin ten stosowany jest w szczególności wobec osób, których zdolność do kontrolowania picia przy wszystkich okazjach może być w sposób uzasadniony kwestionowana. Na przykład, w przypadku osób, u których wystąpiły objawy uzależnienia od alkoholu lub picia szkodliwego.⁸

Profilaktyka

- **uniwersalna** – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji. Działania uniwersalne są realizowane na przykład w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym, itd. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.
- **selektywna** – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych lub/ i innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna

⁸ Leksykon terminów : alkohol i narkotyki / tł. [z ang.] Andrzej Bidziński; Światowa Organizacja Zdrowia, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 1997.

jest więc z definicji przede wszystkim działaniem uprzedzającym, nie naprawczym.

- **wskazująca** – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych. Są to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup osób), które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10. Przykładem profilaktyki wskazującej są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, które przejawiają wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, a także interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami. Do profilaktyki wskazującej można również zaliczyć niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem alkoholu).⁹

Rehabilitacja (postępowanie po leczeniu)

Działania podtrzymujące zmianę u osób uzależnionych po zakończeniu leczenia uzależnienia, utrwalające efekty leczenia, uczące umiejętności służących zdrowieniu oraz pomagające w podejmowaniu i realizacji zadań wynikających z ról społecznych. Przykładami są: treningi zapobiegania nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia dla „absolwentów” leczenia uzależnień, treningi zachowań konstruktywnych, programy wychodzenia z bezdomności, grupy samopomocowe Anonimowych Alkoholików, kluby abstynenta, programy aktywizacji zawodowej.¹⁰

⁹ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015 (www.parpa.pl).

¹⁰ Ibidem

Reintegracja społeczna

Reintegracja społeczna - to działania, w tym również o charakterze samopomocowym, mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach w centrum integracji społecznej, klubie integracji społecznej lub zatrudnionej u pracodawcy, umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu.¹¹

Picie szkodliwe (używanie szkodliwe)

Sposób przyjmowania substancji psychoaktywnej (picia alkoholu), który powoduje szkody zdrowotne. Mogą być to szkody somatyczne (np. zapalenie wątroby) albo psychiczne (np. epizody depresyjne wtórne do intensywnego picia alkoholu)¹²

Uzależnienia behawioralne

W klasyfikacji ICD-10 zostały zakwalifikowane do kategorii „zaburzenia nawyków i popędów (impulsów). Cechują się powtarzaniem działań, bez wyraźnej, racjonalnej motywacji, które zazwyczaj szkodzą interesom samego pacjenta, jak i innych osób. Pacjent określa te zachowania jako związane z impulsem do działania, który nie podlega kontroli. Przyczyny tych zaburzeń nie są poznane.¹³

Uzależnienie krzyżowe (uzależnienie mieszane)

Zespół uzależnienia spowodowany używaniem kilku substancji lub naprzemiennym używaniu różnych substancji. W przeszłości termin „uzależnienie krzyżowe” używany był dla określenia uzależnienia od alkoholu i leków uspokajających (psychotropowych)¹⁴

¹¹ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym. Art 2, p. 4. (t.j. Dz. U. z 2011 roku, Nr 43, poz. 225 z późn. zm.).

¹² Puzyński S., Wciórka J., Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne. Vesalius, Kraków 2000.

¹³ Ibidem

¹⁴ Ibidem.

Wczesna interwencja

Strategia terapeutyczna łącząca w sobie wczesne wykrywanie faktu ryzykownego lub szkodliwego używania substancji psychoaktywnych z leczeniem osób, których to dotyczy. Proponuje się i zapewnia leczenie zanim osoby zainteresowane mogłyby się zgłosić z własnej inicjatywy, często zanim uświadomią sobie, że używanie tych środków może przysporzyć im poważnych problemów.

Podejście to skierowane jest przede wszystkim do osób, które nie popadły jeszcze w uzależnienie fizyczne lub poważniejsze kłopoty psychospołeczne.¹⁵

Współuzależnienie

Utrwalona forma przystosowania do długotrwałej, trudnej, często niszczącej sytuacji życiowej, związanej z piciem i destrukcyjnymi zachowaniami partnera. Sposób w jaki osoba współuzależniona adaptuje się do tej sytuacji, istotnie ogranicza jej wybory, powoduje sztywność postępowania, prowadzi do pogorszenia własnego stanu oraz utrudnia zmianę swojego położenia. Uczestnictwo w osobistym związku z drugą osobą, która wprowadza do wzajemnych kontaktów destrukcję, uniemożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb i może być źródłem problemów rodzinnych, emocjonalnych i zdrowotnych.

Zespół uzależnienia

Kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których przyjmowanie substancji psychoaktywnej (picie alkoholu) dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie (często silne, czasem przemożne) przyjmowania substancji psychoaktywnej, alkoholu lub tytoniu. Przyjęcie substancji (wypicie alkoholu) nawet po bardzo długim okresie abstynencji może wyzwać zjawisko gwałtownego nawrotu innych objawów zespołu, znacznie szybciej niż pojawienie się uzależnienia u osób wcześniej nieuzależnionych.¹⁶

¹⁵ Leksykon terminów : alkohol i narkotyki / tł. [z ang.] Andrzej Bidziński; Światowa Organizacja Zdrowia, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 1997

¹⁶ Pużyński S., Wciórka J., Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne. Vesalius, Kraków 2000.

Zespół uzależnienia od alkoholu

Zespół uzależnienia od alkoholu, zgodnie z kryteriami zawartymi w 10 edycji Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów (ICD 10) należy definiować jako wystąpienie przynajmniej trzech z następujących objawów, w okresie przynajmniej jednego miesiąca lub w ciągu ostatniego roku w kilkukrotnych okresach krótszych niż miesiąc:

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia ("głód alkoholowy").
2. Upośledzenie zdolności kontrolowania zachowań związanych z pićm (upośledzenie zdolności powstrzymywania się od picia, trudności w zakończeniu picia, trudności w ograniczaniu ilości wypijanego alkoholu).
3. Fizjologiczne objawy zespołu abstynencyjnego w sytuacji ograniczenia lub przerywania picia (drżenie, nadciśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunka, bezsenność, niepokój, w krańcowej postaci majaczenie drżenne) lub używanie alkoholu w celu uwolnienia się od objawów abstynencyjnych.
4. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożywania zwiększonych dawek dla osiągnięcia oczekiwanego efektu.
5. Koncentracja życia wokół picia kosztem zainteresowań i obowiązków.
6. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.¹⁷

¹⁷ Za: PARPA (www.parpa.pl).

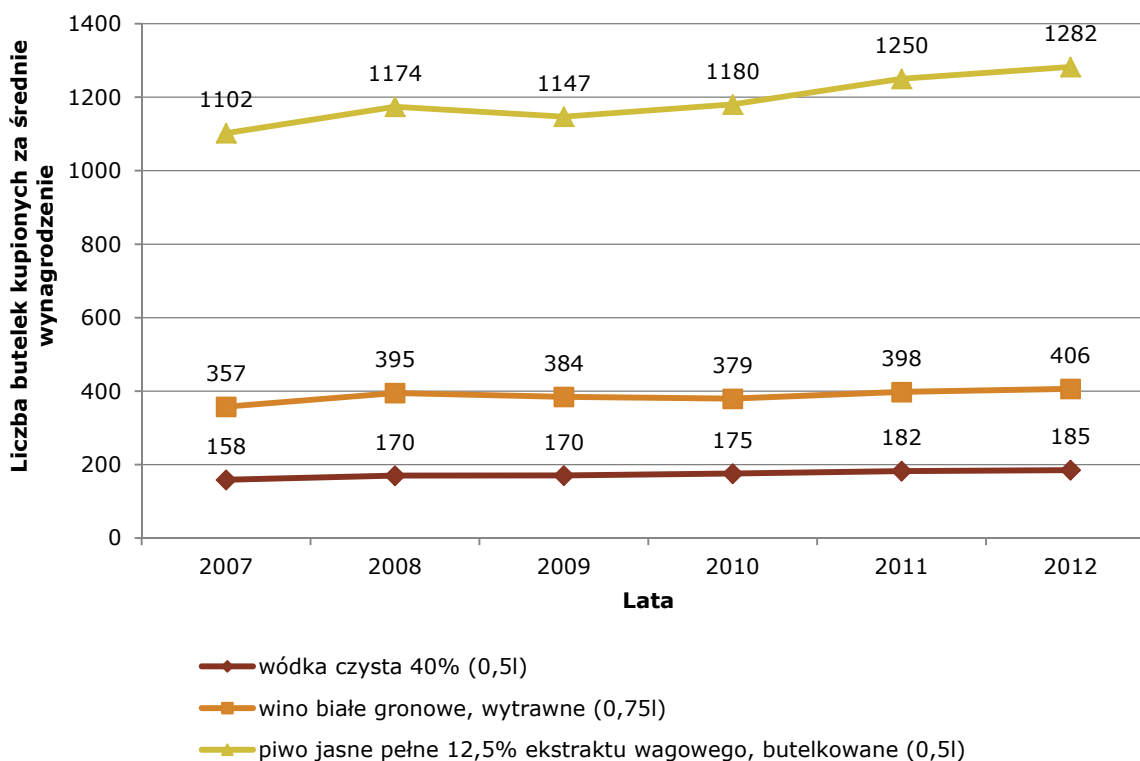
IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW ORAZ ZASOBÓW INSTYTUCJONALNYCH W OBSZARZE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Dostępność i konsumpcja alkoholu w Polsce

1.1. Dostępność ekonomiczna napojów alkoholowych

Jednym z najistotniejszych czynników wpływających na poziom spożycia alkoholu jest jego dostępność. Dostępność ekonomiczną można zmierzyć m.in. poprzez określenie siły nabywczej przeciętnego wynagrodzenia w przeliczeniu na poszczególne rodzaje alkoholu (liczba butelek alkoholu, jaką można kupić za średnią wartość miesięcznego wynagrodzenia brutto)¹⁸.

Wykres 1. Dostępność ekonomiczna wybranych rodzajów napojów alkoholowych w Polsce w latach 2007-2012



Źródło: obliczenia własne na podst. danych GUS.

¹⁸ J. Moskalewicz, Ł. Wieczorek, *Dostępność, konsumpcja alkoholu i konsekwencje picia - trzy dekady doświadczeń*, w: „Alkoholizm i Narkomania 2009, Tom 22: nr 4, 305-337”, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2009.

Wprowadzenie od 1 stycznia 2009 roku wyższych stawek podatku akcyzowego¹⁹ na alkohol wpłynęło na dostępność ekonomiczną napojów alkoholowych w latach kolejnych. Wzrost ceny detalicznej napojów alkoholowych w roku 2009 w najwyższym stopniu wpłynął na dostępność ekonomiczną piwa, natomiast w przypadku napojów alkoholowych wysokoprocentowych zmiana była niezauważalna. Sytuacja ta miała miejsce, ponieważ przy relatywnie wysokiej cenie wódki, cena jednostkowa za butelkę 0,5 l wzrosła w podobnym stopniu, co przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, natomiast w przypadku tańszych trunków, cena wzrosła w dużo większym stopniu niż przeciętne wynagrodzenie (około 5% wzrostowi średniej pensji towarzyszył 7,4% wzrost ceny wina oraz 7,9% wzrost ceny piwa). Jak prezentuje powyższy wykres, w latach kolejnych zauważalny jest ponowny wzrost dostępności ekonomicznej napojów alkoholowych, jedynie w roku 2010 dostępność ekonomiczna wina białego spadła o 1,3% w porównaniu z rokiem wcześniejszym.

1.2. Konsumpcja napojów alkoholowych

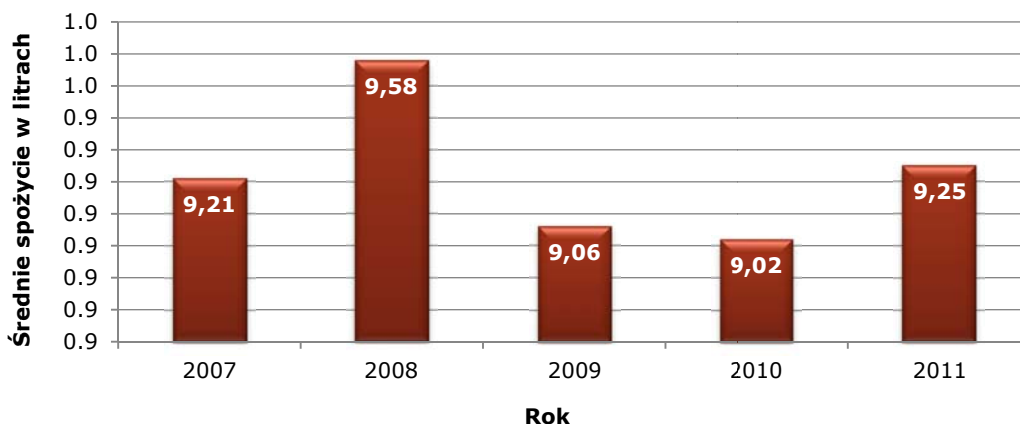
Dane dotyczące wielkości spożycia alkoholu pochodzą ze statystyk dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych. Nie uwzględniają one alkoholu produkowanego w warunkach domowych, zakupów wolnych od cła, alkoholu z magazynów i nierejestrowanych napojów alkoholowych. Oficjalne statystyki uwzględniają tylko napoje zarejestrowane jako wina, piwa czy napoje spirytusowe i pokazują z reguły spożycie niższe niż rzeczywisty poziom konsumpcji. Zmiany w poziomie spożycia czystego alkoholu na jednego mieszkańca oblicza się poprzez sumowanie wielkości spożycia wszystkich rodzajów alkoholu z uwzględnieniem jego mocy (% czystego alkoholu)²⁰.

Średnie spożycie alkoholu na jednego mieszkańca Polski systematycznie rosło przez kilka lat, aż do 2008 roku, w którym odnotowano najwyższą ilość alkoholu wypijanego przez jednego mieszkańca kraju – na poziomie 9,58 litra w przeliczeniu na stuprocentowy alkohol.

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego (Dz. U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1471).

²⁰ B. Kłós, *Spożycie alkoholu w Polsce i w krajach europejskich*, Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu - Informacja BSE nr 497, Warszawa 1997.

Wykres 2. Średnie spożycie 100% alkoholu w litrach na jednego mieszkańca Polski*



* Przyjmuje się założenie, iż w jednym litrze: piwa zawartych jest 5,5% alkoholu, wina (miody pitnego) zawartych jest 12% alkoholu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie obliczeń PARPA.

W wyniku podniesienia na początku roku 2009 akcyzy na napoje spirytusowe (o ok. 9%), wino (o ok. 16,5%) oraz na piwo (o 13,6%), wielkość spożycia znacząco zmniejszyła się (o ponad 0,5 l w przeliczeniu na 100% alkoholu)²¹. W 2011 roku odnotowano pierwszy po podniesieniu akcyzy wzrost konsumpcji napojów alkoholowych.

Zmiany w strukturze spożycia napojów alkoholowych w ciągu 5 lat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura spożycia alkoholu w litrach na jednego mieszkańca Polski w latach 2007-2011*

| Rodzaj napoju | Rok | | | | |
|----------------------------------------------------|------|------|------|------|------|
| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 |
| Wyroby spirytusowe (100% alkoholu) | 3,0 | 3,4 | 3,2 | 3,2 | 3,3 |
| Wino i miody pitne | 8,9 | 8,2 | 7,0 | 7,0 | 6,4 |
| Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkoholu | 1,07 | 0,98 | 0,84 | 0,84 | 0,77 |
| Piwo | 93,4 | 94,4 | 91,2 | 90,5 | 94,3 |
| Piwo w przeliczeniu na 100% alkoholu | 5,14 | 5,19 | 5,02 | 4,98 | 5,19 |

*Przyjmuje się założenie, iż w jednym litrze: piwa zawartych jest 5,5% alkoholu, wina (miody pitnego) zawartych jest 12% alkoholu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie obliczeń PARPA.

²¹ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, PARPA 2011.

Największy wzrost spożycia alkoholu w 2011 roku odnotowano w przypadku piwa (do poziomu porównywalnego z konsumpcją sprzed podniesienia akcyzy), zmniejszyła się natomiast popularność wina i miodów pitnych wśród konsumowanych napojów alkoholowych. Spożycie trunków tego typu spadło o niemal 1,5 litra na jednego mieszkańca.

1.3. Polskie problemy alkoholowe

Większość osób spożywa alkohol w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część ludzi nadużywa alkoholu, co powoduje znaczną liczbę szkód i zagrożeń. Występują one we wszystkich społeczeństwach. Wielkość szkód jest związana z rozmiarami i stylem konsumpcji napojów alkoholowych, ale zależy również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych²².

Nadmierne spożywanie alkoholu ma swój konkretny negatywny wymiar społeczny; wywołuje ono skutki, które w literaturze przedmiotu określa się jako problemy alkoholowe. Najważniejsze problemy alkoholowe w Polsce wymieniane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) to:

- szkody występujące u osób pijących;
- szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym;
- alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy;
- naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe;
- naruszenie prawa związane z obrotem alkoholem.

Szkody wynikające ze spożywania alkoholu spowodowane są dwoma zasadniczymi czynnikami:

- nadmierną konsumpcją alkoholu;
- spożywaniem alkoholu w okolicznościach rodzących ryzyko.

Szkód nie można sprowadzać tylko do negatywnych skutków alkoholizmu, ale należy je rozumieć jako szersze zjawisko społeczne. Jak wynika z licznych badań zagranicznych i krajowych istnieje silna współzależność między konsumpcją alkoholu przeliczaną na jednego mieszkańca kraju a powszedniością problemów alkoholowych (zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych). Kiedy spożycie alkoholu na jednego mieszkańca wzrasta, nasilają się problemy, kiedy maleje – problemy

²² www.parpa.pl (stan na dzień 10.06.2013)

słabną. Ta zależność jest szczególnie widoczna, gdy porównuje się poszczególne kraje, całe regiony czy też tendencje w konkretnych okresach. Zależności te wykorzystywane są z jednej strony do szacowania spożycia alkoholu, z drugiej natomiast – do prognozowania stanu problemów społecznych²³.

Spośród wszystkich problemów społecznych, jakie występują zarówno w Polsce, jak i w Europie, problemy związane z nadmiernym spożywaniem alkoholu mają szczególne znaczenie i pociągają za sobą ogromne koszty, które według różnych danych szacowane są na ok. 1,3% Produktu Krajowego Brutto. Koszty bezpośrednio związane z nadmiernym spożyciem alkoholu w krajach Unii Europejskiej (dane z 2003 roku dla 15 państw) obliczone były na 125 miliardów Euro rocznie. W Polsce koszty te szacowane były w roku 2009 na 17,5 miliarda złotych rocznie. Z powodu ogromnych strat, jakie ponoszą budżety poszczególnych państw, ograniczenie nadmiernego (szkodliwego) spożycia alkoholu staje się koniecznością²⁴.

Szkody występujące u osób pijących

W Polsce alkohol stanowi jedno z głównych zagrożeń zdrowia społeczeństwa. Zagrożenie to mierzy się przez określenie wpływu na umieralność, zapadalność chorobową, rozpowszechnienie chorób i rozmiary hospitalizacji. Uważa się, że alkohol jest bezpośrednią przyczyną lub istotną współtowarzyszącą przyczyną wielu chorób i zaostrzeń istniejących stanów chorobowych.

Najgroźniejsze szkody występujące u osób pijących to:

- degradacja społeczna i utrata zdrowia osób uzależnionych od alkoholu (tzw. alkoholików); liczbę osób nadużywających alkoholu i pijących go w sposób szkodliwy w Polsce szacuje się na około 5-7% populacji, w tym około 2% populacji osób uzależnionych. Wspomniane wcześniej dane statystyczne nie uwzględniają spożycia alkoholu pochodzącego z nielegalnego gorzelnictwa. Według szacunków GUS, niezarejestrowane spożycie wysokoprocentowych napojów alkoholowych wynosi 20-30% rejestrowanego spożycia wódki²⁵;

²³ J. Szymańczak, *Problemy alkoholowe*, Biuro studiów i ekspertyz Kancelarii Sejmu - Informacja BSE nr 500, Warszawa 1997.

²⁴ *Wybrane aspekty ekonomiczne i społeczne związane z nadmiernym spożyciem alkoholu* Raport Lundbeck Poland Sp. z o.o., b.m.r.w.

²⁵ Szerzej na ten temat - www.parpa.pl (stan na dzień 10.06.2013)

- utrata zdrowia osób dorosłych nadmiernie pijących (znaczna część pacjentów leczących się w placówkach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej z powodu zaburzeń układu trawiennego, krążenia, neurologicznego, chorób płuc, nowotworów, urazów itd.);
- zaburzenie rozwoju psychofizycznego oraz kariery edukacyjnej pijącej młodzieży.

Szkody występujące u członków rodzin alkoholowych

Nadużywanie alkoholu powoduje również liczne zaburzenia w rodzinach osób pijących. Osoby nadmiernie pijące mają destrukcyjny wpływ na życie rodzinne (zaburzenia życia rodzinnego, problemy w kontaktach z ludźmi czy przemoc wobec najbliższych) oraz na stan zdrowia członków rodziny. U małżonków osób pijących stwierdza się częstsze występowanie takich schorzeń jak nerwica, zespoły pourazowe, czy choroby somatyczne. U członków rodzin osób uzależnionych może rozwinąć się charakterystyczny zespół zmian zwany współuzależnieniem, który niekiedy wyraża się zaburzeniami zachowania o charakterze aspołecznym. Powoduje on poważne problemy natury psychologicznej, które w przypadku dzieci rzutują na późniejsze przystosowanie małżeńskie i rodzinne w życiu dorosłym²⁶.

Nadużywanie alkoholu przez partnera w Polsce jest trzecią najczęściej podawaną w aktach rozwodowych oficjalną przyczyną rozpadu małżeństw²⁷. Ponadto nadmierne spożywanie alkoholu obciąża budżety rodzinne, co często powoduje spadek statusu ekonomicznego poniżej granicy ubóstwa. W 2012 roku odsetek osób żyjących w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej granicy ubóstwa skrajnego (tzn. poniżej poziomu minimum egzystencji) wynosił 6,7%²⁸.

Według danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), szczególnie wysoki odsetek nadmiernie pijących zaobserwowano wśród osób bezrobotnych – 30,4% (wobec 15,5% nadmiernie pijących wśród ogółu konsumentów alkoholu)²⁹.

²⁶ M. Dziubińska-Michalewicz, *Konsumpcja alkoholu a stan zdrowia mieszkańców Polski*, Biuro studiów i ekspertyz Kancelarii Sejmu - Informacja BSE nr 501, Warszawa 1997.

²⁷ A. Matysiak, G. Wrona, *Regulacje prawne tworzenia, rozwoju i rozpadu rodzin w Polsce*. Zeszyty Naukowe ISiD Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Nr 8, Warszawa 2010.

²⁸ *Ubóstwo w Polsce w 2012 r. (na podstawie badań budżetów gospodarstw domowych)*, GUS, Warszawa 2013.

²⁹ *Alkohol i życie codzienne. Ile piją Europejczycy*, Biuletyn Informacyjny Nr 22. PARPA b.m.r.w.

Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy

Nietrzeźwość w czasie i w miejscu pracy może powodować szereg ujemnych następstw, takich jak:

- wypadki przy pracy,
- naruszenie porządku i dyscypliny pracy,
- obniżenie wyników ekonomicznych,
- straty materialne zakładów pracy.

Rzeczywista rola alkoholu w różnych problemach dotyczących pracy nie jest dokładnie rozpoznana. Statystyki udziału alkoholu w przyczynach wypadków nie odzwierciedlają stanu faktycznego, bowiem ukrycie faktu, że wypadek zaistniał, może być korzystne zarówno dla pracodawcy, jak i rodziny poszkodowanego. Państwowa Inspekcja Pracy szacuje, iż połowa wypadków przy pracy powstaje z winy ludzi, głównie z powodu nieprzestrzegania zasad bhp czy obecności alkoholu w organizmie w godzinach pracy³⁰.

Naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe

Najdrastyczniejszym przejawem zakłócania porządku publicznego jest przestępczość. Do najważniejszych problemów należą tu przede wszystkim:

- wpływ nietrzeźwości na popełnianie przestępstw,
- przemoc w rodzinach alkoholowych i nietrzeźwość w miejscach publicznych.

Związek wielkości spożycia alkoholu z rozmiarami przestępczości nie ma bezpośredniego charakteru. Jednakże rozmiar konsumpcji alkoholu rzutuje na wielkość udziału osób nietrzeźwych wśród ogółu sprawców przestępstw³¹. Ponadto policja odnotowuje każdego roku przypadki popełniania przestępstw, których celem jest wejście w posiadanie alkoholu albo pieniędzy na jego zakup – dotyczy to przede wszystkim rozbojów i kradzieży z włamaniem do sklepów, mieszkań, lokali gastronomicznych³².

Naruszenie prawa związane z obrotem alkoholem

Naruszenia prawa związane z obrotem alkoholem to przede wszystkim:

³⁰ J. Szymańczak, *Problemy...*, op. cit.

³¹ J. Szymańczak, *Problemy...*, op. cit.

³² Szerzej tematyka ta zostanie poruszona w dalszej części opracowania.

- nielegalny import, produkcja i sprzedaż napojów alkoholowych,
- sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- reklama i propagowanie spożycia napojów alkoholowych.

Według doniesień PARPA, mimo obowiązywania ustawy o oznaczaniu wyrobów alkoholowych znakami skarbowymi akcyzy nadal obserwuje się różnego typu patologiczne zjawiska związane z nielegalnym wytwarzaniem alkoholu. Ujawnia się również przypadki przemytu spirytusu do Polski, który wprowadzany jest na polski obszar celny jako tranzyt z krajów Wspólnoty Państw Niepodległych lub też jako rozcieńczalnik albo rozpuszczalnik do produkcji w nieistniejących firmach polskich. Do nielegalnego obrotu alkoholem przyczynia się również tzw. przemyt mrówkowy (wielokrotne przekraczanie granicy i przenoszenie jednorazowo niewielkiej ilości alkoholu). Przemycany spirytus jest rozprowadzany do nielegalnych rozlewni alkoholu, w których zorganizowane grupy przestępcze zajmują się rozlewem i dystrybucją na terenie Polski. Warto zaznaczyć, iż administracja celna nie dysponuje danymi, które umożliwiłyby oszacowanie skali nielegalnego importu alkoholu do Polski³³.

Oszacowanie ekonomicznego aspektu polskich problemów alkoholowych, czyli wysokości strat związanych z obecnością alkoholu w naszym życiu, jest trudnym zadaniem. Według raportu WHO³⁴ z 2012 roku skutki ekonomiczne nadużywania alkoholu w Europie powinny być oceniane nawet na poziomie 2-3% PKB poszczególnych krajów³⁵. Produkt krajowy brutto w Polsce w roku 2012, według Głównego Urzędu Statystycznego, wyniósł 1 595,3 mld zł. Oznacza to, iż koszty ekonomiczne (koszty leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu opieki społecznej i ubezpieczeń; przedwczesna umieralność; spadek wydajności pracy i wiele innych) związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu w Polsce można szacować na poziomie około 32-48 mld zł rocznie³⁶.

³³ J. Szymańczak, *Problemy...*, op. cit.

³⁴ WHO (ang. World Health Organization) – Światowa Organizacja Zdrowia

³⁵ *Ekonomiczne aspekty skutków picia alkoholu w Europie i w Polsce*, Instytut Organizacji Ochrony Zdrowia Uczelni Łazarskiego, Warszawa 2013.

³⁶ Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie pierwszego szacunku wartości produktu krajowego brutto w 2012 r. (M.P. z 2013 r., Nr 393).

Picie alkoholu przez kobiety w ciąży

Ważnym problemem nieujęty w wyżej wymienionych kategoriach jest spożywanie alkoholu przez kobiety w okresie ciąży. Badania epidemiologiczne wskazują na negatywny wpływ alkoholu etylowego na rozwój płodu. W wyniku picia alkoholu przez matkę przenika on przez łożysko i jest wchłaniany w całości przez dziecko. Uszkadza w ten sposób nieodwracalnie płód, który nie ma jeszcze w pełni dojrzałej wątroby, zdolnej do wyeliminowania dostarczanych mu toksyn. Jedną z konsekwencji picia alkoholu przez kobiety ciężarne jest płodowy zespół alkoholowy (FAS – Fetal Alcohol Syndrome) lub jego łagodniejsza forma FAE (Fetal Alcohol Effect). FAS objawia się u dziecka deformacjami twarzy, zaburzeniami wzrostu, trwałym uszkodzeniem mózgu oraz upośledzeniem umysłowym. Dzieci obciążone FAE mogą charakteryzować się normalnym wzrostem, wyglądem, a ich rozwój umysłowy może mieścić się w normie, ale mogą mieć problemy z zachowaniem, nauką i rozumowaniem. Innymi skutkami spożywania alkoholu w trakcie ciąży mogą być choroby serca, nerek, uszkodzenia wzroku i słuchu, ośrodkowego układu nerwowego (np. powodujące nadpobudliwość i trudności w koncentracji uwagi, ale także opóźnienie rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego) bądź zaburzenia psychiczne u dziecka. Etanol zwiększa również ryzyko wnetrostwa u płodów płci męskiej oraz ryzyko obumarcia płodu³⁷.

Wyniki badań przeprowadzonych w 2009 roku na zlecenie PARPA (Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) nt. zdrowotnych zachowań polskich kobiet w ciąży wskazują, że około 14% wszystkich respondentek i aż 29% kobiet pijących alkohol w ciągu ostatniego roku piło w trakcie ciąży. Wśród kobiet pijących w ostatnim roku 59% piło alkohol w II i III trymestrze ciąży, 70% piło mniej niż raz w miesiącu, natomiast 5% – częściej niż raz w tygodniu. Większość kobiet jest jednak świadoma szkodliwego wpływu alkoholu na zdrowie kobiety i płodu (88% respondentek jest świadoma szkodliwości dużej ilości alkoholu, natomiast 82% – małych ilości). Największa nieświadomość tej szkodliwości wystąpiła w województwach: zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim i wielkopolskim (na poziomie około 10%). Kobiety młode z wyższym wykształceniem, mieszkanki dużych miast, deklarujące częściej świadomość

³⁷ W. Szychta, M. Skoczylas, T. Laudański, *Spożywanie alkoholu i palenie tytoniu przez kobiety w ciąży – przegląd badań*, w: „Perinatologia, Neonatologia i Ginekologia”, tom 1, zeszyt 4, 309-313, 2008.

negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu piły napoje alkoholowe w czasie ciąży częściej. U matek deklarujących picie alkoholu w ciągu ostatnich 6 miesięcy przed porodem zauważono zdecydowanie częstsze niż u pozostałych matek występowanie powikłań w okresie ciąży, przedwczesne porody, niską masę i długość ciała noworodków, niższą punktację w skali Apgar i wady wrodzone noworodków³⁸.

Skuteczne zapobieganie rozprzestrzenianiu się problemów alkoholowych, które mają swój jednoznacznie negatywny wymiar społeczny i ekonomiczny, stanowi w Polsce przedmiot zorganizowanej działalności wielu podmiotów (administracja rządowa i samorządowa, organizacje pozarządowe). Jednakże dotychczas nie można stwierdzić, iż skala problemów alkoholowych w ostatnich latach zmniejszyła się.

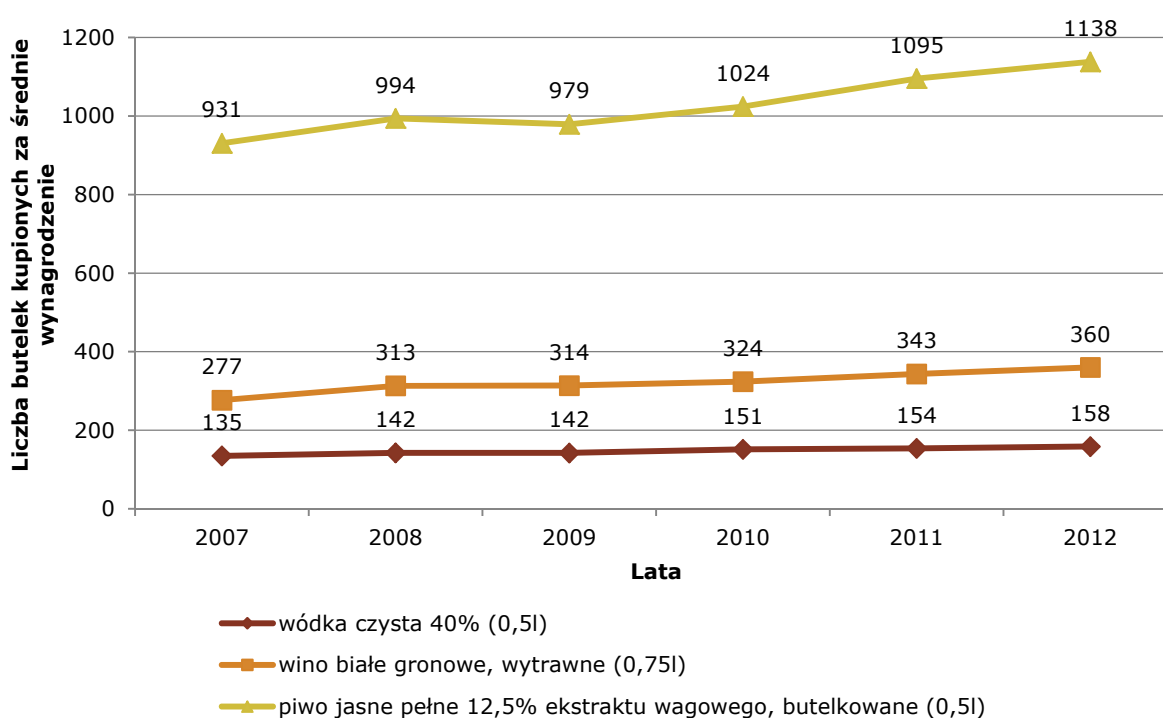
³⁸ M. Wojnar, M. Fudała, K. Brzózka, *Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży. Picie alkoholu*, Posiedzenie Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia 24.03.2010.

2. Dostępność i konsumpcja alkoholu w woj. podkarpackim

2.1. Dostępność napojów alkoholowych

Dostępność ekonomiczna alkoholu na Podkarpaciu jest znacznie niższa niż w całym kraju. Związane jest to z wysokością średniego wynagrodzenia brutto na poziomie dużo niższym niż średnia krajowa, przy cenach alkoholu na porównywalnym poziomie³⁹.

Wykres 3. Dostępność ekonomiczna wybranych rodzajów alkoholu w woj. podkarpackim w latach 2007-2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dostępność fizyczną alkoholu rozumianą jako możliwość jego nabycia można zmierzyć liczbą punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Z nadesłanych przez gminy rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (PARPA-G1) wynika, że w 2012 roku w województwie podkarpackim funkcjonowało 7 596 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (7 741 w 2011 roku, 8 017 w 2010 roku). Średnio na jeden punkt sprzedaży przypadło 280 mieszkańców Podkarpacia w 2012 roku

³⁹ W 2011 roku średnie miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło: na Podkarpaciu 3 023,21 zł, w Polsce 3 625,21 zł. Ceny wódki czystej 40 procentowej, odpowiednio: 19,67 zł na Podkarpaciu oraz 19,90 zł w Polsce – BDL GUS.

(272 osób w 2011 roku, 260 w 2010 roku)⁴⁰. W skali całego kraju na jeden punkt sprzedaży przypadało 257 osób w 2011 roku oraz 253 osoby w 2010 roku. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Polsce w 2011 roku wyniosła 150 014, w porównaniu z rokiem poprzednim spadła o ponad 2 tysiące.

Z danych zaprezentowanych powyżej wynika, że na przestrzeni ostatnich lat wzrosła dostępność ekonomiczna przy jednoczesnym zmniejszeniu dostępności fizycznej napojów alkoholowych.

2.2. Charakterystyka osób spożywających i częstotliwość picia alkoholu

Główny Urząd Statystyczny w 2009 roku przeprowadził w Polsce Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia (EHIS). Badanie to wykazało całkowitą abstynencję badanych Polaków w ciągu ostatnich 12 miesięcy na poziomie około 25%. W przekroju terytorialnym stosunkowo najwięcej osób stroniących od alkoholu to mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, lubelskiego, podkarpackiego i kujawsko-pomorskiego; tam alkoholu nie brało do ust aż 29% dorosłych mieszkańców. Stosunkowo najrzadziej abstynentami byli mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego i śląskiego – 21-22% ogółu ludności dorosłej w tych województwach. Kobiety o wiele rzadziej niż mężczyźni deklarowały częstsze picie alkoholu. Do picia alkoholu częściej niż 1 raz w tygodniu przyznał się co 5 mężczyzna i co 22 pijąca alkohol kobieta. Wielkość populacji osób pijących alkohol częściej niż jeden raz w tygodniu można oszacować na poziomie nieco ponad 2,5 mln osób (2,1 mln mężczyzn i 0,5 mln kobiet). Relatywnie najwięcej przypadków częstego spożycia alkoholu zaobserwowano u mężczyzn zamieszkujących miasta, kawalerów, nieżyjących w związku małżeńskim/ partnerskim, z wyższym wykształceniem, ale także zasadniczym zawodowym. Natomiast wśród kobiet, często pijąca alkohol to głównie mieszkanka miasta, w wieku 20-39 lat, dobrze wykształcona oraz żyjąca w związku.

Jak wskazują szacunkowe wyniki badania, co trzecia kobieta często pijąca alkohol nigdy nie przekroczyła normy spożycia nadmiernego (tj. 60 g czystego alkoholu przy jednej okazji), a wśród często pijących mężczyzn – tylko co dziesiąty. Raz na miesiąc lub rzadziej normę tę przekroczyła blisko co druga kobieta często

⁴⁰ Dane obejmują wyłącznie gminy, które nadesłały sprawozdania (159 gmin w 2012 roku, 158 gmin w 2011 roku, 157 gmin w 2010 r.).

pijąca i ponad 56% pijących równie często mężczyzn. Co czwarty często pijący alkohol mężczyzna normę tę przekraczał znacznie częściej – co najmniej jeden raz w tygodniu, natomiast wśród kobiet rzadziej niż co dziesiąta. Do grupy ryzyka zostały więc zaliczone osoby bardzo młode do 30 roku życia, słabo wykształcone, wolne (nie żyjące w stałych związkach), mające nie najgorszy stan zdrowia lub poszukujące pracy (bezrobotne). Wśród osób często pijących alkohol spożywanie wódki i innych napojów wysokoprocentowych deklarowało 30%, piwa 85%, natomiast wina – do 10%. Wyniki badania wskazują, że 3/4 osób deklarujących picie piwa w ciągu tygodnia wypijało co najwyżej 7 półlitrowych butelek, a 3/4 pijących wino gronowe w ciągu tygodnia wypijało nie więcej niż 5 kieliszków 100-gramowych. Trochę wyższe wyniki odnotowano dla 3/4 osób deklarujących picie wódki i innych napojów spirytusowych – granicę spożycia w ciągu tygodnia dla tej grupy wyznaczało 500 gramów wódki lub 300 gramów innych napojów spirytusowych, tzw. mocnych alkoholi⁴¹.

Wyniki badania pn. *Substancje psychoaktywne – postawy i zachowania*⁴² przeprowadzonego w 2010 roku na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie na reprezentatywnej próbie 706 mieszkańców województwa podkarpackiego w wieku 16-64 lat pozwoliły na określenie średniego spożycia napojów alkoholowych przez osoby deklarujące konsumpcję poszczególnych rodzajów trunków. Osoby spożywające w ostatnich 12 miesiącach przed badaniem:

- piwo – wypijały średnio w ciągu jednego dnia ok. 1 111 ml⁴³;
- wino/szampan – wypijały średnio w ciągu jednego dnia ok. 323 ml⁴⁴;
- wódkę/inne napoje spirytusowe – wypijały średnio w ciągu jednego dnia ok. 293 ml⁴⁵.

⁴¹ *Stan zdrowia ludności Polski w 2009 r.*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011.

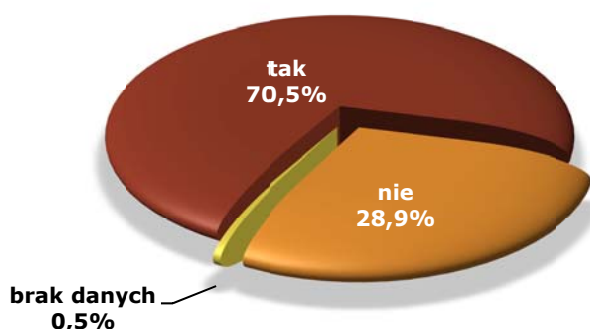
⁴² Raport dostępny z badania pn. *Substancje psychoaktywne – postawy i zachowania* jest na stronie: www.ois.roops.rzeszow.pl

⁴³ przeciętna ilość piwa spożywana w ciągu jednego dnia (przy uwzględnieniu tylko tych dni, w których badani spożywali piwo)

⁴⁴ przeciętna ilość wina/szampanu spożywana w ciągu jednego dnia (przy uwzględnieniu tylko tych dni, w których badani spożywali wino/szampan)

⁴⁵ przeciętna ilość wódki/innych napojów spirytusowych spożywana w ciągu jednego dnia (przy uwzględnieniu tylko tych dni, w których badani spożywali wódkę/napoje spirytusowe)

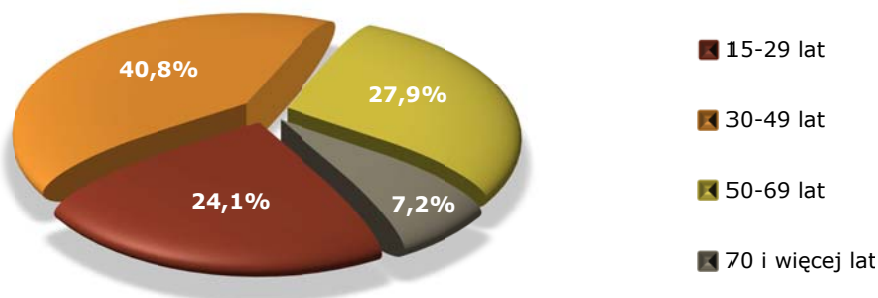
Wykres 4. Spożywanie alkoholu w ciągu ostatnich 12 m-cy przez osoby w wieku 15 lat i więcej zamieszkujące woj. podkarpackie /rok 2011/



Źródło: opracowanie własne na podstawie „Stan zdrowia ludności Polski w 2009 r.”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011.

W Polsce odsetek osób w wieku 15 lat i więcej, pijących w ciągu ostatnich 12 miesięcy w 2009 roku wyniósł 73,9%. Osoby niepijące stanowiły natomiast 25,3%. Na tle statystycznego Polaka mieszkancie Podkarpacia wypadł nieco lepiej. Abstynencję w województwie podkarpackim zadeklarowało około 3,6% więcej badanych niż w skali kraju. Wśród osób pijących przeważali mężczyźni (54,8%).

Wykres 5. Spożywanie alkoholu w ciągu ostatnich 12 m-cy przez osoby zamieszkujące woj. podkarpackie z podziałem na wiek /rok 2011/

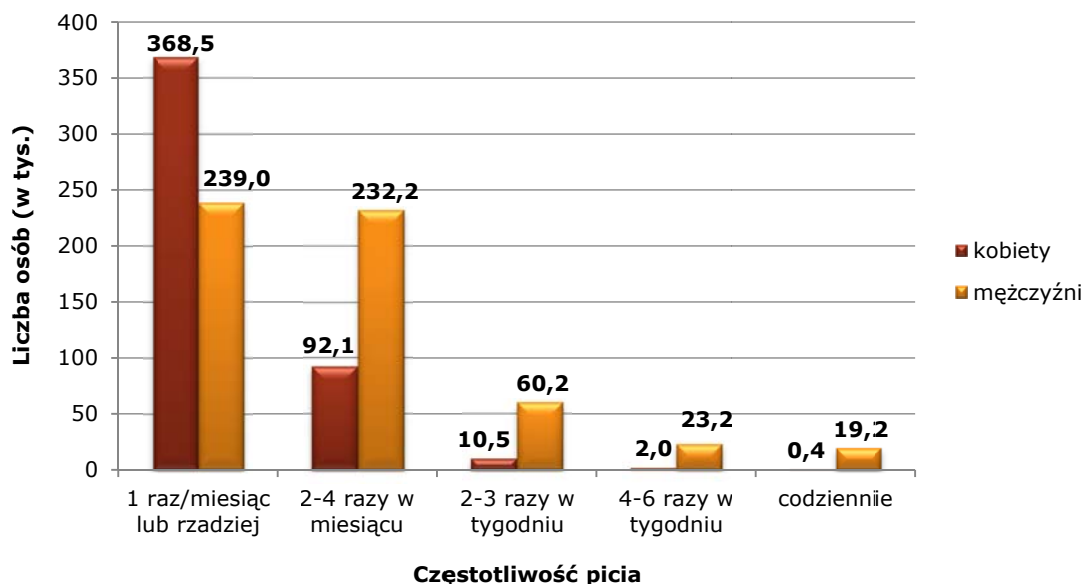


Źródło: opracowanie własne na podstawie „Stan zdrowia ludności Polski w 2009 r.”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011.

Poddając analizie wiek osób spożywających alkohol w ciągu ostatnich miesięcy, wyłonić można najliczniejszą grupę wiekową osób pijących w województwie podkarpackim – osoby w wieku 30-49 lat.

Osoby deklarujące spożywanie alkoholu w ciągu ostatnich 12 m-cy zapytano o częstotliwość spożywania napojów alkoholowych. Wyniki województwa podkarpackiego przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 6. Częstotliwość spożywania alkoholu przez osoby w wieku 15 lat i więcej zamieszkujące woj. podkarpackie, deklarujące spożycie alkoholu w ciągu ostatnich 12 m-cy

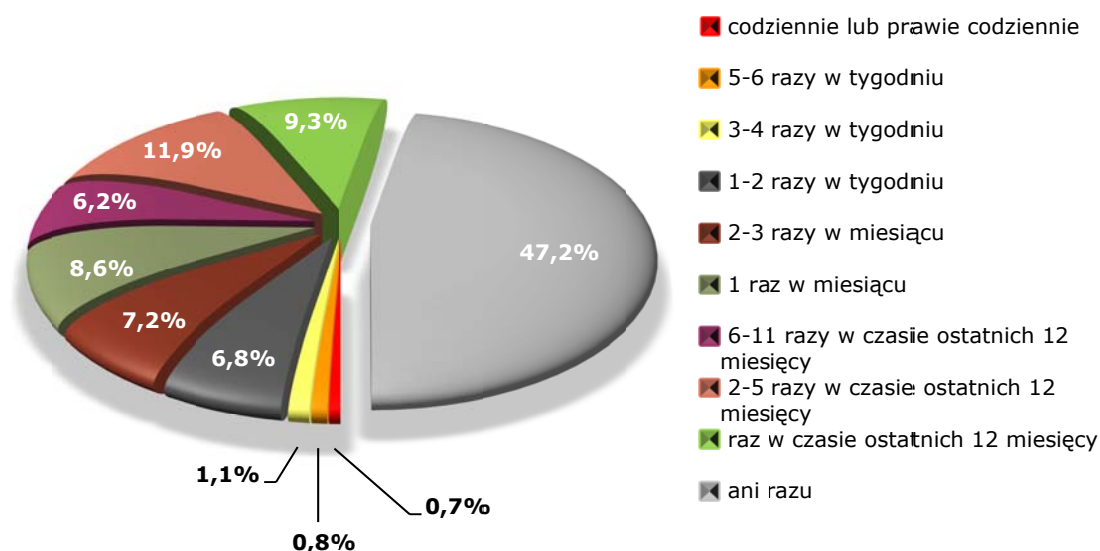


Źródło: opracowanie własne na podstawie „Stan zdrowia ludności Polski w 2009 r.”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011.

Jak pokazuje powyższy wykres, wśród mieszkańców Podkarpacia powyżej 15 roku życia deklarujących spożywanie alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy, 19 600 osób piło codziennie (co stanowi 1,87% mieszkańców województwa powyżej 15 roku życia deklarujących spożywanie alkoholu w ciągu 12 miesięcy oraz 1,32% ogółu mieszkańców województwa powyżej 15 roku życia). Największa liczba badanych (607 500 osób) piła 1 raz w miesiącu lub rzadziej (co stanowi 58% mieszkańców województwa powyżej 15 roku życia, deklarujących spożywanie alkoholu w ciągu 12 miesięcy oraz 41% ogółu mieszkańców województwa powyżej 15 roku życia). Jest to również jedyna kategoria, w której liczba pijących kobiet jest większa niż liczba pijących mężczyzn. Oznacza to, że mężczyźni piją znacznie częściej niż kobiety. Wraz ze wzrostem częstotliwości picia rośnie również przewaga liczby mężczyzn pijących nad pijącymi kobietami (od 2,5 razy więcej mężczyzn niż kobiet w przypadku picia 2-4 razy w miesiącu do aż 48 razy więcej w przypadku codziennego picia).

Badanie *Substancje psychoaktywne – postawy i zachowania* pozwoliło określić, z jaką częstotliwością osoby spożywające alkohol w ciągu 12 miesięcy przed badaniem konsumowały przy jednej okazji 6 standardowych porcji alkoholu lub więcej⁴⁶, tzn. co najmniej sześć 250 ml szklanek piwa (1,5 l) lub sześć 100 ml kieliszków wina (0,6 l) lub sześć 30 ml kieliszków wódki lub innego napoju spirytusowego (180 ml), względnie ich kombinacji.

Wykres 7. Częstotliwość wypijania przy jednej okazji 6 standardowych porcji alkoholu lub więcej w woj. podkarpackim



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania z 2010 r. „Substancje psychoaktywne – postawy i zachowania”.

Niemal połowa respondentów w ciągu 12 miesięcy przed badaniem nie spożywała jednorazowo sześciu standardowych porcji alkoholu lub więcej. Wśród pozostałych osób największy odsetek badanych pił ryzykownie 2-5 razy w ciągu ostatniego roku przed badaniem.

⁴⁶ Światowa Organizacja Zdrowia określa roboczą definicję ryzykownego picia alkoholu jako regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości 20-40g czystego alkoholu dziennie przez kobiety i 40-60g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu czystego alkoholu w tygodniu przez kobiety zawierającym się w przedziale 140-209g, a w przypadku mężczyzn - 280-349g.

2.3. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież⁴⁷

Napoje alkoholowe są najbardziej powszechną substancją psychoaktywną zarówno wśród młodzieży szkolnej, jak i dorosłej części społeczeństwa. Informacji na temat rozpowszechnienia zjawiska picia alkoholu przez młodzież dostarczają m.in. prowadzone cyklicznie co 4 lata ogólnopolskie badania ESPAD dotyczące używania alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Najnowsza edycja badania odbyła się w 2011 roku. Badanie przeprowadzono w województwie podkarpackim na reprezentatywnej próbie 948 uczniów III klas gimnazjalnych oraz 1 199 uczniów II klas ponadgimnazjalnych, za pomocą ankiety audytoryjnej. Wyniki wskazują, że alkoholu próbowało już 73,4% chłopców i 63,6% dziewcząt z trzecich klas gimnazjum oraz ponad 90% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (91,6% chłopców i 90,9% dziewcząt). Porównując dane z wynikami poprzedniej edycji badania, można zauważyć nieznaczny spadek liczby osób mających już za sobą inicjację alkoholową w młodszej kategorii wiekowej (76% chłopców i 66% dziewcząt w 2007 roku) oraz wzrost w przypadku starszej młodzieży (89% chłopców i 88% dziewcząt w 2007 roku).

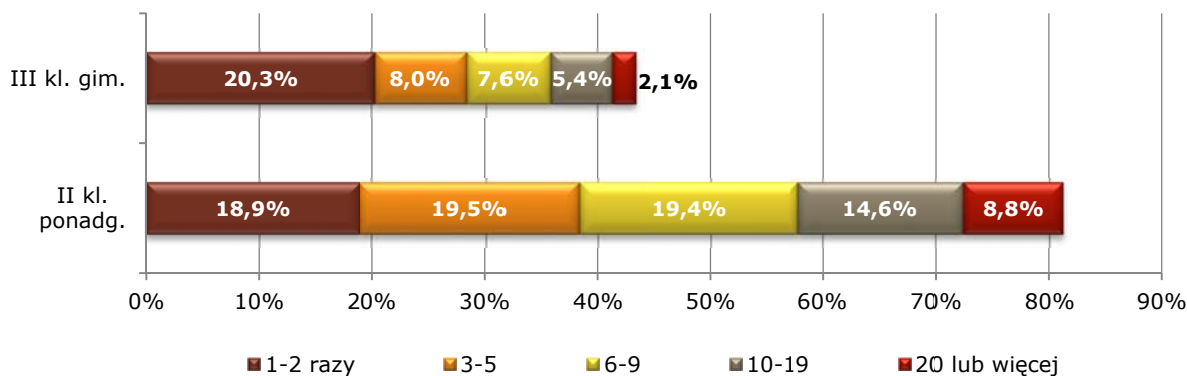
Na tle Polski, podkarpacka młodzież wypadła znacznie korzystniej. Wśród uczniów III klas gimnazjalnych w województwie inicjację alkoholową miało za sobą 68,7% uczniów, natomiast w skali kraju 87,3%. W starszej grupie młodzieży różnice te są już mniej widoczne – 91,2% uczniów klas II ponadgimnazjalnych na Podkarpaciu w porównaniu do 95,2% w Polsce.

Znaczna część młodzieży uczestniczącej w podkarpackich badaniach piła alkohol w okresie 30 dni przed badaniem (43,4% uczniów III klas gimnazjalnych oraz 81,2% uczniów II klas ponadgimnazjalnych). Najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród młodzieży było piwo. W ciągu ostatniego miesiąca piła je ponad 1/3 badanych gimnazjalistów (36,5%) i prawie 3/4 uczniów klas drugich ponadgimnazjalnych (74,5%). Drugim najpopularniejszym napojem była wódka. Piło ją w ostatnim miesiącu przed badaniem 27,9% gimnazjalistów i 64,3% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Po wino w analizowanym okresie sięgnęło 12,8% uczniów

⁴⁷ Na podstawie raportów z badań *Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego - ESPAD 2007* oraz *Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego - ESPAD 2011*, wykonanych przez Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Warszawie na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz J. Sierosławski *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2011 r.*, Warszawa 2011.

gimnazjów i 30,1% badanych ze szkół ponadgimnazjalnych. W analizowanym czasie badani sięgali najrzadziej po alkopopy (kolorowe drinki w małych butelkach o niewielkiej zawartości alkoholu). Takie doświadczenia ma 5,8% gimnazjalistów i 9,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Wykres 8. Częstotliwość picia alkoholu przez młodzież szkolną w woj. podkarpackim w 2011 roku – 30 dni przed badaniem



Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego” – ESPAD 2007 oraz „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego” – ESPAD 2011.

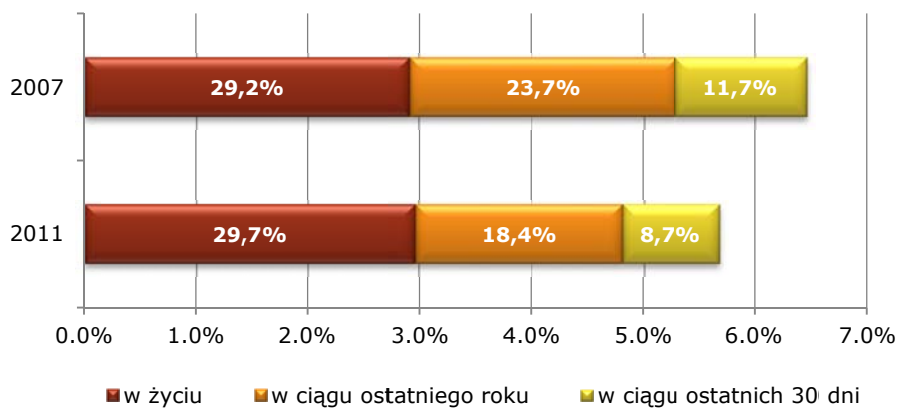
Picie częściej niż raz w tygodniu zadeklarowało około 15% młodzieży gimnazjalnej biorącej udział w badaniu i aż 42,8% młodzieży starszej. Niepojęcy jest fakt, iż prawie 9% młodzieży ponadgimnazjalnej piło niemal codziennie (20 lub więcej razy w ostatnim miesiącu). W młodszej grupie badanych odsetek ten wyniósł 2,1%.

Upijanie się jest jednym z najbardziej ryzykownych zachowań, jakie podejmują młodzi ludzie. Wielu z nich właśnie na skutek alkoholowego upojenia ma poważne problemy zdrowotne, ulega wypadkom, narusza prawo, traci szansę na dalszą edukację. Konsekwencją upijania się nastolatków są również poważne problemy emocjonalne oraz konflikty i zaburzone relacje z rodzicami i rówieśnikami. Bezpośrednim następstwem upicia się są również niechciane kontakty seksualne oraz eksperymenty z narkotykami. W tym kontekście warto podkreślić, iż kontrola zachowań związanych z pićm alkoholu powinna stanowić jeden z kluczowych elementów działań profilaktycznych adresowanych do młodzieży.

Z przeprowadzonych ogólnopolskich badań ESPAD 2007 oraz ESPAD 2011 wynika, że w 2011 roku w województwie podkarpackim wzrósł odsetek uczniów III klas gimnazjalnych oraz II klas ponadgimnazjalnych, którzy co najmniej raz w życiu upili się. Ponadto niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że wzrósł również odsetek

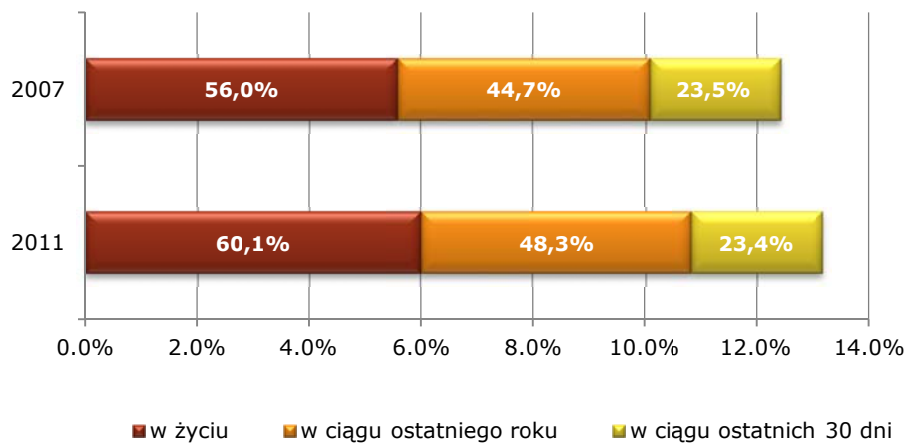
uczniów II klas ponadgimnazjalnych, którzy upili się w ciągu ostatniego roku. Dane te prezentują poniższe wykresy.

Wykres 9. Upijanie się przez młodzież III klasy gimnazjum w woj. podkarpackim /lata 2007, 2011/



Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego” – ESPAD 2007 oraz „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego” – ESPAD 2011.

Wykres 10. Upijanie się przez młodzież II klasy ponadgimnazjalnej w woj. podkarpackim /lata 2007, 2011/



Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego” – ESPAD 2007 oraz „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego” – ESPAD 2011.

Zarówno w 2007 roku, jak i w roku 2011 odnotowano istotną różnicę pomiędzy odsetkiem upijających się chłopców i dziewcząt. Zarówno w całym życiu, jak i w ostatnim miesiącu odsetek upijających się chłopców był wyższy. Warto jednak

zwrócić uwagę na fakt, iż różnica ta zmniejsza się w przypadku młodzieży gimnazjalnej. W 2007 roku różnica pomiędzy odsetkiem chłopców i dziewcząt, którzy w ciągu ostatnich 30 dni upili się, wyniosła 12%, zaś w 2011 roku różnica ta zmniejszyła się do poziomu 5,7%.

3. Naruszenie prawa spowodowane spożywaniem alkoholu w województwie podkarpackim

Jedną z przyczyn sprzyjających naruszeniu prawa jest spożywanie alkoholu. Spożywany alkohol wpływa na ośrodkowy układ nerwowy pobudzając jedne obszary, a ograniczając działanie innych. Może powodować poprawę nastroju oraz chwilowy wzrost energii, ale również wzrost agresywności. Statystyki policyjne wskazują na związek alkoholu z przestępczością. Przeszłości pod wpływem alkoholu stanowiły w ciągu ostatnich 5 lat około 1/4 wszystkich stwierdzonych przestępstw.

Jak pokazują dane ujęte w poniższej tabeli, w latach 2008-2012 najmniejszą liczbę przestępstw na terenie województwa podkarpackiego zarejestrowano w roku 2010.

Tabela 2. Liczba przestępstw stwierdzonych, popełnionych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim w latach 2008-2012

| Komenda policji | Rok | | | | |
|-----------------|------|------|------|------|------|
| | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
| Brzozów | 146 | 162 | 158 | 189 | 226 |
| Dębica | 581 | 519 | 466 | 437 | 423 |
| Jarosław | 549 | 547 | 493 | 516 | 492 |
| Jasło | 635 | 582 | 499 | 587 | 458 |
| Kolbuszowa | 295 | 320 | 305 | 265 | 280 |
| Krosno | 537 | 544 | 492 | 521 | 575 |
| Lesko | 150 | 117 | 115 | 180 | 111 |
| Leżajsk | 310 | 366 | 380 | 420 | 450 |
| Lubaczów | 320 | 313 | 435 | 486 | 457 |
| Łańcut | 357 | 368 | 392 | 601 | 626 |
| Mielec | 643 | 601 | 527 | 487 | 528 |
| Nisko | 628 | 488 | 463 | 401 | 605 |
| Przemyśl | 517 | 630 | 521 | 566 | 533 |
| Przeworsk | 418 | 387 | 374 | 411 | 352 |
| Ropczyce | 361 | 338 | 337 | 441 | 308 |
| Rzeszów | 933 | 903 | 907 | 950 | 898 |

| | | | | | |
|-----------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Sanok | 439 | 371 | 351 | 474 | 527 |
| Stalowa Wola | 668 | 520 | 634 | 559 | 507 |
| Strzyżów | 202 | 181 | 181 | 219 | 180 |
| Tarnobrzeg | 559 | 443 | 487 | 553 | 540 |
| Ustrzyki Dolne | 94 | 91 | 83 | 127 | 124 |
| Razem | 9 342 | 8 791 | 8 600 | 9 390 | 9 200 |

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie.

W analizowanym okresie w województwie podkarpackim podejrzani pod wpływem alkoholu stanowili ponad 41% ogółu podejrzanych. Począwszy od roku 2010 udział tych osób w ogólnej liczbie podejrzanych wzrósł z poziomu 41,9% w roku 2010 do poziomu 44,3% w roku 2012.

Tabela 3. Liczba zatrzymanych podejrzanych pod wpływem alkoholu w województwie podkarpackim w latach 2008-2012

| Komenda policji | 2008 | | 2009 | | 2010 | | 2011 | | 2012 | |
|-------------------|--------|-----------------------|--------|-----------------------|--------|-----------------------|--------|-----------------------|--------|-----------------------|
| | ogółem | w tym: poniżej 18 lat | ogółem | w tym: poniżej 18 lat | ogółem | w tym: poniżej 18 lat | ogółem | w tym: poniżej 18 lat | ogółem | w tym: poniżej 18 lat |
| Brzozów | 155 | 3 | 166 | 3 | 160 | 6 | 196 | 2 | 235 | 10 |
| Dębica | 594 | 27 | 549 | 15 | 496 | 12 | 450 | 8 | 431 | 6 |
| Jarosław | 571 | 26 | 567 | 15 | 516 | 17 | 544 | 19 | 517 | 17 |
| Jasło | 656 | 15 | 600 | 17 | 522 | 8 | 598 | 12 | 471 | 10 |
| Kolbuszowa | 304 | 10 | 322 | 10 | 316 | 11 | 270 | 7 | 287 | 7 |
| Krosno | 571 | 22 | 585 | 23 | 523 | 19 | 550 | 14 | 610 | 25 |
| Lesko | 161 | 7 | 121 | 1 | 119 | 4 | 185 | 5 | 115 | 1 |
| Leżajsk | 314 | 8 | 388 | 17 | 386 | 12 | 434 | 12 | 457 | 6 |
| Lubaczów | 340 | 19 | 326 | 14 | 450 | 10 | 507 | 23 | 484 | 25 |
| Łańcut | 381 | 16 | 391 | 13 | 412 | 12 | 610 | 9 | 639 | 16 |
| Mielec | 677 | 22 | 649 | 14 | 565 | 18 | 525 | 18 | 552 | 15 |
| Nisko | 647 | 21 | 502 | 13 | 468 | 13 | 402 | 4 | 614 | 16 |
| Przemyśl | 542 | 24 | 662 | 18 | 543 | 10 | 591 | 17 | 549 | 9 |
| Przeworsk | 436 | 14 | 390 | 9 | 380 | 8 | 414 | 12 | 359 | 6 |
| Ropczyce | 377 | 15 | 350 | 10 | 338 | 7 | 446 | 10 | 324 | 6 |
| Rzeszów | 991 | 41 | 966 | 23 | 944 | 24 | 991 | 22 | 946 | 13 |
| Sanok | 452 | 13 | 387 | 11 | 366 | 9 | 496 | 11 | 546 | 10 |

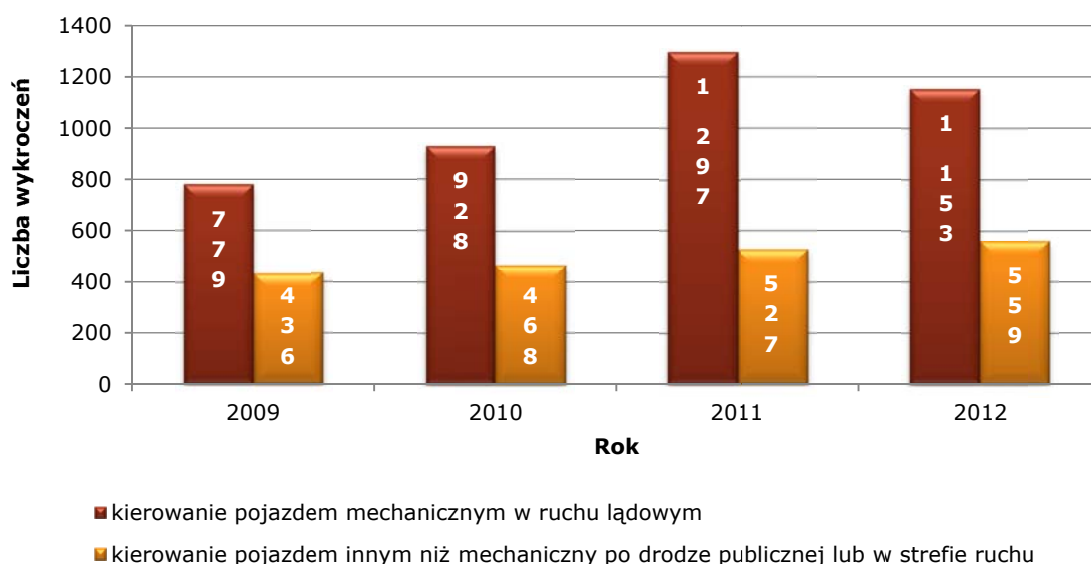
| | | | | | | | | | | |
|----------------|--------------|------------|--------------|------------|--------------|------------|--------------|------------|--------------|------------|
| Stalowa Wola | 693 | 22 | 539 | 13 | 666 | 13 | 576 | 13 | 525 | 8 |
| Strzyżów | 210 | 6 | 201 | 24 | 187 | 12 | 231 | 12 | 181 | 5 |
| Tarnobrzeg | 596 | 28 | 468 | 17 | 508 | 7 | 571 | 12 | 568 | 7 |
| Ustrzyki Dolne | 96 | 2 | 96 | 5 | 91 | 8 | 129 | 5 | 129 | 3 |
| Razem | 9 764 | 361 | 9 225 | 285 | 8 956 | 240 | 9 716 | 247 | 9 539 | 221 |

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie.

Na przestrzeni kilku ostatnich lat systematycznie zmniejszał się odsetek osób nieletnich podejrzanych w przestępstwach popełnionych pod wpływem alkoholu (z 3,7% ogółu podejrzanych pod wpływem alkoholu w 2008 roku do 2,3% w 2012 roku).

Innymi przejawami naruszania prawa, których przyczyną jest picie alkoholu, są wykroczenia drogowe. Rejestry Komendy Wojewódzkiej Policji obejmują wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu z art. 87 §1 Kodeksu Wykroczeń (tj. kierowanie pojazdem mechanicznym w ruchu lądowym) oraz z art. 87 §2 (tj. kierowanie pojazdem innym niż mechaniczny po drodze publicznej lub w strefie ruchu).

Wykres 11. Liczba wykroczeń spowodowanych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim w latach 2009-2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

Liczba wykrytych wykroczeń w postaci kierowania pojazdem mechanicznym pod wpływem alkoholu nieznacznie spadła w 2012 roku po ciągłym wzroście w latach poprzednich. Z roku na rok natomiast, funkcjonariusze policji zatrzymują coraz więcej osób kierujących pod wpływem alkoholu pojazdami innymi niż mechaniczne po drodze publicznej lub w strefie ruchu.

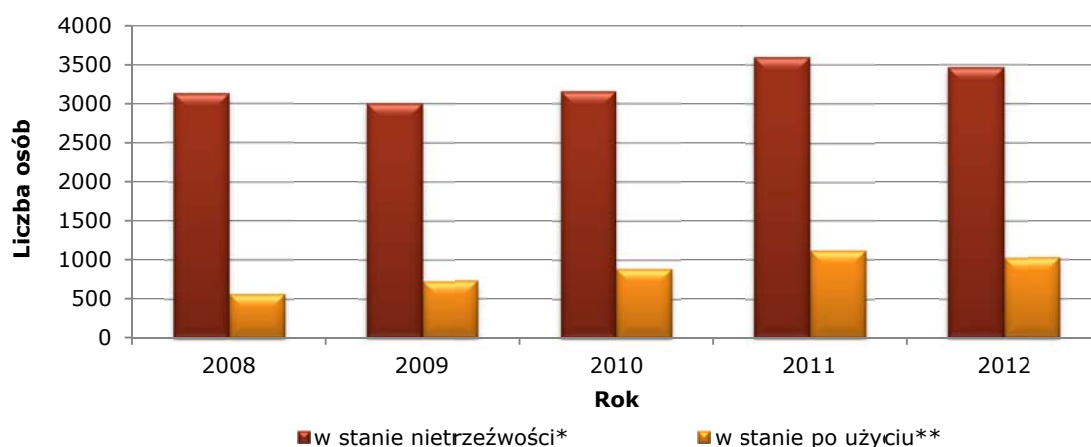
W 2012 roku na Podkarpaciu policja zatrzymała niemal 4 500 osób kierujących pojazdem pod wpływem alkoholu. Ponad 2/3 tych osób znajdowało się w stanie nietrzeźwości w momencie zatrzymania.

Za osoby kierujące pojazdami w stanie nietrzeźwości zgodnie z art. 115 §16 Kodeksu Karnego⁴⁸ uznawane są osoby, u których:

- zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub
- zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

Stan po użyciu alkoholu zachodzi natomiast, gdy zawartość alkoholu we krwi wynosi lub prowadzi do stężenia od 0,2‰ do 0,5‰ (lub obecność w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³).

Wykres 12. Liczba zatrzymanych osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim w latach 2008-2012



* na podst. art. 178§1 i §2 Kodeksu Karnego

** na podst. art. 87§1 i §2 Kodeksu Wykroczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

⁴⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r., Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).

W 2012 roku liczba zatrzymanych osób kierujących pojazdem pod wpływem alkoholu w województwie podkarpackim nieznacznie się zmniejszyła po kilkuletnim wzroście, co może oznaczać zarówno ograniczenie tego zjawiska, jak i spadek wykrywalności takich przypadków.

Tabela 4. Dane dotyczące wypadków i kolizji spowodowanych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim z podziałem na płeć /lata 2008-2012/

| | 2008 | | | 2009 | | | 2010 | | | 2011 | | | 2012 | | |
|-----------------|------|-----|-------|------|-----|----|------|-----|----|------|-----|----|------|-----|----|
| | K* | M** | bd*** | K | M | bd | K | M | bd | K | M | bd | K | M | bd |
| liczba wypadków | 9 | 267 | 2 | 10 | 242 | 0 | 7 | 177 | 0 | 16 | 228 | 0 | 8 | 174 | 0 |
| liczba zabitych | 3 | 50 | 1 | 2 | 30 | 0 | 0 | 32 | 0 | 6 | 25 | 0 | 0 | 43 | 0 |
| liczba rannych | 9 | 312 | 1 | 10 | 298 | 0 | 8 | 235 | 0 | 17 | 281 | 0 | 9 | 206 | 0 |
| liczba kolizji | 32 | 520 | 0 | 9 | 490 | 0 | 24 | 419 | 0 | 30 | 422 | 0 | 24 | 377 | 1 |

* kobiety

** mężczyźni

*** brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

Jak pokazuje powyższa tabela zdecydowana większość sprawców wypadków/kolizji będących pod wpływem alkoholu to mężczyźni. Odsetek kobiet powodujących wypadki bądź kolizje pod wpływem alkoholu nie przekroczył 7%. W wypadkach spowodowanych pod wpływem alkoholu w ciągu 5 ostatnich lat zginęło 191 osób, a 1 385 osób zostało rannych.

Tabela 5. Liczba wypadków i kolizji spowodowanych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim z podziałem na kategorie wiekowe /lata 2008-2012/

| Wiek | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|-----------------|------|------|------|------|------|
| poniżej 18 lat | 22 | 16 | 10 | 14 | 8 |
| 18-24 lata | 217 | 190 | 160 | 146 | 120 |
| 25-39 lat | 293 | 262 | 218 | 266 | 212 |
| 40-59 lat | 258 | 241 | 196 | 218 | 187 |
| 60 i więcej lat | 38 | 42 | 42 | 52 | 56 |
| brak danych | 2 | 0 | 1 | 0 | 1 |
| Ogółem | 830 | 751 | 627 | 696 | 584 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

Grupą najliczniej powodującą wypadki i kolizje pod wpływem alkoholu w województwie podkarpackim były osoby w wieku 25-39 lat. Osoby te stanowiły w ostatnich latach około 35-38% ogółu osób, które spowodowały wypadek lub kolizję pod wpływem alkoholu. Powodowanie wypadków i kolizji przez osoby niepełnoletnie będące pod wpływem alkoholu jest na Podkarpaciu zjawiskiem marginalnym – odsetek tych osób w ogólnej liczbie sprawców nie przekroczył 3% w analizowanych latach.

Tabela 6. Liczba wypadków i kolizji spowodowanych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim z podziałem na powiaty /lata 2008-2012/

| Powiat | 2008 | | 2009 | | 2010 | | 2011 | | 2012 | |
|------------------------|-----------------|----------------|-----------------|----------------|-----------------|----------------|-----------------|----------------|-----------------|----------------|
| | Liczba wypadków | Liczba kolizji | Liczba wypadków | Liczba kolizji | Liczba wypadków | Liczba kolizji | Liczba wypadków | Liczba kolizji | Liczba wypadków | Liczba kolizji |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 |
| bieszczadzki | 6 | 20 | 4 | 5 | 1 | 8 | 7 | 6 | 0 | 4 |
| brzozowski | 17 | 20 | 11 | 10 | 6 | 14 | 2 | 9 | 1 | 9 |
| dębicki | 16 | 21 | 18 | 39 | 19 | 29 | 33 | 31 | 26 | 22 |
| jarosławski | 17 | 60 | 7 | 51 | 11 | 56 | 15 | 43 | 3 | 50 |
| jasielski | 12 | 13 | 21 | 18 | 4 | 16 | 3 | 9 | 5 | 5 |
| kolbuszowski | 8 | 9 | 4 | 12 | 5 | 9 | 16 | 11 | 7 | 16 |
| krośnieński | 17 | 17 | 15 | 22 | 13 | 16 | 18 | 18 | 7 | 13 |
| leski | 0 | 9 | 3 | 13 | 4 | 6 | 3 | 11 | 3 | 8 |
| leżajski | 5 | 10 | 6 | 8 | 0 | 6 | 5 | 11 | 5 | 11 |
| lubaczowski | 8 | 30 | 8 | 17 | 3 | 21 | 1 | 18 | 2 | 14 |
| łańcucki | 11 | 30 | 5 | 14 | 5 | 27 | 4 | 29 | 5 | 16 |
| mielecki | 21 | 47 | 13 | 56 | 13 | 47 | 10 | 33 | 15 | 42 |
| niżański | 13 | 26 | 15 | 15 | 12 | 20 | 9 | 9 | 9 | 25 |
| przemyski | 8 | 23 | 7 | 14 | 5 | 11 | 5 | 22 | 0 | 17 |
| przeworski | 14 | 14 | 19 | 10 | 12 | 22 | 16 | 17 | 18 | 20 |
| ropczycko-sędziszowski | 10 | 17 | 9 | 15 | 7 | 18 | 10 | 16 | 10 | 8 |
| rzeszowski | 31 | 43 | 27 | 34 | 19 | 25 | 33 | 34 | 20 | 21 |
| sanocki | 5 | 19 | 9 | 24 | 4 | 13 | 8 | 21 | 7 | 2 |
| stałowowolski | 6 | 12 | 12 | 5 | 8 | 3 | 7 | 8 | 6 | 6 |

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 |
|---------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| strzyżowski | 2 | 8 | 7 | 7 | 7 | 6 | 4 | 20 | 3 | 11 |
| tarnobrzeski | 12 | 10 | 3 | 9 | 2 | 2 | 0 | 7 | 4 | 5 |
| M. Krosno | 8 | 16 | 6 | 24 | 4 | 13 | 5 | 10 | 4 | 8 |
| M. Przemyśl | 2 | 24 | 2 | 21 | 0 | 15 | 0 | 9 | 2 | 20 |
| M. Rzeszów | 27 | 47 | 17 | 49 | 16 | 33 | 28 | 40 | 20 | 40 |
| M. Tarnobrzeg | 2 | 7 | 4 | 7 | 4 | 7 | 2 | 10 | 0 | 9 |
| Ogółem | 278 | 552 | 252 | 499 | 184 | 443 | 244 | 452 | 182 | 402 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

Począwszy od 2008 roku, spośród wszystkich powiatów województwa podkarpackiego powiat rzeszowski był w czołówce pod względem częstotliwości występowania wypadków spowodowanych pod wpływem alkoholu. Od 2010 roku powiat dębicki przesunął się na wyższe niż dotychczas pozycje, a w 2012 roku był powiatem, w którym najczęściej dochodziło do tego typu zdarzeń. Kolizje spowodowane pod wpływem alkoholu najczęściej miały miejsce w powiecie jarosławskim, jedynie w 2009 roku liczba takich zdarzeń była wyższa w powiecie mieleckim. Ponadto, jak pokazują dane zawarte w powyższej tabeli, rok 2012 był rokiem, w którym odnotowano najmniejszą liczbę zarówno wypadków, jak i kolizji spowodowanych pod wpływem alkoholu od 2008 roku.

Jedną z konsekwencji picia w sposób szkodliwy jest stosowanie przemocy w rodzinie. Członkowie rodzin z problemem alkoholowym, w których co najmniej jedna osoba nadużywa alkoholu, są szczególnie narażeni na doświadczanie przemocy. W przypadku interwencji dotyczących przemocy w rodzinie stosowana jest procedura „Niebieskie Karty”. Procedura „Niebieskie Karty” może być realizowana przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie⁴⁹. Działania interwencyjne mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta zjawiskiem przemocy.

⁴⁹ Art. 9d, ust. 2, Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).

Tabela 7. Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie w woj. podkarpackim w latach 2008-2012

| | | 2008 | 2009 | 2010* | 2011* | 2012* |
|---------------------------------------------------------------------|------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| liczba przeprowadzonych interwencji dotyczących przemocy w rodzinie | | 5 018 | 5 386 | 5 277 | 4 564 | 4 098 |
| liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem | | 3 471 | 4 057 | 3 916 | 3 129 | 2 914 |
| w tym | kobiet | 92 | 80 | 102 | 74 | 114 |
| | mężczyzn | 3 373 | 3 970 | 3 809 | 3 055 | 2 800 |
| | nieletnich | 6 | 7 | 5 | 0 | 0 |

* liczba przeprowadzonych interwencji dot. przemocy w rodzinie jest tożsama z liczbą sporządzonych notatek urzędowych o przemocy w rodzinie ("Niebieskie Karty")

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

Z danych policyjnych wynika, że w ostatnich 4 latach zmniejszyła się zarówno liczba przeprowadzonych interwencji dotyczących przemocy w rodzinie, jak i liczba sprawców przemocy domowej będących w momencie interwencji pod wpływem alkoholu. Sprawcami przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu w głównej mierze są mężczyźni, corocznie stanowią oni 96-98% wszystkich sprawców pod wpływem alkoholu. W 2012 roku odnotowano natomiast większą niż w poprzednich latach liczbę kobiet-sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu.

Osoby w stanie nietrzeźwości, które swoim zachowaniem dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób, mogą zostać doprowadzone do izby wytrzeźwień, podmiotu leczniczego lub innej właściwej placówki utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego albo do miejsca zamieszkania lub pobytu⁵⁰.

Jak pokazują dane zawarte w poniższej tabeli, w 2012 roku liczba osób dorosłych zatrzymanych w izbach wytrzeźwień województwa podkarpackiego nieznacznie spadła (spadek o 1,7% w porównaniu z rokiem poprzednim) po nieustannym wzroście na przestrzeni wcześniejszych lat. Niepokojące jest jednak, że wzrósł odsetek zatrzymanych kobiet będących pod wpływem alkoholu (6,1% ogółu

⁵⁰ Art. 40. ust. 1, Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012, Nr 1356, z późn. zm.).

osób zatrzymanych), podczas gdy w latach wcześniejszych udział ten małał z roku na rok (z 5,5% w 2008 r. do 4,9% w 2011 r.).

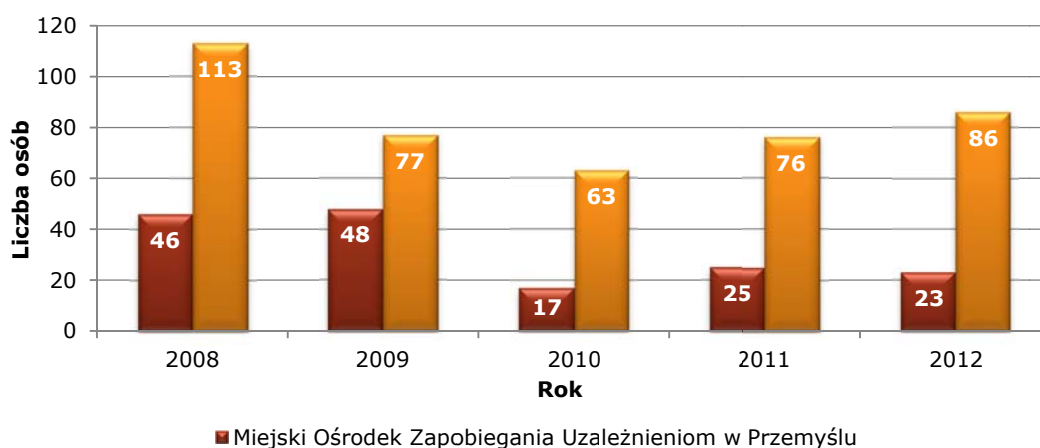
Tabela 8. Liczba osób dorosłych zatrzymanych w izbach wytrzeźwień w województwie podkarpackim w latach 2008-2012

| Placówka | 2008 | | 2009 | | 2010 | | 2011 | | 2012 | |
|--------------------------------------------------------|---------|-----------|---------|-----------|---------|-----------|---------|-----------|---------|-----------|
| | kobiety | mężczyźni | kobiety | mężczyźni | kobiety | mężczyźni | kobiety | mężczyźni | kobiety | mężczyźni |
| Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom w Przemysłu | 125 | 2 543 | 164 | 2 731 | 138 | 2 815 | 176 | 2 742 | 183 | 2 914 |
| Razem /MOZU w Przemysłu/ | 2 668 | | 2 895 | | 2 953 | | 2 918 | | 3 097 | |
| Izba Wytrzeźwień w Rzeszowie | 374 | 6 002 | 345 | 6 156 | 348 | 6 259 | 294 | 6 476 | 400 | 6 022 |
| Razem /IW w Rzeszowie/ | 6 376 | | 6 501 | | 6 607 | | 6 770 | | 6 422 | |
| Razem /z podziałem na kobiety i mężczyzn/ | 499 | 8 545 | 509 | 8 887 | 486 | 9 074 | 470 | 9 218 | 583 | 8 936 |
| Razem /łącznie w danym roku/ | 9 044 | | 9 396 | | 9 560 | | 9 688 | | 9 519 | |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Wytrzeźwień w Rzeszowie oraz Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom w Przemysłu.

W ciągu 2 ostatnich lat znacznie wzrosła liczba osób młodocianych (poniżej 18 r.ż.) zatrzymanych w izbach wytrzeźwień (w 2012 roku wzrost o 36,5% w porównaniu z rokiem 2010). Zwiększył się również odsetek zatrzymanych dziewcząt w ogólnej liczbie zatrzymanych osób niepełnoletnich (wzrost o około 15%).

Wykres 13. Liczba osób niepełnoletnich zatrzymanych w izbach wytrzeźwień w woj. podkarpackim w latach 2008-2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Wytrzeźwień w Rzeszowie oraz Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom w Przemysłu.

Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego. Jeżeli osoby te są uzależnione od alkoholu, zobowiązać je można do poddania się leczeniu odwykowemu w stacjonarnym bądź niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego. O zastosowaniu tego obowiązku orzeka sąd rejonowy właściwy dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, w postępowaniu nieprocesowym. Obowiązek poddania się leczeniu trwa tak długo, jak długo wymaga tego cel leczenia, nie dłużej jednak niż 2 lata od chwili uprawomocnienia się postanowienia, stąd liczba wykonanych w danym roku postanowień niejednokrotnie przewyższa liczbę postanowień wydanych ze względu na wykonywane orzeczenia z poprzedniego roku⁵¹.

Tabela 9. Liczba wydanych postanowień w zakresie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w woj. podkarpackim w latach 2008-2012

| Lp. | Sąd | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|--------------|------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| 1 | Sąd Rejonowy w Dębicy | 121 | 188 | 173 | 247 | 259 |
| 2 | Sąd Rejonowy w Jarosławiu | 256 | 210 | 212 | 224 | 226 |
| 3 | Sąd Rejonowy w Jaśle | 212 | 242 | 168 | 141 | 222 |
| 4 | Sąd Rejonowy w Krośnie | 187 | 195 | 176 | 210 | 221 |
| 5 | Sąd Rejonowy w Lesku | 39 | 44 | 35 | 52 | 72 |
| 6 | Sąd Rejonowy w Łańcucie | 129 | 162 | 136 | 133 | 133 |
| 7 | Sąd Rejonowy w Mielcu | 164 | 179 | 185 | 152 | 163 |
| 8 | Sąd Rejonowy w Przemyślu | 131 | 126 | 112 | 105 | 123 |
| 9 | Sąd Rejonowy w Rzeszowie | 284 | 286 | 232 | 316 | 299 |
| 10 | Sąd Rejonowy w Sanoku | 65 | 94 | 81 | 68 | 69 |
| 11 | Sąd Rejonowy w Stalowej Woli | 240 | 247 | 158 | 197 | 184 |
| 12 | Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu | 98 | 118 | 65 | 80 | 98 |
| Razem | | 1 926 | 2 091 | 1 733 | 1 925 | 2 069 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez sądy rejonowe funkcjonujące w województwie podkarpackim.

⁵¹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012, Nr 1356, z późn. zm.).

W wyniku reorganizacji struktury sądów powszechnych część sądów rejonowych została zniesiona z dniem 1 stycznia 2013 r., a obszar działania likwidowanych jednostek objęły inne sądy rejonowe znajdujące się w obszarze właściwości tego samego sądu okręgowego. Zniesione jednostki sądów rejonowych w: Brzozowie, Lubaczowie, Przeworsku, Leżajsku, Ropczycach, Strzyżowie, Kolbuszowej i Nisku zostały przekształcone w wydziały zamiejscowe⁵².

W ostatnich trzech latach systematycznie rosła liczba osób zobowiązanych do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Wzrost ten może wynikać m.in.: z tworzenia gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, które mają prawo skierowania osób uzależnionych na badania w celu orzeczenia uzależnienia, a następnie skierowania wniosku do sądu w celu zobowiązania osoby uzależnionej do poddania się leczeniu; jak również ze wzrostu świadomości społecznej dotyczącej alkoholizmu jako choroby, którą należy leczyć.

⁵² Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 2012 r. w sprawie zniesienia niektórych sądów rejonowych (Dz. U. z 2012 r., Poz. 1121).

4. Placówki leczenia odwykowego w woj. podkarpackim

Leczenie osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin powinno odbywać się w placówce leczenia odwykowego pod opieką odpowiednio wykwalifikowanej kadry medycznej, z odpowiednio dobranym programem terapii.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi⁵³ wymienia placówki leczenia uzależnienia od alkoholu realizujące programy psychoterapii uzależnień i współuzależnień oraz udzielające indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych

i rehabilitacyjnych osobom uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia,
- poradnia leczenia uzależnień,
- całodobowy oddział terapii uzależnienia od alkoholu,
- całodobowy oddział leczenia uzależnień,
- dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu,
- dzienny oddział leczenia uzależnień,
- oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych,
- hostel dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zadania poszczególnych placówek zawiera poniższa tabela.

⁵³ Dz. U. z 2012 r., Poz. 734.

Tabela 10. Zadania placówek leczenia uzależnienia od alkoholu

| Zadania | Placówki | | | | | | | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|------------------------------|-----------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|
| | Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia | Poradnia leczenia uzależnień | Całodobowy oddział terapii uzależnienia od alkoholu | Całodobowy oddział leczenia uzależnień | Dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu | Dzienny oddział leczenia uzależnień | Oddział leczenia zespołów abstynencyjnych | Hostel dla osób uzależnionych od alkoholu |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| Diagnozowanie zaburzeń spowodowanych spożywaniem alkoholu lub używaniem innych substancji psychoaktywnych | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | |
| Diagnozowanie zaburzeń nawyków i popędów | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |
| Diagnozowanie zaburzeń występujących u członków rodzin osób spożywających alkohol lub używających innych substancji psychoaktywnych | ✓ | ✓ | | | ✓ | ✓ | | |
| Diagnozowanie zaburzeń występujących u | ✓ | ✓ | | | ✓ | ✓ | | |

| | | | | | | | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|---|--|--|
| członków rodzin osób z zaburzeniami nawyków i popędów | | | | | | | | |
| Realizacja programów korekcyjnych dla osób spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie | ✓ | ✓ | | | | | | |
| Realizacja programów korekcyjnych dla osób spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz używających innych substancji psychoaktywnych | ✓ | ✓ | | | | | | |
| Realizacja programów korekcyjnych dla osób z zaburzeniami nawyków i popędów | ✓ | ✓ | | | | | | |
| Realizacja programów psychoterapii dla | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |

| | | | | | | | | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|---|--|--|
| osób uzależnionych od alkoholu | | | | | | | | |
| Realizacja programów psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |
| Realizacja programów psychoterapii dla osób z zaburzeniami nawyków i popędów | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |
| Realizacja programów psychoterapii dla członków rodzin dotkniętych następstwami spożywania alkoholu lub używania innych substancji psychoaktywnych | ✓ | ✓ | | | ✓ | ✓ | | |
| Realizacja programów psychoterapii dla członków rodzin osób z | ✓ | ✓ | | | ✓ | ✓ | | |

| | | | | | | | | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|---|--|--|
| zaburzeniami nawyków i popędów | | | | | | | | |
| Udzielanie indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych dla osób uzależnionych od alkoholu | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |
| Udzielanie indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |
| Udzielanie indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych dla osób z zaburzeniami nawyków i popędów | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |

| | | | | | | | | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|---|--|--|
| <p>Udzielanie indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych dla członków rodzin dotkniętych następstwami spożywania alkoholu lub używania innych substancji psychoaktywnych</p> | ✓ | ✓ | | | ✓ | ✓ | | |
| <p>Udzielanie indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych dla członków rodzin osób z zaburzeniami nawyków i popędów</p> | ✓ | ✓ | | | ✓ | ✓ | | |
| <p>Prowadzenie działań konsultacyjno-edukacyjnych dla członków rodzin dotkniętych następstwami spożywania alkoholu lub używania innych substancji</p> | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |

| | | | | | | | | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|---|---|--|
| psychoaktywnych | | | | | | | | |
| Prowadzenie działań konsultacyjno-edukacyjnych dla członków rodzin osób z zaburzeniami nawyków i popędów | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |
| Przygotowanie pacjenta do kontynuowania terapii w poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia lub poradni leczenia uzależnień | | | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | |
| Leczenie alkoholowego lub polekowego zespołu abstynencyjnego | | | | | | | ✓ | |
| Motywowanie pacjentów do podjęcia | | | | | | | ✓ | |

| | | | | | | | | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|--|--|---|
| psychoterapii uzależnień | | | | | | | | |
| Zapewnienie warunków samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną | | | | | | | | ✓ |
| Realizacja programu rehabilitacyjnego nakierowanego na zwiększenie społecznych kompetencji i samodzielne funkcjonowanie osób uzależnionych | | | | | | | | ✓ |

Źródło: opracowanie własne na podst. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całonocne oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi⁵⁴.

⁵⁴ Dz. U. z 2012 r., Poz. 734.

W województwie podkarpackim w 2011 roku funkcjonowało 27 placówek leczenia odwykowego, w tym: 18 poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia /leczenia uzależnień, 5 całodobowych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu/leczenia uzależnień, 3 dzienne oddziały terapii uzależnienia od alkoholu oraz 1 oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych⁵⁵.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego⁵⁶ (Załącznik nr 2) określa zalecane rozwiązania organizacyjne w psychiatrycznej opiece zdrowotnej, w tym wskaźniki dostępności w psychiatrycznej opiece zdrowotnej oraz minimalną dostępność placówek dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

Tabela 11. Placówki dla uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych w woj. podkarpackim w 2014 r.

| Placówka | Minimalny wskaźnik lub liczba placówek dla województwa podkarpackiego | Funkcjonuje w województwie podkarpackim w 2014 roku |
|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Przychodnia/poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia | co najmniej 1 przychodnia/1 powiat (około 50 tys. mieszkańców), co oznacza około 44 placówki | <ul style="list-style-type: none"> • 10 poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia • 10 poradni leczenia uzależnień* (w powiatach bieszczadzkim i strzyżowskim nie działa żadna tego typu placówka) |
| Dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu | 1 oddział (20 miejsc) w każdym większym mieście (powyżej 50 tys. mieszkańców) - co oznacza 7 oddziałów dziennych, czyli 120 miejsc /optymalnie Rzeszów, Przemyśl, Stalowa Wola, Mielec, Tarnobrzeg, Krosno, Dębica/. | <ul style="list-style-type: none"> • 4 oddziały dzienne - 34 miejsca (Sanok – 12 miejsc, Stalowa Wola – 4 miejsc, Mielec – 6 miejsc, Jasło – 12 miejsc)* |
| Oddziały/pododdziały leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych | 0,2-0,3 łóżka /10 tys. mieszkańców | <ul style="list-style-type: none"> • 3 oddziały - 101 łóżek (Leżajsk – 26 łóżek, Stalowa Wola – 45 łóżek, Żurawica – 30 łóżek)*, tj. 0,48 łóżka/10 tys. mieszk.** |

⁵⁵ Dane z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli.

⁵⁶ Dz.U.2011, Nr 24, poz.128.

| | | |
|---------------------------------------------------|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Oddziały/ośrodki terapii uzależnienia od alkoholu | 1,2 łóżka /10 tys. mieszkańców | <ul style="list-style-type: none"> • 3 stacjonarne placówki leczenia uzależnień: Dębica – 35 łóżek, Stalowa Wola – 45 łóżek, Rzeszów – 25 łóżek • 3 stacjonarne placówki świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu: Żurawica – 101 łóżek, Krosno – 25 łóżek, Jarosław – 61 łóżek*** tj. 1,35 łóżka/10 tys. mieszk. |
| Hostele | 1 hostel (20 miejsc)/województwo | 0 |

* Dane Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli.

** Zgodnie z danymi GUS na dzień 01.01.2013 r. liczba ludności w woj. podkarpackim wynosiła 2 129 951 osób.

*** Dane Podkarpackiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Rzeszowie.

Placówki lecznictwa odwykowego w 2011 roku zatrudniały łącznie 156 specjalistów o różnych kwalifikacjach.

Tabela 12. Kwalifikacje pracowników zatrudnionych w placówkach lecznictwa odwykowego w woj. podkarpackim w 2011 roku

| Placówka | Specjalista psychoterapii uzależnień (SPU) lub ubiegający się | Instruktor terapii uzależnień (ITU) lub ubiegający się | Lekarz | Psychoterapeuta /posiadający kwalifikacje inne niż pracownicy wskazani w kolumnie 1,2/ | Psycholog /posiadający kwalifikacje inne niż pracownicy wskazani w kolumnie 1,2,4/ | Pielęgniarka /posiadająca kwalifikacje inne niż pracownicy wskazani w kolumnie 1,2/ | Brak danych |
|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu (PTUA) | 47 | 11 | 17 | 3 | 7 | 1 | 3 |
| Całodobowy oddział terapii uzależnienia od alkoholu (COTUA) | 32 | 13 | 3 | - | 4 | - | 1 |

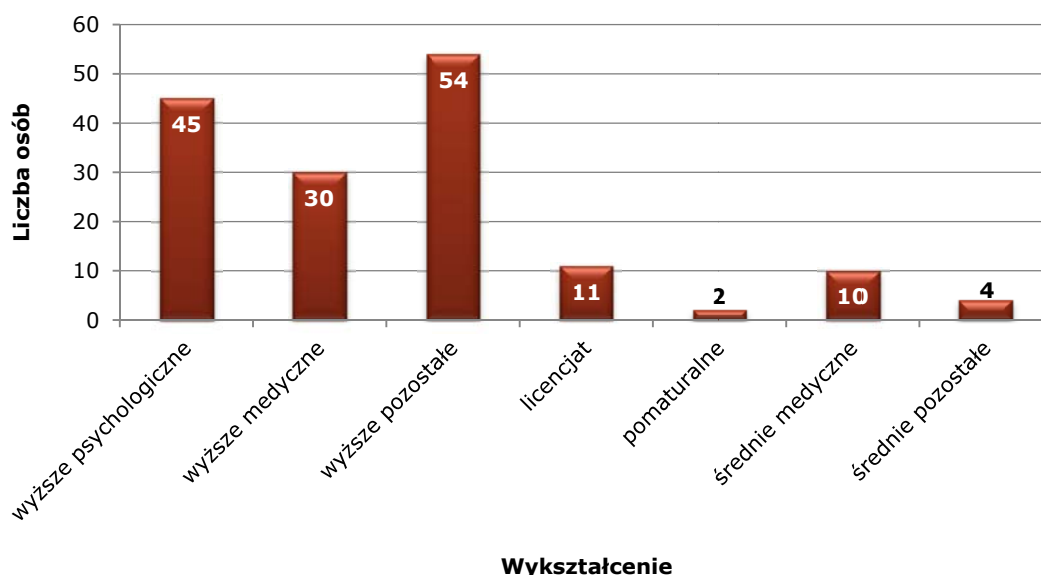
| | | | | | | | |
|----------------------------------------------------------------|----|----|----|---|----|---|---|
| Dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu (DOTUA) | 6 | 4 | 3 | - | - | - | - |
| Oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (OLAZA) | 0 | 0 | 1 | - | - | - | - |
| Ogółem | 85 | 28 | 24 | 3 | 11 | 1 | 4 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli.

Ponad połowę wszystkich pracowników zatrudnionych w placówkach leczenia odwykowego stanowili specjaliści psychoterapii uzależnień (SPU).

Wykształcenie osób pracujących w tych placówkach zaprezentowane zostało na poniższym wykresie.

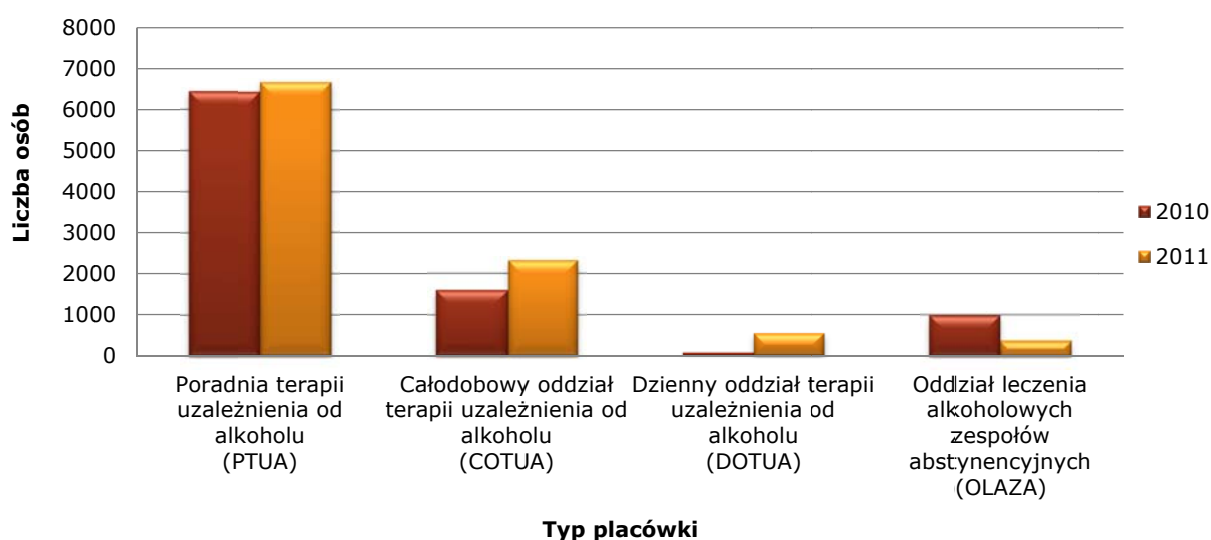
Wykres 14. Wykształcenie pracowników placówek leczenia odwykowego w woj. podkarpackim w 2011 roku



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli.

W 2010 roku w placówkach leczenia odwykowego zarejestrowanych było łącznie 9 114 osób uzależnionych, natomiast oraz w 2011 roku - 9 911 osób. Kobiety stanowiły odpowiednio 13,3% wszystkich osób uzależnionych w 2010 roku oraz 14,7% w 2011 roku.

Wykres 15. Liczba osób uzależnionych zarejestrowanych w placówkach leczenia odwykowego w woj. podkarpackim /lata 2010, 2011/



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholizmu i Współuzależnienia w Stalowej Woli.

Większość tych osób leczona była w poradniach terapii uzależnienia od alkoholu. W roku 2011 wzrosła liczba osób zarejestrowanych we wszystkich placówkach z wyjątkiem oddziału leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (tu liczba pacjentów zmalała o niemal 40%). Szczegółowy podział pacjentów uzależnionych zarejestrowanych w placówkach leczenia odwykowego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Liczba osób uzależnionych zarejestrowanych w placówkach leczenia odwykowego w woj. podkarpackim /lata 2010, 2011/

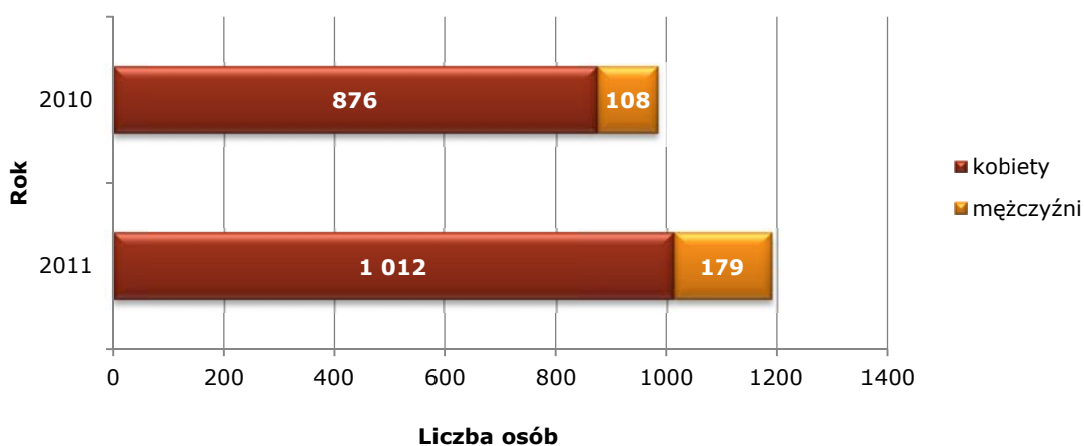
| Placówka | Liczba uzależnionych, którzy zgłosili się pierwszorazowo | | Liczba uzależnionych, którzy weszli do podstawowego programu leczenia | | Liczba uzależnionych, którzy weszli do zaawansowanego programu leczenia | |
|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------|-----------------------------------------------------------------------|-------|-------------------------------------------------------------------------|------|
| | 2010 | 2011 | 2010 | 2011 | 2010 | 2011 |
| Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu (PTUA) | 2 095 | 3 384 | 2 676 | 2 192 | 373 | 596 |

| | | | | | | |
|----------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|------------|------------|
| Całodobowy oddział terapii uzależnienia od alkoholu (COTUA) | 579 | 1 264 | 1 546 | 2 283 | 0 | 167 |
| Dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu (DOTUA) | 73 | 215 | 77 | 307 | 0 | 0 |
| Oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (OLAZA) | 361 | 375 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Ogółem | 3 108 | 5 238 | 4 299 | 4 782 | 373 | 763 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli.

W analizowanym okresie wzrosła również liczba osób współuzależnionych zgłaszających się na leczenie w placówkach lecznictwa odwykowego (o 21% porównaniu z rokiem poprzednim).

Wykres 16. Liczba osób współuzależnionych zarejestrowanych w placówkach lecznictwa odwykowego woj. podkarpackiego /lata 2010, 2011/

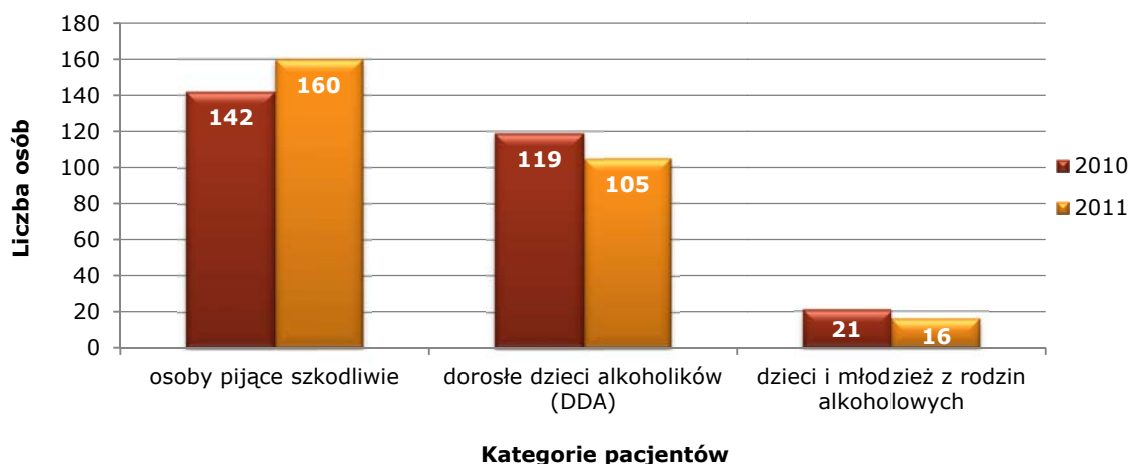


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli.

Najczęściej osobami współuzależnionymi, które podjęły się leczenia, były kobiety. Stanowiły one 89% wszystkich zarejestrowanych osób współuzależnionych w 2010 roku oraz 85% w 2011.

Ponadto w placówkach tych leczyły się również osoby pijące szkodliwie, dorosłe dzieci alkoholików oraz dzieci i młodzież z rodzin alkoholowych.

Wykres 17. Pozostali pacjenci placówek leczenia odwykowego w woj. podkarpackim /lata 2010, 2011/



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholizmu i Współuzależnienia w Stalowej Woli.

Osoby pijące szkodliwie stanowią najliczniejszą grupę wśród pozostałych pacjentów placówek leczenia odwykowego. W 2011 roku pomocą objęta została większa liczba osób z tej kategorii niż w roku 2010. Odwrotnie natomiast przedstawia się sytuacja dotycząca dorosłych dzieci alkoholików oraz dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych – w 2011 roku odnotowany został spadek w tych grupach pacjentów.

W zależności od typu placówki liczba sesji psychoterapii poświęconych jednemu pacjentowi była różna. Średniomiesięczne dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Przeciętna liczba sesji psychoterapii indywidualnej, w których uczestniczyły osoby uzależnione w ciągu miesiąca w placówkach leczenia odwykowego w woj. podkarpackim /lata 2010, 2011/

| Typ placówki | Przeciętna liczba sesji psychoterapii indywidualnej, w której uczestniczy pacjent w ciągu miesiąca w programie | | | |
|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|---------------|------|
| | podstawowym | | zaawansowanym | |
| | 2010 | 2011 | 2010 | 2011 |
| Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu (PTUA) | 3,53 | 3,44 | 2,57 | 2,61 |
| Całodobowy oddział terapii uzależnienia od alkoholu (COTUA) | 5,17 | 4,8 | 0 | 0,6 |
| Dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu (DOTUA) | 4,5 | 5,67 | 0 | 0 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli.

Dla porównania w Polsce w 2011 roku osoba uzależniona przeciętnie uczestniczyła w:

- 3,9 sesji psychoterapii indywidualnej w programie podstawowym w PTU, 2,72 sesji w programie zaawansowanym;
- 7,48 sesji psychoterapii indywidualnej w programie podstawowym w COTUA, 4,7 sesji w programie zaawansowanym;
- 5,03 sesji psychoterapii indywidualnej w programie podstawowym w DOTUA, 5,62 sesji w programie zaawansowanym.

Z zaprezentowanych danych wynika, że w województwie podkarpackim średnio na jednego pacjenta przypadała mniejsza liczba sesji psychoterapii niż w skali całego kraju. Jedynie w dziennych oddziałach terapii uzależnienia od alkoholu w podstawowym programie leczenia liczba ta była nieco większa.

5. Podmioty udzielające wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom

Jednym z podmiotów inicjujących działania w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmujących czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego jest **gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych** powoływana przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta. W jej skład wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych⁵⁷. W 2012 roku liczba członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie podkarpackim wyniosła 1 114 osób⁵⁸ (1 105 w 2011 roku).

Liczba osób, w stosunku do których gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych funkcjonujące w województwie podkarpackim podejmowały działania, kształtowała się w 2012 roku następująco:

- 4 947 członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych przeprowadziła rozmowy;
- 3 978 osób, z którymi gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu;
- 2 703 osób, w stosunku do których gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu;
- 1 489 osób, wobec których gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego⁵⁹.

Pomoc osobom z problemem alkoholowym i ich rodzinom świadczą również różnego rodzaju grupy i stowarzyszenia, które organizując cykliczne spotkania, wspierają osoby uzależnione w zerwaniu z nałogiem bądź trwania w trzeźwości, natomiast członkom ich rodzin pomagają przetrwać w tym trudnym dla nich okresie.

⁵⁷ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356, z późn. zm.).

⁵⁸ Roczne sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2012 roku (PARPA-G1) – dane uwzględniają 159 gmin, które nadesłały sprawozdania.

⁵⁹ Ibidem.

W województwie podkarpackim najliczniej działają **grupy anonimowych alkoholików**, które są dobrowolnymi, samopomocowymi grupami osób uzależnionych od alkoholu etylowego, tworzonymi w celu utrzymania trzeźwości własnej i wspomagania innych alkoholików w jej osiągnięciu⁶⁰. Jedynym warunkiem uczestnictwa we wspólnocie jest chęć zaprzestania picia. Jest to grupa samowystarczalna, funkcjonująca w różnych miejscach w Polsce dzięki własnym dobrowolnym datkom. Regularne uczestniczenie w spotkaniach AA odgrywa zasadniczą rolę, jeżeli chce się pozostać w trzeźwości. Osoby bliskie alkoholikom mogą włączać się do programu zdrowienia poprzez uczestniczenie w otwartych spotkaniach AA. Jest to dla nich szansa dzielenia powrotnej drogi do normalnego życia z alkoholikiem. Daje także możliwość zobaczenia, jak inni radzą sobie z problemem, jakim jest życie z alkoholikiem, który już nie pije⁶¹.

Na Podkarpaciu funkcjonuje również sporo **stowarzyszeń i klubów abstynenckich**. Są to miejsca, w których alkoholik znajduje możliwość rozwiązania swoich problemów poprzez pracę nad sobą, bycie z ludźmi mającymi ten sam problem, którzy wrócili do normalnego, trzeźwego życia. Do klubów co roku trafia wiele kobiet i mężczyzn, uzależnionych i współuzależnionych, by uzyskać bezpłatną pomoc i informację o problemie alkoholowym oraz sposobie jego rozwiązania. W klubach odbywają się zajęcia samopomocowe w odpowiednich, zapewniających dyskrecję warunkach, oparte na wzajemnej przyjaźni i zaufaniu. To miejsca, w których ludzie uzależnieni oraz ich rodziny uczą się nowego życia, życia na trzeźwo oraz radzenia sobie w każdej nowej sytuacji i z każdym problemem. Atmosfera panująca w klubie stwarza poczucie bezpieczeństwa dla każdego, sprzyja pracy nad sobą. Jest to również miejsce spotkań towarzyskich, wspólnych zabaw na trzeźwo, wyjazdów integracyjnych na zloty, obozy i wycieczki, miejsce, w którym odzyskuje się wiarę w siebie i spokój duszy⁶². Stowarzyszenia abstynenckie swoją działalność opierają w głównej mierze na pracy wolontariuszy – osobach, które pokonując własne uzależnienie, zmieniły pozytywnie swoje życie – oraz członkach ich rodzin, którzy wyszli z kręgu współuzależnienia i obecnie aktywnie włączają się w życie społeczne. Pomagając innym, stają się lokalnymi liderami organizacji pozarządowych, profilaktyki alkoholowej, animacji zdrowego i aktywnego stylu życia. Wykorzystując

⁶⁰ *Anonimowi Alkoholicy*, Wyd. Fundacja Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików w Polsce, Warszawa 1999.

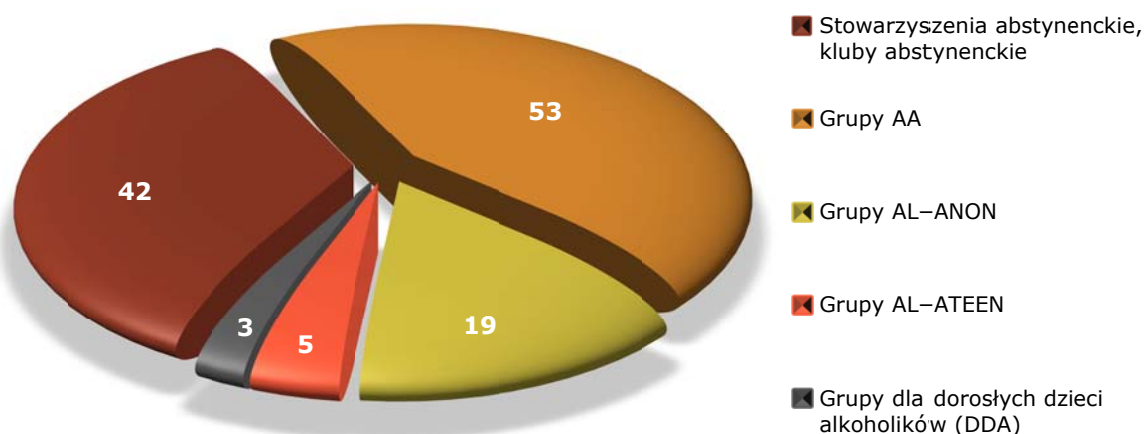
⁶¹ www.aagalicja.cracow.pl (stan na dzień 11.06.2013).

⁶² www.koalkoholizm.pl (stan na dzień 12.06.2012).

swoje dotychczas ukryte zdolności, w pełni włączają się w działalność społeczną.

Stowarzyszenia abstynenckie i wspólnoty AA to funkcjonujące obok siebie dwa niezależne nurty samopomocowe dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Różnią się one w podejściu do sposobu organizowania samopomocy i budowania trzeźwości. Wspólnota AA skupia nieformalne grupy samopomocowe działające na bazie Programu 12 Kroków i 12 Tradycji. Abstynencki Ruch Klubowy (organizacja pozarządowa) działa na podstawie statutów i regulaminów wynikających z ustawy o stowarzyszeniach. Z tego z kolei wynikają różne zakresy ich działalności, ale także potrzeby i możliwości realizacyjne⁶³.

Wykres 18. Liczba grup/stowarzyszeń/podmiotów udzielających wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom w woj. podkarpackim w 2012 roku



Źródło: opracowanie własne na podst. rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2012 roku (PARPA-G1).

Rodzinom osób z problemem alkoholowym pomagają takie grupy jak AL-Anon, AL-Ateen i dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA).

Na długo przed tym, zanim alkoholizm uznano powszechnie za chorobę, a zwłaszcza za chorobę dotyczącą także członków rodziny alkoholika, żony pierwszych uczestników AA odkryły pewne zaburzenia w swoim zachowaniu. Zauważyły także, że problemy w pożyciu z mężami alkoholikami pojawiały się niezależnie od tego, czy aktualnie pili, czy zachowywali abstynencję. Na co dzień

⁶³ S. Staniszewski, *Rola stowarzyszeń abstynenckich w polityce problemów alkoholowych*, w: „Świat problemów” nr 8, Wyd. Fundacja ETOH, Warszawa 2012.

widziały, jak alkoholikom w powrocie do zdrowia pomaga udział w grupach wsparcia. Powstał pomysł, by utworzyć podobną grupę dla członków rodzin alkoholików. Członkowie rodzin alkoholika skupieni w **Al-Anon** są zachęceni do tego, by nie bacząc na działania alkoholika, znaleźli dla siebie możliwy do zaakceptowania nowy styl życia. Opierając się na programie Dwunastu Kroków, Al-Anon przyswoił sobie także hasła AA i podstawową formę działalności, jaką są mitingi. Główną różnicą między tymi programami jest to, że członkowie Al-Anon deklarują raczej swą bezsilność wobec alkoholizmu innych niż wobec picia alkoholu przez siebie samych⁶⁴.

Al-Ateen jest częścią grup rodzinnych Al-Anon - wspólnoty ludzi, którzy żyli lub żyją w bliskim kontakcie z osobą uzależnioną od alkoholu. Do Al-Ateen należą dzieci, nastolatki i młodzież, których rodzic, obydwój rodzice lub inna bliska osoba jest lub była uzależniona od alkoholu. Członkowie Al-Ateen spotykają się na mitingach, żeby pomóc sobie w rozwiązywaniu problemów, jakie są im wspólne. Wspierają się, dzielą się doświadczeniem, uczą się o alkoholizmie jako o chorobie rodziny i koncentrują się na osobistym rozwoju, aby zmniejszyć działanie skutków alkoholizmu w swoim życiu⁶⁵.

Dorośle Dzieci Alkoholików (DDA) to osoby wychowane w rodzinach alkoholowych, w których przynajmniej jedno z rodziców nadużywało alkoholu, i mające wynikiłe z tego problemy emocjonalne. DDA w swoim dzieciństwie często spotykały się z przemocą, agresją, wykorzystywaniem lub zaniedbaniem. Wstydzily się pijących rodziców, a wspomnienia i nauki wyciągnięte z tych lat bardziej utrudniają niż pomagają żyć. Środowisko wypaczyło u nich sądy o nich samych i otaczającym świecie, często są to osoby zakompleksione i niewierzące w swoje możliwości⁶⁶. Grupy DDA poprzez spotkania terapeutyczne pomagają tym osobom odbudować zaufanie do siebie i innych.

Osoby uzależnione od alkoholu, które zakończyły program psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, mogą uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez centrum integracji społecznej lub przez klub integracji społecznej.

Centrum Integracji Społecznej (CIS) realizuje reintegrację zawodową i społeczną przez następujące usługi:

⁶⁴ www.sites.google.com/site/nienalogom/wspoluzaleznienie/al-anon (stan na dzień 11.06.2013).

⁶⁵ www.alkoholizm.akcjastos.pl (stan na dzień 11.06.2013).

⁶⁶ I. Jona, *Zespół stresu pourazowego u DDA*, w: „Świat Problemów” nr 10, Wyd. Fundacja ETOH, Warszawa 1997.

- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu,
- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych,
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą,
- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

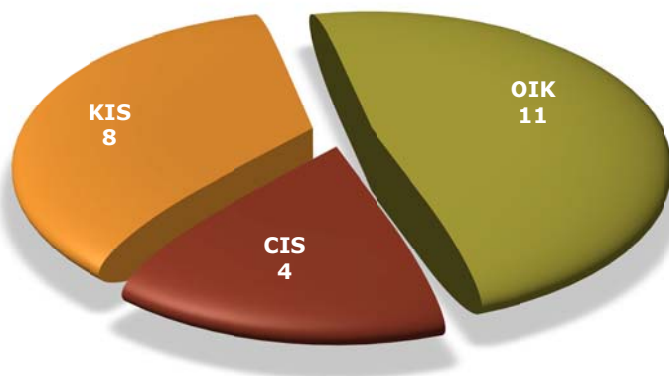
Warunkiem uczestnictwa w **Klubie Integracji Społecznej (KIS)** jest realizacja kontraktu socjalnego, o którym mowa w przepisach ustawy o pomocy społecznej.

Kluby integracji społecznej prowadzą w szczególności:

- działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy u pracodawców, wykonywania usług na podstawie umów cywilnoprawnych oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia lub podjęcia działalności w formie spółdzielni socjalnej,
- prace społecznie użyteczne,
- roboty publiczne,
- poradnictwo prawne,
- działalność samopomocową w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych i socjalnych,
- staże, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁶⁷.

⁶⁷ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 225, z późn. zm.).

Wykres 19. Liczba gmin w woj. podkarpackim, w których funkcjonowały CIS, KIS i OIK w 2012 roku



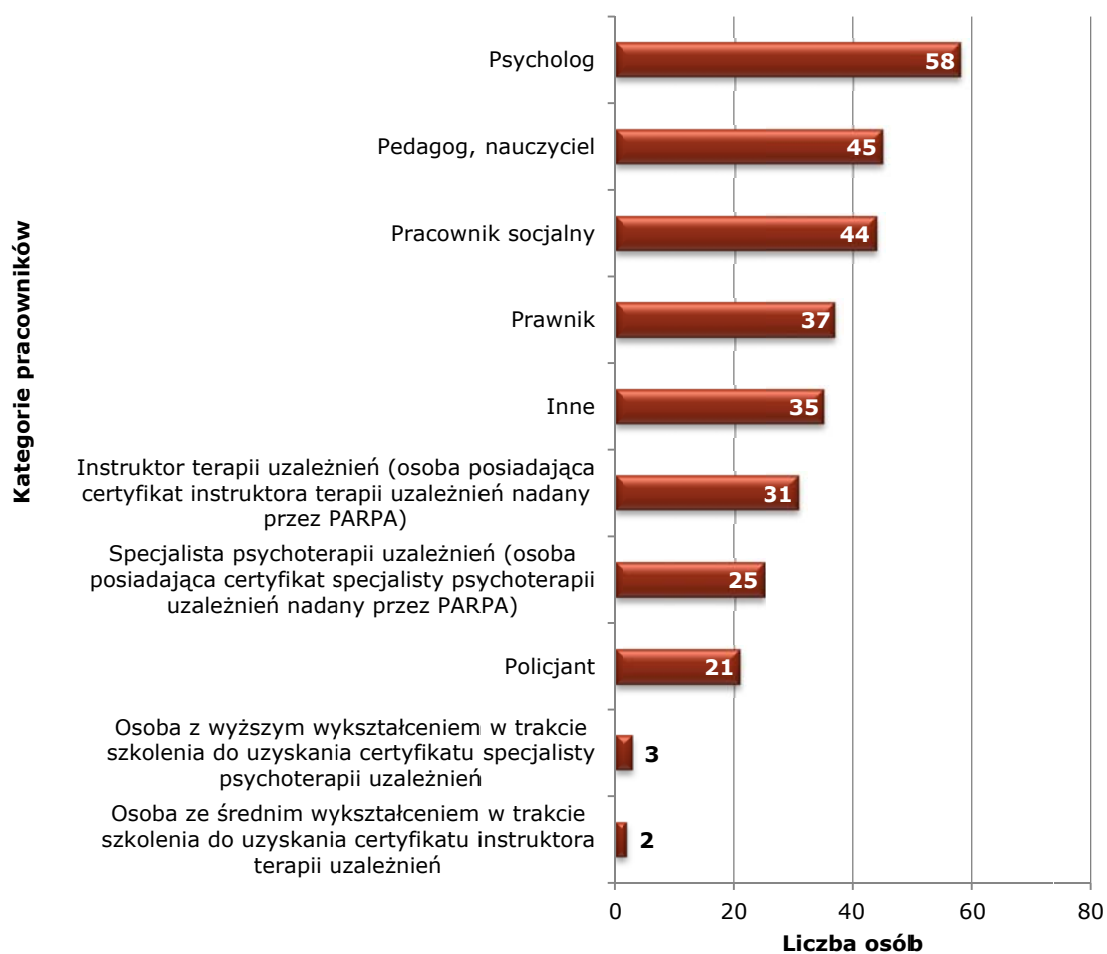
Źródło: opracowanie własne na podst. rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2012 roku (PARPA-G1).

Prowadzenie **Ośrodków Interwencji Kryzysowej (OIK)** jest jednym z zadań własnych powiatu. Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej⁶⁸. Ośrodki pomagają m.in. ofiarom przemocy w rodzinie (w tym również spowodowanej spożywaniem alkoholu), osobom, które są zagrożone problemami natury ekonomicznej, związanymi z zapewnieniem odpowiedniego i godnego bytu rodzinie, niekiedy w wyniku nadmiernej konsumpcji alkoholu przez któregoś z członków rodziny, czy szczególnie obciążonym psychicznie w związku z różnymi przeżyciami.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w rocznych sprawozdaniach z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (PARPA-G1) w 2012 roku w województwie podkarpackim **punkt konsultacyjno-informacyjny** dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin funkcjonował w 91 gminach. Punkty zatrudniały wielu specjalistów o różnych kwalifikacjach, co prezentuje poniższy wykres.

⁶⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182, z późn. zm.).

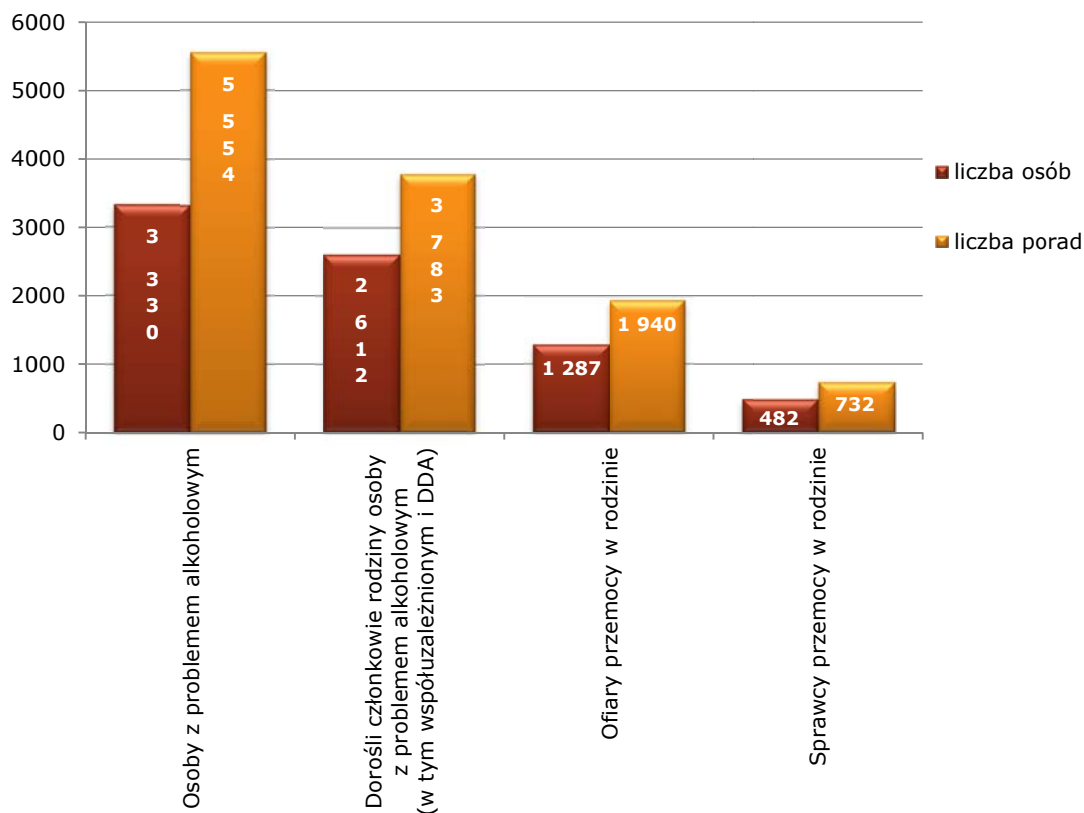
Wykres 20. Liczba pracowników punktów konsultacyjno-informacyjnych w woj. podkarpackim w 2012 roku



Źródło: opracowanie własne na podst. rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2012 roku (PARPA-G1).

Wśród innych pracowników jednostki wymieniały m.in. socjologa, pielęgniarkę, logopedę, psychoterapeutę, księdza, doradcę rodzinnego, osobę uzależnioną lub współuzależnioną oraz wielu pracowników zatrudnionych w jednostkach samorządowych.

Wykres 21. Liczba osób i udzielonych im porad w punktach konsultacyjno-informacyjnych w woj. podkarpackim z podziałem na kategorie klientów /rok 2012/



Źródło: opracowanie własne na podst. rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2012 roku (PARPA-G1).

Funkcjonujące w 2012 roku w województwie podkarpackim punkty konsultacyjno-informacyjne posiadały bogatą ofertę skierowaną zarówno do osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin. Najczęściej punkty zajmowały się motywowaniem osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowaniem do specjalistycznego leczenia oraz rozpoznawaniem problemów zgłaszanych przez petentów.

Tabela 15. Zakres oferty punktów konsultacyjno-informacyjnych funkcjonujących w woj. podkarpackim w 2012 roku

| Lp. | Zakres oferty | Liczba gmin |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1 | Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia | 84 |
| 2 | Rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta | 83 |
| 3 | Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia | 68 |
| 4 | Udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym | 66 |
| 5 | Rozpoznawanie zjawiska przemocy, udzielanie konsultacji dla ofiar przemocy | 64 |
| 6 | Prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi | 62 |
| 7 | Gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy | 60 |
| 8 | Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjnym/terapii | 47 |
| 9 | Udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom | 40 |
| 10 | Prowadzenie interwencji kryzysowej | 23 |
| 11 | Inne | 3 |

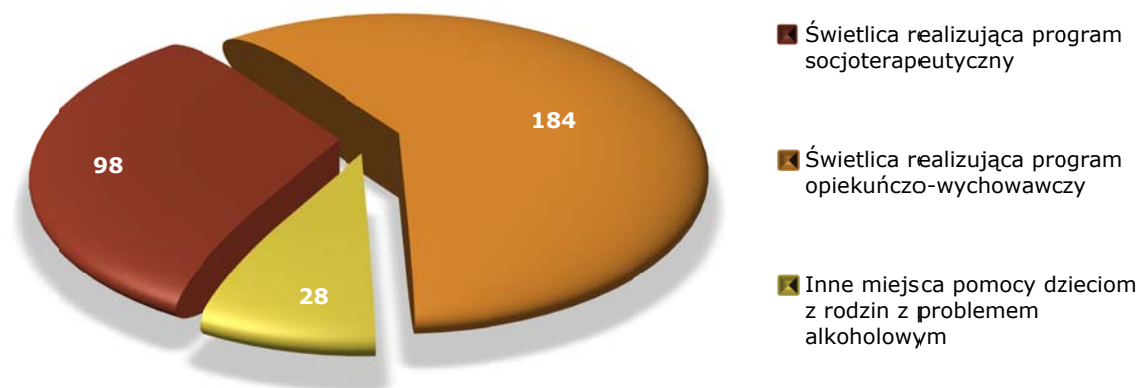
Źródło: opracowanie własne na podst. rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2012 roku (PARPA-G1).

Wśród innych usług oferowanych przez punkty konsultacyjne znalazły się: prowadzenie alkoholowego telefonu zaufania, porady prawne, pomoc w przygotowaniu dokumentacji, pism do sądu, doradztwo zawodowe, medyczne, poradnictwo rodzinne.

Najmłodszym członkom społeczeństwa, którzy żyją w rodzinach borykających się z problemem alkoholowym w województwie podkarpackim, pomagają głównie **światlice** realizujące program opiekuńczo-wychowawczy. W wielu gminach znajdują się także bardziej wyspecjalizowane placówki wsparcia dziennego – światlice realizujące program socjoterapeutyczny. Socjoterapię zalicza się do procesów korekcyjnych o charakterze leczniczym, adresowanych do dzieci i młodzieży, które poprzez stworzenie dzieciom odpowiednich warunków umożliwiają zmianę sądów o rzeczywistości, sposobów zachowań i odreagowanie emocjonalne⁶⁹.

⁶⁹ Socjoterapia, praca zbiorowa pod red. K. Sawickiej, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, Warszawa 1999.

Wykres 22. Liczba placówek udzielających wsparcia dziennego dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym funkcjonujących na terenie woj. podkarpackiego w 2012 roku



Źródło: opracowanie własne na podst. rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2012 roku (PARPA-G1).

Do świetlic realizujących program socjoterapeutyczny w 2012 roku uczęszczało łącznie 2 951 dzieci, z czego 1 951 pochodziło z rodzin alkoholowych. Świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy udzieliły wsparcia 7 238 dzieciom z województwa podkarpackiego, w tym 2 256 dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym. Ponadto 682 dzieci z rodzin alkoholowych uczestniczyło w zajęciach organizowanych przez inne placówki.

**V.****CELE, ZADANIA I WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI**

| CEL GŁÓWNY | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZMNIEJSZENIE SKALI TYCH PROBLEMÓW W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM. | |
| Cele szczegółowe | |
| Zadania | Wskaźniki realizacji |
| 1. Poszerzenie wiedzy na temat problemów oraz zasobów instytucjonalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. | |
| 1.1 Wspieranie i prowadzenie badań społecznych dotyczących problemów alkoholowych i innych uzależnień. | - liczba przeprowadzonych lub zleconych badań - liczba i rodzaj opracowanych raportów |
| 1.2 Opracowanie, udostępnianie i aktualizowanie bazy podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w woj. podkarpackim. | - liczba podmiotów realizujących zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ujętych w udostępnionych bazach danych |
| 1.3 Gromadzenie danych i opracowywanie analiz dotyczących leczenia uzależnienia od alkoholu oraz zaburzeń występujących u członków rodzin w placówkach leczenia odwykowego i innych placówkach. | - liczba i rodzaj udostępnionych bądź opublikowanych analiz |
| 2. Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemów alkoholowych. | |
| 2.1 Wspieranie i prowadzenie kampanii społecznych na temat wpływu alkoholu na organizm oraz ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu (w tym picie szkodliwe). | - liczba i rodzaj dofinansowanych lub przeprowadzonych kampanii - liczba beneficjentów |
| 2.2 Wspieranie i prowadzenie kampanii społecznych promujących trzeźwość. | - liczba i rodzaj dofinansowanych lub przeprowadzonych kampanii - liczba beneficjentów |

| | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.3 Wspieranie i prowadzenie działań zmierzających do upowszechniania wiedzy na temat alkoholowego zespołu płodowego (FAS) i alkoholowych uszkodzeń płodu (FAE). | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dofinansowanych lub przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |
| 3. Zmniejszenie rozmiarów spożywania alkoholu przez dzieci, młodzież i dorosłych. | |
| 3.1 Wspieranie i prowadzenie kampanii mających na celu zwiększenie świadomości młodzieży na temat szkód wynikających z picia alkoholu i używania innych środków psychoaktywnych. | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dofinansowanych lub przeprowadzonych kampanii - liczba beneficjentów |
| 3.2 Wspieranie i prowadzenie działań promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia oraz ukazujących zagrożenia używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych . | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dofinansowanych lub przeprowadzonych przedsięwzięć - liczba osób objętych działaniami |
| 3.3 Wspieranie różnorodnych form profilaktyki rówieśniczej (w tym programów opartych na aktywności liderów młodzieżowych). | <ul style="list-style-type: none"> - liczba wspartych programów - liczba osób uczestniczących w programach rówieśniczych |
| 3.4 Wspieranie i prowadzenie działań profilaktycznych z obszaru profilaktyki selektywnej i wskazującej, adresowanych do grup ryzyka i młodych ludzi eksperymentujących z alkoholem. | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dofinansowanych lub przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |
| 3.5 Wspieranie i prowadzenie działań prowadzących do kształtowania właściwych postaw dorosłych wobec picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz zwiększania kompetencji wychowawczych rodziców. | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dofinansowanych lub przeprowadzonych działań - liczba rodziców objętych działaniami |
| 3.6 Wspieranie działalności miejsc wsparcia środowiskowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz oferujących pomoc dzieciom z FASD. | <ul style="list-style-type: none"> - liczba miejsc, którym udzielono wsparcia - liczba dzieci i młodzieży objętych opieką przez miejsca wsparcia środowiskowego - liczba rodzin objętych wsparciem |
| 3.7 Wspieranie i prowadzenie szkoleń dla pracowników placówek świadczących pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym. | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dofinansowanych i przeprowadzonych szkoleń - liczba i rodzaj placówek objętych działaniami - liczba i zawód przeszkolonych osób |
| 3.8 Wspieranie działań konsultacyjno-superwizyjnych dla osób pracujących w placówkach świadczących pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym. | <ul style="list-style-type: none"> - liczba wspartych działań - liczba placówek objętych działaniami - liczba osób objętych działaniami |

| | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.9 Wspieranie i prowadzenie działań podnoszących kompetencje nauczycieli w zakresie problematyki uzależnień. | - liczba i rodzaj dofinansowanych i przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |
| 3.10 Wspieranie i prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla sprzedawców w zakresie profilaktyki uzależnień i przepisów prawnych dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych. | - liczba i rodzaj dofinansowanych i przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |
| 3.11 Przeprowadzanie kontroli przestrzegania przepisów prawnych obowiązujących sprzedawców alkoholu. | - liczba przeprowadzonych kontroli - liczba punktów objętych kontrolą - liczba i rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości |
| 4. Zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych dla osób żyjących w rodzinach z problemem alkoholowym oraz podniesienie jakości tych usług. | |
| 4.1 Wspieranie realizacji programów leczniczych podnoszących jakość i dostępność świadczeń dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin. | - liczba dofinansowanych programów leczniczych - liczba osób objętych programami - ewaluacja programu |
| 4.2 Wspieranie programów służących rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych od alkoholu po zakończeniu leczenia odwykowego. | - liczba dofinansowanych programów - liczba osób objętych programami |
| 4.3 Wspieranie i prowadzenie działań podnoszących kwalifikacje zawodowe lekarzy, pielęgniarek i przedstawicieli innych zawodów medycznych w zakresie diagnozy i wczesnej interwencji problemów alkoholowych. | - liczba i rodzaj dofinansowanych i przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |
| 4.4 Wspieranie i prowadzenie działań podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych zatrudnionych w zakładach leczenia odwykowego. | - liczba i rodzaj dofinansowanych i przeprowadzonych szkoleń - liczba osób objętych działaniami |
| 4.5 Wspieranie i prowadzenie działań prowadzących do podnoszenia kompetencji służb społecznych w motywowaniu osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia leczenia. | - liczba i rodzaj dofinansowanych i przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |
| 4.6 Wspieranie działalności środowisk samopomocowych i abstynenckich. | - liczba i rodzaj przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>4.7 Wspieranie tworzenia i działalności punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych i działających punktów konsultacyjnych - liczba udzielonych porad - liczba osób korzystających z porad |
| <p>5. Zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń spowodowanych przez osoby będące pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.</p> | |
| <p>5.1 Wspieranie i prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych społeczeństwa na temat wpływu alkoholu na popełnianie wykroczeń i przestępstw.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dofinansowanych lub przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |
| <p>5.2 Wspieranie i prowadzenie działań edukacyjnych społeczeństwa na temat działania alkoholu w kontekście prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dofinansowanych i przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |
| <p>5.3 Wspieranie i przeprowadzanie szkoleń dla kierowców w zakresie skutków prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dofinansowanych i przeprowadzonych szkoleń - liczba osób objętych działaniami |
| <p>5.4 Wspieranie i prowadzenie działań mających na celu podniesienie kompetencji służb publicznych (m.in. Policja, Straż Miejska) w dziedzinie problematyki alkoholowej w kontekście realizowanych czynności służbowych wobec osób będących pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba dofinansowanych i przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami |
| <p>6. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz skoordynowanie ich działań.</p> | |
| <p>6.1 Wspieranie i podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy osobami, służbami, instytucjami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba dofinansowanych i przeprowadzonych działań - liczba przedstawicieli poszczególnych służb, instytucji objętych działaniami |
| <p>6.2 Wspieranie i przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji, seminariów z udziałem poszczególnych służb zajmujących się na terenie województwa podkarpackiego profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba dofinansowanych i przeprowadzonych interdyscyplinarnych spotkań, konferencji, seminariów - liczba przeprowadzonych interdyscyplinarnych spotkań, konferencji, seminariów z udziałem poszczególnych służb i instytucji |

| | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>6.3 Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu poprzez udzielanie wsparcia osobom pracującym w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, w formie m.in.: superwizji, coachingu, grup wsparcia.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego - liczba instytucji stosujących superwizję - liczba osób prowadzących superwizję - liczba i rodzaj grup wsparcia |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

* Cele i zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy rodzinie (w tym przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym) ujęte zostały w Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Działania *Programu* adresowane są do osób fizycznych i prawnych realizujących zadania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych, do osób uzależnionych i ich rodzin oraz wszystkich mieszkańców województwa podkarpackiego.

Program jest skierowany w szczególności do:

- dzieci i młodzieży, w tym m.in. z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych z powodu dysfunkcji lub sytuacji społeczno-psychologicznej, a także ich rodziców,
- osób dorosłych z grup ryzyka,
- rodzin z problemem alkoholowym,
- osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,
- kierowców prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu
- osób zajmujących się zapobieganiem występowaniu problemów alkoholowych i pomocą osobom i rodzinom z problemem alkoholowym,
- podmiotów publicznych, społecznych i prywatnych działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.



VII. SPOSÓB REALIZACJI, FINANSOWANIE, MONITORING I EWALUACJA

1. Sposób realizacji *Programu*

Za realizację *Programu* odpowiedzialny jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Zadania przewidziane do wykonania w ramach Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020 realizowane będą przy współpracy z innymi organami administracji publicznej działającymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 roku, Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

Pozostali partnerzy zewnętrzni w realizacji *Programu* to m.in:

- Policja
- Państwowa Inspekcja Sanitarna
- Instytucje naukowe,
- Samorządy powiatowe i gminne województwa podkarpackiego,
- Organy wymiaru sprawiedliwości
- Kuratorium Oświaty,
- Służba Zdrowia,
- inne podmioty działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cele Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020 będą realizowane w formie pracy ciągłej przez cały okres realizacji *Programu*.

Cele i zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym) ujęte zostały w Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020.

Wojewódzki Program profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020 jest dokumentem otwartym i może być na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego wzbogacany o nowe treści.

2. Finansowanie *Programu*

Środki finansowe na realizację „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 - 2020” uchwała corocznie Sejmik Województwa Podkarpackiego w uchwale budżetowej.

Podstawowym źródłem finansowania zadań *Programu* są opłaty pobierane za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu, wydawane przez Marszałka Województwa zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Odrębnym źródłem finansowania zadań *Programu* mogą być środki z budżetu Województwa Podkarpackiego, środki z funduszy UE, a także inne środki zewnętrzne.

3. Monitorowanie i ewaluacja *Programu*

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020 będzie monitorowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie m.in. poprzez analizę sprawozdań złożonych przez podmioty realizujące zadania określone w *Programie*. Informacja o realizacji *Programu* corocznie przyjmowana będzie przez Sejmik Województwa Podkarpackiego.

Program podlegał będzie ewaluacji, która dokonana zostanie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Wnioski z monitoringu oraz ewaluacji *Programu* będą stanowić podstawę do ewentualnej modyfikacji ujętych w nim celów i zadań oraz do opracowania nowych celów i zadań adekwatnych do sytuacji.



Skład zespołu roboczego opracowującego Program:

- **Ewa Cwynar – Kawalec** – Zastępca Dyrektora, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
- **Dariusz Baran** – Psycholog, Przychodnia Zdrowia Psychicznego WZS w Rzeszowie;
- **Tadeusz Boratyn** – Dyrektor, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie;
- **Stanisław Drzał** – Prezes, Stowarzyszenie Trzeźwościowe "Wolność i Miłość" Diecezji Rzeszowskiej w Rzeszowie;
- **Dorota Gibała** – Kierownik Działu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Wojewódzka Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Rzeszowie;
- **Grzegorz Gościński** – Główny specjalista, Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
- **Sławomir Grab** – Dyrektor, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli;
- **Marek Kondziołka** – Kierownik, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie;
- **Barbara Łukasik** – Dyrektor, SPZOZ Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie;
- **Łukasz Kosiba** – Inspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie;
- **Marek Motyka** – Instruktor terapii uzależnień, Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy;
- **Alina Pieniążek** – Ekspert, Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie;
- **Bożena Ulidowska** – Specjalista, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej;
- **Marek Zaleśny** – Starszy wizytator; Kuratorium Oświaty w Rzeszowie;
- **Ewa Zatorska** – Podinspektor, Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Opracowanie „Diagnozy problemów oraz zasobów instytucjonalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie podkarpackim”:

- Zespół **Obserwatorium Integracji Społecznej** Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w składzie:
 - **Małgorzata Makarinska** - Inspektor ds. badań i analiz;
 - **Justyna Wąsik** - Podinspektor ds. badań i analiz;
 - **Piotr Grzech** - Inspektor ds. badań i analiz;
 - **Bartosz Zglobicki** - Podinspektor ds. badań i analiz.

Opracowanie graficzne *Programu*:

- **Bartosz Zglobicki** – Podinspektor ds. badań i analiz, Obserwatorium Integracji Społecznej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.



Spis tabel

| | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Tabela 1. Struktura spożycia alkoholu w litrach na jednego mieszkańca Polski w latach 2007-2011 | 25 |
| Tabela 2. Liczba przestępstw stwierdzonych, popełnionych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim w latach 2008-2012 | 42 |
| Tabela 3. Liczba zatrzymanych podejrzanych pod wpływem alkoholu w województwie podkarpackim w latach 2008-2012 | 43 |
| Tabela 4. Dane dotyczące wypadków i kolizji spowodowanych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim z podziałem na płeć /lata 2008-2012/ | 46 |
| Tabela 5. Liczba wypadków i kolizji spowodowanych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim z podziałem na kategorie wiekowe /lata 2008-2012/ | 46 |
| Tabela 6. Liczba wypadków i kolizji spowodowanych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim z podziałem na powiaty /lata 2008-2012/ | 49 |
| Tabela 7. Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie w woj. podkarpackim w latach 2008-2012 | 49 |
| Tabela 8. Liczba osób dorosłych zatrzymanych w izbach wytrzeźwień w województwie podkarpackim w latach 2008-2012 | 49 |
| Tabela 9. Liczba wydanych postanowień w zakresie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w woj. podkarpackim w latach 2008-2012 | 51 |
| Tabela 10. Zadania placówek leczenia uzależnienia od alkoholu | 54 |
| Tabela 11. Placówki dla uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych w woj. podkarpackim w 2014 r. | 58 |
| Tabela 12. Kwalifikacje pracowników zatrudnionych w placówkach leczenia odwykowego w woj. podkarpackim w 2011 roku | 62 |
| Tabela 13. Liczba osób uzależnionych zarejestrowanych w placówkach leczenia odwykowego w woj. podkarpackim /lata 2010, 2011/ | 64 |
| Tabela 14. Przeciętna liczba sesji psychoterapii indywidualnej, w których uczestniczyły osoby uzależnione w ciągu miesiąca w placówkach leczenia odwykowego w woj. podkarpackim /lata 2010, 2011/ | 66 |
| Tabela 15. Zakres oferty punktów konsultacyjno-informacyjnych funkcjonujących w woj. podkarpackim w 2012 roku | 76 |



Spis wykresów

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Wykres 1. Dostępność ekonomiczna wybranych rodzajów napojów alkoholowych w Polsce w latach 2007-2012 | 23 |
| Wykres 2. Średnie spożycie 100% alkoholu w litrach na jednego mieszkańca Polski..... | 25 |
| Wykres 3. Dostępność ekonomiczna wybranych rodzajów alkoholu w woj. podkarpackim w latach 2007-2012 | 33 |
| Wykres 4. Spożywanie alkoholu w ciągu ostatnich 12 m-cy przez osoby w wieku 15 lat i więcej zamieszkujące woj. podkarpackie /rok 2011/ | 36 |
| Wykres 5. Spożywanie alkoholu w ciągu ostatnich 12 m-cy przez osoby zamieszkujące woj. podkarpackie z podziałem na wiek /rok 2011/ | 36 |
| Wykres 6. Częstotliwość spożywania alkoholu przez osoby w wieku 15 lat i więcej zamieszkujące woj. podkarpackie, deklarujące spożycie alkoholu w ciągu ostatnich 12 m-cy..... | 37 |
| Wykres 7. Częstotliwość wypijania przy jednej okazji 6 standardowych porcji alkoholu lub więcej w woj. podkarpackim | 38 |
| Wykres 8. Częstotliwość picia alkoholu przez młodzież szkolną w woj. podkarpackim w 2011 roku – 30 dni przed badaniem | 40 |
| Wykres 9. Upijanie się przez młodzież III klasy gimnazjum w woj. podkarpackim /lata 2007, 2011/..... | 41 |
| Wykres 10. Upijanie się przez młodzież II klasy ponadgimnazjalnej w woj. podkarpackim/lata 2007, 2011/..... | 41 |
| Wykres 11. Liczba wykroczeń spowodowanych pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim w latach 2009-2012 | 44 |
| Wykres 12. Liczba zatrzymanych osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu w woj. podkarpackim w latach 2008-2012..... | 45 |
| Wykres 13. Liczba osób niepełnoletnich zatrzymanych w izbach wytrzeźwień w woj. podkarpackim w latach 2008-2012 | 50 |
| Wykres 14. Wykształcenie pracowników placówek leczenia odwykowego w woj. podkarpackim w 2011 roku..... | 63 |

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Wykres 15. Liczba osób uzależnionych zarejestrowanych w placówkach lecznictwa odwykowego w woj. podkarpackim /lata 2010, 2011/..... | 64 |
| Wykres 16. Liczba osób współuzależnionych zarejestrowanych w placówkach lecznictwa odwykowego woj. podkarpackiego /lata 2010, 2011/..... | 65 |
| Wykres 17. Pozostali pacjenci placówek leczenia odwykowego w woj. podkarpackim /lata 2010, 2011/..... | 66 |
| Wykres 18. Liczba grup/stowarzyszeń/podmiotów udzielających wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom w woj. podkarpackim w 2012 roku..... | 70 |
| Wykres 19. Liczba gmin w woj. podkarpackim, w których funkcjonowały CIS, KIS i OIK w 2012 roku | 73 |
| Wykres 20. Liczba pracowników punktów konsultacyjno-informacyjnych w woj. podkarpackim w 2012 roku..... | 74 |
| Wykres 21. Liczba osób i udzielonych im porad w punktach konsultacyjno-informacyjnych w woj. podkarpackim z podziałem na kategorie klientów /rok 2012/..... | 75 |
| Wykres 22. Liczba placówek udzielających wsparcia dziennego dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym funkcjonujących na terenie woj. podkarpackiego w 2012 roku | 77 |



Bibliografia

1. *Alkohol i życie codzienne. Ile piją Europejczycy*, Biuletyn Informacyjny Nr 22. PARPA b.m.r.w.
2. *Anonimowi Alkoholicy*, Wyd. Fundacja Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików w Polsce, Warszawa 1999.
3. *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny.
4. Dziubińska-Michalewicz M., *Konsumpcja alkoholu a stan zdrowia mieszkańców Polski*, Biuro studiów i ekspertyz Kancelarii Sejmu - Informacja BSE nr 501, Warszawa 1997.
5. *Ekonomiczne aspekty skutków picia alkoholu w Europie i w Polsce*, Instytut Organizacji Ochrony Zdrowia Uczelni Łazarskiego, Warszawa 2013.
6. Jona I., *Zespół stresu pourazowego u DDA*, w: „Świat Problemów” nr 10, Wyd. Fundacja ETOH, Warszawa 1997.
7. B. Kłos, *Spożycie alkoholu w Polsce i w krajach europejskich*, Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu - Informacja BSE nr 497, Warszawa 1997.
8. *Leksykon psychiatrii* / pod red. Stanisława Pużyńskiego ; aut. Henryk Andrzej Axer [i in.], Państw. Zakł. Wydaw. Lekarskich, Warszawa 1993.
9. *Leksykon terminów: alkohol i narkotyki* / tł. [z ang.] Andrzej Bidziński; Światowa Organizacja Zdrowia, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 1997.
10. Matysiak A., Wrona G., *Regulacje prawne tworzenia, rozwoju i rozpadu rodzin w Polsce*. Zeszyty Naukowe ISiD Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Nr 8, Warszawa 2010.
11. Moskalewicz J., Wieczorek Ł., *Dostępność, konsumpcja alkoholu i konsekwencje picia - trzy dekady doświadczeń*, w: „Alkoholizm i Narkomania 2009, Tom 22: nr 4, 305-337”, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2009.
12. *Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015*, PARPA 2011.
13. *Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego - ESPAD 2007*, Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Warszawie, Rzeszów 2008.
14. *Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie województwa podkarpackiego - ESPAD 2011*, Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Warszawie, Warszawa 2011.

15. *Problems related to alcohol consumption. Report of a WHO Expert Committee.* World Health Organization, Geneva 1980.
16. Pużyński S., Wciórka J., *Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne*, Vesalius, Kraków 2000.
17. Sierosławski J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2011 r.*, Warszawa 2011.
18. *Socjoterapia*, praca zbiorowa pod red. K. Sawickiej, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, Warszawa 1999.
19. Staniszewski S., *Rola stowarzyszeń abstynenckich w polityce problemów alkoholowych*, w: „Świat problemów” nr 8, Wyd. Fundacja ETOH, Warszawa 2012.
20. *Stan zdrowia ludności Polski w 2009 r.*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011.
21. Szychta W., Skoczylas M., Laudański T., *Spożywanie alkoholu i palenie tytoniu przez kobiety w ciąży – przegląd badań*, w: „Perinatologia, Neonatologia i Ginekologia”, tom 1, zeszyt 4, 309-313, 2008.
22. Szymańczak J., *Problemy alkoholowe*, Biuro studiów i ekspertyz Kancelarii Sejmu - Informacja BSE nr 500, Warszawa 1997.
23. „Świat Problemów” Nr 10 (237) październik 2012 r.
24. *Ubóstwo w Polsce w 2012 r. (na podstawie badań budżetów gospodarstw domowych)*, GUS, Warszawa 2013.
25. Wojnar M., Fudała M., Brzózka K., *Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży. Picie alkoholu*, Posiedzenie Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia 24.03.2010.
26. *Wybrane aspekty ekonomiczne i społeczne związane z nadmiernym spożyciem alkoholu*, raport Lundbeck Poland Sp. z o.o. b.m.r.w.
27. www.aagalicja.cracow.pl
28. www.alkoholizm.akcjasos.pl
29. www.koalkoholizm.pl
30. www.parpa.pl
31. www.sites.google.com/site/nienalogom/wspoluzaleznie/al-anon

UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

z dnia

**w sprawie utworzenia Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych
w Mielcu**

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.), art. 5 ust. 6, art. 5c pkt 1, art. 58 ust. 1 i 6, art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 855, z późn. zm.),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1.

1. Tworzy się z dniem 1 września 2014 r. Policealną Szkołę Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Mielcu.
2. Siedzibą Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu jest Mielec, ul. Kościuszki 7.
3. Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Mielcu działa w formie jednostki budżetowej.

§ 2.

1. Akt założycielski Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu stanowi załącznik nr 1 do uchwały.
2. Statut Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Utworzenie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu stanowi uzupełnienie i wzbogacenie oferty edukacyjnej województwa podkarpackiego. Będzie to szkoła publiczna o charakterze regionalnym kształcąca w zawodach medycznych, społecznych i pokrewnych w formach stacjonarnych i zaocznych.

Utworzenie takiej szkoły umożliwi osobom dorosłym uzyskanie nowych kompetencji w zawodach medycznych i społecznych. Jest to zgodne ze strategią uczenia się przez całe życie.

Utworzenie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych wpłynie na poszerzenie możliwości rozwojowych istniejącej i prowadzonej przez Samorząd Województwa Podkarpackiego Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu

Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych zostanie połączona z Medyczną Szkołą Policealną w Mielcu w zespół pn. Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu i nie spowoduje to dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Województwa.

Załącznik nr 1
do uchwały nr
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia

AKT ZAŁOŻYCIELSKI

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.), art. 5 ust. 6, art. 5c pkt 1, art. 58 ust. 1 i 6, art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 kpkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm) tworzy się **Policealną Szkołę Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Mielcu**

1. Nazwa: Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Mielcu
2. Typ: Szkoła ponadgimnazjalna.
3. Siedzibą Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu jest Mielcu, ul. Kościuszki 7.
4. Organem prowadzącym Policealną Szkołę Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Mielcu jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.
5. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad Policealną Szkołą Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Mielcu jest Podkarpacki Kurator Oświaty.

STATUT
Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych
w Mielcu

Rozdział 1
Przepisy wstępne

§ 1.

Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Mielcu zwana dalej „Szkołą dla Dorosłych” jest publiczną szkołą policealną dla dorosłych w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) o charakterze regionalnym, kształcąca w zawodach medycznych, społecznych i pokrewnych w formie stacjonarnej i zaocznej.

§ 2.

1. Siedzibą Szkoły dla Dorosłych jest Mielcu, ul. Kościuszki 7.
2. Organem prowadzącym Szkołę dla Dorosłych w Mielcu jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.
3. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad Szkołą dla Dorosłych jest Podkarpacki Kurator Oświaty.

§ 3.

1. Szkoła dla Dorosłych kształci:
 - 1) w systemie stacjonarnym w zawodach:
 - a) Opiekun medyczny,
 - b) Technik sterylizacji medycznej,
 - c) Opiekunka dziecięca,
 - d) Asystent osoby niepełnosprawnej,
 - e) Technik usług kosmetycznych,
 - f) Opiekun osoby starszej,
 - g) Technik masażysta,
 - 2) w formie zaocznej w zawodach:
 - a) Opiekun w domu pomocy społecznej,
 - b) Opiekun osoby starszej,
 - c) Technik usług kosmetycznych,
 - d) Opiekun medyczny,
 - e) Technik sterylizacji medycznej,
 - f) Asystent osoby niepełnosprawnej.

2. Szkoła dla Dorosłych może prowadzić kwalifikacyjne kursy zawodowe w zakresie zawodów, w których kształci.

Rozdział 2 Cele i zadania Szkoły dla Dorosłych

§ 4.

Celem Szkoły dla Dorosłych jest realizacja zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, a w szczególności:

- 1) przygotowanie słuchaczy do wykonywania zawodu na wysokim poziomie,
- 2) zapewnienie osobom dorosłym zdobycie lub zmianę kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych,
- 3) zapewnienie słuchaczom pełnego i wszechstronnego rozwoju intelektualnego, etyczno-moralnego, emocjonalnego i fizycznego, zgodnie z potrzebami i możliwościami psychofizycznymi, w warunkach poszanowania godności osobistej oraz wolności światopoglądowej i wyznaniowej,
- 4) wychowanie słuchaczy na świadomych, twórczych, odpowiedzialnych i wrażliwych na potrzeby drugiego człowieka,
- 5) kształtowanie umiejętności, które pomogą absolwentowi w świadomym wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej i kreowania własnej kariery zawodowej,
- 6) realizowanie innych zadań wynikających z przepisów szczególnych, w tym spraw z zakresu obrony, ochrony i obrony cywilnej oraz informacji niejawnych.

Rozdział 3 Organy Szkoły dla Dorosłych i ich kompetencje

Dyrektor Szkoły

§ 5.

1. Organami Szkoły dla Dorosłych są:
 - 1) dyrektor,
 - 2) rada pedagogiczna,
 - 3) samorząd słuchaczy.
2. Organy Szkoły dla Dorosłych działają i podejmują decyzję w granicach swych kompetencji określonych w ustawie o systemie oświaty i przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie oraz w statucie.
3. Rada pedagogiczna, realizując zadania Szkoły dla Dorosłych, uwzględnia opinie samorządu słuchaczy w sprawach określonych w art. 55 ustawy o systemie oświaty.

§ 6.

1. Szkołą dla Dorosłych kieruje dyrektor, który w szczególności:
 - 1) reprezentuje ją na zewnątrz,
 - 2) sprawuje nadzór pedagogiczny, z zastrzeżeniem art. 36 ust. 2 ustawy o systemie oświaty,
 - 3) realizuje uchwały rady pedagogicznej podjęte w ramach ich kompetencji stanowiących,

- 4) dysponuje środkami określonymi w planie finansowym Szkoły dla Dorosłych zaopiniowanym przez radę pedagogiczną i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie, a także może organizować administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę szkoły,
 - 5) zapewnia bezpieczeństwo słuchaczom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę dla dorosłych,
 - 6) dokonuje oceny pracy nauczycieli,
 - 7) wspomaga rozwój zawodowy nauczycieli,
 - 8) inspiruje nauczycieli do podejmowania innowacji pedagogicznych,
 - 9) współdziała ze szkołami wyższymi w organizacji praktyk nauczycielskich,
 - 10) dopuszcza do użytku programy nauczania i odpowiada za uwzględnienie w nich całości podstawy programowej kształcenia w poszczególnych zawodach,
 - 11) organizuje i odpowiada za przebieg egzaminów przeprowadzanych w Szkole dla Dorosłych, w tym egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe,
 - 12) stwarza warunki do działania w szkole wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem jest działalność wychowawcza,
 - 13) dyrektor Szkoły dla Dorosłych może, w drodze decyzji skreślić słuchacza z listy słuchaczy w przypadkach określonych w statucie szkoły; skreślenie następuje na podstawie uchwały rady pedagogicznej po zasięgnięciu opinii samorządu słuchaczy,
 - 14) dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole nauczycieli i pracowników nie będących nauczycielami.
2. Dyrektor w szczególności decyduje w sprawach:
 - 1) zatrudniania i zwalniania nauczycieli oraz innych pracowników Szkoły dla Dorosłych,
 - 2) przyznawania nagród oraz wymierzania kar porządkowych nauczycielom i innym pracownikom Szkoły dla Dorosłych,
 - 3) występowania z wnioskami, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej w sprawach odznaczeń, nagród i innych wyróżnień dla nauczycieli oraz pozostałych pracowników Szkoły dla Dorosłych.
 3. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych w wykonywaniu swoich zadań współpracuje z radą pedagogiczną i samorządem słuchaczy.
 4. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych w porozumieniu z organem prowadzącym ustala zawody, w których kształci Szkoła, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej i powiatowej rady zatrudnienia co do zgodności z potrzebami rynku pracy.
 5. Dyrektor przedstawia radzie pedagogicznej, nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym, ogólne wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz informacje o działalności Szkoły dla Dorosłych.
 6. Dyrektor szkoły może tworzyć zespoły wychowawcze, przedmiotowe lub inne zespoły problemowo – zadaniowe. Pracą zespołu kieruje przewodniczący powołany przez dyrektora Szkoły dla Dorosłych.
 7. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych wykonuje również zadania wynikających z przepisów szczególnych.

Rada pedagogiczna

§ 7.

1. Skład oraz zasady działania rady pedagogicznej określa art. 40 ustawy o systemie oświaty.
2. Kompetencje stanowiące oraz opiniujące rady pedagogicznej określa art. 41 ust. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty. Rada pedagogiczna wykonuje również zadania określone w art. 50 ust. 2 ustawy o systemie oświaty.
3. Do kompetencji stanowiących rady pedagogicznej należy:
 - 1) zatwierdzenie planów pracy Szkoły,
 - 2) podejmowanie uchwał w sprawie wyników klasyfikacji, promocji słuchaczy,
 - 3) podejmowanie uchwał w sprawie innowacji i eksperymentów pedagogicznych w Szkole dla Dorosłych,
 - 4) podejmowanie uchwał w sprawie uchwalania zmian w statucie Szkoły dla Dorosłych,
 - 5) ustalenie organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli Szkoły dla Dorosłych,
 - 6) podejmowanie uchwał w sprawie skreślenia z listy słuchaczy.
4. Rada pedagogiczna opiniuje w szczególności:
 - 1) programy nauczania, organizację pracy Szkoły dla Dorosłych, w tym zwłaszcza tygodniowego rozkładu zajęć edukacyjnych oraz organizację kwalifikacyjnych kursów zawodowych,
 - 2) projekt planu finansowego Szkoły dla Dorosłych,
 - 3) wnioski dyrektora o przyznanie nauczycielom odznaczeń, nagród i innych wyróżnień,
 - 4) propozycje dyrektora Szkoły dla Dorosłych w sprawach przydziału nauczycielom stałych prac i zajęć w ramach wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatkowo płatnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.
5. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych wstrzymuje wykonanie uchwał niezgodnych z przepisami prawa. O wstrzymaniu wykonania uchwały dyrektor niezwłocznie powiadamia organ prowadzący szkołę dla dorosłych oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny.
6. Rada pedagogiczna ustala regulamin swojej działalności. Zebrania rady pedagogicznej są protokołowane.

Samorząd Słuchaczy

§ 8.

1. W Szkole dla Dorosłych działa samorząd słuchaczy.
2. Zasady wybierania i działania samorządu określa regulamin uchwalony przez ogół słuchaczy.
3. Regulamin samorządu nie może być sprzeczny ze statutem Szkoły dla Dorosłych.
4. Organy samorządu są jedynymi reprezentantami ogółu słuchaczy Szkoły dla Dorosłych.
5. Samorząd może przedstawić radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach Szkoły dla Dorosłych, w szczególności dotyczących podstawowych praw słuchacza takich jak:
 - 1) prawo do zapoznania się z programem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami,
 - 2) prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce,
 - 3) prawo do organizacji życia Szkoły dla Dorosłych,

- 4) prawo do redagowania i wydawania gazety szkolnej,
 - 5) prawo organizowania działalności kulturalnej oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej,
 - 6) prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu.
6. Samorząd w celu wspierania działalności statutowej Szkoły dla Dorosłych, może gromadzić fundusze z dobrowolnych składek i innych źródeł.

§ 9.

1. Organy Szkoły dla Dorosłych współdziałają ze sobą w zakresie realizacji zadań statutowych szkoły, wymiany informacji o podejmowanych i planowanych działaniach zgodnie z kompetencjami.
2. Uchwały poszczególnych organów są jawne.
3. Bieżącą wymianę informacji pomiędzy organami Szkoły dla Dorosłych, o podejmowanych działaniach lub decyzjach organizuje Dyrektor Szkoły dla Dorosłych.
4. Sprawy sporne pomiędzy organami rozstrzyga Dyrektor Szkoły dla Dorosłych. W przypadku, gdy jedną ze stron sporu jest Dyrektor, organem rozstrzygającym jest organ prowadzący.

Rozdział 4 Organizacja kształcenia w Szkole dla Dorosłych

§ 10.

1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej Szkoły dla Dorosłych są:
 - 1) obowiązkowe zajęcia edukacyjne,
 - 2) praktyczna nauka zawodu,
 - 3) zajęcia prowadzone w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych.
2. Szkoła dla Dorosłych może prowadzić również inne zajęcia edukacyjne niż wymienione w ust.1.

§ 11.

1. Terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, przerw świątecznych oraz ferii zimowych i letnich określają przepisy w sprawie organizacji roku szkolnego.
2. Szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym określa arkusz organizacyjny opracowany przez dyrektora i zatwierdzony przez organ prowadzący.
3. Arkusz organizacyjny opracowuje się na podstawie szkolnego planu nauczania oraz planu finansowego Szkoły dla Dorosłych.
4. W arkuszu organizacji szkoły określa się: liczbę pracowników szkoły, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze oraz ogólną liczbę zajęć edukacyjnych lub konsultacji finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący szkołę.
5. W arkuszu organizacji szkoły podaje się, w podziale na stopnie awansu zawodowego, liczbę nauczycieli ubiegających się o wyższy stopień awansu

zawodowego, którzy będą mogli przystąpić w danym roku szkolnym do postępowań kwalifikacyjnych lub egzaminacyjnych oraz wskazuje się najbliższe terminy złożenia przez nauczycieli wniosków o podjęcie tych postępowań.

6. Na podstawie zatwierdzonego arkusza organizacji szkoły dyrektor z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia i higieny pracy, ustala rozkład zajęć określający organizację zajęć edukacyjnych i konsultacji.

§ 12.

1. W celu zapewnienia odpowiednich warunków nauki i bezpieczeństwa słuchaczy, oddziały mogą być podzielone na grupy, zgodnie z zasadami wynikającymi z warunków realizacji programów nauczania i zasad organizacji pracy szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.
2. Podstawową jednostką organizacyjną w Szkole dla Dorosłych jest oddział.
3. Oddziałem opiekuje się wskazany przez dyrektora nauczyciel -opiekun oddziału.
4. Zajęcia edukacyjne stanowiące realizację podstaw programowych dla poszczególnych zawodów są organizowane w oddziałach.
5. W Szkole dla Dorosłych mogą być organizowane nadobowiązkowe zajęcia pozalekcyjne w wymiarze ustalonym przez dyrektora, stosownie do posiadanych środków finansowych.
6. Zajęcia dydaktyczne w roku szkolnym dzielą się na dwa semestry.
7. Godzina zajęć lekcyjnych i konsultacji trwa 45 minut, a godzina praktycznej nauki zawodu trwa 55 minut. Dopuszcza się, w uzasadnionych przypadkach możliwość łączenia zajęć edukacyjnych i konsultacji w bloki, nie dłuższe jednak niż czas trwania pięciu jednostek zajęć edukacyjnych.
8. Szkoła może przyjmować studentów szkół wyższych kształcących nauczycieli na praktyki pedagogiczne i zawodowe na podstawie pisemnego porozumienia zawartego między dyrektorem lub za jego zgodą oraz poszczególnymi nauczycielami a szkołą wyższą.
9. Zajęcia ze słuchaczami w formie stacjonarnej odbywają się przez trzy lub cztery dni w tygodniu.
10. Zajęcia ze słuchaczami uczącymi się w formie zaocznej odbywają się we wszystkich semestrach przez dwa dni – sobota i niedziela lub piątek popołudniu i sobota, co najmniej co dwa tygodnie według rozkładu zajęć opracowanego na podstawie planu nauczania poszczególnych kierunków kształcenia.
11. W Szkole dla Dorosłych kształcącej w formie zaocznej:
 - 1) konsultacje zbiorowe dla słuchaczy odbywają się we wszystkich semestrach co dwa tygodnia przez dwa dni,
 - 2) dopuszcza się możliwość organizacji konsultacji indywidualnych w wymiarze 20% ogólnej liczby godzin zajęć w semestrze,
 - 3) organizuje się dwie konferencje instruktażowe w czasie jednego semestru: pierwszą – wprowadzającą do pracy w semestrze i drugą – przedegzaminacyjną.
12. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć edukacyjnych w innym wymiarze, nie dłuższym jednak niż 60 minut, zachowując ogólny tygodniowy czas zajęć ustalony w tygodniowym rozkładzie zajęć.

§ 13.

Do realizacji celów statutowych Szkoła dla Dorosłych posiada odpowiednie pomieszczenia.

§ 14.

1. Zajęcia edukacyjne w Szkole dla Dorosłych prowadzone są w salach dydaktycznych.
2. Liczba oraz rodzaj stanowisk dostosowana jest do specyfiki pracowni oraz rodzaju kształconych umiejętności.
3. W każdej pracowni znajduje się regulamin oraz spis inwentarza.
4. Pracownią opiekuje się i za nią odpowiada nauczyciel wyznaczony przez dyrektora.
5. Słuchacze na zajęciach pozostają pod stałą opieką i nadzorem nauczyciela prowadzącego zajęcia.
6. Nauczyciel prowadzący zajęcia zapoznaje słuchaczy z regulaminem pracowni, instrukcjami obsługi urządzeń i sprzętu.
7. Zajęcia odbywają się w grupach zgodnie z planem zajęć. Liczba słuchaczy w grupie zależy od specyfiki kształcenia oraz ilości stanowisk.
8. Imiennego przydziału słuchaczy do grup dokonuje nauczyciel – opiekun roku.
9. Słuchacze mogą przebywać w pracowni wyłącznie w obecności nauczyciela lub za jego zgodą.
10. Zabrania się korzystania z pracowni osobom postronnym.
11. Słuchacz jest zobowiązany do utrzymania porządku w pracowni, na stanowisku pracy oraz do przestrzegania regulaminów i przepisów bhp i ppoż.

§ 15.

Oprócz zajęć prowadzonych w budynku Szkoły dla Dorosłych, mogą być realizowane zajęcia także w innych obiektach na podstawie zawieranych przez dyrektora umów lub porozumień.

Rozdział 5 Organizacja praktycznej nauki zawodu

§ 16.

1. Szkoła dla Dorosłych organizuje praktyczną naukę zawodu w formie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych zgodnie ze szkolnym planem nauczania, przepisami określającymi warunki i zasady organizacji oraz warunki bezpieczeństwa i higieny pracy.
2. Warunki i tryb organizowania praktycznej nauki zawodu określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. Nr 244, poz. 1626).
3. Praktyczna nauka zawodu może odbywać się w warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych i u pracodawców.

4. Zajęcia praktyczne organizowane są dla słuchaczy, w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych, niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie.
5. Praktyki zawodowe organizowane są dla słuchaczy, w celu zastosowania i pogłębiania zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych, naturalnych warunkach pracy.
6. Praktyki zawodowe mogą być organizowane w czasie całego roku szkolnego, a także w okresie ferii letnich.
7. W przypadku organizowania praktyk zawodowych w okresie ferii letnich odpowiedniemu skróceniu ulega czas zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla słuchaczy odbywających te praktyki.
8. Zakres wiadomości i umiejętności nabytych przez słuchaczy na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych oraz wymiar godzin tych zajęć i praktyk określa podstawa programowa dla danego zawodu.
9. Praktyczna nauka zawodu może być organizowana w systemie zmianowym nie dłużej jednak niż 12 godzin.
10. Dyrektor nadzoruje realizację programu praktycznej nauki zawodu i współpracuje z podmiotami przyjmującymi słuchaczy na zajęcia praktyczne i praktykę zawodową.
11. Szkoła dla Dorosłych zwraca słuchaczom odbywającym praktyczną naukę zawodu w miejscowościach poza ich miejscem zamieszkania i poza siedzibą szkoły, mającym możliwość codziennego powrotu do miejsca zamieszkania lub siedziby szkoły, równowartość kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej, z uwzględnieniem ulg przysługującym słuchaczom.
12. Praktyczna nauka zawodu prowadzona jest indywidualnie lub w grupach. Liczba słuchaczy w grupie powinna umożliwiać realizację programu nauczania dla danego zawodu i uwzględniać specyfikę nauczane zawodu, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, a także warunki lokalowe i techniczne w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.
13. Za organizację i nadzór nad zajęciami praktycznymi i praktyką zawodową bezpośrednio odpowiedzialny jest kierownik szkolenia praktycznego i nauczyciel prowadzący zajęcia, instruktor praktycznej nauki zawodu i opiekun praktyk.
14. Słuchaczy obowiązuje regulamin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Rozdział 6

Wewnątrzszkolny system oceniania słuchaczy w Szkole dla Dorosłych

§ 17.

1. Warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).
2. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne słuchacza.
3. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych słuchacza polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez słuchacza wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, określonej w odrębnych przepisach i realizowanych programów nauczania uwzględniających tę podstawę.

§ 18.

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych słuchacza odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego.
2. Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:
 - 1) informowanie słuchacza o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie,
 - 2) udzielanie słuchaczowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
 - 3) motywowanie słuchacza do dalszych postępów w nauce,
 - 4) dostarczenie nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach słuchacza,
 - 5) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
 - 6) Ocenianie wewnątrzszkolne obejmuje:
 - 7) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych semestralnych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych,
 - 8) ocenianie bieżące i ustalanie semestralnych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych odbywa się według skali i w formie określonej w § 21 ust. 1,
 - 9) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych,
 - 10) ustalanie rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych według skali, o której mowa w § 21 ust. 1,
 - 11) ustalanie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.

§ 19.

Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują słuchaczy o:

- 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych semestralnych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania,
- 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchaczy.

§ 20.

1. Oceny są jawne dla słuchacza.
2. Na wniosek słuchacza nauczyciel uzasadnia ustnie ustaloną ocenę.
3. Na wniosek słuchacza sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania słuchacza są udostępniane do wglądu słuchaczowi.

§ 21.

1. Oceny bieżące, semestralne oraz roczne semestralne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustala się w stopniach według następującej skali:
 - 1) stopień celujący – 6,

- 2) stopień bardzo dobry – 5,
 - 3) stopień dobry – 4,
 - 4) stopień dostateczny – 3,
 - 5) stopień dopuszczający – 2,
 - 6) stopień niedostateczny – 1.
2. Ustala się następujące kryteria uzyskania poszczególnych ocen, oparte na obowiązujących podstawach programowych:
- 1) celujący – treści programowe wyspecjalizowane ponad potrzeby głównego kierunku nauki, umiejętności zawodowe o wysokim stopniu samodzielności i sprawności działania w zmienionych warunkach, uczeń wykorzystuje nowoczesne techniki zawodowe,
 - 2) bardzo dobry - słuchacz posiada pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania, sprawnie posługuje się zdobytymi umiejętnościami w rozwiązywaniu nowych zadań i problemów, samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne,
 - 3) dobry - słuchacz opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania oraz poprawnie, samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne,
 - 4) dostateczny - słuchacz opanował podstawowe treści programowe w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się oraz rozwiązuje typowe zadania o średnim stopniu trudności, czasem przy pomocy nauczyciela,
 - 5) dopuszczający – słuchacz opanował treści zawarte w podstawie programowej, a braki nieprzekreślają możliwości dalszego rozwoju; rozwiązuje samodzielnie zadania proste, a przy pomocy nauczyciela, zadania o większym stopniu trudności;
 - 6) niedostateczny - słuchacz posiada zbyt małą wiedzę i umiejętności wynikające z podstawy programowej, co uniemożliwia wykonanie najprostszych zadań.
3. Za ocenę pozytywną uznaje się stopnie: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny i dopuszczający. Negatywną oceną jest stopień niedostateczny.
4. Oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych według skali, o której mowa w ust. 1 ustala się po każdym semestrze. Oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych stanowią podstawę do promowania słuchacza na semestr programowo wyższy lub ukończenia przez niego szkoły.
5. Słuchacz jest promowany po każdym semestrze.
6. W Szkole dla Dorosłych zachowania nie ocenia się.

§ 22.

1. Podstawą klasyfikowania słuchacza są egzaminy semestralne przeprowadzane z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania.
2. Do egzaminu semestralnego w dopuszcza się słuchacza kształcącego się w formie stacjonarnej, który uczęszczał na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne, przewidziane w szkolnym planie nauczania, w wymiarze co najmniej 50% czasu przeznaczanego na każde z tych zajęć, oraz uzyskał z tych zajęć ocenę pozytywną.
3. W przypadku gdy słuchacz otrzymał ocenę negatywną z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, jest obowiązany wykonać, w terminie określonym przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia edukacyjne, pracę kontrolną. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu semestralnego jest uzyskanie z pracy kontrolnej

oceny pozytywnej. W przypadku zajęć z zakresu kształcenia zawodowego praktycznego praca kontrolna ma formę zadania praktycznego.

4. Do egzaminu semestralnego dopuszcza się słuchacza kształcącego się w formie zaocznej, który uczęszczał na poszczególne obowiązkowe konsultacje, przewidziane w szkolnym planie nauczania, w wymiarze co najmniej 50% czasu przeznaczonego na każde z tych konsultacji, oraz uzyskał z wymaganych ćwiczeń i prac kontrolnych.
5. W przypadku gdy słuchacz otrzymał ocenę negatywną z pracy kontrolnej, jest obowiązany wykonać, w terminie określonym przez nauczyciela prowadzącego odpowiednio konsultacje, drugą pracę kontrolną. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu semestralnego jest uzyskanie z pracy kontrolnej oceny pozytywnej. W przypadku zajęć z zakresu kształcenia zawodowego praktycznego praca kontrolna ma formę zadania praktycznego.

§ 23.

1. Egzamin semestralny zdaje się w formie ustnej, z zastrzeżeniem § 25.
2. Oceny ustala się według skali, o której mowa w § 21 ust. 1.
3. Egzamin semestralny z zajęć praktycznych ma formę zadania praktycznego.

§ 24.

1. Słuchacz, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu semestralnego w wyznaczonym terminie, zdaje ten egzamin w terminie dodatkowym, wyznaczonym przez dyrektora Szkoły dla Dorosłych.
2. Termin dodatkowy wyznacza się po zakończeniu semestru jesiennego nie później niż do końca lutego lub po zakończeniu semestru wiosennego nie później niż do dnia 31 sierpnia.

§ 25.

1. Słuchacz zdaje w każdym semestrze egzaminy semestralne, w formie pisemnej, z dwóch przedmiotów zawodowych podstawowych dla zawodu, w którym się kształci.
2. Wyboru przedmiotów zawodowych, o których mowa w ust. 1 dokonuje rada pedagogiczna. Decyzję w tej sprawie podaje się do wiadomości słuchaczy na pierwszych zajęciach w każdym semestrze.

§ 26.

1. Słuchacz, który nie spełnił warunków określonych odpowiednio w § 22 ust. 2 – 5 nie otrzymuje promocji na semestr programowo wyższy i zostaje skreślony z listy słuchaczy.
2. Słuchacz, który nie zdał egzaminu poprawkowego, o którym mowa w § 29, nie otrzymuje promocji na semestr programowo wyższy i zostaje skreślony z listy słuchaczy.
3. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych może wyrazić zgodę na powtórzenie semestru na pisemny wniosek słuchacza uzasadniony sytuacją życiową lub zdrowotną słuchacza, złożony w terminie 7 dni od dnia zakończenia zajęć dydaktycznych.
4. Słuchacz może powtarzać semestr jeden raz w okresie kształcenia w danej szkole. W wyjątkowych przypadkach dyrektor Szkoły dla Dorosłych po

zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej może wyrazić zgodę na powtórzenie semestru po raz drugi w okresie kształcenia w danej Szkole dla Dorosłych.

§ 27.

1. Słuchacz może być zwolniony z części ustnej egzaminu semestralnego, o którym mowa w § 23 ust. 1, jeżeli z części pisemnej tego egzaminu otrzymał ocenę co najmniej bardzo dobrą oraz w ciągu semestru był aktywny na zajęciach i uzyskał oceny pozytywne.
2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne ze zdaniem egzaminu semestralnego i uzyskaniem z danych zajęć edukacyjnych semestralnej oceny klasyfikacyjnej zgodnej z oceną uzyskaną z części pisemnej egzaminu semestralnego.

§ 28.

Terminy egzaminów semestralnych podaje się do wiadomości słuchaczy, co najmniej na dwa tygodnie przed terminem egzaminu.

§ 29.

1. Słuchacz może zdawać egzamin poprawkowy w przypadku uzyskania niedostatecznej oceny z jednego albo dwóch egzaminów semestralnych. Przepisy § 23 stosuje się odpowiednio.
2. Egzaminy poprawkowe są przeprowadzane po każdym semestrze.
3. Egzamin poprawkowy przeprowadza nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne po zakończeniu semestru jesienno-wiosennego nie później niż do końca lutego i po zakończeniu semestru wiosenno-jesiennego nie później niż do dnia 31 sierpnia.
4. Egzamin poprawkowy nie dotyczy zajęć edukacyjnych, z których słuchaczowi wyznaczono, zgodnie z § 24, dodatkowy termin egzaminu semestralnego.

§ 30.

1. Słuchaczowi powtarzającemu semestr przed upływem 3 lat od daty przerwania nauki zalicza się te obowiązkowe zajęcia edukacyjne, z których uzyskał poprzednio semestralną ocenę klasyfikacyjną wyższą od oceny niedostatecznej, i zwalnia się go z obowiązku uczęszczania na te zajęcia.
2. Słuchaczowi, który w okresie 3 lat przed rozpoczęciem nauki w szkole zdał egzaminy eksternistyczne z zakresu poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania, zalicza się te zajęcia i zwalnia się go z obowiązku uczęszczania na nie.
3. W przypadku zwolnienia, o którym mowa w ust. 1, w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się odpowiednio "zwolniony z obowiązku uczęszczania na zajęcia" lub "zwolniona z obowiązku uczęszczania na zajęcia" oraz podstawę prawną zwolnienia.
4. W przypadku zwolnienia, o którym mowa w ust. 2, w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się odpowiednio „zwolniony z obowiązku uczęszczania na zajęcia" lub „zwolniona z obowiązku uczęszczania na zajęcia" oraz podstawę prawną zwolnienia. Zwolnienie jest równoznaczne z otrzymaniem semestralnej oceny klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych zgodnej z oceną uzyskaną w wyniku egzaminu eksternistycznego.

§ 31.

1. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych:
 - 1) zwalnia słuchacza z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości, jeżeli przedłoży on:
 - a) uzyskane przed rozpoczęciem nauki w szkole świadectwo uzyskania tytułu zawodowego (lub świadectwo równorzędne), wydane po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego,
 - b) zaświadczenie wydane przez pracodawcę, potwierdzające przepracowanie w zawodzie, w którym się kształci, okresu co najmniej równego okresowi trwania nauki zawodu, przewidzianemu dla danego zawodu;
 - 2) może zwolnić słuchacza z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w części, jeżeli przedłoży on:
 - a) uzyskane przed rozpoczęciem nauki w szkole świadectwo uzyskania tytułu zawodowego (lub świadectwo równorzędne), wydane po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego albo dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym się kształci,
 - b) zaświadczenie wydane przez pracodawcę, potwierdzające przepracowanie w zawodzie, w którym się kształci, okresu co najmniej równego okresowi trwania nauki zawodu, przewidzianemu dla zawodu wchodzącego w zakres zawodu, w którym się kształci,
 - c) zaświadczenie wydane przez pracodawcę, potwierdzające zatrudnienie w zawodzie, w którym się kształci, lub w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym się kształci;
 - 3) zwalnia słuchacza z obowiązku realizacji zajęć edukacyjnych „Podstawy przedsiębiorczości”, jeżeli przedłoży on świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie średnie, z którego wynika, że zrealizował on te zajęcia.
2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, przedkłada się dyrektorowi Szkoły dla Dorosłych w każdym semestrze, w którym słuchacza obowiązuje odbycie praktycznej nauki zawodu.
3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może nastąpić po ustaleniu przez dyrektora Szkoły dla Dorosłych wspólnego zakresu umiejętności zawodowych dla zawodu, w którym słuchacz się kształci, i dla zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu.
4. Słuchacz, który został zwolniony w części z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu, jest obowiązany uzupełnić pozostałą część praktycznej nauki zawodu w trybie określonym wewnątrzszkolnym systemem oceniania.
5. W przypadku zwolnienia słuchacza w całości lub w części z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się, odpowiednio, „zwolniony w całości z praktycznej nauki zawodu” lub „zwolniony w części z praktycznej nauki zawodu”, rodzaj świadectwa będącego podstawą prawną zwolnienia oraz jego datę.
6. W przypadku zwolnienia słuchacza z obowiązku realizacji zajęć edukacyjnych „Podstawy przedsiębiorczości” w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony”, a także rodzaj świadectwa będącego podstawą zwolnienia i datę jego wydania.

§ 32.

1. Słuchacz może zgłosić zastrzeżenia dyrektora Szkoły dla Dorosłych, jeżeli uzna, że semestralna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłaszane od dnia ustalenia tej oceny, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych.
2. W przypadku stwierdzenia, że semestralna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor Szkoły dla Dorosłych powołuje komisję, która przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności słuchacza, w formie pisemnej i ustnej, oraz ustala semestralną ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych.
3. Sprawdzian, o którym mowa w ust. 2 przeprowadza się nie później niż w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1. Termin sprawdzianu uzgadnia się z słuchaczem.
4. W skład komisji, o której mowa w ust. 2 wchodzi dyrektor Szkoły dla Dorosłych albo nauczyciel zajmujący w tej szkole inne stanowisko kierownicze - jako przewodniczący komisji, nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, dwóch nauczycieli Szkoły dla Dorosłej lub innej szkoły tego samego typu prowadzących takie same zajęcia edukacyjne.
5. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, może być zwolniony z udziału w pracy komisji na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. W takim przypadku dyrektor szkoły powołuje innego nauczyciela prowadzącego takie same zajęcia edukacyjne, z tym że powołanie nauczyciela zatrudnionego w innej szkole następuje w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.
6. Ustalona przez komisję semestralna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna, z wyjątkiem niedostatecznej semestralnej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, która może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego.
7. Z prac komisji sporządza się protokół zawierający w szczególności: skład komisji, termin sprawdzianu, zadania (pytania) sprawdzające, wynik sprawdzianu oraz ustaloną ocenę. Do protokołu dołącza się pisemne prace słuchacza i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach słuchacza.
8. Słuchacz, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do sprawdzianu, o którym mowa w ust. 2 w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie wyznaczonym przez dyrektora Szkoły dla Dorosłych.
9. Przepisy ust. 1-8 stosuje się odpowiednio w przypadku semestralnej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych uzyskanej w wyniku egzaminu poprawkowego, z tym że termin do zgłoszenia zastrzeżeń wynosi 5 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu poprawkowego. W tym przypadku ocena ustalona przez komisję jest ostateczna.

§ 33.

1. Słuchacz kończy Szkołę dla Dorosłych jeżeli w wyniku klasyfikacji końcowej, na którą składają się semestralne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych uzyskane w semestrze programowo najwyższym oraz semestralne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, których realizacja

zakończyła się w semestrach programowo niższych uzyskała oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej.

2. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe przeprowadzany jest na podstawie podstawy programowej kształcenia w zawodach zgodnie z rozporządzeniem rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.)

§ 34.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez Dyrektora Szkoły dla Dorosłych według zasad określonych w regulaminu danego kursu.

Rozdział 7 Zasady rekrutacji

§ 35.

1. O przyjęcie do Szkoły dla Dorosłych mogą ubiegać się kandydaci, którzy ukończyli 18 lat, a także kończący 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowani do szkoły, którzy posiadają wykształcenie średnie oraz zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu, wydane zgodnie z przepisami w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych.
2. Na kwalifikacyjne kursy zawodowe prowadzone przez Szkołę dla Dorosłych przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli 18 lat, a także kończący 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowani na kwalifikacyjne kursy zawodowe i posiadają zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu, wydane zgodnie z przepisami w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych.
3. Szczegółowe zasady przeprowadzania rekrutacji określa ustawa o systemie oświaty.

§ 36.

1. Liczbę oddziałów semestrów pierwszych oraz liczbę słuchaczy przyjmowanych na semestr pierwszy określa organ prowadzący Szkołę dla Dorosłych w porozumieniu z dyrektorem Szkoły dla Dorosłych.
2. Terminy postępowania rekrutacyjnego, w tym terminy składania dokumentów oraz terminy postępowania uzupełniającego określa dyrektor Szkoły dla Dorosłych w uzgodnieniu z Marszałkiem Województwa Podkarpackiego.

Rozdział 8 Nauczyciele i inni pracownicy Szkoły dla Dorosłych

§ 37.

1. W Szkole dla Dorosłych zatrudnieni są:

- 1) pracownicy pedagogiczni,
- 2) pracownicy administracyjni i obsługi.
2. Zasady wynagradzania, warunki pracy, prawa i obowiązki wszystkich pracowników Szkoły dla Dorosłych określają stosowne przepisy.

§ 38.

1. Liczba etatów jest corocznie określana w arkuszu organizacyjnym.
2. Zakres zadań, odpowiedzialności pracowników administracji i obsługi określa dyrektor.

§ 39.

1. Prawa i obowiązki nauczycieli określone są w ustawie – Karta Nauczyciela.
2. Nauczyciele prowadzą pracę dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą i ponoszą odpowiedzialność za jakość pracy oraz bezpieczeństwo powierzonych im opiece słuchaczy.
3. Do podstawowych zadań i obowiązków nauczyciela należy:
 - 1) realizacja programu nauczania w oparciu o podstawę programową,
 - 2) znajomość programu nauczania nauczanego przedmiotu, właściwe planowanie pracy dydaktycznej i wychowawczej
 - 3) odpowiedzialność za zdrowie i bezpieczeństwo słuchacza we wszystkich formach działalności szkoły,
 - 4) systematyczne i obiektywne ocenianie wiedzy swoich słuchaczy,
 - 5) udzielanie słuchaczom wyjaśnień dotyczących systemu oceniania,
 - 6) udzielanie pomocy słuchaczom w przezwyciężaniu trudności szkolnych,
 - 7) doskonalenie umiejętności dydaktycznych i podnoszenie poziomu wiedzy merytorycznej,
 - 8) ustalanie oceny semestralnej,
 - 9) punktualne rozpoczynanie i kończenie lekcji,
 - 10) dbałość o pomoce naukowe i dydaktyczne oraz sprzęt szkolny,
 - 11) godne traktowanie słuchaczy oraz uczestniczenie w procesie wychowawczym we wszystkich jego formach,
 - 12) rozwijanie zdolności i zainteresowań słuchaczy,
 - 13) uczestnictwo w posiedzeniach rady pedagogicznej,
 - 14) przygotowanie zestawów egzaminacyjnych i udział w egzaminach semestralnych,
 - 15) uczestniczenie w okresowych szkoleniach bhp i ppoż.,
 - 16) udział w komisjach egzaminów zewnętrznych.

§ 40.

1. Nauczyciel ma prawo:
 - 1) do korzystania ze sprzętu technicznego, będącego na wyposażeniu Szkoły dla Dorosłych,
 - 2) decydować o doborze metod i form organizacyjnych oraz środków dydaktycznych w nauczaniu swojego przedmiotu,
 - 3) decydować o ocenie bieżącej, semestralnej i rocznej,
 - 4) wnioskować o nagrody i wyróżnienia oraz kary regulaminowe dla słuchaczy,
 - 5) wnioskować do dyrektora o dokonanie oceny własnej pracy pedagogicznej.

2. Nauczyciel odpowiada za:
 - 1) jakość nauczania swojego przedmiotu stosownie do realizowanego programu i warunków pracy w jakich działa,
 - 2) stan pomieszczeń, warsztatu pracy, sprzętu oraz środków dydaktycznych mu powierzonych,
 - 3) nieprzestrzeganie przepisów bhp i ppoż. oraz zniszczenie mienia szkoły wynikające z braku nadzoru, zabezpieczenia, porządku.

§ 41.

1. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych może tworzyć zespoły wychowawcze, przedmiotowe lub inne zespoły problemowo-zadaniowe.
2. Pracą zespołu przedmiotowego kieruje przewodniczący zespołu powołany przez dyrektora. Cele i zadania danego zespołu przedmiotowego określa dyrektor Szkoły dla Dorosłych.
3. Cele i zadania zespołu przedmiotowego to w szczególności:
 - 1) współpraca nauczycieli w zakresie realizacji programów nauczania, korelowania treści nauczania przedmiotów pokrewnych,
 - 2) opracowanie szczegółowych kryteriów oceniania oraz monitorowania osiągnięć edukacyjnych słuchaczy
 - 3) współdziałanie w organizowaniu pracowni przedmiotowych, a także w uzupełnianiu ich wyposażenia,
 - 4) opiniowanie programów autorskich i innowacyjnych,
 - 5) doskonalenie warsztatu pracy nauczycieli.

§ 42.

1. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych powierza każdy oddział szczególnej opiece wychowawczej jednemu z nauczycieli uczących w szkole. Dla zapewnienia ciągłości i skuteczności pracy wskazane jest, aby nauczyciel funkcję tę pełnił w ciągu całego etapu edukacyjnego danego oddziału.
2. Zadaniem nauczyciela-opiekuna jest sprawowanie opieki wychowawczej nad słuchaczami, a w szczególności:
 - 1) tworzenie warunków wspomagających wszechstronny rozwój słuchacza, proces jego uczenia oraz przygotowanie do odpowiedzialnego życia rodzinnego i zawodowego,
 - 2) podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w zespole słuchaczy oraz pomiędzy słuchaczami a innymi członkami społeczności szkolnej,
 - 3) inspirowanie i wspomaganie działań zespołowych.
3. Nauczyciel-opiekun w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 2:
 - 1) otacza słuchacza indywidualną opieką dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą,
 - 2) planuje i organizuje ze słuchaczami różne formy życia społecznego rozwijające jednostkę i integrujące słuchaczy,
 - 3) współdziała z nauczycielami uczącymi w danym oddziale uzgadniając z nimi i koordynując ich działania wychowawcze wobec ogółu słuchaczy, a także wobec tych, którym potrzebna jest indywidualna opieka (dotyczy to słuchaczy szczególnie uzdolnionych, jak również uczniów z trudnościami w nauce).

§ 43.

1. Do zadań pracowników administracji i obsługi należy w szczególności:
 - 1) prowadzenie rachunkowości zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - 2) prowadzenie gospodarki finansowej zgodnie z obowiązującym prawem,
 - 3) bieżące i prawidłowe prowadzenie księgowości oraz sporządzanie kalkulacji kosztów wykonywanych zadań,
 - 4) sporządzanie sprawozdań i informacji o realizacji planu,
 - 5) opracowywanie projektów przepisów wewnętrznych wydawanych przez dyrektora, a dotyczących prowadzenia rachunkowości, zakładowego planu kont, obiegu dokumentów księgowych, zasad prowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji,
 - 6) prowadzenie obsługi technicznej i administracyjnej,
 - 7) prowadzenie spraw kadrowych i socjalnych pracowników oraz słuchaczy,
 - 8) utrzymanie porządku i czystości w pomieszczeniach Szkoły dla Dorosłych,
 - 9) dozór mienia Szkoły dla Dorosłych.
2. Szczegółowy zakres obowiązków pracowników określa dyrektor.

§ 44.

1. Słuchacze Szkoły dla Dorosłych mają prawo do:
 - 1) właściwego zorganizowania procesu kształcenia, zgodnego z zasadami higieny pracy umysłowej,
 - 2) zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej oraz ochrony i poszanowania godności osobistej,
 - 3) życzliwego, podmiotowego traktowania w procesie dydaktyczno-wychowawczym,
 - 4) swobody wyrażania myśli i przekonań, także światopoglądowych i religijnych, jeśli nie narusza tym dobra innych ludzi,
 - 5) rozwijania zainteresowań, zdolności, talentów,
 - 6) sprawiedliwej, obiektywnej i jawnej oceny oraz ustalonych sposobów kontroli postępów w nauce,
 - 7) pomocy w przypadku trudności w nauce,
 - 8) korzystania z pomieszczeń szkolnych, sprzętu, środków dydaktycznych, księgozbioru biblioteki podczas zajęć pozalekcyjnych,
 - 9) wpływania na życie szkoły poprzez działalność samorządu szkoły,
 - 10) zwrócenia się o pomoc w sprawach trudnych, konfliktowych do nauczyciela, opiekuna roku, wychowawcy, opiekuna samorządu, kierownika szkolenia praktycznego oraz dyrektora Szkoły dla Dorosłych,
 - 11) pomocy i wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych oraz problemach zdrowotnych,
 - 12) ochrony swoich danych osobowych zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - 13) złożenia w formie pisemnej skargi do dyrektora w przypadku naruszenia jego praw.
2. Słuchacze Szkoły dla Dorosłych mają obowiązek przestrzegania postanowień zawartych w statucie i regulaminach, w szczególności:
 - 1) systematycznego i aktywnego uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych i w życiu Szkoły dla Dorosłych,
 - 2) przestrzegania zasad kultury współżycia w odniesieniu do kolegów, nauczycieli i innych pracowników Szkoły dla Dorosłych,

- 3) dbania o własne życie, zdrowie, higienę oraz rozwój,
- 4) przestrzegania terminów okresowych badań lekarskich,
- 5) dbania o wspólne dobro, ład i porządek w Szkole dla Dorosłych,
- 6) indywidualnego zapoznania się z planem zajęć umieszczonym w gablotach,
- 7) przystępowania do egzaminów w wyznaczonych terminach,
- 8) przestrzegania zarządzeń i zaleceń dyrektora oraz innych osób pełniących funkcje kierownicze w szkole, nauczycieli i opiekunów,
- 9) usprawiedliwienia nieobecności w szkole w formie pisemnej,
- 10) dbania o swój wygląd i wizerunek odpowiadający przyszłemu pracownikowi,
- 11) przestrzegania tajemnicy zawodowej,
- 12) przestrzegania zasad i warunków używania na terenie szkoły i placówek szkoleniowych telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, a zwłaszcza: zakazu używania ww. sprzętu w czasie zajęć, zakazu nagrywania, kopiowania, fotografowania i odtwarzania, wypowiedzi, wizerunku innych osób bez ich wyraźnej zgody,
- 13) przestrzegania zakazu picia alkoholu, palenia tytoniu, używania narkotyków i innych używek na terenie Szkoły dla Dorosłych.

§ 45.

1. Słuchacz ponosi odpowiedzialność finansową za:
 - 1) wyposażenie przydzielone do osobistego użytku na stanowisku nauki, jeżeli świadomie dokonuje dewastacji sprzętu,
 - 2) straty spowodowane umyślnie w mieniu Szkoły dla Dorosłych.
2. Pracownik będący świadkiem dewastacji mienia Szkoły dla Dorosłych obowiązany jest powiadomić o tym fakcie dyrektora Szkoły.

§ 46.

1. W Szkole dla Dorosłych stosuje się następujące rodzaje nagród za wyniki w nauce, wzorową postawę zawodową, pracę na rzecz szkoły i inne wybitne osiągnięcia:
 - 1) pochwałę ze strony opiekuna,
 - 2) pochwałę ze strony dyrektora,
 - 3) nagrodę w postaci dyplomu,
 - 4) nagrodę rzeczową,
 - 5) stypendium Samorządu Województwa Podkarpackiego.
2. W przypadku naruszenia postanowień niniejszego statutu słuchacz może być ukarany:
 - 1) upomnieniem opiekuna,
 - 2) upomnieniem kierownika szkolenia praktycznego,
 - 3) upomnieniem dyrektora,
 - 4) naganą wpisaną do dokumentacji, udzieloną przez dyrektora na wniosek opiekuna lub innego nauczyciela,
 - 5) skreśleniem z listy słuchaczy.
3. Obowiązuje stopniowanie kar. W wyjątkowych wypadkach można udzielić kary wyższej.
4. Nie mogą być stosowane kary naruszające nietykalność i godność osobistą słuchacza.

§ 47.

Słuchacz może być skreślony z listy słuchaczy za:

- 1) nieusprawiedliwioną nieobecność w Szkole dla Dorosłych trwającą dłużej niż 50 % zajęć dydaktycznych przewidzianych w planie nauczania w danym semestrze,
- 2) celowego zakłócenia procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- 3) skazanie słuchacza prawomocnym wyrokiem,
- 4) zniszczenie mienia Szkoły dla Dorosłych lub dokumentacji pedagogicznej,
- 5) przebywanie na terenie Szkoły dla Dorosłych w stanie nietrzeźwym; pod wpływem narkotyków; innych środków odurzających;
- 6) spożywanie na terenie Szkoły dla Dorosłych alkoholu, narkotyków; innych środków odurzających,
- 7) naruszenie nietykalności cielesnej i godności osobistej albo zastosowanie groźby karalnej względem innych słuchaczy, nauczycieli, pracowników obsługi oraz innych osób przebywających na terenie Szkoły dla Dorosłych,
- 8) w przypadkach określonym w § 26 ust. 1 i 2.

§ 48.

1. Skreślenia z listy słuchaczy dokonuje dyrektor Szkoły dla Dorosłych na podstawie podjętej przez radę pedagogiczną uchwały oraz po zasięgnięciu opinii samorządu słuchaczy.
2. Postępowanie w sprawie skreślenia ucznia z listy toczy się według przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania bez powiadomienia o tym strony.
3. Słuchacz ma prawo odwołania się od decyzji o skreśleniu z listy słuchaczy w terminie 14 dni od otrzymania decyzji do Podkarpackiego Kuratora Oświaty, za pośrednictwem dyrektora Szkoły dla Dorosłych.

Rozdział 9 Biblioteka Szkoły dla Dorosłych

§ 49.

1. W Szkole dla Dorosłych działa biblioteka służąca realizacji zadań edukacyjnych i dydaktyczno-wychowawczych.
2. Do zadań biblioteki należy w szczególności:
 - 1) gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów,
 - 2) gromadzenie informacji naukowo-technicznych dla potrzeb kształcenia, doksztalcania i doskonalenia,
 - 3) dbanie o zbiory i ich konserwację,
 - 4) rozbudzanie zainteresowań czytelniczych,
 - 5) prowadzenie działalności informacyjnej,
 - 6) przygotowanie słuchaczy do korzystania z różnych źródeł informacji,
 - 7) współdziałanie z innymi bibliotekami, placówkami kulturalno-oświatowymi w szczególności w zakresie edukacji kulturalnej i informacyjnej słuchaczy,
 - 8) pomoc w wyszukiwaniu informacji.

3. Biblioteka posiada odrębne pomieszczenie w siedzibie Szkoły dla Dorosłych. Posiada wypożyczalnię, czytelnię i stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu.
4. W Szkole dla Dorosłych zatrudniony jest nauczyciel-bibliotekarz. Do obowiązków nauczyciela-bibliotekarza należy w szczególności:
 - 1) udostępnianie zbiorów w wypożyczalni, czytelni i udostępnianie Internetu,
 - 2) prowadzenie działalności informacyjnej i propagandowej dotyczącej biblioteki, jej zbiorów i czytelnictwa,
 - 3) udzielanie porad w doborze literatury,
 - 4) prowadzenie zajęć z przysposobienia czytelniczego i informacyjnego, edukacji czytelniczej i medialnej,
 - 5) współpraca z opiekunami, nauczycielami przedmiotów, w realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych, rozwijaniu kultury czytelniczej i przygotowaniu do samokształcenia,
 - 6) prowadzenie informacji naukowo–technicznej dla potrzeb kształcenia, doksztalcania i doskonalenia,
 - 7) gromadzenie zbiorów – zgodnie z profilem programowym i potrzebami Szkoły,
 - 8) ewidencja zbiorów – zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - 9) opracowanie zbiorów (klasyfikowanie, katalogowanie, opracowanie techniczne),
 - 10)selekcja zbiorów,
 - 11)organizacja udostępniania zbiorów,
 - 12)organizacja warsztatu informacyjnego.
5. Nauczyciel-bibliotekarz:
 - 1) odpowiada za stan i wykorzystanie powierzonych mu zbiorów,
 - 2) współpracuje z nauczycielami poszczególnych przedmiotów,
 - 3) sporządza plan pracy oraz okresowe i roczne sprawozdania z pracy,
 - 4) prowadzi statystykę wypożyczeń,
 - 5) doskonali warsztat pracy.

§ 50.

1. Czytelnik biblioteki Szkoły dla Dorosłych odpowiada materialnie za zniszczenie, uszkodzenie lub zagubienie wypożyczonych przez siebie książek.
2. Biblioteka współpracuje z innymi bibliotekami w zakresie poszukiwania i wypożyczania księgozbioru, materiałów informatycznych i bibliotecznych.
3. Stanowiska komputerowe w bibliotece zostały zainstalowane do poszukiwań materiałów źródłowych za pomocą sieci Internet.
4. Użytkownicy komputera zobowiązani są do korzystania z niego w celach edukacyjnych.
5. Zabronione jest korzystanie z komputera w celach zarobkowych, wykonywanie czynności naruszające prawa autorskie twórców lub dystrybutorów oprogramowania i danych.
6. Korzystać można tylko z zainstalowanych programów. Zabrania się instalowania innych programów i dokonywania zmian w istniejących oprogramowaniach.
7. Użytkownikom nie wolno przyłączać, odłączać ani przełączać urządzeń w zestawach komputerowych.
8. W przypadku stwierdzenia nie przestrzegania obowiązujących zasad, bibliotekarz, administrator sieci ma prawo do natychmiastowego przerwania sesji użytkownika.

9. W razie wyrządzenia szkody podczas korzystania ze stanowisk komputerowych użytkownik jako sprawca szkody odpowiada na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego.

Rozdział 10 Postanowienia końcowe

§ 51.

1. Szkoła dla Dorosłych używa pieczęci urzędowych, tablic i innych pieczęci zgodnie z odrębnymi przepisami.
2. Szkoła dla Dorosłych może posiadać własny sztandar, godło oraz ceremoniał szkolny.
3. Na świadectwach i innych dokumentach wydawanych przez Szkołę używa się nazwy: Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Mielcu.
4. Szkoła jest jednostką budżetową.
5. Szkoła może pozyskiwać środki finansowe na działalność statutową zgodnie z odrębnymi przepisami.
6. Zasady prowadzenia przez Szkołę dla Dorosłych gospodarki finansowej i materiałowej określają odrębne przepisy.
7. Szkoła prowadzi i przechowuje dokumentację zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 52.

Zmiany w Statucie uchwała rada pedagogiczna.

§ 53.

Statut wchodzi w życie z dniem 1 września 2014 r.

UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
z dnia

**w sprawie utworzenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia
Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu**

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.), art. 5c pkt 1, art. 62 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 62a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1.

1. Łączy się z dniem 1 września 2014 r. Medyczną Szkołę Policealną w Mielcu i Policealną Szkołę Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Mielcu w zespół – Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu.
2. Siedzibą Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu jest Mielec, ul. Kościuszki 7.
3. Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu działa w formie jednostki budżetowej.

§ 2.

1. Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu przejmuje wszelkie należności i zobowiązania jednostek, o których mowa w § 1 ust. 1 uchwały.
2. Mienie będące we władaniu Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu staje się mieniem Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu.
3. Pracownicy Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu stają się pracownikami Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu.

§ 3.

1. Akt założycielski Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu stanowi załącznik nr 1 do uchwały.
2. Statut Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

3. W zakresie uregulowanym odmiennie w Statucie Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu tracą moc postanowienia zawarte w statutach połączonych szkół.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z dodanym, w ramach nowelizacji ustawy o systemie oświaty z dnia 19 sierpnia 2011 r., przepisem art. 62a – nową jednostką organizacyjną w systemie oświaty jest centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego. Organ prowadzący szkoły dla dorosłych i szkoły prowadzące kształcenie zawodowe może je połączyć w zespół – centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego. Oprócz kształcenia młodzieży i dorosłych Centrum będzie miało możliwość prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych, podejmowania działań w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej oraz współpracy z pracodawcami i organizacjami pracodawców.

Ze względów organizacyjnych oraz finansowych zasadne jest połączenie dotychczas istniejącej Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu z nowo utworzoną Policealną Szkołą Medyczno-Społeczną dla Dorosłych - w Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu. Istniejąca Medyczna Szkoła Policealna posiada odpowiedni sprzęt, pomoce dydaktyczne, kadre pedagogiczną oraz wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu działalności dydaktyczno-wychowawczej, co wyróżnia Szkołę w środowisku. Na tej doskonałej bazie utworzona zostanie najpierw Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych, a następnie Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego.

Centrum prowadzić będzie kształcenie, w zawodach medycznych, społecznych i pokrewnych dla młodzieży (w formie stacjonarnej), dorosłych (w formie zaocznej i stacjonarnej) oraz kształcenie ustawiczne dorosłych poprzez prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych, kursów umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Kluczowym założeniem jest dostosowanie oferty edukacyjnej do szerokiego grona odbiorców posiadających wykształcenie średnie i chcących zdobyć kwalifikacje w obszarze medyczno-społecznym. Utworzenie Centrum zapewni rozszerzenie oferty edukacyjnej Samorządu Województwa Podkarpackiego oraz da możliwość skutecznego konkurowania z placówkami niepublicznymi.

Dzięki takiemu rozwiązaniu optymalnie zostanie wykorzystana specjalistyczna baza dydaktyczna oraz zatrudniona w Medycznej Szkole Policealnej kadra pedagogiczna, ponadto realizowana będzie europejska strategia „uczenia się przez całe życie”.

Zaproponowane rozwiązanie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Województwa Podkarpackiego. Połączone szkoły będą funkcjonowały w jednej siedzibie i obsługiwane będą przez jeden zespół pracowników administracji i obsługi.

Załącznik nr 1 do uchwały nr
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia

AKT ZAŁOŻYCIELSKI

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.), art. 5c pkt 1, art. 62 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 62a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),

tworzy się

Medyczo-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu

z siedzibą
w Mielcu, ul. Kościuszki 7

W skład Medyczo-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu wchodzi:

- 1) Medyczna Szkoła Policealna w Mielcu,
- 2) Policealna Szkoła Medyczo-Społeczna dla Dorosłych w Mielcu.

Organem prowadzącym Medyczo-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.

Organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad Medyczo-Społecznym Centrum Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu jest Podkarpacki Kurator Oświaty.

STATUT

Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu

Rozdział 1 Przepisy wstępne

§ 1.

Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu, zwane dalej „Centrum” jest zespołem szkół w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

§ 2.

1. W skład Centrum wchodzi:
 - 1) Medyczna Szkoła Policealna w Mielcu,
 - 2) Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Mielcu,
2. Siedzibą Centrum jest Mielec, ul. Kościuszki 7.
3. Organem prowadzącym Centrum jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.
4. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad Centrum jest Podkarpacki Kurator Oświaty.

§ 3.

1. Medyczna Szkoła Policealna w Mielcu kształci w zawodach:
 - 1) Technik masażysta,
 - 2) Technik farmaceutyczny,
 - 3) Technik usług kosmetycznych,
 - 4) Opiekun osoby starszej,
 - 5) Terapeuta zajęciowy,
2. Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Mielcu kształci:
 - 1) w systemie stacjonarnym w zawodach:
 - a) Opiekun medyczny,
 - b) Technik sterylizacji medycznej,
 - c) Opiekunka dziecięca,
 - d) Asystent osoby niepełnosprawnej,
 - e) Technik usług kosmetycznych,
 - f) Opiekun osoby starszej,
 - g) Technik masażysta,
 - 2) w formie zaocznej w zawodach:
 - a) Opiekun w domu pomocy społecznej,
 - b) Opiekun osoby starszej,
 - c) Technik usług kosmetycznych,

- d) Opiekun medyczny,
 - e) Technik sterylizacji medycznej,
 - f) Asystent osoby niepełnosprawnej.
3. Centrum prowadzi kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, tj.:
 - 1) kwalifikacyjny kurs zawodowy,
 - 2) kurs umiejętności zawodowych,
 - 3) kurs, inny niż wymienione w pkt 1-2, umożliwiający uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.
 4. Kształcenie ustawiczne może być prowadzone jako stacjonarne lub zaoczne, a także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Rozdział 2 Cele i zadania Centrum

§ 4.

1. Celem Centrum jest:
 - 1) realizacja zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, określonych w szczególności w ustawie o systemie oświaty, Statucie Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu oraz Statucie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu,
 - 2) organizowanie i prowadzenie kształcenia ustawicznego.
2. Centrum podejmuje działania w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

Rozdział 3 Organy Centrum i ich kompetencje

§ 5.

1. Organami Centrum są:
 - 1) dyrektor,
 - 2) rada pedagogiczna,
 - 3) samorząd słuchaczy.
2. Organy Centrum działają i podejmują decyzję w granicach swych kompetencji określonych w ustawie o systemie oświaty i przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie oraz w Statucie Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Statucie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.

§ 6.

Centrum, kieruje dyrektor, który realizuje zadania określone w przepisach szczególnych, Statucie Centrum, Statucie Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Statucie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.

§ 7.

1. W Centrum tworzy się następujące stanowiska kierownicze:
 - 1) kierownik szkolenia praktycznego – zależnie od potrzeb i zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - 2) główny księgowy.
2. Szczegółowy zakres zadań stanowisk, o których mowa w ust. 1 określa dyrektor

Centrum.

3. Dyrektor Centrum, za zgodą Zarządu Województwa Podkarpackiego, może tworzyć dodatkowe stanowiska kierownicze.

§ 8.

1. W Centrum działa rada pedagogiczna, która jest kolejalnym organem Centrum w zakresie jej statutowych zadań dotyczących kształcenia, wychowania i opieki.
2. Skład oraz zasady działania rady pedagogicznej określa art. 40 ustawy o systemie oświaty.
3. Kompetencje stanowiące oraz opiniujące Rady Pedagogicznej Centrum określa art. 41 ust. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty. Rada Pedagogiczna Centrum wykonuje również zadania określone w art. 50 ust. 2 ustawy o systemie oświaty oraz w Statucie Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.

§ 9.

1. W Centrum działa samorząd słuchaczy, który tworzą wszyscy uczniowie i słuchacze Centrum.
2. Zasady działania samorządu słuchaczy określa art. 55 ustawy o systemie oświaty.

§ 10.

1. Organy Centrum współdziałają ze sobą w zakresie realizacji zadań statutowych szkoły, wymiany informacji o podejmowanych i planowanych działaniach zgodnie z kompetencjami.
2. Uchwały poszczególnych organów są jawne.
3. Bieżącą wymianę informacji pomiędzy organami Centrum, o podejmowanych działaniach lub decyzjach organizuje dyrektor Centrum.
4. Sprawy sporne pomiędzy organami rozstrzyga dyrektor Centrum. W przypadku, gdy jedną ze stron sporu jest dyrektor, organem rozstrzygającym jest organ prowadzący.

Rozdział 4 Organizacja kształcenia w Centrum

§ 11.

1. Zasady organizacji kształcenia oraz formy działalności dydaktyczno-wychowawczej określa odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Statut Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.
2. Centrum może prowadzić również inne zajęcia edukacyjne niż wymienione w ust.1.

§ 12.

1. Terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, przerw świątecznych oraz ferii zimowych i letnich określają przepisy w sprawie organizacji roku szkolnego.
2. Szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym określa arkusz organizacyjny opracowany przez dyrektora Centrum i zatwierdzony przez organ prowadzący.
3. Arkusz organizacyjny opracowuje się na podstawie szkolnych planów nauczania oraz planu finansowego Centrum.
4. W arkuszu organizacji Centrum określa się w szczególności: liczbę pracowników Centrum, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze oraz liczbę zajęć edukacyjnych lub konsultacji finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący Centrum oraz liczbę godzin zajęć prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli.
5. W arkuszu organizacji Centrum, podaje się, w podziale na stopnie awansu zawodowego, liczbę nauczycieli ubiegających się o wyższy stopień awansu zawodowego, którzy będą mogli przystąpić w danym roku szkolnym do postępowań kwalifikacyjnych lub egzaminacyjnych oraz wskazuje się najbliższe terminy złożenia przez nauczycieli wniosków o podjęcie tych postępowań.
6. Na podstawie zatwierdzonego arkusza organizacji Centrum – dyrektor Centrum z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia i higieny pracy, ustala rozkład zajęć określający organizację zajęć edukacyjnych i konsultacji.

§ 13.

1. Szczegółowe zasady organizacja kształcenia określają odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.
2. Szczegółowe zasady organizacji praktycznej nauki zawodu określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. Nr 244, poz. 1626) oraz Statut Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.
3. Szczegółowe zasady organizowania i prowadzenia kształcenia ustawicznego określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. poz. 186, z późn. zm.).

Rozdział 5

Zasady wewnątrzszkolnego systemu oceniania

§ 14.

1. Warunki i sposób oceniania klasyfikowania i promowania uczniów (słuchaczy) oraz przeprowadzania egzaminów określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).

2. Zasady wewnątrzszkolnego systemu oceniania uczniów (słuchaczy) określają odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.

Rozdział 6 Zasady rekrutacji

§ 15.

Szczegółowe zasady rekrutacji określa ustawa o systemie oświaty oraz odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.

Rozdział 7 Nauczyciele i inni pracownicy Centrum

§ 16.

1. W Szkole dla Dorosłych zatrudnieni są:
 - 1) nauczyciele,
 - 2) pracownicy administracyjni i obsługi.
2. Zasady wynagradzania, warunki pracy, prawa i obowiązki wszystkich pracowników Centrum określają stosowne przepisy.
4. Zakres zadań nauczycieli i innych pracowników, w tym zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniów (słuchaczy) określają przepisy szczegółowe oraz odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Statut Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.
5. Szczegółowy zakres zadań pracowników administracji i obsługi określa dyrektor Centrum.

§ 17.

Statut Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu określa odpowiednio:

- 1) prawa i obowiązki uczniów (słuchaczy),
- 2) rodzaje nagród i kar stosowanych wobec uczniów (słuchaczy) oraz tryb odwoływania się od kary, przypadki, w których rada pedagogiczna może podjąć uchwałę upoważniającą dyrektora Centrum do skreślenia ucznia (słuchacza) z listy słuchaczy,
- 3) warunki pobytu w Centrum zapewniające słuchaczom bezpieczeństwo.

§ 18.

1. W Centrum działa biblioteka służąca realizacji zadań edukacyjnych i dydaktyczno-wychowawczych.
2. Szczegółowa organizacja biblioteki i zadania nauczyciela-bibliotekarza określona jest w Statutach Medycznej Szkoły Policealnej w Mielcu i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu.

§ 19.

1. W Centrum funkcjonuje wewnętrzzszkolny system poradnictwa i informacji zawodowej, który obejmuje:
 - 1) rozpoznawanie własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywanie w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,
 - 2) kształtowanie postawy zorientowanej na wiedzę i rozwój własnej osobowości,
 - 3) kreowanie postaw aktywnych przewyżających bierność oraz radzenia sobie w sytuacja trudnych,
 - 4) doradztwo w zakresie odnalezienia się na rynku pracy,
 - 5) pomoc w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej,
2. Centrum współpracuje w zakresie doradztwa z instytucjami kompetentnymi w zakresie kształtowania kariery zawodowej.
3. Doradztwo może mieć formę:
 - 1) indywidualnych rozmów z słuchaczami,
 - 2) szkoleń, prelekcji, warsztatów i innych.

§ 20.

1. Centrum używa pieczęci urzędowych, tablic i innych pieczęci zgodnie z odrębnymi przepisami.
2. Centrum może posiadać własny sztandar, godło oraz ceremoniał szkolny.
3. Na świadectwach i innych dokumentach wydawanych przez Centrum używa się nazwy: odpowiednio Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu – Medyczna Szkoła Policealna w Mielcu lub Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu - Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Mielcu.
4. Centrum jest jednostką budżetową.
5. Centrum może pozyskiwać środki finansowe na działalność statutową zgodnie z odrębnymi przepisami.
6. Zasady prowadzenia przez Centrum gospodarki finansowej i materiałowej określają odrębne przepisy.
7. Centrum prowadzi i przechowuje dokumentację zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 21.

Zmiany w Statucie uchwała rada pedagogiczna Centrum.

§ 22.

Statut wchodzi w życie z dniem 1 września 2014 r.

UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

z dnia

**w sprawie utworzenia Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych
w Stalowej Woli**

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.), art. 5 ust. 6, art. 5c pkt 1, art. 58 ust. 1 i 6, art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 855, z późn. zm.),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1.

1. Tworzy się z dniem 1 września 2014 r. Policealną Szkołę Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Stalowej Woli.
2. Siedzibą Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli jest Stalowa Wola, ul. Staszica 5.
3. Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Stalowej Woli działa w formie jednostki budżetowej.

§ 2.

1. Akt założycielski Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli stanowi załącznik nr 1 do uchwały.
2. Statut Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Utworzenie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli stanowi uzupełnienie i wzbogacenie oferty edukacyjnej województwa podkarpackiego. Będzie to szkoła publiczna o charakterze regionalnym kształcąca w zawodach medycznych, społecznych i pokrewnych w formach stacjonarnych i zaocznych.

Utworzenie takiej szkoły umożliwi osobom dorosłym uzyskanie nowych kompetencji w zawodach medycznych i społecznych. Jest to zgodne ze strategią uczenia się przez całe życie.

Utworzenie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych wpłynie na poszerzenie możliwości rozwojowych istniejącej i prowadzonej przez Samorząd Województwa Podkarpackiego Medycznej Szkoły Policealnej w Stalowej Woli

Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych zostanie połączona z Medyczną Szkołą Policealną w Stalowej Woli w zespół pn. Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli i nie spowoduje to dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Województwa.

Załącznik nr 1
do uchwały nr
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia

AKT ZAŁOŻYCIELSKI

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.), art. 5 ust. 6, art. 5c pkt 1, art. 58 ust. 1 i 6, art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm) tworzy się **Policealną Szkołę Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Stalowej Woli**

1. Nazwa: Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Stalowej Woli
2. Typ: Szkoła ponadgimnazjalna.
3. Siedzibą Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli jest Stalowa Wola, ul. Staszica 5.
4. Organem prowadzącym Policealną Szkołę Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Stalowej Woli jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.
5. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad Policealną Szkołą Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Stalowej Woli jest Podkarpacki Kurator Oświaty.

STATUT
Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych
w Stalowej Woli

Rozdział 1
Przepisy wstępne

§ 1.

Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Stalowej Woli zwana dalej „Szkołą dla Dorosłych” jest publiczną szkołą policealną dla dorosłych w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) o charakterze regionalnym, kształcąca w zawodach medycznych, społecznych i pokrewnych w formie stacjonarnej i zaocznej.

§ 2.

1. Siedzibą Szkoły dla Dorosłych jest Stalowa Wola, ul. Staszica 5.
2. Organem prowadzącym Szkołę dla Dorosłych w Stalowej Woli jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.
3. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad Szkołą dla Dorosłych jest Podkarpacki Kurator Oświaty.

§ 3.

1. Szkoła dla Dorosłych kształci:
 - 1) w systemie stacjonarnym w zawodach:
 - a) Higienistka stomatologiczna,
 - b) Opiekuna dziecięca,
 - c) Technik usług kosmetycznych.
 - 2) w formie zaocznej w zawodach:
 - a) Opiekun osoby starszej,
 - b) Technik usług kosmetycznych,
 - c) Opiekun medyczny,
 - d) Opiekunka środowiskowa,
 - e) Asystent osoby niepełnosprawnej.
2. Szkoła dla Dorosłych może prowadzić kwalifikacyjne kursy zawodowe w zakresie zawodów, w których kształci.

Rozdział 2 Cele i zadania Szkoły dla Dorosłych

§ 4.

Celem Szkoły dla Dorosłych jest realizacja zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, a w szczególności:

- 1) przygotowanie słuchaczy do wykonywania zawodu na wysokim poziomie,
- 2) zapewnienie osobom dorosłym zdobycie lub zmianę kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych,
- 3) zapewnienie słuchaczom pełnego i wszechstronnego rozwoju intelektualnego, etyczno-moralnego, emocjonalnego i fizycznego, zgodnie z potrzebami i możliwościami psychofizycznymi, w warunkach poszanowania godności osobistej oraz wolności światopoglądowej i wyznaniowej,
- 4) wychowanie słuchaczy na świadomych, twórczych, odpowiedzialnych i wrażliwych na potrzeby drugiego człowieka,
- 5) kształtowanie umiejętności, które pomogą absolwentowi w świadomym wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej i kreowania własnej kariery zawodowej,
- 6) realizowanie innych zadań wynikających z przepisów szczególnych, w tym spraw z zakresu obrony, ochrony i obrony cywilnej oraz informacji niejawnych.

Rozdział 3 Organy Szkoły dla Dorosłych i ich kompetencje

Dyrektor Szkoły

§ 5.

1. Organami Szkoły dla Dorosłych są:
 - 1) dyrektor,
 - 2) rada pedagogiczna,
 - 3) samorząd słuchaczy.
2. Organy Szkoły dla Dorosłych działają i podejmują decyzję w granicach swych kompetencji określonych w ustawie o systemie oświaty i przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie oraz w statucie.
3. Rada pedagogiczna, realizując zadania Szkoły dla Dorosłych, uwzględnia opinie samorządu słuchaczy w sprawach określonych w art. 55 ustawy o systemie oświaty.

§ 6.

1. Szkołą dla Dorosłych kieruje dyrektor, który w szczególności:
 - 1) reprezentuje ją na zewnątrz,
 - 2) sprawuje nadzór pedagogiczny, z zastrzeżeniem art. 36 ust. 2 ustawy o systemie oświaty,
 - 3) realizuje uchwały rady pedagogicznej podjęte w ramach ich kompetencji stanowiących,

- 4) dysponuje środkami określonymi w planie finansowym Szkoły dla Dorosłych zaopiniowanym przez radę pedagogiczną i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie, a także może organizować administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę szkoły,
 - 5) zapewnia bezpieczeństwo słuchaczom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę dla dorosłych,
 - 6) dokonuje oceny pracy nauczycieli,
 - 7) wspomaga rozwój zawodowy nauczycieli,
 - 8) inspiruje nauczycieli do podejmowania innowacji pedagogicznych,
 - 9) współdziała ze szkołami wyższymi w organizacji praktyk nauczycielskich,
 - 10) dopuszcza do użytku programy nauczania i odpowiada za uwzględnienie w nich całości podstawy programowej kształcenia w poszczególnych zawodach,
 - 11) organizuje i odpowiada za przebieg egzaminów przeprowadzanych w Szkole dla Dorosłych, w tym egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe,
 - 12) stwarza warunki do działania w szkole wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem jest działalność wychowawcza,
 - 13) dyrektor Szkoły dla Dorosłych może, w drodze decyzji skreślić słuchacza z listy słuchaczy w przypadkach określonych w statucie szkoły; skreślenie następuje na podstawie uchwały rady pedagogicznej po zasięgnięciu opinii samorządu słuchaczy,
 - 14) dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole nauczycieli i pracowników nie będących nauczycielami.
2. Dyrektor w szczególności decyduje w sprawach:
 - 1) zatrudniania i zwalniania nauczycieli oraz innych pracowników Szkoły dla Dorosłych,
 - 2) przyznawania nagród oraz wymierzania kar porządkowych nauczycielom i innym pracownikom Szkoły dla Dorosłych,
 - 3) występowania z wnioskami, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej w sprawach odznaczeń, nagród i innych wyróżnień dla nauczycieli oraz pozostałych pracowników Szkoły dla Dorosłych.
 3. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych w wykonywaniu swoich zadań współpracuje z radą pedagogiczną i samorządem słuchaczy.
 4. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych w porozumieniu z organem prowadzącym ustala zawody, w których kształci Szkoła, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej i powiatowej rady zatrudnienia co do zgodności z potrzebami rynku pracy.
 5. Dyrektor przedstawia radzie pedagogicznej, nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym, ogólne wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz informacje o działalności Szkoły dla Dorosłych.
 6. Dyrektor szkoły może tworzyć zespoły wychowawcze, przedmiotowe lub inne zespoły problemowo – zadaniowe. Pracą zespołu kieruje przewodniczący powołany przez dyrektora Szkoły dla Dorosłych.
 7. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych wykonuje również zadania wynikających z przepisów szczególnych.

Rada pedagogiczna

1. Skład oraz zasady działania rady pedagogicznej określa art. 40 ustawy o systemie oświaty.
2. Kompetencje stanowiące oraz opiniujące rady pedagogicznej określa art. 41 ust. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty. Rada pedagogiczna wykonuje również zadania określone w art. 50 ust. 2 ustawy o systemie oświaty.
3. Do kompetencji stanowiących rady pedagogicznej należy:
 - 1) zatwierdzenie planów pracy Szkoły,
 - 2) podejmowanie uchwał w sprawie wyników klasyfikacji, promocji słuchaczy,
 - 3) podejmowanie uchwał w sprawie innowacji i eksperymentów pedagogicznych w Szkole dla Dorosłych,
 - 4) podejmowanie uchwał w sprawie uchwalania zmian w statucie Szkoły dla Dorosłych,
 - 5) ustalenie organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli Szkoły dla Dorosłych,
 - 6) podejmowanie uchwał w sprawie skreślenia z listy słuchaczy.
4. Rada pedagogiczna opiniuje w szczególności:
 - 1) programy nauczania, organizację pracy Szkoły dla Dorosłych, w tym zwłaszcza tygodniowego rozkładu zajęć edukacyjnych oraz organizację kwalifikacyjnych kursów zawodowych,
 - 2) projekt planu finansowego Szkoły dla Dorosłych,
 - 3) wnioski dyrektora o przyznanie nauczycielom odznaczeń, nagród i innych wyróżnień,
 - 4) propozycje dyrektora Szkoły dla Dorosłych w sprawach przydziału nauczycielom stałych prac i zajęć w ramach wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatkowo płatnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.
5. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych wstrzymuje wykonanie uchwał niezgodnych z przepisami prawa. O wstrzymaniu wykonania uchwały dyrektor niezwłocznie powiadamia organ prowadzący szkołę dla dorosłych oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny.
6. Rada pedagogiczna ustala regulamin swojej działalności. Zebrania rady pedagogicznej są protokołowane.

Samorząd Słuchaczy

§ 8.

1. W Szkole dla Dorosłych działa samorząd słuchaczy.
2. Zasady wybierania i działania samorządu określa regulamin uchwalony przez ogół słuchaczy.
3. Regulamin samorządu nie może być sprzeczny ze statutem Szkoły dla Dorosłych.
4. Organy samorządu są jedynymi reprezentantami ogółu słuchaczy Szkoły dla Dorosłych.
5. Samorząd może przedstawić radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach Szkoły dla Dorosłych, w szczególności dotyczących podstawowych praw słuchacza takich jak:
 - 1) prawo do zapoznania się z programem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami,
 - 2) prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce,
 - 3) prawo do organizacji życia Szkoły dla Dorosłych,

- 4) prawo do redagowania i wydawania gazety szkolnej,
 - 5) prawo organizowania działalności kulturalnej oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej,
 - 6) prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu.
6. Samorząd w celu wspierania działalności statutowej Szkoły dla Dorosłych, może gromadzić fundusze z dobrowolnych składek i innych źródeł.

§ 9.

1. Organy Szkoły dla Dorosłych współdziałają ze sobą w zakresie realizacji zadań statutowych szkoły, wymiany informacji o podejmowanych i planowanych działaniach zgodnie z kompetencjami.
2. Uchwały poszczególnych organów są jawne.
3. Bieżącą wymianę informacji pomiędzy organami Szkoły dla Dorosłych, o podejmowanych działaniach lub decyzjach organizuje Dyrektor Szkoły dla Dorosłych.
4. Sprawy sporne pomiędzy organami rozstrzyga Dyrektor Szkoły dla Dorosłych. W przypadku, gdy jedną ze stron sporu jest Dyrektor, organem rozstrzygającym jest organ prowadzący.

Rozdział 4 Organizacja kształcenia w Szkole dla Dorosłych

§ 10.

1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej Szkoły dla Dorosłych są:
 - 1) obowiązkowe zajęcia edukacyjne,
 - 2) praktyczna nauka zawodu,
 - 3) zajęcia prowadzone w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych.
2. Szkoła dla Dorosłych może prowadzić również inne zajęcia edukacyjne niż wymienione w ust.1.

§ 11.

1. Terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, przerw świątecznych oraz ferii zimowych i letnich określają przepisy w sprawie organizacji roku szkolnego.
2. Szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym określa arkusz organizacyjny opracowany przez dyrektora i zatwierdzony przez organ prowadzący.
3. Arkusz organizacyjny opracowuje się na podstawie szkolnego planu nauczania oraz planu finansowego Szkoły dla Dorosłych.
4. W arkuszu organizacji szkoły określa się: liczbę pracowników szkoły, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze oraz ogólną liczbę zajęć edukacyjnych lub konsultacji finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący szkołę.
5. W arkuszu organizacji szkoły podaje się, w podziale na stopnie awansu zawodowego, liczbę nauczycieli ubiegających się o wyższy stopień awansu

zawodowego, którzy będą mogli przystąpić w danym roku szkolnym do postępowań kwalifikacyjnych lub egzaminacyjnych oraz wskazuje się najbliższe terminy złożenia przez nauczycieli wniosków o podjęcie tych postępowań.

6. Na podstawie zatwierdzonego arkusza organizacji szkoły dyrektor z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia i higieny pracy, ustala rozkład zajęć określający organizację zajęć edukacyjnych i konsultacji.

§ 12.

1. W celu zapewnienia odpowiednich warunków nauki i bezpieczeństwa słuchaczy, oddziały mogą być podzielone na grupy, zgodnie z zasadami wynikającymi z warunków realizacji programów nauczania i zasad organizacji pracy szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.
2. Podstawową jednostką organizacyjną w Szkole dla Dorosłych jest oddział.
3. Oddziałem opiekuje się wskazany przez dyrektora nauczyciel -opiekun oddziału.
4. Zajęcia edukacyjne stanowiące realizację podstaw programowych dla poszczególnych zawodów są organizowane w oddziałach.
5. W Szkole dla Dorosłych mogą być organizowane nadobowiązkowe zajęcia pozalekcyjne w wymiarze ustalonym przez dyrektora, stosownie do posiadanych środków finansowych.
6. Zajęcia dydaktyczne w roku szkolnym dzielą się na dwa semestry.
7. Godzina zajęć lekcyjnych i konsultacji trwa 45 minut, a godzina praktycznej nauki zawodu trwa 55 minut. Dopuszcza się, w uzasadnionych przypadkach możliwość łączenia zajęć edukacyjnych i konsultacji w bloki, nie dłuższe jednak niż czas trwania pięciu jednostek zajęć edukacyjnych.
8. Szkoła może przyjmować studentów szkół wyższych kształcących nauczycieli na praktyki pedagogiczne i zawodowe na podstawie pisemnego porozumienia zawartego między dyrektorem lub za jego zgodą oraz poszczególnymi nauczycielami a szkołą wyższą.
9. Zajęcia ze słuchaczami w formie stacjonarnej odbywają się przez trzy lub cztery dni w tygodniu.
10. Zajęcia ze słuchaczami uczącymi się w formie zaocznej odbywają się we wszystkich semestrach przez dwa dni – sobota i niedziela lub piątek popołudniu i sobota, co najmniej co dwa tygodnie według rozkładu zajęć opracowanego na podstawie planu nauczania poszczególnych kierunków kształcenia.
11. W Szkole dla Dorosłych kształcącej w formie zaocznej:
 - 1) konsultacje zbiorowe dla słuchaczy odbywają się we wszystkich semestrach co dwa tygodnia przez dwa dni,
 - 2) dopuszcza się możliwość organizacji konsultacji indywidualnych w wymiarze 20% ogólnej liczby godzin zajęć w semestrze,
 - 3) organizuje się dwie konferencje instruktażowe w czasie jednego semestru: pierwszą – wprowadzającą do pracy w semestrze i drugą – przedegzaminacyjną.
12. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć edukacyjnych w innym wymiarze, nie dłuższym jednak niż 60 minut, zachowując ogólny tygodniowy czas zajęć ustalony w tygodniowym rozkładzie zajęć.

§ 13.

Do realizacji celów statutowych Szkoła dla Dorosłych posiada odpowiednie pomieszczenia.

§ 14.

1. Zajęcia edukacyjne w Szkole dla Dorosłych prowadzone są w salach dydaktycznych.
2. Liczba oraz rodzaj stanowisk dostosowana jest do specyfiki pracowni oraz rodzaju kształconych umiejętności.
3. W każdej pracowni znajduje się regulamin oraz spis inwentarza.
4. Pracownią opiekuje się i za nią odpowiada nauczyciel wyznaczony przez dyrektora.
5. Słuchacze na zajęciach pozostają pod stałą opieką i nadzorem nauczyciela prowadzącego zajęcia.
6. Nauczyciel prowadzący zajęcia zapoznaje słuchaczy z regulaminem pracowni, instrukcjami obsługi urządzeń i sprzętu.
7. Zajęcia odbywają się w grupach zgodnie z planem zajęć. Liczba słuchaczy w grupie zależy od specyfiki kształcenia oraz ilości stanowisk.
8. Imiennego przydziału słuchaczy do grup dokonuje nauczyciel – opiekun roku.
9. Słuchacze mogą przebywać w pracowni wyłącznie w obecności nauczyciela lub za jego zgodą.
10. Zabrania się korzystania z pracowni osobom postronnym.
11. Słuchacz jest zobowiązany do utrzymania porządku w pracowni, na stanowisku pracy oraz do przestrzegania regulaminów i przepisów bhp i ppoż.

§ 15.

Oprócz zajęć prowadzonych w budynku Szkoły dla Dorosłych, mogą być realizowane zajęcia także w innych obiektach na podstawie zawieranych przez dyrektora umów lub porozumień.

Rozdział 5 Organizacja praktycznej nauki zawodu

§ 16.

1. Szkoła dla Dorosłych organizuje praktyczną naukę zawodu w formie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych zgodnie ze szkolnym planem nauczania, przepisami określającymi warunki i zasady organizacji oraz warunki bezpieczeństwa i higieny pracy.
2. Warunki i tryb organizowania praktycznej nauki zawodu określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. Nr 244, poz. 1626).
3. Praktyczna nauka zawodu może odbywać się w warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych i u pracodawców.

4. Zajęcia praktyczne organizowane są dla słuchaczy, w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych, niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie.
5. Praktyki zawodowe organizowane są dla słuchaczy, w celu zastosowania i pogłębiania zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych, naturalnych warunkach pracy.
6. Praktyki zawodowe mogą być organizowane w czasie całego roku szkolnego, a także w okresie ferii letnich.
7. W przypadku organizowania praktyk zawodowych w okresie ferii letnich odpowiedniemu skróceniu ulega czas zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla słuchaczy odbywających te praktyki.
8. Zakres wiadomości i umiejętności nabytych przez słuchaczy na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych oraz wymiar godzin tych zajęć i praktyk określa podstawa programowa dla danego zawodu.
9. Praktyczna nauka zawodu może być organizowana w systemie zmianowym nie dłużej jednak niż 12 godzin.
10. Dyrektor nadzoruje realizację programu praktycznej nauki zawodu i współpracuje z podmiotami przyjmującymi słuchaczy na zajęcia praktyczne i praktykę zawodową.
11. Szkoła dla Dorosłych zwraca słuchaczom odbywającym praktyczną naukę zawodu w miejscowościach poza ich miejscem zamieszkania i poza siedzibą szkoły, mającym możliwość codziennego powrotu do miejsca zamieszkania lub siedziby szkoły, równowartość kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej, z uwzględnieniem ulg przysługującym słuchaczom.
12. Praktyczna nauka zawodu prowadzona jest indywidualnie lub w grupach. Liczba słuchaczy w grupie powinna umożliwiać realizację programu nauczania dla danego zawodu i uwzględniać specyfikę nauczane zawodu, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, a także warunki lokalowe i techniczne w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.
13. Za organizację i nadzór nad zajęciami praktycznymi i praktyką zawodową bezpośrednio odpowiedzialny jest kierownik szkolenia praktycznego i nauczyciel prowadzący zajęcia, instruktor praktycznej nauki zawodu i opiekun praktyk.
14. Słuchaczy obowiązuje regulamin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Rozdział 6

Wewnątrzszkolny system oceniania słuchaczy w Szkole dla Dorosłych

§ 17.

1. Warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).
2. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne słuchacza.
3. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych słuchacza polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez słuchacza wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, określonej w odrębnych przepisach i realizowanych programów nauczania uwzględniających tę podstawę.

§ 18.

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych słuchacza odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego.
2. Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:
 - 1) informowanie słuchacza o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie,
 - 2) udzielanie słuchaczowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
 - 3) motywowanie słuchacza do dalszych postępów w nauce,
 - 4) dostarczenie nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach słuchacza,
 - 5) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
 - 6) Ocenianie wewnątrzszkolne obejmuje:
 - 7) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych semestralnych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych,
 - 8) ocenianie bieżące i ustalanie semestralnych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych odbywa się według skali i w formie określonej w § 21 ust. 1,
 - 9) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych,
 - 10) ustalanie rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych według skali, o której mowa w § 21 ust. 1,
 - 11) ustalanie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.

§ 19.

Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują słuchaczy o:

- 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych semestralnych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania,
- 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchaczy.

§ 20.

1. Oceny są jawne dla słuchacza.
2. Na wniosek słuchacza nauczyciel uzasadnia ustnie ustaloną ocenę.
3. Na wniosek słuchacza sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania słuchacza są udostępniane do wglądu słuchaczowi.

§ 21.

1. Oceny bieżące, semestralne oraz roczne semestralne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustala się w stopniach według następującej skali:
 - 1) stopień celujący – 6,

- 2) stopień bardzo dobry – 5,
 - 3) stopień dobry – 4,
 - 4) stopień dostateczny – 3,
 - 5) stopień dopuszczający – 2,
 - 6) stopień niedostateczny – 1.
2. Ustala się następujące kryteria uzyskania poszczególnych ocen, oparte na obowiązujących podstawach programowych:
- 1) celujący – treści programowe wyspecjalizowane ponad potrzeby głównego kierunku nauki, umiejętności zawodowe o wysokim stopniu samodzielności i sprawności działania w zmienionych warunkach, uczeń wykorzystuje nowoczesne techniki zawodowe,
 - 2) bardzo dobry - słuchacz posiada pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania, sprawnie posługuje się zdobytymi umiejętnościami w rozwiązywaniu nowych zadań i problemów, samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne,
 - 3) dobry - słuchacz opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania oraz poprawnie, samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne,
 - 4) dostateczny - słuchacz opanował podstawowe treści programowe w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się oraz rozwiązuje typowe zadania o średnim stopniu trudności, czasem przy pomocy nauczyciela,
 - 5) dopuszczający – słuchacz opanował treści zawarte w podstawie programowej, a braki nieprzekreślają możliwości dalszego rozwoju; rozwiązuje samodzielnie zadania proste, a przy pomocy nauczyciela, zadania o większym stopniu trudności;
 - 6) niedostateczny - słuchacz posiada zbyt małą wiedzę i umiejętności wynikające z podstawy programowej, co uniemożliwia wykonanie najprostszych zadań.
3. Za ocenę pozytywną uznaje się stopnie: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny i dopuszczający. Negatywną oceną jest stopień niedostateczny.
4. Oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych według skali, o której mowa w ust. 1 ustala się po każdym semestrze. Oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych stanowią podstawę do promowania słuchacza na semestr programowo wyższy lub ukończenia przez niego szkoły.
5. Słuchacz jest promowany po każdym semestrze.
6. W Szkole dla Dorosłych zachowania nie ocenia się.

§ 22.

1. Podstawą klasyfikowania słuchacza są egzaminy semestralne przeprowadzane z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania.
2. Do egzaminu semestralnego w dopuszcza się słuchacza kształcącego się w formie stacjonarnej, który uczęszczał na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne, przewidziane w szkolnym planie nauczania, w wymiarze co najmniej 50% czasu przeznaczanego na każde z tych zajęć, oraz uzyskał z tych zajęć ocenę pozytywną.
3. W przypadku gdy słuchacz otrzymał ocenę negatywną z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, jest obowiązany wykonać, w terminie określonym przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia edukacyjne, pracę kontrolną. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu semestralnego jest uzyskanie z pracy kontrolnej

oceny pozytywnej. W przypadku zajęć z zakresu kształcenia zawodowego praktycznego praca kontrolna ma formę zadania praktycznego.

4. Do egzaminu semestralnego dopuszcza się słuchacza kształcącego się w formie zaocznej, który uczęszczał na poszczególne obowiązkowe konsultacje, przewidziane w szkolnym planie nauczania, w wymiarze co najmniej 50% czasu przeznaczonego na każde z tych konsultacji, oraz uzyskał z wymaganych ćwiczeń i prac kontrolnych.
5. W przypadku gdy słuchacz otrzymał ocenę negatywną z pracy kontrolnej, jest obowiązany wykonać, w terminie określonym przez nauczyciela prowadzącego odpowiednio konsultacje, drugą pracę kontrolną. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu semestralnego jest uzyskanie z pracy kontrolnej oceny pozytywnej. W przypadku zajęć z zakresu kształcenia zawodowego praktycznego praca kontrolna ma formę zadania praktycznego.

§ 23.

1. Egzamin semestralny zdaje się w formie ustnej, z zastrzeżeniem § 25.
2. Oceny ustala się według skali, o której mowa w § 21 ust. 1.
3. Egzamin semestralny z zajęć praktycznych ma formę zadania praktycznego.

§ 24.

1. Słuchacz, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu semestralnego w wyznaczonym terminie, zdaje ten egzamin w terminie dodatkowym, wyznaczonym przez dyrektora Szkoły dla Dorosłych.
2. Termin dodatkowy wyznacza się po zakończeniu semestru jesienno-wiosennego nie później niż do końca lutego lub po zakończeniu semestru wiosenno-letniego nie później niż do dnia 31 sierpnia.

§ 25.

1. Słuchacz zdaje w każdym semestrze egzaminy semestralne, w formie pisemnej, z dwóch przedmiotów zawodowych podstawowych dla zawodu, w którym się kształci.
2. Wyboru przedmiotów zawodowych, o których mowa w ust. 1 dokonuje rada pedagogiczna. Decyzję w tej sprawie podaje się do wiadomości słuchaczy na pierwszych zajęciach w każdym semestrze.

§ 26.

1. Słuchacz, który nie spełnił warunków określonych odpowiednio w § 22 ust. 2 – 5 nie otrzymuje promocji na semestr programowo wyższy i zostaje skreślony z listy słuchaczy.
2. Słuchacz, który nie zdał egzaminu poprawkowego, o którym mowa w § 29, nie otrzymuje promocji na semestr programowo wyższy i zostaje skreślony z listy słuchaczy.
3. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych może wyrazić zgodę na powtórzenie semestru na pisemny wniosek słuchacza uzasadniony sytuacją życiową lub zdrowotną słuchacza, złożony w terminie 7 dni od dnia zakończenia zajęć dydaktycznych.
4. Słuchacz może powtarzać semestr jeden raz w okresie kształcenia w danej szkole. W wyjątkowych przypadkach dyrektor Szkoły dla Dorosłych po

zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej może wyrazić zgodę na powtórzenie semestru po raz drugi w okresie kształcenia w danej Szkole dla Dorosłych.

§ 27.

1. Słuchacz może być zwolniony z części ustnej egzaminu semestralnego, o którym mowa w § 23 ust. 1, jeżeli z części pisemnej tego egzaminu otrzymał ocenę co najmniej bardzo dobrą oraz w ciągu semestru był aktywny na zajęciach i uzyskał oceny pozytywne.
2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne ze zdaniem egzaminu semestralnego i uzyskaniem z danych zajęć edukacyjnych semestralnej oceny klasyfikacyjnej zgodnej z oceną uzyskaną z części pisemnej egzaminu semestralnego.

§ 28.

Terminy egzaminów semestralnych podaje się do wiadomości słuchaczy, co najmniej na dwa tygodnie przed terminem egzaminu.

§ 29.

1. Słuchacz może zdawać egzamin poprawkowy w przypadku uzyskania niedostatecznej oceny z jednego albo dwóch egzaminów semestralnych. Przepisy § 23 stosuje się odpowiednio.
2. Egzaminy poprawkowe są przeprowadzane po każdym semestrze.
3. Egzamin poprawkowy przeprowadza nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne po zakończeniu semestru jesienno-wiosennego nie później niż do końca lutego i po zakończeniu semestru wiosenno-jesiennego nie później niż do dnia 31 sierpnia.
4. Egzamin poprawkowy nie dotyczy zajęć edukacyjnych, z których słuchaczowi wyznaczono, zgodnie z § 24, dodatkowy termin egzaminu semestralnego.

§ 30.

1. Słuchaczowi powtarzającemu semestr przed upływem 3 lat od daty przerwania nauki zalicza się te obowiązkowe zajęcia edukacyjne, z których uzyskał poprzednio semestralną ocenę klasyfikacyjną wyższą od oceny niedostatecznej, i zwalnia się go z obowiązku uczęszczania na te zajęcia.
2. Słuchaczowi, który w okresie 3 lat przed rozpoczęciem nauki w szkole zdał egzaminy eksternistyczne z zakresu poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania, zalicza się te zajęcia i zwalnia się go z obowiązku uczęszczania na nie.
3. W przypadku zwolnienia, o którym mowa w ust. 1, w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się odpowiednio "zwolniony z obowiązku uczęszczania na zajęcia" lub "zwolniona z obowiązku uczęszczania na zajęcia" oraz podstawę prawną zwolnienia.
4. W przypadku zwolnienia, o którym mowa w ust. 2, w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się odpowiednio „zwolniony z obowiązku uczęszczania na zajęcia" lub „zwolniona z obowiązku uczęszczania na zajęcia" oraz podstawę prawną zwolnienia. Zwolnienie jest równoznaczne z otrzymaniem semestralnej oceny klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych zgodnej z oceną uzyskaną w wyniku egzaminu eksternistycznego.

§ 31.

1. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych:
 - 1) zwalnia słuchacza z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości, jeżeli przedłoży on:
 - a) uzyskane przed rozpoczęciem nauki w szkole świadectwo uzyskania tytułu zawodowego (lub świadectwo równorzędne), wydane po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego,
 - b) zaświadczenie wydane przez pracodawcę, potwierdzające przepracowanie w zawodzie, w którym się kształci, okresu co najmniej równego okresowi trwania nauki zawodu, przewidzianemu dla danego zawodu;
 - 2) może zwolnić słuchacza z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w części, jeżeli przedłoży on:
 - a) uzyskane przed rozpoczęciem nauki w szkole świadectwo uzyskania tytułu zawodowego (lub świadectwo równorzędne), wydane po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego albo dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym się kształci,
 - b) zaświadczenie wydane przez pracodawcę, potwierdzające przepracowanie w zawodzie, w którym się kształci, okresu co najmniej równego okresowi trwania nauki zawodu, przewidzianemu dla zawodu wchodzącego w zakres zawodu, w którym się kształci,
 - c) zaświadczenie wydane przez pracodawcę, potwierdzające zatrudnienie w zawodzie, w którym się kształci, lub w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym się kształci;
 - 3) zwalnia słuchacza z obowiązku realizacji zajęć edukacyjnych „Podstawy przedsiębiorczości”, jeżeli przedłoży on świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie średnie, z którego wynika, że zrealizował on te zajęcia.
2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, przedkłada się dyrektorowi Szkoły dla Dorosłych w każdym semestrze, w którym słuchacza obowiązuje odbycie praktycznej nauki zawodu.
3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może nastąpić po ustaleniu przez dyrektora Szkoły dla Dorosłych wspólnego zakresu umiejętności zawodowych dla zawodu, w którym słuchacz się kształci, i dla zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu.
4. Słuchacz, który został zwolniony w części z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu, jest obowiązany uzupełnić pozostałą część praktycznej nauki zawodu w trybie określonym wewnątrzszkolnym systemem oceniania.
5. W przypadku zwolnienia słuchacza w całości lub w części z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się, odpowiednio, „zwolniony w całości z praktycznej nauki zawodu” lub „zwolniony w części z praktycznej nauki zawodu”, rodzaj świadectwa będącego podstawą prawną zwolnienia oraz jego datę.
6. W przypadku zwolnienia słuchacza z obowiązku realizacji zajęć edukacyjnych „Podstawy przedsiębiorczości” w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony”, a także rodzaj świadectwa będącego podstawą zwolnienia i datę jego wydania.

§ 32.

1. Słuchacz może zgłosić zastrzeżenia dyrektora Szkoły dla Dorosłych, jeżeli uzna, że semestralna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłaszane od dnia ustalenia tej oceny, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych.
2. W przypadku stwierdzenia, że semestralna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor Szkoły dla Dorosłych powołuje komisję, która przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności słuchacza, w formie pisemnej i ustnej, oraz ustala semestralną ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych.
3. Sprawdzian, o którym mowa w ust. 2 przeprowadza się nie później niż w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1. Termin sprawdzianu uzgadnia się z słuchaczem.
4. W skład komisji, o której mowa w ust. 2 wchodzi dyrektor Szkoły dla Dorosłych albo nauczyciel zajmujący w tej szkole inne stanowisko kierownicze - jako przewodniczący komisji, nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, dwóch nauczycieli Szkoły dla Dorosłej lub innej szkoły tego samego typu prowadzących takie same zajęcia edukacyjne.
5. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, może być zwolniony z udziału w pracy komisji na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. W takim przypadku dyrektor szkoły powołuje innego nauczyciela prowadzącego takie same zajęcia edukacyjne, z tym że powołanie nauczyciela zatrudnionego w innej szkole następuje w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.
6. Ustalona przez komisję semestralna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna, z wyjątkiem niedostatecznej semestralnej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, która może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego.
7. Z prac komisji sporządza się protokół zawierający w szczególności: skład komisji, termin sprawdzianu, zadania (pytania) sprawdzające, wynik sprawdzianu oraz ustaloną ocenę. Do protokołu dołącza się pisemne prace słuchacza i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach słuchacza.
8. Słuchacz, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do sprawdzianu, o którym mowa w ust. 2 w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie wyznaczonym przez dyrektora Szkoły dla Dorosłych.
9. Przepisy ust. 1-8 stosuje się odpowiednio w przypadku semestralnej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych uzyskanej w wyniku egzaminu poprawkowego, z tym że termin do zgłoszenia zastrzeżeń wynosi 5 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu poprawkowego. W tym przypadku ocena ustalona przez komisję jest ostateczna.

§ 33.

1. Słuchacz kończy Szkołę dla Dorosłych jeżeli w wyniku klasyfikacji końcowej, na którą składają się semestralne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych uzyskane w semestrze programowo najwyższym oraz semestralne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, których realizacja

zakończyła się w semestrach programowo niższych uzyskała oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej.

2. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe przeprowadzany jest na podstawie podstawy programowej kształcenia w zawodach zgodnie z rozporządzeniem rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.)

§ 34.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez Dyrektora Szkoły dla Dorosłych według zasad określonych w regulaminu danego kursu.

Rozdział 7 Zasady rekrutacji

§ 35.

1. O przyjęcie do Szkoły dla Dorosłych mogą ubiegać się kandydaci, którzy ukończyli 18 lat, a także kończący 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowani do szkoły, którzy posiadają wykształcenie średnie oraz zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu, wydane zgodnie z przepisami w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych.
2. Na kwalifikacyjne kursy zawodowe prowadzone przez Szkołę dla Dorosłych przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli 18 lat, a także kończący 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowani na kwalifikacyjne kursy zawodowe i posiadają zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu, wydane zgodnie z przepisami w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych.
3. Szczegółowe zasady przeprowadzania rekrutacji określa ustawa o systemie oświaty.

§ 36.

1. Liczbę oddziałów semestrów pierwszych oraz liczbę słuchaczy przyjmowanych na semestr pierwszy określa organ prowadzący Szkołę dla Dorosłych w porozumieniu z dyrektorem Szkoły dla Dorosłych.
2. Terminy postępowania rekrutacyjnego, w tym terminy składania dokumentów oraz terminy postępowania uzupełniającego określa dyrektor Szkoły dla Dorosłych w uzgodnieniu z Marszałkiem Województwa Podkarpackiego.

Rozdział 8
Nauczyciele i inni pracownicy Szkoły dla Dorosłych

§ 37.

1. W Szkole dla Dorosłych zatrudnieni są:
 - 1) pracownicy pedagogiczni,
 - 2) pracownicy administracyjni i obsługi.
2. Zasady wynagradzania, warunki pracy, prawa i obowiązki wszystkich pracowników Szkoły dla Dorosłych określają stosowne przepisy.

§ 38.

1. Liczba etatów jest corocznie określana w arkuszu organizacyjnym.
2. Zakres zadań, odpowiedzialności pracowników administracji i obsługi określa dyrektor.

§ 39.

1. Prawa i obowiązki nauczycieli określone są w ustawie – Karta Nauczyciela.
2. Nauczyciele prowadzą pracę dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą i ponoszą odpowiedzialność za jakość pracy oraz bezpieczeństwo powierzonych im opiece słuchaczy.
3. Do podstawowych zadań i obowiązków nauczyciela należy:
 - 1) realizacja programu nauczania w oparciu o podstawę programową,
 - 2) znajomość programu nauczania nauczanego przedmiotu, właściwe planowanie pracy dydaktycznej i wychowawczej
 - 3) odpowiedzialność za zdrowie i bezpieczeństwo słuchacza we wszystkich formach działalności szkoły,
 - 4) systematyczne i obiektywne ocenianie wiedzy swoich słuchaczy,
 - 5) udzielanie słuchaczom wyjaśnień dotyczących systemu oceniania,
 - 6) udzielanie pomocy słuchaczom w przezwyciężaniu trudności szkolnych,
 - 7) doskonalenie umiejętności dydaktycznych i podnoszenie poziomu wiedzy merytorycznej,
 - 8) ustalanie oceny semestralnej,
 - 9) punktualne rozpoczynanie i kończenie lekcji,
 - 10) dbałość o pomoce naukowe i dydaktyczne oraz sprzęt szkolny,
 - 11) godne traktowanie słuchaczy oraz uczestniczenie w procesie wychowawczym we wszystkich jego formach,
 - 12) rozwijanie zdolności i zainteresowań słuchaczy,
 - 13) uczestnictwo w posiedzeniach rady pedagogicznej,
 - 14) przygotowanie zestawów egzaminacyjnych i udział w egzaminach semestralnych,
 - 15) uczestniczenie w okresowych szkoleniach bhp i ppoż.,
 - 16) udział w komisjach egzaminów zewnętrznych.

§ 40.

1. Nauczyciel ma prawo:
 - 1) do korzystania ze sprzętu technicznego, będącego na wyposażeniu Szkoły dla Dorosłych,
 - 2) decydować o doborze metod i form organizacyjnych oraz środków dydaktycznych w nauczaniu swojego przedmiotu,
 - 3) decydować o ocenie bieżącej, semestralnej i rocznej,
 - 4) wnioskować o nagrody i wyróżnienia oraz kary regulaminowe dla słuchaczy,
 - 5) wnioskować do dyrektora o dokonanie oceny własnej pracy pedagogicznej.
2. Nauczyciel odpowiada za:
 - 1) jakość nauczania swojego przedmiotu stosownie do realizowanego programu i warunków pracy w jakich działa,
 - 2) stan pomieszczeń, warsztatu pracy, sprzętu oraz środków dydaktycznych mu powierzonych,
 - 3) nieprzestrzeganie przepisów bhp i ppoż. oraz zniszczenie mienia szkoły wynikające z braku nadzoru, zabezpieczenia, porządku.

§ 41.

1. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych może tworzyć zespoły wychowawcze, przedmiotowe lub inne zespoły problemowo-zadaniowe.
2. Pracą zespołu przedmiotowego kieruje przewodniczący zespołu powołany przez dyrektora. Cele i zadania danego zespołu przedmiotowego określa dyrektor Szkoły dla Dorosłych.
3. Cele i zadania zespołu przedmiotowego to w szczególności:
 - 1) współpraca nauczycieli w zakresie realizacji programów nauczania, korelowania treści nauczania przedmiotów pokrewnych,
 - 2) opracowanie szczegółowych kryteriów oceniania oraz monitorowania osiągnięć edukacyjnych słuchaczy
 - 3) współdziałanie w organizowaniu pracowni przedmiotowych, a także w uzupełnianiu ich wyposażenia,
 - 4) opiniowanie programów autorskich i innowacyjnych,
 - 5) doskonalenie warsztatu pracy nauczycieli.

§ 42.

1. Dyrektor Szkoły dla Dorosłych powierza każdy oddział szczególnej opiece wychowawczej jednemu z nauczycieli uczących w szkole. Dla zapewnienia ciągłości i skuteczności pracy wskazane jest, aby nauczyciel funkcję tę pełnił w ciągu całego etapu edukacyjnego danego oddziału.
2. Zadaniem nauczyciela-opiekuna jest sprawowanie opieki wychowawczej nad słuchaczami, a w szczególności:
 - 1) tworzenie warunków wspomagających wszechstronny rozwój słuchacza, proces jego uczenia oraz przygotowanie do odpowiedzialnego życia rodzinnego i zawodowego,
 - 2) podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w zespole słuchaczy oraz pomiędzy słuchaczami a innymi członkami społeczności szkolnej,
 - 3) inspirowanie i wspomaganie działań zespołowych.

3. Nauczyciel-opiekun w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 2:
 - 1) otacza słuchacza indywidualną opieką dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą,
 - 2) planuje i organizuje ze słuchaczami różne formy życia społecznego rozwijające jednostkę i integrujące słuchaczy,
 - 3) współdziała z nauczycielami uczącymi w danym oddziale uzgadniając z nimi i koordynując ich działania wychowawcze wobec ogółu słuchaczy, a także wobec tych, którym potrzebna jest indywidualna opieka (dotyczy to słuchaczy szczególnie uzdolnionych, jak również uczniów z trudnościami w nauce).

§ 43.

1. Do zadań pracowników administracji i obsługi należy w szczególności:
 - 1) prowadzenie rachunkowości zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - 2) prowadzenie gospodarki finansowej zgodnie z obowiązującym prawem,
 - 3) bieżące i prawidłowe prowadzenie księgowości oraz sporządzanie kalkulacji kosztów wykonywanych zadań,
 - 4) sporządzanie sprawozdań i informacji o realizacji planu,
 - 5) opracowywanie projektów przepisów wewnętrznych wydawanych przez dyrektora, a dotyczących prowadzenia rachunkowości, zakładowego planu kont, obiegu dokumentów księgowych, zasad prowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji,
 - 6) prowadzenie obsługi technicznej i administracyjnej,
 - 7) prowadzenie spraw kadrowych i socjalnych pracowników oraz słuchaczy,
 - 8) utrzymanie porządku i czystości w pomieszczeniach Szkoły dla Dorosłych,
 - 9) dozór mienia Szkoły dla Dorosłych.
2. Szczegółowy zakres obowiązków pracowników określa dyrektor.

§ 44.

1. Słuchacze Szkoły dla Dorosłych mają prawo do:
 - 1) właściwego zorganizowania procesu kształcenia, zgodnego z zasadami higieny pracy umysłowej,
 - 2) zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej oraz ochrony i poszanowania godności osobistej,
 - 3) życzliwego, podmiotowego traktowania w procesie dydaktyczno-wychowawczym,
 - 4) swobody wyrażania myśli i przekonań, także światopoglądowych i religijnych, jeśli nie narusza tym dobra innych ludzi,
 - 5) rozwijania zainteresowań, zdolności, talentów,
 - 6) sprawiedliwej, obiektywnej i jawnej oceny oraz ustalonych sposobów kontroli postępów w nauce,
 - 7) pomocy w przypadku trudności w nauce,
 - 8) korzystania z pomieszczeń szkolnych, sprzętu, środków dydaktycznych, księgozbioru biblioteki podczas zajęć pozalekcyjnych,
 - 9) wpływania na życie szkoły poprzez działalność samorządu szkoły,
 - 10) zwrócenia się o pomoc w sprawach trudnych, konfliktowych do nauczyciela, opiekuna roku, wychowawcy, opiekuna samorządu, kierownika szkolenia praktycznego oraz dyrektora Szkoły dla Dorosłych,

- 11) pomocy i wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych oraz problemach zdrowotnych,
 - 12) ochrony swoich danych osobowych zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - 13) złożenia w formie pisemnej skargi do dyrektora w przypadku naruszenia jego praw.
2. Słuchacze Szkoły dla Dorosłych mają obowiązek przestrzegania postanowień zawartych w statucie i regulaminach, w szczególności:
- 1) systematycznego i aktywnego uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych i w życiu Szkoły dla Dorosłych,
 - 2) przestrzegania zasad kultury współżycia w odniesieniu do kolegów, nauczycieli i innych pracowników Szkoły dla Dorosłych,
 - 3) dbania o własne życie, zdrowie, higienę oraz rozwój,
 - 4) przestrzegania terminów okresowych badań lekarskich,
 - 5) dbania o wspólne dobro, ład i porządek w Szkole dla Dorosłych,
 - 6) indywidualnego zapoznania się z planem zajęć umieszczonym w gablotach,
 - 7) przystępowania do egzaminów w wyznaczonych terminach,
 - 8) przestrzegania zarządzeń i zaleceń dyrektora oraz innych osób pełniących funkcje kierownicze w szkole, nauczycieli i opiekunów,
 - 9) usprawiedliwienia nieobecności w szkole w formie pisemnej,
 - 10) dbania o swój wygląd i wizerunek odpowiadający przyszłemu pracownikowi,
 - 11) przestrzegania tajemnicy zawodowej,
 - 12) przestrzegania zasad i warunków używania na terenie szkoły i placówek szkoleniowych telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, a zwłaszcza: zakazu używania ww. sprzętu w czasie zajęć, zakazu nagrywania, kopiowania, fotografowania i odtwarzania, wypowiedzi, wizerunku innych osób bez ich wyraźnej zgody,
 - 13) przestrzegania zakazu picia alkoholu, palenia tytoniu, używania narkotyków i innych używek na terenie Szkoły dla Dorosłych.

§ 45.

1. Słuchacz ponosi odpowiedzialność finansową za:
 - 1) wyposażenie przydzielone do osobistego użytku na stanowisku nauki, jeżeli świadomie dokonuje dewastacji sprzętu,
 - 2) straty spowodowane umyślnie w mieniu Szkoły dla Dorosłych.
2. Pracownik będący świadkiem dewastacji mienia Szkoły dla Dorosłych obowiązany jest powiadomić o tym fakcie dyrektora Szkoły.

§ 46.

1. W Szkole dla Dorosłych stosuje się następujące rodzaje nagród za wyniki w nauce, wzorową postawę zawodową, pracę na rzecz szkoły i inne wybitne osiągnięcia:
 - 1) pochwałą ze strony opiekuna,
 - 2) pochwałą ze strony dyrektora,
 - 3) nagrodę w postaci dyplomu,
 - 4) nagrodę rzeczową,
 - 5) stypendium Samorządu Województwa Podkarpackiego.
2. W przypadku naruszenia postanowień niniejszego statutu słuchacz może być ukarany:

- 1) upomnieniem opiekuna,
 - 2) upomnieniem kierownika szkolenia praktycznego,
 - 3) upomnieniem dyrektora,
 - 4) naganą wpisaną do dokumentacji, udzieloną przez dyrektora na wniosek opiekuna lub innego nauczyciela,
 - 5) skreśleniem z listy słuchaczy.
3. Obowiązuje stopniowanie kar. W wyjątkowych wypadkach można udzielić kary wyższej.
 4. Nie mogą być stosowane kary naruszające nietykalność i godność osobistą słuchacza.

§ 47.

Słuchacz może być skreślony z listy słuchaczy za:

- 1) nieusprawiedliwioną nieobecność w Szkole dla Dorosłych trwającą dłużej niż 50 % zajęć dydaktycznych przewidzianych w planie nauczania w danym semestrze,
- 2) celowego zakłócenia procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- 3) skazanie słuchacza prawomocnym wyrokiem,
- 4) zniszczenie mienia Szkoły dla Dorosłych lub dokumentacji pedagogicznej,
- 5) przebywanie na terenie Szkoły dla Dorosłych w stanie nietrzeźwym; pod wpływem narkotyków; innych środków odurzających;
- 6) spożywanie na terenie Szkoły dla Dorosłych alkoholu, narkotyków; innych środków odurzających,
- 7) naruszenie nietykalności cielesnej i godności osobistej albo zastosowanie groźby karalnej względem innych słuchaczy, nauczycieli, pracowników obsługi oraz innych osób przebywających na terenie Szkoły dla Dorosłych,
- 8) w przypadkach określonym w § 26 ust. 1 i 2.

§ 48.

1. Skreślenia z listy słuchaczy dokonuje dyrektor Szkoły dla Dorosłych na podstawie podjętej przez radę pedagogiczną uchwały oraz po zasięgnięciu opinii samorządu słuchaczy.
2. Postępowanie w sprawie skreślenia ucznia z listy toczy się według przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania bez powiadomienia o tym strony.
3. Słuchacz ma prawo odwołania się od decyzji o skreśleniu z listy słuchaczy w terminie 14 dni od otrzymania decyzji do Podkarpackiego Kuratora Oświaty, za pośrednictwem dyrektora Szkoły dla Dorosłych.

Rozdział 9 Biblioteka Szkoły dla Dorosłych

§ 49.

1. W Szkole dla Dorosłych działa biblioteka służąca realizacji zadań edukacyjnych i dydaktyczno-wychowawczych.
2. Do zadań biblioteki należy w szczególności:
 - 1) gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów,

- 2) gromadzenie informacji naukowo-technicznych dla potrzeb kształcenia, doksztalcania i doskonalenia,
 - 3) dbanie o zbiory i ich konserwację,
 - 4) rozbudzanie zainteresowań czytelniczych,
 - 5) prowadzenie działalności informacyjnej,
 - 6) przygotowanie słuchaczy do korzystania z różnych źródeł informacji,
 - 7) współdziałanie z innymi bibliotekami, placówkami kulturalno-oświatowymi w szczególności w zakresie edukacji kulturalnej i informacyjnej słuchaczy,
 - 8) pomoc w wyszukiwaniu informacji.
3. Biblioteka posiada odrębne pomieszczenie w siedzibie Szkoły dla Dorosłych. Posiada wypożyczalnię, czytelnię i stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu.
4. W Szkole dla Dorosłych zatrudniony jest nauczyciel-bibliotekarz. Do obowiązków nauczyciela-bibliotekarza należy w szczególności:
- 1) udostępnianie zbiorów w wypożyczalni, czytelni i udostępnianie Internetu,
 - 2) prowadzenie działalności informacyjnej i propagandowej dotyczącej biblioteki, jej zbiorów i czytelnictwa,
 - 3) udzielanie porad w doborze literatury,
 - 4) prowadzenie zajęć z przysposobienia czytelniczego i informacyjnego, edukacji czytelniczej i medialnej,
 - 5) współpraca z opiekunami, nauczycielami przedmiotów, w realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych, rozwijaniu kultury czytelniczej i przygotowaniu do samokształcenia,
 - 6) prowadzenie informacji naukowo-technicznej dla potrzeb kształcenia, doksztalcania i doskonalenia,
 - 7) gromadzenie zbiorów – zgodnie z profilem programowym i potrzebami Szkoły,
 - 8) ewidencja zbiorów – zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - 9) opracowanie zbiorów (klasyfikowanie, katalogowanie, opracowanie techniczne),
 - 10)selekcja zbiorów,
 - 11)organizacja udostępniania zbiorów,
 - 12)organizacja warsztatu informacyjnego.
5. Nauczyciel-bibliotekarz:
- 1) odpowiada za stan i wykorzystanie powierzonych mu zbiorów,
 - 2) współpracuje z nauczycielami poszczególnych przedmiotów,
 - 3) sporządza plan pracy oraz okresowe i roczne sprawozdania z pracy,
 - 4) prowadzi statystykę wypożyczeń,
 - 5) doskonali warsztat pracy.

§ 50.

1. Czytelnik biblioteki Szkoły dla Dorosłych odpowiada materialnie za zniszczenie, uszkodzenie lub zagubienie wypożyczonych przez siebie książek.
2. Biblioteka współpracuje z innymi bibliotekami w zakresie poszukiwania i wypożyczania księgozbioru, materiałów informatycznych i bibliotecznych.
3. Stanowiska komputerowe w bibliotece zostały zainstalowane do poszukiwań materiałów źródłowych za pomocą sieci Internet.
4. Użytkownicy komputera zobowiązani są do korzystania z niego w celach edukacyjnych.

5. Zabronione jest korzystanie z komputera w celach zarobkowych, wykonywanie czynności naruszające prawa autorskie twórców lub dystrybutorów oprogramowania i danych.
6. Korzystać można tylko z zainstalowanych programów. Zabrania się instalowania innych programów i dokonywania zmian w istniejących oprogramowaniach.
7. Użytkownikom nie wolno przyłączać, odłączać ani przełączać urządzeń w zestawach komputerowych.
8. W przypadku stwierdzenia nie przestrzegania obowiązujących zasad, bibliotekarz, administrator sieci ma prawo do natychmiastowego przerwania sesji użytkownika.
9. W razie wyrządzenia szkody podczas korzystania ze stanowisk komputerowych użytkownik jako sprawca szkody odpowiada na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego.

Rozdział 10 Postanowienia końcowe

§ 51.

1. Szkoła dla Dorosłych używa pieczęci urzędowych, tablic i innych pieczęci zgodnie z odrębnymi przepisami.
2. Szkoła dla Dorosłych może posiadać własny sztandar, godło oraz ceremoniał szkolny.
3. Na świadectwach i innych dokumentach wydawanych przez Szkołę używa się nazwy: Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Stalowej Woli.
4. Szkoła jest jednostką budżetową.
5. Szkoła może pozyskiwać środki finansowe na działalność statutową zgodnie z odrębnymi przepisami.
6. Zasady prowadzenia przez Szkołę dla Dorosłych gospodarki finansowej i materiałowej określają odrębne przepisy.
7. Szkoła prowadzi i przechowuje dokumentację zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 52.

Zmiany w Statucie uchwała rada pedagogiczna.

§ 53.

Statut wchodzi w życie z dniem 1 września 2014 r.

UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
z dnia

**w sprawie utworzenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia
Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli**

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.), art. 5c pkt 1, art. 62 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 62a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1.

1. Łączy się z dniem 1 września 2014 r. Medyczną Szkołę Policealną im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Policealną Szkołę Medyczno-Społeczną dla Dorosłych w Stalowej Woli w zespół – Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli.
2. Siedzibą Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli jest Stalowa Wola, ul. Staszica 5.
3. Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli działa w formie jednostki budżetowej.

§ 2.

1. Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli przejmuje wszelkie należności i zobowiązania jednostek, o których mowa w § 1 ust. 1 uchwały.
2. Mienie będące we władaniu Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli staje się mieniem Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli.
3. Pracownicy Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli stają się pracownikami Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli.

§ 3.

1. Akt założycielski Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli stanowi załącznik nr 1 do uchwały.
2. Statut Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

3. W zakresie uregulowanym odmiennie w Statucie Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli tracą moc postanowienia zawarte w statutach połączonych szkół.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z dodanym, w ramach nowelizacji ustawy o systemie oświaty z dnia 19 sierpnia 2011 r., przepisem art. 62a – nową jednostką organizacyjną w systemie oświaty jest centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego. Organ prowadzący szkoły dla dorosłych i szkoły prowadzące kształcenie zawodowe może je połączyć w zespół – centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego. Oprócz kształcenia młodzieży i dorosłych Centrum będzie miało możliwość prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych, podejmowania działań w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej oraz współpracy z pracodawcami i organizacjami pracodawców.

Ze względów organizacyjnych oraz finansowych zasadne jest połączenie dotychczas istniejącej Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli z nowo utworzoną Policealną Szkołą Medyczno-Społeczną dla Dorosłych - w Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli. Istniejąca Medyczna Szkoła Policealna posiada odpowiedni sprzęt, pomoce dydaktyczne, kadre pedagogiczną oraz wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu działalności dydaktyczno-wychowawczej, co wyróżnia Szkołę w środowisku. Na tej doskonałej bazie utworzona zostanie najpierw Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych, a następnie Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego.

Centrum prowadzić będzie kształcenie, w zawodach medycznych, społecznych i pokrewnych dla młodzieży (w formie stacjonarnej), dorosłych (w formie zaocznej i stacjonarnej) oraz kształcenie ustawiczne dorosłych poprzez prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych, kursów umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Kluczowym założeniem jest dostosowanie oferty edukacyjnej do szerokiego grona odbiorców posiadających wykształcenie średnie i chcących zdobyć kwalifikacje w obszarze medyczno-społecznym. Utworzenie Centrum zapewni rozszerzenie oferty edukacyjnej Samorządu Województwa Podkarpackiego oraz da możliwość skutecznego konkurowania z placówkami niepublicznymi.

Dzięki takiemu rozwiązaniu optymalnie zostanie wykorzystana specjalistyczna baza dydaktyczna oraz zatrudniona w Medycznej Szkole Policealnej kadra pedagogiczna, ponadto realizowana będzie europejska strategia „uczenia się przez całe życie”.

Zaproponowane rozwiązanie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Województwa Podkarpackiego. Połączone szkoły będą funkcjonowały w jednej siedzibie i obsługiwane będą przez jeden zespół pracowników administracji i obsługi.

Załącznik nr 1 do uchwały nr
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia

AKT ZAŁOŻYCIELSKI

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.), art. 5c pkt 1, art. 62 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 62a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),

tworzy się

Medyczo-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli

z siedzibą
w Stalowej Woli, ul. Staszica 5

W skład Medyczo-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli wchodzi:

- 1) Medyczna Szkoła Policealna im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli,
- 2) Policealna Szkoła Medyczo-Społeczna dla Dorosłych w Stalowej Woli.

Organem prowadzącym Medyczo-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.

Organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad Medyczo-Społecznym Centrum Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli jest Podkarpacki Kurator Oświaty.

STATUT

Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli

Rozdział 1 Przepisy wstępne

§ 1.

Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli, zwane dalej „Centrum” jest zespołem szkół w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

§ 2.

1. W skład Centrum wchodzi:
 - 1) Medyczna Szkoła Policealna im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli,
 - 2) Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Stalowej Woli,
2. Siedzibą Centrum jest Stalowa Wola, ul. Staszica 5.
3. Organem prowadzącym Centrum jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.
4. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad Centrum jest Podkarpacki Kurator Oświaty.

§ 3.

1. Medyczna Szkoła Policealna w Stalowej Woli im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli kształci w zawodach:
 - 1) Technik masażysta,
 - 2) Technik elektroradiolog,
 - 3) Higienistka stomatologiczna,
 - 4) Opiekunka dziecięca,
 - 5) Terapeuta zajęciowy.
2. Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Stalowej Woli kształci:
 - 1) w systemie stacjonarnym w zawodach:
 - a) Higienistka stomatologiczna,
 - b) Opiekuna dziecięca,
 - c) Technik usług kosmetycznych.
 - 2) w formie zaocznej w zawodach:
 - a) Opiekun osoby starszej,
 - b) Technik usług kosmetycznych,
 - c) Opiekun medyczny,
 - d) Opiekunka środowiskowa,
 - e) Asystent osoby niepełnosprawnej.

3. Centrum prowadzi kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, tj.:
 - 1) kwalifikacyjny kurs zawodowy,
 - 2) kurs umiejętności zawodowych,
 - 3) kurs, inny niż wymienione w pkt 1-2, umożliwiający uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.
4. Kształcenie ustawiczne może być prowadzone jako stacjonarne lub zaoczne, a także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Rozdział 2 Cele i zadania Centrum

§ 4.

1. Celem Centrum jest:
 - 1) realizacja zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, określonych w szczególności w ustawie o systemie oświaty, Statucie Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli oraz Statucie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli,
 - 2) organizowanie i prowadzenie kształcenia ustawicznego.
2. Centrum podejmuje działania w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

Rozdział 3 Organy Centrum i ich kompetencje

§ 5.

1. Organami Centrum są:
 - 1) dyrektor,
 - 2) rada pedagogiczna,
 - 3) samorząd słuchaczy.
2. Organy Centrum działają i podejmują decyzję w granicach swych kompetencji określonych w ustawie o systemie oświaty i przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie oraz w Statucie Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Statucie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.

§ 6.

Centrum, kieruje dyrektor, który realizuje zadania określone w przepisach szczególnych, Statucie Centrum, Statucie Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Statucie Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.

§ 7.

1. W Centrum tworzy się następujące stanowiska kierownicze:

- 1) kierownik szkolenia praktycznego – zależenie od potrzeb i zgodnie z obowiązującymi przepisami ,
 - 2) główny księgowy.
2. Szczegółowy zakres zadań stanowisk, o których mowa w ust. 1 określa dyrektor Centrum.
 3. Dyrektor Centrum, za zgodą Zarządu Województwa Podkarpackiego, może tworzyć dodatkowe stanowiska kierownicze.

§ 8.

1. W Centrum działa rada pedagogiczna, która jest kolegialnym organem Centrum w zakresie jej statutowych zadań dotyczących kształcenia wychowania i opieki.
2. Skład oraz zasady działania rady pedagogicznej określa art. 40 ustawy o systemie oświaty.
3. Kompetencje stanowiące oraz opiniujące Rady Pedagogicznej Centrum określa art. 41 ust. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty. Rada Pedagogiczna Centrum wykonuje również zadania określone w art. 50 ust. 2 ustawy o systemie oświaty oraz w Statucie Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.

§ 9.

1. W Centrum działa samorząd słuchaczy, który tworzą wszyscy uczniowie i słuchacze Centrum.
2. Zasady działania samorządu słuchaczy określa art. 55 ustawy o systemie oświaty.

§ 10.

1. Organy Centrum współdziałają ze sobą w zakresie realizacji zadań statutowych szkoły, wymiany informacji o podejmowanych i planowanych działaniach zgodnie z kompetencjami.
2. Uchwały poszczególnych organów są jawne.
3. Bieżącą wymianę informacji pomiędzy organami Centrum, o podejmowanych działaniach lub decyzjach organizuje dyrektor Centrum.
4. Sprawy sporne pomiędzy organami rozstrzyga dyrektor Centrum. W przypadku, gdy jedną ze stron sporu jest dyrektor, organem rozstrzygającym jest organ prowadzący.

Rozdział 4 Organizacja kształcenia w Centrum

§ 11.

1. Zasady organizacji kształcenia oraz formy działalności dydaktyczno-wychowawczej określa odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Statut Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.

2. Centrum może prowadzić również inne zajęcia edukacyjne niż wymienione w ust.1.

§ 12.

1. Terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, przerw świątecznych oraz ferii zimowych i letnich określają przepisy w sprawie organizacji roku szkolnego.
2. Szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym określa arkusz organizacyjny opracowany przez dyrektora Centrum i zatwierdzony przez organ prowadzący.
3. Arkusz organizacyjny opracowuje się na podstawie szkolnych planów nauczania oraz planu finansowego Centrum.
4. W arkuszu organizacji Centrum określa się w szczególności: liczbę pracowników Centrum, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze oraz liczbę zajęć edukacyjnych lub konsultacji finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący Centrum oraz liczbę godzin zajęć prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli.
5. W arkuszu organizacji Centrum, podaje się, w podziale na stopnie awansu zawodowego, liczbę nauczycieli ubiegających się o wyższy stopień awansu zawodowego, którzy będą mogli przystąpić w danym roku szkolnym do postępowań kwalifikacyjnych lub egzaminacyjnych oraz wskazuje się najbliższe terminy złożenia przez nauczycieli wniosków o podjęcie tych postępowań.
6. Na podstawie zatwierdzonego arkusza organizacji Centrum – dyrektor Centrum z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia i higieny pracy, ustala rozkład zajęć określający organizację zajęć edukacyjnych i konsultacji.

§ 13.

1. Szczegółowe zasady organizacja kształcenia określają odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.
2. Szczegółowe zasady organizacji praktycznej nauki zawodu określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. Nr 244, poz. 1626) oraz Statut Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.
3. Szczegółowe zasady organizowania i prowadzenia kształcenia ustawicznego określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. poz. 186, z późn. zm.).

Rozdział 5 Zasady wewnątrzszkolnego systemu oceniania

§ 14.

1. Warunki i sposób oceniania klasyfikowania i promowania uczniów (słuchaczy) oraz przeprowadzania egzaminów określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania,

klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).

2. Zasady wewnątrzszkolnego systemu oceniania uczniów (słuchaczy) określają odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.

Rozdział 6 Zasady rekrutacji

§ 15.

Szczegółowe zasady rekrutacji określa ustawa o systemie oświaty oraz odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.

Rozdział 7 Nauczyciele i inni pracownicy Centrum

§ 16.

1. W Szkole dla Dorosłych zatrudnieni są:
 - 1) nauczyciele,
 - 2) pracownicy administracyjni i obsługi.
2. Zasady wynagradzania, warunki pracy, prawa i obowiązki wszystkich pracowników Centrum określają stosowne przepisy.
4. Zakres zadań nauczycieli i innych pracowników, w tym zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniów (słuchaczy) określają przepisy szczegółowe oraz odpowiednio Statut Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Statut Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.
5. Szczegółowy zakres zadań pracowników administracji i obsługi określa dyrektor Centrum.

§ 17.

Statut Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli określa odpowiednio:

- 1) prawa i obowiązki uczniów (słuchaczy),
- 2) rodzaje nagród i kar stosowanych wobec uczniów (słuchaczy) oraz tryb odwoływania się od kary, przypadki, w których rada pedagogiczna może podjąć uchwałę upoważniającą dyrektora Centrum do skreślenia ucznia (słuchacza) z listy słuchaczy,
- 3) warunki pobytu w Centrum zapewniające słuchaczom bezpieczeństwo.

§ 18.

1. W Centrum działa biblioteka służąca realizacji zadań edukacyjnych i dydaktyczno-wychowawczych.
2. Szczegółowa organizacja biblioteki i zadania nauczyciela-bibliotekarza określona jest w Statutach Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli i Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli.

§ 19.

1. W Centrum funkcjonuje wewnątrzszkolny system poradnictwa i informacji zawodowej, który obejmuje:
 - 1) rozpoznawanie własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywanie w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,
 - 2) kształtowanie postawy zorientowanej na wiedzę i rozwój własnej osobowości,
 - 3) kreowanie postaw aktywnych przewyżających bierność oraz radzenia sobie w sytuacja trudnych,
 - 4) doradztwo w zakresie odnalezienia się na rynku pracy,
 - 5) pomoc w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej,
2. Centrum współpracuje w zakresie doradztwa z instytucjami kompetentnymi w zakresie kształtowania kariery zawodowej.
3. Doradztwo może mieć formę:
 - 1) indywidualnych rozmów z słuchaczami,
 - 2) szkoleń, prelekcji, warsztatów i innych.

§ 20.

1. Centrum używa pieczęci urzędowych, tablic i innych pieczęci zgodnie z odrębnymi przepisami.
2. Centrum może posiadać własny sztandar, godło oraz ceremoniał szkolny.
3. Na świadectwach i innych dokumentach wydawanych przez Centrum używa się nazwy: odpowiednio Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli – Medyczna Szkoła Policealna im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli lub Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli - Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Stalowej Woli.
4. Centrum jest jednostką budżetową.
5. Centrum może pozyskiwać środki finansowe na działalność statutową zgodnie z odrębnymi przepisami.
6. Zasady prowadzenia przez Centrum gospodarki finansowej i materiałowej określają odrębne przepisy.
7. Centrum prowadzi i przechowuje dokumentację zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 21.

Zmiany w Statucie uchwała rada pedagogiczna Centrum.

§ 22.

Statut wchodzi w życie z dniem 1 września 2014 r.

Uzasadnienie

Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu zwrócił się z wnioskiem o wyrażenie zgody na dokonanie zmian w umowie zawartej z Panem Ryszardem Nepalskim zam. os. Armii Krajowej 21, 37-500 Jarosław, w zakresie zwiększenia zajmowanej powierzchni z 68,50m² na 88,50m², z przeznaczaniem na zainstalowanie dodatkowych odbiorników telewizyjnych.

Wyżej wymieniona osoba jako strona umowy najmu została wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego.

Umowa najmu obowiązuje od dnia 10.06.2009r. i zawarta została na podstawie Uchwały Nr 180/33287/09 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 25 marca 2009r.

Zaproponowana przez Najemcę nowa kwota czynszu uwzględniająca zwiększenia liczby odbiorników telewizyjnych wynosi 4779,00 zł netto + 23% VAT miesięcznie.

Wyrażenie zgody na dokonanie zmian w obowiązującej umowie pozwoli spełnić oczekiwania pacjentów, bez konieczności rozwiązywania korzystnej dla Szpitala umowy, jak również uniknąć ryzyka związanego z możliwością uzyskania niższej ceny za wynajem po przeprowadzaniu nowego postępowania przetargowego.

Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej pozytywnie zaopiniował przedmiotowy wniosek.

Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Kołaczyce
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Kołaczyce**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwała, co następuje:

§ 1

Likwiduje się aglomerację Kołaczyce wyznaczoną rozporządzeniem Nr 84/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Kołaczyce (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 141, poz. 2050).

§ 2

Traci moc rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego o którym mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Kołaczyce, aglomerację Kołaczyce o równoważnej liczbie mieszkańców 4 508, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Kołaczyce, Nawsie Kołaczyckie, Bieździedza i Bieździadka, z oczyszczalnią ścieków w Kołaczycach.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o której mowa w § 3 oznaczone są na mapie stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczynie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 84/06 z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Kołaczyce (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 141, poz. 2050), aglomerację Kołaczyce, o równoważnej liczbie mieszkańców 6 352, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Kołaczyce, Nawsie Kołaczyckie, Bieździedza, Bieździadka, Sowina, z oczyszczalnią ścieków w Kołaczycach.

Burmistrz Kołaczyc wystąpił z wnioskiem o likwidację dotychczasowej aglomeracji Kołaczyce i wyznaczenie nowej aglomeracji Kołaczyce, przedkładając jednocześnie propozycję planu aglomeracji Kołaczyce. Decyzję o zmianie granic aglomeracji Kołaczyce podjęto w wyniku przeprowadzonej weryfikacji potrzeb w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze wyznaczonej w 2006 r. aglomeracji, mając na uwadze niższą od wymaganej wielkość wskaźnika długości sieci na terenie odłączonym od aglomeracji. Z dotychczasowej aglomeracji wyłączona zostanie m. Sowina oraz część m. Kołaczyce, Nawsie Kołaczyckie, Bieździedza i Bieździadka.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Kołaczyce z oczyszczalnią ścieków w Kołaczycach obejmować będzie miejscowości: Kołaczyce, Nawsie Kołaczyckie, Bieździedza i Bieździadka.

Na obszarze aglomeracji istnieje 84,3 km sieci kanalizacyjnej, z której korzysta 4 242 mieszkańców.

Ponadto w ramach aglomeracji planuje się wykonać 2,1 km sieci kanalizacyjnej, z której korzystać będzie 266 mieszkańców.

Na obszarze aglomeracji nie występują ścieki przemysłowe, ani ścieki pochodzące od turystów.

Na terenie aglomeracji powstają ścieki komunalne o parametrach: BZT₅ – 615 mgO₂/dm³, ChZT – 1294 mgO₂/dm³, zawiesina ogólna – 1335 mg/dm³.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 4 508.

Wskaźnik długości sieci, obliczony jako stosunek przewidywanej do obsługi przez budowany system kanalizacji zbiorczej liczby mieszkańców aglomeracji i niezbędnej do realizacji długości sieci kanalizacyjnej, wynosi 127 osób/1 km sieci.

W związku z powyższym należy uznać warunek minimalnej wielkości wskaźnika długości sieci, o którym mowa w ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska, za spełniony.

Uchwałą nr XLII/862/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Kołaczyce, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Kołaczyce przedłożoną przez Burmistrza Kołaczyc, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Kołaczyce o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Kołaczyce.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-24/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Kołaczyce.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.16.2014.IK również pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Kołaczyce.

Gmina Kołaczyce w piśmie z dnia 20 stycznia 2014 r., znak: IKM.7021.7.2014.RS poinformowała o pozytywnym zaopiniowaniu przedmiotowej propozycji planu aglomeracji.

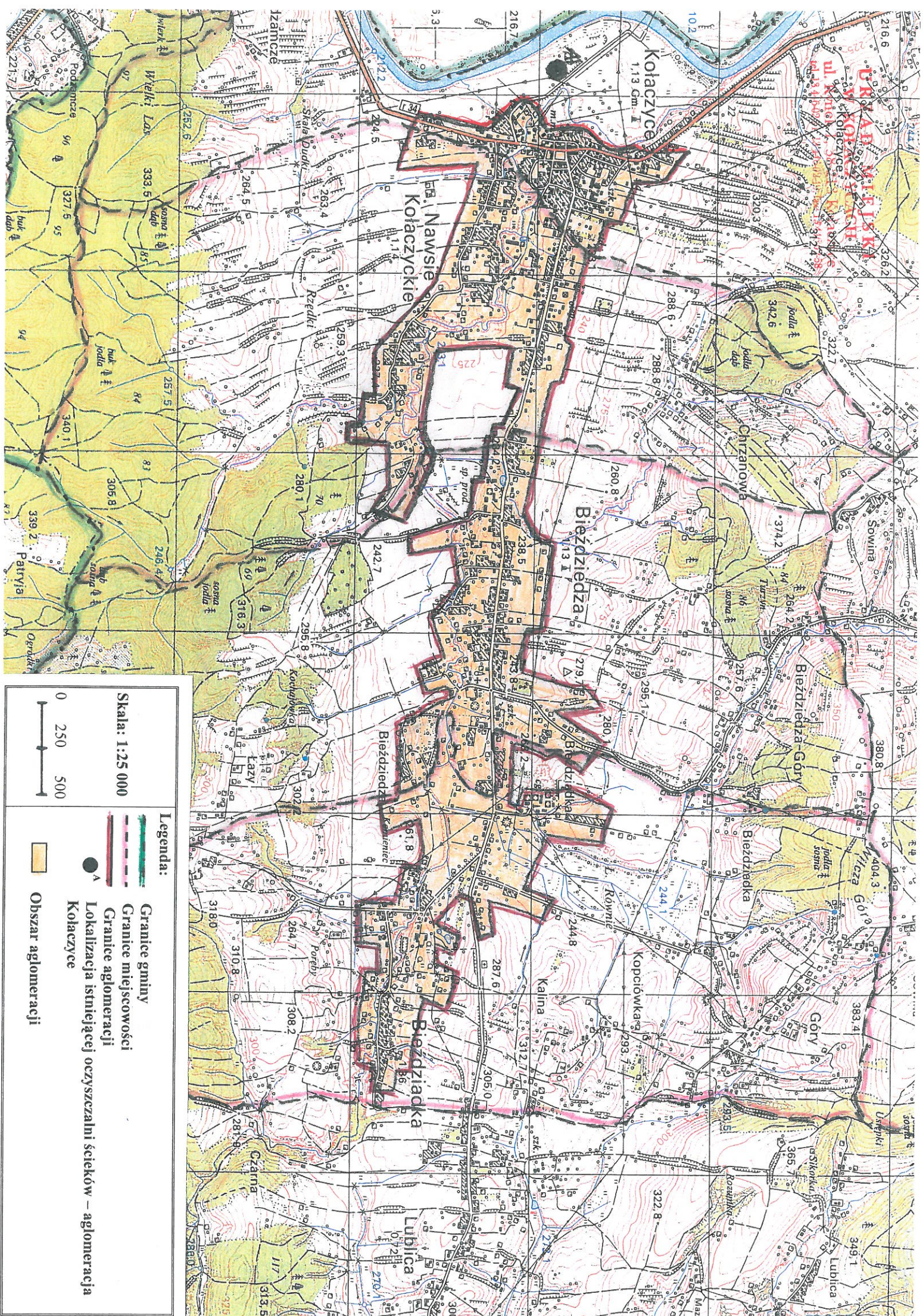
W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Kołaczyce.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Kołaczyce w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.



Skala: 1:25 000

0 250 500

Legenda:

- Granice gminy
- Granice miejscowości
- Granice aglomeracji
- Lokalizacja istniejącej oczyszczalni ścieków – aglomeracja Kolaczyce
- Obszar aglomeracji

**Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego**

z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Jarosław
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Jarosław**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

Likwiduje się aglomerację Jarosław wyznaczoną rozporządzeniem Nr 83/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Jarosław (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 141, poz. 2049).

§ 2

Traci moc rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego, o którym mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Miasto Jarosław i Gminy Pawłosiów, aglomerację Jarosław o równoważnej liczbie mieszkańców 48 276, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Miasto Jarosław, Pawłosiów, Widna Góra, Kidałowice i Maleniska z oczyszczalnią ścieków w Jarosławiu.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o której mowa w § 3 oznaczone są na mapie stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczesnie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 83/06 z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Jarosław (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 141, poz. 2049), aglomerację Jarosław, o równoważnej liczbie mieszkańców 134 113, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Miasto Jarosław, Pawłosiów, Kidałowice, Maleniska - Gmina Pawłosiów, z oczyszczalnią ścieków w Jarosławiu.

Burmistrz Miasta Jarosław wystąpił z wnioskiem o likwidację dotychczasowej aglomeracji Jarosław i wyznaczenie nowej aglomeracji Jarosław, przedkładając jednocześnie propozycję planu aglomeracji Jarosław. Wnioskowana zmiana aglomeracji wynika z konieczności uaktualnienia równoważnej liczby mieszkańców aglomeracji oraz utworzenia w 2009 r. na terenie części miejscowości Pawłosiów i Kidałowice nowego sołectwa – Widna Góra.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Jarosław z oczyszczalnią ścieków w Jarosławiu obejmować będzie Miasto Jarosław oraz miejscowości Gminy Pawłosiów: Pawłosiów, Widna Góra, Kidałowice i Maleniska.

Na obszarze aglomeracji istnieje 159,3 km sieci kanalizacyjnej z której korzysta 39 898 mieszkańców wraz z turystami.

W ramach aglomeracji nie planuje się budowy nowej sieci kanalizacyjnej.

Na terenie aglomeracji powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{śrd}} = 7841 \text{ m}^3/\text{d}$, o parametrach: $\text{BZT}_5 - 475 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, $\text{ChZT} - 835 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, zawiesina ogólna – $393 \text{ mg}/\text{dm}^3$, azot ogólny – $92 \text{ mg}/\text{dm}^3$, fosfor ogólny – $12 \text{ mg}/\text{dm}^3$.

Do oczyszczalni ścieków dopływają ścieki przemysłowe w ilości $Q_{\text{śrd}} = 2027,12 \text{ m}^3/\text{d}$, o parametrach: $\text{BZT}_5 - 248 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, $\text{ChZT} - 449 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, zawiesina ogólna – $165 \text{ mg}/\text{dm}^3$, fosfor ogólny – $3,7 \text{ mg}/\text{dm}^3$.

Równoważna liczba mieszkańców dla ścieków przemysłowych wynosi 8 378.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 48 276 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji oraz RLM ścieków przemysłowych.

Uchwałą nr XLII/863/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Jarosław, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Jarosław przedłożoną przez Burmistrza Miasta Jarosław, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Miasto Jarosław i Gminy Pawłosiów o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Jarosław.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-25/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Jarosław.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.17.2014.IK również pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Jarosław.

Gmina Miasto Jarosław w piśmie z dnia 20 lutego 2014 r., znak: KOS.601.4.2013 poinformowała o pozytywnym zaopiniowaniu przedmiotowej propozycji planu aglomeracji.

W związku z faktem, że Gmina Pawłosiów nie przedłożyła w terminie 30 dni stanowiska w przedmiotowej sprawie, na podstawie art. 80a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.) propozycję planu aglomeracji Jarosław uważa się, za zaopiniowaną pozytywnie.

W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Jarosław.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Miasto Jarosław i Gminy Pawłosiów w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

AGLOMERACJA JAROSŁAW

skala 1:25000

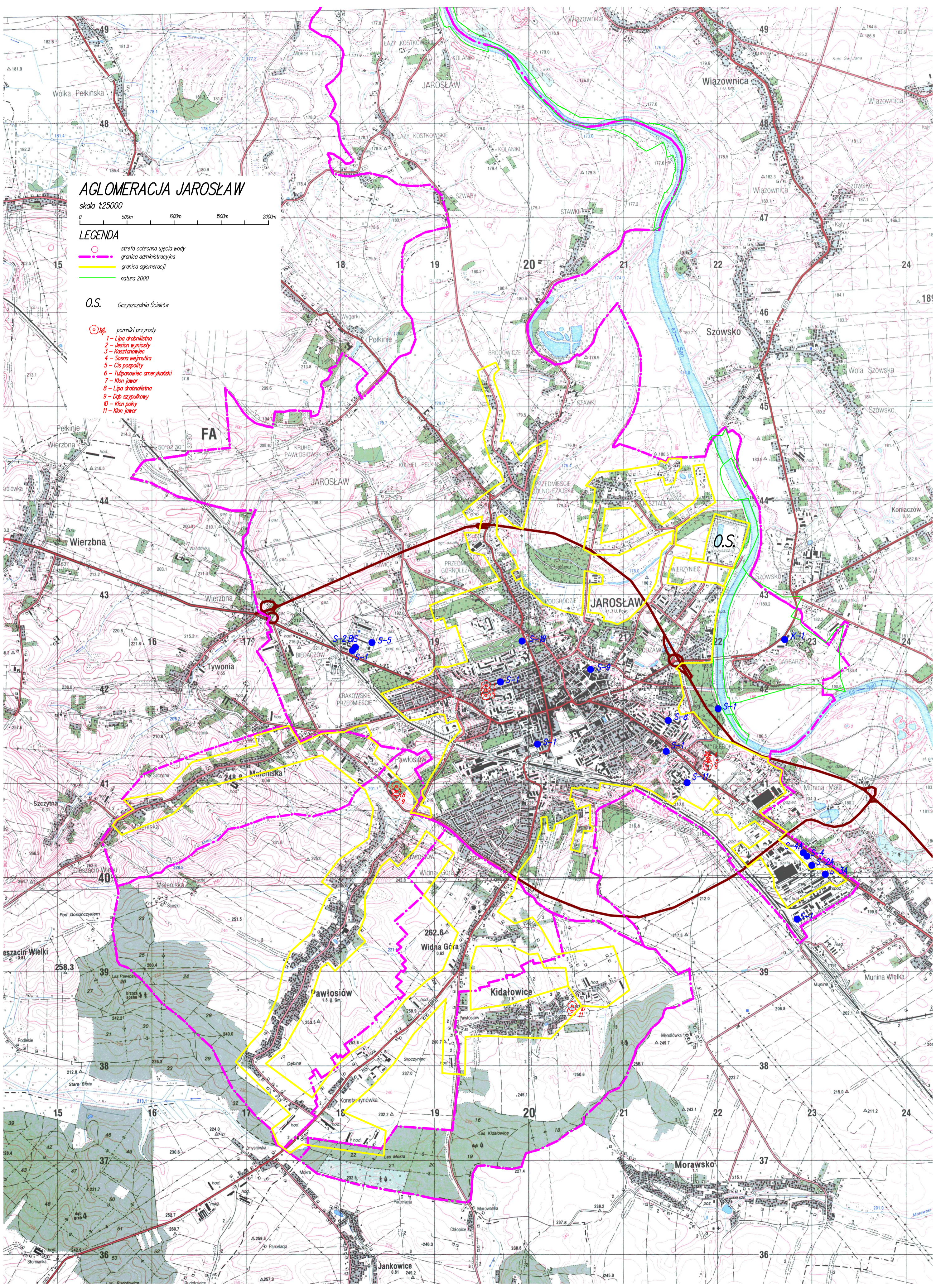


LEGENDA

- strefa ochronna ujęcia wody
- granica administracyjna
- granica aglomeracji
- natura 2000

O.S. Oczyszczalnia Ścieków

- ☉ pomniki przyrody
- 1 - Lipa drobnolistna
 - 2 - Jasion wyniosły
 - 3 - Kosztanowiec
 - 4 - Sosna wejnikowa
 - 5 - Cis pospolity
 - 6 - Tulipanowiec amerykański
 - 7 - Klon jawor
 - 8 - Lipa drobnolistna
 - 9 - Dąb szypułkowy
 - 10 - Klon pąkowy
 - 11 - Klon jawor



**Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego**

z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Sędziszów Małopolski
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Sędziszów Małopolski**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

Likwiduje się aglomerację Sędziszów Małopolski wyznaczoną rozporządzeniem Nr 128/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Sędziszów Małopolski (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 145, poz. 2209).

§ 2

Traci moc rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego o którym mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Sędziszów Małopolski, aglomerację Sędziszów Małopolski o równoważnej liczbie mieszkańców 14 766, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Sędziszów Małopolski, Góra Ropczycka, Wolica Ługowa, Wolica Piaskowa, Borek Wielki, Kawęczyn Sędziszowski i Krzywa, z oczyszczalnią ścieków w Sędziszowie Małopolskim.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o której mowa w § 3 oznaczone są na mapie stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczynie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 128/06 z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Sędziszów Małopolski (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 145, poz. 2209), aglomerację Sędziszów Małopolski, o równoważnej liczbie mieszkańców 20 575, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Sędziszów Małopolski, Boreczek, Borek Wielki, Cierpisz, Ruda, Krzywa, Kawęczyn Sędziszowski, Czarna Sędziszowska, Zagorzyce, Góra Ropczycka, Szkodna, Wolica Piaskowa, Wolica Ługowa, z oczyszczalnią ścieków w Sędziszowie Małopolskim.

Burmistrz Sędziszowa Małopolskiego wystąpił z wnioskiem o likwidację dotychczasowej aglomeracji Sędziszów Małopolski i wyznaczenie nowej aglomeracji Sędziszów Małopolski, przedkładając jednocześnie propozycję planu aglomeracji. Wnioskowana zmiana aglomeracji wynika z przeprowadzonej analizy zasadności realizacji sieci kanalizacyjnej. Brak zasadności ekonomicznej budowy sieci kanalizacyjnej na nieskanalizowanym obszarze aglomeracji potwierdza niska wartość wskaźnika długości sieci, wynosząca 51 mk / 1 km sieci.

W związku z powyższym postanowiono wyznaczyć nową aglomerację Sędziszów Małopolski na obszarze już skanalizowanym.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Sędziszów Małopolski z oczyszczalnią ścieków w Sędziszowie Małopolskim obejmować będzie miejscowości: Sędziszów Małopolski, Góra Ropczycka, Wolica Ługowa, Wolica Piaskowa, Borek Wielki, Kawęczyn Sędziszowski i Krzywa.

Na obszarze aglomeracji istnieje 141,1 km sieci kanalizacyjnej z której korzysta 12 854 mieszkańców oraz 158 turystów. W trakcie realizacji (planowane zakończenie inwestycji – sierpień 2014 r.) jest 30,4 km sieci, z której korzystać będzie 1 598 mieszkańców.

Na terenie aglomeracji powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{śrd}} = 1300 \text{ m}^3/\text{d}$, o parametrach: $\text{BZT}_5 - 387 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, $\text{ChZT} - 853 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, zawiesina ogólna – $459 \text{ mg}/\text{dm}^3$.

Do oczyszczalni ścieków dopływają ścieki przemysłowe w ilości $Q_{\text{śrd}} = 17 \text{ m}^3/\text{d}$, o ładunkach zanieczyszczeń: $\text{BZT}_5 - 550 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, $\text{ChZT} - 900 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, zawiesina ogólna – $600 \text{ mg}/\text{dm}^3$.

Równoważna liczba mieszkańców dla ścieków przemysłowych wynosi 156.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 14 766 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji oraz RLM ścieków przemysłowych.

Uchwałą nr XLII/861/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Sędziszów Małopolski, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Sędziszów Małopolski przedłożoną przez Burmistrza Sędziszowa Małopolskiego, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Sędziszów Małopolski o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Sędziszów Małopolski.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-23/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Sędziszów Małopolski.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.15.2014.IK również pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Sędziszów Małopolski.

W związku z faktem, że Gmina Sędziszów Małopolski nie przedłożyła w terminie 30 dni stanowiska w przedmiotowej sprawie, na podstawie art. 80a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.) propozycję planu aglomeracji Sędziszów Małopolski uważa się, za zaopiniowaną pozytywnie.

W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Sędziszów Małopolski.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Sędziszów Małopolski w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony. Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

AGLOMERACJA SĘDZISZÓW MAŁOPOLSKI



LEGENDA

Miejscowości wchodzące w skład aglomeracji:
Sędziszów Mip., Góra Ropczycka, Wolica Łęgowa

- Oczyszczalnia ścieków w Sędziszowie Małopolskim
- Granica aglomeracji (obszar objęty systemem kanalizacji)
- Granica gminy
- Granica GZWP-425
- Granica Obszaru Chronionego Krajobrazu

SKALA
1:25000
1 cm — 250 m

Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Gorzyce
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Gorzyce**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwała, co następuje:

§ 1

Likwiduje się aglomerację Gorzyce wyznaczoną rozporządzeniem Nr 18/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 9 marca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gorzyce (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 15, poz. 228).

§ 2

Traci moc rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego o którym mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Gorzyce, aglomerację Gorzyce o równoważnej liczbie mieszkańców 9 987, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Gorzyce, Trześń, Sokolniki, Furmany, Orliska, Motycze Poduchowne i Zalesie Gorzyckie, z oczyszczalnią ścieków w Gorzycach.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o której mowa w § 3 oznaczone są na mapie stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczynie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 18/06 z dnia 9 marca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gorzyce (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 15, poz. 228), aglomerację Gorzyce, o równoważnej liczbie mieszkańców 15 329, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Gorzyce, Wrzawy, Motycze Poduchowne, Zalesie Gorzyckie, Trześń, Sokolniki, Orliśka i Furmany, z oczyszczalnią ścieków w Gorzycach.

Wójt Gminy Gorzyce wystąpił z wnioskiem o zmianę aglomeracji Gorzyce, przedkładając propozycję planu aglomeracji. Proponowana zmiana dotychczasowej aglomeracji wynika z konieczności uaktualnienia równoważnej liczby mieszkańców aglomeracji.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Gorzyce z oczyszczalnią ścieków w Gorzycach obejmować będzie miejscowości: Gorzyce, Trześń, Sokolniki, Furmany, Orliśka, Motycze Poduchowne i Zalesie Gorzyckie.

Liczba mieszkańców aglomeracji obsługiwanych przez istniejącą sieć kanalizacyjną wynosi 9 629.

Liczba mieszkańców aglomeracji planowanych do obsługi przez planowaną sieć kanalizacyjną wynosi 200.

Ponadto do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 70 miejsc noclegowych.

Na terenie aglomeracji powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{śrd}} = 2321 \text{ m}^3/\text{d}$, o parametrach: $\text{BZT}_5 - 203 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, $\text{ChZT} - 557 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, zawiesina ogólna – $314 \text{ mg}/\text{dm}^3$.

Do oczyszczalni ścieków dopływają ścieki przemysłowe w ilości $Q_{\text{śrd}} = 356 \text{ m}^3/\text{d}$, o ładunkach zanieczyszczeń: $\text{BZT}_5 - 14,8 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, $\text{ChZT} - 68 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, zawiesina ogólna – $24 \text{ mg}/\text{dm}^3$.

Równoważna liczba mieszkańców dla ścieków przemysłowych wynosi 88.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 9 829 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji oraz RLM ścieków przemysłowych.

Długość sieci kanalizacyjnej na obszarze objętym nową aglomeracją wyniesie łącznie 133,3 km, z czego istnieje 131,7 km.

Na terenie przedmiotowej aglomeracji planuje się wykonać 1,6 km nowej sieci kanalizacyjnej, z której korzystać będzie 200 mieszkańców.

Wskaźnik długości sieci, obliczony jako stosunek przewidywanej do obsługi przez budowany system kanalizacji zbiorczej liczby mieszkańców aglomeracji i niezbędnej do realizacji długości sieci kanalizacyjnej, wynosi 125 osób/1 km sieci.

W związku z powyższym należy uznać warunek minimalnej wielkości wskaźnika długości sieci, o którym mowa w ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska, za spełniony.

Uchwałą nr XLII/860/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Gorzyce, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Gorzyce przedłożoną przez Wójta Gminy Gorzyce, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Gorzyce o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Gorzyce.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-22/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Gorzyce.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.14.2014.IK również pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Gorzyce.

Gmina Gorzyce w piśmie z dnia 10 lutego 2014 r., znak: I-I.7011.2.2013 poinformowała o pozytywnym zaopiniowaniu przedmiotowej propozycji planu aglomeracji.

W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Gorzyce.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Gorzyce w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

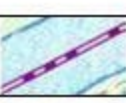

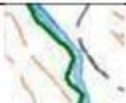




Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

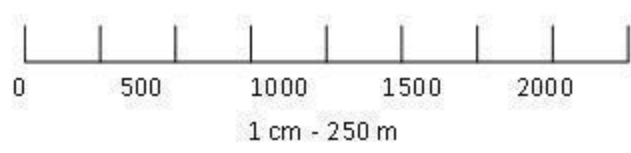
Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

PROPOZYCJA PLANU AGLOMERACJI GORZYCE

CZĘŚĆ GRAFICZNA

| LEGENDA | |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Skala | 1:25000 |
| Granica administracyjna Gminy |  |
| Granica obszaru przewidzianego do objęcia aglomeracją |  |
| Granice administracyjne miejscowości |  |
| Oczyszczalnia ścieków - Gorzyce |  |
| Ujęcia wody wraz ze strefą ochrony bezpośredniej |  |
| Forma ochrony przyrody - OWZ Natura 2000 |  |
| Forma ochrony przyrody - pomniki przyrody |  |



Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Stalowa Wola
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Stalowa Wola**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwała, co następuje:**

§ 1

Likwiduje się aglomerację Stalowa Wola wyznaczoną rozporządzeniem Nr 36/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Stalowa Wola (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 75, poz. 1132).

§ 2

Traci moc rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego o którym mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Miasto Stalowa Wola, aglomerację Stalowa Wola o równoważnej liczbie mieszkańców 63 801, zlokalizowaną na terenie Miasta Stalowa Wola, z oczyszczalnią ścieków w Stalowej Woli.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o której mowa w § 3 oznaczone są na mapie stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczesznie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 75/06 z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Stalowa Wola (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 75, poz. 1132), aglomerację Stalowa Wola, o równoważnej liczbie mieszkańców 79 600, zlokalizowaną na terenie Miasta Stalowa Wola, z oczyszczalnią ścieków w Stalowej Woli.

Prezydent Stalowej Woli przedłożył propozycję planu aglomeracji Stalowa Wola. Zmiana dotychczasowej aglomeracji wynika z konieczności uaktualnienia granic aglomeracji. W dotychczasowej aglomeracji ujęte zostały tereny, na których planowano zabudowę, tereny te nie zostaną jednak skanalizowane, ani zabudowane w najbliższym czasie. W aglomeracji ujęto również obszar przemysłowy Miasta, z którego ścieki przemysłowe odprowadzane są do odrębnej oczyszczalni ścieków. Przedmiotowe tereny należało więc wyłączyć z aglomeracji Stalowa Wola.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Stalowa Wola z oczyszczalnią ścieków w Stalowej Woli obejmować zlokalizowana zostanie na terenie Miasta Stalowa Wola.

Liczba mieszkańców aglomeracji obsługiwanych przez istniejącą sieć kanalizacyjną wynosi 62 897.

Ponadto do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 310 miejsc noclegowych.

Na terenie Miasta powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{śrd}} = 6\,876 \text{ m}^3/\text{d}$, o parametrach: BZT₅ – 445,8 mgO₂/dm³, ChZT – 1208 mgO₂/dm³, zawiesina ogólna – 539,1 mg/dm³, azot ogólny – 127,21 mgN/dm³, fosfor ogólny – 9,27 mgP/dm³.

Do oczyszczalni ścieków dopływają ścieki przemysłowe w ilości $Q_{\text{śrd}} = 318 \text{ m}^3/\text{d}$, o ładunkach zanieczyszczeń: BZT₅ – 112,1 mgO₂/dm³, ChZT – 152,2 mgO₂/dm³, zawiesina ogólna – 24,2 mg/dm³, azot ogólny – 1,42 mgN/dm³, fosfor ogólny – 3,06 mgP/dm³.

Równoważna liczba mieszkańców dla ścieków przemysłowych wynosi 594.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 63 801 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji oraz RLM ścieków przemysłowych.

Długość sieci kanalizacyjnej na obszarze objętym nową aglomeracją wynosi łącznie 135,8 km, z czego sieć grawitacyjna stanowi 126,4 km.

Na terenie przedmiotowej aglomeracji nie planuje się budowy nowej sieci kanalizacyjnej.

Uchwałą nr XLII/859/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Stalowa Wola, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Stalowa Wola przedłożoną przez Prezydenta Stalowej Woli, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Miasto Stalowa Wola o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Stalowa Wola

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-21/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Stalowa Wola.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.13.2014.IK również pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Stalowa Wola.

W związku z faktem, że Gmina Miasto Stalowa Wola nie przedłożyła w terminie 30 dni stanowiska w przedmiotowej sprawie, na podstawie art. 80a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.) propozycję planu aglomeracji Stalowa Wola uważa się, za zaopiniowaną pozytywnie.

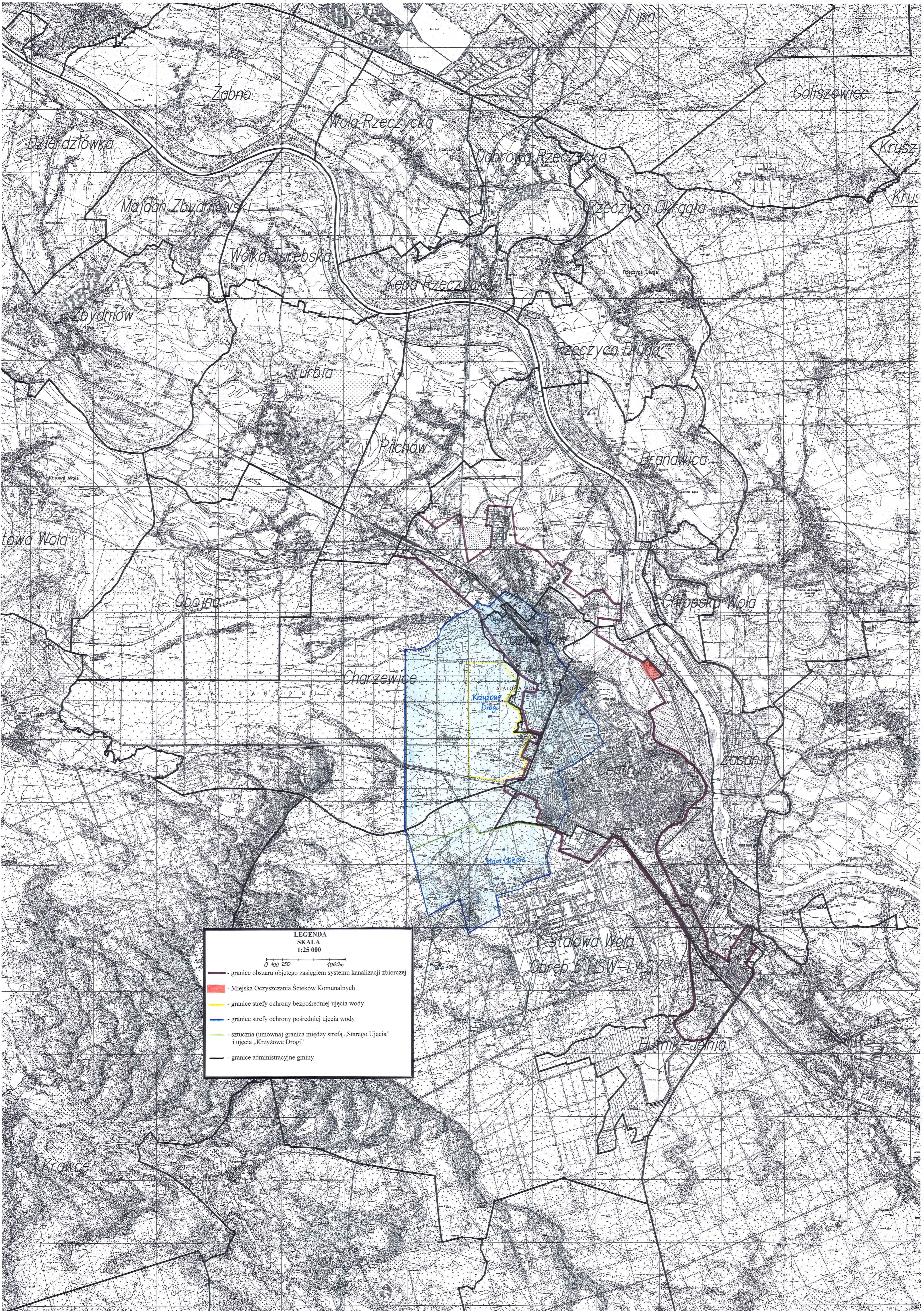
W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Stalowa Wola.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Miasto Stalowa Wola w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.



LEGENDA
SKALA
1:25 000

0 100 250 1000m

- granice obszaru objętego zasięgiem systemu kanalizacji zbiorczej
- Miejska Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych
- granice strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wody
- granice strefy ochrony pośredniej ujęcia wody
- sztuczna (umowna) granica między strefą „Starego Ujęcia” i ujęcia „Krzyżowe Drogi”
- granice administracyjne gminy

**Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego**

z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Przedmieście Czudeckie
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Przedmieście Czudeckie**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

Likwiduje się aglomerację Przedmieście Czudeckie wyznaczoną rozporządzeniem Nr 42/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 25 lipca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Przedmieście Czudeckie (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 91, poz. 1348), zmienionym rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego nr 8/07 z dnia 31 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 4, poz. 127).

§ 2

Traci moc rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego o którym mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Czudec, aglomerację Przedmieście Czudeckie o równoważnej liczbie mieszkańców 5 705, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Babica, Czudec, Przedmieście Czudeckie, Nowa Wieś, Wyżne, z oczyszczalnią ścieków w Przedmieściu Czudeckim.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o której mowa w § 3 oznaczone są na mapie stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczesznie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 42/06 z dnia 25 lipca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Przedmieście Czudeckie (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 91, poz. 1348), zmienionym rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego Nr 8/07 z dnia 31 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 4, poz. 127), aglomerację Przedmieście Czudeckie, o równoważnej liczbie mieszkańców 10 872, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Babica, Czudec, Przedmieście Czudeckie, Nowa Wieś, Pstrągowa, Wyżne i Zaborów w Gminie Czudec, z oczyszczalnią ścieków w Przedmieściu Czudeckim.

Wójt Gminy Czudec przedstawił propozycję planu nowej aglomeracji Przedmieście Czudeckie. Przedmiotowa zmiana aglomeracji wynika z konieczności uaktualnienia równoważnej liczby mieszkańców aglomeracji oraz dostosowania granic aglomeracji do wymogów obecnie obowiązującego rozporządzenia ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Przedmieście Czudeckie z oczyszczalnią ścieków w Przedmieściu Czudeckim obejmować będzie miejscowości: Czudec, Przedmieście Czudeckie, Babica, Wyżne i Nowa Wieś.

Na obszarze aglomeracji istnieje 84,25 km sieci kanalizacyjnej z której korzysta 5 578 mieszkańców oraz 108 turystami.

W ramach aglomeracji planuje się budowę 150 m nowej sieci kanalizacyjnej, z której skorzysta 19 mieszkańców.

Wskaźnik długości planowanej sieci wynosi 126 mk / 1 km sieci.

Na terenie gminy powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{srd}} = 1\,245 \text{ m}^3/\text{d}$,

o parametrach: BZT₅ – 352 mgO₂/dm³, ChZT – 1472 mgO₂/dm³, zawiesina ogólna – 388 mg/dm³.

Na obszarze aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 5 705 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji.

Uchwałą nr XLII/858/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Przedmieście Czudeckie, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Przedmieście Czudeckie przedłożoną przez Wójta Gminy Czudec, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Czudec o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Przedmieście Czudeckie.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-20/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Przedmieście Czudeckie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.12.2014.IK również pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Przedmieście Czudeckie.

Gmina Czudec w piśmie z dnia 11 lutego 2014 r., znak: OS.603.1.3.2014 poinformowała o pozytywnym zaopiniowaniu przedmiotowej propozycji planu aglomeracji.

W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Przedmieście Czudeckie.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Czudec w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.






Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

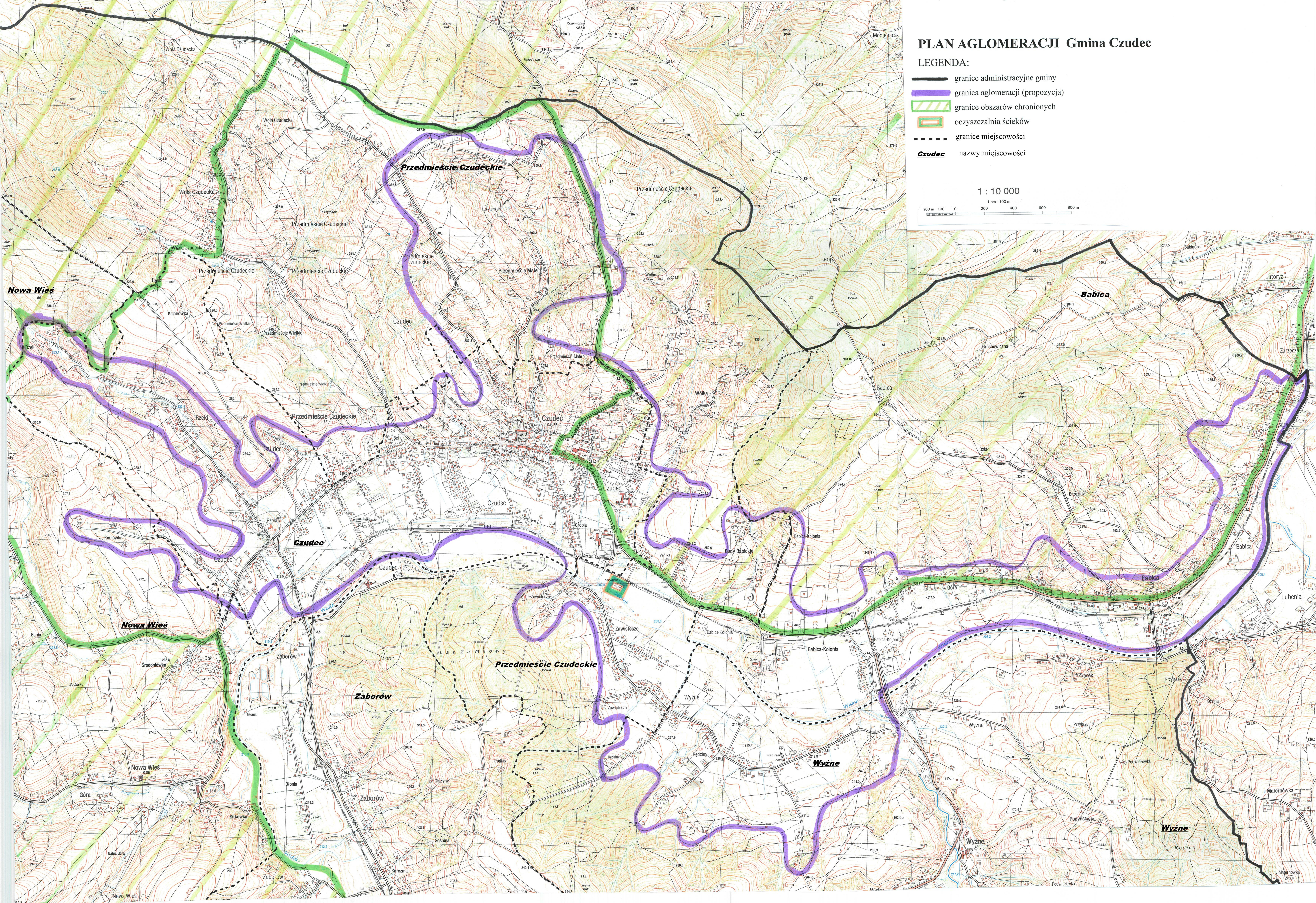
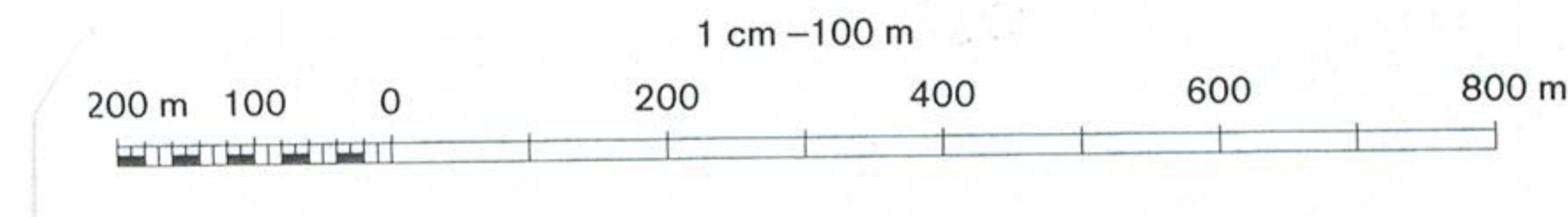
Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

PLAN AGLOMERACJI Gmina Czudec

LEGENDA:

-  granice administracyjne gminy
-  granica aglomeracji (propozycja)
-  granice obszarów chronionych
-  oczyszczalnia ścieków
-  granice miejscowości
- Czudec** nazwy miejscowości

1 : 10 000



Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowych aglomeracji Dukła i Równe
oraz wyznaczenia nowych aglomeracji Dukła i Równe**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

Likwiduje się aglomeracje:

1. Dukła wyznaczoną rozporządzeniem Nr 147/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Dukła (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 152, poz. 2610),
2. Równe wyznaczoną rozporządzeniem Nr 157/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Równe (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 154, poz. 2696), zmienionym rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego Nr 34/07 z dnia 18 maja 2007 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Nr 157/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Równe (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 41, poz. 1097).

§ 2

Tracą moc rozporządzenia Wojewody Podkarpackiego o których mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Dukła, aglomeracje:

1. Dukła o równoważnej liczbie mieszkańców 5 445, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Dukła, Cergowa, Jasionka i Nadole, z oczyszczalnią ścieków w Dukli,
2. Równe o równoważnej liczbie mieszkańców 2 395 zlokalizowaną na terenie miejscowości: Równe i Zboiska, z oczyszczalniami ścieków w miejscowościach: Równe i Zboiska.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o których mowa w § 3 oznaczone są na mapach stanowiących załączniki nr 1 i nr 2 do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczesznie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki rozporządzeniem Nr 147/06 z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Dukła (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 152, poz. 2610) wyznaczył aglomerację Dukła, o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 7 404, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Dukła, Cergowa, Jasionka, Nadole, Teodorówka, Lipowica, Nowa Wieś, z oczyszczalnią ścieków w Dukli.

Ponadto Wojewoda Podkarpacki rozporządzeniem Nr 157/06 z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Równe (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 154, poz. 2696), zmienionym rozporządzeniem Nr 34/07 z dnia 18 maja 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 41, poz. 1097), wyznaczył również aglomerację Równe, o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 7 960, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Równe, Wietrzno, Zboiska, z oczyszczalnią ścieków w m. Równe.

Burmistrz Dukli wystąpił z wnioskiem o likwidację dotychczasowych aglomeracji Dukła i Równe oraz wyznaczenie tych aglomeracji w nowych granicach, przedkładając jednocześnie propozycje planów aglomeracji.

Wnioskowana zmiana aglomeracji wynika z przeprowadzonej analizy zasadności realizacji sieci kanalizacyjnej. Na terenie miejscowości Lipowica, Nowa

Wieś, Teodorówka i Wietrzno, gdzie wskaźnik długości sieci jest niższy od minimalnej jego wielkości wskazanej w ww. rozporządzeniu w sprawie wyznaczania obszaru i granic aglomeracji.

W związku z powyższym Aglomeracje Dukła i Równe należy pomniejszyć o te miejscowości.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji Dukła, aglomeracja ta, z oczyszczalnią ścieków w Dukli obejmować będzie miejscowości: Dukła, Cergowa, Jasionka i Nadole.

Na obszarze aglomeracji istnieje 58,27 km sieci kanalizacyjnej, z której korzysta 5 331 mieszkańców oraz 114 turystów. Ponadto w ramach aglomeracji nie planuje się budowy nowej sieci kanalizacyjnej.

Na terenie aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe.

Całkowita RLM aglomeracji Dukła wyniesie 5 445 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji Równe, aglomeracja ta, z oczyszczalniami ścieków w m. Równe i Zboiska obejmować będzie miejscowości: Równe i Zboiska.

Na obszarze aglomeracji istnieje 22,73 km sieci kanalizacyjnej z której korzysta 1 973 mieszkańców.

Ponadto w ramach aglomeracji planuje się budowę 4,5 km nowej sieci kanalizacyjnej, z której korzystać będzie 422 mieszkańców. Planowana sieć będzie siecią grawitacyjną, zlokalizowaną na terenie o przynajmniej 1% spadku w kierunku oczyszczalni ścieków.

Wskaźnik długości planowanej do wykonania sieci kanalizacyjnej wynosi 94 mk / 1 km sieci, co jest wartością wyższą od minimalnej jego wielkości.

Na terenie aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe, ani ścieki pochodzące od turystów.

Całkowita RLM aglomeracji Równe wyniesie 2 395 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji.

Na terenie Gminy Dukła powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{śrd}} = 1340 \text{ m}^3/\text{d}$, o parametrach: $\text{BZT}_5 - 249 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, $\text{ChZT} - 768 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, zawiesina ogólna – $185 \text{ mg}/\text{dm}^3$.

Uchwałą nr XLII/857/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Dukła i propozycji planu aglomeracji Równe, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Dukła i propozycję planu aglomeracji Równe przedłożoną przez Burmistrza Dukli, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej

w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Dukla o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Dukla i Równe.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniami z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-18/14 i znak: ZG-424-19/14 pozytywnie uzgodnił propozycje planu aglomeracji Dukla i Równe.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie w piśmie z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.10.2014.IK oraz z dnia 3 marca 2014 r., znak: WSI.400.4.11.2014.IK poinformował o pozytywnym uzgodnieniu propozycji planu aglomeracji Dukla i Równe.

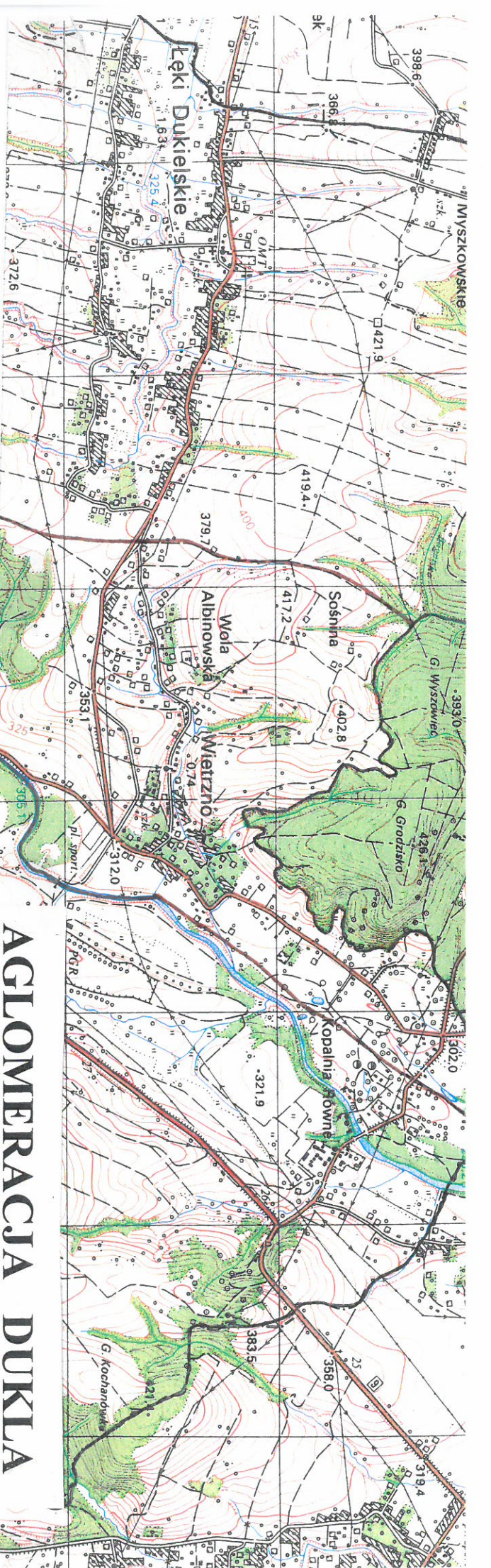
Gmina Dukla w uchwale Nr XLVII/315/14 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 25 lutego 2014 r. w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Dukla i propozycji planu aglomeracji Równe, pozytywnie zaopiniowała propozycje planów przedmiotowych aglomeracji.

W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Dukla i Równe w nowych granicach.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do ograniczenia niekontrolowanego odprowadzania ścieków do ziemi i wód płynących, co doprowadzi do redukcji negatywnego wpływu ścieków i pozytywnie wpłynie na stan środowiska. Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.



AGLOMERACJA DUKLA

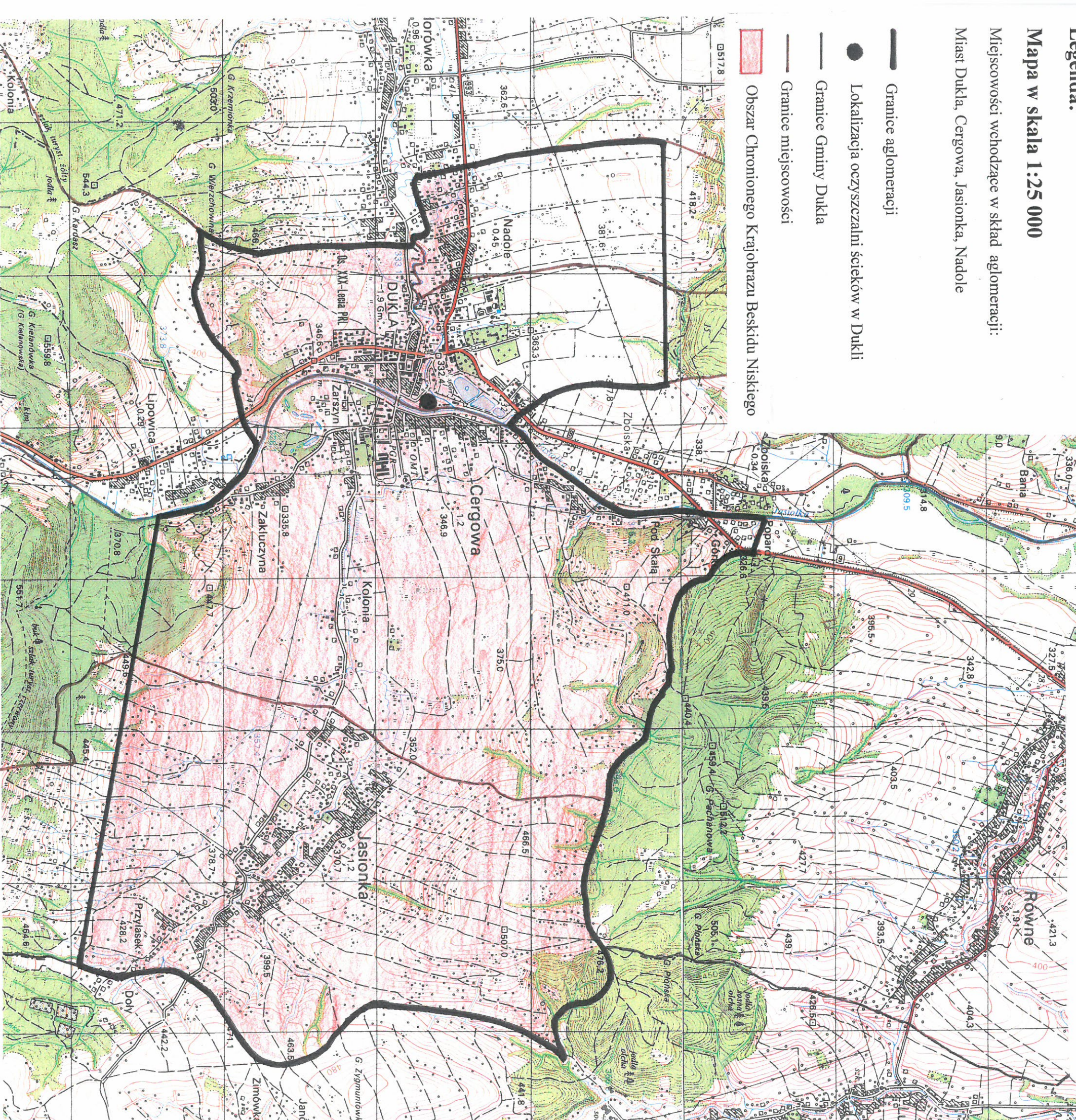
Legenda:

Mapa w skala 1:25 000

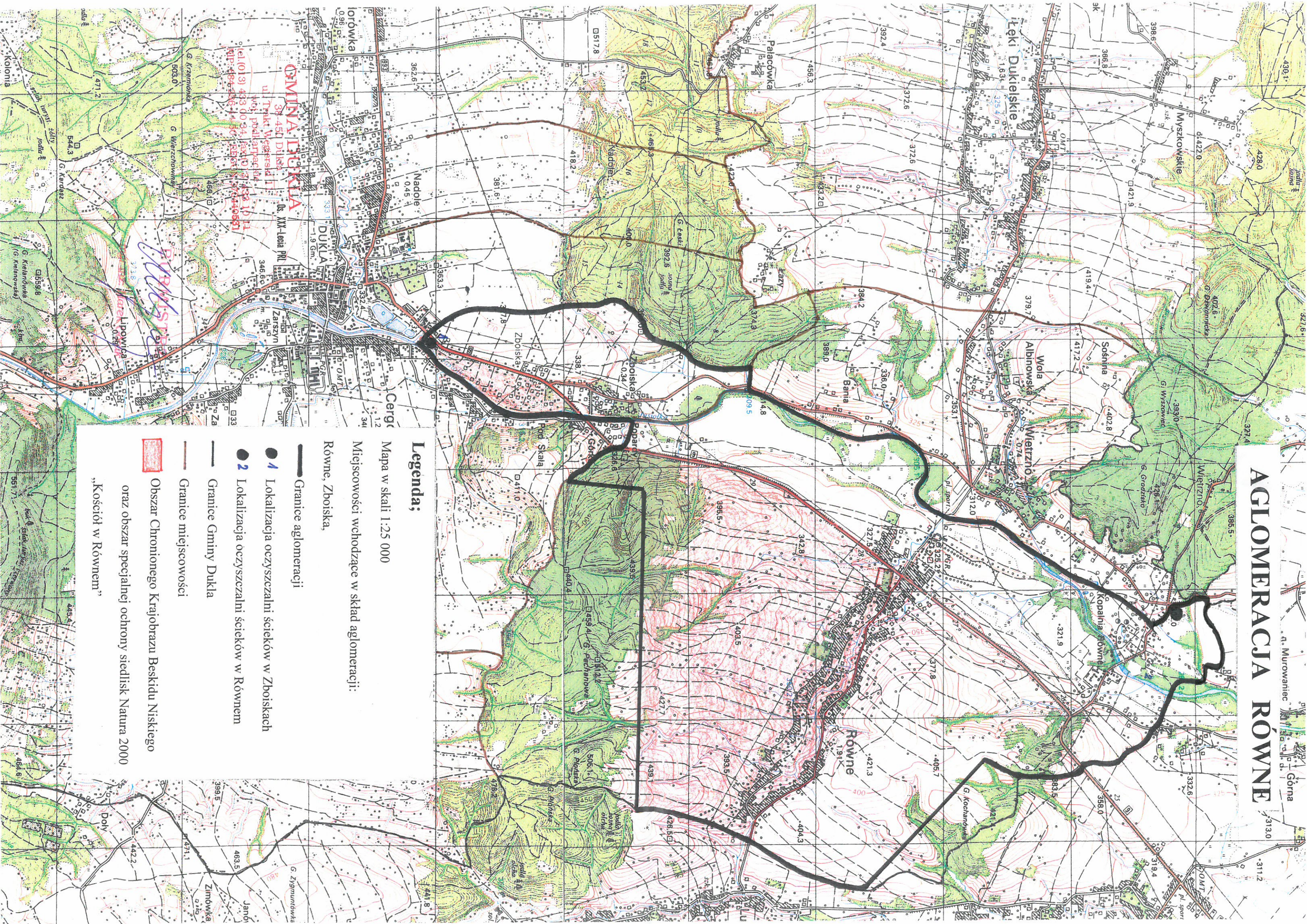
Miejscowości wchodzące w skład aglomeracji:

Miast Dukla, Cergowa, Jasionka, Nadole

- Granice aglomeracji
- Lokalizacja oczyszczalni ścieków w Dukli
- Granice Gminy Dukla
- Granice miejscowości
- Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego



AGLOMERACJA RÓWNE



Legenda;

Mapa w skali 1:25 000

Miejscowości wchodzące w skład aglomeracji:
Równe, Zboiska,

- Granice aglomeracji
- Lokalizacja oczyszczalni ścieków w Zboiskach
- 2 Lokalizacja oczyszczalni ścieków w Równem

- Granice Gminy Dukla
- Granice miejscowości

Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego
oraz obszar specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000
„Kościół w Równem”

GMINA DUKLA
ul. Trakt Mięski I
38-451 Dukla
tel. (013) 433 00 94, fax (013) 433 10 11
kmp.494-436, poc.35841, www.494-436.pl

Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowych aglomeracji Majdan Królewski i Krzątka
oraz wyznaczenia nowych aglomeracji Majdan Królewski i Krzątka**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwała, co następuje:**

§ 1

Likwiduje się aglomeracje:

1. Majdan Królewski wyznaczoną rozporządzeniem Nr 13/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Majdan Królewski (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 9, poz. 143),
2. Krzątka wyznaczoną rozporządzeniem Nr 10/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Krzątka (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 9, poz. 140).

§ 2

Tracą moc rozporządzenia Wojewody Podkarpackiego o których mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Majdan Królewski, aglomeracje:

1. Majdan Królewski o równoważnej liczbie mieszkańców 5 627, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Majdan Królewski, Huta Komorowska i Komorów, z oczyszczalnią ścieków w Majdanie Królewskim,
2. Krzątka o równoważnej liczbie mieszkańców 4 378 zlokalizowaną na terenie miejscowości: Krzątka, Rusinów, Brzostowa Góra i Wola Rusinowska, z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Rusinów.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o których mowa w § 3 oznaczone są na mapach stanowiących załączniki nr 1 i nr 2 do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczesznie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki rozporządzeniem Nr 13/06 z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Majdan Królewski (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 9, poz. 143) wyznaczył aglomerację Majdan Królewski, o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 6 376, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Majdan Królewski i Huta Komorowska, z oczyszczalnią ścieków w Majdanie Królewskim.

Ponadto Wojewoda Podkarpacki rozporządzeniem Nr 10/06 z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Krzątka (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 9, poz. 140), wyznaczył aglomerację Krzątka, o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 5 023, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Krzątka, Rusinów, Brzostowa Góra i Wola Rusinowska, z oczyszczalnią ścieków w Rusinowie.

Wójt Gminy Majdan Królewski przedłożył propozycje planów aglomeracji Majdan Królewski i Krzątka. Przedmiotowa zmiana aglomeracji wynika z konieczności uaktualnienia równoważnej liczby mieszkańców i innych danych dotyczących aglomeracji.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji Majdan Królewski, aglomeracja ta, z oczyszczalnią ścieków w Majdanie Królewskim

obejmować będzie miejscowości: Majdan Królewski, Huta Komorowska i Komorów.

Na obszarze aglomeracji istnieje 111,4 km sieci kanalizacyjnej z której korzysta 5 600 mieszkańców oraz 27 turystów. Ponadto w ramach aglomeracji nie planuje się budowy nowej sieci kanalizacyjnej.

Na terenie aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe.

Całkowita RLM aglomeracji Majdan Królewski wyniesie 5 627 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji Krzątka, aglomeracja ta, z oczyszczalnią ścieków w m. Rusinów obejmować będzie miejscowości: Krzątka, Rusinów, Brzostowa Góra i Wola Rusinowska.

Na obszarze aglomeracji istnieje 106,9 km sieci kanalizacyjnej z której korzysta 4 378 mieszkańców.

Ponadto w ramach aglomeracji nie planuje się budowy nowej sieci kanalizacyjnej.

Na terenie aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe, ani ścieki pochodzące od turystów.

Całkowita RLM aglomeracji Krzątka wyniesie 4 378 i będzie równa sumie liczbie mieszkańców aglomeracji.

Na terenie Gminy Majdan Królewski powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{śrd}} = 589 \text{ m}^3/\text{d}$, o parametrach: $\text{BZT}_5 - 229 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, $\text{ChZT} - 573 \text{ mgO}_2/\text{dm}^3$, zawiesina ogólna – $249 \text{ mg}/\text{dm}^3$.

Uchwałą nr XLII/856/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Majdan Królewski i propozycji planu aglomeracji Krzątka, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Majdan Królewski i propozycje planu aglomeracji Krzątka przedłożoną przez Wójta Gminy Majdan Królewski, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Majdan Królewski o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Majdan Królewski i Krzątka.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniami z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-16/14 i ZG-424-17/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Majdan Królewski i Krzątka.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie w pismach z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.8.2014.IK i WSI.400.4.9.2014.IK również pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Majdan Królewski i Krzątka.

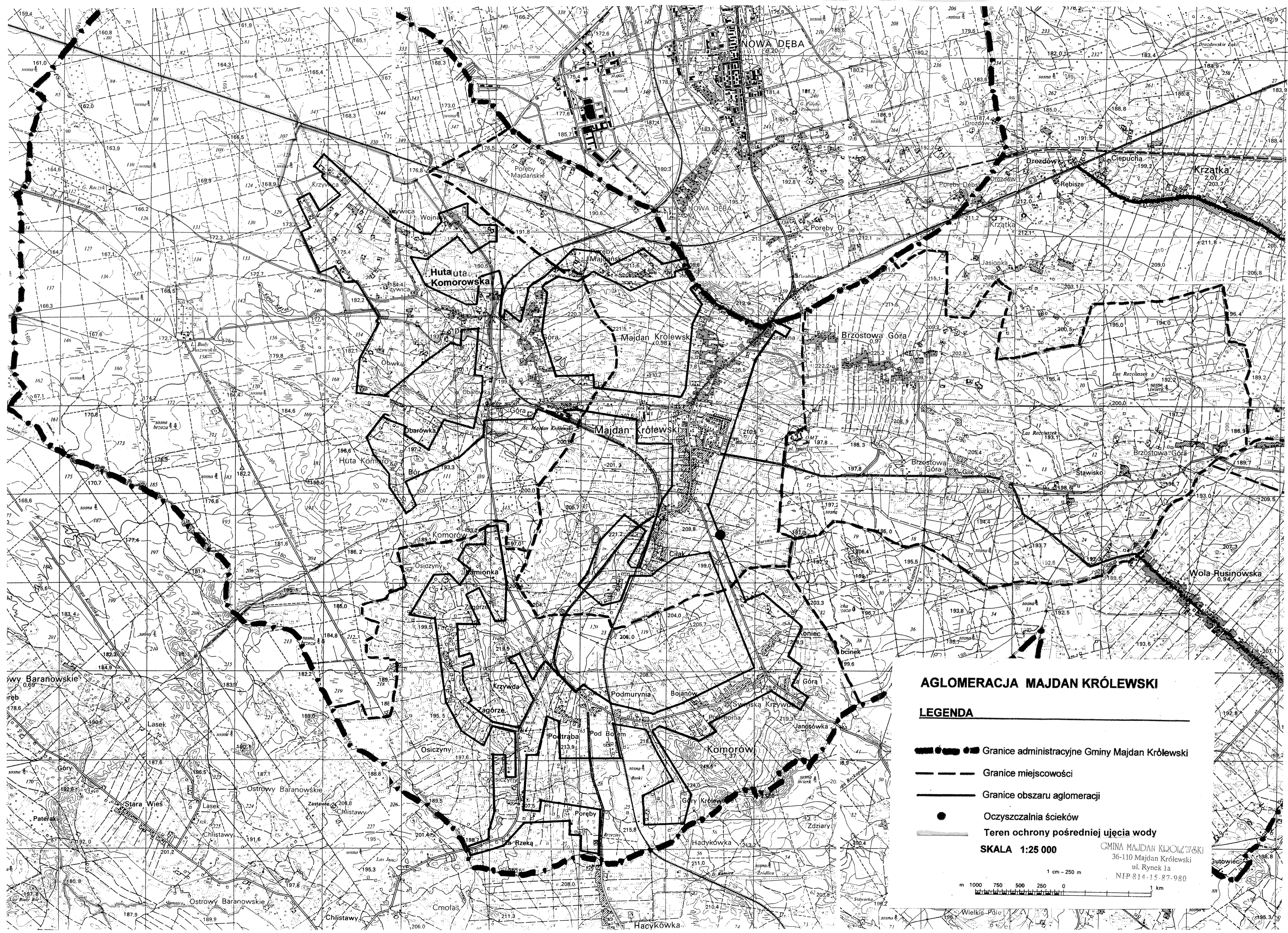
Gmina Majdan Królewski w piśmie z dnia 11 lutego 2014 r., znak: PL.060.2.2014 poinformowała o pozytywnym zaopiniowaniu przedmiotowych propozycji planu aglomeracji.

W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Majdan Królewski i Krzątka w nowych granicach.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do ograniczenia niekontrolowanego odprowadzania ścieków do ziemi i wód płynących, co doprowadzi do redukcji negatywnego wpływu ścieków i pozytywnie wpłynie na stan środowiska. Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.






Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

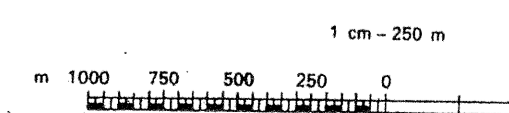


AGLOMERACJA MAJDAN KRÓLEWSKI

LEGENDA

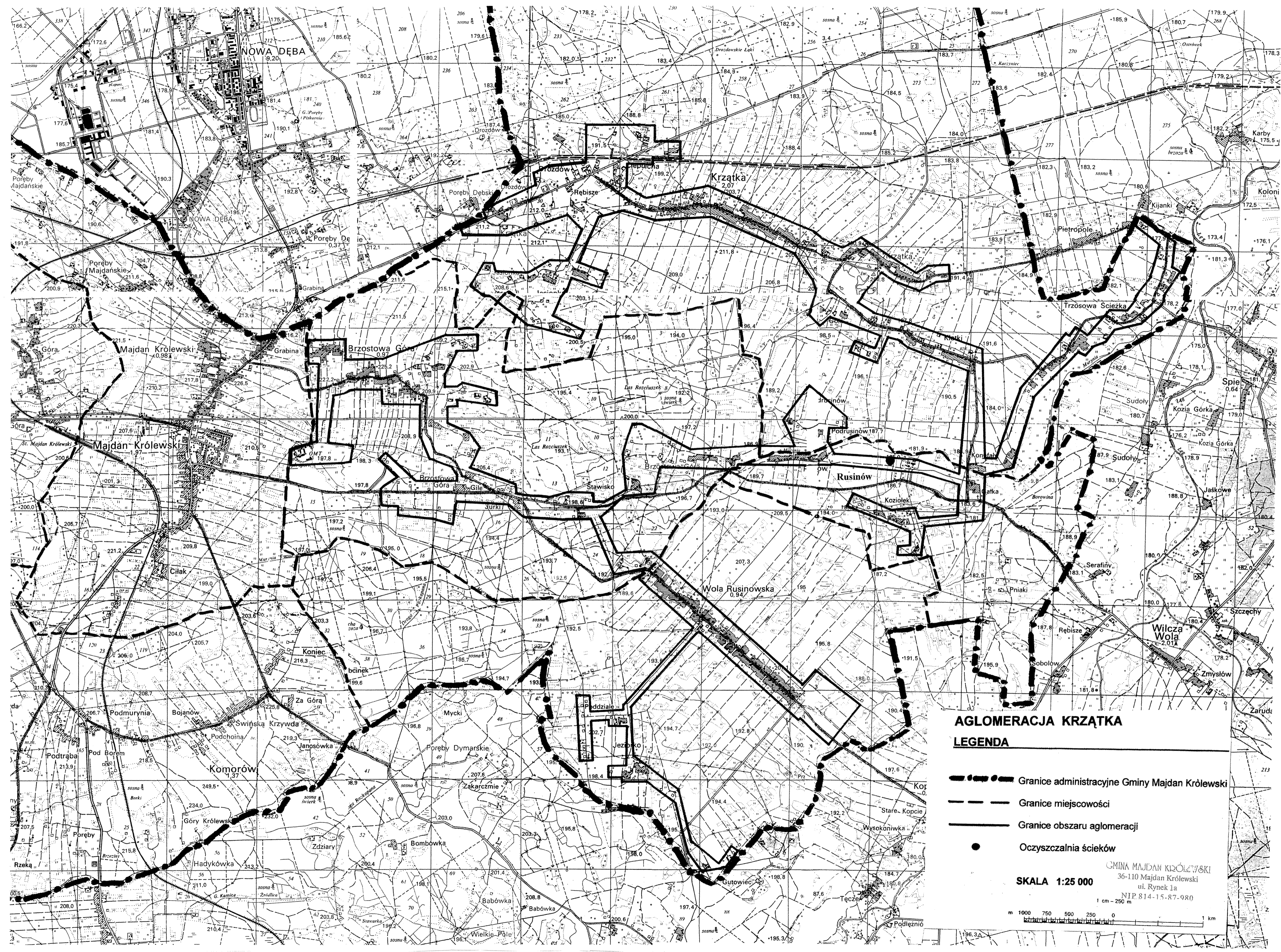
-  Granice administracyjne Gminy Majdan Królewski
-  Granice miejscowości
-  Granice obszaru aglomeracji
-  Oczyszczalnia ścieków
-  Teren ochrony pośredniej ujęcia wody

SKALA 1:25 000







GINA MAJDAN KRÓLEWSKI
36-110 Majdan Królewski
ul. Rynek 1a
NIP 814-15-87-980

Autowic



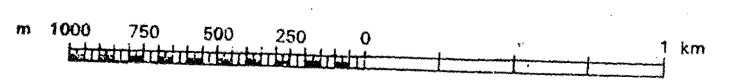
AGLOMERACJA KRZĄTKA

LEGENDA

-  Granice administracyjne Gminy Majdan Królewski
-  Granice miejscowości
-  Granice obszaru aglomeracji
-  Oczyszczalnia ścieków

SKALA 1:25 000

GMINA MAJ DAN KRÓ LEWSKI
 36-110 Majdan Królewski
 ul. Rynek 1a
 NIP 814-15-87-980
 1 cm = 250 m



Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Wilcza Wola
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Wilcza Wola**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

Likwiduje się aglomerację Wilcza Wola wyznaczoną rozporządzeniem Nr 31/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Wilcza Wola (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 43, poz. 789).

§ 2

Traci moc rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego o którym mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Dzikowiec, aglomerację Wilcza Wola o równoważnej liczbie mieszkańców 6 117, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Dzikowiec, Nowy Dzikowiec, Kopicie, Mechowiec, Lipnica i Wilcza Wola, z oczyszczalniami ścieków w Wilczej Woli i Nowym Dzikowcu.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o której mowa w § 3 oznaczone są na mapie stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczesznie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 31/06 z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Wilcza Wola (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 43, poz. 789), aglomerację Wilcza Wola, o równoważnej liczbie mieszkańców 6 483, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Dzikowiec, Wilcza Wola, Kopcie, Nowy Dzikowiec, Mechowiec i Lipnica, z oczyszczalnią ścieków w Wilczej Woli i Nowym Dzikowcu.

Wójt Gminy Dzikowiec przedłożył propozycję planu aglomeracji Wilcza Wola. Zmiana dotychczasowej aglomeracji wynika z konieczności uaktualnienia granic aglomeracji oraz równoważnej liczby mieszkańców.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Wilcza Wola z oczyszczalniami ścieków w Wilczej Woli i Nowym Dzikowcu zlokalizowana zostanie na terenie miejscowości: Dzikowiec, Nowy Dzikowiec, Kopcie, Mechowiec, Lipnica i Wilcza Wola.

Liczba mieszkańców aglomeracji obsługiwanych przez istniejącą sieć kanalizacyjną wynosi 6 002. Ponadto do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 115 miejsc noclegowych.

Na terenie Gminy powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{śrd}} = 351 \text{ m}^3/\text{d}$.

Na obszarze aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 6 117 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji.

Długość sieci kanalizacyjnej na obszarze objętym nową aglomeracją wynosi łącznie 107,3 km. Na terenie przedmiotowej aglomeracji nie planuje się budowy nowej sieci kanalizacyjnej.

Uchwałą nr XLII/855/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Wilcza Wola, Sejmik Województwa Podkarpackiego

pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Wilcza Wola przedłożoną przez Wójta Gminy Dzikowiec, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Dzikowiec o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Wilcza Wola.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-15/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Wilcza Wola.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.7.2014.IK również pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Wilcza Wola.

Gmina Dzikowiec w uchwale Nr XLIII/308/2014 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie zaopiniowania propozycji planu aglomeracji Wilcza Wola pozytywnie zaopiniowała propozycje planu aglomeracji Wilcza Wola.

W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Wilcza Wola.

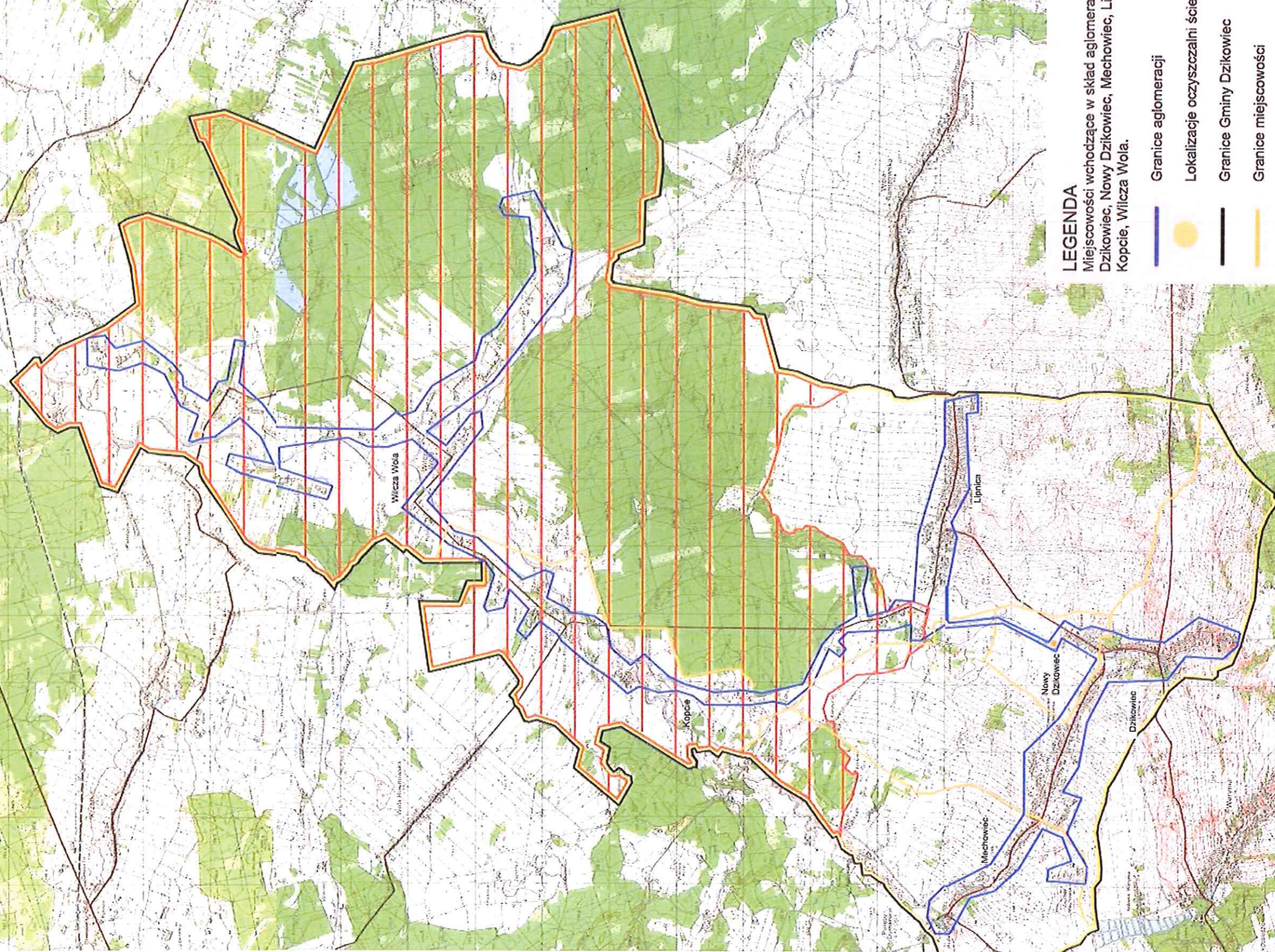
Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Dzikowiec w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

AGLOMERACJA WILCZA WOLA

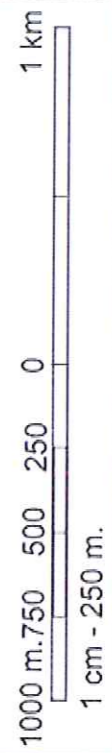


LEGENDA

Miejscowości wchodzące w skład aglomeracji:
Dzikowiec, Nowy Dzikowiec, Mechowice, Lipnica,
Kopce, Wilcza Wola.

- Granicie aglomeracji
- Lokalizacje oczyszczalni ścieków
- Granicie Gminy Dzikowiec
- Granicie miejscowości
- Granicie obszarów NATURA 2000
- Teren Sokołowsko-Wiczowski
Obszaru Chronionego Krajobrazu
na terenie aglomeracji Dzikowiec

SKALA 1:25 000



GMINA DZIKOWIEC
ul. 123 DZIKOWIEC 2
15-814 15 78 67 6
REGON 140231395

mgr Krzysztof Kuchta

Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Baligród
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Baligród**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwała, co następuje:

§ 1

Likwiduje się aglomerację Baligród wyznaczoną rozporządzeniem Nr 21/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Baligród (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 21, poz. 290), zmienionym rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego Nr 9/07 z dnia 31 stycznia 2007 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Nr 21/2006 Wojewody Podkarpackiego z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Baligród (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 4, poz. 128), oraz rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego Nr 45/07 z dnia 21 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wyznaczenia aglomeracji Baligród (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 80, poz. 1831).

§ 2

Traci moc rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego o którym mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Baligród, aglomerację Baligród o równoważnej liczbie mieszkańców 2 010, zlokalizowaną na terenie miejscowości Baligród i Stężnica, z oczyszczalnią ścieków w Baligrodzie.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o której mowa w § 3 oznaczone są na mapie stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczesznie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 21/06 z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Baligród (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 21, poz. 290 z późn. zm.), aglomerację Baligród, o równoważnej liczbie mieszkańców 3 543, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Baligród, Mchawa, Stężnica, Roztoki Dolne, Bystre, Cisowiec, Jabłonki, Kielczawa, Nowosiółki, Zahoczewie, Żerdenka, Żernica Wyżna, Żernica Niżna i Huczvice, z oczyszczalnią ścieków w Baligrodzie.

Wójt Gminy Baligród przedłożył propozycję planu aglomeracji Baligród. Zmiana dotychczasowej aglomeracji wynika z konieczności uaktualnienia granic aglomeracji, równoważnej liczby mieszkańców oraz wyłączenia z aglomeracji obszaru, który ze względu na zbyt niską gęstość zaludnienia, zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami nie powinien znajdować się w aglomeracji.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Baligród z oczyszczalnią ścieków w Baligrodzie zlokalizowana zostanie na terenie miejscowości: Baligród i Stężnica.

Liczba mieszkańców aglomeracji obsługiwanych przez istniejącą sieć kanalizacyjną wynosi 1 425. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 430 miejsc noclegowych.

Na obszarze aglomeracji istnieje 17,2 km sieci kanalizacyjnej do której zostanie podłączonych jeszcze 70 osób. Planuje się wykonać 0,88 km nowej sieci, z której korzystać będzie 85 osób.

Na terenie aglomeracji powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{śrd}} = 153 \text{ m}^3/\text{d}$.

Na obszarze aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 2 010 i będzie równa sumie liczby mieszkańców i turystów aglomeracji.

Cała aglomeracji leży na terenie Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Wskaźnik długości sieci, obliczony jako stosunek przewidywanej do obsługi przez budowany system kanalizacji zbiorczej liczby mieszkańców aglomeracji i niezbędnej do realizacji długości sieci kanalizacyjnej, wynosi 97 osób/1 km sieci.

Uchwałą nr XLII/854/14 z dnia 27 stycznia 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Baligród, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Baligród przedłożoną przez Wójta Gminy Baligród, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Baligród o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Baligród.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r., znak: ZG-424-14/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Baligród.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 20 lutego 2014 r., znak: WSI.400.4.6.2014.IK również pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Baligród.

W związku z faktem, że Gmina Baligród nie przedłożyła w terminie 30 dni stanowiska w przedmiotowej sprawie, na podstawie art. 80a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.) propozycję planu aglomeracji Baligród uważa się, za zaopiniowaną pozytywnie.

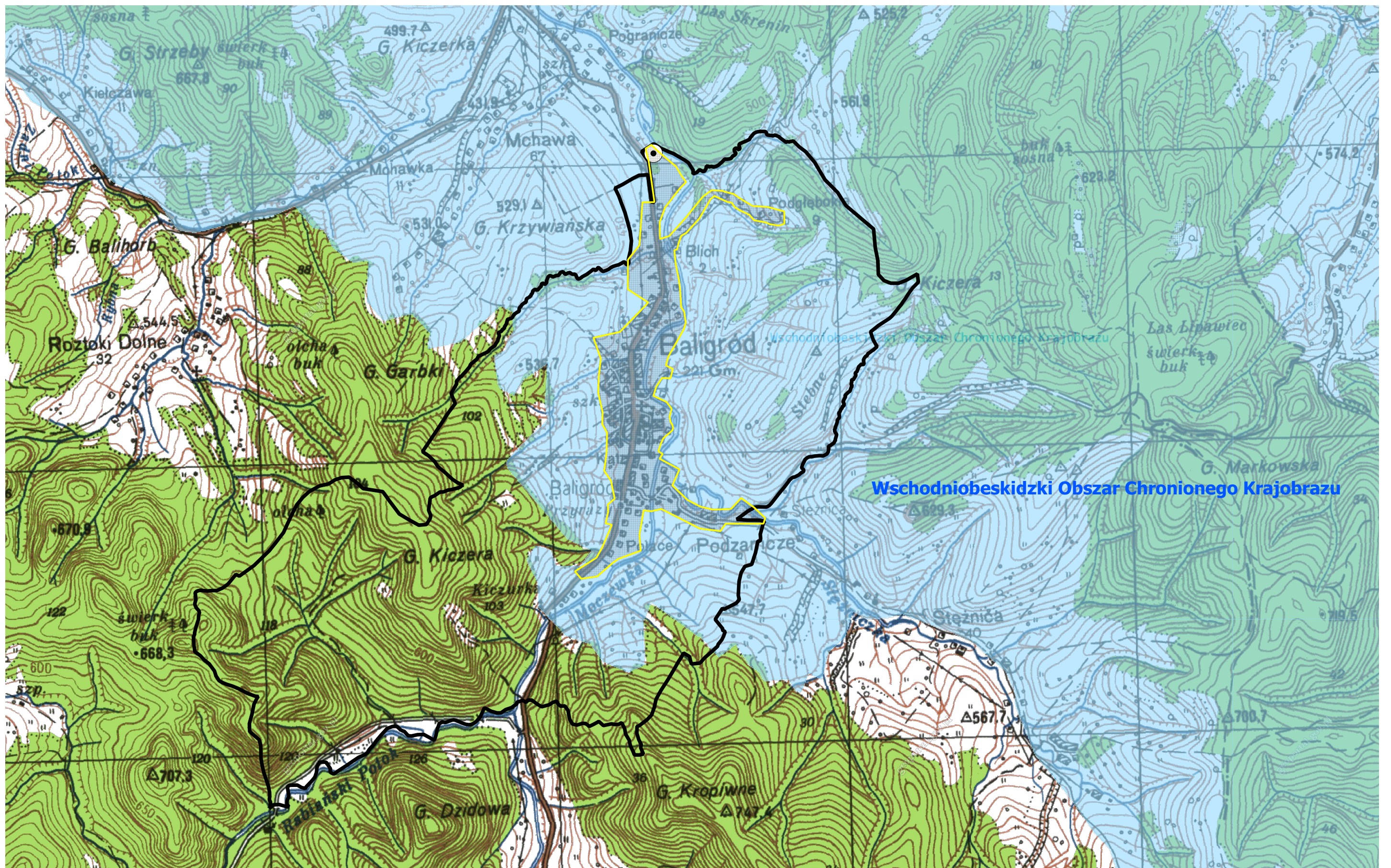
W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Baligród.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Baligród w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.




Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.



Legenda

-  Granica miejscowości Baligród
-  Aglomeracja Baligród
-  Oczyszczalnia ścieków w Baligródzie

Skala 1:25000



Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

**w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Krzywca
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Krzywca**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) oraz art. 22 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:

§ 1

Likwiduje się aglomerację Krzywca wyznaczoną rozporządzeniem Nr 93/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Krzywca (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 142, poz. 2085).

§ 2

Traci moc rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego o którym mowa w § 1.

§ 3

Wyznacza się, na terenie Gminy Krzywca, aglomerację Krzywca o równoważnej liczbie mieszkańców 2 856, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Krzywca, Ruszelczyce, Wola Krzywiecka i Babice, z oczyszczalnią ścieków w Krzywcy.

§ 4

Obszar i granice aglomeracji, o której mowa w § 3 oznaczone są na mapie stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) aglomerację wyznaczoną przed dniem 15 listopada 2008 r. sejmik województwa może zlikwidować w drodze uchwały, z dniem likwidacji tej aglomeracji traci moc akt prawa miejscowego, którym ta aglomeracja została wyznaczona.

Zgodnie z ówczesnie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 93/06 z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Krzywca (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 142, poz. 2085), aglomerację Krzywca, o równoważnej liczbie mieszkańców 5 389, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Krzywca, Ruszelczyce, Wola Krzywiecka, Babice, Bachów, Skopów, Średnia, Reczpol i Chyrzyna z oczyszczalnią ścieków w Krzywcy.

Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą Nr XXXVII/755/13 z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przystąpienia do wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000, przystąpił do wyznaczenia aglomeracji Krzywca.

Wójt Gminy Krzywca przedłożył propozycję planu aglomeracji. Przedmiotowa zmiana granic aglomeracji wynika z przeprowadzonej analizy zasadności realizacji sieci kanalizacyjnej. Brak zasadności ekonomicznej budowy sieci kanalizacyjnej na nieskanalizowanym obszarze aglomeracji potwierdza niska wartość wskaźnika długości sieci, wynosząca około 45 mk / 1 km sieci (78 km planowanej sieci miałyby obsługiwać około 3500 mieszkańców). W związku z powyższym postanowiono wyznaczyć nową aglomerację Krzywca na obszarze już skanalizowanym oraz obszarze, gdzie zachowana jest minimalna wymagana wartość wskaźnika długości sieci.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Krzywca z oczyszczalnią ścieków w Krzywcy zlokalizowana zostanie na terenie miejscowości: Krzywca, Ruszelczyce, Wola Krzywiecka i Babice.

Na obszarze aglomeracji istnieje 34,08 km sieci kanalizacyjnej z której korzysta 1 812 mieszkańców oraz 210 turystów.

Ponadto w ramach aglomeracji planuje się wykonać 9,19 km nowej sieci kanalizacyjnej, z której korzystać będzie 719 mieszkańców oraz 115 turystów.

Na terenie aglomeracji powstają ścieki komunalne o parametrach: BZT₅ – 160 mgO₂/dm³, ChZT – 335 mgO₂/dm³, zawiesina ogólna – 152 mg/dm³, fosfor ogólny – 6 mg/dm³, azot ogólny – 52,5 mg/dm³.

Do sieci kanalizacyjnej nie są wprowadzane ścieki przemysłowe, nie planuje się również podłączania zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe do kanalizacji.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 2 856 i będzie równe sumie mieszkańców i turystów aglomeracji.

Planowana do wykonania sieć kanalizacyjna zlokalizowana będzie w m. Babice, która położona jest w granicach Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego oraz Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Wskaźnik długości dla tej sieci wynosi 90,75 mk/1 km.

Uchwałą nr XLIII/880/14 z dnia 24 lutego 2014 r., w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Krzywca, Sejmik Województwa Podkarpackiego pozytywnie zweryfikował propozycję planu aglomeracji Krzywca przedłożoną przez Wójta Gminy Krzywca, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Krzywca o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Krzywca.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 17 marca 2014 r., znak: ZG-424-33/14 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Krzywca.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 13 marca 2014 r., znak: WSI.400.4.22.2014.IK poinformował o pozytywnym uzgodnieniu propozycji planu aglomeracji Krzywca.

Gmina Krzywca w piśmie z dnia 12 marca 2014 r., znak: GK.7001.3.2014 poinformowała o pozytywnym zaopiniowaniu przedmiotowej propozycji planu aglomeracji.

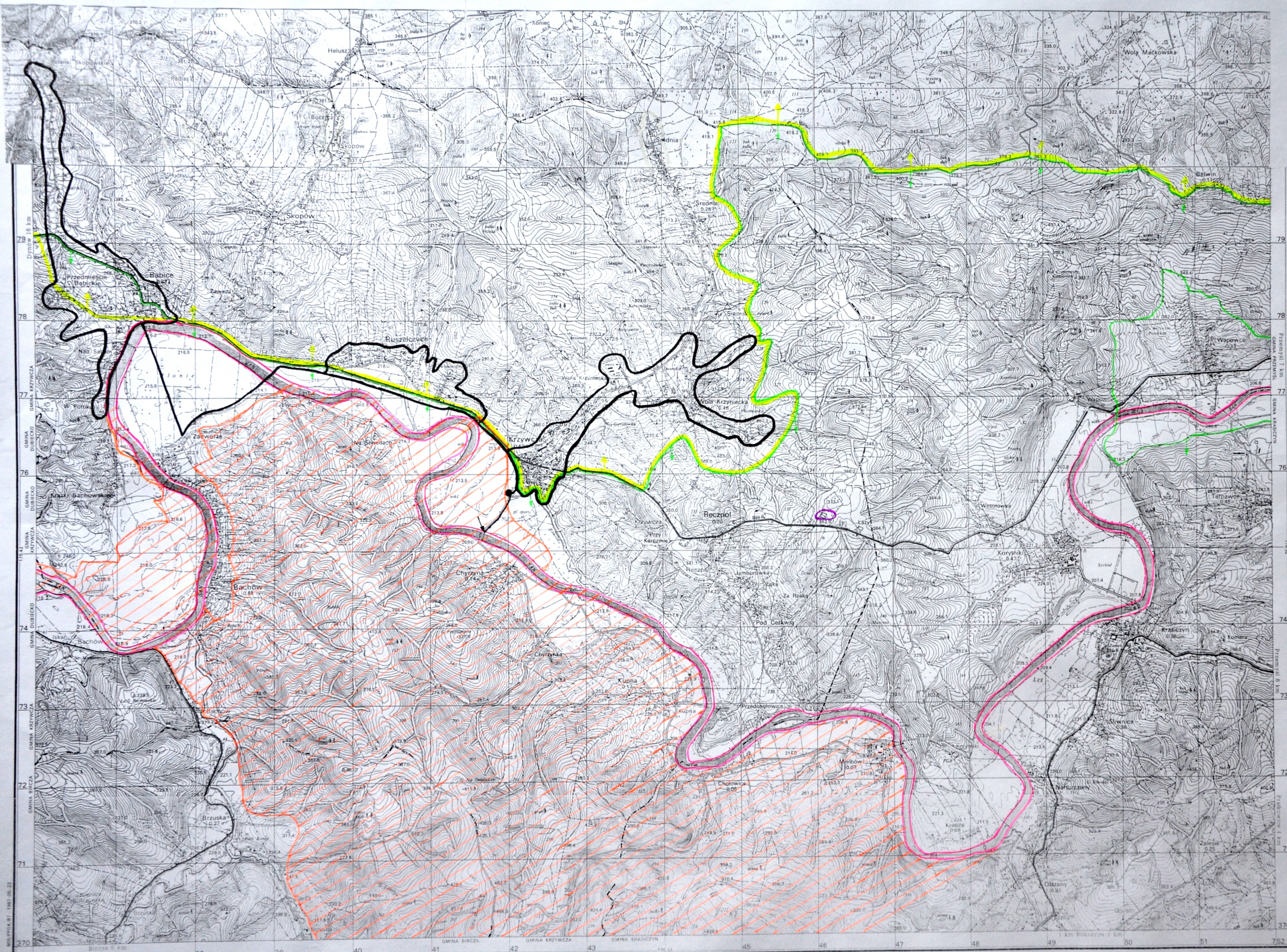
W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Krzywca.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Krzywca w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

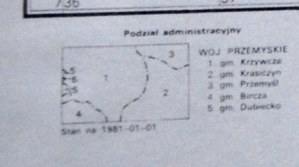


OBJŚNIENIA ZNAKÓW

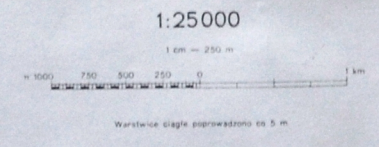
- △ Punkt osnowy pomiarowej
- Punkt osnowy wysokościowej
- Punkt topograficzny
- Budynek
- Zwarta zabudowa
- Powielona zagroda
- Zakład przemysłowy
 - a) z kominem
 - b) nie mieszczący się w skali
 - c) nie mieszczący się w skali, bez kominu
- ⊕ Kołodoz
 - a) nie mieszczący się w skali
 - b) mieszczący się w skali
- ↑ Stacja benzynowa
- ⊥ Transformator
- Linia telefoniczna
- Napowietrzny przewód elektryczny
 - a) niskiego napięcia
 - b) wysokiego napięcia
- Linia kolejowa stacyjna
- Linia kolejowa elektryfikowana
- Linia kolejowa wąskotorowa przystankowa
- Linia tramwajowa
- Autostrada
- Droga szybkiego ruchu
- Droga główna szlaku kilometrów
- Droga drugorzędna
- Droga lokalna
- Droga wiejska
- Droga polna lub leśna
- Sienka
- Międzynarodowe - krajowe numery dróg
- Mur lub ogrodzenie metalowe przy drodze
- Ogródzenie z kamienia, próty metalowych lub szkła
- Fioła, strumień, rzeka, rów, kanał
- Suchy rów
- Wał sztuczny, grobla
- Granica państwa
- Granica województwa
- Granica gminy
- Pas lasu
- Rząd drzew
- Zwałowisko, pas trzasków
- Las wysokopięny z liną oddziałową
 - a) gęsty b) luźniejszy c) mieszany
- Las roślak
- Zaparka
- Krzak zwarty
 - a) gęsty b) luźniejszy
- Sąd
- Łąka sucha - podmokła
- Zarośla trzawy - sianowity
- Bagno

LEGENDA

- Granica obszaru aglomeracji Krzywca
- Granica administracyjna Gminy
- Oczyszczalnia ścieków w Krzywcu
- Odbiornik ścieków oczyszczonych - rz. San



- Parki i rezerwy przyrody**
- Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego
 - Rezerwat Brzoza Czarna w Reczpolu
 - Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu



- Natura 2000**
- Rzeko San PLH 180007
 - Ostoja Przemyska PLH 180012
 - Pogórze Przemyskie PLB 180001

Opracowano w GPK Kraków 1987 na podstawie mapy 1:10 000 z 1962 w skali umiarkowanej, wzd. 1966. Druk. Wydanie poprawki.

Woj. Przemyskie - 1987-02-23

Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Czermin

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.) oraz art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), w związku z § 4 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwała, co następuje:

§ 1

Przystępuje się do wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Czermin, o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000.

§ 2

Weryfikuje się pozytywnie propozycję planu aglomeracji Czermin przedłożoną przez Wójta Gminy Czermin.

§ 3

Występuje się do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji Czermin.

§ 4

Występuje się do Gminy Czermin i Gminy Borowa o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Czermin.

§ 5

Część opisowa propozycji planu aglomeracji, o której mowa w § 2 stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 6

Część graficzna propozycji planu aglomeracji, o której mowa w § 2 stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 7

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 8

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Zgodnie z § 4 ust. 4 ww. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, zweryfikowana przez sejmik województwa propozycja planu aglomeracji podlega w dalszej kolejności uzgodnieniu i zaopiniowaniu, zgodnie z art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

Zgodnie z ówczesnie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 89/06 z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Czermin (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 141, poz. 2055), aglomerację Czermin, o równoważnej liczbie mieszkańców 13 604, zlokalizowaną na terenie miejscowości:

- Breń Osuchowski, Czermin, Dąbrówka Osuchowska, Łysaków, Otałęż, Szafranów, Trzciana, Wola Otałęska, Ziempiów – Gmina Czermin,
 - Borowa, Gliny Małe, Gliny Wielkie, Górki, Łysakówek, Orłów, Pławo, Sadkowa Góra, Surowa, Wola Pławska – Gmina Borowa,
 - Ostrówek, Gawłuszowice – Gmina Gawłuszowice,
- z oczyszczalnią ścieków w Czerminie.

Wójt Gminy Czermin przedłożył propozycję planu aglomeracji Czermin. Zmiana dotychczasowej aglomeracji wynika z konieczności uaktualnienia granic aglomeracji, równoważnej liczby mieszkańców oraz wyłączenia z aglomeracji obszaru, który ze względu na zbyt niską gęstość zaludnienia, zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami nie powinien znajdować się w aglomeracji.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Czermin z oczyszczalniami ścieków w Czerminie i Sadkowej Górze zlokalizowana zostanie na terenie miejscowości:

- Czermin, Wola Otałęska, Otałęż – Gmina Czermin,
- Borowa, Sadkowa Góra – Gmina Borowa.

Liczba mieszkańców aglomeracji obsługiwanych przez istniejącą sieć kanalizacyjną wynosi 4 463. Do sieci kanalizacyjnej nie są podłączone żadne miejsca noclegowe przeznaczone dla turystów.

Na obszarze aglomeracji istnieje 79 km sieci kanalizacyjnej. Ponadto nie planuje się budowy nowej sieci.

Na terenie aglomeracji powstają ścieki komunalne w ilości $Q_{\text{śrd}} = 350 \text{ m}^3/\text{d}$.

Na obszarze aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 4 463 i będzie równa sumie mieszkańców aglomeracji.

Po zweryfikowaniu propozycji planu aglomeracji Czermin stwierdza się, że wykonana ona została zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji.

Po uzyskaniu wymaganych uzgodnień i opinii, pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego skierowany zostanie projekt uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Czermin oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Czermin.

Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.


Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

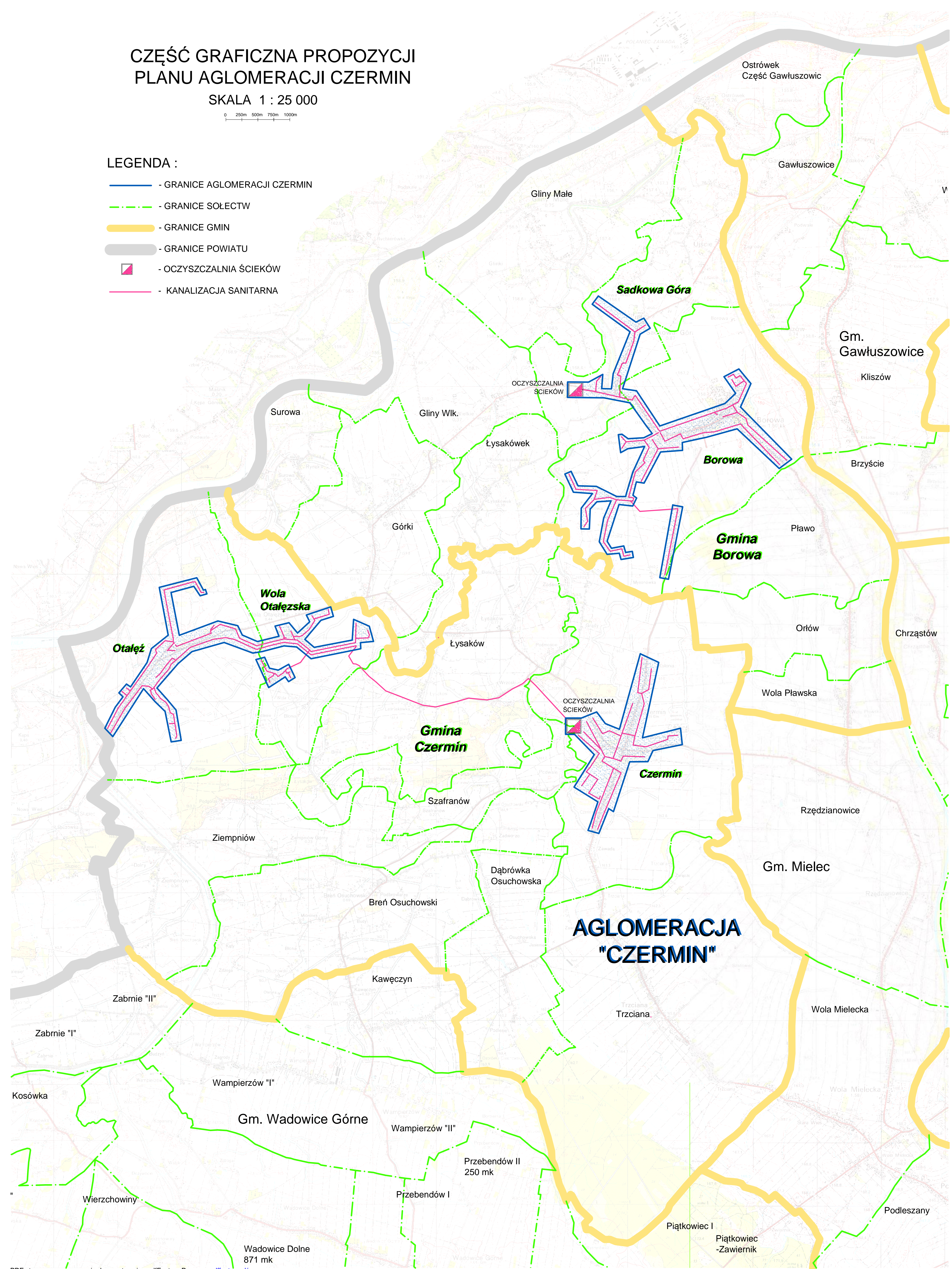
CZĘŚĆ GRAFICZNA PROPOZYCJI PLANU AGLOMERACJI CZERMIN

SKALA 1 : 25 000

0 250m 500m 750m 1000m

LEGENDA :

-  - GRANICE AGLOMERACJI CZERMIN
-  - GRANICE SOŁECTW
-  - GRANICE GMIN
-  - GRANICE POWIATU
-  - OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW
-  - KANALIZACJA SANITARNA



AGLOMERACJA "CZERMIN"

Wadowice Dolne
871 mk

Piątkowice
-Zawiernik

Marzec 2014r.

**Propozycja planu aglomeracji
Czermin
Część opisowa**

Część opisowa propozycji planu aglomeracji Czermin

Opracowana na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010r. w sprawie sposobu wyznaczania i granic aglomeracji (Dz.U.2010 nr 137 poz.922) oraz z wykorzystaniem ustaleń Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czermin.

I. Stan obecny

Aktualnie aglomeracja Czermin wyznaczona przez Wojewodę Podkarpackiego Rozporządzeniem nr 89/06 z dnia 28 listopada 2006r. (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego nr 141 poz. 2055) o równoważnej liczbie mieszkańców 13604 obejmuje następujące miejscowości ;

- **Gmina Czermin** : Breń Osuchowski, Czermin, Dąbrówka Osuchowska, Łysaków, Otałęż , Szafranów, Trzciana, Wola Otałęska, Ziempiów.

- **Gmina Borowa** : Borowa, Gliny Małe, Gliny Wielkie, Górki, Łysakówek, Orłów, Pławo, Sadkowa Góra, Surowa, Wola Pławska.

- **Gmina Gawłuszowice** ; Ostrówek, lewobrzeżna część Gawłuszowic

Z uwagi na następujące okoliczności ;

- nie osiągnięcia wymaganego wskaźnika koncentracji, obliczonego jako stosunek przewidywanej do obsługi przez planowany do budowy system kanalizacji zbiorczej liczby mieszkańców aglomeracji i niezbędnej do realizacji długości sieci kanalizacyjnej, na poziomie 120mk/km sieci , zdecydowano o wyłączeniu z obszaru aglomeracji Czermin miejscowości ; **gmina Czermin**; Breń Osuchowski, Dąbrówka Osuchowska, Łysaków, Szafranów, Trzciana, Ziempiów, **gmina Borowa** ; Gliny Małe, Gliny Wielkie, Górki, Łysakówek, Orłów, Pławo, Surowa, Wola Pławska, **gmina Gawłuszowice** : Ostrówek, lewobrzeżna część Gawłuszowic

II. Stan docelowy po zmianie Aglomeracji Czermin

1. Nazwa aglomeracji – Czermin

2. Przyjęta wartość RLM dla rzeczywistej liczby mieszkańców, podłączonych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, zakończonej dwoma oczyszczalniami ścieków komunalnych RLM = 4463

3. Miejscowości wchodzące w skład aglomeracji Czermin ;

- **gmina Czermin** ; Czermin, Wola Otałęska, Otałęż.

- **kolektor przesyłowy** z miejscowości Otałęż przez miejscowość Łysaków do oczyszczalni ścieków w Czerminie . Mieszkańcy miejscowości Łysaków nie są podłączeni do kanalizacji sanitarnej .

- **Gmina Borowa** : Borowa , część Sadkowej Góry

4. Długość i rodzaj istniejącej i planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej ;

- długość istniejącej sieci kanalizacyjnej - 79,0km (podciśnieniowa, ciśnieniowa i grawitacyjna)
- długość planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej - 0,0km

5. Liczba mieszkańców objęta istniejącą siecią kanalizacyjną ;

- liczba mieszkańców objęta istniejącą siecią kanalizacyjną - 4463
- **gmina Czermin** - Otałęż – 724, Wola Otałęska – 437, Czermin - 1454
- **gmina Borowa** - Borowa - 1544, Sadkowa Góra - 304
- liczba mieszkańców objęta planowaną siecią kanalizacyjną - 0

6. Liczba turystów w sezonie turystyczno- wypoczynkowym , obsługiwanym przez sieć kanalizacyjną - 0 korzystających z istniejącej sieci kanalizacyjnej

8. Lokalizacja istniejących oczyszczalni ;

Gmina Czermin – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o przepustowości $Q_{\text{śred.}}=300\text{m}^3$, zlokalizowana w miejscowości Czermin

Gmina Borowa - oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o przepustowości $Q_{\text{śred.}}=250\text{m}^3$, zlokalizowana w miejscowości Sadkowa Góra

9. Skład i ilość ścieków komunalnych powstających na terenie **gminy Czermin** ;

- skład ścieków surowych ;

BZT₅ - 350 mgO₂/l
ChZT – 830mgO₂/l
Zawiesina ogólna - 340mg/l

- skład ścieków oczyszczonych :

BZT₅ - 16 mgO₂/l
ChZT – 55mgO₂/l
Zawiesina ogólna - 7mg/l

- Przepływ średniodobowy $Q_{\text{śred}}$ - 220 m³/d
- Przepustowość oczyszczalni Q_p - 300 m³/d
- Przepustowość oczyszczalni docelowa – $Q_{\text{doc.}}$ - 390 m³/d

Skład i ilość ścieków komunalnych powstających na terenie **gminy Borowa** ;

- skład ścieków surowych ;

BZT₅ - 440mgO₂/l
ChZT – 890mgO₂/l
Zawiesina ogólna - 278mg/l

- skład ścieków oczyszczonych :

BZT₅ - 8mgO₂/l
ChZT – 64mgO₂/l
Zawiesina ogólna - 17mg/l

- Przepływ średniodobowy $Q_{\text{śred}}$ - 130 m³/d
- Przepustowość oczyszczalni Q_p - 250 m³/d
- Przepustowość oczyszczalni docelowa – $Q_{\text{doc.}}$ - 250 m³/d

10. Istniejące zakłady przemysłowe na terenie aglomeracji Czermin tj. Zakład Metalowy Stefan Drozdowski – Borowa, Spółdzielnia Usług Rolniczych w Czerminie, Betoniarnia Otałęż, Cegielnia Otałęż, wytwarzają ścieki pochodzenia bytowo-gospodarczego i są podłączeni do istniejącej sieci kanalizacyjnej .

11. Występowanie obszarów, o których mowa w § 3 ust.5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz.U. 2010r. nr 137 poz.922) .

Na obszarze planowanej aglomeracji nie występują obszary, o których mowa w wyżej wymienionym Rozporządzeniu

12. Uzasadnienie wystąpienia z projektem zmiany aglomeracji.

Rozporządzeniem Nr 89/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji została wyznaczona aglomeracja Czermin na obszarze Gmin: Borowa, Czermin, Gawłuszowice o równoważnej liczbie mieszkańców 13604 zlokalizowana na terenie Gminy Czermin w miejscowościach: Czermin, Breń Osuchowski , Dąbrówka Osuchowska, Trzciana, Łysaków, Ziempińów, Otałęż, Wola Otałęska , Szafranów , gmina Borowa : Borowa, Gliny Małe, Gliny Wielkie, Górki, Łysakówek, Orłów, Pławo, Sadkowa Góra, Surowa, Wola Pławska, gmina Gawłuszowice : Ostrówek, lewobrzeżna część Gawłuszowic

Porozumienie międzygminne w sprawie utworzenia aglomeracji Czermin zostało zawarte w dniu 01.02.2006 r. Aglomeracja została utworzona w celu realizacji programu pn. „Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Powiatu Mieleckiego”.

W ramach wyznaczonej aglomeracji na terenie aglomeracji Czermin zakładano budowę 83,10 km sieci (przy istniejącej 26,90 km). Równoważna liczba mieszkańców 13604 RLM. Projekt aglomeracji został sporządzony na podstawie opracowanej koncepcji budowy kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Czermin przy czym długość sieci kanalizacyjnej określono biorąc pod uwagę tzw. ciągi główne planowanej do budowy sieci. Ponadto na terenie Gminy Czermin miała być zlokalizowana jedna duża oczyszczalnia ścieków o przepustowości 2100 m³/dobę. W skali całego Powiatu planowano złożyć wniosek do Programu Infrastruktura i Środowisko o dofinansowanie realizacji przedsięwzięcia. Realizacja projektu nie doszła do skutku, a głównym powodem braku jego realizacji było nieosiągnięcie odpowiedniego wskaźnika koncentracji. Chodzi tu o kryterium 120 osób przypadających na kilometr nowo budowanej sieci kanalizacyjnej.

Jak wspomniano wyżej wskaźnik ten był obliczany na podstawie opracowań studialnych i koncepcyjnych. Po opracowaniu projektów budowlano-wykonawczych okazało się, że wartości tego wskaźnika są niższe w stosunku do wartości wynikających z planu aglomeracji.

Na wyłączonym obszarze obecnej aglomeracji należałoby wykonać 132 km nowej sieci, z której korzystałoby 8 241 mieszkańców. Obszar ten zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji z dnia 1 lipca 2010r. (Dz.U.z 2010r. , nr 137, poz.922) nie może stanowić aglomeracji .

WÓJT
Leon Getinger

Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Baranów Sandomierski

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.) oraz art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) w związku z § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwała, co następuje:

§ 1

Weryfikuje się pozytywnie propozycję planu aglomeracji Baranów Sandomierski przedłożoną przez Burmistrza Baranowa Sandomierskiego.

§ 2

Występuje się do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji Baranów Sandomierski.

§ 3

Występuje się do Gminy Baranów Sandomierski o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Baranów Sandomierski.

§ 4

Część opisowa propozycji planu aglomeracji, o której mowa w § 1 stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 5

Część graficzna propozycji planu aglomeracji, o której mowa w § 1 stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 6

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Zgodnie z § 4 ust. 4 ww. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, zweryfikowana przez sejmik województwa propozycja planu aglomeracji podlega w dalszej kolejności uzgodnieniu i zaopiniowaniu, zgodnie z art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

Zgodnie z ówczynie obowiązującymi przepisami, Wojewoda Podkarpacki wyznaczył rozporządzeniem nr 97/06 z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Baranów Sandomierski (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 142, poz. 2089), aglomerację Baranów Sandomierski, o równoważnej liczbie mieszkańców 8 042, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Baranów Sandomierski, Suchorzów, Dymitrów Mały, Dymitrów Duży, Skopanie i Wola Baranowska z oczyszczalnią ścieków w Baranowie Sandomierskim.

Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą Nr XXXVII/755/13 z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przystąpienia do wyznaczania obszaru i granic aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000, przystąpił do wyznaczania aglomeracji Baranów Sandomierski.

Burmistrz Baranowa Sandomierskiego przedłożył propozycję planu aglomeracji. Przedmiotowa zmiana granic aglomeracji wynika z konieczności uaktualnienia danych zawartych w akcie wyznaczającym aglomerację.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Baranów Sandomierski z oczyszczalniami ścieków w miejscowościach Baranów Sandomierski i Knapy zlokalizowana zostanie na terenie miejscowości: Baranów Sandomierski, Dymitrów Duży, Dymitrów Mały, Knapy, Suchorzów, Skopanie i Wola Baranowska.

Na obszarze aglomeracji istnieje 36,2 km sieci kanalizacyjnej z której korzysta 3 999 mieszkańców.

Ponadto w ramach aglomeracji planuje się wykonać 21,9 km nowej sieci kanalizacyjnej, z której korzystać będzie 3 136 mieszkańców.

Na obszarze aglomeracji występuje 223 zarejestrowane miejsca noclegowe.

Na terenie gminy powstają ścieki komunalne w ilości 900 m³/dobę, o parametrach: BZT₅ – 350 mgO₂/dm³, ChZT – 760 mgO₂/dm³, zawiesina ogólna – 350 mg/dm³.

Do sieci kanalizacyjnej wprowadzane są ścieki przemysłowe w ilości 26,3 m³/dobę, o parametrze BZT₅ – 350 mgO₂/dm³. RLM ścieków przemysłowych wynosi 153.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 7 511 i będzie równe sumie liczby mieszkańców, turystów oraz RLM ścieków przemysłowych aglomeracji.

Wskaźnik długości sieci wynosi 143 mk/1 km.

Po zweryfikowaniu propozycji planu aglomeracji Baranów Sandomierski stwierdza się, że wykonana ona została zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji.

Po uzyskaniu wymaganych uzgodnień i opinii, pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego skierowany zostanie projekt uchwały w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Baranów Sandomierski oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Baranów Sandomierski.

Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

Propozycja planu aglomeracji Baranów Sandomierski

z oczyszczalnią ścieków w Baranowie

Sandomierskim i Knapach



opracowanie: mgr inż. Anna Szlągiewicz *AS*

SPIS TABEL

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| TABELA 1 - STRUKTURA ZAMIESZKANIA NA TERNACH POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTW GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI (DANE Z 2013 R.) | 6 |
| TABELA 2 - DŁUGOŚĆ ISTNIEJĄCEJ I PLANOWANEJ SIECI KANALIZACYJNEJ ORAZ LICZBA MIESZKAŃCÓW PLANOWANYCH DO PODŁĄCZENIA DO SIECI. | 8 |
| TABELA 3 - LICZBA MIESZKAŃCÓW PODŁĄCZONYCH DO SIECI KANALIZACYJNEJ NA TERENIE AGLOMERACJI BARANÓW SANDOMIERSKI | 9 |
| TABELA 4 - ROCZNY ZRZUT ŚCIEKÓW NA TERENIE AGLOMERACJI BARANÓW SANDOMIERSKI | 10 |
| TABELA 5 - NAJWYŻSZE DOPUSZCZALNE WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW ZANIECZYSZCZEŃ LUB MINIMALNE PROCENTY REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ DLA OCZYSZCZONYCH ŚCIEKÓW BYTOWYCH I KOMUNALNYCH WPROWADZANYCH DO WÓD I DO ZIEMI | 13 |
| TABELA 6 - WYNIKI POMIARÓW JAKOŚCI ŚCIEKÓW NA TERENIE OCZYSZCZALNI W BARANOWIE SANDOMIERSKIM (WIOŚ, 2010 R.) | 14 |
| TABELA 7 - WYNIKI POMIARÓW JAKOŚCI ŚCIEKÓW POWSTAJĄCYCH NA TERNIE OCZYSZCZALNI W BARANOWIE SANDOMIERSKIM (EKO-PROJEKT SP. Z O.O., 2013 R.) | 15 |
| TABELA 8 - WYNIKI POMIARÓW JAKOŚCI ŚCIEKÓW POWSTAJĄCYCH NA TERNIE OCZYSZCZALNI W KANAPACH (EKO-PROJEKT SP. Z O.O., 2013 R.) | 16 |
| TABELA 9 - WYNIKI BADAŃ JAKOŚCI ŚCIEKÓW OCZYSZCZALNI W KNAPACH NA PRZESTRZENI LAT. | 16 |
| TABELA 10 - NAJWYŻSZE DOPUSZCZALNE WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW ZANIECZYSZCZEŃ ZGODNIE Z POZWOLENIEM WODNO PRAWNYM. | 17 |
| TABELA 11 - ILOŚĆ ODPROWADZANYCH ŚCIEKÓW W LATACH 2010-2013. | 17 |

SPIS RYSUNKÓW

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| RYSUNEK 1 - MAPA MIASTA I GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI. | 4 |
| RYSUNEK 2 - GRANICA OBSZARU NATURA 2000 „PUSZCZA SANDOMIERSKA” PLB180005 W MIEJSCOWOŚCI KNAPY (ŹRÓDŁO: GEOSERWIS.GDOS.GOV.PL)..... | 21 |
| RYSUNEK 3 - USYTUOWANIE OBSZARU NATURA 2000 „TARNOBRZESKA DOLINA WISŁY” PLH180049 WZGLĘDEM AGLOMERACJI BARANÓW SANDOMIERSKI (ŹRÓDŁO: GEOSERWIS.GDOS.GOV.PL) | 23 |

I. WSTĘP

Podstawowym źródłem przepisów w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych jest dyrektywa 91/271/EWG, która m. in. zobowiązuje państwa członkowskie Unii Europejskiej do wyposażenia w określonych terminach wszystkich aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców większej od 2 000 w systemy kanalizacyjne dla ścieków komunalnych i zapewnienia biologicznego oczyszczania ścieków przed wprowadzeniem ich do wód, tak aby ścieki spełniały określone w dyrektywie wymagania dotyczące zawartości w nich substancji łatwo rozkładalnych biologicznie. Głównym i nadrzędnym celem dyrektywy 91/271/EWG jest minimalizowanie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie, poprawa jakości środowiska wodnego. Właściwe ustanowienie obszaru aglomeracji oraz przebiegu jej granic, ma niezwykle istotne znaczenie dla osiągnięcia wymagań dyrektywy. Podkreśla się również, że w miejscach, gdzie budowa systemu kanalizacji zbiorczej powodowałaby nadmierne koszty, lub nie byłaby uzasadniona względami środowiska należy zastosować systemy indywidualne. W Traktacie Akcesyjnym Polska zobowiązała się dostosować do wymogów powyższej dyrektywy, co oznacza, że w terminie do 31 grudnia 2015 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta we wszystkich aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 100% całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji.

W polskim prawie główne zagadnienia związane z gospodarką ściekową są zawarte są w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne¹. Zgodnie z art. 43 pkt 2 w/w ustawy, aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych. Dyrektywa 91/271/EWG rozszerza tę definicję uwzględniając w ramach aglomeracji możliwość przekazywania ścieków komunalnych do oczyszczalni, jak również do końcowego punktu zrzutu, które jest miejscem przyłączenia systemu kanalizacji dla ścieków komunalnych w aglomeracji nieposiadającej oczyszczalni ścieków, do systemu kanalizacji dla ścieków komunalnych w aglomeracji posiadającej

¹ Dz. U. 2001 nr 115 poz. 1229

oczyszczalnię ścieków. Zgodnie z art. 43 pkt 3 w/w ustawy Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, którego integralną część stanowi wykaz aglomeracji, o których mowa w ust. 1, oraz wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych, sporządza Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, a zatwierdza Rada Ministrów. Ujęcie danej aglomeracji w KPOŚK stanowi jedno z kryteriów do ubiegania się gmin o dofinansowanie w ramach odpowiednich programów pomocowych i funduszy ekologicznych w celu realizacji wymogów dyrektywy 91/271/EWG.

1. Podstawa i zakres opracowania

W związku z uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXXVIII/755/13 z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przystąpienia do wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000, gmina Baranów Sandomierski została wezwana do ponownego wyznaczenia granic aglomeracji występujących na terenie gminy w terminie do dnia 23 grudnia 2013r.

W odpowiedzi na pismo Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie nr OS-II.7013.752013.PC z dnia 01.10.2013 r. gmina Baranów Sandomierski przedkłada propozycję planu aglomeracji Baranów Sandomierski. Projekt planu został sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji² oraz z wskazówkami zawartymi w opracowaniu Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej pt. „Wytyczne do tworzenia i zmiany aglomeracji”.

Wyżej wymienione rozporządzenie w §3 ust. 1 ustanawia jako podstawę dla wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji następujące dokumenty:

- a) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- b) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- c) decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji oraz
- d) wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

² Dz. U. Z dnia 29 lipca 2010 r.

Propozycja planu aglomeracji zgodnie z §4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji zawiera w części graficznej:

- oznaczenie granic obszaru objętego lub przewidywanego do objęcia zasięgiem systemu kanalizacji zbiorczej gminy lub jej obszaru współtworzącego aglomerację na mapie w skali 1:10 000, a w przypadku jej braku – w skali 1:25 000 (wraz z określeniem skali w formie liczbowej i liniowej);
- oznaczenie oczyszczalni ścieków znajdujących się na terenie gminy,
- oznaczenie granic administracyjnych gminy,
- oznaczenie granic stref ochronnych ujęć wody obejmujących tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej oraz granic obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych oraz
- oznaczenie terenów objętych formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdującego się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 1 tej ustawy.

W części opisowej planu przedstawione są informacje o długości i rodzaju istniejącej i planowanej sieci kanalizacyjnej oraz występującej na terenie aglomeracji gospodarce ściekowej, strefach ochronnych ujęć wody, obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych oraz o formach ochrony przyrody.

2. Cel opracowania

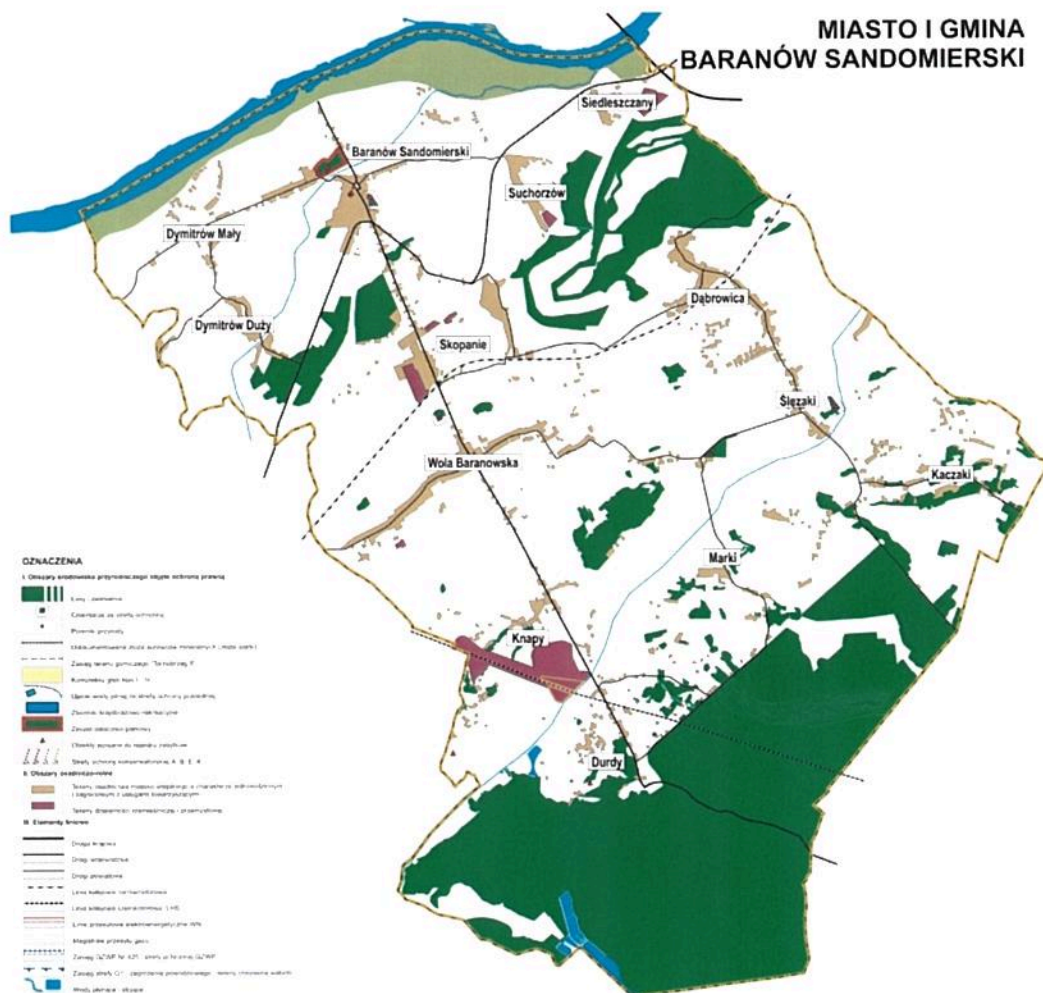
Przedmiotem niniejszego opracowania jest zmiana wcześniejszych ustaleń dotyczących aglomeracji Baranów Sandomierski zatwierdzonych rozporządzeniem nr 97/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2006 r w sprawie wyznaczenia aglomeracji Baranów Sandomierski³ i określenie nowego planu aglomeracji Baranów Sandomierski. Zmiany w obszarze przedmiotowej aglomeracji podyktowane są z koniecznością włączenia terenów, które na przestrzeni ostatnich lat zostały skanalizowane, oraz będzie służyła uporządkowaniu gospodarki ściekowej na terenie gminy Baranów Sandomierski.

³ Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2006 r. Nr. 142 poz. 2089

II. CZĘŚĆ OPISOWA

3. Informacje ogólne

Baranów Sandomierski położony jest w dolinie Wisły, na jej prawym brzegu, w północnej części województwa podkarpackiego, granicząc z gminami: Tarnobrzeg, Nowa Dęba, Padew Narodowa, Cmolas, Osiek i Łoniów. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 121,86 km², co stanowi 2% powierzchni całego województwa, natomiast miasto Baranów Sandomierski będący siedzibą gminy zajmuje 9,17 km².



Rysunek 1 - Mapa miasta i gminy Baranów Sandomierski.

Gmina Baranów Sandomierski obejmuje swym zasięgiem 13 sołectw: Dąbrowicę, Durdy, Dymitrów Duży, Dymitrów Mały, Knapy, Siedleszczany, Skopanie, Skopanie-Osiedle, Suchorzów, Słężaki, Kaczaki, Wolę Baranowską i miasto Baranów Sandomierski.

Powierzchnia gminy zdominowana jest przez użytki rolne, które stanowią 60%. Znaczną część stanowią lasy i zadrzewienia - 21%; grunty pod wodami, tereny komunikacyjne, nieużytki i inne stanowią pozostałe 19%.

Pod względem geograficznym Baranów Sandomierski wraz z najbliższymi okolicami stanowi fragment zajmującej rozległy obszar równin Kotliny Sandomierskiej. Kotlina Sandomierska leży w widłach Wisły i Sanu, obejmując teren ich dolin aż po Roztocze na wschodzie i Pogórze Karpackie na południu. Północna granica miasta jest również granicą z województwem świętokrzyskim.

Obszar gminy Baranów Sandomierski odwadniany jest przez rzekę Wisłę i należące do jej zlewni rzeki Babulówkę i Trześniówkę, które stanowią główne odbiorniki oczyszczonych ścieków na terenie gminy. Rzeka Babulówka jest monitorowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska i na przełomie ostatnich lat odnotowano znacząco poprawę jej potencjału ekologicznego. Baranów Sandomierski leży nad GZWP nr 425, będącym największym i najbardziej zasobnym w wodę zbiornikiem czwartorzędowym regionu Zapadliska Przedkarpackiego.

Gmina Baranów Sandomierski posiada dogodnie połączenia komunikacyjne. Na jej terenie krzyżują się drogi regionalne: nr 872 relacji Baranów Sandomierski – Wola Baranowska – Majdan Królewski oraz nr 985 relacji Nagnajów – Baranów Sandomierski – Mielec – Dębica. Na terenie gminy znajduje się linia kolejowa z Dębicy do Stalowej Woli i Sandomierza. Przez jej terytorium przebiega również szeroki tor Lini Hutniczo – Siarkowej. W miejscowości Wola Baranowska znajduje się stacja przeładunkowa.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat gmina Baranów Sandomierski została zwodociągowana w 100 %, przy czym długość sieci (bez przyłączy) wynosi 146,8 km, natomiast w 19,3 km na terenie miasta Baranów Sandomierski. Na terenie gminy istnieją wodociągi grupowe zlokalizowane w miejscowościach: Baranów Sandomierski, Dymitrów Duży, Dymitrów Mały, Skopanie, Suchorzów, Siedleszczany, Dąbrowica, Ślężaki, Kaczki, Marki, Knapy, Durdy, Wola Baranowska. Wszystkie wodociągi na terenie Gminy obsługiwane są przez Gminny Zakład Użyteczności Publicznej. Wodociąg główny biegnący z Baranowa Sandomierskiego do Skopania jest w posiadaniu Zakładu Produkcji Wody Pitnej w Baranowie Sandomierskim.

Gminę zamieszkuje 12 728 mieszkańców, co przy powierzchni gminy równej 121,86 km² daje gęstość zaludnienia na poziomie 104,4 os/km². Strukturę zaludnienia i powierzchnię poszczególnych sołectw przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1- Struktura zamieszkania na terenach poszczególnych sołectw gminy Baranów Sandomierski (dane z 2013 r.)

| | Powierzchnia w km ² | Liczba mieszkańców stałych | Liczba mieszkańców czasowych | Całkowita liczba mieszkańców |
|----------------------|-----------------------------------|----------------------------------|------------------------------------|------------------------------------|
| Baranów Sandomierski | 9,17 | 1 543 | 94 | 1 637 |
| Dąbrowica | 12,86 | 1 238 | 31 | 1 269 |
| Durdy | 25,89 | 725 | 16 | 741 |
| Dymitrów Duży | 4,95 | 398 | 11 | 409 |
| Dymitrów Mały | 4,65 | 318 | 15 | 333 |
| Kaczaki | 9,90 | 618 | 8 | 626 |
| Knapy | 7,36 | 589 | 16 | 605 |
| Marki | 3,31 | 325 | 6 | 331 |
| Siedleszczany | 3,30 | 266 | 22 | 288 |
| Skopanie osiedle | 7,85 | 2691 | 73 | 2764 |
| Skopanie wieś | | - | 118 | 118 |
| Suchorzów | 7,49 | 598 | 18 | 616 |
| Ślężaki | 11,69 | 695 | 20 | 715 |
| Wola Baranowska | 13,44 | 2214 | 62 | 2 276 |
| ŁĄCZNIE | 121,86 | 12 218 | 510 | 12 728 |

4. Zmiany w aglomeracji

Aglomeracja Baranów Sandomierski o równoważnej liczbie mieszkańców 8042, zlokalizowana na terenie miejscowości Baranów Sandomierski, Suchorzów, Dymitrów Mały, Dymitrów Duży, Skopanie, Wola Baranowska z oczyszczalnią ścieków w Baranowie Sandomierskim została wyznaczona rozporządzeniem nr 97/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Baranów Sandomierski⁴ i jest ujęta w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (kod - PLPK045).

Budowa kanalizacji na terenie aglomeracji ma być uzasadniono finansowo i technicznie, przy czym wskaźnik długości sieci obliczany jako stosunek liczby mieszkańców przewidzianych do obsługi przez kanalizację do długości tej sieci nie może być mniejszy niż 120 mieszkańców na 1 km sieci lub nie mniejszy niż 90 mieszkańców na 1 km w przypadkach ujętych w §3 ust. 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji. Wskaźnik ten powinien być wyliczany tylko w przypadku, gdy na terenie planowana jest do wybudowania sieć kanalizacyjna. W celu umożliwienia realizacji zadań wynikających z KPOŚK, po przeanalizowaniu planów rozwoju gminy na następne lata i zweryfikowaniu aktualnego stanu gospodarki ściekowej oraz rozpatrzeniu szeregu wariantów postanowiono zaproponować nowe granice aglomeracji Baranów Sandomierski. Zgodnie z projektowaną zmianą, aglomeracja Baranów Sandomierski z oczyszczalnią ścieków w Baranowie Sandomierskim położona będzie na terenach następujących miejscowości:

- Baranów Sandomierski
- Suchorzów
- Dymitrów Mały
- Dymitrów Duży
- Skopanie osiedle i wieś
- Wola Baranowska
- Knapy – część skanalizowana

W związku z przebudową w 2010 r. oczyszczalni ścieków w Knapach oraz podłączeniem części sołectwa Knapy do sieci kanalizacyjnej zasadne jest włączenie tych terenów w obszar przedmiotowej aglomeracji.

⁴ Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2006 r. nr 142 poz. 2089

W obecnej propozycji planu aglomeracji nie ujęto miejscowości Siedleszczany, gdyż doprowadzenie do niej kanalizacji nie ma uzasadnienia ekonomicznego, a jednocześnie nie spełnia podstawowego kryterium włączenia w teren aglomeracji tj wskaźnik długości sieci wynosiłby <120 mieszkańców/km.

5. Informacje o długości i rodzaju istniejącej oraz planowanej sieci kanalizacyjnej

Na przestrzeni ostatnich lat w gminie Baranów Sandomierski nastąpiła rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacja oczyszczalni ścieków w Baranowie Sandomierskim oraz budowa oczyszczalni w Knapach. Te inwestycje wpłynęły na konieczność wprowadzenia zmian w granicach aglomeracji. Zgodnie z obecnym planem, na aglomeracje Baranów Sandomierski składają się miejscowości, które już są skanalizowane tj Baranów Sandomierski, Suchorzów, Skopanie i Knapy oraz miejscowości na terenie których planuje się budowę kanalizacji w najbliższym czasie (Dymitrów Duży, Dymitrów Mały, Wola Baranowska oraz Skopanie - wieś)

Tabela 2 - Długość istniejącej i planowanej sieci kanalizacyjnej oraz liczba mieszkańców planowanych do podłączenia do sieci.

| | Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej | Długość planowanej sieci kanalizacyjnej | Liczba mieszkańców planowanych do podłączenia do sieci kanalizacyjnej | Wskaźnik długości sieci (WDS)* |
|----------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Baranów Sandomierski | 16,1 | - | - | 143,2* mk/km |
| Dymitrów Duży | - | 4,2 | 409 | |
| Dymitrów Mały | - | 4,5 | 333 | |
| Knapy | 7,2 | - | - | |
| Suchorzów | 7,9 | - | - | |
| Skopanie osiedle | 5,0 | - | - | |
| Skopanie wieś | - | 3,0 | 118 | |
| Wola Baranowska | - | 10,2 | 2 276 | |
| ŁĄCZNIE | 36,2 | 21,9 | 3136 | |

*Wskaźnik długości sieci dla rozbudowy kanalizacji stanowi stosunek planowanych do podłączenia mieszkańców do długości planowanej sieci kanalizacyjnej.

Na terenie aglomeracji Baranów Sandomierski planuje się wybudowanie 21,9 km sieci kanalizacyjnej i podłączenie do niej 3136 mieszkańców, co daje wskaźnik długości sieci (WDS)

na poziomie 143,2 mk/km. Wskaźnik ten spełnia kryteria zawarte w rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji tj jest większy niż 120 mieszkańców na 1 km sieci.

Zgodnie z nowym projektem długość kanalizacji na terenie aglomeracji będzie wynosić łącznie 58,1 km z czego 36,2 km to już istniejąca sieć obejmująca miejscowości Baranów Sandomierski, Suchorzów Skopanie i Knapy (w części głównej drodze) oraz 21,9 km sieci planowanej w miejscowościach Dymitrow Duży, Dymitrow Mały, Skopanie – wieś i Wola Baranowska oraz Knapy.

Na terenie aglomeracji zlokalizowane są trzy oczyszczalnie ścieków:

- w Baranowie Sandomierskim,
- w Skopaniu będąca własnością Fabryki Firanek „WISAN” S.A.
- w Knapach.

6. Liczba mieszkańców i turystów obsługiwanych przez sieć kanalizacyjną i oczyszczalnie

Na terenie aglomeracji Baranów Sandomierski znajdują się 852 przyłącza, a siecią kanalizacji sanitarnej obsługuje 3999 mieszkańców. Szczegółowe dane przedstawione są w poniższej tabeli.

Tabela 3 - Liczba mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Baranów Sandomierski

| | Liczba mieszkańców podłączonych do kanalizacji |
|----------------------|------------------------------------------------|
| Baranów Sandomierski | 1637 |
| Knapy | 292 |
| Suchorzów | 616 |
| Skopanie osiedle | 1454 |
| ŁĄCZNIE | 3999 |

Liczbę turystów obsługiwanych przez sieć kanalizacyjną obliczono na podstawie ilości miejsc noclegowych w hotelach i zajazdach. Obecnie na terenie aglomeracji znajdują się 223 miejsca noclegowe, które są przyłączone do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

7. Opis gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji

Na terenie aglomeracji Baranów Sandomierski znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków tj. oczyszczalnia w Baranowie Sandomierskim oraz oczyszczalnia w miejscowości Knapy. Roczny zrzut ścieków do oczyszczalni na terenie aglomeracji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 - Roczny zrzut ścieków na terenie aglomeracji Baranów Sandomierski

| Oczyszczalnia | Wielkości oczyszczalni wyrażona w RLM | Przepustowość oczyszczalni | Rodzaj oczyszczalni | Roczny zrzut ścieków (w tym ścieki przemysłowe) |
|----------------------|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------------------|
| Baranów Sandomierski | 4083 | $Q_{\text{śr d}} = 700 \text{ m}^3/\text{dobę}$ $Q_{\text{max d}} = 800 \text{ m}^3/\text{dobę}$ | mechaniczno-biologiczna | $226\,333 \text{ m}^3$ (9 600) |
| Knapy | 136 | $Q_{\text{śr d}} = 32 \text{ m}^3/\text{dobę}$ $Q_{\text{max d}} = 41,6 \text{ m}^3/\text{dobę}$ | mechaniczno-biologiczna, | $7\,676 \text{ m}^3$ (-) |

a. Oczyszczalnia ścieków w Baranowie Sandomierskim

Oczyszczalnia zlokalizowana jest w północno – wschodniej części miasta Baranów Sandomierski, na terenie obejmującym 1,2 ha. W ramach zabezpieczenia przed wodami zbierającymi się na zawału rzeki, teren oczyszczalni jest podniesiony o ok. 80 cm ponad tereny przyległe (rządne terenu wahają się w granicach 150,50 do 150,80 m npm.)

Ta wybudowana w latach 90-tych oczyszczalnia obsługiwała sieć kanalizacyjną obejmującą ulice Rynek, Zamkowa, Osiedle Zamkowa, część Podzamcza, Piaski, Mickiewicza, Kościuszki, część ul. Fabrycznej, Krótka, Szkolna, Wenecja oraz z miejscowości Suchorzów. W ramach rozbudowy sieci kanalizacyjnej w latach następnych, poszerzono ją o ulice Ogrodową, Okulickiego, pozostałą część ulicy Fabrycznej, Dąbrowskiego, Krakowską, Kilińskiego oraz miejscowości Skopanie. Zwiększenie ilości dopływających ścieków wymusiło konieczność rozbudowy oczyszczalni w celu dostosowania systemu oczyszczania do wymogów ochrony środowiska. W 2010 oddano do użytku zmodernizowaną oczyszczalnię, która posiada wydane przez Starostę Tarnobrzieskiego pozwolenie wodno prawne na zrzut ścieków z dnia 6 grudnia 2010 r. znak RO.III/6223/28/2010, obowiązujące do 6 grudnia 2020 roku. Zgodnie z tym pozwoleniem oczyszczone ścieki sanitarne dopływające kolektorem sanitarnym oraz

dowożone wprowadzane są do rzeki Babulówki w km 3 + 100, za pośrednictwem Kanału Międzywodzkiego, w ilości 700 m³/dobę.

Oczyszczalnia stanowi obiekt mechaniczno – biologicznej metody oczyszczania ścieków, przy czym oczyszczanie mechaniczne polega na usuwaniu ze ścieków substancji stałych łatwoopadających, natomiast proces oczyszczania biologicznego oparty jest o czynną działalność bakterii i mikroorganizmów pierwotnych (tzw. osad czynny), w procesach beztlenowo – tlenowych. Wyhodowane w początkowej fazie mikroorganizmy rozkładają związki organiczne zawarte w ściekach na substancje proste tj. do azotynów i azotanów. Technologia oczyszczania ścieków obejmuje następujące procesy:

- Proces mechanicznego oczyszczania przebiegający w stacji mechanicznego oczyszczania ścieków wyposażonej w kratę, piaskownik i klasyfikator piasku.
- Proces biologicznego oczyszczania ścieków metodą niskoobciążonego osadu czynnego w warunkach beztlenowo – tlenowych, we wspólnym procesie przemian związków węgla, azotu i fosforu. Proces ten jest realizowany w zblokowanym reaktorze biologicznym składającym się z połączonych komór predenitryfikacji osadu, defosfatacji, denitryfikacji, nitryfikacji i osadnika wtórnego.
- Proces końcowego oczyszczania ścieków w osadniku wtórnym i odprowadzenie oczyszczonych ścieków do odbiornika.
- Przeróbka osadów ściekowych.
 - skratki prasowane są na prasie zintegrowanej z kratą, ładowane do pojemników zamykanych i wywożone z terenu oczyszczalni,
 - piasek zatrzymywany w piaskowniku poddawany jest mechanicznemu odwodnieniu na w klasyfikatorze piasku, ładowany do pojemników zamykanych i wywożony z terenu oczyszczalni,
 - osad nadmierny jest stabilizowany tlenowo w wydzielonej komorze tlenowej stabilizacji osadu (wykonanej w zaadaptowanej istniejącej komorze osadu czynnego). Ustabilizowane osady odprowadzane są do układu mechanicznego odwadniania osadu nadmiernego. Odwodnione osady są kompostowane na istniejących (zaadaptowanych) poletkach do suszenia osadów. Osady te są wykorzystywane rolniczo.

- Oczyszczone i sklarowane ścieki odprowadzane są grawitacyjnie rurociągiem PCV poprzez komorę przepływomierza – do Kanału Międzywodzkiego, a dalej do rzeki Babulówki.

Przepustowość oczyszczalni wynikająca z gabarytów wybudowanych obiektów wynosi:

- średnio w ciągu doby $Q_{\text{śrd}} = 700 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
- maksymalnie w ciągu doby $Q_{\text{maxd}} = 800 \text{ m}^3/\text{dobę}$
- maksymalnie w ciągu godziny $Q_{\text{maxh}} = 90 \text{ m}^3/\text{h}$
- ilość ścieków dowożonych średnio w ciągu godziny $Q_{\text{śrh}} = 25 \text{ m}^3/\text{h}$

Ilość odprowadzanych ścieków oczyszczonych mierzona jest w komorze przepompownia na podstawie odczytu z licznika ścieków w komorze przepływomierza.

Parametry ścieków dopływających do oczyszczalni:

- Kolektorem sanitarnym:
 - BZT₅ - 350 mg O₂ / dm³
 - Zawiesiny.og. - 350 mg /dm³
 - Azot og - 80 mg N /dm³
 - Azot amonowy - 50 mg NNH₄/ dm³
 - Fosfor og. - 11 mg P /dm³
- Ścieki dowożone
 - BZT₅ - 1500 mg O₂ / dm³
 - Zawiesiny ogólne - 2000 mg /dm³

Równoważna liczba mieszkańców ze względu na docelowy ładunek BZT₅

Wg art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne⁵, jeden równoważny mieszkaniec RLM dla ścieków komunalnych stanowi ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen /BZT₅/ w ilości 60 g tlenu na dobę.

⁵ Dz. U. 2001 nr 115 poz. 1229

Oczyszczalnia posiada przepustowość 700 m³/dobę, wartość wskaźnika BZT₅ w ściekach surowych dopływających na oczyszczalnię wynosi maksymalnie 350 g O₂/m³, zatem odpowiada to mieszkańcom równoważnym

$$RLM_{BZT5} = (700 \times 350) : 60 = 4083 \text{ RLM}$$

Stopień oczyszczania ścieków

Wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego⁶, ze zmianami w rozporządzeniu z dnia 28 stycznia 2009 r., w załączniku Nr 1, dla oczyszczalni o wydajności 2000 – 9999 RLM najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników lub minimalne procenty redukcji zanieczyszczeń wynoszą:

Tabela 5 - Najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń lub minimalne procenty redukcji zanieczyszczeń dla oczyszczonych ścieków bytowych i komunalnych wprowadzanych do wód i do ziemi

| Nazwa wskaźnika | Jednostka | Od 2 000 do 9 999 |
|----------------------------------------|----------------------|-------------------|
| BZT ₅ | mg O ₂ /l | 25 lub |
| | min. % redukcji | 70%-90% |
| CHZT | mg O ₂ /l | 125 lub |
| | min. % redukcji | 75% |
| Zawiesiny ogólne | mg/l | 35 lub |
| | min. % redukcji | 90 % |
| Azot ogólny N/Norg+NNH ₄ | mgN/l | 15* |
| | min. % redukcji | |
| Fosfor ogólny | mg P/l | 2* |
| | min. % redukcji | |

* wartości wymagane wyłącznie w ściekach wprowadzanych do jezior i ich dopływów oraz bezpośrednio do sztucznych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących

Po rozbudowie oczyszczalni, wykonawca tj. SKANSKA S.A. Oddział Budownictwa Hydroinżynieryjnego w Rzeszowie, przedstawił wyniki badań ścieków surowych i oczyszczonych z sierpnia 2010 r. Analizę składu i jakości ścieków zostały wykonane przez Podkarpacki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Wyniki badań przedstawiają się następująco:

⁶ Dz. U. 2006 nr 137 poz. 984

Tabela 6 - Wyniki pomiarów jakości ścieków na terenie oczyszczalni w Baranowie Sandomierskim (WIOŚ, 2010 r.)

| Nazwa wskaźnika | Jednostka | Ścieki surowe | Ścieki oczyszczone | Stopień redukcji |
|-------------------------------------|----------------------|---------------|--------------------|------------------|
| BZT ₅ | mg O ₂ /l | 24,4 | 2,0 | 92 % |
| Zawiesiny ogólne | mg/l | 34 | 5,1 | 85 % |
| Azot ogólny N/Norg+NNH ₄ | Mg N/l | 13,1 | 9,2 | 36 % |
| Fosfor ogólny | mg P/l | 1,38 | 0,49 | 63 % |
| ChZT | mg O ₂ /l | - | 18 | - |

Średnia dobową ilość ścieków komunalnych powstających na terenie gminy wraz z ich składem jakościowym.

Przy obecnym poziomie skanalizowania szacuje się, iż wytwarzanych jest około 900 m³ /dobę z całej gminy.

Charakterystyka ścieków :

Są to typowe ścieki sanitarne (do kanalizacji nie są praktycznie odprowadzane ścieki przemysłowe).

- BZT₅ - 350 mg O₂ / dm³
- Zawiesiny.og. - 350 mg /dm³
- Azot og - 80 mg N /dm³
- Azot amonowy - 50 mg NNH₄/ dm³
- Fosfor og. - 11 mg P /dm³

Ścieki dowożone

- BZT₅ - 1500 mg O₂ / dm³
- Zawiesiny ogólne - 2000 mg /dm³
- ChZT – 2500 mg O₂ / dm³

Na terenie oczyszczalni regularnie są prowadzone badania mające na celu monitorowanie ilości i jakości ścieków. W sierpniu 2013, na zlecenie Gminnego Zakładu Użyteczności Publicznej firma SGS „EKO-Projekt” Sp. z O.O., wykonała pomiary ilości ścieków oraz wskaźników BZT₅, ChZT oraz zawiesiny ogółem. W ramach wykonanych pomiarów stwierdzono, że średnia dobowa ilość wprowadzanych ścieków wynosi 676 m³.

Tabela 7 - Wyniki pomiarów jakości ścieków powstających na terenie oczyszczalni w Baranowie Sandomierskim (EKO-Projekt Sp. z o.o., 2013 r.)

| Nazwa wskaźnika | Metoda pomiarowa | Jednostka | Rodzaj próby | Wartość w odpływie |
|------------------|--------------------------|----------------------|----------------|--------------------|
| BZT ₅ | PN-EN 1899-2:2002; | mg O ₂ /l | Średnia dobowa | 2,4 |
| ChZT | PN-ISO 15705:2005 | mg O ₂ /l | Średnia dobowa | 18 |
| Zawiesiny ogólne | PN-EN 872:2007+ Ap1:2007 | mg/l | Średnia dobowa | 4,2 |

b. Oczyszczalnia w Knapach

Na terenie sołectwa Knapy zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna, kontenerowa oczyszczalnia ścieków. Oczyszczalnia SPX 200 w 2010 zastąpiła zniszczoną podczas powodzi oczyszczalnię KOS-2. Do sieci kanalizacyjnej o długości 7,2 km przyłączone są 89 gospodarstwa domowe, łącznie 292 mieszkańców korzysta z systemu kanalizacyjnego, co stanowi 48,2% ogólnej liczby mieszkańców. Jedynie na obszarze przysiółka Smykle nie ma kanalizacji. Z uwagi na wysokie koszty wykonania inwestycji kanalizacyjnej, związane z przebiegającą linią kolejową, na terenie przysiółka Smykle planuje się budowę oczyszczalni przydomowych. Oczyszczalnia ścieków w Knapach działa na podstawie wydanego przez Starostę Tarnobrzeskiego pozwolenia wodnoprawnego na zrzut ścieków z dnia 4 stycznia 2003 r. znak RO.III/6223/10/02/1/03, obowiązujące do 31 grudnia 2013 r. Maksymalna wydajność oczyszczalni wynosi 41,6 m³ na dobę, natomiast średnia moc przerobowa wynosi 32 m³ na dobę. Oczyszczone ścieki bytowe odprowadzane są (za pomocą pompowni wyposażonej w jedną pompę, zlokalizowanej na terenie oczyszczalni ścieków) - kolektorem tłocznym PEØ 90, zakończonym poza wałem rzeki wylotem w formie koryta otwartego i

wprowadzane do rzeki Babulówki w km 12 + 700 prawego jej brzegu. Rzeka Babulówka jest prawostronnym dopływem Wisły (wpada do niej w 247,2 km biegu).

Na terenie oczyszczalni firma SGS „EKO-Projekt” Sp. z O.O regularnie są prowadzi badania mające na celu monitorowanie ilości i jakości ścieków. We wrześniu 2013, na zlecenie Gminnego Zakładu Użyteczności Publicznej, wykonane zostały pomiary ilości ścieków oraz wskaźników BZT₅, ChZT oraz zawiesiny ogółem. W ramach wykonanych pomiarów stwierdzono, że średnia dobową ilość wprowadzanych ścieków wynosi 25 m³.

Tabela 8 - Wyniki pomiarów jakości ścieków powstających na terenie oczyszczalni w Kanapach (EKO-Projekt Sp. z o.o., 2013 r.)

| | Metoda pomiarowa | Jednostka | Rodzaj próby | Wartość w dopływie | Wartość w odpływie |
|------------------|-------------------------------------|----------------------|----------------|--------------------|--------------------|
| BZT ₅ | PN-EN 1899-1:2002; PN-EN25814:1999; | mg O ₂ /l | Średnia dobową | 112 | 16,6 |
| CHZT | PN-ISO 15705:2005 | mg O ₂ /l | Średnia dobową | 353 | 104 |
| Zawiesiny ogólne | PN-EN 872:2007+ Ap1:2007 | mg/l | Średnia dobową | 104 | 22,4 |

Wyniki badań ilości i jakości ścieków prowadzonych na terenie oczyszczalni w Knapach przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 9 - Wyniki badań jakości ścieków oczyszczalni w Knapach na przestrzeni lat.

| | | 06.04.2011 | 28.06.2011 | 29.09.2011 | 22.12.2011 | 04.04.2012 | 11.06.2012 | 01.10.2012 | 31.03.2013 |
|--------------------|-----------------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| Ścieki surowe | BZT ₅ (mg O ₂ /l) | - | - | - | - | - | 673 | 425 | 352 |
| | CHZT (mg O ₂ /l) | - | - | - | - | - | 1180 | 1030 | 759 |
| | Zawiesiny og. (mg O ₂ /l) | - | - | - | - | - | 288 | 434 | 218 |
| Ścieki oczyszczone | BZT ₅ (mg O ₂ /l) | 6,9 | 1,8 | 25,2 | 2,0 | 27,8 | - | 18,4 | 13,7 |
| | CHZT (mg O ₂ /l) | 12,2 | 28 | 135 | 33 | 120 | - | 70 | 86 |
| | Zawiesiny og. (mg O ₂ /l) | 72,0 | 3,8 | 21,8 | 2,67 | 12,7 | - | 9,2 | 8,75 |

Jakość odprowadzanych ścieków spełnia wymogi określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Tabela 10 - Najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń zgodnie z pozwoleniem wodno prawnym.

| | Jednostka | Oczyszczalnia <2000 RLM |
|------------------|------------------------|-------------------------|
| BZT ₅ | mg O ₂ /l | 40 |
| CHZT | mg O ₂ /l | 150 |
| Zawiesiny ogólne | (mg O ₂ /l) | 50 |

Zgodnie z obowiązującym pozwoleniem wielkość oczyszczalni wyrażona RLM wynosi 136, natomiast biorąc pod uwagę średni zrzut ścieków na przełomie ostatnich lat należy wnioskować, że oczyszczalnia nie jest w pełni wykorzystywana i może przyjąć ścieki z całej miejscowości Knapy. W najbliższym czasie planuje się zainstalowanie na rurociągu tłocznym ścieków oczyszczonych, przepływomierz elektromagnetyczny do pomiaru ilości odprowadzanych ścieków. Pozwoli to bardziej precyzyjnie monitorować wielkość zrzutu ścieków, a co za tym idzie, szybciej reagować na konieczność modernizacji i rozbudowy oczyszczalni

Tabela 11 - Ilość odprowadzanych ścieków w latach 2010-2013.

| rok | Q _{max r} | Q _{śr d} |
|--------------|--------------------------|---------------------------|
| 2010 | 7214 m ³ /rok | 19,8 m ³ /dobę |
| 2011 | 8069 m ³ /rok | 22,1 m ³ /dobę |
| 2012 | 7676 m ³ /rok | 21 m ³ /dobę |
| 2013 I półr. | 3901 m ³ /rok | 21,4 m ³ /dobę |

8. Ścieki przemysłowe odprowadzane przez zakłady do systemu kanalizacji zbiorczej

Na terenie aglomeracji Baranów Sandomierski największym producentem ścieków przemysłowych jest Fabryka Firanek Wisan S.A., która rocznie produkuje 9 600 m³ ścieków. Zakład ten posiada własną oczyszczalnię ścieków i do kanalizacji wprowadza ścieki o parametrach zbliżonych do ścieków bytowych. Ich ładunek RLM obliczony został na podstawie założenia, że na terenie zakładu dziennie powstaje 26,3 m³ ścieków o ładunku BZT₅ = 350 mg O₂/l, co daje 153 RLM.

9. Informacja o zakładach, których przyłączenie do systemu kanalizacji zbiorczej jest planowane

Gmina Baranów Sandomierski nie posiada informacji o planowanych podłączeniach zakładów przemysłowych do sieci kanalizacyjnej.

10. Uzasadnienie określonej dla aglomeracji równoważnej liczby mieszkańców

W kategoriach technicznych głównym sposobem wyrażania wielkości aglomeracji jest całkowity ładunek ścieków wytworzonych przez aglomerację wyrażony w RLM (równoważna liczba mieszkańców), przy czym 1 RLM oznacza ładunek organiczny ulegający biodegradacji, wyrażony pięciodobowym biochemicznym zapotrzebowaniem tlenu (BZT₅), w ilości 60 g tlenu na dzień.

Obliczając RLM dla aglomeracji Baranów Sandomierski brano pod uwagę liczbę stałych mieszkańców, mieszkańców czasowo zameldowanych, osoby czasowo przebywające na terenie aglomeracji (określone na podstawie dostępnych miejsc noclegowych), jak również ścieki przemysłowe (pochodzące z małych i średnich przedsiębiorstw i/lub działalności gospodarczej) odprowadzane do systemu zbierania lub oczyszczalni ścieków komunalnych.

Przy obliczaniu RLM aglomeracji korzystano, że wzoru:

$$\text{RLM} = \text{RLM}_{\text{Mk}} + \text{RLM}_{\text{czas}} + \text{RLM}_{\text{prz}} = 7511 \text{ RLM}$$

gdzie:

RLM - równoważna liczba mieszkańców aglomeracji

RLM_{Mk} - równoważna liczba mieszkańców obejmująca ładunek generowany przez stałych mieszkańców (1 mieszkaniec = 1 RLM) – 3999 RLM (mieszkańcy podłączeni do sieci kanalizacyjnej) + 3136 RLM (mieszkańcy planowani do podłączenia) = **7135 RLM**

RLM_{czas} – równoważna liczba mieszkańców wynikająca z ładunku ścieków pochodzących z usług noclegowych lub czasowego przebywania na terenie aglomeracji osób nie mieszkających w niej (1 miejsce noclegowe = 1 RLM) – **223 RLM**

RLM_{prz} – równoważna liczba mieszkańców wynikająca z ładunku ścieków przemysłowych odprowadzanych do kanalizacji zbiorczej. - **153 RLM.**

11. Ujęcia wody na terenie aglomeracji

Na terenie gminy Baranów Sandomierski zlokalizowane są dwa ujęcia wody, w tym jedno na terenie aglomeracji Baranów Sandomierski, drugie w Ślęzakach, na terenie aglomeracji Dąbrowica. Ujęcie znajdujące się w Baranowie Sandomierskim, którego właścicielem jest Zakładowi Produkcji Wody Pitnej Baranów Sandomierski Sp. z o.o., składa się z 17 studni głębinowych pracujących w układzie lewarowym i za pomocą pomp głębinowych. Na terenie zakładu znajduje się również Stacja Uzdatniania Wody.

Rozporządzeniem Nr 1 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 12 listopada 2002 r. ustanowione zostały strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęcia. Zgodnie z w/w rozporządzeniem teren ochrony bezpośredniej jest ogrodzony oraz oznakowany tablicami informacyjnymi o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych na teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody. Na teren ochrony pośredniej zabrania się:

- wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi;
- rolniczego wykorzystywania ścieków
- przechowywania lub składowania materiałów promieniotwórczych;
- stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin, które w instrukcji stosowania i przechowywania nie posiadają informacji o tym, że środek ten można stosować w strefie ochronnej ujęcia wody pitnej;
- lokalizowania zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt;

- lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu;
- lokalizowania składowisk odpadów komunalnych lub przemysłowych;
- mycia pojazdów mechanicznych;
- urządzenia parkingów, obozowisk oraz kąpielisk;
- lokalizowania nowych ujęć wody;
- lokalizowania cmentarzy i grzebania zwierząt;
- wydobywania kopalin.

Granice strefy ochronnej oraz ograniczenia i zakazy, obowiązujące na terenie tej strefy, są uwzględnione w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów Sandomierski oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji realizowanych w jej obrębie.

12. Informacje o strefach ochronnych zbiorników wód śródlądowych

Na terenie aglomeracji Baranów Sandomierski nie występują zbiorniki wód śródlądowych.

13. Informacje o formach ochrony przyrody

Obszar specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB 180005 został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000⁷, zastąpionym przez rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków⁸. Obszar ten obejmuje mozaikę lasów, które stanowią niemal połowa powierzchni obszaru i terenów rolniczych uprawianych ekstensywnie z torfowiskami, wrzosowiskami, murawami i wydymami. Puszcza Sandomierska jest szczególnie ważna przyrodniczo z uwagi na liczne występowanie cennych gatunków roślin i ptaków (stanowi siedlisko m.in. dla czapli białej, bociana czarnego i białego, sokoła wędrownego, lelka i zimorodka cietrzewia).

⁷ Dz. U. 2007 r. Nr 179 poz. 1275

⁸ Dz. U. 2011 r. Nr 25 poz. 133

Puszcza Sandomierska zajmuje obszar o łącznej powierzchni 129 115,6 ha, przy czym na terenie samej gminy Baranów Sandomierski 3 139,6 ha obejmując częściowo tereny sołectw Durdy, Marki, Knapy i Ślężaki. W miejscowości Knapy, obszar aglomeracji Baranów Sandomierski pokrywa się w niewielkim stopniu z obszarem NATURA 2000.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁹ na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 czy pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami



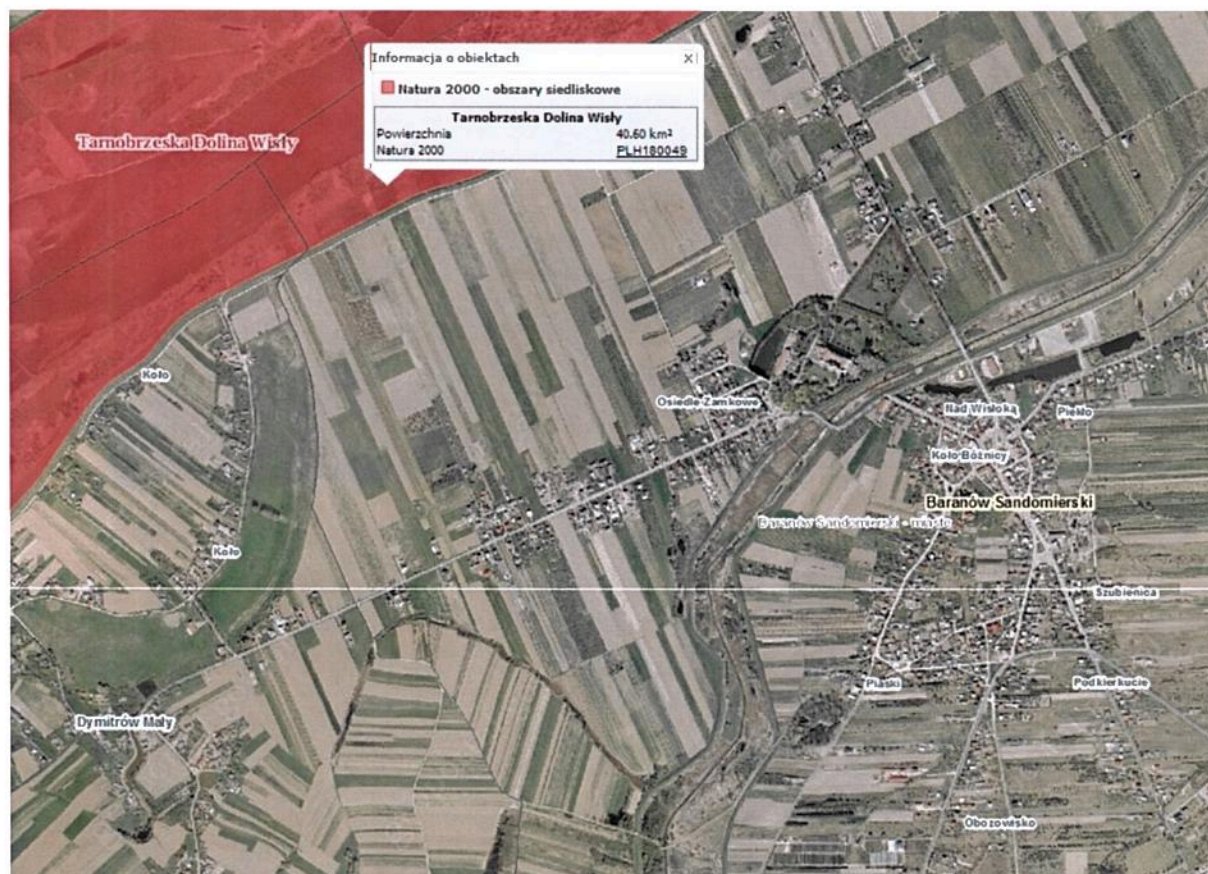
Rysunek 2 - Granica obszaru NATURA 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005 w miejscowości Knapy (źródło: geoserwis.gdos.gov.pl)

⁹ Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880

W bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji Baranów Sandomierski znajduje się również Obszar NATURA 2000 „Tarnobrzaska Dolina Wisły” PLH180049 o łącznej powierzchni 4 059,7 ha. Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny¹⁰

„Tarnobrzaska Dolina Wisły” obejmuje dolinę Wisły ograniczoną do międzywala wraz z roślinnością naturalną na odcinku od ujścia Wisłoki - poniżej Połańca, do Sandomierza wraz z naturalną. Jedną trzecią obszaru pokrywają wody Wisły, podobną powierzchnię zajmują siedliska rolnicze, jedną czwartą obszaru: łąki, niewielką część lasy liściaste - 4% i sady - 2%. Obszar cechuje duża bioróżnorodność gatunków roślin (salwinia pływająca, kotewka orzech wodny czy osoka aloesowata) i zwierząt (szczególnie ryb i płazów) oraz duża różnorodność siedlisk przyrodniczych można tam znaleźć zarastające wydmy i naturalne starorzecza z roślinnością pływającą. Na prawym brzegu Wisły dominują znaczne powierzchnie naturalnych lasów nadrzecznych i zarośli wierzbowych. Dolina jest swoistym korytarzem ekologicznym dla ptaków.

¹⁰ Dz. Urz. UE L 33/146 z 08.02.2011



Rysunek 3 - Usytuowanie obszaru NATURA 2000 „Tarnobrzaska Dolina Wisły” PLH180049 względem aglomeracji Baranów Sandomierski (źródło: geoserwis.gdos.gov.pl)

Na terenie gminy ochronie prawnej podlegają pomniki przyrody:

- klon pospolity, topola czarna, tulipanowiec, dąb szypułkowy, kasztanowiec zwykły w Baranowie Sandomierskim,
- robinia akacjowa w miejscowości Skopanie

14. Uzasadnienie potrzeby zmiany granic aglomeracji

Na przestrzeni ostatnich lat w gminie Baranów Sandomierski nastąpiła rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacja oczyszczalni ścieków w Baranowie Sandomierskim oraz budowa oczyszczalni w Knapach. Te inwestycje wpłynęły na konieczność wprowadzenia zmian w granicach aglomeracji.

III. CZĘŚĆ GRAFICZNA

Część graficzna niniejszego opracowania zgodnie z §4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji zawiera:

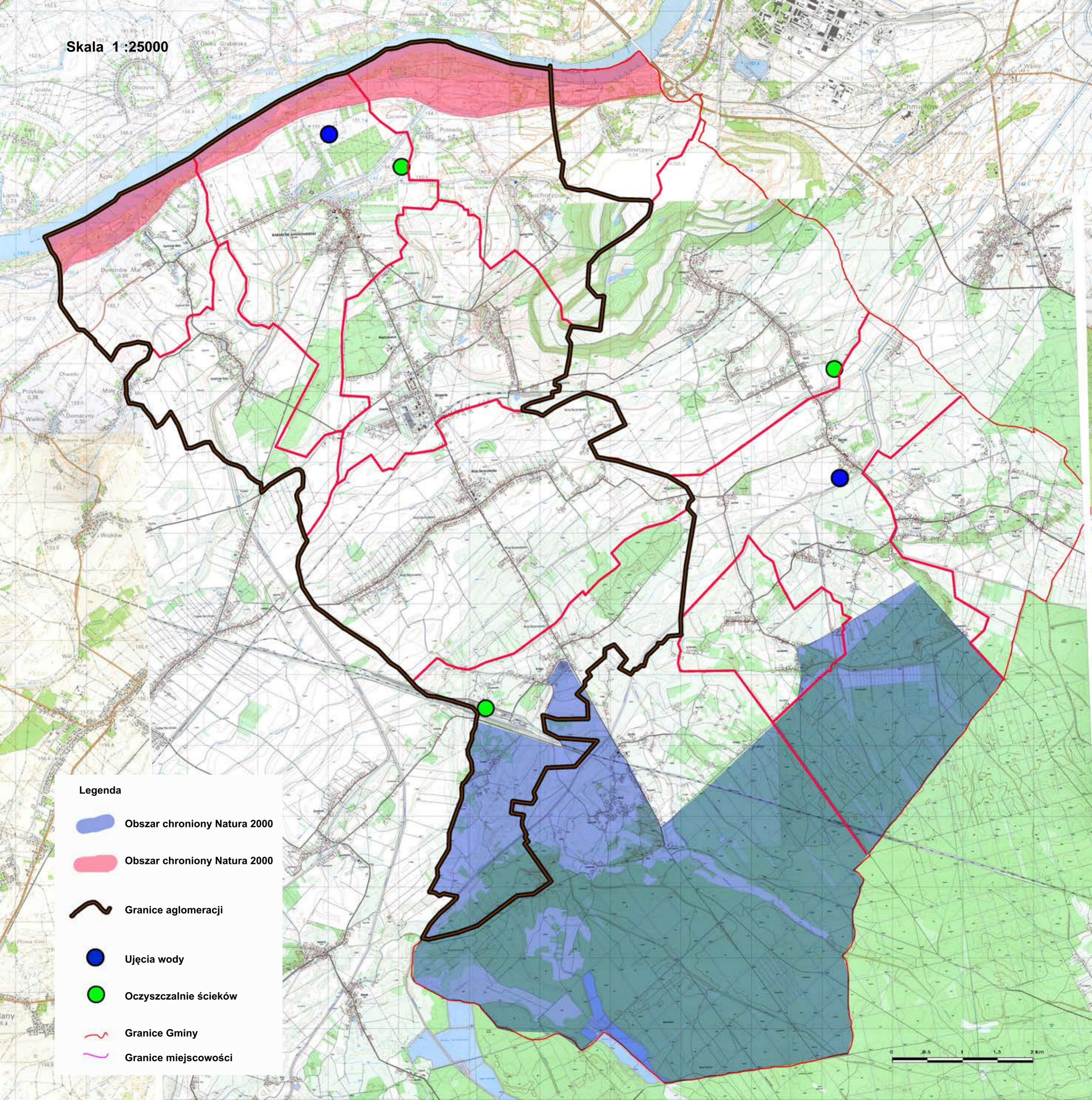
- oznaczenie granic obszaru objętego lub przewidywanego do objęcia zasięgiem systemu kanalizacji zbiorczej gminy lub jej obszaru współtworzącego aglomerację na mapie w skali 1:10 000, a w przypadku jej braku – w skali 1:25 000 (wraz z określeniem skali w formie liczbowej i liniowej);
- oznaczenie oczyszczalni ścieków znajdujących się na terenie gminy,
- oznaczenie granic administracyjnych gminy,
- oznaczenie granic stref ochronnych ujęć wody obejmujących tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej oraz granic obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych oraz
- oznaczenie terenów objętych formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdującego się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 1 tej ustawy.

- Uchwała nr XXXVIII/755/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przystąpienia do wyznaczania obszaru i granic aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. nr 137 poz. 922).
- Rozporządzenie Nr 97/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Baranów Sandomierski (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2006 r. nr 142 poz. 2089).
- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. Nr 91/271/EWG dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych.
- Uchwała Nr III/15/98 Rady Miasta w Baranowie Sandomierskim z dnia 8 grudnia 1998 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego terenu górniczego „TARNOBRZEG II”.
- Uchwała Nr XXXIX/338/98 Rady Miasta w Baranowie Sandomierskim z 25 marca 1998 r. w sprawie zmiany w Miejscowym Planie Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego miasta Baranów Sandomierski i osiedla Skopanie.
- Uchwała Nr XXXIX/339/98 Rady Miasta w Baranowie Sandomierskim z 25 marca 1998 r. w sprawie zmiany w Miejscowym Planie Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego gminy Baranów Sandomierski.
- Rozporządzenie Nr 1 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej, składającego się z 16 studni głębinowych, zlokalizowanego w miejscowości Baranów Sandomierski, gm. Baranów Sandomierski, pow. Tarnobrzeg, woj. podkarpackie.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133).
- Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L 33/146 z 08.02.2011).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. 2006 nr 137 poz. 984)

Wykorzystane publikacje i materiały

- „Wytyczne do tworzenia i zmiany aglomeracji”, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej Warszawa, czerwiec 2013 r.
- „Plan odnowy miejscowości Knapy na lata 2008-2015”, Kanpy, lipiec 2008 r.
- „Plan odnowy miejscowości Dymitrów Mały na lata 2008-2015” Dymitrów Mały, lipiec 2008 r.
- „Plan odnowy miejscowości Wola Baranowska na lata 2008-2015” Dymitrów Mały, lipiec 2008 r.
- „Plan odnowy miejscowości Suchorzów na lata 2008-2015” Suchorzów, czerwiec 2008 r.
- „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2009 – 2015” Baranów Sandomierski, listopad 2008 r.
- „Lokalny Plan Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski”
- <http://isap.sejm.gov.pl/>
- <http://www.bip.gov.pl/>
- <http://www.baranowsandomierski.pl/>
- <http://www.bip.baranowsandomierski.pl/>
- <http://www.tarnobrzescki.pl/>
- <http://sippt.tarnobrzescki.pl/>
- <http://edziennik.rzeszow.uw.gov.pl>
- <http://dziennik.rzeszow.uw.gov.pl>
- <http://obszary.natura2000.org.pl/>
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl>
- <http://www.krakow.rzgw.gov.pl/>

Skala 1:25000



Legenda

-  Obszar chroniony Natura 2000
-  Obszar chroniony Natura 2000
-  Granice aglomeracji
-  Ujęcia wody
-  Oczyszczalnie ścieków
-  Granice Gminy
-  Granice miejscowości

0 0,5 1 1,5 2 km

Uchwała Nr / /14
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia.....2014 r.

w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Polańczyk

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.) oraz art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.) w związku z § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922),

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwała, co następuje:

§ 1

Weryfikuje się pozytywnie propozycję planu aglomeracji Polańczyk przedłożoną przez Wójta Gminy Solina.

§ 2

Występuje się do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji Polańczyk.

§ 3

Występuje się do Gminy Solina o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Polańczyk.

§ 4

Część opisowa propozycji planu aglomeracji, o której mowa w § 1 stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 5

Część graficzna propozycji planu aglomeracji, o której mowa w § 1 stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 6

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.), sejmik województwa wyznacza w drodze uchwały, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, obszar i granice aglomeracji jako terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2010 r. Nr 137 poz. 922).

Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą Nr XLI/830/13 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do wyznaczania obszaru i granic aglomeracji Polańczyk, o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000, przystąpił do wyznaczania aglomeracji Polańczyk.

Wójt Gminy Solina przedłożył propozycję planu aglomeracji, sporządzoną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z § 4 ust. 4 ww. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, zweryfikowana przez sejmik województwa propozycja planu aglomeracji podlega w dalszej kolejności uzgodnieniu i zaopiniowaniu, zgodnie z art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu aglomeracji, aglomeracja Polańczyk z oczyszczalnią ścieków w Polańczyku zlokalizowana zostanie na terenie miejscowości Polańczyk.

Liczba mieszkańców aglomeracji obsługiwanych przez istniejącą sieć kanalizacyjną i oczyszczalnię ścieków wynosi 829. Na terenie aglomeracji zarejestrowanych jest 2 711 miejsc noclegowych, dodatkowo do końca 2015 r. przybędzie 70 miejsc noclegowych.

Na obszarze aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe.

Na terenie projektowanej aglomeracji powstają ścieki komunalne w średnio dobowej ilości $Q_{\text{śrd}} = 468 \text{ m}^3/\text{d}$. Nie prowadzi się badań jakości ścieków surowych.

Całkowita RLM aglomeracji wyniesie 3 610 i będzie równa sumie mieszkańców i turystów aglomeracji.

Długość sieci kanalizacyjnej na obszarze objętym nową aglomeracją wynosi łącznie 14,5 km, z czego sieć tłoczna stanowi 2,3 km. Na terenie przedmiotowej aglomeracji nie planuje się budowy nowej sieci kanalizacyjnej.

Po zweryfikowaniu propozycji planu aglomeracji Polańczyk stwierdza się, że wykonana ona została zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji.

Po uzyskaniu wymaganych uzgodnień i opinii, pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego skierowany zostanie projekt uchwały w sprawie wyznaczenia aglomeracji Polańczyk.

Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

GMINA SOLINA
38-610 POLANCZYK
ul. Wiejska 2

PROPOZYCJA PLANU
AGLOMERACJI

POLANCZYK

z oczyszczalnią ścieków
w Polańczyku



powiat Leski

województwo
PODKARPACKIE

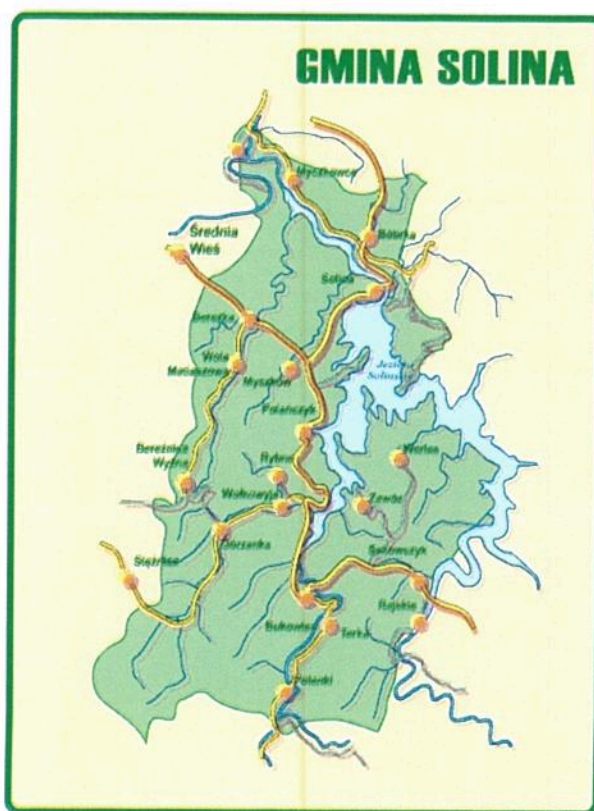
Część opisowa

1. Podstawowe informacje na temat aglomeracji¹

1. Nazwa aglomeracji: Polańczyk
2. RLM aglomeracji: 3610
3. Gmina wiodąca w aglomeracji: Solina
4. Gminy w aglomeracji: Solina
5. Wykaz miejscowości w aglomeracji wraz z liczbą mieszkańców w poszczególnych miejscowościach:
Polańczyk – liczba mieszkańców : 829

W przypadku aglomeracji współtworzonej przez kilka gmin wniosek o wyznaczenie obszaru i granic aglomeracji składa gmina wiodąca. Do wniosku należy dołączyć stosowne uchwały z pozostałych gmin. W takim przypadku informacje i dane winny być przedstawione zarówno dla całej aglomeracji, jak i odrębnie dla gmin współtworzących aglomerację.

Złożenie wniosku o zmianę aglomeracji wymaga przedstawienia informacji dotyczącej rozporządzenia wojewody lub uchwały sejmiku województwa wyznaczającego tę aglomerację, przedstawienia merytorycznego uzasadnienia takiego działania, a w przypadku likwidacji aglomeracji wyznaczonej przez wojewodę - przesłania uchwały/uchwał samorządów gminnych akceptujących likwidację².



¹ Wg. najbardziej aktualnych danych, z podaniem źródeł informacyjnych (GUS, ewidencja gminy etc.)

² Informacje dotyczące możliwości likwidowania aglomeracji zostały opisane w rozdziale 7 Wytycznych do tworzenia i zmiany aglomeracji

2. Adres wnioskodawcy (gminy, gminy wiodącej w aglomeracji)

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| Miejscowość: Polańczyk | Ulica, nr: Wiejska 2 |
| Gmina: Solina | Powiat: Leski |
| Województwo: podkarpackie | |
| Telefon: tel. (13) 4692118 lub 19, | Fax: (13) 4692321 |
| e-mail do kontaktu bieżącego: urząd@esolina.pl | |

3. Imię/nazwisko/stanowisko/tel./fax osoby wskazanej do kontaktowania się w sprawach złożonego wniosku

| |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pan Henryk Płosaj, tel. (13) 4692118 lub 19, fax. (13) 4692321, urząd@esolina.pl |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Propozycję planu aglomeracji, w rozumieniu art. 43 ust. ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 2019, ze. zm.) opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. Nr 137, poz. 922)

3.1 Dane rejestrowe

| | |
|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| NIP | 688-11-20-195 |
| REGON | 687563 |
| PKD | 84.11.Z - Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej |
| Rozpoczęcie działalności | 1977 |

3.2 Podstawowe informacje na temat gminy

Gmina Solina utworzona została z dniem 1 lutego 1977 roku. W skład Gminy weszły wówczas : obszar znoszonej Gminy Wołkowyja, a ponadto z Gminy Olszanica obszary sołectw : Bóbrka, Bereźnica Niżna, Myczkowce, Solina i Zabrodzie, z Gminy Ustrzyki Dolne zaś obszary sołectw: Łobozew Dolny, Łobozew Górny, Daszówka, Sokole, Teleśnica Sanna i Teleśnica Oszwarowa.

Obszary z terenu Gminy Ustrzyki Dolne przeszły jednak nie na długo, bowiem już z dniem 1 lipca 1981 roku włączone zostały ponownie do Gminy Ustrzyki Dolne.

W marcu 1990 roku siedziba gminnych organów władzy i administracji państwowej przeniesiona została do nowo wybudowanego, dla potrzeb tych organów, budynku mieszczącego się w Polańczyku.

W dniu 27 maja 1990 r. przywrócony został ustrój samorządowy w gminach. Prawo nadało polskiemu samorządowi nie tylko samodzielność, także i niezależność. Przyjęta została wówczas generalna klauzula kompetencyjna, iż do zakresu działania władz lokalnych należą wszystkie

sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym nie zastrzeżone na rzecz innych organów. Takie określenie zakresu działania daje władzom lokalnym możliwość podejmowania działań innowacyjnych, stwarzających korzystne warunki rozwoju gminy.

Geografia Gminy

Gmina Solina położona jest w województwie podkarpackim w centrum Bieszczad. Ponad 80% jej powierzchni zajmuje Wschodnio – Beskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu – tereny leśne, z unikatowymi okazami bieszczadzkiej przyrody. Wyjątkowego uroku tym terenom dodają rozlewające się szeroko wody zaporowych zbiorników wodnych – większego, solińskiego, zajmującego 21 km² i mieszczącego 500 mln m³ wody oraz mniejszego, myczkowieckiego, o powierzchni 2 km², który mieści blisko 11 mln m³ wody. Obydwa bieszczadzkie śródlądne jeziora, o urozmaiconej linii brzegowej, wciśnięte między strome, wyrastające wprost z wody wzgórza z rozlicznymi zatokami i wyspami, tworzą malowniczy krajobraz. Zasilają je swymi wodami dwie czyste górskie rzeki – San i Solinka, ze swymi wieloma dopływami, które należą też do cennych walorów przyrodniczych terenów gminnych.

70 % powierzchni Gminy Solina zajmują lasy. Ich największe kompleksy znajdują się w południowej części terenów gminnych, na zboczach Lipowca, Kamienia, Tołstej, Durnej, Berda, Wysokiego Horbu, Kiczery i innych szczytów, wznoszących się na wysokość prawie 750 m n.p.m. Są to głównie lasy bukowo-jodłowe, z domieszką szarej olchy, modrzewia, jawora, grabu i osiki.

W gminie występuje klimat podgórski, z przewagą cech kontynentalnych, silnie bodźcowy, modyfikowany przez oddziaływanie Jeziora Solińskiego. Ocieplający wpływ zbiornika wodnego zaznacza się jesienią, a oziębiający na wiosnę. Panujący tu klimat cechuje się występowaniem bodźców klimatycznych o różnym natężeniu, od umiarkowanych do silnych – głównie w strefie brzegowej jeziora, częstym występowaniem mgieł (75 dni w roku) i silnych wiatrów (średnia roczna prędkość – 2,2 m/s). Dni gorących jest około 20 % w roku, dni bardzo mroźnych około 20-30%.

Turystyka na terenie Gminy Solina

Posiadając na swoim terenie wiele walorów turystyczno-krajoznawczych i klimatycznych Gmina Solina od początku lat 70-tych stała się bardzo atrakcyjnym terenem, odwiedzanym chętnie przez turystów, wczasowiczów i kuracjuszy. Czyste środowisko naturalne, bogactwo przyrody, pierwotne, niezniszczone jeszcze nadmierną interwencją człowieka śródgórskie krajobrazy, walory widokowe terenu, dają możliwość organizowania na tym terenie aktywnego i pożytecznego spędzania wolnego czasu. Pozwalają na uprawianie różnego rodzaju form wypoczynku i rekreacji z jednoczesnym obcowaniem wśród wód Zalewu Solińskiego i Myczkowieckiego, gór i lasów, które są głównymi wartościami tego zakątka Płd.-Wsch. Polski. Każdy znajdzie tu dla siebie coś miłego i ciekawego; wielbicieli sportów wodnych przyciągają w te strony akweny obu bieszczadzkich jezior, lotniarzy – ośrodek lotniarski na stokach Jawora w Solinie i ośrodek szybowcowy w Bezmiechowej, zaś ludzi, którzy chcą wypocząć – rozbudowujące się ośrodki wypoczynkowe w Polańczyku, Solinie, Myczkowcach, Bukowcu, Wołkowi, Zawozie i innych miejscowościach. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniom turystów, z roku na rok zwiększa się ilość obiektów świadczących usługi hotelarskie. Obecnie obiektów tych jest już ponad 200 – hoteli, pensjonatów, ośrodków wypoczynkowych, gospodarstw agroturystycznych i pokoi gościnnych (ok. 8 tys. miejsc noclegowych), oraz pól namiotowych i campingów (ok. 4 tys. miejsc). Jest to największa baza noclegowa na terenie województwa podkarpackiego. Przy Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Turystyki w Solinie z/s w Polańczyku działa Centrum Informacji Turystycznej, które udziela informacji dotyczących możliwości wypoczynku,

atrakcji turystycznych i rekreacji nie tylko na terenie Gminy Solina, ale również gmin ościennych.

4. Dokumenty stanowiące podstawę do wyznaczenia aglomeracji

| Lp. | Wyszczególnienie | Nie ³ | Tak ³ |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 1 | miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego; | | X |
| 2 | studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy; | | X |
| 3 | decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego; | X | |
| 4 | wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; | | X |
| 5 | inne (wymienić) | | |

Dokumenty stanowiące podstawę do wyznaczenia aglomeracji (podać nazwę, Nr oraz datę podjęcia uchwał ustanawiających te dokumenty):

Podstawę wyznaczenia propozycji obszaru aglomeracji stanowią niżej wymienione dokumenty:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Solina – uchwała Rady Gminy Solina nr XIV/2678/2000 z dnia 12 grudnia 2000r.
- Uchwała nr XXI189/08 Rady Gminy Solina z dnia 29 lipca 2008r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego – „wydzielony granicami administracyjnymi miejscowości Polańczyk i Myczków....”
- Uchwała nr XXII/175/96 Rady Gminy Solina z dnia 28 czerwca 1996r. w sprawie przyjęcia „Programu uporządkowania gospodarki ściekowej na terenach przyległych do zbiornika solińskiego oraz zlewni zasilających na tle zagrożenia zbiornika eutrofizacją”.
- Uchwała nr XV/290/04 Rady Gminy Solina z dnia 8 lipca 2004r. w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki odpadami na lata 2004-2015”.

Proponowana zmiana granic aglomeracji Polańczyk jest zgodna z w/w dokumentami.

³ Znakiem „X” zaznaczyć właściwą odpowiedź

5. Opis sieci kanalizacyjnej

5.1. Informacje na temat istniejącej kanalizacji oraz liczby mieszkańców i turystów obsługiwanych przez tę sieć oraz oczyszczalnię ścieków¹

Wykaz – lista miejscowości aglomeracji, w których eksploatowana jest sieć kanalizacji komunalnej (sanitarnej i ogólnospławnej): Polańczyk

| Lp. | Kanalizacja istniejąca | Długość [km] | Liczba osób korzystających z istniejącej kanalizacji | | | Uwagi |
|-------|----------------------------|--------------|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------|
| | | | mieszkańcy | turyści w sezonie turystyczno - wypoczynkowym ⁴ | sumaryczna liczba osób [kol 4 + kol 5] | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Sanitarna grawitacyjna | 12,2 | 829 | 2711 | 3540 | |
| 2 | Sanitarna tłoczna | 2,3 | | | | |
| 3 | Ogólnospławna grawitacyjna | | | | | |
| 4 | Ogólnospławna tłoczna | | | | | |
| Razem | | 14,5 | | | | |
| | | | | | | |

Podstawowe informacje i dane techniczne dotyczące istniejącej kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków w Polańczyku obsługującej aglomerację Polańczyk.

Planowana aglomeracja Polańczyk obejmuje cały teren miejscowości Polańczyk bez obszaru znajdującego się przy ulicy Zacisze. Miejscowości aktualnie jest skanalizowana w blisko 100% . Istniejąca sieć kanalizacyjna sanitarna jest w 100% siecią rozdzielczą. Skanalizowanie miejscowości Polańczyk było prowadzone w latach 1975 – 2013. Budowę oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Polańczyk, zlokalizowaną w miejscowości Polańczyk zakończono i oddano do użytkowania w latach 70-tych.

W wyniku utworzenia aglomeracji Polańczyk, ilość obsługiwanych RLM w obszarze aglomeracji wyniesie 3540 RLM przy obecnej długość już wykonanej i eksploatowanej sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Polańczyk wynoszącej 14,5 km.

Liczba RLM obsługiwanych przez kanalizację i oczyszczalnię ścieków (o przepustowości 900 m³/d) na terenie aglomeracji Polańczyk wynosi - 3540

Kanalizacja sanitarna:

Zgodnie z ukształtowaniem terenu funkcjonuje kanalizacja sanitarna grawitacyjna z rur PVC o śr. Dn 300mm, Dn200mm, Dn160mm, zbierająca ścieki sanitarne z poszczególnych gospodarstw poprzez przykanaliki sanitarne.

Ponadto pracują 3 przepompownia ścieków do której dopływają ścieki grawitacyjnie od poszczególnych odbiorców . Ścieki z 2 przepompowni Metalchem doprowadzane są przewodem tłocznym PE Dn160mm długości 2 km są do studni rozprężnej. Ponadto działa

⁴ Pod pojęciem „liczba turystów” przyjmuje się liczbę zarejestrowanych miejsc noclegowych.

trzecia przepompownia tłocząca ścieki przewodem tłocznym PE Dn110mm o długości 300 m do studni rozprężnej i następnie do kanalizacji grawitacyjnej

Ścieki odprowadzane są kolektorem zbiorczym PVC-U Dn 300mm do oczyszczalni ścieków. Parametry techniczne sieci:

-kanały grawitacyjne z rur PCV-U typ N o śr. Dn=300x6,2mm, Dn200x4,9mm, Dn160x4,0mm.

-kanały tłoczne z rur ciśnieniowych PE 160 SDR i o śr. Dn 110mm,

-minimalny spadek na przyłączach – 1,5%,

-minimalny spadek na sieci – 0,4%,

-studzienki kanalizacyjne z tworzywa Dn315mm do inspekcji terenu,

-studzienki kanalizacyjne rewizyjne betonowe Dn1000mm do inspekcji z dna studzienki,

-3 przepompownie Metalchem zamontowana w zbiornikach z polimerobetonu

Dn 1200mm,

Rury z PCV-U łączone poprzez uszczelkę gumową, natomiast rury PE poprzez zgrzewanie doczołowe.

Z dniem 01.07.2013 r. na podstawie podpisanej umowy pomiędzy GZK Sp. z o. o. a PGE Energia Odnawialna S.A. Oddział ZEW Solina - Myczkowce z/s w Solinie na oczyszczalnię doprowadzane są ścieki bytowe pochodzące z Centrum Wypoczynkowego WYSPA w Polańczyku. Zgodnie z warunkami umowy ilość ścieków kierowana na oczyszczalnię w Polańczyku wynosi 46,5 m³/d. Sieć kanalizacyjna w tym rejonie została wykonana z zachowaniem następujących warunków technicznych:

- została wykonana modernizacja istniejącej przepompowni (wymiana pomp i kolektora na większe przepustowości);

- montaż kraty przed pompownią dla całości dopływających ścieków;

- zainstalowano przed przepompownią urządzenia do pomiaru ilości doprowadzanych ścieków;

- wymiana istniejącego rurociągu tłoczego z przepompowni na rurociąg o większej średnicy oraz istniejącej studni rozprężnej;

- na terenie Ośrodka zlokalizowano zbiornik ścieków pozwalający na awaryjne zatrzymanie ścieków przez okres min. 1 doby.

Na terenie aglomeracji wykonanych jest około 340 przyłączy kanalizacyjnych. Z Aglomeracji Polańczyk został wyłączony teren w rejonie ulicy Zacisze, działki nr:

359, 360/2, 362, 360/1, 361/2, 363, 364, 365/1, 358, 366, 799, 369, 370/3, 370/4, 370/5, 370/6, 370/7, 356, 357, 354, 795, 349, 346, 347, 348, 344, 321/1, 320, 319, 351, 353, 355/1, 355/2. Znajduje się tu 11 działek zabudowanych - 20 mieszkańców zameldowanych i 20 działek niezabudowanych.

5.2. Informacje na temat planowanej do budowy kanalizacji w celu dostosowania aglomeracji do warunków określonych w Dyrektywie Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG) oraz liczby mieszkańców i turystów, którzy będą obsługiwani przez tę sieć oraz oczyszczalnię ścieków.

5.2.1. Sieć kanalizacyjna o wskaźniku długości sieci nie mniejszym niż 120 osób na km sieci.

Wykaz – lista miejscowości/obszarów aglomeracji w obrębie, których planuje się budowę sieci kanalizacji sanitarnej o wskaźniku długości sieci nie mniejszym niż 120 osób na km sieci: nie planuje się

| Lp. | Kanalizacja planowana do realizacji | Długość [km] | Liczba osób, które będą obsługiwane przez planowaną do budowy kanalizację | | | Uwagi |
|-------|-------------------------------------|--------------|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------|
| | | | mieszkańcy | turyści w sezonie turystyczno – wypoczynkowym ⁴ | sumaryczna liczba osób [kol 4 + kol 5] | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Sanitarna grawitacyjna | | | | | |
| 2 | Sanitarna tłoczna | | | | | |
| Razem | | | | | | |

Obliczenie wskaźnika długości sieci dla planowanej do wykonania sieci kanalizacyjnej (dla obszaru o wskaźniku długości sieci nie mniejszym niż 120 osób na km sieci)⁵.

| | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Długość sieci kanalizacyjnej planowanej do wykonania [kol. 3] | |
| Sumaryczna liczba mieszkańców oraz turystów, którzy będą obsługiwani przez planowaną do budowy sieć kanalizacyjną [kol. 6] | |
| Wskaźnik długości sieci = sumaryczna liczba mieszkańców oraz turystów [kol. 6]/długość sieci kanalizacyjnej planowanej do wykonania [kol. 3] | |

5.2.2. Sieć kanalizacyjna o wskaźniku długości sieci nie mniejszym niż 90 osób na km sieci (kanalizacja zlokalizowana na terenie o 1% spadku lub w strefach ochronnych)

Wykaz – lista miejscowości/obszarów aglomeracji, w obrębie, których planuje się budowę sieci kanalizacji sanitarnej o wskaźniku długości sieci nie mniejszym niż 90 osób na km sieci: nie planuje się

| Lp. | Kanalizacja planowana do realizacji | Długość [km] | Liczba osób, które będą obsługiwane przez planowaną do budowy kanalizację | | | Uwagi |
|-------|-------------------------------------|--------------|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------|
| | | | mieszkańcy | turyści w sezonie turystyczno – wypoczynkowym ⁴ | sumaryczna liczba osób [kol 4 + kol 5] | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Sanitarna grawitacyjna | | | | | |
| 2 | Sanitarna tłoczna | | | | | |
| Razem | | | | | | |

Obliczenie wskaźnika długości sieci dla planowanej do wykonania sieci kanalizacyjnej (dla obszaru o wskaźniku długości sieci nie mniejszym niż 90 osób na km sieci)⁴

| | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Długość sieci kanalizacyjnej planowanej do wykonania [kol. 3] | |
| Sumaryczna liczba mieszkańców oraz turystów, którzy będą obsługiwani przez planowaną do budowy sieć kanalizacyjną [kol. 6] | |
| Wskaźnik długości sieci = sumaryczna liczba mieszkańców oraz turystów [kol. 6]/długość sieci kanalizacyjnej planowanej do wykonania [kol. 3] | |

⁵ W przypadku aglomeracji współtworzonej przez kilka gmin wskaźnik długości sieci liczony jest bez rozdzielania na poszczególne gminy

6. Opis gospodarki ściekowej

6.1. Informacje na temat oczyszczalni ścieków.⁶

Istniejąca oczyszczalnia ścieków w m. Polańczyk eksploatowana jest na potrzeby gospodarstw domowych, ośrodków wypoczynkowych oraz ośrodków leczniczych (sanatoriów) zlokalizowanych w m. Polańczyk. Oczyszczalnia została wybudowana w latach 70-dziesiątych. Pierwsza gruntowna modernizacja instalacji została przeprowadzona w latach 2000 - 2001, w wyniku czego została zmieniona technologia prowadzonego procesu oczyszczania. W 2003 r. wybudowano poletka osadowe wraz z magazynem osadów ściekowych. Obecnie proces oczyszczania prowadzony na istniejącej oczyszczalni oparty jest o technologię osadu czynnego z zintegrowanym systemem usuwania związków biogenych. Oczyszczalnia ścieków w Polańczyku została wykonana w następującym układzie technologicznym:

- przepompownia ścieków
- punkt zlewny
- komora krat
- piaskownik z poletkiem ociekowym piasku
- osadnik wstępny typu Imhoffa
- reaktor biologiczny - 2 szt. z wydzielonymi komorami defosfatacji, denitryfikacji i nitryfikacji
- osadnik wtórny
- osadnik wtórny awaryjny
- komora kontaktowa z awaryjną dezynfekcją ścieków
- stacja awaryjnego dozowania koagulantu
- zbiorniki nowy osadu
- komora tlenowej stabilizacji osadu
- stacja odwadniania osadu
- pompownia ścieków własnych
- wylot ścieków oczyszczonych
- poletko osadowe

Projektowane parametry oczyszczalni

Ilości ścieków :

- $Q_{\text{śrd}} = 900 \text{ m}^3/\text{d}$
- $Q_{\text{maxd}} = 1000 \text{ m}^3/\text{d}$
- $Q_{\text{śrh}} = 50 \text{ m}^3/\text{h}$
- $Q_{\text{maxh}} = 100 \text{ m}^3/\text{h}$

Obiekty wchodzące w skład instalacji oczyszczania ścieków - w skład istniejącej oczyszczalni ścieków wchodzi następujące urządzenia: stacja zlewna ścieków dowożonych wraz z sitem spiralnym i podajnikiem ślimakowym, sito spiralne z podajnikiem ślimakowym, piaskownik pionowy, osadnik wstępny, reaktor biologiczny, stacja dozowania Pix-u, osadnik wtórny ze zgarniaczem mechanicznym, urządzenie pomiarowe do pomiaru ilości odprowadzanych ścieków typu zwężka Venturiego z automatyczną rejestracją wyniku pomiaru, prasa osadowa Monobelt, poletka osadowe. Na terenie oczyszczalni zlokalizowane są również dwa zbiorniki

⁶ W przypadku funkcjonowania więcej niż jedna oczyszczalnia ścieków, dla każdej oczyszczalni wypełnić oddzielną tabelę.

typu Imhoff, stanowiące pozostałość po urządzeniach oczyszczalni sprzed modernizacji przeprowadzonej w 2001, obecnie są wyłączone z prowadzonego procesu oczyszczania ścieków i są wykorzystywane do przetrzymywania osadu nadmiernego. Technologia czyszczalni oparta jest na trójfazowym systemie Bardenpho składa się w części biologicznej z reaktora z dwoma ciągami komór defosfatacji (KDF), denitryfikacji (KD) i nitryfikacji (KN). Część mechaniczną stanowią: komora krat, piaskownik pionowy i osadnik wstępny (istniejący, radialny osadnik Imhoffa). Na terenie oczyszczalni znajduje się punkt zlewny. Z komory nitryfikacji ścieki odprowadzane są do osadnika wtórnego (poziomy, podłużny). Przewidziano recyrkulację zewnętrzną osadu z osadnika wtórnego w ilości 100% doprowadzanych ścieków oraz recyrkulację wewnętrzną ścieków z komór napowietrzania do komór denitryfikacji w ilości ok. 200% doprowadzanych ścieków. Stężenie tlenu w komorach nitryfikacji utrzymywane jest w granicach 1,5-2,5 mg O₂/dm³ zapewniają dwie dmuchawy współpracujące z falownikiem. Osady z osadnika wstępnego oraz osad nadmierny z osadnika wtórnego doprowadzane są do zbiorników osadowych (pozostałych ze starej oczyszczalni osadników Imhoffa o czasie przetrzymania ok. 12 dób). W obiektach tych zaplanowano proces fermentacji osadów. Końcowy etap utylizacji osadów ściekowych przewidywał mechaniczne odwadnianie na prasie taśmowej (wspomaganie procesu polielektrolitem) oraz odprowadzenie osadów na poletka osadowe. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do Zbiornika Solińskiego rurociągiem na głębokość ok. 6 m w odległości ok. 30 m od brzegu. W komorach KDF i KDN zastosowano mieszadła zatapiałne. W ostatnich latach zainstalowano prasę do odwadniania osadu ściekowego Monobelt. W lutym 2013 r. zainstalowano zakupioną stację zlewną ścieków dowożonych. Stacja wyposażona jest w urządzenie do wstępnego oczyszczania mechanicznego ścieków dowożonych (sito z podajnikiem ślimakowym), urządzenia do hermetycznego wprowadzania ścieków dowożonych oraz urządzenie do pomiaru ilości ścieków dowożonych - przepływomierz SLEMENS. W ostatnim okresie czasu zamontowano nowe dyfuzory do napowietrzania ścieków w komorach reaktora biologicznego w ilości 52 szt., zamontowano pompę wewnętrznej recyrkulacji ścieków, zamontowano również urządzenie do pomiaru tlenu w reaktorze biologicznym oraz wymieniono mieszadła komory denitryfikacji i nitryfikacji. Istniejąca oczyszczalnia stanowi własność Gminy Solina z/s w Polańczyku, na mocy umowy dzierżawy instalacja administrowana jest przez GZK Sp. z o. o. w Polańczyku. Ścieki po oczyszczeniu na istniejącej oczyszczalni wprowadzane są wód powierzchniowych Zbiornika Solina, wylot kolektora odprowadzającego ścieki zlokalizowany jest ok. 40 m w głąb Zatoki Nelsona, pod powierzchnią wody. Ścieki odprowadzane są w sposób ciągły. Przepustowość oczyszczalni w zakresie RLM określona w operacie wodnoprawnym wykonanym przez Zakład Prac Wiertniczo Geologicznych ALGEO wynosi 6000 RLM. Stan formalno - prawny w zakresie szczególnego korzystania z wód polegającego na wprowadzaniu ścieków oczyszczonych na istniejącej oczyszczalni ścieków w Polańczyku do wód powierzchniowych Zbiornika Solina uregulowany jest decyzją Wojewody Podkarpackiego znak: ŚR-III-2-6811/33/04 z dnia 26.10.2004 r. Termin ważności decyzji ustalono do dnia 30.09.2024 r.

| | |
|-----------------------------------------------|--------------------|
| Nazwa oczyszczalni ścieków: Polańczyk | |
| Lokalizacja | |
| Miejscowość [kod pocztowy: 38-610]: Polańczyk | Ulica, nr: Leśna 1 |
| Gmina: Solina | Powiat: leski |
| Województwo: podkarpackie | |

| | | |
|------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Telefon: 13 470 30 31 | | Fax: 13 470 30 31 |
| e-mail do kontaktów bieżących: gzkp@op.pl | | |
| Decyzja pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków oczyszczonych | | |
| Organ, który wydał decyzję: Wojewoda Podkarpacki | | |
| Numer decyzji: ŚR-III-2-6811/33/04 | Data wydania: 26.10.2014 | Termin ważności do: 30.09.2014 |
| Przepustowość oczyszczalni: | | |
| Średnia [m ³ /d]: 900 | Maksymalna godzinowa [m ³ /h]: 100 | Maksymalna roczna [m ³ /a]: 328500 |

| | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Rodzaj i ilość ścieków dostarczanych siecią kanalizacyjną oraz taborem asenizacyjnym: | |
| Ścieki dopływające siecią kanalizacyjną [m ³ /d]: 468,5 | |
| Ścieki dowożone [m ³ /d]: 8,2 | |
| Aktualne obciążenie oczyszczalni: | |
| Średnie [m ³ /d]: 476,7 | Ilość ścieków oczyszczonych w roku poprzednim [m ³ /a]: 174 |
| Średnio [% przepustowości]: 53 | |
| Przewidywane obciążenie oczyszczalni po zrealizowaniu planowanego zakresu sieci kanalizacji sanitarnej: | |
| Średnie [m ³ /d]: 500 | Przewidywana ilość ścieków oczyszczonych w roku [m ³ /a]: 182 |
| Średnio [% przepustowości]: 55,6 | |

| Wartości wskaźników zanieczyszczeń ścieków surowych | | |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|---------------|
| Wskaźnik | Wartość (średnioroczna z pomiarów) | Uwagi |
| 1 | 2 | 3 |
| BZT ₅ [mgO ₂ /l] | | Brak pomiarów |
| ChZT _{Cr} [mgO ₂ /l] | | Brak pomiarów |
| Zawiesina ogólna [mg/l] | | Brak pomiarów |
| Fosfor ogólny [mgP/l] | | Brak pomiarów |
| Azot ogólny [mgN/l] | | Brak pomiarów |
| Wartości wskaźników lub % redukcji zanieczyszczeń ścieków oczyszczonych | | |

| Wskaźnik | Wartość lub % redukcji zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym | Wartość (średnioroczna z pomiarów) |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 |
| BZT ₅ [mgO ₂ /l] | 25 | 2,1 |
| ChZT _{Cr} [mgO ₂ /l] | 125 | 13,8 |
| Zawiesina ogólna [mg/l] | 35 | 3,7 |
| Fosfor ogólny [mgP/l] | 2 | 0,8 |
| Azot ogólny [mgN/l] | 15 | 6 |

| Odbiornik ścieków oczyszczonych zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym: | |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Nazwa ciekłu: Zalew Soliński | Kilometraż miejsca odprowadzania ścieków oczyszczonych: - |

| Typ oczyszczalni ścieków⁷ | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| B - oczyszczalnia biologiczna spełniająca standardy odprowadzanych ścieków | |
| non B - oczyszczalnia biologiczna niespełniająca standardów odprowadzanych ścieków | |
| PUB1 - oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu (N), fosforu (P) spełniająca standardy odprowadzanych ścieków dla aglomeracji $\geq 100\ 000$ RLM | |
| non PUB1 - oczyszczalnia jw. niespełniająca standardów odprowadzanych ścieków w zakresie usuwania N i/lub P | |
| PUB2 - oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu (N), fosforu (P) spełniająca standardy odprowadzanych ścieków dla aglomeracji $< 100\ 000$ RLM | X |
| non PUB2 - oczyszczalnia jw. niespełniająca standardów odprowadzanych ścieków w zakresie usuwania N i/lub P | |

Podstawowe informacje na temat zamierzeń inwestycyjnych z zakresu rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni:

W zakresie zadań inwestycyjnych w najbliższym okresie planowana jest modernizacja ciągu przeróbki osadów ściekowych. Planuje się m.in.:

1. Wykonanie remontu osadnika typu Imhoff, tj. uzupełnić ubytki betonu, zlikwidować rysy i pęknięcia w części naziemnej, wyremontować elementy barierki oraz elementu podestu;
2. Wykonanie uszczelnienia jednego z osadników Imhoffa i adaptację osadnika na zbiornik stabilizacji osadu. W tym planuje się wykonać: wykonać remont dwóch zbiorników osadowych wykonanych w konstrukcji żelbetowej na bazie osadników Imhoffa (zbiornik osadu nr I oraz komora tlenowej stabilizacji osadów - zbiornik osadów nr II), tj. wzmocnić konstrukcję korony przedmiotowych zbiorników, zlikwidować pęknięcia, przecieki, uzupełnić ubytki betonu w części naziemnej, poprawić zamocowania barierki ochronnych, wyremontować elementy barierki oraz podestów;
3. Wykonanie instalacji do napowietrzania osadów

⁷ Znakiem „X” zaznaczyć właściwą odpowiedź

4. W zbiorniku stabilizacji osadu zostanie wykonana instalacja pompowa do odprowadzania wód nadosadowych
5. Planuje się wykonanie instalacji tłocznej do podawania ustabilizowanych osadów do dalszej przeróbki
6. Zostaną wykonane instalacje technologiczne między zbiornikiem stabilizacji , a budynkiem prasy
7. Planuje się wykonanie instalacji zasilającej i sterującej urządzeniami do przeróbki osadów ściekowych
8. Modernizacja Akp
9. Wymienić dyfuzory i dmuchawy napowietrzające w reaktorach biologicznych
10. wykonać remont sita spiralnego,
11. Wykonać remont w osadniku wtórnym, zlikwidować odspojenia betonu i pęknięcia ścian;
12. wykonać remont awaryjnego zbiornika wtórnego (komory kontaktowej) usunąć ubytki betonu, zlikwidować pęknięcia oraz rysy zbiornika, uszczelnić zbiornik, poprawić zamocowania barierek ochronnych, wyremontować elementy barierek oraz elementu podestu.

6.2. Informacje dotyczące indywidualnych systemów oczyszczania ścieków obsługujących mieszkańców aglomeracji

Podstawowe informacje na temat istniejących indywidualnych systemów oczyszczania ścieków oraz zamierzeń inwestycyjnych w tym zakresie:

brak

6.3. Informacje dotyczące końcowego punktu zrzutu (w przypadku braku oczyszczalni ścieków na terenie aglomeracji)

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| Końcowy punkt zrzutu: | |
| Nazwa aglomeracji, do której będą odprowadzane ścieki: Polańczyk | Współrzędne końcowego punktu zrzutu : N 49o22'38,2" E 22o26'13,9" |
| Nazwa oraz typ oczyszczalni ścieków do jakiej będą odprowadzane ścieki komunalne: | |
| Polańczyk | |

6.4. Informacje o średniej dobowej ilości i jakości ścieków komunalnych powstających na terenie aglomeracji oraz ich składzie jakościowym.

| Ilość ścieków komunalnych powstających na terenie aglomeracji [m³/d]: 476,7 | | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Wskaźnik | Wartość wskaźnika zanieczyszczeń | Uwagi |
| 1 | 2 | 3 |
| BZT ₅ [mgO ₂ /l] | 300 | Parametry oszacowano na podstawie danych literaturowych |
| ChZT _{Cr} [mgO ₂ /l] | 600 | |
| Zawiesina ogólna [mg/l] | 350 | |
| Fosfor ogólny [mgP/l] | 10 | |
| Azot ogólny [mgN/l] | 50 | |

6.5. Informacje o ilości i składzie jakościowym ścieków przemysłowych odprowadzanych przez zakłady do systemu kanalizacji zbiorczej.

**Wykaz zakładów przemysłowych podłączonych do systemu kanalizacji zbiorczej:
brak zakładów na terenie miejscowości**

| Ilość ścieków przemysłowych odprowadzanych do kanalizacji [m³/d] brak | | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--------------------------------------------------------|
| Wskaźnik | Wartość wskaźnika zanieczyszczeń | Ładunek zanieczyszczeń odprowadzany w ciągu doby [g/d] |
| 1 | 2 | 3 |
| BZT ₅ [mgO ₂ /l] | | |
| ChZT _{Cr} [mgO ₂ /l] | | nie dotyczy |
| Zawiesina ogólna [mg/l] | | nie dotyczy |
| Fosfor ogólny [mgP/l] | | nie dotyczy |
| Azot ogólny [mgN/l] | | nie dotyczy |
| | | nie dotyczy |

6.6. Informacje o zakładach, których podłączenie do systemu kanalizacji zbiorczej jest planowane.

Wykaz zakładów przemysłowych planowanych do podłączenia do systemu kanalizacji zbiorczej:
Brak

Ilość ścieków przemysłowych odprowadzanych przez zakłady planowane do podłączenia do kanalizacji [m³/d]: brak

| Wskaźnik | Wartość wskaźnika zanieczyszczeń | Ładunek zanieczyszczeń odprowadzany w ciągu doby przez zakłady planowane do podłączenia [g/d] ⁸ |
|------------------------------------------|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 |
| BZT ₅ [mgO ₂ /l] | | brak |
| ChZT _{Cr} [mgO ₂ /l] | | nie dotyczy |
| Zawiesina ogólna [mg/l] | | nie dotyczy |
| Fosfor ogólny [mgP/l] | | nie dotyczy |
| Azot ogólny [mgN/l] | | nie dotyczy |
| | | nie dotyczy |

6.7. Uzasadnienie określonej dla aglomeracji równoważnej liczby mieszkańców.

Tabela: Uzasadnienie przyjętej dla aglomeracji równoważnej liczby mieszkańców za 2013 r

| Liczba mieszkańców korzystających z dotychczas wykonanej sieci kanalizacyjnej | Liczba mieszkańców planowana do przyłączenia do planowanej sieci kanalizacyjnej | Liczba zarejestrowanych łóżek noclegowych przyłączonych do kanalizacji | | | | Liczba miejsc noclegowych planowanych do podłączenia do nowej sieci | Łączna wartość RLM |
|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------------------------------------------|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--------------------|
| | | Ilość miejsc hotelowych | Ilość miejsc w sanatoriach | Ilość miejsc noclegowych w kwaterach prywatnych | Ilość miejsc noclegowych na kempingach | | |
| 829 | 0 | 676 | 865 | 693 | 477 | 0 | 3540 |

Do końca 2015r na terenie aglomeracji przybędzie 70 miejsc noclegowych, w związku z tym RLM dla planowanej aglomeracji Polańczyk, pochodzący od mieszkańców oraz turystów korzystających z sieci kanalizacyjnej wyniesie 3610.

RLM dla planowanej Aglomeracji Polańczyk pochodzący od mieszkańców oraz turystów korzystających z istniejącej sieci kanalizacyjnej = 3610

⁸ Podać wyłącznie dla BZT₅.

| Wyszczególnienie | RLM |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Liczba mieszkańców oraz turystów korzystających z istniejącej sieci kanalizacyjnej [kol. 6 pkt 5.1] | 3610 |
| Liczba mieszkańców oraz turystów, którzy będą korzystali z planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej[kol. 6 pkt. 5.2.1 + kol. 5 pkt 7.2.2] | - |
| Równoważna Liczba Mieszkańców wynikająca z dobowego ładunku ścieków odprowadzanych przez zakłady przemysłowe korzystające z istniejącej sieci kanalizacyjnej [kol. 3 pkt 6.5 / 60 g/d] | - |
| Równoważna Liczba Mieszkańców wynikająca z dobowego ładunku ścieków, który będzie odprowadzanych przez zakłady przemysłowe planowane do podłączenia do sieci kanalizacyjnej [kol. 3 pkt 6.6 / 60 g/d] | - |
| Liczba mieszkańców oraz turystów korzystających z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków komunalnych | - |
| Równoważna Liczba Mieszkańców RLM | 3610 |

7. Informacje o strefach ochronnych ujęć wody obejmujących tereny ochrony bezpośredniej i tereny ochrony pośredniej zawierające oznaczenie aktu prawa miejscowego lub decyzje ustanawiające te strefy oraz zakazy, nakazy i ograniczenia obowiązujące na tych terenach.

Na terenie miejscowości Polańczyk nie występują strefy ochrony ujęć wody zawierające oznaczenie aktu prawa miejscowego lub ustalone decyzją ustanawiającą te strefy

8. Informacje o obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych zawierające oznaczenie aktu prawa miejscowego ustanawiającego te obszary oraz zakazy, nakazy i ograniczenia obowiązujące na tych obszarach.

Zgodnie z uchwałą nr IX.47.2011 Rady Powiatu w Lesku z dnia 16 czerwca 2011r. na obszarze aglomeracji, w zakresie ochrony zbiorników wód śródlądowych (zalew soliński i myczkowiecki), występuje zakaz używania jednostek pływających z napędem spalinowym.

Na terenie aglomeracji Polańczyk nie występują strefy ochronne ujęć wody jak również nie występują inne obszary ochronne zbiorników śródlądowych.

9. Informacje o formach ochrony przyrody zawierającą nazwę formy ochrony przyrody oraz wskazanie aktu prawnego uznającego określony obszar za formę ochrony przyrody.

Obszar aglomeracji Polańczyk jest zlokalizowany w obrębie miejscowości Polańczyk, położonej w granicach Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, funkcjonującego na mocy rozporządzenia Nr 54/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 maja 2005r. w sprawie Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego Nr. 80, poz. 1355 ze zm.), Powierzchnia Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wynosi 98 595 ha, położony na terenie gmin: Brzozów, Dydnia, Nozdrzec, Baligród, Lesko, Olszanica, Solina, Komańcza, Sanok, Zagórz, Czarna, Lutowiska, Ustrzyki Dolne oraz miasta Ustrzyki Dolne.

Wschodniobeskidzki OChK obejmuje północny kraniec Bieszczadów, południową część Gór Sanocko-Turczańskich, wschodni skrawek Beskidu Niskiego i południowo-wschodni fragment Pogórza Dynowskiego. W jego granicach znajdują się m.in. jeziora: Solińskie i Myczkowskie, a także atrakcyjna krajobrazowo dolina Sanu. Ze względu na szczególne walory przyrodnicze na tym terenie utworzono szereg rezerwatów m.in.: „Nad Jeziorem Myczkowieckim”, „Przełom Sanu pod Grodziskiem”, „Grąd w Średniej Wsi”, „Koziniec”, „Przełom Osławy pod Duszatynem” i „Olsza Kosa w Stężnicy”. Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu spełnia rolę ochronną na terenach położonych pomiędzy parkami krajobrazowymi istniejącymi w Bieszczadach, a tymi, które utworzono w Górach Sanocko-Turczańskich i na Pogórzu Przemyskim.

Obszar projektowanej aglomeracji zlokalizowany jest poza parkami narodowymi oraz rezerwatami przyrody, w tym poza granicami obszarów Natura 2000. Najbliżej położonym obszarem Natura 2000 względem miejsca lokalizacji przedsięwzięcia jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Dorzecze Górnego Sanu” PLH180021, oddalony w linii prostej o ok. 2 km.

10. Lista sprawdzająca poprawność wykonania części graficznej.

| Lp. | Wyszczególnienie | Nie ⁹ | Tak ⁷ | Nie dotyczy ⁷ |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|--------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 1 | Część graficzna została wykonana na mapie topograficznej w skali 1:10 000, a w przypadku jej braku - w skali 1:25 000. | | X | |
| 2 | Oznaczono granice obszaru proponowanej aglomeracji (obszar objęty i przewidziany do objęcia zasięgiem systemu kanalizacji zbiorczej). | | X | |
| 3 | Oznaczono znajdujące się na terenie aglomeracji oczyszczalnie ścieków komunalnych, do których odprowadzane (bądź odprowadzane będą) są ścieki komunalne. | | X | |
| 4 | Oznaczono granice administracyjne gminy zgodne z danymi z państwowego rejestru granic. | | X | |
| 5 | Oznaczono granice stref ochronnych ujęć wody obejmujących tereny ochrony bezpośredniej i tereny ochrony pośredniej. | | X | |
| 6 | Oznaczono granice obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych. | | | Nie dotyczy |
| 7 | Oznaczono granice terenów objętych formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdującego się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 1 tej ustawy. | | X | |
| 8 | Określono skalę planu w formie liczbowej i liniowej. | | X | |
| 9 | Część graficzna mapa została podpisana przez osobę upoważnioną do reprezentowania gminy (gminy wiodącej) | | X | |

Zaznaczenie jednej odpowiedzi „NIE” świadczy o niewłaściwym wykonaniu załącznika graficznego do wniosku o wyznaczenie obszaru i granic aglomeracji. Tak wykonany dokument – mapa nie może być podstawą do pozytywnego rozpatrzenia wniosku. Załącznik graficzny wymaga poprawienia. Odpowiedzi „NIE DOTYCZY” mogą wystąpić jedynie w wierszach Nr 5, 6 i 7.

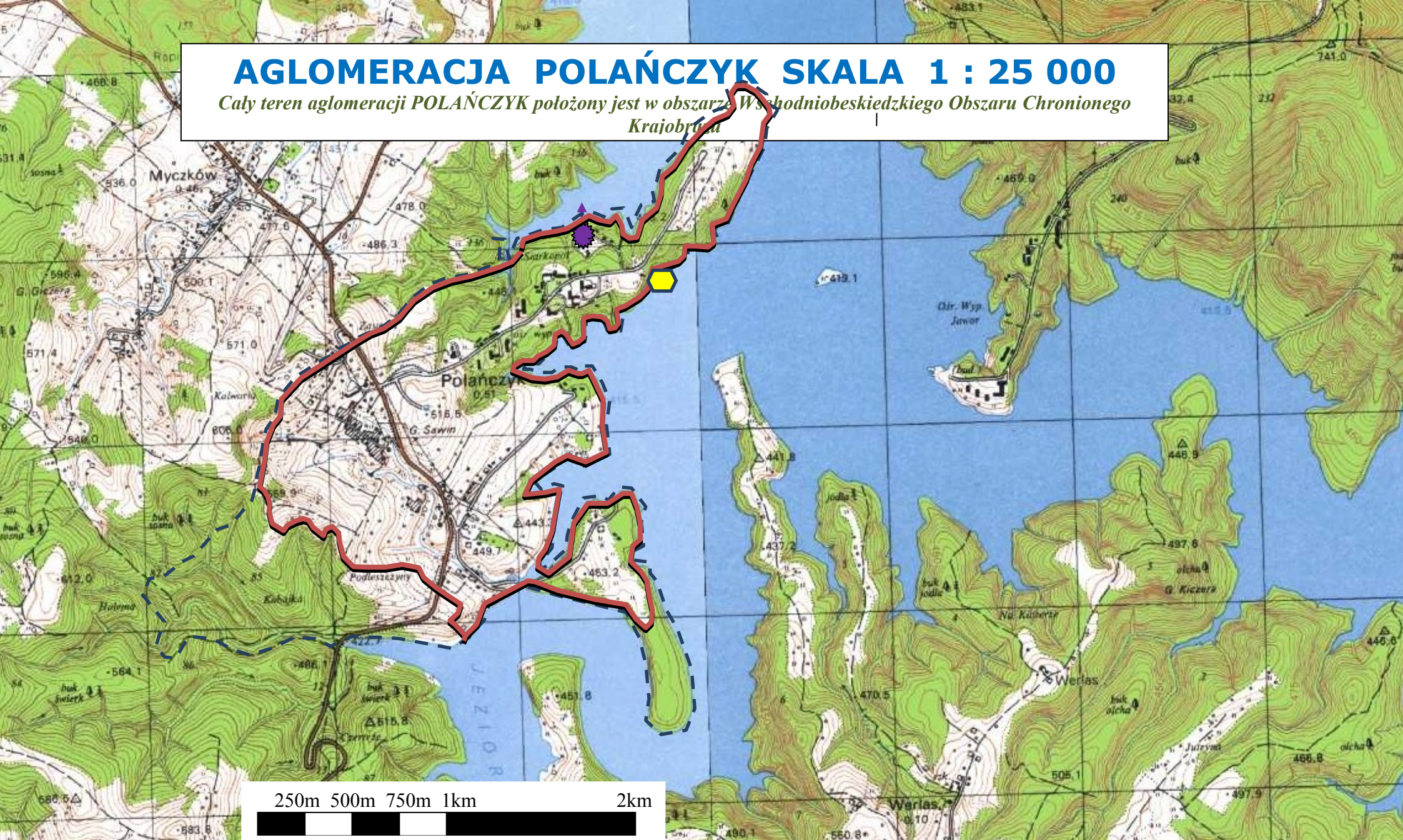
Podpisy osoby upoważnionej do reprezentowania Wnioskodawcy





| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>10.03. 2014r. z up. Wójta Gminy <i>Barbara Brzezińska-Warchoł</i> mgr Barbara Brzezińska-Warchoł (data, imię i nazwisko /pieczęć imienna/ podpis)</p> | <p>GMINA SOLINA 38-610 POLAN CZYK ul. Wiejska 2 (pieczęć Wnioskodawcy)</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|

⁹ Znakiem „X” zaznaczyć właściwą odpowiedź.

AGLOMERACJA POLAŃCZYK SKALA 1 : 25 000

Cały teren aglomeracji POLAŃCZYK położony jest w obszarze Wschodniobeskieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu



- LEGENDA:**
- granice sołectwa Polańczyk - 
 - granica aglomeracji Polańczyk - 
 - oczyszczalnia ścieków Polańczyk wraz z kolektorem zrzutowym - 
 - UJĘCIE WODY - 

-projekt-

**Uchwała Nr
Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia**

**w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy
w Rzeszowie.**

Działając na podstawie art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 217) i art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

W Statucie Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie nadanym uchwałą Nr XXIX/555/13 z dnia 28 stycznia 2013 r. wprowadza się następujące zmiany:

- 1) załącznik nr 1 do Statutu Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie pt: „Jednostki działalności medycznej” otrzymuje brzmienie:

Jednostki działalności medycznej:

1. Dział Konsultacyjno - Diagnostyczny:

- 1) Poradnia Chorób Zawodowych;
- 2) Poradnia Konsultacyjno – Odwoławcza;
- 3) Poradnia Medycyny Pracy;
- 4) Poradnia Chorób Zakaźnych;
- 5) Pracownia Psychologii, Psychologii Pracy i Psychologii Transportu;
- 6) Pracownia Psychologii Pracy i Psychologii Transportu do Celów Odwoławczych;
- 7) Pracownie Diagnostyczne;
 - a) Laboratorium Diagnostyki Laboratoryjnej i Toksykologii,
 - b) Pracownia Diagnostyki Obrazowej,
 - c) Pracownia Audiometrii,
 - d) Pracownia Wibracji i Termometrii,
 - e) Pracownia EKG,
 - f) Pracownia Badań Czynnościowych Układu Oddechowego.

2. Dział Organizacji , Kontroli, Szkolenia i Promocji Zdrowia.

3. Dział Profilaktyczno - Leczniczy:

- 1) Poradnia Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej;
- 2) Poradnie Specjalistyczne;
 - a) Poradnia Okulistyczna,
 - b) Poradnia Otolaryngologiczna,
 - c) Poradnia Dermatologiczna,
 - d) Poradnia Neurologiczna,
 - e) Poradnia Chirurgii Ogólnej,
 - f) Poradnia Urologiczna,
 - g) Poradnia Metaboliczna,
- 3) Certyfikowane Centrum Medycyny Podróży;
- 4) Gabinet Zabiegowy i Punkt Szczepień;
- 5) Gabinet Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej;
- 6) Gabinet Badań Lotniczo – Lekarskich;
- 7) Pracownie Fizjoterapii;
 - a) Pracownia Fizykoterapii,
 - b) Pracownia Kinezyterapii,
 - c) Pracownia Hydroterapii,
 - d) Pracownia Krioterapii,
 - e) Pracownia Masażu Leczniczego,
 - f) Pracownia Balneoterapii,
- 8) Rejestracja Ogólna.

- 2) załącznik nr 3 do Statutu otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

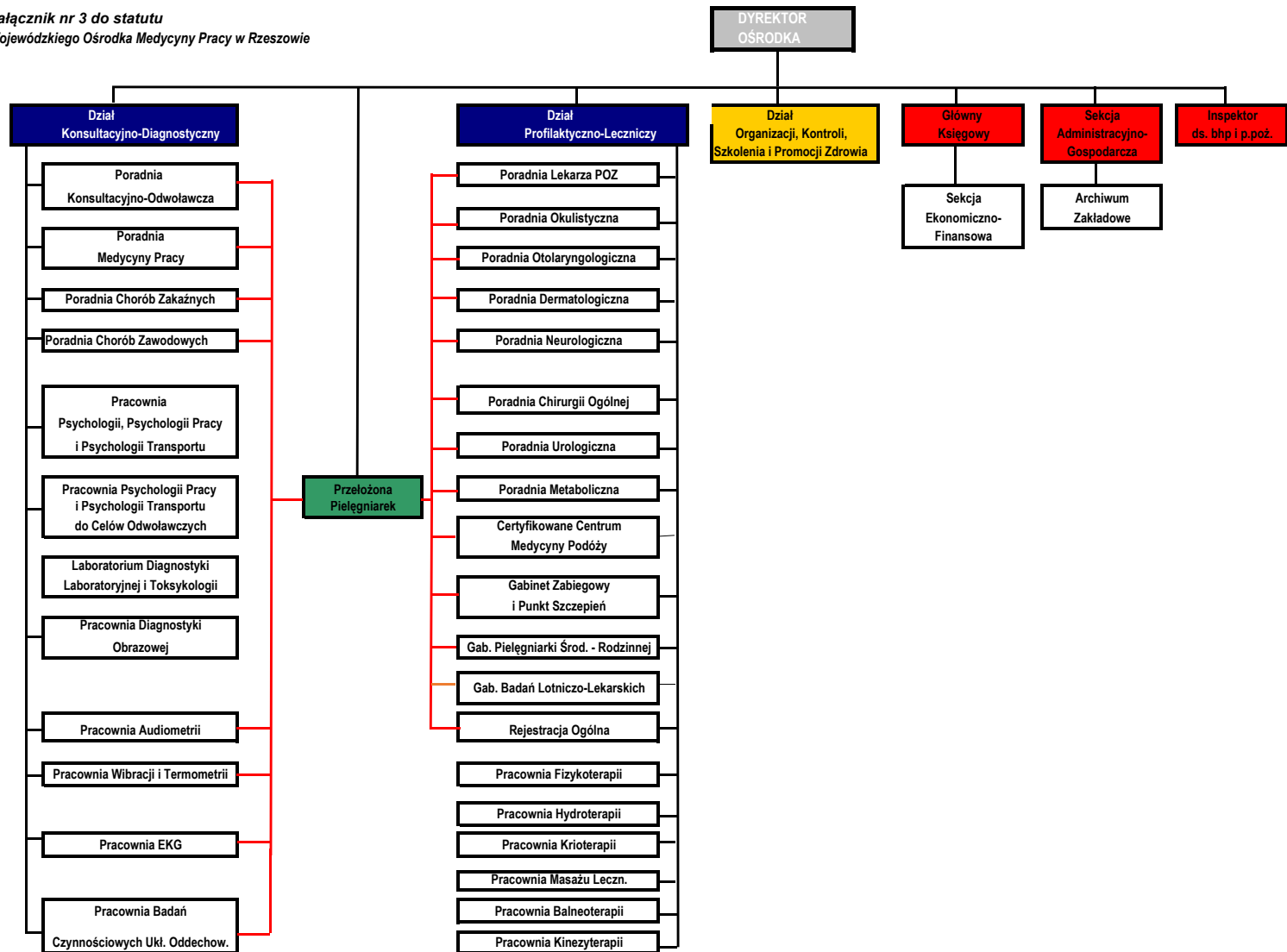
Uzasadnienie

do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie

Pismem z dnia 28 marca 2014 r. Pani Katarzyna Skręt p.o. Dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie przedstawiła propozycję zmian w Statucie jednostki. Zmiany obejmują treść załącznika nr 1 oraz będącą tegoż konsekwencją zmianą załącznika nr 3. Proponowane zmiany są dostosowaniem profilu działalności ośrodka do aktualnych potrzeb na rynku świadczeniobiorców. Przyczynią się również do zwiększenia przychodów WOMP.

Mając na uwadze powyższe podjęcie przedmiotowej uchwały Sejmiku jest w pełni uzasadnione.

Załącznik nr 3 do statutu
Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie



UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
z dnia 2014 roku

Projekt

w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Podkarpackiego na rok 2014”.

Na podstawie art.14 ust.1 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r poz. 596 z późn. zm.), w związku z § 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie dofinansowania zadań ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Dz. U. Nr 156 poz.1051),

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się „Program Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Podkarpackiego na rok 2014” (obejmujący zadania kontynuowane z lat ubiegłych i nowe do 2016 roku) w brzmieniu ustalonym w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały. Załącznik Nr 2 stanowi Listę Rezerwową.
2. Zarząd Województwa Podkarpackiego może w trakcie roku dokonywać zmian finansowych w zadaniach będących w „Programie”, nie zwiększając kwoty dofinansowania w przypadku: otrzymania dodatkowego limitu środków z Ministerstwa Sportu i Turystyki, rezygnacji realizatora inwestycji z części lub całości dofinansowania, zmiany terminu wykorzystania przydzielonych środków związanych z przesunięciem zakończenia całego zadania.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Ministerstwo Sportu i Turystyki pismem z dnia 21 lutego 2014 r. znak: DIS-WIR/4710/12/2013/29 określiło dla Województwa Podkarpackiego limit środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 10 457,6 tys. zł, w tym:

- 8,162,8 tys. zł na dofinansowanie zadań kontynuowanych zgodnie z zawartymi umowami,
- 2 294,8 tys. zł na dofinansowanie zadań nowo-wprowadzonych do planu.

Zgodnie z Zasadami Realizacji „Inwestycji Terenowych” ze środków FRKF Ministra Sportu i Turystyki z dnia 22 stycznia 2014 r. oraz Rozporządzeniem Ministra Sportu i Turystyki z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie dofinansowania zadań ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Dz. U. Nr 156 poz.1051), w pierwszej kolejności proponuje się dofinansować zadania inwestycyjne będące priorytetem MSiT:

- budowa, przebudowa lub remont obiektów przyszkolnych w szczególności: pełnowymiarowych sal gimnastycznych lub szkolnych hal sportowych,
- boisk sportowych, kortów tenisowych, skateparków, bieżni lekkoatletycznych, siłowni terenowych i innych terenowych urządzeń sportowych.
- inne inwestycje sportowe, w szczególności umożliwiające masowe uprawianie sportu, ogólnodostępne, inwestycje o krótkich cyklach realizacji, nie dłuższych niż 4 lata.

Mając na uwadze powyższe proponuje się przyjąć do dofinansowania 14 nowych zadań z 41 zgłoszonych w czasie naboru.

Ponadto proponuje się zwiększyć dofinansowanie zadania „Budowa basenu krytego 25m x 16m w Lesku” o kwotę 600 tys. zł. Wartość kosztorysowa zadania wynosi ponad 21 mln zł, a dotychczasowe dofinansowanie w ramach „Programu” 2 400 tys. zł stanowi 11,4 %. Termin zakończenia zadania – czerwiec bieżącego roku.

Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Podkarpackiego na 2014 rok

Załącznik Nr1 do uchwały Sejmiku
Województwa Podkarpackiego nr
z dnia

(Obejmujący zadania kontynuowane z lat ubiegłych i nowe do 2016 roku)

projekt.

[tys. zł]

| Lp. | Realizator zadania | Rodzaj zadania | Nazwa zadania | Termin Realizacji | Koszt całkowity | Udział środków dopł. do gier. Ogółem: | | | | | | |
|--------------------------------|------------------------|----------------|--------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|---------------------------------------|-------|--------|----------|----------|----------|------|
| | | | | | | | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 |
| Inwestycje kontynuowane | | | | | | | | | | | | |
| 1 | Gmina Lesko | K | Budowa basenu krytego 25x16 w Lesku | 2008-2014 | 21 124 | 3 000,00 | 0,00 | 283,00 | 1 567,00 | 1 150,00 | | |
| 2 | Gmina Radymno | K | Budowa Sali sportowej 27x30 przy ZS w Świętem | 2005-2013 | 2 376 | 500,00 | 0,00 | 60,00 | 290,00 | 150,00 | | |
| 3 | Gmina Przeworsk | K | Budowa Sali sportowej 24x12m przy SP w Grzęsce | 2010-2013 | 1 615 | 300,00 | 0,00 | 179,00 | 0,00 | 121,00 | | |
| 4 | Powiat Rzeszowski | K | Budowa hali sportowej 44x22m przy LO w Dynowie | 2011-2013 | 5 712 | 900,00 | 0,00 | 0,00 | 420,00 | 480,00 | | |
| 5 | Gmina Brzyska | K | Budowa Sali gimnast. W Lipnicy Dolnej 24x12m | 2010-2014 | 1 814 | 300,00 | 0,00 | 150,00 | 50,00 | 100,00 | | |
| 5 | Gmina Brzostek | K | Budowa hali sport. 44x24m przy Gimnazjum w Brzostku | 2011-2013 | 11 752 | 992,70 | 50,00 | 100,00 | 820,80 | 21,90 | | |
| 7 | Gmina Cisna | K | Przebudowa sali gimnastycznej 24x12m w Cisnej | 2012-2014 | 2 900 | 1 750,00 | | 0,00 | 0,00 | 900,00 | 850,00 | |
| 8 | Gmina Miejsce Piastowe | K | Budowa sali sportowej 36x19m przy SP w Głowience | 2010-2015 | 5 630 | 960,00 | | 100,00 | 0,00 | 460,00 | 400,00 | |
| 9 | Gmina Mielec | K | Budowa sali gimnastycznej 24x44m w Chorzelowie | 2011-2014 | 2 416 | 770,00 | | 92,00 | 218,00 | 460,00 | | |
| 10 | Miasto Tarnobrzeg | K | Przebudowa stadionu- II etap w Tarnobrzegu | 2012-2014 | 5 166 | 1 500,00 | | 200,00 | 100,00 | 1 200,00 | | |
| 11 | Gmina Tyrawa Wołoska | K | Budowa sali gimnastycznej 18x36m przy SP w Tyrawie Wołoskiej | 2012-2015 | 3 783 | 2 250,00 | | 100,00 | 150,00 | 800,00 | 1 200,00 | |
| 12 | Gmina Chłopic | K | Budowa sali gimnast. 24x12m w Gnojnicy Dolnej | 2013-2015 | 3 323 | 1 300,00 | | 0,00 | 50,00 | 450,00 | 800,00 | |
| 13 | Gmina Tyczyn | K | Budowa sali sportowej 30x15m w Chłopicach | 2012-2014 | 2 755 | 480,00 | | 100,00 | 100,00 | 280,00 | | |
| 14 | Gmina Pysznica | K | Budowa sali gimnastycznej 24x12m przy ZS w Kłyżowie | 2011-2014 | 1 600 | 323,20 | | 100,00 | 180,00 | 43,20 | | |
| 15 | Gmina Osiek Jasielski | K | Budowa sali gimnast. w Zawadce Osieckiej 24x12 | 2010-2013 | 1 600 | 480,00 | | 100,00 | 100,00 | 280,00 | | |

| Lp. | Realizator zadania | Rodzaj zadania | Nazwa zadania | Termin Realizacji | Koszt całkowity | Udział środków z dopł. do gier. Ogółem: | | | | | | | |
|--------------|------------------------|----------------|-----------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|-----------------------------------------|------------------|--------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|--|
| | | | | | | | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | |
| 16 | Powiat Sanocki | K | Budowa hali sportowej 36x19m przy I LO w Sanoku | 2012-2014 | 3 800 | 960,00 | | 100,00 | 200,00 | 660,00 | | | |
| 17 | Państwowa WSZ w Sanoku | K | Budowa hali widowiskowo - sportowej 44x27m w Sanoku | 2012-2015 | 16 286 | 1 300,00 | | 200,00 | 100,00 | 300,00 | 700,00 | | |
| 18 | Gmina Niwiska | K | Budowa Sali gimnast.w Siedlance | 2012-2014 | 1 060 | 300,00 | | | 100,00 | 200,00 | | | |
| 19 | Gmina Olszanica | K | Budowa sali sportowej 28x16 przy Zespole Szkół w Uhercach Mineralnych | 2012-2014 | 2 250 | 740,00 | | 0,00 | 304,00 | 436,00 | | | |
| 20 | Gmina Rakszawa | K | Boisko wielofunkcyjne i trawiaste | 2013-2014 | 580 | 158,80 | | | 88,10 | 70,70 | | | |
| 21 | Gm. Wojaszówka | K | Bud.Sali. Gimnastycznej 24x12m w Ustrobnej | 2013-2014 | 2 003 | 500,00 | | | 300,00 | 100,00 | 100,00 | | |
| 22 | Gmina Sędziszów Młp. | K | Bud.sali gimnast. 24x12m w Zagorzycach Dolnych. | 2013-2014 | 1 458 | 450,00 | | | 100,00 | 100,00 | 250,00 | | |
| Razem | | | | | | | 20 214,70 | 50,00 | 1 864,00 | 5 237,90 | 8 762,80 | 4 050,00 | |

| Lp. | Realizator zadania | Rodzaj zadania | Nazwa zadania | Termin Realizacji | Koszt całkowity | Udział środków dopł. do gier. Ogółem: | | | | | | 2016 |
|------------------------------------|-----------------------|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|---------------------------------------|--------------|-----------------|-----------------|------------------|-----------------|-----------------|
| | | | | | | | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | |
| Inwestycje noworozpoczynane | | | | | | | | | | | | |
| 1 | Gmina Głogów Młp | N | Bud.sali gimnast. przy S LO w Głogowie Młp.18x30m | 2014-2015 | 2 615 | 550,00 | | | | 200,00 | 200,00 | 150,00 |
| 2 | Miasto Jasło | N | Budowa sali gimnastycznej 12m x 24m przy SP nr 4 przy ul. W. Pola w Jasle | 2014-2015 | 2 424 | 600,00 | | | | 150,00 | 150,00 | 300,00 |
| 3 | Gmina Krasne | N | Budowa hali sportowej przy ZS w Malawie | 2014-2016 | 7 800 | 1 750,00 | | | | 50,00 | 600,00 | 1 100,00 |
| 4 | Gmina Kolbuszowa | N | Budowa sali gimnast.12x24m przy SP w Weryni | 2014-2016 | 1 850 | 500,00 | | | | 150,00 | 200,00 | 150,00 |
| 5 | Miasto Łańcut | N | Budowa sali gimnastycznej 24m x44m z zapleczem przy ZS nr 1 w Łańcutcie | 2014-2015 | 6 783 | 1 700,00 | | | | 100,00 | 300,00 | 1 300,00 |
| 6 | Nowa Dęba | N | Bud. sali gimnast. 15x28 przy SP nr 2 w Nowej Dębie | 2013-2015 | 4 754 | 1 200,00 | | | | 250,00 | 350,00 | 600,00 |
| 7 | Gmina Roźwienica | N | Budowa sali gimnastycznej 12x24 przy ZS w Węgierce | 2014-2016 | 1 972 | 500,00 | | | | 50,00 | 200,00 | 250,00 |
| 8 | Miasto Sanok | N | Bud. sali gimnast.12x24m przy Gimnazjum w Sanoku | 2014-2015 | 2 700 | 700,00 | | | | 150,00 | 250,00 | 300,00 |
| 9 | Gmina Wiązownica | N | Budowa sali gimnastycznej 14m x24m przy SP w Mołodyczu | 2014-2015 | 1 900 | 400,00 | | | | 50,00 | 150,00 | 200,00 |
| 10 | Gmina Przecław | N | Budowa sali gimnastycznej 12m x24m przy Szkole Podstawowej w Rzemieniu | 2014-2015 | 1 638 | 444,80 | | | | 194,80 | 250,00 | |
| 11 | Gmina Grodzisko Dolne | N | Budowa kompleksu boisk sportowych w Grodzisku Nowym | 2014 | 508 | 100,00 | | | | 100,00 | | |
| 12 | Gmina Mielec | N | Budowa boisk sportowych w miejscowościach: Rzędzianowice, Trześć, Książnice i Chorzelów | 2014 | 1 000 | 150,00 | | | | 150,00 | | |
| 13 | Gmina Sędziszów Młp. | N | Budowa boiska sportowego w Będziemyślu | 2013-2016 | 1 867 | 400,00 | | | | 50,00 | 150,00 | 200,00 |
| 14 | Gmina Zagórz | N | Budowa wielofunkcyjnych boisk szkolnych przy SP Czaszyn, Łukowe, Mokre. | 2014 | 747 | 100,00 | | | | 50,00 | 50,00 | |
| Razem noworozpoczynane | | | | | | 9 094,80 | | | 0,00 | 1 694,80 | 2 850,00 | 4 550,00 |
| OGÓŁEM | | | | | | 29 309,50 | 50,00 | 1 864,00 | 5 237,90 | 10 457,60 | 6 900,00 | 4 550,00 |

Zwiększenie w poz. 1 dla Gminy Lesko o 600 tys zł

Lista rezerwowa do Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Podkarpackiego na 2014 rok

| Lp. | Realizator zadania | Rodzaj zadania | Nazwa zadania | Termin Realizacji | Koszt całkowity | Udział środków dopł. do | | | | |
|--------------|--------------------|----------------|--------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|-------------------------|--|---------------|---------------|------|
| | | | | | | | | 2014 | 2015 | 2016 |
| 1 | Gmina Nisko | N | Przebudowa stadionu na os. Podwolina w Nisku | 2014 | 750 | 150,00 | | 50,00 | 100,00 | |
| 2 | Gmina Ulanów | N | Budowa boiska sportowego wielofunkcyjnego w miejscowości Kurzyna Średnia | 2014 | 550 | 100,00 | | 50,00 | 50,00 | |
| 3 | Miasto Rzeszów | N | Modernizacja boisk przy ZSS UNICEF w Rzeszowie | 2014 | 866 | 200,00 | | 50,00 | 150,00 | |
| Razem | | | | | | 450,00 | | 150,00 | 300,00 | 0,00 |

**UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w Rzeszowie
z dnia**

w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego.

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. t.j., poz 596 z późn. zm.), art. 77, art. 81 ust. i art. 82 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) oraz uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XVII/285/12 z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie określenia zasad udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego

Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwala co następuje:

§ 1

Udziela się dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Województwa Podkarpackiego, podmiotom wymienionym w załączniku do niniejszej uchwały w wysokości w nim określonej.

§ 2

Szczegółowe zasady, termin udzielenia oraz sposób rozliczenia dotacji określą umowy zawarte z poszczególnymi podmiotami określonymi w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Tegoroczny nabór wniosków o dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego został zakończony 28 lutego 2014 roku. Wpłynęło 281 wniosków na łączną kwotę oczekiwanej dotacji 23 744 918 zł., z tego: 219 wniosków złożyły parafie, 34 jednostki samorządu terytorialnego oraz 28 inne podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych. Zgodnie z zasadami i kryteriami przyjętymi uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XVII/285/12 z dnia 30 stycznia 2012 r. komisja powołana przez Zarząd Województwa Podkarpackiego oceniła złożone wnioski i wyłoniła podmioty oraz rodzaje prac, którym rekomenduje się udzielenie dotacji, a także przedstawiła propozycje wysokości kwot dotacji.

Dotacje z budżetu Województwa Podkarpackiego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane określone w załączniku do niniejszej uchwały przyczynią się do poprawy ich stanu zachowania.

Wykaz Beneficjentów, którym została udzielona dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego w 2014 roku.

Załącznik do uchwały Nr

 Sejmiku Województwa
 Podkarpackiego
 z dnia 2014 r.

| Lp. | Beneficjent | Rodzaj prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku | Kwota dotacji |
|-----|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Wojciecha w Bachórze | Konserwacja polichromii ściennych kościoła pw. Św. Wojciecha w Bachórze | 40 000 |
| 2 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Wojciecha w Bielinach | Konserwacja polichromii w kościele pw. Św. Wojciecha w Bielinach | 30 000 |
| 3 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Trójcy Świętej w Bieżdziej | Konserwacja ołtarza pw. Matki Bożej Częstochowskiej w kościele pw. Trójcy Świętej w Bieżdziej | 30 000 |
| 4 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Stanisława Kostki w Birczy | Konserwacja ołtarza głównego w kościele pw. Św. Stanisława Kostki w Birczy | 20 000 |
| 5 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Marcina w Błażowej | Oszuszenie murów kościoła pw. Św. Marcina w Błażowej | 20 000 |
| 6 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Stanisława B.M. w Boguchwale | Konserwacja polichromii ściennej w kościele pw. Św. Stanisława B.M. w Boguchwale - kontynuacja | 20 000 |
| 7 | Klasztor OO. Dominikanów w Borku Starym | Wykonanie izolacji pionowej oraz wewnętrzne prace malarskie kościoła OO. Dominikanów w Borku Starym | 70 000 |
| 8 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Mikołaja w Borowej | Przebudowa ogrodzenia przy kościele pw. Św. Mikołaja w Borowej - etap IV zakończenie | 25 000 |
| 9 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Jana Chrzciciela w Brzeźnicy | Konserwacja ołtarza bocznego Chrystusa Ukrzyżowanego w kościele pw. Św. Jana Chrzciciela w Brzeźnicy | 40 000 |
| 10 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Przemienienia Pańskiego w Brzozowie | Konserwacja i restauracja polichromii w kolegiacie pw. Przemienienia Pańskiego w Brzozowie | 50 000 |
| 11 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Jana Chrzciciela w Brzozie Królewskiej | Remont dachu z wymianą elementów konstrukcyjnych wieży i pokrycia dachu kościoła pw. Narodzenia Św. Jana Chrzciciela w Brzozie Królewskiej | 70 000 |
| 12 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Niepokalanego Serca NMP w Budach Głogowskich | Konserwacja ołtarza głównego, chrzcielnicy i feretronów w kościele pw. Niepokalanego Serca NMP w Budach Głogowskich | 20 000 |
| 13 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wszystkich Świętych w Chorzelowie | Konserwacja elewacji kościoła pw. Wszystkich Świętych w Chorzelowie | 100 000 |
| 14 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Przemienienia Pańskiego w Cmolasie | Prace remontowo - konserwatorskie posadowienia, kruchty oraz wykonanie nowego zadaszania z gontów na reliktych po kościele pw. Św. Stanisława i Wojciecha w Cmolasie | 20 000 |
| 15 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Czarnej Górze | Konserwacja ołtarza Św. Mikołaja oraz ikonostasu z kościoła filialnego w Michniowcu | 20 000 |
| 16 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Czarnej Górze | Konserwacja ikon z kościoła filialnego pw. Świętej Rodziny w Rabem | 10 000 |

| | | | |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 17 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Czaszynie | Prace remontowo - konserwatorskie dachu kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Czaszynie | 20 000 |
| 18 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Stanisława BM w Czarnej Sędziszowskiej | Malowanie dachu i elewacji kościoła pw. Św. Stanisława BM w Czarnej Sędziszowskiej | 20 000 |
| 19 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Matki Bożej Niepokalanej w Desznicy | Prace remontowo - konserwatorskie drewnianej cerkwi w Świętkowej Wielkiej | 40 000 |
| 20 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Matki Bożej Królowej Polski w Domostawie | Remont elewacji kościoła pw. Matki Bożej Królowej Polski w Domostawie | 50 000 |
| 21 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Mikołaja Biskupa w Domaradzu | Prace remontowo - konserwatorskie dachu wraz z wymianą pokrycia kościoła pw. Św. Mikołaja Biskupa w Domaradzu | 20 000 |
| 22 | Klasztor OO Bernardynów w Dukli | Prace remontowo - konserwatorskie elewacji kościoła i klasztoru w Dukli | 139 000 |
| 23 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Michała Archanioła w Dydni | Prace konserwatorskie i restauratorskie polichromii ściennej w nawie południowej w kościele pw. Św. Michała Archanioła w Dydni - kontynuacja | 35 000 |
| 24 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Zofii w Dylągowej | Konserwacja witraży w kościele pw. Św. Zofii w Dylągowej - kontynuacja | 30 000 |
| 25 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Mikołaja w Dzikowcu | Konserwacja feretronów oraz zakup i montaż instalacji przeciwłamaniowej i przeciwpożarowej w zabytkowej plebanii w Dzikowcu | 20 000 |
| 26 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Narodzenia NMP we Frysztaku | Remont konstrukcji i pokrycia kopuły oraz elewacji wieży i ścian szczytowych kościoła pw. Narodzenia NMP we Frysztaku | 70 000 |
| 27 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Gaci | Konserwację polichromii w kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Gaci | 25 000 |
| 28 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Wojciecha w Gawłuszowicach | Renowacja ścian zewnętrznych kościoła pw. Św. Wojciecha w Gawłuszowicach | 10 000 |
| 29 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Jakuba Apostoła Starszego w Górze Ropczyckiej | Prace remontowo - konserwatorskie wewnętrznych elementów kamiennych detali architektonicznych i ścian wewnętrznych kościoła pw. Św. Jakuba Apostoła Starszego w Górze Ropczyckiej | 30 000 |
| 30 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. NMP Wspomożenia Wiernych w Górkach | Prace remontowo - konserwatorskie fundamentów kościoła pw. NMP Wspomożenia Wiernych w Górkach - kontynuacja | 15 000 |
| 31 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowstąpienia Pana Jezusa w Górzance | Prace konserwatorskie ołtarza bocznego Serca Jezusowego w kościele pw. Wniebowstąpienia Pana Jezusa w Górzance - kontynuacja konserwacja rzeźb | 10 000 |
| 32 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowstąpienia Pana Jezusa w Górzance | Prace konserwatorskie ołtarzy bocznych w kościele pw. Wniebowstąpienia Pana Jezusa w Górzance | 30 000 |
| 33 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Nawiedzenia NMP w Grochowcach | Prace remontowo - konserwatorskie kościoła filialnego pw. Wniebowzięcia NMP w Książycach - kontynuacja | 20 000 |
| 34 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Barbary w Grodzisku Dolnym | Prace konserwatorsko - restauratorskie i termomodernizacyjne w kościele pw. Św. Barbary oraz budynku starej plebanii w Grodzisku Dolnym | 100 000 |

| | | | |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 35 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Haczowie | Konserwacja i impregnacja dachu i ścian kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Haczowie | 20 000 |
| 36 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Doroty w Harklowej | Konserwacja elewacji kościoła pw. Św. Doroty w Harklowej - kontynuacja | 20 000 |
| 37 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Mikołaja Bpa w Harcie | Remont dzwonnicy oraz wymiana okien w kościele pw. Św. Mikołaja Bpa w Harcie | 20 000 |
| 38 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Horyńcu Zdroju | Prace konserwatorskie i renowacyjne polichromii ściennej kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Horyńcu Zdroju | 30 000 |
| 39 | Parafia Greckokatolicka pw. Przemienienia Pańskiego w Jarosławiu | Konserwacja ikonostasu w cerkwi greckokatolickiej w Jarosławiu - kontynuacja | 50 000 |
| 40 | Klasztor OO. Dominikanów w Jarosławiu | Remont dachu klasztoru OO. Dominikanów w Jarosławiu - kontynuacja | 50 000 |
| 41 | Klasztor Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu | Remont elewacji budynku domu gościnnego tzw. "dewotek " w Jarosławiu | 40 000 |
| 42 | Zgromadzenie Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP Dom Zakonny w Jarosławiu | Prace remontowo - konserwatorskie elewacji ściany na dziedzińcu budynku klasztornego w Jarosławiu | 20 000 |
| 43 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Bożego Ciała Kolegiata w Jarosławiu | Remont budynku Kolegium Jezuickiego przy kościele pw. Bożego Ciała Kolegiata w Jarosławiu | 60 000 |
| 44 | Ośrodek Kultury i Formacji Chrześcijańskiej im. Służebnicy Bożej Anny Jenke w Jarosławiu | Prace konserwatorsko - remontowe obwarowań opactwa pobenedyktynskiego w Jarosławiu - kontynuacja | 70 000 |
| 45 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Stanisława BM w Jaśle | Wymiana więźby i pokrycia dachu oraz rekonstrukcja wieżyczki kościoła pw. Św. Stanisława BM w Jaśle | 30 000 |
| 46 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Jaślanach | Prace konserwatorskie chóru oraz renowacja drzwi w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Jaślanach | 20 000 |
| 47 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Jaślikach | Prace remontowo - konserwatorskie ołtarzy, chrzcielnicy oraz malowidła ściennego w kościele pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Jaślikach | 30 000 |
| 48 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Matki Bożej Pocieszenia w Jodłówce | Remont elewacji Sanktuarium MB Pocieszenia w Jodłówce | 28 000 |
| 49 | Klasztor Znalezienia Krzyża Świętego Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych w Kalwarii Pałacowskiej | Wykonanie izolacji pionowej i poziomej ścian fundamentowych kościoła pw. Znalezienia Krzyża Świętego w Kalwarii Pałacowskiej - kontynuacja | 140 000 |
| 50 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Michała Archanioła w Kańczudze | Prace konserwatorskie polichromii w kościele pw. Św. Michała Archanioła w Kańczudze | 50 000 |
| 51 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Józefa w Komańczy | Prace remontowo - konserwatorskie fundamentów, podwalin, schodów, ścian, wieży oraz odwodnienie kościoła filialnego w Radoszycach | 30 000 |
| 52 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Matki Bożej Pocieszenia w Komborni | Remont pokrycia dachowego kościoła pw. Matki Bożej Pocieszenia w Komborni | 15 000 |
| 53 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. NMP Królowej Polski w Korczynie | Prace remontowo - konserwatorskie elewacji kościoła pw. NMP Królowej Polski w Korczynie | 20 000 |

| | | | |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 54 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Mikołaja Biskupa w Kraczkowej | Remont fundamentu oraz stropu i dachu budynku starej plebanii w Kraczkowej | 40 000 |
| 55 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Marcina w Krasicy | Remont kościoła filialnego w Chołowcach - osuszanie, hydroizolacja, remont dachu, oszalowania i elewacji, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej | 50 000 |
| 56 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Krasnem | Wykonanie tynków elewacji oraz malowanie nawy głównej kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Krasnem | 20 000 |
| 57 | Parafia Rzymsko-Katolicka - pw. Św. Maksymiliana Kolbe w Krempnej | Prace konserwatorskie wyposażenia drewnianej cerkwi Św. Kosmy i Damiana w Krempnej | 10 000 |
| 58 | Klasztor Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów w Krośnie | Konserwacja i remont muru Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów w Krośnie | 20 000 |
| 59 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Narodzenia NMP w Króliku Polskim | Konserwacja ołtarzy bocznych w kościele filialnym pw. Zaśnięcia Bogurodzicy w Bałuciance | 10 000 |
| 60 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Matki Bożej Pocieszenia w Krzemienicy | Prace konserwatorskie przy organach oraz parapecie chóru muzycznego w kościele pw. Św. Jakuba w Krzemienicy | 30 000 |
| 61 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Narodzenia NMP w Krzeszowie | Konserwacja ołtarza Św. Anny w kościele pw. Narodzenia NMP w Krzeszowie | 50 000 |
| 62 | Klasztor OO. Bernardynów w Leżajsku | Prace remontowo - konserwatorskie fasady bazyliki OO. Bernardynów w Leżajsku | 200 000 |
| 63 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Świętej Trójcy w Leżajsku | Remont i konserwacja posadzki w kościele Farnym pw. Świętej Trójcy w Leżajsku | 90 000 |
| 64 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowstąpienia Pańskiego w Lipie | Konserwacja ikon z kościoła filialnego w Brzeżawie - kontynuacja | 20 000 |
| 65 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Stanisława BM w Lubaczowie | Konserwacja ołtarza bocznego Św. Anny z kościoła pw. Św. Stanisława BM w Lubaczowie | 20 000 |
| 66 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Mikołaja Biskupa w Lubzinie | Konserwacja ołtarza głównego w kościele pw. Św. Mikołaja Biskupa w Lubzinie - kontynuacja | 20 000 |
| 67 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Lutczy | Prace remontowo - konserwatorskie zakrystii i dzwonnicy, wykonanie odwodnienia terenu, remont i modernizacja instalacji: elektrycznej, sygnalizacji włamania i napadu, pożaru oraz wykonanie monitoringu w kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Lutczy - kontynuacja | 20 000 |
| 68 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Onufrego w Łące | Konserwacja i restauracja ołtarzy bocznych w kościele pw. Św. Onufrego w Łące | 20 000 |
| 69 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Andrzeja Apostoła i Narodzenia NMP w Łączkach Jagiellońskich | Konserwacja polichromii stropu w kościele pw. Św. Andrzeja Apostoła i Narodzenia NMP w Łączkach Jagiellońskich | 35 000 |
| 70 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Łękach Górnych | Konserwacja ołtarza bocznego pw. Serca Pana Jezusa w kościele w Łękach Górnych | 20 000 |
| 71 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Łękach Górnych | Remont kościoła pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Łękach Górnych - kontynuacja - schody, kaplica i ambona polowa | 15 000 |
| 72 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Objawienia Pańskiego w Łukawcu | Konserwacja polichromii prezbiterium, balustrady i ołtarza - prestołu w kościele filialnym pw. Św. Wawrzyńca w Szczutkowie | 30 000 |

| | | | |
|----|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 73 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. NMP Królowej Polski w Łukowem | Konserwacja dachu i stropu oraz wykonanie infrastruktury technicznej wew. w kościele pw. NMP Królowej Polski w Łukowem | 40 000 |
| 74 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Machowej | Remont i konserwacja więźby dachowej i wymiana pokrycia dachowego w kościele pw. Trójcy Przenajświętszej w Machowej - kontynuacja | 30 000 |
| 75 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Manasterzu | Remont kamiennego muru oporowego przy w kościele pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Manasterzu | 40 000 |
| 76 | Parafia Rzymsko - Katolicka św. Bartłomieja w Majdanie Królewskim | Przebudowa muru ogrodzeniowego przy kościele pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Majdanie Królewskim | 20 000 |
| 77 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Michała Archanioła w Małej | Konserwacja pokrycia gontowego dachu i ścian oraz wykonanie systemu sygnalizacji przeciwwłamaniowej SSWN w kościele pw. Michała Archanioła w Małej | 15 000 |
| 78 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Michała Archanioła w Michałowce | Konserwacja ołtarza głównego i chrzcielnicy w kościele pw.Św. Michała Archanioła w Michałowce | 30 000 |
| 79 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Michała Archanioła w Michałowce | Prace remontowo - konserwatorskie dzwonnicy w zespole kościelnym w Michałowce | 10 000 |
| 80 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Mateusza w Mielcu | Przebudowa ogrodzenia kościoła pw. Św. Marka Ewangelisty w Mielcu | 40 000 |
| 81 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Huberta w Miłocinie | Prace konserwatorskie malowideł ściennych w kaplicy Św. Huberta w Miłocinie | 15 000 |
| 82 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Rozesłania Apostołów w Mrzygłodzie | Prace remontowo - budowlane w kościele filialnym w Siemuszowej | 70 000 |
| 83 | Parafia Rzymsko- Katolicka pw. Św. Antoniego Padewskiego w Nagoszynie | Prace remontowo-konserwatorskie elewacji wieży kościoła pw. Św. Antoniego Padewskiego w Nagoszynie | 120 000 |
| 84 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Bartłomieja Ap. w Nienadówce | Konserwacja Drogi Krzyżowej oraz rzeźby Św. Jana Nepomucena z kościoła pw. Św. Bartłomieja Ap. w Nienadówce | 20 000 |
| 85 | Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Bartłomieja Ap. w Nienadówce | Konserwacja feretronów z kościoła pw. Św. Bartłomieja Ap. w Nienadówce | 36 000 |
| 86 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Anny w Niewodnej | Konserwacja ołtarza głównego w kościele pw. Św. Anny w Niewodnej | 20 000 |
| 87 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Mikołaja w Niwiskach | Konserwacja ołtarza głównego w kościele pw. Św. Mikołaja w Niwiskach - kontynuacja | 45 000 |
| 88 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw.Św. Piotra i Pawła w Nowym Łupkowie | Prace remontowo - konserwatorskie kościoła filialnego w Smolniku | 10 000 |
| 89 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Stanisława BM w Osobnicy | Renowacja i konserwacja elewacji oraz detalu kamiennego kościoła pw. Św. Stanisława BM w Osobnicy | 10 000 |
| 90 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Przecławiu | Prace remontowo-budowlane wikańki w Przecławiu | 20 000 |
| 91 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Matki Bożej Wniebowziętej w Przeczycy | Konserwacja ołtarza bocznego pw. Serca Pana Jezusa w kościele pw. Matki Bożej Wniebowziętej w Przeczycy | 20 000 |

| | | | |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 92 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Jana Chrzciciela w Przemyślu | Stabilizacja konstrukcyjna fundamentów, wykonanie izolacji przeciwwilgociowych fundamentów Bazyliki oraz odnowienie i uzupełnienie okładzin architektonicznych w kryptach Bazyliki Archikatedralnej w Przemyślu | 200 000 |
| 93 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. NMP Nieustającej Pomocy w Przemyślu | Remont elewacji kościoła pw. NMP Nieustającej Pomocy w Przemyślu - kontynuacja | 50 000 |
| 94 | Archidiecezja Przemyska Obrządku Łacińskiego w Przemyślu | Remont elewacji budynku przy ul. Fredry 5 w Przemyślu | 100 000 |
| 95 | Klasztor Św. Marii Magdaleny Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych Franciszkanów w Przemyślu | Konserwacja Wielkiego Ołtarza w kościele klasztorным Św. Marii Magdaleny Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych Franciszkanów w Przemyślu - kontynuacja | 30 000 |
| 96 | Klasztor S.S. Karmelitanek Bosych w Przemyślu | Remont elewacji kościoła i klasztoru SS Karmelitanek Bosych w Przemyślu | 50 000 |
| 97 | Klasztor OO. Karmelitów Bosych w Przemyślu | Prace remontowo - konserwatorskie murów obronnych przy Klasztorze OO. Karmelitów Bosych w Przemyślu | 10 000 |
| 98 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Ducha Świętego w Przeworsku | Remont i konserwacja elewacji wieży kościoła pw. Ducha Świętego w Przeworsku - kontynuacja | 70 000 |
| 99 | Klasztor OO. Bernardynów w Przeworsku | Konserwacja polichromii i tablicy epitafijnej w kościele OO. Bernardynów w Przeworsku - kontynuacja | 20 000 |
| 100 | Klasztor OO. Bernardynów w Przeworsku | Wykonanie izolacji ścian i fundamentów oraz renowacja cokołu przy zespole klasztorным OO. Bernardynów w Przeworsku | 40 000 |
| 101 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Pustkowie Osiedlu | Remont elewacji kościoła w Pustkowie Osiedlu | 30 000 |
| 102 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Pysznicy | Remont dachu i stropu zabytkowego budynku plebanii w Pysznicy | 20 000 |
| 103 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Rakszawie | Prace konserwatorskie i restauratorskie rzeźb z kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Rakszawie | 10 000 |
| 104 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Raniżowie | Konserwacja elementów ołtarza głównego - rzeźby i krucyfiksu, ołtarza bocznego oraz konserwacja barokowych obrazów z kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Raniżowie | 10 000 |
| 105 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Raniżowie | Konserwacja elewacji wraz ze stolarką okienną, renowacja ogrodzenia i zagospodarowanie terenu wokół kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Raniżowie | 20 000 |
| 106 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Bartłomieja w Rogach | Zakup i montaż instalacji przeciwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej w kościele pw. Św. Bartłomieja w Rogach | 78 000 |
| 107 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Wawrzyńca w Rymanowie | Prace konserwatorsko - restauratorskie przy ołtarzu głównym w kościele pw. Św. Wawrzyńca w Rymanowie | 50 000 |
| 108 | Diecezja Rzeszowska w Rzeszowie | Rewitalizacja zespołu dworsko - parkowego w Rzeszowie-Słocinie - kontynuacja | 50 000 |
| 109 | Klasztor OO. Bernardynów w Rzeszowie | Konserwacja obrazów olejnych - wizerunki apostołów z klasztoru OO. Bernardynów w Rzeszowie | 11 000 |

| | | | |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 110 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Rocha w Rzeszowie | Rewitalizacja budynku dawnego spichlerza w zespole dworsko - parkowym w Rzeszowie-Słocinie | 80 000 |
| 111 | Diecezja Sandomierska w Sandomierzu | Odbudowa alejek na terenie zespołu parkowo - dworskiego w Hucie Komorowskiej - kontynuacja | 100 000 |
| 112 | Parafia Prawosławna pw. Św. Trójcy w Sanoku | Renowacja tynków elewacji przyziemia cerkwi Katedralnej pw. Św. Trójcy w Sanoku | 10 000 |
| 113 | Parafia Rzymsko -Katolicka pw. Przemienienia Pańskiego w Sanoku | Konserwacja ołtarza bocznego w kościele pw. Przemienienia Pańskiego w Sanoku | 35 000 |
| 114 | Biskupstwo Przemyskie i Nowosądeckie Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego w Sanoku | Renowacja elewacji wraz z wymianą okien budynku kurii biskupiej w Sanoku - kontynuacja | 20 000 |
| 115 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Najśw. Serca Pana Jezusa w Sarnowie | Konserwacja ołtarza głównego w kościele pw. Najśw. Serca Pana Jezusa w Sarnowie | 10 000 |
| 116 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Narodzenia NMP w Sędziszowie Młp. | Konserwacja ołtarza bocznego pw. Św. Józefa w kościele pw. Narodzenia NMP w Sędziszowie Młp. | 10 000 |
| 117 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Sieniawie | Renowacja muru ogrodzeniowego przy Klasztorze Dominikanów w Sieniawie | 40 000 |
| 118 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Jana Chrzciciela w Soninie | Prace remontowo - konserwatorskie dachu wraz z wykonaniem instalacji odgromowej kościoła pw. Św. Jana Chrzciciela w Soninie | 50 000 |
| 119 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Teresy z Awila w Stalach | Izolacja pozioma i wymiana tynków zewnętrznych oraz konserwacja ołtarza MB Dzikowskiej w kapliczce przydrożnej w Stalach | 10 000 |
| 120 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Jana Gwalberta i Św. Tekli w Stanach | Prace remontowo - konserwatorskie polichromii sklepienia kościoła pw. Św. Jana Gwalberta i Św. Tekli w Stanach | 27 000 |
| 121 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Niepokalanego Serca NMP w Stobiernej | Konserwacja polichromii ściennej w kościele pw. Niepokalanego Serca NMP w Stobiernej | 50 000 |
| 122 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Niepokalanego Poczęcia NMP i Bożego Ciała w Strzyżowie | Konserwacja ołtarza bocznego w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP i Bożego Ciała w Strzyżowie | 20 000 |
| 123 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Józefa w Tarnawcu | Konserwacja polichromii ściennej w nawie głównej kościoła pw. Św. Józefa w Tarnawcu - kontynuacja | 40 000 |
| 124 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Małgorzaty w Targowiskach | Renowacja elewacji budynku starej plebani w Targowiskach | 24 000 |
| 125 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Trepczy | Prace konserwatorskie i restauratorskie przy ikonostasie w cerkwi pw. Św. Trójcy w Międzybrodziu | 15 000 |
| 126 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Trepczy | Wykonanie odwodnienia i zabezpieczenia przeciwwilgociowego w dawnej cerkwi w Trepczy | 10 000 |
| 127 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Chrystusa Króla w Trzcianie - Zawadce Rymanowskiej | Konserwacja polichromii we wnętrzu kościoła pw. Chrystusa Króla w Trzcianie | 20 000 |
| 128 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. MB Wspomożenia Wiernych w Tuszowie Narodowym | Konserwacja rzeźb stacji drogi krzyżowej w kościele pw. MB Wspomożenia Wiernych w Tuszowie Narodowym | 10 000 |

| | | | |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 129 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Katarzyny w Tyczynie | Konserwacja obrazów olejnych wraz z ramami w kościele pw. Św. Katarzyny w Tyczynie | 20 000 |
| 130 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Tylawie | Remont elewacji kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Tylawie | 10 000 |
| 131 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Mikołaja Biskupa w Tyrawie Wołoskiej | Konserwacja polichromii w kaplicy Pana Jezusa Ukrzyżowanego wraz z konserwacją krucyfiks w kościele pw. Św. Mikołaja w Tyrawie Wołoskiej | 20 000 |
| 132 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Stanisława Bp. i M. w Uhercach Mineralnych | Prace remontowo-konserwatorskie ołtarza głównego w kościele pw. Św. Stanisława Bp. i M. w Uhercach Mineralnych | 20 000 |
| 133 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Matki Bożej Bieszczadzkiej w Ustrzykach Dolnych | Prace remontowo-konserwatorskie dawnej cerkwi greckokatolickiej pw. Św. Mikołaja w Jałowie - kontynuacja | 15 000 |
| 134 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Matki Bożej Bieszczadzkiej w Ustrzykach Dolnych | Prace remontowo - konserwatorskie w kościele filialnym w Moczarach | 50 000 |
| 135 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Franciszka z Asyżu w Wadowicach Dolnych | Remont i konserwacja schodów zewnętrznych budynku kościoła pw. Św. Franciszka z Asyżu w Wadowicach Dolnych | 20 000 |
| 136 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Wawrzyńca w Warzycach | Prace konserwatorskie ołtarza bocznego w kościele pw. Św. Wawrzyńca w Warzycach | 10 000 |
| 137 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Przemienienia Pańskiego w Woli Zarczyckiej | Remont dachu na kościele pw. Przemienienia Pańskiego w Woli Zarczyckiej - kontynuacja | 150 000 |
| 138 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Józefa w Wysokiej Strzyżowskiej | Konserwacja polichromii ściennej w kościele pw. Św. Józefa w Wysokiej Strzyżowskiej - konserwacja | 20 000 |
| 139 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Józefa w Wysokiej Strzyżowskiej | Konserwacja i restauracja ikonostasu w kościele w Oparówce | 20 000 |
| 140 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Anny w Zaklikowie | Konserwacja stali w kościele cmentarnym pw. Św. Anny w Zaklikowie | 20 000 |
| 141 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Jana Chrzciciela w Załężu | Remont drewnianego kościoła pw. Św. Jana Chrzciciela w Załężu | 10 000 |
| 142 | Parafia Rzymsko -Katolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zapałowie | Konserwacja ołtarza głównego wraz z obrazem NSPJ z kościoła pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zapałowie | 27 000 |
| 143 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Marcina w Zarszynie | Remont i konserwacja kościoła pw. Św. Marcina w Zarszynie- wykonanie hydro-izolacji oraz robót ziemnych | 30 000 |
| 144 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Zręcinie | Konserwacja polichromii kościoła pw. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Zręcinie | 20 000 |
| 145 | Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Żurawicy | Odnowienie dachu i montaż instalacji odgromowej na budynku Polskiego Domu Katolickiego w Żurawicy | 15 000 |
| 146 | Stowarzyszenie Ratowania Cerkwi w Baligrodzie | Prace remontowo - konserwatorskie cerkwi w Baligrodzie - odtworzenie gzymsów, posadzek, parapetów i drzwi wejściowych | 40 000 |
| 147 | Okręgowa Izba Lekarska w Rzeszowie | Renowacja Letniego Pałacyku Lubomirskich w Rzeszowie | 50 000 |

| | | | |
|-----|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| 148 | Gmina Miejska Przeworsk | Prace konserwatorskie zabytkowych nagrobków na cmentarzu komunalnym w Przeworsku | 10 000 |
| 149 | Gmina Miejska Przeworsk | Rewaloryzacja budynku mieszkalnego przy ul. Kilińskiego 25 w Przeworsku | 20 000 |
| 150 | Powiat Tarnobrzeg | Renowacja drzwi wejściowych i przebudowa schodów w Pałacu Dolańskich - internat Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Grębowie | 20 000 |
| 151 | Gmina Zarzecze | Remont budynku oficyny dworskiej w Siennowie | 10 000 |

5 400 000

UCHWAŁA NR ... / ... / 14
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
z dnia 2014 r.

w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2014 r.

Na podstawie art. 18 pkt 6 i art. 61 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. Nr 596 z późn. zm.), art. 211 i art. 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 885 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr XLI/815/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 r.

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:

§ 1

1. Zmniejsza się plan dochodów budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 r.

o kwotę **2.186.594,-zł**, w tym:

- 1) *dochodów bieżących o kwotę 778.996,-zł,*
- 2) *dochodów majątkowych o kwotę 1.407.598,-zł.*

2. W ramach zmniejszenia, o którym mowa w ust. 1 zmniejsza się plan dochodów:

- 1) w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo w rozdziale 01078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych z tytułu dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd województwa o kwotę **500.000,-zł** (dochody majątkowe),
- 2) w dziale 750 – Administracja publiczna w rozdziale 75095 – Pozostała działalność z tytułu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na realizację projektu pn. „Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego monitorowania polityk publicznych i wymiany i informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o kwotę **503.094,-zł** (dochody bieżące),
- 3) w dziale 758 – Różne rozliczenia o kwotę **1.130.912,-zł**, z tego:
 - a) w rozdziale 75861 – Regionalne Programy Operacyjne 2007 -2013 o kwotę **907.598,-zł** (dochody majątkowe), w tym z tytułu:

- aa) dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego o kwotę 817.079,-zł,
- ab) dotacji celowej z budżetu państwa jako refundacja wydatków poniesionych na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego o kwotę 90.519,-zł,
- b) w rozdziale 75862 – Program Operacyjny Kapitał Ludzki o kwotę **223.314,-zł** (dochody bieżące), w tym z tytułu:
 - ba) dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o kwotę 4.644,-zł,
 - bb) środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na realizację projektu własnego pn. „Podkarpackie stawia na zawodowców” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o kwotę 218.670,-zł,
- 4) w dziale 852 – Pomoc społeczna w rozdziale 85295 – Pozostała działalność z tytułu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na realizację projektu pn. „Poprawa infrastruktury domów pomocy społecznej i/lub placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w tym również pielęgniarek ww. instytucji” w ramach Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy o kwotę **52.588,-zł** (dochody bieżące).

3. Zwiększa się plan dochodów budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 r. o kwotę **19.370.450,-zł**, w tym:

- 1) *dochodów bieżących o kwotę 1.121.177,-zł,*
- 2) *dochodów majątkowych o kwotę 18.249.273,-zł.*

4. W ramach zwiększenia, o którym mowa w ust. 3 zwiększa się plan dochodów:

- 1) w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo w rozdziale 01078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych z tytułu dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd województwa o kwotę **718.958,-zł** (dochody majątkowe),
- 2) w dziale 500 – Handel w rozdziale 50005 – Promocja eksportu o kwotę **95.815,-zł** (dochody bieżące) z przeznaczeniem na realizację projektu pn. „Centrum Obsługi

Inwestorów i Eksporterów (COIE)" w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, w tym z tytułu:

- a) środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej o kwotę 81.443,-zł ,
 - b) dotacji celowej z budżetu państwa o kwotę 14.372,-zł,
- 3) w dziale 600 – Transport i łączność w rozdziale 60013 – Drogi publiczne wojewódzkie o kwotę **5.731.999,-zł**, w tym z tytułu:
- a) środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na projekty drogowe realizowane w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej o kwotę 5.641.480,-zł (dochody majątkowe),
 - b) kar za nieterminowe wykonanie umów - dochody realizowane przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie o kwotę 90.519,-zł (dochody bieżące),
- 4) w dziale 750 – Administracja publiczna w rozdziale 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej z tytułu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na realizację projektu pn. „Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego monitorowania polityk publicznych i wymiany i informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o kwotę **563.284,-zł** (dochody bieżące),
- 5) w dziale 758 – Różne rozliczenia o kwotę **8.091.752,-zł**, z tego:
- a) w rozdziale 75861 - Regionalne Programy Operacyjne 2007 -2013 o kwotę **7.995.579,-zł** (dochody majątkowe), w tym z tytułu:
 - aa) środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na realizację projektów własnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego o kwotę 7.905.060,-zł,
 - ab) dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego o kwotę 90.519,-zł,
 - b) w rozdziale 75862 - Program Operacyjny Kapitał Ludzki o kwotę **96.173,-zł**, w tym z tytułu:
 - ba) środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na realizację projektów własnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o kwotę 96.138,-zł (dochody bieżące – 3.388,-zł, dochody majątkowe – 92.750,- zł),

- bb) dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o kwotę 35,-zł (dochody bieżące),
- 6) w dziale 801 – Oświata i wychowanie w rozdziale 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli o kwotę **368.136,-zł** (dochody bieżące), z tego:
 - a) na realizację projektu pn. „Od przedszkola do dorosłości - kompetentne szkoły w powiecie Jarosławskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o kwotę 207.030,-zł, w tym z tytułu:
 - aa) środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej o kwotę 175.976,-zł,
 - ab) dotacji celowej z budżetu państwa o kwotę 31.054,-zł.
 - b) na realizację projektu pn. „Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - profesjonalny system doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczowskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o kwotę 161.106,-zł, w tym z tytułu:
 - ba) środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej o kwotę 136.940,-zł,
 - bb) dotacji celowej z budżetu państwa o kwotę 24.166,-zł,
- 7) w dziale 852 – Pomoc społeczna w rozdziale 85295 – Pozostała działalność z tytułu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na realizację projektu pn. "Poprawa infrastruktury domów pomocy społecznej i/lub placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w tym również pielęgniarek ww. instytucji" w ramach Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy o kwotę **3.800.506,-zł** (dochody majątkowe).

5. Zmiany planu dochodów w szczególności dział, rozdział, paragraf określa załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

6. Zmniejsza się plan wydatków budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 r. o kwotę **10.809.395,-zł, w tym:**

- 1) wydatków bieżących o kwotę 2.347.152,-zł,
- 2) wydatków majątkowych o kwotę 8.462.243,-zł.

7. W ramach zmniejszenia, o którym mowa w ust. 6 zmniejsza się plan wydatków :

- 1) w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo o kwotę **2.274.065,-zł**, z tego:
 - a) w rozdziale 01008 – Melioracje wodne o kwotę **1.347.305,-zł**, w tym:
 - aa) wydatki bieżące -

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| ab) wydatki majątkowe | 1.347.305,-zł, |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 1.347.305,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 380.000,-zł |
| b) w rozdziale 01042 – Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych o kwotę 426.760,-zł , w tym: | |
| ba) wydatki bieżące | 426.760,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 426.760,-zł |
| bb) wydatki majątkowe | - |
| c) w rozdziale 01078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych o kwotę 500.000,-zł , w tym: | |
| ca) wydatki bieżące | - |
| cb) wydatki majątkowe | 500.000,-zł, |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 500.000,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | - |
| 2) w dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe o kwotę 1.102.478,-zł , z tego: | |
| a) w rozdziale 15011 – Rozwój przedsiębiorczości o kwotę 1.102.390,-zł , w tym: | |
| aa) wydatki bieżące | 285.311,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 285.311,-zł |
| ab) wydatki majątkowe | 817.079,-zł, |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 817.079,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | - |
| b) w rozdziale 15095 – Pozostała działalność o kwotę 88,-zł , w tym: | |
| ba) wydatki bieżące | 88,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 88,-zł |
| bb) wydatki majątkowe | - |
| 3) w dziale 500 – Handel w rozdziale 50005 – Promocja eksportu o kwotę 765,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | 765,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 765,-zł |

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| b) wydatki majątkowe | - |
| 4) w dziale 600 – Transport i łączność w rozdziale 60013 – Drogi publiczne wojewódzkie o kwotę 5.788.626,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | - |
| b) wydatki majątkowe | 5.788.626,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 5.788.626,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 5.788.626,-zł |
| 5) w dziale 720 – Informatyka w rozdziale 72095 – Pozostała działalność o kwotę 11.732,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | 8.550,-zł |
| wydatki jednostek budżetowych | 8.550,-zł |
| z tego na: | |
| - wynagrodzenia i składki od nich naliczane | - |
| - wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań | 8.550,- zł |
| b) wydatki majątkowe | 3.182,-zł, |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 3.182,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 3.182,-zł |
| 6) w dziale 801 – Oświata i wychowanie w rozdziale 80195 – Pozostała działalność o kwotę 734.714,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | 734.714,-zł |
| w tym: | |
| aa) dotacje na zadania bieżące | 275.724,-zł |
| ab) wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 458.990,- zł |
| b) wydatki majątkowe | - |
| 7) w dziale 852 – Pomoc społeczna w rozdziale 85295 – Pozostała działalność o kwotę 364.464,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | 364.464,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 364.464,-zł |
| b) wydatki majątkowe | - |

- 8) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w rozdziale 85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych o kwotę **526.500,-zł**, w tym:
- | | |
|----------------------------------|--------------------|
| a) wydatki bieżące | 526.500,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 526.500,-zł |
| b) wydatki majątkowe | - |
- 9) w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza w rozdziale 85495 – Pozostała działalność o kwotę **6.051,-zł**, w tym:
- | | |
|-----------------------------------------------------------------------------|------------------|
| a) wydatki bieżące | - |
| b) wydatki majątkowe | 6.051,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 6.051,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | - |

8. Zwiększa się plan wydatków budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 r. o kwotę **56.544.671,-zł**, w tym:

- 1) *wydatków bieżących o kwotę 13.502.915,-zł,*
- 2) *wydatków majątkowych o kwotę 43.041.756,-zł.*

9. W ramach zwiększenia, o którym mowa w ust. 8 zwiększa się plan wydatków, z tego:

- 1) w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo o kwotę **3.618.883,-zł**, z tego:

| | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| a) w rozdziale 01008 – Melioracje wodne o kwotę 1.347.305,-zł , w tym: | |
| aa) wydatki bieżące | - |
| ab) wydatki majątkowe | 1.347.305,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 1.347.305,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 1.318.400,-zł |
| b) w rozdziale 01042 - Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych o kwotę 1.552.620,-zł , w tym: | |
| ba) wydatki bieżące | - |
| bb) wydatki majątkowe | 1.552.620,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 1.552.620,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | - |

- c) w rozdziale 01078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych o kwotę **718.958,-zł**, w tym:
- | | |
|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| ca) wydatki bieżące | - |
| cb) wydatki majątkowe | 718.958,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 718.958,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | - |
- 2) w dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe o kwotę **107.816,-zł**, z tego:
- a) w rozdziale 15011 - Rozwój przedsiębiorczości o kwotę **34.047,-zł**, w tym:
- | | |
|----------------------------------|-------------------|
| aa) wydatki bieżące | 34.047,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 34.047,-zł |
| ab) wydatki majątkowe | - |
- b) w rozdziale 15013 – Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki i przedsiębiorczości o kwotę **73.690,-zł**, w tym:
- | | |
|----------------------------------|-------------------|
| ba) wydatki bieżące | 73.690,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 73.690,-zł |
| bb) wydatki majątkowe | - |
- c) w rozdziale 15095 – Pozostała działalność o kwotę **79,-zł**, w tym:
- | | |
|------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| ca) wydatki bieżące | 79,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 79,-zł |
| cb) wydatki majątkowe | - |
- 3) w dziale 500 – Handel w rozdziale 50005 – Promocja eksportu o kwotę **96.580,-zł**, w tym:
- | | |
|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| a) wydatki bieżące | 96.580,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 96.580,-zł |
| b) wydatki majątkowe | - |
- 4) w dziale 600 – Transport i łączność w rozdziale 60013 – Drogi publiczne wojewódzkie o kwotę **24.139.660,-zł**, w tym:
- | | |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| a) wydatki bieżące | - |
| b) wydatki majątkowe | 24.139.660,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne z tego na programy finansowane z udziałem | 24.139.660,-zł |

| | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| środków UE i źródeł zagranicznych | 21.639.660,-zł |
| 5) w dziale 720 – Informatyka w rozdziale 72095 – Pozostała działalność o kwotę 6.980.910,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | - |
| b) wydatki majątkowe | 6.980.910,-zł , |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 6.980.910,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 6.980.910,-zł |
| 6) w dziale 730 – Nauka w rozdziale 73095 – Pozostała działalność o kwotę 2.306.365,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | 2.306.365,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 2.306.365,-zł |
| b) wydatki majątkowe | - |
| 7) w dziale 750 – Administracja publiczna w rozdziale 75095 – Pozostała działalność o kwotę 161.315,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | 161.315,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 161.315,-zł |
| b) wydatki majątkowe | - |
| 8) w dziale 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w rozdziale 75478 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych o kwotę 70.000,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | 70.000,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 70.000,-zł |
| b) wydatki majątkowe | - |
| 9) w dziale 801 – Oświata i wychowanie o kwotę 5.511.900,-zł , z tego: | |
| a) w rozdziale 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli o kwotę 1.787.301,-zł , w tym: | |
| aa) wydatki bieżące | 1.787.301,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 1.787.301,-zł |
| ab) wydatki majątkowe | - |
| b) w rozdziale 80195 – Pozostała działalność o kwotę 3.724.599,-zł , w tym: | |

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| ba) wydatki bieżące | 3.471.885,-zł |
| w tym: | |
| baa) dotacje na zadania bieżące | 16.200,-zł |
| bab) wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 3.455.685,- zł |
| bb) wydatki majątkowe | 252.714,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 252.714,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 252.714,-zł |
| 10) w dziale 852 – Pomoc społeczna o kwotę 8.225.095,-zł , z tego: | |
| a) w rozdziale 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego o kwotę 390.399,-zł , w tym: | |
| aa) wydatki bieżące | 390.399,-zł |
| wydatki jednostek budżetowych | 390.399,-zł |
| z tego na: | |
| - wynagrodzenia i składki od nich naliczane | 390.399,-zł |
| - wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań | - |
| ab) wydatki majątkowe | - |
| b) w rozdziale 85295 – Pozostała działalność o kwotę 7.834.696,-zł , w tym: | |
| ba) wydatki bieżące | 875.881,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 875.881,- zł |
| bb) wydatki majątkowe | 6.958.815,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 6.958.815,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 6.958.815,-zł |
| 11) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w rozdziale 85395 – Pozostała działalność o kwotę 1.293.045,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | 1.293.045,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 1.293.045,-zł |
| b) wydatki majątkowe | - |

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| 12) w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza w rozdziale 85415 – Pomoc materialna dla uczniów o kwotę 42.822,-zł , w tym: | |
| a) wydatki bieżące | 42.822,-zł |
| w tym wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 42.822,-zł |
| b) wydatki majątkowe | - |
| 13) w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o kwotę 3.990.280,-zł , z tego: | |
| a) w rozdziale 92108 – Filharmonie, orkiestry, chóry i kapele o kwotę 85.000,-zł , w tym; | |
| aa) wydatki bieżące | - |
| ab) wydatki majątkowe | 85.000,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 85.000,-zł |
| b) w rozdziale 92109 – Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby o kwotę 21.000,-zł , w tym: | |
| ba) wydatki bieżące | 21.000,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 21.000,-zł |
| bb) wydatki majątkowe | - |
| c) w rozdziale 92114 – Pozostałe instytucje kultury o kwotę 18.180,-zł , w tym: | |
| ca) wydatki bieżące | 18.180,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 18.180,-zł |
| cb) wydatki majątkowe | - |
| d) w rozdziale 92116 – Biblioteki o kwotę 35.118,-zł , w tym: | |
| da) wydatki bieżące | - |
| db) wydatki majątkowe | 35.118,-zł |
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | 35.118,-zł |
| e) w rozdziale 92118 – Muzea o kwotę 1.330.982,-zł , w tym: | |
| ea) wydatki bieżące | 360.326,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 360.326,-zł |
| eb) wydatki majątkowe | 970.656,-zł |

| | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne | 970.656,-zł |
| z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych | - |
| f) w rozdziale 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami o kwotę 2.500.000,-zł , w tym: | |
| fa) wydatki bieżące | 2.500.000,-zł |
| w tym dotacje na zadania bieżące | 2.500.000,-zł |
| fb) wydatki majątkowe | - |

10. Zmiany planu wydatków w szczególności dział, rozdział, paragraf określa załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2

1. Dotacje określone w:

- 1) § 1 ust. 7 pkt 1 lit. b stanowią wydatki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych – dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych - gmin na modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych w kwocie 426.760,-zł, (wydatki związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki samorządu wynikającymi z ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych),
- 2) § 1 ust. 7 pkt 2 lit. a stanowią dotacje celowe dla jednostek spoza sektora finansów publicznych - beneficjentów realizujących projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 285.311,-zł,
- 3) § 1 ust. 7 pkt 6 lit. a stanowią dotacje celowe dla beneficjentów realizujących projekty w ramach Programu Operacyjnego kapitał Ludzki w kwocie 275.724,-zł, w tym dla:
 - a) jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 81.767,-zł,
 - b) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 193.957,-zł,
- 4) § 1 ust. 7 pkt 8 stanowią dotację celową dla jednostek spoza sektora finansów publicznych na realizację zadań wynikających z Wojewódzkiego Programu Na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu w kwocie 526.500,-zł,

- 5) § 1 ust. 9 pkt 2 lit. a stanowią dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych - beneficjentów realizujących projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 34.047,-zł,
- 6) § 1 ust. 9 pkt 2 lit. b stanowią dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych - beneficjentów realizujących projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 73.690,-zł,
- 7) § 1 ust. 9 pkt 8 stanowią dotację celową na pomoc finansową dla jednostki sektora finansów publicznych - Miasta Dębica na realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa publicznego w kwocie 70.000,-zł,
- 8) § 1 ust. 9 pkt 9 lit. b stanowią dotacje celowe dla jednostek spoza sektora finansów publicznych - beneficjentów realizujących projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 16.200,-zł,
- 9) § 1 ust. 9 pkt 13 lit. b stanowią dotację podmiotową dla Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie w kwocie 21.000,-zł,
- 10) § 1 ust. 9 pkt 13 lit. c stanowią dotację podmiotową dla Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszczykach w kwocie 18.180,-zł,
- 11) § 1 ust. 9 pkt 13 lit. e stanowią dotacje podmiotowe w kwocie 360.326,-zł, w tym dla:
 - a) Muzeum Okręgowego w Rzeszowie w kwocie 155.282,-zł,
 - b) Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej w kwocie 79.954,-zł,
 - c) Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle w kwocie 650,-zł,
 - d) Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku w kwocie 124.440,-zł,
- 12) § 1 ust. 9 pkt 13 lit. f stanowią dotacje celowe dla jednostek spoza sektora finansów publicznych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Województwa Podkarpackiego w kwocie 2.500.000,-zł.

2. Wydatki bieżące na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych określone w:

- 1) § 1 ust. 7 pkt 2 lit. b stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie projektu pn. „Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 88,-zł,

- 2) § 1 ust. 7 pkt 3 stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Urząd Marszałkowski projektu pn. „Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w kwocie 765,-zł,
- 3) § 1 ust. 7 pkt 6 stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie projektu pn. „Podkarpackie stawia na zawodowców” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 458.990,-zł,
- 4) § 1 ust. 7 pkt 7 stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie projektu pn. „Poprawa infrastruktury domów pomocy społecznej i/lub placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w tym również pielęgniarek ww. instytucji” w ramach Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy w kwocie 364.464,-zł,
- 5) § 1 ust. 9 pkt 2 lit c stanowią wydatki na zwrot do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju części dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości związanej z realizacją przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie projektu pn. „Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 79,-zł,
- 6) § 1 ust. 9 pkt 3 stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Urząd Marszałkowski projektu pn. „Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w kwocie 96.580,-zł,
- 7) § 1 ust. 9 pkt 6 stanowią wydatki w kwocie 2.306.365,-zł przeznaczone na realizację przez Urząd Marszałkowski projektu pn. „Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2007-2013 w Woj. Podkarpackim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w tym:
 - a) wydatki bieżące związane z realizacją projektu w kwocie 409.895,-zł,
 - b) dotacje celowe dla partnerów projektu w kwocie 1.896.470,-zł, w tym dla:
 - ba) jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 509.031,-zł,
 - bb) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 1.387.439,-zł,
- 8) § 1 ust. 9 pkt 7 stanowią wydatki w kwocie 161.315,-zł, w tym:
 - a) na realizację projektu „MOVE ON GREEN” w ramach Programu INTERREG IVC w kwocie 90.503,-zł,

- b) na realizację projektu pn. „Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego monitorowania polityk publicznych i wymiany i informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 70.812,-zł,
- 9) § 1 ust. 9 pkt 9 lit a stanowią wydatki na realizację przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 1.787.301,-zł, w tym:
- a) projektu pn. „Od przedszkola do dorosłości - kompetentne szkoły w powiecie Jarosławskim” w kwocie 207.030,-zł,
 - b) projektu pn. „Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - profesjonalny system doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczowskim” w kwocie 161.106,-zł,
 - c) projektu pn. „Technologie cyfrowe jako systemowe narzędzie wspomagające realizację programów rozwojowych oraz podnoszące jakość i atrakcyjność oferty edukacyjnej szkół Podkarpacia” w kwocie 358.027,-zł, w tym:
 - ca) wydatki bieżące związane z realizacją projektu w kwocie 156.829,-zł,
 - cb) dotacje celowe dla partnerów projektu - jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 201.198,-zł,
 - d) projektu pn. „Edukacja skuteczna, przyjazna, nowoczesna - rozwój kompetencji kadry zarządzającej i pedagogicznej szkół i placówek oświatowych w województwie podkarpackim” w kwocie 1.061.138,-zł,
- 10) § 1 ust. 9 pkt 9 lit. b stanowią wydatki na realizację przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie projektu pn. „Podkarpackie stawia na zawodowców” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 3.455.685,-zł, w tym:
- a) wydatki bieżące związane z realizacją projektu w kwocie 232.059,-zł,
 - b) dotacje celowe dla partnerów projektu w kwocie 3.223.626,-zł, w tym dla:
 - ba) jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 3.023.504,-zł,
 - bb) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 200.122,-zł,
- 11) § 1 ust. 9 pkt 10 lit. b stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie projektu pn. „Poprawa infrastruktury domów pomocy społecznej i/lub placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w tym również

pielęgniarek ww. instytucji" w ramach Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy w kwocie 875.881,-zł, w tym:

- a) wydatki bieżące związane z realizacją projektu w kwocie 84.318,-zł,
- b) dotacje celowe dla partnerów projektu w kwocie 791.563,-zł, w tym dla:
 - ba) jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 451.163,-zł,
 - bb) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 340.400,-zł,

- 12) § 1 ust. 9 pkt 11 stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie projektu pn. „Szkolenia i specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej działających na terenie województwa podkarpackiego powiązane z potrzebami oraz ze specyfiką realizowanych zadań" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 1.293.045,-zł,
- 13) § 1 ust. 9 pkt 12 stanowią wydatki przeznaczone na realizację projektu systemowego przez Urząd Marszałkowski pn. „Program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych z terenu województwa podkarpackiego w roku szkolnym 2013/2014" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 42.822,-zł.

3. Wydatki majątkowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne określone w:

- 1) § 1 ust. 7 pkt 1 lit. a w kwocie 1.347.305,-zł stanowią:
 - a) wydatki przeznaczone na realizację przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie zadania pn. „Przygotowanie dokumentacji i terenu pod inwestycje – teren województwa podkarpackiego” w kwocie 967.305,-zł,
 - b) inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych w kwocie 380.000,-zł - opisane w § 2 ust. 4 pkt 1,
- 2) § 1 ust. 7 pkt 1 lit. c stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Podkarpacki Zarząd Melioracji Wodnych w Rzeszowie zadania pn. „Trześniówka III - rozbudowa lewostronnego wału rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dł.4,852 km oraz prawego wału w km 7+678-12+942 na dł.5,264 km na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów" w kwocie 500.000,-zł,
- 3) § 1 ust. 7 pkt 2 lit. a stanowią dotacje celowe dla jednostek spoza sektora finansów publicznych - beneficjentów realizujących projekty w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w kwocie 817.079,-zł,

- 4) § 1 ust. 7 pkt 9 stanowią dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych - beneficjentów realizujących projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 6.051,-zł,
- 5) § 1 ust. 9 pkt 1 lit. a w kwocie 1.347.305,-zł stanowią:
 - a) wydatki przeznaczone na realizację przez Podkarpacki Zarząd Melioracji Wodnych w Rzeszowie zadań melioracyjnych w kwocie 28.905,-zł, w tym:
 - aa) zadania pn. „Łęg III - rozbudowa lewego wału rzeki Łęg wkm 5+000-7+580 na dł. 2,58 km oraz prawego wału w km 5+200-11+000 na dł. 5,80 km na terenie gm. Gorzyce i Zaleszany" w kwocie 14.145,-zł,
 - ab) zadania pn. „Zabezpieczenie przed powodzią osiedla Rzochów - budowa nowego prawego wału rzeki Wisłoki w km 26+533-28+639 na terenie miasta Mielca i gminy Przeclaw" w kwocie 14.760,-zł,
 - b) inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych w kwocie 1.318.400,-zł - opisane w § 2 ust. 4 pkt 4,
- 6) § 1 ust. 9 pkt 1 lit. b stanowią wydatki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych – dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych - gmin na budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych w kwocie 1.552.620,-zł, (wydatki związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki samorządu wynikającymi z ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych),
- 7) § 1 ust. 9 pkt 1 lit. c stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Podkarpacki Zarząd Melioracji Wodnych w Rzeszowie inwestycji melioracyjnej pn. „Przygotowanie dokumentacji i terenu pod inwestycje - teren województwa podkarpackiego” w kwocie 718.958,-zł,
- 8) § 1 ust. 9 pkt 4 w kwocie 24.139.660,-zł stanowią:
 - a) wydatki przeznaczone na realizację przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie zadania pn. „Budowa chodników i zatok postojowych w ciągu dróg wojewódzkich realizowana w oparciu o umowy pomiędzy Województwem Podkarpackim a Jednostkami Samorządu Terytorialnego” w kwocie 2.500.000,-zł,

- b) inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych w kwocie 21.639.660,-zł - opisane w § 2 ust. 4 pkt 5,
- 9) § 1 ust. 9 pkt 13 lit. a stanowią dotację celową dla jednostki sektora finansów publicznych – Filharmonii im. A. Maławskiego w Rzeszowie na wkład własny do zadania pn. Uzupelnienie instrumentarium oraz akcesoriów muzycznych niezbędnych w działalności statutowej Filharmonii Podkarpackiej w kwocie 85.000,-zł,
- 10) § 1 ust. 9 pkt 13 lit. d stanowią dotację celową dla jednostki sektora finansów publicznych - Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie na realizację zadania pn. "E-usługi w nowoczesnej bibliotece" w kwocie 35.118,-zł,
- 11) § 1 ust. 9 pkt 13 lit. e stanowią dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych – Muzeów w kwocie 970.656,-zł, w tym dla:
- a) Muzeum Zamku w Łańcucie z przeznaczeniem na realizację zadania pn. „Ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturowego Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo-konserwatorskie i cyfryzację zasobów Muzeum – Zamku w Łańcucie (OR-KA II)” w kwocie 888.086,-zł,
 - b) Muzeum Okręgowego w Rzeszowie na wkład własny do zadania pn. Zakup obrazu J. Mehoffera „Uskrzydłona postać” w kwocie 20.000,- zł,
 - c) Muzeum Podkarpackiego w Krośnie na wkład własny do zadania pn. Zakup unikatowej kolekcji lamp olejnych i naftowych z XIX w. w kwocie 8.250,- zł,
 - d) Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle na wkład własny do zadania pn. Zakup kolekcji fajek do ekspozycji w Muzeum Dzwonów i Fajek w Przemyśle w kwocie 6.350,- zł,
 - e) Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku na wkład własny do zadania pn. Wykonanie instalacji systemu alarmowego sygnalizacji pożaru i włamania w obiektach Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku w kwocie 47.970,- zł.

4. Wydatki majątkowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych określone w:

- 1) § 1 ust. 7 pkt 1 lit. a stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie zadań melioracyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w kwocie 380.000,-zł, w tym:

- a) zadania pn. „Nowy Breń II - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487-4+319 na dł.1,832 km w miejscowościach: Słupiec, Ziempiów i Otałęż Część I: km 2+764-4+319 na długości 1,555 km, w miejscowości Ziempiów i Otałęż woj. podkarpackie" w kwocie 135.000,-zł,
- b) zadania pn. „Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640-6+675 na długości 4,035 km oraz udroźnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400;1+280;7+050;7+700 w mieście Rzeszów - Zwiężczyca II oraz w miejscowościach: Raławówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie" w kwocie 245.000,-zł,
- 2) § 1 ust. 7 pkt 4 stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie inwestycji drogowych w kwocie 5.788.626,-zł, w tym w ramach:
- a) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa zadania pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 880 Jarosław - Pruchnik" w kwocie 1.680.394,-zł (wydatki finansowane: ze środków pochodzących z budżetu UE – 529.736,-zł, dotacji celowej z budżetu państwa – 215.378,-zł, środków własnych Samorządu Województwa – 935.280,-zł),
- b) Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej zadania pn. „Budowa drogi obwodowej Mielca w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów - Dębica przebiegającej od miejscowości Tuszów Narodowy w km 20+636 do ulicy Dębickiej w km 38+522 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi" w kwocie 4.108.232,-zł (wydatki finansowane ze środków pochodzących z budżetu UE),
- 3) § 1 ust. 7 pkt 5 stanowią wydatki na realizację przez Urząd Marszałkowski projektu pn. „PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w kwocie 3.182,-zł,
- 4) § 1 ust. 9 pkt 1 lit. a stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie zadań melioracyjnych w kwocie 1.318.400,-zł, w tym w ramach:
- a) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w kwocie 1.315.850,-zł, w tym:
- aa) zadania pn. „San I Etap I - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki San w km 2+215-9+417 na długości 7,202 km na

- terenie gminy Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie" w kwocie 1.215.850,-zł,
- ab) zadania pn. „Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640-6+675 na długości 4,035 km oraz udroźnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400;1+280;7+050;7+700 w mieście Rzeszów - Zwiężczyca II oraz w miejscowościach: Raclawówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie" w kwocie 100.000,-zł,
- b) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 zadania pn. „Zaprojektowanie i budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800-55+600 w miejscowościach: Zawierzbie, Żyraków na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie" w kwocie 2.550,-zł,
- 5) § 1 ust. 9 pkt 4 stanowią wydatki przeznaczone na realizację przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie inwestycji drogowych w kwocie 21.639.660,-zł, w tym w ramach:
- a) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa w kwocie 2.995.539,-zł, w tym:
- aa) zadania pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 855 Olbięciny - Zaklików - Stalowa Wola odc. Granica Województwa - Stalowa Wola" w kwocie 588.102,-zł (wydatki finansowane: ze środków pochodzących z budżetu UE - 511.198,-zł, środków własnych Samorządu Województwa - 76.904,-zł),
- ab) zadania pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 880 Jarosław - Pruchnik" w kwocie 1.754.194,-zł (wydatki finansowane: ze środków pochodzących z budżetu UE - 529.736,-zł, dotacji celowej z budżetu państwa - 215.378,-zł, środków własnych Samorządu Województwa - 1.009.080,-zł),
- ac) zadania pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów - Baranów Sandomierski - Mielec - Dębica na odcinku Mielec - Dębica etap II" w kwocie 25.102,-zł (wydatki finansowane: ze środków pochodzących z budżetu UE - 14.102,-zł, środków własnych Samorządu Województwa - 11.000 - zł),
- ad) zadania pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 892 Zagórz - Komańcza i drogi wojewódzkiej Nr 897 Tylawa - Komańcza - Radoszyce

- Cisna - Ustrzyki Górne - Wołosate - Granica Państwa odcinek Komańcza - Radoszyce" w kwocie 52.227,-zł (wydatki finansowane: ze środków pochodzących z budżetu UE - 49.615,-zł, środków własnych Samorządu Województwa - 2.612,-zł),
- ae) zadania pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 869 łączącej węzeł A-4 Rzeszów Zachodni z węzłem S-19 Jasionka, połączonej w sposób bezkolizyjny z istniejącymi drogami krajowymi Nr 9 Radom - Barwinek i Nr 19 Kuźnica - Rzeszów i linią kolejową L-71” w kwocie 575.914,-zł (wydatki finansowane: ze środków pochodzących z budżetu UE - 360.314,-zł, dotacji celowej z budżetu państwa - 90.519,-zł, środków własnych Samorządu Województwa - 125.081,-zł),
- b) Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej w kwocie 18.644.121,-zł, w tym:
 - ba) zadania pn. „Likwidacja barier rozwojowych - most na Wiśle z rozbudową drogi wojewódzkiej Nr 764 oraz połączeniem z drogą wojewódzką Nr 875" w kwocie 16.031.230,-zł (wydatki finansowane: ze środków pochodzących z budżetu UE - 9.681.712,-zł, środków własnych Samorządu Województwa - 6.349.518,-zł),
 - bb) zadania pn. „Budowa drogi obwodowej Mielca w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów - Dębica przebiegającej od miejscowości Tuszów Narodowy w km 20+636 do ulicy Dębickiej w km 38+522 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi" w kwocie 2.612.891,-zł (wydatki finansowane: ze środków pochodzących z budżetu UE - 68.000,-zł, środków własnych Samorządu Województwa 2.544.891-zł),
- 6) § 1 ust. 9 pkt 5 stanowią wydatki realizowane przez Urząd Marszałkowski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w kwocie 6.980.910,-zł z przeznaczeniem na:
 - a) zwrot do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju części dotacji pobranej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości na realizację projektu pn. „Podkarpacki System Informacji Medycznej" "PSIM" w kwocie 8.550,-zł,

- b) dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych - partnerów projektu pn. „PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej” w kwocie 6.972.360,-zł,
- 7) § 1 ust. 9 pkt 9 lit. b stanowią dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych - partnerów projektu pn. „Podkarpackie stawia na zawodowców” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kwocie 252.714,-zł,
- 8) § 1 ust. 9 pkt 10 lit. b stanowią dotacje celowe dla partnerów projektu pn. „Poprawa infrastruktury domów pomocy społecznej i/lub placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w tym również pielęgniarek ww. instytucji” w ramach Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy w kwocie 6.958.815,-zł, w tym dla:
 - a) jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 2.817.915,-zł,
 - b) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 4.140.900,-zł.

§ 3

1. Zwiększa się planowany deficyt budżetu Województwa na koniec 2014 r. o kwotę **28.551.420,- zł**.
2. Zwiększa się przychody na finansowanie planowanego deficytu budżetu Województwa z tytułu wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych o kwotę **28.551.420,-zł**.
3. Określa się klasyfikację przychodów, o których mowa w ust. 3 w § 950 – Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy.

§ 4

Dokonuje się zmiany nazw oraz zakresów rzeczowych zadań ujętych w budżecie Województwa, w tym:

- 1) **w dziale 851 – Ochrona zdrowia** w planie wydatków majątkowych, z tego:
 - a) w rozdziale 85111 – Szpitale ogólne w planie dotacji celowej dla Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie na realizację zadania

- pn. „Nadbudowa bloku dziecięcego H1 na potrzeby Oddziału Onkohematologii Dzieci” zakres rzeczowy "nadbudowa bloku na potrzeby onkologii dziecięcej" zastępuje się zakresem "nadbudowa bloku na potrzeby onkologii dziecięcej w tym: dokumentacja projektowa, roboty budowlano-modernizacyjne wraz z infrastrukturą techniczną zewnętrzną, wyposażenie medyczne i niemedyce",
- b) w rozdziale 85120 – Lecznictwo psychiatryczne w planie dotacji celowej dla Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. E. Brzezickiego w Żurawicy na realizację zadania pn. „Rozbudowa i modernizacja Oddziału Psychiatrycznego Ogólnego Nr 2 (budynek nr 3)" zakres rzeczowy "wykonanie wielobranżowych robót budowlanych wykończeniowych w rozbudowywanej części budynku szpitalnego nr 3 stanowiącej Oddział Psychiatryczny Ogólny nr 2" zastępuje się zakresem „wykonanie wielobranżowych robót budowlano - montażowych, zakup i montaż pierwszego wyposażenia, nadzór inwestorski i autorski",
- c) w rozdziale 85121 – Lecznictwo ambulatoryjne w planie dotacji celowej dla Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego w Rzeszowie na realizację zadania pn. „Modernizacja pomieszczeń w budynkach przy ul. Warzywnej 3 i Hetmańskiej 120 w związku z przystosowaniem pomieszczeń dla potrzeb zespołu poradni i pracowni kardiologicznych przeniesionych z budynku przy ul. Hetmańskiej 120" zakres rzeczowy „budynek przy ul. Warzywnej: modernizacja Stomatologii i Alergologii, Kardiologii, Chirurgii i Ortopedii, Ginekologii, Dermatologii i Rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń w budynku przy ul. Hetmańskiej 120" zastępuje się zakresem „Modernizacja pomieszczeń w budynku przychodni przy ul. Warzywnej 3 tj. zespołów poradni: Alergologii i Stomatologii, Kardiologii, Otolaryngologii, Chirurgii i Ortopedii, Ginekologii Poradni dla Kobiet, Rehabilitacji i Dermatologii i obejmuje roboty budowlano - montażowe, zakup i montaż pierwszego wyposażenia, aktualizację kosztorysów inwestorskich, nadzór autorski i inwestorski".

2) w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w planie wydatków majątkowych, z tego:

- a) w rozdziale 92114 - Pozostałe instytucje kultury w planie dotacji celowej dla Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszcach zadanie pn. "Trejaż - modernizacja - wymiana drewnianych elementów budowli wraz z jego

przebudową do formy pergoli oraz budowa alejki pod trejażem" zastępuje się zadaniem „Rewitalizacja i przebudowa treliaza oraz pergoli w zabytkowym założeniu ogrodowym w Arboretum w Bolestraszcach”,

- b) w rozdziale 92116 - Biblioteki w planie dotacji celowej dla Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie zadanie pn. „Prace przygotowawcze, opracowanie programu funkcjonalno - użytkowego i studium wykonalności dla zadania "Budowa nowej siedziby Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie oraz Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Rzeszowie - planowanego do realizacji przy użyciu środków europejskich w ramach perspektywy finansowej 2014-2020" zastępuje się zadaniem pn. „Prace przygotowawcze, opracowanie programu funkcjonalno - użytkowego i studium wykonalności dla zadania "Budowa nowej siedziby Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie" - planowanego do realizacji przy użyciu środków europejskich w ramach perspektywy finansowej 2014-2020".

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

UZASADNIENIE
do projektu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2014 r.

Projekt uchwały został opracowany na podstawie wniosków złożonych przez Dyrektorów Departamentów zaakceptowanych przez Członków Zarządu nadzorujących realizację zadań budżetowych oraz na podstawie decyzji Zarządu Województwa

| DOCHODY | | | | | | |
|---------|----------|------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Źródło | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 010 | 01078 | -500 000 | | Dochody z tytułu dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa na realizację zadania pn. "Trześniówka III - rozbudowa lewostronnego wału rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dł.4,852 km oraz prawego wału w km 7+678-12+942 na dł.5,264 km na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów" (§ 6510). | PZMiUW | Wraz ze zmniejszeniem planu wydatków w dziale 010 w rozdziale 01078. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. Zadanie z zakresu administracji rządowej. |
| | | | 718 958 | Dochody z tytułu dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa na realizację zadania pn. "Przygotowanie dokumentacji i terenu pod inwestycje - teren województwa podkarpackiego" (§ 6510). | | Wraz ze zwiększeniem planu wydatków w dziale 010 w rozdziale 01078. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. Zadanie z zakresu administracji rządowej. |
| 500 | 50005 | | 95 815 | Dochody na realizację projektu pn. "Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)" w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, w tym z tytułu: 1) środków pochodzących z budżetu UE - 81.443,-zł (§ 2007), 2) dotacji celowej z budżetu państwa - 14.372,-zł (§ 2009). | Dep. RR | Wraz ze zmianą planu wydatków w dziale 500 w rozdziale 50005. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |

| DOCHODY | | | | | | |
|---------|----------|------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Źródło | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 600 | 60013 | | 5 731 999 | Dochody z tytułu: 1) środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektów drogowych realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej - 5.641.480,-zł (§ 6207), 2) kar za nieterminowe wykonanie umów - dochody realizowane przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie - 90.519,-zł (§ 0970). | PZDW | Wraz ze zmianą planu wydatków w dziale 600 w rozdziale 60013. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| 750 | 75001 | | 563 284 | Dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektu pn. "Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego monitorowania polityk publicznych i wymiany i informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne" w ramach PO KL (§ 2007). | Dep. RR | Zwiększenie planu dochodów wraz ze zmianą klasyfikacji dochodów. Przeniesienie z rozdziału 75095. Wraz ze zwiększeniem planu wydatków w dziale 750 w rozdziale 75095. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| 750 | 75095 | -503 094 | | Dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektu pn. "Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego monitorowania polityk publicznych i wymiany i informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne" w ramach PO KL (§ 2007). | | Zmiana klasyfikacji dochodów. Przeniesienie do rozdziału 75001. |
| 758 | 75861 | -90 519 | | Dochody z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa jako refundacja wydatków poniesionych na współfinansowanie projektów w ramach RPO WP (§ 6209). | PZDW | Wraz ze zmianą planu wydatków w dziale 600 w rozdziale 60013. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | | 1 025 748 | Dochody na projekty drogowe realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego, z tytułu: a) środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektów własnych - 935.229,-zł (§ 6207) b) dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów w ramach RPO WP - 90.519,-zł (§ 6209). | | |

| DOCHODY | | | | | | |
|---------|----------|---------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Źródło | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 758 | 75861 | | 6 969 831 | Dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektu pn. "PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej" w ramach RPO WP (§ 6207). | Dep. SI | Wraz ze zmianą planu wydatków w dziale 720 w rozdziale 72095. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | -817 079 | | Dochody z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego (§ 6209). | Dep. RR | Wraz ze zmianą planu wydatków w dziale 150. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | 75862 | -4 644 | 35 | Dochody z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (§ 2009). | WUP | Wraz ze zmianą planu wydatków w dziale 150 rozdziale 15011. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | -218 670 | 92 750 | Dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektu własnego pn. "Podkarpackie stawia na zawodowców" w ramach PO KL. Zmiana polega na: 1) zmniejszeniu planu dotacji bieżącej (§ 2007), 2) zwiększeniu planu dotacji majątkowej (§ 6207). | | Wraz ze zmianą planu wydatków w dziale 801 w rozdziale 80195. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. Powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 218.670-zł - finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013. |

| DOCHODY | | | | | | |
|----------------------|----------|------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Źródło | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 758 | 75862 | | 1 876 | Dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektu pn. "Technologie cyfrowe jako systemowe narzędzie wspomagające realizację programów rozwojowych oraz podnoszące jakość i atrakcyjność oferty edukacyjnej szkół Podkarpacia" w ramach PO KL (§ 2007). | PCEN | Wraz ze zwiększeniem planu wydatków w dziale 801 w rozdziale 80146. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | | 1 512 | Dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektu pn. "Edukacja skuteczna, przyjazna, nowoczesna - rozwój kompetencji kadry zarządzającej i pedagogicznej szkół i placówek oświatowych w województwie podkarpackim" w ramach PO KL (§ 2007). | | Wraz ze zwiększeniem planu wydatków w dziale 801 w rozdziale 80146. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| 801 | 80146 | | 207 030 | Dochody na realizację projektu pn."Od przedszkola do dorosłości - kompetentne szkoły w powiecie Jarosławskim" w ramach PO KL, w tym z tytułu: 1) środków pochodzących z budżetu UE - 175.976,-zł (§ 2007), 2) dotacji celowej z budżetu państwa - 31.054,-zł (§ 2009). | PCEN | Wraz z ustaleniem planu wydatków w dziale 801 w rozdziale 80146. Zmiana wymaga ujęcia przedsięwzięcia w WPF. |
| | | | 161 106 | Dochody na realizację projektu pn."Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - profesjonalny system doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczowskim" w ramach PO KL, w tym z tytułu: 1) środków pochodzących z budżetu UE - 136.940,-zł (§ 2007), 2) dotacji celowej z budżetu państwa - 24.166,-zł (§ 2009). | | Wraz z ustaleniem planu wydatków w dziale 801 w rozdziale 80146. Zmiana wymaga ujęcia przedsięwzięcia w WPF. |
| 852 | 85295 | -52 588 | 3 800 506 | Dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektu pn. "Poprawa infrastruktury domów pomocy społecznej i/lub placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w tym również pielęgniarek ww. instytucji" w ramach Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy: 1) zmniejszenie planu dochodów bieżących (§ 2007), 2) zwiększenie planu dochodów majątkowych (§ 6207). | ROPS | Wraz ze zmianą planu wydatków w dziale 852 w rozdziale 85295. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. Powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 52.588,-zł - finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013. |
| Suma | | -2 186 594 | 19 370 450 | | | |
| Ogółem plan dochodów | | 17 183 856 | | | | |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|------------------------------|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 010 | 01008 | -1 347 305 | 1 347 305 | <p>Zmiana planu wydatków Podkarpackiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Rzeszowie przeznaczonych na realizację inwestycji melioracyjnych, w tym:</p> <p>1) zmniejszenie planu wydatków na realizację:</p> <p>a) <u>zadań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013</u> o kwotę 380.000,-zł, z tego:</p> <p>- zadania pn. "Nowy Breń II - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487-4+319 na dł.1,832 km w miejscowościach: Słupiec, Ziempiów i Otałęż Część I: km 2+764-4+319 na długości 1,555 km, w miejscowości Ziempiów i Otałęż woj. podkarpackie" - 135.000,-zł (§ 6050 - 35.000,-zł, § 6057 - 75.000,-zł, §6059 - 25.000,-zł),</p> <p>- zadania pn. "Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640-6+675 na długości 4,035 km oraz udrożnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400;1+280;7+050;7+700 w mieście Rzeszów - Zwiężczyca II oraz w miejscowościach: Raclawówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie" - 245.000,-zł (§ 6050),</p> <p>b) zadania pn. "Przygotowanie dokumentacji i terenu pod inwestycje - teren województwa podkarpackiego" - 967.305,-zł (§ 6050).</p> <p>2) zwiększenie planu wydatków na realizację:</p> <p>a) <u>zadań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013</u> o kwotę 1.315.850,-zł, z tego:</p> <p>- zadania pn. "San I Etap I - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki San w km 2+215-9+417 na długości 7,202 km na terenie gminy Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie" - 1.215.850,-zł (§ 6050),</p> <p>- zadania pn. "Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640-6+675 na długości 4,035 km oraz udrożnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400;1+280;7+050;7+700 w mieście Rzeszów - Zwiężczyca II oraz w miejscowościach: Raclawówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie" - 100.000,-zł (§ 6057 - 75.000,-zł, § 6059 - 25.000,-zł),</p> <p>b) zadania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego pn. : "Zaprojektowanie i budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800-55+600 w miejscowościach: Zawierzbie, Żyraków na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie" - 2.550,-zł (§ 6050),</p> <p>c) zadania pn. "Łęg III - rozbudowa lewego wału rzeki Łęg w km 5+000-7+580 na dł. 2,58 km oraz prawego wału w km 5+200-11+000 na dł. 5,80 km na terenie gm. Gorzyce i Zaleszany" - 14.145,-zł (§ 6050),</p> <p>d) zadania pn. "Zabezpieczenie przed powodzią osiedla Rzochów - budowa nowego prawego wału rzeki Wisłoki w km 26+533-28+639 na terenie miasta Mielca i gminy Przecław" - 14.760,-zł (§ 6050).</p> | PZMiUW | Zmiana dotyczy przedsięwzięć ujętych w WPF. |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|---------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 010 | 01042 | -426 760 | 1 552 620 | Zmiana planu wydatków Urzędu Marszałkowskiego przeznaczonych na realizację zadań z zakresu ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych poprzez: 1) zmniejszenie planu dotacji dla gmin na modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych (§ 2310), 2) zwiększenie planu dotacji na budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych (§ 6610). | Dep. RG | Wydatki w kwocie 1.125.860,-zł finansowane z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013. |
| | 01078 | -500 000 | | Zmniejszenie planu wydatków przeznaczonych na realizację inwestycji melioracyjnej pn. "Trześniówka III - rozbudowa lewostronnego wału rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dł.4,852 km oraz prawego wału w km 7+678-12+942 na dł.5,264 km na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów" (§ 6050). | PZMiUW | Wraz ze zmniejszeniem planu dochodów w dziale 010 w rozdziale 01078. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. Zadanie z zakresu administracji rządowej. |
| | | | 718 958 | Zwiększenie planu wydatków przeznaczonych na realizację inwestycji melioracyjnej pn. "Przygotowanie dokumentacji i terenu pod inwestycje - teren województwa podkarpackiego" (§ 6050). | | Wraz ze zwiększeniem planu wydatków w dziale 010 w rozdziale 01078. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. Zadanie z zakresu administracji rządowej. |
| 150 | 15011 | -172 977 | | Zmniejszenie planu dotacji celowej na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach PO KL - jednostki spoza sektora finansów publicznych (§ 2009). | WUP | Wraz ze zminą planu wydatków w dziale 730 rozdziale 73095. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | -817 079 | | Zmniejszenie planu dotacji celowej na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach RPO WP - jednostki spoza sektora finansów publicznych (§ 6209). | Dep. RR | Wraz ze zmianą planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75861. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | -4 644 | | Zmniejszenie planu dotacji celowej na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach PO KL - jednostki spoza sektora finansów publicznych (§ 2009). | WUP | Wraz ze zmianą planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75862. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | -107 690 | 34 047 | Przeniesienia w planie dotacji celowych na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach PO KL pomiędzy jednostkami sektora finansów publicznych i jednostkami spoza sektora finansów publicznych (§ 2009). | | |
| | 15013 | | | 73 690 | | |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|---------------------------|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 150 | 15095 | -12 | | Zmniejszenie planu wydatków bieżących przeznaczonych na realizację przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie projektu pn. "Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy" w ramach PO KL. | WUP | Przeniesienie wydatków do rozdziału 15011. |
| | | -76 | 79 | Zmiana planu wydatków przeznaczonych na realizację przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie projektu pn. "Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy" w ramach PO KL poprzez: 1) zmniejszenie planu wydatków bieżących, 2) ustalenie planu wydatków na zwrot do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju części dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości związanej z realizacją projektu. | | |
| 500 | 50005 | -765 | 96 580 | Zmiana planu wydatków przeznaczonych na realizację przez Urząd Marszałkowski projektu pn. "Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)" w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. | Dep. RR | Wraz ze zmianą planu dochodów w dziale 500 w rozdziale 50005. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | | | Zmiany w planie wydatków majątkowych Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie, z tego: | | |
| | | | | I. w zakresie zadań realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego, w tym: | | Wraz ze zmianą planu dochodów w działach 600 i 758. Zmiana dotyczy przedsięwzięć ujętych w WPF. |
| 600 | 60013 | | 588 102 | 1) zadanie pn. "Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 855 Olbęciny - Zaklików - Stalowa Wola odc. Granica Województwa - Stalowa Wola": - zwiększenie planu wydatków o kwotę 588.102,-zł, w tym finansowanych ze środków UE - 511.198,-zł (§ 6057- 308.347,-zł, § 6067 - 202.851,-zł), własnych budżetu Województwa o kwotę 76.904,-zł (§ 6050- 50.000,-zł, § 6059 - 16.228,-zł, § 6069 - 10.676,-zł) Zmiany mają na celu zabezpieczenie środków na wykonanie kłap zwrotnych na elementach kanalizacji deszczowej (wydatki niekwalifikowalne), nadzór archeologiczny, odszkodowania za nabywany grunt oraz składniki nabywanego gruntu, obsługę prawną, różnice obmiarowe. | PZDW | 1) przeniesienie niewykorzystanych w 2013 r limitów wydatków w kwocie 545.836,-zł w tym: UE - 511.198,-zł, środki własne 34.638,zł) 2) zwiększenie łącznych nakładów i wydatków finansowanych ze środków własnych o kwotę 42.266,-zł. |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|---------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 600 | 60013 | -1 680 394 | 1 754 194 | 2) zadanie pn. "Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 880 Jarosław - Pruchnik": - przeniesienia w planie wydatków o kwotę 1.680.394,-zł w tym finansowanych ze środków UE o kwotę 529.736,-zł (z § 6057 na § 6067), budżetu państwa o kwotę 215.378,-zł (z § 6069 na § 6059), środków własnych budżetu Województwa o kwotę 935.280,-zł (z § 6059 na § 6069 - 9.080,-zł, § 6050 - 926.200,-zł) - zwiększenie planu wydatków finansowanych ze środków własnych budżetu Województwa o kwotę 73.800,-zł (§ 6050) Zmiany mają na celu zabezpieczenie środków na: zmianę technologii wykonania części odwodnienia drogi, wykonanie nowych elementów zabezpieczających spływ wód oraz zlecenie wykonania operatów szacunkowych na potrzeby wypłaty odszkodowań, wypłatę odszkodowań za składniki gruntów, roboty budowlane oraz inżyniera kontraktu. | PZDW | 1) przeniesienie niewykorzystanych w 2013 r limitów wydatków finansowanych ze środków własnych w kwocie 19.804,-zł 2) zwiększenie łącznych nakładów i wydatków finansowanych ze środków własnych o kwotę 53.996,-zł, |
| | | | 25 102 | 3) zadanie pn. "Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów - Baranów Sandomierski - Mielec - Dębica na odcinku Mielec - Dębica etap II: - zwiększenie planu wydatków finansowanych ze środków UE o kwotę 14.102,-zł (§ 6057 - 9.102,-zł, § 6067 - 5.000,-zł), środków własnych budżetu Województwa o kwotę 11.000 - zł (§ 6050 - 10.000,-zł, § 6059 - 500,-zł, § 6069 - 500,-zł) Zmiany mają na celu zabezpieczenie środków na nadzór autorski, archeologiczny, obsługę prawną, różnice obmiarowe, wypłatę odszkodowań za nabywane grunty oraz składniki majątkowe nabywanych gruntów, roboty nieprzewidziane konieczne do zakończenia zadania, | | Przeniesienie niewykorzystanych w 2013 r limitów wydatków. |
| | | | 52 227 | 4) zadanie pn. "Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 892 Zagórz - Komańcza i drogi wojewódzkiej Nr 897 Tylawa - Komańcza - Radoszyce - Cisna - Ustrzyki Górne - Wołosate - Granica Państwa odcinek Komańcza - Radoszyce": - zwiększenie planu wydatków finansowanych ze środków UE o kwotę 49.615,-zł (§ 6067), własnych budżetu Województwa o kwotę 2.612,-zł (§ 6069). Zmiany mają na celu zabezpieczenie środków na odszkodowania za nabywany grunt. | | Przeniesienie niewykorzystanych w 2013 r limitów wydatków w kwocie 52.227,-zł (UE - 49.615,-zł, własne - 2.612,-zł). |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|---------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 600 | 60013 | | 575 914 | 5) zadanie pn. "Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 869 łączącej węzeł A-4 Rzeszów Zachodni z węzłem S-19 Jasionka, połączonej w sposób bezkolizyjny z istniejącymi drogami krajowymi Nr 9 Radom - Barwinek i Nr 19 Kuźnica - Rzeszów i linią kolejową L-71: - zwiększenie planu wydatków finansowanych ze środków UE o kwotę 360.314,-zł,-zł (§ 6057), budżetu państwa o kwotę 90.519,-zł (§ 6059), własnych budżetu Województwa niewykonanych z 2013 r.o kwotę 125.081,- zł (§ 6050 - 100.000,-zł, § 6059 - 25.081,-zł) Zmiany mają na celu zabezpieczenie środków na dokumentację techniczną. | PZDW | Przeniesienie niewykorzystanych w 2013 r limitów wydatków. |
| | | | | II. w zakresie zadań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej: | | Wraz ze zmianą planu dochodów w działach 600 i 758. Zmiana dotyczy przedsięwzięć ujętych w WPF. |
| | | | 16 031 230 | 1) zadanie pn. "Likwidacja barier rozwojowych - most na Wiśle z rozbudową drogi wojewódzkiej Nr 764 oraz połączeniem z drogą wojewódzką Nr 875": - zwiększenie planu wydatków finansowanych ze środków UE o kwotę 9.681.712,-zł (§ 6057 - 8.432.072,-zł, § 6067 - 1.249.640,-zł), środków własnych budżetu Województwa o kwotę 6.349.518,-zł (§ 6050 - 4.295.725,-zł, § 6059 - 1.834.203,-zł, § 6069 - 219.590,-zł) Zmiany mają na celu zabezpieczenie środków na roboty dodatkowe oraz wypłatę odszkodowań za składniki majątkowe nabywanych nieruchomości, roboty budowlane, inżyniera kontraktu. | | Przeniesienie niewykorzystanych w 2013 r. limitów wydatków. |
| | | -4 108 232 | 2 612 891 | 2) zadanie pn. "Budowa drogi obwodowej Mielca w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów - Dębica przebiegającej od miejscowości Tuszów Narodowy w km 20+636 do ulicy Dębickiej w km 38+522 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi": - przeniesienia w planie wydatków finansowanych ze środków UE o kwotę 68.000,-zł (z § 6057 na § 6067) - zmniejszenie planu wydatków finansowanych ze środków UE o kwotę 4.040.232,-zł (§ 6057) - przesunięcie na 2015 r. - zwiększenie planu wydatków finansowanych ze własnych budżetu województwa o kwotę 2.544.891-zł (§ 6050 - 2.213.852, § 6059 - 319.039,-zł, § 6069 - 12.000,-zł) Zmiany mają na celu zabezpieczenie środków na: 1) dodatkowe roboty budowlane związane m. in. osuszeniem gruntów, koniecznością oczyszczania terenu pod korpus drogowy (wydatki niekwalifikowalne).PZDW stara się o uznanie robót zamiennych jako wydatki kwalifikowalne. 2) roboty budowlane, inżyniera kontraktu,odszkodowania za nabywany grunt. | PZDW | 1) przeniesienie niewykorzystanych w 2013 r limitów wydatków finansowanych ze środków własnych na 2014r. w kwocie 1.800.482,-zł, 2) zwiększenie łącznych nakładów i wydatków finansowanych ze środków własnych w 2014r.o kwotę 744.409,-zł. |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|------------------------------|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 600 | 60013 | | 2 500 000 | Zwiększenie planu wydatków majątkowych z przeznaczeniem na budowy chodników w ciągu dróg wojewódzkich (§ 6050). | PZDW | Powoduje zwiększenie deficytu. |
| 720 | 72095 | -3 182 | 6 972 360 | Zmiana planu wydatków Urzędu Marszałkowskiego przeznaczonych na realizację projektu pn. "PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej" w ramach RPO WP poprzez: 1) zmniejszenie planu wydatków majątkowych finansowanych ze: a) środków pochodzących z budżetu UE - 2.529,-zł (§ 6057), b) środków własnych Samorządu Województwa - 653,-zł (§ 6059), 2) zwiększenie planu wydatków na dotacje celowe dla partnerów projektu - jednostek sektora finansów publicznych - finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE (§ 6207). | Dep. SI | Wraz ze zwiększeniem planu dochodów w dziale 720 w rozdziale 72095. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | -8 550 | 8 550 | Przeniesienia w planie wydatków Urzędu Marszałkowskiego polegające na: 1) zmniejszeniu planu wydatków bieżących przeznaczonych na koszty związane z działaniami promocyjnymi na rzecz popularyzacji idei społeczeństwa informacyjnego w Województwie Podkarpackim (§ 4300), 2) ustalenie planu wydatków majątkowych na zwrot do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju części dotacji pobranej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości na realizację projektu pn. "Podkarpacki System Informacji Medycznej" "PSIM" w ramach RPO WP (§ 6667 - 7.650,-zł, § 6669 - 900,-zł). | | |
| 730 | 73095 | | 2 306 365 | Zwiększenie planu wydatków Urzędu Marszałkowskiego przeznaczonych na realizację projektu pn. "Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2007-2013 w Woj. Podkarpackim" w ramach PO KL. | Dep. RR | Finansowanie zadania: 1) dotacja celowa z budżetu państwa 172.977,-zł - (wydatki z działu 150 rozdziału 15011), 2) powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 2.133.388,-zł, w tym finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013 w kwocie 1.960.407,-zł. |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|------------------------------|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 750 | 75095 | | 90 503 | Zwiększenie planu wydatków Urzędu Marszałkowskiego przeznaczonych na realizację projektu "MOVE ON GREEN" w ramach Programu INTERREG IVC. | Dep. OS | Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. Powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 90.503,-zł w tym finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013 w kwocie 13.575,-zł. |
| | | | 70 812 | Zwiększenie planu wydatków Urzędu Marszałkowskiego z przeznaczeniem na realizację projektu pn. "Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego monitorowania polityk publicznych i wymiany i informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne" w ramach PO KL. | Dep. RR | Wraz z ustaleniem planu dochodów w dziale 750 w rozdziale 75001. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. <i>Finansowanie zadania:</i> 1) środki pochodzące z budżetu UE - 60.190,-zł, 2) powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 10.622,-zł - finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013. |
| 754 | 75478 | | 70 000 | Ustalenie planu wydatków z przeznaczeniem na pomoc finansową dla Miasta Dębica na realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa publicznego. | Dep. OR | Uchwała Sejmiku Nr LXIV/921/14 z dnia 31 marca 2014 r. Powoduje zwiększenie deficytu. |
| | 80146 | | 207 030 | Ustalenie planu wydatków na realizację przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie projektu pn."Od przedszkola do dorosłości - kompetentne szkoły w powiecie Jarosławskim" w ramach PO KL. | PCEN | Nowe przedsięwzięcie ujęte projekcie uchwały w sprawie zmiany WPF. Wraz z ustaleniem planu dochodów w w dziale 801 w rozdziale 80146. |
| | | | 161 106 | Ustalenie planu wydatków na realizację przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie projektu pn."Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - profesjonalny system doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczowskim" w ramach PO KL. | | Nowe przedsięwzięcie ujęte projekcie uchwały w sprawie zmiany WPF. Wraz z ustaleniem planu dochodów w w dziale 801 w rozdziale 80146. |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 801 | 80146 | | 358 027 | Zwiększenie planu wydatków z przeznaczeniem na realizację przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie projektu pn. "Technologie cyfrowe jako systemowe narzędzie wspomagające realizację programów rozwojowych oraz podnoszące jakość i atrakcyjność oferty edukacyjnej szkół Podkarpacia" w ramach PO KL. | PCEN | Wraz ze zmianą planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75862. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. <u>Finansowanie zadania:</u> 1) środki pochodzące z budżetu UE - 1.876,-zł, 2) dotacja celowa z budżetu państwa - 8.124,-zł, 3) powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 348.027,-zł - finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013. |
| | | | 1 061 138 | Zwiększenie planu wydatków z przeznaczeniem na realizację przez Podkarpackie Centrum edukacji Nauczycieli w Rzeszowie projektu pn. "Edukacja skuteczna, przyjazna, nowoczesna - rozwój kompetencji kadry zarządzającej i pedagogicznej szkół i placówek oświatowych w województwie podkarpackim" w ramach PO KL. | | Wraz ze zmianą planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75862. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. <u>Finansowanie zadania:</u> 1) środki pochodzące z budżetu UE - 1.512,-zł, 2) powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 1.059.626,-zł - finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013. |
| 801 | 80195 | -458 990 | 3 708 399 | Zmiana planu wydatków przeznaczonych na realizację przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie projektu pn. "Podkarpackie stawia na zawodowców" w ramach PO KL poprzez: 1) przeniesienia w planie wydatków bieżących, 2) zwiększenie planu dotacji dla partnerów projektu, w tym dla: a) jednostek sektora finansów publicznych - 3.276.218,-zł, b) jednostek spoza sektora finansów publicznych - 200.122,-zł. | WUP | Wraz ze zmianą planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75862. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. <u>Finansowanie zadania:</u> 1) środki pochodzące z budżetu UE - 92.750,-zł, 2) dotacja celowa z budżetu państwa - 57.070,-zł, 3) powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 3.099.589,-zł - finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013. |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|---------------------------|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 801 | 80195 | -81 767 | 16 200 | Zmiana planu dotacji celowych z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach PO KL polegająca na: 1) zmniejszeniu planu dotacji dla jednostek sektora finansów publicznych (§ 2009), 2) zwiększeniu planu dotacji dla jednostek spoza sektora finansów publicznych (§ 2009). | WUP | Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | | -193 957 | | Zmniejszenie planu dotacji celowych z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach PO KL - jednostki spoza sektora finansów publicznych (§ 2009). | | Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| 852 | 85212 | | 390 399 | Zwiększenie planu wydatków Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie z przeznaczeniem na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników zajmujących się świadczeniami rodzinnymi. | ROPS | Zadanie z zakresu administracji rządowej. |
| | 85295 | -364 464 | 7 834 696 | Zmiana planu wydatków przeznaczonych na realizację przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie projektu pn. "Poprawa infrastruktury domów pomocy społecznej i/lub placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w tym również pielęgniarek ww. instytucji" w ramach Szwajcarko - Polskiego Programu Współpracy. | | <p>Wraz ze zmianą planu dochodów w dziale 852 w rozdziale 85295. Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</p> <p><u>Finansowanie zadania:</u> 1) środki pochodzące z budżetu UE - 3.800.506,-zł, 2) powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 3.669.726,-zł - finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013.</p> |
| 853 | 85311 | -526 500 | | Zmniejszenie planu dotacji celowej na realizację zadań wynikających z Wojewódzkiego Programu Na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu (§ 2360). | ROPS | Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| | 85395 | | 1 293 045 | Zwiększenie planu wydatków z przeznaczeniem na realizację przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie projektu pn. "Szkolenia i specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej działających na terenie województwa podkarpackiego powiązane z potrzebami oraz ze specyfiką realizowanych zadań" w ramach PO KL. | | <p>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</p> <p><u>Finansowanie zadania:</u> 1) dotacja celowa z budżetu państwa - 193.957,-zł, 2) powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 1.099.088,-zł - finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013.</p> |

| WYDATKI | | | | | | |
|---------|----------|---------------------------|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 854 | 85415 | | 42 822 | Zwiększenie planu wydatków z przeznaczeniem na realizację projektu systemowego Urzędu Marszałkowskiego pn. "Program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych z terenu województwa podkarpackiego w roku szkolnym 2013/2014" w ramach PO KL. | Dep. EN | Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. <u>Finansowanie zadania:</u> 1) dotacja celowa z budżetu państwa - 6.424,-zł. 2) powoduje zwiększenie deficytu o kwotę 36.398,-zł - finansowanie z wolnych środków niewykorzystanych w roku 2013. |
| 854 | 85495 | -6 051 | | Zmniejszenie planu dotacji celowych z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach PO KL - jednostki sektora finansów publicznych (§ 6209). | WUP | Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF. |
| 921 | 92108 | | 85 000 | Ustalenie planu dotacji celowej dla Filharmonii im. A. Malawskiego w Rzeszowie na wkład własny do zadania pn. Uzupelnienie instrumentarium oraz akcesoriów muzycznych niezbędnych w działalności statutowej Filharmonii Podkarpackiej (§ 6220). | Dep. DO/ instytucje kultury | Powoduje zwiększenie deficytu. |
| | 92109 | | 21 000 | Zwiększenie planu dotacji podmiotowej dla Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie na wkład własny do zadań statutowych współfinansowanych przez podmioty zewnętrzne (§ 2480). | | |
| | 92114 | | 18 180 | Zwiększenie planu dotacji podmiotowej dla Arboretum i Zakładu Fizjografii w Boleszycach na wkład własny do zadań statutowych współfinansowanych przez podmioty zewnętrzne (§ 2480). | | |
| | 92116 | | 35 118 | Zwiększenie planu dotacji celowej dla Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie na realizację zadania pn. "E-usługi w nowoczesnej bibliotece" (§ 6220). | | |
| | 92118 | | 888 086 | Ustalenie planu dotacji celowej dla Muzeum Zamku w Łąncucie z przeznaczeniem na realizację zadania pn. „Ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturowego Ordynacji Łąncuckiej poprzez prace remontowo-konserwatorskie i cyfryzację zasobów Muzeum – Zamku w Łąncucie (OR-KA II)” (§ 6220). | | Nowe przedsięwzięcie ujęte projekcie uchwały w sprawie zmiany WPF. Powoduje zwiększenie deficytu. |
| | | | 144 897 | Zwiększenie planu dotacji podmiotowej dla Muzeum Okręgowego w Rzeszowie z przeznaczeniem na remont instalacji centralnego ogrzewania i instalacji wodno-kanalizacyjnej w budynku Muzeum Etnograficznego w Rzeszowie (§ 2480). | | Powoduje zwiększenie deficytu. |

| WYDATKI | | | | | | |
|-----------------------------|----------|------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------------------|
| Dział | Rozdział | Zmniejszenia /kwota w zł/ | Zwiększenia /kwota w zł/ | Przeznaczenie | Jednostka realizująca | Uwagi |
| 921 | 92118 | | 215 429 | Zwiększenie planu dotacji podmiotowych na wkład własny do zadań statutowych współfinansowanych przez podmioty zewnętrzne (§ 2480), w tym dla Muzeów: 1) Muzeum Okręgowego w Rzeszowie – 10.385,- zł, 2) Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej – 79.954,- zł, 3) Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu – 650,- zł, 4) Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku – 124.440,- zł. | Dep. DO/ instytucje kultury | Powoduje zwiększenie deficytu. |
| | | | 82 570 | Ustalenie planu dotacji celowych dla Muzeów na wkład własny do realizacji zadań (§ 6220), w tym dla: 1) Muzeum Okręgowego w Rzeszowie do zadania pn. Zakup obrazu J. Mehoffera „Uskrzydłona postać” – 20.000,- zł, 2) Muzeum Podkarpackiego w Krośnie do zadania pn. Zakup unikatowej kolekcji lamp olejnych i naftowych z XIX w. – 8.250,- zł, 3) Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu do zadania pn. Zakup kolekcji fajek do ekspozycji w Muzeum Dzwonów i Fajek w Przemyślu – 6.350,- zł, 4) Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku do zadania pn. Wykonanie instalacji systemu alarmowego sygnalizacji pożaru i włamania w obiektach Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku – 47.970,- zł. | | |
| | 92120 | | 2 500 000 | Zwiększenie planu wydatków Urzędu Marszałkowskiego z przeznaczeniem na dotacje celowe na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Województwa Podkarpackiego (§ 2720) - jednostki spoza sektora finansów publicznych. | | |
| Suma | | -10 809 395 | 56 544 671 | | | |
| Ogółem plan wydatków | | 45 735 276 | | | | |

Wnioskowane zmiany powodują zwiększenie planowanego deficytu budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 r. o kwotę **28.551.420,-zł**.

Ponadto zmiany dotyczą:

I. Zmiany nazw zadań ujętych w budżecie Województwa w tym:

1) w dziale 851, w tym:

a) w rozdziale 85111 w planie dotacji celowej dla Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie na realizację zadania pn. "Nadbudowa bloku dziecięcego H1 na potrzeby Oddziału Onkohematologii Dzieci" zakres rzeczowy "nadbudowa bloku na potrzeby onkologii dziecięcej" zastępuje się zakresem "nadbudowa bloku na potrzeby onkologii dziecięcej w tym: dokumentacja projektowa, roboty budowlano-modernizacyjne wraz z infrastrukturą techniczną zewnętrzną, wyposażenie medyczne i niemedyczne",

b) w rozdziale 85120 w planie dotacji celowej dla Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. E.Brzezickiego w Żurawicy na realizację zadania pn. "Rozbudowa i modernizacja Oddziału Psychiatrycznego Ogólnego Nr 2 (budynek nr 3)" zakres rzeczowy "wykonanie wielobranżowych robót budowlanych wykończeniowych w rozbudowywanej części budynku szpitalnego nr 3 stanowiącej Oddział Psychiatryczny Ogólny nr 2" zastępuje się zakresem "wykonanie wielobranżowych robót budowlano - montażowych, zakup i montaż pierwszego wyposażenia, nadzór inwestorski i autorski",

c) w dziale 851 w rozdziale 85121 w planie dotacji celowej dla Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego w Rzeszowie na realizację zadania pn. "Modernizacja pomieszczeń w budynkach przy ul. Warzywnej 3 i Hetmańskiej 120 w związku z przystosowaniem pomieszczeń dla potrzeb zespołu poradni i pracowni kardiologicznych przeniesionych z budynku przy ul. Hetmańskiej 120" zakres rzeczowy "budynek przy ul. Warzywnej: modernizacja Stomatologii i Alergologii, Kardiologii, Chirurgii i Ortopedii, Ginekologii, Dermatologii i Rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń w budynku przy ul. Hetmańskiej 120" zastępuje się zakresem "Modernizacja pomieszczeń w budynku przychodni przy ul. Warzywnej 3 tj. zespołów poradni: Alergologii i Stomatologii, Kardiologii, Otolaryngologii, Chirurgii i Ortopedii, Ginekologii Poradni dla Kobiet, Rehabilitacji i Dermatologii i obejmuje roboty budowlano - montażowe, zakup i montaż pierwszego wyposażenia, aktualizację kosztorysów inwestorskich, nadzór autorski i inwestorski".

2) w dziale 921, w tym:

a) w rozdziale 92114 w planie dotacji celowej dla Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszcach zadanie pn. "Trejaż - modernizacja - wymiana drewnianych elementów budowli wraz z jego przebudową do formy pergoli oraz budowa alejki pod trejażem" zastępuje się zadaniem "Rewitalizacja i przebudowa treliża oraz pergoli w zabytkowym założeniu ogrodowym w Arboretum w Bolestraszcach",

b) w rozdziale 92116 w planie dotacji celowej dla Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie zmienia się nazwę zadania pn.

"Prace przygotowawcze, opracowanie programu funkcjonalno - użytkowego i studium wykonalności dla zadania "Budowa nowej siedziby Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie oraz Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Rzeszowie - planowanego do realizacji przy użyciu środków europejskich w ramach perspektywy finansowej 2014-2020" na "Prace przygotowawcze, opracowanie programu funkcjonalno - użytkowego i studium wykonalności dla zadania "Budowa nowej siedziby Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie" - planowanego do realizacji przy użyciu środków europejskich w ramach perspektywy finansowej 2014-2020".

Zmiana planu dochodów w szczególności dział, rozdział, paragraf

| PLAN DOCHODÓW | | | | | |
|--------------------------|----------|--------------|-------------------|-------------|-------------------|
| Dział | Rozdział | zmniejszenia | | zwiększenia | |
| | | § | kwota | § | kwota |
| 010 | 01078 | 6510 | -500 000 | 6510 | 718 958 |
| 500 | 50005 | | 0 | 2007 | 81 443 |
| | | | 0 | 2009 | 14 372 |
| 600 | 60013 | | 0 | 0970 | 90 519 |
| | | | 0 | 6207 | 5 641 480 |
| 750 | 75001 | | 0 | 2007 | 563 284 |
| | 75095 | 2007 | -503 094 | | 0 |
| 758 | 75861 | 6209 | -907 598 | 6207 | 7 905 060 |
| | | | 0 | 6209 | 90 519 |
| | 75862 | 2007 | -218 670 | 2007 | 3 388 |
| | | 2009 | -4 644 | 2009 | 35 |
| | | | 0 | 6207 | 92 750 |
| 801 | 80146 | | 0 | 2007 | 312 916 |
| | | | 0 | 2009 | 55 220 |
| 852 | 85295 | 2007 | -52 588 | 6207 | 3 800 506 |
| Razem | | | -2 186 594 | | 19 370 450 |
| w tym: | | | | | |
| <i>dochody bieżące</i> | | | -778 996 | | 1 121 177 |
| <i>dochody majątkowe</i> | | | -1 407 598 | | 18 249 273 |

Zmiana planu wydatków w szczególności dział, rozdział, paragraf

| PLAN WYDATKÓW | | | | | |
|---------------|----------|--------------|------------|-------------|------------|
| Dział | Rozdział | zmniejszenia | | zwiększenia | |
| | | § | kwota | § | kwota |
| 010 | 01008 | 6050 | -1 247 305 | 6050 | 1 247 305 |
| | | 6057 | -75 000 | 6057 | 75 000 |
| | | 6059 | -25 000 | 6059 | 25 000 |
| | 01042 | 2310 | -426 760 | 6610 | 1 552 620 |
| | 01078 | 6050 | -500 000 | 6050 | 718 958 |
| 150 | 15011 | 2009 | -285 311 | 2009 | 34 047 |
| | | 6209 | -817 079 | | |
| | 15013 | | 0 | 2009 | 73 690 |
| | 15095 | 4047 | -27 | 2917 | 79 |
| | | 4049 | -4 | | 0 |
| | | 4117 | -6 | | 0 |
| | | 4119 | -1 | | 0 |
| | | 4127 | -2 | | 0 |
| | | 4267 | -24 | | 0 |
| | | 4269 | -4 | | 0 |
| | | 4307 | -1 | | 0 |
| | | 4377 | -8 | | 0 |
| | | 4379 | -2 | | 0 |
| | | 4527 | -8 | | 0 |
| | | 4529 | -1 | | 0 |
| 500 | | 50005 | 4117 | -582 | 4017 |
| | 4119 | | -102 | 4019 | 890 |
| | 4127 | | -69 | 4047 | 8 177 |
| | 4129 | | -12 | 4049 | 1 442 |
| | | | 0 | 4307 | 68 876 |
| | | | 0 | 4309 | 12 154 |
| 600 | 60013 | 6057 | -4 637 968 | 6050 | 10 169 577 |
| | | 6059 | -935 280 | 6057 | 9 109 835 |
| | | 6069 | -215 378 | 6059 | 2 500 948 |
| | | | | 6067 | 2 104 842 |
| | | | | 6069 | 254 458 |
| 720 | 72095 | 4300 | -8 550 | 6207 | 6 972 360 |
| | | 6057 | -2 529 | 6667 | 7 650 |
| | | 6059 | -653 | 6669 | 900 |
| 730 | 73095 | | 0 | 2007 | 1 611 998 |
| | | | 0 | 2009 | 284 472 |
| | | | 0 | 4307 | 342 596 |
| | | | 0 | 4309 | 60 459 |
| | | | 0 | 4427 | 5 813 |
| | | | 0 | 4429 | 1 027 |

| PLAN WYDATKÓW | | | | | |
|---------------|----------|--------------|----------|-------------|-----------|
| Dział | Rozdział | zmniejszenia | | zwiększenia | |
| | | § | kwota | § | kwota |
| 750 | 75095 | | 0 | 4018 | 12 763 |
| | | | 0 | 4019 | 2 252 |
| | | | 0 | 4118 | 2 695 |
| | | | 0 | 4119 | 475 |
| | | | 0 | 4128 | 391 |
| | | | 0 | 4129 | 69 |
| | | | 0 | 4308 | 52 580 |
| | | | 0 | 4309 | 9 278 |
| | | | 0 | 4397 | 60 190 |
| | | | 0 | 4399 | 10 622 |
| | | | 0 | 4428 | 8 500 |
| | | | 0 | 4429 | 1 500 |
| 754 | 75478 | | 0 | 2710 | 70 000 |
| 801 | 80146 | | 0 | 2007 | 195 521 |
| | | | 0 | 2009 | 5 677 |
| | | | 0 | 4017 | 151 932 |
| | | | 0 | 4019 | 26 812 |
| | | | 0 | 4047 | 430 |
| | | | 0 | 4049 | 12 |
| | | | 0 | 4117 | 27 817 |
| | | | 0 | 4119 | 4 909 |
| | | | 0 | 4127 | 3 967 |
| | | | 0 | 4129 | 699 |
| | | | 0 | 4217 | 185 282 |
| | | | 0 | 4219 | 114 |
| | | | 0 | 4227 | 280 147 |
| | | | 0 | 4229 | 49 |
| | | | 0 | 4247 | 52 000 |
| | | | 0 | 4307 | 826 861 |
| | | | 0 | 4309 | 25 072 |
| | | 2009 | -275 724 | 2007 | 3 138 569 |
| | | 4217 | -16 475 | 2009 | 101 257 |
| | | 4219 | -2 907 | 4017 | 157 377 |
| | | 4307 | -362 820 | 4019 | 27 774 |
| | | 4309 | -64 028 | 4117 | 27 053 |
| | | 4357 | -4 335 | 4119 | 4 775 |
| | | 4359 | -765 | 4127 | 3 856 |
| | | 4387 | -731 | 4129 | 681 |
| | | 4389 | -129 | 4377 | 377 |
| | | 4417 | -5 780 | 4379 | 66 |
| | 4419 | -1 020 | 4407 | 6 630 | |
| | | 0 | 4409 | 1 170 | |
| | | 0 | 4447 | 1 955 | |
| | | 0 | 4449 | 345 | |
| | | 0 | 6207 | 246 663 | |
| | | 0 | 6209 | 6 051 | |
| 852 | 85212 | | 0 | 4010 | 326 875 |
| | | | 0 | 4110 | 55 563 |
| | | | 0 | 4120 | 7 961 |

| PLAN WYDATKÓW | | | | | | |
|-------------------|----------|--------------|--------------------|-------------|-------------------|---------|
| Dział | Rozdział | zmniejszenia | | zwiększenia | | |
| | | § | kwota | § | kwota | |
| 852 | 85295 | 4046 | -660 | 2007 | 791 563 | |
| | | 4047 | -3 742 | 4016 | 4 355 | |
| | | 4306 | -53 752 | 4017 | 24 688 | |
| | | 4307 | -304 589 | 4116 | 632 | |
| | | 4356 | -63 | 4117 | 3 583 | |
| | | 4357 | -358 | 4126 | 91 | |
| | | 4416 | -150 | 4127 | 513 | |
| | | 4417 | -850 | 4216 | 1 698 | |
| | | 4486 | -45 | 4217 | 9 623 | |
| | | 4487 | -255 | 4266 | 3 384 | |
| | | | 0 | 4267 | 19 178 | |
| | | | 0 | 4376 | 106 | |
| | | | 0 | 4377 | 599 | |
| | | | 0 | 4406 | 2 125 | |
| | | | 0 | 4407 | 12 043 | |
| | | | 0 | 4526 | 255 | |
| | | | 0 | 4527 | 1 445 | |
| | 0 | 6207 | 6 958 815 | | | |
| 853 | 85311 | 2360 | -526 500 | | 0 | |
| | 85395 | | 0 | 4307 | 1 099 088 | |
| 854 | 85415 | | 0 | 4309 | 193 957 | |
| | | | 0 | 3247 | 30 600 | |
| | | | 0 | 3249 | 5 400 | |
| | | | 0 | 4117 | 133 | |
| | | | 0 | 4119 | 24 | |
| | | | 0 | 4127 | 18 | |
| | | | 0 | 4129 | 4 | |
| | | | 0 | 4177 | 5 647 | |
| | | | 0 | 4179 | 996 | |
| | 85495 | 6209 | -6 051 | | 0 | |
| 921 | 92108 | | 0 | 6220 | 85 000 | |
| | 92109 | | 0 | 2480 | 21 000 | |
| | 92114 | | 0 | 2480 | 18 180 | |
| | 92116 | | 0 | 6220 | 35 118 | |
| | 92118 | | | 0 | 2480 | 360 326 |
| | | | | 0 | 6220 | 970 656 |
| | 92120 | | 0 | 2720 | 2 500 000 | |
| Razem | | | -10 809 395 | | 56 544 671 | |
| w tym: | | | | | | |
| wydatki bieżące | | | -2 347 152 | | 13 502 915 | |
| wydatki majątkowe | | | -8 462 243 | | 43 041 756 | |

UCHWAŁA Nr / / 14
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE

z dnia.....2014 r.

w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa
Podkarpackiego na lata 2014 - 2025.

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.), art. 228 i art. 231 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego z dnia 10 stycznia 2013 r. (Dz. U. z 2013 poz. 86 z późn. zm.).

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:

§ 1

W załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025 dodaje się przedsięwzięcia:

- 1) o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych pn.:
 - a) „Projekt pn. „Od przedszkola do dorosłości – kompetentne szkoły w powiecie Jarosławskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 – Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół”,
 - b) „Projekt pn. „Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji – profesjonalny system doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczowskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 – Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół”,
- 2) stanowiące program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych pn. „Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo - konserwatorskie i cyfryzacja zasobów Muzeum – Zamku w Łańcucie (OR-KA II)”.

§ 2

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640-6+675 na długości 4,035 km oraz udrożnienie koryta

potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400; 1+280; 7+050; 7+700 w mieście Rzeszów – Zwiężczyca II, oraz w miejscowościach: Raclawówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni rzeki Wisłok, w tym budowa zbiornika retencyjnego Rudawka Rymanowska i zabezpieczenie przed powodzią miasta Krosno", o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025. Zmiana polega na urealnieniu zakresu wykonanego do końca 2013 r. oraz zmniejszeniu zakresu planowanego do wykonania w latach 2014 - 2015.

2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **172.781,- zł** (wydatki majątkowe).
3. Zmniejsza się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 - 2015 w następujący sposób:
 - 1) w roku 2014 o kwotę **145.000,- zł**,
 - 2) w roku 2015 o kwotę **17,- zł**,
4. Zmniejsza się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **1.916.000,- zł**.

§ 3

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Nowy Breń II - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487-4+319, na długości 1,832 km w miejscowościach: Słupiec, Ziempińów i Otałęż Część I: km 2+764 - 4+319, na długości 1,555 km w miejscowości Ziempińów i Otałęż woj. podkarpackie". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Dunajca do ujścia Wisłoki", o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na

urealnieniu zakresu wykonanego do końca 2013 r. oraz zmniejszeniu zakresu planowanego do wykonania w latach 2014 - 2015 na skutek oszczędności w wydatkach na wypłatę odszkodowań.

2. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **449.604,- zł** (wydatki majątkowe).
3. Zmniejsza się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 - 2015 w następujący sposób:
 - 1) w roku 2014 o kwotę **135.000,- zł**,
 - 2) w roku 2015 o kwotę **71.129,- zł**,
4. Zmniejsza się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **369.000,- zł**.

§ 4

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „San I Etap I - rozbudowa i przeciwnieprzecieplne zabezpieczenie prawego wału rzeki San w km 2+215 - 9+417, na długości 7,202 km, na terenie gminy Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie”. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 r. na 2014 r. oraz zwiększeniu zakresu planowanego do wykonania w roku 2014 na skutek konieczności zabezpieczenia wypłaty odszkodowań za przejęcie nieruchomości.
2. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **1.160.500,- zł** (wydatki majątkowe).
3. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **1.215.850,- zł**.

§ 5

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Zaprojektowanie i budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800 – 55+600 w miejscowościach: Zawierzbie, Żyraków, na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na urealnieniu zakresu wykonanego do końca 2013 r. oraz zwiększeniu zakresu planowanego do wykonania w roku 2014 na skutek dodatkowych robót rozbiórkowych.
2. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **2.548,- zł** (wydatki majątkowe).
3. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **2.550,- zł**.

§ 6

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa dr. woj. Nr 855 Olbięcin - Zaklików - Stalowa Wola odc. Granica Województwa - Stalowa Wola”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 r. na 2014 r. oraz na zwiększeniu zakresu planowanego do wykonania w roku 2014.
2. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **42.266,- zł** (wydatki majątkowe).
3. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **588.102,- zł**.

§ 7

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa dr. woj. Nr 880 Jarosław - Pruchnik”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 r. na 2014 r. oraz na zwiększeniu zakresu planowanego do wykonania w roku 2014.
2. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **53.996,- zł** (wydatki majątkowe).
3. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **73.800,- zł**.

§ 8

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 869 łączącej węzeł A-4 Rzeszów Zachodni z węzłem S-19 Jasionka, połączonej w sposób bezkolizyjny z istniejącymi drogami krajowymi Nr 9 Radom - Barwinek i Nr 19 Kuźnica - Rzeszów i linią kolejową L-71”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 r. na 2014 r.
2. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **575.914,- zł**.
3. Zwiększa się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **11.360.263,- zł**.

§ 9

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Likwidacja barier rozwojowych - most na Wiśle z rozbudową drogi wojewódzkiej Nr 764 oraz połączeniem z drogą wojewódzką Nr 875”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 r. na 2014 r. oraz na zmniejszeniu łącznych nakładów na przedsięwzięcie.
2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **162.845,- zł** (wydatki majątkowe).
3. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **16.031.230,- zł**.

§ 10

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Budowa drogi obwodowej Mielca w ciągu drogi wojewódzkiej nr 985 Nagnajów - Dębica przebiegającej od miejscowości Tuszów Narodowy w km 20+636 do ulicy Dębickiej w km 38+522 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na urealnieniu zakresu wykonanego do końca 2013 r., przeniesieniu części zakresu planowanego do wykonania w roku 2014 na rok 2015 oraz zwiększeniu łącznych nakładów na realizację przedsięwzięcia.
2. Zmienia się okres realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1. Przedsięwzięcie będzie realizowane w latach 2012 - 2015.
3. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **744.409,- zł** (wydatki majątkowe).

4. Zmienia się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 - 2015 w następujący sposób:
 - 1) w roku 2014 zmniejsza się limit wydatków o kwotę **1.495.341,- zł**,
 - 2) w roku 2015 zwiększa się limit wydatków o kwotę **13.281.070,- zł**,
5. Zwiększa się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **13.281.070,- zł**.

§ 11

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów - Baranów Sandomierski - Mielec - Dębica na odc. Mielec - Dębica etap II”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 r. na 2014 r.
2. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **25.102,- zł**.

§ 12

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 892 Zagórz - Komańcza i drogi wojewódzkiej 897 Tylawa - Komańcza - Radoszyce - Cisna - Ustrzyki Górne - Wołosate - Granica Państwa odcinek Komańcza - Radoszyce”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 r. na 2014 r. oraz zmniejszeniu łącznych nakładów na realizację przedsięwzięcie.

2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **667.826,- zł** (wydatki majątkowe).
3. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **52.227,- zł**.

§ 13

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów w Wojew. Podkarpackim, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Działanie 6.2 Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów oraz powstanie nowych terenów inwestycyjnych”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na zwiększeniu zakresu planowanego do wykonania w 2014 r. oraz przeniesieniu części zakresu planowanego do wykonania w roku 2015 na rok 2014.
2. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **84.788,- zł** (wydatki bieżące).
3. Zmienia się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 - 2015 w następujący sposób:
 - 3) w roku 2014 zwiększa się limit wydatków o kwotę **95.815,- zł**,
 - 4) w roku 2015 zmniejsza się limit wydatków o kwotę **11.027,- zł**,
4. Zwiększa się limit zobowiązań bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **1.147.633,- zł**.

§ 14

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Projekty pomocy technicznej - RPO WP”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 r. na

- rok 2015 oraz zmniejszeniu łącznych nakładów w celu dostosowania limitu wydatków do dostępnych środków na finansowanie przedsięwzięcia.
2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **701.830,- zł** (w tym: zmniejsza się wydatki bieżące o kwotę **1.010.375,-zł** i zwiększa się wydatki majątkowe o kwotę **308.545,-zł**).
 3. Zwiększa się limit wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2015 o kwotę **2.041.772,- zł** (w tym: wydatki bieżące o kwotę **1.725.675,-zł** i wydatki majątkowe o kwotę **316.097,-zł**).
 4. Zwiększa się limit zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **2.041.772,- zł** (w tym: dla wydatków bieżących o kwotę **1.725.675,-zł** i dla wydatków majątkowych o kwotę **316.097,-zł**).

§ 15

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Podkarpacie stawia na zawodowców” - Projekt systemowy”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014 oraz zmianie zakresu planowanego do wykonania w latach 2014 – 2015 w celu dostosowania wydatków do potrzeb beneficjentów.
2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **362.047,- zł** (w tym: zmniejsza się wydatki bieżące o kwotę **457.644,-zł** i zwiększa się wydatki majątkowe o kwotę **95.597,-zł**).
3. Zmienia się limit wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 - 2015 w następujący sposób:
 - 1) w roku 2014 zwiększa się limit wydatków o kwotę **3.249.409,-zł** (w tym: wydatki bieżące o kwotę **2.996.695,-zł** i wydatki majątkowe o kwotę **252.714,-zł**),
 - 2) w roku 2015 zmniejsza się limit wydatków bieżących o kwotę **63.307,-zł**.
4. Zmniejsza się limit zobowiązań bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **5.803.166,- zł**.

§ 16

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Realizacja projektu: "Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego systemu monitorowania polityk publicznych i wymiany informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne"", o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 r. na rok 2014.
2. W łącznych nakładach finansowych na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, zwiększa się wydatki bieżące o kwotę **16.406,-zł** i zmniejsza się wydatki majątkowe o kwotę **16.406,-zł**.
3. Zwiększa się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **70.812,-zł**.

§ 17

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. "Zakup pojazdów szynowych na potrzeby kolejowych przewozów osób w województwie podkarpackim", RPO WP na lata 2007-2013, Działanie 2.1 Infrastruktura komunikacyjna Schemat E: Infrastruktura kolejowa", o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na zwiększeniu zakresu planowanego do wykonania w roku 2014.
2. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **96.750,- zł** (wydatki bieżące).
3. Zwiększa się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **96.750,- zł**.

§ 18

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2015.
2. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2015 o kwotę **29.827,-zł.**
3. Zwiększa się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **29.827,- zł.**

§ 19

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014.
2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **653,- zł** (wydatki majątkowe).
3. Zwiększa się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **6.969.178,-zł.**
4. Zwiększa się limit zobowiązań bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **280.400,- zł.**

§ 20

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Projekt 1130 R4 MOG”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku

Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014.

2. Zwiększa się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **90.503,-zł**.

§ 21

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Projekt pn. Edukacja skuteczna, przyjazna, nowoczesna - rozwój kompetencji kadry zarządzającej i pedagogicznej szkół i placówek oświatowych w województwie podkarpackim realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014.
2. Zwiększa się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **1.061.138,- zł**.

§ 22

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Projekt pn: Technologie cyfrowe jako systemowe narzędzie wspomagające realizację programów rozwojowych oraz podnoszące jakość i atrakcyjność oferty edukacyjnej szkół Podkarpacia realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w

załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014.

2. Zwiększa się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **358.027,- zł**.
3. Zmniejsza się limit zobowiązań bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **93.690,- zł**.

§ 23

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Projekt pn. "Program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych z terenu województwa podkarpackiego w roku szkolnym 2013/2014" realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014.
2. Zwiększa się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **42.822,- zł**.

§ 24

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Szwajcarsko Polski Program Współpracy”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa

Podkarpackiego na lata 2014-2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na lata 2014 -2015 oraz dostosowaniu limitów wydatków do wysokości dostępnych środków na realizację przedsięwzięcia .

2. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **12.860,- zł** (w tym: zmniejsza się wydatki bieżące o kwotę **788.052,-zł** i zwiększa się wydatki majątkowe o kwotę **800.912,-zł**).
3. Zwiększa się limit wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 - 2015 w następujący sposób:
 - 1) w roku 2014 o kwotę **7.470.232,-zł** (w tym: wydatki bieżące o kwotę **511.417,-zł** i wydatki majątkowe o kwotę **6.958.815,-zł**),
 - 2) w roku 2015 o kwotę **303.223,-zł** (w tym: zwiększa się wydatki bieżące o kwotę **318.916,-zł** i zmniejsza się wydatki majątkowe o kwotę **15.693,-zł**),
4. Zmniejsza się limit zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **134.548 zł** (w tym: zwiększa się dla wydatków bieżących o kwotę **221.579,-zł** i zmniejsza się dla wydatków majątkowych o kwotę **356.127,-zł**).

§ 25

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Szkolenie i specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej działających na terenie województwa podkarpackiego powiązane z potrzebami oraz specyfiką realizowanych zadań. Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 - 2013 WND-PO KL.07.01.03-18-001/09”, o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014.
2. Zwiększa się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **1.293.045,- zł**.

§ 26

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX (z wyłączeniem projektu własnego WUP w ramach Poddziałania 8.1.4 PO KL oraz działania 9.2 PO KL” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025. Zmiana polega na zmniejszeniu zakresu planowanego do wykonania w latach 2014 – 2015 w celu dostosowania limitów wydatków do wysokości dostępnych środków na realizację przedsięwzięcia.
2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **679.772,-zł** (w tym: wydatki bieżące o kwotę **673.721,-zł** i wydatki majątkowe o kwotę **6.051,-zł**).
3. Zmniejsza się limit wydatków na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 – 2015 w następujący sposób:
 - 1) w roku 2014 o kwotę **443.149,-zł** (w tym: wydatki bieżące o kwotę **437.098,-zł** i wydatki majątkowe o kwotę **6.051,-zł**),
 - 2) w roku 2015 o kwotę **236.623,-zł** (wydatki bieżące).

§ 27

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I ÷ VII” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na 2015 r. oraz przeniesieniu części wydatków z roku 2014 na rok 2015 w celu dostosowania limitu wydatków do wysokości dostępnych środków na realizację przedsięwzięcia.
2. Zmienia się limit wydatków na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 – 2015 w następujący sposób:

- 1) w roku 2014 zmniejsza się limit wydatków majątkowych o kwotę **817.079,-zł** ,
- 2) w roku 2015 zwiększa się limit wydatków o kwotę **4.752.335,-zł** (w tym: wydatki bieżące o kwotę **221.868,-zł** i wydatki majątkowe o kwotę **4.530.467,-zł**).

§ 28

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „E - usługi w nowoczesnej bibliotece” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014 oraz zmniejszeniu wartości przedsięwzięcia na skutek oszczędności.
2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **7.178,-zł** (wydatki majątkowe).
3. Zwiększa się limit wydatków majątkowych na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **35.118,-zł**.

§ 29

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Wojewódzki Program Na Rzecz Wyrównywania Szans Os. Niepełn. i Przeciwdz. Ich Wykluczeniu Społ. Na lata 2008-2020” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025. Zmiana polega na zmniejszeniu zakresu planowanego do wykonania w roku 2014.
2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **526.500,-zł** (wydatki bieżące).
3. Zmniejsza się limit wydatków bieżących na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **526.500,-zł**.

§ 30

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Przygotowanie dokumentacji i terenu pod inwestycje - teren województwa podkarpackiego. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025. Zmiana polega na urealnieniu zakresu wykonanego do końca 2013 r., zmniejszeniu zakresu planowanego do wykonania w roku 2014 na skutek oszczędności oraz ustaleniu zakresu realizacji przedsięwzięcia na lata 2015 – 2017.
2. Zmienia się okres realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w ust 1. Przedsięwzięcie będzie realizowane w latach 2002 - 2017.
3. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **2.675.397,-zł** (wydatki majątkowe).
4. Zmienia się limit wydatków majątkowych na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 – 2017 w następujący sposób:
 - 1) w roku 2014 zmniejsza się limit wydatków o kwotę **248.347,-zł**,
 - 2) w roku 2015 zwiększa się limit wydatków o kwotę **1.000.000,-zł**,
 - 3) w roku 2016 zwiększa się limit wydatków o kwotę **1.000.000,-zł**,
 - 4) w roku 2017 zwiększa się limit wydatków o kwotę **1.000.000,-zł**.
5. Zwiększa się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **3.000.000,- zł**.

§ 31

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Łęg III - rozbudowa lewego wału rzeki Łęg w km 5+000-7+580 na dł. 2,58 km oraz prawego wału w km 5+200-11+000 na dł. 5.80 km na terenie gm. Gorzyce i Zaleszany. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały

Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014, urealnieniu całkowitej wartości zadania po rozstrzygniętym postępowaniu przetargowym na roboty budowlano – montażowe oraz dostosowaniu zakresu planowanego do wykonania w latach 2014 – 2015 do dostępności środków na realizację przedsięwzięcia związanego ze zmianą źródeł finansowania.

2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **14.368.968,-zł** (wydatki majątkowe).
3. Zmienia się limit wydatków majątkowych na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 – 2015 w następujący sposób:
 - 1) w roku 2014 zwiększa się limit wydatków o kwotę **6.027.715,-zł**,
 - 2) w roku 2015 zmniejsza się limit wydatków o kwotę **20.382.538,-zł**.
4. Zmniejsza się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **26.030.000,- zł**.

§ 32

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Trześniówka III - rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dł. 4,852 km oraz prawego wału w km 7+678-12+942 na dł. 5,264 km, na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu do końca 2013 na rok 2014, urealnieniu całkowitej wartości zadania po rozstrzygniętym postępowaniu przetargowym na roboty budowlano – montażowe oraz dostosowaniu zakresu planowanego do wykonania w latach 2014 – 2015 do dostępności środków na realizację przedsięwzięcia związanego ze zmianą źródeł finansowania.

2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, o kwotę **11.273.589,-zł** (wydatki majątkowe).
3. Zmienia się limit wydatków majątkowych na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, w latach 2014 – 2015 w następujący sposób:
 - 1) w roku 2014 zwiększa się limit wydatków o kwotę **8.052.897,-zł**,
 - 2) w roku 2015 zmniejsza się limit wydatków o kwotę **19.326.220,-zł**.
4. Zmniejsza się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **25.850.000,- zł**.

§ 33

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Zabezpieczenie przed powodzią osiedla Rzochów - budowa nowego prawego wału rzeki Wisłoki w km 26+533 - 28+639 na terenie miasta Mielca i gminy Przecław. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni Wisłoki, w tym budowa zbiorników retencyjnych Kąty-Myscowa oraz Dukla” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025. Zmiana polega na przeniesieniu niezrealizowanej części zakresu planowanego do wykonania do końca 2013 na rok 2014.
2. Zwiększa się limit wydatków majątkowych na przedsięwzięcie, o którym mowa w ust. 1, w roku 2014 o kwotę **14.760,-zł**.

§ 34

1. Zmniejsza się limit zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć:
 - 1) o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025 pn.:
 - a) „Wisłoka – Boża Wola – rozbudowa lewego wału Wisłoki w km 4+115 - 6+737 oraz w km 0+000-0+230 wraz z budową obustronnych wałów

- cofkowych na potoku Kielkowskim o długości 150 m - Etap I". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni Wisłoki, w tym budowa zbiorników retencyjnych Kąty-Myscowa oraz Dukla" o kwotę **628.011,-zł** (wydatki majątkowe),
- b) „Zaprojektowanie i budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu przepływowego) pn. "Kańczuga" na rzece Mlecza Kańczudzka na terenie gminy Jawornik Polski oraz miasta i gminy Kańczuga" o kwotę **9.571.106,-zł** (wydatki majątkowe),
- c) „Zakup taboru kolejowego do obsługi połączeń międzywojewódzkich realizowanych przez województwa: małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie", POLiŚ na lata 2007-2013 Działanie 7.1 Rozwój Transportu Kolejowego" o kwotę **18.080.000,-zł** (wydatki majątkowe),
- d) „Budowa Centrum Wystawienniczo - Kongresowego Województwa Podkarpackiego" o kwotę **59.946.965,-zł** (wydatki majątkowe),
- e) „San II - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie lewego wału rzeki San w km 4+438-9+390, na długości 4,952 km, na terenie gminy Zaleszany. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni rz. San (bez zlewni Wisłoka i Tanwi) w tym zabezpieczenie przed powodzią miasta Przemyśl" o kwotę **3.927.564,-zł** (wydatki majątkowe),
- 2) których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2025 pn. „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - Województwo Podkarpackie" o kwotę **74.477.643,-zł** (w tym: zwiększa się dla wydatków bieżących o kwotę **2.000.000,-zł** i zmniejsza się dla wydatków majątkowych o kwotę **76.477.643,-zł**),
- 3) stanowiących program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2025 pn.:
- a) „Utrzymanie zespołów trakcyjnych" o kwotę **21.403.744,-zł** (wydatki bieżące),

- b) „Utrzymanie zespołów trakcyjnych POliŚ” o kwotę **3.240.000,-zł** (wydatki bieżące),
 - c) „Promocja gospodarcza i turystyczna Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem przewoźnika lotniczego w Europie” o kwotę **4.534.886,-zł** (wydatki bieżące),
2. Zwiększa się limit zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć:
- 1) o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025 pn.:
 - a) „Podkarpacki System Informacji Medycznej "PSIM"” o kwotę **329.360,-zł** (wydatki bieżące),
 - b) „Program Operacyjny Kapitał Ludzki - Pomoc Techniczna” o kwotę **10.437.195,-zł** (w tym: dla wydatków bieżących o kwotę **10.403.195,-zł** i dla wydatków majątkowych o kwotę **34.000,-zł**).
3. Ustala się limit zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025 pn.:
- 1) „Pomoc techniczna realizowana w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013.” w kwocie **5.754.000,-zł** (w tym: dla wydatków bieżących w kwocie **5.739.000,-zł** i dla wydatków majątkowych w kwocie **15.000,-zł**),
 - 2) „Pomoc techniczna realizowana w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”” w kwocie **407.000,-zł** (w tym: dla wydatków bieżących w kwocie **382.000,-zł** i dla wydatków majątkowych w kwocie **25.000,-zł**).

§ 35

- 1. Zmniejsza się upoważnienie Zarządu Województwa Podkarpackiego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr

2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025, ogółem o kwotę **55.224.970,- zł** w tym:

- 1) obciążających budżet roku 2015 zmniejsza się o kwotę **56.993.390,-zł**,
- 2) obciążających budżet roku 2016 zwiększa się o kwotę **346.672,-zł**,
- 3) obciążających budżet roku 2017 zwiększa się o kwotę **396.672,-zł**,
- 4) obciążających budżet roku 2018 zwiększa się o kwotę **396.672,-zł**,
- 5) obciążających budżet roku 2019 zwiększa się o kwotę **396.672,-zł**,
- 6) obciążających budżet roku 2020 zwiększa się o kwotę **231.732,-zł**.

2. Zmniejsza się upoważnienie Zarządu Województwa Podkarpackiego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2025, ogółem o kwotę **74.477.643,- zł** w tym:

- 1) obciążających budżet roku 2015 zmniejsza się o kwotę **76.477.643,-zł**,
- 2) obciążających budżet roku 2016 zwiększa się o kwotę **250.000,-zł**,
- 3) obciążających budżet roku 2017 zwiększa się o kwotę **250.000,-zł**,
- 4) obciążających budżet roku 2018 zwiększa się o kwotę **250.000,-zł**,
- 5) obciążających budżet roku 2019 zwiększa się o kwotę **250.000,-zł**
- 6) obciążających budżet roku 2020 zwiększa się o kwotę **250.000,-zł**.
- 7) obciążających budżet roku 2021 zwiększa się o kwotę **250.000,-zł**,
- 8) obciążających budżet roku 2022 zwiększa się o kwotę **250.000,-zł**,
- 9) obciążających budżet roku 2023 zwiększa się o kwotę **250.000,-zł**.

3. Zmniejsza się upoważnienie Zarządu Województwa Podkarpackiego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją programów, projektów lub zadań innych niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025, ogółem o kwotę **78.058.630,-zł**, w tym:

- 1) obciążających budżet roku 2015 o kwotę **57.264.691,-zł**,

- 2) obciążających budżet roku 2016 o kwotę **5.429.691,-zł**,
- 3) obciążających budżet roku 2017 o kwotę **3.434.342,-zł**,
- 4) obciążających budżet roku 2018 o kwotę **3.710.605,-zł**,
- 5) obciążających budżet roku 2019 o kwotę **3.596.676,-zł**,
- 6) obciążających budżet roku 2020 o kwotę **3.177.400,-zł**,
- 7) obciążających budżet roku 2021 o kwotę **1.445.225,-zł**.

§ 36

1. Zwiększa się upoważnienie Zarządu Województwa Podkarpackiego do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Województwa Podkarpackiego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025, obciążających budżet roku 2015 o kwotę **12.841.830,-zł** .
2. Zmniejsza się upoważnienie Zarządu Województwa Podkarpackiego do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Województwa Podkarpackiego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją programów, projektów lub zadań innych niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025, ogółem o kwotę **48.880.000,-zł** w tym:
 - 1) obciążających budżet roku 2015 zmniejsza się o kwotę **50.880.000,-zł**,
 - 2) obciążających budżet roku 2016 zwiększa się o kwotę **1.000.000,-zł**,
 - 3) obciążających budżet roku 2017 zwiększa się o kwotę **1.000.000,-zł**.

§ 37

W uchwale Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025 w § 3 i § 4 dodaje się punkt 6) w brzmieniu:

„6) usług przesyłowych lub dystrybucyjnych energii elektrycznej lub gazu ziemnego.”

§ 38

1. W związku ze zmianami w budżecie Województwa w miesiącu kwietniu 2014 r. wynikającymi z uchwał: Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz Sejmiku Województwa Podkarpackiego dokonuje się zmiany załączników Nr 1a i Nr 2 do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2025. Załączniki Nr 1a i Nr 2 otrzymują brzmienie jak załączniki Nr 1a i Nr 2 do niniejszej uchwały.
2. W załączniku Nr 1b do uchwały Nr XLI/816/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2025 stanowiącym objaśnienia do wartości przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025 dokonuje się zmian treści w punkcie 2 dotyczącym wydatków w podpunkcie 6) oraz w punkcie 4 dotyczącym limitów upoważnień. Załącznik 1b otrzymuje brzmienie jak załącznik nr 1b do niniejszej uchwały.

§ 39

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 40

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

do projektu uchwały sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2025.

Projekt Uchwały Sejmiku opracowano na podstawie wniosków Dyrektorów:

- Departamentu Rozwoju Regionalnego,
- Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego,
- Departamentu Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego,
- Departamentu Edukacji i Nauki,
- Departamentu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej,
- Departamentu Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem,
- Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego,
- Departament Ochrony Środowiska

o dokonanie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Zmiany WPF dotyczą:

1. Ujęcia w wykazie przedsięwzięć nowych przedsięwzięcia pn.:

- 1) „Projekt pn. „Od przedszkola do dorosłości – kompetentne szkoły w powiecie Jarosławskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 – Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół”,
- 2) „Projekt pn. „Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji – profesjonalny system doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczowskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 – Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół”,
- 3) „Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo - konserwatorskie i cyfryzacja zasobów Muzeum – Zamku w Łańcucie (OR-KA II)”.

2. Zmian wartości, zakresu i terminów realizacji przedsięwzięć wymienionych w tabelarycznym zestawieniu zmian stanowiącym załącznik do niniejszego uzasadnienia.

Zwiększone limity wydatków ze środków własnych w latach 2015 – 2016 , z tego:

- 1) w 2015 r. w kwocie 2.031.385,-zł związane z realizacją przedsięwzięć pn.:
 - „Szwajcarsko Polski Program Współpracy” w kwocie 39.224,-zł oraz

- „Budowa drogi obwodowej Mielca w ciągu drogi wojewódzkiej nr 985 Nagnajów - Dębica przebiegającej od miejscowości Tuszów Narodowy w km 20+636 do ulicy Dębickiej w km 38+522 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi” w kwocie 1.992.161,-zł

sfinansowane będą z wolnych środków pozostałych na rachunkach bankowych Województwa po rozliczeniu budżetu roku 2013,

- 2) w 2015 r. w kwocie 1.815.045,-zł oraz w 2016 r. w kwocie 126.008,-zł związane z realizacją przedsięwzięcia pn. „Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo - konserwatorskie i cyfryzacja zasobów Muzeum – Zamku w Łańcucie (OR-KA II)” sfinansowane będą kosztem z wydatków majątkowych jednorocznych ujętych w WPF.

3. Zmian limitu zobowiązań dla poszczególnych przedsięwzięć, w tym:

- 1) aktualizacji limitów po rozliczeniu udzielonych upoważnień do zaciągnięcia zobowiązań w 2013r.,
- 2) ustalenia limitów dla 2 nowowprowadzanych przedsięwzięć pn.:
 - „Projekt pn. „Od przedszkola do dorosłości – kompetentne szkoły w powiecie Jarosławskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 – Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół”,
 - „Projekt pn. „Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji – profesjonalny system doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczowskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 – Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół”,
- 3) ustalenia limitów dla przedsięwzięć ujętych w WPF dla których dotychczas nie określono limitów zobowiązań pn.:
 - „Pomoc techniczna realizowana w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013:.
 - „Pomoc techniczna realizowana w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”

4. Zmian upoważnień dla Zarządu Województwa:

- 1) związanych z zaciąganiem zobowiązań na realizację ww. przedsięwzięć oraz przekazaniem tych upoważnień kierownikom jednostek realizujących przedsięwzięcia,
- 2) związanych z dodaniem do katalogu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy zawieranych na czas nieokreślony w zakresie usług przesyłowych lub dystrybucyjnych energii elektrycznej lub gazu ziemnego oraz przekazaniem tych uprawnień kierownikom jednostek realizujących przedsięwzięcia.

5. Aktualizacji załączników:

- 1) nr 1a do WPF na skutek zmian wykazu przedsięwzięć oraz zmian w budżecie dokonanych w okresie kwiecień 2014 roku uchwałami Zarządu Województwa oraz Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
- 2) nr 1b poprzez wykreślenie:
 - w pkt 2 podpunkcie 6) informacji dotyczącej szacowanego pogorszenia się relacji wskaźnika zadłużenia. Wykreślenie związane jest z wprowadzeniem do WPF faktycznych wartości wykonania budżetu za 2013 r.
 - w pkt 4 zapisów dotyczących skorygowania limitów zobowiązań. Wykreślenie związane jest z rozliczeniem zaciągniętych w 2013 r. zobowiązań.

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2014 - 2025

| L.p. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2011 | Wykonanie 2012 | Plan 3 kw. 2013 | Wykonanie 2013 | Prognoza 2014 | Prognoza 2015 | Prognoza 2016 | Prognoza 2017 | Prognoza 2018 | Prognoza 2019 | Prognoza 2020 | Prognoza 2021 | Prognoza 2022 | Prognoza 2023 | Prognoza 2024 | Prognoza 2025 |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| 1 | Dochody ogółem | 929 774 711 | 871 599 354 | 1 358 717 187 | 1 358 717 187 | 1 449 294 001 | 1 041 469 680 | 611 262 902 | 606 264 921 | 614 274 219 | 626 523 704 | 639 018 178 | 651 762 541 | 664 761 792 | 678 021 028 | 690 745 448 | 704 540 357 |
| 1.1 | Dochody bieżące, w tym: | 677 067 477 | 651 417 388 | 710 414 718 | 710 414 718 | 731 354 076 | 657 491 679 | 593 744 045 | 601 264 921 | 613 274 219 | 625 523 704 | 638 018 178 | 650 762 541 | 663 761 792 | 677 021 028 | 689 745 448 | 703 540 357 |
| 1.1.1 | dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych | 0 | 0 | 0 | 0 | 41 220 995 | 42 045 415 | 42 886 323 | 43 744 050 | 44 618 931 | 45 511 309 | 46 421 535 | 47 349 966 | 48 296 965 | 49 262 905 | 50 248 163 | 51 253 126 |
| 1.1.2 | dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych | 0 | 0 | 0 | 0 | 122 400 000 | 124 848 000 | 127 344 960 | 129 891 859 | 132 489 696 | 135 139 490 | 137 842 280 | 140 599 126 | 143 411 108 | 146 279 330 | 149 204 917 | 152 189 015 |
| 1.1.3 | podatki i opłaty | 0 | 0 | 0 | 0 | 11 494 700 | 11 724 594 | 11 959 086 | 12 198 268 | 12 442 233 | 12 691 078 | 12 944 899 | 13 203 797 | 13 467 873 | 13 737 231 | 14 011 975 | 14 292 215 |
| 1.1.3.1 | z podatku od nieruchomości | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 1.1.4 | z subwencji ogólnej | 0 | 0 | 0 | 0 | 308 311 025 | 314 477 246 | 320 766 790 | 327 182 126 | 333 725 769 | 340 400 284 | 347 208 290 | 354 152 456 | 361 235 505 | 368 460 215 | 375 829 419 | 383 346 007 |
| 1.1.5 | z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące | 0 | 0 | 0 | 0 | 214 734 518 | 115 461 734 | 78 306 461 | 75 534 586 | 77 045 277 | 78 586 183 | 80 157 906 | 81 761 065 | 83 396 286 | 85 064 212 | 86 765 496 | 88 500 806 |
| 1.2 | Dochody majątkowe, w tym: | 252 707 234 | 220 181 966 | 648 302 469 | 648 302 469 | 717 939 925 | 383 978 001 | 17 518 857 | 5 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 |
| 1.2.1 | ze sprzedaży majątku | 3 431 851 | 2 127 418 | 20 370 000 | 20 370 000 | 10 019 000 | 10 000 000 | 5 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 |
| 1.2.2 | z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje | 0 | 0 | 0 | 0 | 703 594 748 | 373 978 001 | 12 518 857 | 4 000 000 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 2 | Wydatki ogółem | 962 474 821 | 891 000 574 | 1 413 513 613 | 1 413 513 613 | 1 522 525 838 | 1 105 252 056 | 578 962 925 | 558 215 485 | 564 509 779 | 576 759 263 | 601 253 738 | 601 998 100 | 644 201 792 | 645 461 028 | 658 185 448 | 683 980 357 |
| 2.1 | Wydatki bieżące, w tym: | 547 550 040 | 529 232 464 | 606 701 476 | 606 701 476 | 589 036 061 | 488 276 052 | 456 413 683 | 458 985 143 | 466 196 039 | 473 537 778 | 480 934 547 | 487 024 163 | 494 122 483 | 500 943 538 | 511 886 365 | 522 712 807 |
| 2.1.1 | z tytułu poręczeń i gwarancji | 0 | 0 | 0 | 0 | 9 191 447 | 9 224 429 | 7 671 128 | 5 066 762 | 5 060 562 | 4 621 866 | 4 405 145 | 4 186 611 | 3 450 496 | 149 745 | 0 | 0 |
| 2.1.1.1 | w tym: gwarancji i poręczenia polegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 2.1.2 | na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 2.1.3 | wydatki na obsługę długu | 13 588 678 | 18 113 694 | 19 192 779 | 19 192 779 | 15 826 500 | 19 190 493 | 23 131 493 | 20 789 000 | 17 823 000 | 14 859 000 | 11 888 000 | 9 800 000 | 7 263 000 | 5 230 000 | 4 069 800 | 2 035 400 |
| 2.1.3.1 | w tym: odsetki i dyskonta określone w art. 243 ust. 1 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 15 826 500 | 19 190 493 | 23 131 493 | 20 789 000 | 17 823 000 | 14 859 000 | 11 888 000 | 9 800 000 | 7 263 000 | 5 230 000 | 4 069 800 | 2 035 400 |
| 2.1.3.1.1 | w tym: odsetki i dyskonta podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta na wkład krajowy) | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 2.1.3.1.2 | w tym: odsetki i dyskonta podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 2.2 | Wydatki majątkowe | 414 924 781 | 361 768 111 | 806 812 137 | 806 812 137 | 933 489 777 | 616 976 004 | 122 549 242 | 99 230 342 | 98 313 740 | 103 221 485 | 120 319 191 | 114 973 937 | 150 079 309 | 144 517 490 | 146 299 083 | 161 267 550 |
| 3 | Wynik budżetu | -32 700 111 | -19 401 220 | -54 796 426 | -54 796 426 | -73 231 837 | -63 782 376 | 32 299 977 | 48 049 436 | 49 764 440 | 49 764 441 | 37 764 440 | 49 764 441 | 20 560 000 | 32 560 000 | 32 560 000 | 20 560 000 |
| 4 | Przychody budżetu | 104 252 559 | 96 164 948 | 62 759 294 | 62 759 294 | 81 194 705 | 81 745 243 | 2 260 023 | 1 715 004 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4.1 | Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4.1.1 | w tym: na pokrycie deficytu budżetu | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4.2 | Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy | 29 413 588 | 60 477 448 | 62 550 966 | 62 550 966 | 73 944 716 | 2 031 385 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4.2.1 | w tym: na pokrycie deficytu budżetu | 0 | 0 | 0 | 0 | 65 981 848 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4.3 | Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych | 74 151 471 | 35 000 000 | 0 | 0 | 7 000 000 | 79 022 202 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4.3.1 | w tym: na pokrycie deficytu budżetu | 0 | 0 | 0 | 0 | 7 000 000 | 63 782 376 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4.4 | Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu | 687 500 | 687 500 | 208 328 | 208 328 | 249 989 | 691 656 | 2 260 023 | 1 715 004 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4.4.1 | w tym: na pokrycie deficytu budżetu | 0 | 0 | 0 | 0 | 249 989 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 5 | Rozchody budżetu | 11 075 000 | 8 462 868 | 7 962 868 | 7 962 868 | 7 962 868 | 17 962 867 | 34 560 000 | 49 764 440 | 49 764 440 | 49 764 441 | 37 764 440 | 49 764 441 | 20 560 000 | 32 560 000 | 32 560 000 | 20 560 000 |
| 5.1 | Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych | 8 575 000 | 7 962 868 | 7 962 868 | 7 962 868 | 7 962 868 | 17 962 867 | 34 560 000 | 49 764 440 | 49 764 440 | 49 764 441 | 37 764 440 | 49 764 441 | 20 560 000 | 32 560 000 | 32 560 000 | 20 560 000 |
| 5.1.1 | w tym: łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tego: | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 5.1.1.1 | kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 5.1.1.2 | kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 5.1.1.3 | kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określone w art. 243 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 5.2 | Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu | 2 500 000 | 500 000 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 6 | Kwota długu | 298 451 471 | 325 488 603 | 317 525 735 | 317 525 735 | 316 562 867 | 377 622 202 | 343 062 202 | 293 297 762 | 243 533 322 | 193 768 881 | 156 004 441 | 106 240 000 | 85 680 000 | 53 120 000 | 20 560 000 | 0 |
| 7 | Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 8 | Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 8.1 | Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi | 129 517 436 | 122 184 924 | 103 713 242 | 103 713 242 | 142 318 015 | 169 215 627 | 137 330 362 | 142 279 778 | 147 078 180 | 151 985 926 | 157 083 631 | 163 738 378 | 169 639 309 | 176 077 490 | 177 859 083 | 180 827 550 |
| 8.2 | Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki i wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki | 158 931 024 | 182 662 373 | 166 264 208 | 166 264 208 | 216 262 731 | 171 247 012 | 137 330 362 | 142 279 778 | 147 078 180 | 151 985 926 | 157 083 631 | 163 738 378 | 169 639 309 | 176 077 490 | 177 859 083 | 180 827 550 |
| 9 | Wskaźnik spłaty zobowiązań | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 9.1 | Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok | 0,92% | 0,91% | 0,59% | 0,59% | 2,28% | 4,45% | 10,69% | 12,47% | 11,83% | 11,05% | 8,46% | 9,78% | 4,70% | 5,60% | 5,30% | 3,21% |
| 9.2 | Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok | 0,92% | 0,91% | 0,59% | 0,59% | 2,28% | 4,45% | 10,69% | 12,47% | 11,83% | 11,05% | 8,46% | 9,78% | 4,70% | 5,60% | 5,30% | 3,21% |
| 9.3 | Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |

| L.p. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2011 | Wykonanie 2012 | Plan 3 kw. 2013 | Wykonanie 2013 | Prognoza 2014 | Prognoza 2015 | Prognoza 2016 | Prognoza 2017 | Prognoza 2018 | Prognoza 2019 | Prognoza 2020 | Prognoza 2021 | Prognoza 2022 | Prognoza 2023 | Prognoza 2024 | Prognoza 2025 |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|-----------------|----------------|---------------|---------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| 9.4 | Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok | 0,92% | 0,91% | 0,59% | 0,59% | 2,28% | 4,45% | 10,69% | 12,47% | 11,83% | 11,05% | 8,46% | 9,78% | 4,70% | 5,60% | 5,30% | 3,21% |
| 9.5 | Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) | 14,30% | 14,26% | 9,13% | 9,13% | 10,51% | 17,21% | 23,28% | 23,63% | 24,11% | 24,42% | 24,74% | 25,28% | 25,67% | 26,12% | 25,89% | 25,81% |
| 9.6 | Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) | 0,00% | 0,00% | 0,00% | 0,00% | 12,56% | 11,30% | 12,28% | 17,00% | 21,37% | 23,67% | 24,05% | 24,42% | 24,81% | 25,23% | 25,69% | 25,89% |
| 9.6.1 | Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) | 0,00% | 0,00% | 0,00% | 0,00% | 13,37% | 12,11% | 13,09% | 17,00% | 21,37% | 23,67% | 24,05% | 24,42% | 24,81% | 25,23% | 25,69% | 25,89% |
| 9.7 | Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK |
| 9.7.1 | Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK | TAK |
| 10 | Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej, w tym na: | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 32 299 977 | 48 049 436 | 49 764 440 | 49 764 441 | 37 764 440 | 49 764 441 | 20 560 000 | 32 560 000 | 32 560 000 | 20 560 000 |
| 10.1 | Spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 32 299 977 | 48 049 436 | 49 764 440 | 49 764 441 | 37 764 440 | 49 764 441 | 20 560 000 | 32 560 000 | 32 560 000 | 20 560 000 |
| 11 | Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 11.1 | Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane | 0 | 0 | 0 | 0 | 142 596 625 | 146 472 516 | 194 764 410 | 200 607 343 | 206 625 563 | 212 824 330 | 219 209 060 | 225 785 331 | 232 558 891 | 239 535 658 | 246 721 728 | 254 123 380 |
| 11.2 | Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego | 0 | 0 | 0 | 0 | 81 105 377 | 83 023 538 | 85 514 244 | 88 079 672 | 90 722 062 | 93 443 724 | 96 247 036 | 99 134 447 | 102 108 480 | 105 171 734 | 108 326 886 | 111 576 693 |
| 11.3 | Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 1 043 580 233 | 592 266 785 | 31 449 153 | 20 058 939 | 20 685 268 | 5 571 339 | 4 987 123 | 1 895 225 | 450 000 | 450 000 | 200 000 | 200 000 |
| 11.3.1 | bieżące | 0 | 0 | 0 | 0 | 206 497 217 | 59 033 180 | 8 804 288 | 6 058 939 | 5 685 268 | 5 571 339 | 4 987 123 | 1 895 225 | 450 000 | 450 000 | 200 000 | 200 000 |
| 11.3.2 | majątkowe | 0 | 0 | 0 | 0 | 837 083 016 | 533 233 605 | 22 644 865 | 14 000 000 | 15 000 000 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 11.4 | Wydatki inwestycyjne kontynuowane | 0 | 0 | 0 | 0 | 581 323 962 | 363 809 507 | 22 518 857 | 14 000 000 | 15 000 000 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 11.5 | Nowe wydatki inwestycyjne | 0 | 0 | 0 | 0 | 57 598 944 | 146 742 399 | 99 904 377 | 85 230 342 | 83 313 740 | 103 221 485 | 120 319 191 | 114 973 937 | 150 079 309 | 144 517 490 | 146 299 083 | 161 267 550 |
| 11.6 | Wydatki majątkowe w formie dotacji | 0 | 0 | 0 | 0 | 294 566 871 | 106 424 098 | 126 008 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12 | Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 12.1 | Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 93 260 937 | 31 905 069 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.1.1 | - w tym środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 47 558 904 | 8 300 244 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.1.1.1 | - w tym środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania | 0 | 0 | 0 | 0 | 44 603 216 | 8 026 486 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.2 | Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 625 549 336 | 152 623 793 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.2.1 | - w tym środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 516 635 442 | 116 424 545 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.2.1.1 | - w tym środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania | 0 | 0 | 0 | 0 | 364 566 441 | 82 969 725 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.3 | Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 106 487 502 | 36 637 303 | 346 672 | 396 672 | 396 672 | 396 672 | 231 732 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.3.1 | - w tym finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 55 765 459 | 8 300 244 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.3.2 | Wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 85 519 883 | 20 166 935 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.4 | Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 755 940 271 | 195 188 864 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.4.1 | - w tym finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 515 467 265 | 116 424 545 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.4.2 | Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 527 501 540 | 137 951 595 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.5 | Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami | 0 | 0 | 0 | 0 | 291 195 049 | 107 101 378 | 346 672 | 396 672 | 396 672 | 396 672 | 231 732 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.5.1 | w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania | 0 | 0 | 0 | 0 | 203 851 766 | 67 122 319 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.6 | Wydatki na wkład krajowy w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 9 996 825 | 4 697 742 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.6.1 | w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania | 0 | 0 | 0 | 0 | 9 970 914 | 4 697 742 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.7 | Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.7.1 | w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.8 | Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12.8.1 | w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |

| L.p. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2011 | Wykonanie 2012 | Plan 3 kw. 2013 | Wykonanie 2013 | Prognoza 2014 | Prognoza 2015 | Prognoza 2016 | Prognoza 2017 | Prognoza 2018 | Prognoza 2019 | Prognoza 2020 | Prognoza 2021 | Prognoza 2022 | Prognoza 2023 | Prognoza 2024 | Prognoza 2025 |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|-----------------|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| 13 | Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 13.1 | Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 13.2 | Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.) | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 13.3 | Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 13.4 | Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 13.5 | Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 13.6 | Wydatki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przejętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 13.7 | Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 14 | Dane uzupełniające o długu i jego spłacie | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 14.1 | Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych | 0 | 0 | 0 | 0 | 7 962 868 | 17 962 867 | 34 560 000 | 32 560 000 | 32 560 000 | 32 560 000 | 20 560 000 | 32 560 000 | 20 560 000 | 32 560 000 | 32 560 000 | 20 560 000 |
| 14.2 | Kwota długu, którego planowana spłata dokonana się z wydatków budżetu | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 14.3 | Wydatki zmniejszające dług, w tym: | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 14.3.1 | spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w pkt 14.3.3 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 14.3.2 | związane z umowami zaliczonymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 14.3.3 | wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 14.4 | Wynik operacji niekasowych wpływających na kwotę długu (m.in. umorzenia, różnice kursowe) | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 15 | Dane dotyczące emitowanych obligacji przychodowych | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 15.1 | Środki z przedsięwzięcia gromadzone na rachunku bankowym, w tym: | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 15.1.1 | środki na zaspokojenie roszczeń obligatariuszy | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 15.2 | Wydatki bieżące z tytułu świadczenia emitenta należnego obligatariuszom, nieuwzględnione w limicie spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań | |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|----------------------|--------------------|-------------------|-------------------|-------------------|------------------|------------------|------------------|----------------|----------------|----------------|------------------|--------------------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | 2025 |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | |
| 1 | Wydatki na przedsięwzięcia - ogółem (1.1 + 1.2 + 1.3) | | | | | 2 856 586 610 | 1 043 580 233 | 592 266 785 | 31 449 153 | 20 058 939 | 20 685 268 | 5 571 339 | 4 987 123 | 1 895 225 | 450 000 | 450 000 | 200 000 | 200 000 | 347 589 072 |
| 1.a | - wydatki bieżące | | | | | 735 736 256 | 206 497 217 | 59 033 180 | 8 804 288 | 6 058 939 | 5 685 268 | 5 571 339 | 4 987 123 | 1 895 225 | 450 000 | 450 000 | 200 000 | 200 000 | 38 079 286 |
| 1.b | - wydatki majątkowe | | | | | 2 120 850 354 | 837 083 016 | 533 233 605 | 22 644 865 | 14 000 000 | 15 000 000 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 309 509 786 |
| 1.1 | Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) | | | | | 1 657 709 886 | 736 432 591 | 231 826 167 | 346 672 | 396 672 | 396 672 | 396 672 | 396 672 | 231 732 | 0 | 0 | 0 | 0 | 130 272 870 |
| 1.1.1 | - wydatki bieżące | | | | | 359 649 510 | 100 235 996 | 36 637 303 | 346 672 | 396 672 | 396 672 | 396 672 | 231 732 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 31 748 032 |
| 1.1.1.1 | Pomoc techniczna realizowana w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. | Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich realizuje zadania własne w ramach trzech schematów Pomocy technicznej PROW 2007 - 2013. Celem realizacji PT jest wsparcie systemu zarządzania, promowania i informowania o PROW. Zabezpieczenie środków na ten cel jest warunkiem niezbędnym do realizacji przez Departament PROW niezbędnych działań związanych z wdrażaniem PROW 2007-2013. Zadania Departamentu w tym zakresie są wynikiem realizacji obowiązków Samorządu Województwa Podkarpackiego zapisanych w ustawie z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich (Dz.U. nr 64 poz 427 z późn. zm.) oraz wynikają z umowy nr 11/BZD-UM09/2009 zawartej w dniu 29 stycznia 2009r. pomierzy SW i ARIMR. | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2010 | 2015 | 36 746 867 | 6 654 000 | 5 739 000 | | | | | | | | | | | 5 739 000 |
| 1.1.1.2 | Pomoc techniczna realizowana w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” | Oddział wdrażania PO RYBY 2007-2013 Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich realizuje zadania własne w ramach trzech schematów Pomocy technicznej PO RYBY 2007 - 2013. Celem realizacji PT jest wsparcie systemu zarządzania, promowania i informowania o PO RYBY 2007 - 2013. Zabezpieczenie środków na ten cel jest warunkiem niezbędnym do realizacji przez Oddział PO RYBY niezbędnych działań związanych z wdrażaniem PO RYBY 2007 - 2013. Zadania Oddziału w tym zakresie są wynikiem realizacji obowiązków Samorządu Województwa Podkarpackiego zapisanych w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dn. 29 września 2009r w sprawie warunków i sposobu wykonywania zadań instytucji zarządzającej przez samorząd województwa | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2015 | 2 664 229 | 638 000 | 382 000 | | | | | | | | | | | 382 000 |
| 1.1.1.3 | Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów w Wojew. Podkarpackim, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Działanie 6.2 Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów oraz powstanie nowych terenów inwestycyjnych | Utworzenie Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów w Województwie Podkarpackim | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2010 | 2020 | 2 581 703 | 401 000 | 273 706 | 231 732 | 231 732 | 231 732 | 231 732 | 231 732 | 231 732 | | | | | 1 432 366 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań | |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|------------|-----------|--------|--------|--------|--------|------|------|------|------|------|------------------|-----------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | 2025 |
| 1.1.1.4 | "Zakup pojazdów szynowych na potrzeby kolejowych przewozów osób w województwie podkarpackim", RPO WP na lata 2007-2013, Działanie 2.1 Infrastruktura komunikacyjna Schemat E: Infrastruktura kolejowa | Poprawa dostępności i jakości podróżowania | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2011 | 2014 | 326 443 | 276 750 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.1.5 | PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej | Uruchomienie w skali województwa jednorodnego systemu obiegu dokumentów i zarządzania sprawami oraz zdalnych usług | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2019 | 335 600 | 22 600 | 32 600 | 32 600 | 82 600 | 82 600 | 82 600 | | | | | | | 313 000 |
| 1.1.1.6 | Podkarpacki System Informacji Medycznej "PSIM" | Uruchomienie w skali województwa spójnego systemu wspierającego zarządzanie i funkcjonowanie opieki zdrowotnej w placówkach służby zdrowia | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2019 | 452 870 | 41 170 | 82 340 | 82 340 | 82 340 | 82 340 | 82 340 | | | | | | | 411 700 |
| 1.1.1.7 | Projekty pomocy technicznej - RPO WP | Zapewnienie prawidłowej obsługi wdrażania RPO WP | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2010 | 2015 | 121 302 251 | 22 670 000 | 9 528 553 | | | | | | | | | | | 9 528 553 |
| 1.1.1.8 | System Informacji o Funduszach Europejskich- Program Operacyjny Pomoc Techniczna | Realizacja zadania polegająca na prowadzeniu Głównego Punktu Informacyjnego przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego oraz koordynacja, promocja, monitoring, kontrola oraz ocena działalności sieci Lokalnych Punktów Informacyjnych -Program Operacyjny Pomoc Techniczna | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2015 | 6 065 697 | 1 021 762 | 542 869 | | | | | | | | | | | 542 869 |
| 1.1.1.9 | Projekt 1031 R4 TOURAGE | Wzmocnienie regionalnych gospodarek poprzez rozwój turystyki seniorów oraz wsparcie dla rozwiązań umożliwiających aktywne i zdrowe starzenie się, poprzez wymianę dobrych praktyk i doświadczeń pomiędzy regionami partnerskimi | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2012 | 2014 | 508 443 | 240 433 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.1.10 | Projekt 1130 R4 MOG | Stworzenie dokumentu "przewodnika" odnoszącego się do problematyki zrównoważonego transportu na obszarach wiejskich | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2012 | 2014 | 512 035 | 273 569 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.1.11 | Projekt pn. Edukacja skuteczna, przyjazna, nowoczesna - rozwój kompetencji kadry zarządzającej i pedagogicznej szkół i placówek oświatowych w województwie podkarpackim realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty | Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli i kadry zarządzającej województwa podkarpackiego do wymagań nowej podstawy programowej przez przeszkolenie 5000 nauczycieli (w tym kadry zarządzającej) | Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie | 2011 | 2014 | 8 966 426 | 4 156 364 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.1.12 | "Podkarpacie stawia na zawodowców" - Projekt systemowy | Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych), służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia | Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie | 2012 | 2015 | 76 915 116 | 33 447 079 | 6 517 214 | | | | | | | | | | | 777 355 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań | |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|------------|------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------------------|------------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | 2025 |
| 1.1.1.13 | Szwajcarsko Polski Program Współpracy | Zmniejszenie różnic społeczno - gospodarczych istniejących pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym | Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120 | 2012 | 2015 | 3 359 088 | 1 627 018 | 671 209 | | | | | | | | | | | 573 872 |
| 1.1.1.14 | Projekt pn: Technologie cyfrowe jako systemowe narzędzie wspomagające realizację programów rozwojowych oraz podnoszące jakość i atrakcyjność oferty edukacyjnej szkół Podkarpacia realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych | Stworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób potykających na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające dostęp do usług edukacyjnych | Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie | 2012 | 2015 | 5 057 442 | 1 652 464 | 129 560 | | | | | | | | | | | 35 870 |
| 1.1.1.15 | Program Operacyjny Kapitał Ludzki - Pomoc Techniczna | Zapewnienie prawidłowej obsługi wdrażania POKL | Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie | 2011 | 2015 | 72 814 825 | 15 506 200 | 11 866 000 | | | | | | | | | | | 11 139 195 |
| 1.1.1.16 | Szkolenie i specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej działających na terenie województwa podkarpackiego powiązane z potrzebami oraz specyfiką realizowanych zadań. Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 - 2013 WND-PO KL.07.01.03-18-001/09 | Szkolenie i specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej działających na terenie województwa podkarpackiego | Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120 | 2011 | 2015 | 13 002 364 | 4 183 941 | 542 624 | | | | | | | | | | | 542 624 |
| 1.1.1.17 | Realizacja projektu: "Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego systemu monitorowania polityk publicznych i wymiany informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne" | Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie potencjału instytucjonalnego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego, podniesienia jakości monitorowania polityk publicznych w województwie oraz wzmocnienie współpracy i wymiany informacji w ramach sieci podmiotów odpowiedzialnych za monitorowanie polityk publicznych w województwie podkarpackim. | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2013 | 2015 | 985 050 | 662 688 | 153 068 | | | | | | | | | | | 153 068 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań | |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|--------------------|--------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|------------------|-------------------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | 2025 |
| 1.1.1.18 | Projekt pn. "Program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych z terenu województwa podkarpackiego w roku szkolnym 2013/2014" realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych | Wyplata stypendiów dla uczniów | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2013 | 2014 | 6 500 000 | 6 392 822 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.1.19 | Projekt pn. "Od przedszkola do dorosłości - kompetentne szkoły w powiecie Jarosławskim" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet III - Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 - Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół | Podniesienia jakości funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli w powiecie Jarosławskim przez stworzenie i wdrożenie planów wspomagania 34 szkół i 6 przedszkoli spójnych z potrzebami szkół | Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie | 2013 | 2015 | 335 910 | 207 030 | 120 515 | | | | | | | | | | | 120 515 |
| 1.1.1.20 | Projekt pn. "Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - profesjonalny system doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczowskim" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet III - Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 - Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół | Podniesienie jakości funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczowskim przez objęcie 64 szkół i 4 przedszkoli kompleksowym wsparciem odpowiadającym ich potrzebom | Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie | 2013 | 2015 | 217 151 | 161 106 | 56 045 | | | | | | | | | | | 56 045 |
| 1.1.2 | - wydatki majątkowe | | | | | 1 298 060 376 | 636 196 595 | 195 188 864 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 98 524 838 |
| 1.1.2.1 | Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Borowa Góra, woj. podkarpackie | Budowa 1 zbiornika retencyjnego w Borowej Górze. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych | 2013 | 2014 | 956 386 | 192 000 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.2 | "Wisłoka – Boża Wola – rozbudowa lewego wału Wisłoki w km 4+115 -6+737 oraz w km 0+000-0+230 wraz z budową obustronnych wałów cofkowych na potoku Kiełkowskim o długości 150 m - Etap I". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni Wisłoki, w tym budowa zbiorników retencyjnych Kąty-Myscowa oraz Dukla | Rozbudowa (2,732 km) i budowa obustronnego obwałowania lewego wału rzeki Wisłoki na dt. 0,42 km. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych | 2011 | 2015 | 18 697 385 | 10 000 000 | 5 340 000 | | | | | | | | | | | 4 711 989 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań | |
|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|------------|------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------------------|------------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | 2025 |
| 1.1.2.3 | "Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640-6+675 na długości 4,035 km oraz udrożnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400; 1+280; 7+050; 7+700 w mieście Rzeszów – Zwiężczyca II, oraz w miejscowościach: Racławówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni rzeki Wisłok, w tym budowa zbiornika retencyjnego Rudawka Rymanowska i zabezpieczenie przed powodzią miasta Krosno | Odbudowa na dł. 4,035 km. i udrożnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich | Podkarpanci Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych | 2006 | 2015 | 7 249 978 | 5 104 000 | 1 915 983 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.4 | "Nowy Breń II - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487-4+319, na długości 1,832 km w miejscowościach: Słupiec, Ziempińów i Otałęż Część I: km 2+764 - 4+319, na długości 1,555 km w miejscowości Ziempińów i Otałęż woj. podkarpackie". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Dunajca do ujścia Wisłoki | Rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń na dł. 1,832 km. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich | Podkarpanci Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych | 2011 | 2015 | 4 496 944 | 2 596 000 | 297 871 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.5 | "San I Etap I - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki San w km 2+215 - 9+417, na długości 7,202 km, na terenie gminy Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny | Rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki San na dł. 7,202 km. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich | Podkarpanci Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych | 2011 | 2015 | 26 300 731 | 12 215 850 | 13 529 000 | | | | | | | | | | | 13 529 000 |
| 1.1.2.6 | Zaprojektowanie i budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu przepływowego) pn. "Kańczuga" na rzece Mleczka Kańczudzka na terenie gminy Jawornik Polski oraz miasta i gminy Kańczuga | Zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej miejscowościom położonym poniżej planowanego zbiornika suchego wzdłuż rzeki Mleczki Kańczudzkiej a następnie rzeki Mleczki Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2007 – 2013 | Podkarpanci Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych | 2009 | 2015 | 40 095 330 | 26 800 000 | 12 200 000 | | | | | | | | | | | 2 628 894 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań | |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|------------|------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------------------|--------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | 2025 |
| 1.1.2.7 | Pomoc techniczna realizowana w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. | Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich realizuje zadania własne w ramach trzech schematów Pomocy technicznej PROW 2007 - 2013. Celem realizacji PT jest wsparcie systemu zarządzania, promowania i informowania o PROW. Zabezpieczenie środków na ten cel jest warunkiem niezbędnym do realizacji przez Departament PROW niezbędnych działań związanych z wdrażaniem PROW 2007-2013. Zadania Departamentu w tym zakresie są wynikiem realizacji obowiązków Samorządu Województwa Podkarpackiego zapisanych w ustawie z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich (Dz.U. nr 64 poz 427 z późn. zm.) oraz wynikają z umowy nr 11/BZD-UM09/2009 zawartej w dniu 29 stycznia 2009r. pomierzy SW i ARiMR. | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2010 | 2015 | 352 900 | 45 000 | 15 000 | | | | | | | | | | | 15 000 |
| 1.1.2.8 | Pomoc techniczna realizowana w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” | Oddział wdrażania PO RYBY 2007-2013 Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich realizuje zadania własne w ramach trzech schematów Pomocy technicznej PO RYBY 2007 - 2013. Celem realizacji PT jest wsparcie systemu zarządzania, promowania i informowania o PO RYBY 2007 - 2013. Zabezpieczenie środków na ten cel jest warunkiem niezbędnym do realizacji przez Oddział PO RYBY niezbędnych działań związanych z wdrażaniem PO RYBY 2007 - 2013. Zadania Oddziału w tym zakresie są wynikiem realizacji obowiązków Samorządu Województwa Podkarpackiego zapisanych w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dn. 29 września 2009r w sprawie warunków i sposobu wykonywania zadań instytucji zarządzającej przez samorząd województwa | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2015 | 62 311 | 0 | 25 000 | | | | | | | | | | | 25 000 |
| 1.1.2.9 | "Zakup pojazdów szynowych na potrzeby kolejowych przewozów osób w województwie podkarpackim", RPO WP na lata 2007-2013, Działanie 2.1 Infrastruktura komunikacyjna Schemat E: Infrastruktura kolejowa | Poprawa dostępności i jakości podróży | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2011 | 2014 | 64 135 001 | 64 135 001 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.10 | "Zakup taboru kolejowego do obsługi połączeń międzywojewódzkich realizowanych przez województwa: małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie", POIiS na lata 2007-2013 Działanie 7.1 Rozwój Transportu Kolejowego | Poprawa dostępności i jakości podróży | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2011 | 2015 | 18 380 000 | 95 000 | 18 080 000 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.11 | Rozbudowa dr. woj. Nr 855 Olbięcin - Zaklików - Stalowa Wola odc. Granica Województwa - Stalowa Wola | Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2011 | 2014 | 84 713 108 | 41 027 624 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.12 | Rozbudowa dr. woj. Nr 880 Jarosław - Pruchnik | Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2011 | 2014 | 53 488 994 | 37 844 798 | | | | | | | | | | | | 0 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań | |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|------------|------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------------------|------------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | 2025 |
| 1.1.2.13 | Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 869 łączącej węzeł A-4 Rzeszów Zachodni z węzłem S-19 Jasionka, połączonej w sposób bezkolizyjny z istniejącymi drogami krajowymi Nr 9 Radom - Barwinek i Nr 19 Kuźnica - Rzeszów i linią kolejową L-71 | Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2012 | 2015 | 41 859 205 | 27 363 723 | 14 195 482 | | | | | | | | | | | 14 195 482 |
| 1.1.2.14 | Likwidacja barier rozwojowych - most na Wiśle z rozbudową drogi wojewódzkiej Nr 764 oraz połączeniem z drogą wojewódzką Nr 875 | Stworzenie dogodnych powiązań komunikacyjnych województw Polski Wschodniej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2009 | 2014 | 248 003 534 | 90 830 834 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.15 | Budowa drogi obwodowej Mielca w ciągu drogi wojewódzkiej nr 985 Nagnajów - Dębica przebiegającej od miejscowości Tuszów Narodowy w km 20+636 do ulicy Dębickiej w km 38+522 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi | Stworzenie dogodnych powiązań komunikacyjnych województw Polski Wschodniej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2012 | 2015 | 138 979 311 | 67 395 547 | 13 281 070 | | | | | | | | | | | 13 281 070 |
| 1.1.2.16 | Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej | Kompleksowy projekt zakładający utworzenie ponadregionalnej trasy rowerowej w pięciu województwach Polski Wschodniej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2012 | 2015 | 65 919 923 | 25 929 251 | 38 133 086 | | | | | | | | | | | 38 133 086 |
| 1.1.2.17 | PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej | Uruchomienie w skali województwa jednorodnego systemu obiegu dokumentów i zarządzania sprawami oraz zdalnych usług | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2019 | 86 764 313 | 34 318 236 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.18 | Podkarpacki System Informacji Medycznej "PSIM" | Uruchomienie w skali województwa spójnego systemu wspierającego zarządzanie i funkcjonowanie opieki zdrowotnej w placówkach służby zdrowia | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2019 | 60 403 825 | 59 808 961 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.19 | Projekty pomocy technicznej - RPO WP | Zapewnienie prawidłowej obsługi wdrażania RPO WP | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2010 | 2015 | 8 910 494 | 430 000 | 450 000 | | | | | | | | | | | 450 000 |
| 1.1.2.20 | System Informacji o Funduszach Europejskich- Program Operacyjny Pomoc Techniczna | Realizacja zadania polegająca na prowadzeniu Głównego Punktu Informacyjnego przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego oraz koordynacja, promocja, monitoring, kontrola oraz ocena działalności sieci Lokalnych Punktów Informacyjnych -Program Operacyjny Pomoc Techniczna | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2015 | 67 073 | | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.21 | Budowa Centrum Wystawienniczo Kongresowego Województwa Podkarpackiego | Funkcjonowanie centrum jako ośrodka wspomagającego wdrażanie programów i projektów służących wzrostowi konkurencyjności i atrakcyjności regionów Polski Wschodniej | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2011 | 2015 | 134 826 147 | 62 299 102 | 68 498 754 | | | | | | | | | | | 6 595 697 |
| 1.1.2.22 | Projekt pn. Edukacja skuteczna, przyjazna, nowoczesna - rozwój kompetencji kadry zarządzającej i pedagogicznej szkół i placówek oświatowych w województwie podkarpackim realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty | Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli i kadry zarządzającej województwa podkarpackiego do wymagań nowej podstawy programowej przez przeszkolenie 5000 nauczycieli (w tym kadry zarządzającej) | Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie | 2011 | 2014 | 383 574 | | | | | | | | | | | | | 0 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|------------|-----------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------------------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | |
| 1.1.2.23 | "Podkarpacie stawia na zawodowców" - Projekt systemowy | Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych), służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia | Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie | 2012 | 2015 | 696 886 | 276 215 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.24 | Szwajcarsko Polski Program Współpracy | Zmniejszenie różnic społeczno - gospodarczych istniejących pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym | Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120 | 2012 | 2015 | 13 035 113 | 9 958 815 | 487 618 | | | | | | | | | | 147 184 |
| 1.1.2.25 | San II - rozbudowa i przeciwniebezpieczenie lewego walu rzeki San w km 4+438-9+390, na długości 4,952 km, na terenie gminy Zaleszany. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni rz. San (bez zlewni Wisłoka I Tanwi) w tym zabezpieczenie przed powodzią miasta Przemyśl | Rozbudowa i przeciwniebezpieczenie lewego walu rzeki San na dt. 4,952 km. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. | Podkarpaci Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych | 2011 | 2015 | 18 277 229 | 10 000 000 | 6 330 000 | | | | | | | | | | 2 402 436 |
| 1.1.2.26 | Realizacja projektu: "Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego systemu monitorowania polityk publicznych i wymiany informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne" | Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie potencjału instytucjonalnego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego, podniesienia jakości monitorowania polityk publicznych w województwie oraz wzmocnienie współpracy i wymiany informacji w ramach sieci podmiotów odpowiedzialnych za monitorowanie polityk publicznych w województwie podkarpackim. | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2013 | 2015 | 14 994 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.27 | Zaprojektowanie i budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800 – 55+600 w miejscowościach: Zawierbie, Żyraków, na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie | Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na odcinku 53+800 - 55+600 rzeki Wisłoki w miejscowościach Zawierbie oraz Żyraków Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2007 - 2013 | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych | 2010 | 2014 | 6 581 802 | 998 976 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.28 | Program Operacyjny Kapitał Ludzki - Pomoc Techniczna | Zapewnienie prawidłowej obsługi wdrażania POKL | Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie | 2011 | 2015 | 34 000 | 0 | 34 000 | | | | | | | | | | 34 000 |
| 1.1.2.29 | Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów - Baranów Sandomierski - Mielec - Dębica na odc. Mielec - Dębica etap II | Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2011 | 2014 | 11 564 173 | 524 016 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.30 | Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 892 Zagórz - Komańcza i drogi wojewódzkiej 897 Tylawa - Komańcza - Radoszyce - Cisna - Ustrzyki Górne - Wołosate - Granica Państwa odcinek Komańcza - Radoszyce | Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2012 | 2014 | 134 433 712 | 40 007 646 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.1.2.31 | Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Rzeczycza Długa, gm. Radomyśl n/Sanem, woj. podkarpackie | Budowa 1 zbiornika retencyjnego w rzeczyczy Długiej. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. Program Rozwoju obszarów Wiejskich | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych | 2014 | 2015 | 8 376 000 | 6 000 000 | 2 376 000 | | | | | | | | | | 2 376 000 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań | |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|--------------------|--------------------|-------------------|-------------------|-------------------|------------------|------------------|------------------|----------------|----------------|----------------|------------------|--------------------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | 2025 |
| 1.2 | Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno - prywatnego; z tego: | | | | | 324 097 501 | 118 430 234 | 201 518 987 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 0 | 0 | 122 549 305 |
| 1.2.1 | - wydatki bieżące | | | | | 2 250 000 | 0 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 0 | 0 | 2 250 000 |
| 1.2.1.1 | Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - Województwo Podkarpackie | Zbudowanie w województwie podkarpackim nowoczesnej infrastruktury publicznej bazującej na technologiach informatycznych | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2010 | 2023 | 2 250 000 | 0 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | 250 000 | | | 2 250 000 |
| 1.2.2 | - wydatki majątkowe | | | | | 321 847 501 | 118 430 234 | 201 268 987 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 120 299 305 |
| 1.2.2.1 | Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - Województwo Podkarpackie | Zbudowanie w województwie podkarpackim nowoczesnej infrastruktury publicznej bazującej na technologiach informatycznych | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2010 | 2023 | 321 847 501 | 118 430 234 | 201 268 987 | | | | | | | | | | | 120 299 305 |
| 1.3 | Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego: | | | | | 874 779 223 | 188 717 408 | 158 921 631 | 30 852 481 | 19 412 267 | 20 038 596 | 4 924 667 | 4 505 391 | 1 645 225 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 94 766 897 |
| 1.3.1 | - wydatki bieżące | | | | | 373 836 746 | 106 261 221 | 22 145 877 | 8 207 616 | 5 412 267 | 5 038 596 | 4 924 667 | 4 505 391 | 1 645 225 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 4 081 254 |
| 1.3.1.1 | Utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych - rzek Szuwarka - Gołębiówka i Świerkowiec | Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie | 2011 | 2015 | 249 724 | 68 959 | 71 028 | | | | | | | | | | | 71 028 |
| 1.3.1.2 | Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX (z wyłączeniem projektu własnego WUP w ramach Poddziałania 8.1.4 PO KL oraz działania 9.2 PO KL) | Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX - dotacje dla beneficjentów programu | Wojewódzki Urząd Pracy | 2011 | 2015 | 130 261 053 | 34 659 622 | 6 375 503 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.3.1.3 | RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I + VII | RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I + VII - dotacje dla beneficjentów programu | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2015 | 6 185 283 | 3 000 154 | 371 730 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.3.1.4 | Utrzymanie zespołów trakcyjnych | Poprawa dostępności i jakości podróżowania | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2013 | 2021 | 23 403 744 | 2 000 000 | 3 705 446 | 3 705 446 | 3 705 446 | 3 163 105 | 3 049 176 | 2 629 900 | 1 445 225 | | | | | 0 |
| 1.3.1.5 | Utrzymanie zespołów trakcyjnych POLiS | Poprawa dostępności i jakości podróżowania | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2015 | 2020 | 3 240 000 | 0 | 502 500 | 547 500 | 547 500 | 547 500 | 547 500 | 547 500 | | | | | | 0 |
| 1.3.1.6 | Zimowe utrzymanie dróg | Zimowe utrzymanie dróg | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2010 | 2015 | 58 691 296 | 8 180 000 | 6 365 000 | | | | | | | | | | | 2 210 226 |
| 1.3.1.7 | Tworzenie opracowań kartograficznych na podstawie bazy danych obiektów topograficznych (BDOT10k) z terenu województwa podkarpackiego | Mapy topograficzne dla obszaru województwa podkarpackiego | Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie | 2012 | 2016 | 2 500 000 | 800 000 | 800 000 | 800 000 | | | | | | | | | | 1 600 000 |
| 1.3.1.8 | Promocja Województwa Podkarpackiego przy wykorzystaniu działalności przewoźników lotniczych, jako platformy nowoczesnego systemu przekazywania informacji o regionie | Promocja Województwa Podkarpackiego | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2011 | 2014 | 23 961 500 | 6 000 000 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.3.1.9 | Promocja gospodarcza i turystyczna Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem przewoźnika lotniczego w Europie | Promocja Województwa Podkarpackiego | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2012 | 2017 | 13 300 004 | 2 176 745 | 2 176 745 | 2 176 745 | 181 396 | | | | | | | | | 0 |
| 1.3.1.10 | Pogram wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży "Nie zagubić talentu" - stypendia. | Wspieranie edukacji młodzieży z województwa podkarpackiego | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2008 | 2025 | 3 046 680 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 | 200 000 |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | | | | | | | | | | | | limit zobowiązań | | |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|-------------------|--------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-----------|-----------|----------|----------|----------|----------|------------------|-----------|-------------------|
| | | | | od | do | | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | 2025 | |
| 1.3.1.11 | Wojewódzki Program Pomocy Społecznej | Łagodzenie skutków ubóstwa | Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120 | 2011 | 2015 | 3 398 617 | 800 000 | 800 000 | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.1.12 | Wojewódzki Program Na Rzecz Wyrównywania Szans Os. Niepełn. i Przeciwdz. Ich Wykluczeniu Społ. Na lata 2008-2020 | Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych | Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, ul. Hetmańska 120 | 2011 | 2020 | 6 584 248 | 10 000 | 777 925 | 777 925 | 777 925 | 1 127 991 | 1 127 991 | 1 127 991 | | | | | | 0 | |
| 1.3.1.13 | Rekompensata należna przewoźnikowi z tytułu wykonywania kolejowych przewozów osób - w ramach użyteczności publicznej | Poprawa dostępności i jakości podróżowania | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2013 | 2014 | 87 568 469 | 44 612 611 | | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.1.14 | Remonty cząstkowe nawierzchni | Remonty cząstkowe nawierzchni | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2013 | 2014 | 10 105 498 | 3 000 000 | | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.1.15 | Ubezpieczenie pojazdów szynowych | Ubezpieczenie pojazdów szynowych stanowiących mienie województwa | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2013 | 2014 | 1 037 500 | 600 000 | | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.1.16 | Analiza sytuacji rynkowej w krajowym transporcie drogowym | Wykonanie ustawy o publicznym transporcie drogowym | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2013 | 2014 | 300 000 | 150 000 | | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.1.17 | Dziedzictwo Archeologiczne Regionów szansą na rozwój turystyki | Utworzenie nowej strakcji turystycznej w Skansenie Archeologicznym Karpacza Troja w Trzcinicy. | Muzeum Podkarpackie w Krośnie | 2013 | 2014 | 3 130 | 3 130 | | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.2. | - wydatki majątkowe | | | | | 500 942 477 | 82 456 187 | 136 775 754 | 22 644 865 | 14 000 000 | 15 000 000 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 90 685 643 |
| 1.3.2.1 | Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX (z wyłączeniem projektu własnego WUP w ramach Poddziałania 8.1.4 PO KL oraz działania 9.2 PO KL) | Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX - dotacje dla beneficjentów programu | Wojewódzki Urząd Pracy | 2011 | 2015 | 135 588 | 70 835 | | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.2.2 | RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I + VII | RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I + VII - dotacje dla beneficjentów programu | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2009 | 2015 | 212 031 266 | 32 615 297 | 34 422 321 | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.2.3 | Zakup i modernizacja pojazdów szynowych | Poprawa dostępności i jakości podróżowania | Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego | 2010 | 2015 | 53 179 666 | 0 | 1 649 291 | | | | | | | | | | | 1 649 291 | |
| 1.3.2.4 | Przygotowanie i realizacja budowy północnej obwodnicy miasta Sokołowa Małopolskiego, celem dodatkowego skomunikowania z drogą wojewódzką Nr 875 Mielec - Kolbuszowa - Sokołów Małopolski - Leżajsk | Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2012 | 2018 | 48 000 000 | 0 | 7 000 000 | 13 000 000 | 13 000 000 | 15 000 000 | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.2.5 | Opracowanie dokumentacji projektowych i uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych | Poprawa powiązań komunikacyjnych i systemu komunikacji publicznej w województwie | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2012 | 2014 | 2 230 000 | 490 000 | | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.2.6 | Muzeum Polaków ratujących Żydów na Podkarpaciu im. Rodziny Ulmów w Markowej | Muzeum Polaków ratujących Żydów na Podkarpaciu im. Rodziny Ulmów w Markowej | Muzeum-Zamek w Łańcucie | 2010 | 2015 | 5 805 000 | 3 174 516 | 1 200 000 | | | | | | | | | | | 0 | |
| 1.3.2.7 | E - usługi w nowoczesnej bibliotece | Poprawa dostępności do nowoczesnej oferty bibliotecznej dla czytelników, poprzez wykorzystanie e-usług skierowanych do społeczności miasta Rzeszowa i regionu Podkarpacia | Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie | 2012 | 2014 | 828 210 | 482 662 | | | | | | | | | | | | 0 | |

| Lp | Nazwa przedsięwzięcia | Cel przedsięwzięcia | Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca | Okres realizacji | | Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF) | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | limit zobowiązań |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|------------------|------|----------------------------------------|------------|------------|-----------|-----------|------|------|------|------|------|------|------|------|------------------|
| | | | | od | do | | | | | | | | | | | | | | |
| 1.3.2.8 | Przygotowanie dokumentacji i terenu pod inwestycje - teren województwa podkarpackiego. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny | Opracowanie dokumentacji projektowych m.in. projektów budowlano - wykonawczych oraz innych niezbędnych dokumentacji, wykup nieruchomości gruntowych | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Rzeszowie | 2002 | 2017 | 17 137 975 | 3 337 863 | 1 000 000 | 1 000 000 | 1 000 000 | | | | | | | | | 3 000 000 |
| 1.3.2.9 | Łęg III - rozbudowa lewego wału rzeki Łęg w km 5+000-7+580 na dł. 2,58 km oraz prawego wału w km 5+200-11+000 na dł. 5,80 km na terenie gm. Gorzyce i Zaleszany. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny | Rozbudowa lewego wału na dł. 2,58 km oraz prawego wału rzeki Łęg na dł. 5,8 km. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Rzeszowie | 2011 | 2015 | 17 194 975 | 11 027 715 | 5 647 462 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.3.2.10 | Dziedzictwo Archeologiczne Regionów szansą na rozwój turystyki | Utworzenie nowej strakcji turystycznej w Skansenie Archeologicznym Karpacka Troja w Trzcinicy. | Muzeum Podkarpackie w Krośnie | 2013 | 2014 | 329 216 | 269 556 | | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.3.2.11 | Zabezpieczenie przed powodzią miasta Rzeszowa i gm. Tyczyn poprzez kształtowanie koryta rzeki Strug, w tym przedsięwzięcie inwestycyjne: Strug-etap I - odcinkowa przebudowa - kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego koryta rzeki Strug na długości 8,62 km na terenie miejscowości: Rzeszów, gm. Rzeszów, Tyczyn, gm. Tyczyn, woj. podkarpackie | Ochrona przeciwpowodziowa aglomeracji Rzeszów | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych | 2008 | 2016 | 36 895 859 | 32 000 | 11 207 495 | 8 518 857 | | | | | | | | | | 19 726 352 |
| 1.3.2.12 | Trześniówka III - rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dł. 4,852 km oraz prawego wału w km 7+678-12+942 na dł. 5,264 km, na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny | Rozbudowa lewego wału na dł. 4,852 km oraz prawego wału rzeki Trześniówki na dł. 5,264 km. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych | 2011 | 2015 | 20 812 593 | 13 052 897 | 6 523 780 | | | | | | | | | | | 0 |
| 1.3.2.13 | Zabezpieczenie przed powodzią osiedla Rzochów - budowa nowego prawego wału rzeki Wisłoki w km 26+533 - 28+639 na terenie miasta Mielca i gminy Przecław. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni Wisłoki, w tym budowa zbiorników retencyjnych Kąty-Myscowa oraz Dukla | Budowa nowego prawego obwałowania rzeki Wisłoki na dł. 2,106 km. Zabezpieczenie ludności, mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i zapewnienie trwałości projektu. | Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych | 2011 | 2015 | 13 532 630 | 10 014 760 | 3 310 000 | | | | | | | | | | | 3 310 000 |
| 1.3.2.14 | Budowa wschodniej obwodnicy miasta Brzozowa - w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 886 Domaradz - Brzozów - Sanok | Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej | Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie | 2014 | 2015 | 70 000 000 | 7 000 000 | 63 000 000 | | | | | | | | | | | 63 000 000 |
| 1.3.2.15 | Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo - konserwatorskie i cyfryzacja zasobów Muzeum - Zamku w Łańcucie (OR-KA II) | Zabezpieczenie i wzrost dostępności materialnego (zabytki ruchome i nieruchome) oraz niematerialnego (tradycje i wartości) dziedzictwa kulturowego Muzeum - Zamku w Łańcucie | Muzeum - Zamek w Łańcucie | 2014 | 2016 | 2 829 499 | 888 086 | 1 815 405 | 126 008 | | | | | | | | | | 0 |

TABELARYCZNE ZESTAWIENIE WNIOSKÓW O DOKONANIE ZMIAN LIMITÓW WYDATKÓW W WPF

| Lp. | Lp. z zał nr 2 do WPF | Nazwa przedsięwzięcia | Źródło finansowania | | Wartość zadania ogółem | | | 2014 | | | 2015 | | | |
|-----------|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-------------|-------------|--------------------|-------------|------------|--------------------|-------------|------------|
| | | | | | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | 1.3.1.1 1.3.2.1 WUP | Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX (z wyłączeniem projektu własnego WUP w ramach Poddziałania 8.1.4 PO KL oraz działania 9.2 PO KL) | budżet państwa I wniosek | bieżące | 130 934 774 | -4 644 | 130 930 130 | 35 096 720 | -4 644 | 35 092 076 | 6 612 126 | 0 | 6 612 126 | |
| | | | | majątkowe | 141 639 | 0 | 141 639 | 76 886 | 0 | 76 886 | 0 | 0 | 0 | |
| | | | | razem | 131 076 413 | -4 644 | 131 071 769 | 35 173 606 | -4 644 | 35 168 962 | 6 612 126 | 0 | 6 612 126 | |
| | | | budżet państwa II wniosek | bieżące | 130 930 130 | -496 100 | 130 434 030 | 35 092 076 | -259 477 | 34 832 599 | 6 612 126 | -236 623 | 6 375 503 | |
| | | | | majątkowe | 141 639 | -6 051 | 135 588 | 76 886 | -6 051 | 70 835 | 0 | 0 | 0 | |
| | | | | razem | 131 071 769 | -502 151 | 130 569 618 | 35 168 962 | -265 528 | 34 903 434 | 6 612 126 | -236 623 | 6 375 503 | |
| | | | budżet państwa III wniosek | bieżące | 130 434 030 | -172 977 | 130 261 053 | 34 832 599 | -172 977 | 34 659 622 | 6 375 503 | 0 | 6 375 503 | |
| | | | | majątkowe | 135 588 | 0 | 135 588 | 70 835 | 0 | 70 835 | 0 | 0 | 0 | |
| | | | | razem | 130 569 618 | -172 977 | 130 396 641 | 34 903 434 | -172 977 | 34 730 457 | 6 375 503 | 0 | 6 375 503 | |
| | | | | | bieżące | 130 934 774 | -673 721 | 130 261 053 | 35 096 720 | -437 098 | 34 659 622 | 6 612 126 | -236 623 | 6 375 503 |
| | | majątkowe | 141 639 | -6 051 | 135 588 | 76 886 | -6 051 | 70 835 | 0 | 0 | 0 | | | |
| | | Łącznie I + II wniosek | 131 076 413 | -679 772 | 130 396 641 | 35 173 606 | -443 149 | 34 730 457 | 6 612 126 | -236 623 | 6 375 503 | | | |
| 2 | 1.1.1.16 ROPS | Szkolenie i specjalistyczne doradztwo dla kadry instytucji pomocy społecznej działających na terenie województwa podkarpackiego powiązane z potrzebami oraz specyfiką realizowanych zadań. Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 - 2013 WND-PO KL.07.01.03-18-001/09 | budżet UE | bieżące | 11 052 009 | 0 | 11 052 009 | 2 457 262 | 1 099 088 | 3 556 350 | 461 230 | 0 | 461 230 | |
| | | | | budżet państwa | bieżące | 1 950 355 | 0 | 1 950 355 | 433 634 | 193 957 | 627 591 | 81 394 | 0 | 81 394 |
| | | | | | razem | 13 002 364 | 0 | 13 002 364 | 2 890 896 | 1 293 045 | 4 183 941 | 542 624 | 0 | 542 624 |
| 3 | 1.1.1.17 1.1.2.19 Dep RR | Projekty pomocy technicznej - RPO WP | budżet państwa | bieżące | 122 312 626 | -1 010 375 | 121 302 251 | 22 670 000 | 0 | 22 670 000 | 7 802 878 | 1 725 675 | 9 528 553 | |
| | | | | majątkowe | 8 601 949 | 308 545 | 8 910 494 | 430 000 | 0 | 430 000 | 133 903 | 316 097 | 450 000 | |
| | | | | | razem | 130 914 575 | -701 830 | 130 212 745 | 23 100 000 | 0 | 23 100 000 | 7 936 781 | 2 041 772 | 9 978 553 |
| 4 | 1.1.1.12 1.1.2.23 WUP | "Podkarpackie sławia na zawodowców" - Projekt systemowy | budżet UE | bieżące | 75 343 008 | -486 319 | 74 856 689 | 29 530 112 | 2 945 676 | 32 475 788 | 6 548 240 | -267 649 | 6 280 591 | |
| | | | | majątkowe | 590 512 | 92 750 | 683 262 | 23 281 | 246 663 | 269 944 | 0 | 0 | 0 | |
| | | | | razem | 75 933 520 | -393 569 | 75 539 951 | 29 553 393 | 3 192 339 | 32 745 732 | 6 548 240 | -267 649 | 6 280 591 | |
| | | | budżet państwa | bieżące | 2 029 752 | 28 675 | 2 058 427 | 920 272 | 51 019 | 971 291 | 32 281 | 204 342 | 236 623 | |
| | | | | majątkowe | 10 777 | 2 847 | 13 624 | 220 | 6 051 | 6 271 | 0 | 0 | 0 | |
| | | | | razem | 2 040 529 | 31 522 | 2 072 051 | 920 492 | 57 070 | 977 562 | 32 281 | 204 342 | 236 623 | |
| | | | | | bieżące | 77 372 760 | -457 644 | 76 915 116 | 30 450 384 | 2 996 695 | 33 447 079 | 6 580 521 | -63 307 | 6 517 214 |
| | | | | | majątkowe | 601 289 | 95 597 | 696 886 | 23 501 | 252 714 | 276 215 | 0 | 0 | 0 |
| | | | | | razem | 77 974 049 | -362 047 | 77 612 002 | 30 473 885 | 3 249 409 | 33 723 294 | 6 580 521 | -63 307 | 6 517 214 |
| | | | 5 | 1.1.1.11 1.1.2.22 PCEN | Projekt pn. Edukacja skuteczna, przyjazna, nowoczesna - rozwój kompetencji kadry zarządzającej i pedagogicznej szkół i placówek oświatowych w województwie podkarpackim realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty | budżet UE | bieżące | 8 966 426 | 0 | 8 966 426 | 3 095 226 | 1 061 138 | 4 156 364 | |
| majątkowe | 383 574 | 0 | | | | | 383 574 | 0 | 0 | 0 | | | 0 | |
| | | razem | | | | 9 350 000 | 0 | 9 350 000 | 3 095 226 | 1 061 138 | 4 156 364 | 0 | 0 | 0 |
| 6 | 1.1.1.14 PCEN | Projekt pn: Technologie cyfrowe jako systemowe narzędzie wspomagające realizację programów rozwojowych oraz podnoszące jakość i atrakcyjność oferty edukacyjnej szkół Podkarpacka realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty. Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych | budżet UE | bieżące | 4 919 237 | 0 | 4 919 237 | 1 259 064 | 349 903 | 1 608 967 | 126 020 | 0 | 126 020 | |
| | | | | budżet państwa | bieżące | 138 205 | 0 | 138 205 | 35 373 | 8 124 | 43 497 | 3 540 | 0 | 3 540 |
| | | | | | razem | 5 057 442 | 0 | 5 057 442 | 1 294 437 | 358 027 | 1 652 464 | 129 560 | 0 | 129 560 |
| 7 | 1.1.1.18 EN | Projekt pn. "Program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych z terenu województwa podkarpackiego w roku szkolnym 2013/2014" realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych | budżet UE | bieżące | 5525000 | 0 | 5 525 000 | 5 397 500 | 36 398 | 5 433 898 | | | 0 | |
| | | | | budżet państwa | bieżące | 975000 | 0 | 975 000 | 952 500 | 6 424 | 958 924 | | | 0 |
| | | | | | razem | 6 500 000 | 0 | 6 500 000 | 6 350 000 | 42 822 | 6 392 822 | 0 | 0 | 0 |
| 8 | nowe PCEN | Projekt pn. „Od przedszkola do dorosłości – kompetentne szkoły w powiecie Jarosławskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 – Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół | budżet UE | bieżące | 0 | 285 523 | 285 523 | 0 | 175 976 | 175 976 | 0 | 102 438 | 102 438 | |
| | | | | budżet państwa | bieżące | 0 | 50 387 | 50 387 | 0 | 31 054 | 31 054 | 0 | 18 077 | 18 077 |
| | | | | | razem | 0 | 335 910 | 335 910 | 0 | 207 030 | 207 030 | 0 | 120 515 | 120 515 |
| 9 | nowe PCEN | Projekt pn. „Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji – profesjonalny system doskonalenia nauczycieli w powiecie lubaczkowskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.5 – Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół | budżet UE | bieżące | 0 | 184 578 | 184 578 | 0 | 136 940 | 136 940 | 0 | 47 638 | 47 638 | |
| | | | | budżet państwa | bieżące | 0 | 32 573 | 32 573 | 0 | 24 166 | 24 166 | 0 | 8 407 | 8 407 |
| | | | | | razem | 0 | 217 151 | 217 151 | 0 | 161 106 | 161 106 | 0 | 56 045 | 56 045 |
| 10 | 1.3.1.3 1.3.2.2 RR | RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I + VII | budżet państwa | bieżące | 6 185 283 | 0 | 6 185 283 | 3 000 154 | 0 | 3 000 154 | 149 862 | 221 868 | 371 730 | |
| | | | | majątkowe | 212 031 266 | 0 | 212 031 266 | 33 432 376 | -817 079 | 32 615 297 | 29 891 854 | 4 530 467 | 34 422 321 | |
| | | | | | razem | 218 216 549 | 0 | 218 216 549 | 36 432 530 | -817 079 | 35 615 451 | 30 041 716 | 4 752 335 | 34 794 051 |
| 11 | 1.1.2.4 PZMIUW | "Nowy Brzeń II - rozbudowa i przeciwnawodnienie zabezpieczenie prawego waju rzeki Nowy Brzeń w km 2+487-4+319, na długości 1,832 km w miejscowościach: Stupiec, Ziempińów i Otałęż Część I: km 2+764 - 4+319, na długości 1,555 km w miejscowości Ziempińów i Otałęż woj. podkarpackie". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Dunajca do ujścia Wisłoki | budżet UE | majątkowe | 2 230 951 | 284 758 | 2 515 709 | 1 634 000 | -75 000 | 1 559 000 | 225 000 | -43 371 | 181 629 | |
| | | | | budżet państwa | majątkowe | 1 816 389 | 164 846 | 1 981 235 | 1 097 000 | -60 000 | 1 037 000 | 144 000 | -27 758 | 116 242 |
| | | | | | razem | 4 047 340 | 449 604 | 4 496 944 | 2 731 000 | -135 000 | 2 596 000 | 369 000 | -71 129 | 297 871 |
| 12 | 1.1.2.3 PZMIUW | "Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640-6+675 na długości 4,035 km oraz udrożnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400-1+280; 7+050; 7+700 w miejscowościach: Zwięczyca II, oraz w miejscowościach: Racławówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni rzeki Wisłok, w tym budowa zbiornika retencyjnego Rudawka Rymanowska i zabezpieczenie przed powodzią miasta Krośno | budżet UE | majątkowe | 4 216 000 | 75 282 | 4 291 282 | 3 048 000 | 75 000 | 3 123 000 | 1 168 000 | 282 | 1 168 282 | |
| | | | | budżet państwa | majątkowe | 3 206 759 | -248 063 | 2 958 696 | 2 201 000 | -220 000 | 1 981 000 | 748 000 | -299 | 747 701 |
| | | | | | razem | 7 422 759 | -172 781 | 7 249 978 | 5 249 000 | -145 000 | 5 104 000 | 1 916 000 | -17 | 1 915 983 |

| Lp. | Lp. z zał nr 2 do WPF | Nazwa przedsięwzięcia | Źródło finansowania | | Wartość zadania ogółem | | | 2014 | | | 2015 | | |
|-----------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-------------|------------|--------------------|-------------|------------|--------------------|-------------|
| | | | | | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach |
| | | | | | | | | | | | | | |
| 13 | 1.1.2.5 PZMIUW | "San I Etap I - rozbudowa i przeciwnawodowe zabezpieczenie prawego walu rzeki San w km 2+215 - 9+417, na długości 7,202 km, na terenie gminy Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie". Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny | budżet UE | majątkowe | 14 955 000 | 0 | 14 955 000 | 6 707 000 | 0 | 6 707 000 | 8 248 000 | 0 | 8 248 000 |
| | | | budżet państwa | majątkowe | 10 185 231 | 1 160 500 | 11 345 731 | 4 293 000 | 1 215 850 | 5 508 850 | 5 281 000 | 0 | 5 281 000 |
| | | | razem | | 25 140 231 | 1 160 500 | 26 300 731 | 11 000 000 | 1 215 850 | 12 215 850 | 13 529 000 | 0 | 13 529 000 |
| 14 | 1.1.2.27 PZMIUW | Zaprojektowanie i budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800 - 55+600 w miejscowościach: Zawierzbie, Żyraków, na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie | budżet UE | majątkowe | 3 049 373 | 0 | 3 049 373 | 996 426 | 0 | 996 426 | | | |
| | | | budżet państwa | majątkowe | 3 529 881 | 2 548 | 3 532 429 | 0 | 2 550 | 2 550 | | | |
| | | | razem | | 6 579 254 | 2 548 | 6 581 802 | 996 426 | 2 550 | 998 976 | 0 | 0 | 0 |
| 15 | 1.3.2.12 PZMIUW | Trześniówka III - rozbudowa lewego walu rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dl. 4,852 km oraz prawego walu w km 7+678-12+942 na dl. 5,264 km, na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny | budżet państwa | majątkowe | 32 086 182 | -26 350 266 | 5 735 916 | 5 000 000 | -500 000 | 4 500 000 | 25 850 000 | -25 850 000 | 0 |
| | | | inne | majątkowe | 0 | 15 076 677 | 15 076 677 | 0 | 8 552 897 | 8 552 897 | 0 | 6 523 780 | 6 523 780 |
| | | | razem | | 32 086 182 | -11 273 589 | 20 812 593 | 5 000 000 | 8 052 897 | 13 052 897 | 25 850 000 | -19 326 220 | 6 523 780 |
| 16 | 1.3.2.9 PZMIUW | Leg III - rozbudowa lewego walu rzeki Leg w km 5+000-7+580 na dl. 2,58 km oraz prawego walu w km 5+200-11+000 na dl. 5,80 km na terenie gm. Gorzyce i Zaleszany. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny | budżet państwa | majątkowe | 31 563 943 | -26 030 000 | 5 533 943 | 5 000 000 | 14 145 | 5 014 145 | 26 030 000 | -26 030 000 | 0 |
| | | | inne | majątkowe | 0 | 11 661 032 | 11 661 032 | 0 | 6 013 570 | 6 013 570 | 0 | 5 647 462 | 5 647 462 |
| | | | razem | | 31 563 943 | -14 368 968 | 17 194 975 | 5 000 000 | 6 027 715 | 11 027 715 | 26 030 000 | -20 382 538 | 5 647 462 |
| 17 | 1.3.2.13 PZMIUW | Zabezpieczenie przed powodzią osiedla Rzochów - budowa nowego prawego walu rzeki Wisłoki w km 26+533 - 28+639 na terenie miasta Mielca i gminy Przecław. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Ochrona przed powodzią w zlewni Wisłoki, w tym budowa zbiorników retencyjnych Kąty-Myscowa oraz Dukska | budżet państwa | majątkowe | 13 532 630 | 0 | 13 532 630 | 10 000 000 | 14 760 | 10 014 760 | 3 310 000 | 0 | 3 310 000 |
| | | | razem | | 13 532 630 | 0 | 13 532 630 | 10 000 000 | 14 760 | 10 014 760 | 3 310 000 | 0 | 3 310 000 |
| | | | razem | | 13 532 630 | 0 | 13 532 630 | 10 000 000 | 14 760 | 10 014 760 | 3 310 000 | 0 | 3 310 000 |
| 18 | 1.3.2.8 PZMIUW | Przygotowanie dokumentacji i terenu pod inwestycje - teren województwa podkarpackiego. Zadanie ujęte w ramach zlewni: Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanny | budżet państwa | majątkowe | 14 462 578 | 2 675 397 | 17 137 975 | 3 586 210 | -248 347 | 3 337 863 | 0 | 1 000 000 | 1 000 000 |
| | | | razem | | 14 462 578 | 2 675 397 | 17 137 975 | 3 586 210 | -248 347 | 3 337 863 | 0 | 1 000 000 | 1 000 000 |
| | | | razem | | 14 462 578 | 2 675 397 | 17 137 975 | 3 586 210 | -248 347 | 3 337 863 | 0 | 1 000 000 | 1 000 000 |
| 19 | 1.3.2.7 WIMBPw Rz | E - usługi w nowoczesnej bibliotece | środki własne | majątkowe | 835 388 | -7 178 | 828 210 | 447 544 | 35 118 | 482 662 | | | |
| | | | razem | | 835 388 | -7 178 | 828 210 | 447 544 | 35 118 | 482 662 | 0 | 0 | 0 |
| | | | razem | | 835 388 | -7 178 | 828 210 | 447 544 | 35 118 | 482 662 | 0 | 0 | 0 |
| 20 | 1.1.1.13 1.1.2.24 ROPS | Szwajcarsko Polski Program Współpracy | budżet UE | bieżące | 3 658 905 | -593 533 | 3 065 372 | 979 483 | 553 441 | 1 532 924 | 299 449 | 279 692 | 579 141 |
| | | | | majątkowe | 12 229 059 | 800 912 | 13 029 971 | 3 000 000 | 6 958 815 | 9 958 815 | 503 311 | -15 693 | 487 618 |
| | | | | razem | 15 887 964 | 207 379 | 16 095 343 | 3 979 483 | 7 512 256 | 11 491 739 | 802 760 | 263 999 | 1 066 759 |
| | | | środki własne | bieżące | 488 235 | -194 519 | 293 716 | 136 118 | -42 024 | 94 094 | 52 844 | 39 224 | 92 068 |
| | | | | majątkowe | 5 142 | 0 | 5 142 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| | | | | razem | 493 377 | -194 519 | 298 858 | 136 118 | -42 024 | 94 094 | 52 844 | 39 224 | 92 068 |
| | | | bieżące | | 4 147 140 | -788 052 | 3 359 088 | 1 115 601 | 511 417 | 1 627 018 | 352 293 | 318 916 | 671 209 |
| | | | majątkowe | | 12 234 201 | 800 912 | 13 035 113 | 3 000 000 | 6 958 815 | 9 958 815 | 503 311 | -15 693 | 487 618 |
| | | | razem | | 16 381 341 | 12 860 | 16 394 201 | 4 115 601 | 7 470 232 | 11 585 833 | 855 604 | 303 223 | 1 158 827 |
| | | | 21 | 1.3.1.12 ROPS | Wojewódzki Program Na Rzecz Wyrównywania Szans Os. Niepełn. i Przeciwdz. Ich Wykluczeniu Społ. Na lata 2008-2020 | środki własne | bieżące | 7 110 748 | -526 500 | 6 584 248 | 536 500 | -526 500 | 10 000 |
| razem | | 7 110 748 | | | | -526 500 | 6 584 248 | 536 500 | -526 500 | 10 000 | 777 925 | 0 | 777 925 |
| razem | | 7 110 748 | | | | -526 500 | 6 584 248 | 536 500 | -526 500 | 10 000 | 777 925 | 0 | 777 925 |
| 22 | 1.1.1.17 1.1.2.26 RR | Realizacja projektu: "Wzmocnienie w samorządzie województwa podkarpackiego systemu monitorowania polityk publicznych i wymiany informacji w oparciu o Regionalne Obserwatorium Terytorialne" | budżet UE | bieżące | 823 347 | 13 945 | 837 292 | 503 094 | 60 190 | 563 284 | 130 108 | 0 | 130 108 |
| | | | | majątkowe | 26 690 | -13 945 | 12 745 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| | | | | razem | 850 037 | 0 | 850 037 | 503 094 | 60 190 | 563 284 | 130 108 | 0 | 130 108 |
| | | | środki własne | bieżące | 145 297 | 2 461 | 147 758 | 88 782 | 10 622 | 99 404 | 22 960 | 0 | 22 960 |
| | | | | majątkowe | 4 710 | -2 461 | 2 249 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| | | | | razem | 150 007 | 0 | 150 007 | 88 782 | 10 622 | 99 404 | 22 960 | 0 | 22 960 |
| | | | bieżące | | 968 644 | 16 406 | 985 050 | 591 876 | 70 812 | 662 688 | 153 068 | 0 | 153 068 |
| majątkowe | | 31 400 | -16 406 | 14 994 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | | | |
| razem | | 1 000 044 | 0 | 1 000 044 | 591 876 | 70 812 | 662 688 | 153 068 | 0 | 153 068 | | | |
| 23 | 1.1.2.16 DT | Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej | budżet UE | majątkowe | 55 757 003 | 0 | 55 757 003 | 25 929 251 | 0 | 25 929 251 | 27 940 339 | 29 827 | 27 970 166 |
| | | | środki własne | majątkowe | 3 603 272 | 0 | 3 603 272 | 0 | 0 | 0 | 3 603 272 | 0 | 3 603 272 |
| | | | budżet państwa | majątkowe | 6 559 648 | 0 | 6 559 648 | 0 | 0 | 0 | 6 559 648 | 0 | 6 559 648 |
| | | | razem | | 65 919 923 | 0 | 65 919 923 | 25 929 251 | 0 | 25 929 251 | 38 103 259 | 29 827 | 38 133 086 |
| 24 | 1.1.1.10 OS | Projekt 1130 R4 MOG | budżet UE | bieżące | 435 231 | 0 | 435 231 | 155 607 | 76 929 | 232 536 | | | |
| | | | środki własne | bieżące | 76 804 | 0 | 76 804 | 27 459 | 13 574 | 41 033 | | | |
| | | | razem | | 512 035 | 0 | 512 035 | 183 066 | 90 503 | 273 569 | 0 | 0 | 0 |
| 25 | 1.1.1.4 1.1.2.9 DT | "Zakup pojazdów szynowych na potrzeby kolejowych przewozów osób w województwie podkarpackim", RPO WP na lata 2007-2013. Działanie 2.1 Infrastruktura komunikacyjna Schemat E: Infrastruktura kolejowa | budżet UE | bieżące | 174 284 | 0 | 174 284 | 153 000 | 0 | 153 000 | | | |
| | | | | majątkowe | 54 514 750 | 0 | 54 514 750 | 54 514 750 | 0 | 54 514 750 | | | |
| | | | | razem | 54 689 034 | 0 | 54 689 034 | 54 667 750 | 0 | 54 667 750 | 0 | 0 | 0 |
| | | | środki własne | bieżące | 55 409 | 96 750 | 152 159 | 27 000 | 96 750 | 123 750 | | | |
| | | | | majątkowe | 3 187 479 | 0 | 3 187 479 | 3 187 479 | 0 | 3 187 479 | | | |
| | | | | razem | 3 242 888 | 96 750 | 3 339 638 | 3 214 479 | 96 750 | 3 311 229 | 0 | 0 | 0 |
| | | | budżet państwa | majątkowe | 6 432 772 | 0 | 6 432 772 | 6 432 772 | 0 | 6 432 772 | | | |
| | | | | bieżące | 229 693 | 96 750 | 326 443 | 180 000 | 96 750 | 276 750 | | | |
| majątkowe | | 64 135 001 | 0 | 64 135 001 | 64 135 001 | 0 | 64 135 001 | | | | | | |
| razem | | 64 364 694 | 96 750 | 64 461 444 | 64 315 001 | 96 750 | 64 411 751 | 0 | 0 | 0 | | | |

| Lp. | Lp. z zał nr 2 do WPF | Nazwa przedsięwzięcia | Źródło finansowania | | Wartość zadania ogółem | | | 2014 | | | 2015 | | |
|-----------------|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|---------------|------------------------|--------------------|---------------|-------------|--------------------|-------------|-------------|--------------------|-------------|
| | | | | | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach |
| | | | | | | | | | | | | | |
| 26 | 1.1.1.3 Dep. RR | Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów w Wojew. Podkarpackim, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Działanie 6.2 Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów oraz powstanie nowych terenów inwestycyjnych | budżet UE | bieżące | 1 016 506 | 72 070 | 1 088 576 | 259 407 | 81 443 | 340 850 | 121 012 | -9 373 | 111 639 |
| | | | środki własne | bieżące | 1 301 026 | 0 | 1 301 026 | 0 | 0 | 0 | 142 366 | 0 | 142 366 |
| | | | budżet państwa | bieżące | 179 383 | 12 718 | 192 101 | 45 778 | 14 372 | 60 150 | 21 355 | -1 654 | 19 701 |
| | | | razem | | 2 496 915 | 84 788 | 2 581 703 | 305 185 | 95 815 | 401 000 | 284 733 | -11 027 | 273 706 |
| 27 | nowe DO | Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo-konserwatorskie i cyfryzacja zasobów Muzeum - Zamku w Łańcucie (OR-KA II) | środki własne | majątkowe | 0 | 2 829 499 | 2 829 499 | 0 | 888 086 | 888 086 | 0 | 1 815 405 | 1 815 405 |
| | | | razem | | 0 | 2 829 499 | 2 829 499 | 0 | 888 086 | 888 086 | 0 | 1 815 405 | 1 815 405 |
| 28 | 1.1.1.5 1.1.2.17 SI | PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej | budżet UE | majątkowe | 86 061 603 | 0 | 86 061 603 | 27 158 018 | 6 969 831 | 34 127 849 | 0 | 0 | 0 |
| | | | środki własne | bieżące | 335 600 | 0 | 335 600 | 22 600 | 0 | 22 600 | 32 600 | 0 | 32 600 |
| | | | | majątkowe | 703 363 | -653 | 702 710 | 191 040 | -653 | 190 387 | 0 | 0 | 0 |
| | | | | razem | | 1 038 963 | -653 | 1 038 310 | 213 640 | -653 | 212 987 | 32 600 | 0 |
| | | | bieżące | | 335 600 | 0 | 335 600 | 22 600 | 0 | 22 600 | 32 600 | 0 | 32 600 |
| | | | majątkowe | | 86 764 966 | -653 | 86 764 313 | 27 349 058 | 6 969 178 | 34 318 236 | 0 | 0 | 0 |
| razem | | 87 100 566 | -653 | 87 099 913 | 27 371 658 | 6 969 178 | 34 340 836 | 32 600 | 0 | 32 600 | | | |
| 29 | 1.1.2.11 PZDW | Rozbudowa dr. woj. Nr 855 Olszyc - Zaklików - Stalowa Wola odc. Granica Województwa - Stalowa Wola | budżet UE | majątkowe | 43 260 761 | 0 | 43 260 761 | 5 965 018 | 511 198 | 6 476 216 | | | |
| | | | środki własne | majątkowe | 4 613 602 | 42 266 | 4 655 868 | 2 021 978 | 76 904 | 2 098 882 | | | |
| | | | budżet państwa | majątkowe | 36 796 479 | 0 | 36 796 479 | 32 452 526 | 0 | 32 452 526 | | | |
| | | | razem | | 84 670 842 | 42 266 | 84 713 108 | 40 439 522 | 588 102 | 41 027 624 | 0 | 0 | 0 |
| 30 | 1.1.2.12 PZDW | Rozbudowa dr. woj. Nr 880 Jarosław - Pruchnik | budżet UE | majątkowe | 30 359 106 | 0 | 30 359 106 | 15 539 106 | 0 | 15 539 106 | | | |
| | | | środki własne | majątkowe | 3 269 993 | 53 996 | 3 323 989 | 2 425 993 | 73 800 | 2 499 793 | | | |
| | | | budżet państwa | majątkowe | 19 805 899 | 0 | 19 805 899 | 19 805 899 | 0 | 19 805 899 | | | |
| | | | razem | | 53 434 998 | 53 996 | 53 488 994 | 37 770 998 | 73 800 | 37 844 798 | 0 | 0 | 0 |
| 31 | 1.1.2.13 PZDW | Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 869 łączącej węzeł A-4 Rzeszów Zachodni z węzłem S-19 Jasionka, połączonej w sposób bezkolizyjny z istniejącymi drogami krajowymi Nr 9 Radom - Barwinek i Nr 19 Kuźnica - Rzeszów i linią kolejową L-71 | budżet UE | majątkowe | 29 865 569 | 0 | 29 865 569 | 19 243 360 | 360 314 | 19 603 674 | 10 261 895 | 0 | 10 261 895 |
| | | | środki własne | majątkowe | 4 527 244 | 0 | 4 527 244 | 2 652 838 | 125 081 | 2 777 919 | 1 449 325 | 0 | 1 449 325 |
| | | | budżet państwa | majątkowe | 7 466 392 | 0 | 7 466 392 | 4 891 611 | 90 519 | 4 982 130 | 2 484 262 | 0 | 2 484 262 |
| | | | razem | | 41 859 205 | 0 | 41 859 205 | 26 787 809 | 575 914 | 27 363 723 | 14 195 482 | 0 | 14 195 482 |
| 32 | 1.1.2.14 PZDW | Likwidacja barier rozwojowych - most na Wiśle z rozbudową drogi wojewódzkiej Nr 764 oraz połączeniem z drogą wojewódzką Nr 875 | budżet UE | majątkowe | 196 473 352 | 0 | 196 473 352 | 57 629 438 | 9 681 712 | 67 311 150 | | | |
| | | | środki własne | majątkowe | 51 693 027 | -162 845 | 51 530 182 | 17 170 166 | 6 349 518 | 23 519 684 | | | |
| | | | razem | | 248 166 379 | -162 845 | 248 003 534 | 74 799 604 | 16 031 230 | 90 830 834 | 0 | 0 | 0 |
| 33 | 1.1.2.15 PZDW | Budowa drogi obwodowej Mielca w ciągu drogi wojewódzkiej nr 985 Nagnajów - Dębica przebiegającej od miejscowości Tuszów Narodowy w km 20+636 do ulicy Dębickiej w km 38+522 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi | budżet UE | majątkowe | 104 313 965 | 0 | 104 313 965 | 53 457 254 | -4 040 232 | 49 417 022 | 0 | 11 288 909 | 11 288 909 |
| | | | środki własne | majątkowe | 31 920 937 | 744 409 | 32 665 346 | 15 433 634 | 2 544 891 | 17 978 525 | 0 | 1 992 161 | 1 992 161 |
| | | | inne | majątkowe | 2 000 000 | 0 | 2 000 000 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| | | | razem | | 138 234 902 | 744 409 | 138 979 311 | 68 890 888 | -1 495 341 | 67 395 547 | 0 | 13 281 070 | 13 281 070 |
| 34 | 1.1.2.29 PZDW | Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów - Baranów Sandomierski - Mielec - Dębica na odc. Mielec - Dębica etap II | budżet UE | majątkowe | 5 777 086 | 0 | 5 777 086 | 473 968 | 14 102 | 488 070 | | | |
| | | | środki własne | majątkowe | 587 709 | 0 | 587 709 | 24 946 | 11 000 | 35 946 | | | |
| | | | budżet państwa | majątkowe | 5 199 378 | 0 | 5 199 378 | 0 | 0 | 0 | | | |
| | | | razem | | 11 564 173 | 0 | 11 564 173 | 498 914 | 25 102 | 524 016 | 0 | 0 | 0 |
| 35 | 1.1.2.30 PZDW | Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 892 Zagórz - Komańcza i drogi wojewódzkiej 897 Tylawa - Komańcza - Radoszyce - Cisna - Ustrzyki Górne - Wołosate - Granica Państwa odcinek Komańcza - Radoszyce | budżet UE | majątkowe | 91 911 330 | 0 | 91 911 330 | 26 367 647 | 49 615 | 26 417 262 | 0 | 0 | 0 |
| | | | środki własne | majątkowe | 19 223 823 | -677 826 | 18 545 997 | 13 587 772 | 2 612 | 13 590 384 | 0 | 0 | 0 |
| | | | budżet państwa | majątkowe | 23 976 385 | 0 | 23 976 385 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| | | | razem | | 135 111 538 | -677 826 | 134 433 712 | 39 955 419 | 52 227 | 40 007 646 | 0 | 0 | 0 |
| RAZEM bieżące | | | budżet UE | | 111 913 953 | -523 736 | 111 390 217 | 43 789 755 | 6 577 122 | 50 366 877 | 7 686 059 | 152 746 | 7 838 805 |
| | | | środki własne | | 9 513 119 | -621 808 | 8 891 311 | 838 459 | -447 578 | 390 881 | 1 028 695 | 39 224 | 1 067 919 |
| | | | budżet państwa | | 264 705 378 | -1 559 743 | 263 145 635 | 63 154 431 | -107 982 | 63 046 449 | 14 703 436 | 1 940 092 | 16 643 528 |
| | | | razem | | 386 132 450 | -2 705 287 | 383 427 163 | 107 782 645 | 6 021 562 | 113 804 207 | 23 418 190 | 2 132 062 | 25 550 252 |
| RAZEM majątkowe | | | budżet UE | | 735 975 684 | 1 239 757 | 737 215 441 | 301 686 517 | 20 752 018 | 322 438 535 | 48 346 545 | 11 259 954 | 59 606 499 |
| | | | środki własne | | 124 175 689 | 2 819 207 | 126 994 896 | 57 143 390 | 10 106 357 | 67 249 747 | 5 052 597 | 3 807 566 | 8 860 163 |
| | | | budżet państwa | | 437 406 177 | -48 319 697 | 389 086 480 | 128 699 500 | -507 602 | 128 191 898 | 100 432 667 | -46 061 493 | 54 371 174 |
| | | | inne | | 2 000 000 | 26 737 709 | 28 737 709 | 0 | 14 566 467 | 14 566 467 | 0 | 12 171 242 | 12 171 242 |
| | | | razem | | 1 299 557 550 | -17 523 024 | 1 282 034 526 | 487 529 407 | 44 917 240 | 532 446 647 | 153 831 809 | -18 822 731 | 135 009 078 |
| OGÓŁEM | | | budżet UE | | 847 889 637 | 716 021 | 848 605 658 | 345 476 272 | 27 329 140 | 372 805 412 | 56 032 604 | 11 412 700 | 67 445 304 |
| | | | środki własne | | 133 688 808 | 2 197 399 | 135 886 207 | 57 981 849 | 9 658 779 | 67 640 628 | 6 081 292 | 3 846 790 | 9 928 082 |
| | | | budżet państwa | | 702 111 555 | -49 879 440 | 652 232 115 | 191 853 931 | -615 584 | 191 238 347 | 115 136 103 | -44 121 401 | 71 014 702 |
| | | | inne | | 2 000 000 | 26 737 709 | 28 737 709 | 0 | 14 566 467 | 14 566 467 | 0 | 12 171 242 | 12 171 242 |
| razem | | 1 685 690 000 | -20 228 311 | 1 665 461 689 | 595 312 052 | 50 938 802 | 646 250 854 | 177 249 999 | -16 690 669 | 160 559 330 | | | |

| 6 2016 | | | 7 2017 | | | 8 2018-2025 | | | 9 razem zmiany w latach 2014-2025 | | | 10 razem nakłady poniesione do końca 2013 r. | | | 11 | | | | | | |
|-----------|--------------------|-------------|-----------|--------------------|-------------|----------------|--------------------|-------------|--------------------------------------|--------------------|-------------|-------------------------------------------------|--------------------|------------------------------|-------------|------------|-------------|-------------|---------|-------------|-----------|
| WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | nakłady poniesione do końca 2013 r. | wnioskowane zmiany | po zmianach do końca 2013 r. | razem | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | 41 708 846 | -4 644 | 41 704 202 | 89 225 928 | 0 | 89 225 928 | 130 930 130 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 76 886 | 0 | 76 886 | 64 753 | 0 | 64 753 | 141 639 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 41 785 732 | -4 644 | 41 781 088 | 89 290 681 | 0 | 89 290 681 | 131 071 769 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 41 704 202 | -496 100 | 41 208 102 | 89 225 928 | 0 | 89 225 928 | 130 434 030 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 76 886 | -6 051 | 70 835 | 64 753 | 0 | 64 753 | 135 588 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 41 781 088 | -502 151 | 41 278 937 | 89 290 681 | 0 | 89 290 681 | 130 569 618 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 41 208 102 | -172 977 | 41 035 125 | 89 225 928 | 0 | 89 225 928 | 130 261 053 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 70 835 | 0 | 70 835 | 64 753 | 0 | 64 753 | 135 588 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 41 278 937 | -172 977 | 41 105 960 | 89 290 681 | 0 | 89 290 681 | 130 396 641 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 41 708 846 | -673 721 | 41 035 125 | 89 225 928 | 0 | 89 225 928 | 130 261 053 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 76 886 | -6 051 | 70 835 | 64 753 | 0 | 64 753 | 135 588 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 41 785 732 | -679 772 | 41 105 960 | 89 290 681 | 0 | 89 290 681 | 130 396 641 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 2 918 492 | 1 099 088 | 4 017 580 | 8 133 517 | -1 099 088 | 7 034 429 | 11 052 009 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 515 028 | 193 957 | 708 985 | 1 435 327 | -193 957 | 1 241 370 | 1 950 355 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 3 433 520 | 1 293 045 | 4 726 565 | 9 568 844 | -1 293 045 | 8 275 799 | 13 002 364 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 30 472 878 | 1 725 675 | 32 198 553 | 91 839 748 | -2 736 050 | 89 103 698 | 121 302 251 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 563 903 | 316 097 | 880 000 | 8 038 046 | -7 552 | 8 030 494 | 8 910 494 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 31 036 781 | 2 041 772 | 33 078 553 | 99 877 794 | -2 743 602 | 97 134 192 | 130 212 745 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 36 078 352 | 2 678 027 | 38 756 379 | 39 264 656 | -3 164 346 | 36 100 310 | 74 856 689 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 23 281 | 246 663 | 269 944 | 567 231 | -153 913 | 413 318 | 683 262 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 36 101 633 | 2 924 690 | 39 026 323 | 39 831 887 | -3 318 259 | 36 513 628 | 75 539 951 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 952 553 | 255 361 | 1 207 914 | 1 077 199 | -226 686 | 850 513 | 2 058 427 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 220 | 6 051 | 6 271 | 10 557 | -3 204 | 7 353 | 13 624 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 952 773 | 261 412 | 1 214 185 | 1 087 756 | -229 890 | 857 866 | 2 072 051 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 37 030 905 | 2 933 388 | 39 964 293 | 40 341 855 | -3 391 032 | 36 950 823 | 76 915 116 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 23 501 | 252 714 | 276 215 | 577 788 | -157 117 | 420 671 | 696 886 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 37 054 406 | 3 186 102 | 40 240 508 | 40 919 643 | -3 548 149 | 37 371 494 | 77 612 002 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 3 095 226 | 1 061 138 | 4 156 364 | 5 871 200 | -1 061 138 | 4 810 062 | 8 966 426 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 0 | 0 | 0 | 383 574 | 0 | 383 574 | 383 574 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 3 095 226 | 1 061 138 | 4 156 364 | 6 254 774 | -1 061 138 | 5 193 636 | 9 350 000 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 1 385 084 | 349 903 | 1 734 987 | 3 534 153 | -349 903 | 3 184 250 | 4 919 237 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 38 913 | 8 124 | 47 037 | 99 292 | -8 124 | 91 168 | 138 205 | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1 423 997 | 358 027 | 1 782 024 | 3 633 445 | -358 027 | 3 275 418 | 5 057 442 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 0 | | | 5 397 500 | 36 398 | 5 433 898 | 127 500 | -36 398 | 91 102 | 5 525 000 |
| | | | | | | | | | | | | 0 | | | 952 500 | 6 424 | 958 924 | 22 500 | -6 424 | 16 076 | 975 000 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 6 350 000 | 42 822 | 6 392 822 | 150 000 | -42 822 | 107 178 | 6 500 000 | | | |
| | | | | | | | | | | | | 0 | 278 414 | 278 414 | 0 | 7 109 | 7 109 | 0 | 0 | 285 523 | |
| | | | | | | | | | | | | 0 | 49 131 | 49 131 | 0 | 1 256 | 1 256 | 0 | 0 | 50 387 | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 327 545 | 327 545 | 0 | 8 365 | 8 365 | 0 | 0 | 335 910 | |
| | | | | | | | | | | | | 0 | 184 578 | 184 578 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 184 578 |
| | | | | | | | | | | | | 0 | 32 573 | 32 573 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 32 573 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 217 151 | 217 151 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 217 151 |
| | | | | | | | | | | | | 3 150 016 | 221 868 | 3 371 884 | 3 035 267 | -221 868 | 2 813 399 | 0 | 0 | 6 185 283 | |
| | | | | | | | | | | | | 63 324 230 | 3 713 388 | 67 037 618 | 148 707 036 | -3 713 388 | 144 993 648 | 0 | 0 | 212 031 266 | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 66 474 246 | 3 935 256 | 70 409 502 | 151 742 303 | -3 935 256 | 147 807 047 | 0 | 0 | 218 216 549 | |
| | | | | | | | | | | | | 1 859 000 | -118 371 | 1 740 629 | 371 951 | 403 129 | 775 080 | 0 | 0 | 2 515 709 | |
| | | | | | | | | | | | | 1 241 000 | -87 758 | 1 153 242 | 575 389 | 252 604 | 827 993 | 0 | 0 | 1 981 235 | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 3 100 000 | -206 129 | 2 893 871 | 947 340 | 655 733 | 1 603 073 | 0 | 0 | 4 496 944 | |
| | | | | | | | | | | | | 4 216 000 | 75 282 | 4 291 282 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 4 291 282 |
| | | | | | | | | | | | | 2 949 000 | -220 299 | 2 728 701 | 257 759 | -27 764 | 229 995 | 0 | 0 | 2 958 696 | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 7 165 000 | -145 017 | 7 019 983 | 257 759 | -27 764 | 229 995 | 0 | 0 | 7 249 978 | |

| 6 2016 | | | 7 2017 | | | 8 2018-2025 | | | 9 razem zmiany w latach 2014-2025 | | | 10 razem nakłady poniesione do końca 2013 r. | | | 11 |
|-----------|--------------------|-------------|-----------|--------------------|-------------|----------------|--------------------|-------------|--------------------------------------|--------------------|-------------|-------------------------------------------------|--------------------|------------------------------|------------|
| WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | nakłady poniesione do końca 2013 r. | wnioskowane zmiany | po zmianach do końca 2013 r. | razem |
| | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | 14 955 000 | 0 | 14 955 000 | 0 | 0 | 14 955 000 |
| | | | | | | | | | | 9 574 000 | 1 215 850 | 10 789 850 | 611 231 | -55 350 | 11 345 731 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 24 529 000 | 1 215 850 | 25 744 850 | 611 231 | -55 350 | 26 300 731 |
| | | | | | | | | | | 996 426 | 0 | 996 426 | 2 052 947 | 0 | 3 049 373 |
| | | | | | | | | | | 0 | 2 550 | 2 550 | 3 529 881 | -2 | 3 529 879 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 996 426 | 2 550 | 998 976 | 5 582 828 | -2 | 6 581 802 |
| | | | | | | | | | | 30 850 000 | -26 350 000 | 4 500 000 | 1 236 182 | -266 | 5 735 916 |
| | | | | | | | | | | 0 | 15 076 677 | 15 076 677 | 0 | 0 | 15 076 677 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 30 850 000 | -11 273 323 | 19 576 677 | 1 236 182 | -266 | 20 812 593 |
| | | | | | | | | | | 31 030 000 | -26 015 855 | 5 014 145 | 533 943 | -14 145 | 5 533 943 |
| | | | | | | | | | | 0 | 11 661 032 | 11 661 032 | 0 | 0 | 11 661 032 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 31 030 000 | -14 354 823 | 16 675 177 | 533 943 | -14 145 | 17 194 975 |
| | | | | | | | | | | 13 310 000 | 14 760 | 13 324 760 | 222 630 | -14 760 | 13 532 630 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 13 310 000 | 14 760 | 13 324 760 | 222 630 | -14 760 | 13 532 630 |
| 0 | 1 000 000 | 1 000 000 | 0 | 1 000 000 | 1 000 000 | | | | | 3 586 210 | 2 751 653 | 6 337 863 | 10 876 368 | -76 256 | 17 137 975 |
| 0 | 1 000 000 | 1 000 000 | 0 | 1 000 000 | 1 000 000 | 0 | 0 | 0 | 0 | 3 586 210 | 2 751 653 | 6 337 863 | 10 876 368 | -76 256 | 17 137 975 |
| | | | | | | | | | | 447 544 | 35 118 | 482 662 | 387 844 | -42 296 | 828 210 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 447 544 | 35 118 | 482 662 | 387 844 | -42 296 | 828 210 |
| | | | | | | | | | | 1 278 932 | 833 133 | 2 112 065 | 2 379 973 | -1 426 666 | 3 065 372 |
| | | | | | | | | | | 3 503 311 | 6 943 122 | 10 446 433 | 8 725 748 | -6 142 210 | 13 029 971 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 4 782 243 | 7 776 255 | 12 558 498 | 11 105 721 | -7 568 876 | 16 095 343 |
| | | | | | | | | | | 188 962 | -2 800 | 186 162 | 299 273 | -191 719 | 293 716 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 5 142 | 0 | 5 142 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 188 962 | -2 800 | 186 162 | 304 415 | -191 719 | 298 858 |
| | | | | | | | | | | 1 467 894 | 830 333 | 2 298 227 | 2 679 246 | -1 618 385 | 3 359 088 |
| | | | | | | | | | | 3 503 311 | 6 943 122 | 10 446 433 | 8 730 890 | -6 142 210 | 13 035 113 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 4 971 205 | 7 773 455 | 12 744 660 | 11 410 136 | -7 760 595 | 16 394 201 |
| 777 925 | 0 | 777 925 | 777 925 | 0 | 777 925 | 3 383 973 | 0 | 3 383 973 | | 6 254 248 | -526 500 | 5 727 748 | 856 500 | 0 | 6 584 248 |
| 777 925 | 0 | 777 925 | 777 925 | 0 | 777 925 | 3 383 973 | 0 | 3 383 973 | | 6 254 248 | -526 500 | 5 727 748 | 856 500 | 0 | 6 584 248 |
| | | | | | | | | | | 633 202 | 60 190 | 693 392 | 190 145 | -46 245 | 837 292 |
| | | | | | | | | | | 0 | 0 | 0 | 26 690 | -13 945 | 12 745 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 633 202 | 60 190 | 693 392 | 216 835 | -60 190 | 850 037 |
| | | | | | | | | | | 111 742 | 10 622 | 122 364 | 33 555 | -8 161 | 147 758 |
| | | | | | | | | | | 0 | 0 | 0 | 4 710 | -2 461 | 2 249 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 111 742 | 10 622 | 122 364 | 38 265 | -10 622 | 150 007 |
| | | | | | | | | | | 744 944 | 70 812 | 815 756 | 223 700 | -54 406 | 985 050 |
| | | | | | | | | | | 0 | 0 | 0 | 31 400 | -16 406 | 14 994 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 744 944 | 70 812 | 815 756 | 255 100 | -70 812 | 1 000 044 |
| | | | | | | | | | | 53 869 590 | 29 827 | 53 899 417 | 1 887 413 | -29 827 | 55 757 003 |
| | | | | | | | | | | 3 603 272 | 0 | 3 603 272 | 0 | 0 | 3 603 272 |
| | | | | | | | | | | 6 559 648 | 0 | 6 559 648 | 0 | 0 | 6 559 648 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 64 032 510 | 29 827 | 64 062 337 | 1 887 413 | -29 827 | 65 919 923 |
| | | | | | | | | | | 155 607 | 76 929 | 232 536 | 279 624 | -76 929 | 435 231 |
| | | | | | | | | | | 27 459 | 13 574 | 41 033 | 49 345 | -13 574 | 76 804 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 183 066 | 90 503 | 273 569 | 328 969 | -90 503 | 512 035 |
| | | | | | | | | | | 153 000 | 0 | 153 000 | 21 284 | 0 | 174 284 |
| | | | | | | | | | | 54 514 750 | 0 | 54 514 750 | 0 | 0 | 54 514 750 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 54 667 750 | 0 | 54 667 750 | 21 284 | 0 | 54 689 034 |
| | | | | | | | | | | 27 000 | 96 750 | 123 750 | 28 409 | 0 | 152 159 |
| | | | | | | | | | | 3 187 479 | 0 | 3 187 479 | 0 | 0 | 3 187 479 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 3 214 479 | 96 750 | 3 311 229 | 28 409 | 0 | 3 339 638 |
| | | | | | | | | | | 6 432 772 | 0 | 6 432 772 | 0 | 0 | 6 432 772 |
| | | | | | | | | | | 180 000 | 96 750 | 276 750 | 49 693 | 0 | 326 443 |
| | | | | | | | | | | 64 135 001 | 0 | 64 135 001 | 0 | 0 | 64 135 001 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 64 315 001 | 96 750 | 64 411 751 | 49 693 | 0 | 64 461 444 |

| 6 2016 | | | 7 2017 | | | 8 2018-2025 | | | 9 razem zmiany w latach 2014-2025 | | | 10 razem nakłady poniesione do końca 2013 r. | | | 11 |
|-----------|--------------------|-------------|-----------|--------------------|-------------|----------------|--------------------|-------------|--------------------------------------|--------------------|-------------|-------------------------------------------------|--------------------|------------------------------|---------------|
| WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | WPF 2014 | wnioskowane zmiany | po zmianach | nakłady poniesione do końca 2013 r. | wnioskowane zmiany | po zmianach do końca 2013 r. | razem |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 380 419 | 72 070 | 452 489 | 636 087 | 0 | 636 087 | 1 088 576 |
| 231 732 | 0 | 231 732 | 231 732 | 0 | 231 732 | 695 196 | 0 | 695 196 | 1 301 026 | 0 | 1 301 026 | 0 | 0 | 0 | 1 301 026 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 67 133 | 12 718 | 79 851 | 112 250 | 0 | 112 250 | 192 101 |
| 231 732 | 0 | 231 732 | 231 732 | 0 | 231 732 | 695 196 | 0 | 695 196 | 1 748 578 | 84 788 | 1 833 366 | 748 337 | 0 | 748 337 | 2 581 703 |
| 0 | 126 008 | 126 008 | | | | | | | 0 | 2 829 499 | 2 829 499 | 0 | 0 | 0 | 2 829 499 |
| 0 | 126 008 | 126 008 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 2 829 499 | 2 829 499 | 0 | 0 | 0 | 2 829 499 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 27 158 018 | 6 969 831 | 34 127 849 | 58 903 585 | -6 969 831 | 51 933 754 | 86 061 603 |
| 32 600 | 0 | 32 600 | 82 600 | 0 | 82 600 | 165 200 | 0 | 165 200 | 335 600 | 0 | 335 600 | 0 | 0 | 0 | 335 600 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 191 040 | -653 | 190 387 | 512 323 | 0 | 512 323 | 702 710 |
| 32 600 | 0 | 32 600 | 82 600 | 0 | 82 600 | 165 200 | 0 | 165 200 | 526 640 | -653 | 525 987 | 512 323 | 0 | 512 323 | 1 038 310 |
| 32 600 | 0 | 32 600 | 82 600 | 0 | 82 600 | 165 200 | 0 | 165 200 | 335 600 | 0 | 335 600 | 0 | 0 | 0 | 335 600 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 27 349 058 | 6 969 178 | 34 318 236 | 59 415 908 | -6 969 831 | 52 446 077 | 86 764 313 |
| 32 600 | 0 | 32 600 | 82 600 | 0 | 82 600 | 165 200 | 0 | 165 200 | 27 684 658 | 6 969 178 | 34 653 836 | 59 415 908 | -6 969 831 | 52 446 077 | 87 099 913 |
| | | | | | | | | | 5 965 018 | 511 198 | 6 476 216 | 37 295 743 | -511 198 | 36 784 545 | 43 260 761 |
| | | | | | | | | | 2 021 978 | 76 904 | 2 098 882 | 2 591 624 | -34 638 | 2 556 986 | 4 655 868 |
| | | | | | | | | | 32 452 526 | 0 | 32 452 526 | 4 343 953 | 0 | 4 343 953 | 36 796 479 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 40 439 522 | 588 102 | 41 027 624 | 44 231 320 | -545 836 | 43 685 484 | 84 713 108 |
| | | | | | | | | | 15 539 106 | 0 | 15 539 106 | 14 820 000 | 0 | 14 820 000 | 30 359 106 |
| | | | | | | | | | 2 425 993 | 73 800 | 2 499 793 | 844 000 | -19 804 | 824 196 | 3 323 989 |
| | | | | | | | | | 19 805 899 | 0 | 19 805 899 | 0 | 0 | 0 | 19 805 899 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 37 770 998 | 73 800 | 37 844 798 | 15 664 000 | -19 804 | 15 644 196 | 53 488 994 |
| | | | | | | | | | 29 505 255 | 360 314 | 29 865 569 | 360 314 | -360 314 | 0 | 29 865 569 |
| | | | | | | | | | 4 102 163 | 125 081 | 4 227 244 | 425 081 | -125 081 | 300 000 | 4 527 244 |
| | | | | | | | | | 7 375 873 | 90 519 | 7 466 392 | 90 519 | -90 519 | 0 | 7 466 392 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 40 983 291 | 575 914 | 41 559 205 | 875 914 | -575 914 | 300 000 | 41 859 205 |
| | | | | | | | | | 57 629 438 | 9 681 712 | 67 311 150 | 138 843 914 | -9 681 712 | 129 162 202 | 196 473 352 |
| | | | | | | | | | 17 170 166 | 6 349 518 | 23 519 684 | 34 522 861 | -6 512 363 | 28 010 498 | 51 530 182 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 74 799 604 | 16 031 230 | 90 830 834 | 173 366 775 | -16 194 075 | 157 172 700 | 248 003 534 |
| | | | | | | | | | 53 457 254 | 7 248 677 | 60 705 931 | 50 856 711 | -7 248 677 | 43 608 034 | 104 313 965 |
| | | | | | | | | | 15 433 634 | 4 537 052 | 19 970 686 | 16 487 303 | -3 792 643 | 12 694 660 | 32 665 346 |
| | | | | | | | | | 0 | 0 | 0 | 2 000 000 | 0 | 2 000 000 | 2 000 000 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 68 890 888 | 11 785 729 | 80 676 617 | 69 344 014 | -11 041 320 | 58 302 694 | 138 979 311 |
| | | | | | | | | | 473 968 | 14 102 | 488 070 | 5 303 118 | -14 102 | 5 289 016 | 5 777 086 |
| | | | | | | | | | 24 946 | 11 000 | 35 946 | 562 763 | -11 000 | 551 763 | 587 709 |
| | | | | | | | | | 0 | 0 | 0 | 5 199 378 | 0 | 5 199 378 | 5 199 378 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 498 914 | 25 102 | 524 016 | 11 065 259 | -25 102 | 11 040 157 | 11 564 173 |
| | | | | | | | | | 26 367 647 | 49 615 | 26 417 262 | 65 543 683 | -49 615 | 65 494 068 | 91 911 330 |
| | | | | | | | | | 13 587 772 | 2 612 | 13 590 384 | 5 636 051 | -680 438 | 4 955 613 | 18 545 997 |
| | | | | | | | | | 0 | 0 | 0 | 23 976 385 | 0 | 23 976 385 | 23 976 385 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 39 955 419 | 52 227 | 40 007 646 | 95 156 119 | -730 053 | 94 426 066 | 134 433 712 |
| | | | | | | | | | 51 475 814 | 6 729 868 | 58 205 682 | 60 438 139 | -7 253 604 | 53 184 535 | 111 390 217 |
| 1 042 257 | 0 | 1 042 257 | 1 092 257 | 0 | 1 092 257 | 4 244 369 | 0 | 4 244 369 | 8 246 037 | -408 354 | 7 837 683 | 1 267 082 | -213 454 | 1 053 628 | 8 891 311 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 77 857 867 | 1 832 110 | 79 689 977 | 186 847 511 | -3 391 853 | 183 455 658 | 263 145 635 |
| 1 042 257 | 0 | 1 042 257 | 1 092 257 | 0 | 1 092 257 | 4 244 369 | 0 | 4 244 369 | 137 579 718 | 8 153 624 | 145 733 342 | 248 552 732 | -10 858 911 | 237 693 821 | 383 427 163 |
| | | | | | | | | | 350 033 062 | 32 011 972 | 382 045 034 | 385 942 622 | -30 772 215 | 355 170 407 | 737 215 441 |
| 0 | 126 008 | 126 008 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 62 195 987 | 14 039 931 | 76 235 918 | 61 979 702 | -11 220 724 | 50 758 978 | 126 994 896 |
| 0 | 1 000 000 | 1 000 000 | 0 | 1 000 000 | 1 000 000 | 0 | 0 | 0 | 229 132 167 | -44 569 095 | 184 563 072 | 208 274 010 | -3 750 602 | 204 523 408 | 389 086 480 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 26 737 709 | 26 737 709 | 2 000 000 | 0 | 2 000 000 | 28 737 709 |
| 0 | 1 126 008 | 1 126 008 | 0 | 1 000 000 | 1 000 000 | 0 | 0 | 0 | 641 361 216 | 28 220 517 | 669 581 733 | 658 196 334 | -45 743 541 | 612 452 793 | 1 282 034 526 |
| | | | | | | | | | 401 508 876 | 38 741 840 | 440 250 716 | 446 380 761 | -38 025 819 | 408 354 942 | 848 605 658 |
| 1 042 257 | 126 008 | 1 168 265 | 1 092 257 | 0 | 1 092 257 | 4 244 369 | 0 | 4 244 369 | 70 442 024 | 13 631 577 | 84 073 601 | 63 246 784 | -11 434 178 | 51 812 606 | 135 886 207 |
| 0 | 1 000 000 | 1 000 000 | 0 | 1 000 000 | 1 000 000 | 0 | 0 | 0 | 306 990 034 | -42 736 985 | 264 253 049 | 395 121 521 | -7 142 455 | 387 979 066 | 652 232 115 |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 26 737 709 | 26 737 709 | 2 000 000 | 0 | 2 000 000 | 28 737 709 |
| 1 042 257 | 1 126 008 | 2 168 265 | 1 092 257 | 1 000 000 | 2 092 257 | 4 244 369 | 0 | 4 244 369 | 778 940 934 | 36 374 141 | 815 315 075 | 906 749 066 | -56 602 452 | 850 146 614 | 1 665 461 689 |

Objaśnienia do wartości przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2025

Przygotowując przedłożoną Wieloletnią Prognozę Finansową dołożono wszelkich starań w zakresie przygotowania prognoz wielkości w niej zawartych, tak aby założone kwoty dochodów budżetowych (zgodnie z możliwą do zastosowania w tym przypadku zasadą ostrożnej wyceny) były możliwe do zrealizowania. Ich wprowadzenie do planu roku budżetowego, jak również lat następnych było poprzedzone analizą ekonomiczną dokonaną na podstawie:

- przewidywania środowisk ekonomicznych, w tym Ministerstwa Finansów w stosunku do wielkości makroekonomicznych,
- sprawozdania z wykonania dochodów za lata ubiegłe – w odniesieniu do pozyskiwanych dochodów w podziale na poszczególne źródła dochodów,
- planowane czy przewidywane zmiany przepisów prawa.

Wg prognoz Ministerstwa Finansów:

- dynamika wzrostu PKB w latach 2014– 2017 wynosić będzie 102,5% - 104,3%,
- indeks wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych CPI w latach 2014– 2017 wynosić będzie 102,4% - 102,5%,
- dynamika wzrostu PKB w latach 2018 – 2025 wzrost PKB wynosić będzie 102,8% - 104,1%,
- indeks wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych CPI w latach 2018 – 2025 wynosić będzie 102,3% - 102,4%.

Kierując się powyższymi informacjami przyjęto następujące założenia:

1. W zakresie dochodów:

- 1) Dochody budżetu z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych oraz innych dochodów i opłat realizowanych przez jednostki budżetowe zaplanowano w oparciu o przewidywane wykonanie budżetu Województwa za 2013r. przyjmując stały wzrost tych dochodów w stosunku rok do roku

w wysokości 2%. Zwroty podatku VAT związane z realizacją projektów własnych zaplanowano zgodnie z danymi zawartymi w wykazie przedsięwzięć.

- 2) Dochody budżetu Województwa z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa oraz udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych zaplanowano w oparciu o decyzje Ministerstwa Finansów wydane na 2014r. przyjmując stały wzrost tych dochodów w stosunku rok do roku w wysokości 2%. Ponieważ subwencja ogólna kształtuje się nierównomiernie na przestrzeni lat, w przyszłości może zachodzić konieczność dokonania zmian dochodów z tego tytułu.

Wysokość subwencji ogólnej przyznanej w latach 2007– 2014 (w tys zł).

| 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| 187 172 | 247 229 | 293 867 | 328 433 | 288 494 | 278 828 | 278 082 | 308 311 |

- 3) Dotacje celowe z budżetu państwa na współfinansowanie zadań wieloletnich (bieżących i inwestycyjnych) w ramach programów oraz wpływy środków z budżetu UE i innych źródeł zagranicznych zaplanowano zgodnie z danymi ujętymi w wykazie przedsięwzięć stanowiącym załącznik do uchwały o WPF.
- 4) Dotacje z budżetu Unii Europejskiej na pomoc techniczną do wdrażania programów operacyjnych uwzględniono w dochodach do końca obowiązującego okresu programowania tj. do 2015r. Po 2015r. nie planowano dochodów z tego tytułu.
- 5) Wpływy ze sprzedaży mienia zaplanowano w oparciu o przewidywaną w kolejnych latach sprzedaż działek okołolotniskowych oraz innych zbędnych nieruchomości.

2. W zakresie wydatków:

- 1) Wysokość wydatków bieżących związanych z obsługą zadłużenia oraz udzielonymi poręczeniami kredytów zaciągniętych przez szpitale ustalono w oparciu o zawarte umowy kredytów i poręczeń oraz przewidywane koszty przyszłych kredytów i pożyczek. Oprocentowanie kredytów i pożyczek planowanych do zaciągnięcia w przyszłości przyjęto na poziomie 5,5% rocznie.

- 2) Wysokość wydatków na wynagrodzenia i pochodne ustalono w oparciu o stan zatrudnienia i poziom wynagrodzeń przyjętych do projektu uchwały budżetowej na 2014r. zakładając stały wzrost wynagrodzeń w wysokości 3% rocznie (w stosunku rok do roku). Wynagrodzenia finansowane z pomocy technicznej na wdrożenie programów operacyjnych w latach 2014 – 2015 tj. do końca obecnego okresu programowania, są zawarte w pozycji wydatki bieżące objęte limitem art. 226 ust. 4 ustawy o finansach publicznych. Natomiast od roku 2016 zostały przeniesione do pozycji wynagrodzenia i składki od nich naliczane.
 - 3) Wydatki bieżące i majątkowe na przedsięwzięcia ustalono zgodnie z danymi zawartymi w wykazie przedsięwzięć, który stanowi załącznik do uchwały o WPF.
 - 4) Wysokość wydatków bieżących finansowanych z dotacji związanych z realizacją zadań wykonywanych corocznie odpowiada wysokości dotacji przyjętych na ten cel po stronie dochodów budżetu.
 - 5) Wydatki bieżące finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa związane z utrzymaniem jednostek budżetowych i działalnością bieżącą Urzędu Marszałkowskiego zostały oszacowane w oparciu o analizę wydatków ponoszonych w latach poprzednich oraz przyjętych w projekcie budżetu Województwa na 2014r. Na lata 2015-2025 założono stały wzrost w wysokości 3% w stosunku rok do roku.
 - 6) Pozostałe wydatki majątkowe finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa zostały ustalone w kwotach maksymalnie umożliwiających zachowanie dopuszczalnego poziomu relacji limitów spłaty zadłużenia, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Wysokość tych wydatków uzależniona będzie od wysokości dochodów własnych osiągniętych w danym roku budżetowym oraz od rzeczywistego kształtowania się wydatków bieżących.
3. W zakresie przychodów i rozchodów:
- 1) Przychody budżetu z tytułu spłaty pożyczek udzielonych z budżetu ustalono w oparciu o kwoty wynikające z umów pożyczek, natomiast przychody z tytułu kredytów i pożyczek długoterminowych na finansowanie deficytu oraz spłatę

kredytów z lat ubiegłych w kwotach zapewniających finansowanie planowanych wydatków i rozchodów.

2) Rozchody budżetu z przeznaczeniem na spłatę rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich ustalono w oparciu o umowy zawarte z bankami. Spłatę rat kredytu planowanego do zaciągnięcia w latach 2014 i 2015 ustalono w latach 2017 – 2021.

4. Założenia w zakresie limitów upoważnień:

Limity upoważnień dla poszczególnych przedsięwzięć dotyczą lat następujących po roku budżetowym 2014. Wartości limitów przyjęto w oparciu o kwoty ustalone przez Sejmik Województwa w 2013 r. pomniejszone o wydatki roku budżetowego 2014.



*Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie*



**INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ REGIONALNEGO OŚRODKA
POLITYKI SPOŁECZNEJ W RZESZOWIE W 2013 ROKU**

RZESZÓW, MARZEC 2014

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie realizuje zadania samorządu województwa z zakresu polityki społecznej zgodnie z niżej wymienionymi ustawami:

- I. Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 Nr 127 poz.721 z późn. zm.),
- II. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku poz.124 z późn. zm.),
- III. Ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U.2011r. Nr 43 poz. 225 z późn. zm.)
- IV. Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku Nr 180 poz. 1493),
- V. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536),
- VI. Ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013r. poz 1456 j.t.),
- VII. Ustawy z dnia 9 czerwca 2012r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.),
- VIII. Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.),
- IX. Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 zm. Dz. U. z 2013 r. poz. 509),
- X. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L 04.166.1 z późn. zm.),
- XI. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L 09.284.1 z późn. zm.),
- XII. Rozporządzenie Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we wspólnocie (Dz. Urz. WE L 1971.149.2 z późn. zm.),
- XIII. Rozporządzenie Rady (EWG) Nr 574/72 z dnia 21 marca 1972r. w sprawie wykonywania Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we wspólnocie (Dz. Urz. WE L 1972.74.1 z późn. zm.)

W wyżej wymienionych ustawach zadania samorządu województwa Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej realizował w 2013 roku poprzez następujące Oddziały:

- 1. Oddział Pomocy Społecznej i Analiz**
- 2. Oddział Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych**
- 3. Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy**
- 4. Oddział Świadczeń Rodzinnych**
- 5. Oddział - Ośrodek Adopcyjny**
- 6. Oddział Księgowości**

I. ODDZIAŁ POMOCY SPOŁECZNEJ I ANALIZ

Oddział Pomocy Społecznej i Analiz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013r. realizował zadania wynikające z art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 zm. Dz. U. z 2013 r. poz. 509)

Oddział realizuje:

- 1) „Wojewódzki Program Pomocy Społecznej na lata 2009 - 2015” - środki samorządu
- 2) „Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 - 2013” - EFS
- 3) „Obserwatorium Integracji Społecznej” - realizowane jest w ramach Projektu „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji” współfinansowane ze środków EFS na podstawie umowy a dofinansowanie projektu systemowego w ramach Działania 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej Projekt I zatrudnienie i integracja społeczna POKL
- 4) Szwajcarsko - Polski Program Współpracy „Poprawa infrastruktury domów pomocy społecznej i/lub placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w tym również pielęgniarek i pielęgniarzy ww. instytucji”. Projekt jest realizowany w okresie od daty zawarcia umowy tj 11.01.2012r. do 31.12.2015r. Głównym celem projektu jest polepszenie warunków życia mieszkańców domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
 - poprawę infrastruktury, w tym inwestycje przebudowy, rozbudowy, modernizacji oraz adaptacji terenu wokół budynków oraz zadania związane z zakupem niezbędnego wyposażenia i sprzętu oraz ich renowacją
 - podnoszenie kwalifikacji personelu pracującego bezpośrednio z mieszkańcami domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
 - poprawę jakości usług pielęgniarskich dla mieszkańców domów pomocy społecznej, która obejmuje swoim zakresem kursy kwalifikacyjne i szkolenia specjalizacyjne

Realizację w/w zadań w roku 2013 pokazuje tabela 1.

W 2013r. środki pochodzące z budżetu Województwa w wysokości **700 000,00 zł** przekazane zostały w kwocie **669 364,00 zł** – (wydatkowano i rozliczono **668 852,47 zł - 95,55 %** planu) na dofinansowanie realizacji zadań wynikających z zapisów „Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej na lata 2009 - 2015r.”

Na realizację POKL - „Szkolenia i specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej działających na terenie Województwa Podkarpackiego powiązanych z potrzebami oraz ze specyfiką realizowanych zadań” przeznaczono kwotę **3 500 000,00 zł** – (wydatkowano i rozliczono **1 380 108,90 zł– 39,43%** w stosunku do planu). Na Obserwatorium Integracji Społecznej planowana kwota wydatkowania wynosiła **428 222,00 zł** – (wydatkowano i rozliczono **222 252,90 zł – 51,90 %** w stosunku do planu).

Na realizację Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy planowano wydatkować kwotę **10 978 425,00 zł** – (wydatkowano i rozliczono **3 285 988,30 zł – 29,93 %** w stosunku do planu).

Niewydatkowanie w 100% zaplanowanych środków wynika z następujących powodów:

- Dofinansowanie z zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej w ramach „Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej na lata 2009 – 2015” otrzymały podmioty, których projekty przeszły pozytywną ocenę merytoryczną jak również uzyskały najwyższą liczbę punktów określoną w kryteriach oceny,
- Organizacje korzystające ze środków na realizację zadań zleconych z zakresu pomocy

- społecznej w ramach „Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej na lata 2009 – 2015”, nie rozliczyły całości przekazanych środków,
- Otrzymaniu przez jednostkę środków na realizację projektu systemowego realizowanego w Poddziałaniu 7.1.3 POKL w dniu 04 lipca 2013 roku po zatwierdzeniu dokumentu „Prawa i Obowiązki Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”,
- Unieważnienie postępowania przetargowego na studia podyplomowe z powodu braku ofert, realizacja studiów podyplomowych przesunięta na rok 2014
- Oszczędności poprzetargowych zadań realizowanych w ramach POKL z powodu ustalenia niższej ceny zadania po wyłonieniu wykonawcy,
- Oszczędności poprzetargowych z realizowanych zadań w ramach OIS,
- Wydłużenie terminu podpisania umów o dofinansowanie z Beneficjentami końcowymi w ramach SPPW (7 umów podpisanych w 04.2013r., 1 umowa w 12.2013r.),
- Oszczędności poprzetargowych z realizowanych zadań w ramach SPPW,

Tabela 1. Realizacja zadań od 01.01.2013 do 31.12.2013

| Lp | Rodzaj zadań | Plan na 2013 r. | | | | Wykonanie zadań 2013 r. * | | | |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|------------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| | | środki z budżetu państwa | środki z budżetu województwa | środki z funduszy europejskich | środki pochodzące z szwajcarsko – polskiego programu współpracy | środki z budżetu państwa | środki z budżetu województwa | środki z funduszy europejskich | środki pochodzące z szwajcarsko – polskiego programu współpracy |
| 1 | Dotacja dla organizacji pozarządowych realizujących "Wojewódzki Program Pomocy Społecznej na lata 2009 – 2015" | ---- | 700 000,00 | ---- | ---- | ---- | 668 852,47 36 organizacji | ---- | ---- |
| 2 | Podnoszenie Kwalifikacji Kadr Pomocy i Integracji Społecznej POKL 2007 – 2013 EFS | ---- | ---- | 3 500 000,00 1 200 osób | --- | --- | --- | 1 380 108,90 937 osób | --- |
| 3 | Obserwatorium Integracji Społecznej | 64 233,30 | ----- | 363 988,70 | ----- | 33 338,02 | ----- | 188 914,88 | ----- |
| 4 | Szwajcarsko – Polski Program Współpracy | ----- | 239 658,00 | ----- | 10 738 767,00 | ----- | 58 163,98 | ----- | 3 227 824,32 |
| | Razem | 64 233,30 | 939 658,00 | 3 863 988,70 | 10 738 767,00 | 33 338,02 | 727 016,45 | 1 569 023,78 | 3 227 824,32 |

*stan na dzień 31.12.2013r.

II. ODDZIAŁ REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ

Oddział Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej ROPS w Rzeszowie w okresie od 1.01.2013r. do 31.12.2013r. realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 Nr 127 poz. 721 z późn.zm.).

Ustawowe zadania do realizacji w 2013r. to:

- 1) dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej,
- 2) dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy – prawo budowlane dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów.
- 3) zlecenie fundacjom oraz organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych

Ponadto Oddział realizuje:

- 4) „Program wyrównywania różnic między regionami II” obszar A
- 5) „Wojewódzki Program na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008-2020”.

Stopień realizacji w/w zadań w roku 2013 zestawiono w tabeli nr 2.

W 2013 roku na wspomniane wyżej pierwsze trzy zadania Samorząd dysponował środkami PFRON w wysokości **9 278 325,00zł**. W ramach realizacji w 2013r. „Programu wyrównywania różnic między regionami II” Województwo podpisało umowę z Podkarpacki Oddziałem PFRON na dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla 15-tu ZOZ-ów na kwotę **342 256,71 zł**. Do 31.07.2013r. rozliczono również Program z 2012r. Umowy z 13-oma ZOZ-ami były na kwotę **686 384,60 zł**, rozliczono **606 358,62 zł**.

Ponadto środki budżetu Województwa w wysokości **509 778,00zł** przeznaczone na dofinansowanie kosztów działania istniejących zakładów aktywności zawodowej, zakłady aktywności zawodowej wykorzystywały w wys. **509 481,58 zł**. Nie ogłoszono konkursu na realizację „Wojewódzkiego Programu na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008-2020”, bowiem zadania określone w Programie są zbieżne z zadaniami realizowanymi ze środków PFRON, na które Samorząd przeznaczył pierwotnie wysoką kwotę, tj. 1 338 000,00 zł. Kwotę tą zmniejszono stosowną Uchwałą Zarządu do 713 089,00 zł, gdyż organizacje pozarządowe nie złożyły na tyle kompletnych i prawidłowych ofert, aby pierwotnie przeznaczone środki w wysokości 1 338 000,00 zł w całości wykorzystywać na ten cel. Łącznie w 2013r. na działania nakierowane na pomoc osobom niepełnosprawnym Województwo dysponowało środkami PFRON w wysokości **9 620 581,71 zł** oraz środkami własnymi z budżetu w wysokości **509 778,00 zł**. Wydatkowano **9 310 401,47 zł** (96,77% w stosunku do planu) ze środków PFRON oraz **509 481,58 zł** (99,94 % w stosunku do planu) z budżetu Województwa.

Tabela 2. Realizacja zadań w 2013r.

| Lp | Rodzaj zadań | Plan na 2013 r. | | Wykonanie zadań w 2013r. | |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| | | Środki PFRON | Środki Budżetu Woj. | Środki PFRON | Środki Budżetu Woj. |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1 | dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej | osiem zaz-ów 6 323 164,00 zł - zatrudnienie 254 osoby niepełnosprawne | osiem zaz-ów- 509 778,00 zł | osiem zaz-ów- 6 320 366,21 zł zatrudniono 254 osoby niepełnosprawne | osiem zaz-ów- 509 481,58 zł |
| 2 | dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych | 5 obiektów- 2 242 072,00 zł | - | 5 obiektów- 2 242 066,00 zł | - |
| 3 | zlecenie fundacjom oraz organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych | 713 089,00 zł | - | 31 podmiotów 698 669,26 zł | - |
| 4 | „Program wyrównywania różnic między regionami” obszar A | 1.r ozliczenie do 31.07.2013r. 13 umów z zoz-ami na kwotę 686 384,60 zł (z Programu z 2012r) 2.umowy z 15 ZOZ-ami na kwotę 342 256,71 zł (z Programu z 2013r.) | - | 1. rozliczono 13 umów na kwotę 606 368,62 zł z Programu z 2012r. 2.Podpisano umowy z 15 ZOZ-ami na kwotę 342 256,71 zł przekazano na 31.12.2013r. 49 300,00 zł (sprawy w toku, termin rozliczenia umowy z PFRON 31.07.2014r.) | - |
| 5 | „Wojewódzki Program na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008-2020”. | - | - | - | - |
| 6 | Opiniowanie wniosków ośrodków występujących o wydanie wpisu do rejestru ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych lub przyjmujących grupy turnusowe. | 24 wnioski, mogą wpływać wnioski o opinię od nowopowstających ośrodków | | Wydano 24 opinii o ośrodkach informujących o dopełnieniu warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Wydanie opinii każdorazowo poprzedzono dokonaniem wizji ośrodka. | |
| Razem | | 9 278 325,00 zł – środki PFRON oddane do dyspozycji Samorządu na zadania ustawowe | 509 778,00 zł | 9 261 101,47 zł – środki PFRON oddane do dyspozycji Samorządu na zadania ustawowe | 509 481,58 zł |

| | | | | |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| | środki PFRON na realizację „Programu wyrównywania różnic między regionami”: 686 385,60 zł Programu z 2012r. 342 256,71 zł – z Programu z 2013r. | | środki PFRON na realizację „Programu wyrównywania różnic między regionami”: 606 368,62 zł - z Programu z 2012r., 49 300,00 zł Programu 2013r. | |
| Ogółem | 9 620 581,71 zł | 509 778,00 zł | 9 310 401,47 zł | 509 481,58 zł |

III. ODDZIAŁ PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Oddział Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. realizował zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 124 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku, Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.) oraz
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),

Zakres tych zadań określają następujące programy wojewódzkie:

- 1) Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2007-2013,
- 2) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012-2016,
- 3) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2013.

W 2013 roku na realizację w/w zadań Samorząd Województwa dysponował środkami w wysokości 1 713 875,00 zł pozyskanymi z:

- z opłat za wydanie przez Marszałka Województwa zezwoleń na obrót hurtowy napojami o zawartości alkoholu do 18 % w wysokości 1 082 375,00 zł,
- z budżetu województwa 536 500,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie pierwszego wyposażenia Centrów Integracji Społecznej,
- z budżetu państwa w wysokości 15 000,00 zł na dofinansowanie organizowania szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- z budżetu województwa w wysokości 80 000,00 zł przeznaczonymi tylko na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Plan zadań i ich realizację w roku 2013 z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie pokazuje tabela 3 i tabela 4.

Tabela 3. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków oraz przemocy w rodzinie w 2013 r.

| Lp. | Rodzaj zadań | Plan na 2013r. | Wykonanie zadań w 2013r.* |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-----------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 1 | Dotacje dla organizacji pozarządowych udzielone w ramach otwartych konkursów ofert oraz w trybie pozakonkursowym na działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz tworzenie Centrów Integracji Społecznej. | 1 611 875,00 zł | 205 930,52 zł |
| | | | 29 organizacji |
| | | | 1 150 980,29 zł 5 CIS-ów |
| 2 | Współorganizacja działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej | 22 000,00 zł | 20 454,37 zł |
| | | | 2 partnerów |
| Ogółem | | 1 633 875,00 zł | 1 377 365,18 zł |
| Różnica | | | 256 509,82 zł |

*stan na dzień 31.12.2013r.

Tabela 4. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w 2013r.

| Lp. | Rodzaj zadań | Plan na 2013r. | Wykonanie zadań w 2013r.* |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|---------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 1 | Dotacje dla organizacji pozarządowych w ramach otwartych konkursów ofert na działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii | 80 000,00 zł | 46 657,52 zł |
| | | | 8 organizacji |
| Ogółem | | 80 000,00 zł | 46 657,52 zł |
| Różnica | | | 33 342,48 zł. |

*stan na dzień 31.12.2013r.

Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie pod względem finansowym zostały w 2013 r. wykonane w wysokości 84,30 % w stosunku do planu.

Niewykorzystanie w 100 % środków wyniknęło z:

1. Niższych niż zakładane (w wyniku poczynionych oszczędności) kosztów współorganizacji zadań dotyczących przeciwdziałania alkoholizmowi.
2. Braku pełnego wykorzystania dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym.
3. Odstąpienia przez jedną z organizacji pozarządowych wyłonionych w otwartym konkursie ofert od podpisania umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego.
4. Odstąpienia przez Samorząd Województwa od wykonania jednego porozumienia dotyczącego dotacji na pierwsze wyposażenie Centrum Integracji Społecznej.

Środki budżetowe przeznaczone na przeciwdziałanie narkomanii zostały wykorzystane w 2013r. w wysokości 58,32 % w stosunku do planu.

Niewykorzystanie w 100 % środków wyniknęło z:

1. Małej liczby ofert złożonych przez podmioty na realizację zadań w ramach ogłoszonych otwartych konkursów ofert.

2. Braku pełnego wykorzystania dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym.

IV. ODDZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Oddział Świadczeń Rodziny ROPS w Rzeszowie realizuje zadania wynikające z następujących przepisów prawnych:

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013r. poz. 1456 j.t.),
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L 04.166.1 z późn. zm.),
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L 09.284.1 z późn. zm.),
4. Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 1971.149.2 z późn. zm.),
5. Rozporządzenie Rady (EWG) Nr 574/72 z dnia 21 marca 1972r. w sprawie wykonywania Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 1972.74.1 z późn. zm.),

W okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013 Oddział Świadczeń Rodziny ROPS w Rzeszowie realizuje zadania wynikające z art. 21 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych /Dz. U. z 2013 poz. 1456 j.t./. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Do zadań tych należy:

- 1) pełnienie funkcji instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii.
- 2) wydawanie decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

Stopień realizacji zadań w roku 2013r. z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku osób przemieszczających się w granicach UE, EOG i Szwajcarii pokazuje tabela 5 .

Tabela 5. Realizacja zadań w 2013 r.

| Lp | Rodzaj zadań | Plan na 2013 r. | | Wykonanie zadań w 2013r. | |
|----|----------------------------------------|------------------------------------|----------------------------|------------------------------------|----------------------------|
| | | Środki otrzymane z budżetu państwa | Środki budżetu województwa | Środki otrzymane z budżetu państwa | Środki budżetu województwa |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1 | Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych | 1 719 350,00 | 308,00 | 1 713 289,77 | 52,14 |

Zaplanowane wydatki w kwocie **1 719 658,00 zł.** (w tym ze środków budżetu państwa na kwotę **1 719 350,00 zł** oraz ze środków budżetu województwa na kwotę **308,00 zł**) wykonane zostały w 2013 roku w wysokości **1 713 341,91 zł.** (w tym wykonanie dotyczące środków z budżetu państwa **1 713 289,77 zł** oraz wykonanie dotyczące środków budżetu województwa **52,14 zł**) tj. 99,63 %.

Wydatki przeznaczono na koszty związane z rozpatrywaniem spraw i formularzy na potrzeby instytucji zagranicznych (UE, EOG i Szwajcarii), ustalaniem czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji, wydawaniem decyzji w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych. W 2013 roku wpłynęły do ROPS Rzeszów **11 924** sprawy. Liczba spraw wpływających nadal wykazuje tendencję wzrostową. Wydanych zostało **4 201** decyzji administracyjnych w tym :

- 3 248 decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych,
- 707 decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych,
- 209 decyzji sprawie rozłożenia na raty i umorzenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.

Łączna kwota ustalonych nienależnie pobranych świadczeń wyniosła **1 296 992,00 zł.**

Środki z przyznanej dotacji w 2013 roku pozwoliły również na sfinansowanie wydatków dotyczących kosztów wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi pracowników obsługi administracyjnej bez udziału których nie byłaby możliwa prawidłowa realizacja powierzonego zadania.

Łączna kwota wydatkowana na zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, tj. koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego - **świadczenia rodzinne wynosi 1 713 341,91 zł.**

V. ODDZIAŁ - OŚRODEK ADOPCYJNY

Oddział - Ośrodek Adopcyjny Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w okresie od 01.01 2013 r. do 31.12.2013 r. realizował powierzone zadania w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na podstawie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opracowany i przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego został plan pracy Oddziału -Ośrodek Adopcyjny na 2013 rok . Najważniejsze zadania ośrodka to:

1. Prowadzenie procedur przysposobienia.
2. Przygotowanie osób zgłaszających gotowość do przysposobienia dziecka.

3. Kwalifikacja dziecka do przysposobienia.
4. Wspomaganie kobiet w ciąży.
5. Wspieranie osób, które przysposobiły dziecko.
6. Współpraca z placówkami służby zdrowia, sądami, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi oraz organizacjami właściwymi w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
7. Działalność edukacyjna i informacyjna.
8. Sprawozdawczość i dokumentacja ośrodka adopcyjnego.

Poniższa tabela 6 zawiera liczbowe dane dotyczące działalności OAD w okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013r.

Tabela 6.

| Lp | Zadania OAD | Suma |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1 | 2 | 3 |
| 1 | Liczba przysposobionych dzieci | 83 |
| 2 | Liczba prowadzonych preadopcji | 89 |
| 3 | Liczba wydanych opinii psychologicznych i pedagogicznych na potrzeby Sądu | 164 |
| 4 | Liczba przeprowadzonych diagnoz pedagogicznych/psychologicznych kandydatów do przysposobienia dzieci (wszystkich łącznie na potrzeby Sądu i aktualizacje) | 475 |
| 5 | Liczba diagnoz psychologicznych/pedagogicznych dzieci zgłoszonych do adopcji | 150 |
| 6 | Liczba dzieci z terenu Woj. Podkarpackiego zgłoszonych do WBD | 30 |
| 7 | Liczba dzieci z terenu Woj. Podkarpackiego zgłoszonych do CBD | 27 |
| 8 | Liczba kandydatów zakwalifikowanych do przysposobienia dziecka w roku 2013r. | 50 |
| 9 | Liczba kandydatów, którzy zgłosili się do ośrodka w celu przysposobienia dziecka | 168 |
| 10 | Liczba osób przeszkolonych | 179 |
| 11 | Liczba posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci z udziałem przedstawiciela ROPS OAD Rzeszów | 25 |
| 12 | Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne na każdym etapie procedury adopcyjnej | 1837 |
| 13 | Wsparcie kobiet w ciąży, które sygnalizują zamiar oddania dziecka do adopcji | 11 |

Tabela 7. Informacja finansowa nt. działalności Oddziału - Ośrodek Adopcyjny w 2013r.

| Lp. | Wyszczególnienie | Kwota w zł |
|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1 | 2 | 3 |
| 1. | Wysokość planowanych w danym roku wydatków z zakresu organizowania i prowadzenia ośrodków adopcyjnych | 1 008 220,00 |
| 2. | Otrzymana z budżetu państwa w danym okresie sprawozdawczym dotacja na organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych | 658 220,00 |
| 3. | Wydatki na obsługę zadania z zakresu organizowania i prowadzenia ośrodków adopcyjnych, w tym: | 559 191,00 |
| 3.1. | Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi | 373 122,00 |
| 3.2. | Wydatki inwestycyjne | 97 514,00 |
| 3.3. | Wydatki administracyjne | 88 555,00 |
| 3.4. | Wydatki związane z obsługą wojewódzkiego banku danych | 0,00 |
| 4. | Wydatki na obsługę zadania z zakresu organizowania i prowadzenia ośrodków adopcyjnych sfinansowane z dotacji z budżetu państwa | 610 933,00 |

VI. ODDZIAŁ KSIĘGOWOŚĆ

Działając na podstawie ustawy o rachunkowości z dnia 29.09.1994r. (j.t. Dz.U. z 2009r. Nr 152 poz. 1223 ze zm.), ustawy o finansach publicznych z dnia 27.08.2009r. (Dz. U. z 2009 r. nr 157 poz 1240,poz 1241), ustawy budżetowej na rok 2012 z 2 marca 2012 r. - podpisane przez Prezydenta RP w dniu 07.03.2012 r. (Dz. U. z 15 marca 2012 r. poz. 273), ustawy o samorządzie województwa z dnia 05.06.1998 (Dz..U. z 2001, nr 142, poz. 1590), ustawy o zamówieniach publicznych z dnia 29.01.2004r. (Dz. U. z 2010 r. nr 113 poz. 759) Oddział Księgowość dokonał rozliczenia wydatków związanych z utrzymaniem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie.

WYDATKI ZWIĄZANE Z UTRZYMANIEM REGIONALNEGO OŚRODKA POLITYKI SPOŁECZNEJ W RZESZOWIE

Zaplanowane wydatki w 2013r. w kwocie **1 714 802,00 zł** na zadania związane z podstawową działalnością jednostki wykonane zostały w wysokości **1 240 898,90 zł** tj. 72,36 % planu. W 2013 r. środki przeznaczono na:

- 1) Na wynagrodzenia i pochodne – **965 862,55 zł**
- 2) Na pozostałe wydatki bieżące związane z utrzymaniem jednostki – **229 167,38 zł**
- 3) Świadczenia na rzecz osób fizycznych – dofinansowanie do zakupu okularów korygujących wzrok oraz zakup wody dla pracowników **2 346,94 zł**
- 4) Wydatki majątkowe – **43 522,03 zł** w tym: zakupiono licencję programu LEX OMEGA oraz zestawy komputerowe

Tabela 8. Realizacja zadań od 01.01.2013 do 31.12.2013 działalności ROPS

| Lp. | Rodzaj zadań | Plan na 2013r. | Wykonanie za 2013 r. |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------|
| | | Środki budżetu województwa | Środki budżetu województwa |
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 1 | Zadania związane z podstawową działalnością jednostki: wynagrodzenia pracowników oraz koszt utrzymania jednostki, wydatki majątkowe | 1 714 802,00 | 1 240 898,90 |

FINANSOWE PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI REGIONALNEGO OŚRODKA POLITYKI SPOŁECZNEJ

Zaplanowane wydatki w kwocie **21 446 134,00 zł** zrealizowane zostały w 2013 r. w wysokości

11 405 880,73 zł tj. 53,18 % planu, w tym:

- 1) Na wydatki bieżące - 8 595 838,04 zł., z tego:
 - wynagrodzenia i składki od nich naliczone – 2 943 938,19 zł.

- wydatki związane z realizacją zadań – 771 255,11 zł.
 - dotacje na zadania bieżące – 2 541 654,52 zł.
 - świadczenia na rzecz osób fizycznych – 5 042,68 zł.
 - wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych – 2 333 947,54 zł.
- 2) Na wydatki majątkowe – 2 810 042,69 zł.

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY
W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM
w 2013 roku

Spis treści

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| WSTĘP | 5 |
| 1. WYBRANE CZYNNIKI WARUNKUJĄCE WIELKOŚĆ BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM | 6 |
| 1.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA..... | 6 |
| 1.2. WYBRANE WSKAŹNIKI OPISUJĄCE POZIOM ROZWOJU GOSPODARCZEGO | 14 |
| 1.3. STAN ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI | 20 |
| 1.4. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA I STRUKTURA ZATRUDNIENIA..... | 31 |
| 2. BEZROBOTNI NA RYNKU PRACY | 35 |
| 2.1. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU..... | 40 |
| 2.2. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI | 42 |
| 2.3. BEZROBOTNI WEDŁUG PŁCI | 44 |
| 2.4. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU..... | 46 |
| 2.5. BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA | 47 |
| 2.6. BEZROBOTNI WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ | 48 |
| 2.7. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW | 50 |
| 2.8. BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY..... | 53 |
| 2.9. BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY | 54 |
| 2.10. BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY | 55 |
| 3. POZOSTAŁE GRUPY UJMOWANE W STATYSTYKACH URZĘDÓW PRACY | 57 |
| 4. WOLNE MIEJSCA PRACY I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ..... | 58 |
| 5. WYDATKI Z FUNDUSZU PRACY NA AKTYWNE FORMY PROMOCJI ZATRUDNIENIA | 68 |
| 6. ZWOLNIENIA Z PRZYCZYN NIEDOTYCZĄCYCH PRACOWNIKÓW | 69 |
| PODSUMOWANIE..... | 72 |
| ANEKS STATYSTYCZNY..... | 77 |

WSTĘP

Prezentowane Państwu opracowanie zawiera charakterystykę ogólnych zjawisk i tendencji związanych z rynkiem pracy i poziomem bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim w 2013 r. Informacje zamieszczone w publikacji mogą okazać się użyteczne podczas definiowania aktualnych kierunków promocji zatrudnienia, które to oddziałują na rynek pracy i przyczyniają się do trafniejszej diagnozy pozostawania bez stałego zatrudnienia, bierności zawodowej i skuteczniejszego łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia. Są także trwałym komponentem działań podejmowanych przez urzędy pracy oraz inne organizacje pożytku publicznego na rzecz rozwoju rynku pracy i nowych form promocji zatrudnienia, w celu efektywniejszego wykorzystania sił i środków dla realizacji zadań i programów promujących wzrost nowych miejsc pracy.

W opracowaniu wykorzystano dane statystyczne zawarte w obowiązującej sprawozdawczości rynku pracy z zakresu programu badań statystyki publicznej dotyczącej rynku pracy i bezrobocia. Były to głównie następujące sprawozdania:

- MPiPS-01 – podstawowe sprawozdania o rynku pracy za okres 2013 r. w tym również:
 - Załącznik nr1 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 – Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy,
 - Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej,
 - Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności,
 - Załącznik nr 4 do sprawozdania MPiPS-01 Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy oraz staż i przygotowanie zawodowe dorosłych,
- MPiPS-02 – sprawozdanie o dochodach i wydatkach realizowanych w ramach Funduszu Pracy.

Celem odpowiedniej kwantyfikacji danych i pełniejszego zaprezentowania tematyki związanej z rynkiem pracy i bezrobociem wykorzystano również Biuletyny Statystyczne Województwa Podkarpackiego, Roczniki Statystyczne, a także i inne dostępne informacje lub publikacje w postaci druków zwartych, autorów będących pracownikami lub współpracującymi z Urzędem Statystycznym w Rzeszowie i Głównym Urzędem Statystycznym w Warszawie.

1. Wybrane czynniki warunkujące wielkość bezrobocia w województwie podkarpackim

Na aktualną sytuację na rynku pracy w województwie podkarpackim miało wpływ szereg czynników obserwowanych na ogólnokrajowym rynku pracy i oddziałujących jednocześnie na rynki regionalne. Głównymi determinantami były następujące procesy:

- zmiany w strukturze demograficznej ludności województwa,
- aktualna pozycja województwa podkarpackiego na gospodarczej mapie kraju,
- struktura gospodarowania i przekrój zatrudnienia w zakładach pracy na Podkarpaciu.

1.1. Sytuacja demograficzna

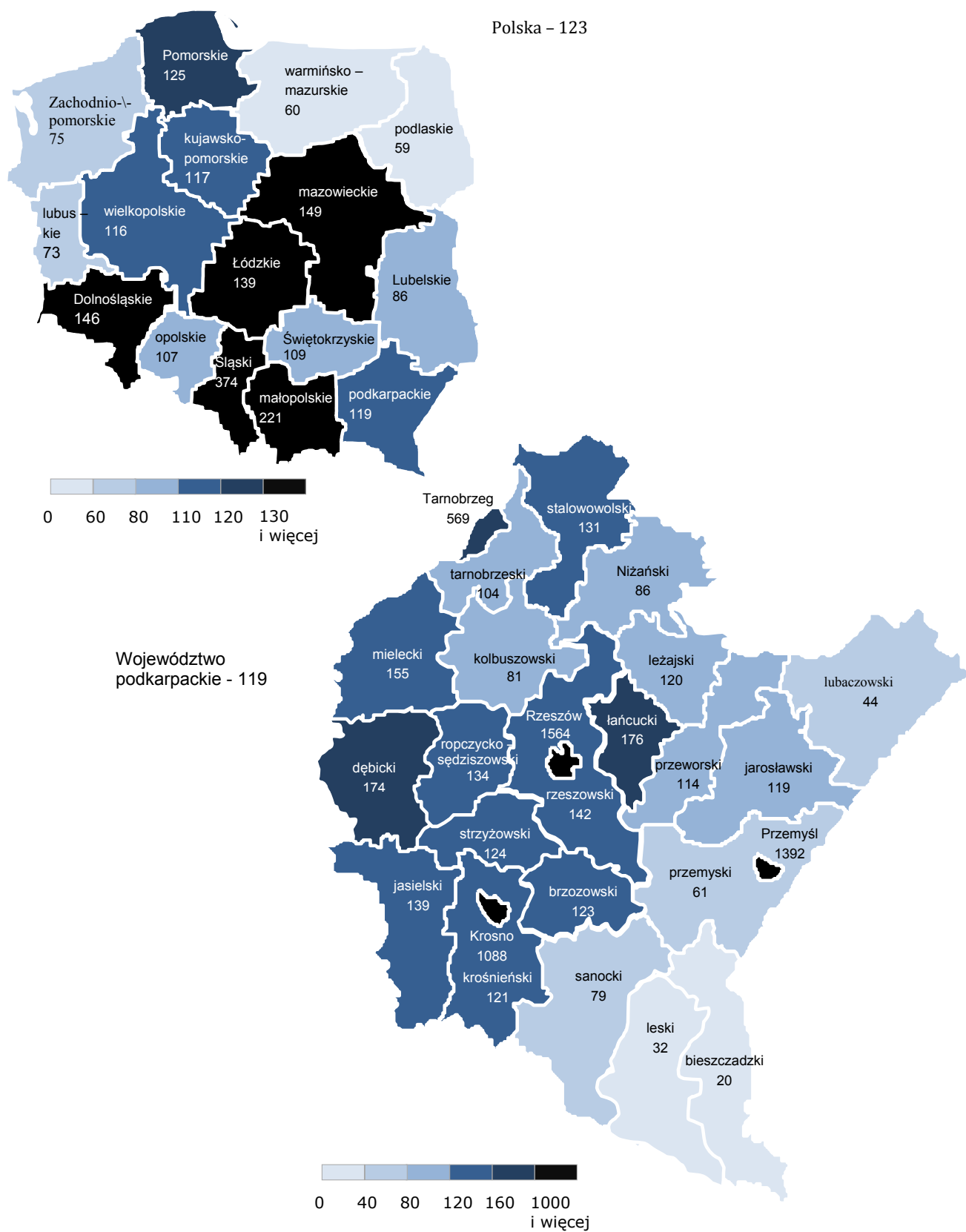
Na koniec 2012 r. liczba ludności w województwie podkarpackim wynosiła 2 129 951 (o 1,2 tys. więcej niż w 2011 r. – 2 128 687). Podobnie jak w latach wcześniejszych, udział procentowy w ogólnej liczbie ludności obejmował 5,5 % populacji całego kraju. W tym zakresie nie odnotowano znaczących zmian od 2008 r. ¹

Średnia gęstość zaludnienia wynosiła 119 osób na 1 kilometr kwadratowy, a w kraju 123 osoby (w 2011 r. w województwie również 119 osób/km², a w kraju 123 osoby). Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne w poszczególnych powiatach województwa i przyjmował wartości od najwyższego w Rzeszowie – 1 564 osób/km² i w Przemyślu 1 392 (w 2011 r. odpowiednio: 1 547 i 1 402 osób/km²) do najniższego w powiatach: bieszczadzkim (20) i leskim (32) osoby/km² (w roku 2011 r. odpowiednio: 20 i 32 os./km²). ²

¹ Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych moduł ludność, BDL Warszawa 2014 r.

² Ibidem.

Mapa 1. Gęstość zaludnienia na 1 km² kraj - województwo podkarpackie (2012 r.)



Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, BDL Warszawa 2014 r.

Pod względem liczby ludności w porównaniu do innych województw w kraju, województwo podkarpackie zajęło 9 miejsce (w 2011 roku była to również 9 lokata). Najbardziej zaludnionymi regionami województwa były: Rzeszów (182 028), powiaty rzeszowski (164 765), mielecki (136 296) i dębicki (135 239). Łącznie ww. powiaty i miasto na prawach powiatu to 29 % ogółu populacji w województwie (w 2011 r. – 28,9 %). W okresie 2012 roku liczba ludności w województwie zwiększyła się o 1 264 osoby.³ Dla porównania w 2011 roku wzrosła o 739 osób, a w 2010 r. zwiększyła się o 1 773 osoby.⁴ W kraju liczba ludności zmniejszyła się o 5,1 tys.⁵ (w 2011 o 8,6 tys., a w 2010 r. o 32,7 tys. osób).⁶

Warto zasignalizować, iż województwo podkarpackie w 2012 roku zajęło 5 miejsce w kraju (licząc od wartości najwyższej) w porównaniu ilości przyrostu naturalnego. W 4 województwach odnotowano wyższy przyrost naturalny jak w województwie podkarpackim, w 3 niższy, a w 8 odnotowano ujemne saldo przyrostu naturalnego⁷. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Podkarpacia w okresie 2012 roku wskaźnik ten wyniósł 1,3 ‰ i znacznie odbiegał od wartości dla kraju – 0,0 ‰. W porównaniu do 2011 roku (1,4 ‰) analizowany wskaźnik dla województwa podkarpackiego zmniejszył się o 0,1 ‰. W Polsce odnotowano również spadek przyrostu naturalnego (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) z 0,3 ‰ w 2011 roku do 0,0 ‰ w 2012 roku (tj. spadek o 0,3 ‰).⁸

Poziom rozwoju społeczno-demograficznego można mierzyć również wskaźnikiem urbanizacji. Dla Polski wskaźnik urbanizacji w 2012 roku wynosił 60,6 %⁹. W tym samym okresie w województwie podkarpackim w granicach administracyjnych 51 miast¹⁰ mieszkało 41,35 % ludności, co stanowiło najniższą wartość w porównaniu międzywojewódzkim¹¹.

³ Obliczenia na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, grupa stan ludności i ruch naturalny, podgrupa ludność według grup wieku i płci, BDL Warszawa 2014 r.

⁴ Dane dotyczą liczby ludności ujętej ogółem, bez przeliczenia na jednostkę przestrzenną lub fluktuację w założonym okresie. Źródło: „Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim”, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Opracowanie Sygnalne, Maj 2013 r.

⁵ Obliczenia na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, grupa stan ludności i ruch naturalny, podgrupa ludność według grup wieku i płci, BDL Warszawa 2014 r.

⁶ Dane dotyczą liczby ludności ujętej ogółem, bez przeliczenia na jednostkę przestrzenną lub fluktuację w założonym okresie. Źródło: „Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim”, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Opracowanie Sygnalne, Maj 2013 r.

⁷ Dane opracowane na podstawie bilansów ludności faktycznie zamieszkałej na terenie gminy w oparciu o dane z narodowego spisu powszechnego z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym ludności i migracjami, różnicą między liczbą zameldowanych na pobyt stały a liczbą osób faktycznie mieszkających, rejestrów PESEL, sprawozdań urzędów stanu cywilnego i sądów wojewódzkich. Źródło: Dane i definicja dostępna na stronie internetowej GUS pod adresem: <http://www.stat.gov.pl/>, kategoria ludność, grupa stan ludności i ruch naturalny, BDL Warszawa 2014 r.

⁸ Przyrost naturalny jest to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w badanym okresie czasu. Źródło: Dane i definicja dostępne na stronie internetowej GUS pod adresem: <http://www.stat.gov.pl/>.

⁹ Źródło : <http://www.krakow.pios.gov.pl/publik.php>, Informacja o regionie i sytuacji społeczno-gospodarczej, s. 5.

¹⁰ Źródło: Krajowy Rejestr Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju TERYT, stan w dniu 01. 01. 2014 r. <http://www.stat.gov.pl/>, GUS w Warszawie, Warszawa 2014 r.

¹¹ Dane udostępnione na stronie: <http://stat.gov.pl/> Bank Danych Lokalnych. BDL, Warszawa 2014 r.

Również struktura ludności nie różnicuje się od kilku lat w podziale na płeć. Obserwujemy nieznaczną przewagę kobiet w ogólnej strukturze ludności w województwie, które w 2012 r. stanowiły 51,0 % tj. ponad ½ ogólnej liczby mieszkańców województwa.¹²

W 2012 roku współczynnik feminizacji na terenie województwa został określony przez GUS jako 104 (kraj 107), co określało, iż na każde 100 mężczyzn przypadało o cztery kobiety więcej. W 2011 r. (również 2010 r.) odnotowano taki sam współczynnik feminizacji tj. 104 (w kraju 107).¹³

Podkarpacie jest regionem stosunkowo młodym, o czym świadczy niższa jak dla Polski mediana wieku mieszkańców. Analizowany wskaźnik posiada tendencję wzrostową. W 2002 r. dla ludności ogółem w województwie podkarpackim wynosił on 33,6 lat, w 2008 – 35,8 lat, w 2009 – 36,1 lat, w 2010 – 36,5 lat, w 2011 – 36,9 lat. W 2012 r. mediana przyjęła wartość 37,3 lat, co oznacza, że wiek ten osiągnęła połowa ludności województwa. Dla kobiet wyniosła 38,8 lat, a dla mężczyzn – 35,9.¹⁴

Tabela 1. Wiek środkowy ludności. Polska - województwo podkarpackie (w latach).

| Kategorie Statystyczne | okresy | Polska | Województwo Podkarpackie |
|------------------------|--------|--------|--------------------------|
| | 1 | 2 | 3 |
| Ogółem | 2009 | 37,7 | 36,1 |
| | 2010 | 38,0 | 36,5 |
| | 2011 | 38,4 | 36,9 |
| | 2012 | 38,7 | 37,3 |
| Kobiety | 2009 | 39,8 | 37,8 |
| | 2010 | 40,0 | 38,2 |
| | 2011 | 40,2 | 38,4 |
| | 2012 | 40,5 | 38,8 |
| Mężczyźni | 2009 | 35,9 | 34,5 |
| | 2010 | 36,2 | 34,9 |
| | 2011 | 36,7 | 35,4 |
| | 2012 | 37,0 | 35,9 |

Źródło: Na podstawie danych liczbowych zawartych w: 1) Halina Dmochowska (red.)

Rocznik demograficzny 2013 r. Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2013 r., s.65, s.154.

2) Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2010 roku. Rzeszów maj 2011 r. Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2011 r.,s.2.

3) Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2009 roku. Rzeszów maj 2010 r. Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2010 r.,s.2.

¹² Dane opracowane na podstawie bilansów stanu i struktury ludności faktycznie zamieszkałej na terenie gminy w oparciu o narodowy spis powszechny, z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym i migracjami, różnicy między liczbą zameldowanych na pobyt stały a liczbą osób faktycznie mieszkających, rejestrów PESEL, sprawozdań urzędów stanu cywilnego i sądów wojewódzkich. Źródło: Bank Danych Lokalnych, BDL Warszawa 2014 r.

¹³ Źródło: Dane zawarte na stronie internetowej <http://www.stat.gov.pl> zakładka Bank Danych Lokalnych, kategoria – ludność, grupa – stan ludności i ruch naturalny, podgrupa – wskaźniki modułu gminnego, BDL Warszawa 2014 r.

¹⁴ Halina Dmochowska (red.) Rocznik demograficzny 2013 r. Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2013 rok, s. 154.

Dla porównania w okresie 2009 r. w województwie podkarpackim mediana wieku w grupie kobiet wyniosła 37,8 lat, a w grupie mężczyzn 34,5 lat. W 2010 r. odpowiednio: 38,2 i 34,9 lat. Natomiast w Polsce w 2009 roku – 37,7 lat ogółem (kobiety 39,8 i mężczyźni 35,9 lat). W 2010 r. wiek ten był wyższy i wynosił już 38,0 lat (kobiety 40,0 i mężczyźni 36,2 lat).¹⁵

Według stanu w dniu 31. XII. 2012 r. ponad ½ (58,7 %) ludności województwa podkarpackiego zamieszkuje na wsi (1 249 225), a 41,3 % w miastach (880 726). W końcu 2011 r. odpowiednio: 58,6 % i 41,4 %.¹⁶

Tabela 2. Ludność według miejsca zamieszkania. Polska – województwo podkarpackie (w końcu 2012 r.).

| Powiaty | Ludność ogółem | w tym : | |
|----------------------------|----------------|------------|------------|
| | | na wsi | w mieście |
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Polska ** | 38 533 299 | 15 196 907 | 23 336 392 |
| Województwo Podkarpackie * | 2 129 951 | 1 249 225 | 880 726 |
| bieszczadzki | 22 267 | 12 746 | 9 521 |
| brzozowski | 66 546 | 58 915 | 7 631 |
| dębicki | 135 239 | 80 600 | 54 639 |
| jarosławski | 122 414 | 73 744 | 48 670 |
| jasielski | 115 661 | 77 573 | 38 088 |
| kolbuszowski | 62 756 | 53 415 | 9 341 |
| krośnieński | 111 858 | 98 225 | 13 633 |
| leski | 26 828 | 21 154 | 5 674 |
| leżajski | 70 106 | 49 371 | 20 735 |

¹⁵ Mediana wskazuje przeciętny wiek osób w danej zbiorowości np. zamieszkującej określone terytorium. Wartość mediany wyznacza granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła. Źródło definicji: <http://www.stat.gov.pl>, GUS w Warszawie, Pojęcia stosowane w badaniach statystycznych statystyki publicznej. Jeśli wartość mediany rośnie, oznacza to, że dana populacja starzeje się, jeśli zaś mediana się zmniejsza, świadczy to o tym, iż dana społeczność posiada więcej ludzi w młodym wieku. Źródło: prof. dr hab. Izydor Sobczak (red.), dr hab. prof. SGH Zbigniew Strzelecki, dr Maciej Duszczyk, dr Andrzej Gałązka, dr Irena Kowalska, dr hab. prof. UE Jolanta Kurkiewicz, dr hab. prof. UE Ireneusz Kuropka, dr Alina Potrykowska, mgr Joanna Napierała „Sytuacja demograficzna Polski raport 2010-2011, Warszawa 2011, s.34.

Pozostałe źródła informacji to: 1) Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2010 roku. Rzeszów maj 2011 r. Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2011 r., 2) Halina Dmochowska (red.) Rocznik demograficzny 2012 r. Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2012 r., 3) Joanna Stańczak „Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski w latach 2000 – 2010 notatka informacyjna, materiał na konferencję prasową w dniu 28 stycznia 2011 r.”, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2011 r. oraz 4) „Podstawowe informacje o sytuacji demograficznej Polski w 2011 r.”, notatka informacyjna materiał na konferencję prasową w dniu 27.01.2012 r. Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2012 r. Dane dot. mediany wieku ludności w Polsce za NSP 2011 r. US w Białymstoku, „Stan i ruch naturalny ludności w województwie podlaskim w 2010 r.”, Białystok, maj 2011r. s.3. Rozkład według płci za Rocznikiem demograficznym, s. 61.

¹⁶ Dane zawarte na stronie: <http://stat.gov.pl/> Bank Danych Lokalnych, kategoria – ludność, grupa – stan ludności i ruch naturalny, podgrupa – ludność według miejsca zamieszkania, BDL, Warszawa 2014 r.

| | | | |
|------------------------|---------|---------|---------|
| lubaczowski | 57 283 | 37 561 | 19 722 |
| łańcucki | 79 660 | 61 517 | 18 143 |
| mielecki | 136 296 | 70 297 | 65 999 |
| niżański | 67 656 | 43 812 | 23 844 |
| przemyski | 74 053 | 74 053 | 0 |
| przeworski | 79 304 | 57 949 | 21 355 |
| ropczycko-sędziszowski | 73 358 | 50 222 | 23 136 |
| rzeszowski | 164 765 | 136 948 | 27 817 |
| sanocki | 96 325 | 51 850 | 44 475 |
| stalowowolski | 109 111 | 44 922 | 64 189 |
| strzyżowski | 62 262 | 53 332 | 8 930 |
| tarnobrzeski | 54 034 | 41 019 | 13 015 |
| Krosno | 47 307 | 0 | 47 307 |
| Przemyśl | 64 276 | 0 | 64 276 |
| Rzeszów | 182 028 | 0 | 182 028 |
| Tarnobrzeg | 48 558 | 0 | 48 558 |

Źródło: Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Regionalnych <http://www.stat.gov.pl>
BDL Warszawa 2014 r.

Podobnie jak w okresie 2011 r. mieszkańcy miast byli w 2012 r. średnio o 2 lata starsi od mieszkańców na wsi. W czasie ostatnich lat obserwuje się zmiany świadczące o stopniowym starzeniu się społeczeństwa. Zmiany takie zachodzą także i w Polsce oraz są nasilone w przypadku społeczeństw wielu państw europejskich. Pomimo, iż województwo podkarpackie jest regionem stosunkowo młodym, następują podobne procesy jak w Polsce. W ogólnej liczbie ludności zaznacza się zmniejszanie się udziału dzieci i młodzieży do 17 lat tj. osób w wieku przedprodukcyjnym i jednocześnie następuje wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (tj. mężczyźni 65 lat i więcej oraz kobiety 60 lat i powyżej).¹⁷

Według danych pochodzących z badań demograficznych realizowanych przez urzędy statystyczne odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym obniżył się z 30,5 % w 1995 r. do 19,5 % w 2012 r. Jednocześnie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym z 13,3 % do 16,7 % w 2012 r. Zwiększył się także udział ludności w wieku produkcyjnym z 56,2 % w roku 1995 do 63,8 % dla 2012 r. Zmiany w strukturze ludności według wieku zawiera tabela nr 3.

¹⁷ Halina Dmochowska (red.) Rocznik demograficzny 2013 r. Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2013 r. oraz „Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim 2011 r. i 2012 r.”, Rzeszów maj 2012 r. i maj 2013 r. Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2012 r., 2013 r. Źródłem danych są dwa opracowania sygnałowe Urzędu Statystycznego w Rzeszowie.

Tabela 3. Zmiany w strukturze ludności według wieku w województwie podkarpackim (w %).

| Wiek ludności | 1995 | 2000 | 2005 | 2010 | 2011 | 2012 | wzrost/ spadek w okresie 1995 – 2012 r. 1995 = 100% |
|------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-----------------------------------------------------------------|
| a – ludność w wieku przedprodukcyjnym 14 lat i mniej | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| b – ludność w wieku przedprodukcyjnym 17 lat i mniej | | | | | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| (a)* | | | | | | | |
| przedprodukcyjny | 25,2 | 21,8 | 18,1 | 15,9 | 16,0 | 15,7 | - 9,5 % |
| produkcyjny | 61,5 | 63,9 | 67,1 | 68,1 | 67,8 | 67,5 | + 6 % |
| poprodukcyjny | 13,3 | 14,3 | 14,9 | 16,0 | 16,3 | 16,7 | + 3,4 % |
| (b)** | | | | | | | |
| przedprodukcyjny | 30,5 | 27,5 | 23,1 | 19,9 | 19,8 | 19,5 | - 11,0 % |
| produkcyjny | 56,2 | 58,2 | 62,0 | 64,1 | 63,9 | 63,8 | + 7,6 % |
| poprodukcyjny | 13,3 | 14,3 | 14,9 | 16,0 | 16,3 | 16,7 | + 3,4 % |
| Ogółem *** | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | --- |

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Bank danych lokalnych

<http://www.stat.gov.pl> zakładka BDL, ludność, Warszawa 2014 r. oraz Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2013, GUS Warszawa 2013 r.

*W wariantcie A za ludność w wieku przedprodukcyjnym uważa się osoby w wieku do 14 lat lub niższym. Opcja ta jest przyjmowana w badaniu LFS (Labour Force Survey), który w Polsce jest realizowany od maja 1992 r. w ramach Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Za wiek produkcyjny przyjęto dla kobiet od 15 do 59 lat oraz dla mężczyzn od 15 do 64 lat. Według definicji przyjmowanej przez Eurostat granice wieku przedprodukcyjnego są takie same tj. 0-14 lat. Za ludność w wieku produkcyjnym przyjmuje się osoby w przedziale wiekowym 15-64 lat bez względu na płeć respondentów biorących udział w badaniu. Źródło: GUS w Warszawie.

**W wariantcie B przyjęto przedziały stosowane w demografii tj. wiek przedprodukcyjny 0-17 lat dla kobiet i mężczyzn, wiek produkcyjny 18-64 lat mężczyźni i 18-59 kobiety, wiek poprodukcyjny 65 lat i więcej mężczyźni i 60 lat i więcej kobiety. Źródło: GUS w Warszawie.

***Za ogółem przyjęto sumę osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym tj. ogólną liczbę ludności w województwie. Odsetki nie zawsze sumują się do 100,0 z powodu zastosowania elektronicznej metody obliczania. Dopuszczalne różnice to przedział od 0,1 do 0,2 %.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2012 r. przypadało w województwie podkarpackim 56,7 osób w wieku nieprodukcyjnym (czyli zarówno przed- jak i poprodukcyjnym). W 2011 r. odpowiednio 56,5 osób. Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2012 r. dla miast wynosił 53,4 oraz dla wsi 59,1 osób (w 2011 r. dla miast wynosił 52,1 a dla wsi 59,8 osób) ¹⁸.

¹⁸ Źródło: Źródło: bank danych lokalnych, kategoria – ludność, grupa – stan ludności i ruch naturalny, podgrupa – wskaźnik obciążenia demograficznego, dodatkowe agregaty: miasto – wieś, BDL Warszawa 2014 r. Wskaźnik obciążenia demograficznego jest to stosunek liczby osób w wieku, gdy są one nieaktywne lub biernie zawodowo, czyli w wieku nieprodukcyjnym (liczba dzieci w wieku 0-14 lat, liczba osób w wieku 60 lub 65 lat i więcej) na 100 osób będących w wieku produkcyjnym (liczba osób w wieku 15 - 59 kobiety lub 15-64 lat mężczyźni). W przypadku krajowych badań demograficznych stosuje się przedziały wieku wariantu B struktury ludności (Tabela 3).

Obok przyrostu naturalnego kolejnym czynnikiem kształtującym liczbę ludności są migracje na pobyt stały lub czasowy. Od kilku lat odnotowujemy w naszym województwie ujemne saldo migracji na pobyt stały.¹⁹

W wyniku ww. procesu zmniejsza się liczba ludności w województwie. W 2004 r. z tego powodu liczba ludności zmniejszyła się o 2 158 osób, w 2005 roku o 2 385 osób, w 2006 r. o 3 990 osób, w 2007 r. o 3 153 osoby, w 2008 roku o 2 311 osób. W 2009 roku liczba ludności zmniejszyła się o 1 875, a w 2010 r. o 1 929, w 2011 r. o 2 177. W czasie 2012 r. liczba ludności zmalała o 1 947 osób, co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosło – 0,9 osób (w kraju wskaźnik ten posiadał również wartość ujemną i wynosił – 0,2).

Tabela 4. Migracje ludności na pobyt stały. Dane dla województwa podkarpackiego w przekroju powiatowym, por. Polska (w okresie 2012 roku).

| Powiaty | Saldo migracji na 1000 mieszkańców | Saldo migracji wewnętrznych | Saldo migracji zagranicznych |
|----------------------------|------------------------------------|-----------------------------|------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Polska ** | -0,2 | 0 | -6 617 |
| Województwo Podkarpackie * | -0,9 | -1 947 | 0 |
| bieszczadzki | -2,4 | -57 | 4 |
| brzozowski | -2,2 | -124 | -24 |
| dębicki | -1,4 | -229 | 33 |
| jarosławski | -2,1 | -288 | 27 |
| jasielski | -1,8 | -176 | -32 |
| kolbuszowski | -1,8 | -120 | 9 |
| krośnieński | 0,0 | -13 | 17 |
| leski | -2,2 | -73 | 15 |
| leżajski | -1,9 | -146 | 16 |
| lubaczowski | -4,4 | -249 | -4 |
| łańcucki | -0,6 | -33 | -12 |
| mielecki | -0,7 | -120 | 26 |
| niżański | -1,3 | -86 | -3 |
| przemyski | 1,4 | 75 | 32 |
| przeworski | -1,5 | -124 | 6 |
| ropczycko-sędziszowski | -1,1 | -80 | -3 |
| rzeszowski | 3,7 | 583 | 24 |
| sanocki | -2,1 | -191 | -16 |
| stałowowolski | -3,8 | -342 | -68 |
| strzyżowski | -1,4 | -82 | -6 |

¹⁹ Saldo migracji jest to różnica pomiędzy liczbą emigrantów a imigrantów w odniesieniu do ogólnej liczby ludności w województwie.

| | | | |
|-------------|------|------|-----|
| tarnobrzegi | -2,3 | -136 | 10 |
| Krosno | -3,4 | -128 | -34 |
| Przemyśl | -4,6 | -282 | -14 |
| Rzeszów | 3,7 | 681 | -3 |
| Tarnobrzeg | -4,3 | -207 | 0 |

Źródło: Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Regionalnych <http://www.stat.gov.pl>
BDL Warszawa 2014 r.

Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym samym okresie. W konsekwencji w 2012 r. liczba mieszkańców województwa w wyniku migracji na pobyt stały (zarówno w m. wewnętrznej jak i zagranicznej) zmniejszyła się ogółem o 1 947 (w tym 1 129 kobiet i 818 mężczyzn)²⁰. Z miast ubyły 2 193 osoby (-2,5 na 1000 mieszkańców), natomiast liczba ludności na wsi wzrosła o 246 osób (+0,2 w przeliczeniu na 1000 ludności na wsi w województwie podkarpackim).²¹

1.2. Wybrane wskaźniki opisujące poziom rozwoju gospodarczego

Poziom rozwoju gospodarczego opisuje się między innymi syntetycznymi wskaźnikami aktywności gospodarczej takimi jak: **wartość produktu krajowego brutto (PKB)**²² oraz **wartość dodana brutto (WDB)**.²³

W województwie podkarpackim w 2012 r. mieszkało ok. 5,5 % ludności Polski (od kilku lat na tym samym procentowym poziomie)²⁴. **Produkt krajowy brutto** wytworzony na terenie tego województwa w 2011 roku obejmował jedynie 3,7 % całego produktu wytworzonego w kraju, co stanowiło nadal 11 miejsce w Polsce (taką samą wartość i lokatę odnotowano według danych w 2008, 2009 i 2010 roku).²⁵

²⁰ Źródło: bank danych lokalnych, kategoria – ludność, grupa – migracje wewnętrzne i zagraniczne, podgrupa – migracje na pobyt stały gminne wg typu, kierunku i płci migrantów, BDL Warszawa 2014 r.

²¹ Źródło: bank danych lokalnych, kategoria – ludność, grupa – migracje wewnętrzne i zagraniczne, podgrupa – migracje na pobyt stały gminne wg płci, typu i kierunku, BDL Warszawa 2014 r.

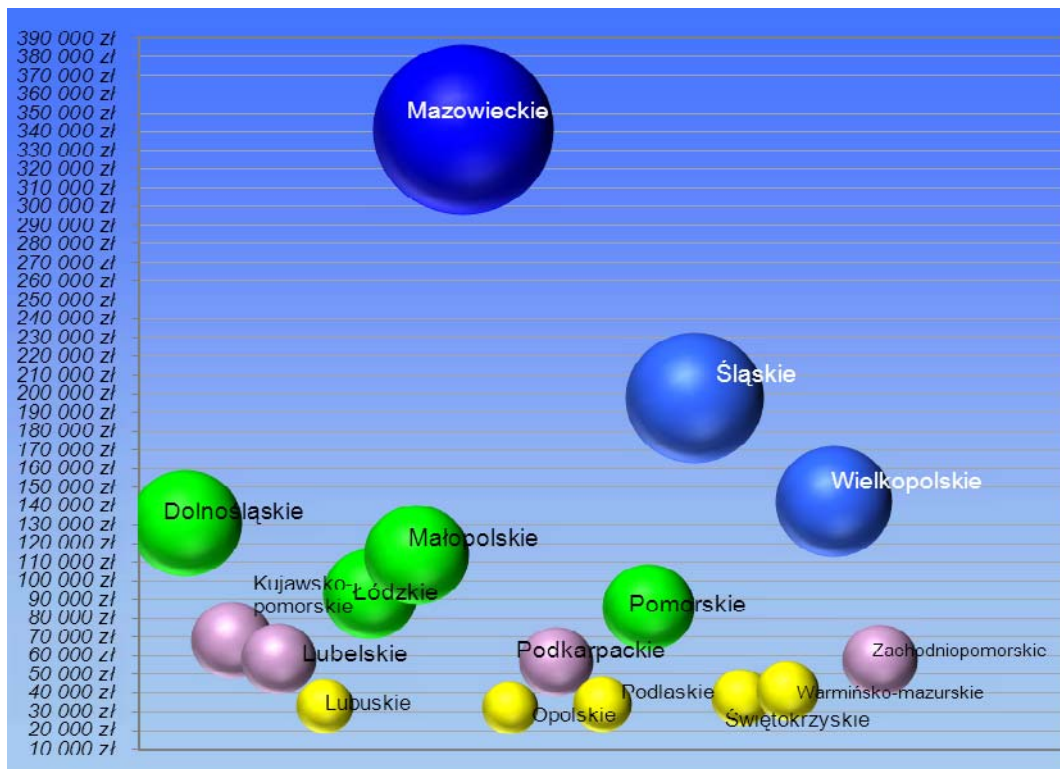
²² Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotację do produktów. PKB jest liczony w cenach rynkowych. Definicja: Marek Cierpień-Wolan (red.) „Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2013”, US w Rzeszowie Rzeszów 2013 r.

²³ Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Stanowi różnicę między produkcją globalną, a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

²⁴ Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2012 roku. Rzeszów maj 2013 r. Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2013 r. oraz BDL Warszawa 2014 r.

²⁵ Produkt krajowy brutto rachunki regionalne w 2011 roku. Główny Urząd Statystyczny oraz Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice 2013 r.

Wykres 1. Produkt krajowy brutto według województw w 2011 roku (w mln. zł).



Źródło: Opracowanie na podstawie danych liczbowych zawartych w publikacji „Produkt krajowy brutto rachunki regionalne w 2011 r.”, Urząd Statystyczny w Katowicach Katowice 2013 rok, s. 58-59.

W przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2011 r. produkt krajowy brutto w województwie podkarpackim był najniższy w kraju – 16 miejsce i stanowił tylko 67,6 % produktu przypadającego na jednego mieszkańca Polski, podczas gdy w województwie mazowieckim aż 163,3 % tj. o 63,3 % więcej niż średnio w Polsce (100 % = 39 665 zł).

Tabela 5. Produkt Krajowy Brutto w województwie podkarpackim 2011 r. (w porównaniu do 2000 i 2010 roku).

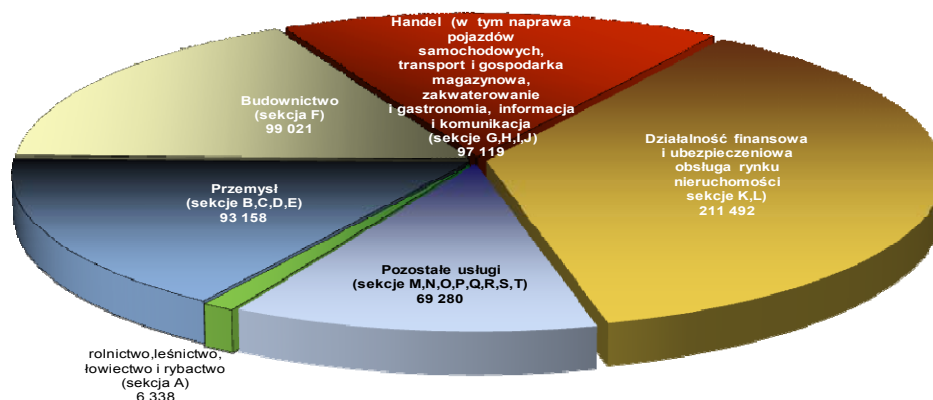
| Wyszczególnienie | 2000 | 2010 | 2011 |
|----------------------|--------|--------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Ogółem (mln. zł) | 28 514 | 52 512 | 57 028 |
| Polska = 100 | 3,8 | 3,7 | 3,7 |
| Lokata | 11 | 11 | 11 |
| na 1 mieszkańca (zł) | 13 574 | 24 973 | 26 801 |
| Polska = 100 | 69,8 | 67,3 | 67,6 |
| Lokata | 15 | 16 | 16 |

Źródło: Dorota Doniec (red.) oraz zespół w składzie: Natalia Baron, Aleksandra Bartoń, Agnieszka Borówka, Ewa Byrczek, Elżbieta Dmoch, Anna Holeczek, Barbara Hachuła, Iwona Jaźwińska, Barbara Krawczyk, Grażyna Kwiatkowska, Łukasz Łopato, Agnieszka Matys, Katarzyna Owsiany, Małgorzata Piotrowska, Renata Porębska, Alina Szczerba, Aleksandra Szczotka, Małgorzata Szczygieł, konsultacja dyrektor Departamentu Rachunków Narodowych GUS Maria Jeznach opracowanie „Produkt krajowy brutto rachunki regionalne w 2011 roku. Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice 2013 rok, str. 58-59. Dziękujemy za możliwość skorzystania z publikacji on-line.

W 2011 r. wartość produktu krajowego brutto w przeliczeniu na jednego mieszkańca (w cenach bieżących) w województwie podkarpackim wyniosła 26 801 zł.²⁶

Wartość dodana brutto ogółem w przeliczeniu na 1 osobę pracującą wyniosła w 2011 r. dla województwa podkarpackiego 67 682 zł (w kraju 96 262 zł) tj. 70,3 % średniej krajowej (w 2010 r. 70,7 %), co stanowiło podobnie jak w roku poprzednim 15 lokatę w porównaniu wojewódzkim.²⁷

Wykres 2. Wartość dodana brutto za 2011 r. według rodzajów działalności (w złotych, ceny bieżące) województwo podkarpackie.*



Źródło: Na podstawie danych liczbowych zawartych w publikacji „Produkt krajowy brutto rachunki regionalne w 2011 roku”, Urząd Statystyczny w Katowicach Katowice 2013 roku, s. 66-67.

Dane zaprezentowano w podziale szczegółowym na sektory gospodarki. Do sektora usług można zaliczyć handel i naprawy pojazdów samochodowych, transport i gospodarkę magazynową, zakwaterowanie i gastronomię oraz informację i komunikację; a także działalność finansową i ubezpieczeniową i obsługę rynku nieruchomości wraz z kategorią „pozostałe usługi”. Do sektora przemysłu wliczono budownictwo i przetwórstwo przemysłowe. Do sektora rolnictwa zaliczono w zestawieniu tekstowym leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

* Legenda: Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej

| | |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A | ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO (A) |
| B | GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE (B) |
| C | PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (C) |
| D | WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO URZĄDZEŃ KLIMATYZACYJNYCH (D) |

²⁶ Produkt krajowy brutto rachunki regionalne w 2011 r. Główny Urząd Statystyczny w Warszawie oraz Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice 2013 r., s.58 – 59.

²⁷ Wartość dodana brutto (ang. *Value added, gross*) – wartość wyrobów i usług wytworzonych przez krajowe podmioty gospodarcze, pomniejszona o koszty związane z wytworzeniem tych dóbr i usług. Wartość dodana brutto opisuje przyrost wartości dóbr w badanym okresie. Do działalności usługowej zaliczamy: handel i naprawy, hotele i restauracje, transport, gospodarkę magazynową i łączność oraz pośrednictwo finansowe, obsługę nieruchomości i firm a także pozostałą działalność usługową. Jako odrębne sektory: przemysł (budownictwo) oraz rolnictwo (leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo). „Produkt krajowy brutto rachunki regionalne w 2011 r.” Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice 2013 r., s. 66-67.

| | |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| E | DOSTAWA WODY;GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ (E) |
| F | BUDOWNICTWO (F) |
| G | HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE (G) |
| H | TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA (H) |
| I | DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI(I) |
| J | INFORMACJA I KOMUNIKACJA (J) |
| K | DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA (K) |
| L | DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI (L) |
| M | DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA,NAUKOWA I TECHNICZNA (M) |
| N | DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA (N) |
| O | ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE (O) |
| P | EDUKACJA (P) |
| Q | OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA (Q) |
| R | DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ (R) |
| S | POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA (S) |

Strukturę wartości dodanej brutto ogółem wyrażonej w zł według głównych działów gospodarki narodowej i specyfiki produkcji prowadzonej przez zakłady zarówno sektora publicznego jak i prywatnego prezentujemy na podstawie danych GUS. W 2011 r. w województwie podkarpackim dominowała działalność usługowa (handel, naprawy samochodów, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz działalność finansowo – ubezpieczeniowa i rynek nieruchomości).²⁸

Znaczny udział usług definiuje nowoczesność gospodarki i jest to cecha charakterystyczna współczesnych gospodarek wysoko rozwiniętych. Usługi przeważają w naszym województwie, podobnie jak w strukturze krajowej. Kolejną znaczną część produkcji nowych dóbr i usług na Podkarpaciu obejmował przemysł (łącznie z budownictwem). W porównaniu między wojewódzkim (nominalnie w zł) to odpowiednio: 15²⁹ i 14³⁰ lokata licząc od wartości najwyższej w stosunku do wartości wskaźnika w innych województwach. Najmniejsza wartość dotyczyła rolnictwa (łącznie z leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) tj. 16 lokata.³¹

Oceniając regionalny poziom rozwoju gospodarczego uwzględnia się także zwykle wielkość stopy bezrobocia. Wskaźnik ten w województwie podkarpackim w porównaniu do innych województw w kraju jest wysoki, co świadczy o znacznym udziale bezrobotnych w stosunku do ludności aktywnej zawodowo.

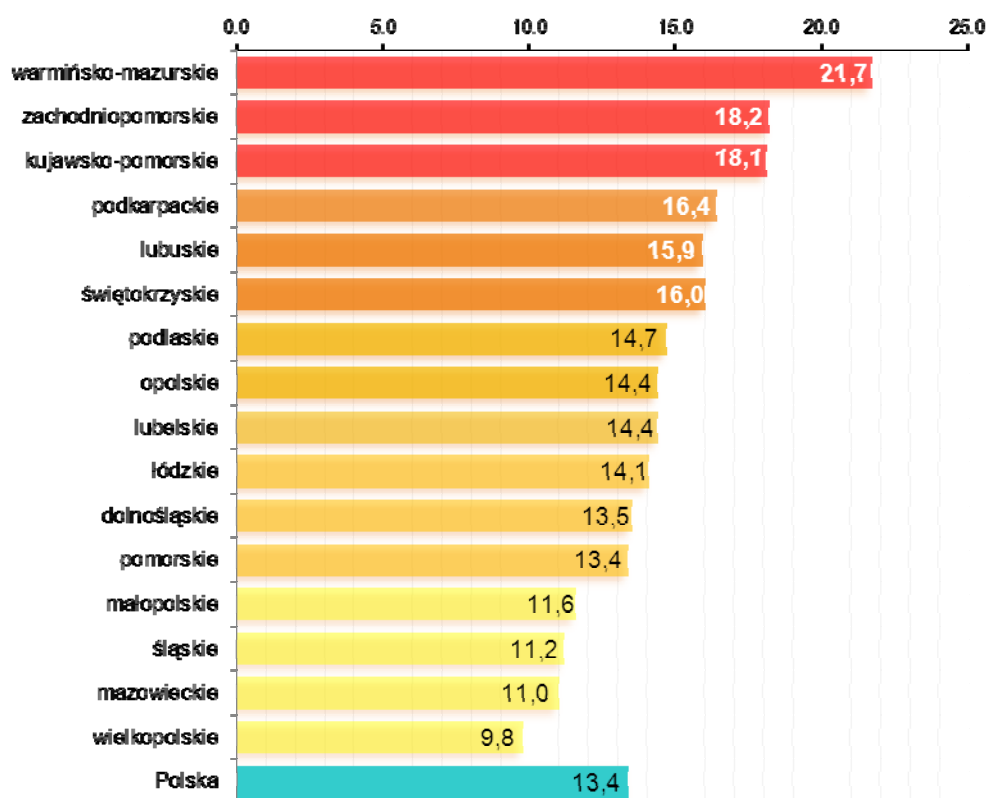
²⁸ W zakresie rejestrowanej wartości nowo wytworzonych dóbr i usług.

²⁹ Dla sektora przemysłu łącznie z budownictwem (nominalnie w zł).

³⁰ Dla budownictwa (nominalnie w zł).

³¹ Dla sektora rolnictwa łącznie z leśnictwem, łowiectwem i rybactwem (nominalnie w zł).

**Wykres 3. Poziom stopy bezrobocia rejestrowanego w kraju.
Stan na 31. 12. 2013 r. (w %)**



Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS.

Sortując stopę bezrobocia od wartości najwyższej do najniższej według stanu na koniec 2013 roku odnotowujemy na Podkarpaciu 13 pozycję w kraju – 16,4 %³², co świadczy o wysokiej wartości omawianego wskaźnika, ponieważ tylko w trzech województwach w kraju tj. kujawsko – pomorskim (18,1 %), zachodniopomorskim (18,2 %) i warmińsko – mazurskim (21,7 %) była wyższa niż na Podkarpaciu.

W województwie podkarpackim, co warto zasygnalizować, występuje także większe jak w innych regionach kraju bezrobocie ukryte, które dotyczy głównie terenów wiejskich lub obszarów w nieznacznym stopniu zurbanizowanych, w tym również regionów przygranicznych.

Nadmieniamy, iż pomimo wszystkich mocnych i słabych stron tego syntetycznego wskaźnika rynku pracy jakim jest stopa bezrobocia, za pomocą tylko jednej wartości nie jest wskazana realizacja statystycznego opisu sytuacji na lokalnym rynku pracy. W celu pełniejszej analizy stopnia rozwoju gospodarczego województwa, można uwzględnić wskaźniki odnoszące się do materialnego i cywilizacyjnego zaawansowania stopnia rozwoju

³² Najniższą stopę bezrobocia rejestrowanego na poziomie województw (NUTS-2) według stanu na koniec grudnia 2013 roku odnotowano w województwie wielkopolskim tj. 9,8 %.

społeczno – gospodarczego. W tym celu ujmujemy warunki życia mieszkańców określone bardziej różnorodnymi i nie mniej ścisłymi jak stopa bezrobocia wskaźnikami dotyczącymi poziomu życia oraz wartości charakterystyk trudniejszej do zmierzenia metodami ilościowymi jakości życia w województwie podkarpackim. Podejście do tych zjawisk zależy w głównej mierze od rodzaju statystyk zamieszczonych w opracowaniu.

Poniżej zostały opisane główne wskaźniki publikowane przez GUS (dochody ludności, sytuacja mieszkaniowa, sieć handlowa, edukacja i kształcenie, dostęp do kultury, ochrona zdrowia, transport i komunikacja). Pod względem większości z nich województwo podkarpackie zajmuje stosunkowo niską pozycję w kraju. Dotyczy to również istotnych problemów społecznych, w tym niskich dochodów mieszkańców, które to w rezultacie powodują obniżenie poziomu życia i ponadto osłabiają stymulującą rolę związaną z poziomem popytu na określone towary i usługi w regionie, co stanowi istotny czynnik rozwoju gospodarczego i społecznego w województwie.

Tabela 6. Wybrane wskaźniki materialnych i cywilizacyjnych warunków życia w województwie podkarpackim.

| Grupy wskaźników | Lp. | Wskaźniki | Polska | Województwo | Lokata |
|------------------------------------------------|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|--------------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| Dochody | 1a | Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem (zł) w gospodarce narodowej [w 2012 r.] | 3 744,38 | 3 152,36 | 15 |
| | 1b | Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) [w 2012 r.] | 100,0 | 84,2 | 15 |
| | 1c | Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń (zł) [2012] | 1 820,99 | 1 514,64 | 16 |
| Zasoby mieszkaniowe | 2a | Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności [2012] | 3,97 | 3,07 | 12 |
| | 2b | Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²) ³³ [2012] | 25,9 | 23,7 | 14 |
| Wyposażenie gospodarstw domowych ³⁴ | 3a | w telefon komórkowy (w % ogółu gospodarstw domowych) [2012] | 92,0 | 88,9 | 15 |
| | 3b | w urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (w % ogółu gospodarstw) [2012] | 69,4 | 70,4 | 10 |
| | 3c | w komputer osobisty (w % ogółu gospodarstw domowych) [2012] | 68,3 | 66,9 | 8 |
| | 3d | w komputer osobisty z dostępem do Internetu (w % ogółu gospodarstw domowych) [2012] | 64,7 | 62,6 | 8 |
| Sieć handlowa | 4a | Liczba mieszkańców na 1 sklep [2012] | 108 | 116 | 13 |
| | 4b | Sprzedaż detaliczna towarów (w milionach złotych) [2012] | 462 976 687,3 | 11 515 553,8 | 10 |

³³ Dane dotyczące przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę dotyczą 2012 r.

³⁴ Oznacza wyposażenie gospodarstw domowych w niektóre przedmioty trwałego użytkowania. Za 100 % przyjęto ogólną liczbę gospodarstw domowych. Źródło: Dane zamieszczone pod adresem <http://www.stat.gov.pl>, Bank Danych Lokalnych, GUS w Warszawie, BDL Warszawa 2014 r.

| | | | | | |
|--------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------|----|
| | 4c | Sprzedaż detaliczna w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w złotych) [2012] | 17 543 | 9 431 | 15 |
| Edukacja i kształcenie ³⁵ | 5a | Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności [2012] | 435 | 317 | 13 |
| | 5b | Słuchacze studiów podyplomowych [2012] | 172 589 | 4 842 | 12 |
| | 5c | Uczestnicy studiów doktoranckich [2012] | 42 295 | 424 | 14 |
| Dostępność kultury | 6a | Liczba ludności na 1 miejsce na widowni w stałych salach w teatrach i instytucjach muzycznych [2012] | 494,67 | 1 401,28 | 16 |
| | 6b | Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności [2012] | 277,19 | 103,98 | 15 |
| | 6c | Liczba ludności na 1 miejsce w kinach stałych [2012] | 149,44 | 173,08 | 8 |
| | 6d | Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności [2012] | 168 | 168 | 6 |
| Ochrona zdrowia | 7a | Liczba ludności na 1 łóżko w szpitalach ogólnych [2012] | 204 | 211 | 10 |
| | 7b | Ludność przypadająca na aptekę Ogólnodostępną [2012] | 3 211 | 3 550 | 14 |
| Transport i komunikacja | 8a | Samochody osobowe zarejestrowane na 1 000 ludności [2012] | 486,4 | 431,0 | 15 |
| | 8b | Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² (w km) [2012] | 89,8 | 87,6 | 10 |
| | 8c | Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe na 100 km ² (w km) | 6,4 | 5,5 | 11 |
| | 8d | Telefoniczne łącza główne na 1000 ludności | 160,3 | 131,5 | 14 |

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS w Warszawie, Bank Danych lokalnych <http://www.stat.gov.pl> BDL Warszawa 2014 r. oraz na podstawie druków zawartych tj. „Rocznik Statystyczny Województw 2013”, GUS, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2014 r.

1.3. Stan rozwoju przedsiębiorczości

Rozwój przedsiębiorczości wpływa na wzrost nowych miejsc pracy, a w ich tworzeniu istotną rolę spełniają małe i średnie firmy. Według stanu na koniec 2012 roku w województwie podkarpackim w rejestrze REGON³⁶ zarejestrowanych było 155 034 podmiotów gospodarczych (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie) tj. o ok. 2,6 % więcej niż rok wcześniej (151 091) oraz o 20,7 % więcej niż w 2000 r. (128 399). Firmy z Podkarpacia stanowiły 3,9 % ogółu podmiotów zarejestrowanych w kraju (według stanu na koniec 2011 roku również 3,9 %) ³⁷.

Przeważająca ich liczba tj. 96,1 % (148,9 tys.) należała do sektora prywatnego, a tylko 3,9 % (6,1 tys.) do publicznego.

³⁵ Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Bank Danych Lokalnych, Warszawa 2014 r.

³⁶ REGON – Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej. Dane nie obejmują działalności gospodarczej prowadzonej w tzw. indywidualnych gospodarstwach rolnych.

³⁷ Bank Danych Lokalnych, <http://www.stat.gov.pl>, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, BDL Warszawa 2014 r.

W podmiotach sektora prywatnego analizowanych według aktualnych sekcji polskiej klasyfikacji działalności gospodarczej dominowały następujące: handel hurtowy i detaliczny łącznie z naprawą pojazdów samochodowych (29,5 %), budownictwo (13,0 %), przetwórstwo przemysłowe (10,0 %) i działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (8,0 %). W podmiotach sektora prywatnego odnotowano również pozostałą działalność usługową razem z gospodarstwami domowymi zatrudniającymi pracowników oraz produkującymi wyroby i świadczącymi usługi na własne potrzeby (7,3 %) oraz transport i gospodarkę magazynową (7,0 %).³⁸

W zakładach zaliczanych do sektora publicznego, których w województwie stanowią mniejszy udział, znaczną część obejmowały niżej wymienione sekcje: edukacja (54,2 %), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (13,9 %) oraz administracja publiczna i obrona narodowa łącznie z obowiązkowymi zabezpieczeniami społecznymi (10,7 %), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (6,8 %), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (5,6 %).³⁹

Wśród podmiotów zaliczanych do sektora prywatnego większość tj. 96,1 % (148,9 tys.) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, głównie: handlową (30,7 %), budowlaną (14,9 %), związaną z przetwórstwem przemysłowym (10,1 %), oraz działalność profesjonalną, naukową i techniczną (8,7 %). Ponad ¾ osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą stanowiły tzw. mikroprzedsiębiorstwa. W urzędowym rejestrze REGON odnotowano także 9 769 spółek cywilnych oraz 8 660 spółek handlowych w tym:

- 249 spółek akcyjnych,
- 6 680 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością,
- 99 spółek partnerskich,
- 1 383 spółek jawnych.

Ponadto 6 104 stowarzyszeń i organizacji społecznych, 2 417 wspólnot mieszkaniowych, 772 spółdzielni oraz 306 fundacji. W końcu 2012 r. w województwie funkcjonowały 2 przedsiębiorstwa państwowe tj. tyle samo, co w roku poprzednim. Było to o 57 mniej niż w roku 2000, gdzie odnotowano 59 przedsiębiorstw państwowych.⁴⁰

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Źródło: „Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w województwie podkarpackim. Stan na koniec 2012 roku, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, opracowania sygnalne, Rzeszów luty 2013 r.

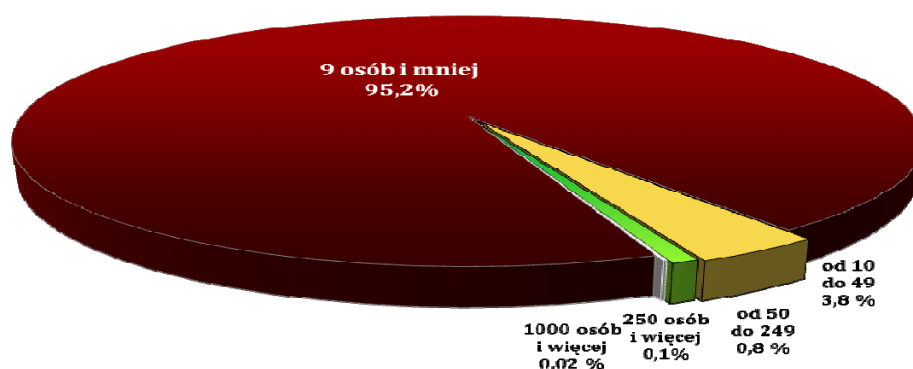
Podmioty według liczby zatrudnionych. W województwie podkarpackim przeważają przedsiębiorstwa małe, które dostarczają produkty na rynek regionalny. Pod koniec 2012 r. według danych pochodzących z REGON-u 95,2 % zarejestrowanych podmiotów gospodarczych zatrudniało 9 i mniej pracowników. Mniejszość tj. 3,8 % stanowiły podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób oraz 0,8 % zatrudniało od 50 do 249 pracowników. Podmioty duże zatrudniające od 250 do 999 pracowników stanowiły 0,1 %, a zatrudniające 1000 pracowników i więcej już tylko ok. 0,02 % firm.⁴¹

Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych według liczby zatrudnionych, stan na koniec 2012 r.

| Wyszczególnienie | Ogółem | Podmioty o liczbie pracujących | | | | |
|--------------------------|-----------|--------------------------------|---------|--------|---------|---------------|
| | | 9 i mniej | 10-49 | 50-249 | 250-999 | 1000 i więcej |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Polska | 3 975 334 | 3 794 489 | 146 489 | 29 787 | 3 779 | 790 |
| (w %) | 100,0 | 95,5 | 3,7 | 0,7 | 0,1 | 0,02 |
| Województwo Podkarpackie | 155 034 | 147 644 | 5 918 | 1 268 | 174 | 30 |
| (w %) | 100,0 | 95,2 | 3,8 | 0,8 | 0,1 | 0,02 |

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS. Bank Danych lokalnych <http://www.stat.gov.pl>, BDL Warszawa 2014 r.

Wykres 4. Struktura podmiotów gospodarczych według liczby zatrudnionych w województwie podkarpackim, stan na 31. 12. 2012 r.



Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS. Bank Danych lokalnych <http://www.stat.gov.pl>, BDL Warszawa 2014 r.

⁴¹ Największa liczba zatrudnionych kumuluje się w podmiotach mikro. Dane GUS dostępne na stronie internetowej <http://www.stat.gov.pl>, Bank Danych lokalnych, BDL Warszawa 2014 r.

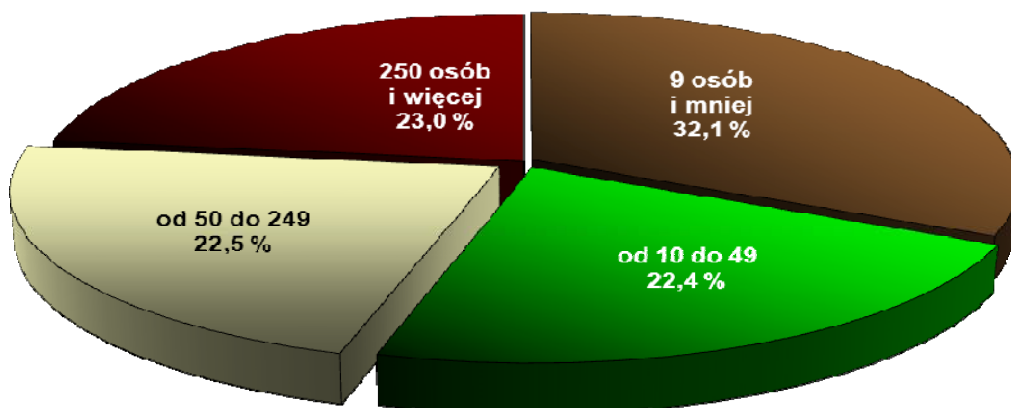
Najwięcej tj. 32,1 % ogółu pracujących na Podkarpaciu było zatrudnionych w podmiotach związanych z najmniejszą liczbą pracujących tj. do 9 osób lub mniej. Kolejną wg rozkładu procentowego grupę stanowiły firmy sektora publicznego lub prywatnego zatrudniające 250 osób i więcej – 23,0 %. W firmach zatrudniających od 10 do 49 pracowników 22,4 %, a zatrudniających od 50 do 249 osób – 22,5 % ogólnej liczby pracujących w województwie.

Tabela 8. Struktura pracujących w podmiotach zarejestrowanych w rejestrze REGON w województwie podkarpackim według stanu na koniec grudnia 2012 r.

| Ogółem | podmioty o liczbie pracujących | | | |
|---------|--------------------------------|-------|--------|--------------|
| | 9 i mniej | 10-49 | 50-249 | 250 i więcej |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 100,0 % | 32,1 | 22,4 | 22,5 | 23,0 |

Źródło: „Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w województwie podkarpackim. Stan na koniec 2012 roku”, opracowanie sygnałne, luty 2013 r., Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2013 r.

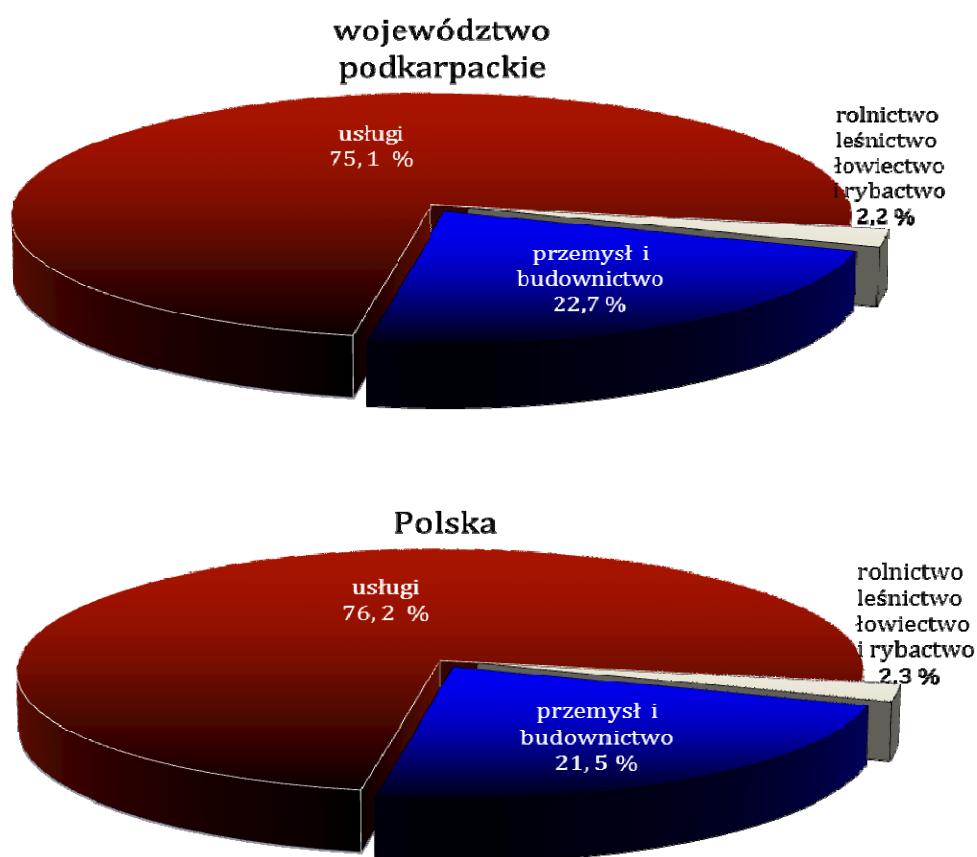
Wykres 5. Struktura pracujących w podmiotach wpisanych do rejestru REGON w województwie podkarpackim według stanu na koniec grudnia 2012 r.



Źródło: „Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w województwie podkarpackim. Stan na koniec 2012 roku”, opracowanie sygnałne, luty 2013 r., Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów luty 2013 r.

Podmioty według sektorów oraz rodzaju działalności gospodarczej. Na koniec 2012 r. w województwie podkarpackim odnotowano zbliżoną do kraju strukturę podmiotów gospodarki według głównych sektorów, na które tradycyjnie podzielone są gospodarki poszczególnych krajów. Cechą charakterystyczną współczesnej gospodarki rozwijającej się jest dominacja sektora usług i różnego rodzaju specjalistycznych ofert w produkcji czy usługach nad pozostałymi dziedzinami ludzkiej wytwórczości tj. sektorem produkcji przemysłowej (masowej) czy tradycyjnej działalności produkcyjnej związanej z żywnością i rolnictwem.

Wykres 6. Podmioty gospodarcze według głównych sektorów gospodarki w 2012 r. Porównanie województwo w stosunku do udziałów dla kraju (wg REGON) *.



Źródło: Opracowanie na podstawie danych liczbowych opublikowanych przez GUS, <http://www.stat.gov.pl>, Bank Danych Lokalnych, BDL Warszawa 2014 r.

Najwięcej podmiotów zarejestrowanych na Podkarpaciu działało w usługach tj. 75,1 % ogółu podmiotów gospodarczych, a w kraju – 76,2 %. W przemyśle do którego zaliczono również budownictwo odpowiednio: w województwie 22,7 %, w kraju 21,5 %. W rolnictwie działało 2,2 % podmiotów (wartość dla kraju to 2,3 %).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej większość pracodawców zarejestrowanych w województwie podkarpackim według stanu na koniec 2012 r. zakwalifikowanych zostało do następujących sekcji: „Handel i naprawy” 43 884 podmiotów gospodarczych (tj. 28,3 % ogółu) oraz „Budownictwo” 19 352 podmiotów (12,5 %). Firmy należące do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” stanowiły 9,7 % (14 963), a do sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” 7,8 % tj. 12 032 ogółu zakładów pracy.

Tabela 9. Podmioty gospodarcze według sekcji PKD. Stan na 31. 12. 2012 r.

| Lp. | Sekcje według Polskiej Klasyfikacji Działalności | Polska | | woj. podkarpackie | |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------|---------------------|------|
| | | liczba podmiotów | % | liczba podmiotów | % |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1 | (A) Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo | 91 363 | 2,3 | 3 415 | 2,2 |
| 2 | (B) Górnictwo i wydobywanie | 4 152 | 0,1 | 227 | 0,1 |
| 3 | (C) Przetwórstwo przemysłowe | 361 497 | 9,1 | 14 963 | 9,7 |
| 4 | (D) Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych | 6 378 | 0,2 | 162 | 0,1 |
| 5 | (E) Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją | 13 021 | 0,3 | 466 | 0,3 |
| 6 | (F) Budownictwo | 471 474 | 11,9 | 19 352 | 12,5 |
| 7 | (G) Handel (hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle) | 1 065 781 | 26,8 | 43 884 | 28,3 |
| 8 | (H) Transport i gospodarka magazynowa | 253 086 | 6,4 | 10 396 | 6,7 |
| 9 | (i) Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi | 124 765 | 3,1 | 4 437 | 2,9 |
| 10 | (J) Informacja i komunikacja | 108 392 | 2,7 | 3 365 | 2,2 |
| 11 | (K) Działalność finansowa i ubezpieczeniowa | 128 643 | 3,2 | 4 228 | 2,7 |
| 12 | (L) Działalność związana z obsługą rynku Nieruchomości | 210 584 | 5,3 | 4 066 | 2,6 |
| 13 | (M) Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna | 352 023 | 8,9 | 12 032 | 7,8 |
| 14 | (N) Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca | 102 011 | 2,6 | 2 665 | 1,7 |
| 15 | (O) Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne | 27 047 | 0,7 | 1 928 | 1,2 |
| 16 | (P) Edukacja | 139 334 | 3,5 | 6 614 | 4,3 |
| 17 | (Q) Opieka zdrowotna i pomoc społeczna | 203 106 | 5,1 | 8 524 | 5,5 |
| 18 | (R) Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją | 68 864 | 1,7 | 3 387 | 2,2 |
| 19 | (S) Pozostała działalność usługowa oraz (T) Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby * | 243 598 | 6,1 | 10 921 | 7,0 |

| | | | | | |
|----|-------------------------------------------|-----------|-------|---------|-------|
| 21 | (U) Organizacje i zespoły eksterytorialne | 215 | 0,0 | 2 | 0,0 |
| 22 | Ogółem | 3 975 334 | 100,0 | 155 034 | 100,0 |

* Dane podane przez GUS łącznie dla sektorów S „Pozostała działalność usługowa” i T „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”.
Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Bank Danych Lokalnych <http://www.stat.gov.pl> BDL Warszawa 2014 r.

Przestrzenne zróżnicowanie podmiotów gospodarczych. Najwięcej firm działa na terenie z rozwiniętą infrastrukturą i funkcjonującymi rynkami zbytu dla produkowanych towarów lub usług. Nie bez znaczenia jest również dostępność kadry posiadającej odpowiednie kwalifikacje, także tam, gdzie jest niski koszt i brak barier w korzystaniu z specjalistycznych ofert. Dostępność niskooprocentowanego kredytu i możliwość aplikacji o odpowiednie środki stanowią również o korzystnych warunkach dla rozwoju działalności gospodarczej. Występują one najczęściej na obszarach intensywnie zurbanizowanych. Na koniec 2012 r. najwięcej podmiotów gospodarczych będących w rejestrze REGON odnotowano w: Rzeszowie (22 406) oraz powiecie rzeszowskim (10 688), mieleckim (9 940) i stalowowolskim (8 725). Najmniej natomiast na terenie powiatów: bieszczadzkiego (2 163), leskiego (2 731) i lubaczowskiego (3 082).

W stosunku do stanu z końca 2011 roku odnotowano wzrost ogółem o 3 943 podmiotów gospodarczych. W przypadku wszystkich powiatów w województwie odnotowano wzrosty, a największe w: Rzeszowie (wzrost o 873 podmioty gospodarcze), powiecie rzeszowskim (450), powiecie mieleckim (307), dębickim (231), przeworskim (187), krośnieńskim (183), jasielskim (173) i łańcuckim (149).

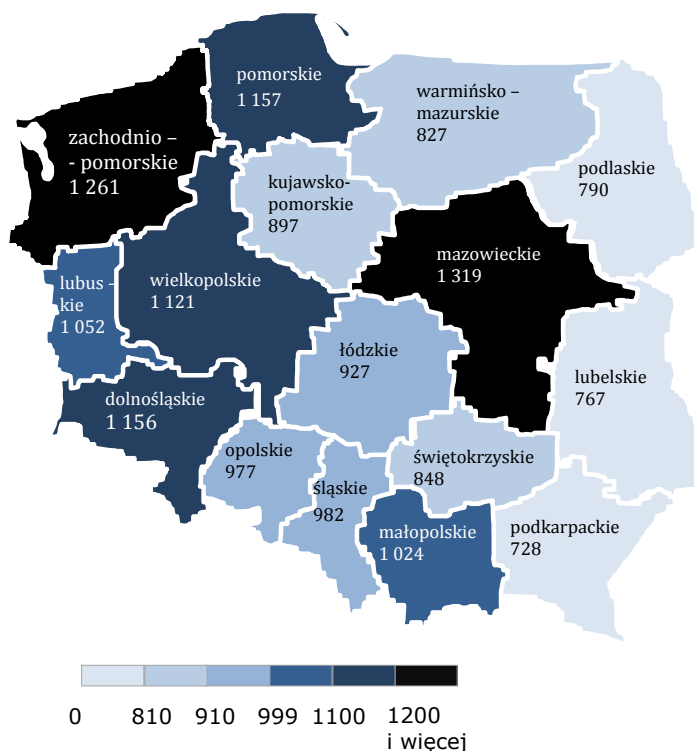
Wzrosty liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON nastąpiły również w: Krośnie (wzrost o 135), powiecie stalowowolskim (132), strzyżowskim (116), przemyskim (114) i w mieście Przemyślu (113).⁴²

Za wskaźnik przedsiębiorczości dla celów porównawczych przyjmuje się często liczbę przedsiębiorstw w stosunku do liczby ludności mieszkającej na danym obszarze lub w przeliczeniu na odpowiednie wskaźniki analizy statystycznej. Poniżej zaprezentowano wartości wskaźnika dla Polski i według poszczególnych województw.

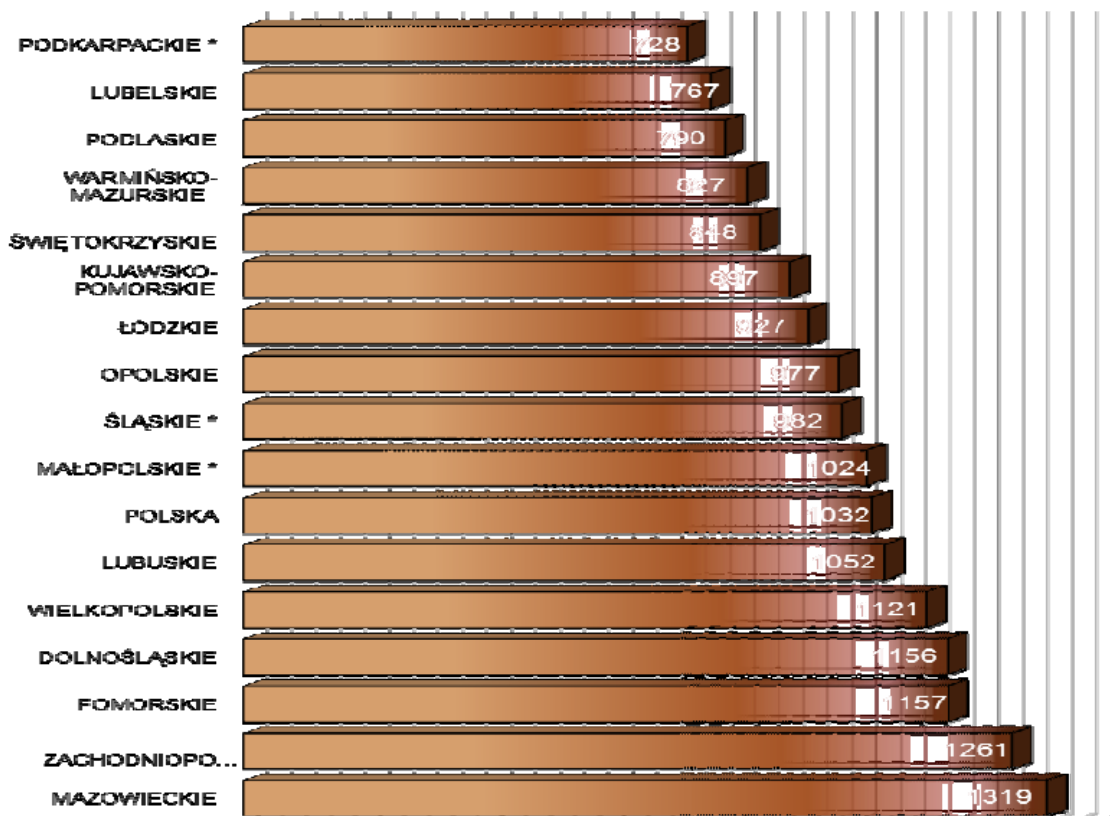
W przeliczeniu na wielkości charakteryzujące liczbę ludności mieszkającej na danym terenie najwięcej przedsiębiorstw wpisanych było do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tysięcy ludności w województwach: mazowieckim (1 319), zachodniopomorskim (1 261), pomorskim (1 157) i dolnośląskim (1 156). Również w województwach wielkopolskim, lubuskim i małopolskim wartość wskaźnika była powyżej 1000.

⁴² Wartości liczbowe zawarte na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl>, zakładka Bank Danych Regionalnych, BDL Warszawa 2014 r. – dane według stanu na 31. 12. 2014 r.

Mapa 2. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru KRUPGN - REGON przypadających na 10 tysięcy ludności według województw, stan na koniec 2012 roku, GUS BDL.

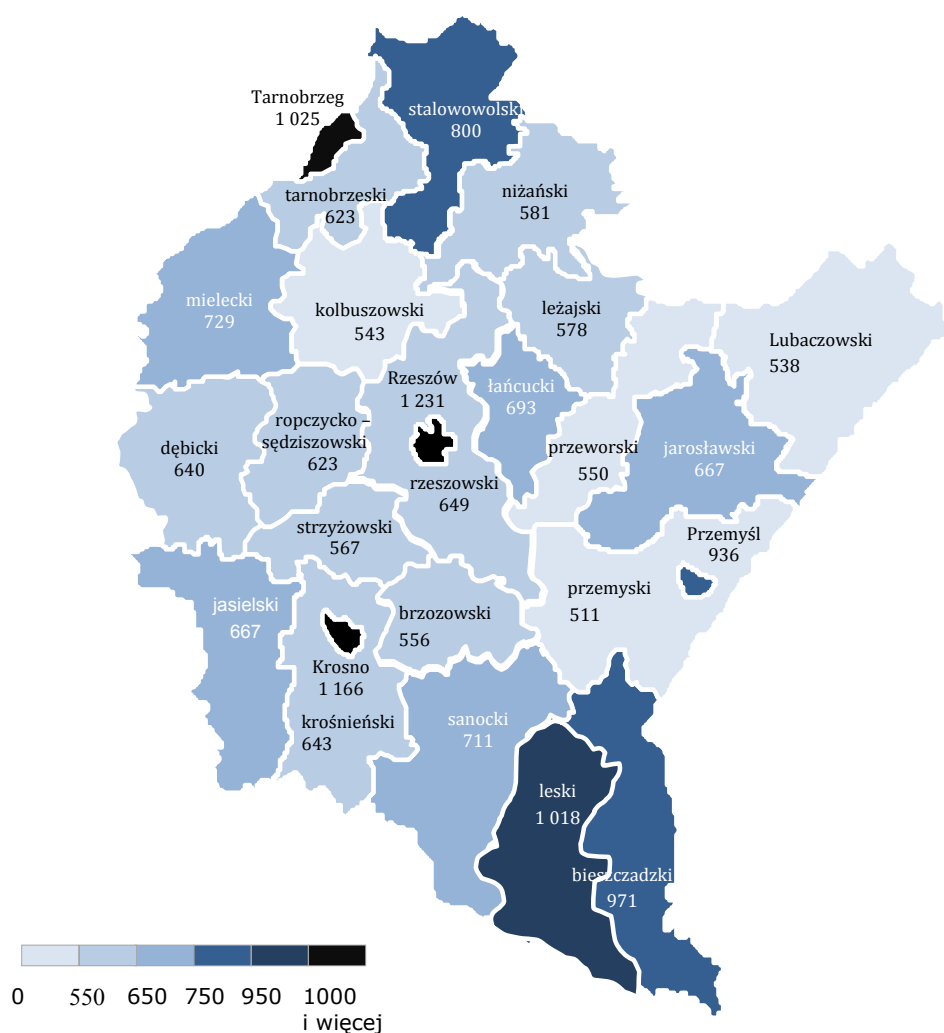


Wykres 7. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru KRUPGN - REGON przypadających na 10 tysięcy ludności według województw, stan na koniec 2012 roku. GUS, Bank Danych Lokalnych.



W przedziale poniżej 1000 do 900 przedsiębiorstw na 10 tys. ludności znalazły się trzy województwa: śląskie, opolskie i łódzkie. Następnie mniej niż 900 do 800 kujawsko – pomorskie, świętokrzyskie i warmińsko – mazurskie. Na końcu zestawienia, w zakresie mniej niż 800 firm na 10 tys. ludności znalazły się takie województwa jak: podlaskie, lubelskie i na końcu rankingu województwo podkarpackie (728 przedsiębiorstw na 10.000 ludności). Rozkład przedsiębiorstw na 10 tys. ludności w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego zamieszczono poniżej.

Mapa 3. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru KRUPGN - REGON przypadających na 10 tysięcy ludności według powiatów województwa podkarpackiego, stan na koniec 2012 roku, GUS BDL.



W poniższej tabeli zawarto szereg danych odnoszących się do nominalnej ilości podmiotów gospodarczych, jak również ich struktury. Zestawienie zawiera również odpowiednie wskaźniki w przeliczeniu na wyodrębnione grupy ludności w przekroju powiatów województwa podkarpackiego. Poszczególne wartości liczbowe prezentują ogólną liczbę zarejestrowanych podmiotów według stanu na koniec 2012 r. oraz odpowiadającą im liczbę jednostek przypadających na 10 tys. mieszkańców.⁴³

Tabela 10. Podmioty gospodarcze według powiatów w województwie podkarpackim według stanu na koniec 2012 r.

| Powiaty | Liczba podmiotów gospodarczych wg REGON ⁴⁴ | z kolumny 2 | | | Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności | Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym ^{***} |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------|----------------------------------|------------------------|-----------|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | | Rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo | Przemysł i budownictwo | Usługi | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Polska ** | 3 975 334 | 91 363 | 856 522 | 3 027 449 | 1032 | 11,9 |
| Województwo Podkarpackie * | 155 034 | 3 415 | 35 170 | 116 449 | 728 | 8,7 |
| bieszczadzki | 2 163 | 368 | 409 | 1 386 | 971 | 12,0 |
| brzozowski | 3 698 | 102 | 1 216 | 2 380 | 556 | 7,3 |
| dębicki | 8 653 | 144 | 2 045 | 6 464 | 640 | 7,6 |
| jarosławski | 8 164 | 140 | 1 685 | 6 339 | 667 | 7,8 |
| jasielski | 7 713 | 143 | 1 773 | 5 797 | 667 | 8,2 |
| kolbuszowski | 3 407 | 87 | 1 089 | 2 231 | 543 | 6,8 |
| krośnieński | 7 195 | 233 | 1 941 | 5 021 | 643 | 8,3 |
| leski | 2 731 | 310 | 476 | 1 945 | 1018 | 12,8 |
| leżajski | 4 053 | 64 | 1 204 | 2 785 | 578 | 7,1 |
| lubaczowski | 3 082 | 142 | 756 | 2 184 | 538 | 6,5 |
| łańcucki | 5 518 | 111 | 1 363 | 4 044 | 693 | 9,0 |
| mielecki | 9 940 | 135 | 2 692 | 7 113 | 729 | 8,7 |
| niżański | 3 932 | 116 | 1 209 | 2 607 | 581 | 7,2 |
| przemyski | 3 784 | 213 | 827 | 2 744 | 511 | 6,2 |
| przeworski | 4 365 | 79 | 1 032 | 3 254 | 550 | 6,7 |
| ropczycko-sędziszowski | 4 570 | 90 | 1 206 | 3 274 | 623 | 8,0 |
| rzeszowski | 10 688 | 201 | 3 167 | 7 320 | 649 | 8,4 |
| sanocki | 6 844 | 326 | 1 391 | 5 127 | 711 | 8,4 |
| stalowowolski | 8 725 | 124 | 1 757 | 6 844 | 800 | 9,3 |

⁴³ Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, BDL Warszawa 2014 r.

⁴⁴ Dane o liczbie podmiotów są ujmowane w tablicach według sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) Jednostki wpisane (od 1999 - rejestr KRUPGN) w układzie sektorów (sektor publiczny, prywatny) oraz w układzie sekcji Klasyfikacji Działalności: do 1999 roku Europejskiej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej (EKD); od 2000 roku Polskiej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej (PKD) z podziałem na ww. dwa sektory gospodarki narodowej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. Dane dla miejscowości statystycznych z rejestru Regon podawane są według adresu zamieszkania (dla osób fizycznych z krajowym adresem zamieszkania) lub adresu siedziby dla pozostałych jednostek tj. osób fizycznych z adresem zamieszkania poza terytorium RP, osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz jednostek lokalnych.

| | | | | | | |
|-------------|--------|----|-------|--------|------|------|
| strzyżowski | 3 532 | 91 | 1 047 | 2 394 | 567 | 7,2 |
| tarnobrzegi | 3 367 | 80 | 849 | 2 438 | 623 | 7,6 |
| Krosno | 5 515 | 22 | 936 | 4 557 | 1166 | 13,3 |
| Przemyśl | 6 014 | 21 | 714 | 5 279 | 936 | 9,6 |
| Rzeszów | 22 406 | 58 | 3 455 | 18 893 | 1231 | 13,1 |
| Tarnobrzeg | 4 975 | 15 | 931 | 4 029 | 1025 | 11,9 |

Źródło: Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Regionalnych <http://www.stat.gov.pl>
BDL Warszawa 2014 r.

*** Wartość wskaźnika zaprezentowano bez zaokrąglenia.

Eksplorując wskaźnik, jakim jest liczba podmiotów przypadających na 10 tys. ludności, należy stwierdzić, iż najkorzystniejszą sytuację w tym zakresie (wartość wyższą od średniej liczby dla województwa podkarpackiego – 728) odnotowano w powiatach o znacznym stopniu urbanizacji lub obszarach mieszczących się w sąsiedztwie dużych aglomeracji miejskich naszego regionu tj. w mieście Rzeszowie (1 231), Krośnie (1 166) i Tarnobrzegu (1 025). Średnia dla kraju przyjęła wartość 1 032 podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności i tylko w Rzeszowie i Krośnie wartość ta była wyższa od średniej dla Polski.

Pozostałymi powiatami lub miastami na prawach powiatów, gdzie odnotowano wskaźnik na poziomie wyższym od średniej w województwie były następujące: leski (1 018), bieszczadzki (971), miasto Przemyśl (936), powiat stalowowolski (800) i mielecki (729). Najmniej korzystną wartość (znacznie niższą od średniej dla województwa podkarpackiego) odnotowano w przypadku powiatów: przemyskiego (511), lubaczowskiego (538), kolbuszowskiego (543), przeworskiego (550), brzozowskiego (556), strzyżowskiego (567), leżajskiego (578) i nizańskiego (581).

Porównując liczbę podmiotów gospodarki narodowej przypadającej na 10 tys. ludności z wielkością tego wskaźnika w przekroju województw należy podkreślić, iż pomimo corocznego wzrostu liczby podmiotów gospodarczych województwo podkarpackie zajmuje nadal 16 miejsce w kraju (gdzie w Polsce przypada średnio 1 032 podmiotów na 10 tys. ludności, a na Podkarpaciu 728).⁴⁵

Ciekawych danych może również dostarczyć analiza liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik zawarty w tabeli nr 10). Najwyższa wartość wskaźnika dotyczyła miast: Krosna (13,3), Rzeszowa (13,1), powiatu leskiego (12,8), bieszczadzkiego (12,0), miasta Tarnobrzega (11,9). Powyższe powiaty lub miasta na prawach powiatów posiadały jednocześnie korzystniejszą sytuację w tym zakresie od pozostałych, jak również charakteryzowały się wartością wyższą od średniej wojewódzkiej (8,7) lub krajowej (11,9).

⁴⁵ Źródło: Główny Urząd Statystyczny <http://www.stat.gov.pl>, zakładka Bank Danych Lokalnych, BDL Warszawa 2014 r.

1.4. Aktywność zawodowa i struktura zatrudnienia

Aktywność zawodowa. Liczba ludności aktywnej zawodowo w województwie podkarpackim w IV kwartale 2012 r. wynosiła 942 tys. Aktywność zawodowa ludności różnicowała się w zakresie zdefiniowanych w metodzie badań BAEL zmiennych niezależnych respondentów tj. płci, wieku i wykształcenia jak też i dla podziału terytorialnego (miasto – wieś). W okresie IV kwartału 2012 r. współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 56,5 %.

Współczynnik aktywności zawodowej był wyższy w populacji mężczyzn (63,6 %) niż kobiet (49,6 %), mieszkańców wsi (57,4 %) niż miast (55,3 %), osób w wieku 35 – 44 lat (87,7 %) i 25 – 34 lat (85,9 %) aniżeli w pozostałych kategoriach wiekowych. W grupie 45 – 54 lat współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 77,4 %, 15 - 24 lat 31,5 %, a w grupie 55 lat i więcej – 26,2 %.

Współczynnik aktywności zawodowej wg wykształcenia. Najwyższą wartość omawianego współczynnika odnotowano wśród osób posiadających wykształcenie wyższe tj. 80,9 %. Wysokiemu współczynnikowi aktywności zawodowej w tej grupie towarzyszył równie wysoki wskaźnik zatrudnienia, który wynosił 73,7 %. Najniższy współczynnik aktywności zawodowej (20,9 %), a także wskaźnik zatrudnienia (17,6 %) dotyczył osób posiadających niskie kwalifikacje zawodowe tj. wykształcenie gimnazjalne (podstawowe lub niepełne podstawowe) oraz bez wykształcenia szkolnego (szczegółowe dane porównawcze na ten temat zawarte zostały w aneksie statystycznym zamieszczonym pod koniec opracowania, tablica nr 21).⁴⁶

Tabela 11. Współczynnik aktywności zawodowej w województwie podkarpackim według płci i miejsca zamieszkania. Dane na koniec IV kwartału danego roku.

| Wyszczególnienie | 2000 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|--------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 |
| woj. podkarpackie | 55,9 | 54,9 | 54,1 | 53,8 | 55,5 | 55,8 | 55,9 | 56,1 | 57,2 | 56,5 |
| Miasta | 54,3 | 52,0 | 52,5 | 52,4 | 51,8 | 52,0 | 53,1 | 54,8 | 55,8 | 55,3 |
| Wieś | 57,0 | 56,8 | 55,2 | 54,8 | 58,0 | 58,6 | 57,8 | 56,9 | 58,2 | 57,4 |
| Mężczyźni | 61,7 | 62,1 | 59,4 | 61,3 | 62,4 | 62,7 | 63,6 | 62,1 | 64,1 | 63,6 |
| Kobiety | 50,8 | 48,3 | 49,3 | 46,9 | 48,7 | 49,4 | 48,6 | 50,4 | 50,5 | 49,6 |

Źródło: Roczniki statystyczne województwa podkarpackiego z lat 2002-2008 oraz Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podkarpackim IV kwartał w latach: 2009, 2010, 2011 i 2012 r. Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów marzec 2009, 2010, 2011 i 2012 r.

⁴⁶ Wskaźnik zatrudnienia jest udziałem osób pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem lub w danej grupie wieku. Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podkarpackim IV kwartał 2012 roku, opracowanie sygnałne, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów marzec 2013 r. oraz Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych <http://www.stat.gov.pl>, BDL Warszawa 2014 r.

Pracujący. W 2012 r. na terenie województwa podkarpackiego pracowało ogółem 784 946 osób, co stanowiło 5,7 % pracujących w Polsce. Z ogólnej liczby pracujących w sektorze prywatnym zatrudnionych była większość osób 627 219 tj. 79,9 %, a w sektorze publicznym 157 727 pracujących (20,1 %). W ogólnej grupie pracujących kobiety (376 100) stanowiły ok. 47,9 %.⁴⁷

Pracujący według sekcji PKD. W sektorze rolnictwa (łącznie z leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) pracowało ogółem 259 769 osób (33,1 %), w sektorze przemysłowym 150 535 (19,2 %), w budownictwie 38 708 osób (4,9 %), co stanowiło łącznie 24,1 %. W usługach natomiast pracowały łącznie 335 934 osób tj. 42,8 % ogółu osób pracujących, w tym :

- w handlu i naprawach pojazdów samochodowych – 93 943, co obejmowało 12,0 % ogółu osób pracujących,
- transporcie i gospodarce magazynowej – 28 636 tj. 3,6 %
- zakwaterowaniu i gastronomii – 8 982 tj. 1,1 %
- informacji i komunikacji – 7 414 tj. 0,9 %
- w działalności finansowej i ubezpieczeniach – 9 426 tj. 1,2 %
- obsłudze rynku nieruchomości – 5 791 tj. 0,7 %
- działalności profesjonalna naukowej i technicznej – 14 113 tj. 1,8 %
- administrowaniu i działalności wspierającej – 18 611 tj. 2,4 %
- administracja publicznej i obronie narodowej, obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych – 31 558 tj. 4,0 %
- edukacji – 56 306 tj. 7,2 %
- opiece zdrowotnej i pomocy społecznej – 44 939 tj. 5,7 %
- działalności związanej z kulturą rozrywką i rekreacją – 7 160 tj. 0,9 %
- w „pozostałej działalności usługowej” 9 055 tj. 1,2 %.

Jak wynika z badania BAEL w porównaniu do innych województw w kraju poziom zatrudnienia w sektorze usługowym jest w województwie podkarpackim na niskim poziomie, co stanowiło 9 miejsce w rankingu między wojewódzkim i 4,7 % średniej dla kraju

⁴⁷ Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie Bank Danych Lokalnych <http://www.stat.gov.pl> Warszawa 2014 r. Por. Marek Cierpiak – Wolan (red.) „Rocznik Statystyczny województwa podkarpackiego 2013” Urząd Statystyczny w Rzeszowie 2013 r. s.148-149. Publikacja GUS „Pracujący w gospodarce narodowej w 2012 r.”, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2013 r. str. 44-45.

zatrudnionych w usługach, pomimo liczbowo znacznej ilości podmiotów gospodarczych działających w tym sektorze.⁴⁸

Warto także wspomnieć o tradycyjnym rodzaju działalności gospodarczej w regionie jakim jest sektor rolnictwa. Wzmacniany jest proces w zakresie poprawy efektywności i jakości produkcji w sektorze rolnictwa i powiązanim przetwórstwie przemysłowym. Następuje modernizacja gospodarowania na wsi, co jest warunkowane między innymi przez zakup nowych maszyn i urządzeń służących dla nowoczesnej produkcji rolnej. Następuje proces powstawania i wspierania już funkcjonujących grup producenckich. W roku 2010 GUS zrealizował powszechny spis rolny. Wyniki tego spisu świadczą o wzroście ilości gospodarstw o zwiększonej powierzchni użytków rolnych. Proces ten dopiero się rozpoczyna i zależy od wielu czynników zarówno świadomościowych jak i bardziej twardych determinantów ekonomicznych.⁴⁹

Jednakże w większości powiatów województwa utrzymuje się nadal rozdrobnienie produkcji rolnej, co jest związane z występowaniem bezrobocia ukrytego na wsi.⁵⁰

Przeciętna powierzchnia gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 hektara użytków rolnych w województwie podkarpackim (2012 r.) wynosiła 4,3 hektara, przy czym dla kraju 9,3 hektarów, czyli nadal jest to przedostatnie tj. 15 miejsce w przekroju województw⁵¹.

⁴⁸ Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie Bank Danych Lokalnych <http://www.stat.gov.pl> Warszawa 2014 r. Kategoria – rynek pracy, grupa – aktywność ekonomiczna ludności, Podgrupa: pracujący wg płci, wymiaru czasu pracy i sekcji PKD.

⁴⁹ Do sektora rolniczego zaliczono również: leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

⁵⁰ Nadmieniamy, iż efektywność sektora produkcji rolnej uzależniona jest również od czynników naturalnych (głównie jakości gleby i warunków atmosferycznych). Dopiero korzystna interakcja wielu czynników stymuluje wzrost produkcji rolnej. W ostatnich latach na sytuację w rolnictwie wpłynął wzrost standardów jakości, zmiana nawyków żywieniowych u osób młodych, a także nowoczesne sposoby żywienia i hodowli zwierząt gospodarskich. Analizując sytuację w zakresie wielkości gospodarstw rolnych w kraju warto odnotować znaczny spadek o ponad ¼ gospodarstw najmniejszych o powierzchni 0 – 5 ha użytków rolnych, spadek liczby gospodarstw o powierzchni od 5 do 20 ha – o 17 % oraz utrzymanie się na zbliżonym poziomie liczby gospodarstw z grupy obszarowej od 20 do 50 ha. Znaczny wzrost gospodarstw największych o powierzchni 50 ha i więcej – o ponad 34%. Podkreślić przy tym należy, że opisane wyżej procesy zmian następują wolno tj. w dłuższym przedziale czasowym. Odsetek gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej wynosi zaledwie 9%, podczas gdy odsetek gospodarstw najmniejszych (0-5 ha), wynosi prawie 70%. Województwa południowo – wschodnie charakteryzują się dużą liczbą drobnych gospodarstw rolnych, podczas gdy w województwach północnych występują gospodarstwa powierzchniowo największe. Rozdrobnienie agrarne gospodarstw indywidualnych wraz z sytuacją na rynku pracy wpływa na strukturę osób pracujących wyłącznie lub głównie w gospodarstwach rolnych. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w Polsce nie przekracza 7 ha i jednocześnie gospodarstwa do 7 ha stanowią znaczącą większość, bo aż ¾ ogólnej liczby gospodarstw rolnych w kraju. W gospodarstwach tych ulokowane jest ⅔ ogółu osób wnoszących jakikolwiek wkład pracy w gospodarstwo rolne w ciągu roku. Fakt zatrudniania pracowników najemnych nabiera istotnego znaczenia dopiero w gospodarstwach o powierzchni od 30 ha użytków rolnych (zarówno w gospodarstwach prowadzonych przez osoby fizyczne jak i prawne). Źródło: GUS, Grupa Robocza do spraw Powszechnego Spisu Rolnego 2010 rok, A. Łączyński (red.) „Raport z wyników, powszechny spis rolny 2010 r.”, GUS Warszawa 2011 r. s. 22 – 25.

⁵¹ Rocznik Statystyczny Województw 2013 s. 61, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2013 r. Publikacja elektroniczna zamieszczona na stronie GUS <http://www.stat.gov.pl>. Na podstawie danych pochodzących z powszechnych spisów rolnych 30 VI 2010 r. według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Pomimo funkcjonowania kilku klastrów technologicznych w województwie, do niekorzystnych zjawisk i tendencji należy zaliczyć zbyt małą liczbę podmiotów gospodarczych w tych dziedzinach gospodarki regionalnej, które charakteryzują się wysokim stopniem nasycenia nowoczesną myślą techniczną i innowacją zarówno w sposobie produkcji jak i tzw. produktową.

Proces ten ma także wpływ na poziom emigracji z naszego regionu wysokokwalifikowanych kadr. Chodzi tutaj głównie o osoby młode często z wyższym wykształceniem o wysokim stopniu mobilności zawodowej i przestrzennej, posiadające ponadto znaczne zdolności przystosowania się do nowych, trudnych warunków bytowania za granicą kraju. Podejmują oni wielokrotnie znaczne wyzwania w postaci zatrudnienia poza granicami Polski w zawodach, przy wykonywaniu których nie jest potrzebny wysoki poziom wykształcenia czy praktycznych umiejętności mistrzowskich tj. przy tzw. „pracach prostych” w przemyśle lub usługach, a także w sezonowym zatrudnieniu w rolnictwie.

W 2012 r. nakłady na działalność badawczo – rozwojową w cenach bieżących wyniosły na Podkarpaciu ogółem 634,4 mln zł, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca regionu daje wartość 298 zł i 8 lokata w przekroju województw. Jednakże należy zaznaczyć, iż wskaźnik ten jest silnie uzależniony od liczby mieszkańców. W kraju w tym samym okresie wydatkowano na ten cel ogółem 14 352,9 mln zł, per capita 372 zł. Analizując nakłady (mln. w zł) na działalność B+R ogółem w województwie podkarpackim były to lokaty: 2000 r. – 10, 2005 r. – również 10 lokata, 2010 r. – 7 i 2011 rok 8 lokata.⁵²

Istotnym elementem rozwoju jest także stadium zaawansowania nowoczesnej działalności innowacyjnej. W 2012 r. nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle w zakresie innowacji produktowych i procesowych wyniosły w województwie podkarpackim ogółem 1127,5 mln zł, co określa 7 lokatę w przekroju województw. W kraju wydatkowano na ten cel ogółem 20 293,2 mln zł. Analizując nakłady (w mln. zł) na działalność innowacyjną zarówno w zakresie innowacji produktowej jak i w procesie produkcji w województwie były to lokaty: 2005 r. – 8 lokata, 2010 r. – 8 i 2011 r. 7 lokata⁵³.

⁵² Źródło: Rocznik Statystyczny Województw 2013 s. 54-55. Publikacja w postaci elektronicznej, zamieszczona na stronie GUS <http://www.stat.gov.pl>. Nakłady ujęte zostały bez amortyzacji środków trwałych. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe a także nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością sektora B+R niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

⁵³ Źródło: Rocznik Statystyczny Województw 2013 s. 53. Publikacja w postaci elektronicznej, zamieszczona na stronie GUS <http://www.stat.gov.pl>.

2. Bezrobotni na rynku pracy

Na koniec 2013 r. w województwie podkarpackim było zarejestrowanych 154 216 bezrobotnych. W porównaniu do stanu z końca grudnia 2012 roku, gdzie odnotowano ogółem 153 807 osób bezrobotnych (ten stan zostaje przyjęty za 100 %). Liczba tych osób w okresie 2013 r. wzrosła ogółem o 409 osób (tj. o 0,3 %). Nadmieniamy, iż zjawisko sezonowości bezrobocia obserwowane było cyklicznie w okresie roku również w latach wcześniejszych. W poszczególnych miesiącach 2013 r. występowały takie zmiany, które wynikały z okresowych fluktuacji w ewidencji osób bezrobotnych, tzw. „napływów” i „odpływów”, warunkując tym samym ilość zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy według stanu na koniec poszczególnych miesięcy czy lat.

W styczniu, lutym, marcu i kwietniu liczba bezrobotnych była wyższa od stanu wyjściowego (koniec grudnia 2012 r.), a od maja do listopada była na niższym poziomie. Jedynie według stanu na koniec grudnia 2013 r. zanotowano powtórnie wyższą wartość liczby bezrobotnych niż według stanu na koniec grudnia 2012 r.

Warto nadmienić, iż w końcu 2013 r. w porównaniu z grudniem roku poprzedniego (zmiany w okresie 2013 r.) w przypadku 11 powiatów i 2 miast na prawach powiatu odnotowano wzrost liczby osób bezrobotnych. W pozostałych 10 powiatach i 2 miastach na prawach powiatów nastąpił spadek liczby bezrobotnych w PUP.

Największy wzrost odnotowano w przypadku powiatów: rzeszowskiego (o 450 osób), przemyskiego (414), sanockiego (368), łańcuckiego (364), w mieście Rzeszowie (256), strzyżowskiego (242), niżańskiego (210), ropczycko-sędziszowskiego (176), dębickiego (165), leskiego (111), leżajskiego (80) i kolbuszowskiego (48). Spadki odnotowano w następujących powiatach: mieleckim (spadek o 761 bezrobotnych), jasielskim (400), krośnieńskim (288). W poniższej tabeli zamieszczamy stany osób bezrobotnych z podziałem na powiaty tzw. „grodzkie” i „ziemskie” w granicach administracyjnych województwa podkarpackiego.

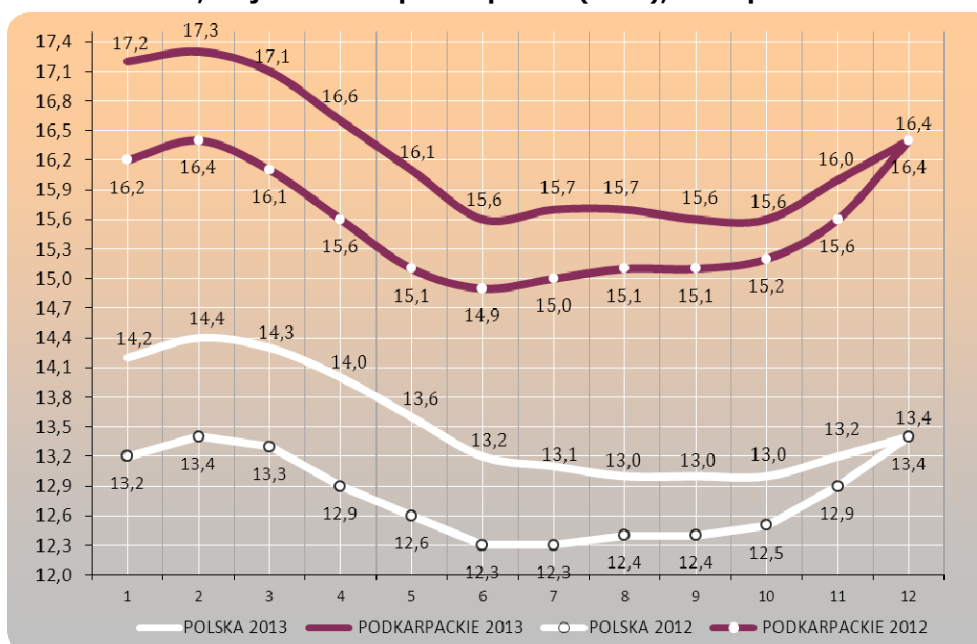
Tabela 12. Liczba bezrobotnych według powiatów

| POWIAT | Liczba bezrobotnych ogółem według statystyki PUP | | wzrost / spadek w 2013 r. |
|--------------------------|--------------------------------------------------|--------------------------------|---------------------------|
| | stan na koniec grudnia 2012 r. | stan na koniec grudnia 2013 r. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Bieszczadzki | 2 258 | 2 046 | -212 |
| Brzozowski | 7 356 | 7 342 | -14 |
| Dębicki | 8 147 | 8 312 | 165 |
| Jarosławski | 10 176 | 10 044 | -132 |
| Jasielski | 10 415 | 10 015 | -400 |
| kolbuszowski | 4 132 | 4 180 | 48 |
| Krośnieński | 7 425 | 7 137 | -288 |
| Leski | 2 767 | 2 878 | 111 |
| Leżajski | 5 505 | 5 585 | 80 |
| Lubaczowski | 4 458 | 4 409 | -49 |
| Łańcucki | 6 027 | 6 391 | 364 |
| Mielecki | 8 454 | 7 693 | -761 |
| Niżański | 6 027 | 6 237 | 210 |
| Przemyski | 5 986 | 6 400 | 414 |
| Przeworski | 6 880 | 6 809 | -71 |
| Ropczycko - sędziszowski | 6 168 | 6 344 | 176 |
| Rzeszowski | 9 561 | 10 011 | 450 |
| Sanocki | 5 430 | 5 798 | 368 |
| Stalowowolski | 6 818 | 6 745 | -73 |
| Strzyżowski | 6 288 | 6 530 | 242 |
| Tarnobrzeski | 3 488 | 3 293 | -195 |
| Krosno | 2 600 | 2 604 | 4 |
| Przemyśl | 5 220 | 5 071 | -149 |
| Rzeszów | 9 124 | 9 380 | 256 |
| Tarnobrzeg | 3 097 | 2 962 | -135 |
| Województwo | 153 807 | 154 216 | 409 |

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01.

Stopa bezrobocia rejestrowanego, obliczana przez GUS w Warszawie w końcu grudnia 2013 r. wynosiła w województwie podkarpackim 16,4 % (w kraju 13,4 %). Rok wcześniej wskaźnik posiadał taką samą wartość tj. w końcu 2012 r. 16,4 % (w kraju 13,4 %).

**Wykres 8. Stopa bezrobocia rejestrowanego I–XII 2013 r. (por. 2012 r.)
Polska, województwo podkarpackie (w %), dane po korekcie GUS.**



Dane za okres 01-08 2013 r. zostały zmienione przez GUS w stosunku do wcześniej opublikowanych. Wartości za marzec 2013 r. zostały zmienione przez GUS w dniu 5 listopada 2013 r.

Źródło: Na podstawie danych GUS. Zakładka praca i wynagrodzenia, bezrobotni i stopa bezrobocia wg województw i powiatów, http://www.stat.gov.pl/gus/5840_1487_PLK_HTML.htm?action=show_archive

Struktura powiatowa stopy bezrobocia. Rozpiętość między najwyższą, a najniższą stopą bezrobocia w grudniu 2013 r. wyniosła 17,7 pkt. proc. (w grudniu 2012 r. 16,5 pkt. proc). Najwyższą stopę bezrobocia pod koniec analizowanego roku odnotowano w powiatach: nizańskim (26,0 %), brzozowskim (24,3 %), strzyżowskim (23,8 %), leskim (23,6 %) i bieszczadzkiem (22,5 %). Najniższą natomiast w : Rzeszowie i Krośnie (po 8,3 %) oraz w powiatach: mieleckim (12,4 %), dębickim (13,8 %) i sanockim (13,9 %). Stopę bezrobocia wyższą od średniej w województwie odnotowano w 16 powiatach (szczegółowe dane w rozkładzie powiatowym zawiera tablica nr 2 zamieszczona w aneksie statystycznym, na końcu opracowania) ⁵⁴.

Analizując „napływ” i „odpływ” osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy należy stwierdzić, iż w okresie 12 miesięcy 2013 r. zarejestrowało się ogółem 171 300 bezrobotnych (w 2012 r. 162 909 osób). Tradycyjnie, większość zarejestrowanych w PUP stanowiły osoby powracające do ewidencji po raz kolejny, czyli już wcześniej zarejestrowane w urzędach pracy tj. 138 386 osób (80,8 %). Po raz pierwszy w statystykach PUP odnotowano 32 914 osób (19,2 % ogółu napływu). Powtórne rejestracje dotyczyły

⁵⁴ Dane dla Polski zawarte są na stronie GUS pod adresem : <http://www.stat.gov.pl/>.

głównie tych osób, które po okresie krótkotrwałego zatrudnienia (w tym także subsydiowanego ze środków Funduszu Pracy) powracały do ewidencji urzędów pracy, gdyż pracodawcy nie dysponowali miejscami zatrudnienia na dłuższy okres czasu.⁵⁵

Wśród ogólnej liczby osób zarejestrowanych (tzw. „napływu”) – 171 300 :

- kobiety stanowiły 45,7 % (78 308 kobiet),
- zamieszkali na wsi 61,6 % (105 624 osób),
- poprzednio pracujący 74,7 % (128 004 osób),
- bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki 14,7 % (25 182 osoby),
- zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy 4,6 % (7 929 osób),
- cudzoziemcy 0,1% tj. 194 bezrobotnych.

Najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w następujących powiatach:

- rzeszowskim (10 998 osób),
- Rzeszowie (10 682),
- mieleckim (10 393),
- jarosławskim (10 181),
- jasielskim (10 116),
- dębickim (9 661).

Najmniej bezrobotnych zarejestrowało się w powiatach:

- bieszczadzkim (2 272 osób),
- leskim (3 216),
- Krośnie (3 376),
- Tarnobrzegu (3 966),
- tarnobrzeskim (4 098).

Drugim elementem wpływającym na zmianę poziomu bezrobocia jest liczba osób, które tracą status bezrobotnego. W 2013 r. z ewidencji urzędów pracy wyrejestrowano ogółem 170 891 bezrobotnych (w 2012 roku 155 310) z tego 47,6 % (81 379 osób) z tytułu podjęcia pracy (w 2012 r. 45,6 % tj. 70 759 osób). Z ogólnej liczby „wyłączenia z tytułu

⁵⁵ „Napływ” obejmuje liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w analizowanym okresie w urzędach pracy, a „odpływ” stanowi liczba osób wyłączonych z ewidencji powiatowych urzędów pracy, w tym samym okresie, co analizowany napływ.

podjęcia pracy” – 11 481 osób tj. 14,1 % wyrejestrowanych bezrobotnych z powodu podjęcia zatrudnienia uzyskało zatrudnienie w ramach miejsc pracy subsydiowanej ze środków państwowych gł. z Funduszu Pracy (w 2012 r. 11 692 osób tj. 16,5 %). Największą liczbę wyrejestrowanych z ewidencji bezrobotnych odnotowano w następujących powiatach:

- mieleckim (11 154 osób),
- rzeszowskim (10 548),
- jasielskim (10 516),
- Rzeszowie (10 426),
- jarosławskim (10 313),
- dębickim (9 496).

Najmniej natomiast w powiatach:

- bieszczadzkim (2 484 osoby),
- leskim (3 105),
- Krośnie (3 372),
- Tarnobrzegu (4 101),
- tarnobrzeskim (4 293).

Częstym powodem wyrejestrowania z ewidencji było niepotwierdzenie przez bezrobotnych ustawowego obowiązku gotowości do podjęcia pracy. Z tego powodu wyłączono 44 643 osób tj. 26,1 % ogólnej liczby wyrejestrowanych (w 2012 r. 28,3 %). W okresie 2013 roku „napływ” bezrobotnych był wyższy od „odpływu” ogółem o 409 osób. Występujące na rynku pracy procesy dostosowania do standardów UE i uzyskania odpowiedniego poziomu kompetencji kapitału społecznego podczas realizacji unijnych polityk zasobów ludzkich oraz związane z tym zjawiskiem niedopasowanie, łagodzone w pewnym zakresie przez działania powiatowych urzędów pracy, które miały na celu aktywizację osób bezrobotnych w ramach różnorodnych form aktywizacji i promocji zatrudnienia.

W wyniku realizacji ograniczonych środków pochodzących z Funduszu Pracy w celu realizacji prac interwencyjnych skierowano 3 488 bezrobotnych (w 2012 r. 3 230). Przy robotach publicznych zatrudniono 1 619 osób (2012 r. 2 132), na szkolenia (lub przekwalifikowania) zostało skierowanych 5 585 bezrobotnych (w 2012 r. 4 798), na staż

15 880 (w 2012 r. 14 308), na przygotowanie zawodowe dorosłych 48 osób (w 2012 r. 26) oraz do prac społecznie użytecznych skierowano 1 471 bezrobotnych (w 2012 r. 1 572). Refundacje kosztów zatrudnienia osoby bezrobotnej otrzymało 3 144 pracodawców (w 2012 r. 3 263), a dotacje na uruchomienie własnej działalności gospodarczej 3 037 bezrobotnych (w 2012 r. 2 824) ⁵⁶.

2.1. Bezrobotni z prawem do zasiłku

Z ogólnej liczby zarejestrowanych na koniec grudnia 2013 r. bezrobotnych 17 978 osób posiadało prawo do pobierania zasiłku. Uprawnieni do zasiłku dla bezrobotnych stanowili 11,7 % ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do stanu z końca grudnia 2012 r. (23 290) liczba zasiłkobiorców zmniejszyła się o 5 312 osób.

Tabela 13. Udział bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych. Stan na 31. 12. 2013 r.

| POWIAT | Liczba bezrobotnych ogółem | w tym: Liczba bezrobotnych zasiłkobiorców | % zasiłkobiorców w ogólnej liczbie bezrobotnych |
|--------------------------|----------------------------|----------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Bieszczadzki | 2 046 | 311 | 15,2 |
| Brzozowski | 7 342 | 1 211 | 16,5 |
| Dębicki | 8 312 | 904 | 10,9 |
| Jarosławski | 10 044 | 880 | 8,8 |
| Jasielski | 10 015 | 944 | 9,4 |
| Kolbuszowski | 4 180 | 390 | 9,3 |
| Krośnieński | 7 137 | 961 | 13,5 |
| Leski | 2 878 | 510 | 17,7 |
| Leżajski | 5 585 | 562 | 10,1 |
| Lubaczowski | 4 409 | 437 | 9,9 |
| Łańcucki | 6 391 | 711 | 11,1 |
| Mielecki | 7 693 | 869 | 11,3 |
| Niżański | 6 237 | 996 | 16,0 |
| Przemyski | 6 400 | 972 | 15,2 |
| Przeworski | 6 809 | 544 | 8,0 |
| Ropczycko – sędziszowski | 6 344 | 1 003 | 15,8 |
| Rzeszowski | 10 011 | 1 118 | 11,2 |
| Sanocki | 5 798 | 623 | 10,7 |
| Stalowowolski | 6 745 | 638 | 9,5 |
| Strzyżowski | 6 530 | 1 000 | 15,3 |

⁵⁶ Na podstawie art. 46 ustawy O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 r. z późniejszymi zmianami, ust. 1 pkt. 1 i 1a oraz ust. 1a ogólnie określające zasady refundacji pracodawcom kosztów utworzenia nowego miejsca pracy dla osoby bezrobotnej w zakresie posiadanych przez PUP środków finansowych. Natomiast ust. 1 pkt. 2 ww. ustawy określa zasady rozpoczęcia działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy.

| | | | |
|---------------------------------|----------------|---------------|-------------|
| Tarnobrzegi | 3 293 | 358 | 10,9 |
| Krosno | 2 604 | 345 | 13,2 |
| Przemyśl | 5 071 | 299 | 5,9 |
| Rzeszów | 9 380 | 1 051 | 11,2 |
| Tarnobrzeg | 2 962 | 341 | 11,5 |
| Województwo podkarpackie | 154 216 | 17 978 | 11,7 |

Źródło: Obliczenia na podstawie sprawozdań statystycznych o rynku pracy MPiPS-01.

Najwyższy udział zasiłkobiorców w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w następujących powiatach:

- leskim (17,7 %),
- brzozowskim (16,5 %),
- nizańskim (16,0 %),
- ropczycko – sędziszowskim (15,8 %),
- strzyżowskim (15,3 %),
- bieszczadzkim i przemyskim (po 15,2 %),
- krośnieńskim (13,5 %),
- Krośnie (13,2 %).

Najniższy natomiast w powiatach (lub miastach na prawach powiatów) :

- Przemyślu (5,9 %),
- przeworskim (8,0 %),
- jarosławskim (8,8 %),
- kolbuszowskim (9,3 %),
- jasielskim (9,4 %),
- stalowowolski (9,5 %),
- lubaczowskim (9,9 %),
- leżajskim (10,1 %),
- sanockim (10,7 %),
- tarnobrzeskim i dębickim (po 10,9 %),
- łańcuckim (11,1 %),
- powiecie rzeszowskim i Rzeszowie (po 11,2 %)
- mieleckim (11,3 %),
- Tarnobrzegu (11,5 %).

2.2. Bezrobotni zamieszkali na wsi

Na koniec grudnia 2013 r. spośród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych 97 537 osób mieszkało na terenach wiejskich, co stanowiło 63,2 % ogółu bezrobotnych. Natomiast kobiety zamieszkałe na wsi (48 626 osób) stanowiły 49,8 % ogółu bezrobotnych z terenów wiejskich. W porównaniu ze stanem z końca 2012 r. (96 555) liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi wzrosła o 982 osoby.

Tabela 14. Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych. Stan na 31. 12. 2013 r.

| POWIAT | Liczba bezrobotnych ogółem | w tym: Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi | % udział zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych |
|--------------------------|----------------------------|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Bieszczadzki | 2 046 | 1 261 | 61,6 |
| Brzozowski | 7 342 | 6 700 | 91,3 |
| Dębicki | 8 312 | 4 911 | 59,1 |
| Jarosławskim | 10 044 | 6 166 | 61,4 |
| Jasielski | 10 015 | 6 923 | 69,1 |
| Kolbuszowski | 4 180 | 3 632 | 86,9 |
| Krośnieński | 7 137 | 6 417 | 89,9 |
| Leski | 2 878 | 2 348 | 81,6 |
| Leżajski | 5 585 | 4 145 | 74,2 |
| Lubaczowski | 4 409 | 2 919 | 66,2 |
| Łańcucki | 6 391 | 5 117 | 80,1 |
| Mielecki | 7 693 | 4 083 | 53,1 |
| Niżański | 6 237 | 4 111 | 65,9 |
| Przemyski | 6 400 | 6 400 | 100,0 |
| Przeworski | 6 809 | 4 998 | 73,4 |
| Ropczycko – sędziszowski | 6 344 | 4 577 | 72,1 |
| Rzeszowski | 10 011 | 8 250 | 82,4 |
| Sanocki | 5 798 | 3 265 | 56,3 |
| Stalowowolski | 6 745 | 3 006 | 44,6 |
| Strzyżowski | 6 530 | 5 742 | 87,9 |
| Tarnobrzegi | 3 293 | 2 566 | 77,9 |
| Krosno | 2 604 | --- | --- |
| Przemysł | 5 071 | --- | --- |
| Rzeszów | 9 380 | --- | --- |
| Tarnobrzeg | 2 962 | --- | --- |
| Województwo | 154 216 | 97 537 | 63,2 |

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS– 01.

Najwyższy udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi odnotowano w następujących powiatach :

- przemyskim (100,0 %),
- brzozowskim (91,3 %),
- krośnieńskim (89,9 %),
- strzyżowskim (87,9 %),
- kolbuszowskim (86,9 %).

Najniższy zaś w powiatach:

- stalowowolskim (44,6 %),
- mieleckim (53,1 %),
- sanockim (56,3 %),
- dębickim (59,1 %),
- jarosławskim (61,4 %) ⁵⁷.

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi 11,8 % (na koniec 2012 roku – 15,6 %) posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych, a 13,4 % (na koniec 2012 roku – 12,6 %) gospodarstwo rolne, którego powierzchnia nie przekraczała 2 ha przeliczeniowych. Bezrobotni zamieszkali na wsi to przede wszystkim osoby młode w wieku do 34 lat (54,0 % ogółu bezrobotnych z terenów wiejskich), posiadające głównie wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,5 %) oraz policealne i średnie zawodowe (25,0%) – razem (58,5 %). Bezrobotni zarejestrowani jako zamieszkali na terenach wiejskich posiadają również niewielkie doświadczenie zawodowe: ok. 38,5 % spośród nich posiadało staż pracy maksymalnie do 5 lat, a 25,1 % dotychczas w ogóle jeszcze nie pracowało. Osoby zamieszkałe na wsi stosunkowo długo pozostawały w ewidencji urzędów pracy tj. 42,8 % bezrobotnych zamieszkałych na wsi pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy z tego ok. 25,2 % powyżej 24 miesięcy.

⁵⁷ W powiecie przemyskim za wyjątkiem Przemyśla, wyłączonego na prawach powiatu grodzkiego brak jest innych miast w granicach administracyjnych powiatu ziemskiego. Z tej przyczyny liczba osób bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich w ramach powiatu przemyskiego wynosi 100 %, co stanowi wyjątek. W pozostałych powiatach ziemskich liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi jest zróżnicowana i zawiera się w przedziale procentowym od 44,6 % wartość najniższa (powiat stalowowolski) do 91,3 % dla powiatu brzozowskiego.

Tabela 15. Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi, uprawnionych do pobierania zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Stan na 31. 12. 2013 r.

| POWIAT | Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi | w tym: Liczba zasiłkobiorców zamieszkałych na wsi | % udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na wsi |
|--------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Bieszczadzki | 1 261 | 173 | 13,7 |
| Brzozowski | 6 700 | 1 106 | 16,5 |
| Dębicki | 4 911 | 534 | 10,9 |
| Jarosławski | 6 166 | 531 | 8,6 |
| Jasielski | 6 923 | 621 | 9,0 |
| Kolbuszowski | 3 632 | 319 | 8,8 |
| Krośnieński | 6 417 | 867 | 13,5 |
| Leski | 2 348 | 426 | 18,1 |
| Leżajski | 4 145 | 397 | 9,6 |
| Lubaczowski | 2 919 | 255 | 8,7 |
| Łańcucki | 5 117 | 556 | 10,9 |
| Mielecki | 4 083 | 416 | 10,2 |
| Niżański | 4 111 | 619 | 15,1 |
| Przemyski | 6 400 | 972 | 15,2 |
| Przeworski | 4 998 | 398 | 8,0 |
| Ropczycko – sędziszowski | 4 577 | 699 | 15,3 |
| Rzeszowski | 8 250 | 930 | 11,3 |
| Sanocki | 3 265 | 332 | 10,2 |
| Stalowowolski | 3 006 | 243 | 8,1 |
| Strzyżowski | 5 742 | 860 | 15,0 |
| Tarnobrzegi | 2 566 | 287 | 11,2 |
| Krosno | --- | --- | --- |
| Przemysł | --- | --- | --- |
| Rzeszów | --- | --- | --- |
| Tarnobrzeg | --- | --- | --- |
| województwo | 97 537 | 11 541 | 11,8 |

Źródło: Dane na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS– 01.

2.3. Bezrobotni wg płci

Na koniec 2013 r. bezrobotne kobiety stanowiły 50,2 % (tj. 77 415) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w 2012 r. 50,6 %). W porównaniu do stanu z końca grudnia 2012 r. ich liczba uległa zmniejszeniu o 465 kobiet. Mężczyźni stanowili na koniec 2013 r. 49,8 % ogółu zarejestrowanych tj. 76 801 osób (w 2012 roku 49,4%).

**Tabela 16. Udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych.
Stan na 31. 12. 2013 r.**

| POWIAT | Liczba bezrobotnych ogółem | w tym Liczba bezrobotnych kobiet | % udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych |
|--------------------------|----------------------------|----------------------------------|------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Bieszczadzki | 2 046 | 1 058 | 51,7 |
| Brzozowski | 7 342 | 3 874 | 52,8 |
| Dębicki | 8 312 | 4 573 | 55,0 |
| Jarosławski | 10 044 | 4 886 | 48,6 |
| Jasielski | 10 015 | 5 257 | 52,5 |
| Kolbuszowski | 4 180 | 1 982 | 47,4 |
| Krośnieński | 7 137 | 3 709 | 52,0 |
| Leski | 2 878 | 1 374 | 47,7 |
| Leżajski | 5 585 | 2 752 | 49,3 |
| Lubaczowski | 4 409 | 2 064 | 46,8 |
| Łańcucki | 6 391 | 2 936 | 45,9 |
| Mielecki | 7 693 | 3 805 | 49,5 |
| Niżański | 6 237 | 3 068 | 49,2 |
| Przemyski | 6 400 | 3 102 | 48,5 |
| Przeworski | 6 809 | 3 457 | 50,8 |
| Ropczycko - sędziszowski | 6 344 | 3 202 | 50,5 |
| Rzeszowski | 10 011 | 4 679 | 46,7 |
| Sanocki | 5 798 | 2 996 | 51,7 |
| Stalowowolski | 6 745 | 3 416 | 50,6 |
| Strzyżowski | 6 530 | 3 283 | 50,3 |
| Tarnobrzeski | 3 293 | 1 756 | 53,3 |
| Krosno | 2 604 | 1 394 | 53,5 |
| Przemyśl | 5 071 | 2 599 | 51,3 |
| Rzeszów | 9 380 | 4 666 | 49,7 |
| Tarnobrzeg | 2 962 | 1 527 | 51,6 |
| Województwo | 154 216 | 77 415 | 50,2 |

Źródło: Dane na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01.

W statystyce rynku pracy w poniżej wymienionych powiatach odsetek bezrobotnych kobiet był większy niż $\frac{1}{2}$ (50,0 %) w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych według stanu na 31 grudnia 2013 r. Były to następujące powiaty :

- dębicki (55,0 %),
- miasto Krosno (53,5 %),
- tarnobrzeski (53,3 %),
- brzozowski (52,8 %),
- jasielski (52,5 %),
- krośnieński (52,0 %),
- bieszczadzki i tarnobrzeski (po 51,7 %),

- Tarnobrzegu (51,6 %),
- miasto Przemyśl (51,3 %),
- przeworskim (50,8 %),
- stalowowolskim (50,6 %),
- ropczycko-sędziszowskim (50,5 %),
- strzyżowskim (50,3 %).

W pozostałych 11 powiatach lub miastach na prawach powiatów omawiany udział był niższy jak 50,0 %. Były to następujące: jarosławski, kolbuszowski, leski, leżajski, lubaczowski, łańcucki, mielecki, niżański, przemyski, rzeszowski i niższy jak ½ udział bezrobotnych kobiet dotyczył również miasta Rzeszowa.

Tradycyjnie już sytuacja kobiet na rynku pracy nie jest korzystna, i co warto zaznaczyć, w większym stopniu trudniejsza niż mężczyźn. Bezrobotne kobiety stanowią z reguły ponad połowę ogólnej liczby osób bezrobotnych. Najczęściej są to osoby młode w wieku od 18 do 34 lat (54,6 % ogółu bezrobotnych kobiet), stosunkowo długo pozostające bez zatrudnienia (47,5 % ogółu zarejestrowanych kobiet pozostaje w ewidencji urzędów pracy powyżej 12 miesięcy z tego 30,0 % dłużej niż 2 lata). Trudności tych nie eliminuje wyższy poziom wykształcenia bezrobotnych kobiet. Wykształcenie wyższe posiadało 18,9 % bezrobotnych kobiet i 8,5 % bezrobotnych mężczyźn. Policealne i średnie zawodowe 28,7 % kobiet i 21,9 % mężczyźn, a średnie ogólnokształcące 13,0 % kobiet i 7,5 % mężczyźn. Bezrobotni mężczyźni przeważali natomiast wśród osób posiadających niższy poziom wykształcenia. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 36,2 % bezrobotnych mężczyźn i 24,4 % kobiet, a gimnazjalne i poniżej 25,9 % zarejestrowanych mężczyźn i 15,0 % kobiet.⁵⁸

2.4. Bezrobotni według wieku

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat (30,4 %). Natomiast drugą, co do liczebności osoby w wieku od 18 do 24 lat (21,2 %). Łącznie obie powyższe grupy stanowiły 51,6 % ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

⁵⁸ Odsetki obliczono oddzielnie w grupie kobiet i mężczyźn. Pokazują one dodatkowo rozkład wykształcenia dla danej zmiennej.

Wśród bezrobotnych kobiet, osoby w wieku od 25 do 34 lat stanowiły 34,1 %, a w wieku 18 do 24 lat 20,5 % (łącznie 54,6 %). Bezrobocie wśród młodych, z reguły nie posiadających stażu pracy, jest zjawiskiem zdecydowanie niekorzystnym i niepożądanym. Często pierwszym doświadczeniem absolwentów na rynku pracy po ukończeniu szkoły jest rejestracja w powiatowym urzędzie pracy. Stąd też istotnym zadaniem urzędów pracy są działania na rzecz promocji zatrudnienia oraz przeciwdziałania negatywnym skutkom bezrobocia wśród nie tylko absolwentów, ale i populacji osób młodych.

Tabela 17. Bezrobotni według wieku. Stan na 31. 12. 2013 r.

| Wiek w latach | Bezrobotni ogółem | % bezrobotnych ogółem | w tym: kobiety | % kobiet |
|---------------|-------------------|-----------------------|----------------|---------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 18-24 | 32 733 | 21,2% | 15 847 | 20,5% |
| 25-34 | 46 948 | 30,4% | 26 413 | 34,1% |
| 35-44 | 31 588 | 20,5% | 17 119 | 22,1% |
| 45-54 | 27 607 | 17,9% | 13 286 | 17,2% |
| 55-59 | 11 982 | 7,8% | 4 750 | 6,1% |
| 60-64 | 3 358 | 2,2% | X | --- |
| ogółem | 154 216 | 100,0% | 77 415 | 100,0% |

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS – 01 – załącznik 1, bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.

2.5. Bezrobotni według poziomu wykształcenia

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy najliczniejszy udział stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (30,3 %) oraz policealne i średnie zawodowe (25,3 %). Wykształcenie gimnazjalne i poniżej posiadało 20,4 % ogółu bezrobotnych. Natomiast najmniejsza grupa osób tj. 13,7 % ogółu bezrobotnych legitymowało się wykształceniem wyższym. Podkreślić należy, iż już od kilku lat odnotowujemy wzrost tej grupy bezrobotnych (na koniec 2004 roku stanowili oni 5,5%, w 2005 r. (6,2%), w 2006 r. (6,9%), w 2007 r. (7,8%), w 2008 r. (9,2%), w 2009 (10,2%), w 2011 r. (12,8 %). Na koniec 2012 r. osoby bezrobotne z wykształceniem wyższym stanowiły 13,1 % ogółu bezrobotnych.

Bezrobotni posiadający niski poziom formalnego wykształcenia tj. wykształcenie gimnazjalne i poniżej i zasadnicze zawodowe stanowili razem 50,7 % ogółu bezrobotnych. Osoby te również długo pozostają w ewidencji powiatowych urzędów pracy i stanowiły

według omawianego stanu ponad ½ w grupie bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Tabela 18. Bezrobotni wg wykształcenia. Stan na 31. 12. 2013 r.

| Poziomy wykształcenia | Bezrobotni ogółem | % w bezrobotnych ogółem | w tym: kobiety | % kobiet |
|-------------------------------|-------------------|-------------------------|----------------|---------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| wyższe | 21 146 | 13,7% | 14 610 | 18,9% |
| policealne i średnie zawodowe | 39 036 | 25,3% | 22 209 | 28,7% |
| średnie ogólnokształcące | 15 841 | 10,3% | 10 091 | 13,0% |
| zasadnicze zawodowe | 46 739 | 30,3% | 18 918 | 24,4% |
| gimnazjalne i poniżej | 31 454 | 20,4% | 11 587 | 15,0% |
| Ogółem | 154 216 | 100,0% | 77 415 | 100,0% |

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS- 01 – załącznik 1, bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.

2.6. Bezrobotni według Polskiej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej

Na koniec 2013 r. populacja bezrobotnych, którzy pracowali przed zarejestrowaniem się w urzędach pracy wynosiła 118 438 osób, tj. ok. 76,8 % ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do stanu z końca 2012 roku (116 662) ich liczba wzrosła o 1 776. Wśród bezrobotnych poprzednio pracujących :

- 91 742 osób (77,5 %) pracowało wcześniej w zakładach sektora prywatnego,
- 18 136 osób (15,3 %) w zakładach sektora publicznego,
- 8 560 osób (7,2 %) w zakładach o niezidentyfikowanym rodzaju działalności (brak dokładnych danych na temat miejsca pracy w dokumentach przedłożonych do rejestracji w powiatowych urzędach pracy).

Ponadto osoby dotychczas niepracujące stanowiły ok. 23,2 % ogółu bezrobotnych.

Tabela 19. Bezrobotni poprzednio pracujący według Polskiej Klasyfikacji Działalności. Stan na 31. 12. 2013 r.

| Lp. | Wyszczególnienie | Bezrobotni poprzednio pracujący | % | w tym: ze zwolnień z przyczyn dot. zakładu pracy | Oferty pracy zgłoszone w 2013 r. |
|-----|-----------------------------------------|---------------------------------|--------------|--------------------------------------------------|----------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| --- | Ogółem w tym wybrane sekcje : | 118 438 | 100,0 | 6 074 | 53 935 |
| 1 | Przetwórstwo przemysłowe | 25 959 | 21,9 | 1 992 | 8 678 |

| | | | | | |
|----|---------------------------------------------------------------------------------|--------|------|-------|--------|
| 2 | Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli | 23 054 | 19,5 | 1 291 | 10 049 |
| 3 | Budownictwo | 15 132 | 12,8 | 802 | 4 703 |
| 4 | Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne | 6 760 | 5,7 | 55 | 6 409 |
| 5 | Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca | 4 559 | 3,8 | 107 | 4 097 |
| 6 | Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi | 4 249 | 3,6 | 196 | 2 027 |
| 7 | Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo | 3 721 | 3,1 | 79 | 402 |
| 8 | Transport i gospodarka magazynowa | 3 431 | 2,9 | 356 | 1 924 |
| 9 | Edukacja | 3 373 | 2,8 | 159 | 3 244 |
| 10 | Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna | 3 153 | 2,7 | 141 | 2 682 |
| 11 | Opieka zdrowotna i pomoc społeczna | 2 728 | 2,3 | 130 | 3 143 |
| 12 | Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją | 1 833 | 1,5 | 55 | 1 531 |

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 załącznik 2 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.

* Według sprawozdań MPiPS-01 w 2013 r. zgłoszono do powiatowych urzędów pracy 54 304 oferty pracy. Liczba ofert pracy podana w powyższym zestawieniu została pomniejszona o oferty, z realizacji których zrezygnowali pracodawcy.

Od kilkunastu lat specyfika regionalnego zatrudnienia bezrobotnych w ostatnim miejscu pracy pozostaje niezmienna i dominują jako ostatnie miejsca pracy takie same sekcje. Najwięcej bezrobotnych pracowało poprzednio w zakładach pracy należących do następujących sekcji PKD: przetwórstwo przemysłowe (21,9 %), następnie w handlu, łącznie z naprawami (19,5 %), w budownictwie (12,8 %), administracji publicznej i obronie narodowej (5,7 %), działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (3,8 %), działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (3,6 %), rolnictwie /łowiectwie, leśnictwie i rybactwie/ (3,1 %), transporcie i gospodarce magazynowej (2,9 %), a także w sektorze edukacji (2,8 %), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (2,7 %), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (2,3 %), działalności związanej z kulturą rozrywką i rekreacją (1,5 %).

Najmniej w zakładach pracy zaliczanych do sekcji: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (0,2 % ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących) górnictwo i wydobywanie (0,3 %), informacji i komunikacji oraz działalności powiązanej

z obsługą rynku nieruchomości (po 0,7%), dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją (0,8%) oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej (1,1%).

2.7. Bezrobotni według zawodów

Na koniec 2013 r. odnotowano największą liczbę bezrobotnych w następujących grupach zawodów i specjalnościach (w 1 cyfrowych kodów zawodów)⁵⁹ :

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 37 364 osób (30,0%) ogółu bezrobotnych posiadających zawód,
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 22 992 (18,5%),
- technicy i inny średni personel – 21 181 (17,0%),
- specjaliści – 17 139 (13,8%),
- pracownicy przy pracach prostych – 10 122 (8,1%).

Warto nadmienić, iż znaczną zbiorowość wśród bezrobotnych tj. 29 703 osoby stanowili zarejestrowani bez określonego zawodu, co obejmowało 19,3% ogółu zarejestrowanych w PUP według stanu na koniec 2013 roku. Najmniej bezrobotnych odnotowano w następujących grupach zawodów:

- siły zbrojne – 31 osób (0,02%) ogółu bezrobotnych posiadających zawód,
- parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy – 513 (0,4%),
- rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 2 591 (2,1%),
- pracownicy biurowi – 4 914 (3,9%),
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 7 666 (6,2%).

⁵⁹ Udział procentowy obliczono w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych posiadających określony zawód.

Tabela 20. Bezrobotni według grup zawodów. Stan na koniec grudnia 2013 r.

| Grupy zawodów | kody zaw. | stan na 31.12. 2013 r. | Rozkład procentowy* |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------------------------|---------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy | 1 | 513 | 0,4 |
| Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni | 11 | 84 | 16,4 |
| Kierownicy ds. zarządzania i handlu | 12 | 154 | 30,0 |
| Kierownicy ds. produkcji i usług | 13 | 181 | 35,3 |
| Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych | 14 | 94 | 18,3 |
| Specjaliści | 2 | 17 139 | 13,8 |
| Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych | 21 | 2 982 | 17,4 |
| Specjaliści ds. zdrowia | 22 | 987 | 5,8 |
| Specjaliści nauczania i wychowania | 23 | 3 302 | 19,3 |
| Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania | 24 | 5 402 | 31,5 |
| Specjaliści ds. technologii informacyjno – komunikacyjnych | 25 | 334 | 1,9 |
| Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury | 26 | 4 132 | 24,1 |
| Technicy i inny średni personel | 3 | 21 181 | 17,0 |
| Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych | 31 | 10 420 | 49,2 |
| Średni personel ds. zdrowia | 32 | 3 415 | 16,1 |
| Średni personel ds. biznesu i administracji | 33 | 5 365 | 25,3 |
| Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny | 34 | 1 087 | 5,1 |
| Technicy informatycy | 35 | 894 | 4,2 |
| Pracownicy biurowi | 4 | 4 914 | 3,9 |
| Sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni | 41 | 1 754 | 35,7 |
| Pracownicy obsługi klienta | 42 | 1 033 | 21,0 |
| Pracownicy ds. finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej | 43 | 1 852 | 37,7 |
| Pozostali pracownicy obsługi biura | 44 | 275 | 5,6 |
| Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy | 5 | 22 992 | 18,5 |
| Pracownicy usług osobistych | 51 | 10 348 | 45,0 |
| Sprzedawcy i pokrewni | 52 | 11 470 | 49,9 |
| Pracownicy opieki osobistej i pokrewni | 53 | 564 | 2,5 |
| Pracownicy usług ochrony | 54 | 610 | 2,7 |
| Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy | 6 | 2 591 | 2,1 |
| Rolnicy produkcji towarowej | 61 | 1 947 | 75,1 |
| Leśnicy i rybacy | 62 | 515 | 19,9 |
| Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby | 63 | 129 | 5,0 |
| Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy | 7 | 37 364 | 30,0 |
| Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) | 71 | 9 401 | 25,2 |
| Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni | 72 | 12 890 | 34,5 |
| Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni | 73 | 1 784 | 4,8 |
| Elektrycy i elektronicy | 74 | 2 505 | 6,7 |
| Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni | 75 | 10 784 | 28,9 |
| Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń | 8 | 7 666 | 6,2 |
| Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych | 81 | 3 584 | 46,8 |
| Monterzy | 82 | 825 | 10,8 |
| Kierowcy i operatorzy pojazdów | 83 | 3 257 | 42,5 |
| Pracownicy przy pracach prostych | 9 | 10 122 | 8,1 |

| | | | |
|--------------------------------------------------------------------------|----------|-----------|-------------|
| Pomoce domowe i sprzątaczk | 91 | 2 009 | 19,8 |
| Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie | 92 | 327 | 3,2 |
| Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie | 93 | 5 788 | 57,2 |
| Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki | 94 | 528 | 5,2 |
| Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach | 95 | 15 | 0,1 |
| Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych | 96 | 1 455 | 14,4 |
| Siły zbrojne | 0 | 31 | 0,02 |
| Oficerowie sił zbrojnych | 01 | 2 | 6,5 |
| Podoficerowie sił zbrojnych | 02 | 0 | 0,0 |
| Żołnierze szeregowi | 03 | 29 | 93,5 |
| Bez zawodu ** | A | 29 703 | 19,3 |
| Razem posiadający zawód | B | 124 513 | 80,7 |
| Bezrobotni ogółem | AB | 154 216 | 100,0 |

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy załącznik 3 Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności.

* W jednocyfrowych grupach zawodów odsetek obliczono w stosunku do liczby bezrobotnych ogółem, posiadających dany zawód (razem posiadający zawód). Natomiast wartości procentowe odpowiadające zawodom dwucyfrowym obliczone zostały wewnątrz danej grupy, prezentując ich rozkład w ramach poszczególnych grup.

** W tym przypadku obliczono udział osób bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie bezrobotnych (bezrobotni ogółem) zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w województwie podkarpackim według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku.

W porównaniu do stanu z końca grudnia 2012 roku wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w przypadku 5 grup zawodów (wg 1-cyfrowego kodu), a spadek nastąpił również w 5 grupach zawodów. Wzrost liczby bezrobotnych dotyczył następujących grup:

- specjaliści – wzrost liczby bezrobotnych o 805 osób,
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 82,
- parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy – 62,
- pracownicy przy pracach prostych – 46,
- pracownicy biurowi – 27.

Spadek liczby bezrobotnych odnotowano natomiast w przypadku następujących tzw. „wielkich” grupach zawodów:

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – spadek o 384 osoby,
- technicy i inny średni personel – 340,
- rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 51,
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 6,
- siły zbrojne – 3.

Nieznacznie wzrosła liczba bezrobotnych posiadających zawód o 238 osób, a także w grupie bezrobotnych nie posiadających zawodu o 171 osób.

Tabela 21. Zmiany liczby bezrobotnych według grup zawodowych.

| Grupy zawodów | kody zaw. | Bezrobotni ogółem: | | Wzrost lub spadek w stos. do 31.12 2012 r. |
|------------------------------------------------|-----------|--------------------|----------------|--------------------------------------------|
| | | 2012 r. | 2013 r. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy | 1 | 451 | 513 | 62 |
| Specjaliści | 2 | 16 334 | 17 139 | 805 |
| Technicy i inny średni personel | 3 | 21 521 | 21 181 | -340 |
| Pracownicy biurowi | 4 | 4 887 | 4 914 | 27 |
| Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy | 5 | 22 910 | 22 992 | 82 |
| Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy | 6 | 2 642 | 2 591 | -51 |
| Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy | 7 | 37 748 | 37 364 | -384 |
| Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń | 8 | 7 672 | 7 666 | -6 |
| Pracownicy przy pracach prostych | 9 | 10 076 | 10 122 | 46 |
| Siły zbrojne | 0 | 34 | 31 | -3 |
| Bez zawodu | A | 29 532 | 29 703 | 171 |
| Z zawodem | B | 124 275 | 124 513 | 238 |
| Razem | AB | 153 807 | 154 216 | 409 |

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy załącznik 3 Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności.

2.8. Bezrobotni według stażu pracy

W końcu 2013 r. wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych 23,2 % nie posiadało jeszcze dotychczas żadnego udokumentowanego stażu zawodowego. Krótki staż pracy tj. do 5 lat posiadało łącznie 38,4 % ogółu bezrobotnych. W grupie bezrobotnych kobiet brakiem stażu pracy legitymowało się 26,1 %, a stażem do 5 lat 39,6 %.

Warto zaznaczyć, iż osoby bez doświadczenia zawodowego lub posiadające krótki staż pracy stanowiły łącznie 61,6 % ogólnej liczby bezrobotnych. Warto podkreślić, iż w jeszcze większym stopniu opisana trudna sytuacja dotyczyła bezrobotnych kobiet bez lub z niewielkim stażem pracy, które to stanowiły 65,8 % w swojej grupie.

Brak doświadczenia zawodowego wpływa dodatkowo negatywnie na podjęcie zatrudnienia, gdyż pracodawcy bardzo często wymagają od potencjalnych pracowników (jako warunek konieczny) praktycznego doświadczenia w wykonywaniu określonych czynności zawodowych oraz umiejętności podejmowania dodatkowych zadań, potwierdzonych praktyką.

Tabela 22. Bezrobotni według stażu pracy. Stan na 31. 12. 2013 r.

| staż pracy w latach | Bezrobotni ogółem | % bezrobotnych ogółem | w tym: kobiety | % kobiet |
|---------------------|-------------------|-----------------------|----------------|---------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| do 1 | 25 287 | 16,4% | 14 049 | 18,1% |
| od 1-5 | 33 937 | 22,0% | 16 639 | 21,5% |
| od 5-10 | 20 682 | 13,4% | 10 160 | 13,1% |
| od 10-20 | 21 305 | 13,8% | 10 486 | 13,5% |
| od 20-30 | 13 035 | 8,5% | 4 771 | 6,2% |
| 30 i więcej | 4 192 | 2,7% | 1 082 | 1,4% |
| bez stażu pracy | 35 778 | 23,2% | 20 228 | 26,1% |
| Ogółem | 154 216 | 100,0% | 77 415 | 100,0% |

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS – 01 załącznik 1 Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.

2.9. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowili łącznie na koniec grudnia 2013 roku 42,9 % ogółu bezrobotnych (z tego 25,2 % pozostawało bez pracy powyżej 24 m-cy). Natomiast w grupie bezrobotnych kobiet 47,5 % oczekiwało na uzyskanie zatrudnienia ponad rok (z tego 30,0 % bezrobotnych kobiet powyżej 24 miesięcy).

Tabela 23. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy. Stan na 31. 12. 2013 r.

| czas pozostawania bez pracy w miesiącach | Bezrobotni ogółem | % bezrobotnych ogółem | w tym: kobiety | % kobiet |
|------------------------------------------|-------------------|-----------------------|----------------|---------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| do 1 | 13 094 | 8,5% | 4 820 | 6,2% |
| od 1 do 3 | 25 331 | 16,4% | 11 544 | 14,9% |
| od 3 do 6 | 24 567 | 15,9% | 12 462 | 16,1% |
| od 6 do 12 | 25 153 | 16,3% | 11 860 | 15,3% |
| od 12 do 24 | 27 227 | 17,7% | 13 540 | 17,5% |
| powyżej 24 | 38 844 | 25,2% | 23 189 | 30,0% |
| Ogółem | 154 216 | 100,0% | 77 415 | 100,0% |

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS – 01 – załącznik 1 Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku poziomu wykształcenia i stażu pracy.

Bezrobocie, w szczególności długotrwałe związane jest z pozostawaniem osób na nim przebywających w dalszej bierności zawodowej i ekonomicznej, co w powiązaniu z przedłużającym się okresem pozostawania bez stałej pracy warunkuje różnorodne niekorzystne zjawiska społeczne. Jest to tym bardziej sytuacja niepożądana, ponieważ w tej kategorii statystycznej odnotowujemy znaczną grupę osób młodych do 34 lat (ok. 42,1 %) pozostających bez pracy w ewidencji urzędów pracy ponad 12 miesięcy. Wśród bezrobotnych

długotrwale znajdują się także osoby posiadające niski poziom wykształcenia lub w sytuacji gdy aktualnie posiadane przez nich umiejętności uległy dezaktualizacji. Prawie 56,7 % bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowią osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej.

Długotrwale bezrobotni dość często nie posiadają doświadczenia zawodowego lub legitymują się stosunkowo krótkim stażem pracy tj. do 5 lat (ok. 59,8 % z nich to bezrobotni bez stażu pracy lub z doświadczeniem bardzo krótkiego zatrudnienia).

Wśród bezrobotnych długo pozostających bez pracy znaczny jest również udział osób starszych. W grupie wiekowej bezrobotnych od 45 do 54 lat osoby pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy stanowiły 51,0 %, w grupie 35 – 44 lat ok. 50,9 %. Natomiast w grupie wiekowej od 18 do 24 lat 25,3 %, a od 25 do 34 lat 41,6 %.⁶⁰

2.10. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy na koniec grudnia 2013 r. odnotowano również grupy osób bezrobotnych definiowane przez ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Tabela 24. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stan na koniec grudnia 2013 r.

| WYSZCZEGÓLNIENIE | LICZBA BEZROBOTNYCH OGÓŁEM | %* | KOBIETY | %** | MĘŻCZYŹNI | %** |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------|------|---------|------|-----------|------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Bezrobotni do 25 roku życia | 32 733 | 21,2 | 15 847 | 10,3 | 16 886 | 10,9 |
| Długotrwale bezrobotni | 90 509 | 58,7 | 49 011 | 31,8 | 41 498 | 26,9 |
| Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka ⁶¹ | --- | --- | 19 197 | 24,8 | --- | --- |

⁶⁰ Por: M. Malikowski (red.) „Badanie wykluczenia społecznego w województwie podkarpackim” powiat stalowowolski, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2010/2011 s.5. Publikacja współfinansowana przez UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Większość osób bezrobotnych długotrwale korzysta z pomocy socjalnej. Według fragmentarycznych danych MPiPS za 2009 rok w województwie podkarpackim objęto pomocą społeczną 80,4 tys. rodzin tj. ponad 280 tys. osób korzystało z pomocy socjalnej.

⁶¹ W przypadku tej grupy bezrobotnych odsetki zostały zaprezentowane w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w PUP województwa podkarpackiego, która w tym przypadku stanowi całą grupę odniesienia dotyczącą bezrobocia rejestrowanego (N = 77 415 = 100%). We wszystkich pozostałych subpopulacjach bezrobotnych n_{1,2,3...}, N = 154 216=100 %.

| | | | | | | |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------|------|--------|------|--------|------|
| Bezrobotni powyżej 50 roku życia | 29 493 | 19,1 | 11 219 | 7,3 | 18 274 | 11,8 |
| Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych | 39 224 | 25,4 | 19 469 | 12,6 | 19 755 | 12,8 |
| Bezrobotni bez doświadczenia Zawodowego | 46 275 | 30,0 | 25 790 | 16,7 | 20 485 | 13,3 |
| Bezrobotni bez wykształcenia średniego | 78 193 | 50,7 | 30 505 | 19,8 | 47 688 | 30,9 |
| Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 r. życia | 8 346 | 5,4 | 6 750 | 4,4 | 1 596 | 1,0 |
| Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia | 1 914 | 1,2 | 70 | 0,05 | 1 844 | 1,2 |
| Bezrobotni niepełnosprawni ⁶² | 6 544 | 4,2 | 3 151 | 2,0 | 3 393 | 2,2 |
| Bezrobotni po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego | 320 | 0,21 | 247 | 0,16 | 73 | 0,05 |

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS– 01, grudzień 2013 r.

*Dane dotyczące udziału ogółu osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy obliczone zostały w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

**Dane dotyczące udziału bezrobotnych kobiet oraz mężczyzn będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wyliczone zostały również w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Najbardziej licznymi kategoriami były:

- osoby długotrwale bezrobotne 58,7 % ogólnej liczby bezrobotnych (w 2012 r. 56,2 %),
- Bezrobotni bez wykształcenia średniego 50,7 % (w 2012 r. 51,0 %),
- Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego 30,0 % (w 2012 r. 30,4 %),
- Bezrobotni do 25 roku życia 21,2 % (w 2012 r. 22,7 %),
- Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych 25,4 % (w 2012 r. 24,7 %),
- Bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka tj. 24,8 % (w 2012 r. 23,7 %) ⁶³,
- Bezrobotni powyżej 50 roku życia 19,1 % (w 2012 r. 17,5 %).

⁶² Według ostatnich dostępnych danych statystycznych osoby niepełnosprawne stanowią mniej niż 1/6 populacji ludności w województwie. Według danych GUS na podstawie NSP z 2002 r. w województwie podkarpackim było 316 146 osób niepełnosprawnych, co stanowiło 15 % ludności województwa oraz 5,8 % ogółu niepełnosprawnych w kraju. Osób niepełnosprawnych z orzecznym stopniem o niepełnosprawności odnotowano w województwie podkarpackim 248 221 osób. Powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności tylko w 2009 i 2010 roku wydały łącznie 95 400 orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Źródło: Diagnoza do strategii województwa podkarpackiego 2007–2020 s. 13. Obserwatorium Integracji Społecznej. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

⁶³ Odsetki w przypadku grupy bezrobotnych kobiet obliczono w stosunku do ogółu bezrobotnych kobiet. Pozostałe udziały dotyczące bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zostały wykazane w stosunku do liczby bezrobotnych ogółem.

3. Pozostałe grupy osób ujmowane w statystykach urzędów pracy

W ewidencji powiatowych urzędów pracy naszego województwa na koniec grudnia 2013 r. odnotowano także:

- 2 535 poszukujących pracy, w tym 1 273 niepełnosprawnych i nie pozostających w zatrudnieniu (na koniec 2012 analogicznie również 2 597 i 1 341),
- 12 cudzoziemców z krajów Unii Europejskiej z prawem do zasiłku (2012 r. – 14 cudzoziemców).
- 6 074 bezrobotnych poprzednio pracujących, zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (w 2012 r. 4 700),
- 10 496 osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (w 2012 r. 10 879).

**TABELA 25. ZESTAWIENIE POZOSTAŁYCH GRUP BEZROBOTNYCH
ODNOTOWANYCH W STATYSTYKACH POWIATOWYCH URZĘDÓW
PRACY. STAN NA 31 GRUDNIA 2013 r.**

| WYSZCZEGÓLNIENIE | LICZBA BEZRO- BOTNYCH OGÓŁEM | %* | KOBIETY | %** | MĘŻCZYŹNI | %** |
|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-----|---------|-----|-----------|-----|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Bezrobotni poprzednio pracujący, zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy | 6 074 | 3,9 | 2 914 | 1,9 | 3 160 | 2,0 |
| Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w tym: | 10 496 | 6,8 | 5 713 | 3,7 | 4 783 | 3,1 |
| Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia | 3 151 | 2,0 | 2 244 | 1,5 | 907 | 0,6 |

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS – 01 za grudzień 2013 r.

* Dane dotyczące udziału ogółu osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy obliczone zostały w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

**Dane dotyczące udziału bezrobotnych kobiet oraz mężczyzn będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy obliczone zostały również w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Odsetki nie zawsze sumują się do 100,0 z powodu zastosowania elektronicznej metody obliczania. Dopuszczalne różnice zawarte są w przedziale 0,1÷ 0,2 %.

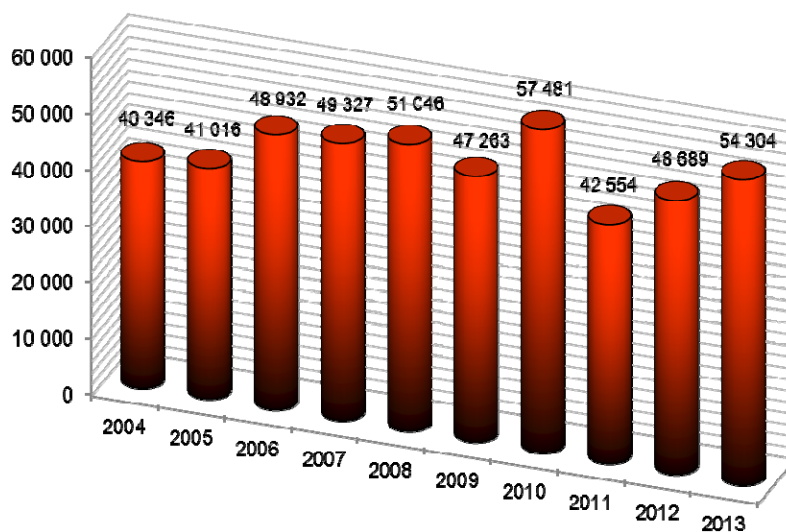
4. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej

W okresie 2004 – 2013 największą ilość ofert pracy w województwie podkarpackim odnotowano w 2010 r. (57 481), co może stanowić tzw. dominantę. W latach 2005 – 2008 na rynku pracy naszego województwa następował wzrost liczby wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej⁶⁴. W 2009 r. odnotowano ich spadek w porównaniu do trzech poprzednich lat (największy w porównaniu do 2008 r. o 3 783 oferty). W 2010 nastąpiła ww. kumulacja ofert w badanym przedziale czasowym. W okresie 2011 r. ponownie nastąpił spadek w stosunku do pięciu poprzednich lat. Warto nadmienić, iż w porównaniu do 2011 r. (N = 42 554 = 100%) nastąpił w 2012 r. wzrost o 6 135 ofert pracy (14,4 %), a w 2013 o 11 750 ofert (27,6 %).

Możliwe, iż sytuacja taka mogła zaistnieć w związku ze stabilizującym się rynkiem pracy w nowych krajach członkowskich UE i pozytywnym efektem działań podjętych w państwach „starej unii”, gdzie odnotowano pewne symptomy ograniczenia niekorzystnych skutków najnowszych zjawisk i procesów ekonomicznych. W 2013 r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy łącznie 54 304 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, z których 26 050 (48,0 %) było ofertami pracy subsydiowanej (w 2012 r. oferty pracy subsydiowanej stanowiły 51,6 % ogółu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej). Spośród ogólnej liczby ofert zgłoszonych w 2013 r. 12 700 tj. 23,4 % pochodziło z sektora publicznego, 1 282 tj. 2,4 % stanowiły oferty dla osób, którym nie upłynął okres 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. Niewielka ilość wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczyła osób z orzeczoną grupą niepełnosprawności, zdolnych jednocześnie do podjęcia pracy – 3 118 ofert pracy tj. 5,7 % ogółu ofert adresowanych było dla tej grupy osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

⁶⁴ Oferta pracy czyli wolne miejsce pracy i aktywizacji zawodowej oznacza zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (tj. wykonywanie określonej pracy lub usługi w wyniku zawarcia przez strony określonej umowy cywilnoprawnej) dla uzyskania fachowej pomocy w znalezieniu odpowiedniego pracownika. Wolne miejsce pracy lub aktywizacji zawodowej (oferta pracy) jest to również miejsce aktywizacji zawodowej zgłoszone przez osoby zainteresowane do PUP i przyjęte do realizacji (staż, przygotowanie zawodowe osób dorosłych, prace społecznie użyteczne). Źródło definicji: Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. „O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” Dz. U. Nr 99 poz. 1001, z późniejszymi zmianami.

Wykres 9. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej (oferty pracy) zgłoszone do PUP w latach 2004 – 2013.



Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy za poszczególne lata.

Tabela 26. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej według powiatów.

| Liczba ofert pracy (wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej) | | | | | |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------------|---------|---------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------|
| POWIATY | zgłoszonych w okresie | | z rubryki 3 | | Wzrost / spadek w porównaniu do 2012 r. |
| | 2012 r. | 2013 r. | liczba ofert zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej | miejsca aktywizacji zawodowej | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| Bieszczadzki | 780 | 791 | 463 | 328 | 11 |
| Brzozowski | 1 365 | 1463 | 593 | 870 | 98 |
| Dębicki | 2 574 | 2694 | 2250 | 444 | 120 |
| Jarosławski | 3 193 | 3198 | 2033 | 1 165 | 5 |
| Jasielski | 1 805 | 2245 | 1338 | 907 | 440 |
| Kolbuszowski | 904 | 1245 | 803 | 442 | 341 |
| Krośnieński | 1 061 | 1258 | 957 | 301 | 197 |
| Leski | 572 | 589 | 212 | 377 | 17 |
| Leżajski | 1 766 | 1832 | 819 | 1 013 | 66 |
| Lubaczowski | 1 412 | 1431 | 818 | 613 | 19 |
| Łańcucki | 1 320 | 1300 | 807 | 493 | -20 |
| Mielecki | 4 245 | 4667 | 3823 | 844 | 422 |
| Niżański | 1 492 | 1551 | 770 | 781 | 59 |
| Przemyski | 795 | 847 | 484 | 363 | 52 |
| Przeworski | 2 065 | 2198 | 854 | 1 344 | 133 |

| | | | | | |
|------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|
| Ropczycko-sędziszowski | 1 643 | 1601 | 652 | 949 | -42 |
| Rzeszowski | 2 795 | 2865 | 1823 | 1 042 | 70 |
| Sanocki | 1 487 | 1768 | 1340 | 428 | 281 |
| Stalowowolski | 1 990 | 2721 | 1887 | 834 | 731 |
| Strzyżowski | 1 451 | 1570 | 685 | 885 | 119 |
| Tarnobrzeski | 1 032 | 1477 | 1004 | 473 | 445 |
| Krosno | 1 371 | 2181 | 1688 | 493 | 810 |
| Przemyśl | 1 618 | 1940 | 1265 | 675 | 322 |
| Rzeszów | 8 779 | 9418 | 8342 | 1 076 | 639 |
| Tarnobrzeg | 1 174 | 1454 | 875 | 579 | 280 |
| Województwo | 48 689 | 54 304 | 36 585 | 17 719 | 5 615 |

Źródło: Na podstawie sprawozdań o rynku pracy MPiPS- 01 za lata 2012 i 2013.

Pomimo wzrostu w stosunku do roku poprzedniego liczby ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy, potrzeby w tym zakresie nadal są dalekie od sytuacji w pełni stabilnego rynku, z lekką przewagą nadwyżki miejsc pracy. Na powyższy deficyt pracy wpływa również znaczne zróżnicowanie przestrzenne ilości ofert zgłaszanych do publicznego pośrednictwa pracy w poszczególnych powiatach. W okresie 2013 roku w większości PUP odnotowano wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, co dotyczyło 23 powiatów lub miast na prawach powiatów. Największy wzrost ofert zatrudnienia lub aktywizacji zawodowej nastąpił w :

- Krośnie wzrost o 810 wolnych miejsc pracy / aktywizacji zawodowej,
- powiecie stalowowolskim (731),
- Rzeszowie (639),
- Powiecie tarnobrzeskim (445),
- Jasielskim (440),
- Mieleckim (422).

Warto wspomnieć również o mniej licznych spadkach liczby ofert pracy w następujących powiatach ropczycko-sędziszowskim (42) i łańcuckim (20).

W roku 2013 r. najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłosili pracodawcy z terenu następujących powiatów lub miast na prawach powiatów:

- Rzeszowa – 9 418 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,
- mieleckiego – 4 667,
- jarosławskiego – 3 198,
- rzeszowskiego – 2 865,

- stalowowolskiego – 2 721,
- dębickiego – 2 694,
- jasielskiego – 2 245.

Najmniej zaś z powiatów:

- leskiego – 589 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,
- bieszczadzkiego – 791,
- przemyskiego – 847,
- kolbuszowskiego – 1 245.

Tabela 27. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej subsydiowane z Funduszu Pracy.

| POWIAT | Liczba Wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej zgłoszonych w okresie 2013 r. | w tym: subsydiowane z funduszu pracy | % udział subsydiowanych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej w ogółem. |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| bieszczadzki | 791 | 430 | 54,4 |
| brzozowski | 1463 | 1 240 | 84,8 |
| dębicki | 2694 | 1 095 | 40,6 |
| jarosławski | 3198 | 1 994 | 62,4 |
| jasielski | 2245 | 1 379 | 61,4 |
| kolbuszowski | 1245 | 630 | 50,6 |
| krośnieński | 1258 | 522 | 41,5 |
| leski | 589 | 477 | 81,0 |
| leżajski | 1832 | 1 220 | 66,6 |
| lubaczowski | 1431 | 1 029 | 71,9 |
| łańcucki | 1300 | 837 | 64,4 |
| mielecki | 4667 | 1 429 | 30,6 |
| niżański | 1551 | 1 193 | 76,9 |
| przemyski | 847 | 703 | 83,0 |
| przeworski | 2198 | 1 821 | 82,8 |
| ropczycko-sędziszowski | 1601 | 1 199 | 74,9 |
| rzeszowski | 2865 | 1 191 | 41,6 |
| sanocki | 1768 | 857 | 48,5 |
| stalowowolski | 2721 | 1 152 | 42,3 |
| strzyżowski | 1570 | 1 052 | 67,0 |
| tarnobrzegi | 1477 | 732 | 49,6 |
| Krosno | 2181 | 694 | 31,8 |
| Przemyśl | 1940 | 1 204 | 62,1 |
| Rzeszów | 9418 | 1 170 | 12,4 |
| Tarnobrzeg | 1454 | 800 | 55,0 |
| województwo | 54 304 | 26 050 | 48,0 |

Źródło: Na podstawie sprawozdań o rynku pracy MPiPS– 01 za 2013 r.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, które zostały subsydiowane ze środków Funduszu Pracy łagodziły, w pewnym zakresie trudną sytuację na rynku pracy w poszczególnych powiatach. W 2013 roku największy udział ofert subsydiowanych w ogólnej liczbie wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej odnotowano w powiatach:

- brzozowskim – 84,8 %,
- przemyskim – 83,0 %,
- przeworskim – 82,8 %,
- leskim – 81,0 %,
- nizańskim – 76,9 %,
- ropczycko-sędziszowskim – 74,9 %.

Najniższy zaś w powiatach „ziemskich” lub „grodzkich”:

- Rzeszowie – 12,4 %,
- mieleckim – 30,6 %,
- Krośnie – 31,8 %,
- dębickim – 40,6 %,
- krośnieńskim – 41,5 %,
- rzeszowskim – 41,6 %,
- stalowowolskim – 42,3 %.

W województwie podkarpackim w 2013 r. na jedno wolne miejsce pracy i miejsce aktywizacji zawodowej przypadało średnio 34 bezrobotnych (w 2012 roku – 36 bezrobotnych). Przy czym w 17 powiatach liczba ta była wyższa lub równa średniej dla województwa, a w pozostałych 8 niższa. Sytuacja w tym zakresie była najkorzystniejsza w: Rzeszowie gdzie na 1 miejsce zatrudnienia przypadało 12 bezrobotnych, Krośnie (14), powiecie mieleckim (20) i Tarnobrzegu (25). Natomiast znacznie bardziej niekorzystna w powiatach: przemyskim (85), krośnieńskim (67), brzozowskim (58), łańcuckim (57), jasielskim (55), leskim (54), ropczycko – sędziszowskim i strzyżowskim (po 47), nizańskim (46), rzeszowskim (41) i kolbuszowskim (40).

Tabela 28. Średnia liczba bezrobotnych przypadających na 1 wolne miejsce pracy i aktywizacji zawodowej w okresie 2013 r.

| POWIAT | średnia liczba bezrobotnych (w m-cu) | średnia liczba wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej (w m-cu) | średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy i aktywizacji zawodowej (w m-cu) |
|--------------------------|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| bieszczadzki | 2 054 | 66 | 31 |
| brzozowski | 7 067 | 122 | 58 |
| dębicki | 8 248 | 225 | 37 |
| jarosławski | 10 232 | 267 | 38 |
| jasielski | 10 203 | 187 | 55 |
| kolbuszowski | 4 109 | 104 | 40 |
| krośnieński | 7 059 | 105 | 67 |
| leski | 2 664 | 49 | 54 |
| leżajski | 5 543 | 153 | 36 |
| lubaczowski | 4 260 | 119 | 36 |
| łańcucki | 6 191 | 108 | 57 |
| mielecki | 7 782 | 389 | 20 |
| niżański | 5 932 | 129 | 46 |
| przemyski | 6 020 | 71 | 85 |
| przeworski | 6 734 | 183 | 37 |
| ropczycko - sędziszowski | 6 308 | 133 | 47 |
| rzeszowski | 9 804 | 239 | 41 |
| sanocki | 5 634 | 147 | 38 |
| stalowowolski | 6 833 | 227 | 30 |
| strzyżowski | 6 165 | 131 | 47 |
| tarnobrzeski | 3 373 | 123 | 27 |
| Krosno | 2 577 | 182 | 14 |
| Przemyśl | 5 173 | 162 | 32 |
| Rzeszów | 9 473 | 785 | 12 |
| Tarnobrzeg | 3 050 | 121 | 25 |
| województwo | 152 488 | 4 525 | 34 |

Źródło: Na podstawie sprawozdań o rynku pracy MPiPS-01 za okres 2013 r.

Analizując natomiast zgłoszone w 2013 r. wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej według Polskiej Klasyfikacji Działalności należy podkreślić, że największą ich liczbę zgłosili pracodawcy z następujących sekcji:

- handlu hurtowego i detalicznego (w tym naprawy pojazdów samochodowych i motocykli) – 10 049 (tj. 18,6 % ogółu zgłoszonych w okresie 2013 r. ofert pracy według PKD),
- przetwórstwa przemysłowego – 8 678 (16,1 %),
- administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych zabezpieczeń społecznych – 6 409 (11,9 %),

- budownictwa – 4 703 (8,7 %),
- działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca – 4 097 (7,6 %),
- edukacji – 3 244 (6,0 %).

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej adresowane były najczęściej do osób bezrobotnych z następujących grup zawodów:

- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 15 397 (tj. 28,5 % ogółu zgłoszonych ofert pracy ⁶⁵),
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 9 147 (17,0 %),
- pracownicy biurowi – 7 541 (14,0 %),
- technicy i inny średni personel – 6 595 (12,2 %),
- pracownicy przy pracach prostych – 5 673 (10,5 %),
- specjaliści – 4 636 (8,6 %),
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 4 302 (8,0 %).

Tabela 29. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej wg grup zawodów.

| Grupy zawodów | kody zaw. | zgłoszone w I półroczu 2013 | zgłoszone w II półroczu 2013 | ogółem w 2013 roku | Rozkład procentowy * |
|---------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------------------------|------------------------------|--------------------|----------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy | 1 | 214 | 152 | 366 | 0,7 |
| Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni | 11 | 9 | 10 | 19 | 5,2 |
| Kierownicy ds. zarządzania i handlu | 12 | 108 | 53 | 161 | 44,0 |
| Kierownicy ds. produkcji i usług | 13 | 76 | 67 | 143 | 39,1 |
| Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych | 14 | 21 | 22 | 43 | 11,7 |
| Specjaliści | 2 | 2 524 | 2 112 | 4 636 | 8,6 |
| Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych | 21 | 487 | 413 | 900 | 19,4 |
| Specjaliści ds. zdrowia | 22 | 450 | 350 | 800 | 17,3 |
| Specjaliści nauczania i wychowania | 23 | 550 | 504 | 1 054 | 22,7 |
| Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania | 24 | 617 | 585 | 1 202 | 25,9 |
| Specjaliści ds. technologii informacyjno – komunikacyjnych | 25 | 119 | 84 | 203 | 4,4 |
| Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury | 26 | 301 | 176 | 477 | 10,3 |

⁶⁵ Ogół zgłoszonych ofert pracy oznacza wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy zarówno w określonych grupach zawodowych lub zawodach jak i wśród ofert pracy bez określonego przez zgłaszającego zawodu w okresie 2013 roku.

| | | | | | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--------------|--------------|---------------|-------------|
| Technicy i inny średni personel | 3 | 3 974 | 2 621 | 6 595 | 12,2 |
| Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych | 31 | 865 | 336 | 1 201 | 18,2 |
| Średni personel ds. zdrowia | 32 | 542 | 443 | 985 | 14,9 |
| Średni personel ds. biznesu i administracji | 33 | 1 844 | 1 351 | 3 195 | 48,4 |
| Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny | 34 | 617 | 385 | 1 002 | 15,2 |
| Technicy informatycy | 35 | 106 | 106 | 212 | 3,2 |
| Pracownicy biurowi | 4 | 4 553 | 2 988 | 7 541 | 14,0 |
| Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni | 41 | 2 921 | 1 600 | 4 521 | 60,0 |
| Pracownicy obsługi klienta | 42 | 421 | 256 | 677 | 9,0 |
| Pracownicy ds. finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej | 43 | 904 | 752 | 1 656 | 22,0 |
| Pozostali pracownicy obsługi biura | 44 | 307 | 380 | 687 | 9,1 |
| Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy | 5 | 9 610 | 5 787 | 15 397 | 28,5 |
| Pracownicy usług osobistych | 51 | 4 390 | 2 060 | 6 450 | 41,9 |
| Sprzedawcy i pokrewni | 52 | 4 585 | 3 279 | 7 864 | 51,1 |
| Pracownicy opieki osobistej i pokrewni | 53 | 273 | 210 | 483 | 3,1 |
| Pracownicy usług ochrony | 54 | 362 | 238 | 600 | 3,9 |
| Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy | 6 | 187 | 83 | 270 | 0,5 |
| Rolnicy produkcji towarowej | 61 | 122 | 42 | 164 | 60,7 |
| Leśnicy i rybacy | 62 | 65 | 41 | 106 | 39,3 |
| Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby | 63 | 0 | 0 | 0 | 0,0 |
| Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy | 7 | 4 588 | 4 559 | 9 147 | 17,0 |
| Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) | 71 | 1 631 | 1 359 | 2 990 | 32,7 |
| Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni | 72 | 1 390 | 1 756 | 3 146 | 34,4 |
| Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni | 73 | 184 | 113 | 297 | 3,2 |
| Elektrycy i elektronicy | 74 | 420 | 425 | 845 | 9,2 |
| Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni | 75 | 963 | 906 | 1 869 | 20,4 |
| Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń | 8 | 2 102 | 2 200 | 4 302 | 8,0 |
| Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych | 81 | 959 | 762 | 1 721 | 40,0 |
| Monterzy | 82 | 113 | 327 | 440 | 10,2 |
| Kierowcy i operatorzy pojazdów | 83 | 1 030 | 1 111 | 2 141 | 49,8 |
| Pracownicy przy pracach prostych | 9 | 3 272 | 2 401 | 5 673 | 10,5 |
| Pomoce domowe i sprzątaczkę | 91 | 859 | 691 | 1 550 | 27,3 |
| Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie | 92 | 45 | 20 | 65 | 1,1 |
| Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie | 93 | 1 336 | 932 | 2 268 | 40,0 |
| Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki | 94 | 527 | 340 | 867 | 15,3 |
| Sprzedawcy ulicznych i pracownicy świadczący usługi na ulicach | 95 | 6 | 10 | 16 | 0,3 |
| Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych | 96 | 499 | 408 | 907 | 16,0 |
| Siły zbrojne | 0 | 0 | 0 | 0 | 0,0 |
| Oficerowie sił zbrojnych | 01 | 0 | 0 | 0 | --- |
| Podoficerowie sił zbrojnych | 02 | 0 | 0 | 0 | --- |
| Żołnierze szeregowi | 03 | 0 | 0 | 0 | --- |
| Oferty pracy „bez zawodu” ** | A | 4 | 4 | 8 | 0,01 |
| Razem oferty z zawodem | B | 31 024 | 22 903 | 53 927 | 99,99 |
| Oferty ogółem | AB | 31 028 | 22 907 | 53 935 | 100,0 |

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy załącznik 3 Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności.

* W jednocyfrowych grupach zawodów odsetek obliczono w stosunku do liczby ofert pracy ogółem, posiadających dany zawód (razem posiadający zawód). Natomiast wartości procentowe odpowiadające grupom dwucyfrowym obliczono dla danej grupy, prezentując rozkład wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w ramach grupy.

** Oferty pracy bez zawodu oznaczają iż pracodawca podczas zgłoszenia do PUP wolnego miejsca pracy lub

miejsca aktywizacji zawodowej poszukuje pracownika bez konieczności posiadania świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz bez konieczności posiadania udokumentowanej ciągłości pracy w okresie przez minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie.

W przypadku „ofert bez zawodu” obliczono udział osób ofert pracy bez zawodu w ogólnej liczbie ofert (oferty ogółem) zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w województwie podkarpackim w okresie 2013 r. Według sprawozdań MPiPS-01 w okresie 2013 r. zgłoszono łącznie 54 304 ofert pracy. Liczba ofert pracy zamieszczona w powyższym zestawieniu tabelarycznym (53 935) zmniejszona została o oferty z realizacji których pracodawcy zrezygnowali.

W porównaniu liczby ofert pracy zgłoszonych w okresie 2012 r. do 2013 r. w przypadku większości tj. prawie $\frac{3}{4}$ grup (8 na 11 grup) odnotowano wzrost liczby ofert pracy. W przypadku dwóch grup zawodów odnotowano spadki.

Największe wzrosty dotyczyły następujących niżej wymienionych grup zawodów⁶⁶ :

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – wzrost o 1 809 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 1 066,
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 1 011
- technicy i inny średni personel – 779,
- pracownicy biurowi – 418,
- specjaliści – 252,
- pracownicy przy pracach prostych – 208,
- rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 58.

Nieznaczne spadki liczby ofert odnotowano w przypadku dwóch grup zawodowych:

- parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy – spadek o 78 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,
- w grupie „bez zawodu” – spadek o 12 ofert.

⁶⁶ W grupie „siły zbrojne” nie odnotowano ofert pracy.

Tabela 30. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej według grup zawodów zgłoszone w latach 2012 – 2013

| Grupy zawodów | kody zaw. | Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej zgłoszone w okresie : | | Wzrost / spadek w porównaniu do 2012 r. |
|------------------------------------------------|-----------|-------------------------------------------------------------------|---------------|-----------------------------------------|
| | | 2012 r. | 2013 r. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy | 1 | 444 | 366 | -78 |
| Specjaliści | 2 | 4 384 | 4 636 | 252 |
| Technicy i inny średni personel | 3 | 5 816 | 6 595 | 779 |
| Pracownicy biurowi | 4 | 7 123 | 7 541 | 418 |
| Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy | 5 | 14 386 | 15 397 | 1011 |
| Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy | 6 | 212 | 270 | 58 |
| Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy | 7 | 7 338 | 9 147 | 1809 |
| Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń | 8 | 3 236 | 4 302 | 1066 |
| Pracownicy przy pracach prostych | 9 | 5 465 | 5 673 | 208 |
| Siły zbrojne | 0 | 0 | 0 | 0 |
| oferty „bez zawodu” | 00 | 20 | 8 | -12 |
| oferty w zawodach | --- | 48 404 | 53 927 | 5 523 |
| oferty ogółem | 99 | 48 424 | 53 935 | 5 511 |

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy załącznik 3 Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności.

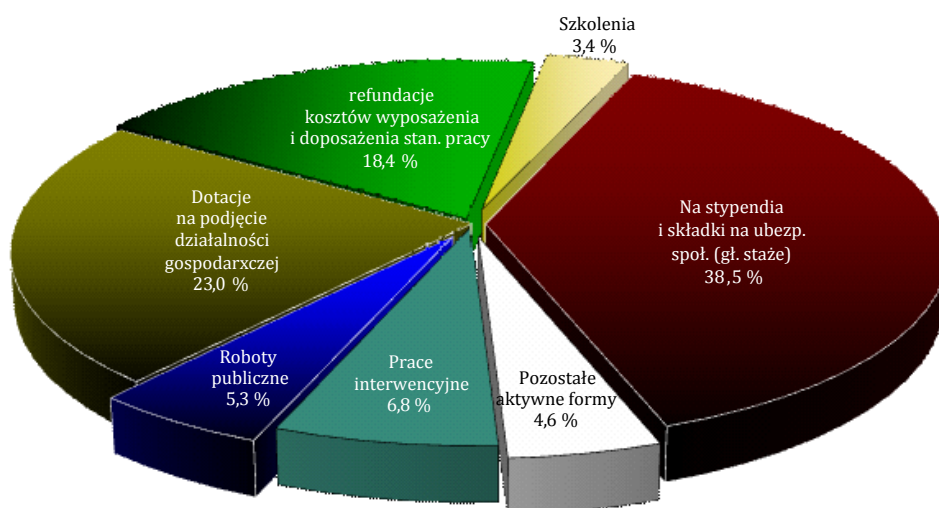
Z analizy zgłoszonych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wynika, iż podobnie jak w latach ubiegłych, pracodawcy za pośrednictwem urzędów pracy częściej poszukiwali pracowników do prac, które nie wymagają posiadania specjalistycznych umiejętności czy wysokiego poziomu wykształcenia. Urzędy pracy zajmują się głównie bezrobotnymi i poszukującymi pracy posiadającymi stosunkowo niskie kwalifikacje. Stąd też z uwagi na dużą podaż bezrobotnych mogących pracować na stanowiskach robotniczych jest to nadal w dalszej perspektywie najbardziej dogodny sposób pozyskania pracowników.

5. Wydatki z Funduszu Pracy na aktywne formy promocji zatrudnienia

W 2013 roku środki z Funduszu Pracy na aktywne formy promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu przekazywane były bezpośrednio samorządom powiatowym według ustalonego przez MPiPS algorytmu. Na działania w tym zakresie wydatkowano z Funduszu Pracy łącznie 246,80 mln. zł. (w 2012 204,0 mln. zł). Z tej kwoty:

- 94,90 mln. zł. (tj. 38,5 % ogółu wydatków na aktywne formy) przeznaczono na stypendia,
- 56,8 mln. zł. (tj. 23,0 %) środków na podjęcie przez bezrobotnych działalności gospodarczej,
- 45,4 mln. zł. (tj. 18,4 %) środków w ramach refundacji pracodawcom kosztów zatrudnienia osoby bezrobotnej,
- 16,7 mln. zł. (tj. 6,8 %) na prace interwencyjne,
- 13,2 mln. zł. (tj. 5,3 %) na roboty publiczne,
- 11,4 mln. zł. (tj. 4,6 %) na pozostałe aktywne formy,
- 8,4 mln. zł. (tj. 3,4 %) na szkolenia.

Wykres 10. Struktura wydatków z Funduszu Pracy w 2013 r. (w %).



Źródło: Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy MPiPS- 02.

Tabela 31. Wydatki z Funduszu Pracy w 2012 i 2013 roku, (w mln. zł).

| Lp | Kategorie wydatków | 2012 | % | 2013 | % |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|---------------|--------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1 | Prace interwencyjne | 14,7 | 7,2 | 16,7 | 6,8 |
| 2 | Roboty publiczne | 11,9 | 5,8 | 13,20 | 5,3 |
| 3 | Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej | 46,7 | 22,9 | 56,80 | 23,0 |
| 4 | Refundacja na wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy | 36,4 | 17,8 | 45,40 | 18,4 |
| 5 | Na szkolenia | 7,9 | 3,9 | 8,40 | 3,4 |
| 6 | Na stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne (w tym staż, przygotowanie zawodowe oraz aktywizację zawodową za okres nauki) | 76,4 | 37,5 | 94,90 | 38,5 |
| 7 | Pozostałe aktywne formy | 10,0 | 4,9 | 11,40 | 4,6 |
| 8 | Ogółem | 204,0 | 100,0 | 246,80 | 100,0 |

Źródło: Sprawozdania MPiPS-02 o dochodach i wydatkach Funduszu Pracy za lata 2012 i 2013 r.

6. Zwolnienia z przyczyn nie dotyczących pracowników

W okresie 2013 r. zgłoszenia przez pracodawców zamiaru dokonania zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników były na wyższym poziomie niż w roku poprzednim. Zamiar zwolnienia z tych przyczyn zgłosiło ogółem 38 zakładów planujących zwolnienie 2 106 pracowników (w 2012 roku 34 zakłady i 1 273 pracowników).

Wypowiedzenia umów o pracę z przyczyn nie dotyczących pracowników w 2013 r. otrzymało 1 235 osób (z tego 212 pracowników z 19 zakładów sektora publicznego oraz 1 023 pracowników z 51 zakładów sektora prywatnego). Ponadto na koniec grudnia 2013 roku na dalsze wypowiedzenia oczekiwało jeszcze ogółem 296 pracowników z 8 zakładów pracy (tj. 4 z sektora publicznego i 4 z prywatnego).

W analogicznym okresie porównawczym (tj. w 2012 r.) wypowiedzenia umów o pracę z przyczyn nie dotyczących pracowników otrzymało 1 050 osób (z tego 150 pracowników

z 21 zakładów sektora publicznego oraz 900 pracowników z 32 zakładów sektora prywatnego). Ponadto na koniec grudnia 2012 r. na dalsze wypowiedzenia oczekiwało jeszcze ogółem 3 592 pracowników z 96 zakładów pracy (tj. 43 z sektora publicznego i 53 z prywatnego).⁶⁷

Osoby zwolnione z przyczyn nie dotyczących pracowników stanowiły ok. 3,9 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w województwie podkarpackim według stanu na koniec grudnia 2013 roku (2012 r. – ok. 3 %). Z łącznej liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku (171 300), 7 929 osób tj. ok. 4,6 % przed zarejestrowaniem w powiatowym urzędzie pracy było uprzednio zwolnionych z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy (w okresie 2012 r. 2,7 %).

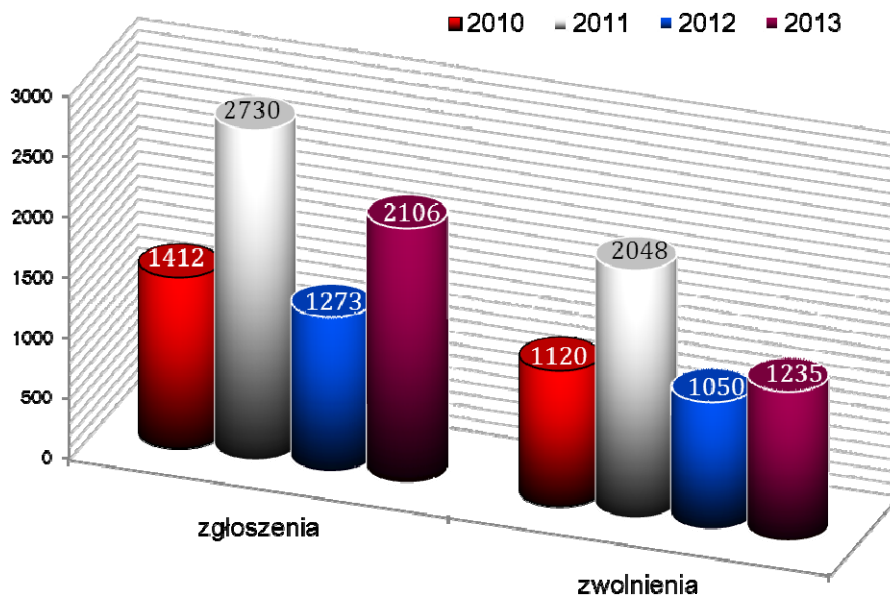
Tabela 32. Zgłoszenia zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników w poszczególnych powiatach w okresie 2013 roku.

| POWIAT | Ogółem pracowników | Pracowników z zakładów z sektora publicznego | Pracowników z zakładów z sektora prywatnego |
|--------------------------|--------------------|----------------------------------------------|---------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| bieszczadzki | 0 | 0 | 0 |
| brzozowski | 30 | 0 | 30 |
| dębicki | 0 | 0 | 0 |
| jarosławski | 137 | 137 | 0 |
| jasielski | 287 | 62 | 225 |
| kolbuszowski | 6 | 6 | 0 |
| krośnieński | 0 | 0 | 0 |
| leski | 0 | 0 | 0 |
| leżajski | 249 | 0 | 249 |
| lubaczowski | 10 | 0 | 10 |
| łańcucki | 122 | 0 | 122 |
| mielecki | 54 | 0 | 54 |
| niżański | 0 | 0 | 0 |
| przemyski | 0 | 0 | 0 |
| przeworski | 80 | 0 | 80 |
| ropczycko - sędziszowski | 6 | 0 | 6 |
| rzeszowski | 40 | 0 | 40 |
| sanocki | 591 | 0 | 591 |
| stalowowolski | 56 | 56 | 0 |
| strzyżowski | 0 | 0 | 0 |
| tarnobrzeski | 28 | 0 | 28 |
| Krosno | 20 | 0 | 20 |
| Przemyśl | 0 | 0 | 0 |
| Rzeszów | 268 | 26 | 242 |
| Tarnobrzeg | 122 | 107 | 15 |
| województwo | 2 106 | 394 | 1 712 |

⁶⁷ Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 za 2012 rok. Dane dotyczą kumulatywnych zwolnień w roku, ujętych w drugiej części działu czwartego sprawozdania.

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy za 2013 rok.

Wykres 10. Osoby zgłoszone oraz zwolnione z przyczyn nie dotyczących pracowników w województwie podkarpackim w latach 2010 – 2013 r.



Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 z okresu lat 2010 - 2013.

PODSUMOWANIE

W okresie 2013 r. w porównaniu do lat minionych poziom bezrobocia znacząco nie uległ wzrostowi. Należy jednakże pamiętać, iż rozpatrujemy w niniejszym opracowaniu tylko poziom wynikający z rejestracji osób bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy. W stosunku do roku poprzedniego (2012 r.) liczba osób bezrobotnych wzrosła o 409 osób. Poziom fluktuacji klientów przez instytucje powiatowych urzędów pracy był jednak na znacznie wyższym poziomie, o czym szerzej w podrozdziale dotyczącym bilansu osób bezrobotnych.

Stopa bezrobocia w granicach administracyjnych województwa podkarpackiego pozostała na tym samym poziomie i to zarówno w województwie podkarpackim (16,4% grudzień 2012 r. i grudzień 2013 r.) jak i na terenie Polski (13,4 % grudzień 2012 r. i grudzień 2013 r.). Dane porównawcze zostały skorygowane przez GUS w odpowiednich wartościach procentowych dotyczących stopy bezrobocia rejestrowanego według stanu na 31 grudnia 2012 r. Poniżej scharakteryzowano główne procesy zachodzące na regionalnym rynku pracy.

Specyfika rynku pracy w zakresie poziomu bezrobocia i głównych tendencji społecznych, w tym promocji zatrudnienia w 2013 r. była następująca :

- Powyżej ½ ogólnej populacji bezrobocia rejestrowanego stanowiły kobiety tj. 50,2 % w roku 2013, podczas gdy rok wcześniej 50,6 %. Bezrobotne kobiety to nadal głównie osoby młode w wieku od 18 do 34 lat (54,6 % ogółu bezrobotnych kobiet). Częściej niż mężczyźni posiadają wyższy poziom wykształcenia, a pomimo to przeważają wśród ogółu osób długotrwale bezrobotnych. Według stanu na koniec 2013 r. bezrobotne kobiety stanowiły 55,6 % osób długotrwale bezrobotnych. (rok wcześniej 58,1 %).
- Utrzymujący się od dłuższego czasu wysoki poziom bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich. Bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili 63,2 % bezrobotnych ogółem. Były to głównie osoby młode w wieku do 34 lat – 54,0 % ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi, posiadające niskie wykształcenie tj. gimnazjalne i poniżej lub zasadnicze zawodowe – 33,5 % ogółu bezrobotnych na wsi. Bezrobotni z terenów wiejskich z powodu większych trudności podjęcia zatrudnienia w pobliżu

- miejsca zamieszkania posiadają krótki staż zawodowy (38,5 % z nich posiadało staż do 5 lat, a 25,1 % przed rejestracją w urzędzie pracy w ogóle jeszcze nie pracowało). Nieznacznie mniej niż ½ tj. 42,8 % bezrobotnych zamieszkałych na wsi pozostaje bez pracy przez okres powyżej 12 miesięcy.
- Odnotowano wzrost liczby osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy. Znaczna grupa osób długo oczekiwała na możliwość podjęcia zatrudnienia. Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 58,7 % ogólnej liczby bezrobotnych (w 2012 r. – 56,2 % ogółu) ⁶⁸.
- Ponad ½ bezrobotnych tj. 50,7 % posiadała również niski poziom wykształcenia: zasadnicze zawodowe – 30,3 % oraz gimnazjalne i poniżej – 20,4 % ogółu bezrobotnych. Wykształcenie wyższe posiadało 13,7 % zarejestrowanych i wielkość ta ulega zwiększeniu, wraz ze wzrostem kompetencji i kwalifikacji odnotowanym w ogólnej strukturze ludności.
- Osoby młode, tj. w wieku od 18 do 34 lat stanowiły 51,6 % ogółu bezrobotnych (z tego 21,2 % w wieku od 18 do 24 lat). Podkreślić również należy, iż bezrobotni w wieku mobilnym (do 44 lat) stanowią prawie ¾ ogólnej liczby bezrobotnych.
- Brak jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego lub jego dezaktualizacja obejmowała znaczną grupą osób bezrobotnych w PUP (61,6 %) w tym: 23,2 % bezrobotnych przed zarejestrowaniem jeszcze nie pracowało, a 38,4 % posiadało krótki staż pracy tj. do 5 lat, co w przypadku wymagań stawianych przez pracodawców związanych z posiadaniem ugruntowanego doświadczenia zawodowego, co dodatkowo komplikowało sytuację na rynku pracy i stanowiło barierę w efektywnym wykorzystaniu potencjału ludzkiego w regionie.

W okresie 2013 roku na rynku pracy województwa podkarpackiego zanotowano również:

- Większą liczbę zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (171 300) niż wyrejestrowanych (170 891) bezrobotnych, co wpłynęło na nieznaczny wzrost liczby bezrobotnych (o 409 osób). Z powodu podjęcia pracy wyłączono 81 379

⁶⁸ Brana jest tu pod uwagę wielkość bezrobotnych pozostających bez pracy w okresie powyżej 12 miesięcy w czasie ostatnich dwóch lat, jest to tzw. szersza kategoria bezrobotnych w analizowanych pod względem czasu pozostawania bez pracy w dłuższym okresie. Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 O rynku pracy cz. 1.1 wiersz 12. Jest to stan na koniec 2013 roku.

- bezrobotnych tj. 47,6 % ogółu osób wyłączonych z ewidencji w okresie 2013 r.
- Odnotowywany od dłuższego czasu, wysoki napływ do urzędów pracy osób już wcześniej posiadających status bezrobotnego w PUP tj. rejestrujących się po raz kolejny. Osoby te stanowiły 80,8 % ogólnej liczby napływu w okresie 2013 r. do statystyk osób bezrobotnych (w 2012 – 78,7 %),
- Na wysokim poziomie utrzymująca się ilość bezrobotnych, którzy nie potwierdzali w urzędach pracy swojej gotowości do podjęcia zatrudnienia. Stanowili oni 26,1 % (tj. 44 643 osób) ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych w ciągu roku (w 2012 r. – 28,3 %).
- Spadek udziału bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku (z 15,1 % na koniec 2012 r. do 11,7 % według stanu na koniec 2013 r.),
- Wyższy jak w roku wcześniejszym poziom zwolnień grupowych tj. z przyczyn leżących po stronie pracodawcy (w 2013 roku wypowiedzenia umów o pracę z ww. powodów otrzymało łącznie 1 235 pracowników z 70 zakładów (w 2012 r. 1 050 pracowników z 53 zakładów),
- Nadal znikomą w stosunku do potrzeb liczbę zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, W okresie 2013 r. liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej (54 304) była o 5 615 wyższa od wielkości zgłoszonej w 2012 r. (48 689). Należy jednakże zaznaczyć, iż wielkości te obejmują również miejsca aktywizacji zawodowej łącznie z zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową.
- W 2013 r. odnotowano 36 585 miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (2012 r. – 32 143) tj. więcej o 4 442 niż rok wcześniej. W okresie 2013 r. odnotowano 17 719 miejsc aktywizacji zawodowej (2012 r. – 16 546) tj. więcej o 1 173 niż w roku wcześniejszym. Odnotowany wzrost liczby wolnych miejsc pracy analizowanych
- łącznie z miejscami aktywizacji zawodowej w porównaniu do 2012 r. wynikał ze wzrostu zarówno miejsc aktywizacji zawodowej jak i miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.
- W okresie 2013 r. nastąpił spadek ofert pracy subsydiowanej porównywanych w wartościach procentowych w stosunku do ogółu ofert pracy. Odsetek ofert pracy subsydiowanej w ogólnej liczbie zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wynosił 48,0 % (w 2012 r. 51,6 %). W 2013 r. odnotowano

nominalnie 26 050 ofert pracy subsydiowanej (w 2012 r. 25 146).

- Utrzymujące się duże zainteresowanie bezrobotnych dotacjami na uruchomienie własnej działalności gospodarczej, a także wśród pracodawców, którzy zamierzają zatrudnić osoby bezrobotne w ramach refundacji kosztów na wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy. W 2013 r. przydzielono dotacje dla 3 037 osób bezrobotnych oraz dla 3 144 pracodawców (w 2012 r. odpowiednio: 2 824 i 3 263).
- Zdecydowana większość środków adresowana była dla osób młodych w celu aktywizacji na rynku pracy. Na realizację staży powiatowe urzędy pracy w województwie podkarpackim wydatkowały 38,5 % ogółu środków przeznaczonych na aktywne formy. Znaczna część środków z FP wydatkowana była na minimalizację poziomu bezrobocia rejestrowanego przez udzielanie pożyczek na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej (23,0 %) oraz na refundacje dla pracodawców w celu utworzenia nowego miejsca pracy (18,4 %). Wymienione formy charakteryzują się wysokim stopniem efektywności w porównaniu do odpowiednich wartości procentowych obliczonych według metody MPiPS dla innych aktywnych form promocji zatrudnienia.
- Mniejszość środków z funduszu Pracy (tylko 3,4 %) wydatkowane zostały przez PUP na realizację szkoleń. Forma ta stanowi również istotny rodzaj promocji zatrudnienia, ponieważ oznacza również przekwalifikowania czy uzyskanie nowych kwalifikacji przez osoby bezrobotne w zawodach czy specjalnościach bardziej atrakcyjnych na rynku pracy.

Powyższe uwarunkowania oraz zarysowana specyfika bezrobocia i samej struktury osób bezrobotnych w znacznym stopniu wpływały na aktualną sytuację na rynku pracy w województwie podkarpackim. Podkreślić należy, iż skuteczność promocji zatrudnienia i realizowanych programów przeciwdziałania bezrobociu są mocno skorelowane z poziomem rozwoju zatrudnienia w sektorze publicznym i prywatnym oraz z ogólnym postępowaniem procesów społeczno – gospodarczych. Na minimalizację negatywnych skutków bezrobocia mają również wpływ rozwój sieci komunikacyjnej, osadniczej i przedsiębiorczości w rejonie południowo-wschodniej Polski. Stan regionalnego rynku pracy zależy także od aktywności wszystkich partnerów działających na podkarpackim rynku pracy. Stąd też ważnym wyzwaniem jest promowanie i kontynuowanie rozpoczętych już działań w zakresie pobudzania aktywności zawodowej heterogenicznych grup docelowych, realizowanych przez instytucje, organizacje i osoby fizyczne działające na rynku pracy.

W celu promocji zatrudnienia i łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia samorząd województwa kontynuował wiele uprzednio rozpoczętych i realizowanych kompleksowych i wielotorowych działań mających na celu z jednej strony pozyskanie i odpowiednią alokację dodatkowych środków finansowych, a z drugiej promocję regionalnej wiedzy z zakresu możliwości aplikowania o środki w zakresie realizowanych różnorodnych działań, w tym praktycznych zastosowaniach innowacji nauk ścisłych i humanistycznych oraz bardziej szczegółowych dziedzin wiedzy technicznej i nowych interdyscyplinarnych rozwiązań w zakresie metod produkcji i innowacyjnych produktów.

Środki na wdrażanie komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (2007-2013) współfinansowane były w ostatnim roku realizacji perspektywy finansowej wzorem lat ubiegłych głównie w ramach subwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. W wyniku działań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie wraz z oddziałami zamiejscowymi zlokalizowanymi w Krośnie, Przemyślu, Tarnobrzegu i Stalowej Woli kontynuowano prace związane z realizacją poszczególnych priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, które to wynikały z założonych planów realizacji przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie misji pełnienia roli instytucji pośredniczącej w województwie podkarpackim dla działań tego programu. Podejmowane wysiłki dotyczyły także minimalizacji negatywnych skutków bezrobocia i realizowane były w następujących założonych obszarach interwencji na regionalnym rynku pracy: priorytetu VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich, priorytetu VII. Promocja integracji społecznej, priorytetu VIII. Regionalne kadry gospodarki, priorytetu IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Aneks statystyczny

**Tablica 1. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA
STAN W KOŃCU OKRESU**

| WYSZCZEGÓLNIENIE | 31.XII.2012 | 31.XII.2013 | Wzrost/spadek w 2013 roku | w % 31.12.2012=100 |
|---------------------------------------------------|--------------------|--------------------|--------------------------------------|-------------------------------|
| OGOŁEM | 153 807 | 154 216 | 409 | 100,3% |
| z tego: | | | | |
| osoby poprzednio pracujące | 116 662 | 118 438 | 1 776 | 101,5% |
| w tym: | | | | |
| zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy | 4 700 | 6 074 | 1 374 | 129,2% |
| osoby dotychczas nie pracujące | 37 145 | 35 778 | -1 367 | 96,3% |
| Kobiety | 77 880 | 77 415 | -465 | 99,4% |
| z tego: | | | | |
| osoby poprzednio pracujące | 56 511 | 57 187 | 676 | 101,2% |
| w tym: | | | | |
| zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy | 2 367 | 2 914 | 547 | 123,1% |
| osoby dotychczas nie pracujące | 21 369 | 20 228 | -1 141 | 94,7% |
| Mężczyźni | 75 927 | 76 801 | 874 | 101,2% |
| z tego: | | | | |
| osoby poprzednio pracujące | 60 151 | 61 251 | 1 100 | 101,8% |
| w tym: | | | | |
| zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy | 2 333 | 3 160 | 827 | 135,4% |
| osoby dotychczas nie pracujące | 15 776 | 15 550 | -226 | 98,6% |

**TABLICA 2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI
ORAZ STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w końcu okresu

| POWIATY | Bezrobotni zarejestrowani | | | Stopa bezrobocia (w %) | | |
|--------------------|---------------------------|----------------|-------------------|------------------------|--------------|-------------------|
| | 31.XII.2012 | 31.XII.2013 | wzrost/ spadek | 31. XII. 2012 * | 31.XII. 2013 | wzrost/ spadek |
| Województwo | 153 807 | 154 216 | 409 | 16,4 | 16,4 | 0,0 |
| Bieszczadzki | 2 258 | 2 046 | -212 | 24,3 | 22,5 | -1,8 |
| Brzozowski | 7 356 | 7 342 | -14 | 24,4 | 24,3 | -0,1 |
| Dębicki | 8 147 | 8 312 | 165 | 13,6 | 13,8 | 0,2 |
| Jarosławski | 10 176 | 10 044 | -132 | 19,4 | 19,2 | -0,2 |
| Jasielski | 10 415 | 10 015 | -400 | 18,9 | 18,3 | -0,6 |
| Kolbuszowski | 4 132 | 4 180 | 48 | 17,0 | 17,2 | 0,2 |
| Krośnieński | 7 425 | 7 137 | -288 | 19,5 | 18,9 | -0,6 |
| Leski | 2 767 | 2 878 | 111 | 23,0 | 23,6 | 0,6 |
| Leżajski | 5 505 | 5 585 | 80 | 19,4 | 19,5 | 0,1 |
| Lubaczowski | 4 458 | 4 409 | -49 | 18,0 | 17,8 | -0,2 |
| Łańcucki | 6 027 | 6 391 | 364 | 19,0 | 19,9 | 0,9 |
| Mielecki | 8 454 | 7 693 | -761 | 13,5 | 12,4 | -1,1 |
| Niżański | 6 027 | 6 237 | 210 | 25,3 | 26,0 | 0,7 |
| Przemyski | 5 986 | 6 400 | 414 | 20,7 | 21,8 | 1,1 |
| Przeworski | 6 880 | 6 809 | -71 | 19,7 | 19,5 | -0,2 |
| Ropczycko-Sędzisz. | 6 168 | 6 344 | 176 | 21,8 | 22,2 | 0,4 |
| Rzeszowski | 9 561 | 10 011 | 450 | 14,5 | 15,1 | 0,6 |
| Sanocki | 5 430 | 5 798 | 368 | 13,2 | 13,9 | 0,7 |
| Stalowowolski | 6 818 | 6 745 | -73 | 15,0 | 14,9 | -0,1 |
| Strzyżowski | 6 288 | 6 530 | 242 | 23,2 | 23,8 | 0,6 |
| Tarnobrzeski | 3 488 | 3 293 | -195 | 15,6 | 14,8 | -0,8 |
| Krosno m. | 2 600 | 2 604 | 4 | 8,4 | 8,3 | -0,1 |
| Przemyśl m. | 5 220 | 5 071 | -149 | 18,2 | 17,7 | -0,5 |
| Rzeszów m. | 9 124 | 9 380 | 256 | 8,1 | 8,3 | 0,2 |
| Tarnobrzeg m. | 3 097 | 2 962 | -135 | 15,7 | 15,1 | -0,6 |

* - Stopa bezrobocia rejestrowanego według stanu w końcu grudnia 2012 r.
po korekcie Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.
Dane po korekcie zostały przez GUS zmienione w stosunku
do wcześniej opublikowanych

**TABLICA 3. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI
WEDŁUG POWIATÓW
STAN W KOŃCU OKRESU**

| POWIATY | 2012-12-31 | 2013-12-31 | wzrost/ spadek |
|--------------------|-------------------|-------------------|---------------------------|
| Województwo | 96 555 | 97 537 | 982 |
| Bieszczadzki | 1 383 | 1 261 | -122 |
| Brzozowski | 6 655 | 6 700 | 45 |
| Dębicki | 4 820 | 4 911 | 91 |
| Jarosławski | 6 219 | 6 166 | -53 |
| Jasielski | 7 180 | 6 923 | -257 |
| Kolbuszowski | 3 586 | 3 632 | 46 |
| Krośnieński | 6 681 | 6 417 | -264 |
| Leski | 2 256 | 2 348 | 92 |
| Leżajski | 4 081 | 4 145 | 64 |
| Lubaczowski | 2 921 | 2 919 | -2 |
| Łańcucki | 4 794 | 5 117 | 323 |
| Mielecki | 4 444 | 4 083 | -361 |
| Niżański | 3 974 | 4 111 | 137 |
| Przemyski | 5 986 | 6 400 | 414 |
| Przeworski | 5 051 | 4 998 | -53 |
| Ropczycko-Sędzisz. | 4 413 | 4 577 | 164 |
| Rzeszowski | 7 818 | 8 250 | 432 |
| Sanocki | 3 049 | 3 265 | 216 |
| Stalowowolski | 2 942 | 3 006 | 64 |
| Strzyżowski | 5 549 | 5 742 | 193 |
| Tarnobrzeski | 2 753 | 2 566 | -187 |

**TABLICA 4. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH
STAN W KOŃCU OKRESU**

| WYSZCZEGÓLNIENIE | 2012 rok | | 2013 rok | | | |
|----------------------------------|----------------|---------------|----------------|---------------|----------------|---------------|
| | | | I półrocze | | II półrocze | |
| | ogółem | kobiety | ogółem | kobiety | ogółem | kobiety |
| Bezrobotni zarejestrowani | 153 807 | 77 880 | 145 779 | 72 946 | 154 216 | 77 415 |
| w tym | | | | | | |
| - niepełnosprawni | 6 147 | 2 995 | 5 972 | 2 903 | 6 544 | 3 151 |
| - zamieszkali na wsi | 96 555 | 48 600 | 90 408 | 45 025 | 97 537 | 48 626 |
| w tym: | | | | | | |
| posiadający gospodarstwo rolne | 12 180 | 6 375 | 11 985 | 6 203 | 13 086 | 6 770 |
| | | | | | | |
| Bezrobotni zarejestrowani | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |
| w tym | | | | | | |
| - niepełnosprawni | 4,0% | 3,8% | 4,1% | 4,0% | 4,2% | 4,1% |
| - zamieszkali na wsi | 62,8% | 62,4% | 62,0% | 61,7% | 63,2% | 62,8% |
| w tym: | | | | | | |
| posiadający gospodarstwo rolne | 7,9% | 8,2% | 8,2% | 8,5% | 8,5% | 8,7% |

TABLICA 5. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI Z PRAWEM DO ZASIŁKU
Stan w końcu okresu

| Wyszczególnienie | 2012 rok | | 2013 rok | | | |
|------------------------------------------------------|---------------|--------------|---------------|--------------|---------------|--------------|
| | | | I półrocze | | II półrocze | |
| | ogółem | kobiety | ogółem | kobiety | ogółem | kobiety |
| Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku | 23 290 | 9 817 | 20 327 | 8 617 | 17 978 | 7 275 |
| z tego: | | | | | | |
| - osoby poprzednio pracujące | 23 257 | 9 808 | 20 311 | 8 612 | 17 963 | 7 271 |
| w tym: | | | | | | |
| zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy | 2 722 | 1 188 | 3 812 | 1 667 | 3 148 | 1 390 |
| - osoby dotychczas niepracujące | 33 | 9 | 16 | 5 | 15 | 4 |

**TABLICA 6. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI "NAPŁYW"
I WYREJESTROWANI "ODPŁYW" W 2013 r.**

| Wyszczególnienie | Ogółem | w tym półrocza: | | w odsetkach |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------|-----------------|---------------|---------------|
| | | I | II | |
| | w liczbach bezwzględnych | | | |
| Nowo zarejestrowani bezrobotni "napływ" | 171 300 | 78 496 | 92 804 | 100,0% |
| z tego powracający do rejestracji: | | | | |
| - po raz pierwszy | 32 914 | 14 716 | 18 198 | 19,2% |
| - po raz kolejny (od 1990 r.) | 138 386 | 63 780 | 74 606 | 80,8% |
| w tym powracający do rejestracji: | | | | |
| - po pracach interwencyjnych | 1 065 | 467 | 598 | 0,6% |
| - po robotach publicznych | 1 359 | 615 | 744 | 0,8% |
| - po stażu | 16 950 | 5 595 | 11 355 | 9,9% |
| - po odbyciu przyg.zawod.w m. pracy | 34 | 6 | 28 | 0,0% |
| - po szkoleniu | 5 516 | 2 538 | 2 978 | 3,2% |
| - po pracach społecznie użytecznych | 1 366 | 351 | 1 015 | 0,8% |
| - po zakończeniu IPZS lub KS* | 306 | 204 | 102 | 0,2% |
| Wyrejestrowani bezrobotni "odpływ" | 170 891 | 86 524 | 84 367 | 100,0% |
| w tym z powodu: | | | | |
| - podjęcia pracy | 81 379 | 40 296 | 41 083 | 47,6% |
| w tym : | | | | |
| pracy niesubsydiowanej | 69 898 | 34 459 | 35 439 | 40,9% |
| pracy subsydiowanej : | 11 481 | 5 837 | 5 644 | 6,7% |
| prac interwencyjnych | 3 488 | 1 920 | 1 568 | 2,0% |
| robót publicznych | 1 619 | 1 135 | 484 | 0,9% |
| otrzymania dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej | 3 037 | 1 408 | 1 629 | 1,8% |
| podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego. | 3 144 | 1 273 | 1 871 | 1,8% |
| oraz | | | | |
| - rozpoczęcia szkolenia | 5 585 | 3 003 | 2 582 | 3,3% |
| - rozpoczęcia stażu | 15 880 | 10 666 | 5 214 | 9,3% |
| - rozpoczęcia przyg.zawodowego dorosłych | 48 | 38 | 10 | 0,0% |
| - rozpoczęcia pracy społ. użytecznej | 1 471 | 1 281 | 190 | 0,9% |
| - rozpoczęcia realizacji IPZS lub KS* | 296 | 244 | 52 | 0,2% |
| - odmowy przyjęcia zatrudnienia** | 1 598 | 676 | 922 | 0,9% |
| - nie potwierdzenia gotowości do pracy | 44 643 | 20 915 | 23 728 | 26,1% |
| - nabycia praw emerytalnych lub rentowych | 2 611 | 1 201 | 1 410 | 1,5% |
| - nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego | 2 328 | 1 067 | 1 261 | 1,4% |

* IPZS - Indywidualny program zatrudnienia socjalnego.

KS - Kontrakt socjalny.

** oznacza odmowę bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy.

TABLICA 7. BEZROBOTNI, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ W 2013 r.

| Wyszczególnienie | 2012 rok | 2013 rok | | |
|-------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------|-----------------|---------------|
| | | Ogółem | w tym półrocza: | |
| | | | I | II |
| | w liczbach bezwzględnych | | | |
| Ogółem | 70 759 | 81 379 | 40 296 | 41 083 |
| kobiety | 31 940 | 37 234 | 17 302 | 19 932 |
| mężczyźni | 38 819 | 44 145 | 22 994 | 21 151 |
| z tego ogółu bezrobotnych, którzy podjęli pracę: | | | | |
| - osoby poprzednio pracujące | 57 759 | 66 320 | 33 677 | 32 643 |
| w tym: zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy | 1 325 | 3 226 | 1 410 | 1816 |
| - osoby dotychczas nie pracujące | 13 000 | 15 059 | 6 619 | 8 440 |
| | w odsetkach | | | |
| Ogółem | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |
| kobiety | 45,1% | 45,8% | 42,9% | 48,5% |
| mężczyźni | 54,9% | 54,2% | 57,1% | 51,5% |
| z tego ogółu bezrobotnych, którzy podjęli pracę: | | | | |
| - osoby poprzednio pracujące | 81,6% | 81,5% | 83,6% | 79,5% |
| w tym: zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy | 1,9% | 4,0% | 3,5% | 4,4% |
| - osoby dotychczas nie pracujące | 18,4% | 18,5% | 16,4% | 20,5% |

TABLICA 8. "NAPŁYW" I "ODPŁYW" BEZROBOTNYCH ORAZ OSOBY, KTÓRE PODJĘŁY PRACĘ
WEDŁUG POWIATÓW W 2013 r.

| POWIATY | Bezrobotni nowo zarejestrowani ("napływ") w 2013 roku | Bezrobotni wyrejestrowani ("odpływ") w 2013 roku | w tym: osoby, które podjęły pracę w 2013 roku |
|--------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| | w liczbach bezwzględnych | | |
| WOJEWÓDZTWO | 171 300 | 170 891 | 81 379 |
| Bieszczadzki | 2 272 | 2 484 | 1 152 |
| Brzozowski | 6 644 | 6 658 | 3 537 |
| Dębicki | 9 661 | 9 496 | 4 610 |
| Jarosławski | 10 181 | 10 313 | 4 815 |
| Jasielski | 10 116 | 10 516 | 4 574 |
| Kolbuszowski | 4 830 | 4 782 | 2 104 |
| Krośnieński | 8 662 | 8 950 | 4 183 |
| Leski | 3 216 | 3 105 | 1 597 |
| Leżajski | 6 527 | 6 447 | 3 180 |
| Lubaczowski | 6 363 | 6 412 | 2 389 |
| Łańcucki | 6 660 | 6 296 | 3 191 |
| Mielecki | 10 393 | 11 154 | 5 992 |
| Niżański | 5 944 | 5 734 | 2 294 |
| Przemyski | 6 063 | 5 649 | 2 727 |
| Przeworski | 8 054 | 8 125 | 3 832 |
| Ropczycko-Sędzisz. | 7 170 | 6 994 | 3 304 |
| Rzeszowski | 10 998 | 10 548 | 5 314 |
| Sanocki | 6 954 | 6 586 | 3 337 |
| Stalowowolski | 8 287 | 8 360 | 3 559 |
| Strzyżowski | 5 882 | 5 640 | 2 992 |
| Tarnobrzeski | 4 098 | 4 293 | 2 262 |
| m. Krosno | 3 376 | 3 372 | 1 566 |
| m.Przemyśl | 4 301 | 4 450 | 1 875 |
| m.Rzeszów | 10 682 | 10 426 | 4 937 |
| m. Tarnobrzeg | 3 966 | 4 101 | 2 056 |

**TABLICA 9. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POSIADAJĄCY PRAWO DO
ZASIŁKU WEDŁUG POWIATÓW
Stan w końcu okresu**

| POWIATY | 2012-12-31 | 2013-12-31 | +/- w porównaniu do stanu z końca grudnia 2011 r. |
|--------------------|--------------------------|---------------|---------------------------------------------------------|
| | w liczbach bezwzględnych | | |
| WOJEWÓDZTWO | 23 290 | 17 978 | -5 312 |
| Bieszczadzki | 373 | 311 | -62 |
| Brzozowski | 1 481 | 1 211 | -270 |
| Dębicki | 1 042 | 904 | -138 |
| Jarosławski | 1 701 | 880 | -821 |
| Jasielski | 1 281 | 944 | -337 |
| Kolbuszowski | 501 | 390 | -111 |
| Krośnieński | 1 334 | 961 | -373 |
| Leski | 545 | 510 | -35 |
| Leżajski | 654 | 562 | -92 |
| Lubaczowski | 518 | 437 | -81 |
| Łańcucki | 929 | 711 | -218 |
| Mielecki | 1 110 | 869 | -241 |
| Niżański | 1 119 | 996 | -123 |
| Przemyski | 1 006 | 972 | -34 |
| Przeworski | 1 170 | 544 | -626 |
| Ropczycko-Sędzisz. | 1 306 | 1 003 | -303 |
| Rzeszowski | 1 444 | 1 118 | -326 |
| Sanocki | 753 | 623 | -130 |
| Stalowowolski | 796 | 638 | -158 |
| Strzyżowski | 1 112 | 1 000 | -112 |
| Tarnobrzeski | 465 | 358 | -107 |
| Krosno m. | 526 | 345 | -181 |
| Przemyśl m. | 445 | 299 | -146 |
| Rzeszów m. | 1 285 | 1 051 | -234 |
| Tarnobrzeg m. | 394 | 341 | -53 |

TABLICA 10. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU
Stan w końcu okresu

| Wyszczególnienie | 2012-12-31 | | 2013-12-31 | |
|-------------------------|-----------------------------|-------------|-----------------------------|-------------|
| | w liczbach bezwzględnych | w odsetkach | w liczbach bezwzględnych | w odsetkach |
| Ogółem | 153 807 | 100,0% | 154 216 | 100,0% |
| z tego w grupach wieku: | | | | |
| 18 - 24 | 34 978 | 22,7% | 32 733 | 21,2% |
| 25 - 34 | 47 686 | 31,0% | 46 948 | 30,4% |
| 35 - 44 | 30 975 | 20,1% | 31 588 | 20,5% |
| 45 - 54 | 26 806 | 17,4% | 27 607 | 17,9% |
| 55 - 59 | 10 625 | 6,9% | 11 982 | 7,8% |
| 60 - 64 lat | 2 737 | 1,8% | 3 358 | 2,2% |

TABLICA 11. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w końcu okresu

| Wyszczególnienie | 2012-12-31 | | 2013-12-31 | |
|-----------------------------------|-----------------------------|-------------|-----------------------------|-------------|
| | w liczbach bezwzględnych | w odsetkach | w liczbach bezwzględnych | w odsetkach |
| Ogółem | 153 807 | 100,0% | 154 216 | 100,0% |
| z tego z wykształceniem: | | | | |
| - wyższym | 20 155 | 13,1% | 21 146 | 13,7% |
| - policealnym i średnim zawodowym | 39 397 | 25,6% | 39 036 | 25,3% |
| - średnim ogólnokształcącym | 15 818 | 10,3% | 15 841 | 10,3% |
| - zasadniczym zawodowym | 46 968 | 30,5% | 46 739 | 30,3% |
| - gimnazjalnym i poniżej | 31 469 | 20,5% | 31 454 | 20,4% |

Tablica 12. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY
Stan w końcu okresu

| Wyszczególnienie | 2012-12-31 | | 2013-12-31 | |
|------------------|-----------------------------|-------------|-----------------------------|-------------|
| | w liczbach bezwzględnych | w odsetkach | w liczbach bezwzględnych | w odsetkach |
| Ogółem | 153 807 | 100,0% | 154 216 | 100,0% |
| z tego: | | | | |
| do 1 roku | 23 912 | 15,5% | 25 287 | 16,4% |
| 1 - 5 | 34 646 | 22,5% | 33 937 | 22,0% |
| 5 - 10 | 20 166 | 13,1% | 20 682 | 13,4% |
| 10 - 20 | 20 940 | 13,6% | 21 305 | 13,8% |
| 20 - 30 | 12 737 | 8,3% | 13 035 | 8,5% |
| 30 i więcej | 4 261 | 2,8% | 4 192 | 2,7% |
| bez stażu | 37 145 | 24,2% | 35 778 | 23,2% |

**TABLICA 13. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU, WYKSZTAŁCENIA
I STAŻU PRACY ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY**
Stan w końcu okresu

| WYSZCZEGÓLNIENIE | Ogółem | Czas pozostawania bez pracy w miesiącach | | | | | |
|-------------------------------|----------------|------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| | | do 1 | 1 - 3 | 3 - 6 | 6 - 12 | 12 - 24 | pow. 24 |
| 31. 12. 2013 r. | | | | | | | |
| Ogółem | 154 216 | 13 094 | 25 331 | 24 567 | 25 153 | 27 227 | 38 844 |
| Wiek w latach | | | | | | | |
| 18-24 | 32 733 | 3 475 | 7 869 | 7 895 | 5 210 | 5258 | 3026 |
| 25-34 | 46 948 | 4 141 | 7 677 | 7 264 | 8 307 | 8781 | 10778 |
| 35-44 | 31 588 | 2 357 | 4 203 | 3 902 | 5 058 | 5983 | 10085 |
| 45-54 | 27 607 | 2 072 | 3 745 | 3 538 | 4 175 | 4736 | 9341 |
| 55-59 | 11 982 | 852 | 1 487 | 1 596 | 1 947 | 1883 | 4217 |
| 60 i więcej | 3 358 | 197 | 350 | 372 | 456 | 586 | 1397 |
| Wykształcenie | | | | | | | |
| wyższe | 21 146 | 1 925 | 4 474 | 4 241 | 3 599 | 3402 | 3505 |
| policealne i średnie zawodowe | 39 036 | 3 431 | 6 514 | 6 715 | 6 545 | 6868 | 8963 |
| średnie ogólnokształcące | 15 841 | 1 357 | 3 023 | 2 864 | 2 778 | 2727 | 3092 |
| zasadnicze zawodowe | 46 739 | 4 071 | 7 041 | 6 764 | 7 330 | 8439 | 13094 |
| gimnazjalne i poniżej | 31 454 | 2 310 | 4 279 | 3 983 | 4 901 | 5791 | 10190 |
| Staż pracy | | | | | | | |
| do 1 roku | 25 287 | 2 559 | 5 015 | 4 097 | 3 954 | 3980 | 5682 |
| 1 - 5 | 33 937 | 2 997 | 5 506 | 5 166 | 5 798 | 6406 | 8064 |
| 5 - 10 | 20 682 | 1 779 | 3 072 | 2 818 | 3 661 | 3913 | 5439 |
| 10 - 20 | 21 305 | 1 784 | 3 061 | 2 768 | 3 451 | 3753 | 6488 |
| 20 - 30 | 13 035 | 1 193 | 1 922 | 1 875 | 2 314 | 2347 | 3384 |
| 30 i więcej | 4 192 | 566 | 676 | 764 | 959 | 637 | 590 |
| bez stażu pracy | 35 778 | 2 216 | 6 079 | 7 079 | 5 016 | 6191 | 9197 |

**TABLICA 14. ZAREJESTROWANE BEZROBOTNE KOBIETY WEDŁUG WIEKU, WYKSZTAŁCENIA
I STAŻU PRACY ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY**
Stan w końcu okresu

| WYSZCZEGÓLNIENIE | Ogółem | Czas pozostawania bez pracy w miesiącach | | | | | |
|-------------------------------|---------------|------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| | | do 1 | 1 - 3 | 3 - 6 | 6 - 12 | 12 - 24 | pow. 24 |
| 31. 12. 2013 r. | | | | | | | |
| Ogółem | 77 415 | 4 820 | 11 544 | 12 462 | 11 860 | 13 540 | 23 189 |
| Wiek w latach | | | | | | | |
| 18-24 | 15 847 | 1382 | 3496 | 3880 | 2485 | 2721 | 1883 |
| 25-34 | 26 413 | 1534 | 3689 | 3971 | 4411 | 5126 | 7682 |
| 35-44 | 17 119 | 841 | 2024 | 2090 | 2506 | 3071 | 6587 |
| 45-54 | 13 286 | 796 | 1759 | 1820 | 1779 | 2001 | 5131 |
| 55-59 | 4 750 | 267 | 576 | 701 | 679 | 621 | 1906 |
| 60 i więcej | x | x | x | x | x | x | x |
| Wykształcenie | | | | | | | |
| wyższe | 14 610 | 1163 | 2887 | 3021 | 2468 | 2450 | 2621 |
| policealne i średnie zawodowe | 22 209 | 1360 | 3183 | 3666 | 3540 | 4025 | 6435 |
| średnie ogólnokształcące | 10 091 | 688 | 1710 | 1788 | 1683 | 1811 | 2411 |
| zasadnicze zawodowe | 18 918 | 1056 | 2419 | 2577 | 2622 | 3267 | 6977 |
| gimnazjalne i poniżej | 11 587 | 553 | 1345 | 1410 | 1547 | 1987 | 4745 |
| Staż pracy | | | | | | | |
| do 1 roku | 14 049 | 1147 | 2629 | 2323 | 2082 | 2185 | 3683 |
| 1 - 5 | 16 639 | 981 | 2262 | 2504 | 2695 | 3289 | 4908 |
| 5 - 10 | 10 160 | 566 | 1312 | 1413 | 1729 | 1996 | 3144 |
| 10 - 20 | 10 486 | 631 | 1411 | 1422 | 1622 | 1717 | 3683 |
| 20 -30 | 4 771 | 344 | 717 | 778 | 830 | 776 | 1326 |
| 30 i więcej | 1 082 | 149 | 188 | 273 | 255 | 105 | 112 |
| bez stażu pracy | 20 228 | 1002 | 3025 | 3749 | 2647 | 3472 | 6333 |

**TABLICA 15. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI
WEDŁUG WIEKU, WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY
Stan w końcu okresu**

| WYSZCZEGÓLNIENIE | Ogółem | Czas pozostawania bez pracy w miesiącach | | | | | |
|-------------------------------|---------------|------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| | | do 1 | 1 - 3 | 3 - 6 | 6 - 12 | 12 - 24 | pow. 24 |
| 31. 12. 2013 r. | | | | | | | |
| Ogółem | 97 537 | 8 458 | 16 215 | 15 463 | 15 633 | 17 199 | 24 569 |
| Wiek w latach | | | | | | | |
| 18-24 | 23 711 | 2480 | 5501 | 5756 | 3762 | 3867 | 2345 |
| 25-34 | 29 006 | 2563 | 4654 | 4231 | 5038 | 5434 | 7086 |
| 35-44 | 19 769 | 1547 | 2698 | 2386 | 3021 | 3701 | 6416 |
| 45-54 | 16 905 | 1296 | 2306 | 2104 | 2555 | 2847 | 5797 |
| 55-59 | 6 393 | 466 | 862 | 798 | 1030 | 1021 | 2216 |
| 60-64 | 1 753 | 106 | 194 | 188 | 227 | 329 | 709 |
| Wykształcenie | | | | | | | |
| wyższe | 10 469 | 956 | 2246 | 2120 | 1764 | 1705 | 1678 |
| policealne i średnie zawodowe | 24 426 | 2265 | 4275 | 4319 | 4033 | 4194 | 5340 |
| średnie ogólnokształcące | 8 850 | 781 | 1726 | 1658 | 1544 | 1543 | 1598 |
| zasadnicze zawodowe | 32 647 | 2877 | 5044 | 4721 | 5023 | 5883 | 9099 |
| gimnazjalne i poniżej | 21 145 | 1579 | 2924 | 2645 | 3269 | 3874 | 6854 |
| Staż pracy | | | | | | | |
| do 1 roku | 15 786 | 1651 | 3159 | 2517 | 2451 | 2397 | 3611 |
| 1 - 5 | 21 748 | 1972 | 3620 | 3232 | 3683 | 4115 | 5126 |
| 5 - 10 | 12 938 | 1178 | 1983 | 1707 | 2217 | 2445 | 3408 |
| 10 - 20 | 13 154 | 1126 | 1931 | 1694 | 2115 | 2339 | 3949 |
| 20 -30 | 7 235 | 732 | 1108 | 999 | 1273 | 1339 | 1784 |
| 30 i więcej | 2 152 | 324 | 393 | 365 | 494 | 313 | 263 |
| bez stażu pracy | 24 524 | 1475 | 4021 | 4949 | 3400 | 4251 | 6428 |

**TABLICA 16. ZAREJESTROWANE BEZROBOTNE KOBIETY ZAMIESZKAŁE NA WSI
WEDŁUG WIEKU, WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY
Stan w końcu okresu**

| WYSZCZEGÓLNIENIE | Ogółem | Czas pozostawania bez pracy w miesiącach | | | | | |
|-------------------------------|---------------|------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|
| | | do 1 | 1 - 3 | 3 - 6 | 6 - 12 | 12 - 24 | pow. 24 |
| 31. 12. 2013 r. | | | | | | | |
| Ogółem | 48 626 | 2 980 | 7 273 | 7 775 | 7 309 | 8 470 | 14 819 |
| Wiek w latach | | | | | | | |
| 18-24 | 11 492 | 963 | 2464 | 2830 | 1818 | 1975 | 1442 |
| 25-34 | 16 534 | 938 | 2225 | 2332 | 2682 | 3199 | 5158 |
| 35-44 | 10 701 | 510 | 1279 | 1291 | 1467 | 1894 | 4260 |
| 45-54 | 7 717 | 450 | 1023 | 1017 | 1043 | 1093 | 3091 |
| 55-59 | 2 182 | 119 | 282 | 305 | 299 | 309 | 868 |
| 60 i więcej | 0 | x | x | x | x | x | x |
| Wykształcenie | | | | | | | |
| wyższe | 7 709 | 622 | 1511 | 1620 | 1288 | 1308 | 1360 |
| policealne i średnie zawodowe | 14 173 | 871 | 2117 | 2362 | 2258 | 2556 | 4009 |
| średnie ogólnokształcące | 5 870 | 414 | 1022 | 1085 | 990 | 1059 | 1300 |
| zasadnicze zawodowe | 13 349 | 722 | 1724 | 1803 | 1795 | 2276 | 5029 |
| gimnazjalne i poniżej | 7 525 | 351 | 899 | 905 | 978 | 1271 | 3121 |
| Staż pracy | | | | | | | |
| do 1 roku | 9 006 | 751 | 1698 | 1469 | 1315 | 1374 | 2399 |
| 1 - 5 | 10 480 | 623 | 1451 | 1533 | 1685 | 2060 | 3128 |
| 5 - 10 | 6 142 | 345 | 809 | 826 | 1036 | 1205 | 1921 |
| 10 - 20 | 6 139 | 341 | 847 | 818 | 934 | 995 | 2204 |
| 20 -30 | 2 371 | 185 | 342 | 390 | 419 | 403 | 632 |
| 30 i więcej | 482 | 73 | 103 | 117 | 112 | 34 | 43 |
| bez stażu pracy | 14 006 | 662 | 2023 | 2622 | 1808 | 2399 | 4492 |

TABLICA 17. WOLNE MIEJSCA PRACY I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ
ZGŁOSZONE PRZEZ PRACODAWCÓW DO PUP W 2013 r.

| POWIATY | 2013 rok | | |
|--------------------|---------------|------------------------|--------------------------|
| | Razem | w tym | |
| | | pracy subsydiowanej | z sektora publicznego |
| WOJEWÓDZTWO | 54 304 | 26 050 | 12 700 |
| Bieszczadzki | 791 | 430 | 267 |
| Brzozowski | 1 463 | 1 240 | 500 |
| Dębicki | 2 694 | 1 095 | 441 |
| Jarosławski | 3 198 | 1 994 | 905 |
| Jasielski | 2 245 | 1 379 | 427 |
| Kolbuszowski | 1 245 | 630 | 225 |
| Krośnieński | 1 258 | 522 | 208 |
| Leski | 589 | 477 | 169 |
| Leżajski | 1 832 | 1 220 | 583 |
| Lubaczowski | 1 431 | 1 029 | 583 |
| Łańcucki | 1 300 | 837 | 524 |
| Mielecki | 4 667 | 1 429 | 518 |
| Niżański | 1 551 | 1 193 | 603 |
| Przemyski | 847 | 703 | 464 |
| Przeworski | 2 198 | 1 821 | 916 |
| Ropczycko-Sędzisz. | 1 601 | 1 199 | 401 |
| Rzeszowski | 2 865 | 1 191 | 922 |
| Sanocki | 1 768 | 857 | 265 |
| Stalowowolski | 2 721 | 1 152 | 540 |
| Strzyżowski | 1 570 | 1 052 | 527 |
| Tarnobrzeski | 1 477 | 732 | 386 |
| m. Krosno | 2 181 | 694 | 355 |
| m. Przemyśl | 1 940 | 1 204 | 590 |
| m. Rzeszów | 9 418 | 1 170 | 939 |
| m. Tarnobrzeg | 1 454 | 800 | 442 |

**TABLICA 18. AKTYWNE FORMY PROMOCJI ZATRUDNIENIA
WEDŁUG POWIATÓW W 2013 r.**

| POWIATY | w okresie 2013 r. | | | | | | | | | |
|--------------------|------------------------------|---------------------------|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| | osoby zatrudnione | | bezrobotni skierowani na staż | bezrobotni, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe dla osób dorosłych | bezrobotni, którzy rozpoczęli prace społecznie użyteczne | bezrobotni, którzy podjęli działalność gospodarczą | podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów utworzenia stan. pracy | bezrobotni, którzy ukończyli przyuczenie do zawodu lub zmienili kwalifikacje * | | |
| | przy pracach interwencyjnych | przy robotach publicznych | | | | | | ogółem | podjęli pracę w trakcie trwania szkolenia | podjęli pracę w okresie do 3 m-cy po ukończeniu szkolenia |
| WOJEWÓDZTWO | 3 488 | 1 619 | 15 880 | 48 | 1 506 | 3 037 | 3 144 | 5 566 | 79 | 2 436 |
| Bieszczadzki | 49 | 23 | 298 | 0 | 41 | 47 | 39 | 77 | 0 | 26 |
| Brzozowski | 74 | 73 | 841 | 0 | 31 | 118 | 153 | 309 | 3 | 214 |
| Dębicki | 226 | 134 | 654 | 0 | 7 | 185 | 255 | 152 | 1 | 45 |
| Jarosławski | 285 | 312 | 1019 | 21 | 90 | 110 | 165 | 369 | 9 | 218 |
| Jasielski | 135 | 0 | 840 | 0 | 104 | 258 | 408 | 305 | 7 | 105 |
| Kolbuszowski | 66 | 28 | 459 | 0 | 0 | 108 | 116 | 102 | 0 | 40 |
| Krośnieński | 42 | 38 | 433 | 0 | 47 | 135 | 169 | 301 | 6 | 95 |
| Leski | 38 | 37 | 363 | 0 | 0 | 69 | 25 | 24 | 2 | 17 |
| Leżajski | 78 | 61 | 608 | 3 | 9 | 164 | 117 | 388 | 10 | 141 |
| Lubaczowski | 364 | 0 | 499 | 7 | 108 | 79 | 50 | 120 | 1 | 48 |
| Łańcucki | 128 | 132 | 440 | 0 | 53 | 135 | 78 | 124 | 0 | 60 |
| Mielecki | 180 | 124 | 925 | 0 | 18 | 172 | 291 | 338 | 7 | 87 |
| Niżański | 266 | 56 | 650 | 0 | 141 | 127 | 89 | 156 | 1 | 58 |
| Przemyski | 234 | 119 | 318 | 0 | 238 | 110 | 168 | 104 | 0 | 52 |
| Przeworski | 322 | 83 | 1144 | 2 | 143 | 119 | 62 | 98 | 3 | 91 |
| Ropczycko-Sędzisz. | 86 | 37 | 945 | 0 | 0 | 193 | 134 | 399 | 1 | 227 |
| Rzeszowski | 142 | 0 | 999 | 3 | 40 | 122 | 80 | 261 | 5 | 85 |
| Sanocki | 162 | 58 | 394 | 0 | 43 | 143 | 195 | 371 | 7 | 209 |
| Stalowowolski | 117 | 47 | 810 | 7 | 0 | 114 | 127 | 286 | 5 | 156 |
| Strzyżowski | 110 | 32 | 845 | 0 | 41 | 103 | 35 | 101 | 0 | 47 |
| Tarnobrzegi | 74 | 102 | 423 | 0 | 60 | 37 | 69 | 236 | 3 | 101 |
| m. Krosno | 9 | 4 | 149 | 0 | 34 | 79 | 53 | 127 | 0 | 39 |
| m. Przemyśl | 146 | 55 | 302 | 0 | 147 | 99 | 115 | 129 | 0 | 57 |
| m. Rzeszów | 67 | 0 | 1 058 | 5 | 40 | 181 | 83 | 418 | 8 | 107 |
| m. Tarnobrzeg | 88 | 64 | 464 | 0 | 71 | 30 | 68 | 271 | 0 | 111 |

* Źródło: Dane na podstawie części 3.2 załącznika 4 do MPiPS-01.

**TABLICA 19. WYDATKI ZREALIZOWANE Z FUNDUSZU PRACY NA AKTYWNE FORMY
PROMOCJI ZATRUDNIENIA W 2013 roku**

w mln. zł.

| WYSZCZEGOLNIENIE | Ogółem 2013 r. |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| Ogółem | 246,80 |
| z tego: | |
| - szkolenia | 8,40 |
| - prace interwencyjne | 16,70 |
| - roboty publiczne | 13,20 |
| - środki na podjęcie działalności gospodarczej | 56,80 |
| - środki dla pracodawców na wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy | 45,40 |
| - stypendia | 94,90 |
| - pozostałe aktywne formy | 11,40 |
| Ogółem | w % 100,0% |
| z tego: | |
| - szkolenia | 3,4% |
| - prace interwencyjne | 6,8% |
| - roboty publiczne | 5,3% |
| - środki na podjęcie działalności gospodarczej | 23,0% |
| - środki dla pracodawców na wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy | 18,4% |
| - stypendia | 38,5% |
| - pozostałe aktywne formy | 4,6% |

TABLICA 20. WYDATKI ZREALIZOWANE Z FUNDUSZU PRACY W 2013 r.

w mln. zł.

| WYSZCZEGOLNIENIE | Ogółem 2013 r. |
|---------------------------------------|---------------------------|
| Ogółem | 490,1 |
| z tego: | |
| - zasiłki dla bezrobotnych | 219,80 |
| - aktywne formy promocji zatrudnienia | 246,80 |
| - inne | 23,50 |
| Ogółem | w % 100,0% |
| z tego: | |
| - zasiłki dla bezrobotnych | 44,8% |
| - aktywne formy promocji zatrudnienia | 50,4% |
| - inne | 4,8% |

Dane łącznie ze składką ZUS i zaliczką na podatek dochodowy.

Opracowano na podstawie sprawozdania MPiPS-02 o dochodach i wydatkach z Funduszu Pracy.

TABLICA 21. ZMIANY WIELKOŚCI WSKAŹNIKA ZATRUDNIENIA (w %)
Stany na koniec IV kwartału danego roku.

| WYSZCZEGÓLNIENIE | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|-----------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| POLSKA | 45,2 | 46,5 | 49,5 | 50,1 | 50,4 | 50,6 | 50,8 | 50,4 |
| woj. podkarpackie | 45,2 | 47,0 | 51,0 | 51,8 | 50,2 | 50,1 | 49,6 | 48,6 |
| Według wieku: | | | | | | | | |
| 15-24 lata | 17,5 | 20,9 | 23,3 | 23,6 | 18,1 | 19,8 | 18,5 | 18,5 |
| 25-34 lata | 69,0 | 72,3 | 75,6 | 78,0 | 74,6 | 72,0 | 70,6 | 70,9 |
| 35-44 lata | 76,0 | 75,5 | 82,2 | 84,0 | 80,3 | 82,3 | 79,8 | 77,6 |
| 45-54 lata | 65,7 | 68,4 | 68,8 | 73,6 | 73,0 | 73,0 | 73,4 | 71,4 |
| 55 lat i więcej | 19,0 | 21,1 | 25,1 | 25,6 | 26,2 | 25,9 | 26,8 | 24,8 |
| Według poziomu wykształcenia | | | | | | | | |
| Wyższe | 69,8 | 69,6 | 74,9 | 75,7 | 73,3 | 77,3 | 73,9 | 73,7 |
| Policealne i średnie zawodowe | 56,1 | 58,4 | 62,3 | 62,0 | 63,3 | 61,4 | 60,8 | 58,9 |
| Średnie ogólnokształcące | 38,1 | 34,5 | 34,9 | 36,5 | 34,1 | 34,4 | 35,4 | 37,5 |
| Zasadnicze zawodowe | 57,4 | 59,6 | 61,4 | 63,5 | 61,4 | 62,1 | 59,5 | 55,0 |
| Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe | 19,7 | 21,8 | 25,6 | 25,0 | 20,3 | 17,1 | 18,1 | 17,6 |

Wskaźnik zatrudnienia oblicza się jako udział osób pracujących w liczbie ludności (15 lat i więcej) ogółem oraz dla danej grupy.

Opracowano na podstawie danych zawartych w "Aktywności ekonomicznej ludności w województwie podkarpackim" za IV kwartał według poszczególnych lat.

Publikacja sygnałna, Urząd Statystyczny w Rzeszowie

W tabelicy 21 zostały wykorzystane również dane opublikowane na stronie internetowej www.stat.gov.pl Bank Danych Regionalnych

Wartości dla Polski 2012 na podstawie "Monitoring Rynku Pracy. Informacja Kwartalna o aktywności ekonomicznej ludności", GUS Departament Rynku Pracy str. 4

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY
W RZESZOWIE
ZA ROK 2013**

SPIS TREŚCI

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Wstęp | 7 |
| Rozdział 1. Wdrażanie komponentu regionalnego PO KL, dla którego WUP w Rzeszowie pełni rolę Instytucji Pośredniczącej | 10 |
| 1.1 Realizacja zadań w ramach Priorytetu VI PO KL „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” | 32 |
| 1.2 Realizacja zadań w ramach Priorytetu VII PO KL „Promocja integracji społecznej” | 40 |
| 1.3 Realizacja zadań w ramach Priorytetu VIII PO KL „Regionalne kadry gospodarki” | 48 |
| 1.4 Realizacja zadań w ramach Priorytetu IX PO KL „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach” | 56 |
| Rozdział 2. Programowanie perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 | 69 |
| Rozdział 3. Realizacja planu kontroli | 72 |
| Rozdział 4. Monitoring rynku pracy | 81 |
| 4.1 Informacje i analizy o rynku pracy | 81 |
| 4.2 Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych | 82 |
| 4.3 Badania rynku pracy | 84 |
| 4.4 Nadzór nad sprawozdawczością o rynku pracy | 88 |
| Rozdział 5. Działania samorządu województwa z zakresu polityki rynku pracy | 90 |
| 5.1 Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego | 90 |
| 5.2 Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES | 91 |
| 5.3 Środki Funduszu Pracy w 2013 roku | 92 |
| 5.4 Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia | 94 |
| 5.5 Realizacja projektu pilotażowego „Partnerstwo dla pracy” | 94 |
| 5.6 Informacja na temat realizacji zadań w zakresie Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych | 96 |
| Rozdział 6. Szkolenia dla pracowników urzędów pracy | 109 |
| Rozdział 7. Działalność Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej | 112 |

Jak co roku, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie przygotował sprawozdanie z działań podejmowanych na rzecz promocji zatrudnienia, zapobiegania negatywnym skutkom bezrobocia, w tym szczególnie marginalizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. W opracowaniu tym opisane zostały zadania zrealizowane w 2013 roku, wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem inicjatyw ze sfery aktywnej polityki rynku pracy oraz wdrażania Komponentu Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, wykorzystującego środki Europejskiego Funduszu Społecznego. Opisane zostały również sposoby realizacji tych zadań, ich wyniki oraz formy pomocy, której udzielamy zarówno projektodawcom, jak też osobom i instytucjom mającym kontakt z naszym urzędem w ramach szeroko pojętej współpracy.

Dziękuję wszystkim naszym partnerom za dotychczasową współpracę i mam nadzieję, że będzie ona równie owocna, jak do tej pory.

Tomasz Czop
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Rzeszowie

WSTĘP

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie realizuje zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jak też obowiązki wynikające z dokumentów rządowych i uchwał samorządu województwa poprzez inspirowanie oraz koordynację realizacji wojewódzkich i lokalnych programów, mających na celu promocję zatrudnienia oraz łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia. Ponadto wspiera realizację w województwie podkarpackim programów z Funduszu Pracy oraz wdraża programy finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, wdrażając głównie Komponent Regionalny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Kwota środków Funduszu Pracy które zostały przeznaczone na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w województwie podkarpackim w 2013 roku wyniosła 242 007 400 PLN. W porównaniu z rokiem 2012 jest to istotny wzrost – na Podkarpacie trafiło bowiem więcej o 36 794 900 PLN środków Funduszu Pracy.

Niebagatelną rolę w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom występującym na regionalnym rynku pracy odgrywają środki z Europejskiego Funduszu Społecznego. Rok 2013 był kolejnym rokiem wdrażania komponentu regionalnego PO KL. Na jego realizację w latach 2007-2013 województwo podkarpackie otrzymało alokację w wysokości 432 312 702 euro. W trakcie realizacji Programu wartość ta ulegała kilkakrotnie zwiększeniu. W wyniku realokacji dokonanych pomiędzy komponentem centralnym i regionalnych w 2013 roku, wartość alokacji przyznanej dla województwa podkarpackiego na lata 2007-2013 uległa ponownemu zwiększeniu i według znowelizowanego w dniu 1 lipca 2013 r. Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL, wynosiła 540 279 620 euro, w tym na poszczególne Priorytety: VI – 210 484 081 euro, VII – 105 311 189 euro, VIII – 99 197 413 euro, IX – 125 286 937 euro.

Z uwagi na duże doświadczenie we wdrażaniu komponentu regionalnego PO KL, przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie brali udział w działaniach służących przygotowaniu perspektywy finansowej 2014-2020 w obszarze Kapitału Społecznego w województwie podkarpackim. WUP w Rzeszowie otrzymał zadanie opracowania opisu osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020, finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Współpraca z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego, GUS, jednostek samorządu terytorialnego, partnerów społecznych

i organizacji pozarządowych, zaowocowała przygotowaniem projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Tradycyjnie, w okresie minionego roku Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie prowadził stały monitoring regionalnego rynku pracy poprzez szereg badań i analiz. Różnorodność podejmowanej tematyki badawczej, jak również sposób realizacji badań pozwalają dostarczyć wielu cennych informacji, które mogą być wykorzystane podczas przygotowania dokumentów strategicznych, co jest szczególnie ważne z punktu widzenia programowania perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Prowadzone w roku 2013 w ramach Podkarpackiego Obserwatorium Rynku Pracy badania „Pracodawców Podkarpacia”, będące kontynuacją badań zrealizowanych w roku 2011 i 2012, pozwoliły uchwycić obraz podkarpackich przedsiębiorców, ich sytuacji ekonomicznej, a także problemów, z jakimi się borykają. W ubiegłym roku przeprowadzono również badanie „Branża budowlana w województwie podkarpackim w 2013 r.”. Była to druga edycja badania dotyczącego branży budowlanej, które miało miejsce w 2009 r.

Na uwagę zasługuje również fakt, że w 2013 r. po raz drugi przeprowadzono badanie „Losy absolwentów publicznych szkół zawodowych w województwie podkarpackim”. W badaniu wzięły udział osoby kończące szkoły zawodowe. Realizacja tych badań umożliwia diagnozę kompetencji uczniów w kontekście wymagań rynku pracy, weryfikację motywów podejmowania decyzji, a także identyfikację ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Realizacja badań absolwentów szkół zawodowych jest komplementarna z projektem systemowym Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie – „Podkarpacie stawia na zawodowców”. Jest to kolejna bardzo ważna inicjatywa, mająca na celu modernizację oraz podniesienie jakości kształcenia zawodowego w szkołach zawodowych województwa podkarpackiego. W projekcie bierze udział 30 partnerów. Wartość projektu wynosi 75 mln PLN (12,78% - wkład własny Partnerów). Pierwotnie realizację projektu założono w okresie od maja 2012 r. do października 2014 r. Możliwość zagospodarowania dodatkowych środków alokacji spowodowała jednak rozpoczęcie działań na rzecz poszerzenia zakresu realizacji projektu, w tym wydłużenie okresu realizacji do 30 czerwca 2015 r. oraz podniesienie wartości projektu do kwoty 90 mln PLN. Dodatkowym elementem zmian jest wprowadzenie komponentu współpracy ponadnarodowej w postaci 6 inicjatyw realizowanych przez dotychczasowych Partnerów projektu.

Dzięki takiemu dofinansowaniu w ramach PO KL, szkoły mają szansę na dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy, zmodernizowanie warunków kształcenia, wzmocnienie współpracy pomiędzy szkołami

zawodowymi oraz pracodawcami, czy stworzenie efektywnego systemu doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Od 1 stycznia 2012 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie w imieniu Marszałka Województwa Podkarpackiego realizuje zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych. Zmiany te są konsekwencją reformy finansów publicznych, polegającej m.in. na pozbawieniu osobowości prawnej funduszy celowych, w tym Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ponadto, z dniem 21 listopada 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 1291). W związku z tym Marszałek Województwa Podkarpackiego upoważnił Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie do załatwiania w jego imieniu spraw również z zakresu tejże ustawy.

Działania realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie w 2013 roku przedstawione zostały w niniejszym opracowaniu.

ROZDZIAŁ 1. WDRAŻANIE KOMPONENTU REGIONALNEGO PO KL, DLA KTÓREGO WUP W RZESZOWIE PEŁNI ROLE INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie na mocy upoważnienia przyjętego Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego nr 284/4721/06 z dnia 3 października 2006 r. pełni rolę Instytucji Pośredniczącej dla Komponentu Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (dalej KR PO KL) na Podkarpaciu. Realizacja KR PO KL w województwie podkarpackim odbywa się na mocy Porozumienia nr KL/PK/2007/1 zawartego w dniu 22 czerwca 2007 r. (z późn. zm.) pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego a Samorządem Województwa Podkarpackiego, określającego zasady realizacji Programu, a także wysokość środków, w podziale na poszczególne Priorytety, przeznaczonych na finansowanie projektów w ramach KR PO KL.

Wartość alokacji

Na realizację komponentu regionalnego PO KL w latach 2007 – 2013 województwo podkarpackie otrzymało alokację w wysokości 432 312 702 euro. W trakcie realizacji Programu wartość ta ulegała kilkakrotnie zwiększeniu. W wyniku realokacji dokonanych pomiędzy komponentem centralnym i regionalnych w 2013 roku wartość alokacji przyznanej dla województwa podkarpackiego na lata 2007-2013 uległa ponownemu zwiększeniu i według znowelizowanego w dniu 01 lipca 2013 r. Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL wynosiła **540 279 620 euro**, w tym na poszczególne Priorytety: VI – 210 484 081 euro, VII – 105 311 189 euro, VIII – 99 197 413 euro, IX – 125 286 937 euro.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r., zawartych zostało **2 261 umów** z beneficjentami na realizację projektów w ramach PO KL na **łącną kwotę 2 211 653 947 PLN**. Wartość zawartych umów w zakresie wydatków kwalifikowanych pochodzących z krajowych środków publicznych wynosi 2 122 373 078 PLN, co stanowi 93,3% alokacji przyznanej na lata 2007-2013.

Wartość wydatków certyfikowanych do KE wyniosła 1 672 741 996 PLN, co stanowi **109% kumulatywnego celu** założonego do osiągnięcia na koniec 2013 r.

Największy udział w realizacji przyjętego celu na koniec 2013 r. miał Priorytet VI, w którym wartość wydatków certyfikowanych do KE wyniosła 759 787 021 PLN, następnie Priorytet IX – 321 231 635 PLN. W ramach Priorytetu VII wartość wydatków certyfikowanych do KE wyniosła 273 096 592 PLN, a w ramach Priorytetu VIII – 250 234 839 PLN. W ramach Priorytetu X certyfikowana została kwota 68 391 909 PLN.

Umowa dotacji celowej

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.) począwszy od dnia 1 stycznia 2010 r. kontraktacja środków odbywa się w podziale na środki pochodzące z Budżetu Środków Europejskich oraz środki Budżetu Państwa, których wysokość określona jest w Umowie dotacji celowej, zawieranej co roku na kolejne lata budżetowe. Roczna wartość środków dotacji celowej przeznaczonych na wypłaty zaliczek dla Beneficjentów w ramach umów zawartych w województwie określona jest zapisem w ustawie budżetowej, na podstawie kwot zgłoszonych przez Instytucję Zarządzającą, której rolę pełni Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Umowa dotacji celowej w ramach PO KL dla województwa podkarpackiego na 2013 r. nr PK/POKL/DC/2013/1 została zawarta w dniu 09 stycznia 2013 r., pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego, reprezentowanym przez Pana Pawła Orłowskiego, Podsekretarza Stanu, oraz Samorządem Województwa Podkarpackiego, reprezentowanym przez Pana Konrada Fijołka, p.o. Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie, działającego na podstawie Uchwały nr 202/4716/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 09 stycznia 2013 r.

Na podstawie w/w Umowy, Instytucja Zarządzająca zobowiązała się do przekazania Instytucji Pośredniczącej **dotacji celowej na 2013 rok o łącznej wysokości 43 140 122 PLN**. W dniu 25 lipca 2013 r. został podpisany Aneks nr 1 do w/w Umowy zwiększający łączną kwotę dotacji celowej na rok 2013 dla województwa podkarpackiego do łącznej wysokości 48 140 122 PLN. W 2013 roku umowa dotacji celowej aneksowana była jeszcze dwukrotnie – Aneksem nr 2 z dnia 17 września 2013r. zwiększając łączną kwotę do wysokości 55 140 122 PLN oraz Aneksem nr 3 z dnia 26 listopada 2013 zwiększającym łączną kwotę do wysokości **57 913 895 PLN**.

Wskazane środki zostały przeznaczone na realizację projektów w ramach Priorytetów VI-IX oraz na Priorytet X Pomoc Techniczna, przy czym dodatkowe środki otrzymane w ciągu roku przeznaczone były na realizację Priorytetów VI-IX.

W dniu 2 grudnia 2013 roku Wojewódzki Urząd Pracy przesłał do IZ *Informację nt. aktualnego zapotrzebowania na środki dotacji celowej na 2014 r.* Informacja ta w postaci *Harmonogramu dotacji celowej na realizację PO KL dla województwa podkarpackiego* stanowi załącznik do *Umowy dotacji celowej w ramach PO KL dla województwa podkarpackiego na 2014 r.*, która podpisana została 9 stycznia 2014 r.

Budżet środków europejskich

Minister Infrastruktury i Rozwoju, jako dysponent środków w komponencie regionalnym PO KL upoważnił Zarząd Województwa Podkarpackiego oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie do wydawania zgody na dokonywanie płatności przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie wystawionych zleceń płatności na 2013 r. na mocy:

1. upoważnień nr DZF-IX-82250-18-(PK-WUP-1)-ER/12 i DZF-IX-82250-18-(PK-ZW-1)-ER/12 z dnia 19 grudnia 2012 r.;
2. upoważnień nr DZF-IX-82250-18-(PK-WUP-2)-AK/13 i DZF-IX-82250-7-(PK-ZW-2)-AK/13 z dnia 22 kwietnia 2013 r.;
3. upoważnień nr DZF-IX-82250-18-(PK-WUP-3)-AK/13 i DZF-IX-82250-18-(PK-ZW-3)-AK/13 z dnia 22 maja 2013 r.;
4. upoważnień nr DZF-IX-82250-18-(PK-WUP-4)-AK/13 i DZF-IX-82250-18-(PK-ZW-4)-AK/13 z dnia 19 czerwca 2013 r.;
5. upoważnienia DZF-IX-82250-18-(PK-ZW-5)-ER/13 z dnia 30 sierpnia 2013 r.;
6. upoważnień nr DZF-IX-82250-18-(PK-WUP-5)-AK/13 i DZF-IX-82250-18-(PK-ZW-6)-AK/13 z dnia 06 września 2013 r.;
7. upoważnień nr DZF-IX-82250-18-(PK-WUP-6)-MMaj/13 i DZF-IX-82250-18-(PK-ZW-7)-MMaj/13 z dnia 18 września 2013 r.;
8. upoważnienia nr DZF-IX-82250-18-(PK-WUP-7)-JŚ/13 z dnia 25 września 2013 r.;
9. upoważnienia nr DZF-IX-82250-18-(PK-WUP-8)-AK/13 z dnia 24 października 2013 r.;
10. upoważnienia nr DZF-IX-82250-18-(PK-WUP-9)-JŚ/13 z dnia 21 listopada 2013 r.

Zatwierdzone dokumenty

W 2013 r. WUP opracował aktualizację *Instrukcji wykonawczych procesów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie Instytucji Pośredniczącej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007-2013*. Zaktualizowane *Instrukcje* zostały zatwierdzone przez Instytucję Zarządzającą **26 maja 2013 r.**

W roku 2013 opracowana została także aktualizacja *Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli (OSZiK) IP w ramach PO KL*, zatwierdzona przez IZ w dniu **18 grudnia 2013 r.**

Plany działania

Na podstawie zapisów *Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* na Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie jako Instytucji Pośredniczącej PO KL spoczywa obowiązek przygotowania Planów działania na kolejny rok programowania. Dokument ten ma charakter planistyczny i służy określeniu działań związanych z naborem projektów w ramach Programu, szczegółów dotyczących form wsparcia, grup docelowych, kryteriów naboru oraz alokacji przeznaczony na poszczególne konkursy planowane do przeprowadzenia w danym roku.

Prace nad przygotowaniem Planów działania rozpoczynają się w połowie roku poprzedzającego rok ich obowiązywania, a na ich ostateczny kształt (zakres merytoryczny, kierunki wsparcia, grupy docelowe) mają wpływ uwagi Instytucji Zarządzającej - Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, zalecenia Komisji Europejskiej oraz rekomendacje Podkomitetu i Komitetu Monitorującego PO KL.

Aby zapewnić jak największą adekwatność zapisów PD do potrzeb regionu, istotnym elementem prac nad ich przygotowaniem są konsultacje społeczne.

Z uwagi na końcową fazę realizacji Programu, w roku 2013 opracowane zostały Plany Działania obejmujące dwa kolejne lata realizacji – rok 2014 oraz 2015. Konsultacje Planów działania na lata 2014-15 miały bardzo szeroki wymiar - przeprowadzone zostały zarówno za pośrednictwem strony internetowej, bezpośrednio w trakcie spotkania informacyjno-konsultacyjnego mającego miejsce w siedzibie WUP, jak i wśród członków m.in. Komisji Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia, Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, Kuratorium Oświaty, Podkomitetu Monitorującego.

PD na lata 2014-15 rok otrzymały pozytywną rekomendację Podkomitetu Monitorującego PO KL województwa podkarpackiego podczas posiedzenia w dniu 25 listopada 2013 r.

Ostatecznie, MIR - Instytucja Zarządzająca PO KL dokonała **zatwierdzenia Planów Działania dla województwa podkarpackiego w dniu 27 grudnia 2013 r.**, działając na podstawie uchwały nr 138 Komitetu Monitorującego PO KL z dnia 11 grudnia 2013 r.

Podkomitet Monitorujący PO KL

Na podstawie uchwały Pre-komitetu Monitorującego PO KL nr 10 z dnia 31 lipca 2007 r. przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie powołany został **Podkomitet Monitorujący PO KL dla województwa podkarpackiego**. Jego zadaniem jest zapewnienie wysokiej jakości realizacji komponentu regionalnego PO KL w województwie podkarpackim oraz upewnienie się co do skuteczności jego realizacji.

W 2013 roku odbyły się cztery posiedzenia Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Podkarpackiego:

1. Pierwsze posiedzenie PKM PO KL (XII) odbyło się w dniu **20 marca 2013 r.**

Najważniejsze punktu obrad to:

- przedstawienie zmian do Planów działania na 2013 r. dla Priorytetów VI-IX,
- przedstawienie wyników badania ewaluacyjnego *„Ocena rozwoju szkolnictwa zawodowego w województwie podkarpackim w kontekście wdrażania Działania 9.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”*,
- przedstawienie *Sprawozdania okresowego z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego PO KL*,
- przedstawienie stanu prac Regionalnej Sieci Tematycznej w Województwie Podkarpackim,
- przedstawienie działań realizowanych w ramach projektu *„Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy”*.

Podjęto: uchwałę nr 30 w sprawie pozytywnej rekomendacji zmiany Planów Działania na rok 2013 w ramach PO KL oraz uchwałę nr 31 w sprawie przyjęcia rekomendacji płynących z badania ewaluacyjnego *„Ocena rozwoju szkolnictwa zawodowego w województwie podkarpackim w kontekście wdrażania Działania 9.2 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”*.

2. W dniu 5 czerwca 2013 r. w trybie obiegowym podjęta została uchwała w sprawie pozytywnej rekomendacji zmiany Planu Działania na rok 2013 dla Priorytetu VIII *Regionalne kadry gospodarki w ramach PO KL*
3. Drugie posiedzenie PKM PO KL (XIII) odbyło się w dniu 17 czerwca 2013 r.

Najważniejsze punkty obrad to:

- przedstawienie zmian do PD na 2013 rok dla Priorytetu IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* – wprowadzenie do realizacji w Poddziałaniu 9.1.1 *Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej* projektu systemowego, dyskusja, głosowanie,
- przedstawienie zmian do PD na 2013 rok dla Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej* – wprowadzenie do realizacji konkursu w ramach Działania 7.4 *Niepełnosprawni na rynku pracy*,
- przedstawienie informacji nt. podjętej uchwały w trybie obiegowym dotyczącej zmiany PD na 2013 rok dla Priorytetu VIII *Regionalne kadry gospodarki*,
- zmiana Roczego Planu Działań Ewaluacyjnych na 2013 r.

Podjęto: uchwałę nr 33 w sprawie pozytywnej rekomendacji zmiany Planów Działania na rok 2013 oraz uchwałę nr 34 w sprawie zaopiniowania zmienionego Roczego Planu Działań Ewaluacyjnych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie.

4. W dniu 24 sierpnia 2013 r. w trybie obiegowym podjęta została uchwała w sprawie pozytywnej rekomendacji zmiany Planu Działania na rok 2013 dla Priorytetu IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* w ramach PO KL.
5. Trzecie posiedzenie PKM PO KL (XIV) odbyło się w dniu 27 sierpnia 2013 r.

Najważniejsze punkty obrad to:

- przedstawienie zmian do Planu działania na 2013 r. dla Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej* – wprowadzenie do realizacji konkursu w ramach Poddziałania 7.2.1 *Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym* oraz Poddziałania 7.2.2 *Wsparcie ekonomii społecznej*,
- Przedstawienie informacji nt. podjętej uchwały w trybie obiegowym dotyczącej zmiany Planu działania na 2013 r. dla Priorytetu IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*,

Podjęto: uchwałę nr 36 w sprawie pozytywnej rekomendacji zmiany Planu Działania na rok 2013 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

6. Czwarte posiedzenie PKM PO KL (XV) odbyło się 25 listopada 2013 r.

Najważniejsze punkty obrad to:

- przedstawienie protokołu z XIV posiedzenia PKM PO KL,
- Przedstawienie Planów Działania na lata 2014-2015 dla Priorytetów VI - IX,
- Przedstawienie Planu Działań Ewaluacyjnych na lata 2014-2015,
- Przedstawienie wyniku badania ewaluacyjnego „*Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek, kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL w województwie podkarpackim*”,
- Przedstawienie *Sprawozdania okresowego z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego PO KL*,
- Przedstawienie stanu prac Regionalnej Sieci Tematycznej w Województwie Podkarpackim.

Podjęto: uchwałę nr 37 w sprawie pozytywnej rekomendacji Planów Działania na lata 2014 – 2015 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, uchwałę nr 38 w sprawie zaopiniowania Planu Działań Ewaluacyjnych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie na lata 2014 – 2015 oraz uchwałę nr 39 w sprawie przyjęcia rekomendacji płynących z badania ewaluacyjnego „*Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek, kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL w województwie podkarpackim*”.

Regionalna Sieć Tematyczna

Sieci tematyczne powołane zostały jako forum dialogu i komunikacji pomiędzy beneficjentami realizującymi projekty innowacyjne a ekspertami i praktykami w dziedzinie, jakiej dotyczą projekty, jak również przedstawicielami Instytucji Pośredniczących oraz decydentami na różnych szczeblach władzy.

W województwie Podkarpackim Regionalna Sieć Tematyczna funkcjonuje od dnia 17 września 2010 r. w wyniku podjętych przez PKM uchwał dotyczących składu instytucjonalnego i osobowego.

W 2013 roku odbyły się cztery posiedzenia Regionalnej Sieci Tematycznej PO KL dla Województwa Podkarpackiego:

1. Pierwsze posiedzenie RST WP odbyło się 16 stycznia 2013 r. w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie. Jego celem było wydanie opinii nt. strategii wdrażania projektów innowacyjnych:

- pt. *„Innowacyjny model utrzymania aktywności zawodowej podkarpackich nauczycieli gimnazjów w wieku 50+”* realizowanego przez firmę BD Center Sp. z o.o.
- pt. *„Tworzenie architektury własnego środowiska pracy – innowacyjny model aktywizacji społeczno-zawodowej osób do 25 roku życia”* realizowanego przez firmę ECORYS Polska Sp. z o.o.

Na spotkanie RST WP zaproszony został Ekspert z Centralnej Bazy Ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, który przedstawił swoją opinię nt. ocenianych dokumentów. W wyniku dyskusji członkowie RST WP podjęli decyzję, o warunkowej akceptacji opiniowanych strategii wdrażania projektów innowacyjnych.

2. Drugie posiedzenie RST WP odbyło się 17 czerwca 2013 r. w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie. Jego celem było wydanie opinii nt. strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. *„PI – potrafię, wiem, znam – radę sobie dam”* realizowanego przez Instytut Badawczo-Szkoleniowy sp. z o.o.

Na spotkanie RST WP zaproszony został Ekspert z Centralnej Bazy Ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz przedstawiciel Kuratorium Oświaty w Rzeszowie, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnobrzegu, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, RO EFS w Rzeszowie, Wydziału Certyfikacji i Funduszy Europejskich Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego. Zaproszeni goście przedstawili swoje opinie nt. ocenianego dokumentu. W wyniku dyskusji członkowie RST WP podjęli decyzję, o warunkowej akceptacji opiniowanej strategii wdrażania projektu innowacyjnego.

3. Trzecie posiedzenie RST WP odbyło się 25 września 2013 r. w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie. Jego celem było wydanie opinii nt.:

- strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. *„PI-Nawigator zdobywców przyszłości”* realizowanego przez firmę ECORYS Polska sp. z o.o.

- walidacji produktu finalnego projektu innowacyjnego pt. **„Innowacyjny model utrzymania aktywności zawodowej podkarpackich nauczycieli gimnazjów w wieku 50+”** realizowanego przez firmę BD Center Sp. z o.o.

W/w dokumenty zostały ocenione przez Eksperta z Centralnej Bazy Ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Wystawione oceny zostały przedstawione podczas posiedzenia Sieci przez Przewodniczącą RST WP (ekspert zgłosił, iż z powodu choroby nie może uczestniczyć w spotkaniu i zaprezentować wystawionych ocen). W spotkaniu uczestniczył dyrektor Domu Dziecka w Skopaniu, który przedstawił swoją opinię nt. ocenianej strategii wdrażania projektu innowacyjnego **„PI-Nawigator zdobywców przyszłości”**. W wyniku dyskusji członkowie RST WP podjęli decyzję:

- warunkowej akceptacji opiniowanej strategii wdrażania projektu innowacyjnego,
- pozytywnej walidacji przedmiotowego projektu.

4. Czwarte posiedzenie RST WP odbyło się 17 października 2013 r. w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie. Jego celem było wydanie opinii nt. strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. **„PI-MIGACZ”** realizowanego przez firmę Piotr Makiola „ELMAK”.

Na spotkanie RST WP zaproszony został Ekspert z Centralnej Bazy Ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz przedstawiciel Polskiego Związku Głuchych Koło Terenowe w Mielcu. Zaproszeni goście przedstawili swoje opinie nt. ocenianego dokumentu. W wyniku dyskusji członkowie RST WP podjęli decyzję, o warunkowej akceptacji opiniowanej strategii wdrażania projektu innowacyjnego.

W ramach działalności RST WP w 2013 roku zorganizowane zostały 3 spotkania konsultacyjne dot. prawidłowego opracowania strategii wdrażania projektu innowacyjnego przez beneficjenta. W spotkaniach udział wzięli członkowie RST WP, przedstawiciele WUP, beneficjenci realizujący projekty innowacyjne, eksperci, specjaliści i praktycy zajmujący się obszarami związanymi z projektami innowacyjnymi i wybranymi dla projektów tematami.

Na spotkaniach członkowie RST WP przekazali beneficjentom uwagi, wnioski i spostrzeżenia powstałe po przeczytaniu wstępnych założeń strategii wdrażania. Taka formuła spotkania pozwoliła beneficjentom na lepsze, bardziej szczegółowe i przemyślane opracowanie Strategii wdrażania projektów innowacyjnych oraz na dokonanie niezbędnych poprawek w założeniach projektowych.

Spotkania konsultacyjne odbyły się:

- 23 maja 2013 r. – projekt pt. „**PI – potrafię, wiem, znam – radę sobie dam**” realizowany przez Instytut Badawczo-Szkoleniowy sp. z o.o.,
- 19 sierpnia 2013 r. – projekt pt. „**PI-Nawigator zdobywców przyszłości**” realizowany przez firmę ECORYS Polska sp. z o.o.,
- 24 września 2013 r. – projekt pt. „**PI-MIGACZ**” realizowany przez firmę Piotr Makioła „ELMAK.

Dodatkowo w ramach prac Regionalnej Sieci opracowany został dokument, na podstawie, którego RST będzie działała w 2014 r. pt. *Strategia Działania na rok 2014 r. Regionalnej Sieci Tematycznej dla Województwa Podkarpackiego.*

Pomoc Techniczna

W celu zapewnienia technicznego i finansowego wsparcia procesu zarządzania, wdrażania i kontroli komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie podkarpackim, prac Podkomitetu Monitorującego PO KL, sprawnej i efektywnej realizacji obowiązków z zakresu prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących pomocy udzielanej z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz zapewnienia ewaluacji oraz monitorowania realizowanych projektów, Instytucja Zarządzająca (IZ) przyznała Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy (WUP), pełniącemu rolę Instytucji Pośredniczącej (IP), dofinansowanie na realizację Rocznych Planów Działania Pomocy Technicznej PO KL (RPD PT PO KL) w latach 2011-2015 w ramach Priorytetu X PO KL. 4 listopada 2010 roku została podpisana *Umowa o dofinansowanie Rocznych Planów Działania Pomocy Technicznej w ramach PO KL*, która została pięciokrotnie aneksowana (30.03.2011 r., 08.09.2011 r., 25.05.2012 r., 27.05.2013 r. i 24.10.2014 r.). Na podstawie ww. dokumentów, IZ przyznała IP dofinansowanie w łącznej kwocie **56 734 063,00 PLN** oraz środki na realizację zadań i funkcjonowanie Regionalnych Ośrodków EFS w latach 2011-2014 w łącznej kwocie 6 095 778,00 PLN, a WUP zobowiązał się do wniesienia wkładu własnego w kwocie 10 011 893,00 PLN.

Regionalne Ośrodki EFS

Od początku 2013 roku na terenie Województwa Podkarpackiego kontynuowały działalność 3 Regionalne Ośrodki EFS, z którymi została podpisana umowa ramowa w 2009

roku, tj. Towarzystwo ALTUM, prowadzące **RO EFS w Rzeszowie**, Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. prowadząca **RO EFS w Tarnobrzegu**, Podkarpacka Izba Gospodarcza w Krośnie prowadząca **RO EFS w Krośnie**. W kwietniu 2013 roku została podpisana umowa ramowa na prowadzenie **RO EFS w Przemyślu** z Regionalną Izbą Gospodarczą w Przemyślu, w związku z rezygnacją wraz z końcem 2012 roku z prowadzenia Ośrodka przez FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie.

Wszystkie Ośrodki realizowały swoje działania związane ze szkoleniami, animacją, doradztwem i informacją zgodnie ze *Standardami działania sieci RO EFS* w oparciu o przygotowane przez nie i zatwierdzone przez WUP w Rzeszowie Oferty na 2013 rok (w dniu 2 stycznia 2013 r. zostały podpisane aneksy do umów ramowych, włączające zatwierdzone Oferty). W przypadku RO EFS Przemyśl Oferta RIG na 2013 rok została wybrana w drodze konkursu na prowadzenie RO EFS w Przemyślu, który ogłoszony był w dniach od dnia 23 stycznia 2013 r. do dnia 13 lutego 2013 r. Na realizację swoich zadań w 2013 roku każdy z 4 Regionalnych Ośrodków EFS otrzymał kwotę po **34 638,00 PLN** miesięcznie (łącznie 1 558 710,00 PLN biorąc pod uwagę, iż Ośrodek w Przemyślu rozpoczął działania od 01.04.2013 r.).

W 2013 roku Ośrodki realizowały szkolenia dot. m.in. tematyki prawidłowego sporządzania wniosku o dofinansowanie projektu w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych, metodologii zarządzania projektem, rozliczania projektów w Generatorze Wniosków Płatniczych, aspektów księgowych w projektach współfinansowanych z EFS, zasad kontroli w projektach PO KL, szkolenia z przygotowania projektów ponadnarodowych w ramach PO KL, zamówień publicznych oraz pomocy publicznej w projektach współfinansowanych z EFS. W ubiegłym roku Regionalne Ośrodki EFS zorganizowały **58 szkoleń kluczowych i specjalistycznych**, w których uczestniczyło w sumie **814 osób**.

Z usług doradczych zrealizowanych w liczbie **2 387 godzin** skorzystało **436** niepowtarzających się **Beneficjentów**.

W wyniku działań animacyjnych wszystkich 4 Regionalnych Ośrodków EFS na terenie Województwa Podkarpackiego, utworzonych zostało **12 partnerstw międzysektorowych** oraz **wsparto 15 istniejących** już partnerstw na rzecz rozwoju.

W 2013 roku kontynuowali swoje działania liderzy ds. osób niepełnosprawnych oraz liderzy ds. osób 50+ zatrudnieni w ramach struktur RO EFS. Osoby te wywodzące się bezpośrednio z w/w grup defaworyzowanych miały za zadanie dotarcie do instytucji mogących przygotować wnioski uwzględniające potrzeby osób niepełnosprawnych oraz 50+,

a także aktywizację bezrobotnych pochodzących z tych środowisk. **W 2013 roku liderzy wsparli 419 instytucji oraz 559 osób je reprezentujących.** Złożonych zostało łącznie 34 projekty, których działania skierowane były do powyższych grup priorytetowych. Ponadto **liderzy zaktywizowali 337 bezrobotnych** osób niepełnosprawnych oraz powyżej 50 roku życia (w szczególności do udziału w projektach współfinansowanych z EFS skierowanych do osób niepełnosprawnych i 50+).

Poprzez działania informacyjne za pośrednictwem poczty elektronicznej, telefonu oraz kontaktu bezpośredniego klientów RO EFS z pracownikami Ośrodków, udzielono informacji łącznie 1 662 osobom. Ponadto zrealizowanych zostało 18 spotkań informacyjnych, w których uczestniczyło 197 osób.

Efektom pracy sieci podkarpackich RO EFS była pomoc przy opracowaniu **128 wniosków aplikacyjnych** do Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz wsparcie **122 realizowanych projektów** współfinansowanych z EFS na terenie województwa. W 2013 r. 47 Beneficjentów wdrażających projekty skorzystało również z poszerzonej formuły doradztwa w ramach tzw. wizyt wspierających.

Ewaluacja

Na okres pierwszego kwartału 2013 r. przypadło zakończenie realizacji badania ewaluacyjnego pn. „*Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie podkarpackim*”. Badanie zostało zlecone do realizacji przez WUP w Rzeszowie, w drodze przetargu nieograniczonego przeprowadzonego w roku 2012. Wykonawcą badania wyłoniono Konsorcjum w składzie IPM Sp. z o.o. oraz Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. W dniu 12 marca 2013 r. został dokonany odbiór raportu końcowego z badania. Wyniki realizacji tego przedsięwzięcia dostarczyły wiele ciekawych informacji na temat sytuacji szkolnictwa ogólnego w województwie podkarpackim. Raport końcowy zawiera również szereg rekomendacji, które pozwolą na usprawnienie systemu szkolnictwa ogólnego, szczególnie w odniesieniu do obszarów funkcjonowania nowej perspektywy finansowej 2014-2020.

W pierwszym półroczu 2013 r. w wyniku rozstrzygnięcia postępowań o udzielenie zamówień publicznych na usługę kompleksowego doradztwa merytorycznego związanych z realizacją dwóch przewidzianych w Rocznym Planie Działań Ewaluacyjnych badań ewaluacyjnych, zostały podpisane dwie umowy z wykonawcą usługi – Ekspertem

dr. Hubertem Kotarskim (Umowa nr SK.1151.28.2013 z dnia 15.04.2013 r. oraz Umowa nr SK.1151.32.2013 z dnia 10.05.2013 r.).

Przedmiotem powyższych umów była usługa ekspercka w zakresie następujących badań ewaluacyjnych:

1. *„Diagnoza potrzeb rozwojowych regionu w kontekście realizacji komponentu regionalnego PO KL w województwie podkarpackim”.*
2. *„Badanie skuteczności i efektywności wsparcia oferowanego w ramach Priorytetu VI PO KL w kontekście barier i potrzeb rozwojowych pracodawców województwa podkarpackiego”.*

Doradztwo Eksperta, świadczone w ramach pierwszej z w/w usług polegało na wsparciu merytorycznym, na etapie wyboru Wykonawcy badania ewaluacyjnego, jak również na etapie oceny otrzymanych w trakcie jego realizacji raportów (metodologicznego i końcowego). Natomiast doradztwo świadczone w ramach drugiej z w/w usług polegało na wsparciu merytorycznym już od momentu tworzenia dokumentacji przetargowej na dane badanie ewaluacyjne, poprzez członkostwo w Komisji Przetargowej związanej z wyborem Wykonawcy zlecanego badania oraz konsultacjach wyników ewaluacji (przez cały okres jego realizacji, tj. odbiór raportów metodologicznego i końcowego).

W drugiej połowie 2013 r. podpisano umowę na realizację badania ewaluacyjnego pn. ***„Diagnoza potrzeb rozwojowych regionu w kontekście realizacji komponentu regionalnego PO KL w województwie podkarpackim”.*** W dniu 9 lipca 2013 r. została zawarta Umowa nr 78/13 na realizację usługi z Wykonawcą, którym w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego została Firma ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o. Celem głównym badania było określenie pożądanych w województwie podkarpackim kierunków interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w perspektywie finansowej 2014-2020, w kontekście oceny wpływu wsparcia EFS w ramach realizacji komponentu regionalnego PO KL.

W dniu 26 września 2013 r. podpisano kolejną umowę na realizację badania ewaluacyjnego zaplanowanego do realizacji w RPDE na 2013 rok, Badanie pn. ***„Badanie skuteczności i efektywności wsparcia oferowanego w ramach Priorytetu VI PO KL w kontekście barier i potrzeb rozwojowych pracodawców województwa podkarpackiego”.*** zostało zrealizowane przez Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. Głównym jego celem było uzyskanie szczegółowych informacji na temat skuteczności i efektywności form

wsparcia udzielanych w ramach Priorytetu VI PO KL w województwie podkarpackim w zakresie aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy.

Realizacja obydwu badań ewaluacyjnych zakończona została w terminie i bez żadnych usterek przed końcem 2013 roku.

Badania dostarczyły wielu ciekawych informacji zarówno w obszarze dotyczącym diagnozy aktualnego stanu, potencjału i potrzeb rozwojowych województwa podkarpackiego w zakresie kapitału ludzkiego jak i działań podejmowanych w ramach Działania 6.2 i Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3 PO KL oraz wpływu form wsparcia na sytuację zawodową uczestników projektów.

W 2014 roku trwa realizacja badania ewaluacyjnego pn. *„Analiza sytuacji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożenia ubóstwem w województwie podkarpackim w kontekście doboru właściwych instrumentów wsparcia w nowej perspektywie finansowej 2014-2020”*, dla którego Wykonawca wyłoniony został na podstawie postępowania ogłoszonego w październiku 2013 r. Z powodu przeciągającej się procedury przetargowej umowę z Wykonawcą badania Grupą OSB s.c. Bożena Ziomek i Adam Ziomek Instytut Badań i Analiz, podpisano w styczniu 2014 r.

W 2013 roku został opracowany i zatwierdzony przez IZ Plan Działań Ewaluacyjnych WUP w Rzeszowie opiewający na lata 2014-2015. Plan ten przyjęty został uchwałą Podkomitetu Monitorującego Województwa Podkarpackiego w listopadzie 2013 r. W roku 2014, oprócz kontynuacji w/w badania, zakłada on jeszcze realizację jednego badania ewaluacyjnego dotyczącego wsparcia oferowanego w ramach Poddziałania 9.4. W roku 2015 zaplanowano jedno badanie ewaluacyjne. W czasie obrad, w trakcie, których plan został przyjęty, Podkomitetowi zaprezentowano również opracowaną tabelę wdrażania rekomendacji z badania dotyczącego szkolnictwa ogólnego. Tabela została przyjęta uchwałą PKM.

Spotkania funkcjonującej przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie **Regionalnej Grupy Sterującej Ewaluacją** miały miejsce pięciokrotnie w 2013 r. przy okazji prezentacji wstępnych oraz ostatecznych wersji wypracowanych przez wykonawców dokumentów, w związku z realizacją zleconych przez WUP w/w badań ewaluacyjnych. Celem głównym posiedzeń RGSE było wyrażenie uwag oraz opinii członków grupy w odniesieniu do założeń oraz wyników prowadzonych badań ewaluacyjnych na poszczególnych etapach ich realizacji.

Działania w zakresie Informacji i Promocji

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie jako Instytucja Pośrednicząca jest zobowiązany jest do prowadzenia działań informacyjno – promocyjnych skierowanych do mieszkańców Podkarpacia stanowiących potencjalnych odbiorców wsparcia w ramach EFS oraz do potencjalnych projektodawców.

W 2013 roku prowadzone były następujące działania:

Spotkania, konferencje, konsultacje indywidualne

Po każdym ogłoszonym konkursie WUP organizował spotkania:

- informacyjne dla projektodawców zainteresowanych aplikowaniem o środki z EFS w ramach PO KL,
- w trakcie, których omawiane były znowelizowane dokumenty programowe,
- dla beneficjentów realizujących projekty systemowe,
- dotyczące realizacji projektów innowacyjnych i ponadnarodowych,
- konsultacyjne – indywidualne dla projektodawców, którzy zamierzali składać wnioski o dofinansowanie realizacji projektów PO KL („Dni otwarte”).

W 2013 r. WUP zorganizował łącznie **32 spotkania** o charakterze informacyjnym bądź szkoleniowym, w których udział wzięło **1 278 osób**.

Ponadto zorganizowane zostały dwie konferencje:

- 13.06.2013 r. konferencja pt. **„PO KL wspiera osoby niepełnosprawne”**, która poświęcona została wsparciu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki skierowanemu do osób niepełnosprawnych. W trakcie konferencji przybliżone zostały m.in. możliwości udziału osób niepełnosprawnych w różnego rodzaju projektach realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, formy wsparcia oferowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Konferencja składała się z trzech części: części merytorycznej, w trakcie której swoje prezentacje przedstawiły m.in. urzędy pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, zakłady pracy, zakłady aktywności zawodowej, a także liderzy ds. osób 50+ działający przy RO EFS. Drugą częścią Konferencji była część targowo-wystawiennicza, w trakcie której na stoiskach prezentowały się m.in. zakłady pracy chronionej i zakład aktywności

zawodowej, które zatrudniają osoby niepełnosprawne, powiatowe urzędy pracy, RO EFS, WUP, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Stalowej Woli. Na zakończenie wydarzenia uczestnicy konferencji mogli obejrzeć występy artystyczne lokalnych wykonawców muzycznych i tanecznych. Udział w konferencji wzięło 151 osób.

- 02.10.2013 r. konferencja pt. **„Rozwój gospodarki społecznej w województwie podkarpackim szansą na ograniczenie wykluczenia społecznego”**. Jej celem było zaprezentowanie władzom regionalnym i lokalnym, organizacjom pozarządowym, fundacjom, jednostkom pomocy społecznej, instytucjom rynku pracy itp. sposobów, form i efektów realizowanego wsparcia skierowanego m.in. do osób bezdomnych. W roli prelegentów wystąpili m.in. przedstawiciele Fundacji Pomocy Wzajemnej „BARKA”, którzy przedstawili programy wspierające osoby wykluczone społecznie i wspomagające wychodzenie z bezdomności, alkoholizmu, bierności społecznej i zawodowej; przedstawiciel Fundacji Pomocy Młodzieży im. Jana Pawła II „WZRASTANIE”, który przedstawił działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; przedstawiciel MPiPS oraz Wojewody Podkarpackiego, którzy omówili programy krajowe realizowane na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; przedstawiciel Uniwersytetu Rzeszowskiego, który omówił prezentację „Bezdomność – jako znaczący problem społeczny, skala i charakter tego zjawiska na Podkarpaciu”. Udział w konferencji wzięło 137 osób.

Wybór Wykonawcy usługi cateringowej, realizowanej podczas konferencji, odbył się w trybie przetargu nieograniczonego z zastosowaniem klauzuli społecznej. O udzielenie zamówienia mogli ubiegać się Wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych pracowników stanowią osoby niepełnosprawne w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W dniach 19-20.02.2013 r., 4-5.06.2013 r., 29.08.2013 r. oraz 17-18.12.2013 r. WUP w Rzeszowie **organizował dni otwarte**, w trakcie których prowadzono konsultacje indywidualne dla projektodawców, którzy zamierzali złożyć wnioski o dofinansowanie realizacji projektów PO KL w odpowiedzi na ogłoszone konkursy. Informacji udzielali pracownicy zajmujący się naborem, oceną i realizacją projektów. W trakcie konsultacji istniała możliwość uzyskania szczegółowych informacji dot. wymagań określonych

w Dokumentacji konkursowej czy Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie, zagadnień dotyczących zasad kwalifikowania wydatków, poprawnego konstruowania budżetu itp.

Konkursy promocyjne

WUP zorganizował konkurs literacki pt. ***„Jak zmieniło się moje życie po udziale w projekcie realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”***.

Celem Konkursu było przedstawienie pozytywnego oddziaływania różnych form wsparcia przewidzianych w projektach realizowanych na terenie woj. podkarpackiego w ramach PO KL na życie mieszkańców regionu oraz upowszechnianie rezultatów projektów zrealizowanych w ramach PO KL, w tym w szczególności:

- dalsze zainteresowanie szerokiego grona osób Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki oraz rozbudzanie zainteresowań związanych z Unią Europejską,
- popularyzacja wiedzy na temat efektów osiągniętych podczas realizacji projektów dofinansowanych w ramach komponentu regionalnego PO KL.

Konkurs skierowany był do osób pełnoletnich (zamieszkałych na terenie województwa podkarpackiego), które uczestniczyły w projektach realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na terenie województwa podkarpackiego.

W odpowiedzi na ogłoszony konkurs do WUP w Rzeszowie w wyznaczonym terminie, wpłynęło 8 prac konkursowych, przy czym 1 z nich została odrzucona z uwagi na niespełnianie wymogów formalnych.

W lipcu zwołana została komisja konkursowa, która wyłoniła zwycięzców konkursu.

Organizacja imprez masowych

WUP w Rzeszowie w dniu **24.11.2013 r.** zorganizował ***Imprezę Andrzejkową z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki***, która miała na celu utrwalenie marki PO KL, upowszechnienie już uzyskanych efektów realizacji komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 na Podkarpaciu oraz zachęcenie mieszkańców Podkarpacia do udziału w różnego rodzaju projektach, które uzyskały dofinansowanie na realizację projektów w ramach komponentu regionalnego PO KL. Impreza, która odbyła się w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie, skierowana i dostępna była dla ogółu społeczeństwa.

W trakcie Imprezy jej uczestnicy mogli korzystać z następujących usług i atrakcji:

1. W *Galerii WDK w Rzeszowie* na potrzeby *Imprezy* utworzona została **strefa wystawiennicza**, w której rozmieszczonych zostało 8 stoisk, w tym:

- a) **5 stoisk wystawienniczych beneficjentów realizujących projekty PO KL**, którzy udzielali szczegółowych wyjaśnień i informacji na temat możliwości udziału w ich projektach, planowanych terminach uruchamiania poszczególnych form wsparcia, kryteriach udziału itp., na stoiskach prezentowały się następujące firmy:
- Firma Capital Biuro Doradczo-Projektowe, która prezentowała dwa projekty PO KL,
 - Firma DOMREX, która prezentowała dwa projekty PO KL,
 - Podkarpacka Agencja Przedsiębiorczości, która prezentowała cztery projekty PO KL,
 - Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
 - Rzeszowskie Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta w Rzeszowie.
- Stoiska beneficjentów były licznie odwiedzane i cieszyły się sporym zainteresowaniem.
- b) **stoisko Punktu Informacyjnego PO KL**, w którym pracownicy WUP informowali zainteresowane osoby o możliwościach podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, dotacjach, mikropożyczkach, Planach Działań na kolejne lata, terminach planowanych do ogłoszenia konkursów w 2013 r. możliwości uzyskania pomocy przy przygotowywaniu projektów w RO EFS itd. Stoisko było wręcz „oblężone” osobami zainteresowanymi udziałem w projektach.
- c) **2 stoiska Kół Gospodyń Wiejskich**, gdzie odbywała się prezentacja i degustacja wyrobów regionalnych.

2. W foyer WDK w Rzeszowie zorganizowane zostały atrakcje dla dzieci, tj.:

- a) malowanie twarzy,
- b) skręcanie z balonów postaci zwierzątek, roślin i innych,
- c) konkursy dla najmłodszych dzieci,

Prowadzeniem zabaw oraz konkursów przez cały czas trwania *Imprezy* zajmowało się 4 animatorów.

- d) stoisko z bezpłatną watą cukrową,
- e) prezentacja bezzałogowych samolotów udźwigowych oraz łazika marsjańskiego.

3. W sali widowiskowo-kinowej WDK w Rzeszowie odbyły się główne atrakcje *Imprezy*:

- a) występy muzyczne, sportowe, akrobatyczne, taneczne i inne uczestników programów telewizyjnych typu: Mam Talent, Must Be The Music, The Voice of Poland, X Factor oraz zwycięzców konkursów wojewódzkich,
- b) konkursy dla młodzieży, dorosłych i dzieci.

Telewizja

W TVP O/Rzeszów wyprodukowano i wyemitowano w 2013 r. **6 felietonów** poświęconych wdrażaniu i efektom realizacji komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

1. *Kapitał Ludzki - 50+*
2. *Szczęśliwy przedszkolak, szczęśliwa rodzina.*
3. *PO KL wspiera osoby niepełnosprawne.*
4. *Regionalne kadry gospodarki.*
5. *PO KL na rzecz rozwoju małych firm.*
6. *Wsparcie unijne w powiatowych urzędach pracy.*

Radio

W Radiu Rzeszów wyprodukowano i wyemitowano **4 audycje radiowe** poświęcone wdrażaniu i efektom realizacji komponentu regionalnego Programu Kapitał Ludzki:

1. *PO KL na rzecz osób 50+.*
2. *PO KL na rzecz osób niepełnosprawnych.*
3. *PO KL wspiera edukację przedszkolną na Podkarpaciu.*
4. *PO KL wspiera podkarpackich przedsiębiorców i ich pracowników.*

Transmisje on-line

W 2013 r. z 8 spotkań informacyjnych zorganizowanych w związku z ogłaszanymi konkursami przeprowadzono transmisje on-line. Transmisje na żywo można było obejrzeć ze strony internetowej www.pokl.wup-rzeszow.pl. Transmisje poprzedzone były spotami radiowymi, emitowanymi w Radiu Rzeszów, które informowały potencjalnych beneficjentów o możliwości obejrzenia w trybie on-line spotkań informacyjnych. Ponadto na w/w stronie internetowej przed każdą transmisją zamieszczany był krótki film informacyjny, w którym znalazły się ogólne informacje o ogłaszanym konkursie oraz przedstawiane były każdorazowo efekty realizacji PO KL na Podkarpaciu.

Publikacje

W ramach działalności wydawniczej WUP opublikował:

- Biuletyn WUP (cztery numery: 21-24/2013),
- ulotkę „*Projekty innowacyjne realizowane w ramach PO KL zmieniają Podkarpacie*”, aktualizacja,
- ulotkę „*Baza projektów PO KL*”,
- broszurę „*Doświadczenie życiowe i zawodowe potencjałem dla pracodawców*”,
- książkę „*Dobre praktyki PO KL na Podkarpaciu*”,
- dwie wkładki gazetowe „*Bezzwrotne dotacje dla osób bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej*”, „*Szkolenia dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na Podkarpaciu*”,

Łączny nakład wszystkich publikacji – 273 000 egzemplarzy.

Działania PR

W ramach działań PR zorganizowano w 2013 r. trzy konferencje prasowe z udziałem dyrekcji WUP w Rzeszowie. Pierwsza konferencja prasowa odbyła się w dniu 24.01.2013 r. i dotyczyła konkursu ogłoszonego w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL oraz stanu wdrażania komponentu regionalnego PO KL.

Druga konferencja prasowa odbyła się 27.02.2013 r. pn. „*Dodatkowe 170 mln złotych dla mieszkańców Podkarpacia z Programu Kapitał Ludzki*”. Poinformowano na niej dziennikarzy mediów lokalnych i regionalnych o dodatkowych środkach, które otrzymało województwo w ramach PO KL oraz o działaniach, które w ramach w/w środków zostaną sfinansowane.

Trzecia konferencja prasowa odbyła się 30.10.2013 r. pn. „*Modernizacja przedszkoli oraz wsparcie szkolnictwa zawodowego w PO KL*”.

Ponadto WUP w Rzeszowie zorganizował 1-dniową *wizytę upowszechniającą efekty realizacji PO KL*, która miała na celu prezentację środowisku mediów/ dziennikarzy regionalnych i lokalnych – wybranych efektów realizacji komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na Podkarpaciu. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie chciał przybliżyć w/w środowisku niektóre przykłady wsparcia projektów w ramach PO KL, co przełożyło się na rozpropagowanie poprzez przedstawicieli mediów regionalnych i lokalnych - celów i rezultatów uzyskiwanych w regionie dzięki dofinansowaniu ze środków UE.

Inicjatywa wiązała się z wizytacją działających podmiotów gospodarczych i spółdzielni socjalnych na trasie Rzeszów – Mielec, utworzonych dzięki dotacjom unijnym w ramach PO KL w latach 2007- 2013.

Kampanie

W kwietniu 2013 r. WUP rozpoczął realizację **kampanii społecznej** (adresowanej do pracodawców i osób 50+) zwracającej uwagę na problemy osób po 50 roku życia w zakresie poszukiwania i podejmowania zatrudnienia.

W kampanii wykorzystano następujące narzędzia:

- opracowano i wyemitowano (25.04.2013 r.) w Telewizji Polskiej Oddział Rzeszów felieton telewizyjny pt. „*Kapitał Ludzki - 50+*”,
- opracowano i wyemitowano w radiu (28.05.2013 r.) audycję pt. „*PO KL na rzecz osób 50+*”. W felietonie wykorzystano informacje na temat podejścia do problemów zatrudnienia osób w wieku „średnim”, ich postaw, podejścia do zmiany kwalifikacji i zawodu, z punktu widzenia lidera ds. osób w wieku 50+ działającego przy RO EFS w Rzeszowie, a także pracowników WUP, którzy przekazali informację nt. możliwości jakie stwarzają projekty PO KL przygotowane z myślą o osobach 50+. Audycja przybliżyła także pozytywne przykłady aktywności zawodowej tej grupy osób.

W czerwcu 2013 r. rozpoczęto realizację **drugiej kampanii społecznej** (adresowanej do pracodawców i osób niepełnosprawnych) zwracającej uwagę na problemy osób niepełnosprawnych w zakresie poszukiwania i podejmowania zatrudnienia.

W kampanii wykorzystano następujące narzędzia:

- opracowano i wyemitowano w Telewizji Polskiej Oddział Rzeszów (27.06.2013 r.) felieton telewizyjny pt. „*PO KL wspiera osoby niepełnosprawne*”,
- opracowano i wyemitowano w radiu (26.06.2013 r.) audycję pt. „*PO KL wspiera osoby niepełnosprawne*”,
- opublikowano w dniu 14 czerwca 2013 r. w gazecie o zasięgu regionalnym artykuł sponsorowany pt. „*Formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*”,
- zorganizowano w dniu 13 czerwca 2013 r. konferencję pt. „*PO KL wspiera osoby niepełnosprawne*” przy współpracy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Rudniku nad Sanem.

W lipcu 2013 r. opracowana została (w ramach obydwu kampanii) także ulotka zachęcająca pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz osób w wieku 50+. Ulotki były dystrybuowane wśród podkarpackich pracodawców.

W czerwcu 2013 r. rozpoczęto także kampanię promującą „Bazę projektów PO KL” ulokowaną na stronie internetowej WUP dot. PO KL. Jej celem było utrwalenie w świadomości społeczeństwa możliwości zapoznawania się z bazą projektów, które są lub będą realizowane w woj. podkarpackim oraz wzięcia w nich udziału. Promocja „Bazy projektów PO KL” prowadzona była przy użyciu telebimów i billboardów rozmieszczonych na terenie Podkarpacia. Kampania trwała do października 2013 r. Ponowione zostało wydanie ulotki „Baza projektów PO KL”, która była rozprowadzana poprzez Punkt Informacyjny PO KL, Oddziały Zamiejscowe WUP, RO EFS.

Stan wdrażania PO KL

Nabory wniosków o dofinansowanie przeprowadzone w latach 2007-2013

W odpowiedzi na 144 konkursy ogłoszone w latach 2007-2013, zostało złożonych **13 205 wniosków o dofinansowanie**. Łączna wartość złożonych wniosków o dofinansowanie to ponad **9,3 mld PLN**.

W poniższej tabeli przedstawione zostało tempo ogłaszania konkursów w latach 2007-2013 w podziale na Priorytety.

| <i>Lata / Priorytet</i> | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 |
|-----------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <i>Priorytet VI</i> | 1 | 6 | 5 | 3 | 1 | 7 | 3 |
| <i>Priorytet VII</i> | 0 | 4 | 4 | 5 | 8 | 4 | 6 |
| <i>Priorytet VIII</i> | 1 | 6 | 9 | 7 | 7 | 7 | 5 |
| <i>Priorytet IX</i> | 1 | 6 | 8 | 4 | 10 | 10 | 6 |
| <i>Razem</i> | 3 | 22 | 26 | 19 | 26 | 28 | 20 |
| <i>Łącznie</i> | 144 | | | | | | |

Umowy zawarte w latach 2007-2013

W ramach wdrażanego przez WUP komponentu regionalnego PO KL do końca 2013 roku zawartych zostało 2 261 umów o dofinansowanie realizacji projektów na łączną kwotę 2 211 653 947 PLN.

1.1 Realizacja zadań w ramach Priorytetu VI PO KL „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”

Rok 2013 był siódmym rokiem wdrażania Priorytetu VI PO KL *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* w województwie podkarpackim. W ramach Priorytetu VI POKL realizowane są głównie projekty zapewniające wsparcie osobom pozostającym bez zatrudnienia, w tym osobom bezrobotnym, doświadczającym największych trudności związanych z dostępem do rynku pracy. Celem realizowanych projektów jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej i zdolności do zatrudnienia wyżej wymienionych grup osób oraz wspieranie inicjatyw służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Wydział Wspierania Aktywizacji Zawodowej odpowiedzialny w ramach Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie za wdrażanie Priorytetu VI POKL, realizował w okresie sprawozdawczym działania zmierzające do zakontraktowania dostępnych alokacji środków w ramach Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3 oraz Działania 6.2 POKL, a także działania związane z realizacją projektów przyjętych do dofinansowania. W ramach tych zadań, zgodnie z opracowanym przez Wydział Planem Działania dla Priorytetu VI POKL województwa podkarpackiego na rok 2013, ogłaszane były konkursy oraz prowadzony był nabór i ocena wniosków składanych zarówno w trybie konkursowym, jak i systemowym. Zawierano także umowy na dofinansowanie projektów konkursowych wraz z przyjmowaniem zabezpieczeń na ich realizację oraz aneksy na dofinansowanie wieloletnich projektów systemowych. Ponadto monitorowany był proces realizacji projektów wraz z ich rozliczaniem finansowym i merytorycznym.

Jednocześnie kontynuowany był proces oceny wniosków złożonych w odpowiedzi na konkursy ogłoszone w 2012 r., tj. konkurs nr 23/POKL/6.1.1/PWP/2012 na realizację projektów współpracy ponadnarodowej w ramach Poddziałania 6.1.1 oraz konkurs nr 22/POKL/6.2/2012 na realizację instrumentów zwrotnych w ramach Działania 6.2.

Projekty konkursowe

Z konkursu ogłoszonego w 2012 r. na realizację projektów współpracy ponadnarodowej w ramach Poddziałania 6.1.1 POKL żaden z wniosków nie uzyskał pozytywnej oceny merytorycznej i nie został przyjęty do dofinansowania. Z drugiego konkursu ogłoszonego w 2012 r. na realizację projektów dot. instrumentów zwrotnych w ramach Działania 6.2 pozytywną ocenę merytoryczną uzyskały wszystkie trzy złożone wnioski i zostały podpisane 3 umowy na dofinansowanie projektów o łącznej wartości 10.718.160 PLN.

Szczegółowy obraz procesu naboru wniosków i kontraktowania w 2013 r. z konkursów ogłoszonych w 2012 r. obrazuje poniższe zestawienie.

Stan procesu naboru wniosków w konkursach ogłoszonych w 2012 r. i kontynuowanych w 2013 r.

| Liczba złożonych wniosków | Wartość złożonych wniosków (PLN) | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie formalnej | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej | Liczba podpisanych umów | Wartość podpisanych umów (PLN) | Uwagi |
|---------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------|-------|
| Konkurs zamknięty nr 22/POKL/6.2/2012 | | | | | | |
| 3 | 11 171 160,00 | 3 | 3 | 3 | 10.718.160 | |
| Konkurs zamknięty nr 23/POKL/6.1.1/PWP/2012 | | | | | | |
| 10 | 11 885 908,10 | 7 | 0 | 0 | 0 | |

Konkursy ogłoszone w 2013 r.

W 2013 r. w ramach Priorytetu VI POKL, zgodnie z Planem Działania na 2013 r. dla tego Priorytetu, ogłoszono trzy konkursy, w tym w ramach Poddziałania 6.1.1 POKL dwa konkursy (z tego jeden na realizację projektów współpracy ponadnarodowej) oraz w ramach Działania 6.2 POKL jeden konkurs na realizację instrumentów bezzwrotnych. W okresie sprawozdawczym została przeprowadzona zarówno ocena formalna, jak i merytoryczna wniosków złożonych w odpowiedzi na te konkursy, tj. nr 24/POKL/6.1.1/2013, 25/POKL/6.2/2013 i 26/POKL/6.1.1/PWP/2013.

Szczegółowy obraz procesu naboru wniosków i kontraktowania w ramach konkursów ogłoszonych w 2013 r. przedstawiają poniższe zestawienia.

Konkursy ogłoszone w 2013 r.

| Rodzaj i numer konkursu | Data naboru wniosków | Alokacja na konkurs (PLN) |
|-------------------------------------------------------|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Konkurs zamknięty nr <i>24/POKL/6.1.1/2013</i> | 19.04.2013-24.05.2013 | 14 500 000,00 (w tym 30% alokacji na dofinansowanie projektów kierowanych wyłącznie do osób niepełnosprawnych) |
| Konkurs zamknięty nr <i>25/POKL/6.2/2013</i> | 28.05.2013-28.06.2013 | 29 700 000,00 |
| Konkurs zamknięty nr <i>26/POKL/6.1.1/PWP/2013</i> | 10.07.2013-30.08.2013 | 6 000 000,00 |

Stan procesu naboru wniosków w ramach konkursów ogłoszonych w 2013 r.

| Liczba złożonych wniosków | Wartość złożonych wniosków (PLN) | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie formalnej | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej | Liczba podpisanych umów | Wartość podpisanych umów (PLN) | Uwagi |
|-----------------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Konkurs zamknięty nr 24/POKL/6.1.1/2013 | | | | | | |
| 147 (liczba ta nie zawiera 1 wniosku wycofanego) | 189 097 791,46 | 130 | 28 (w tym 6 skierowanych do osób niepełnosprawnych) | 13 | 12.972.373,45 | Jeden z Projektodawców nie przedłożył dokumentów do podpisania umowy w związku z czym odstąpiono od jej zawarcia. Umowy z kolejnymi Beneficjentami z Listy rankingowej będą zawierane sukcesywnie aż do wyczerpania alokacji na Poddziałanie 6.1.1 |
| Konkurs zamknięty nr 25/POKL/6.2/2013 | | | | | | |
| 36 (liczba ta nie zawiera 1 wniosku wycofanego) | 100 035 342,96 | 31 | 16 | 5 | 9.996.016,30 | Z jednym z Projektodawców WUP odstąpił od podpisania umowy. Umowy z kolejnymi Beneficjentami z Listy rankingowej będą zawierane sukcesywnie aż do wyczerpania alokacji na Działanie 6.2. |

Konkurs zamknięty nr 26/POKL/6.1.1/PWP/2013

| | | | | | | |
|----|---------------|----|---|---|---|----------------------------------|
| 21 | 31 940 905,12 | 18 | 3 | - | - | Umowy zostaną podpisane w 2014r. |
|----|---------------|----|---|---|---|----------------------------------|

Zawarte umowy

Łącznie od początku obecnego okresu programowania do 31 grudnia 2013 r. w ramach Priorytetu VI POKL zawarto 325 umów na kwotę 919.513.946,19 PLN (w tym wkład publiczny: 901.631.824,23 PLN). Liczby te i kwoty nie uwzględniają trzech rozwiązanych umów, jednej w ramach Poddziałania 6.1.1, jednej w ramach Działania 6.2 i jednej w ramach Działania 6.3.

Umowy zawarte w ramach Priorytetu VI w 2013 r. oraz od początku okresu programowania przedstawia poniższe zestawienie:

| Priorytet/Działanie/ Poddziałanie | Zawarte umowy | | | |
|--------------------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------|----------------------------------------|
| | Liczba | | Wartość ogółem (PLN) | w tym krajowy wkład publiczny (PLN) |
| | w bieżącym okresie sprawoz- dawczym | od początku realizacji Priorytetu | | |
| | 1 | 2 | 3 | 4 |
| Poddziałanie 6.1.1 | 13 | 184 | 180 641 996,80 | 176 745 444,26 |
| Poddziałanie 6.1.2 | 0 | 42 | 24 580 500,98 | 24 580 500,98 |
| Poddziałanie 6.1.3* | 0 | 21 | 542 374 175,12 | 528 388 605,70 |
| Ogółem Działanie 6.1 | 13 | 247 | 747 596 672,90 | 729 714 550,94 |
| Działanie 6.2 | 8 | 44 | 170 331 007,75 | 170 331 007,75 |
| Działanie 6.3 | 0 | 34 | 1 586 265,54 | 1 586 265,54 |
| Ogółem Priorytet VI | 21 | 325 | 919 513 946,19 | 901 631 824,23 |

*Poddziałanie finansowane z Funduszu Pracy, corocznie zawierane są aneksy do umów ramowych

Zatwierdzone wnioski o płatność

W okresie sprawozdawczym trwał proces rozliczania i monitorowania realizacji projektów na podstawie wniosków o płatność składanych przez Beneficjentów.

W 2013 r. w ramach Priorytetu VI rozliczono następującą ilość i wartość wniosków Beneficjenta o płatność:

| Lp. | Działanie/Poddziałanie | Liczba rozliczonych wniosków o płatność | Wartość środków rozliczonych w 2013 r. (wydatków uznanych za kwalifikowalne) w PLN |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Poddziałanie 6.1.1 <i>Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy</i> | 258 | 39 682 592,04 |
| 2. | Poddziałanie 6.1.2 <i>Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie</i> | 84 | 4 491 995,1 |
| 3. | Poddziałanie 6.1.3 <i>Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych</i> | 84 | 89 042 038,92 |
| 4. | Działanie 6.2 <i>Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia</i> | 85 | 36 641 716,35 |
| 5. | Działanie 6.3 <i>Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich</i> | 0 | 0 |
| | RAZEM | 511 | 169 858 342,41 |

Poniżej przedstawiony jest opis stanu realizacji konkursów i naborów wniosków o dofinansowanie realizacji projektów w 2013 r. wg poszczególnych Poddziałania/Działania w Priorytecie VI POKL oraz krótka analiza rzeczowa z realizacji Priorytetu.

Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

W okresie sprawozdawczym Wojewódzki Urząd Pracy ogłosił w ramach tego Poddziałania roku dwa konkursy, jeden (nr 24/POKL/6.1.1/2013) z alokacją 14 500 000 PLN. (z wyodrębnioną pulą środków w wysokości 30% alokacji przeznaczonej na konkurs - na realizację projektów skierowanych wyłącznie do osób niepełnosprawnych) oraz drugi (nr 26/POKL/6.1.1/PWP/2013) z alokacją 6 000 000,00 PLN. na realizację projektów współpracy ponadnarodowej. W konkursie nr 24/POKL/6.1.1/2013 warunkiem niezbędnym było m.in. zapewnienie odpowiedniego wskaźnika efektywności zatrudnionej, w zależności od rodzaju grupy docelowej. W odpowiedzi na ogłoszone konkursy w okresie sprawozdawczym

wpłynęło 168 wniosków (bez 1 wniosku wycofanego) na kwotę 221 038 696,58 PLN. Oba konkursy zostały rozstrzygnięte formalnie i merytorycznie w okresie sprawozdawczym. W 2013 r. z pierwszego konkursu podpisano 13 umów, w tym 5 umów na realizację projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę 12 972 373,45 PLN. Jeden z Beneficjentów nie złożył dokumentów niezbędnych do sporządzenia umowy, w związku z czym odstąpiono od jej zawarcia. Biorąc pod uwagę końcowy etap okresu programowania 2007-2013, umowy z kolejnymi Beneficjentami z Listy rankingowej będą zawierane sukcesywnie, pomimo przekroczenia alokacji na konkurs, aż do wyczerpania alokacji na Poddziałanie 6.1.1, której dostępność zdeterminowana jest również wartością aktualnego w danym miesiącu kursu EURO. W ramach drugiego konkursu umowy z trzema Beneficjentami, których wnioski uzyskały pozytywną ocenę merytoryczną i zostały przyjęte do dofinansowania, zostaną podpisane po zakończeniu negocjacji, tj. w I kwartale 2014 r.

W roku 2013 w ramach Poddziałania 6.1.1 POKL zatwierdzono 258 wniosków o płatność na kwotę kwalifikowalną z wkładem prywatnym 39 682 592,04 PLN, bez wkładu prywatnego - jako podstawa certyfikacji - na kwotę 38 469 340,68 PLN. Kwoty te nie zawierają pomniejszeń z tytułu korekt.

Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie

W okresie sprawozdawczym nie ogłaszano konkursu w ramach Poddziałania 6.1.2. Całość alokacji przewidzianej na Poddziałanie została zakontraktowana w roku 2010.

W roku 2013 w ramach Poddziałania 6.1.2 POKL zatwierdzono 84 wnioski o płatność na kwotę kwalifikowalną 4 491 995,1 PLN. Kwota ta nie zawiera pomniejszeń z tytułu korekt.

Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych

W ramach Poddziałania 6.1.3 realizowane są **projekty systemowe** Powiatowych Urzędów Pracy. Projekty te realizowane są przez wszystkie Powiatowe Urzędy Pracy województwa podkarpackiego (21-PUP). Ich realizacja rozpoczęła się w 2008 r., a umowy zostały zawarte do 2013 r. W 2013 r. sporządzone zostały aneksy do umów, na podstawie których okres realizacji projektów systemowych został wydłużony do 31 grudnia 2014 r. Powiatowe Urzędy Pracy co roku składają wnioski o dofinansowanie realizacji projektów na dany rok budżetowy. Wnioski te są oceniane pod względem formalnym i merytorycznym,

a w razie błędów mogą być poprawiane nawet kilkakrotnie na podstawie uwag Instytucji Pośredniczącej. Poprawiona i zaakceptowana wersja wniosku zostaje przyjęta do realizacji i stanowi załącznik do aneksu do umowy ramowej. Kwotę dofinansowania projektów stanowią środki Funduszu Pracy będące w danym roku w dyspozycji samorządu województwa podkarpackiego. Po ogłoszeniu naboru wniosków wszystkie (21) Powiatowe Urzędy Pracy złożyły wnioski o dofinansowanie projektów systemowych na 2013 r. i podpisały **aneksy do umów ramowych na kwotę dofinansowania 103 291 500,00 PLN**. Projekty te, zgodnie z kryteriami dostępu, adresowane były głównie do osób młodych do 30 roku życia (co najmniej 50% uczestników projektów), oraz do osób będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób niepełnosprawnych i osób w wieku powyżej 50 lat w proporcji co najmniej takiej samej jak proporcja tych osób zarejestrowanych jako bezrobotne w rejestrze danego PUP w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Podobnie jak w projektach konkursowych, powiatowe urzędy pracy również zobowiązane były do zapewnienia zatrudnienia dla części uczestników projektów.

W okresie sprawozdawczym zostały zatwierdzone 84 wnioski o płatność na kwotę kwalifikowalną 89 042 038,92 PLN. Kwota ta nie zawiera pomniejszeń z tytułu korekt.

Wszystkie wydatki w ramach Poddziałania 6.1.3 finansowane są z Funduszu Pracy.

Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

W okresie sprawozdawczym w ramach Działania 6.2 ogłoszony został jeden konkurs na realizację instrumentów bezzwrotnych z alokacją 29 700 000 PLN. Konkurs ten, zgodnie z kryteriami dostępu, adresowany był wyłącznie do osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia i powyżej 50 r.ż., czyli osób najbardziej defaworyzowanych na podkarpackim rynku pracy ze względu na różnego rodzaju bariery, które uniemożliwiają start/powrót czy też utrzymanie się tych osób na rynku pracy. W odpowiedzi na konkurs zostało złożonych 37 wniosków o dofinansowanie projektów (z czego jeden został wycofany przed upływem terminu składania wniosków). Pozytywną ocenę formalną przeszło 31 wniosków, natomiast pozytywną ocenę merytoryczną uzyskało 16 projektów, z czego do dofinansowania zostało zakwalifikowane 7 projektów na kwotę ok. 28 mln PLN. Pozostałe pozytywnie ocenione wnioski z powodu wyczerpania alokacji na konkurs nie zostały przyjęte do dofinansowania. W 2013 r. podpisano z w/w konkursu 5 umów na kwotę 9 996 016,30 PLN, natomiast z uwagi na koniec okresu programowania 2007-2013, w miarę dostępności alokacji w ramach Działania 6.2 POKL następne umowy będą sukcesywnie podpisywane. W 2013 roku zakończono również ocenę merytoryczną wniosków na realizację instrumentów inżynierii

finansowej. Wszystkie 3 złożone wnioski przyjęte zostały do dofinansowania po uprzednich negocjacjach; podpisano 3 umowy na kwotę 10 718 160 PLN.

W ramach Działania 6.2 w 2013r. rozliczono 85 wniosków o płatność na kwotę kwalifikowalną 36 641 716,35 PLN. Kwota ta nie uwzględnia korekt.

Działanie 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich

W okresie sprawozdawczym nie ogłaszano już żadnych konkursów w ramach Działania 6.3, ponieważ zgodnie z zapisami Szczegółowego Opisu Priorytetów POKL od 1 stycznia 2012 r. została wyłączona możliwość ogłaszania konkursów w ramach tego Działania.

W roku 2013 w ramach Działania 6.3 nie były zatwierdzane żadne wnioski o płatność.

Realizacja projektów w ramach Priorytetu VI POKL w województwie podkarpackim przyniosła wymierne korzyści szczególnie osobom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. W projektach tych od początku realizacji Priorytetu rozpoczęło udział 86 416 osób (49 151 kobiet i 37 265 mężczyzn), z których 8 606 osób (5 017 kobiet i 3 589 mężczyzn) kontynuuje udział w projektach w następnym okresie sprawozdawczym. Z osób, które rozpoczęły udział w projektach, 82 030 osób, tj. 94,92% uczestników projektów (46 381 kobiet i 35 649 mężczyzn) to są osoby bezrobotne (z tego ponad 34%, tj. 28 408 osób to osoby długotrwale bezrobotne), a zaledwie 2 144 osoby, tj. 2,48% (1 285 kobiet i 859 mężczyzn), to są osoby nieaktywne zawodowo nie będące zarejestrowanymi w PUP bezrobotnymi. Z przedstawionych danych wynika, że w skali całego Priorytetu ze wsparcia w ramach projektów korzysta znacznie więcej kobiet, aniżeli mężczyzn. Ze sprawozdań składanych przez Beneficjentów wynika, że biorąc pod uwagę wykształcenie, mężczyźni przeważają jedynie w grupie osób z najniższym wykształceniem (tj. podstawowym, gimnazjalnym i niższym), natomiast w każdym innym wyższym poziomie wykształcenia przeważają kobiety, przy czym ponad dwukrotnie więcej kobiet jest wśród uczestników projektów z wykształceniem pomaturalnym i wyższym. Kobiety w znacznie większym stopniu uczestniczą w formach wsparcia oferowanych w ramach Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3 (takich jak staże, szkolenia, warsztaty itp.). Zupełnie inaczej kształtuje się natomiast zainteresowanie i aktywność kobiet i mężczyzn w odniesieniu do podjęcia pracy na własny rachunek. Rozpoczęcie działalności gospodarczej przez uczestników projektów jest bardzo istotnym efektem realizowanych projektów. Wśród 13 489 osób, które podjęło działalność na własny rachunek w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach projektów zdecydowanie

przeważają mężczyźni (8 830 osób, tj. 65,46%) kobiety natomiast stanowią tylko 34,54% (4 659 osób). Porównując te dane do ubiegłego roku zauważa się nieznaczny (o 0,79 punktu procentowego) wzrost udziału kobiet rozpoczynających działalność gospodarczą w ramach projektów POKL. W ramach projektów systemowych powiatowych urzędów pracy jednorazowe dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymało 10 931 osób bezrobotnych; spośród tych osób zaledwie 32,17% (3 516 osób) stanowiły kobiety.

Analizując wiek osób uczestniczących w projektach w ramach Priorytetu VI POKL, zauważa się dominację osób młodych do 25 roku życia, którzy stanowią prawie połowę ogółu uczestników projektów (dokładnie 46,2%). Osoby powyżej 55 roku życia stanowią zaledwie 2,75% uczestników projektów.

Do końca 2013 r. osiągnięte zostały wskaźniki efektywności zatrudnieniowej na poziomie znacznie przekraczającym 55%, przy czym najniższy wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osiągnięto w grupie niepełnosprawnych uczestników projektów, tj. 55%, natomiast najwyższy wskaźnik (74,96%) dotyczył osób niekwalifikujących się do żadnej z następujących grup osób: do 30 roku życia, niepełnosprawnych, w wieku 50+ i długotrwale bezrobotnych. W każdej kategorii osób, której efektywność zatrudnieniowa jest monitorowana poprzez sprawozdawczość POKL, efektywność zatrudnieniowa mężczyzn jest wyższa aniżeli kobiet średnio o 13,2 punkty procentowe.

Na koniec okresu sprawozdawczego wykorzystanie alokacji w Priorytecie VI POKL, (przy kursie EURO: 4,1942 PLN) przekroczyło 102% (krajowy wkład publiczny). Nadkontraktacja w Priorytecie VI dokonana była za zgodą IZ POKL i dotyczy Poddziałania 6.1.3. Realokacja na to Poddziałanie zostanie dokonana przez IZ POKL na późniejszym etapie realizacji programu.

1.2 Realizacja zadań w ramach Priorytetu VII PO KL „Promocja integracji społecznej”

Wydział Rozwoju Integracji Społecznej WUP w Rzeszowie, jak wynika z Regulaminu Organizacyjnego, realizuje działania związane z obsługą wdrażania VII Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W tym zakresie prowadzony jest nabór i ocena wniosków aplikacyjnych (składanych tak w trybie konkursowym, jak i systemowym – dla typów Wnioskodawców wynikających

z dokumentów programowych lub zatwierzonego Planu Działania), jak również pilotowana jest realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania (monitorowanie merytorycznej i finansowej realizacji umów o dofinansowanie i założeń projektów, reakcja na proponowane zmiany itp.) oraz prowadzi się proces rozliczania dotacji (weryfikacja formalna i merytoryczna wniosków Beneficjentów o płatność, wraz ze sprawozdaniem rzeczowym z realizowanych działań). W ramach obsługi realizacji projektów, poza Wydziałem realizowane są wyłącznie płatności dotacji dla Beneficjentów Priorytetu (wykonuje Wydział Budżetu i Finansów WUP w Rzeszowie) oraz kontrole na miejscu realizacji projektów (wykonuje Wydział Kontroli EFS WUP w Rzeszowie).

W roku 2013 zadania wydziału wynikały (jak każdego roku) z Planu Działania na dany rok kalendarzowy. Zgodnie z procedurą wynikającą z *Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL*, został on zaakceptowany przez Podkomitet Monitorujący PO KL Województwa Podkarpackiego (złożony z przedstawicieli instytucji publicznych i niepublicznych związanych z obszarami wsparcia komponentu regionalnego PO KL), a następnie zatwierdzony przez Komitet Monitorujący PO KL oraz Instytucję Zarządzającą Programu – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Jednocześnie kontynuowane były postępowania ogłoszone w roku 2012 (na podstawie Planu Działania 2012), które nie zakończyły się do dnia 31 grudnia 2012 r.

Projekty systemowe

W ramach Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji* realizowane są przez Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej projekty systemowe polegające na dofinansowaniu zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach (art. 28 ust. 1 pkt. 2 ustawy).

Podpisane umowy

W trakcie 2013 r. trwał proces kontraktowania środków w ramach naboru ogłoszonego w 2012 r., wynikających z zatwierzonego Planu Działania PO KL na 2012 r.

W ramach Poddziałania 7.1.1 w 2013 r. podpisano jedną nową umowę o dofinansowanie projektów, natomiast kwoty zakontraktowane na 2013 r. w ramach nowych umów oraz umów zawartych w latach ubiegłych wynoszą 60 542 418,89 PLN. W ramach Poddziałania 7.1.2 nie podpisano w 2013 roku żadnej nowej umowy, natomiast kwoty

zakontraktowane w ramach umów zawartych w latach ubiegłych wynoszą 23 791 684,06 PLN. W ramach Poddziałania 7.1.3 kontynuowany jest projekt Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, a kwota zakontraktowanych środków wynosi 6 102 364,00 PLN.

| Działanie/Poddziałanie | Liczba podpisanych umów/wydanych decyzji | Kwoty zakontraktowane w 2013 roku (dofinansowanie) w PLN |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej | 1 | 60 542 418,89 (55 555 708,07) |
| Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie | 0 | 23 791 684,06 (21 921 005,37) |
| Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej | 0 | 6 102 364,00 |

Ponadto w 2013 r. podpisane zostały aneksy dotyczące umów o dofinansowanie projektów realizowanych w latach 2008-2012. W związku z tym, w ramach budżetu na 2013 r. finansowanych było 136 projektów w ramach Poddziałania 7.1.1, 25 projekty w ramach Poddziałania 7.1.2 oraz 1 projekt w ramach Poddziałania 7.1.3, na realizację których umowy zostały zawarte w latach 2008 – 2012.

| Działanie/Poddziałanie | Liczba projektów kontynuowanych z poprzednich lat |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej | 136 |
| Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie | 25 |
| Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej | 1 |

Zatwierdzone wnioski o płatność

Zgodnie z *Zasadami finansowania PO KL* trwał proces rozliczania i monitorowania realizacji projektów – na podstawie wniosków o płatność składanych przez Beneficjentów. W 2013 r. rozliczono w ramach Działania 7.1 łącznie 573 wniosków o płatność na kwotę 36 609 201,26 PLN.

| Działanie/Poddziałanie | Liczba rozliczonych wniosków o płatność | Wartość środków rozliczonych (wydatków uznanych za kwalifikowalne) w PLN |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej | 485 | 26 502 978,65 |
| Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie | 84 | 8 017 672,86 |
| Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej | 4 | 2 088 549,75 |

Projekty konkursowe

W WUP Rzeszów w ramach Priorytetu VII ogłaszane są konkursy w ramach *Działania 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej (7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej)* oraz *Działania 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy*.

Ogłoszone konkursy

Zgodnie z Planem Działania dla PO KL na 2013 r. oraz opartym o jego założenia planem finansowym, w 2013 r. przeprowadzono następującą ilość konkursów:

| Działanie/Poddziałanie | Liczba ogłoszonych konkursów | Alokacja na konkurs w PLN |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------|
| Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym | 4 (w tym ponadnarodowy) | 27 000 000,00 |
| Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej | 1 | 2 000 000,00 |
| Działanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji | 0 | 0,00 |
| Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy | 1 | 5 000 000,00 |

W ramach Poddziałania 7.2.1 ogłoszono 3 nabory wniosków konkursowych standardowych, dwa z nich ogłoszono w tym samym czasie, tj. 22.04.2013 r. na które wpłynęło w przypadku pierwszego 107 wniosków o dofinansowanie, drugiego 39, z czego ocenę formalną przeszło odpowiednio 99 i 36 wniosków. Po ocenie merytorycznej ww. wniosków rekomendowanych do dofinansowania zostało 10 i 2, ponadto w obydwu konkursach w ramach listy rezerwowej znalazło się odpowiednio 11 i 1 wniosków

o dofinansowanie. W przypadku trzeciego standardowego konkursu ogłoszonego 05.11.2013 r. złożono 32 wnioski o dofinansowanie. Na dzień 31.12.2013 r. trwała ocena formalna wniosków. W ramach Poddziałania 7.2.1 został ogłoszony nabór na wnioski współpracy ponadnarodowej w trybie konkursowym zamkniętym, w odpowiedzi na konkurs wpłynęło 20 wniosków o dofinansowanie, ocenę formalną przeszło 16, natomiast po ocenie merytorycznej 2 wnioski zostały rekomendowane do dofinansowania i 1 wniosek na liście rezerwowej. W ramach Poddziałania 7.2.2 w dniu 18.12.2013 r. ogłoszono nabór, na który wpłynęło 7 wniosków o dofinansowanie, na dzień 31.12.2013 r. trwała ocena formalna. W ramach Działania 7.4 na konkurs ogłoszony w dniu 19.07.2013 r. wpłynęło 70 wniosków o dofinansowanie, ocenę formalną przeszło 53 wnioski. Po ocenie merytorycznej rekomendowanych do dofinansowania zostało 5 wniosków i dodatkowo 3 wnioski są na liście rezerwowej.

Stan procesu naboru wniosków w ramach konkursów ogłoszonych w 2013 r. na dzień 31 grudnia 2013 r.

| Liczba złożonych wniosków | Wartość złożonych wniosków w PLN | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie formalnej | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej | Liczba podpisanych umów | Wartość podpisanych umów w PLN | Uwagi* |
|----------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Konkurs otwarty 26/POKL/7.2.1/PWP/2013 | | | | | | |
| 20 | 28 222 228,64 | 16 | 3 | 0 | 0 | Na dzień 31.12.2013 trwał proces negocjacji z beneficjentami którzy w ramach oceny merytorycznej uzyskali ocenę pozytywną |
| Konkurs zamknięty 27/POKL/7.2.1/2013 | | | | | | |
| 107 | 121 379 944,70 | 99 | 21 | 1 | 934 040,00 | Na dzień 31.12.2013 trwał proces negocjacji z beneficjentami którzy w ramach oceny merytorycznej uzyskali ocenę pozytywną |

| Konkurs zamknięty 28/POKL/7.2.1/2013 | | | | | | |
|--------------------------------------|---------------|----|---|---|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 39 | 39 244 786,34 | 36 | 3 | 0 | 308 667,45 | Na dzień 31.12.2013 trwał proces negocjacji z beneficjentami którzy w ramach oceny merytorycznej uzyskali ocenę pozytywną |
| Konkurs zamknięty 29/POKL/7.4/2013 | | | | | | |
| 70 | 65 035 217,87 | 53 | 8 | 0 | 0 | Na dzień 31.12.2013 trwał proces negocjacji z beneficjentami którzy w ramach oceny merytorycznej uzyskali ocenę pozytywną |
| Konkurs zamknięty 30/POKL/7.2.1/2013 | | | | | | |
| 32 | 30 033 894,03 | 0 | 0 | 0 | 0 | Na dzień 31.12.2013 trwał proces oceny formalnej |
| Konkurs zamknięty 31/POKL/7.2.2/2013 | | | | | | |
| 7 | 6 990 458,02 | 0 | 0 | 0 | 0 | Na dzień 31.12.2013 trwał proces oceny formalnej |

Ponadto w 2013 r. trwał proces oceny wniosków o dofinansowanie dotyczących konkursów ogłoszonych w 2012 r. W ramach Poddziałania 7.2.1 w ramach konkursu zamkniętego na projekty współpracy ponadnarodowej, w odpowiedzi na konkurs wpłynęło 6 wniosków, ocenę formalną przeszło 4, które odpadły na ocenie merytorycznej. W ramach Działania 7.4 w wyniku ogłoszonego naboru, na który wpłynęło 81 wniosków, w wyniku oceny formalnej i merytorycznej zostało rekomendowanych do dofinansowania 6 projektów.

Stan procesu naboru wniosków w konkursach ogłoszonych w 2012 r. i kontynuowanych w 2013 r. Stan na dzień 31 grudnia 2013 r.

| Liczba złożonych wniosków | Wartość złożonych wniosków w PLN | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie formalnej | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej | Liczba podpisanych umów | Wartość podpisanych umów w PLN | Uwagi* |
|------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Konkurs zamknięty 24/POKL/7.2.1/PWP/2012 | | | | | | |
| 6 | 8 828 687,44 | 4 | 0 | 0 | 0 | |
| Konkurs zamknięty 25/POKL/7.4/2012 | | | | | | |
| 81 | 77 974 640,93 | 75 | 6 | 6 | 3 235 096,36 | Jedna umowa została rozwiązana w dniu 21.10.2013 r. – kwota umowy 201 126,80 |

Podpisane umowy

W trakcie 2013 r. trwał proces kontraktowania środków w ramach konkursów ogłoszonych w 2012 r. i 2013 r., wynikających z zatwierzonego Planu Działania PO KL na 2012 r.

W 2013 r. ramach Poddziałania 7.2.1 podpisano 27 umów na kwotę 30 119 763,22 PLN. W ramach Działania 7.4 podpisano 6 umów, a kwoty zakontraktowane 3 235 096,36 PLN.

| Działanie/Poddziałanie | Liczba podpisanych umów/wydanych decyzji | Kwoty zakontraktowane w 2012 roku (dofinansowanie) w PLN |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym | 27 | 30 119 763,22 (29 665 096,66) |
| Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej | 0 | 0,00 |
| Działanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji | 0 | 0,00 |
| Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy | 6 | 3 235 096,36 |

W ramach budżetu na 2013 rok finansowana jest następująca liczba projektów, na realizację których umowy zostały zawarte w latach 2008 - 2012:

| Działanie/Poddziałanie | Liczba projektów kontynuowanych z poprzednich lat |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym | 14 |
| Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej | 9 |
| Działanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji | 0 |
| Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy | 0 |

Zatwierdzone wnioski o płatność

Zgodnie z *Zasadami finansowania PO KL* trwał proces rozliczania i monitorowania realizacji projektów – na podstawie wniosków o płatność składanych przez Beneficjentów. W 2013 r. rozliczono w ramach Działania 7.2 łącznie 178 wnioski o płatność na kwotę 25 233 442,79 PLN oraz w ramach Działania 7.3 8 wniosków o płatność na kwotę 198 533,13 PLN.

| Działanie/Poddziałanie | Liczba rozliczonych wniosków o płatność | Wartość środków rozliczonych (wydatków uznanych za kwalifikowalne)w PLN |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym | 121 | 13 674 246,82 |
| Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej | 57 | 11 559 195,97 |
| Działanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji | 8 | 198 533,13 |
| Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy | 0 | 0,00 |

1.3 Realizacja zadań w ramach Priorytetu VIII PO KL „Regionalne kadry gospodarki”

Wydział Rozwoju Kadr Regionu WUP w Rzeszowie, jak wynika z Regulaminu Organizacyjnego, realizuje działania związane z obsługą wdrażania VIII Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach Wydziału prowadzona jest całość działań finansowanych z EFS związanych ze wspieraniem przedsiębiorczości regionu w zakresie realizacji projektów „miękkich” (m.in.: szkolenia, doradztwo, badania, analizy, kampanie informacyjne, transfer wiedzy między sektorem nauki a biznesem). Wydział zajmuje się kompleksową obsługą wdrażania projektów realizowanych w Priorytecie VIII począwszy od przygotowywania planów działania na dany rok, przeprowadzaniem konkursów w oparciu o zaakceptowane plany działania, podpisywaniem umów na realizację projektów z wyłonionymi Beneficjentami, nadzorem nad realizacją projektów poprzez bieżący monitoring oraz rozliczanie wniosków o płatność, przygotowywaniem zewnętrznych sprawozdań finansowych i merytorycznych z wdrażanych Działań. Poza Wydziałem realizowane są płatności dotacji dla Beneficjentów Priorytetu (wykonuje Wydział Budżetu i Finansów WUP w Rzeszowie) oraz kontrole na miejscu realizacji projektów (wykonuje Wydział Kontroli EFS WUP w Rzeszowie).

Wdrażane Działania realizowane są zarówno w trybie projektów konkursowych jak i projektów systemowych. Dodatkowo niezależnie od standardowej procedury konkursowej w ramach Wydziału realizowane są konkursy w trybie przyspieszonej procedury wyboru projektów tzw. „szybkiej ścieżki”, stanowiącej element wdrożonego pakietu działań antykryzysowych związanych z obecnym kryzysem gospodarczym.

Projekty konkursowe

W trakcie 2013 r. trwał proces kontraktowania środków w ramach konkursów ogłoszonych w 2012 r. oraz w oparciu o Plan Działania na 2013 r. W 2013 r. trwał zarówno proces oceny formalnej i merytorycznej wniosków złożonych na konkursy ogłoszone na przełomie roku 2012 i 2013, jak również proces naboru i oceny wniosków w ramach konkursów 2013 r.

Stan procesu naboru wniosków w konkursach ogłoszonych w 2012 r. i kontynuowanych w 2013 r. na dzień 31 grudnia 2013 r.:

| Liczba złożonych wniosków | Wartość złożonych wniosków w PLN | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie formalnej | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej | Liczba podpisanych umów | Wartość podpisanych umów w PLN | Uwagi* |
|---------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Konkurs otwarty nr 31/POKL/8.1.2/2012 w trybie przyspieszonego wyboru projektów | | | | | | |
| 249 | 408 385 207,08 | 190 | 19 | 18 | 38 121 719,82 | Na dzień 31.12.2013 podpisano wszystkie zakontraktowane umowy, jeden Beneficjent zrezygnował z przyznanego dofinansowania. |
| Konkurs zamknięty nr 32/POKL/8.1.1/2012 | | | | | | |
| 33 | 15 221 395,26 | 20 | 3 | 2 | 405 424,40 | Na dzień 31.12.2013 podpisano wszystkie zakontraktowane umowy, jeden Beneficjent zrezygnował z przyznanego dofinansowania. |
| Konkurs zamknięty nr 33/POKL/8.2.1/2012 | | | | | | |
| 29 | 28 924 596,52 | 24 | 2 | 2 | 2 671 143,40 | Na dzień 31.12.2013 podpisano wszystkie zakontraktowane umowy. |
| Konkurs zamknięty nr 34/POKL/8.1.1/2012 | | | | | | |
| 345 | 283 361 579,86 | 309 | 53 | 48 | 44 241 573,20 | Na dzień 31.12.2013 podpisano wszystkie zakontraktowane umowy, 5 Beneficjentów zrezygnowało z przyznanego dofinansowania. |
| Konkurs zamknięty nr 35/POKL/8.1.1/2012 | | | | | | |
| 56 | 28 750 696,38 | 48 | 9 | 7 | 3 270 096,57 | Na dzień 31.12.2013 podpisano 7 zakontraktowanych umów, pozostałe 2 umowy są w trakcie negocjacji i podpisywania. |
| Konkurs zamknięty nr 36/POKL/8.2.1/2012 | | | | | | |
| 24 | 36 468 381,11 | 20 | 3 | 3 | 4 099 778,56 | Na dzień 31.12.2013 podpisano wszystkie zakontraktowane umowy. |

| Konkurs zamknięty nr 37/POKL/8.2.1/PWP/2012 | | | | | | |
|---------------------------------------------|---------------|----|---|---|---|------------------------------------------|
| 17 | 24 610 369,79 | 11 | 0 | 0 | - | Żaden wniosek nie uzyskał dofinansowania |

Konkursy ogłoszone w 2013 r.

Zgodnie z Planem Działania dla PO KL na 2013 r. oraz opartym o jego założenia planem finansowym, w 2013 r. przeprowadzono następującą ilość konkursów:

| Działanie/Poddziałanie | Liczba ogłoszonych konkursów | Alokacja na konkurs (PLN) |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|---------------------------|
| Poddziałanie 8.1.1 <i>Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw</i> | 2 | 10 000 000,00 |
| Poddziałanie 8.1.2 <i>Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie</i> | 2 | 20 000 000,00 |
| Poddziałanie 8.2.1 <i>Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw</i> | 1 | 10 000 000,00 |

Największym zainteresowaniem cieszył się konkurs 41/POKL/8.1.1/2013 ogłoszony w ramach Poddziałania 8.1.1 *Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw*, na który wpłynęło 260 wniosków o dofinansowanie. Na dzień 31.12.2013 r. trwała ocena merytoryczna wniosków, co skutkowało rozstrzygnięciem konkursu w lutym 2014 r. W ramach konkursu nr 38/POKL/8.1.1/PWP/2013 realizowanym w trybie konkursu otwartego, zainteresowanie było mniejsze od oczekiwanego oraz przedłożone wnioski były bardzo niskiej jakości, co ostatecznie skutkowało wyłonieniem na koniec 2013 r. jedynie 1 projektu na kwotę 996.079,04 PLN, wobec przeznaczanej na konkurs alokacji w wysokości 5.000.000,00 PLN (ocena merytoryczna wniosków kontynuowana jest w 2014 r.).

W ramach Poddziałania 8.1.2 *Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie* ogłoszone zostały konkursy w procedurze przyspieszonego wyboru projektów tzw. „szybkiej ścieżki”. Na dzień 31.12.2013 r. trwała ocena merytoryczna wniosków. Do końca 2013 r. wybrano jedynie 1 projekt na kwotę 1 659 205,00 PLN w ramach konkursu 39/POKL/8.1.2/2013 wobec przeznaczanej na konkurs alokacji w wysokości 15 000 000,00 PLN (dalsza ocena merytoryczna trwa w 2014 r.). Ponadto w okresie sprawozdawczym podpisano 8 umów o dofinansowanie na kwotę 16 398 018,97 PLN w ramach konkursów ogłoszonych w 2012 roku.

W 2013 roku w ramach Poddziałania 8.2.1 *Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw* – został ogłoszony zamknięty konkurs na kwotę alokacji ogółem – 10 000 000,00 PLN, którego celem było zacieśnienie i rozwój współpracy świata nauki z przedsiębiorstwami i zwiększenie transferu wiedzy pomiędzy sektorem nauki a przedsiębiorstwami. W ramach ww. konkursu złożone zostało 15 wniosków o dofinansowanie, a na dzień 31 grudnia 2013 r. trwała ocena formalna ww. wniosków. W okresie sprawozdawczym podpisano 5 nowych umów dofinansowanie na kwotę 6 770 921,96 PLN w ramach konkursów ogłoszonych w 2012 roku.

Stan procesu naboru wniosków w ramach konkursów ogłoszonych w 2013 r. na dzień 31 grudnia 2013 r.

| Liczba złożonych wniosków | Wartość złożonych wniosków w PLN | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie formalnej | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej | Liczba podpisanych umów | Wartość podpisanych umów w PLN | Uwagi* |
|---------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Konkurs otwarty nr 38/POKL/8.1.1/PWP/2013 | | | | | | |
| 50 | 51 686 276,60 | 32 | 1 | 0 | - | Na dzień 31.12.2013 trwał proces negocjacji i podpisywania umów |
| Konkurs otwarty nr 39/POKL/8.1.2/2013 w trybie przyspieszonego wyboru projektów | | | | | | |
| 35 | 50 550 916,48 | 25 | 1 | 0 | - | Na dzień 31.12.2013 trwał proces negocjacji i podpisywania umów |
| Konkurs otwarty nr 40/POKL/8.1.2/2013 w trybie przyspieszonego wyboru projektów | | | | | | |
| 8 | 4 859 573,17 | 7 | 0 | 0 | - | Na dzień 31.12.2013 trwał proces oceny merytorycznej |
| Konkurs zamknięty nr 41/POKL/8.1.1/2013 | | | | | | |
| 260 | 148 228 346,57 | 171 | 0 | 0 | - | Na dzień 31.12.2013 trwał proces oceny merytorycznej |
| Konkurs zamknięty nr 42/POKL/8.2.1/2013 | | | | | | |
| 15 | 16 337 646,50 | 0 | 0 | 0 | - | Na dzień 31.12.2013 trwał proces oceny formalnej |

Umowy podpisane w 2013 r.

W trakcie 2013 r. trwał proces kontraktowania środków w ramach konkursów ogłoszonych w roku 2013. Łącznie w 2013 r. podpisano umowy o dofinansowanie projektów w Działaniu/Poddziałaniu:

| Lp. | Działanie/Poddziałanie | Liczba podpisanych umów/wydanych decyzji | Kwoty zakontraktowane w 2013 r. (dofinansowanie) w PLN |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| 1. | Poddziałanie 8.1.1 | 62 | 52 884 530,79 |
| | <i>Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw</i> | | |
| 2. | Poddziałanie 8.1.2 | 8 | 16 398 018,97 |
| | <i>Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie</i> | | |
| 3. | Poddziałanie 8.1.3 | - | - |
| | <i>Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności</i> | | |
| 4. | Poddziałanie 8.1.4 | - | - |
| | <i>Przewidywanie zmiany gospodarczej</i> | | |
| 5. | Poddziałanie 8.2.1 | 5 | 6 770 921,96 |
| | <i>Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw</i> | | |
| 6. | Poddziałanie 8.2.2 | - | - |
| | <i>Regionalne strategie innowacji</i> | | |
| RAZEM | | 75 | 76 053 471,72 |

W ramach budżetu na 2013 rok finansowana była następująca liczba projektów, na realizację których umowy zostały zawarte jeszcze w latach 2008 - 2013:

| Lp. | Działanie/Poddziałanie | Liczba projektów kontynuowanych z lat poprzednich |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| 1. | Poddziałanie 8.1.1 | 77 |
| | <i>Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw</i> | |
| 2. | Poddziałanie 8.1.2 | 24 |
| | <i>Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie</i> | |
| 3. | Poddziałanie 8.1.3 | - |

| | <i>Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności</i> | |
|----|------------------------------------------------------------------|------------|
| 4. | Poddziałanie 8.1.4 | 1 |
| | <i>Przewidywanie zmiany gospodarczej</i> | |
| 5. | Poddziałanie 8.2.1 | 1 |
| | <i>Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw</i> | |
| 6. | Poddziałanie 8.2.2 | 2 |
| | <i>Regionalne strategie innowacji</i> | |
| | RAZEM | 105 |

Projekty systemowe

W ramach Priorytetu VIII *Regionalne Kadry Gospodarki, Poddziałania 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej* WUP Rzeszów realizował jeden projekt systemowy (projekt systemowy IP).

Tytuł projektu: Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy

Beneficjent/Projektodawca: Samorząd Województwa Podkarpackiego – Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, Wydział Informacji Statystycznej i Analiz.

Okres realizacji projektu: od 1.02.2010 r. do 31.12.2013 r.

Wartość projektu: 3.400.560,73 PLN, w tym 51.008,41 PLN wkład JST.

Ponadto w ramach Priorytetu VIII *Regionalne Kadry Gospodarki Działania 8.2 Transfer wiedzy* realizowane są 2 projekty systemowe.

1. Tytuł projektu: „*Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2007-2013 w województwie podkarpackim*”.

Beneficjent/Projektodawca: Samorząd Województwa Podkarpackiego – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Rozwoju Regionalnego.

Okres realizacji projektu: od 02.01.2008 do 31.12.2013 roku (uzyskano zgodę Instytucji Zarządzającej na wydłużenie okresu realizacji do końca grudnia 2014 r.).

Wartość projektu: 19.990.723,00 PLN.

2. Tytuł projektu: „*Podkarpacki Fundusz Stypendialny dla doktorantów*”.

Beneficjent/Projektodawca: Samorząd Województwa Podkarpackiego – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Edukacji i Kultury.

Okres realizacji : 01.10.2009 – 31.12.2013.

Wartość projektu: 16.900.000,00 PLN.

Wnioski o płatność zatwierdzone w ramach projektów konkursowych

Zgodnie z *Zasadami finansowania PO KL* w ramach bieżącej pracy Wydziału trwał proces rozliczania i monitorowania realizacji projektów – na podstawie wniosków o płatność składanych przez Beneficjentów. W 2013 r. łącznie rozliczono w ramach Działania/Poddziałania następującą ilość wniosków:

| Działanie/ Poddziałanie | Zatwierdzone wnioski o płatność | Kwoty wydatków zatwierdzone we wnioskach o płatność w PLN | w tym wkład prywatny: |
|----------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| Poddziałanie 8.1.1 | 266 | 31 762 026,84 | 2 860 672,48 |
| Poddziałanie 8.1.2 | 116 | 25 572 488,22 | 445 222,87 |
| Poddziałanie 8.1.3 | 0 | - | - |
| Poddziałanie 8.2.1 | 6 | 490 760,02 | - |
| Razem | 388 | 57 825 275,08 | 3 305 895,35 |

Płatności w ramach projektów konkursowych

Łącznie w 2013 roku w ramach projektów realizowanych w trybie konkursowym Wojewódzki Urząd Pracy wypłacił kwotę 65.874.020,64 PLN pomniejszoną o środki zwrócone.

| Działanie/Poddziałanie | Płatności ogółem w 2013 r. w PLN pomniejszone o środki zwrócone w PLN |
|------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Poddziałanie 8.1.1 | 32 537 460,61 |
| Poddziałanie 8.1.2 | 31 792 743,41 |
| Poddziałanie 8.1.3 | - |
| Poddziałanie 8.2.1 | 1 543 816,62 |
| Razem | 65 874 020,64 |

Zatwierdzone wnioski o płatność oraz płatności w ramach projektów systemowych

Poddziałanie 8.1.4

W 2013 roku Wojewódzki Urząd Pracy wypłacił łącznie w ramach Poddziałania 8.1.4 kwotę 931.742,39 PLN.

| Działanie/ Poddziałanie | Płatności ogółem w 2013 r. pomniejszone o zwroty środków w PLN | | | |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------|------------|----------------|-----------|
| | Ogółem | EFS | Budżet państwa | JST |
| Poddziałanie 8.1.4 | 931 742,39 | 797 141,11 | 114 601,28 | 20 000,00 |

Poddziałanie 8.2.2

Ponadto w ramach Poddziałania 8.2.2 Departament Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego oraz Departament Edukacji realizują projekty systemowe, na które w roku 2013 otrzymały kwotę dotacji w wysokości 6 362 686,57 PLN.

| Działanie/ Poddziałanie | Płatności ogółem w 2013 r. pomniejszone o zwroty środków w PLN | | |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------|----------------|
| | Ogółem | EFS | Budżet państwa |
| Poddziałanie 8.2.2 | 6 382 686,57 | 5 663 830,92 | 718 855,65 |

W 2013 r. zatwierdzono 11 wniosków o płatność w ramach projektów systemowych na kwotę 10.118.220,91 PLN.

| Działanie/ Poddziałanie | Zatwierdzone wnioski o płatność | Kwoty wydatków zatwierdzone we wnioskach o płatność w PLN | w tym JST: |
|----------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------|-------------------|
| Poddziałanie 8.1.4 | 4 | 1 078 323,22 | 8 427,11 |
| Poddziałanie 8.2.2 | 7 | 9 039 897,69 | 677 991,70 |
| Razem | 11 | 10 118 220,91 | 686 418,81 |

1.4 Realizacja zadań w ramach Priorytetu IX PO KL "Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach"

Wydział Kształcenia i Kompetencji WUP w Rzeszowie, jak wynika z Regulaminu Organizacyjnego, realizuje działania związane z obsługą wdrażania IX Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W tym zakresie prowadzony jest nabór i ocena wniosków aplikacyjnych (składanych w trybie konkursowym i systemowym – dla typów Wnioskodawców, wynikających z dokumentów programowych lub zatwierdzonego Planu Działania), jak również pilotowana jest realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania (monitorowanie merytorycznej i finansowej realizacji umów o dofinansowanie i założeń projektów, reakcja na proponowane zmiany itp.) oraz prowadzi się proces rozliczania dotacji (weryfikacja formalna i merytoryczna wniosków Beneficjentów o płatność wraz ze sprawozdaniem rzeczowym z realizowanych działań). W ramach obsługi realizacji projektów, poza Wydziałem realizowane są wyłącznie płatności dotacji dla Beneficjentów Priorytetu (wykonuje Wydział Budżetu i Finansów WUP w Rzeszowie) oraz kontrole na miejscu realizacji projektów (wykonuje Wydział Kontroli EFS WUP w Rzeszowie).

W roku 2013 zadania wydziału wynikały (jak każdego roku) z Planu Działania na dany rok kalendarzowy. Zgodnie z procedurą wynikającą z *Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL*, został on zaakceptowany przez Podkomitet Monitorujący PO KL Województwa Podkarpackiego (złożony z przedstawicieli instytucji publicznych i niepublicznych związanych z obszarami wsparcia komponentu regionalnego PO KL), a następnie zatwierdzony przez Komitet Monitorujący PO KL oraz Instytucję Zarządzającą Programu – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Jednocześnie kontynuowane były postępowania ogłoszone w roku 2012 (na podstawie Planu Działania 2012), które nie zakończyły się do dnia 31 grudnia 2012 r.

Ogłoszone konkursy i nabory wniosków systemowych

Stan procesu naboru wniosków w konkursach ogłoszonych w 2012 r. i kontynuowanych w 2013 r. na dzień 31 grudnia 2013 r.:

| Liczba złożonych wniosków | Wartość złożonych wniosków (PLN) | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie formalnej | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej | Liczba podpisanych umów | Wartość podpisanych umów (PLN) | Uwagi* |
|-----------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Konkurs zamknięty nr 31/POKL/9.1.1/2012 | | | | | | |
| 47 (w tym 1 wniosek wycofany) | 30 576 270,31 | 27 | 13 | 11 | 5 635 549,59 | W 2013 r. podpisano 1 umowę. Dwóch Wnioskodawców zrezygnowało z realizacji projektu przed podpisaniem umowy. |
| Konkurs otwarty nr 32/POKL/9.1.2/2012 | | | | | | |
| 304 (w tym 4 wnioski wycofane) | 99 091 101,90 | 207 | 61 | 56 | 18 520 750,50 | W 2013 r. podpisano 27 umów. Pięciu Wnioskodawców zrezygnowało z realizacji projektu przed podpisaniem umowy. |
| Konkurs zamknięty 34/POKL/9.6.1/2012 | | | | | | |
| 21 | 12 492 974,58 | 19 | 6 | 6 | 2 272 499,90 | W 2013 r. podpisano 2 umowy. |
| Konkurs zamknięty 35/POKL/9.1.1/2012 | | | | | | |
| 48 | 31 743 581,14 | 37 | 25 (w tym 2 po etapie procedury odwoławczej) | 25 (w tym 1 rozwiązanie umowy) | 19 620 876,80 (kwota nie uwzględnia wartości rozwiązanej umowy) | W 2013 r. podpisano 14 umów. |
| Konkurs zamknięty 36/POKL/9.6.3/2012 | | | | | | |
| 5 | 4 346 691,52 | 4 | 2 | 2 | 1 763 628,24 | W 2013 r. podpisano 2 umowy o dofinansowanie. |
| Konkurs zamknięty 38/POKL/9.5/2012 | | | | | | |
| 178 (w tym 1 wniosek wycofany) | 8 453 338,88 | 132 | 32 (w tym 2 w ramach procedury odwoławczej) | 29 | 1 270 566,48 | W 2013 r. podpisano 29 umów. Do podpisania pozostaje jeszcze 1 umowa, jeden Wnioskodawca zrezygnował z realizacji projektu przed podpisaniem umowy i jedna |

| | | | | | | |
|-----------------------------------------|----------------|-----|----|----|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | | | | | | umowa została rozwiązana. |
| Konkurs zamknięty 39/POKL/9.6.2/2012 | | | | | | |
| 223 (w tym 4 wnioski wycofane) | 150 119 149,38 | 193 | 40 | 29 | 15 157 494,56 | W 2013 r. podpisano 29 umów. Do podpisania pozostaje 3 umowy. Ośmiu Wnioskodawców zrezygnowało z realizacji projektu przed podpisaniem umowy. |

Nabory wniosków we wszystkich ww. konkursach zakończone zostały w roku 2012, natomiast w roku 2013 kontynuowano jedynie kontraktowanie środków.

W roku 2013 podpisano dwie umowy o dofinansowanie projektów złożonych w ramach naboru nr 3/9.1.2/POKL/2012 ogłoszonego w 2012 r.

Jednocześnie, w związku z realizacją Planu Działania 2013, WUP w Rzeszowie ogłosił w ramach Priorytetu IX PO KL 6 konkursów o dofinansowanie projektów oraz przeprowadził 1 nabór wniosków systemowych w ramach Poddziałania 9.1.1:

Ogłoszone konkursy:

| Działanie/Poddziałanie | Liczba ogłoszonych konkursów | Alokacja na konkurs (PLN) |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------|
| Poddziałanie 9.1.1 <i>Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej</i> | 1 | 8 500 000,00 |
| Poddziałanie 9.1.2 <i>Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych</i> W tym dwa konkursy na wyodrębnione projekty współpracy ponadnarodowej i/lub projekty z komponentem ponadnarodowym. | 2 | 15 000 000,00 3 000 000,00 |
| Działanie 9.2 <i>Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego</i> | 0 | 0,00 |
| Działanie 9.3 <i>Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego w formach szkolnych</i> | 0 | 0,00 |
| Działanie 9.4 <i>Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty</i> | 0 | 0,00 |

| | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--------------|
| Działanie 9.5 <i>Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich</i> | 1 | 3 000 000,00 |
| Poddziałanie 9.6.1 <i>Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych</i> | 1 | 8 000 000,00 |
| Poddziałanie 9.6.2 <i>Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych</i> | 1 | 2 500 000,00 |
| Poddziałanie 9.6.3 <i>Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji</i> | 0 | 0,00 |
| Projekty innowacyjne | 0 | 0,00 |

Przeprowadzone nabory wniosków systemowych:

| Działanie/Poddziałanie | Liczba naborów | Alokacja na realizację projektów założona w PD (PLN) |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------|
| Poddziałanie 9.1.1 <i>Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej</i> | 1 | 17 244 561,00 |
| Poddziałanie 9.1.3 <i>Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych</i> | 1 | 6 500 000,00 |

W zależności od terminu ogłoszenia (termin w ujęciu kwartalnym podlegał zatwierdzeniu w ramach PD), w 2013 kontynuowana jest ocena merytoryczna i/lub kontraktowanie środków wyłonionych do dofinansowania w ww. konkursach i naborach. Szczegółowy stan procesu naboru wniosków w ramach konkursów ogłoszonych w 2013 r. na dzień 31 grudnia 2013 r. przedstawia poniższa tabela:

| Liczba złożonych wniosków | Wartość złożonych wniosków (PLN) | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie formalnej | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej | Liczba podpisanych umów | Wartość podpisanych umów (PLN) | Uwagi* |
|---------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Konkurs zamknięty nr 40/POKL/9.1.2/PWP/2013 | | | | | | |
| 12 | 9 972 984,86 | 10 | 3 | 3 | 2 517 675,32 | - |
| Konkurs otwarty nr 41/POKL/9.1.2/2013 | | | | | | |
| 273 (w tym 3 wnioski wycofane) | 91 252 742,20 | 199 | 46 | 25 | 7 055 186,66 | Do podpisania pozostaje 21 umów z 11 rund konkursowych (2 Wnioskodawców zrezygnowało z realizacji projektu przed podpisaniem umowy). Projekty z 3 ostatnich rund konkursowych są na etapie oceny formalnej i merytorycznej. |
| Konkurs zamknięty nr 42/POKL/9.1.1/2013 | | | | | | |
| 33 | 15 518 029,04 | 26 | 22 | 17 | 8 779 101,15 | Do podpisania pozostaje 3 umowy (dwóch Wnioskodawców zrezygnowało z realizacji projektu przed podpisaniem umowy). |
| Konkurs zamknięty 43/POKL/9.6.1/2013 | | | | | | |
| 56 | 29 875 453,72 | 44 | 13 (w tym 2 w ramach procedury odwoławczej) | 4 | 1 447 816,85 | Do podpisania pozostaje 8 umów (jeden Wnioskodawca zrezygnował z realizacji projektu przed podpisaniem umowy). |
| Konkurs zamknięty 45/POKL/9.5/2013 | | | | | | |
| 135 | 6 559 294,37 | 83 | - | - | - | Na koniec okresu sprawozdawczego trwa ocena merytoryczna wniosków. |
| Konkurs zamknięty 46/POKL/9.6.2/2013 | | | | | | |
| 118 | 52 241 653,98 | - | - | - | - | Na koniec okresu sprawozdawczego trwa ocena |

| | | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|--------------------|
| | | | | | | formalna wniosków. |
|--|--|--|--|--|--|--------------------|

Stan procesu naboru wniosków w ramach naborów wniosków systemowych ogłoszonych w 2012 r. na dzień 31 grudnia 2013 r. przedstawia się następująco:

| Liczba złożonych wniosków | Wartość złożonych wniosków (PLN) | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie formalnej | Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej | Liczba podpisanych umów | Wartość podpisanych umów (PLN) | Uwagi* |
|------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Poddziałanie 9.1.1 (1 nabór) | | | | | | |
| 47 | 14 704 844,94 | 47 | - | - | - | Na koniec okresu sprawozdawczego trwa ocena merytoryczna wniosków. |
| Poddziałanie 9.1.3 | | | | | | |
| 1 | 6 500 000,00 | 1 | 1 | 1 | 6 500 000,00 | - |

W województwie podkarpackim nabór wniosków o dofinansowanie projektów systemowych w zakresie przygotowania oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL został przeprowadzony w III kw. 201 r., dzięki czemu realizacja projektów będzie możliwa od początku kolejnego roku 2014.

Podpisane umowy

W trakcie 2013 r. trwał proces kontraktowania środków w ramach konkursów i naborów wniosków systemowych ogłoszonych w 2012 r. W 2013 r. podpisano umowy o dofinansowanie projektów w Działaniu/ Poddziałaniu:

| Lp. | Działanie/Poddziałanie | Liczba podpisanych umów/wydzanych decyzji | Kwoty zakontraktowane w 2013 roku (dofinansowanie) w PLN |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| 1. | Poddziałanie 9.1.1 <i>Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej</i> | 32 | 16 318 200,00 |
| 2. | Poddziałanie 9.1.2 <i>Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z</i> | 52 | 18 713 382,44 |

| | | | |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|----------------------|
| | <i>grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych</i> | | |
| 3. | Poddziałanie 9.1.3 <i>Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych</i> | 1 | 6 500 000,00 |
| 4. | Działanie 9.2 <i>Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego</i> | 0 | 0,00 |
| 5. | Działanie 9.3 <i>Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego w formach szkolnych</i> | 0 | 0,00 |
| 6. | Działanie 9.4 <i>Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty</i> | 0 | 0,00 |
| 7. | Działanie 9.5 <i>Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich</i> | 28 | 1 270 566,48 |
| 8. | Poddziałanie 9.6.1 <i>Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych</i> | 6 | 2 002 922,68 |
| 9. | Poddziałanie 9.6.2 <i>Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych</i> | 29 | 15 157 494,56 |
| 10. | Poddziałanie 9.6.3 <i>Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji</i> | 2 | 1 763 628,24 |
| | RAZEM | 150 | 61 726 194,40 |

Zatwierdzone wnioski o płatność

Zgodnie z *Zasadami finansowania PO KL* trwał proces rozliczania i monitorowania realizacji projektów – na podstawie wniosków o płatność składanych przez Beneficjentów. Wnioski o płatność zawierają finansowe i rzeczowe sprawozdanie z realizacji projektu w kolejnym okresie rozliczeniowym (podział okresu realizacji projektu wynika z harmonogramu, przy czym okresy rozliczeniowe nie mogą być ani krótsze niż 1 miesiąc, ani dłuższe niż 3 miesiące) – w tym rozliczenie wszystkich wydatków w danym okresie rozliczeniowym, opis przebiegu realizacji projektu, poziom wskaźników osiągniętych na koniec okresu i monitoring danych osobowych uczestników projektu. Ich zatwierdzenie należy do obowiązków pracowników Wydziału – tzw. opiekunów projektów, przy kontroli

kierownika wydziału (zasada „dwóch par oczu”), przy czym proces ten podlega zatwierdzeniu przez Dyrektora Urzędu. W 2013 r. rozliczono w ramach działalności Wydziału następującą ilość Wniosków Beneficjenta o płatność:

| Lp. | Działanie/Poddziałanie | Liczba rozliczonych wniosków o płatność | Wartość środków rozliczonych (wydatków uznanych za kwalifikowalne) w PLN |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Poddziałanie 9.1.1 <i>Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej</i> | 131 | 11 730 787,00 |
| 2. | Poddziałanie 9.1.2 <i>Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych</i> | 734 | 33 732 596,58 |
| 3. | Poddziałanie 9.1.3 <i>Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych</i> | 7 | 5 086 517,58 |
| 4. | Działanie 9.2 <i>Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego</i> | 108 | 26 301 058,97 |
| 5. | Działanie 9.3 <i>Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego w formach szkolnych</i> | 13 | 1 026 048,86 |
| 6. | Działanie 9.4 <i>Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty</i> | 27 | 5 805 459,47 |
| 7. | Działanie 9.5 <i>Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich</i> | 85 | 1 558 935,82 |
| 8. | Poddziałanie 9.6.1 <i>Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych</i> | 19 | 1 110 697,31 |
| 9. | Poddziałanie 9.6.2 <i>Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych</i> | 11 | 153 776,94 |
| 10. | Poddziałanie 9.6.3 <i>Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji</i> | 5 | 414 524,49 |
| | RAZEM | 1 140 | 86 920 403,02 |

Realizacja projektu systemowego WUP w Rzeszowie w ramach Działania 9.2

Tytuł projektu: **Podkarpacie stawia na zawodowców**

Nr projektu: POKL.09.02.00-18-001/12-00

Okres realizacji projektu: od 01.05.2012 do 31.10.2014

Osiągnięte rezultaty projektu na podstawie aktualnego na koniec okresu sprawozdawczego postępu rzeczowego, tj. informacji będących w posiadaniu IP:

Kumulatywnie od początku realizacji projektu udział rozpoczęło 12 878 uczestników, zakończyło – 10 435 osoby, 65 osób przerwało udział w projekcie, zaś 5 541 osób zakończyło udział w stażach i praktykach. Liczba szkół uczestniczących w projekcie wynosiła 176, stanowiąc 110% wartości docelowej – 160 szkół i placówek kształcenia zawodowego.

Stopień wydatkowania na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność:

W I półroczu 2013 r. zatwierdzono wnioski o płatność za okres 01.08.2012 r. - 31.10.2012 r. na kwotę 2 212 737,78 PLN oraz za okres 01.11.2012 r. – 31.12.2012 r. na kwotę 3 828 989,23 PLN. W związku z weryfikacją wniosku beneficjenta o płatność za okres 01.01.2013 r. – 31.03.2013 r. rozliczającego 76,58% środków otrzymanych w ramach dofinansowania, przekazano w ramach drugiej transzy dofinansowania środki w wysokości 22 314 842,00 PLN (kwota transzy pochodząca z dotacji celowej 509 769,00 PLN, kwota transzy pochodząca ze środków europejskich 21 805 073,00 PLN). Kwota środków finansowych rozliczonych w ramach projektu za okres od początku realizacji projektu wynosi 6 336 602,88 PLN, co stanowi 8,50% wartości projektu, w tym 49,61% przekazanego dofinansowania.

W II półroczu 2013 r. zatwierdzono wnioski o płatność za okres 01.01.2013 r. – 31.03.2013 r. na kwotę 4 294 462,24 PLN, za okres 01.04.2013 r. – 30.06.2013 r. na kwotę 6 793 508,92 PLN oraz za okres 01.07.2013 r. – 31.07.2013 r. na kwotę 2 539 584,55 PLN. Kwota środków finansowych rozliczonych w ramach projektu za okres od początku realizacji projektu wynosi 19 958 623,59 PLN, co stanowi 26,77% wartości projektu, w tym 26,12% przekazanego dofinansowania.

Opóźnienia i problemy w realizacji projektu oraz ich przyczyny:

Występują trudności w wydatkowaniu środków ze względu na długotrwałe procedury w ramach prawa zamówień publicznych. Trudnością we wdrażaniu są również liczne interpretacje i uszczegółowienia ze strony Instytucji Zarządzającej PO KL.

Ze względu na brak pełnej dostępności środków w ramach komponentu regionalnego PO KL (III tranza dotacji dla regionu) nastąpiło zahamowanie wydatkowania środków, co w pewnym stopniu przyczyniło się do zablokowania realizacji działań. IP uruchomiła zmiany w planie finansowym, aby umożliwić finansowanie działań.

Harmonogram realizacji projektu uwzględniający kamienie milowe w jego wdrażaniu:

Kontynuowana jest realizacja programów rozwojowych. W 2013 r. rozstrzygnięto przetarg na przeprowadzenie dwusemestralnych studiów podyplomowych „Doradztwo zawodowe”. W końcówce I semestru roku szkolnego 2012/2013 r. przeprowadzono badanie ankietowe na podstawie, którego określono bazową wartość wskaźników jakościowych określonych we wniosku o dofinansowanie. W dniach 4 - 5 kwietnia 2013 r. odbyło się III posiedzenie Komitetu Sterującego podczas, którego podjęto uchwałę wprowadzającą nowego Partnera do projektu – Gminę Rakszawa.

Znaczące zmiany w projekcie:

Możliwość zagospodarowania dodatkowych środków alokacji zainicjowała koncepcję wnioskodawcy polegającą na poszerzeniu zakresu realizacji projektu. Projektodawca wystąpił z propozycją zwiększenia działań projektowych uwzględniających element współpracy ponadnarodowej. IP pozytywnie odniosła się do przedstawionej inicjatywy, trwają czynności zmierzające do opracowania finalnego kształtu modyfikacji projektowej.

Kontynuacja działań dotycząca poszerzenia zakresu realizacji projektu zaowocowała wnioskiem o wydłużenie okresu realizacji projektu do 30 czerwca 2015 r., tj. o 8 m-cy w stosunku do wersji zatwierdzonej oraz podniesieniem wartości projektu o 14 794 713,79 PLN (w tym 2 071 072,13 PLN wkładu własnego organów prowadzących szkoły) do kwoty 90 677 099,64 PLN, przy jednoczesnym zwiększeniu poziomu cross-finansingu do 24%. Dodatkowym elementem zmian jest wprowadzenie komponentu współpracy ponadnarodowej w postaci 6 inicjatyw realizowanych przez dotychczasowych Partnerów projektu w łącznej kwocie 1 316 316,88 PLN (w tym wkład własny 131 325,40 PLN). W aspekcie Planu Działania wprowadzone zmiany powodują również zmianę wartość wskaźnika rezultatu:

Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu do poziomu 12 753 osób (z 12 500 osób).

W związku z powyższym w dniu 4 grudnia 2013 r. zwrócono się z prośbą do Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki o akceptację Planu Działania na 2013 r. dla Priorytetu IX PO KL obejmującego w/w zmiany. Akceptacja Planu Działania przez IZ POKL w dniu 11 grudnia 2013 r. rozpoczęła proces aneksowania dokumentu Prawa i obowiązki Województwa Podkarpackiego/Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie – Wydział Projektów Własnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W związku z przekazaniem przez dotychczasowy organ prowadzący tj. Powiat Łańcucki, Zespołu Szkół Tekstylny – Gospodarczych pod zarząd Gminy Rakszawa, wyrażono zgodę na wprowadzenia dodatkowego Partnera do projektu - Gminy Rakszawa.

| Wskaźnik | Wartość docelowa | Wartość osiągnięta | % osiągnięcia wskaźnika |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------------------|-------------------------|
| | | <i>Stan na 31.07.2013 r.</i> | |
| Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe | 160 | 176 | 110,00 |
| Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych | 160 | 176 | 110,00 |
| Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach projektu | 12 500 | 5 541 (2 441 K + 3100 M) | 12,78 |
| Liczba stworzonych pracowni doradztwa edukacyjno-zawodowego | 80 | 13 | 16,25 |
| Liczba przeszkolonych doradców zawodowych | 130 | 0 | 0,00 |
| Liczba uczniów/uczennic, którzy/re mają dostęp do doradztwa edukacyjno-zawodowego w pracowni funkcjonującej w danej szkole - wzrost w porównaniu do wartości bazowej | 100,00% | 0 | 0,00 |
| Liczba programów nauczania | 130 | 19 | 14,62 |

| | | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------------------|--------|
| opracowanych we współpracy z pracodawcami | | | |
| Liczba opracowanych programów nauczania dla zajęć dodatkowych/kursów/szkoleń/zajęć wyrównawczych itp. | 317 | 464 | 146,37 |
| Liczba szkół w których zostały wdrożone programy nauczania opracowane w projekcie innowacyjnym | 34 | 12 | 35,29 |
| Liczba utworzonych nowych/zmodernizowanych pracowni kształcenia zawodowego | 240 | 57 | 23,75 |
| Liczba nowych kierunków uruchomionych w szkołach na potrzeby rynku pracy | 20 | 11 | 55,00 |
| Liczba szkół, które wprowadziły nowe sposoby zarządzania placówką | 15 | 6 | 40,00 |
| Liczba uczniów/uczennic objętych wsparciem rozwijającym kompetencje kluczowe, zawodowe lub wyrównującym dysproporcje edukacyjne | 14 287 | 8 311 (3 443 K + 4 868 M) | 24,78 |
| Liczba szkoleń i kursów, które pojawiają się w ofercie szkół w trakcie realizacji projektu | 370 | 250 | 67,57 |
| Liczba zajęć dodatkowych i wyrównawczych, które pojawiają się w ofercie szkół w trakcie realizacji projektu | 236 | 219 | 92,80 |
| Wzrost średniego poziomu zadowolenia uczniów/uczennic z wyboru szkoły/placówki oświatowej, w której się uczą - wzrost w stosunku do wartości bazowej | 20,00% | 0 | 0,00 |
| Odsetek uczniów/uczennic szkół zawodowych biorących udział w projekcie, deklarujących zamiar kontynuacji kształcenia w zawodach technicznych na kolejnym poziomie - wzrost w stosunku do liczby bazowej | 20,00% | 0 | 0,00 |
| Wzrost średniego poziomu zadowolenia uczniów/uczennic z oferty kształcenia w stosunku do stanu wyjściowego – wzrost w stosunku do wartości bazowej | 20,00% | 0 | 0,00 |
| Liczba wejść na stronę internetową służącą | 5 000 | 0 | 0,00 |

| | | | |
|--------------------------------------------------------------|--------|---|------|
| za portal integracji szkolnictwa zawodowego i pracodawców | | | |
| Odsetek pozytywnych ocen działania portalu | 70,00% | 0 | 0,00 |

ROZDZIAŁ 2. PROGRAMOWANIE PERSPEKTYWY FINANSOWEJ UE NA LATA 2014-2020

Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego WUP w Rzeszowie, w 2013 roku funkcjonowało Stanowisko ds. Programowania Perspektywy Finansowej UE 2014 – 2020. W ramach obowiązków Stanowiska ds. Programowania Perspektywy Finansowej UE 2014 – 2020 należy wymienić najważniejsze zadania:

1. Udział w przygotowaniu i wdrożeniu dokumentów strategicznych niezbędnych do przygotowania perspektywy finansowej 2014-2020 w obszarze Kapitału Społecznego w województwie podkarpackim.
2. Opiniowanie projektów aktów prawnych i strategicznych dokumentów rządowych i samorządowych dotyczących polityki regionalnej.
3. Udział w opracowywaniu dokumentów programowych związanych z realizacją polityki regionalnej, będących podstawą do pozyskiwania środków rozwojowych z Unii Europejskiej.
4. Współdziałanie w opracowywaniu strategicznych dokumentów regionalnych (*aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020, Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020*).
5. Współpraca z właściwymi jednostkami organizacyjnymi samorządu województwa podkarpackiego, ministerstwami, innymi partnerami społeczno-gospodarczymi oraz ze środowiskiem eksperckim w zakresie przygotowania dokumentów niezbędnych do wdrażania perspektywy finansowej 2014-2020 w obszarze interwencji EFS.
6. Udział w określeniu obszarów wsparcia, grup priorytetowych i kierunków realizacji perspektywy finansowej 2014-2020 w oparciu o dostępne analizy, raporty z badań, strategię sektorowe i Strategię Rozwoju Województwa Podkarpackiego i jej aktualizację.

Z uwagi na duże doświadczenie we wdrażaniu komponentu regionalnego POKL, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie otrzymał zadanie przygotowania opisu osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020, finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Do opracowania 3 osi EFS w ramach RPO (*Regionalny rynek pracy, Integracja społeczna oraz Jakość edukacji i kompetencji w regionie*) w głównej mierze przyczynili się pracownicy następujących wydziałów WUP:

1. Wydział Wspierania Aktywizacji Zawodowej,
2. Wydział Rozwoju Integracji Społecznej,
3. Wydział Rozwoju Kadr Regionu,
4. Wydział Rozwoju Kształcenia i Kompetencji,
5. Wydział Projektów Własnych,
6. Wydział Koordynacji PO KL,
7. Wydział Kontroli EFS,
8. Wydział Informacji Statystycznej i Analiz,
9. Wydział Rynku Pracy.

Dyrekcja i pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie brali udział w pracach *Zespołu ds. programowania polityki spójności w okresie 2014-2020* działającego przy Marszałku Województwa Podkarpackiego. Współpraca z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego, GUS, jednostek samorządu terytorialnego, partnerów społecznych i organizacji pozarządowych, zaowocowała przygotowaniem projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Program ten był poddany procedurze konsultacji społecznych, które rozpoczęto uroczystą konferencją w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w dniu 6 grudnia 2013 r.

Ponadto w celu realizacji założeń *popytowych systemów finansowania* form wsparcia dla pracowników przedsiębiorstw w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8.9, pracownicy Wydziału Rozwoju Kadr Regionu aktywnie uczestniczyli w konsultacjach społecznych organizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, która opracowuje Rejestr Usług Rozwojowych.

W ramach konsultacji dotyczących aktów prawnych wystąpiono m.in. z propozycją, aby wytyczne o których mówi art. 5 ust. 1 projektu z dnia 23 grudnia 2013 r. *ustawy o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*, przyznający ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego możliwość wydawania wytycznych wskazywał, iż wymienione wytyczne wydawane są w drodze rozporządzenia. Taka regulacja uporządkuje miejsce wytycznych obrotie prawnym.

Przedstawiciele WUP w Rzeszowie uczestniczyli w licznych seminariach i konferencjach omawiających tematykę wdrażania programów operacyjnych w perspektywie 2014-2020.

Należy wskazać, że oprócz wdrażania osi EFS w ramach RPO Województwa Podkarpackiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie będzie pełnił funkcję Instytucji Pośredniczącej w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), wdrażając działania w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8.6, skierowane do młodzieży niepracującej, nieuczącej się i nie biorącej udziału w szkoleniach (tzw. NEET).

ROZDZIAŁ 3. REALIZACJA PLANU KONTROLI

Zgodnie z zadaniami wynikającymi z zakresu działania Wydziału Kontroli EFS oraz założeniami Planu Kontroli na rok 2013, pracownicy zatrudnieni w Wydziale Kontroli przeprowadzali kontrole projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, w tym kontrolę ofert realizowanych w ramach Priorytetu X (Regionalne Ośrodki EFS) w ramach Roczego Planu Działania Pomoc Techniczna.

Kontrola realizacji projektów systemowych oraz projektów wyłanianych w drodze konkursu (kontrole planowe, kontrole doraźne oraz wizyty monitoringowe), w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 przeprowadzona została na próbie projektów. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie zgodnie z *Zasadami kontroli w ramach PO KL 2007 – 2013*, założył przeprowadzenie kontroli co najmniej 30% liczby projektów realizowanych w 2013 w ramach Działania.

Wydział Kontroli EFS opracował, a następnie przedstawił, celem zatwierdzenia przez Instytucję Zarządzającą, *Roczny Plan Kontroli na 2013 r. wraz z Metodologią doboru próby projektów do kontroli*. Zastosowanie metodologii pozwoliło oszacować poziom ryzyka związanego z realizowanymi projektami. Kluczowymi czynnikami (obszarami), według których szacowano poziom ryzyka były:

- wielkość środków finansowych projektu – czynnik ten porównywał kwotę umowy o dofinansowanie projektu do przyjętych przedziałów kwotowych w ramach poszczególnych poziomów ryzyka, gdzie projektom o wartości powyżej 3 mln PLN przypisano ryzyko największe,
- poprawność opracowania wniosków o płatność – czynnik ten określał ryzyko w oparciu o ocenę opiekunów projektu, którzy przeprowadzali proces weryfikacji i zatwierdzenia wniosków o płatność, gdzie im większa liczba korekt czy poprawek, tym większe ryzyko z tym czynnikiem związane,
- doświadczenie Beneficjenta – czynnik ten określał ryzyko w oparciu o okres funkcjonowania na rynku, gdzie największe ryzyko stanowiły jednostki działające na rynku krócej niż 6 miesięcy,
- liczba realizowanych przez danego Beneficjenta projektów współfinansowanych z EFS – projekty, które realizowane były równocześnie z innymi projektami

współfinansowanymi z EFS obarczone były największym ryzykiem (podwójne finansowanie wydatków),

- liczba realizowanych przez danego Beneficjenta projektów współfinansowanych w ramach PROW / PO RYBY – projekty, które realizowane były równocześnie z innymi projektami w ramach PROW / PO RYBY obarczone były największym ryzykiem (podwójne finansowanie wydatków),
- ustalenia dokonanych kontroli / audytów – analiza tego czynnika opierała się o wyniki kontroli / audytów przeprowadzonych w przeszłości u Beneficjenta realizującego projekt, gdzie brak kontroli lub stwierdzone u Beneficjenta nieprawidłowości, obarczały każdy następny, realizowany przez niego projekt największym ryzykiem,
- szkolenia w projekcie – czynnik ten określał ryzyko w zależności od udziału szkoleń w projekcie, gdzie projekty opierające się głównie na szkoleniach obarczone były największym ryzykiem.

W oparciu o powyższą metodologię oraz przyjęte czynniki ryzyka, analizie poddano wszystkie projekty spełniające definicje projektu realizowanego w danym roku wg stanu na koniec 2012 r. Zgodnie z *Zasadami kontroli w ramach PO KL*, aktualizację list projektów podlegających kontroli na miejscu przeprowadzano po zakończeniu I, II oraz III kwartału. Ostatecznie w 2013 r. analizą objęto łącznie 608 projektów w ramach wszystkich Działań wdrażanych przez WUP w Rzeszowie. Przeprowadzonych zostało łącznie 295 kontroli projektów, w tym:

- 227 w trybie planowym, co stanowi 37,33% łącznej liczby projektów realizowanych w 2013 r., (w tym 206 kontroli przeprowadzono w trakcie realizacji, zaś 21 po zakończeniu realizacji projektu),
- 63 wizyty monitoringowe,
- 5 w trybie doraźnym.

Stopień wykonania w 2013 r. Planu kontroli w poszczególnych Działaniach kształtował się od 30,00% łącznej liczby projektów (Działanie 9.6) do 50,00% (Działanie 8.2, 9.3) oraz 100% (Działanie 7.1, 10.1).

Kontrole na miejscu przeprowadzane były przez zespoły składające się z co najmniej 2 osób (kierownik zespołu kontrolującego oraz członek/członkowie zespołu) będących pracownikami Wydziału Kontroli EFS Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie. Roczny Plan Kontroli na 2013 r. zakładał czas trwania czynności kontrolnych na miejscu

u beneficjenta min. 2 – 3 dni w przypadku kontroli projektów oraz min. 2 – 7 dni w przypadku kontroli RO EFS. W przypadku konieczności poszerzenia zakresu kontroli lub zwiększenia próby dokumentów podlegających kontroli, termin ten mógł być wydłużony. Głównymi czynnikami wpływającymi na wydłużenie czasu trwania kontroli mogły być:

- stwierdzenie podczas kontroli na miejscu nieprawidłowości, nieścisłości lub innych czynników będących podstawą do poszerzenia zakresu kontroli dokumentacji powyżej zakładanej pierwotnej próby podlegającej kontroli,
- czas potrzebny na przygotowanie oświadczeń, wyjaśnień przez Beneficjenta,
- czas potrzebny IP na uzyskanie niezbędnych opinii prawnych lub interpretacji.

Zakres kontroli na miejscu obejmował weryfikację zgodności realizacji projektu z jego założeniami określonymi w Umowie o dofinansowanie projektu, w szczególności:

- prawidłowość rozliczeń finansowych,
- kwalifikowalność wydatków dotyczących personelu projektu,
- sposób rekrutacji uczestników projektu oraz kwalifikowalności uczestników projektu (sprawdzenie kwalifikowalności przynajmniej 10% uczestników projektu w ramach danego projektu poprzez odniesienie zapisów *Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL*, dokumentacji konkursowej oraz założeń projektu do dokumentacji przedłożonej beneficjentowi przez potencjalnych uczestników projektu na etapie ich rekrutacji, np. oświadczeń),
- sposób przetwarzania danych osobowych uczestników projektu (w ramach zbioru PEFS 2007) zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *ochronie danych osobowych*,
- zgodność danych przekazywanych we wniosku o płatność w części dotyczącej postępu rzeczowego oraz postępu finansowego z dokumentacją dotyczącą realizacji projektu dostępną w siedzibie beneficjenta,
- prawidłowość realizacji projektów, w ramach których koszty bezpośrednio są rozliczane ryczałtem albo na podstawie stawek jednostkowych,
- poprawność udzielania zamówień publicznych, tj. prawidłowość stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) oraz przepisów prawa wspólnotowego,
- poprawność stosowania zasady konkurencyjności,
- poprawność udokumentowania rozeznania rynku w przypadku wydatków, do których nie mają zastosowania zapisy ustawy PZP i zasady konkurencyjności,

- poprawność udzielania pomocy publicznej/ pomocy de minimis,
- prawidłowość realizacji działań informacyjno-promocyjnych,
- zapewnienie właściwej ścieżki audytu,
- sposób prowadzenia i archiwizacji dokumentacji projektu.

Dobór próby do kontroli na miejscu dokumentacji projektu przeprowadzany był w oparciu o metody niestatystyczne, np. losowanie proste, dobór celowy. Podczas czynności kontrolnych na miejscu kontroli poddano sprawdzeniu:

- kwalifikowalność przynajmniej 10% uczestników danego projektu, wyjątek stanowiły projekty których liczba uczestników sięgała kilku tysięcy wtedy sprawdzenie kwalifikowalności uczestników projektu przeprowadzono na odpowiednio mniejszej próbie (uzasadnienie w formie pisemnej),
- reprezentatywna próba dokumentacji finansowej (dokumentów źródłowych i dowodów zapłaty) na poziomie 5% liczby dokumentów wykazywanych w ramach wniosku o płatność wybranego do kontroli z zastosowaniem metody niestatystycznej, poziom ten dotyczył również wydatków poniesionych w ramach cross-financingu (o ile wystąpiły w kontrolowanym wniosku o płatność),
- dokumentacja merytoryczna projektu dotycząca poszczególnych dokumentów finansowych wybranych do kontroli w ramach kontroli dokumentacji finansowej przez co stanowiło kontynuację logiczną kontroli.

W ramach RPD PT PO KL, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie przeprowadził 4 kontrole planowe Regionalnych Ośrodków EFS. Czynności kontrolne opierały się na weryfikacji próby dokumentów do kontroli wybranej zgodnie z zapisami RPK na 2013 r., tj.:

- zgodność zapisów dokumentu, na podstawie którego IP nałożyła na ROEFS obowiązki wynikające z otrzymania środków z PT przez ROEFS ze stanem rzeczywistym,
- prawidłowość rozliczeń finansowych,
- poprawność udzielania zamówień publicznych,
- prawidłowość zakupu dostaw i usług ROEFS pod kątem racjonalności wydatków i stosowania zasady konkurencyjności,
- zgodność założeń zawartych we wnioskach o rozliczenie wydatków ROEFS (w tym weryfikacja dokumentów potwierdzających wydatki) z faktycznym postępowaniem rzeczowym,
- kwalifikowalność wydatków,

- kwalifikowalność wydatków dotyczących zatrudnienia w ramach RPD PT PO KL oraz kwalifikowalność wydatków dotyczących personelu ROEFS,
- poprawność realizacji zadań z zakresu promocji i informacji,
- przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów oraz zapewnienie właściwej ścieżki audytu.

W 2013 r. przeprowadzonych zostało również 5 kontroli w trybie doraźnym. Przeprowadzenie kontroli doraźnych wynikało głównie ze zgłoszeń opiekunów merytorycznych kontrolowanych projektów oraz weryfikacji prawidłowości wykonania zaleceń pokontrolnych. W związku z powyższym zakres kontroli doraźnych obejmował następujące obszary:

- poprawność udzielania zamówień publicznych, tj. prawidłowość stosowania ustawy prawo zamówień publicznych oraz przepisów prawa wspólnotowego,
- weryfikację zgodności realizacji projektu z jego założeniami określonymi w Umowie o dofinansowanie projektu w zakresie spełniania kryterium dostępu,
- weryfikację wdrożenia zaleceń pokontrolnych m. in. w zakresie zabezpieczenia przechowywania przetwarzanych danych osobowych, oznaczenia pomocy dydaktycznych.

Wyniki przeprowadzanych kontroli, tak w trybie planowym, jak i doraźnym w większości skontrolowanych projektów potwierdzały, że realizacja projektów przebiegała prawidłowo. W niektórych przypadkach w trakcie kontroli na miejscu stwierdzano wystąpienie uchybień, które powodowały niekwalifikowalność wydatków. Stwierdzone nieprawidłowości na bieżąco były raportowane oraz rejestrowane w Krajowym Systemie Informatycznym. W kilku przypadkach w związku z brakiem zwrotu środków (z tytułu wydatków uznanych za niekwalifikowalne) przez Beneficjenta, wszczęto postępowanie windykacyjne, które w uzasadnionych przypadkach skutkowało wydaniem Decyzji administracyjnej. Pojawiające się w kontrolowanych obszarach problemy, zróżnicowane ze względu na różnorodność projektów, form wsparcia występujących w projektach oraz status prawny Beneficjenta, w niektórych przypadkach przekładały się na konkretne nieprawidłowości lub uchybienia tj.:

w zakresie prawidłowości rozliczeń finansowych:

- brak wyodrębnionej ewidencji wydatków projektów,

- brak aktualizacji w stosowanej polityce rachunkowości pod kątem wymogu prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej na potrzeby projektu,
- rozbieżności pomiędzy dowodami źródłowymi, a danymi wykazywanymi we wniosku o płatność,
- brak ujęcia wkładu własnego w wyodrębnionej ewidencji księgowej projektu,
- podwójne finansowanie podatku VAT w kosztach pośrednich,

w zakresie kwalifikowalności wydatków dotyczących personelu projektu:

- zawieranie umów cywilno-prawnych z osobami, które w ramach stosunku pracy wykonują czynności tożsame na rzecz tego samego pracodawcy,
- wypłata dodatku specjalnego niezgodnie z regulacjami obowiązującymi w jednostce,

w zakresie kwalifikowalności uczestników projektu:

- przeprowadzenie rekrutacji z odstępstwami od założeń zamieszczonych we wniosku o dofinansowanie/ regulaminie rekrutacji (w tym udział osób niekwalifikujących się do uczestnictwa w projekcie),
- brak zrekrutowania założonej liczby uczestników,
- brak Deklaracji uczestnictwa w projekcie,

w zakresie sposobu przetwarzania danych osobowych uczestników projektu:

- brak umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych podmiotom wykonującym zadania związane z realizacją projektu,
- powierzanie przetwarzania danych osobowych bez pisemnej zgody/ braku sprzeciwu IP,

w zakresie zgodności danych przekazywanych we Wniosku o płatność w części dotyczącej postępu rzeczowego oraz postępu finansowego z dokumentacją dotyczącą realizacji projektu dostępną w siedzibie Beneficjenta:

- rozbieżności pomiędzy dokumentami źródłowymi, a danymi wykazanymi w załączniku nr 1 do Wniosku o płatność (m. in.: nr dokumentu, daty wystawienia dokumentu, kwoty dokumentu brutto i netto, daty zapłaty) oraz załączniku nr 2 (m. in. osiągnięte wartości wskaźników),

w zakresie poprawności udzielania zamówień publicznych tj. prawidłowości stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) oraz przepisów prawa wspólnotowego:

- naruszenie art. 32 pzp tj. dzielenie zamówienia na części w celu uniknięcia stosowania przepisów ww. ustawy,
- naruszenie art. 7 ust. 1 pzp, poprzez określenie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w sposób który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewnia równego traktowania wykonawców,
- naruszenie art. 25 ust. 1 pzp, poprzez żądanie od wykonawców oświadczeń/ dokumentów, które nie są niezbędne do przeprowadzenia postępowania,
- naruszenie art. 92 ust. 1 pzp – brak zawiadomienia wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty,
- naruszenie art. 87 ust. 1 pzp – negocjacje dot. treści oferty,
- niestosowanie procedur określonych w *Zasadach dotyczących przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego* (m. in. brak instrukcji dotyczących procedur udzielania zamówień publicznych, planu prac prowadzonego postępowania, dokumentów potwierdzających właściwe szacowanie zamówienia),

w zakresie poprawności stosowania zasady konkurencyjności:

- dyskryminacyjne warunki udziału w postępowaniu,

w zakresie poprawności udokumentowania rozeznania rynku w przypadku wydatków, co do których nie mają zastosowania zapisy ustawy PZP i zasady konkurencyjności:

- wybór wykonawcy z pominięciem regulaminu udzielania zamówień publicznych poniżej 14 tys. euro obowiązującego w jednostce,
- brak udokumentowania rozeznania rynku zgodnie z Wytycznymi,

w zakresie prawidłowości realizacji działań informacyjno – promocyjnych:

- brak lub zastosowanie logotypów Unii Europejskiej oraz PO KL w nieprawidłowej proporcji,
- brak oznaczenia budynków/ pomieszczeń w których realizowany jest projekt,

w zakresie prowadzenia i archiwizacji dokumentacji projektu:

- brak dokumentów regulujących sposób przechowywania i archiwizacji dokumentacji projektowej,
- brak w Jednolitym Rzeczowym Wykazie Akt kategorii archiwalnej zapewniającej przechowywanie dokumentacji projektowej do dnia 31.12.2020 r.,

w zakresie monitoringu i ewaluacji projektu:

- brak osiągnięcia założonych wskaźników, które może skutkować zastosowaniem reguły proporcjonalności na etapie zatwierdzenia końcowego wniosku o płatność,

w zakresie zapewnienia właściwej ścieżki audytu:

- brak w jednostce regulacji w obszarach: prowadzenia i archiwizacji dokumentacji projektu, rozliczeń finansowych, zamówień publicznych.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w ROEFS finansowanych w ramach RPD PT PO KL nie stwierdzono żadnych uchybień/ nieprawidłowości.

W wyniku weryfikacji zapisów Informacji pokontrolnej, Beneficjenci zgłaszali swoje uwagi, czy też wskazywali rozbieżności w stosunku do stanu faktycznego. Uwagi takie w każdym przypadku były przedmiotem analizy i w uzasadnionych przypadkach Informacja pokontrolna była poprawiana, a następnie ponownie przesyłana do Beneficjenta celem akceptacji i podpisania.

Stwierdzone podczas kontroli na miejscu uchybienia, o ile to było możliwe, Beneficjenci starali się usuwać na bieżąco lub niezwłocznie po otrzymaniu Informacji pokontrolnej. Bardzo często przesyłana była podpisana Informacja pokontrolna wraz z wyjaśnieniem lub informacją o usunięciu stwierdzonych podczas kontroli uchybień. Na potwierdzenie tych informacji przedkładano (o ile było to konieczne) stosowne dokumenty potwierdzające ich wykonanie.

W uzasadnionych przypadkach formułowano zalecenia pokontrolne oraz wyznaczano termin do usunięcia stwierdzonych uchybień. W przypadku uchybień, których usunięcie było niemożliwe (np. z uwagi na zakończenie realizacji projektu), mając na uwadze konieczność zapobiegania ich wystąpieniu w przyszłości, zobowiązywano Beneficjenta do niezwłocznego podjęcia stosownych działań zmierzających do ich wyeliminowania.

W przypadku braku konieczności sformułowania zaleceń pokontrolnych, ich wykonania lub na podstawie informacji przekazanych przez Beneficjenta wraz z podpisaną Informacją pokontrolną, podejmowana była decyzja o zakończeniu czynności kontrolnych.

ROZDZIAŁ 4. MONITORING RYNKU PRACY

Wzorem lat ubiegłych, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie w okresie 2013 roku realizował działania związane z monitorowaniem regionalnego rynku pracy, w tym w szczególności poziomu bezrobocia rejestrowanego. Informacje na ten temat często wykorzystywane były przez partnerów rynku pracy do realizacji zadań własnych, a także dla potrzeb innych jednostek i instytucji, przy sporządzaniu przez nie różnorodnych opracowań i diagnoz, ułatwiających podejmowanie działań w zakresie promocji zatrudnienia oraz zapobiegania lub łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia.

Działania te realizowane były głównie poprzez:

- opracowywanie bieżących informacji i analiz na temat poziomu bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim,
- wieloaspektowe opisy zjawisk i tendencji na regionalnym rynku pracy,
- analizy efektywności programów rynku pracy realizowanych przez powiatowe urzędy pracy,
- monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- inicjowanie oraz współuczestnictwo w badaniach socjologicznych regionalnego rynku pracy, przede wszystkim poprzez realizację własnego projektu systemowego pt. „Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS,
- analizę danych liczbowych o rynku pracy pochodzących z baz danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz z innych opracowań statystycznych.

4.1 Informacje i analizy o rynku pracy

W ciągu 2013 roku opracowano okresowe analizy i informacje o sytuacji na wojewódzkim rynku pracy, z których na szczególną uwagę zasługują: „*Analiza sytuacji na rynku pracy województwa podkarpackiego w 2012 roku*” oraz „*Analiza sytuacji na rynku pracy województwa podkarpackiego w I półroczu 2013 roku*”. W okresach miesięcznych, a także innych przedziałach czasowych przygotowywane były również krótkie informacje na temat stanu i struktury bezrobocia.

Realizując zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia w zakresie badania efektywności programów lokalnych, opracowany został materiał pt. *„Efektywność programów rynku pracy w województwie podkarpackim w 2012 roku”*. Sporządzone zostały również opracowania dotyczące działań prowadzonych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, w tym *„Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie w 2012 roku”*, które wraz z analizą sytuacji na rynku pracy było przedmiotem oceny Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.

W przygotowanych materiałach przedstawiona została aktualna sytuacja na regionalnym rynku pracy, a także struktura bezrobocia według płci, wieku, wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy oraz miejsca zamieszkania. Analizowana była również struktura zawodowa bezrobotnych, sekcje według Polskiej Klasyfikacji Działalności ich ostatniego miejsca pracy, jak też struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy. Ponadto w wyżej wymienionych opracowaniach przedstawiona była informacja o zamierzeniach zakładów pracy w zakresie zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników, a także informacja o formach i programach realizowanych przez urzędy pracy na rzecz promocji zatrudnienia oraz łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia.

Poza wymienionymi materiałami, w ubiegłym roku sporządzane były bieżące informacje dla potrzeb przedstawicieli władz i społecznych partnerów rynku pracy, a także jednostek i instytucji zainteresowanych aktualną sytuacją na rynku pracy naszego województwa. Opracowania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie były również często wykorzystywane przez uczniów szkół ponadpodstawowych i studentów wyższych uczelni podczas przygotowania różnego rodzaju referatów, prac dyplomowych, czy magisterskich związanych z tematyką rynku pracy.

4.2 Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych

Zgodnie z metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowaną przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie w 2013 roku dwukrotnie opracował ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, który stanowił zestawienie zarejestrowanych bezrobotnych w zawodach (wykonywanych lub wyuczonych) z wolnymi miejscami pracy i aktywizacji zawodowej zgłoszonymi do powiatowych urzędów pracy w naszym województwie.

Wynikiem tych działań były następujące opracowania: składający się z 2 części „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim w 2012 roku” oraz „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim w I półroczu 2013 roku”.

W publikacjach tych przedstawiono stan i strukturę zawodową osób bezrobotnych oraz wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które zgłoszone zostały przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy. Ich analizy dokonano zgodnie z obowiązującą klasyfikacją zawodów i specjalności stosowaną w badaniach rynku pracy. W opracowaniu rocznym do rankingu włączono również dodatkowo strukturę osób pracujących, nowo utworzonych i wolnych miejsc pracy, a także absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz ich planowany „napływ” na rynek pracy w naszym województwie.

Na podstawie danych za I półrocze 2013 r. obliczono wskaźnik intensywności nadwyżki lub deficytu podaży pracowników w poszczególnych zawodach. Wskaźnik ten wyliczany jest jako iloraz średniej liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w okresie I półrocza 2013 r. i średniej liczby osób bezrobotnych. Założono, że zawody o wskaźniku:

- poniżej 0,9 to zawody nadwyżkowe,
- 0,9 do 1,1 to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- powyżej 1,1 to zawody deficytowe.

Analizując wskaźnik intensywności nadwyżki lub deficytu zawodów według tzw. „dużych” grup zawodowych (2–cyfrowy kod KZiS) spośród 42 grup, w ramach których zarejestrowano osoby bezrobotne:

- 32 grupy zawodów (76,2%) należy zaliczyć do zawodów nadwyżkowych,
- 3 grupy (7,1%) należało do zrównoważonych,
- 7 grup (16,7%) zostało zaliczonych do deficytowych.

Zawody zrównoważone stanowiły mniej niż 10% i dotyczyły 3 następujących grup: pracownicy usług ochrony, osobistych oraz do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej.

Do zawodów deficytowych zaliczyć można było między innymi następujące grupy zawodów:

- Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center),
- Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych,
- Lektorzy języków obcych,
- Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani,
- Archiwiści i muzealnicy,
- Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej,
- Urzędnicy do spraw podatków,
- Operatorzy maszyn do prania ,
- Rzecznicy (z wyłączeniem majątkowych),
- Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy.

Zawody nadwyżkowe w omawianym okresie to przede wszystkim:

- Filozofowie, historycy i politolodzy,
- Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni,
- Ekonomiści,
- Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych,
- Dietetycy i żywieniowcy,
- Technicy rolnictwa i pokrewni,
- Matematycy, statystycy i pokrewni,
- Monterzy sprzętu elektronicznego,
- Rolnicy upraw mieszanych.

4.3 Badania rynku pracy

W 2013 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie kontynuował realizację projektu systemowego pt. „Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy” w ramach Priorytetu VIII PO KL, Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej. Wartość projektu: 3 400 560,73 PLN, w tym 51 008,41 PLN wkład JST. Projekt był realizowany od lutego 2010 r. i zakończył się 31 grudnia 2013 r. Organizacyjnie Obserwatorium usytuowane było w Wydziale Informacji Statystycznej i Analiz WUP w Rzeszowie.

W 2013 r. w ramach projektu prowadzone były badania z zakresu rynku pracy:

1. „Pracodawcy Podkarpacia 2013” – to badanie panelowe, pozwalające śledzić dynamikę zmian postaw i zachowań respondentów, diagnozować specyfikę zmian ich opinii i wskazywać motywacje tych zmian. W sumie przeprowadzono trzy fale badania: w latach 2011, 2012 oraz 2013. Za każdym razem ankierzy dotarli do pięciuset pracodawców i tysiąca pracowników. Badanie "Pracodawcy Podkarpacia 2013" przeprowadzono w kwietniu, maju i czerwcu 2013 r. Efektem przeprowadzonych badań jest raport „Pracodawcy Podkarpacia 2013 r.” oraz „Pracodawcy Podkarpacia 2011-2013. Raport porównawczy”.

2. „Losy absolwentów publicznych szkół zawodowych w województwie podkarpackim” – druga tura (pierwszy etap badania przeprowadzono w marcu i kwietniu 2012 r.) W badaniu wzięły udział osoby kończące szkoły zawodowe.

3. „Branża budowlana w województwie podkarpackim w 2013 r.” – badanie zrealizowano w terminie maj-czerwiec 2013 r. Była to druga edycja badania dotyczącego branży budowlanej w woj. podkarpackim, przeprowadzonego w 2009 r.

Oprócz badań, w ramach PORP przygotowano opracowania dotyczące sytuacji na regionalnym rynku pracy:

1. „Analiza sytuacji na rynku pracy województwa podkarpackiego” – materiał opracowywany jest w cyklach półrocznych, w oparciu o dane ze sprawozdań MPiPS przekazywanych przez PUP do WUP w Rzeszowie, jak również w oparciu o dane statystyczne pozyskiwane z GUS. Analiza zawiera aktualne dane na temat zatrudnienia, bezrobocia w regionie oraz aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

2. „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podkarpackim” – materiał opracowywany jest w cyklach półrocznych, w oparciu o dane ze sprawozdań o rynku pracy, jak również dane statystyczne GUS. Ranking zawiera informacje na temat struktury zawodowej osób bezrobotnych, struktury ofert pracy zgłaszanych do PUP oraz analizę zawodów pod kątem deficytu i nadwyżki na rynku pracy.

3. „Efektywność wybranych form promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych w województwie podkarpackim” – materiał sporządzany jest co roku w oparciu o dane z PUP oraz Departamentu Funduszy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W opracowaniu tym przedstawione są formy aktywizacji zawodowej oraz usługi rynku pracy realizowane przez publiczne służby zatrudnienia.

4. Analizy osób bezrobotnych na podstawie danych z Systemu Informacyjnego SYRIUSZ - będące efektem rozszerzenia dotychczasowej współpracy z powiatowymi

urzędami pracy z województwa podkarpackiego. W ramach współpracy, pracownicy PUP przekazują pracownikom WUP w Rzeszowie dane statystyczne z SI Syriusz, które służą do pogłębionej oceny sytuacji na rynku pracy. Efektem współdziałania są analizy rynku pracy – dla województwa i wszystkich powiatów.

Raporty i opracowania, które powstały w efekcie prowadzonych działań, przesyłane były do zainteresowanych grup odbiorców w postaci elektronicznej lub papierowej. W sumie w 2013 r. wydrukowano 4 000 egzemplarzy raportów oraz 1 500 egzemplarzy broszur. Większość egzemplarzy raportów rozesłano pocztą tradycyjną do instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy, w tym szkół ponadgimnazjalnych, samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych i beneficjentów ubiegających się o dofinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Oprócz tego, kilkuset interesariuszy po zakończeniu każdego kolejnych badań, otrzymało informację za pośrednictwem poczty elektronicznej. Raporty i broszury dystrybuowano też podczas tematycznych **spotkań i konferencji**, w szczególności organizowanych przez WUP w Rzeszowie i promujących wyniki prowadzonych badań. **W 2013 r. m.in. miały miejsce:**

1. II Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Dokąd zmierza rynek pracy?”. Konferencja odbyła się 13 i 14 czerwca 2013 r., w Centrum Dydaktyczno-Naukowym Mikroelektroniki i Nanotechnologii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Ponad 200 osób (przedstawiciele kilku ośrodków naukowych w Polsce, przedstawiciele administracji, a także decydentów) przed dwa dni rozmawiało o różnych aspektach zmian na rynku pracy. Celem konferencji była promocja zainteresowań badawczych i wyników badań naukowych oraz pogłębione, interdyscyplinarne spojrzenie na rynek pracy.

2. Konferencja „Branża budowlana w województwie podkarpackim” odbyła się w Rzeszowie 17 grudnia 2013 r. głównym tematem konferencji będącej jednocześnie konferencją podsumowującą realizację projektu „Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy” była kondycja firm branży budowlanej w województwie podkarpackim. W pierwszej połowie 2013 r. zrealizowano badania wśród reprezentatywnej grupy pracodawców i pracowników branży budowlanej, a także ankietę audytoryjną wśród kilkuset uczniów ostatnich klas szkół zawodowych, kształcących się w zawodach związanych z branżą budowlaną. W konferencji wzięło udział około 80 osób.

3. Seminarium z dyrektorami powiatowych urzędów pracy z województwa podkarpackiego (PUP). Głównym tematem seminarium, które 4 listopada 2013 r. odbyło się w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie były analizy prowadzone przez

Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy w oparciu o dane statystyczne powiatowych urzędów pracy. W ramach współpracy z pracownikami tych jednostek, polegającej m.in. na przekazywaniu informacji gromadzonych w Systemie Informacyjnym Syriusz, w 2013 r. powstało trzy raporty dotyczące:

- bezrobotnych zarejestrowanych w woj. podkarpackim na koniec 2012 roku,
- bezrobotnych wyłączonych z rejestrów powiatowych urzędów pracy oraz
- bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych w woj. podkarpackim na koniec 2012 roku.

Pracownicy Wydziału Informacji Statystycznej i Analiz cyklicznie brali udział w spotkaniach z młodzieżą szkolną, studentami, bezrobotnymi – w targach pracy, konferencjach, seminariach, spotkaniach informacyjnych, prezentując efekty funkcjonowania Podkarpackiego Obserwatorium Rynku Pracy. Promocja odbywała się też m.in. przez artykuły sponsorowane w prasie (regionalne wydanie Gazety Wyborczej), audycje i spoty reklamowe w regionalnych rozgłośniach radiowych (Polskie Radio Rzeszów, Radio VIA). Narzędziem promocji działań prowadzonych przez PORP była również strona internetowa, <http://porp.wup-rzeszow.pl>.

Projekt „Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy”, realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego zakończył się w dniu 31 grudnia 2013 r. Realizowane zadania dostarczyły ilościowej i jakościowej informacji o sytuacji w wybranych branżach i sektorach. Przeprowadzono cykliczne badania podkarpackich pracodawców (w latach 2011, 2012, 2013), sektora usług rynkowych (na przełomie 2010/2011 r.) i nierynkowych (w 2012 r.), a także branży budowlanej (badanie prowadzone w 2013 r. było kontynuacją badań z 2009 r.) i uczniów kończących szkoły zawodowe (w 2012 i 2013 r.). Wszystkie badania przeprowadzone w ramach PORP uwzględniają problem równości szans ze względu na płeć.

W trakcie działalności PORP powstało łącznie 8 raportów z badań zleconych (dotyczących usług rynkowych i nierynkowych, rozwoju przedsiębiorstw, branży budowlanej, rozwoju wybranych branż województwa), 20 raportów z analiz własnych (dotyczących sytuacji na rynku pracy, rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, efektywności programów rynku pracy). Oprócz tego opracowano 5 raportów tematycznych na podstawie danych pozyskanych z Systemu Informatycznego Syriusz, a także raport z badania uczniów

kończących szkoły zawodowe. Dostępne są też bazy danych z badań losów absolwentów prowadzonych w kwietniu i czerwcu 2013 r.

Większość raportów wydrukowano i w takiej formie przekazywano interesariuszom projektu. W sumie wydrukowano 6600 egzemplarzy raportów i analiz.

W ramach PORP zorganizowano łącznie 4 seminaria tematyczne, 3 konferencje promujące produkty PORP, a także 2 konferencje naukowe we współpracy z Uniwersytetem Rzeszowskim i Politechniką. Oprócz tego rozszerzono dotychczasową współpracę z powiatowymi urzędami pracy. Dzięki temu powstało szereg opracowań na podstawie danych gromadzonych w Systemie Informacyjnym Syriusz.

4.4 Nadzór nad sprawozdawczością o rynku pracy

Wzorem lat ubiegłych, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie w 2013 roku sprawował merytoryczny nadzór nad obowiązującą sprawozdawczością GUS o rynku pracy.

Na mocy art. 18 oraz art. 31 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 1995 r. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.), prowadzenie badań statystycznych rynku pracy w tym okresie regulowały następujące akty prawne:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. 2012, poz. 1391),
- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 października 2013 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1223).

W oparciu o w/w dokumenty powiatowe urzędy pracy przekazywały w 2013 roku do WUP w Rzeszowie:

- sprawozdania miesięczne, tj. MPiPS-01 o rynku pracy oraz MPiPS-02 o wydatkach z Funduszu Pracy,
- sprawozdania kwartalne, tj. załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01 dotyczące struktury bezrobotnych,

- sprawozdania półroczne, tj. załączniki; 2, 3 do sprawozdania MPiPS- 01 oraz MPiPS-07, dotyczące podziału bezrobotnych wg PKD, zawodów i specjalności oraz osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędach pracy,
- sprawozdania roczne, tj. załączniki 4, 5, 6, 7 i 8 do sprawozdania MPiPS-01 oraz sprawozdanie MPiPS-06. Dotyczyły one poradnictwa zawodowego, struktury bezrobotnych zamieszkałych na wsi, aktywnych programów rynku pracy, podziału bezrobotnych wg miast i gmin, umów z agencjami zatrudnienia i programów specjalnych oraz instytucjonalnej obsługi rynku pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie na bieżąco współpracował z powiatowymi urzędami pracy w celu prawidłowego sporządzenia sprawozdań i terminowego przekazania ich do właściwych instytucji (tj. WUP, Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy oraz ministerstwa). Oprócz ścisłych bieżących kontaktów w tym zakresie przekazywane były w formie pisemnej przypomnienia i informacje o obowiązujących aktach prawnych, terminach oraz zasadach sporządzania sprawozdań GUS. Niezależnie od tego drogą elektroniczną przekazywano obowiązujące wzory i wytyczne do prawidłowego ich sporządzenia.

Poza nadzorem merytorycznym nad sprawozdawczością Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie w ramach prowadzonej współpracy przekazywał powiatowym urzędом pracy zbiorcze opracowania, informacje, analizy i wyniki badań dotyczące rynku pracy naszego województwa. Materiały te udostępniane były zarówno w formie papierowej, jak i drogą elektroniczną. Dokonywano również wyjaśnień dotyczących interpretacji przepisów prawnych w tym zakresie, a także innych informacji wynikających z bieżących potrzeb, w tym również zasad sporządzania poszczególnych meldunków oraz opracowania raportów z monitoringu zawodów „deficytowych” i „nadwyżkowych”.

Utrzymywane były też bieżące kontakty w sprawach dotyczących wyjaśniania przyczyn niektórych zjawisk występujących na rynku pracy, a także sporządzania okresowych informacji, meldunków i analiz, które były przekazywane jednostkom nadrzędnym.

ROZDZIAŁ 5. DZIAŁANIA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA Z ZAKRESU POLITYKI RYNKU PRACY

Do zakresu działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie należy wykonywanie zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy.

5.1 Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego

Przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zawierają zasady, dzięki którym osoby pracujące w kilku krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego po kolei lub równocześnie, unikają negatywnych następstw podejmowania zatrudnienia w różnych państwach, między innymi jednoczesnego podlegania różnym przepisom. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego obowiązująca w Unii Europejskiej jest oparta na czterech generalnych zasadach: równego traktowania – zasada ta zabezpiecza osoby przemieszczające się przed jakąkolwiek dyskryminacją, bezpośrednią lub pośrednią, przy stosowaniu przepisów z zakresu zabezpieczenia społecznego, jedności stosowanego ustawodawstwa – zasada ta zabezpiecza przed sytuacją, w której osoba wykonująca pracę w jednym lub kilku państwach nie jest objęta zabezpieczeniem społecznym w żadnym z nich lub jest nim objęta w kilku państwach jednocześnie, zachowania praw nabytych oraz w trakcie nabywania – zasada ta zapewnia, że świadczenia przyznane w jednym z państw członkowskich UE są przekazywane osobie uprawnionej niezależnie od jej miejsca zamieszkania, sumowania okresów ubezpieczenia – zasada ta umożliwia uwzględnianie okresów ubezpieczenia lub innych równorzędnych okresów przebytych w kilku państwach członkowskich UE przy ustalaniu prawa do świadczeń z zabezpieczenia społecznego. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie pełni funkcję jednej z 16 polskich instytucji właściwych w sprawach z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w części dotyczącej świadczeń z tytułu bezrobocia.

W 2013 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie wystąpił 2 281 razy do Instytucji Łącznikowych na terenie krajów Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego o potwierdzenie zatrudnienia i ubezpieczenia za granicą na formularzu E-301/U002 dla mieszkańców Podkarpacia. Na podstawie tych dokumentów oraz złożonych wniosków wydano 2 186 decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Najwięcej decyzji wydano dla osób, które były zatrudnione na terenie Wielkiej

Brytanii - 733 osoby, Niemiec - 419 osób , Holandii - 322 osoby , Irlandii - 131 osób, Francji 87 osób, Szwajcarii - 80 osób , Włoch – 79 osób i Hiszpanii – 79 osób. W 2013 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie zgłosiło się 157 osób, które nabyły prawo do zasiłku transferowego w celu potwierdzenia zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy za pośrednictwem formularza U 009. Najwięcej transferów zasiłków do Polski w 2013 roku było z Irlandii - dla 57 osób , Holandii - dla 24 osób, Niemiec - dla 22 osób, Wielkiej Brytanii – dla 12 osób i Norwegii - dla 10 osób.

5.2 Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES

W okresie 2013 roku z usług oferowanych przez sieć EURES w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie w zakresie poszukiwania pracy za granicą skorzystało 6 291 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Sieć EURES dysponowała 300 ofertami pracy w ramach prowadzonych naborów obejmujących 2 185 wakatów. Spośród osób zainteresowanych pracą za granicą 347 osób złożyło podania o pracę, które zostały przekazane do pracodawców i doradców EURES. Szacuje się, że spośród osób korzystających z usług EURES i składających podania około 40% podejmuje zatrudnienie. Doradcy EURES uczestniczyli w 18 targach pracy organizowanych przez instytucje i organizacje z terenu województwa podkarpackiego, podczas których udzielali informacji na temat usług oferowanych przez sieć EURES. Zorganizowano 30 spotkań informacyjnych oraz warsztatów dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz uczniów szkół zawodowych i studentów zainteresowanych poszukiwaniem pracy za granicą za pośrednictwem sieci EURES, w których uczestniczyło 757 osób. W maju 2013 roku przeprowadzono kampanię informacyjną na temat bezpiecznej pracy za granicą pod hasłem „Praca bez granic - Pracuj legalnie i bezpiecznie”. Kampania obejmowała przygotowanie i emisję ogłoszeń w prasie regionalnej oraz lokalnej, emisję spotu radiowego, emisję banneru na portalu internetowym oraz emisję reklamy na telebimie. Kampanie informacyjne organizowane we współpracy z partnerami oraz z wykorzystaniem regionalnych mediów i innych środków przekazu skierowanych osób poszukujących pracy za granicą, mają istotne oddziaływanie szczególnie w zakresie uświadamiania im potencjalnych zagrożeń, jakie mogą dotknąć osoby nieprzygotowane do wyjazdu.

5.3 Środki Funduszu Pracy w 2013 roku

Powiatowe Urzędy Pracy województwa podkarpackiego w 2013 roku otrzymały w ramach algorytmu podziału środków Funduszu Pracy kwotę **114 711 400** PLN, natomiast ze środków będących w dyspozycji Samorządu Województwa na realizację projektów systemowych w Poddziałaniu 6.1.3 „Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki kwotę **103 291 500** PLN.

Wykorzystane zostały również możliwości, jakie w zakresie pozyskania dodatkowych środków stwarzała rezerwa Funduszu Pracy będąca w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Na realizację programów skierowanych do osób bezrobotnych do 30 roku i po 50 roku życia oraz osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy powiatowe urzędy pracy z województwa podkarpackiego pozyskały kwotę **16 596 000** PLN.

Na wsparcie skierowane do bezrobotnych rodziców, posiadających na utrzymaniu co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat oraz osób bezrobotnych do 30 roku życia w formie programów specjalnych pozyskano kwotę **2 859 100** PLN. Na aktywizację zawodową osób zwolnionych w ramach zwolnień grupowych z przyczyn niedotyczących pracowników pozyskano dodatkowe środki w kwocie **258 000** PLN. Natomiast finansowanie programów związanych z aktywizacją bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe wsparte zostało kwotą **400 000** PLN.

W wyniku dokonanych przesunięć środków Funduszu Pracy przyznanych na finansowanie wydatków fakultatywnych na realizację programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powiatowe urzędy pracy pozyskały kwotę **3 891 400** PLN.

Tym samym kwota środków Funduszu Pracy które zostały przeznaczone na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w województwie podkarpackim w 2013 roku wyniosła **242 007 400** PLN. W porównaniu z rokiem 2012 jest to istotny wzrost, bo więcej o **36 794 900** PLN środków Funduszu Pracy trafiło do województwa podkarpackiego.

| L.p. | Powiaty | Środki na realizację programów (Algorytm) | Środki w dyspozycji Samorządu Województwa | Razem | Środki pozyskane z rezerwy Funduszu Pracy będącej w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej | Przesunięcia z wydatków fakultatywnych | Razem |
|----------------------|------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|------------------|
| | | | Projekty systemowe POKL 6.1.3 | | | | |
| 1. | Bieszczadzki | 2 103,1 | 1 893,8 | 3 996,9 | | | 3 996,9 |
| 2. | Brzozowski | 4 922,7 | 4 432,6 | 9 355,3 | 320,0 | 400,0 | 10 075,3 |
| 3. | Dębicki | 6 071,5 | 5 467,1 | 11 538,6 | 1 537,9 | | 13 076,5 |
| 4. | Jarosławski | 7 426,2 | 6 686,9 | 14 113,1 | 3 275,2 | 159,0 | 17 547,3 |
| 5. | Jasielski | 7 149,8 | 6 438,0 | 13 587,8 | 427,5 | 500,0 | 14 515,3 |
| 6. | Kolbuszowski | 3 625,9 | 3 264,9 | 6 890,8 | 1 024,9 | | 7 915,7 |
| 7. | Krośnieński | 6 516,1 | 5 867,4 | 12 383,5 | | | 12 383,5 |
| 8. | Leski | 2 569,7 | 2 313,9 | 4 883,6 | | | 4 883,6 |
| 9. | Leżajski | 4 749,6 | 4 276,8 | 9 026,4 | 551,5 | | 9 577,9 |
| 10. | Lubaczowski | 3 733,7 | 3 362,0 | 7 095,7 | 364,8 | | 7 460,5 |
| 11. | Łańcucki | 4 492,0 | 4 044,8 | 8 536,8 | 1 006,5 | 365,4 | 9 908,7 |
| 12. | Mielecki | 7 054,6 | 6 352,3 | 13 406,9 | 587,2 | | 13 994,1 |
| 13. | Niżański | 4 621,7 | 4 161,6 | 8 783,3 | 1 251,2 | 200,0 | 10 234,5 |
| 14. | Przemyski | 8 335,5 | 7 505,6 | 15 841,1 | 932,4 | 200,0 | 16 973,5 |
| 15. | Przeworski | 4 997,7 | 4 500,2 | 9 497,9 | 2 032,5 | 450,0 | 11 980,4 |
| 16. | Ropczycko-Sędziszowski | 4 869,4 | 4 384,6 | 9 254,0 | 2 079,7 | 185,0 | 11 518,7 |
| 17. | Rzeszowski | 12 504,1 | 11 259,2 | 23 763,3 | 990,4 | 782,0 | 25 535,7 |
| 18. | Sanocki | 4 333,9 | 3 902,5 | 8 236,4 | 584,5 | | 8 820,9 |
| 19. | Stalowowolski | 5 258,1 | 4 734,6 | 9 992,7 | 760,8 | 200,0 | 10 953,5 |
| 20. | Strzyżowski | 4 398,8 | 3 960,9 | 8 359,7 | 522,7 | 300,0 | 9 182,4 |
| 21. | Tarnobrzegi | 4 977,3 | 4 481,8 | 9 459,1 | 1 863,4 | 150,0 | 11 472,5 |
| Razem powiaty | | 114 711,4 | 103 291,5 | 218 002,9 | 20 113,1 | 3 891,4 | 242 007,4 |

5.4 Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia

Agencjami zatrudnienia nazywane są podmioty świadczące usługi w zakresie: pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i pracy tymczasowej. Jest to działalność gospodarcza regulowana w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 z późn. zm.), i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Certyfikat potwierdzający wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia wydaje Marszałek Województwa właściwy dla siedziby podmiotu. Zadania Marszałka Województwa Podkarpackiego z zakresu prowadzenia rejestru agencji zatrudnienia, wydawania certyfikatów wstępnych oraz certyfikatów o dokonaniu wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia oraz wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach związanych z rejestrem realizowane są przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie. Na koniec 2013 na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowało 151 agencji zatrudnienia. Do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia w 2013 roku wpisano 43 nowe podmioty oraz dokonano wykreśleń z rejestru 30 agencji dotychczas działających. Za pośrednictwem agencji zatrudnienia z województwa podkarpackiego w 2013 roku 671 osób podjęło pracę w Polsce, a 1 578 skierowanych zostało do pracy za granicą. Z usług poradnictwa zawodowego świadczonych przez agencje zatrudnienia skorzystało 6 718 osób, natomiast 503 pracodawców skorzystało z usług doradztwa personalnego. Do zatrudnienia w ramach pracy tymczasowej agencje zatrudnienia skierowały 1 860 osób do 70 pracodawców (w tym do 36 pracodawców zagranicznych).

5.5 Realizacja projektu pilotażowego „Partnerstwo dla pracy”

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie jest realizatorem projektu pilotażowego Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Partnerstwo dla Pracy”. Ma on na celu wypracowanie modelu współpracy pomiędzy wojewódzkimi urzędami pracy, powiatowymi urzędami pracy, dostawcami usług aktywizacyjnych oraz innymi partnerami rynku pracy, który skutkował będzie przywróceniem do zatrudnienia osób bezrobotnych. Projekt pilotażowy „Partnerstwo dla pracy” jest testowany w trzech województwach: podkarpackim, mazowieckim i dolnośląskim. Projektem pilotażowym w województwie podkarpackim zostały objęte 984

osoby, a grupę docelową programu stanowią: osoby długotrwale bezrobotne (50% ogółu), bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (18%), bezrobotni powyżej 50 roku życia (26%) oraz bezrobotni niepełnosprawni (6%). Projekt realizowany jest we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy w Tarnobrzegu, Krośnie i Przeworsku. Do zadań powiatowych urzędów pracy należało dokonanie wyboru uczestników pilotażu z uwzględnieniem liczby i struktury osób bezrobotnych określonych w programie i bezpośrednio skierowanie ich do dostawcy usług. W dniu 31 grudnia 2012 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie ogłosił przetarg na dostawcę usługi dotyczącej aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, prowadzącej do zatrudnienia. Zgodnie z założeniami pilotażu dostawcą usług mógł być podmiot posiadający uprawnienia do świadczenia usług z zakresu agencji zatrudnienia. Podpisanie umowy z Wykonawcą - Instytutem Badawczo Szkoleniowym w Olsztynie nastąpiło w dniu 15 kwietnia 2013 roku. Zadaniem wyłonionego w procedurze zamówień publicznych wykonawcy jest realizacja działań skierowanych do uczestników projektu (wskazanych przez powiatowe urzędy pracy) w oparciu o metody i formy pracy z bezrobotnymi zaproponowane w swojej ofercie, zgodnie z harmonogramem i założeniami pilotażu. Wykonawca został zobowiązany do obsługi uczestników pilotażu oraz utworzenia „Ośrodków aktywizacji” w miejscowościach, gdzie swoje siedziby mają powiatowe urzędy pracy uczestniczące w programie. Ponadto Wykonawca powinien osiągnąć wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej (doprowadzenia do zatrudnienia) na poziomie nie niższym niż zadeklarowany w ofercie, który nie może być niższy niż 74% oraz wskaźnik utrzymania zatrudnienia (przez min. 3 miesiące), który nie może być niższy niż 71% (co wynika z podpisanej umowy z Wykonawcą). Zgodnie z ofertą Wykonawcy wszyscy uczestnicy projektu 984 osoby zostali objęci działaniami oferowanymi w ramach tzw. Bilansu otwarcia – I transza wynagrodzenia (były to np. zajęcia z doradcą zawodowym, psychologiem w wyniku których powstał Indywidualny Program Doprowadzenia do Zatrudnienia, sukcesywnie poszerzany o działania pojawiające się podczas przeprowadzania kolejnych etapów projektu). Za wykonanie pierwszego etapu działań Wykonawcy została wypłacona I transza wynagrodzenia kwota w wysokości 1 928 640,00 PLN. W dalszej kolejności wszyscy uczestnicy projektu 984 osoby zostały objęte działaniami w ramach Bilansu aktywizacyjnego – II transza wynagrodzenia (były to działania fakultatywne w zależności od potrzeb uczestników projektu np. treningi szkolenia, warsztaty, wsparcia towarzyszące, praktyki). Za wykonanie tej części działań wypłacono wykonawcy kwotę 2 892 960,00 PLN. Trzecim etapem realizacji projektu było doprowadzenie do zatrudnienia 729 osób – III transza

wynagrodzenia. Na podstawie umów o pracę i umów cywilno-prawnych zatrudnionych zostało 755 osób, a Wykonawca osiągnął wyższy wskaźnik od zakładanego w ofercie. Wyплаты dokonano za doprowadzenie do zatrudnienia 752 osób spełniających warunki definicji zatrudnienia zgodnie z projektem pilotażowym - w wysokości 1 842 400,00 PLN. Końcowym etapem realizacji projektu jest utrzymanie zatrudnienia przez co najmniej 3 miesiące przez 518 osób – IV transza wynagrodzenia, co zostanie zweryfikowane na podstawie dokumentów przedstawionych przez Wykonawcę po zakończeniu działań aktywizacyjnych realizowanych dla uczestników projektu pilotażowego.

5.6 Informacja na temat realizacji zadań w zakresie Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

I. Ustawowe zadania Marszałka Województwa dotyczące Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Od 1 stycznia 2012 r. samorządowi województwa zostały powierzone do realizacji zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych. Zmiany te są konsekwencją reformy finansów publicznych, polegającej m.in. na pozbawieniu osobowości prawnej funduszy celowych, w tym Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Zgodnie z art. 91 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1241 ze zm.) Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z dniem 1 stycznia 2012 r. stracił osobowość prawną, a zgodnie z nowym brzmieniem art. 31 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. nr 158, poz. 1121 z późn. zm.), zadania z zakresu ochrony roszczeń pracowniczych realizują minister właściwy do spraw pracy oraz marszałkowie województw, przy pomocy wojewódzkich urzędów pracy.

W województwie podkarpackim, w imieniu Marszałka Województwa Podkarpackiego zadania te wykonuje Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, w strukturze którego utworzono do tych zadań Wydział Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Na realizację nowych, ustawowych zadań, związanych z zaspokojeniem roszczeń pracowniczych, dochodzeniem ich zwrotu, finansowaniem kosztów zatrudnienia osób oraz kosztów obsługi, marszałkowie województw otrzymują środki finansowe od dysponenta Funduszu, który przekazuje je na wyodrębniony rachunek bankowy.

Prawo do reprezentacji Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przysługuje dysponentowi Funduszu oraz działającym w jego imieniu, w oparciu i w zakresie udzielonego pełnomocnictwa pełnomocnikom dysponenta tego Funduszu, czyli marszałkom województw, którzy przekazali swoje uprawnienia dyrektorom WUP.

Marszałek Województwa Podkarpackiego udzielił Dyrektorowi WUP w Rzeszowie, pełnomocnictwa do podejmowania w imieniu i na rzecz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, niżej wymienionych czynności:

1. **Wykonywania zadań z zakresu ochrony roszczeń pracowniczych oraz obsługi Funduszu**, zgodnie z ustawą z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. nr 158, poz. 1121 z późn. zm.) z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 6 maja 2010 r. o przywróceniu terminu do wypłaty świadczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz. U. nr 106, poz. 674).

2. **Realizacji zadań wynikających z innych ustaw**, stosownie do treści art. 27 ust. 1a ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy:

- umarzania, na podstawie art. 23 ust. 7, w trybie art. 23 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. nr 123, poz. 835 z późn. zm.) należności przysługujących Funduszowi z tytułu wypłaconej nieoprocentowanej pożyczki z Funduszu udzielonej na podstawie art. 23 ust. 1 – 3 tej ustawy,
- umarzania, na podstawie art. 23 ust. 8, w trybie art. 23 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. nr 234, poz. 1385) należności przysługujących Funduszowi z tytułu wypłaconej nieoprocentowanej pożyczki z Funduszu udzielonej na podstawie art. 23 ust. 1 – 4 tej ustawy.

3. **Przyjmowania**, na podstawie art. 64 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tj. Dz. U. z 2009 r., nr 175, poz. 1361 z późn. zm.), **sum z tytułu niewykorzystanych środków**, o których mowa w art. 64 ust. 1 tej ustawy.

4. **Reprezentowania Funduszu** we wszystkich sprawach związanych z realizacją zadań Funduszu:

- przed sądami powszechnymi, Sądem Najwyższym, wojewódzkimi sądami administracyjnymi i Naczelnym Sądem Administracyjnym oraz w postępowaniu egzekucyjnym i w postępowaniu upadłościowym, jak również przed organami administracji publicznej,
- podpisywania umów i zaciągania zobowiązań, w zakresie wynikającym z obsługi Funduszu,
- wykonywania postanowień wynikających z zawartych przed dniem 1 stycznia 2012 r. w imieniu Funduszu, przez kierownika biura terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych umów, które nie zostały wypowiedziane, a także zmian i rozwiązywania tych umów,
- dochodzenia i przyjmowania zwrotu sum z tytułu wypłaconych świadczeń z Funduszu,
- używania nazwy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w rozumieniu art. 24 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. nr 158, poz.1121 z późn. zm.).

5. Inne czynności:

- ponoszenia kosztów obsługi z tytułu realizacji umów zawartych w zakresie wynikającym z obsługi Funduszu,
- ponoszenia kosztów dochodzenia zwrotu i egzekucji należności Funduszu,
- przygotowywania i prowadzenia postępowań w zakresie zamówień publicznych dotyczących zakupów inwestycyjnych Funduszu w ramach limitu środków określonego dla danego zamówienia publicznego,
- gospodarowania środkami Funduszu przeznaczonymi na realizację zadań związanych z zaspokojeniem roszczeń, a także dochodzeniem ich zwrotu w zakresie i na zasadach określonych w ustawie o ochronie roszczeń pracowniczych,
- gospodarowania środkami na sfinansowanie kosztów zatrudnienia pracowników wykonujących zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych oraz na sfinansowanie kosztów obsługi związanych z realizacją tych zadań,
- sprawowania kontroli merytorycznej dokumentów finansowych dotyczących rozliczenia roku 2011, nieujętych w księgach biura terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w 2011 r.,

- dokonywania wszelkich czynności prawnych i faktycznych, jakie okażą się niezbędne do realizacji pełnomocnictwa w wymienionym zakresie.

Ponadto, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2013 r. poz 1291) Marszałek Województwa Podkarpackiego upoważnił Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie do załatwiania w jego imieniu spraw z zakresu tejże ustawy.

Podstawowe informacje o Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych istnieje już ponad 20 lat. Powołany został ustawą z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 1994 r. nr 1, poz. 1), która weszła w życie 1 stycznia 1994 r. Głównym celem powołania Funduszu było zagwarantowanie wypłaty świadczeń dla pracowników w sytuacji niewypłacalności pracodawcy.

W okresie tak długiego funkcjonowania FGŚP, ze środków Funduszu wypłacane były świadczenia w związku z niewypłacalnością pracodawcy, przejściowymi trudnościami finansowymi pracodawcy (tzw. jednorazowe świadczenia), wypłaty dla przemysłu zbrojeniowego, wypłaty w związku z powodziami, wypłaty dla górników i stoczniowców, wypłaty dla przedsiębiorców mających na celu złagodzenie skutków kryzysu ekonomicznego, itp. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych odgrywał i odgrywa znaczącą rolę w systemie zabezpieczeń społecznych.

W miarę upływu lat, zmieniały się przesłanki niewypłacalności pracodawcy, katalog świadczeń wypłacanych z Funduszu, okresy referencyjne, podmioty uprawnione do wypłaty świadczeń oraz inne wymogi ustawowe, odpowiednio modyfikowane w zależności od zmieniającego się ustawodawstwa unijnego i krajowego, stosownie do społecznego zapotrzebowania.

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. nr 158, poz. 1121 z późn. zm.), która zastąpiła cytowaną wyżej ustawę z dnia 29 grudnia 1993 r. w przeważającej mierze spełnia większość oczekiwań ze strony potencjalnych świadczeniobiorców. Na podstawie tej ustawy dokonywane są wypłaty świadczeń pracowniczych, do których uprawnienie powstało od dnia 1 października 2006 r.

Natomiast wypłaty tzw. świadczeń zaległych (do których uprawnienie powstało od dnia 30 września 2006 r., gdy świadczenia te nie mogły być zaspokojone z różnych powodów

wcześniej), dokonywane są na podstawie ustawy z dnia 6 maja 2010 r. o przywróceniu terminu do wypłaty świadczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz. U. nr 106, poz. 674).

Ustawodawca zapewnił również możliwość wypłaty świadczeń, w ograniczonym zakresie, tzw. zaliczek na poczet niezaspokojonych przez niewypłacalnego pracodawcę roszczeń pracowniczych.

FGŚP, jako instytucja gwarancyjna spełnia dwa podstawowe zadania:

- dokonuje wypłaty świadczeń należnych pracownikom od niewypłacalnego pracodawcy,
- dochodzi zwrotu wypłaconych przez Fundusz świadczeń od podmiotów i osób do tego zobowiązanych.

Środki na realizację zadań ustawowych, związanych z wypłatą świadczeń mogą pochodzić:

- ze składek płaconych przez pracodawców (0,10% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe). Wysokość składki na FGŚP określa ustawa budżetowa. Poboru składek na Fundusz dokonuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych w okresach miesięcznych łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i kwoty te przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do 15 dnia następnego miesiąca,
- ze zwrotów sum wypłaconych tytułem świadczeń pracowniczych,

w dalszej kolejności:

- z odsetek od wolnych środków przekazanych w zarządzanie, zgodnie z przepisami o finansach publicznych,
- z odsetek od zwrotu sum wypłaconych tytułem świadczeń zwróconych po terminie,
- ze środków pochodzących z funduszy celowych,
- z dotacji budżetowej.

Podmioty, które mogą wystąpić do Funduszu o wypłatę świadczeń to syndycy, likwidatorzy lub inne osoby sprawujące zarząd majątkiem pracodawcy, pracownicy, byli pracownicy oraz członkowie rodziny zmarłych pracowników.

Pracownicy podlegający przepisom ustawy to osoby fizyczne, które, zgodnie z przepisami polskiego prawa, pozostają z pracodawcą w stosunku pracy lub są zatrudnione,

albo wykonują pracę na podstawie: umowy o pracę nakładczą, umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, innej umowy o świadczenie usług, wykonują pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną, spółdzielnią kółek rolniczych lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolną, jeżeli z tego tytułu podlegają obowiązkowi ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Istotną nowością, jaka wystąpiła w obowiązującej ustawie jest objęcie ochroną roszczeń pracowniczych pracowników pracujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadkach, gdy upadłość pracodawcy zostanie ogłoszona w innym państwie, (jeżeli pracodawca prowadzi działalność na terytorium, co najmniej dwóch państw i stanie się niewypłacalny, instytucją odpowiedzialną za spełnienie roszczeń pracowników jest instytucja w tym Państwie Członkowskim, na terenie, którego pracownicy ci pracują). Dodatkowo stworzono możliwość wypłaty świadczeń w przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności w odniesieniu do danego pracodawcy - wypłaty uzupełniające, stanowiące dopełnienie do maksymalnej ilości świadczeń zagwarantowanych w ustawie.

Aby jednak mogła nastąpić wypłata ze środków FGŚP musi wystąpić niewypłacalność pracodawcy. Najczęściej występujące **przesłanki niewypłacalności pracodawcy to:**

- ogłoszenie upadłości pracodawcy obejmujące likwidację majątku dłużnika,
- ogłoszenie upadłości pracodawcy z możliwością zawarcia układu,
- zmiana postanowienia o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika,
- oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, jeżeli jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
- oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
- umorzenie postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego,
- wykreślenie pracodawcy, będącego osobą fizyczną, z Ewidencji Działalności Gospodarczej,
- zaprzestanie działalności przez pracodawcę, trwające dłużej niż 2 miesiące.

Ze środków Funduszu zaspokajane są **należności główne** (bez odsetek), zgodnie z poniższym katalogiem świadczeń:

- wynagrodzenie za: pracę, czas niezawinionego przez pracownika przestoju, czas niewykonywania pracy (zwolnienia od pracy), czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy, czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby, o której mowa w art. 92 Kp., czas urlopu wypoczynkowego,
- odprawa pieniężna (przysługująca na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników),
- ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy należny za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy,
- odszkodowanie pieniężne, o którym mowa w art. 36¹ §1 Kp z tytułu skróconego okresu wypowiedzenia umowy o pracę,
- dodatek wyrównawczy, o którym mowa w art. 230 i 231 Kp,
- składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawców.

FGŚP zaspokaja roszczenia pracownicze (jeżeli stały się wymagalne w określonym w ustawie czasie), do wysokości nieprzekraczającej łącznie za okres jednego miesiąca kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lub jego wielokrotności, lub nie wyższej niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę w przypadku zaliczek na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń pracowniczych.

Z kręgu podmiotów, których **pracownicy nie mogą skorzystać** z dobrodziejstwa ustawy z 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń (...) wyłączone są osoby prawne podlegające wpisowi do rejestru: stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, a także osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo domowe zatrudniające osoby wykonujące pracę zarobkową w tym gospodarstwie.

Zadania Funduszu wynikające z innych przepisów

Poza zadaniami polegającymi na zaspokajaniu roszczeń pracowniczych w związku z niewypłacalnością pracodawcy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. nr 234, poz. 1385) wypłacane są dla pracodawców, nieoprocentowane pożyczki. Z pożyczek tych korzystają pracodawcy, którzy

na skutek powodzi przejściowo zaprzestali prowadzenia działalności gospodarczej lub istotnie ograniczyli jej prowadzenie. Środki wydatkowane z Funduszu na ten cel przeznaczone są na wynagrodzenia dla pracowników przysługujące: za czas usprawiedliwionej nieobecności w pracy, za czas niewykonywania pracy, za wykonaną pracę, polegającą na ochronie zakładu pracy przed powodzią lub na usuwaniu skutków powodzi, mającą na celu utrzymanie lub przywrócenie prowadzenia przez pracodawcę działalności gospodarczej.

Z dniem 21 listopada 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 1291). Ustawa określa zasady przyznawania przedsiębiorcom bezzwrotnych świadczeń (pomocy de minimis) z:

- Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy,
- Funduszu Pracy kosztów szkoleń pracowników objętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy.

Aby uzyskać świadczenia w oparciu o zapisy ustawy, przedsiębiorcy składają wniosek do marszałka województwa właściwego ze względu na siedzibę tego przedsiębiorcy o przyznanie świadczeń wraz z niezbędnymi do zawarcia umowy o wypłatę świadczeń dokumentami i oświadczeniami.

Wymogi pozwalające na uzyskanie środków z FGŚP i FP:

- spadek łącznych obrotów gospodarczych w minimalnej wysokości 15%, za okres sześciu kolejnych miesięcy w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku, do łącznych obrotów z analogicznych 6 miesięcy w okresie 12 miesięcy przed okresem 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku;
- brak zaległości podatkowych oraz w płatnościach składek na ZUS, z wyjątkiem sytuacji, gdy:
 - zawarta jest umowa z ZUS lub decyzja urzędu skarbowego w sprawie spłaty zadłużenia,
 - są zaległości w ZUS, ale powstały w okresie spadku obrotów gospodarczych, a przedsiębiorca posiada:
 - plan spłaty zadłużenia uprawdopodobniający poprawę kondycji finansowej i pełną spłatę zaległości,

- kopię wniosku do ZUS o rozłożenie należności na raty z tytułu składek lub odroczenie płatności,
- w stosunku do pracodawcy nie mogą zachodzić przesłanki do ogłoszenia upadłości;
- przedsiębiorca nie może tej formy pomocy (de minimis) przeznaczyć dla pracownika, na którego uzyskał już pomoc z FP lub PFRON na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy;
- zawarcie przez przedsiębiorcę porozumienia z organizacjami związkowymi a w przypadku ich braku z przedstawicielami pracowników, dotyczącego warunków i trybu wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego czasu pracy;
- zawarcie umowy z marszałkiem województwa w terminie do 30 czerwca 2014 roku na wypłatę świadczeń z FGŚP.

Finansowanie świadczeń związanych z realizacją ustawy:

- Dysponent Funduszu przekazuje marszałkowi województwa środki FGŚP na wypłatę wynagrodzeń i składek odprowadzanych do ZUS, dla pracowników przedsiębiorcy, który podpisał z marszałkiem województwa umowę o wypłatę świadczeń wg przyznanego limitu.
- Środki zagwarantowane w budżecie na realizację ustawy w zakresie dotyczącej wypłat z FGŚP wynoszą w 2013 r. – 200 mln PLN, w 2014 r. - 204,6 mln PLN.
- Dysponent Funduszu przekazuje staroście środki FP na dofinansowanie szkoleń dla pracowników przedsiębiorcy, który podpisał z marszałkiem województwa umowę o wypłatę świadczeń wg przyznanego limitu.
- Środki zagwarantowane w budżecie na realizację ustawy w zakresie dotyczącej wypłat dofinansowania szkoleń z FP wynoszą w 2013 r. – 50 mln PLN, w 2014 r. -51,2 mln PLN.

Pomoc udzielona, którą przedsiębiorca może otrzymać na świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy pracowników stanowi pomoc de minimis, co nakłada obowiązek na marszałka województwa w zakresie:

- wydawania zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis,
- sporządzania sprawozdań w zakresie udzielonej pomocy.

II. Realizacja zadań ustawowych w 2013 r. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

Podstawowym zadaniem, realizowanym od 1 stycznia 2012 r. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie jest zaspokojenie roszczeń pracowniczych poprzez wypłatę świadczeń, realizowaną na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. nr 158, poz. 1121, z późn. zm.), z uwzględnieniem ustawy z dnia 6 maja 2010 r. o przywróceniu terminu do wypłaty świadczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz. U. nr 106, poz. 674). **Realizacja tego zadania w 2013 roku przedstawiała się następująco:**

Wielkość wypłat z Funduszu ma ścisły związek ze zjawiskami zachodzącymi w gospodarce. Każde pogorszenie koniunktury niemal natychmiast skutkuje wzrostem wypłacanych świadczeń, głównie w związku z upadłością przedsiębiorstw.

W I półroczu 2013 roku obserwowana była tendencja do wzrostu (w porównaniu z rokiem 2012) ilości wykazów składanych do Funduszu przez pracodawców, syndyków i samych pracowników (wnioski indywidualne), co wynikało z narastania trudności finansowych wśród małych i średnich podmiotów indywidualnych i spółek w branżach: maszynowej, drogowej, ceramiki budowlanej, w budownictwie, przemyśle lekkim, przemyśle szklarskim oraz w handlu. W II półroczu nasiliły się upadłości średnich i dużych firm z branży maszynowej i budowlanej .

Ogółem w 2013 r. Fundusz dokonał wypłat na rzecz pracowników 37 niewypłacalnych pracodawców na łączną kwotę 29,6 mln PLN. Wypłaty te były wyższe niż w roku poprzednim o 91,0%. Ogółem wypłacono 9 518 świadczeń dla 4 100 osób.

Największe wypłaty w 2013 r. dotyczyły pracowników następujących pracodawców:

1. AUTOSAN SA w upadłości likwidacyjnej w Sanoku – 9,6 mln PLN (dla 550 osób).
2. PPH TRANSSYSTEM SA. w Woli Dalszej w upadłości likwidacyjnej – 3,8 mln PLN (dla 1 147 osób).
3. Fabryka Maszyn w Leżajsku Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej 3,7 mln PLN (dla 245 osób).
4. NAFTA GAZ SERWIS SA. w Sanoku w upadłości likwidacyjnej – 2,2 mln PLN (dla 220 osób).
5. Przedsiębiorstwo Budowlane RESBEX Sp. z o.o. w Przeworsku w upadłości likwidacyjnej - 1,5 mln PLN (dla 144 osób).

6. HSW Zakład Ciągarnia Sp z o.o. w upadłości likwidacyjnej w Stalowej Woli – 1,4 mln PLN (dla 226 osób).
7. PPH REKIN Sp. zo.o. w upadłości likwidacyjnej w Paszczynie – 1,1 mln PLN (dla 93 osób).

Dane na temat dokonanych wypłat, ilości świadczeń, osób nimi objętych i pracodawców zawierają poniższe tabele:

1. Wnioski i wykazy dotyczące wypłaty świadczeń złożone do Funduszu na terenie województwa podkarpackiego:

| Rodzaj wniosków | 2011 r. | 2012 r. | 2013 r. |
|---------------------------------------|---------|---------|---------|
| 1. Wnioski indywidualne | 70 | 194 | 185 |
| 2. Wykazy, (zbiorcze i uzupełniające) | 30 | 30 | 56 |
| R A Z E M | 100 | 224 | 241 |

2. Wypłaty świadczeń w związku z niewypłacalnością pracodawcy:

| Wypłaty świadczeń w latach 2011 - 2012 r. | | |
|-------------------------------------------|---------------|-----------------|
| Rok | Wypłaty (PLN) | Ilość świadczeń |
| 2011 | 13 192 952,76 | 5323 |
| 2012 | 15 519 621,82 | 6899 |
| 2013 | 29 584 971,22 | 9518 |

3. Liczba pracodawców oraz osób, którym wypłacono świadczenia i ilość świadczeń:

| Rok | Ilość pracodawców | Ilość osób, którym wypłacono świadczenia | Liczba świadczeń objętych wypłatą |
|------|-------------------|------------------------------------------|-----------------------------------|
| 2011 | 24 | 2087 | 5323 |
| 2012 | 22 | 2433 | 6899 |
| 2013 | 37 | 4100 | 9518 |

4. Rodzaje wypłaconych świadczeń (w tys. zł):

| Rodzaj wypłaconych świadczeń | 2011 | 2012 | 2013 |
|------------------------------------------------------------|----------|----------|----------|
| Ogółem świadczenia | 13 193,0 | 15 519,6 | 29 584,9 |
| z tego: | | | |
| - wynagrodzenia za pracę | 2139,5 | 8151,3 | 7197,4 |
| - składki na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawcy | 426,9 | 1846,3 | 1561,9 |
| - odszkodowania z Art. 36 ¹ §1 Kp | 3436,5 | 1029,4 | 5016,9 |
| - odprawa pieniężna | 6453,0 | 2261,1 | 13945,3 |

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. (...) kwoty świadczeń wypłaconych z Funduszu podlegają zwrotowi, a roszczenia pracowników wobec pracodawcy, po dokonanych wypłatach przechodzą z mocy prawa na Fundusz.

Wg stanu na koniec 2013 r. wobec 223 dłużników prowadzonych było około 250 postępowań windykacyjnych.

W ciągu ostatnich lat uzyskiwane są dobre wyniki w zakresie wykonania planu windykacji, wysoki jest również wskaźnik skuteczności prowadzonej windykacji mierzony wysokością kwot odzyskanych do wypłaconych.

Zestawienie dotyczące kwot odzyskanych w ostatnich latach zawiera tabela:

| Rok | Plan windykacji ogółem (PLN) | Wykonanie windykacji (PLN) | % wykonania planu |
|------|------------------------------|----------------------------|-------------------|
| 2011 | 3 400 000,00 | 20 202 569,57 | 594,20% |
| 2012 | 2 800 000,00 | 10 397 244,94 | 371,33% |
| 2013 | 5 000 000,00 | 8 026 344,26 | 160,52% |

Oprócz realizacji spraw związanych z odzyskiwaniem wypłaconych świadczeń, stanowiska ds. dochodzenia zwrotu należności przygotowują na bieżąco wnioski o zmianę warunków spłaty, odstąpienie od dochodzenia lub umorzenie należności – w trybie art. 23 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r.(...).

Dane na ten temat zawiera tabela:

| Lata | Liczba wniosków | Kwota umorzona (mln PLN) |
|-------------|------------------------|-------------------------------------|
| 2011 | 20 | 13,9 |
| 2012 | 28 | 5,0 |
| 2013 | 14 | 2,4 |

W 2013 r. przygotowano ogółem 14 wniosków o umorzenie lub zmianę warunków spłaty należności Funduszu.

Do dnia 31.10.2013 r. decyzjami Dysponenta Funduszu lub Marszałka Województwa Podkarpackiego umorzone zostały należności w łącznej kwocie 2,4 mln PLN.

Należności wobec Funduszu spłacało w 2013 r. w ratach 4-ech dłużników.

ROZDZIAŁ 6. SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW URZĘDÓW PRACY

Jednym z zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy, realizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie zgodnie z art.8 ust.1 pkt. 14 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (zwanej dalej ustawą) – jest organizowanie, prowadzenie i finansowanie szkoleń pracowników wojewódzkich (WUP) i powiatowych urzędów pracy (PUP). Realizacja tego zadania oparta jest w głównej mierze na corocznym Planie Szkoleń, który jest opracowywany na podstawie analizy potrzeb szkoleniowych pracowników urzędów pracy.

Pracownicy Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) realizując zadania określone w ustawie, stoją wobec konieczności ciągłego uzupełniania wiedzy i umiejętności przydatnych w kontekście świadczenia usług rynku pracy oraz stosowania instrumentów, metod i programów łagodzenia skutków bezrobocia przy wykorzystaniu programów współfinansowanych z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Mając na względzie potrzebę ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia (tj. wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy województwa podkarpackiego), WUP w Rzeszowie w 2013 roku zorganizował 6 wspólnych szkoleń, w których uczestniczyło łącznie 219 osób, w tym 71 pracowników WUP oraz 148 pracowników PUP. Zakres tematyczny tych szkoleń kształtował się następująco:

- Współpraca publicznych służb zatrudnienia z agencjami zatrudnienia - drogą do efektywnej pomocy osobom bezrobotnym,
- Profilowanie osób bezrobotnych w kontekście doboru właściwych usług i instrumentów rynku pracy,
- Coaching - skuteczne narzędzie w pracy doradcy zawodowego,
- Syndrom wypalenia zawodowego - autodiagnoza i przeciwdziałanie,
- Rachunkowość i finanse w WUP i PUP w 2013 roku,
- Zarządzanie zmianą w organizacji.

Ponadto w 2013 r. w ramach 14 szkoleń „zamkniętych” organizowanych wyłącznie dla pracowników WUP, udział wzięło łącznie 300 osób z następujących dziedzin:

- Wdrażanie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 (*szkolenia nt.: Kontrola w PO KL od A do Z dla zaawansowanych, Najczęściej popełniane błędy w zamówieniach publicznych oraz zasady wymierzania korekt finansowych w świetle kontroli projektów finansowanych ze środków UE, Analizowanie i planowanie wydatkowania środków finansowych na realizację komponentu regionalnego PO KL z uwzględnieniem realokacji, Analiza finansowa projektów w kontekście spójności postępu rzeczowego i finansowego – warsztaty, Ocena i rozliczanie projektów zawierających uproszczone formy rozliczania - kwoty ryczałtowe i stawki jednostkowe*),
- Przygotowania do nowej perspektywy (*szkolenie nt. Budowanie partnerstwa pomiędzy instytucjami i podmiotami gospodarczymi działającymi w regionie, a władzami regionalnymi w kontekście tworzenia i realizacji programu regionalnego z funduszy strukturalnych - na przykładzie Francji*),
- Poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy (*szkolenia nt.: Warsztat pracy doradcy zawodowego - zarządzanie czasem i efektywne planowanie, Rola doradcy zawodowego w podejmowaniu działalności gospodarczej przez klientów CliPKZ, Zastosowanie psychologii pozytywnej w doradztwie zawodowym, Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych 50+*),
- Obsługa systemu informatycznego,
- Umiejętności interpersonalne (*szkolenie nt.: Stres i wypalenie zawodowe - jak go uniknąć*).

Poza ww. szkoleniami „zamkniętymi” organizowanymi w 2013 roku, oferta szkoleń finansowanych przez WUP, uzupełniana była na bieżąco o oferty szkoleń tzw. otwartych (w ramach wolnego naboru), w których indywidualnie lub w kilku osobowych grupach w sumie w 42 szkoleniach udział wzięło łącznie 92 pracowników WUP, z następujących dziedzin:

- rachunkowość i finanse publiczne oraz sprawozdawczość,
- zamówienia publiczne,
- ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz podatki,
- prawo pracy,
- windykacja należności,
- archiwizacja dokumentów,
- dostęp do informacji publicznej,

- prawo prasowe,
- koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia,
- kontrola wewnętrzna,
- zarządzanie, administrowanie oraz bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych.

Tak częsty i liczny udział pracowników w różnego rodzaju formach podnoszenia kwalifikacji, wynika przede wszystkim z konieczności systematycznego uzupełniania wiedzy i umiejętności niezbędnych do prawidłowej realizacji zadań stojących przed Publicznymi Służbami Zatrudnienia, a w szczególności odpowiedniego przygotowania pracowników do wdrażania PO KL oraz świadczenia profesjonalnych usług w zakresie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.

Informacja o poziomie wydatków na podnoszenie kwalifikacji pracowników PSZ oraz źródłach ich finansowania w 2013 r.

| Lp. | Źródła finansowania szkoleń | Kwota wydatków na szkolenia (PLN) | Udział procentowy wydatków |
|--------------|-----------------------------|-----------------------------------|----------------------------|
| 1 | Pomoc Techniczna PO KL | 120 592,00 | 40,60% |
| 2 | Fundusz Pracy | 153 184,34 | 51,59% |
| 3 | Środki budżetowe | 12 271,00 | 4,13% |
| 4 | Środki FGŚP | 9 901,03 | 3,33% |
| 5. | Środki EURES | 1 050 | 0,35% |
| SUMA: | | 296 998,37 | 100% |

ROZDZIAŁ 7. DZIAŁALNOŚĆ CENTRÓW INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ

W minionym 2013 roku, podobnie jak w latach ubiegłych Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie świadczył przewidziane ustawą o promocji zatrudnienia usługi z zakresu poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. Usługi te świadczone w pięciu Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej: w Krośnie, Przemyśle, Tarnobrzegu, Rzeszowie i Stalowej Woli.

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej to wyspecjalizowane jednostki organizacyjne Wojewódzkiego Urzędu Pracy, realizujące następujące zadania:

- prowadzenie zajęć mających na celu nabycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia,
- prowadzenie zajęć dla młodzieży dorosłej z klas maturalnych mające na celu pomoc w wyborze zawodu oraz ścieżki kształcenia,
- prowadzenie zajęć z młodymi absolwentami szkół, którzy po raz pierwszy wchodzą na rynek pracy,
- gromadzenie, aktualizowanie, opracowywanie i upowszechnianie informacji zawodowej o zasięgu regionalnym,
- wspomaganie powiatowych urzędów pracy poprzez świadczenie wyspecjalizowanych usług, skierowanym przez te urzędy bezrobotnym i poszukującym pracy w zakresie planowania kariery zawodowej z wykorzystaniem narzędzi psychologicznego pomiaru i zasobów informacji,
- organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej na terenie województwa podkarpackiego.

Klientami naszych Centrów były osoby bezrobotne, poszukujące pracy, osoby pracujące zainteresowane podniesieniem, uzupełnieniem lub zmianą kwalifikacji zawodowych, pracownicy zagrożeni utratą zatrudnienia, absolwenci różnego typu szkół oraz młodzież ucząca się.

Z usług pięciu Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej na Podkarpaciu skorzystało łącznie w 2013 roku 23 783 osoby.

W 2013 roku koncentrowano się na działaniach związanych ze świadczeniem poradnictwa grupowego i indywidualnego oraz informacji grupowej i indywidualnej dla osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, starających się znaleźć lub zmienić zatrudnienie, podnieść lub uzupełnić swoje kwalifikacje zawodowe. Wykorzystywane były różnorodne formy pracy, techniki doradcze oraz dostępne narzędzia. Świadczone usługi doradcze ukierunkowane były na:

- rozwiązywanie problemów zawodowych różnych grup odbiorców (udzielanie pomocy w wyborze zawodu, ścieżki kształcenia lub doskonalenia kwalifikacji, odpowiedniej pracy itp.),
- pomoc związaną z projektowaniem przyszłości zawodowej, w tym badanie predyspozycji zawodowych,
- diagnozowanie sytuacji zawodowej klientów oraz wspólna praca nad jej poprawą, stymulowanie do aktywnych zachowań na rynku pracy, w tym promocja własnej przedsiębiorczości,
- wsparcie w sytuacjach trudnych oraz przeciwdziałanie bierności.

Usługi poradnictwa zawodowego równolegle uzupełniano odpowiednimi działaniami w zakresie informacji zawodowej:

- systematyczne gromadzenie materiałów i katalogowanie zbiorów związanych ze światem pracy, edukacji, zatrudnienia, itp.,
- ciągła obserwacja rynku informacji, zdobywanie nowych źródeł wiedzy możliwych do wykorzystania w ramach poradnictwa zawodowego,
- udzielanie informacji klientom indywidualnym (w tym informacja telefoniczna i e-mailowa),
- prowadzenie grupowych zajęć informacyjno-edukacyjnych,
- udostępnianie multimedialnych zbiorów informacyjnych,
- udostępnianie zasobów biblioteczki specjalistycznej.

Zatrudnieni w Centrach doradcy zawodowi realizowali usługi poprzez:

- udzielanie indywidualnych porad zawodowych,
- udzielanie grupowych porad zawodowych,
- udzielanie indywidualnych informacji zawodowych,
- udzielanie grupowych informacji zawodowych,
- udostępnianie informacji zawodowych do samodzielnego korzystania.

Udzielanie indywidualnych porad zawodowych

Indywidualne poradnictwo jest złożonym procesem, podczas którego doradca zawodowy w sposób świadomy i celowy wykorzystuje procedury i techniki rozmowy doradczej, motywując klienta do swobodnego wypowiedzania się i aktywnego współdziałania w rozwiązywaniu jego problemów. Podstawową metodą pracy doradców zawodowych z klientem indywidualnym jest rozmowa doradcza, przebiegająca zgodnie ze ściśle określonymi fazami i etapami oraz wykorzystaniem specyficznych technik.

Doradca nawiązuje kontakt z klientem, analizuje jego sytuację, sonduje przebieg kariery szkolnej i zawodowej, zainteresowań i oczekiwań związanych z zawodem, a także analizuje informacje o warunkach zdrowotnych klienta. Następnie doradca zawodowy i klient wspólnie planują dalsze postępowanie. W 2013 roku z indywidualnych porad zawodowych skorzystało 2 936 osób. Doradcy zawodowi przeprowadzili 4 833 rozmowy doradcze - często po kilka spotkań z jednym klientem.

Najczęściej pojawiające się problemy zawodowe, z którymi klienci trafiali do doradców zawodowych, dotyczyły braku umiejętności poruszania się po rynku pracy oraz braku umiejętności poprawnego pisania dokumentów aplikacyjnych. Poradami zawodowymi zainteresowani byli często ludzie młodzi, którzy oczekiwali pomocy w podjęciu decyzji zawodowej dotyczącej wyboru zawodu lub kierunku dalszego kształcenia. Bardzo ważnym narzędziem wykorzystywanym przez doradców naszego Centrum w pracy indywidualnej z tymi osobami były testy predyspozycji zawodowych w oparciu o kwestionariusz zainteresowań zawodowych (KZZ). Badaniem objętych zostało 827 osób.

Udzielanie grupowych porad zawodowych

Poradnictwo grupowe to kolejna forma pomocy skierowana do klientów Centrum. Jest to metoda pracy z ludźmi, którzy jako członkowie grupy, w atmosferze akceptacji i otwartości, mają możliwość zbadania i zdefiniowania własnego problemu zawodowego, dokonania adekwatnej oceny siebie oraz rozwijania umiejętności podejmowania decyzji dotyczących planowania własnej kariery zawodowej. Tą formą pomocy objęci zostali w br. bezrobotni, poszukujący pracy, uczniowie oraz absolwenci różnego typu szkół średnich i studenci. Z tej formy pomocy skorzystało ogółem 2 138 osób. Ponadto 204 osoby objęto zajęciami aktywizacyjnymi

Doradcy Centrum oferowali następujące porady grupowe, były to m.in.:

1. Warsztaty poszukiwania pracy.
2. Jak znaleźć pracę.

3. ABC przedsiębiorczości.
4. Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy.
5. Poszukiwanie pracy przez Internet.

Udzielanie grupowych informacji zawodowych

Były to przede wszystkim spotkania edukacyjno-informacyjne dla uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, których celem jest pomoc uczniom w rozpoznaniu i określeniu własnych preferencji, predyspozycji i zainteresowań zawodowych oraz wyznaczenie etapów dalszej edukacji. Należy do nich warsztat „Kształcenie – Zawód – Kariera”, a zagadnienia poruszane na zajęciach obejmowały:

- informacje o lokalnym rynku pracy,
- informacje o pomocy oferowanej bezrobotnym absolwentom przez powiatowe urzędy pracy,
- metody i techniki poszukiwania pracy,
- zawody deficytowe i nadwyżkowe, wskazanie źródeł informacji o zawodach,
- determinanty wyboru zawodu, rodzaje zainteresowań oraz ich wpływ na preferencje zawodowe,
- jak określić własny potencjał,
- wiedza dotycząca kierunków studiów m.in. rankingi uczelni wyższych.

W 2013 roku tą formą pomocy objęto we wszystkich Centrach województwa 2 233 osoby.

Indywidualna Informacja Zawodowa

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej świadczyły również usługi w zakresie udostępniania szeroko rozumianej informacji zawodowej, która wspomaga proces podejmowania decyzji zawodowej. Klienci indywidualni korzystali z informacji na temat: zawodów, rynku pracy, możliwości szkolenia i kształcenia, metod, form i technik pozyskiwania zatrudnienia. Ponadto w Centrach stworzono doskonałe możliwości do samo informacji, polegającej na uzupełnieniu deficytu informacyjnego klienta w zakresie interesujących go zagadnień w obszarze informacji zawodowej, dostępu do stron internetowych związanych z poszukiwaniem pracy (każdy klient może liczyć na pomoc doradców zawodowych w obsłudze, sprawnym poruszaniu się i docieraniu do stron internetowych dotyczących ofert pracy i biur pośredniczących w zatrudnieniu oraz zakładaniu

i obsłudze własnych skrzynek internetowych, wysyłaniu ofert do konkretnych pracodawców i redagowaniu odpowiedzi w formie CV, listów motywacyjnych lub ofert własnych).

Klienci w Centrach mogli korzystać ze zbiorów literatury specjalistycznej zawierającej m.in. poradniki z zakresu poszukiwania zatrudnienia, zasad sporządzania dokumentów aplikacyjnych oraz rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą.

Łącznie z indywidualnej informacji zawodowej skorzystało 13 341 osób, a 2 931 osób skorzystało ze stanowisk komputerowych.

Działania poszczególnych Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej obrazują poniższe tabele zawierające dane statystyczne.

Usługi świadczone w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej woj. podkarpackiego – stan na dzień 31 grudnia 2013 r.

| CIIPKZ | PORADNICTWO INDYWIDUALNE | | | | PORADNICTWO GRUPOWE | ZAJĘCIA AKTYWIZACYJNE | INFORMACJA ZAWODOWA | | | Liczba klientów ogółem (1+5+6+7+8+9) |
|----------------------------|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------------------|----------------------|-----------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------|
| | Liczba osób ogółem korzystających z porad indywidualnych | Liczba wizyt w ramach porady indywidualnej | Liczba osób korzystających z badań testowych | Liczba badań testowych (ogółem) | Liczba osób (ogółem) | Liczba osób ogółem | Informacja indywidualna - liczba osób (ogółem) | Informacja grupowa - liczba osób (ogółem) | Liczba osób korzystających z komputera | |
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| CIIPKZ (RAZEM) | 2936 | 4833 | 827 | 1116 | 2138 | 204 | 13341 | 2233 | 2931 | 23783 |
| CIIPKZ KROSNO | 436 | 957 | 125 | 151 | 374 | 109 | 2118 | 514 | 92 | 3643 |
| CIIPKZ PRZEMYŚL | 703 | 893 | 153 | 323 | 511 | 39 | 2791 | 466 | 1368 | 5878 |
| CIIPKZ RZESZÓW | 694 | 886 | 163 | 172 | 459 | 34 | 3043 | 439 | 748 | 5417 |
| CIIPKZ STALOWA WOLA | 633 | 1311 | 51 | 58 | 440 | 22 | 2373 | 538 | 723 | 4729 |
| CIIPKZ TARNOBRZEG | 470 | 786 | 335 | 412 | 354 | 0 | 3016 | 276 | BRAK DANYCH | 4116 |

Osoby korzystające z usług Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w 2013 r.

| | CIiPKZ Krosno | CIiPKZ Przemyśl | CIiPKZ Rzeszów | CIiPKZ Stalowa Wola | CIiPKZ Tarnobrzeg |
|--------------------------|----------------------|------------------------|-----------------------|----------------------------|--------------------------|
| Bezrobotni | 21 | 173 | 208 | 405 | 85 |
| Poszukujący pracy | 4 | 1 | 3 | 1 | 0 |
| Inni | 411 | 485 | 473 | 207 | 384 |
| | 436 | 659 | 684 | 613 | 469 |

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDOWEGO KOLEGIUM ODWOŁAWCZEGO W PRZEMYŚLU

za okres od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku

CZĘŚĆ I

OGÓLNA INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KOLEGIUM

1. Podstawa i zakres działania Kolegium

Podstawę prawną działania Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Przemyślu (dalej: SKO) stanowi ustawa z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. z 2001r. Nr 79, poz. 856 z p.zm.) oraz rozporządzenia wydane w oparciu o delegację ustawową.

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą samorządowe kolegia odwoławcze są organami wyższego stopnia w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości samorządu terytorialnego, właściwymi do rozpatrywania odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia, żądań wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji w trybie uregulowanym przez przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2013.267) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2012 poz. 749). Kolegium orzeka również w innych sprawach na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Obszar właściwości miejscowej Kolegium obejmuje, zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2003 roku w sprawie obszarów właściwości samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz. U. Nr 198, poz.1925), powiaty: przemyski, jarosławski, przeworski, przemyski, lubaczowski wraz z gminami objętymi tym obszarem.

Rozstrzygając sprawy indywidualne w składach trzyosobowych, Kolegium związane jest wyłącznie przepisami obowiązującego prawa. Samorządowe Kolegium Odwoławcze jest państwową jednostką budżetową.

2. Obsada kadrowa Kolegium

Kolegium składa się z 12 członków : 6 etatowych i 6 pozaetatowych.

| | | |
|-------------------------------------------------------------|--------------------------|---------------|
| Liczba członków etatowych posiadających wykształcenie : | | |
| wyższe prawnicze : | wyższe administracyjne : | |
| 3 | 3 | |
| Liczba członków pozaetatowych posiadających wykształcenie : | | |
| wyższe prawnicze : | wyższe administracyjne : | wyższe inne : |
| 5 | 1 | - |

Wśród członków Kolegium jest 3 radców prawnych, 2 osoby posiada – tytuł doktora prawa.

2. Biuro Kolegium składa się z 4 osób. W skład biura Kolegium wchodzi : kierownik biura – wyższe wykształcenie, główny księgowy – wyższe wykształcenie, (sekretarka) referent -wyższe wykształcenie, (protokolantka) referent – wyższe wykształcenie.

3. Lokal i wyposażenie Kolegium

Siedziba Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Przemyślu mieści się w Przemyślu, przy ul. Borelowskiego Nr 1, w budynku użyczonym Kolegium przez Związek Harcerstwa Polskiego – Komenda Hufca Ziemi Przemyskiej im. Orłat Przemyskich.

Stan wyposażenia Kolegium w sprzęt biurowy i elektroniczny:

Lokal Kolegium składa się z 11 pomieszczeń. Warunki pracy są bardzo dobre, każde stanowisko pracy wyposażone jest w komputer, działający w sieci. Stanowisko do spraw księgowych, wyposażone jest w programem do księgowości elektronicznej „Sfinks” oraz programem ds. kadrowych „Unikap”. Pracownicy Kolegium posiadają dostęp do programu prawnego Lex oraz internetowego wydania gazety prawnej. Wszyscy pracownicy mają dostęp do internetu, co wydatnie przyczynia się do poprawy orzecznictwa, poprzez możliwość korzystania z najnowszych doniesień w dziedzinie prawa

CZEŚĆ II

WPLYW SPRAW

1. Liczba spraw ujętych w ewidencji ogółem w roku objętym informacją- 2092

w tym spraw:

- 1.1.pozostałych w ewidencji z roku poprzedniego (łącznie sprawy administracyjne i sprawy z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych) **93**
- 1.2.wpływ spraw w roku objętym informacją - **1999**

2. Rodzaje spraw ujętych w ewidencji w roku objętym informacją :

2.1.Liczba spraw administracyjnych - ogółem **1810**

| Lp. | Określenie rodzaju sprawy | Liczba spraw |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1. | Objęte proceduralnie przepisami Ordynacji podatkowej 330+282 | 612 |
| 2. | Działalność gospodarcza | - |
| 3. | Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne | 119 |
| 4. | Pomoc społeczna, świadczenia rodzinne i zaliczka alimentacyjna, oświata (stypendia, pomoc materialna itd.), dodatki mieszkaniowe, sprawy socjalne | 546 |
| 5. | Gospodarka nieruchomościami (bez opłat za wieczyste użytkowanie) , przekształcanie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, prawo geodezyjne i kartograficzne | 130 |
| 6. | Ochrona środowiska, ochrona przyrody i ochrona zwierząt, odpady i utrzymanie porządku i czystości w gminach | 149 |
| 7. | Prawo wodne | 25 |
| 8. | Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo śródlądowe, łowiectwo | 2 |
| 9. | Handel, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych | 50 |
| 10. | Prawo o ruchu drogowym, drogi publiczne, transport drogowy | 70 |
| 11. | Prawo górnicze i geologiczne | 7 |
| 12. | Egzekucja administracyjna | - |
| 13. | Inne, pozostałe, w tym skargi i wnioski rozpatrywane w trybie Działu VIII Kpa | 100 |

2.2.Sprawy podlegające rozpatrzeniu w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z p.zm. – dalej jako Popsa - 158

2.3.Liczba spraw z zakresu aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste - 31

2.4 Liczba postanowień sygnalizacyjnych - 0

CZĘŚĆ III

ZAŁATWIANIE SPRAW ADMINISTRACYJNYCH

1. Liczba spraw załatwionych ogółem w roku objętym informacją - 1967

| Lp. | Określenie rodzaju rozstrzygnięcia | Ilość spraw |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1. | Akty wydane przez SKO jako organ II instancji / ⁱ , w tym : | 1165 |
| | Akty wydane przez SKO w trybie art. 127 § 3 Kpa oraz jako organ II instancji zgodnie z art. 221 Ordynacji podatkowej / - sposób rozstrzygnięcia patrz → tabela z pkt 1.1. | 15 |
| 2. | Akty wydane przez SKO jako organ I instancji / ⁱⁱ - sposób rozstrzygnięcia patrz → tabela z pkt 1.2. | 242 |
| 3. | Postanowienia wydane przez SKO w wyniku rozpatrzenia zażaleń na bezczynność organu, w tym : | 25 |
| | Uznające zażalenia za uzasadnione | 15 |
| 4. | Akty wydane przez SKO po rozpatrzeniu w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z p.zm.) | 148 |
| 5. | Pozostałe / ⁱⁱⁱ | 387 |

1.1. Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia sprawy przez SKO jako organ II instancji **1165**

| Lp. | Określenie rodzaju rozstrzygnięcia | Liczba spraw |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1. | Decyzje utrzymujące w mocy zaskarżone decyzje (art. 138 § 1 pkt 1 Kpa oraz art.233 § 1 pkt 1 Op) / ^{iv} | 401 |
| 2. | Decyzje uchylające decyzje organu I instancji i orzekające co do istoty sprawy oraz uchylające decyzje organu I instancji i umarzające postępowanie (art. 138 § 1 pkt 2 Kpa oraz art. 233 § 1 pkt 2a Op) / ⁷ | 110 |
| 3. | Decyzje uchylające decyzje organu I instancji i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia (art. 138 § 2 Kpa oraz art. 233 § 2 Op) / ⁷ | 504 |
| 4. | Decyzje umarzające postępowanie odwoławcze (art. 138 § 1 pkt 3 Kpa oraz art. 233 § 1 pkt 3 Op) / ⁷ | 14 |
| 5. | Pozostałe | 136 |

1.2. Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia sprawy przez SKO jako organ I instancji : **242**

| Lp. | Określenie rodzaju rozstrzygnięcia | Liczba spraw |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1. | Postanowienia o wznowieniu postępowania i wyznaczeniu organu właściwego do jego przeprowadzenia (art.150 § 2 Kpa oraz art. 244 § 2 Op) / ^v | 2 |
| 2. | Decyzje o odmowie wznowienia postępowania (art. 149 § 3 Kpa oraz art. 242 § 3 Op) / ⁸ | 2 |
| 3. | Decyzje o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie nieważności decyzji (art. 157 § 3 Kpa oraz art. 249 § 3 Op) / ⁸ | 21 |
| 4. | Decyzje stwierdzające nieważność decyzji organu I instancji oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa (art. 156 – 158 Kpa oraz art. 247 – 251 Op) / ⁸ | 52 |
| 5. | Decyzje o odmowie stwierdzenia nieważności decyzji (art. 158 § 1 Kpa oraz art. 248 § 3 Op) / ⁸ | 15 |
| 6. | Decyzje odmawiające uchylecia decyzji po wznowieniu postępowania (art. 151 Kpa oraz art. 245 Op) / ⁸ | 2 |
| 7. | Decyzje uchylające i rozstrzygające o istocie sprawy oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa wydane po wznowieniu postępowania(art. 151 Kpa oraz art. 245 Op) / ⁸ | 0 |
| 8 | Decyzje umarzające postępowanie prowadzone w I instancji przez SKO (art. 105 § 1 Kpa oraz art. 208 Op) | 2 |
| 9. | Pozostałe | 146 |

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 2. Liczba spraw administracyjnych pozostałych do załatwienia przez SKO w roku objętym informacją^{vi} - | 89 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

CZEŚĆ IV

ZAŁATWIANIE SPRAW Z ZAKRESU OPŁAT ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

| | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1. Liczba spraw z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste załatwionych w roku objętym informacją ogółem - | 30 |
| 2. w tym ugody - | 17 |
| 3. Liczba wniesionych sprzeciwów od orzeczeń SKO - | 5 |
| 4. Liczba spraw pozostałych do załatwienia przez SKO⁹ - | 6 |

CZEŚĆ V

SKARGI DO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

- 1. Sprawy prowadzone przez Kolegium w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z p.zm. – dalej jako Popsa) :**

| | |
|--------------------------------------------------------|------------|
| Liczba spraw w roku objętym informacją ogółem - | 148 |
|--------------------------------------------------------|------------|

w tym :

| | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1.1. Liczba skarg na decyzje i postanowienia Kolegium skierowanych do WSA w roku objętym informacją, ogółem - | 145 |
| • wskaźnik „zaskarżalności” ^{vii} - | 12,43% |
| 1.2. Liczba skarg na bezczynność Kolegium skierowana do WSA w roku objętym informacją, ogółem - | 0 |
| 1.3. Liczba skarg uwzględnionych przez Kolegium we własnym zakresie w trybie art. 54 § 3 Popsa, ogółem - | 3 |

- 1.4. Liczba skarg kasacyjnych na orzeczenia WSA (w tym zażaleń na postanowienia) skierowanych przez SKO w roku objętym informacją do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie , ogółem - **0**
- 1.5. Liczba innych spraw prowadzonych przez Kolegium w trybie określonym przepisami Popsa, skierowanych do WSA, ogółem^{viii} - **0**

2. Skargi na akty i czynności Kolegium rozpatrzone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny prawomocnymi orzeczeniami w roku objętym informacją :

Liczba orzeczeń WSA w roku objętym informacją ogółem - 134

w tym :

| Lp. | Rodzaj rozstrzygnięcia | Liczba spraw |
|-----|-------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1. | Skargi na decyzje i postanowienia rozpoznane przez Sąd w tym : | 134 |
| | uwzględnienie skargi | |
| 2. | Skargi na bezczynność Kolegium rozpoznane przez Sąd w tym : | 0 |
| | uznające skargi za uzasadnione | |

CZEŚĆ VI

INFORMACJE DODATKOWE I WNIOSKI

W roku 2013 nastąpił wzrost ilości spraw w stosunku do roku 2012 potwierdzając tym samym stałą tendencję zwiększania się ilości spraw w stosunku do lat poprzednich.

Intensyfikacja wpływu wystąpiła szczególnie w dziale związanym z ochroną środowiska, przyrody, zwierząt, odpadami oraz utrzymaniem porządku i czystości w gminach z 28 spraw w roku 2012 do 149 w roku objętym informacją, co stanowi wzrost o 121 spraw tj., 432,14%.

Istotne zwiększenie można zauważyć także w sferze objętej proceduralnie przepisami ordynacji podatkowej z 515 w roku 2012 do 612 w roku 2013, co daje wzrost o 18,83%. Wyraźnie zarysowała się tendencja wzrostowa w pozostałych działach tematycznych jak szeroko rozumiana "pomoc społeczna" gospodarka nieruchomościami, handel, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz w sprawach dotyczących prawa o ruchu drogowym, dróg publicznych, transportu drogowego.

W roku 2013 Kolegium w 242 przypadkach orzekło jako organ I instancji i w porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost ilości takich rozstrzygnięć o 69,23%. Wskazać przy tym należy, że są to sprawy szczególnie skomplikowane, wymagające prowadzenia bardzo złożonego postępowania wyjaśniającego, co czyni je również bardzo czasochłonnymi i generującymi duże koszty.

W analizowanym okresie wskaźnik rozstrzygniętych spraw wyniósł 95,46% w stosunku do roku poprzedzającego i kształtował się na poziomie 95 spraw pozostałych do załatwienia w następnym okresie sprawozdawczym.

Zauważyć należy, że, w ubiegłym roku istotnie wzrosła terminowość załatwianych spraw pomimo zwiększonego wpływu i stopnia trudności rozpatrywanych zagadnień.

W 2013 roku Prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Przemysłu nie kierował postanowień sygnalizacyjnych do organów I instancji.

-
- ⁱ - decyzje (postanowienia) kończące postępowanie odwoławcze (zażaleniewe) prowadzone przed SKO jako organem II instancji (w tym art. 134 Kpa) oraz inne wydane w tym postępowaniu np. zawieszenie postępowania – art. 97 § 1 i 98 Kpa lub art. 201 § 1 i art. 204 § 1 Op ;
- ⁱⁱ - decyzje (postanowienia) wydane przez SKO jako organ I instancji np. w postępowaniu dot. stwierdzenia nieważności (art. 156 § 1 Kpa oraz art. 247 § 3 Op) lub wznowienia postępowania (art. 145 § 1 Kpa oraz art. 240 § 1 Op), postanowienia wydane w trybie art. 65 § 1, art. 66 § 1 i 3 Kpa, art. 169 § 4 Op oraz inne wydane w tych postępowaniach np. zawieszenie postępowania – art. 97 § 1 i 98 Kpa lub art. 201 § 1 i art. 204 § 1 Op ;
- ⁱⁱⁱ - np. postanowienia dot. sporów kompetencyjnych (art. 22 § 1 pkt 1 Kpa), wyznaczenia organu wskutek wyłączenia (art.25-27 Kpa oraz art.130 i 132 Op), dopuszczenia organizacji społecznej do udziału w postępowaniu (art.31§ 2 Kpa), odmowy przywrócenia terminu (art. 59 § 1 i 2 Kpa), odmowy udostępnienia akt (art. 74 § 2 Kpa oraz art. 179 § 2 Op), wniosku o wyjaśnienie, uzupełnienie oraz sprostowanie (art.113 Kpa oraz art.213 i 215 Op), wniosku o wstrzymanie wykonania decyzji (art.224 § 3 pkt 2 Op), opłat i kosztów postępowania (dział IX Kpa);
- ^{iv} - dot. również postanowień zgodnie z art. 144 Kpa oraz art. 239 Op
- ^v - dot. również postanowień zgodnie z art. 126 Kpa oraz art. 219 Op
- ^{vi} - dot. spraw, które nie zostały załatwione przez SKO w roku objętym informacją, a wpłynęły do SKO w roku objętym informacją;
- ^{vii} - liczba skarg skierowanych do sądu w stosunku do ogólnej liczby podjętych przez kolegium rozstrzygnięć podlegających zaskarżeniu
- ^{viii} - obejmuje inne sprawy prowadzone przez Kolegium w trybie przepisów Popsa np. wezwanie do usunięcia naruszenia prawa (art. 52 § 3), wniosek o sprostowanie omyłki pisarskiej (art. 156), wniosek o uzupełnienie wyroku (art. 157), wystąpienie o rozstrzygnięcie sporu kompetencyjnego (art. 15 § 1 pkt 4 w zw. z art. 4), wniosek o zawieszenie postępowania przed sądem i o podjęcie zawieszzonego postępowania (art. 123-131) czy wznowienie postępowania (art. 270) itd. ;

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI
SAMORZĄDOWEGO KOLEGIUM ODWOŁAWCZEGO
W RZESZOWIE**
za okres od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

CZĘŚĆ I

OGÓLNA INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KOLEGIUM

1. Podstawa i zakres działania Kolegium

Podstawę prawną działania Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie (dalej: SKO) stanowi ustawa z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 856, z późn. zm.) oraz rozporządzenia wydane w oparciu o deklarację ustawową.

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą samorządowe kolegia odwoławcze są organami wyższego stopnia w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości samorządu terytorialnego, właściwymi do rozpatrywania odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia, żądań wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji w trybie uregulowanym przez przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 267; dalej jako – K.p.a.) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.; dalej jako - Op). Kolegium orzeka również w innych sprawach na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Obszar właściwości miejscowej Kolegium obejmuje, zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie obszarów właściwości samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz.U. Nr 198, poz. 1925), powiaty: dębicki, leżajski, łańcucki, ropczycko-sędziszowski, rzeszowski, strzyżowski wraz z gminami objętymi tym obszarem oraz miasto na prawach powiatu – Rzeszów.

Rozstrzygając sprawy indywidualne w składach trzyosobowych, Kolegium związane jest wyłącznie przepisami obowiązującego prawa.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze jest państwową jednostką budżetową.

2. Obsada kadrowa Kolegium

2.1. Kolegium na dzień 31.12.2013 r. liczyło 30 członków: 14 etatowych i 16 pozaetatowych.

| | | |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------------|-------------------|
| Liczba członków etatowych posiadających wykształcenie: | | |
| wyższe prawnicze: 14 | wyższe administracyjne: - | |
| Liczba członków pozaetatowych posiadających wykształcenie: | | |
| wyższe prawnicze: 13 | wyższe administracyjne: 1 | wyższe inne: 2 |

Wśród członków Kolegium są 4 osoby posiadające stopień doktora nauk prawnych. W gronie osób tworzących Kolegium jest 18 radców prawnych, 3 adwokatów.

2.2. Biuro Kolegium składa się z 7 osób. Biuro tworzą: Kierownik Biura, Główna Księgowa, 4 Starszych Inspektorów (w tym jeden na 0,5 etatu) i 1 Inspektor. Spośród osób zatrudnionych w biurze 6 osób posiada ukończone studia wyższe, jedna osoba jest po ukończonym licencjacie.

3. Lokal i wyposażenie kolegium

Siedziba SKO w Rzeszowie mieści się w Rzeszowie, przy ul. Grunwaldzkiej Nr 15, w budynku Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie użyczonym przez Wojewodę. Kolegium użytkuje 10 pokoi o łącznej powierzchni 151,36 m². Mimo powiększenia powierzchni biurowej Kolegium nadal widzi potrzeby pozyskiwania dodatkowych pokoi biurowych.

Stan wyposażenia Kolegium w sprzęt biurowy i elektroniczny ocenić należy jako dobry.

CZĘŚĆ II

WPŁYW SPRAW

1. Liczba spraw ujętych w ewidencji ogółem w roku objętym informacją - 2848

- w tym spraw:

1.1. pozostałych w ewidencji z okresu poprzedniego (łącznie sprawy administracyjne i sprawy z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych)

- 71

1.2. wpływ spraw w roku objętym informacją

- 2777

2. Rodzaje spraw, które wpłynęły w roku objętym informacją:

2.1. Liczba spraw administracyjnych – ogółem

- 2402

| <i>Lp.</i> | <i>Określenie rodzaju sprawy</i> | <i>Liczba spraw</i> |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1. | objęte proceduralnie przepisami Ordynacji podatkowej | 491 |
| 2. | działalność gospodarcza | 6 |
| 3. | planowanie i zagospodarowanie przestrzenne | 401 |
| 4. | pomoc społeczna, świadczenia rodzinne i zaliczka alimentacyjna, oświata (stypendia, pomoc materialna itd.), dodatki mieszkaniowe, sprawy socjalne | 718 |
| 5. | gospodarka nieruchomościami (bez opłat za wieczyste użytkowanie), przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, prawo geodezyjne i kartograficzne | 276 |
| 6. | ochrona środowiska, ochrona przyrody i ochrona zwierząt, odpady i utrzymanie porządku i czystości w gminach | 108 |
| 7. | prawo wodne | 154 |
| 8. | rolnictwo, leśnictwo, rybactwo śródlądowe, łowiectwo | 5 |
| 9. | handel, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych | 11 |
| 10. | prawo o ruchu drogowym, drogi publiczne, transport drogowy | 174 |
| 11. | prawo górnicze i geologiczne | 4 |
| 12. | egzekucja administracyjna | 20 |
| 13. | inne, pozostałe, w tym skargi i wnioski rozpatrywane w trybie Działu VIII K.p.a. | 34 |

2.2. Sprawy podlegające rozpatrzeniu w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm. dalej jako Ppsa)

- 309

2.3. Liczba spraw z zakresu aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste

- 58

CZĘŚĆ III

ZAŁATWIANIE SPRAW ADMINISTRACYJNYCH

1. Liczba spraw załatwionych ogółem w roku objętym informacją - 2393

| <i>Lp.</i> | <i>Określenie rodzaju rozstrzygnięcia</i> | <i>Liczba spraw</i> |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1. | akty wydane przez SKO jako organ II instancji, w tym: - akty wydane przez SKO w trybie art. 127 § 3 K.p.a. oraz jako organ II instancji zgodnie z art. 221 Ordynacji podatkowej - 29 | 1580 |
| 2. | akty wydane przez SKO jako organ I instancji | 67 |
| 3. | postanowienia wydane przez SKO w wyniku rozpatrzenia zażaleń na bezczynność organu, w tym: - uznające zażalenia za uzasadnione - 30 | 47 |
| 4. | akty wydane przez SKO po rozpatrzeniu w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.) | 5 |
| 5. | pozostałe | 694 |

1.1. Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia sprawy przez SKO jako organ II instancji:

| <i>Lp.</i> | <i>Określenie rodzaju rozstrzygnięcia</i> | <i>Liczba spraw</i> |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1. | decyzje utrzymujące w mocy zaskarżone decyzje (art. 138 § 1 pkt 1 K.p.a. oraz art. 233 § 1 pkt 1 Op) | 684 |
| 2. | decyzje uchylające decyzje organu I instancji i orzekające co do istoty sprawy oraz uchylające decyzje organu I instancji i umarzające postępowanie (art. 138 § 1 pkt 2 K.p.a. oraz art. 233 § 1 pkt 2a Op) | 86 |
| 3. | decyzje uchylające decyzje organu I instancji i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia (art. 138 § 2 K.p.a. oraz art. 233 § 2 Op) | 619 |
| 4. | decyzje umarzające postępowanie odwoławcze (art. 138 § 1 pkt 3 K.p.a. oraz art. 233 § 1 pkt 3 Op) | 18 |
| 5. | pozostałe | 173 |

1.2. Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia sprawy przez SKO jako organ I instancji:

| <i>Lp.</i> | <i>Określenie rodzaju rozstrzygnięcia</i> | <i>Liczba spraw</i> |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1. | postanowienia o wznowieniu postępowania i wyznaczeniu organu właściwego do jego przeprowadzenia (art. 150 § 2 K.p.a. oraz art. 244 § 2 Op) | - |
| 2. | decyzje o odmowie wznowienia postępowania (art. 149 § 3 K.p.a. oraz art. 242 § 3 Op) | - |
| 3. | decyzje o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie nieważności decyzji (art. 157 § 3 K.p.a. oraz art. 249 § 3 Op) | 2 |
| 4. | decyzje stwierdzające nieważność decyzji organu I instancji oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa (art. 156-158 K.p.a. oraz art. 247-251 Op) | 28 |
| 5. | decyzje o odmowie stwierdzenia nieważności decyzji (art. 158 § 1 K.p.a. oraz art. 248 § 3 Op) | 16 |
| 6. | decyzje odmawiające uchylecia decyzji po wznowieniu postępowania (art. 151 K.p.a. oraz art. 245 Op) | 1 |
| 7. | decyzje uchylające i rozstrzygające o istocie sprawy oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa wydane po wznowieniu postępowania (art. 151 K.p.a. oraz art. 245 Op) | - |
| 8. | decyzje umarzające postępowanie prowadzone w I instancji przez SKO (art. 105 § 1 K.p.a. oraz art. 208 Op) | - |
| 9. | pozostałe | 20 |

2. Liczba spraw administracyjnych pozostałych do załatwienia przez SKO w roku objętym informacją - 199

CZĘŚĆ IV

ZAŁATWIANIE SPRAW Z ZAKRESU OPŁAT ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

- 1. Liczba spraw z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste załatwionych w roku objętym informacją ogółem - 37**
w tym ugody - 4
- 2. Liczba wniesionych sprzeciwów od orzeczeń SKO - 8**
- 3. Liczba spraw pozostałych do załatwienia przez SKO - 14**

CZEŚĆ V

SKARGI DO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

1. Sprawy prowadzone przez Kolegium w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.) – dalej jako Ppsa):

Liczba spraw w roku objętym informacją ogółem – 309

w tym:

- | | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 1.1. Liczba skarg na decyzje i postanowienia Kolegium skierowanych do WSA w roku objętym informacją, ogółem | - 284 |
| • wskaźnik „zaskarżalności” | - 6,14% |
| 1.2. Liczba skarg na bezczynność Kolegium skierowana do WSA w roku objętym informacją, ogółem | - 6 |
| 1.3. Liczba skarg uwzględnionych przez Kolegium we własnym zakresie w trybie art. 54 § 3 Ppsa, ogółem | - 5 |
| 1.4. Liczba skarg kasacyjnych na orzeczenia WSA (w tym zażaleń na postanowienia) skierowanych przez SKO w roku objętym informacją do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ogółem | - 13 |
| 1.5. Liczba innych spraw prowadzonych przez Kolegium w trybie określonym przepisami Ppsa, skierowanych do WSA, ogółem | - 1 |

2. Skargi na akty i czynności Kolegium rozpatrywane przez Wojewódzki Sąd Administracyjny prawomocnymi orzeczeniami w roku objętym informacją:

Liczba orzeczeń WSA w roku objętym informacją ogółem - 141

w tym:

| <i>Lp.</i> | <i>Rodzaj rozstrzygnięcia</i> | <i>Liczba spraw</i> |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1. | Skargi na decyzje i postanowienia rozpoznane przez Sąd w tym: uwzględnienie skargi - 53 | 134 |
| 2. | Skargi na bezczynność Kolegium rozpoznane przez Sąd w tym: uznające skargi za uzasadnione - 0 | 7 |

Marzec 2014 r.

PREZES
Samorządowego Kolegium Odwoławczego
w Rzeszowie

Krzysztof Heliniak

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDOWEGO KOLEGIUM ODWOŁAWCZEGO W KROŚNIE

za okres od dnia 01 stycznia do 31 grudnia 2013 roku

CZEŚĆ I

OGÓLNA INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KOLEGIUM

1. Podstawa i zakres działania Kolegium

Podstawę prawną działania Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krośnie (dalej: SKO) stanowi ustawa z dnia 12 października 1994r. o samorządowych kolegiach odwoławczych /Dz.U. z 2001r. Nr 79, poz.856 z p.zm./ oraz rozporządzenia wydane w oparciu o delegację ustawową.

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą samorządowe kolegia odwoławcze są organami wyższego stopnia w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości samorządu terytorialnego, właściwymi do rozpatrywania odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia, żądań wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji w trybie uregulowanym przez przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960r.- Kodeks postępowania administracyjnego /Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz.1071 z p.zm.; dalej jako - Kpa/ oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa /Dz.U. z 2005r. Nr 8, poz.60 z p.zm./. Kolegium orzeka również w innych sprawach na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Obszar właściwości miejscowej Kolegium obejmuje, zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2003 roku w sprawie obszarów właściwości miejscowej samorządowych kolegiów odwoławczych /Dz.U.Nr 198, poz.1925/, powiaty: bieszczadzki, brzozowski, jasielski, krośnieński, leski i sanocki wraz z gminami objętymi tym obszarem oraz miasto na prawach powiatu – Krosno.

Rozstrzygając sprawy indywidualne w składach trzyosobowych, Kolegium związane jest wyłącznie przepisami obowiązującego prawa. Samorządowe Kolegium Odwoławcze jest państwową jednostką budżetową.

2. Obsada kadrowa Kolegium

2.1. Kolegium składa się z **35** członków: **6** etatowych i **29** pozaetatowych.

| | | |
|------------------------------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------|
| Liczba członków etatowych posiadających wykształcenie: | | |
| Wyższe prawnicze: 4 | Wyższe administracyjne:: 2 | |
| Liczba członków pozaetatowych posiadających wykształcenie: | | |
| Wyższe prawnicze: 17 | Wyższe administracyjne: 6 | Wyższe inne: 6 |

Wśród członków Kolegium 5 osób legitymuje się uprawnieniami radcy prawnego oraz 6 osób zdało egzamin sędziowski.

2.2. Biuro Kolegium składa się z pięciu osób: kierownika biura, głównego księgowego, starszego inspektora i dwóch inspektorów. Wśród pracowników Biura dwie osoby mają wykształcenie wyższe.

3. Lokal i wyposażenie Kolegium

Siedziba Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krośnie mieści się w budynku byłego Urzędu Wojewódzkiego w Krośnie przy ul. Bieszczadzkiej nr 1, który jest w dyspozycji Wojewody Podkarpackiego.

Wojewoda Podkarpacki, jako przedstawiciel Skarbu Państwa, zapewnia Kolegium możliwość korzystania z niezbędnych lokali, za odpłatnością nie przekraczającą kosztów ponoszonych faktycznie na ich utrzymanie.

Kolegium od wielu lat zajmuje 11 pomieszczeń o łącznej powierzchni 162,80 m². Przez ostatnie lata znacznie wzrosła liczba spraw rozpatrywanych przez Kolegium, które wymagają archiwizacji. Dlatego już od roku czynimy starania o wynajęcie od Wojewody Podkarpackiego dodatkowego pomieszczenia z przeznaczeniem na archiwum. Jednak kwestia ta uzależniona jest od zwolnienia powierzchni biurowej przez innych użytkowników gmachu budynku.

Stan wyposażenia Kolegium w sprzęt biurowy i elektroniczny należy ocenić jako dobry.

CZEŚĆ II

WPŁYW SPRAW

- 1. Liczba spraw ujętych w ewidencji ogółem w roku objętym informacją: 1952**
w tym spraw:
- 1.1.pozostałych w ewidencji z okresu poprzedniego (łącznie sprawy administracyjne i sprawy z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych) 113**
- 1.2.wpływ spraw w roku objętym informacją - 1839**

2. Rodzaje spraw, które wpłynęły w roku objętym informacją:

2.1.Liczba spraw administracyjnych – ogółem 1617

| Lp. | Określenie rodzaju sprawy | Ilość spraw |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1. | Objęte proceduralnie przepisami Ordynacji podatkowej | 333 |
| 2. | Działalność gospodarcza | 2 |
| 3. | Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne | 144 |
| 4. | Pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna, oświata /stypendia, pomoc materialna itd./, dodatki mieszkaniowe, sprawy socjalne | 686 |
| 5. | Gospodarka nieruchomościami (bez opłat za wieczyste użytkowanie), przekształcanie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, prawo geodezyjne i kartograficzne | 60 |
| 6. | Ochrona środowiska, ochrona przyrody i ochrona zwierząt, odpady i utrzymanie porządku i czystości w gminach | 205 |
| 7. | Prawo wodne | 38 |
| 8. | Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo śródlądowe, łowiectwo | 23 |
| 9. | Handel, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych | 5 |
| 10. | Prawo o ruchu drogowym, drogi publiczne, transport drogowy | 75 |
| 11. | Egzekucja administracyjna | 4 |
| 12. | Prawo górnicze i geologiczne | 1 |
| 13 | Inne, pozostałe, w tym skargi i wnioski rozpatrywane w trybie Działu VIII Kpa | 40 |

2.2. Sprawy podlegające rozpatrzeniu w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi /Dz.U.Nr 153, poz.1270 z p.zm. – dalej jako Ppsa/ 190

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 2.3.Liczba spraw z zakresu aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste | 32 |
| 2.4.Liczba postanowień sygnalizacyjnych | - |

CZEŚĆ III

ZAŁATWIANIE SPRAW ADMINISTRACYJNYCH

1.Liczba spraw załatwionych ogółem w roku objętym informacją- 1797

| Lp. | Określenie rodzaju rozstrzygnięcia | Liczba spraw | | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------------|
| 1. | Akty wydane przez SKO jako organ II instancji, w tym: <table border="1" data-bbox="300 965 1259 1115"> <tr> <td>Akty wydane przez SKO w trybie art.127 §3 Kpa oraz jako organ II instancji zgodnie z art.221 Ordynacji podatkowej</td> <td>18</td> </tr> </table> - sposób rozstrzygnięcia patrz – tabela z pkt 1.1. | Akty wydane przez SKO w trybie art.127 §3 Kpa oraz jako organ II instancji zgodnie z art.221 Ordynacji podatkowej | 18 | 1072 |
| Akty wydane przez SKO w trybie art.127 §3 Kpa oraz jako organ II instancji zgodnie z art.221 Ordynacji podatkowej | 18 | | | |
| 2. | Akta wydane przez SKO jako organ I instancji - sposób rozstrzygnięcia patrz – tabela z pkt 1.2. | 67 | | |
| 3. | Postanowienia wydane przez SKO w wyniku rozpatrzenia zażalenia na bezczynność organu, W tym: <table border="1" data-bbox="300 1413 1259 1487"> <tr> <td>Uznające zażalenia za uzasadnione</td> <td>11</td> </tr> </table> | Uznające zażalenia za uzasadnione | 11 | 31 |
| Uznające zażalenia za uzasadnione | 11 | | | |
| 4. | Akty wydane przez SKO po rozpatrzeniu w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi /Dz.U.Nr 153, poz.1270 z p.zm./ | 182 | | |
| 5. | Pozostałe | 445 | | |

1.1. Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia sprawy przez SKO jako organ II instancji:

| Lp. | Określenie rodzaju rozstrzygnięcia | Liczba spraw |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1. | Decyzje utrzymujące w mocy zaskarżone decyzje /art.138 §1 pkt 1 Kpa oraz art. 233 §1 pkt 1 Op/ | 538 |

| | | |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 2. | Decyzje uchylające decyzje organu I instancji i orzekające co do istoty sprawy oraz uchylające decyzje organu I instancji i umarzające postępowanie /art.138 §1 pkt 2 Kpa oraz art.233 §1 pkt 2a Op/ | 102 |
| 3. | Decyzje uchylające decyzje organu I instancji i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia /art.138 §2 Kpa oraz art.233 §2 Op/ | 344 |
| 4. | Decyzje umarzające postępowanie odwoławcze /art.138 §1 pkt 3 Kpa oraz art.233 §1 pkt 3 Op/ | 2 |
| 5. | Pozostałe | 86 |

1.2.Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia sprawy przez SKO jako organ I instancji.

| Lp. | Określenie rodzaju rozstrzygnięcia | Liczba spraw |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1. | Postanowienia o wznowieniu postępowania i wyznaczeniu organu właściwego do jego przeprowadzenia /art.150 §2 Kpa oraz art.244 §2 Op/ | - |
| 2. | Postanowienia o odmowie wznowienia postępowania /art.149 §3 Kpa/ oraz decyzje o odmowie wznowienia postępowania /art.243 §3 Op/ | - |
| 3. | Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie nieważności decyzji /art. 61a §1 Kpa/ oraz decyzje o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej /art.249 §1 Op/ | 19 |
| 4. | Decyzje stwierdzające nieważność decyzji organu I instancji oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa /art.156 – 158 Kpa oraz art.247 – 251 Op/ | 16 |
| 5. | Decyzje o odmowie stwierdzenia nieważności decyzji /art.158 §1 Kpa oraz art.248 §3 Op/ | 13 |
| 6. | Decyzje odmawiające uchylecia decyzji po wznowieniu postępowania /art.151 Kpa oraz art.245 Op/ | - |
| 7. | Decyzje uchylające i rozstrzygające o istocie sprawy oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa wydane po wznowieniu postępowania /art.151 Kpa oraz art.245 Op/ | 4 |
| 8. | Decyzje umarzające postępowanie prowadzone w I instancji przez SKO /art.105 §1 Kpa oraz art.208 Op/ | - |
| 9. | Pozostałe | 15 |

2. Liczba spraw administracyjnych pozostałych do załatwienia przez SKO w roku objętym informacją - 106

CZEŚĆ IV

ZAŁATWIANIE SPRAW Z ZAKRESU OPŁAT ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

| | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1. Liczba spraw z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste załatwionych w roku objętym informacją ogółem - | 37 |
| w tym ugody - | 15 |
| 2. Liczba wniesionych sprzeciwów od orzeczeń SKO | 8 |
| 3. Liczba spraw pozostałych do załatwienia przez SKO - | 12 |

CZEŚĆ V

SKARGI DO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

1. Sprawy prowadzone przez Kolegium w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi /Dz.U.Nr 153, poz.1270 z p.zm. – dalej jako Ppsa/:

Liczba spraw w roku objętym informacją ogółem - 182

w tym:

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1.1. Liczba skarg na decyzje i postanowienia Kolegium skierowanych do WSA w roku objętym informacją, ogółem - | 168 |
| wskaźnik „zaskarżalności” | 15,67% |
| 1.2. Liczba skarg na bezczynność Kolegium skierowana do WSA w roku objętym informacją, ogółem - | 1 |
| 1.3. Liczba skarg uwzględnionych przez Kolegium we własnym zakresie w trybie art.54 §3 Ppsa, ogółem - | - |
| 1.4. Liczba skarg kasacyjnych na orzeczenia WSA /w tym zażaleń na postanowienia/ skierowanych przez SKO w roku objętym informacją do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ogółem | 5 |
| 1.5. Liczba innych spraw prowadzonych przez Kolegium w trybie określonym przepisami Ppsa, skierowanych do WSA, ogółem | 8 |

2. Skargi na akty i czynności Kolegium rozpatrzone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny prawomocnymi orzeczeniami w roku objętym informacją:

Liczba orzeczeń WSA w roku objętym informacją ogółem - 106

w tym:

| Lp. | Rodzaje rozstrzygnięcia | Liczba spraw |
|------------|------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1. | Skargi na decyzje i postanowienia rozpoznane przez Sąd w tym: | 106 |
| | uwzględnienie skargi | 19 |
| 2. | Skargi na bezczynność Kolegium rozpoznane przez Sąd w tym: | - |
| | uznające skargi za uzasadnione | - |

Krosno, 06 marzec 2014r.

**Informacja o działalności
Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Tarnobrzegu
za okres od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku**

CZĘŚĆ I

OGÓLNA INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KOLEGIUM

1. Podstawa i zakres działania Kolegium

Podstawę prawną działania Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Tarnobrzegu stanowi ustawa z dnia 12 października 1994r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (t.j. Dz. U. Nr 79, poz. 856 z 2001r. z późn. zm.) oraz rozporządzenia wydane w oparciu o delegację ustawową.

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą samorządowe kolegia odwoławcze są organami wyższego stopnia w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości samorządu terytorialnego, właściwymi do rozpatrywania odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia, żądań wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji w trybie uregulowanym przez przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 poz. 267.) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012r. poz. 749). Kolegium orzeka również w innych sprawach na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Obszar właściwości miejscowej Kolegium obejmuje, zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2003r. w sprawie obszarów właściwości samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz. U. Nr 198, poz. 1925), powiaty : kolbuszowski, mielecki, niżański, stalowowolski, tarnobrzesci oraz miasto Tarnobrzeg na prawach powiatu wraz z gminami objętymi tym obszarem.

Rozstrzygając sprawy indywidualne w składach trzyosobowych, Kolegium związane jest wyłącznie przepisami obowiązującego prawa. Samorządowe Kolegium Odwoławcze jest państwową jednostką budżetową.

2. Obsada kadrowa Kolegium

2.1. Kolegium składa się z 21 członków : 6 etatowych i 15 pozaetatowych.

| | | |
|-------------------------------------------------------------|--------------------------|---------------|
| Liczba członków etatowych posiadających wykształcenie : | | |
| wyższe prawnicze : | wyższe administracyjne : | |
| 6 | - | |
| Liczba członków pozaetatowych posiadających wykształcenie : | | |
| wyższe prawnicze : | wyższe administracyjne : | wyższe inne : |
| 8 | 3 | 4 |

Wśród członków Kolegium jest 8 radców prawnych, 1 adwokat. 1 komornik.

2.2. Biuro Kolegium składa się z 7 osób - 4 osoby ma wyższe wykształcenie.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Tarnobrzegu mieści się w budynku którego właścicielem jest Skarb Państwa, położonym przy ul. Św. Barbary 12. Zajmuje 11 pomieszczeń biurowych o powierzchni 175,7 m².

Kolegium wyposażone jest w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe.

CZĘŚĆ II

WPLYW SPRAW

1. Liczba spraw ujętych w ewidencji ogółem w roku objętym informacją - 2287

w tym spraw:

- 1.1. pozostałych w ewidencji z okresu poprzedniego (łącznie sprawy administracyjne i sprawy z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych) /¹ - 84
- 1.2. wpływ spraw w roku objętym informacją - 2203

2. Rodzaje spraw, które wpłynęły w roku objętym informacją² :

2.1. Liczba spraw administracyjnych - ogółem - 1938

| Lp. | Określenie rodzaju sprawy → patrz załącznik do Informacji | Liczba spraw |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1. | objęte proceduralnie przepisami Ordynacji podatkowej | 200 |
| 2. | działalność gospodarcza | --- |
| 3. | planowanie i zagospodarowanie przestrzenne | 297 |
| 4. | pomoc społeczna, świadczenia rodzinne i zaliczka alimentacyjna, oświata (stypendia, pomoc materialna itd.), dodatki mieszkaniowe, sprawy socjalne | 925 |
| 5. | gospodarka nieruchomościami (bez opłat za wieczyste użytkowanie) , przekształcanie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, prawo geodezyjne i kartograficzne | 166 |

| | | |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 6. | ochrona środowiska, ochrona przyrody i ochrona zwierząt, odpady i utrzymanie porządku i czystości w gminach | 145 |
| 7. | prawo wodne | 19 |
| 8. | rolnictwo, leśnictwo, rybactwo śródlądowe, łowiectwo | 14 |
| 9. | handel, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych | 22 |
| 10. | prawo o ruchu drogowym, drogi publiczne, transport drogowy | 75 |
| 11. | prawo górnicze i geologiczne | - |
| 12. | egzekucja administracyjna | ---- |
| 13. | inne, pozostałe, w tym skargi i wnioski rozpatrywane w trybie Działu VIII Kpa | 75 |

2.2.Sprawy podlegające rozpatrzeniu w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z p.zm. – dalej jako Ppsa)/³ - 243

2.3.Liczba spraw z zakresu aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste - 22

2.4. Liczba postanowień sygnalizacyjnych -

CZĘŚĆ III

ZAŁATWIANIE SPRAW ADMINISTRACYJNYCH

1. Liczba spraw załatwionych ogółem w roku objętym informacją - 2158

| Lp. | Określenie rodzaju rozstrzygnięcia | Liczba spraw | | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------|
| 1. | akty wydane przez SKO jako organ II instancji / ⁴ , w tym : <table border="1" data-bbox="263 1624 1228 1758"> <tr> <td>akty wydane przez SKO w trybie art. 127 § 3 Kpa oraz jako organ II instancji zgodnie z art. 221 Ordynacji podatkowej /⁵</td> <td>36</td> </tr> </table> - sposób rozstrzygnięcia patrz → tabela z pkt 1.1. | akty wydane przez SKO w trybie art. 127 § 3 Kpa oraz jako organ II instancji zgodnie z art. 221 Ordynacji podatkowej / ⁵ | 36 | 1233 |
| akty wydane przez SKO w trybie art. 127 § 3 Kpa oraz jako organ II instancji zgodnie z art. 221 Ordynacji podatkowej / ⁵ | 36 | | | |
| 2. | akty wydane przez SKO jako organ I instancji / ⁶ - sposób rozstrzygnięcia patrz → tabela z pkt 1.2. | 217 | | |

| | | |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3. | postanowienia wydane przez SKO w wyniku rozpatrzenia zażaleń na beczynność organu, | 38 |
| | w tym : uznające zażalenia za uzasadnione | |
| 4. | akty wydane przez SKO po rozpatrzeniu w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z p.zm.) | 243 |
| 5. | pozostałe / ⁷ | 427 |

1.1. Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia sprawy przez SKO jako organ II instancji :

| Lp. | Określenie rodzaju rozstrzygnięcia | Liczba spraw |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1. | decyzje utrzymujące w mocy zaskarżone decyzje (art. 138 § 1 pkt 1 Kpa oraz art.233 § 1 pkt 1 Op) / ⁸ | 740 |
| 2. | decyzje uchylające decyzje organu I instancji i orzekające co do istoty sprawy oraz uchylające decyzje organu I instancji i umarzające postępowanie (art. 138 § 1 pkt 2 Kpa oraz art. 233 § 1 pkt 2a Op) / ⁷ | 94 |
| 3. | decyzje uchylające decyzje organu I instancji i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia (art. 138 § 2 Kpa oraz art. 233 § 2 Op) / ⁷ | 273 |
| 4. | decyzje umarzające postępowanie odwoławcze (art. 138 § 1 pkt 3 Kpa oraz art. 233 § 1 pkt 3 Op) / ⁷ | 55 |
| 5. | pozostałe | 71 |

1.2. Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia sprawy przez SKO jako organ I instancji :

| Lp. | Określenie rodzaju rozstrzygnięcia | Liczba spraw |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1. | postanowienia o wznowieniu postępowania i wyznaczeniu organu właściwego do jego przeprowadzenia (art.150 § 2 Kpa oraz art. 244 § 2 Op) / ⁹ | - |
| 2. | decyzje o odmowie wznowienia postępowania (art. 149 § 3 Kpa oraz art. 242 § 3 Op) / ⁸ | 1 |

| | | |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3. | decyzje o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie nieważności decyzji (art. 157 § 3 Kpa oraz art. 249 § 3 Op) / ⁸ | 47 |
| 4. | decyzje stwierdzające nieważność decyzji organu I instancji oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa (art. 156 – 158 Kpa oraz art. 247 – 251 Op) / ⁸ | 42 |
| 5. | decyzje o odmowie stwierdzenia nieważności decyzji (art. 158 § 1 Kpa oraz art. 248 § 3 Op) / ⁸ | 22 |
| 6. | decyzje odmawiające uchylenia decyzji po wznowieniu postępowania (art. 151 Kpa oraz art. 245 Op) / ⁸ | - |
| 7. | decyzje uchylające i rozstrzygające o istocie sprawy oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa wydane po wznowieniu postępowania (art. 151 Kpa oraz art. 245 Op) / ⁸ | - |
| 8. | decyzje umarzające postępowanie prowadzone w I instancji przez SKO (art. 105 § 1 Kpa oraz art. 208 Op) | - |
| 9. | pozostałe | 105 |

- 2. Liczba spraw administracyjnych pozostałych do załatwienia przez SKO w roku objętym informacją/¹⁰** - 95

CZĘŚĆ IV

ZAŁATWIANIE SPRAW Z ZAKRESU OPŁAT ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

- 1. Liczba spraw z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste załatwionych w roku objętym informacją ogółem** - 27
w tym ugody - --
- 2. Liczba wniesionych sprzeciwów od orzeczeń SKO** - 6
- 3. Liczba spraw pozostałych do załatwienia przez SKO/⁹** - 7

CZĘŚĆ V

SKARGI DO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

1. Sprawy prowadzone przez Kolegium w trybie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z p.zm. – dalej jako Ppsa) :

Liczba spraw w roku objętym informacją ogółem - 243

w tym :

1.1. Liczba skarg na decyzje i postanowienia Kolegium skierowanych do WSA w roku objętym informacją, ogółem - 226

• wskaźnik „zaskarżalności” /¹¹ -12,94 %

1.2. Liczba skarg na bezczynność Kolegium skierowana do WSA w roku objętym informacją, ogółem - 1

1.3. Liczba skarg uwzględnionych przez Kolegium we własnym zakresie w trybie art. 54 § 3 Ppsa, ogółem - 3

1.4. Liczba skarg kasacyjnych na orzeczenia WSA (w tym zażaleń na postanowienia) skierowanych przez SKO w roku objętym informacją do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie , ogółem - 13

1.5. Liczba innych spraw prowadzonych przez Kolegium w trybie określonym przepisami Ppsa, skierowanych do WSA, ogółem/¹² -

2. Skargi na akty i czynności Kolegium rozpatrzone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny prawomocnymi orzeczeniami w roku objętym informacją :

Liczba orzeczeń WSA w roku objętym informacją ogółem - 154

w tym :

| Lp. | Rodzaj rozstrzygnięcia | Liczba spraw |
|-----|--------------------------------------------------------|--------------|
| 1. | Skargi na decyzje i postanowienia rozpoznane przez Sąd | 152 |
| | w tym : | |
| | uwzględnienie skargi | 36 |
| 2. | Skargi na bezczynność Kolegium rozpoznane przez Sąd | 2 |
| | w tym : | |
| | uznające skargi za uzasadnione | - |

INFORMACJE DODATKOWE I WNIOSKI

1. *Wybrane problemy z orzecznictwa Kolegium.*

1) W 2013 roku zaistniał problem w stosowaniu art. 12 ustawy z dnia 5 stycznia 2011r. o kierujących pojazdami. Jego istota sprowadza się do niewłaściwej interpretacji tego przepisu przez organy administracyjne (wydziały komunikacji), co w konsekwencji powoduje go stosowanie także do osób, których ustawodawca nie zamierzał objąć zakresem tego przepisu. Mianowicie, w sytuacji orzeczenia przez sąd karny zakazu prowadzenia pojazdów określonej kategorii, organ administracji orzeka w drodze decyzji o cofnięcie tych uprawnień w orzeczonym przez sąd zakresie, i jednocześnie odmawia wydania pozostałych przysługujących osobie uprawnień, wskazując właśnie na art. 12 ustawy o kierujących pojazdami. A dokładna analiza tego przepisu prowadzi do wniosku, iż dotyczy on osób, które dopiero ubiegają się o wydanie prawa jazdy w innym niż objętym zakazem zakresie i nie ma zastosowania do osób, które posiadają określone uprawnienia do prowadzenia pojazdów.

Mając na uwadze powyższe, za słuszny należy zatem uznać postulat o zapewnieniu w powyższym zakresie nowej, nie budzącej wątpliwości regulacji, zwłaszcza że wskazana praktyka prowadzi do sytuacji, gdzie organ administracji publicznej „niejako” rozszerza orzeczony przez sąd środek karny.

2) Nadto, z dniem 19 stycznia 2013r. został uchylony art. 138 ustawy Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 poz. 1137 ze zm.) w brzmieniu:

„1. Decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy, w przypadkach określonych w art. 135 ust. 1 pkt 1 lit. d i g. tj. w razie przekroczenia przez kierującego pojazdem liczby 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego, wydaje starosta. 2. Zwrot zatrzymanego prawa jazdy następuje po ustaniu przyczyny zatrzymania, z zastrzeżeniem art. 114 ust. 4.”

Obecnie podstawę prawną w zakresie zatrzymywania praw jazdy przez starostę stanowi art. 102 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami, ale nie przewiduje się w nim zatrzymania prawa jazdy w razie przekroczenia przez kierującego pojazdem liczby 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego. Jedynie art. 103 ust.1 pkt 2) ustawy o kierujących pojazdami stanowi, że starosta wydaje decyzję administracyjną o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami w przypadku: ponownego przekroczenia liczby 24 punktów otrzymanych za naruszenie przepisów ruchu drogowego w okresie 5 lat od dnia wydania skierowania na kurs reedukacyjny, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. a. Zważyć jednak należy, że przepisy dotyczące kursów reedukacyjnych, o których mowa w art. 99 ust. 1 pkt 4 lit a ustawy o kierujących pojazdami wchodzi w życie dopiero 4 stycznia 2016r.

Zatem, w aktualnym stanie prawnym, zdarza się stan faktyczny, w którym policjant na mocy dalej obowiązującego art. 135 ust.1 pkt 1 lit.g ustawy prawo o ruchu drogowym, ma obowiązek zatrzymania prawa jazdy wobec przekroczenia przez kierującego pojazdem 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego, które z kolei przekazuje do starosty, ale organ ten nie posiada w tej chwili prawnej możliwości zatrzymania prawa jazdy do czasu uzyskania pozytywnego wyniku z kontrolnego sprawdzenia kwalifikacji w drodze decyzji. W praktyce zaś, organ

administracji publicznej w tym okresie „przetrzymuje” prawa jazdy w depozycie bez podstawy prawnej.

A nie może budzić bowiem wątpliwości, że możliwość pozbawienia obywatela uprawnienia udzielonego bezterminowo przez organ administracji państwowej, a uprawnieniem takim jest również prawo jazdy, może nastąpić tylko wtedy, gdy istnieją warunki przewidziane w przepisach prawa materialnego. Dlatego i w tym zakresie konieczna jest uzupełniająca regulacja.

3) Kolejnym problemem jaki pojawił się na tle orzecznictwa z zakresu tzw. spraw komunikacyjnych jest kwestia kierowania na badania lekarskie do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie w celu ustalenia braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami.

Starosta zgodnie z § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 stycznia 2004 r. w sprawie badań lekarskich kierowców i osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, może skierować na badania lekarskie osobę, co do której powziął wiarygodną informację o zastrzeżeniach w stanie zdrowia tej osoby, mogących powodować niezdolność do prowadzenia pojazdów. Często informacja ta pochodzi od Prokuratury i oparta jest na opinii psychiatryczno – psychologicznej, która sporządzona została na użytek odrębnego postępowania karnego, bez żadnego związku ze zdarzeniem o którym mowa w przepisach o ruchu drogowym. W orzecznictwie spotykamy się np. z opiniami sporządzanymi w związku z toczącym się postępowaniem karnym o znęcanie się nad rodziną. Organy I instancji pomijają ocenę tych opinii, kierując na badania niejako z automatu.

Tymczasem podejrzenie, że stan zdrowia kierowcy uniemożliwia kierowanie pojazdem, może opierać się na:

- 1) informacji o złym stanie zdrowia kierowcy albo zaobserwowanych u kierowcy objawach chorób, które stanowią przeciwwskazania do kierowania pojazdami (np. nałogowy alkoholizm, wady wzroku, słuchu czy ruchu);
- 2) wielokrotnym notowaniu kierującego w ewidencji popełniających przestępstwa lub wykroczenia drogowe, jeżeli okoliczności wskazują na brak sprawności fizycznej lub psychicznej.

4) Poważne trudności orzecznicze powodują niejednoznaczne przepisy prawa, stwarzające trudności w jednolitym ich rozumieniu przez strony i organ. Jednym z przykładów jest postępowanie dotyczące zmiany lasu nie stanowiącego własności Skarbu Państwa na użytek rolny. Związane jest to z regułą z potrzebą powiększenia gospodarstwa rolnego. Za odmową przemawia zasada powszechnej ochrony lasów oraz trwałości ich utrzymania, jak również konieczność ochrony środowiska naturalnego przed nieuzasadnioną degradacją. W ocenie organów rozstrzygających wnioski składane przez właścicieli lasów nie wskazują w sposób przekonywujący szczególnie uzasadnionej potrzeby przekształcenia lasu na użytek rolny, która jest warunkiem udzielenia zezwolenia na taką zmianę zgodnie z treścią art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach.

W związku z tym, iż pojęcie „szczególnie uzasadnionych potrzeb” nie zostało przez ustawodawcę wyjaśnione ocena, czy w danej sprawie istnieją takie uzasadnione potrzeby siłą rzeczy bywa często dowolna lub nieobiektywna.

Wprawdzie przy wydawaniu tego typu decyzji organ zobowiązany jest kierować się regułą z art. 7 kpa i brać pod uwagę zarówno interes społeczny, jak i uzasadniony interes strony, ale powoduje to dalsze trudności w ocenie wystąpienia

przesłanek „wylesienia”. Zazwyczaj sprawy kierowane są do ponownego rozpoznania ze względu na brak uzasadnienia przesłanek, którymi kierował się organ odmawiając zezwolenia. Dodatkowym utrudnieniem jest skąpe orzecznictwo sądowe i brak komentarzy do tego przepisu.

5) Na gruncie ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112 poz. 1198 ze zm.) nadal występują sprawy wynikające z niezrozumienia przez wnioskodawców trybu postępowania i możliwych środków odwoławczych.

Dotyczy to sytuacji, gdy informacja została udzielona przez organ lecz nie spełnia oczekiwań wnioskodawców. Ci zaś kierują do SKO zażalenie w trybie art. 37 kpa na bezczynność organu.

Powyższa ustawa w kompleksowy sposób reguluje procedurę dostępu do informacji publicznej, nie zawiera jednak przepisów, które dotyczyłyby bezczynności organu. Jednocześnie w bardzo wąskim zakresie ustawa odsyła do przepisów k. p. a. stanowiąc, że jedynie w kwestii wydania decyzji stosuje się przepisy k.p.a.

Obecnie orzecznictwo sądowo-administracyjne w tym zakresie jest jednolite i stabilne. Naczelny Sąd Administracyjny w tej kwestii wyraził wprost stanowisko, według którego w przypadku skargi na bezczynność adresata wniosku w przedmiocie dostępu do informacji publicznej stronie nie przysługuje na drodze administracyjnej żaden środek zaskarżenia (wyrok NSA z 24 maja 2006 r. sygn. akt I OSK 601/05, publ. w internetowej Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych, dalej: CBOSA). Zasada ta nie dotarła jednak do wnioskodawców sprawiając, że nadal kierowane są do SKO zażalenia na bezczynność organu na podstawie art. 37 k.p.a.

6) Orzecznictwo Wojewódzkiego i Naczelnego Sądu Administracyjnego na bieżąco jest omawiane i wykorzystywane w kształtowaniu linii orzeczniczej Kolegium. Występują jednak przypadki niespójności wydawanych wyroków z przyjętą i ugruntowaną linią orzeczniczą NSA.

Aktualne orzecznictwo sądowe WSA kwalifikuje jako uchybienie organu, podlegające uwzględnieniu przez Sąd z urzędu, stwierdzone w tym postępowaniu przypadki braku udziału następców prawnych zmarłej strony.

Stwierdzając niedopuszczenie następców prawnych do udziału w postępowaniu , co stanowi naruszenie zasady czynnego w nim udziału stron – art. 10 § 1 k.p.a. Sąd bierze to naruszenie pod uwagę kwalifikując je jako dające z urzędu podstawę do wznowienia postępowania administracyjnego z art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.

W oparciu o orzecznictwo NSA, wobec jednego z ostatnich wyroków, którym Sąd uchylił postanowienie SKO, skierowana została skarga kasacyjna, ponieważ budzi zasadnicze wątpliwości Kolegium możliwość uwzględnienia przez Sąd z urzędu przesłanki wznowienia z art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a. w sytuacji, gdy skarga nie została skierowana przez osobę pominiętą w postępowaniu (następcę prawnego zmarłej strony). Tylko zaś od woli strony, która została pominięta w postępowaniu zależy, czy skorzysta z prawa do żądania wznowienia, ewentualnie podniesienia zarzutu zaistnienia przesłanki wznowieniowej w skardze wniesionej do sądu administracyjnego. Inne podmioty nie mają prawa do zastępowania uprawnionej strony i korzystania z zarzutu wystąpienia podstaw do wznowienia, powołując się na to, że nie wszystkie podmioty, które powinny brać udział w postępowaniu, zostały do udziału w nim dopuszczone. Dotyczy to również Sądu który z urzędu nie ma podstaw do podnoszenia, że podmiot niewnoszący skargi został pominięty w

postępowaniu administracyjnym i z tej przyczyny stosowania art. 145 § 1 pkt 1 lit. b ustawy P.p.s.a.

Rozstrzygnięcie wniesionej skargi będzie miało istotne znaczenie dla dalszych rozstrzygnięć sądowych w odniesieniu do decyzji/postanowień SKO.

2. Przyczyny zaległości w rozpatrywaniu spraw oraz proponowane rozwiązania w tym zakresie, itp.

Pozostałe do załatwienia sprawy dotyczą spraw które wpłynęły w większości w miesiącu grudniu 2013r.

3. Informację nt. skarg kasacyjnych – liczba uwzględnionych skarg złożonych przez Kolegium itd.

W 2013r. Kolegium wniosło 4 skargi kasacyjne natomiast wpłynęło 9 skarg kasacyjnych wniesionych przez strony postępowania. W 2013r. rozpatrzono 11 skarg kasacyjnych z lat poprzednich.

4. Kontrole przeprowadzane w Kolegium przez MSWiA, Kancelarię Premiera, NIK i inne uprawnione organy (np. ZUS) – wyniki, wystąpienia pokontrolne i ich wykonanie.

W 2013 roku nie było przeprowadzonych kontroli w Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Tarnobrzegu

5. Omówienie wydanych przez prezesa SKO postanowień sygnalizacyjnych.

W 2013r. Prezes SKO w Tarnobrzegu nie wydawała postanowień sygnalizacyjnych.

6. Działalność pozaorzecznicza Kolegium – opiniowanie aktów prawnych, zgromadzenia krajowe i regionalne SKO, szkolenia, wydawnictwa, współpraca z innymi organami państwa i instytucjami.

Kolegium prowadziło szkolenia swoich członków we własnym zakresie.

7. Wykonanie budżetu, zatrudnienie, płace i kwalifikacje osób zatrudnionych.

Budżet za rok 2013 wykonany został w 100 % . Zatrudnienie w 2013r. wynosiło 13 osób tj. 6 etatowych członków (6 z wyższym prawniczym, - 6 radców prawnych), oraz 7 pracowników administracyjnych (4 z wyższym wykształceniem, 3 z wykształceniem średnim). Płace wykonane zostały w 100%

PREZES
Samorządowego Kolegium Odwoławczego
w Tarnobrzegu
mgr Danuta Wydrzyńska

¹ - dot. spraw, które wpłynęły do SKO w latach poprzedzających okres objęty informacją, ale nie zostały załatwione przez SKO,

² - patrz pkt 1. ppkt 1.2. ,

³ - dot. spraw, które wpłynęły do SKO w roku objętym informacją, a do których zastosowanie mają przepisy Ppsa tj. m.in. skargi, skargi kasacyjne, zażalenia i inne, wykonywane w trybie tej ustawy – patrz m.in. przyp.11;

⁴ - decyzje (postanowienia) kończące postępowanie odwoławcze (zażaleniowe) prowadzone przed SKO jako organem II instancji (w tym art. 134 Kpa) oraz inne wydane w tym postępowaniu np. zawieszenie postępowania – art. 97 § 1 i 98 Kpa lub art. 201 § 1 i art. 204 § 1 Op ;

⁵ - decyzje (postanowienia) kończące postępowanie prowadzone po wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wydane przez SKO w trybie art. 127 § 3 Kpa oraz decyzje (postanowienia) kończące postępowanie odwoławcze (zażaleniowe) prowadzone przed SKO jako organem II instancji w trybie art. 221 Op ;

⁶ - decyzje (postanowienia) wydane przez SKO jako organ I instancji np. w postępowaniu dot. stwierdzenia nieważności (art. 156 § 1 Kpa oraz art. 247 § 3 Op) lub wznowienia postępowania (art. 145 § 1 Kpa oraz art. 240 § 1 Op), postanowienia wydane w trybie art. 65 § 1, art. 66 § 1 i 3 Kpa, art. 169 § 4 Op oraz inne wydane w tych postępowaniach np. zawieszenie postępowania – art. 97 § 1 i 98 Kpa lub art. 201 § 1 i art. 204 § 1 Op ;

⁷ - np. postanowienia dot. sporów kompetencyjnych (art. 22 § 1 pkt 1 Kpa), wyznaczenia organu wskutek wyłączenia (art.25-27 Kpa oraz art.130 i 132 Op), dopuszczenia organizacji społecznej do udziału w postępowaniu (art.31§ 2 Kpa), odmowy przywrócenia terminu (art. 59 § 1 i 2 Kpa), odmowy udostępnienia akt (art. 74 § 2 Kpa oraz art. 179 § 2 Op), wniosku o wyjaśnienie, uzupełnienie oraz sprostowanie (art.113 Kpa oraz art.213 i 215 Op), wniosku o wstrzymanie wykonania decyzji (art.224 § 3 pkt 2 Op), opłat i kosztów postępowania (dział IX Kpa);

⁸ - dot. również postanowień zgodnie z art. 144 Kpa oraz art. 239 Op

⁹ - dot. również postanowień zgodnie z art. 126 Kpa oraz art. 219 Op

¹⁰ - dot. spraw, które nie zostały załatwione przez SKO w roku objętym informacją ;

¹¹ - liczba skarg skierowanych do sądu w stosunku do ogólnej liczby podjętych przez kolegium w roku objętym informacją rozstrzygnięć podlegających zaskarżeniu;

¹² - obejmuje inne sprawy prowadzone przez Kolegium w trybie przepisów Ppsa np. wezwanie do usunięcia naruszenia prawa (art. 52 § 3), wniosek o sprostowanie omyłki pisarskiej (art. 156), wniosek o uzupełnienie wyroku (art. 157), wystąpienie o rozstrzygnięcie sporu kompetencyjnego (art. 15 § 1 pkt 4 w zw. z art. 4), wniosek o zawieszenie postępowania przed sądem i o podjęcie zawieszzonego postępowania (art. 123-131) czy wznowienie postępowania (art. 270) itd. ;

10



UCHWAŁA NR 331 / 7906 / 14
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 25 marca 2014 r.

w sprawie przedstawienia sprawozdań rocznych z wykonania planów finansowych instytucji kultury podległych Samorządowi Województwa za rok 2013.

Na podstawie art. 267 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.)

Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwala, co następuje:

§ 1

Przedstawia się Sejmikowi Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie sprawozdania roczne z wykonania planów finansowych instytucji kultury podległych Samorządowi Województwa za 2013 rok, w tym:

- 1) Muzeum – Zamku w Łańcucie,
 - 2) Muzeum Okręgowego w Rzeszowie,
 - 3) Muzeum Podkarpackiego w Krośnie,
 - 4) Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej,
 - 5) Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle,
 - 6) Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku,
 - 7) Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu,
 - 8) Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie,
 - 9) Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszcach,
 - 10)Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyśle,
 - 11)Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie,
 - 12)Centrum Kulturalnego w Przemyśle,
 - 13)Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie,
 - 14)Filharmonii Podkarpackiej im. Artura Malawskiego w Rzeszowie,
- stanowiące odpowiednio załączniki od Nr 1 – 14 do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Projekt uchwały został przygotowany w związku z art. 267 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) nakładającym na Zarząd Województwa obowiązek przedstawienia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego sprawozdań rocznych z wykonania planu finansowego instytucji kultury podległych Samorządowi Województwa. Sprawozdania zostały przygotowane przez dyrektorów instytucji kultury.

Muzeum Zamek w Łańcucie

I. Wynik finansowy

Strata netto -591.277,38 zł. Na wysokość straty bilansowej znaczący wpływ ma wysokość amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Dotacje na inwestycje, nieodpłatnie otrzymane środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne nie stanowią przychodów, zwiększając fundusz instytucji – amortyzacja od tych środków nie ma więc odzwierciedlenia w przychodach. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 565.643,57 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 92.894,84 zł, należności – 609.184,43 zł, w tym wymagalne 31.647,35 zł (827,64 zł – Galeria Sztuki „PAPAGEORGIU” o. Kadyło Łańcut wynajem powierzchni, media – zapłacono, 1.933,01 zł – Lokal Gastronomiczny „HONOTU” Łańcut woda, ścieki, energia elektryczna – zapłacono, 4.428 zł – Zakład Handlowo Budowlany Tadeusz Desaniuk Muszyna reprezentacja przez mecenasa Muzeum przed Krajową Izba Odwoławczą – sprawa w sądzie, 11.125,12 zł – Stal - Tech Sp. z o.o. Radymno nota odsetkowa - kara umowna – sprawa w sądzie, 2.388 zł – „Fasada” Investment sp. z o.o. Rzeszów bilety wstępu – zapłacono 208 zł, wezwano do zapłaty reszty zobowiązań, 50 zł – Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Stanisława BM Łańcut wynajem Sali – zapłacono, 10.755,58 zł – Hotel i Restauracja „Zamkowa” s.c. Łańcut czynsz, gaz – zapłacono, Księgarnia „Nestor” Kraków wydawnictwa – zapłacono). Środki pieniężne – 1.470.896,64 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 99,92 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 7,59 % (z 12.292.086,34 zł w 2012 roku do 11.358.789,22 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 9,80 % (z 3.924.761,33 zł w 2012 roku do 3.540.052,07 zł w 2013 roku – na różnicę wpływ miała duża dotacja na remonty w 2012 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 99,88 % planu, zwiększyły się w stosunku do 2012 roku o 0,60 % (z 2.669.521,58 zł w 2012 roku do 2.685.420,70 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży wydawnictw i

pamiątek o 16,13 % oraz najmu o 2,95 %. Natomiast obniżeniu uległy przychody ze sprzedaży biletów wstępu o 1,38 % .

Koszty ogółem zostały wykonane w 99,69 % planu, wzrosły o 0,18 % (z 11.928.460,47 zł w 2012 roku do 11.950.066,60 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń o 2,51 %, amortyzacji o 13,54 % i remontów o 8,47 %. Natomiast obniżeniu uległy koszty zużycia materiałów o 28,02 % (tj. o 132.451,39 zł), energii o 7,14 % oraz pozostałych usług obcych o 15,39 %.

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 175 (176 osób), w roku poprzednim wynosiło 179 (180 osób) – cztery osoby odeszły na emeryturę. Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.646 zł, natomiast za rok poprzedni 2.498 zł.

V. Remonty sfinansowane z budżetu województwa

Zadanie pn. „Łańcut, Zamek (XIX w.): prace remontowo – renowacyjne więźby dachowej wraz z pokryciem nad Budynkiem Biblioteki i Hotelu”. Planowana kwota na 2013 r. 1.053.676 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 500.000 zł, dotacja z MKiDN 400.000 zł, środki własne Muzeum 153.676 zł. Wykonanie 1.068.989,35 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 500.000 zł, dotacja z MKiDN 400.000 zł, środki własne Muzeum 168.989,35 zł.

VI. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

Zadanie pn. „Budowa Muzeum Polaków ratujących Żydów na Podkarpaciu im. Rodziny Ulmów w Markowej”. Zadanie inwestycyjne wieloletnie, finansowane z budżetu województwa. Planowana kwota na 2013 r. 1.000.000 zł, w całości z budżetu województwa. Wykonanie 1.000.000 zł, w całości z budżetu województwa.

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie

I. Wynik finansowy

Strata netto -1.988.116,91 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 2.009.444,41 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 69.707,28 zł, należności – 66.180,73 zł, w tym wymagalne 1.697,77 zł (korekta faktury za przekroczenie limitu zużycia energii elektrycznej).

Środki pieniężne – 40.359,85 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 99,93 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 4,83 % (z 3.218.649,72 zł w 2012 roku do 3.063.253,46 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 5,53 % (z 2.894.260 zł w 2012 roku do 2.734.248,81 zł w 2013 roku – na różnicę wpływ miała duża dotacja na remonty i dotacja na wskazane zadania w 2012 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 93,31 % planu, zwiększyły się w stosunku do 2012 roku o 28,18 % (z 118.544,21 zł w 2012 roku do 151.949,09 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży biletów o 163,54% (tj. o 68.718,49 zł), usług konserwacji o 72,12 % (tj. 5.057,57 zł), oraz reklamy o 7,42 %. Natomiast obniżeniu uległy przychody z oprowadzania o 2,84 %, badań archeologicznych i przygotowywania specjalistycznej dokumentacji o 86,56 % (tj. o 31.246,75 zł), usług fotografowania i udostępniania zbiorów o 42,31 % (tj. o 1.815 zł) oraz ze sprzedaży wydawnictw o 48,72 % (tj. o 8.050,73 zł).

Koszty ogółem zostały wykonane w 99,63 % planu, obniżyły się o 10,19 % (z 5.624.203,45 zł w 2012 roku do 5.051.362,37 zł w 2013 roku). Niższe od ubiegłorocznych były koszty wynagrodzeń 2,72 %, amortyzacji o 13,32 %, zużycia materiałów o 9,60 %, energii o 15,26 % (tj. o 25.532,41 zł), remontów o 78,53 % (tj. o 73.040,22 zł) oraz pozostałych usług obcych o 26,29 % (tj. o 81.140,34 zł).

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 56,90 (59 osób), w roku poprzednim wynosiło 58,65 (60 osób) – jedna osoba odeszła na emeryturę. Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.897,34 zł, natomiast za rok poprzedni 2.802,10 zł.

V. Remonty sfinansowane z budżetu województwa

Zadanie pn. „Remont kominów budynku Muzeum Etnograficznego w Rzeszowie”. Planowana kwota na 2013 r. 25.000 zł, w całości z budżetu województwa, wykonanie 24.563,10 zł.

VI. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

Zadanie pn. Zakup obrazu T. Axentowicza „Na Gromniczną”. Planowana kwota wydatków z budżetu woj. na 2013 r. 6.500 zł brutto, wydatkowano kwotę 6.500 zł. Wartość kosztorysowa zadania 35.660 zł brutto, źródła finansowania: dotacja z budżetu woj. 6.500 zł, dotacja z MKiDN 28.500 zł, środki własne muzeum 660 zł.

Muzeum Podkarpackie w Krośnie

I. Wynik finansowy

Strata netto -511.461,17 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 710.264,86 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 38.743,78 zł, należności – 165.645,85 zł, w tym wymagalne 3.916,90 zł (690 zł – PPH „GRANIT” Aleksander Szkaradek bilety wstępu – sprawa skierowana do sądu, 3.226,90 zł – Salon Książki Osobliwej w Opolu Aleksander Migo – należność od 2006 roku po wyroku sądowym, skierowana do komornika). Środki pieniężne – 249.100,23 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 99,60 % planu, zwiększyły się w stosunku do roku 2012 o 6,32 % (z 3.626.187,36 zł w 2012 roku do 3.855.464,29 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 10,73 % (z 2.817.000 zł w 2012 roku do 3.119.305,17 zł w 2013 roku – wpływ na różnicę miała przekazana przez województwo, dotacja celowa z budżetu państwa na realizację wskazanych zdań i programów w 2013 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 99,96 % planu, zmniejszyły się w stosunku do 2012 roku o 24,93 % (z 649.247,91 zł w 2012 roku do 487.383,96 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży biletów, oprowadzania, lekcji, warsztatów i wystaw o 19,84 % (tj. o 90.507,66 zł), sprzedaży wydawnictw i pamiątek o 12,58 %, badań archeologicznych i usług konserwatorskich o 97,05 % (tj. o 40.861,10 zł), najmu o 17,30 % (tj. o 8.878,11 zł) oraz reklamy o 63,56 % (tj. o 3.517,33 zł).

Koszty ogółem zostały wykonane w 99,64 % planu, wzrosły o 6,66 % (z 4.094.063,07 zł w 2012 roku do 4.366.868,46 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń o 0,22%, amortyzacji o 3,22 %, zużycia materiałów o 11,72 % (w związku z zakupem dranic i farby elewacyjnej do

pomalowania budynku) oraz pozostałych usług obcych o 64,10 % (tj. o 263.795,20 zł – w związku z pracami przy osuwisku oraz wydaniem większej ilości publikacji książkowych). Natomiast obniżeniu uległy koszty energii o 10,67 % i remontów o 64,46% (tj. o 41.607,70 zł).

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 56,42 (58,67 osób), w roku poprzednim wynosiło 54,98 (57 osób). Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.598,11 zł, natomiast za rok poprzednim 2.694,55 zł.

V. Remonty sfinansowane z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Remont pomieszczeń po zlikwidowanej kotłowni w budynku przy ul. Piłsudskiego 16”. Planowana kwota na 2013 r. 11.000 zł, w tym: środki z budżetu województwa 10.000 zł, środki własne Muzeum 1.000 zł. Wykonanie: 11.000 zł, w tym: środki z budżetu województwa 10.000 zł, środki własne Muzeum 1.000 zł.

2. Zadanie pn. „Przygotowanie projektu kompleksowego remontu dachu i elewacji budynku wraz z rynnami i rurami spustowymi oraz programu konserwatorskiego”. Planowana kwota na 2013 r. 17.220 zł, w całości z budżetu województwa. Wykonanie 17.220 zł.

VI. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Dziedzictwo archeologiczne regionów szansą na rozwój turystyki”. Planowana kwota na 2013 r. 404.134 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 59.660 zł, dofinansowanie z programu UE (Program Współpracy Transgranicznej PL SK) 281.819 zł, środki własne Muzeum 62.655 zł. Wykonanie: 397.701,23 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 59.655,18 zł, dofinansowanie z programu UE (Program Współpracy Transgranicznej PL SK) 277.372,98 zł, środki własne Muzeum 60.673,07 zł.

2. Zadanie pn. „Zakup kolekcji obrazów Stanisława Bergmana i Seweryna Bieszczada” Planowana kwota wydatków z budżetu woj. na 2013 r. 45.240 zł brutto, wydatkowano kwotę 45.240 zł. Wartość kosztorysowa zadania 124.440 zł brutto, źródła finansowania: dotacja z budżetu woj. 45.240 zł, dotacja z MKiDN 79.200 zł.

I. Wynik finansowy

Strata netto -225.743,96 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 242.769,95 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 87.346,08 zł, należności – 55.658,29 zł. Środki pieniężne – 232.231,73 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 97,52 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 0,43 % (z 2.313.449,53 w 2012 roku do 2.303.590,60 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 2,08 % (z 1.975.800,53 zł w 2012 roku do 1.934.774,59 zł w 2013 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 83,45 % planu, zmniejszyły się w stosunku do 2012 roku o 0,20 % (z 188.808,21 zł w 2012 roku do 188.425,68 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży biletów wstępu o 8,26 %. Natomiast wzrosły przychody z najmu o 80,54 % (tj. o 11.262,13 zł).

Koszty ogółem zostały wykonane w 99,17 % planu, wzrosły o 4,17 % (z 2.428.178,32 zł w 2012 roku do 2.529.334,56 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń o 2,09% (w związku z dodatkami stażowymi i nagrodami jubileuszowymi), amortyzacji 38,70 % (tj. o 74.986,09 zł), remontów o 23,23 % (tj. o 28.731,16 zł) oraz pozostałych usług obcych o 42,59 % (tj. o 30.014,69 zł – w związku wykonaniem serwisu internetowego, rekultywacji terenu w parku etnograficznym i inwentaryzacją obiektów do pozyskania zbiorów dla Muzeum). Natomiast obniżeniu uległy koszty zużycia materiałów o 24,72 % (tj. o 40.834,45 zł – wpływ na różnicę miały duże wydatki w związku z konserwacją malowideł w kościele z Rzochowa w Parku Etnograficznym w 2012 roku) oraz energii o 9,86 %.

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 45 (48 osób), w roku poprzednim wynosiło 46 (49 osób) – jedna osoba odeszła na rentę chorobową. Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.592,45 zł, natomiast za rok poprzedni 2.539 zł.

V. Remonty sfinansowane z budżetu województwa

Zadanie pn. „Prace remontowo – konserwatorskie obiektów na terenie Parku Etnograficznego”. Planowana kwota na 2013 r. 165.803 zł, w tym: środki z budżetu województwa 150.000 zł, środki własne Muzeum 15.803 zł. Wykonanie 165.803,03 zł, w tym: środki z budżetu województwa 150.000 zł, środki własne Muzeum 15.803,03 zł.

VI. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Magazyn studyjny Muzeum w Kolbuszowej”. Planowana kwota na 2013 r. 78.000 zł, w tym: środki z budżetu województwa 28.000 zł, dotacja z MKiDN 50.000 zł. Wykonanie 69.636,68 zł, w tym: środki z budżetu województwa 24.978,03 zł, dotacja z MKiDN 44.598,65 zł, środki własne Muzeum 60,00 zł.

2. Zadanie pn. „Zakup i wdrożenie audioprzewodników”. Planowana kwota na 2013 r. 37.905 zł, w tym: środki z budżetu województwa 14.443 zł, dofinansowanie z PROW 2007 - 2013 19.074 zł, środki własne Muzeum 4.388 zł. Wykonanie 40.581,15 zł, w tym: środki z budżetu województwa 14.443,00 zł, dofinansowanie z PROW 2007 - 2013 19.074,00 zł, środki własne Muzeum 7.064,15 zł.

Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyślu

I. Wynik finansowy

Strata netto -40.727,48 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 25.362,62 zł. Ponadto przychody własne zostały zrealizowane tylko w 90,69 %.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 297.277,49 zł, w tym wymagalne – 2.063,49 zł (TP S.A. rachunek za rozmowy telefoniczne – zapłacono), należności – 179.203,06 zł, w tym wymagalne 49.579,03 zł (150 zł – Zakład Konserwacji i Wyrobu Mebli Stylowych usługa transportowa – wysłano wezwanie od zapłaty, 24.062,35 zł – Bijan Jarosław „Przemyski Zakątek” wynajem lokalu na usługi – zapłacono, 98,06 zł – Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu refaktury – kompensata, 552,01 zł – Zakład Remontowo-Budowlany „MEC” wynajem budynku – wysłano wezwanie do zapłaty, 66,52 zł – F.H.U. „ADIKOL” wynajem lokalu – zapłacono, 23.423,09 zł – „Bar u Jurka” wynajem lokalu – należność dochodzona na drodze sądowej, 60,47 - Józef Szymański wynajem lokalu – zapłacono, 1.166,53 zł – Restauracja Pub „CAMPARI” wynajem lokalu – zapłacono). Środki pieniężne – 33.729,02 zł. Zobowiązania są wyższe od stanu środków pieniężnych i należności, co może

powodować trudności w regulowaniu zobowiązań, a w konsekwencji utratę płynności finansowej.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 98,28 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 1,90 % (z 5.697.878,51 zł w 2012 roku do 5.589.418,28 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 3,59 % (z 3.703/828 zł w 2012 roku do 3.570.653,83 zł w 2013 roku – na różnicę wpływ miała duża dotacja na remonty w 2012 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 90,69 % planu, zmniejszyły się w stosunku do 2012 roku o 0,39 % (z 364.653,13 zł w 2012 roku do 363.229,49 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży wydawnictw własnych, obcych i żetonów o 28,07 % (tj. o 21.565,21 zł) i dzierżawy sprzętu o 5,34 %. Natomiast wzrosły przychody ze sprzedaży biletów o 1,61 % oraz wynajmu budynków, piwnic i lokali o 16 % (tj. o 21.206,07 zł).

Koszty ogółem zostały wykonane w 98,99 % planu, obniżyły się o 0,81 % (z 5.675.567,18 zł w 2012 roku do 5.629.642,76 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń 0,56 %, amortyzacji o 2,59%, energii o 2,91 % oraz remontów o 2,52 %. Natomiast wzrosły koszty zużycia materiałów o 10,45 % (wpływ na różnicę miał zakup materiałów do konserwacji muzealiów, finansowany środkami z programów MKiDN) i pozostałych usług obcych o 23,23 % (tj. o 98.079,33 zł – wpływ na różnicę miał zakup usług w związku z konserwacją muzealiów, finansowany środkami z programów MKiDN).

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 70 (78 osób), w roku poprzednim wynosiło 70 (76 osób) – dwie osoby zatrudniono w ramach prac interwencyjnych. Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.622,29 zł, natomiast za rok poprzedni 2.599,37 zł.

V. Remonty sfinansowane z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Pokrycie folią przeciwsłoneczną ścian i szyb w budynku głównym oraz świetlika nad klatką schodową w kamienicy Rynek 9”. Planowana kwota na 2013 r. 35.000 zł, w całości z budżetu województwa, wykonanie 34.992 zł.
2. Zadanie pn. „Remont pomieszczeń Muzeum Dzwonów i Fajek w Wieży Zegarowej”. Planowana kwota na 2013 r. 169.790, zł, w tym: środki z budżetu województwa 96.570 zł, dotacja Woj. Konserwatora Zabytków 62.000 zł, środki

własne Muzeum 11.220 zł. Wykonanie: 169.787,98 zł, w tym: środki z budżetu województwa 96.570 zł, dotacja Woj. Konserwatora Zabytków 62.000 zł, środki własne Muzeum 11.217,98 zł.

3. Zadanie pn. „Wykonanie oświetlenia (iluminacji) Wieży Zegarowej”. Planowana kwota na 2013 r. 30.430 zł, w całości z budżetu województwa. Wykonanie 30.430,66 zł, w tym: środki z budżetu województwa 30 430 zł, środki własne Muzeum 0,66 zł.

4. Zadanie pn. „Wykonanie instalacji ogrzewania gazowego w Muzeum Dzwonów i Fajek”. Planowana kwota na 2013 r. 27.170 zł, w tym: z budżetu województwa 25.000 zł, środki własne Muzeum 2.170 zł. Wykonanie 27.162,01 zł, w tym: środki z budżetu województwa 25 000 zł, środki własne Muzeum 2.162,01 zł.

VI. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

1. Zadania pn. „Zakup rodzinnej kolekcji prac Mariana Strońskiego” . Planowana kwota wydatków z budżetu woj. na 2013 r. 21.470 zł brutto, wydatkowano kwotę 21.470 zł. Wartość kosztorysowa zadania 101.370 zł brutto, źródła finansowania: dotacja z budżetu woj. 21.470 zł, dotacja z MKiDN 79.900 zł.

2. Zadanie pn. „Przemysł i jego mieszkańcy w Królestwie Galicji i Lodomerii”. Planowana kwota wydatków z budżetu woj. na 2013 r. 9.500 zł brutto, wydatkowano kwotę 9.500 zł brutto. Wartość kosztorysowa zadania 24.500 zł brutto, źródła finansowania: dotacja z budżetu woj. 9.500 zł, dotacja z MKiDN 15.000 zł.

Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

I. Wynik finansowy

Strata netto -723.292,03 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 681.964,57 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 67.940,07 zł, należności – 109.732,25 zł. Środki pieniężne – 51.989,32 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 100,04 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 9,87 % (z 4.648.989,32 zł w 2012 roku do 4.190.238,22 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 11,48 %

(z 3.410.000 zł w 2012 roku do 3.018.435,66 zł w 2013 roku – na różnicę wpływ miała duża dotacja na remonty i na wkład własny do projektów współfinansowanych przez podmioty zewnętrzne w 2012 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 100,11 % planu, zmniejszyły się w stosunku do 2012 roku o 1,47 % (z 1.037.314,96 zł w 2012 roku do 1.022.096,68 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży biletów o 2,88 %, czynszów o 1,10 % oraz energii, telefonów, reklamy i usług najmu sprzętu o 19,41% (tj. o 8.564,04 zł). Natomiast wzrosły przychody z oprowadzania o 5,88 % oraz sprzedaży wydawnictw i pamiątek o 11,30 %.

Koszty ogółem zostały wykonane w 99,98 % planu, obniżyły się o 4,63 % (z 5.151.917,50 zł w 2012 roku do 4.913.530,25 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty energii o 3,93 % oraz remontów o 55,34 % (tj. o 423.219,44 zł). Natomiast wzrosły koszty wynagrodzeń o 6,23 % (w związku z wypłaconymi nagrodami jubileuszowymi), amortyzacji o 3,39 %, zużycia materiałów 1,85 % i pozostałych usług obcych o 2,65 %.

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 62,17 (66,33 osób), w roku poprzednim wynosiło 61,13 (65,54 osób) – jedna osoba odeszła na emeryturę. Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.856,73 zł, natomiast za rok poprzedni 2.735,89 zł.

V. Remonty sfinansowane z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Wymiana poszycia dachów krytych słomą i dachów krytych gontem obiektów Parku Etnograficznego”. Planowana kwota na 2013 r. 124.414 zł, w tym: środki z budżetu województwa 120.000 zł, środki własne Muzeum 4.414 zł. Wykonanie 124.413,91 zł, w tym: środki z budżetu województwa 120.000 zł, środki własne Muzeum 4.413,91 zł.

2. Zadanie pn. „Roboty wykończeniowe Dworu ze Świącan”. Planowana kwota na 2013 r. 28.655 zł, w tym: środki z budżetu województwa 10.000 zł, środki własne Muzeum 18.655 zł. Wykonanie 28.655,06 zł, w tym: środki z budżetu województwa 10.000 zł, środki własne Muzeum 18.655,06 zł.

3. Zadanie pn. „Remont dachu tartaku ze Zdyni z montażem traka w Parku Etnograficznym”. Planowana kwota na 2013 r. 12.742 zł, w tym: środki z budżetu województwa 10.000 zł, środki własne Muzeum 2.742 zł. Wykonanie 12.742,27 zł,

w tym: środki z budżetu województwa 10.000 zł, środki własne Muzeum 2.742,27 zł.

4. Zadanie pn. „Ulucz, grekokatolicka cerkiew (XVI/XVII w.): konserwacja prezbiterium oraz zatrzymanie i likwidacja grzybów w przedsionku cerkwi”. Planowana kwota na 2013 r. 56.000 zł, w tym: środki z budżetu województwa 31.000 zł, dotacja z MKiDN 25.000 zł. Wykonanie 56.000 zł, w tym: środki z budżetu województwa 31.000 zł, dotacja z MKiDN 25.000 zł.

VI. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Modernizacja systemu klimatyzacyjnego i wentylacyjnego na stałej ekspozycji Ikona Karpacka na terenie Parku Etnograficznego w Sanoku”. Planowana kwota na 2013 r. 386.786 zł, w tym: środki z budżetu województwa 182.249 zł, dotacja z MKiDN 200.000 zł, środki własne Muzeum 4 537 zł. Wykonanie 386.785,80 zł, w tym: środki z budżetu województwa 182.249,00 zł, dotacja z MKiDN 200.000,00 zł, środki własne Muzeum 4 536,80 zł.

2. Zadanie pn. „Rekonstrukcja domu miejskiego z Leska z przeznaczeniem na piekarnię w Parku Etnograficznym”. Planowana kwota na 2013 r. 116.405 zł, w tym: środki z budżetu województwa 70.000 zł, środki własne Muzeum 46.405 zł. Wykonanie 116.404,75 zł, w tym: środki z budżetu województwa 70.000 zł, środki własne Muzeum 46.404,75 zł.

Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu

I. Wynik finansowy

Strata netto -2.148,35 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 30.378,75 zł, należności – 15.517,65 zł. Środki pieniężne – 2.090,73 zł. Instytucja wprawdzie nie wykazuje w sprawozdaniu zobowiązań wymagalnych, lecz zobowiązania są wyższe od stanu środków pieniężnych i należności, co może powodować trudności w regulowaniu zobowiązań, a w konsekwencji utratę płynności finansowej.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 98,85 % planu, zwiększyły się w stosunku do roku 2012 o 27,70 % (z 589.413,21 zł w 2012 roku do 752.687,18 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 24,14 % (z 485.000 zł w 2012 roku do 602.114,15 zł w 2013 roku – wpływ na różnicę miała dotacja

celowa na realizację wskazanych zdań i programów w 2013 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 99,72 % planu, zwiększyły się w stosunku do 2012 roku o 49,50 % (z 88. 975,25 zł w 2012 roku do 133.020,70 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży wydawnictw i pamiątek o 30,47 % (tj. 9.764,19 zł) oraz ze sprzedaży biletów na organizowany po raz pierwszy Festiwal Żarnowiec (w kwocie 42.400 zł). Natomiast obniżeniu uległy przychody z ze sprzedaż biletów wstępu do Muzeum o 14,26 % (tj. 8.118,74 zł).

Koszty ogółem zostały wykonane w 97,94 % planu, wzrosły o 30,17 % (z 579.893,10 zł w 2012 roku do 754.835,53 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń 24,70 % (tj. o 79,370,54 zł – różnica wynika z zawieranych umów o zlecenie w związku z organizacją Festiwalu oraz zwiększeniem zatrudnienia o 1,04 etatu), amortyzacji o 13,73 %, remontów o 36,41 % (tj. o 16.617,64 zł – w związku z pracami remontowymi przy werandzie, elewacji północnej i pomieszczeniach sanitarno-technicznych Dworku Marii Konopnickiej oraz rozbiórką stacji gazowni i wykonaniem parkingu) oraz pozostałych usług obcych o 97,96 % (tj. o 25.694,17 zł – w związku z organizacją Festiwalu). Natomiast obniżeniu uległy koszty zużycia materiałów o 15,09 % (tj. o 4.278,41 zł) oraz energii o 6,79 %.

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 12 (13 osób), w roku poprzednim wynosiło 10,96 (12 osób) – zatrudniono jedną osobę. Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.363,34 zł, natomiast za rok poprzedni 2.288,76 zł.

V. Remonty sfinansowane z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Remont werandy i elewacji północnej Dworku Marii konopnickiej”. Planowana kwota na 2013 r. 25.000 zł, w całości z budżetu województwa. Wykonanie 25.325,95 zł, w tym: środki z budżetu województwa 25.000 zł, środki własne Muzeum 325,95 zł.

2. Zadanie pn. „Remont pomieszczeń sanitarno - technicznych Dworku Marii konopnickiej”. Planowana kwota na 2013 r. 30.000 zł, w całości z budżetu województwa. Wykonanie 30.495,90 zł, w tym: środki z budżetu województwa 30.000 zł, środki własne Muzeum 495,90 zł.

3. Zadanie pn. „Rozbiórka budynku nieczynnej stacji gazowej i wykonanie parkingu”. Planowana kwota na 2013 r. 20.000 zł, w całości z budżetu województwa. Wykonanie 20.186,12 zł, w tym: środki z budżetu województwa 20.000 zł, środki własne Muzeum 186,12 zł.

VI. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

Zadanie pn. „Maria Konopnicka – poetka, podróżniczka i Europejka”. Planowana kwota wydatków z budżetu woj. na 2013 r. 11.500 zł brutto, wydatkowano kwotę 11.500 zł brutto. Wartość kosztorysowa zadania 31.500 zł brutto, źródła finansowania: dotacja z budżetu woj. 11.500,- zł, dotacja z MKiDN 20.000 zł.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie

I. Wynik finansowy

Strata netto -1.373.625,85 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 1.392.693,53 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 82.916,96 zł, należności – 91.161,32 zł. Środki pieniężne – 254.721,47 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 99,13 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 3,26 % (z 7.380.032,69 zł w 2012 roku do 7.139.521,81 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu organizatorów o 4,68 % (z 6.882.052,74 zł w 2012 roku do 6.559.728,22 zł w 2013 roku – na różnicę wpływ miała dotacja na remonty i na wkład własny do projektów współfinansowanych przez podmioty zewnętrzne z budżetu Województwa oraz większa dotacja z budżetu Miasta Rzeszowa w 2012 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 87,54 % planu, zmniejszyły się w stosunku do 2012 roku o 14,39 % (z 37.832,22 zł w 2012 roku do 32.389,57 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze świadczenia usług poligraficznych o 26,51 % (tj. o 4.050,83 zł) oraz usług internetowych o 35,99 % (tj. o 861,89 zł).

Koszty ogółem zostały wykonane w 99,04 % planu, obniżyły się o 4,08 % (z 8.860.590zł w 2012 roku do 8.499.106,66 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do

roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń o 1,83 %, amortyzacji o 9,64%, zużycia materiałów o 2,82 %, remontów o 51,24 % (tj. o 36.193,18 zł) oraz pozostałych usług obcych o 5,40 %.

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 129,72 (134,50 osoby), w roku poprzednim wynosiło 131,52 (136,41 osób). Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.725,54 zł, natomiast za rok poprzedni 2.738,97 zł.

V. Remonty

Zadanie pn. „Remont części dachu budynku WiMBP przy ul. Sokoła 13”. Planowana kwota na 2013 r. 50.000 zł, w całości z budżetu województwa. Wykonanie 34.448,22 zł.

VI. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

Zadanie pn. „E – usługi w nowoczesnej bibliotece”. Planowana kwota na 2013 r. 1.730.856 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 385.611 zł, dofinansowanie ze środków UE (RPO WP na lata 2007 – 2013) 1.345.245 zł. Wykonanie 1.670.326,49 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 343.314,52 zł, dofinansowanie ze środków UE (RPO WP na lata 2007 – 2013) 1.303.602,59 zł.

Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszczykach

I. Wynik finansowy

Zysk netto 104.582,49 zł. Wpływ na osiągnięcie zysku miało poniesienie mniejszych kosztów od planowanych o 6,68 %

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 59.819,15 zł, należności – 38.308 zł. Środki pieniężne – 221.788,27 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 99,05 % planu, zwiększyły się w stosunku do roku 2012 o 7,76 % (z 2.312.033,36 zł w 2012 roku do 2.491.362,46 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 7,59 % (z 1.288.819 zł w 2012 roku do 1.386.627,67 zł w 2013 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 92,62 % planu, zmniejszyły się w stosunku do 2012 roku o 1,36 % (z 458.187,68 zł w 2012 roku do 451.966,51 zł w 2013

roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży biletów o 0,66 %, wydawnictw o 13,25 % oraz usług pielęgnacyjnych, prac naukowo-badawczych, nasadzania i inwentaryzacji dendrologicznej o 75,71 % (tj. o 11.531,70 zł – w związku z brakiem zleceń na nasadzenia i inwentaryzację dendrologiczną). Natomiast wzrosły przychody ze sprzedaży roślin, owoców i materiałów ogrodniczych o 6,54 %, dzierżawy gruntu o 2,66 % oraz wynajmu pomieszczeń i refakturowania mediów o 3,40 %. W 2013 roku uzyskano również przychody z usług edukacyjnych i reklamowych (w kwocie 3.177,16 zł), w roku poprzednim instytucja nie uzyskała przychodów z tego tytułu.

Koszty ogółem zostały wykonane w 93,32 % planu, wzrosły o 1,14 % (z 2.356.983,74 zł w 2012 roku do 2.383.760,97 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty zużycia materiałów o 11,16 % oraz remontów o 55,48 % (tj. o 82.627,52 zł – w związku z realizacją zadania „Kaplica – remont”). Natomiast obniżeniu uległy koszty wynagrodzeń o 0,48 %, amortyzacji o 5,57 %, energii o 15,91 % (tj. o 15.095,04 zł) oraz pozostałych usług obcych o 20,74 % (tj. o 45.732,91 zł).

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 29,67 (30,16 osób), w roku poprzednim wynosiło 30,33 (30,83 osób). Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.802,49 zł, natomiast za rok poprzedni 2.755,86 zł.

V. Remonty sfinansowane z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Remont Oficyny Dużej – osuszenie fundamentów i zabezpieczenie rynien dachowych”. Planowana kwota na 2013 r. 85.200 zł, w tym: środki z budżetu województwa 83.000 zł, środki własne Arboretum 2.200 zł. Wykonanie 85.153,54 zł, w tym: środki z budżetu województwa 83.000 zł, środki własne Arboretum 2.153,54 zł.

2. Zadanie pn. „Remont alejek ogrodowych na terenie Arboretum”. Planowana kwota na 2013 r. 19.000 zł, w tym: środki z budżetu województwa 15.000 zł, środki własne Arboretum 4.000 zł. Wykonanie 18.904,31 zł, w tym: środki z budżetu województwa 15.000 zł, środki własne Arboretum 3.904,31 zł.

3. Zadanie pn. „Kaplica – Remont”. Planowana kwota na 2013 r. 71.500 zł, w tym: środki z budżetu województwa 34.000 zł, dotacja Woj. Konserwatora Zabytków 30.000 zł, środki własne Arboretum 7.500 zł. Wykonanie 71.492,57 zł, w tym:

środki z budżetu województwa 34.000 zł, dotacja Woj. Konserwatora Zabytków 30.000 zł środki własne Arboretum 7.492,57 zł.

VI. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

Zadanie pn. „Zakup wykaszarek oraz kultywatora spalinowego”. Planowana kwota na 2013 r. 18.660 zł, w tym: środki z budżetu województwa 11.070 zł, dotacja Woj. Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie 7.584,50 zł, środki własne Arboretum 5,50 zł. Wykonanie 18.660,00 zł, w tym: środki z budżetu województwa 11.070,00 zł, dotacja Woj. Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie 7.584,50 zł, środki własne Arboretum 5,50 zł.

Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyślu

I. Wynik finansowy

Zysk netto 511,37 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 22.957,76 zł, należności – 0 zł. Środki pieniężne – 7.145,60 zł. Instytucja wprawdzie nie wykazuje w sprawozdaniu zobowiązań wymagalnych, lecz zobowiązania są wyższe od stanu środków pieniężnych i należności, co może spowodować trudności w regulowaniu zobowiązań, a w konsekwencji spowodować utratę płynności finansowej.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 95,31 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 17,30 % (z 589.002,07 zł w 2012 roku do 487.084,54 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 11,63 % (z 430.000 zł w 2012 roku do 380.000 zł w 2013 roku – wpływ na różnicę miała większa dotacja podmiotowa w 2012 roku, w związku z organizacją ósmej edycji Międzynarodowego Triennale Malarstwa Regionu Karpat Srebrny Czworokąt). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 79,11 % planu, zmniejszyły się w stosunku do 2012 roku o 5,46 % (z 95.772,97 zł w 2012 roku do 90.541,49 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży towarów i usług o 14,09 %. Natomiast wzrosły przychody ze sprzedaży towarów komisowych o 14,63 %.

Koszty ogółem zostały wykonane w 95,21 % planu, obniżyły się o 14,45 % (z 568.772,27 zł w 2012 roku do 486.573,17 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń o 12,43 % (w związku z wypłaconymi

nagrodami jubileuszowymi w 2012 roku), amortyzacji o 31.13 % (tj. o 5.652,38 zł), zużycia materiałów o 47,11 % (tj. o 10.2011,80 zł – w związku z organizacją Triennale w 2012 roku), energii o 25,91 % (tj. o 2.535,19 zł) i pozostałych usług obcych o 22,83 % (tj. o 14.619,61 zł – w związku z organizacją Triennale w 2012 roku).

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 8 (7,25 osób), w roku poprzednim wynosiło 8 (7,25 osób). Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.844,99 zł, natomiast za rok poprzedni 2.725,14 zł – podwyżka średnio o 8 % od stycznia 2013 roku.

Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie

I. Wynik finansowy

Strata netto -216.111,16 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 255.784,67 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 71.456,72 zł, należności – 109.661,08 zł, w tym wymagalne 16.941,77 zł (14.941,77 zł – AHUP MARC Restauracja Bohema w Rzeszowie, należności z tytułu czynszu oraz media – zapłacono, 1.500 zł – Niepubliczna Placówka Oświatowo Wychowawcza Studio Tańca Iskra z Gliwic wynajem Sali – zapłacono, 500 zł – Grupa ERGO.za wynajem sali – zapłacono). Środki pieniężne – 95.856,63 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 99,99 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 1,56 % (z 3.258.129,11 zł w 2012 roku do 3.207.322,73 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 2,33 % (z 2.852.999,40 zł w 2012 roku do 2.786.450 zł w 2013 roku – wpływ na różnicę miała większa dotacja podmiotowa w 2012 roku, na wkłady własne do projektów współorganizowanych przez podmioty zewnętrzne oraz w związku z współorganizacją imprez kulturalnych na terenie województwa). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 100,21 % planu, zwiększyły się w stosunku do 2012 roku o 3,98 % (z 306.961,62 zł w 2012 roku do 319.172,87 zł w 2013

roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży biletów o 23,37 % (tj. o 7.231,54 zł), sprzedaży programów i najmu o 4,51%.

Koszty ogółem zostały wykonane w 99,28 % planu, obniżyły się o 6,80 % (z 3.673.279,45 zł w 2012 roku do 3.423.384,89 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń o 0,60 %, amortyzacji o 39,20 % (tj. o 174.772,25 zł), zużycia materiałów o 11,94 %, remontów o 95,11 % (tj. o 12.916,40 zł) oraz pozostałych usług obcych o 16,19 % (tj. o 49.095,53 zł). Wzrosły natomiast koszty energii o 6,38 %.

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 58 (60 osób), w roku poprzednim wynosiło 59 (62 osoby). Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.725,14 zł (bez nagród jubileuszowych 2.665,63 zł), natomiast za rok poprzedni 2.543,29 zł.

Centrum Kulturalne w Przemysłu

I. Wynik finansowy

Strata netto -251.231,85 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 190.486,52 zł. Ponadto przychody własne zostały zrealizowane tylko 83,90 %.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 351.738,62 zł, należności – 181.740,52 zł, w tym wymagalne 1.487,33 zł (428,40 zł – Obywatelskie Stowarzyszenie Halickiej Dzielnicy Miasta Lwowa "DZYGA" współorganizacja "Jazz bezz..." – wysłano upomnienie, 950 zł – DCINEX Polska Łódź Sp. z o.o. wynajem pomieszczeń – zapłacono, 48 zł – Lubelski Instytut Architektury i Sztuki wynajem powierzchni reklamowej – wysłano upomnienie, 60,52 zł – Centrum Kształcenia „Torus” Ewa Piechowska wynajem powierzchni reklamowej – wysłano upomnienie). Środki pieniężne – 19.023,97 zł. Instytucja wprawdzie nie wykazuje w sprawozdaniu zobowiązań wymagalnych, lecz zobowiązania są wyższe od stanu środków pieniężnych i należności, co może spowodować trudności w regulowaniu zobowiązań, a w konsekwencji spowodować utratę płynności finansowej.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 96,83 % planu, zwiększyły się w stosunku do roku 2012 o 2,46 % (z 2.409.892,56 zł w 2012 roku do 2.469.228,59 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 3,80 %

(z 1.871.000 zł w 2012 roku do 1.942.170 zł w 2013 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 83,90 % planu, zmniejszyły się w stosunku do 2012 roku o 24,67 % (z 480.450,17 zł w 2012 roku do 361.936,12 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży biletów o 62,99 % (tj. o 150.495,47 zł – w związku realizacją zadań inwestycyjnych sala kinowa została wyłączona z użytku, co znacznie ograniczyło wpływy z biletów) oraz odpłatności za zajęcia o 14,25 %. Natomiast wzrosły przychody z akredytacji o 46,99 % (tj. o 33.517 zł).

Koszty ogółem zostały wykonane w 99,03 % planu, wzrosły o 4,83 % (z 2.600.116,34 zł w 2012 roku do 2.720.460,44 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty amortyzacji o 5,40 % i pozostałych usług obcych o 16,75 % (tj. o 72.514,16 zł – w związku realizacją zadań inwestycyjnych, konieczne stało się wynajmowanie sal u podmiotów zewnętrznych w celu prowadzenia działalności statutowej). Natomiast obniżeniu uległy koszty wynagrodzeń o 2,46 %, zużycia materiałów o 19,93 % (tj. o 26.864,27 zł) oraz energii o 8,80 %.

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 36,85 (37,33 osób), w roku poprzednim wynosiło 38,50 (41 osób). Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.514,96 zł, natomiast za rok poprzedni 2.428,03 zł.

V. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Kompleksowa modernizacja, odnowa i ochrona budynku Centrum Kulturalnego w Przemyślu – wojewódzkiej instytucji kultury (II część)”. Planowana kwota na 2013 r. 3.118.951 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 761.454 zł, dofinansowanie ze środków UE (RPO WP na lata 2007 – 2013) 2.357.497 zł. Wykonanie 2.729.948,11 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 232.794,45 zł, dofinansowanie ze środków UE (RPO WP na lata 2007 – 2013) 2.209.737,45 zł, środki własne Centrum Kulturalnego 287.416,21 zł.

2. Zadanie pn. „Przebudowa dachu budynku Centrum Kulturalnego w Przemyślu”. Planowana kwota na 2013 r. 250.393 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 121.557 zł, dotacja Woj. Konserwatora Zabytków 100.000 zł, środki własne Centrum Kulturalnego 28.836 zł. Wykonanie 250.392,37 zł, w tym: dotacja z

budżetu województwa 121.557 zł, dotacja Woj. Konserwatora Zabytków 100.000 zł, środki własne Centrum Kulturalnego 28.835,37 zł.

3. Zadanie pn. „Kino Centrum Cyfryzacja”. Planowana kwota na 2013 r. 344.000 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 172.000 zł, dofinansowanie z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej 172.000 zł. Wykonanie 285.696,04 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 172.000 zł, dofinansowanie z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej 81.791,60 zł, środki własne Centrum Kulturalnego 31.904,44 zł.

4. Zadanie pn. „Zakup wyposażenia dla przemyskiego kina „Centrum”. Planowana kwota na 2013 r. 31.400 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 15.700 zł, dofinansowanie z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej 15.700 zł. Wykonanie 18.450 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 9.225 zł, dofinansowanie z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej 9.225 zł.

5. Zadanie pn. „Zakup wyposażenia scenicznego niezbędnego dla realizacji celów statutowych regionalnego Centrum Kulturalnego w Przemysłu – wojewódzkiej instytucji kultury”. Planowana kwota na 2013 r. 446.000 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 220.000 zł, dofinansowanie z Narodowego Centrum Kultury 226.000 zł. Wykonanie 445.000 zł, w tym: dotacja z budżetu województwa 219.518,50 zł, dofinansowanie z Narodowego Centrum Kultury 224.311,50 zł, środki własne Centrum Kulturalnego 1.170 zł.

6. Zadanie pn. „Zakup platform do organizacji widowisk i inscenizacji plenerowych”. Planowana kwota na 2013 r. 98.000 zł, w całości z budżetu województwa. Wykonanie 97.903,08 zł.

Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie

I. Wynik finansowy

Strata netto -91.984,28 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 327.997,10 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 304.356,95 zł, należności – 70.476,56 zł, w tym wymagalne 7.296,39 zł (7.173,39 zł – czynsze za wynajem mieszkań pracowniczych, niemożliwe do ściągnięcia ze względu na zajęcia komornicze wynagrodzeń, 123 zł – Impuls Leasing Polska Sp. z o.o., wynajem powierzchni parkingowej – zapłacono). Środki pieniężne – 340.451,82 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 89,28 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 3,45 % (z 5.993.180,94 zł w 2012 roku do 5.786.195,06 zł w 2013 roku), pomimo iż dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa wzrosła o 1,76 % (z 4.294.860 zł w 2012 roku do 4.370.457,53 zł w 2013 roku). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 65,27 % planu, zmniejszyły się w stosunku do 2012 roku o 20,30 % (z 1.552.016,30 zł w 2012 roku do 1.236.911,82 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży biletów o 18,39 % (tj. o 223.624,08 zł), sprzedaży spektakli o 53,79 % (tj. o 15.777,77 zł) oraz reklamy o 68,19 % (tj. o 60.776,42 zł – plan wykonano tylko w 8,94 %).

Koszty ogółem zostały wykonane w 86,27 % planu, obniżyły się o 8,57 % (z 6.424.443,58 zł w 2012 roku do 5.874.149,34 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń o 3,95 %, amortyzacji 4,70 %, zużycia materiałów o 16,71 % (tj. o 43.114,30 zł – koszt materiałów używane przy produkcji spektakli do przygotowania scenografii zależy od repertuaru), remontów o 90,72 % (tj. o 171.597,46 zł – różnica wynika z dużego remontu schodów w budynku Małej Sceny w 2012 roku) oraz pozostałych usług obcych o 14,83 %. Wzrosły natomiast koszty energii o 3,26 %.

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 81,50 (84,25 osób), w roku poprzednim wynosiło 82,80 (85,16 osób). Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 2.895,72 zł, natomiast za rok poprzedni 2.899,59 zł.

V. Remonty sfinansowane z budżetu województwa

1. Zadanie pn. „Montaż drabin dwuspadowych, rozsuwanych w budynku Dużej Sceny”. Planowana kwota na 2013 r. 3.000 zł, w całości z budżetu województwa, wykonanie 3.000 zł.
2. Zadanie pn. „Remont instalacji wodociągowej w budynku Dużej Sceny”. Planowana kwota na 2013 r. 15.143 zł, w tym: środki z budżetu województwa 15.000 zł, środki własne Teatru 143 zł. Wykonanie 15.142,50 zł, w tym: środki z budżetu województwa 15.000 zł, środki własne Teatru 142,50 zł.

Filharmonia Podkarpacka im. Artura Malawskiego w Rzeszowie

I. Wynik finansowy

Strata netto -1.437.251,66 zł. Wynika ze sposobu księgowania dotacji na inwestycje. Amortyzacja, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach wynosi 1.457.837,77 zł.

II. Zobowiązania, należności, płynność finansowa

Zobowiązania – 273.339,69 zł, należności – 286.647,93 zł, w tym wymagalne 17.545 zł (wierzytelności z tytułu świadczonych usług, 2.460 zł – PPH Transsystem S.A., wierzytelność zgłoszona do syndyka masy upadłościowej, 1.107 zł – VIKING CARS Sp. z o.o. – sprawa w toku, 11.808 zł – „Ale Teatr” Grzegorz Smarz – skierowano sprawę do sądu, 90 zł – Niepubliczne Przedszkole „Music Garden” – zapłacono, 80 zł – Prywatne Przedszkole „Promyczek” – zapłacono, 2.000 zł – SAGIER PR S.C. – zapłacono). Środki pieniężne – 378.468,22 zł. Nie występowały zakłócenia w terminowym regulowaniu zobowiązań.

III. Przychody i koszty

Przychody ogółem zrealizowano w 98,28 % planu, zmniejszyły się w stosunku do roku 2012 o 17,36 % (z 10.625.947,19 zł w 2012 roku do 8.781.065,15 zł w 2013 roku), w tym dotacja na wydatki bieżące z budżetu województwa o 24,42 % (z 8.782.184 zł w 2012 roku do 6.637.652,75 zł w 2013 roku – różnica wynika z przyznania w 2012 roku Filharmonii dodatkowych 2.590.000 zł w ramach dotacji podmiotowej, w związku z przeprowadzoną kontrolą i koniecznością zwrotu części dotacji inwestycyjnej). Przychody z działalności statutowej zrealizowano w 92,85 % planu, zwiększyły się w stosunku do 2012 roku o 13,34 % (z 1.571.187,76 zł w 2012 roku do 1.765.093,84 zł w 2013 roku). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego były przychody ze sprzedaży biletów, programów, wydawnictw i prowizji o 12,16 %, usług najmu o 39,16 % (tj. o 97.632,05 zł), usług reklamowych o 11,22 % oraz refakturowania usług o 386,97 % (tj. o 12.303,88 zł).

Koszty ogółem zostały wykonane w 98,32 % planu, obniżyły się o 2,17 % (z 10.444.693,17 zł w 2012 roku do 10.217.739,81 zł w 2013 roku). Niższe w stosunku do roku poprzedniego były koszty wynagrodzeń o 5,06 %, zużycia materiałów o 68,36% (tj. o 189.190,57 zł) oraz remontów 81,68 % (tj. o 57.574,81 zł). Natomiast wzrosły koszty amortyzacji o 0,22 %, energii o 3,42 % oraz pozostałych usług obcych o 27,08 % (tj. o 279.194,41 zł – w 2013 roku wyższe od roku poprzedniego były koszty związane z realizacją koncertów, w przypadku których wykonawca występował jako osoba prawna – agencja artystyczna,

głównie w trakcie Muzycznego Festiwalu w Łańcucie, wyższe były również usługi transportowe, w związku z wyjazdem Orkiestry do Wiednia oraz usługi hotelowe).

IV. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2013 roku wynosiło 114,48 (118 osób), w roku poprzednim wynosiło 115,11 (119 osób). Średnie wynagrodzenie brutto za 2013 r. wynosiło 3.464,37 zł, natomiast za rok poprzedni 3.561.39 zł.

V. Inwestycje i zakupy inwestycyjne sfinansowane dotacją celową z budżetu województwa

Zadanie pn. „Zakup instrumentów muzycznych i akcesoriów na potrzeby działalności statutowej Filharmonii”: Planowana kwota wydatków na 2013 r. 341.000 zł, w tym: z budżetu woj. 140.000 zł, ze środków własnych 1.000 zł, z MKiDN 200.000 zł. Wykonanie 343.212.76 zł, w tym: dotacja z budżetu woj. 140.000 zł, ze środków własnych 3.212,76 zł, z MKiDN w ramach programu „Rozwój infrastruktury kultury” 200.000 zł.

Muzeum-Zamek w Łańcucie

37 100 Łańcucie

ul. Zamkowa 1

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego na dzień 31.12.2013 r

Nazwa instytucji kultury:

kał. nr 1

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. Po zmianach | Wykonanie na dzień 31.12.2013 r | % 4:3 | Uwagi/komentarze |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|------------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 179 | 171 | 171 | | |
| II. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POCZĄTEK ROKU | 1.343.574,68 | 2.011.901,92 | 2.011.901,92 | 100 | Łącznie z ZFŚS |
| III. | PRZYCHODY OGÓŁEM | 12.292.086,34 | 11.367.497,13 | 11.358.789,22 | 99,9 | |
| 1. | Dotacja organizatora | 8.594.633,64 | 7.710.569,13 | 7.710.569,13 | 100 | |
| 1.1. | Dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | UM 3.916.491,- MK 4.440.000,- | UM 3.122.298,- MK 3.772.000,- | UM 3.122.298,- MK 3.772.000,- | 100 100 | |
| 1.2. | Dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | UM 8.270,33 MK 229.872,31 | UM 417.754,07 MK 398.517,06 | UM 417.754,07 MK 398.517,06 | 100 100 | |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 227.357,20 | NFOŚ 91.428 | NFOŚ 91.428,- | 100 | |
| 3. | Przychody własne, w tym | 2.669.521,58 | 2.688.500,- | 2.685.420,70 | 99,9 | |
| 3.1 | Bilety wstępu | 2.042.901,15 | 2.015.000,- | 2.014.726,38 | 99,9 | |
| 3.2 | Wydawnictwa i pamiątki | 77.668,75 | 92.000,- | 90.202,61 | 98,1 | |
| 3.3 | Najem(czynsze,sale) | 284.770,73 | 294.000,- | 293.175,19 | 99,7 | |
| 3.4 | Reklama | | | | | |
| 3.5 | Pozostałe | 264.180,95 | 287.500,- | 287.316,52 | 99,9 | |
| 4. | Przychody finansowe | 33.780,48 | 35.000,- | 33.553,86 | 95,9 | |
| 5. | Inne przychody, w tym: | 766.793,44 | 842.000,- | 837.817,53 | 99,5 | |
| 5.1. | darowizny | 5.990,- | 32.000,- | 30.309,41 | 94,7 | |
| 5.2. | sponsoring | | | | | |
| 5.3. | | | | | | |
| 5.4. | Przych. przyszłych okresów, inne zw.i zmniejszenia | 760.803,44 | 810.000,- | 807.508,12 | 99,7 | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. Po zmianach | Wykonanie na dzień 31.12.2013 r | w tym z dotacji podmiotowej/celowej Organizatora | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|--------|----------------------------------------------|---------------------|-----------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------|---------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV | KOSZTY OGÓŁEM | 11.928.460,47 | 11.986.620 | 11.950.066,60 | 3.122.298- | 99,7 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 5.522.582,89 | 5.666.000,- | 5.660.930,81 | 2.440.000,- | 99,9 | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 5.257.602,89 | 5.426.000,- | 5.424.533,81 | 2.273.000,- | 99,9 | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 183.410,- | 172.000,- | 170.045,- | 118.000,- | 98,9 | |
| 1.2.1. | dla pracowników | 3.465,- | 5.000,- | 4.130,- | | 82,6 | |
| 1.2.2. | osób nie będących pracownikami | 179.945,- | 167.000,- | 165.915,- | | 99,4 | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 81.570,- | 68.000,- | 66.352,- | 49.000,- | 97,6 | |
| 1.3.1 | dla pracowników | 960,- | 3.000,- | 2.150,- | | 71,7 | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 80.610,- | 65.000,- | 64.202,- | | 98,8 | |

| | | | | | | |
|------|--------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|-----------|-----------------------|
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 1.265.433,81 | 1.275.000,- | 1.272.830,55 | 355.723,- | 99,8 |
| 3. | Amortyzacja | 1.453.213,31 | 1.653.000,- | 1.650.096,92 | | 99,8 |
| 4. | Zużycie materiałów | 472.671,15 | 343.500,- | 340.219,76 | 93.000,- | 99,1 |
| 5. | Energia | 943.646,34 | 881.000,- | 876.244,44 | 126.575,- | 99,5 |
| 6. | Remonty | 982.190,67 | 1.068.000,- | 1.065.418,62 | | 99,8 |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 920.432,48 | 785.000,- | 778.733,67 | 61.000,- | 99,2 |
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 30.751,80 | 12.000,- | 10.204,55 | | 85,0 |
| 9. | Podróże służbowe | 22.833,76 | 21.000,- | 20.348,16 | | 96,9 |
| 10. | Podatki i opłaty | 183.320,94 | 152.000,- | 148.209,59 | 46.000,- | 97,5 |
| 11. | Koszty finansowe | 68,21 | 120,- | 101,09 | | 84,2 |
| 12. | Pozostałe koszty | 131.315,11 | 130.000,- | 126.728,44 | | 97,5 |
| V. | WYNIKI ZDARZEN NADZWYCZAJNYCH | | | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | | | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | | | | | |
| VI | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | 363.625,87 | - 619.122,87 | - 591.277,38 | | |
| VII | PODATEK DOCHODOWY | 8.151,- | | | | |
| VIII | WYNIK FINANSOWY NETTO | 355.474,87 | - 619.122,83 | - 591.277,38 | | |
| IX. | ZOBOWIAZANIA | 257.532,51 | 100.000,- | 92.894,84 | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 237.461,47 | 37.000,- | 30.391,25 | | |
| 1.1. | z tytułu dostaw i usług | 127.760,78 | 35.000,- | 29.920,78 | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | | | | | |
| 1.3. | inne | 109.700,69 | 2.000,- | 470,47 | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 20.071,04 | 63.000,- | 62.503,59 | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | | | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | | | | | |
| 2.3. | inne | 20.071,04 | 63.000 | 62.503,59 | | |
| 3. | zobowiązania wymagalne | | | 0,00 | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 590.598,33 | 610.000,- | 609.184,43 | | łącznie z poż ZFŚS |
| | w tym wymagalne | | | 31.647,35 | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW NA KONIEC ROKU | 2.011.901,92 | | 1.470.896,64 | | łącznie z ZFŚS |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r Po zmianach | Wykonanie na dzień 31.12.2013 r | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------------|------------------------------------|-------------|---------------------|
| | 1 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 1.073.821,60 | 1.816.429,76 | 1.813.400,44 | 99,8 | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | 490.677,80 | 123.031,50 | 123.031,50 | 100 | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | 685.652,71 | 1.000.000,- | 1.000.000,- | 100 | |
| | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | 685.652,71 | 1.000.000,- | 1.000.000,- | 100 | |
| | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | | | | | |
| 2. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych * | 124.749,- | 373.300,- | 373.300,- | 100 | |
| | Dotacja MKiDN | 62.000,- | 100.000,- | 100.000,- | 100 | System sp. i rezerw |
| | Dotacja NFOŚiGW | | 273.300,- | 273.300,- | 100 | |
| | Dotacja UM | 62.749,- | | | | |
| 3. | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych ** | 263.419,89 | 443.129,76 | 440.100,44 | 99,3 | |
| | Środki Muzeum(Julin , muzealia,śr.trw.) | 263.419,89 | 123.031,50 85.000,- | Julin 123.031,50 Inne 81.970,68 | 100 96,3 | |
| | Środki Muzeum (wkład netto + Vat na zak. Sprzętu) | | 108.322,- | 108.322,- | 100 | |

| | | | |
|--------------------------------------------------------|----------------------|------------------------------|------------|
| Środki Muzeum (Budowa systemu rezerwacji= serwerownia) | 114.442,04 593,87 | 114.442,04 Serwer. 593,87 | 100 100 |
| Środki Muzeum (Bezp.ciągł.ogrzewania Storczykarni) | 11.740,35 | 11.740,35 | 100 |

* wyszczególnić np.. RPO, PROW, MF EOG i NMF, POiŚ

WYJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA PLANU

ZA OKRES OD 1.01.2013 r – 31.12.2013 r

1. Poz 5,4 Przychody przyszłych okresów , inne zwiększenia i zmniejszenia - 807.508,12

Konto 752*** 810.092,80 - konto 490*** 3.875,74 + konto 790*** + 1.291,06

2. Poz. XI stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego :

W kwocie 1.470.896,64 znajdują się środki ZFŚS w wysokości 40.267,86 zł oraz środki w wysokości kaucji gwarancyjnej 62.503,59 zł oraz wadia przetargowe w wysokości 0

Do dyspozycji Muzeum są środki w wysokości 1.368.125,19 (kwota taka podana do sprawozdania Rb-N)

3.Poz. IX Zobowiązania – kwota zobowiązań 92.601,84 zł znajdują się zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych w wysokości 62.503,59 zł

4. Poz. X Należności - kwota należności 609.184,43 zawiera należności z tytułu pożyczek pracowniczych w wysokości 96.109,83 zł

5. Poz. 7 kosztów Pozostałe usługi obce - 778.733,67 zł

- przeglądy techniczne i serwisowanie - 57.264,52
- usługi telefoniczne - 25.150,73
- usługi komunalne - 23.928,29
- dzierżawa audiogajdów - 53.660,04
- usługi bankowe - 8.809,03
- usługi informatyczne - 12.004,91
- usługi Polcardu - 5.331,29
- usługi pocztowe ,znaczkki - 7.181,41
- usługi prawnicze - 39.600,-
- parkowanie - 543,50
- usługi pralni - 2.313,89

| | |
|---------------------------------------------|--------------|
| - usługi wydawn. i poligraficzne | - 1.000,- |
| - usługi transportowe | - 3.496,53 |
| - usługi zw. z działal. merytoryczną | - 51.782,23 |
| - wynajem sprzętu | - - |
| - zabezpieczenia techniczne SAP, CCTV,SSWIN | - 75.910,95 |
| - usługi pielęgnacji drzew i poz. roślin | - 102.994,60 |
| - obsługa Storczykarni | - 52.887,- |
| - pozostałe usługi obce | - 220.374,75 |
| - usługi badawcze i projektowe | - 34.500,- |

Łańcut, dnia 18.02.2014 r

Główny Księgowy
mgr Mariusz Kwalek-Kuća

DYREKTOR
Muzeum-Zamku w Łańcucie
mgr Wit Karol Wojtowicz

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO NA DZIEŃ 31-12-2013 r.
Muzeum Okręgowe w Rzeszowie

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 r. | % 5/4 | Uwagi/komentarze |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------|----------------------------------|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 56,8 | 58,55 | 57,05 | | |
| II | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POCZĄTEK ROKU | 92 825,22 | 47 699,03 | 40 359,85 | 85 | |
| III | PRZYCHODY OGÓLEM | 3 218 649,72 | 3 066 427,50 | 3 063 253,46 | 100 | |
| 1 | Dotacja Organizatora, w tym: | 2 894 260,00 | 2 735 250,00 | 2 734 248,81 | 100 | |
| 1.1 | dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 2 856 000,00 | 2 720 250,00 | 2 719 813,10 | 100 | |
| 1.2 | Dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 38 260,00 | 15 000,00 | 14 435,71 | 96 | |
| 2 | Inne dotacje i subwencje | 69 631,55 | 22 389,50 | 22 378,95 | 100 | |
| 3 | Przychody własne, w tym: | 118 544,21 | 162 850,00 | 151 949,09 | 93 | |
| 3.1 | bilety wstępu | 42 018,53 | 105 000,00 | 110 737,02 | 105 | |
| 3.2 | oprowadzenie | 976,92 | 1 000,00 | 949,13 | 95 | |
| 3.3 | badania archeologiczne, przygotowanie specjalistycznych dokumentacji | 36 096,75 | 10 000,00 | 4 850,00 | 49 | |
| 3.4 | usługi konserwacji | 7 013,00 | 12 500,00 | 12 070,57 | 97 | |
| 3.5 | fotografowanie i udostępnianie zbiorów | 4 290,00 | 5 500,00 | 2 475,00 | 45 | |
| 3.6 | reklama | 10 263,17 | 15 050,00 | 11 024,38 | 73 | |
| 3.7 | opakowanie i wysyłka | 607,90 | 500,00 | 338,06 | 68 | |
| 3.8 | wydawnictwa | 16 523,90 | 12 000,00 | 8 473,17 | 71 | |
| 3.9 | pamiątki, płyty DVD | 754,04 | 1 300,00 | 1 031,76 | 79 | |
| 4 | Przychody finansowe | 2 099,78 | 2 500,00 | 2 409,48 | 96 | |
| 5 | Inne przychody, w tym: | 134 114,18 | 142 438,00 | 152 267,13 | 107 | |
| 5.1 | wynajmy | 64 222,33 | 65 000,00 | 57 645,48 | 89 | |
| 5.2 | darowizny | 30 586,88 | 15 000,00 | 15 334,01 | 102 | |
| 5.3 | sponsoring | 2 000,00 | 2 000,00 | 500,00 | 25 | |
| 5.4 | inne* | 37 304,99 | 60 438,00 | 78 787,64 | 130 | zmiana stanu produktów ujęta w pozycji inne, jest przyjmowana do wykonania planu w zależności od wyniku ze znakiem "+" lub "-" (zgodnie z polityką rachunkowości Ma "490" - Wn "702") |

Jan

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 r. | w tym z dotacji podmiotowej/ celowej Organizatora | % 5/4 | Uwagi/komentarze |
|-------------|-------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------|----------------------------------|---------------------------------------------------|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV | KOSZTY OGÓLEM | 6 624 203,45 | 6 070 299,60 | 6 051 362,37 | 2 734 248,81 | 100 | |
| 1 | Wynagrodzenia, w tym: | 2 052 253,14 | 1 999 430,00 | 1 996 311,52 | 1 975 204,52 | 100 | |
| 1.1 | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 1 972 116,14 | 1 979 430,00 | 1 978 304,52 | 1 965 004,52 | 100 | |
| 1.2 | Honoraria, w tym: | 58 225,00 | 17 500,00 | 16 160,00 | 10 200,00 | 92 | |
| 1.2.1 | dla pracowników | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0 | |
| 1.2.2 | osób nie będących pracownikami z tytułu umów zlecenie i o dzieło, | 58 225,00 | 17 500,00 | 16 160,00 | 10 200,00 | 92 | |
| 1.3 | w tym: | 21 912,00 | 2 500,00 | 1 847,00 | 0,00 | 74 | |
| 1.3.1 | dla pracowników | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0 | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 21 912,00 | 2 500,00 | 1 847,00 | 0,00 | 74 | |
| 2 | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 442 352,61 | 447 341,00 | 443 250,98 | 440 638,86 | 99 | |
| 3 | Amortyzacja | 2 399 730,60 | 2 080 117,00 | 2 080 084,16 | 0,00 | 100 | wysokość amortyzacji liniowej środków trwałych zakupionych z dotacji, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach na 31.12.2013 r. wynosi 2.004.872,29 zł |
| 4 | Zużycie materiałów | 82 124,95 | 75 801,00 | 74 245,00 | 55 800,00 | 98 | |
| 5 | Energia | 167 291,59 | 144 210,00 | 141 759,18 | 99 479,00 | 98 | |
| 6 | Remonty | 93 010,22 | 25 000,00 | 19 970,00 | 19 970,00 | 80 | |
| 7 | Pozostałe usługi obce | 308 597,99 | 227 900,50 | 227 457,65 | 135 403,63 | 100 | |
| 8 | Szkolenie własnych pracowników | 5 755,31 | 4 000,00 | 3 792,80 | 3 792,80 | 95 | |
| 9 | Podróże służbowe | 7 206,43 | 4 200,00 | 4 117,99 | 3 960,00 | 98 | |
| 10 | Podatki i opłaty | 26 424,82 | 31 800,00 | 30 195,78 | 0,00 | 95 | |
| 11 | Koszty finansowe | 334,87 | 200,00 | 39,85 | 0,00 | 20 | |
| 12 | Pozostałe koszty | 39 120,92 | 30 300,00 | 30 137,46 | 0,00 | 99 | |
| V | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 1 | Zyski nadzwyczajne | | | 0,00 | | | |
| 2 | Straty nadzwyczajne | | | 0,00 | | | |
| VI | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | -2 405 553,73 | -2 004 872,00 | -1 988 108,91 | | | |
| VII | PODATEK DOCHODOWY | 343,00 | 122,00 | 8,00 | | | |
| VIII | WYNIK FINANSOWY NETTO | -2 405 896,73 | -2 004 994,00 | -1 988 116,91 | | | |
| IX | ZOBOWIĄZANIA | 43 979,72 | 50 122,00 | 69 707,28 | | | |
| 1. | Zobowiązanie krótkoterminowe | 37 714,98 | 50 122,00 | 34 857,64 | | | |
| 1.1 | z tytułu dostaw i usług | 37 711,98 | 50 000,00 | 34 849,64 | | | |
| 1.2 | z tytułu wynagrodzeń | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 1.3 | inne | 3,00 | 122,00 | 8,00 | | | |
| 2. | Zobowiązanie długoterminowe | 6 264,74 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.1 | z tytułu dostaw i usług | 6 264,74 | 0,00 | | | | |
| 2.2 | z tytułu wynagrodzeń | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.3 | inne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 3 | zobowiązania wymagalne | | | 0,00 | | | |
| X | NALEŻNOŚCI | 63 699,09 | 60 000,00 | 66 180,73 | | | |
| | w tym wymagalne | 9 690,63 | 14 200,00 | 1 697,77 | | | |
| XI | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA KONIEC ROKU | 47 699,03 | 35 000,00 | 40 359,85 | | | stan środków finansowych na 31.12.2013 r. |

kur

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 r. | % 6/4 | Uwagi/komentarze |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------|----------------------------------|------------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 47 296,68 | 44 460,00 | 44 273,24 | 100 | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | 10 102,00 | | | | |
| 1 | Dotacje z budżetu Województwa | 7 281,00 | 6 500,00 | 6 500,00 | 100 | |
| 1.1 | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | | | | | |
| 1.2 | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | 7 281,00 | 6 500,00 | 6 500,00 | | |
| 2 | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych** | 8 536,58 | 28 500,00 | 28 500,00 | 100 | |
| 2.1 | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | 0,00 | 0,00 | | | |
| | <i>Ministerstwo Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego</i> | | | | | |
| 2.2 | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | 8 536,58 | 28 500,00 | 28 500,00 | 100 | |
| | <i>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</i> | | | | | |
| | <i>Ministerstwo Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego</i> | 8 536,58 | 28 500,00 | 28 500,00 | 100 | |
| 3 | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych*** | 31 478,00 | 9 460,00 | 9 273,24 | 98 | |
| 3.1 | Środki finansowe na koszty realizacji inwestycji | 10 102,00 | 0,00 | | | |
| | Środki własne | 10 102,00 | | | | |
| | Inne źródła | | | | | |
| | <i>Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego</i> | | | | | |
| 3.2 | Środki finansowe na koszty zakupów inwestycyjnych | 21 376,00 | 9 460,00 | 9 273,24 | 98 | |
| | Środki własne | 21 376,00 | 9 460,00 | 9 273,24 | 98 | |
| | Inne źródła | | | | | |

* od IV kwartału 2013 r. zmiana stanu produktów jest prezentowana w poz. Inne przychodów w związku z zaleceniami pokontrolnymi (DK-I.1711.1.8.2013 z dn. 08-11-2013 r.) zgodnie z zasadami stosowanymi przy ich prezentacji w rachunku zysków i strat (wariant porównawczy)

** wyszczególnić np. RPO, PROW, MF EOG i NMF, POiŚ

*** wyszczególnić

Rzeszów, dn. 20-02-2014 r.

GLÓWNY KSIĘGOWY
Muzeum Okręgowego w Rzeszowie

Aneta Kamińska

DYREKTOR
Muzeum Okręgowego
w Rzeszowie
B. Kaczmar
mgr Bogdan Kaczmar

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego
na dzień 31 grudnia 2013 roku
nazwa instytucji: Muzeum Podkarpackie w Krośnie

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. po zmianach | 31.12.2013 | % 6:4 | Uwagi/komentarze |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------|--------------|--------|----------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 6 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 54,98 | 56,42 | 56,42 | 100,00 | narastająco na dzień |
| III. | PRZYCHODY OGÓLEM | 3 626 187,36 | 3 871 008,00 | 3 855 464,29 | 99,60 | |
| 1. | Dotacja organizatora, w tym: | 2 817 000,00 | 3 134 660,00 | 3 119 305,17 | 99,51 | |
| 1.1. | Dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 2 799 000,00 | 2 766 282,00 | 2 766 282,00 | 100,00 | |
| 1.2. | Dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 18 000,00 | 368 378,00 | 353 023,17 | 95,83 | po zwrotach vat |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 0,00 | 20 000,00 | 19 682,55 | 98,41 | po zwrotach Vat |
| 3. | Przychody własne, w tym | 649 247,91 | 487 600,00 | 487 383,96 | 99,96 | |
| 3.1 | bilety, oprowadzanie, lekcje, warsztaty, wystawy | 456 203,85 | 365 700,00 | 365 696,19 | 100,00 | |
| 3.2 | wydawnictwa, pamiątki | 76 086,29 | 66 600,00 | 66 518,29 | 99,88 | |
| 3.3 | badania archeologiczne, usługi konserwatorskie | 42 105,00 | 1 300,00 | 1 243,90 | 95,68 | |
| 3.4 | najem | 51 326,87 | 42 500,00 | 42 448,76 | 99,88 | |
| 3.5 | reklamy | 3 650,41 | 1 350,00 | 1 330,08 | 98,52 | |
| 3.4 | pozostałe usługi | 19 875,49 | 10 150,00 | 10 146,74 | 99,97 | |
| 4. | Przychody finansowe | 5 452,55 | 3 000,00 | 3 329,60 | 110,99 | |
| 5. | Inne przychody, w tym: | 154 486,90 | 225 748,00 | 225 763,01 | 100,01 | |
| 5.1. | darowizny | 17 734,00 | 6 500,00 | 6 516,00 | 100,25 | |
| 5.2. | sponsoring | 0,00 | 0,00 | | | |
| 5.3. | inne przychody i zwiększenia | 136 752,90 | 219 248,00 | 219 247,01 | 100,00 | |
| 5.4. | Inne zmniejszenia(konto 490) | | | | | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | w tym z dotacji podmiotowej/celowej Organizatora | % (6:4) | Uwagi/komentarze |
|--------|----------------------------------------------|-------------------|-----------------|-------------------------------|--------------------------------------------------|---------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV | KOSZTY OGÓLEM | 4 094 063,07 | 4 382 818,88 | 4 366 868,46 | 3 119 305,17 | 99,64 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 1 908 575,90 | 1 912 780,11 | 1 912 780,11 | | 100,00 | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 1 777 753,90 | 1 759 021,11 | 1 759 021,11 | 1 750 000,00 | 100,00 | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 98 407,00 | 133 629,00 | 133 629,00 | 117 870,00 | 100,00 | |
| 1.2.1. | dla pracowników | | | | | | |
| 1.2.2. | osób nie będących pracownikami | 98 407,00 | 133 629,00 | 133 629,00 | 117 870,00 | 100,00 | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 32 415,00 | 20 130,00 | 20 130,00 | | 100,00 | |
| 1.3.1 | dla pracowników | | | | | | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 32 415,00 | 20 130,00 | 20 130,00 | | 100,00 | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 417 919,62 | 416 995,68 | 416 995,68 | 410 000,00 | 100,00 | |
| 3. | Amortyzacja | 774 195,97 | 799 100,00 | 799 099,37 | | 100,00 | *710264,86 |
| 4. | Zużycie materiałów | 106 527,56 | 120 000,00 | 119 010,19 | 86 000,00 | 99,18 | |
| 5. | Energia | 269 289,22 | 245 000,00 | 240 562,15 | 220 000,00 | 98,19 | |
| 6. | Remonty | 64 550,79 | 22 943,09 | 22 943,09 | 22 943,09 | 100,00 | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 411 541,65 | 675 500,00 | 675 336,85 | 447 810,08 | 99,98 | |
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 5 535,00 | 3 000,00 | 2 682,00 | 2 682,00 | 89,40 | |
| 9. | Podróże służbowe | 9 899,46 | 10 500,00 | 10 195,86 | 5 000,00 | 97,10 | |
| 10. | Podatki i opłaty | 23 475,74 | 27 000,00 | 26 777,51 | 10 000,00 | 99,18 | |
| 11. | Koszty finansowe | 97,23 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 12. | Pozostałe koszty | 102 454,93 | 150 000,00 | 140 485,65 | 47 000,00 | 93,66 | |
| V. | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH | | | | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | | | | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | | | | | | |
| VI | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | -467 875,71 | -511 810,88 | -511 404,17 | | | |
| VII | PODATEK DOCHODOWY | 142,00 | | 57,00 | | | |
| VIII | WYNIK FINANSOWY NETTO | -468 017,71 | -511 810,88 | -511 461,17 | | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 52 985,49 | 39 742,95 | 38 743,78 | | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 45 866,91 | 36 300,00 | 35 300,83 | | | bez FSS |
| 1.1 | z tytułu dostaw i usług | 38 708,54 | 11 000,00 | 10 058,23 | | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | | | 0,00 | | | |
| 1.3. | inne | 7 158,37 | 25 300,00 | 25 242,60 | | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 7 118,58 | 3 442,95 | 3 442,95 | | | |

| | | | | | | |
|------|------------------------------------------------|------------|------------|------------|--|-----------------|
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | | | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | | | | | |
| 2.3. | inne | 7 118,58 | 3 442,95 | 3 442,95 | | |
| 3. | zobowiązania wymagalne | | | | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 87 995,72 | 166 000,00 | 165 645,85 | | bez FSS |
| | w tym wymagalne | 3 226,90 | 3 916,90 | 3 916,90 | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA KONIEC ROKU | 602 761,97 | 687 275,81 | 249 100,23 | | bez środków FSS |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|-------------------------------|-------|-------------------|
| | 1 | 3 | 4 | 5 | 6 | 6 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 736 065,00 | 638 933,59 | 632 048,82 | 98,92 | w wartości brutto |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | | | | | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | 110 000,00 | 104 900,00 | 104 895,18 | | |
| | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | | 59 660,00 | 59 655,18 | | |
| | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | 110 000,00 | 45 240,00 | 45 240,00 | | |
| | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych * | 163 024,00 | 361 019,00 | 356 572,98 | 98,77 | |
| 2. | Dotacja MKiDN | 70 000,00 | | | | |
| | Dotacja NIMOZ | 93 024,00 | 79 200,00 | 79 200,00 | | |
| | Dotacja PL SK | 0,00 | 281 819,00 | 277 372,98 | | |
| | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych ** | 463 041,00 | 173 014,59 | 170 580,66 | 98,59 | |
| | środki własne | 463 041,00 | 173 014,59 | 170 580,66 | 98,59 | |

* wyszczególnić np.. RPO, PROW, MF EOG i NMF, POIiŚ

** wyszczególnić

* amortyzacja nie pokryta przychodem

710 264,86

Krosno, 25 lutego 2014 r.
miejsowość, data

GŁÓWNY KSIĘGOWY
Wiesława Gawron

DYREKTOR
Museum Podkarpackiego
w Krosnie
mgr Jacek Cincarski

rai. mrl

MUZEUM
KULTURY LUDOWEJ

36-100 Kolbuszowa, ul. Kościuszki 6
tel./fax 17 227 12 96, 17 744 54 92
NIP 814-12-80-431

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za IV kwartał 2013

nazwa Instytucji : Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % 8:4 | Uwagi/komentarze |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|-------------------------------|--------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I. | Liczba zatrudnionych (w etatach) | 46,00 | 46,00 | 45,00 | 97,8% | |
| II. | Stan środków finansowych na początek roku | 42 833,62 | 222 833,02 | 222 833,02 | 100,0% | |
| III. | Przychody ogółem | 2 313 449,53 | 2 362 236,00 | 2 303 590,60 | 97,5% | |
| 1. | Dotacja organizatora | 1 976 800,53 | 1 940 436,00 | 1 934 774,59 | 99,7% | |
| 1.1. | Dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 1 969 998,00 | 1 910 500,00 | 1 910 500,00 | 100,0% | |
| 1.2. | Dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 5 802,53 | 29 936,00 | 24 274,59 | 81,1% | |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 30 319,95 | 50 000,00 | 38 746,05 | 77,5% | |
| 3. | Przychody własne | 188 808,21 | 226 800,00 | 188 426,68 | 83,4% | |
| 3.1. | Bilety wstępu | 168 792,50 | 188 400,00 | 154 848,71 | 82,2% | |
| 3.2. | Programy i wydawnictwa | 852,76 | 2 500,00 | 2 045,09 | 81,8% | |
| 3.3. | Najem | 13 983,05 | 27 900,00 | 25 245,18 | 90,5% | |
| 3.4. | Reklama | 5 179,90 | 7 000,00 | 6 286,70 | 89,8% | |
| 4. | Przychody finansowe | 1 382,48 | | 22,51 | | |
| 5. | Inne przychody, w tym: | 117 138,36 | 146 000,00 | 141 621,77 | 97,0% | |
| 5.1. | darowizny | 0,00 | 18 000,00 | 17 326,31 | | |
| 5.2. | sponsoring | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 5.3. | Refakturowane usługi | 14 212,57 | 8 200,00 | 7 935,82 | 96,8% | |
| 5.4. | Sprzedaż materiałów i towarów | 65 154,41 | 64 800,00 | 62 175,04 | 95,9% | |
| 5.5. | Pozostałe przychody | 37 771,38 | 55 000,00 | 54 184,60 | 98,5% | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | w tym z dotacji podmiotowej/ celowej Organizatora | % (8:4) | Uwagi/komentarze |
|--------|----------------------------------------------|---------------------|-----------------|-------------------------------|---------------------------------------------------|---------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV. | Koszty ogółem | 2 428 178,32 | 2 550 500,00 | 2 529 334,56 | 1 934 774,59 | 99,2% | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 1 443 837,99 | 1 478 000,00 | 1 473 943,12 | 1 411 218,23 | 99,7% | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 1 401 613,83 | 1 400 000,00 | 1 399 920,93 | 1 399 920,93 | 100,0% | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 4 124,00 | 3 000,00 | 2 850,00 | | 95,0% | |
| 1.2.1. | dla pracowników | | | | | | |
| 1.2.2. | osób nie będących pracownikami | 4 124,00 | 3 000,00 | 2 850,00 | | 95,0% | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 38 100,16 | 75 000,00 | 71 172,19 | 11 297,30 | 94,9% | |
| 1.3.1. | dla pracowników | | | | | | |
| 1.3.2. | osób nie będących pracownikami | 38 100,16 | 75 000,00 | 71 172,19 | 11 297,30 | 94,9% | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 336 445,99 | 320 000,00 | 319 336,76 | 269 000,00 | 99,8% | |
| 3. | Amortyzacja | 193 752,78 | 270 000,00 | 268 738,87 | | 99,5% | 242 769,95 |
| 4. | Zużycie materiałów | 165 216,21 | 128 000,00 | 124 381,76 | 65 555,14 | 97,2% | |
| 5. | Energia | 22 075,89 | 21 000,00 | 19 899,40 | 5 000,00 | 94,8% | |
| 6. | Remonty | 123 679,99 | 155 000,00 | 152 411,15 | 121 951,22 | 98,3% | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 70 477,47 | 101 500,00 | 100 492,16 | 61 850,00 | 99,0% | |
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 1 763,90 | 2 000,00 | 1 709,50 | | 85,5% | |
| 9. | Podróże służbowe | 3 371,42 | 5 000,00 | 3 470,43 | | 69,4% | |
| 10. | Podatki i opłaty | 5 162,41 | 6 000,00 | 5 356,55 | | 89,3% | |
| 11. | Koszty finansowe | 6,42 | 0,00 | | | | |
| 12. | Pozostałe koszty | 62 387,85 | 64 000,00 | 59 594,86 | 200,00 | 93,1% | |
| V. | Wynik zdarzeń nadzwyczajnych | | 0,00 | | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | | | | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | | | | | | |
| VI. | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | -114 728,79 | -188 264,00 | -225 743,96 | | | |
| VII. | PODATEK DOCHODOWY | 380,00 | | | | | |
| VIII. | WYNIK FINANSOWY NETTO | -115 108,79 | -188 264,00 | -225 743,96 | | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 354 119,27 | 143 000,00 | 87 346,08 | | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 196 127,57 | 143 000,00 | 87 346,08 | | | |
| 1.1. | z tytułu dostaw i usług | 7 118,31 | 27 000,00 | 2 316,07 | | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 0,00 | | 0,00 | | | |
| 1.3. | Inne | 189 009,26 | 116 000,00 | 85 030,01 | | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 157 991,70 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | | | | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | | | | | | |
| 2.3. | Inne | 157 991,70 | | | | | |
| 3. | Zobowiązania wymagalne | | | | | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 288 526,80 | 4 000,00 | 55 658,29 | | | |
| | w tym wymagalne | 0,00 | | 0,00 | | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW NA KONIEC ROKU | 222 833,02 | 83 833,00 | 232 231,73 | | | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|-------------------------------|--------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 657 362,32 | 187 517,00 | 162 480,39 | 86,6% | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | | | | | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | 372 700,01 | 42 443,00 | 32 049,62 | 75,5% | |
| | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | 365 258,53 | | | | |
| | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | 7 441,48 | 42 443,00 | 32 049,62 | 75,5% | |
| 2. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych | 263 306,75 | 69 074,00 | 55 333,07 | 80,1% | |
| | Środki RPOWP | 95 674,23 | | | | |
| | Środki PROW - Zakup i wdrożenie audiodprzewodników | 149 114,00 | 19 074,00 | 19 074,00 | 100,0% | |
| | Środki MKIDN - Magazyn studyjny | 18 518,52 | 50 000,00 | 36 259,07 | 72,5% | |
| 3. | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych** | 21 355,56 | 76 000,00 | 75 097,70 | 98,8% | |
| | Środki własne | 21 355,56 | 73 000,00 | 72 723,71 | 99,6% | |
| | Środki PROW - zakup w ramach realizacji zadania pn. "Na tropie lasowiackiej przygody..." | | 2 000,00 | 1 661,79 | 83,1% | |
| | Środki z budżetu Województwa - zakup w ramach realizacji zadania pn. "Na tropie lasowiackiej przygody..." | | 1 000,00 | 712,20 | 71,2% | |

* wyszczególnić np. RPO, PROW, MF EOG i NMF, POIiŚ

** wyszczególnić

Kolbuszowa, 2014-02-26

GŁÓWNY KSIĘGOWY

Anna Stanisławska
Anna Stanisławska.....

podpisy

DYREKTOR MUSEUM

Jacek Baran
Jacek Baran

MUZEUM NARODOWE
ZIEMI PRZEMYSKIEJ-MNZP
w PRZEMYSŁU

Pl. plk. Berka Joselewicza 1, 37-700 Przemysł
tel. 016 679 30 60
NIP: 795-21-56-351, REGON: 650964743

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA IV KW. 2013 ROKU

nazwa instytucji: Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemysłu

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan po zmianach na 2013 r. | Wykonanie na 31.12.2013 r. | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------------|----------------------------|--------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 6 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 70 | 70,00 | 70,00 | 100,00 | |
| II. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POCZĄTEK ROKU | 110584,19 | 93303,07 | 93303,07 | 100,00 | |
| III. | PRZYCHODY OGÓLEM | 5697878,51 | 5687343,00 | 5589418,28 | 98,28 | |
| 1. | Dotacja organizatora, w tym: | 3703828,00 | 3579616,00 | 3570653,83 | 99,75 | |
| 1.1. | dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 3453750 | 3295235,00 | 3295235,00 | 100,00 | |
| 1.2. | remonty obiektów | 191000 | 187000,00 | 186992,00 | 100,00 | |
| 1.3. | wkład własny do projektów współfinansowanych przez podmioty zewnętrzne | 54200 | 79581,00 | 73666,80 | 92,57 | |
| 1.4. | dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 4878 | 17800,00 | 14760,03 | 82,92 | |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 162188,22 | 295477,00 | 246383,06 | 83,38 | |
| 3. | Przychody własne, w tym: | 364653,13 | 400520,00 | 363229,49 | 90,69 | |
| 3.1. | Sprzedaż biletów | 132519,39 | 152600,00 | 134657,34 | 88,24 | |
| 3.2. | Sprzedaż wydawnictw własnych, obcych, żetonów | 76825,38 | 67700,00 | 55260,17 | 81,63 | |
| 3.3. | Wynajem budynków, piwnic, lokali | 132530,49 | 157630,00 | 153736,56 | 97,53 | |
| 3.4. | Dzierżawa sprzętu | 6325 | 5690,00 | 5987,40 | 105,23 | |
| 3.5. | Usługi fotograficzne i ksero | 936,09 | 1500,00 | 1197,19 | 79,81 | |
| 3.6. | Pozostałe | 15516,78 | 15400,00 | 12390,83 | 80,46 | |
| 4. | Przychody finansowe | 4488,17 | 1900,00 | 1888,72 | 99,41 | |
| 5. | Inne przychody, w tym: | 1365853,37 | 1326130,00 | 1323611,53 | 99,81 | |
| 5.1. | darowizny gotówkowe, rzeczowe i przekazy | 57628 | 44000,00 | 43591,50 | 99,07 | |
| 5.2. | sponsoring | 3821,14 | 4000,00 | 3614,09 | 90,35 | |
| 5.3. | Odpisy amortyzacyjne - poz. przychody operacyjne | 1291106,94 | 1173600,00 | 1173546,80 | 100,00 | |
| 5.4. | Sprzedaż środków trwałych | 1722 | 95730,00 | 94071,15 | 98,27 | |
| 5.5. | Pozostałe: rozlicz. inwentaryzacji i inne | 11575,29 | 8800,00 | 8787,99 | 99,86 | |
| 6. | Refaklury za media | 96867,62 | 83700,00 | 83651,65 | 99,94 | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 | Plan po zmianach na 2013 r. | Wykonanie na 31.12. 2013 r. | w tym z dotacji podmiotowej/celowej Organizatora | % 5:4 | Uwagi / komentarze |
|--------|---------------------------------------------------|------------------|-----------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------------|--------|---------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV | KOSZTY OGÓLEM | 5675567,18 | 5687343,00 | 5629642,76 | 3570653,83 | 98,99 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 2291739,33 | 2328920,00 | 2278947,22 | 2215700,22 | 97,85 | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 2202500,33 | 2252610,00 | 2202720,22 | 2202720,22 | 97,79 | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 24300,00 | 5040,00 | 5040,00 | 0,00 | 100,00 | |
| 1.2.1. | dla pracowników | 4300 | 5040,00 | 5040,00 | 0,00 | 100,00 | |
| 1.2.2. | osób nie będących pracownikami | 20000 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 64939,00 | 71270,00 | 71187,00 | 12980,00 | 99,88 | |
| 1.3.1. | dla pracowników | 320 | 1690,00 | 1672,00 | | 98,93 | |
| 1.3.2. | osób nie będących pracownikami | 64619 | 69580,00 | 69515,00 | 32700,00 | 99,91 | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 468079,63 | 466980,00 | 464987,14 | 464987,14 | 99,57 | |
| 3. | Amortyzacja | 1327711,2 | 1293328,00 | 1293277,36 | 27801,63 | 100,00 | 25 362,62 - ZAKUPY Z WŁASNYCH ŚRODKÓW |
| 4. | Zużycie materiałów | 101060,33 | 112860,00 | 111616,81 | 448360,01 | 98,90 | |
| 5. | Energia | 674482,98 | 655000,00 | 654875,94 | 57101,03 | 99,98 | |
| 6. | Remonty | 218528,72 | 213400,00 | 213027,63 | 186992 | 99,83 | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 422235,97 | 522845,00 | 520315,30 | 163571,00 | 99,52 | |
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 3714 | 1200,00 | 1140,80 | 1140,80 | 95,07 | |
| 9. | Podróże służbowe | 4640,06 | 6100,00 | 6097,39 | 0,00 | 99,96 | |
| 10. | Podatki i opłaty | 6185,83 | 6600,00 | 5587,61 | 5000,00 | 84,66 | |
| 11. | Koszty finansowe | | 1700,00 | 1672,47 | 0,00 | 98,38 | |
| 12. | Pozostałe koszty | 157189,13 | 78410,00 | 78097,09 | 0,00 | 99,60 | |
| V. | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH | | 0,00 | 0,00 | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | | 0,00 | 0,00 | | | |
| VI | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | 22311,33 | 0,00 | -40224,48 | | | |
| VII | PODATEK DOCHODOWY | 110 | 500,00 | 503,00 | | | |
| VIII | WYNIK FINANSOWY NETTO | 22201,33 | -500,00 | -40727,48 | | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 211131,34 | 293500,00 | 297277,49 | | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 211131,34 | 276000,00 | 279806,68 | | | |
| 1.1. | z tytułu dostaw i usług | 96963,56 | 113000,00 | 104926,76 | | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 1100 | 140,00 | 16556,00 | | | |
| 1.3. | inne | 113067,78 | 162860,00 | 158323,92 | | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | | 17500,00 | 17470,81 | | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.3. | inne - kredyt na zakup samochodu | | 17500,00 | 17470,81 | | | |
| 3. | zobowiązania wymagalne | | | 2063,49 | | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 120941,08 | 189000,00 | 179203,06 | | | |
| | w tym wymagalne | 49014,36 | | 49579,03 | | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA KONIEC ROKU * | 93303,77 | 33729,02 | 33729,02 | | | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan po zmianach na 2013 r. | Wykonanie na 31.12.2013 r. | % 5:4 | Uwagi / komentarze |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------------|----------------------------|--------------|--------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 26836,75 | 192074,00 | 183381,98 | 95,47 | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.1. | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.2. | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych: | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 2. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych * | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 3. | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych ** | 25377,40 | 192074,00 | 183381,98 | 95,47 | |
| 3.1. | Zakup munduru wojskowego do wystawy Twierdza Przemysł | | 3900,00 | 3828,51 | 98,17 | |
| 3.2. | samochód osobowo - towarowy | | 17500,00 | 17470,81 | 99,83 | |
| 3.3. | Zakup ekspozycji do wystawy Przemysł i jego mieszkańcy | | 24500,00 | 20853,80 | 85,12 | |
| 3.3.1 | ze środków MKiDN | | 15000,00 | 12194,80 | 81,30 | |
| 3.3.2 | ze środków Urzędu Marszałkowskiego | | 9500,00 | 8659,00 | 91,15 | |
| 3.4. | Zakup sprzętu do digitalizacji ze środków MKiDN | | 25804,00 | 20978,86 | 81,30 | |
| 3.5. | Zakupy muzealiów z własnych środków | 18184,77 | 120370,00 | 120250,00 | 99,90 | |
| 3.5.1 | ze środków MKiDN | | 79900,00 | 79900,00 | 100,00 | |
| 3.5.2 | ze środków Urzędu Marszałkowskiego | | 21470,00 | 21470,00 | 100,00 | |
| 3.5.3 | ze środków Fundacji BRE Bank | | 10000,00 | 10000,00 | 100,00 | |
| 3.5.4 | z własnych środków | 18184,77 | 9000,00 | 8880,00 | 98,67 | |
| 3.6. | środków trwałych - z własnych środków | 7192,63 | | | | |
| 4. | Ulepszenie środków trwałych o wartości powyżej 3.500,00 z własnych środków | 1459,35 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |

* wyszczególnić np.: RPO, PROW, MF EOG i NMF, POiŚ

** wyszczególnić

Główny Księgowy
Muzeum Narodowego
Ziemi Przemyskiej
Zofia Adamczyk

ZASTĘPCA DYREKTORA
Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej
w Przemysku
J. Kostecki
mgr Józefa Kostecki

Przemysł, dnia 27.02.2014 r.

.....
miejsce, data

.....
podpisy

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego na dzień 31 grudnia 2013 r.

Zał.Nr.1

nazwa instytucji: Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie na dzień 31.12.2012 | plan na 2013r. (po zmianach) | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|------------------------------|-------------------------------|--------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 61,13 | 62 | 62,17 | 100,27 | |
| II. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POCZĄTEK ROKU (łącznie z ZFŚS) | 61.775,35 | 01.01.2013 61.775,35 | 54.595,52 | 88,38 | |
| III. | PRZYCHODY OGÓLEM | 4.648.989,32 | 4.188.395,66 | 4.190.238,22 | 100,04 | |
| 1. | Dotacja organizatora | 3.410.000,00 | 3.018.435,66 | 3.018.435,66 | 100 | |
| 1.1. | Dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 3.400.000,00 | 2.997.559,00 | 2.997.559,00 | 100 | |
| 1.2. | Dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 10.000,00 | 20.876,66 | 20.876,66 | 100 | |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 7.7467,00 | 82.460 | 82.460,00 | 100 | |
| 3. | Przychody własne, w tym | 1.037.314,96 | 1.021.000 | 1.022.096,68 | 100,11 | |
| 3.1 | bilety | 752.378,71 | 720.000 | 730.737,04 | 101,49 | |
| 3.2 | oprowadzanie | 159.632,54 | 165.000 | 169.025,97 | 102,44 | |
| 3.3 | wydawnictwa, pamiątki | 52.305,86 | 58.000 | 58.217,16 | 100,37 | |
| 3.4 | czynsze | 28.874,74 | 28.000 | 28.557,44 | 101,99 | |
| 3.5 | ener., telef., reklama, usł. poczt. najem sprzętu, inne | 44.123,11 | 50.000 | 35.559,07 | 71,12 | |
| 4. | Inne przychody, w tym: | 123.928,36 | 66.500 | 67.245,88 | 101,12 | |
| 5.1. | darowizny, odszkodowania | 3.199,00 | 4.500 | 4.299,00 | 95,53 | |
| 5.2. | sponsoring | 49.379,44 | 0 | 0 | 0 | |
| 5.3. | finansowe | 23.961,56 | 3.000 | 1.395,23 | 46,51 | |
| 5.4. | odpis do wysokości naliczonej amortyzacji | 47.288,36 | 59.000 | 61.551,65 | 104,32 | |
| 5.5. | sprzedaż aktywów trwałych | 100,00 | 0 | 0 | 0 | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie na dzień 31.12.2012 | plan na 2013r. (po zmianach) | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | w tym z dotacji podmiotowej / celowej Organizatora | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|--------|----------------------------------------------|-------------------------------|------------------------------|-------------------------------|----------------------------------------------------|---------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV | KOSZTY OGÓLEM | 5.151.917,50 | 4.913.580 | 4.913.530,25 | 3.018.435,66 | 99,98 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 2.071.557,85 | 2.200.650 | 2.200.639,41 | 2.005.900 | 100 | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 2.006.941,09 | 2.137.960 | 2.137.952,21 | 2.000.000 | 100 | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 0 | 0 | 0 | 0 | | |
| 1.2.1. | dla pracowników | 0 | 0 | 0 | 0 | | |
| 1.2.2. | osób nie będących pracownikami | 0 | 0 | 0 | 0 | | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 64.616,76 | 62.690 | 62.687,20 | 5.900 | 100 | |
| 1.3.1 | dla pracowników | 0 | 0 | 0 | 0 | | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 64.616,75 | 62.690 | 62.687,20 | 5.900 | 100 | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 465.475,03 | 484.630 | 484.629,47 | 295.000 | 100 | |
| 3. | Amortyzacja | 719.166,07 | 743.520 | 743.516,22 | 0 | 100 | 681.964,57 |

| | | | | | | | |
|------|------------------------------------|-------------|-------------|-------------|------------|-------|------------------------------------|
| 4. | Zużycie materiałów –bieżące potrz. | 116.249,03 | 118.410 | 118.403,76 | 0 | 99,99 | |
| 5. | Energia | 281.924,98 | 270.840 | 270.840,39 | 250.000 | 100 | |
| 6. | Remonty (materiały usługi) | 764.799,52 | 341.580 | 341.580,08 | 170.000 | 100 | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 592.131,00 | 607.830 | 607.821,36 | 297.535,66 | 100 | |
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 10.931,02 | 11.940 | 11.933,21 | 0 | 100 | |
| 9. | Podróże służbowe | 2.522,85 | 3.040 | 3.039,14 | 0 | 100 | |
| 10. | Podatki i opłaty | 65.959,66 | 56.950 | 56.942,06 | 0 | 99,99 | |
| 11. | Koszty finansowe | 0 | 40 | 37,42 | 0 | 93,55 | |
| 12. | Pozostałe koszty | 61.200,49 | 74.150 | 74.147,73 | 0 | 100 | |
| V. | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH | 0 | 0 | 0 | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | 0 | 0 | 0 | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | 0 | 0 | 0 | | | |
| VI | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | -502.928,18 | -725.184,34 | -723.292,03 | | | |
| VII | PODATEK DOCHODOWY | 516,00 | 0 | 0 | | | |
| VIII | WYNIK FINANSOWY NETTO | -503.444,18 | -725.184,34 | -723.292,03 | | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 33.267,73 | 70.000 | 67.940,07 | | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 33.267,73 | 70.000 | 67.940,07 | | | |
| 1.1 | z tytułu dostaw i usług | 23.358,73 | 70.000 | 66.833,07 | | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 221,00 | 0 | 0 | | | |
| 1.3. | Inne - z tyt.podatku VAT | 9.688,00 | 0 | 1.107,00 | | | Korekta VAT |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 0 | 0 | 0 | | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | 0 | 0 | 0 | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | 0 | 0 | 0 | | | |
| 2.3. | inne | 0 | 0 | 0 | | | |
| 3. | zobowiązania wymagalne | 0 | | | | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 86.342,35 | 109.740 | 109.732,25 | | | |
| | w tym wymagalne | 0 | | | | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW NA KONIEC ROKU | 58.402,46 | 50.000 | 51.989,32 | | | stan na 31.12.2013(bez ZFŚS) |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie na dzień 31.12.2012 | Plan na 2013 po zmianach | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 249.631,52 | 485.179,84 | 485.093,05 | 99,98 | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | | 0 | | | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | 0 | 206.023 | 206.023,00 | 100 | |
| | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji 1) „modernizacja systemu klimatyzacyjnego i wentylacyjnego na stałej ekspozycji Ikona Karpacza na terenie Parku Etnograficznego” | | 182.249 | | | |
| | 2) rekonstrukcja domu miejskiego z Leska z przeznaczeniem na piekarnię w PE | 0 | -33.398,-zwrot VAT 70.000,- -12.828,-zwrot VAT | 206.023,00 | 100 | |
| 2. | Środki własne na realizację w/w zadań | 0 | 41.630 | 37.901,32(piekarnia) 3.725,10(modern.) | 100 | |
| | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| 3. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych * „modernizacja systemu klimatyzacyjnego i wentylacyjnego na stałej ekspozycji Ikona Karpacza na terenie Parku Etn.w Sanoku” | 0 | 200.000 -36.650,-zwrot VAT -19,58 końc.rozł. | 163.330,42 | 100 | pozytywnie rozpatrzone wnioski przez MKIDN Departament Szkolnictwa Artystycznego i Edukacji Kulturalnej |
| | | | | | | |
| 4. | Inne środki na koszty zakupów inwestycyjnych **środki własne | 249.631,52 | 74.200 | 74.113,21 | 99,88 | |

| | | | | | |
|-----|-------------------------------------|-----------|--------|-----------|-------|
| 4.1 | zakup eksponatów | 64.169,00 | 26.800 | 26.791,00 | 99,97 |
| 4.2 | zakup elektronarzędzi, mebli, | 35.806,98 | 12.460 | 12.450,61 | 99,92 |
| 4.3 | zakup sprzętu komp., oprogr . | 1.875,85 | 9.100 | 9.080,42 | 99,78 |
| 4.4 | zakup aparatu fot. NICON | 0 | 8.540 | 8.539,93 | 100 |
| 4.5 | zakup agregatu malarskiego | 0 | 6.580 | 6.574,53 | 99,91 |
| 4.6 | zakup wydaw.do biblioteki, archiwów | 3.745,89 | 6.700 | 6.668,37 | 99,53 |
| 4.7 | zakup klimatyzatora, kasy fiskalnej | 3.013,80 | 4.020 | 4.008,35 | 99,71 |

* wyszczególnić np.. RPO, PROW, MF EOG i NMF, POIiŚ

** wyszczególnić

Uwagi:

- Amortyzacja, która nie ma pokrycia w przychodach to wartość 681.964,57 zł. **Strata w wysokości – 723.292,03** jest o 41.327,46 zł **powyżej kosztów**, które nie znajdują pokrycia w przychodach. Strata pogłębiana jest głównie z powodu zmniejszanej co roku dotacji na działalność bieżącą w porównaniu do ponoszonych kosztów. **Dotacja przyznana na rok 2013 to zaledwie 61,28% wykonanych kosztów** za w/w rok (dla porównania - dotacja podmiotowa organizatora za rok 2012 stanowiła 66,19% ogólnych kosztów roku 2012.)
- Należności i zobowiązania wymagalne na dzień 31.12.2013 r. **nie wystąpiły.**
- Zobowiązania niewymagalne na dzień 31.12.2013 to: zobowiązania wobec pięciu kontrahentów z tyt. otrzymanych na koniec roku faktur za energię elektryczną, energię ciepłą, wydawnictw i badań lekarskich, których zapłata nastąpi w miesiącu styczniu 2014. Zobowiązania z tego tytułu opiewają na kwotę 20.607,07 zł. Pozostałe zobowiązania , to zobowiązanie wobec UMWP z tytułu podatku VAT do zwrotu po jego otrzymaniu – jest to kwota 46.226,-zł.

SANOK 26 lutego 2014 r.

GLÓWNY KSIĘGOWY

Alicja Kobialka

podpisy

DIREKTOR
Muzeum Rolnictwa i Ochrony
Ludowego
Jerzy Gindalski

zał. nr 7



**SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2013 R.
MUZEUM MARII KONOPNICKIEJ W ŻARNOWCU**

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31 XII 2013 r. | % 5:4 | Uwagi/ komentarze |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------|-----------------------------------|-------|-------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 11,75 | 12,50 | 12,00 | 96,00 | |
| II | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POZĄTEK ROKU | 4 185,55 | 4 000,00 | 2 090,73 | 52,27 | |
| III | PRZYCHODY OGÓLEM | 589 413,21 | 761 462,00 | 752 687,18 | 98,85 | |
| 1 | Dotacja Organizatora, w tym: | 485 000,00 | 610 062,00 | 602 114,15 | 98,70 | |
| 1.1 | Dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 485 000,00 | 541 562,00 | 541 562,00 | 100 | |
| 1.2 | Dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | – | 68 500,00 | 60 552,15 | 88,40 | |
| 2 | Inne dotacje i subwencje | – | – | – | | |
| 3 | Przychody własne, w tym: | 88 975,25 | 133 400,00 | 133 020,70 | 99,72 | |
| 3.1 | bilety wstępu do Muzeum | 56 934,00 | 49 000,00 | 48 815,26 | 99,62 | |
| 3.2 | wydawnictwa i pamiątki | 32 041,25 | 42 000,00 | 41 805,44 | 99,54 | |
| 3.3 | sprzedaż biletów na Festiwal | – | 42 400,00 | 42 400,00 | 100 | |
| 4 | Przychody finansowe | – | – | – | – | |
| 5 | Inne przychody, w tym: | 15 436,96 | 18 000,00 | 17 552,33 | 97,51 | |
| 5.1 | darowizny | – | – | – | – | |
| 5.2 | odpisy amortyzacyjne, pozostałe przychody operacyjne | 15 436,96 | 18 000,00 | 17 552,33 | 97,51 | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31 XII 2013 r. | w tym z dotacji podmiotowej/ celowej Organizatora | % 5:4 | Uwagi/ komentarze |
|-------------|------------------------------------------------|---------------------|-------------------|-----------------------------------|---------------------------------------------------|--------------|-------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV | KOSZTY OGÓLEM | 579 893,10 | 770 740,00 | 754 835,53 | 602 114,15 | 97,94 | |
| 1 | Wynagrodzenia, w tym: | 321 284,91 | 400 900,00 | 400 655,45 | 400 655,45 | 99,94 | |
| 1.1 | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 318 625,91 | 357 100,00 | 357 046,45 | 357 046,45 | 99,98 | |
| 1.2 | honoraria, w tym: | - | - | - | - | - | |
| 1.2.1 | dla pracowników | - | - | - | - | - | |
| 1.2.2 | osób nie będących pracownikami | - | - | - | - | - | |
| 1.3 | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 2 659,00 | 43 800,00 | 43 609,00 | 43 609,00 | 99,56 | |
| 1.3.1 | dla pracowników | - | - | - | - | - | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 2 659,00 | 43 800,00 | 43 609,00 | 43 609,00 | 99,56 | |
| 2 | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 59 289,71 | 68 700,00 | 68 662,37 | 68 662,37 | 99,94 | |
| 3 | Amortyzacja | 15 421,63 | 17 540,00 | 17 539,04 | - | 99,99 | |
| 4 | Zużycie materiałów | 28 343,46 | 27 000,00 | 24 065,05 | - | 89,13 | |
| 5 | Energia | 21 771,69 | 22 000,00 | 20 293,18 | 20 293,18 | 92,24 | |
| 6 | Remonty | 45 638,76 | 62 600,00 | 62 256,40 | 60 000,00 | 99,45 | |
| 7 | Pozostałe usługi obce | 26 281,49 | 52 000,00 | 51 975,66 | 30 000,00 | 99,95 | |
| 8 | Szkolenia własnych pracowników | - | 750,00 | 750,00 | - | 100 | |
| 9 | Podróże służbowe | 4 294,74 | 5 000,00 | 4 615,34 | 4 615,34 | 92,31 | |
| 10 | Podatki i opłaty | 2 205,56 | 2 250,00 | 2 199,23 | - | 97,74 | |
| 11 | Koszty finansowe | - | - | - | - | - | |
| 12 | Pozostałe koszty | 55 361,15 | 112 000,00 | 101 823,81 | 17 887,81 | 90,91 | |
| V | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH | - | - | - | | | |
| 1 | Zyski nadzwyczajne | - | - | - | | | |
| 2 | Straty nadzwyczajne | - | - | - | | | |
| VI | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | 9 519,11 | -9 287,00 | -2 148,35 | | | |
| VII | PODATEK DOCHODOWY | - | - | - | | | |
| VIII | WYNIK FINANSOWY NETTO | 9 519,11 | -9 287,00 | -2 148,35 | | | |
| IX | ZOBOWIĄZANIA | 15 353,10 | 31 000,00 | 30 378,75 | | | |
| 1 | Zobowiązania krótkoterminowe | 15 353,10 | 31 000,00 | 30 378,75 | | | |
| 1.1 | z tytułu dostaw i usług | 1 558,89 | 5 000,00 | 4 755,78 | | | |
| 1.2 | z tytułu wynagrodzeń | - | - | - | | | |
| 1.3 | inne | 13 794,21 | 26 000,00 | 25 622,97 | | | |
| 2 | Zobowiązania długoterminowe | - | - | - | | | |
| 2.1 | z tytułu dostaw i usług | - | - | - | | | |
| 2.2 | z tytułu wynagrodzeń | - | - | - | | | |
| 2.3 | inne | - | - | - | | | |
| 3 | zobowiązania wymagalne | | | | | | |
| X | NALEŻNOŚCI | 8 416,35 | 15 600,00 | 15 517,65 | | | |
| | w tym wymagalne | | | | | | |
| XI | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA KONIEC ROKU | 1 970,68 | 2 100,00 | 2 090,73 | | | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31 XII 2013 r. | % 4:3 | Uwagi/komentarze |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------|-----------------------------------|-------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | – | 31 500,00 | 25 422,76 | – | – |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | – | – | – | – | – |
| 1 | Dotacje z budżetu Województwa | – | 11 500,00 | 9 162,60 | – | – |
| 1.1 | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | – | – | – | – | – |
| 1.2 | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | – | 11 500,00 | 9 162,60 | – | – |
| 2 | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych* | – | – | – | – | – |
| 3 | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych** | – | 20 000,00 | 16 260,16 | – | – |

* wyszczególnić np. RPO, PROW, MF, EOG i NMF, POLiŚ

** wyszczególnić (środki z MKiDN pochodzące z Funduszu Promocji Kultury)

Muzeum Marii Konopnickiej
w Żarnowcu

38-460 Jedlicze, tel./fax 013 43 520 13
NIP 684-178-49-25, Regon 180358182

GLÓWNY KSIĘGOWY
Boruta
Maria Boruta

DYREKTOR MUZEUM
Bukowski
mgr Paweł Bukowski

Żarnowiec, 24 lutego 2014 r.

| | | | | | | | | | | |
|--------|--------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|------------|------------|--------|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.2.1. | dla pracowników | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 1.2.2. | osób nie będących pracownikami | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 99 745,00 | 101 930,00 | 99 176,00 | 99 176,00 | 31 931,00 | 31 931,00 | 97,30% | | |
| 1.3.1 | dla pracowników | 39 860,00 | 38 800,00 | 38 425,00 | 38 425,00 | 0,00 | 0,00 | 99,03% | | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 59 885,00 | 63 130,00 | 60 751,00 | 60 751,00 | 31 931,00 | 31 931,00 | 96,23% | | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 768 313,35 | 947 520,32 | 935 514,81 | 935 514,81 | 920 100,93 | 920 100,93 | 98,73% | | |
| 3. | Amortyzacja | 2 114 050,43 | 1 918 060,00 | 1 910 324,25 | 1 910 324,25 | 225 478,59 | 225 478,59 | 99,60% | | kwota amortyzacji liniowej środków trwałych zakupionych z dotacji, która nie ma odzwierciedlenia w przychodach to 1 392 693,53zł |
| 4. | Zużycie materiałów | 248 017,00 | 242 567,68 | 241 015,31 | 241 015,31 | 189 851,55 | 189 851,55 | 99,36% | | |
| 5. | Energia | 303 911,87 | 309 000,00 | 302 602,91 | 302 602,91 | 298 843,09 | 298 843,09 | 97,93% | | |
| 6. | Remonty | 70 641,40 | 50 000,00 | 34 448,22 | 34 448,22 | 34 448,22 | 34 448,22 | 68,90% | | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 633 215,11 | 620 217,00 | 599 051,09 | 599 051,09 | 492 390,59 | 492 390,59 | 96,59% | | |
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 5 117,70 | 3 000,00 | 2 930,01 | 2 930,01 | 2 930,01 | 2 930,01 | 97,67% | | |
| 9. | Podróże służbowe | 4 215,70 | 4 600,00 | 4 060,25 | 4 060,25 | 1 770,43 | 1 770,43 | 88,27% | | |
| 10. | Podatki i opłaty | 73 590,72 | 77 335,00 | 76 790,38 | 76 790,38 | 76 790,38 | 76 790,38 | 99,30% | | |
| 11. | Koszty finansowe | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 12. | Pozostałe koszty | 216 722,61 | 51 436,00 | 50 344,16 | 50 344,16 | 49 344,16 | 49 344,16 | 97,88% | | |
| V. | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | | | |
| VI | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | - 1 480 557,31 | - 1 379 490,00 | - 1 359 584,85 | - 1 359 584,85 | | | | | |
| VII | PODATEK DOCHODOWY | 13 105,00 | 16 000,00 | 14 041,00 | 14 041,00 | | | | | |
| VIII | WYNIK FINANSOWY NETTO | - 1 493 662,31 | - 1 395 490,00 | - 1 373 625,85 | - 1 373 625,85 | | | | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 418 453,84 | 270 500,00 | 82 916,96 | 82 916,96 | | | | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 415 005,46 | 267 000,00 | 82 916,96 | 82 916,96 | | | | | |
| 1.1 | z tytułu dostaw i usług | 33 923,43 | 35 000,00 | 24 576,85 | 24 576,85 | | | | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 177 644,61 | 80 000,00 | 0,00 | 0,00 | | | | | |
| 1.3. | inne | 208 437,42 | 152 000,00 | 58 340,11 | 58 340,11 | | | | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 3 448,38 | 3 500,00 | 0,00 | 0,00 | | | | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | | | | | | | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | | | | | | | | | |
| 2.3. | inne | 3 448,38 | 3 500,00 | 0,00 | 0,00 | | | | | |
| 3. | zobowiązania wymagalne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 103 712,51 | 100 000,00 | 91 161,32 | 91 161,32 | | | | | W tym należność od pracowników z tytułu spłaty pożyczek z ZFSS wynosi 84 620zł |
| | w tym wymagalne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW NA KONIEC ROKU | 807 219,39 | 390 000,00 | 254 721,47 | 254 721,47 | | | | | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % 4:3 | Uwagi/komentarze |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------|-------------------------------|---------|------------------|
| | 1 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 269 278,70 | 1 977 185,00 | 1 881 423,60 | 95,16% | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | | | | | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | 244 582,20 | 385 611,00 | 343 314,52 | 89,03% | |
| | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | 244 582,20 | 385 611,00 | 343 314,52 | 89,03% | |
| | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | | | | | |
| 2. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych * | 7 933,50 | 1 345 245,00 | 1 303 602,59 | 96,90% | |
| | Budżet Miasta Rzeszowa | 7 933,50 | | | | |
| | RPO WP na lata 2007 – 2013, Oś III – Społeczeństwo informacyjne | 0,00 | 1 345 245,00 | 1 303 602,59 | 96,90% | |
| | | | | | | |
| 3. | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych ** | 16 763,00 | 246 329,00 | 234 506,49 | 95,20% | |
| | Środki własne – zakup regałów dla WVG | | 127 500,00 | 115 611,39 | 90,68% | |
| | Środki własne – utwardzenie drogi dojazdowej | | 10 429,00 | 10 428,22 | 99,99% | |
| | Środki własne – koszty niekwalifikowane dot. projektu „E-usługi w nowoczesnej bibliotece” | | 23 300,00 | 23 409,38 | 100,47% | |
| | Środki własne – zakup samochodu ciężarowego | | 85 100,00 | 85 057,50 | 99,95% | |
| | | | | | | |

* wyszczególnić np.: RPO, PROW, MF EOG i NMF, POIiŚ

** wyszczególnić

Powodem wystąpienia ujemnego wyniku finansowego jest amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, których zakup sfinansowany został z dotacji rozwojowych, przyznanych WiMBP w latach wcześniejszych. Kwota amortyzacji ww. środków (niemająca pokrycia w przychodach instytucji) w 2013 roku wynosi 1 392 693,53zł.

W stan środków na koniec 2013r. wchodzi m.in. kwota 36 495,55zł (wplacone na konto WiMBP zabezpieczenia należytego wykonania umów), 65 284,40zł (kwota przekazana przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego na realizację Programu Rozwoju Bibliotek w 2014r.), 20 601,17zł (stan środków na rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych), 132 340,35zł (stan gotówki w kasie i na rachunku bankowym podstawowym i pomocniczym).

Rzeszów, dnia 27 lutego 2014r.

.....
miejscowość, data

GŁÓWNY KSIĘGOWY

mgr Joanna Fiszet

Gł. księgowy

DYREKTOR

mgr Zdzisław Chojnacki

Dyrektor

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO
na dzień 31.12.2013r.
nazwa instytucji: Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszczykach

| Lp | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan 2013 r. | Wykonanie na 31.12.2013r. | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------|---------------------------|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 30,33 | 30,33 | 29,66 | 97,79 | |
| II. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POCZĄTEK ROKU | 189 421,15 | 46 680,35 | 46 680,35 | 100,00 | z uwzgl. działalności socjalnej |
| III. | PRZYCHODY OGÓŁEM | 2 312 033,36 | 2 515 277,00 | 2 491 362,46 | 99,05 | |
| 1. | Dotacja organizatora, w tym: | 1 288 819,00 | 1 386 937,00 | 1 386 627,67 | 99,98 | |
| 1.1 | dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych działań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 1 288 819,00 | 1 368 050,00 | 1 368 050,00 | 100,00 | |
| 1.2 | dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 0,00 | 18 887,00 | 18 577,67 | 98,36 | różnica pomiędzy planem a wykonaniem wynika ze zwróconego podatku VAT (93,33 zł) oraz ze zwróconej kwoty dotacji (216,00 zł) |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 186 408,38 | 442 920,00 | 455 101,61 | 102,75 | |
| 3. | Przychody własne, w tym: | 458 187,68 | 488 000,00 | 451 966,51 | 92,62 | |
| 3.1 | bilety wstępu | 307 578,78 | 330 000,00 | 305 546,34 | 92,59 | |
| 3.2 | wydawnictwa | 15 332,79 | 20 000,00 | 13 301,21 | 66,51 | |
| 3.3 | rośliny, owoce i materiały ogrodnicze | 74 505,24 | 75 000,00 | 79 381,46 | 105,84 | |
| 3.4 | usługi pielęgnacyjne, prace naukowo-badawcze, nasadzenia, inwentaryzacja dendrologiczna | 15 232,01 | 16 000,00 | 3 700,31 | 23,13 | |
| 3.5 | usługi edukacyjne, reklamowe i inne | 0,00 | 0,00 | 3 177,16 | | |
| 3.6 | dzierżawa gruntu | 30 741,68 | 32 000,00 | 31 559,80 | 98,62 | |
| 3.7 | wynajem pomieszczeń i refakturowanie mediów | 14 797,18 | 15 000,00 | 15 300,23 | 102,00 | |
| 4. | Przychody finansowe | 1 243,57 | 800,00 | 508,04 | 63,51 | |
| 5. | Inne przychody, w tym: | 377 374,73 | 196 620,00 | 197 158,63 | 100,27 | |
| 5.1 | rozł. dotacji na śr. trwałe (do wysokości amortyzacji) | 177 104,84 | 168 000,00 | 153 730,07 | 91,51 | |
| 5.2 | dotacja na pokrycie kosztów lat przyszłych | 181 317,78 | 10 000,00 | 10 000,00 | 100,00 | |
| 5.3 | korekta VAT za poprzedni rok | 91,00 | 1 120,00 | 1 112,00 | 99,29 | |
| 5.4 | zwrot akcyzy za paliwo rolnicze | 7 196,74 | 7 500,00 | 9 835,09 | 131,13 | |
| 5.5 | inne | 11 664,37 | 10 000,00 | 22 481,47 | 224,81 | |

| Lp | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na 31.12.2013r. | w tym z dotacji podmiotowej/celowej Organizatora | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|-------|---------------------------------------------------|-------------------|-----------------|---------------------------|--------------------------------------------------|---------|--------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV. | KOSZTY OGÓŁEM | 2 356 983,74 | 2 554 287,00 | 2 383 760,97 | 1 386 627,67 | 93,32 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 1 095 667,46 | 1 119 250,00 | 1 090 450,77 | 910 284,00 | 97,43 | |
| 1.1 | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 1 019 557,46 | 1 039 950,00 | 1 014 276,77 | 900 000,00 | 97,53 | |
| 1.2 | honoraria, w tym: | 44 100,00 | 22 000,00 | 21 900,00 | 5 000,00 | 99,55 | |
| 1.2.1 | dla pracowników | 0,00 | 2 000,00 | 2 000,00 | | 100,00 | |
| 1.2.2 | osób nie będących pracownikami | 44 100,00 | 20 000,00 | 19 900,00 | 5 000,00 | 99,50 | |
| 1.3 | z tyt. urnów zlecenia i o dzieło, w tym: | 32 010,00 | 57 300,00 | 54 274,00 | 5 284,00 | 94,72 | |
| 1.3.1 | dla pracowników | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 32 010,00 | 57 300,00 | 54 274,00 | 5 284,00 | 94,72 | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 265 713,14 | 275 680,00 | 265 233,16 | 130 000,00 | 96,21 | |
| 3. | Amortyzacja | 256 125,89 | 242 000,00 | 241 860,04 | 5 014,44 | 99,94 | 88 129,97 zł - amortyzacja nie znajdująca odzwierciedlenia w przychodach |
| 4. | Zużycie materiałów | 171 060,15 | 193 000,00 | 190 150,05 | 50 000,00 | 98,52 | |
| 5. | Energia | 94 861,15 | 99 000,00 | 79 766,11 | 60 000,00 | 80,57 | |
| 6. | Remonty | 148 933,02 | 304 000,00 | 231 560,54 | 132 000,00 | 76,17 | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 220 509,95 | 206 307,00 | 174 777,04 | 76 144,23 | 84,72 | |
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 4 565,20 | 4 500,00 | 3 185,00 | 3 185,00 | 70,78 | |
| 9. | Podróże służbowe | 13 012,24 | 20 000,00 | 19 711,62 | | 98,56 | |
| 10. | Podatki i opłaty | 34 844,78 | 38 500,00 | 38 147,81 | 20 000,00 | 99,09 | |
| 11. | Koszty finansowe | 18,38 | 50,00 | 30,69 | | 61,38 | |
| 12. | Pozostałe koszty | 51 672,38 | 52 000,00 | 48 888,14 | | 94,02 | |
| V. | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZNYCH | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| VI. | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | -44 950,38 | -39 010,00 | 107 601,49 | | | |
| VII. | PODATEK DOCHODOWY | 3 374,00 | 3 700,00 | 3 019,00 | | | |
| VIII. | WYNIK FINANSOWY NETTO | -48 324,38 | -42 710,00 | 104 582,49 | | | |

| | | | | | | |
|------|------------------------------------------------|------------------|------------------|-------------------|--|----------------------------------|
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 66 090,84 | 63 400,00 | 59 819,15 | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 66 090,84 | 63 400,00 | 59 819,15 | | |
| 1.1. | z tytułu dostaw i usług | 12 733,46 | 17 600,00 | 14 325,70 | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 0,00 | 0,00 | | | |
| 1.3. | inne | 53 357,38 | 45 800,00 | 45 493,45 | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 2.3. | inne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 3. | Zobowiązania wymagalne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 30 924,18 | 12 227,37 | 38 308,00 | | z uwzgl. działalności społecznej |
| | w tym wymagalne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA KONIEC ROKU | 46 680,35 | 4 823,38 | 221 788,27 | | z uwzgl. działalność społecznej |

| Lp | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na 31.12.2013r. | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|---------------------------|---------------|-----------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 100 593,60 | 284 960,00 | 110 579,82 | 38,81 | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | 69 493,60 | 0,00 | | | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | 54 181,00 | 11 070,00 | 11 070,00 | 100,00 | |
| a | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji, w tym: | 41 181,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| - | Rewitalizacja i rozbudowa małej architektury ogrodowej do prezentacji kolekcji roślin pnących na terenie zabytkowej części Arboretum Bolestraszyce | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| - | Kaplica-modernizacja | 41 181,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| b | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | 13 000,00 | 11 070,00 | 11 070,00 | 100,00 | |
| - | zakup wykaszarek i kultywatora spalinowego | 0,00 | 11 070,00 | 11 070,00 | 100,00 | 3 wykaszarki i 1 kultywator |
| 2. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych* | 25 000,00 | 7 584,50 | 7 584,50 | 100,00 | |
| - | Kaplica-modernizacja | 25 000,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| - | zakup wykaszarek i kultywatora spalinowego | | 7 584,50 | 7 584,50 | 100,00 | 3 wykaszarki i 1 kultywator |
| 3. | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych** | 21 412,60 | 266 305,50 | 91 925,32 | 34,52 | |
| 1 | Centrum Edukacji Ekologicznej (Cisowa) | 3 500,00 | 49 200,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 2 | Kaplica-modernizacja | 3 312,60 | 0,00 | 0,00 | | |
| 3 | Trejaż-modernizacja | 0,00 | 11 000,00 | 7 380,00 | 67,09 | |
| 4 | Rewitalizacja alejek parkowych wraz z niezbędną infrastrukturą | 10 000,00 | 39 000,00 | 38 954,00 | 99,88 | |
| 5 | Budynek drewniany (Kalwaria) | 900,00 | 47 000,00 | 3 075,00 | 6,54 | |
| 6 | Ogrodzenie zewnętrzne-Wykonanie ogrodzenia z elementów betonowych na fundamencie | 0,00 | 5 000,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 7 | Kompleksowa informatyzacja Arboretum | 0,00 | 37 000,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 8 | Ścieżka edukacyjna "Doliną Cisowianki" | 0,00 | 6 400,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 9 | Rytm przyrody -innowacyjne produkty turystyki przyrodniczej w Arboretum w Bolestraszytach | 0,00 | 33 000,00 | 32 517,53 | 98,54 | |
| 10 | Sprzęt komputerowy | 3 700,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 11 | Rozbudowa systemu telewizji dozorowej | 0,00 | 24 000,00 | 3 028,99 | 12,62 | |
| 12 | Książki | 3 233,39 | 3 000,00 | 2 376,40 | 79,21 | |
| 13 | Hydrofor | 0,00 | 6 000,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 14 | Zakup narzędzi i wyposażenia | 4 913,32 | 5 700,00 | 4 587,90 | 80,49 | |
| 15 | Zakup wykaszarek i kultywatora spalinowego | 0,00 | 5,50 | 5,50 | 100,00 | 3 wykaszarki i 1 kultywator |
| 16 | Zakup WNIP | 605,40 | 0,00 | 0,00 | | |

*wyszczególnić np., RPO, PROW, MF, EOG i NMF, POiŚ

** Wyszczególnić

Bolestraszyce, 27.02.2014 r.

.....
miejscowość, data

Główny Księgowy

Barbara Palczak
Barbara Palczak

.....
podpis

DYREKTOR
Arboretum i Zakładu
Fizjografii w Bolestraszytach
N. Piórecki
dr Narcyz Piórecki

**Sprawozdanie z wykonania planu finansowego
na dzień 31.12.2013**
Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyślu

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|--------------------|-------------------------------------|---------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 8 | 8 | 8 | 100,00 | |
| II. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POCZĄTEK ROKU | 1310,50 | 9574,23 | 9574,23 | 100,00 | |
| III. | PRZYCHODY OGÓŁEM | 589002,07 | 511000,00 | 487084,54 | 95,31 | |
| 1. | Dotacja organizatora | 430000,00 | 380000,00 | 380000,00 | 100,00 | |
| 1.1. | Dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 430000,00 | 380000,00 | 380000,00 | 100,00 | |
| 1.2. | Dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | | | | | |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 45000,00 | - | | | |
| 3. | Przychody własne, w tym | 95772,97 | 114450,00 | 90541,49 | 79,11 | |
| 3.1 | Sprzedaż towarów i usług | 64424,07 | 71500,00 | 55348,18 | 77,41 | |
| 3.2 | Sprzedaż towarów komisowych | 6186,91 | 8000,00 | 7092,28 | 88,65 | |
| 3.3 | Najem lokalu | 11152,12 | 11400,00 | 11184,31 | 98,10 | |
| 3.4 | Pozostałe przychody | 14009,87 | 23550,00 | 16916,72 | 71,83 | |
| 4. | Inne przychody, w tym: | 18229,10 | 16550,00 | 16543,05 | 99,95 | |
| 4.1. | darowizny | | 4000,00 | 4000,00 | 100,00 | |
| 4.2. | sponsoring | | - | | | |
| 4.3. | finansowe | 70,87 | 40,00 | 37,20 | 93,00 | |
| 4.4. | inne | 18158,23 | 12510,00 | 12505,85 | 99,96 | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | w tym z dotacji podmiotowej / celowej Organizatora | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|--------|-------------------------------------------------|------------------------|--------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV | KOSZTY OGÓŁEM | 568772,27 | 511000,00 | 486573,17 | 380000,00 | 95,21 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 332953,40 | 304518,00 | 291549,40 | 283549,40 | 95,74 | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 261613,40 | 285318,00 | 273119,40 | 273119,40 | 95,72 | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 60000,00 | 10000,00 | 10000,00 | 2000,00 | 100,00 | |
| 1.2.1. | dla pracowników | 15000,00 | - | | | | |
| 1.2.2. | osób nie będących pracownikami | 45000,00 | 10000,00 | 10000,0 | 2000,00 | 100,00 | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 11340,00 | 9200,00 | 8430,00 | 8430,00 | 91,63 | |
| 1.3.1 | dla pracowników | | | | | | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 11340,00 | 9200,00 | 8430,00 | 8430,00 | 91,63 | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 50278,47 | 55271,00 | 52464,58 | 52464,58 | 94,92 | |
| 3. | Amortyzacja | 18158,23 | 12510,00 | 12505,85 | | 99,96 | |
| 4. | Zużycie materiałów | 21677,70 | 12000,00 | 11465,90 | 5465,90 | 95,54 | |
| 5. | Energia | 9786,04 | 9000,00 | 7250,85 | 7250,85 | 80,56 | |
| 6. | Remonty | 420,32 | 900,00 | 820,04 | | 91,11 | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 64043,01 | 51500,00 | 49423,40 | 17670,43 | 95,96 | |

| | | | | | | |
|------|----------------------------------|----------|----------|----------|----------|-------|
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | - | 300,00 | 280,00 | 280,00 | 93,33 |
| 9. | Podróże służbowe | 1091,51 | 3500,00 | 3087,70 | 3087,70 | 88,22 |
| 10. | Podatki i opłaty | 128,31 | 160,00 | 157,23 | 157,23 | 98,26 |
| 11. | Koszty finansowe | 14,10 | 0,00 | 0,0 | | - |
| 12. | Pozostałe koszty | 60213,32 | 61341,00 | 57568,22 | 10073,91 | 93,84 |
| V. | WYNIKI ZDARZEN NADZWYCZAJNYCH | - | | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | - | | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | - | | | | |
| VI | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | 340,09 | 0,00 | 511,37 | | |
| VII | PODATEK DOCHODOWY | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| VIII | WYNIK FINANSOWY NETTO | 340,09 | 0,00 | 511,37 | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 44378,74 | 23520,00 | 22957,76 | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 44378,74 | 23520,00 | 22957,76 | | |
| 1.1 | z tytułu dostaw i usług | 36884,28 | 10400,00 | 11142,24 | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 833,14 | 0,00 | 0 | | |
| 1.3. | inne | 6661,32 | 13120,00 | 11815,52 | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | | | | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | | | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | | | | | |
| 2.3. | inne | | | | | |
| 3. | zobowiązania wymagalne | | 0,00 | | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| | w tym wymagalne | | | | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW NA KONIEC ROKU | 1310,50 | 1220,00 | 7145,60 | | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie r. | Plan na 2012 r | Wykonanie na dzień 31.03.2012 | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------------------|-------------------------------------|---------|------------------|
| | 1 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | - | - | - | | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | - | - | - | | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | - | - | - | | |
| | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | - | - | - | | |
| | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | - | - | - | | |
| 2. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych * | - | - | - | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| 3. | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych ** | - | - | - | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |

* wyszczególnić np.. RPO, PROW, MF EOG i NMF, POIiS

** wyszczególnić

Przemyski 28.02.2014
miejsce, data

GŁÓWNA KSIĘGOWA
Marta Mryc
Marta Mryc

DYREKTOR
Galerii Sztuki
Współczesnej
dr hab. Janusz J. Cywicky
Janusz J. Cywicky
podpisy

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego na dzień 31.12.2013

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % (5:4) | Uwagi/ komentarze |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|-------------------------------|---------|-------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 59 | 58,5 | 58,85 | 100,60 | |
| II. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POCZĄTEK ROKU | 36 708,81 | 69 026,84 | 95 856,63 | 138,87 | |
| III. | PRZYCHODY OGÓLEM | 3 258 129,11 | 3 207 784,84 | 3 207 322,73 | 99,99 | |
| 1. | Dotacja organizatora, w tym: | 2 852 999,40 | 2 786 450,00 | 2 786 450,00 | 100,00 | |
| 1.1. | dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 2 702 999,40 | 2 618 350,00 | 2 618 350,00 | 100,00 | |
| 1.2. | dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 150 000,00 | 168 100,00 | 168 100,00 | 100,00 | |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 50 500,00 | 65 000,00 | 64 424,07 | 99,11 | |
| 3. | Przychody ze sprzedaży, w tym | 306 961,62 | 318 509,88 | 319 172,87 | 100,21 | |
| 3.1. | bilety | 30 941,68 | 38 173,22 | 38 173,22 | 100,00 | |
| 3.2. | programy i wydawnictwa | 99,10 | 0,00 | 467,83 | 0,00 | |
| 3.3. | najem | 194 051,38 | 202 610,86 | 202 806,02 | 100,10 | |
| 3.4. | reklama | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 3.5. | pozostałe | 81 869,46 | 77 726,80 | 77 726,80 | 100,00 | |
| 3.6. | | | | | | |
| 4. | Inne przychody w tym | 47 668,09 | 37 824,96 | 37 275,79 | 98,55 | |
| 4.1. | przychody z tytułu korekt vat | 23 162,52 | 23 000,00 | 23 725,96 | 103,16 | |
| 4.2. | pokrycie amortyzacji prawa wieczystego użytkowania | 4 357,00 | 4 357,00 | 4 357,00 | 100,00 | |
| 4.3. | darowizny | | 500,00 | 500,00 | 100,00 | |
| 4.4. | sponsoring | 6 500,00 | 3 000,00 | 3 000,00 | 100,00 | |
| 4.5. | kary umowne | | | 0,00 | 0,00 | |
| 4.6. | inne | 8 606,45 | 2 000,00 | 724,87 | 36,24 | |
| 4.7. | finansowe | 5 042,12 | 4 987,96 | 4 967,96 | 100,00 | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | w tym z dotacji podmiotowej/celowej Organizatora | % (5:4) | Uwagi/ komentarze |
|--------|----------------------------------------------|-------------------|-----------------|-------------------------------|--------------------------------------------------|---------|---------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV. | KOSZTY OGÓLEM | 3 673 279,45 | 3 448 198,84 | 3 423 384,89 | 2 786 450,00 | 99,28 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 2 061 866,14 | 2 076 000,00 | 2 074 357,60 | 2 000 000,00 | 99,92 | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowa z tytułu umowy o pracę | 1 892 139,14 | 1 963 000,00 | 1 962 291,60 | 1 900 000,00 | 99,96 | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.2.1. | - dla pracowników | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.2.2. | - osób nie będących pracownikami | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 169 747,00 | 113 000,00 | 112 066,00 | 100 000,00 | 99,17 | |
| 1.3.1. | - dla pracowników | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.3.2. | - osób nie będących pracownikami | 169 747,00 | 113 000,00 | 112 066,00 | 100 000,00 | 99,17 | |
| 1.4. | nagrody | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 435 500,73 | 441 000,00 | 440 927,67 | 316 450,00 | 99,98 | |
| 3. | Amortyzacja | 445 892,36 | 272 000,00 | 271 120,11 | 0,00 | 99,68 | 255784,67 |
| 4. | Zużycie materiałów | 109 527,28 | 100 000,00 | 96 445,01 | 60 000,00 | 96,45 | |
| 5. | Energia | 117 964,14 | 135 000,00 | 125 492,64 | 90 000,00 | 92,96 | |
| 6. | Remonty | 13 580,00 | 653,60 | 663,60 | 0,00 | 100,00 | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 303 195,46 | 257 000,00 | 254 099,93 | 200 000,00 | 98,87 | |
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 7 160,00 | 3 000,00 | 2 560,00 | 0,00 | 85,33 | |
| 9. | Podróże służbowe | 3 531,74 | 3 000,00 | 2 714,77 | 0,00 | 90,49 | |
| 10. | Podatki i opłaty | 55 961,15 | 55 000,00 | 53 578,27 | 40 000,00 | 97,42 | |
| 11. | Koszty finansowe | 4,00 | | | 0,00 | 0,00 | |
| 12. | Pozostałe koszty | 119 076,45 | 105 535,24 | 101 425,29 | 80 000,00 | 96,11 | |
| V. | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH | 0,00 | 0,00 | | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | | | | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | | | | | | |
| VI. | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | -415 150,34 | -240 414,00 | -216 052,16 | 49,00 | | |
| VII. | PODATEK DOCHODOWY | 121,00 | 49,00 | | | | |
| VIII. | WYNIK FINANSOWY NETTO | -415 271,34 | -240 463,00 | -216 111,16 | | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 97 268,05 | 80 400,00 | 58,85 | | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 97 268,05 | 80 400,00 | 71 456,72 | | | |
| 1.1. | z tytułu dostaw i usług | 12 950,91 | 10 000,00 | 5 969,25 | | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 689,64 | 400,00 | 345,48 | | | |
| 1.3. | inne | 83 627,50 | 70 000,00 | 65 141,99 | | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.3. | inne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 3. | Zobowiązania wymagalne | | | 0,00 | | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 110 812,87 | 108 000,00 | 109 661,08 | | | z uwzgl. działalności socjalnej |
| | w tym wymagalne | | | 16 941,77 | | | z f. socjalnym |
| XI. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA KONIEC ROKU | 69 026,84 | 95 856,63 | 95 856,63 | | | |

| Lp. | Wykazanie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|-------------------------------|---------------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 13 390,57 | 1 301,07 | 1 301,07 | 100,00 | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | | | | 0,00 | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 2. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych * | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych ** | 13 390,57 | 1 301,07 | 1 301,07 | 100,00 | |
| 1 | zakup instrumentów | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 2 | programy i licencje | | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 3 | sprzęt komputerowy | 3512,19 | 944,1 | 944,1 | 100,00 | |
| 4 | stroje, obuwie | 7541,83 | | | 0,00 | |
| 5 | pozostałe | 2336,55 | 356,97 | 356,97 | 0,00 | |

* wyszczególnić np.: RPO, PROW, MF EOG i NMF, POiŚ

** wyszczególnić

Rzeszów 27.02.2014

WICEPRZEDSIĘDZIELCA

Sabik
Barbara Sabik

~~DYREKTOR~~
Wojewódzkiego Działu Kultury
Czerwone
Marek Jastrzębski

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego na dzień 31.12.2013

nazwa instytucji: Centrum Kulturalne w Przemysłu

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 | Plan na 2013 | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------------|-------------------------------|--------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 38,5 | 37,5 | 36,5 | 97,33 | |
| II. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POCZĄTEK ROKU | 6359,04 | 30761,68 | 30761,68 | 100,00 | |
| III. | PRZYCHODY OGÓLEM | 2409892,56 | 2550157,96 | 2469228,59 | 96,83 | |
| 1. | Dotacja organizatora | 1871000,00 | 1942640,00 | 1942170,00 | 99,98 | |
| 1.1. | Dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 1871000,00 | 1799000,00 | 1799000,00 | 100,00 | |
| 1.2. | Dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 0,00 | 143640,00 | 143170,00 | 99,67 | |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 6353,00 | 62104,66 | 51124,19 | 82,32 | |
| 3. | Przychody własne, w tym | 480450,17 | 431415,02 | 361936,12 | 83,90 | |
| 3.1 | Bilety | 238906,37 | 157889,80 | 88410,90 | 56,00 | |
| 3.2 | Akredytacje | 72681,00 | 106198,00 | 106198,00 | 100,00 | |
| 3.3 | Odpłatności za zajęcia | 52626,00 | 45126,50 | 45126,50 | 100,00 | |
| 3.4 | Pozostałe usługi | 116236,80 | 122200,72 | 122200,72 | 100,00 | |
| 4. | Przychody finansowe | 2608,94 | 2376,15 | 2376,15 | 100,00 | |
| 5. | Inne przychody, w tym: | 49480,45 | 111622,13 | 111622,13 | 100,00 | |
| 5.1. | darowizny | 2491,00 | 3500,00 | 3500,00 | 100,00 | |
| 5.2. | sponsoring | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 5.3. | odpisy z tyt. równoległego do środków trwałych | 0,00 | 86713,30 | 86713,30 | 100,00 | |
| 5.4. | Pozostałe (refundacje Urząd Pracy, prawo wieczystego użytkowania gruntu, odszkodowania z tyt.ubezpieczenia) | 46989,45 | 21408,83 | 21408,83 | 100,00 | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | w tym z dotacji podmiotowej/celowej Organizatora | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|--------|----------------------------------------------|-------------------|--------------|-------------------------------|--------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV | KOSZTY OGÓLEM | 2600116,34 | 2747157,96 | 2720460,44 | 1942170,00 | 99,03 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 1252907,92 | 1248831,01 | 1222133,49 | 1000509,00 | 97,86 | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 1157442,42 | 1123458,86 | 1096761,34 | 899344,00 | 97,62 | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.2.1. | dla pracowników | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.2.2. | osób nie będących pracownikami | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 95465,50 | 125372,15 | 125372,15 | 101165,00 | 100,00 | |
| 1.3.1 | dla pracowników | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 95465,50 | 125372,15 | 125372,15 | 101165,00 | 100,00 | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 264231,90 | 269597,58 | 269597,58 | 221070,00 | 100,00 | |
| 3. | Amortyzacja | 233015,78 | 350455,03 | 350455,03 | 0,00 | 100,00 | 190486,52 odpisy od środków trwałych, które nie mają odzwierciedlenia w przychodach |
| 4. | Zużycie materiałów | 134791,00 | 107926,73 | 107926,73 | 88500,00 | 100,00 | |
| 5. | Energia | 109432,41 | 99802,60 | 99802,60 | 81838,00 | 100,00 | |
| 6. | Remonty | 3154,64 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 433062,26 | 505576,42 | 505576,42 | 414573,00 | 100,00 | |

| | | | | | | |
|-------|--------------------------------------|------------|------------|------------|----------|--------|
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 4150,83 | 3266,37 | 3266,37 | 2678,00 | 100,00 |
| 9. | Podróże służbowe | 10544,41 | 14988,44 | 14988,44 | 12290,00 | 100,00 |
| 10. | Podatki i opłaty | 38055,41 | 35440,23 | 35440,23 | 29060,00 | 100,00 |
| 11. | Koszty finansowe | 73,32 | 245,00 | 245,00 | 0,00 | 100,00 |
| 12. | Pozostałe koszty | 116696,46 | 111028,55 | 111028,55 | 91652,00 | 100,00 |
| V. | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| VI. | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | -190223,78 | -197000,00 | -251231,85 | | |
| VII. | PODATEK DOCHODOWY | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| VIII. | WYNIK FINANSOWY NETTO | -190223,78 | -197000,00 | -251231,85 | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 146902,80 | 63320,00 | 351738,62 | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 146902,80 | 63320,00 | 351738,62 | | |
| 1.1. | z tytułu dostaw i usług | 25911,33 | 12000,00 | 123575,51 | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 910,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 1.3. | inne | 120081,47 | 51320,00 | 228163,11 | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 2.3. | inne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 3. | zobowiązania wymagalne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 96096,91 | 13000,00 | 181740,52 | | |
| | w tym wymagalne | 1492,32 | 0,00 | 1487,33 | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW NA KONIEC ROKU | 30761,68 | 6500,00 | 19023,97 | | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 | Plan na 2013 | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------------|-------------------------------|--------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 665390,80 | 4288744,00 | 3827389,60 | 89,24 | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | | | | | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | 607333,00 | 1388711,00 | 852998,03 | 61,42 | |
| | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | 607333,00 | 883011,00 | 354351,45 | 40,13 | |
| | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | 0,00 | 505700,00 | 498646,58 | 98,60 | |
| 2. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych * | 50000,00 | 2871197,00 | 2625065,55 | 97,25 | |
| | RPO „Kompleksowa modernizacja, odnowa i ochrona budynku Centrum Kulturalnego w Przemysłu – wojewódzkiej instytucji kultury (II część) | 0,00 | 2357497,00 | 2209737,45 | 93,73 | |
| | Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków „Kompleksowa modernizacja, odnowa i ochrona budynku Centrum Kulturalnego w Przemysłu – wojewódzkiej instytucji kultury (II część) | 50000,00 | 100000,00 | 100000,00 | 100,00 | |
| | Narodowe Centrum Kultury „Zakup wyposażenia scenicznego niezbędnego dla realizacji celów statutowych regionalnego Centrum Kulturalnego w Przemysłu – wojewódzkiej instytucji kultury” | 0,00 | 226000,00 | 224311,50 | 99,25 | |
| | Polski Instytut Sztuki Filmowej „Zakup wyposażenia dla przemysłowego kina Centrum” | 0,00 | 15700,00 | 9225,00 | 58,76 | |
| | Polski Instytut Sztuki Filmowej „Kino Centrum Cyfryzacja” | 0,00 | 172000,00 | 81791,60 | 47,55 | |
| 3. | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych ** | 8057,80 | 28836,00 | 349326,02 | 0,00 | |
| | Własne „Kompleksowa modernizacja, odnowa i ochrona budynku Centrum Kulturalnego w | 8057,80 | 0,00 | 287416,21 | 0,00 | |

| | | | | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------|----------|--------|--|
| Przemysłu – wojewódzkiej instytucji kultury (II część) | | | | | |
| Narodowe Centrum Kultury „Zakup wyposażenia scenicznego niezbędnego dla realizacji celów statutowych regionalnego Centrum Kulturalnego w Przemysłu – wojewódzkiej instytucji kultury” | 0,00 | 0,00 | 1170,00 | 0,00 | |
| Polski Instytut Sztuki Filmowej „Kino Centrum Cyfryzacja” | 0,00 | 0,00 | 31904,44 | 0,00 | |
| Przebudowa dachu budynku Centrum Kulturalnego w Przemysłu | 0,00 | 28836,00 | 28835,37 | 100,00 | |

** wyszczególnić

Przemysły, dnia 28.02.2014

Główny Księgowy
Centrum Kulturalnego
w Przemysłu
Alina Mij

Adam Halwa
DYREKTOR
mgr Adam Halwa

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego na dzień 31.12.2013r.

TEATR IM. W. SIEMASZKOWEJ W RZESZOWIE

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------|-------------------------------|---------|-----------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 84,2 | 87 | 81,5 | 93,68 | |
| II. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POCZĄTEK ROKU | 252 652,24 | 250 000,00 | 110 553,25 | 44,22 | |
| III. | PRZYCHODY OGÓLEM | 5 993 180,94 | 6 481 250,00 | 5 786 195,06 | 89,28 | |
| 1. | Dotacja organizatora, w tym: | 4 294 860,00 | 4 383 350,00 | 4 370 457,53 | 99,71 | |
| 1.1. | dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 4 254 650,00 | 4 090 350,00 | 4 090 350,00 | 100,00 | |
| 1.2. | dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 40 000,00 | 293 000,00 | 280 107,53 | 95,60 | zwrot podatku VAT 12 892,47 |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 100 000,00 | 150 000,00 | 145 162,14 | 96,77 | zwrot podatku VAT 4 837,86 |
| 3. | Przychody ze sprzedaży, w tym | 1 552 018,30 | 1 895 100,00 | 1 236 911,82 | 65,27 | |
| 3.1. | bilety | 1 215 683,36 | 1 300 000,00 | 992 059,28 | 76,31 | |
| 3.2. | programy i wydawnictwa | 1 134,14 | 1 100,00 | 651,23 | 59,20 | |
| 3.3. | sprzedaż spektakli | 29 333,33 | 37 000,00 | 13 555,56 | 36,64 | |
| 3.4. | transport, gospod. mieszkaniowa | 131 377,32 | 140 000,00 | 124 652,78 | 88,97 | |
| 3.5. | wynajem | 54 012,47 | 60 000,00 | 54 634,36 | 91,06 | |
| 3.6. | reklama | 89 130,06 | 317 000,00 | 28 353,64 | 8,94 | |
| 3.7. | pozostałe wpływy ze sprzedaży | 31 345,62 | 40 000,00 | 23 104,97 | 57,76 | |
| 4. | Pozostałe przychody, w tym: | 38 940,90 | 45 000,00 | 27 030,40 | 60,07 | |
| 4.1. | darowizny | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | |
| 4.2. | pozostałe przychody | 38 940,90 | 45 000,00 | 27 030,39 | 60,07 | |
| 5. | Przychody finansowe | 7 363,74 | 7 800,00 | 6 633,17 | 85,04 | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 | w tym z dotacji podmiotowej (organizatora) | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|--------|------------------------------------------------|-------------------|-----------------|-------------------------------|--------------------------------------------|---------|------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV. | KOSZTY OGÓLEM | 6 424 443,58 | 6 808 850,00 | 5 874 149,34 | 4 370 457,53 | 89,27 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 3 645 072,92 | 3 995 500,00 | 3 501 077,46 | 2 975 000,00 | 87,63 | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 2 962 904,77 | 3 180 000,00 | 2 884 233,82 | 2 500 000,00 | 90,70 | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 510 741,15 | 594 000,00 | 505 563,64 | 420 000,00 | 85,11 | |
| 1.2.1. | - dla pracowników | 24 475,00 | 60 000,00 | 42 960,00 | 20 000,00 | 85,92 | |
| 1.2.2. | - osób nie będących pracownikami | 486 266,15 | 544 000,00 | 462 603,64 | 400 000,00 | 85,04 | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 141 427,00 | 195 000,00 | 85 780,00 | 55 000,00 | 43,99 | |
| 1.3.1. | - dla pracowników | 26 397,00 | 35 000,00 | 26 600,00 | 15 000,00 | 75,71 | |
| 1.3.2. | - osób nie będących pracownikami | 115 030,00 | 160 000,00 | 59 280,00 | 40 000,00 | 37,05 | |
| 1.4. | nagrody | 30 000,00 | 26 500,00 | 25 500,00 | | 98,23 | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 697 839,97 | 720 000,00 | 686 651,63 | 600 000,00 | 95,40 | |
| 3. | Amortyzacja | 362 251,08 | 345 300,00 | 345 223,36 | | 99,98 | amortyzacja nie mająca odzwierciedlenia w przychodach 327 997,10 |
| 4. | Zużycie materiałów | 257 985,15 | 300 000,00 | 214 870,85 | 150 000,00 | 71,62 | |
| 5. | Energia | 201 709,86 | 240 000,00 | 208 293,29 | 150 000,00 | 88,79 | |
| 6. | Remonty | 189 147,46 | 17 550,00 | 17 550,00 | 17 550,00 | 100,00 | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 753 719,94 | 852 000,00 | 641 933,39 | 577 907,53 | 75,34 | |
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 3 328,37 | 10 300,00 | 8 962,50 | | 87,01 | |
| 9. | Podróże służbowe | 15 223,44 | 16 000,00 | 11 630,64 | | 72,69 | |
| 10. | Podatki i opłaty | 81 396,03 | 66 000,00 | 55 405,16 | | 64,42 | |
| 11. | Koszty finansowe | 26 767,99 | 29 200,00 | 23 997,63 | | 82,18 | w tym 21 816,88 zł zwrot VAT z tytułu korekt wieloletnich(ZPORR) |
| 12. | Pozostałe koszty | 190 011,37 | 197 000,00 | 158 353,41 | | 80,38 | |
| | w tym tantiemy autorskie | 166 648,38 | 155 000,00 | 132 473,68 | | 85,47 | |
| V. | WYNIKI ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| VI. | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | -431 262,64 | -327 600,00 | -87 954,28 | | | |
| VII. | PODATEK DOCHODOWY | 8 384,00 | 9 500,00 | 4 030,00 | | | |
| VIII. | WYNIK FINANSOWY NETTO | -439 646,64 | -337 100,00 | -91 984,28 | | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 328 844,04 | 310 000,00 | 304 356,95 | | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 328 844,04 | 310 000,00 | 300 759,95 | | | |
| 1.1. | z tytułu dostaw i usług | 61 943,34 | 60 000,00 | 34 478,34 | | | |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 63 015,89 | 60 000,00 | 70 896,26 | | | |
| 1.3. | inne | 203 884,81 | 200 000,00 | 195 385,35 | | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | | | | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | | | | | | |
| 2.3. | inne | | | | | | |
| 3. | Zobowiązania wymagalne | | | 3 597,00 | | | |
| X. | NALEŻNOŚCI | 108 570,82 | 90 000,00 | 70 476,56 | | | |
| | w tym wymagalne | 7 795,65 | | 7 296,39 | | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA KONIEC ROKU | 110 553,25 | 100 000,00 | 340 451,82 | | | |

* - Brak możliwości równoważenia odpisów amortyzacyjnych przychodami, powoduje powstawanie straty.

W związku z tym w planach na rok 2013, zakłada się ujemny wynik finansowy, nie przekraczający jednak wysokości amortyzacji.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego na dzień 31 grudnia 2013 r.
nazwa instytucji: FILHARMONIA PODKARPACKA IM. ARTURA MALAWSKIEGO W RZESZOWIE

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. (Aktualizacja XII) | Wykonanie na dzień 31.12.2013 r. | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------------------------------------|----------------------------------|---------|--------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| I. | LICZBA ZATRUDNIONYCH (W ETATACH) | 115,11 | 118 | 114,5 | 97,0 | |
| II. | STAN ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POZĄTEK ROKU/ | 1 403 795,76 | 144 624,68 | 144 624,68 | 100,0 | Szczegółowe zestawienie środków finansowych na dzień 31.12.2013 - w załączniku |
| III. | PRZYCHODY OGÓLEM | 10 625 947,19 | 8 934 613,00 | 8 781 065,15 | 98,3 | |
| 1. | Dotacja organizatora, w tym: | 8 782 184,00 | 6 644 618,00 | 6 637 652,75 | 99,9 | |
| 1.1. | dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów | 8 467 184,00 | 5 655 000,00 | 5 655 000,00 | 100,0 | |
| 1.2. | dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów | 315 000,00 | 989 613,00 | 982 647,75 | 99,3 | Różnica stanowi wartość podatku VAT do zwrotu - zgodnie z zapisami umów |
| 2. | Inne dotacje i subwencje | 100 000,00 | 200 000,00 | 200 000,00 | 100,0 | |
| 3. | Przychody własne, w tym: | 1 571 187,76 | 1 900 995,00 | 1 765 093,84 | 92,9 | |
| 3.1 | bilety, programy, wydawnictwa, prowizje | 998 131,57 | 1 185 000,00 | 1 119 510,48 | 94,5 | |
| 3.2 | usługi najmu | 249 327,74 | 360 000,00 | 346 959,79 | 96,4 | |
| 3.3 | usługi reklamowe | 318 922,91 | 350 000,00 | 283 140,17 | 80,9 | |
| 3.4 | licencje i prawa autorskie | 1 626,02 | 995,00 | 0,00 | 0,0 | |
| 3.5 | refakturowanie usług (energia, woda, ścieki, itp.) | 3 179,52 | 5 000,00 | 15 483,40 | 309,7 | |
| 4. | Przychody finansowe | 50 875,22 | 500,00 | 1 155,39 | 231,1 | |
| 5. | Inne przychody, w tym: | 121 700,21 | 188 500,00 | 177 173,17 | 94,0 | |
| 5.1. | darowizny | 14 000,00 | 25 000,00 | 25 000,00 | 100,0 | |
| 5.2. | sponsoring | | | | | Ujęto w pozycji usługi reklamowe |
| 5.3. | wpływy z tytułu rocznej korekt podatku VAT, skl.sp. | 105 080,81 | 112 000,00 | 112 775,41 | 100,7 | |
| 5.4. | pozostałe przychody (zmiana stanu produktów, odpisy równoległe, sprzedaż towarów inne) | 2 619,40 | 51 500,00 | 39 387,76 | 76,5 | |

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie w 2012 r. | Plan na 2013 r. (Aktualizacja XII) | Wykonanie na dzień 31.12.2013 r. | w tym z dotacji podmiotowej/ celowej Organizatora | % (5:4) | Uwagi/komentarze |
|--------|----------------------------------------------|---------------------|------------------------------------|----------------------------------|---------------------------------------------------|---------|------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| IV | KOSZTY OGÓLEM | 10 444 693,17 | 10 392 113,00 | 10 217 739,81 | 6 637 652,75 | 98,3 | |
| 1. | Wynagrodzenia, w tym: | 5 821 147,84 | 5 572 613,00 | 5 526 671,30 | 4 840 000,00 | 99,2 | |
| 1.1. | wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę | 4 919 424,71 | 4 770 000,00 | 4 759 340,78 | 4 400 000,00 | 99,8 | |
| 1.2. | honoraria, w tym: | 804 356,63 | 677 613,00 | 649 355,02 | 380 000,00 | 95,8 | |
| 1.2.1. | dla pracowników | 62 667,00 | 27 000,00 | 16 956,00 | 10 000,00 | 62,8 | |
| 1.2.2. | osób nie będących pracownikami | 741 689,63 | 650 613,00 | 632 399,02 | 370 000,00 | 97,2 | |
| 1.3. | z tytułu umów zlecenia i o dzieło, w tym: | 97 366,50 | 125 000,00 | 117 975,50 | 60 000,00 | 94,4 | |
| 1.3.1 | dla pracowników | 32 052,50 | 40 000,00 | 34 332,50 | 20 000,00 | 85,8 | |
| 1.3.2 | osób nie będących pracownikami | 65 314,00 | 85 000,00 | 83 643,00 | 40 000,00 | 98,4 | |
| 2. | Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia | 1 101 437,11 | 1 090 000,00 | 1 058 029,89 | 830 000,00 | 97,1 | |
| 3. | Amortyzacja | 1 502 920,19 | 1 511 000,00 | 1 506 254,91 | | 99,7 | 1.457.837,77 |
| 4. | Zużycie materiałów | 276 750,42 | 100 000,00 | 87 559,85 | 50 000,00 | 87,6 | |
| 5. | Energia | 268 212,23 | 290 000,00 | 277 397,65 | 5 000,00 | 95,7 | |
| 6. | Remonty | 70 486,41 | 16 500,00 | 12 911,60 | 10 000,00 | 78,2 | |
| 7. | Pozostałe usługi obce | 1 030 618,91 | 1 330 000,00 | 1 309 813,32 | 657 652,75 | 98,5 | |

| | | | | | | | |
|------|----------------------------------|------------|----------------|----------------|------------|------|----------------------------------------------------------------------------------|
| 8. | Szkolenia własnych pracowników | 22 389,85 | 10 000,00 | 6 984,49 | 6 500,00 | 69,8 | |
| 9. | Podróże służbowe | 27 389,50 | 82 000,00 | 76 369,93 | 70 000,00 | 93,1 | |
| 10. | Podatki i opłaty | 40 194,03 | 43 000,00 | 40 317,27 | 35 000,00 | 93,8 | |
| 11. | Koszty finansowe | 12 525,33 | 7 000,00 | 6 594,37 | 3 500,00 | 94,2 | |
| 12. | Pozostałe koszty | 270 621,35 | 340 000,00 | 308 835,23 | 130 000,00 | 90,8 | |
| V. | WYNIKI ZDARZEN NADZWYCZAJNYCH | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 1. | Zyski nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2. | Straty nadzwyczajne | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| VI | WYNIK FINANSOWY BRUTTO | 181 254,02 | - 1 457 500,00 | - 1 436 674,66 | | | |
| VII | PODATEK DOCHODOWY | 2 773,00 | 0,00 | 577,00 | | | |
| VIII | WYNIK FINANSOWY NETTO | 178 481,02 | - 1 457 500,00 | - 1 437 251,66 | | | |
| IX. | ZOBOWIĄZANIA | 225 087,34 | 300 000,00 | 273 339,69 | | | |
| 1. | Zobowiązania krótkoterminowe | 225 087,34 | 300 000,00 | 273 339,69 | | | |
| 1.1 | z tytułu dostaw i usług | 64 608,85 | 100 000,00 | 75 549,74 | | | Konto 200 – kwota 28.691,50 konto 300 – kwota 46.858,24 |
| 1.2. | z tytułu wynagrodzeń | 4 790,18 | 90 000,00 | 88 158,01 | | | |
| 1.3. | inne | 155 688,31 | 110 000,00 | 109 631,94 | | | |
| 2. | Zobowiązania długoterminowe | 0,00 | 0,00 | 0,00 | | | |
| 2.1. | z tytułu dostaw i usług | | | | | | |
| 2.2. | z tytułu wynagrodzeń | | | | | | |
| 2.3. | inne | | | | | | |
| 3. | zobowiązania wymagalne | | | 0,00 | | | |
| X. | NALEŻNOŚCI (łącznie z ZFŚS) | 471 542,51 | 300 000,00 | 286 647,93 | | | w tym z tytułu: - pożyczek z ZFŚS kwota 192.789,54 zł zgodnie z Rb-N |
| | w tym wymagalne | | | 17 545,00 | | | |
| XI. | STAN ŚRODKÓW NA KONIEC ROKU | 144 624,68 | 146 624,68 | 378 468,22 | | | |

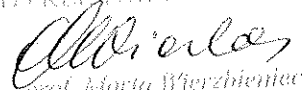
| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2012 r. | Plan na 2013 r. | Wykonanie na dzień 31.12.2013 r. | % 5:4 | Uwagi/komentarze |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------|--------------------|----------------------------------------|-------|------------------|
| | 1 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| | WYDATKI MAJĄTKOWE | 518 317,19 | 351 000,00 | 349 494,37 | 99,6 | |
| | w tym na prace przy obiektach zabytkowych | | | | | |
| 1. | Dotacje z budżetu Województwa | 225 000,00 | 140 000,00 | 140 000,00 | 100,0 | |
| | Dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji | | | | | |
| | Dotacje celowe na koszty zakupów inwestycyjnych | 225 000,00 | 140 000,00 | 140 000,00 | 100,0 | |
| 2. | Inne dotacje celowe na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych * | 250 000,00 | 200 000,00 | 200 000,00 | 100,0 | |
| | Dotacja z MKiDN w ramach programu „Infrastruktura kultury”. | 250 000,00 | 200 000,00 | 200 000,00 | 100,0 | |
| 3. | Inne środki na koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych ** | 43 317,19 | 11 000,00 | 9 484,37 | 86,3 | |
| | Wkład własny do projektu/środki własne | 43 317,19 | 4 500,00 | 3.239,82 | 72,0 | |
| | Prace inwestycyjne na parkingu-droga pożarowa | | 6 500,00 | 6 254,55 | 96,3 | |

* wyszczególnić np.. RPO, PROW, MF EOG i NMF, POIiŚ

Rzeszów, 28 lutego 2014 r.
miejsowość, data


EWA CEBULAK

podpisy

DYREKTOR NACZELNY

prof. Marta Wierzbieniec

Informacje dodatkowe do wykonania planu finansowego na dzień 31 grudnia 2013 r.

1. Stan środków finansowych na dzień 31 grudnia 2013 r. (w tym ZFŚS) :

| Wyszczególnienie | Stan środków na dzień 30.09.2013 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| środki pieniężne w kasach | 44.170,23 |
| środki pieniężne na bieżących rachunkach bankowych (w tym środki pieniężne do zwrotu z tytułu sprzedaży biletów na imprezy obce :25.380,00 zł) | 322.022,70 |
| środki pieniężne w drodze | 1.283,35 |
| środki pieniężne ZFSS | 10.991,94 |
| Łącznie | 378.468,22 |

2. Koszty amortyzacji w okresie styczeń – grudzień 2013 r.

Koszty amortyzacji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. wynoszą 1.506.254,91 zł,

w tym:

amortyzacja jednorazowa stanowi wartość 814,92 zł

amortyzacja liniowa stanowi wartość 1.505.439,99 zł, odpisy równoległe do wysokości amortyzacji
ujęte w pozostałych przychodach wynoszą 47.602,22 zł

Amortyzacja liniowa nie mająca odzwierciedlenia w przychodach stanowi kwotę 1.457.837,77 zł.

3. Należności wymagalne na dzień 31.12.2013 r. (zgodnie z Rb-N) z tytułu świadczonych usług wynoszą 17.545,00 zł :

- PPH Transsystem S.A. – kwota 2.460,00 – Filharmonia zgłosiła wierzytelność do Syndyka Masy Upadłościowej
- „Ale Teatr” Grzegorz Smarz – kwota 11.808,00 zł – Filharmonia wystąpiła na drogę sądową w celu wyegzekwowania należności
- VIKING CARS Sp.z o.o. – kwota 1.107,00 – sprawa w toku
- Niepubliczne Przedszkole „Music Garden” – kwota 90,00 zł – wpłacona w 2014 r.
- Prywatne Przedszkole „ Promyczek” – kwota 80,00 zł – wpłacona w 2014 r.
- SAGIER PR S.C. – kwota 2.000,00 zł – wpłacona w 2014 r.

Rzeszów, 28 lutego 2014 r.

GŁÓWNY KSIĘGOWY

Ewa Cebulak

DYREKTOR NACZELNY

prof. Maria Wierzbicka

INFORMACJA
z działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego
w okresie od 12 marca 2014 r. do 7 kwietnia 2014 r.

W okresie objętym niniejszą informacją Zarząd Województwa Podkarpackiego obradował na posiedzeniach:

- nr 329 w dniu 12 marca 2014 r.,
- nr 330 w dniu 18 marca 2014 r.,
- nr 331 w dniu 25 marca 2014 r.,
- nr 332 w dniu 28 marca 2014 r.,
- nr 333 w dniu 1 kwietnia 2014 r.

Przedmiotem 329. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 12 marca 2014 r. był następujący temat:

1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:

- odwołania dyrektora Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu,
- powierzenia pełnienia obowiązków dyrektora Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu,
- ogłoszenia konkursu na kandydata na stanowisko dyrektora Centrum Kulturalnego w Przemyślu,
- reprezentowania Województwa Podkarpackiego na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna.

Przedmiotem 330. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 18 marca 2014 r. były następujące tematy:

1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:

- udzielenia pełnomocnictwa /4 uchwały/,
- zwrotu darowizny nieruchomości położonej w Dębicy,
- realizacji Roczno Planu Komunikacyjnego PROW 2007-2013 na 2014 rok oraz w sprawie realizacji Planu Działania na lata 2014-2015 dla Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Województwie Podkarpackim,
- przeniesienia przez beneficjenta posiadania dóbr objętych operacją w ramach Działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 /2 uchwały/,

- powołania komisji konkursowej do oceny ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert na dofinansowanie z budżetu Województwa Podkarpackiego w 2014 roku zadań dot. pierwszego wyposażenia Centrum Integracji Społecznej,
- powołania Rady Społecznej przy Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Rzeszowie,
- wystąpienia do Rady Społecznej działającej przy Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie o wydanie opinii w przedmiocie odwołania Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie,
- upoważnienia do udzielania licencji i występowania do osób fizycznych i prawnych w zakresie realizacji zadania pn. „Działania edukacyjno-promocyjne mające na celu podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami w postaci zużytych baterii i akumulatorów”,
- zawarcia aneksu do umowy partnerskiej z dnia 27 września 2012 r.,
- zmiany uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie zatwierdzenia wniosku o dofinansowanie projektu systemowego pn. Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2007-2014 w województwie podkarpackim.

Przedmiotowa zmiana uchwały polega na aktualizacji kwoty przeznaczonej na realizację przedmiotowego projektu w 2014 r. w związku z powstałymi w 2013 r. oszczędnościami w wysokości 2 306 364,66 zł.

- zawarcia porozumienia z Przemyskim Centrum Kultury i Nauki ZAMEK,
- przyjęcia projektu zaktualizowanego Szczegółowego Opisu Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- realizacji Podkarpackiego Festiwalu Nauki i Techniki,
- wyboru do dofinansowania projektu VIII osi priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 przewidzianego do realizacji w 2014 r.,
- udzielenia upoważnienia.
- zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadań realizowanych przez Kancelarię Zarządu w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 r.,
- przyjęcia stanowiska dotyczącego dalszego sposobu procedowania w zakresie projektu wybranego do dofinansowania Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 90/2052/11 z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie dokonania oceny strategicznej i wyboru projektów do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości, Schemat B – Bezpośrednie dotacje inwestycyjne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- przyjęcia stanowiska dotyczącego dalszego sposobu procedowania w zakresie projektu wybranego do dofinansowania Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 282/5582/10 z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie dokonania oceny strategicznej i wyboru projektów do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości, Schemat B – Bezpośrednie dotacje inwestycyjne

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,

- udzielenia dotacji na realizację zadań w ramach sportu kwalifikowanego w 2014 roku,
- przyznania nagród Województwa Podkarpackiego w dziedzinie sportu,
- przedstawienia informacji o przebiegu wykonania planów finansowych wojewódzkich jednostek organizacyjnych będących osobami prawnymi za 2013 rok,
- przyjęcia pomocy rzeczowej od Gminy Wojaszówka,
- określenia formy przekazywania sprawozdań przez podległe jednostki organizacyjne,
- upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań na rok 2015,
- zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2014 r.

2. Przyjęcie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Zarząd Województwa przyjął 6 projektów uchwały Sejmiku Województwa, które przekazano pod obrady Sejmiku Województwa.

3. Wydanie decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:

- wygaszenia decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 16 października 2007 roku, ustanawiającej trwały zarząd na nieruchomościach stanowiących własność Województwa Podkarpackiego, leżących w ciągu drogi wojewódzkiej nr 988 Babica – Warzyce na rzecz Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie,
- ustanowienia trwałego zarządu na rzecz Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie /16 decyzji/.

4. Wydanie postanowień Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:

- uzgodnienia projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Klimkówka 2” w gminie Rymanów.
- uzgodnienia projektu Zmiany Nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komańcza.

5. Pozostałe tematy:

- 1) Informacja na temat uzgodnienia liczby połączeń na stykach województw: lubelskiego i podkarpackiego na liniach: nr 68 w relacji Stalowa Wola Płd. – Stalowa Wola Rozwadów – Lublin, nr 101 w relacji Jarosław - Horyniec Zdrój – Zamość oraz liczby połączeń na pozostałych liniach kolejowych w rozkładzie jazdy 2014/2015.
- 2) Informacje o zleceniach płatności przekazanych do Banku Gospodarstwa Krajowego oraz płatnościach dokonanych przez BGK.

Przedmiotem 331. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 25 marca 2014 r. były następujące tematy:

1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:

- wyrażenia zgody dla dyrektora Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Ropczycach na nieodpłatne przekazanie wyposażenia z Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Ropczycach na rzecz Medycznej Szkoły Policealnej w Rzeszowie,
- wyrażenia zgody dla dyrektora Zespołu Kolegiów Nauczycielskich w Tarnobrzegu na nieodpłatne przekazanie wyposażenia z Zespołu Kolegiów Nauczycielskich w Tarnobrzegu na rzecz Uniwersytetu Rzeszowskiego,
- udzielenia stypendiów dla słuchaczy uczących się w szkołach oraz zakładach kształcenia nauczycieli prowadzonych przez Województwo Podkarpackie,
- zabezpieczenia środków finansowych,
- ogłoszenia konkursu na kandydata na stanowisko dyrektora Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu,
- przedstawienia sprawozdań rocznych z wykonania planów finansowych instytucji kultury podległych Samorządowi Województwa za rok 2013,
- wystąpienia o zgłoszenie przedstawicieli stowarzyszeń zawodowych lub twórczych do komisji konkursowej ds. wyboru kandydata na stanowisko dyrektora Centrum Kulturalnego w Przemyślu,
- zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadań realizowanych przez Departament Promocji, Turystyki, Sportu i Współpracy Międzynarodowej w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 r.,
- realizacji Rocznej Planu Komunikacyjnego PROW 2007 – 2013 na 2014 rok,
- rozwiązania umowy,
- realizacji Planu Działania na lata 2014-2015 dla Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Województwie Podkarpackim /3 uchwały/,
- zmiany uchwały.

Przedmiotowa zmiana dotyczy uchwały Nr 327/7765/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 4 marca 2014 r. w sprawie realizacji Planu Działania na lata 2014-2015 dla Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Województwie Podkarpackim. Polega ona na zwiększeniu środków o dodatkową kwotę 900 zł przyznanych na przeprowadzenie badań dotyczących zawartości benzo(a)pirenu i WWA w artykułach spożywczych produkowanych na terenie województwa podkarpackiego i wędzonych naturalną metodą z użyciem drzew liściastych /z uwagi na większy koszt opłat za przeprowadzenie badań laboratoryjnych w stosunku do pierwotnie przewidywanego/.

- zmiany uchwały w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego za 2012 r. Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie.

Przedmiotowa zmiana uchwały polega na modyfikacji zapisu § 2, który otrzymuje brzmienie: „Strata netto zostanie pokryta z funduszu zakładu.” /pierwotny zapis: „Strata netto zostanie pokryta z zysków lat przyszłych”/.

- przyznania dotacji celowej dla Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
- wyrażenia zgody dla Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie na nabycie automatycznego analizatora biochemicznego,
- ogłoszenia otwartego konkursu ofert na dofinansowanie w 2014 roku zadań z zakresu pomocy społecznej,
- nieodpłatnego przekazania barier energochłonnych na rzecz Powiatu Sanockiego,
- nieodpłatnego przekazania barier energochłonnych na rzecz Miasta i Gminy Zagórz,
- wyrażenia zgody Dyrektorowi Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie na dokonanie czynności przekraczających zakres pełnomocnictwa,
- przekazania na rzecz Gminy Krzeszów oświetlenia mostu na rzece San w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 863 Kopki – Krzeszów – Cieszanów w miejscowości Krzeszów,
- zwiększenia wydatków, unieważnienia postępowań przetargowych oraz wyrażenia zgody na wprowadzenie zmian przy realizacji projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo podkarpackie”,
- zmiany Załącznika Nr 1 i Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 328/7829/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie rekomendacji wyboru wariantu linii komunikacyjnych użyteczności publicznej zawartych w projekcie pn. Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Podkarpackiego.

Przedmiotowa zmiana uchwały dotyczy:

- realizacji połączeń na linii Jarosław-Munina-Zamość w weekend majowy i w okresie wakacji,
- realizacji przewozów kolejowych na linii 108 w relacji Jasło-Sanok, a w przypadku uruchomienia sezonowych połączeń do Łupkowa prowadzenie pociągów w relacji Sanok-Nowy Zagórz-Łupków,
- uruchomienia połączenia Rzeszów-Przemyśl przez Dynów.
- udzielenia pełnomocnictwa,
- wspólnej organizacji targów Doliny Lotniczej „Aviation Valley Expo Day/B2B meetings” 2014,
- zawarcia umowy dotacyjnej,
- zatwierdzenia Informacji rocznej w zakresie ewaluacji RPO WP za rok 2013,
- realokacji środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- zmiany Regulaminu konkursu zamkniętego dla naboru wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach I osi priorytetowej Działanie 1.3 Regionalny system innowacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013 - nabór 2013,
- przyjęcia stanowiska dotyczącego dalszego sposobu procedowania w zakresie projektu wybranego do dofinansowania Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 282/5582/10 z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie dokonania oceny strategicznej i wyboru projektów do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości, Schemat B – Bezpośrednie dotacje inwestycyjne

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,

- wyrażenia zgody na wydłużenie terminów związanych z realizacją projektu realizowanego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- przyjęcia Regulaminu konkursu dla naboru wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w trybie konkursowym w procedurze standardowej w ramach działania 2.1 Infrastruktura komunikacyjna, schemat F – Infrastruktura lotniska Rzeszów – Jasionka Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013,
- ogłoszenia naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym w procedurze standardowej w ramach działania 2.1 Infrastruktura komunikacyjna, schemat F – Infrastruktura lotniska Rzeszów – Jasionka Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013,
- dokonania oceny strategicznej i wyboru indywidualnego projektu kluczowego pn. „Zakup samochodów specjalnych ratownictwa wysokościowego, wodnego, technicznego i ochrony dróg oddechowych dla jednostek ratowniczo-gaśniczych komend Państwowej Straży Pożarnej woj. podkarpackiego” do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach osi priorytetowej IV Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom, działanie 4.4 Zwalczanie i zapobieganie zagrożeniom, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- powierzenia pełnienia obowiązków dyrektora Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego w Rzeszowie,
- upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań na lata 2015 – 2017,
- zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2014 r.,
- planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Województwu Podkarpackiemu ustawami na 2014 r.,
- przedstawienia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Podkarpackiego za 2013 rok oraz informacji o stanie mienia Województwa Podkarpackiego,
- przyjęcia autopoprawek do projektu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2014 r.

2. Przyjęcie projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Zarząd Województwa przyjął projekt uchwały Sejmiku Województwa, który przekazano pod obrady Sejmiku Województwa.

3. Wydanie decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie ustalenia korekty finansowej oraz nałożenia ww. korekty na Gminę Czudec w ramach umowy o dofinansowanie projektu pn.: „Uporządkowanie gospodarki ściekowej Gminy Czudec”.

4. Wydanie postanowień Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie wyrażenia opinii o wniosku, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

pn. „Przebudowa skrzyżowania ulic Lwowskiej, Bałtyckiej i Królowej Marysieńki wraz z budową akomodacyjnej sygnalizacji świetlnej w Rzeszowie”.

3. Pozostałe tematy:

- 1) Informacja o realizacji zadań Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie w 2013 r.
- 2) Analiza sytuacji na rynku pracy województwa podkarpackiego w 2013 roku.
- 3) Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie za 2013 rok.
- 4) Zajęcie stanowiska w sprawie prośby skierowanej przez Stowarzyszenie Rodziny Kolpinga w Jarosławiu o rozważenie możliwości przekazania dodatkowych środków finansowych dla Centrum Kulturalnego w Przemyślu.

Przedmiotem 332. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 28 marca były następujące tematy:

1. Podjęcie uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie stanowiska Zarządu Województwa Podkarpackiego dotyczącego zmiany kategorii drogi powiatowej - al. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego w Rzeszowie na odcinku od ulicy Rzecha do ulicy Lwowskiej (droga krajowa nr 4) na kategorię drogi krajowej.

2. Przyjęcie projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Zarząd Województwa przyjął projekt uchwały Sejmiku Województwa, który przekazano pod obrady Sejmiku Województwa.

Przedmiotem 333. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 21 lutego 2014 r. były następujące tematy:

1. Podjęcie uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:

- powołania Komisji Stypendialnej w ramach projektu systemowego pn. Program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych z terenu województwa podkarpackiego w roku szkolnym 2013/2014,
- zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli w roku 2014.

Przedmiotowa zmiana uchwały polega na wpisaniu do ww. planu kosztów udziału nauczycieli w szkoleniach i konferencjach wyjazdowych oraz kosztów podróży służbowych dla doradcy metodycznego.

- zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadań budżetowych realizowanych przez Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 rok,

- powołania komisji konkursowej ds. wyboru kandydata na stanowisko dyrektora Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku,
- powołania komisji konkursowej ds. wyboru kandydata na stanowisko dyrektora Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej,
- powołania komisji konkursowej ds. wyboru kandydata na stanowisko dyrektora Muzeum Okręgowego w Rzeszowie,
- powołania komisji konkursowej ds. wyboru kandydata na stanowisko dyrektora Muzeum Podkarpackiego w Krośnie,
- powołania komisji konkursowej ds. wyboru kandydata na stanowisko dyrektora Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu,
- powołania komisji konkursowej ds. wyboru kandydata na stanowisko dyrektora Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyślu,
- powołania komisji konkursowej ds. wyboru kandydata na stanowisko dyrektora Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszczykach,
- zmiany Uchwały Nr 328/7807/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie udzielenia pożyczki Muzeum Podkarpackiemu w Krośnie.

Przedmiotowa zmiana uchwały dotyczy skrócenia terminu spłaty pożyczki z dnia 31 grudnia 2014 r. na 28 listopada 2014 roku.

- zbycia nieruchomości położonych w Jasionce i Tajęcinie gmina Trzebownisko, będących własnością Województwa Podkarpackiego,
- przyznania dotacji celowej dla Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
- ogłoszenia konkursu na stanowisko dyrektora Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego w Rzeszowie,
- przyznania dotacji celowej dla Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
- realizacji Roczego Planu Komunikacyjnego PROW 2007-2013 na 2014 rok oraz w sprawie realizacji Planu Działania na lata 2014-2015 dla Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Województwie Podkarpackim,
- przeniesienia przez beneficjenta posiadania dóbr objętych operacją w ramach Działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- wyboru ofert i podziału środków finansowych na dofinansowanie z budżetu Województwa Podkarpackiego w 2014 roku zadań dot. pierwszego wyposażenia Centrum Integracji Społecznej,
- przyjęcia projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- przyjęcia sprawozdania z przebiegu i wyników konsultacji projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz Prognozy oddziaływania na środowisko,
- zmiany uchwały Nr 36/675/11 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 6 kwietnia 2011 r.

Przedmiotowa zmiana dotyczy uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego możliwości i warunków obniżenia wskaźników procentowych korekty

zawartych w dokumencie *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenie prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE* – tzw. Taryfikatorze. Polega ona na:

- wprowadzeniu możliwości obniżenia wskaźnika procentowego nr 19 w Tabeli 1, nr 19 w Tabeli 2, nr 7 w Tabeli 4 Niejednoznaczny lub dyskryminacyjny opis przedmiotu zamówienia do 5% (tj. o połowę) oraz wskaźnika nr 11 w Tabeli 4 Dyskryminacyjny opis przedmiotu zamówienia do 2,5% (tj. o połowę),
 - dodaniu w ramach ww. naruszeń zapisów umożliwiających uznanie wydatku o znikomej wartości (tj. nieprzekraczającej 5% całkowitej wartości zamówienia) za niekwalifikowany, po dokonaniu analizy następujących kwestii:
 - czy dostawy/usługi/roboty budowlane, do określenia których zamawiający użył zapisów, które mogłyby utrudniać uczciwą konkurencję dotyczyły elementów zasadniczych/pomocniczych całego zamówienia,
 - jaką część wartości całego zamówienia stanowiła wartość dostaw/usług/robót budowlanych, opisanych z użyciem zapisów, które mogłyby utrudniać uczciwą konkurencję,
 - czy zapisy dyskryminujące mogły mieć wpływ na ograniczenie konkurencji na rynku krajowym/unijnym.
- udzielenia pełnomocnictwa /3 uchwały/,
 - udzielenia upoważnienia Dyrektorowi Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie,
 - zaopiniowania wniosku PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. /2 uchwały/.
 - wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Gminą Miasto Rzeszów - celem wspólnej organizacji targów IL BERLIN AIR SHOW 2014,
 - wyrażenia zgody na zawarcie aneksu do umowy dwustronnej,
 - uchylenia Uchwały Nr 330/7891/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa,
 - uchylenia Uchwały Nr 330/7892/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa,
 - opinii do wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej /4 uchwały/,
 - zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadań realizowanych przez Departament Promocji, Turystyki, Sportu i Współpracy Międzynarodowej w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2014 r.,
 - zmiany Uchwały Nr 325/7736/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 25 lutego 2014 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli w Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.

Przedmiotowa zmiana uchwały polega na przesunięciu terminu zakończenia kontroli prowadzonej w ww. jednostce z dnia 31 marca br. na dzień 11 kwietnia br.

- wyrażenia zgody na przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi kategoriami wydatków kwalifikowanych w projekcie kluczowym nr RPPK.05.01.00-18-001/13 pn. „Zakład Nauk o Człowieku”, realizowanym przez Uniwersytet Rzeszowski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,

- zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2025,
- zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2014 r. /2 uchwały/,
- powołania Komisji do oceny złożonych wniosków o dotację z budżetu Województwa Podkarpackiego przeznaczoną na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie województwa podkarpackiego oraz określenia Regulaminu Pracy Komisji.

2. Przyjęcie projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Zarząd Województwa przyjął projekt uchwały Sejmiku Województwa, który przekazano pod obrady Sejmiku Województwa.

3. Wydanie decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego:

- w sprawie ustanowienia trwałego zarządu na rzecz Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie /17 decyzji/,
- utrzymującej w mocy decyzję Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 21 stycznia 2014 r. nr RPPK.IZ.UMWPK_W0415/13/00.

4. Wydanie postanowień Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:

- uzgodnienia projektu częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łańcut,
- uzgodnienia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boguchwała,
- uzgodnienia projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Boguchwała - Koreja III,
- uzgodnienia projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego terenu produkcyjno-składowo-usługowego w Sokołowie Małopolskim - część 1,
- uzgodnienia projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Siedliska 12”.

5. Pozostałe tematy:

- 1) Informacja o realizacji zadań zawartych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2013 rok.
- 2) Propozycje dokonania zmian w wykazie przedsięwzięć do WPF na sesji Sejmiku Województwa w miesiącu kwietniu br. oraz zestawienie wniosków o dokonanie zmian limitów wydatków dla przedsięwzięć ujętych w WPF wymagających dodatkowych analiz i rozstrzygnięć ze strony Zarządu Województwa.
- 3) Zestawienie wniosków złożonych przez Departamenty Urzędu do zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2014 r. na sesję Sejmiku Województwa.
- 4) Informacja na temat inwestycji drogowych i kolejowych przewidzianych do realizacji w perspektywie finansowej 2014-2020.

- 5) Informacja na temat projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”.
- 6) Informacja dotycząca dalszych działań, jakie powinna podjąć IZ RPO WP w związku z bezskuteczną egzekucją komorniczą wobec beneficjenta SUS – TRANS Sp. z o.o., realizującego projekt nr RPPK.01.01.00-18-644/08 „Dywersyfikacja działalności gospodarczej szansą na wprowadzenie innowacyjnego rozwiązania usługowego” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

Treść podjętych uchwał znajduje się na stronie internetowej Województwa Podkarpackiego:
<http://www.bip.podkarpackie.pl/index.php/uchwaly-zarzadu>

Ponadto Członkowie Zarządu – w ramach upoważnień udzielonych im przez Marszałka Województwa – sprawowali bieżący nadzór nad działalnością poszczególnych Departamentów Urzędu Marszałkowskiego oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.

Informację niniejszą opracowano w Kancelarii Zarządu na podstawie protokołów posiedzeń Zarządu Województwa Podkarpackiego.

Informacja Zarządu Województwa Podkarpackiego
o realizacji uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego
podjętych na XLIV sesji w dniu 31 marca 2014 r.

Wszystkie uchwały zostały w ustawowym terminie przekazane do legalizacji organom nadzoru. Uchwały wymagające publikacji zostały przekazane do Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Podkarpackiego.

1) Uchwały realizowane w Departamencie Budżetu i Finansów:

- Nr XLIV/922/14 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2014 r. – o kwotach dochodów i wydatków wynikających ze zmian zawiadomiono wg właściwości dyrektorów departamentów Urzędu oraz dyrektorów jednostek organizacyjnych.

2) Uchwały realizowane w Departamencie Ochrony Środowiska:

- Nr XLIV/902/14 w sprawie przekazania do dalszych uzgodnień i opinii projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. Uchwała wraz z załącznikami została rozesłana właściwym terytorialnie radom gmin i Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie w celu uzgodnienia lub zaopiniowania,
- Nr XLIV/919/14 w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIX/791/13 z dnia 28 października 2013r. w sprawie Parku Krajobrazowego Gór Słonnych. Uchwała została rozesłana do wiadomości właściwym terytorialnie radom gmin, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Zespołowi Parków Krajobrazowych w Przemyślu,
- Nr XLIV/903/14 w sprawie likwidacji dotychczasowych aglomeracji: Ropczyce ulica Masarska, Ropczyce ulica Robotnicza, Lubzina-Brzezówka oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Ropczyce-Paszczyna została przekazana przy piśmie z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.6.2013.PC Burmistrzowi Ropczyc, Wójtowi Gminy Dębica oraz Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w celu wykorzystania,
- Nr XLIV/904/14 w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Przemyśl oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Przemyśl została przekazana przy piśmie z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.16.2013.PC Prezydentowi Miasta Przemyśla, Wójtowi Gminy Przemyśl, Wójtowi Gminy Krasiczyn oraz Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w celu wykorzystania,
- Nr XLIV/905/14 w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Radomyśl Wielki oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Radomyśl Wielki została

przekazana przy piśmie z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.5.2012.PC Burmistrzowi Radomyśla Wielkiego, Wójtowi Gminy Wadowice Górne, Wójtowi Gminy Mielec oraz Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w celu wykorzystania,

- Nr XLIV/906/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Jedlicze oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Jedlicze została przekazana przy piśmie z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.4.2012.PC Burmistrzowi Gminy Jedlicze, Wójtowi Gminy Chorkówka, Wójtowi Gminy Tarnowiec oraz Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w celu wykorzystania,
- Nr XLIV/907/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Horyniec-Zdrój. Propozycja planu aglomeracji Horyniec-Zdrój, wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.9.2014.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Horyniec-Zdrój w celu zaopiniowania,
- Nr XLIV/908/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Tuczępy i propozycji planu aglomeracji Kostków. Propozycja planu aglomeracji Tuczępy i propozycja planu aglomeracji Kostków wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.8.2014.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Jarosław i Gminie Miasto Jarosław w celu zaopiniowania,
- Nr XLIV/909/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Wielopole Skrzyńskie. Propozycja planu aglomeracji Wielopole Skrzyńskie, wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.39.2013.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Wielopole Skrzyńskie w celu zaopiniowania,
- Nr XLIV/910/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Bojanów. Propozycja planu aglomeracji Bojanów, wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.7.2014.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Bojanów w celu zaopiniowania,
- Nr XLIV/911/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Wiązownica. Propozycja planu aglomeracji Wiązownica, wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.38.2013.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Wiązownica w celu zaopiniowania,

- Nr XLIV/913/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Pilzno i propozycji planu aglomeracji Jaworze-Bielowy. Propozycja planu aglomeracji Pilzno i propozycja planu aglomeracji Jaworze-Bielowy, wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.37.2013.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Pilzno w celu zaopiniowania,
- Nr XLIV/914/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Wola Roźwienicka. Propozycja planu aglomeracji Wola Roźwienicka wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.36.2013.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Roźwienica w celu zaopiniowania,
- Nr XLIV/915/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Sieniawa. Propozycja planu aglomeracji Sieniawa, wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.31.2013.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Sieniawa w celu zaopiniowania,
- Nr XLIV/916/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Ostrów. Propozycja planu aglomeracji Ostrów, wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.35.2013.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Ostrów w celu zaopiniowania,
- Nr XLIV/917/14. w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Rymanów. Propozycja planu aglomeracji Rymanów, wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.34.2013.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Rymanów w celu zaopiniowania,
- Nr XLIV/918/14 w sprawie zweryfikowania propozycji planu aglomeracji Sanok. Propozycja planu aglomeracji Sanok, wraz z przedmiotową uchwałą Sejmiku została przekazana pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r., znak: OS-II.0006.4.2013.PC Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w celu uzgodnienia oraz Gminie Sanok i Gminie Miasto Sanok w celu zaopiniowania.

3) Uchwała realizowana w Kancelarii Zarządu:

- Nr XLIV/921/14 w sprawie udzielenia Miastu Dębica w roku 2014 pomocy finansowej została przekazana do realizacji do Departamentu Organizacyjno - Prawnego.

4) Uchwała realizowana w Departamencie Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem:

- NR XLIV/890/14 w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości na rzecz Klasztoru OO. Bernardynów w Dukli - trwa gromadzenie dokumentów niezbędnych do zawarcia umowy notarialnej, planowany akt notarialny 25-04-2014 r.

5) Uchwała realizowana w Departamencie Edukacji i Nauki:

- NR XLIIIV/891/14 w sprawie zmiany uchwały w sprawie zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom w roku szkolnym 2013/2014 – na podstawie niniejszej uchwały beneficjent systemowy przyzna nie więcej niż 1340 stypendiów uczniom szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w ramach projektu pn. „Program stypendialny dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu województwa podkarpackiego w roku szkolnym 2013/2014”.
- NR XLIIIV/892/14 w sprawie utworzenia Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Łańcucie,
- NR XLIV/893/14 w sprawie utworzenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łańcucie,
- NR XLIV/894/14 w sprawie utworzenia Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Jaśle,
- NR XLIV/895/14 w sprawie utworzenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle,
- NR XLIV/896/14 w sprawie utworzenia Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Rzeszowie,
- NR XLIV/897/14 w sprawie utworzenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie,
- NR XLIV/898/14 w sprawie utworzenia Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Sanoku,
- NR XLIV/899/14 w sprawie utworzenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sanoku,
- NR XLIV/900/14 w sprawie utworzenia Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Przemyślu,
- NR XLIV/901/14 w sprawie utworzenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyślu

Uchwały zostaną przesłane Podkarpackiemu Kuratorowi Oświaty, a następnie podjęte zostaną czynności zmierzające do utworzenia z dniem 1 września 2014 r. Medyczno – Społecznych Centrów.

6) Uchwała realizowana w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Rzeszowie:

- Nr XLIV/920/14 w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2014 – Zarząd Województwa

Podkarpackiego Uchwałą Nr 334/8005/14 z dnia 8 kwietnia 2014r. rozdzielił środki PFRON na realizację zadań określonych w tej Uchwale Sejmiku. Z kwoty 9 605 547 zł oddanych do dyspozycji Samorządu Województwa Podkarpackiego przez Zarząd PFRON w Warszawie:

- kwotę 5.147.023,00 zł Zarząd przeznaczył na dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności obsługowo –rehabilitacyjnej funkcjonujących Zakładów Aktywności Zawodowej, z tego 4 699 000 zł na dofinansowanie kosztów działalności istniejących ośmiu zakładów aktywności zawodowej, (kwota wynikająca z już podpisanych aneksów do umów z Organizatorami zakładów o dofinansowanie działalności zakładów w 2014 r.), 62 000 zł na dofinansowanie zwiększenia o 5 osób niepełnosprawnych stanu zatrudnienia w ZAZ-ie w Woli Żyrakowskiej, prowadzonego przez Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Radość” z Dębicy, 2 873 zł na dofinansowanie zwiększenia o grudnia 2014r., o 17 osób niepełnosprawnych stanu zatrudnienia w ZAZ-ie w Jarosławiu, prowadzonego przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, 383 150 zł na dofinansowanie kosztów utworzenia i działania nowego zakładu w Krośnie, który będzie tworzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Krośnie. Koło planuje zatrudnić w zakładzie 25 osób niepełnosprawnych.
- kwotę w wysokości: 1.192.886,98 zł Zarząd przeznaczył na dofinansowanie robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych i przyznano dofinansowanie na realizację 6 nowych zadań wnioskowanych przez Dom Pomocy Społecznej w Lubaczowie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek, Gminę Miasto Rzeszów na rzecz DPS-u w Rzeszowie przy ul. Załęskiej, Powiat Brzozowski na rzecz DPS-u w Brzozowie, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Jarosławiu na rzecz OREW w Jarosławiu, SP ZOZ Nr 1 w Rzeszowie na rzecz Pracowni Rehabilitacji i Balneologii w Przychodni Specjalistycznej Nr 3 przy ul. Hoffmanowej, Szpital Specjalistyczny w Jaśle oraz na jedno zadanie będące kontynuacją inwestycji rozpoczętej w 2013r. przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Rymanowie na rzecz budowy rotacyjnych mieszkań chronionych we Wróbliku Królewskim.
- pozostała kwota w wysokości: 3.265.637,02 zł zostanie rozdysponowana kolejną Uchwałą Zarządu w terminie późniejszym, tj. po terminie uzupełniania dwóch wniosków na dofinansowanie robót budowlanych (wniosków Fundacji Pomocy Młodzieży im. Jana Pawła II „Wzrastanie” w Lipniku oraz Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem i zostanie przeznaczona na realizację tych wniosków jeśli będą spełniać wszystkie wymogi formalno-prawne oraz zostanie przeznaczona na zlecenie fundacjom oraz organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w trybie ogłoszenia odrębną uchwałą otwartego konkursu ofert.

Taki tryb postępowania jest wymuszony faktem konieczności dochowania terminu wskazanego w obowiązujących przepisach, a mianowicie przyznania przez Samorząd Województwa środków na realizację robót budowlanych w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały przez Sejmik Województwa o wyborze zadań do realizacji w danym roku. Ponadto nie podjęcie uchwały przez Zarząd Województwa w niniejszej formie spowodowałoby opóźnienie realizacji dofinansowania dla zakładów aktywności zawodowej. Stosowne pisma do beneficjentów są wysyłane.

7) Uchwała realizowana w Departamencie Dróg, Transportu Publicznego i Zbiorowego:

- Nr XLIV/923/14 w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej projektu rozporządzenia Ministra infrastruktury i Rozwoju w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg krajowych – uchwała została przekazana do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

Rzeszów, 2014- 04- 09

Dokument przygotowano na podstawie informacji uzyskanych z Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

